

Yesu khristarε kunisaam

Limbu New Testament (Devanagari Script)

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

मत्ति.....	4
मर्कुस.....	34
लुका.....	52
युहन्ना.....	82
सेःक्युक्मिबाहा?.....	106
रोमि.....	134
१ कोरन्थि.....	148
२ कोरन्थि.....	160
गलाति.....	169
एफिसि.....	174
फिलिप्पि.....	179
कलस्सि.....	183
१ थिस्सलोनिकि.....	187
२ थिस्सलोनिकि.....	190
१ तिमोथि.....	192
२ तिमोथि.....	196
तितस.....	199
फिलेमोन.....	201
हिब्रु.....	203
याकुब.....	213
१ पत्रुस.....	217
२ पत्रुस.....	221
१ युहन्ना.....	224
२ युहन्ना.....	228
३ युहन्ना.....	229
यहुदा.....	230
सुफो.....	232

मत्ति

निःसुम्

मत्तिरे साप्तुबा कन् साप्पन्ल्ले येसु ख्रिस्तेनतगिनुसा ताः फा?आइसेसे माइहेक् चोःकमनाबा सेन्लपदाइबा ल?रिक् ओसेःन्दाइ चोगु?रो॥ तगिस्मा माइहुप्पो निइवा?फुमाइडिल्ले आबाडे कुमना यहुदिहा? खिनि?ओ सेन्लपदाइबा थिक् पाइघुइ ल?रिक् माइहेक् चोगुआइ वयेरो॥ निइवा?फुमाइडिल्ले येसुःन् इक्सादिइ खाम्बेःकमो पाइघु युःसुआइ खेन् माइहेक्किन्केत्तुरो॥ कन् सुनाइइडिङ्ग यहुदिहा?रे लागिरक् मेःन्, कर इक्सादिइ खाम्बेःकमोबा केरेक् मेन्छाम् याम्पिहा?रे खुनि? लागिआइलो॥

मत्तिरे कन् सुनाइइडो पोःक्खेबा केरेक् हिन्दोःक्हा? थेप्पेत्ताइ साप्तुआइ पत्तो॥ खुने? कन् साप्पन्नो येसुःन् सावाःन्छिइबा, बप्तिस्मा पोःक्खेबा, कुनिइवा? सा?रेबा हेक्क्याइ गालिल हेइघाःत्ति सुनाइइ इइभोःसुबा, निसाम् हु?रुसिबा नु मनाहा? वेःन्दुसिबा पाःन्हा? चेक्खुआइ पत्तो॥ हेक्केल?रिक्के मत्तिरे येसुःन् यरुसलेम पेबा, सिःमानुःल्ले तगि खेप्पो वयेबा पाःन्हा? हेक्क्याइ खुने? सिलाम्साक्मा सिइडो मेभोःन्दु मेसेरुबा नु सुम्पेन् एगाइ खुने? याम्पो हिइबा पाःन्निन्नाइ साप्तुआइ पत्तो॥

कन् सुनाइइडिल्ले येसुःन् साम्पोथिम् नु निइवा?फुहाइजुम्मिल्लेन् सिबि? पाःन्हा? पोधक् चोःक्मा युक् केगप्पा यम्बा सिक्साम्बा ल?रिक् ओसेःन्दाइ आजोःक्लो॥

थामिइ

येसु ख्रिस्तेर कुमिइसा नु बप्तिस्मा पोःक्खेबा १.१-२.२३
 बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले कुमाइसेवा याःम्बक् ३.१-१२
 येसुःन् बप्तिस्मा पोःक्खेबा नु माफेन्साम्मिल्ले कुनिइवा? सा?रुबा ३.१३-४.११
 गालिल थुम्पो येसुरे चोगुबा माइसेवा याःम्बक् ४.१२-१८.३५
 गालिललाम् यरुसलेम थारिक् १९.१-२०.३४
 खुने? यरुसलेम वयेबा कुनुप्पा येत्नाम् २१.१-२७.६६
 येसुःन् सिःमेन्लाम्प्याम्पो हिइआइ कुहु?साम्बाहा?ओ ओसेःन्धाक्सिइबा २८.१-२०

येसुरे कुधाःक्मिइहा?

लुका ३.२३-३८

- 1 येसु ख्रिस्तेन् † अब्राहामरे कुस्साः हेक्क्याइ दाउद हाइडिल्ले कुस्साः वयेरो॥ कइग खुने? कुधाःक्हा?रे खुनि? मिइस्यारो-
- 2 अब्राहामरे कुस्साः इसहाक वये, इसहाकरे कुस्साः याकुब वये, याकुबरे कुस्साःहा? यहुदा हेक्क्याइ खुने? कुम्भु? कुन्सा?सि मेवयेरो॥
- 3 हेक्क्याइ यहुदाःल्ले कुस्साःहा? पेरेज नु जिराह वयेच्छि (खेइहा?रे खुच्छि? माःल्ले कुमिइ तामार वये), फारेसरे कुस्साः हेसोन वये, हेसोनरे कुस्साः आराम वयेरो॥
- 4 हेक्क्याइ आरामरे कुस्साः अम्मिनादाब वये, अम्मिनादाबरे कुस्साः नहसोन वये, नहसोनरे कुस्साः सल्मोन वयेरो॥
- 5 हेक्क्याइ सल्मोनरे कुस्साः बोअज वये (बोअजरे कुम्मारे कुमिइ राहाब वये), बोअजरे कुस्साः ओबेद वये (खेल्ले कुम्मारे कुमिइ रुथ वये), ओबेदरे कुस्साः यिसै वये॥
- 6 हेक्क्याइ यिसैरे कुस्साः दाउद हाइडिन्वये॥
 दाउद हाइडिल्ले कुस्साः सोलोमन वये (सोलोमनरे कुम्मा बेत्सेबाःन् उरियाहरे कुमेःत्त वयेरो॥) ††
- 7 हेक्क्याइ सोलोमनरे कुस्साः रहोबाम वये, रहोबामरे कुस्साः अबिया वये, अबियारे कुस्साः आसा वयेरो॥
- 8 हेक्क्याइ आसारे कुस्साः यहोसापात वये, यहोसापातरे कुस्साः यहोराम वये, यहोरामरे कुस्साः उज्जियाह वयेरो॥

- 9 हेक्क्याइ उज्जियाहरे कुस्साः योताम वये, योतामरे कुस्साः आहाज वये, आहाजरे कुस्साः हिजकिया वयेरो॥
- 10 हेक्क्याइ हिजकियारे कुस्साः मनस्से वये, मनस्सेरे कुस्साः अम्मोन वये, अम्मोनरे कुस्साः योसियाह वयेरो॥
- 11 हेक्क्याइ योसियाहरे कुस्साःहा? यकोनियास नु कुन्सा?सि मेवयेरो (खेइहा?ग इस्राइलिहा? बेबिलोन लाजे?ओ मेदेम्सु मेदे?रुसिआइ मेगत्तुसिबा येम्पो सामेवाःन्छिइडाइमेवयेरो॥)
- 12 बेबिलोःन्नो मेदे?रुसिआइ याइसि यकोनियसरे कुस्साः सालतिएल वये, हेक्क्याइ सालतिएलरे कुस्साः यरुबाबेल वयेरो॥
- 13 हेक्क्याइ यरुबाबेलरे कुस्साः अबिउद वये, अबिउदरे कुस्साः एलियाकिम वये, एलियाकिमरे कुस्साः आजोर वयेरो॥
- 14 हेक्क्याइ आजोररे कुस्साः सादोक वये, सादोकरे कुस्साः आखिम वये, आखिमरे कुस्साः एलिउद वयेरो॥
- 15 हेक्क्याइ एलिउदरे कुस्साः एलाजार वये, एलाजाररे कुस्साः मत्तान वये, मत्तानरे कुस्साः याकुब वयेरो॥
- 16 हेक्क्याइ याकुबरे कुस्साः युसुफ वये॥ युसुफेन् मरियमरे कुयेम्बा? वये, हेक्क्याइ हाबा कन् मरियम्मिन्लाम् निइवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्त † मेप्पनाबा येसुःन् सावाःन्छिइलो॥
- 17 अक्खेल?रिक् अब्राहामलाम् दाउद हाइ थारिक् थिक्-लि (१४) थाःक् मेवये, हेक्क्याइ दाउद हाइलाम् बेबिलोन लाजे?ओ मेदेम्सु मेदे?रुसिआइ मेगत्तुसिबा येम् थारिक् थिक्-लि (१४) थाःक् मेवये, हेक्क्याइ बेबिलोःन्नो पुइलाधाबा मेजोगुसिआइ मेदे?रुसिबा येम्माइधो निइवा?फुमाइडिल्ले

† † † हिब्रु पाःन्नो ख्रिस्तेन्मसैयारो॥ खेन् नेप्पाइले कुबेःन् "निइवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुआइथुक्तुबा" पोःइलो॥

सेःन्दुबा ख्रिस्तेन्सावाःन्छिड्बा येम् थारिक् थिक्-लि (१४) थाःक् मेवयेरो॥

येसु ख्रिस्तेर कुसावाःन्छिड्मान्
लुका २.१-७

18 आल्ल येसु ख्रिस्तेर कुसावाःन्छिड्मान् अक्खेल?रिक् पोःक्खेरो-कुम्मा मरियमरे कुमेःक्खिक् पोःड्मा पाःन्निन्नु युसुफेन्नु पु?रेआड् वये, कर खुन्छि? मेःक्खिक् पोःड्मानुःल्ले तगिए खुने? सेसेमाड्डिल्ले † कुमुक्साम्लाम् मेन्छुक्का पोःक्खेरो॥ 19 खुने?नु कुमेःक्खिक् पाःन् केबु?बा युसुफेङ्ग साम्पोनिबा मना वयेबाल्ले चोगुल्ले कुजाःत्थि मेबेःक्नेल्ल फा?आड् खेल्ले स्वाःत्ताड् ना?मा निड्वा? चोगुरो॥

20 कर हेक्के इःत्तुर वयेल्ले सेप्पाड्मो यहवे दाड्बाल्ले कुमाड्लाड्डिबान् †† ओसेःन्धाक्सिड्डाड्अक्खे मेत्तुरो, “दाउदरे कुमु?इडाड्सा युसुफे, खेने? मरियमिन् मेःक्खिक् चोःक्काआड् हिम्मो ताःप्पा मेगिसेन्ने?ओ, थेआड्भेल्ले खुने?ओबा अडेःक्वाःन् सेसेमाड्डिल्ले कुमुक्साम्लाम्बा हाड्डिड्बारी॥

21 खुने? येम्बिच्छा?साःथिक् कत्तु?, हेक्क्याड् खेल्ले कुमिड्डिन् येसु † वाःत्ते?ओ, थेआड्भेल्ले खेल्ले कुमनाहा? खुनि? लायोलाम् ताड्सेःत्तुसि?रो॥” 22 माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पालाम् †† यहवे दाड्बाल्ले उन्छेःन् अक्खेल?रिक् पाःत्तुआड् वयेबा पाःन्निन्नु केल् फा?आड् कन् केरेक् पाःन्हा? पोःक्खेबारी- 23 “सिसादिड् मेन्छिया?इन् मेन्छुक्का पोःड्डाड् येम्बिच्छा?साःथिक् कत्तु?, हेक्क्याड् खेन् इम्मानुएल मेमेत्तुरो॥ ‘इम्मानुएल’ फा?इड्ग ‘निड्वा?फुमाड्डिन् आनि?नु वा?’ पोःड्लो॥” ††24 आल्ल येसुफेन् सेप्पाड्मोलाम् सोरेआड् यहवे दाड्बाल्ले कुमाड्लाड्डिबाल्ले मेत्तुबा कुडिसिःक्के मरियमिन् मेःक्खिक् मेत्तु, हेक्क्याड् कुहिम्मो तारुरो॥ 25 कर मरियमिन् मेन्छुक्का वयेर थारिक् खुन्छि? सोरिक् मेड्प्सेच्छिन्तो॥ याडिसि मरियमिल्ले साः कत्तुआड् युसुफरे खेन् अडेःक्वाःन् येसु मिड् वाःत्तुरो॥

सिक्कुम्निबा खागेड्क्पाहा? येसुःन् सेवा मेत्छे मेदाः?

2 आल्ल येसुःन् यहुदिया थुम्मोबा बेथलेहेम पाड्जुम्मो सावाःन्छिड्बा येम्मो हेरोद हाड्डिल्ले खेप्पो हाड् चोगुर वयेरो॥ येसुःन् सावाःन्छिड्डाड् नाम्नेन् पिसाड्बा लाजे?लाम् सिक्कुम्निबा खागेड्क्पाहा? यरुसलेम्मो मेदये, हेक्क्याड् 2 अक्खेल?रिक् पाःन् सेःन्नेदोसु, “यहुदिहा?रे ††† खुनि? हाड् केबोःड्बाआड् सागेवाःन्छिड्बान् आत्तो वा?बे? आनिगे नाम्नेन् पिसाड् कुसावाःन्छिड्माल्लेन् मिक्सेःन् केबिबा खेःम्सिक्किन् निःसुम्बेआड् खुने? कुसेवा चोःक्से त्ये?इगेबारी॥”

3 हेरोद हाड्डिल्ले कन् पाःन्निन्नु खेप्पुआड् कुनिड्वा?बाल्ले सा?रिक् येःक्खु, हेक्केल?रिक्के खुने?नुए यरुसलेम्मोबा केरेक् मनाहा?आड् खुनि? निड्वा?बाल्ले सा?रिक् येःक्खुसिरो॥ 4 हेरोद हाड्डिल्ले केरेक् तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु साम्पोथिम्साम्बाहा? उःत्तुसिआड् कन् निड्वा?फुमाड्डिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्ते मेप्पनाबान् आत्तो सावाःन्छिड्मा केबोःड्बा वा?बे ल?रिक् सेःन्दोसुसि॥ 5 खेड्हा?रे नोगप् मेबिरु, “यहुदिया थुम्मोबा बेथलेहेम्मो खुने? सावाःन्छिड्मा केबोःड्बा वा?रो॥ थेआड्भेल्ले माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पाले अक्खेल?रिक् साप्तुआड् पत्-

6 ‘यहुदिया थुम्मोबा बेथलेहेम्मे, खेने?ग यहुदियाबा पाड्जुम्हा?ओ सा?रिक् केयेक्का केजोःक्लो, थेआड्भेल्ले खेने? केबाड्जुम्माम् हाड्जुक्पाथिक् तारो, खुने?ग मेल्लुक्कम्बा कुडिसिःक् पोःड्डाड् आमना इसाडिलिहा? कम्बाड् केमेप्पा पोःड्लो॥” †††

† सेसेमाड्-कन्सुल्लाःन् पाःन्सुल्ला सुम्पो निःरे?ओ॥ †† माड्लाड्डिबान्-निड्वा?फुमाड्डिल्ले मेन्छाम्नेन् याम्पि चोःक्काम्नुःल्ले तगि साड्गाम्पेदाड्डो खुने? कुसेवा चोःक्से माड्लाड्डिबान् चोगुसि॥ माड्लाड्डिबान् सुल्लाःन् पाःन्सुल्लाओ निःरे?ओ॥ † “येसु” सुल्लाःन्ने कुबेःङ्ग “निड्वा?फुमाड्डिल्ले ताड्सेःत्तुसि?” पोःड्लो॥ †† माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पा फा?इन् निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुडिड्घड् केबाःप्पा मनारो॥ अक्कड्बा मनाःल्ले ताःन्दि केबोःड्बा पाःन्नाड् पाःत्तुरो॥ ††† यैसैया ७.१४ ††† यहुदिहा?—अब्राहामरे कुमु?इडाड्साहा? यहुदि मेमेत्तुसि?रो॥ ††† मिक्का ५.२

7 हेरोद हाड्डिल्ले खेन् सिक्कुम्निबा खागेड्क्पाहा? स्वाःत्ताड् उःत्तुसि हेक्क्याड् खेड्हा?लाम् खेःम्सिक्पान् थाःम्सिड्बा कुजेक् येम्मिन् निड्वा? खोःसु॥ 8 हेक्क्याड् खेड्हा? अक्खे मेत्तुसिर बेथलेहेम्मो पाड्घुदेःसुसि, “पेगेम्मे?आड् अडेःक्वाःन् कोःत्तेम्मे?॥ खेन् अडेःक्वाःन् केघोःसुम्ने फा?ग्र फेरेम्मे?आड् इड्गा? आमेट्तेम्मे?ओ॥ इड्गा?आड् खुने? सेवा मेत्तुड्लो॥” 9 हेरोद हाड्डिल्ले पाःत्तुबा पाःन्निन्नु मेघेप्पुआड् खेड्हा? मेधासिड्लो॥ हेक्क्याड् खेड्हा?रे खेन् खेःम्सिक्पान् याम्मो मेनिःसु हेक्क्याड् खुनि? तगि तगि पेआड् अडेःक्वा वयेबा हिमकुदोःप्पा केरेआड् फन्छिड्लो॥ 10 खेड्हा?रे खेन् खेःम्सिक्पान् याम्मो मेनिःसुआड् सा?रिक् मेसःत्ते॥ 11 हिम् सिगाड् मेलाःस्सेल्ले अडेःक्वाःन् नु कुम्मा मरियमिन् मेनिःसुसिरो॥ खेड्हा?रे साम्बोःन्नाड् अडेःक्वाःन् सेवा मेमेत्तु, हेक्क्याड् सुःक्वाःन्मेभाःक्खुआड् साम्प्याड्, थिक् परिक्पा इमेल्लुड्बा साड्सिड् नु कुनाम् केनु?बा मुरहा? मेदोःन्दु मेबिरुरो॥ 12 हेक्क्याड् सेप्पाड्मो माड्लाड्डिबाल्ले खेड्हा? हेरोद हाड्डिल्लो मेनुःक्खेम् मेबेगिम्मिन्ने?ओ ल?रिक् साम्दिड् पिरुसिबाल्ले खेड्हा? वे?लाम् आबाडे लाजे?ओ मेनुःक्खे मेबेरो॥

मिस्र लाजे?ओ मेघेच्छिड् मेबेःक्

13 खेन् सिक्कुम्निबा खागेड्क्पाहा? मेबे हेक्क्याड् यहवे दाड्बाल्ले कुमाड्लाड्डिबान् थिक् युसुफरे कुसेप्पाड्मो थाःन्छिड्डाड् अक्खे मेत्तु, “पेगे?आड् अडेःक्वाःन् नु कुम्माःन् ते?रेसे?आड् मिस्र लाजे?ओ खेच्छिड् पेगे?, हेक्क्याड् इड्गा? मेम्मेत्ते थारिक् खेने? खेप्पोए वये?ओ, थेआड्भेल्ले हेरोद हाड्डिल्ले अडेःक्वाःन् सेप्पा फा?आड् कोःत्तुर वा?रो॥” 14 बा खेन् सेन्दिक्सा युसुफरे अडेःक्वाःन् नु कुम्माःन् ते?रुसिआड् मिस्रओ खेच्छिड् पेरो॥ 15 हेरोद हाड्डिन् मेन्छिःए थारिक् खुने? खेप्पोए याःक्तेरो॥ हेक्केल?रिक् यहवे दाड्बाल्ले माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पालाम् इड्गा? आस्साःन् मिस्रलाम् लाःक्कात् उःत्तुड्लो ल?रिक्उन्छेःन् पाःत्तुबान् केरेरो॥ §

हेरोद हाड्डिल्ले अडेःक्वाहा? सेप्पाड्घुसि?

16 आल्ल हेरोद हाड्डिल्ले सिक्कुम्निबा खागेड्क्पाहा?रे हेक्केल?रिक् खुने? इड्मेलेक्कुआड् वे? लाम् मेबेबा निड्वा? खोःसुआड् सा?रिक् कुसिक् पोगेरो॥ खेल्ले चोगुल्ले थक्सुबाहा? पाड्घुसिआड् बेथलेहेम नु खेन् खिरिबा तड्बे नेत्छिआड् योबा येम्बिच्छा? अडेःक्वा साःहा? केरेक् सेप्पाड्घुसिरो॥ थेआड्भेल्ले खेन् सिक्कुम्निबा खागेड्क्पाहा?लाम् खेःम्सिक्पान् तड्बे नेत्छिआड्धो तगि थाःम्सिड्बा निड्वा? खोःसुआड् वयेरो॥ 17 खेड्ग यर्मिया माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पाले अक्खेल?रिक् उन्छेःन् पाःत्तुबा माड्निड्वा?पाःन्निन्नु केरेबारी-

18 “केहाःप्पा केभिःक्का नु मेरिड् केधक्का यम्बा इक्लाःन् रामा पाड्जुम्मो खेम्देल्लो, राहेले? कुस्साःहा? हाःत्तुसि?रो॥ खेड्ग हाड्हाड् मेत्छिड्मा मेदेन्नेन्तो, थेआड्भेल्ले कुस्साःहा? केरेक् मेस्येरो॥” ††

युसुफेन् नु मरियमिन् मिस्रलाम् नुःड्सि?

19 आल्ल हेरोद हाड्डिन् स्येआड् मिस्र लाजे?ओ युसुफेन्नु यहवे दाड्बाल्ले कुमाड्लाड्डिबान् कुसेप्पाड्मो थाःन्छिड्डाड् 20 मेत्तु, “पेगे?आड् अडेःक्वाःन् नु कुम्माःन् इसाडिल लाजे?ओ ते?रेसे?ओ, थेआड्भेल्ले अडेःक्वाःन् सेप्पा केगोःप्पेन्स्येआड् होःप्लो॥” 21 खेल्ले चोगुल्ले युसुफरे अडेःक्वाःन् नु कुम्माःन् इसाडिल लाजे?ओ ते?रुसि॥ 22 कर हेरोद हाड्डिन् स्येआड् खुने? कुलेक्वा कुस्साः अर्खिलाउसरे यहुदिया थुम्मो हाड् चोगुर वा? केल्?बान् युसुफरे निड्वा? खोःसुआड् खुने? खेप्पो पेःक्का किःसे॥ हेक्क्याड् माड्लाड्डिबाल्ले याम्मो सेप्पाड्मो साम्दिड् पिरुबाल्ले चोगुल्ले खुने? गालिल थुम्मो पेआड् 23 नासरत पाड्जुम्मो वा?मा हेःक्तेरो॥ कड्ग माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे “निड्वा?फुमाड्डिल्ले थुक्तुबाड्ग नासरि मेमेत्तु” ††† ल?रिक् मेबाःत्तुबा पाःन्निन्नु केरेबारी॥

बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले दाइबाल्ले कुलाम्मिन् यारिप् चोगु?
मर्कुस १.१-८, लुका ३.१-९, १५-१७, युहुन्ना १.१९-२८

3 खेन् येम्मो † बप्तिस्मा केबिबा युहुन्ना मेप्पनाबा मनाःन् यहुदिया थुम्मोबा एःक्सादेन्नो अक्खेल?रिक् इड्भन् चोगुर त्पे, 2 "खिनि? लायोलाम् हिन्देम्मे?ओ, थेआइभेल्ले साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिन् †† निःत्ताइडे त्पेआइ वा?रो॥" 3 खुने? कयाःम्बेओ माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले अक्खेल?रिक् पाःत्तुआइ वा?रो,
"खुने? एःक्सादेन्नो अक्खेल?रिक् केअःक्पा इक्लारो,
'दाइबाल्ले कुमाराम्मिन् यारिप् चोगेम्मे?आइ कुलाम्हा?
तोःन्दोःन्चोगेम्मे?!" † †

4 आल्ल युहुन्नाःल्ले उमेरे कुमुरिक्लाम् थाक्मनाबा तेःत्तिन् चाक्खुआइ सेहोबा फ?इ युप्सुरो॥ खुने? कुजामाङ्ग निःइधुःक्वा नु ताम्भुइ सक्वाघु वयेरो॥ 5 यरुसलेम येक्क्यक्लाम् नु यहुदिया थुम् हेक्क्याइ यर्दन यड्घड् खिरिबा केरेक् थुम्हा?ओलाम् मनाहा? कुदुम्से 6 मेदयेआइ इङ्गा? लायोबाआरो मेबाःत्तुर यर्दन यड्घड्ओ खुने?लाम् बप्तिस्मा मेबोःक्खेरो॥ 7 कर यरिक् फरिसिहा? नु सदुकिहा? †† बप्तिस्मा पोःइसे खुने?ओ मेदयेर मेबत्तेबा निःसुसिआइ अक्खे मेत्तुसिर फेःक्तुसि, "असेःक्सासे, खिनि? कन् केदाःबार केबप्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुधुम्दिड्लाम् खेत्तिइडेम्मे? फा?आइ हाःत्ले केमेत्तिबे? 8 लायोलाम् केहिन्दिबा पाःन्निन् ओसेःन्दाइ चोःक्से नुःबा याःम्बक् चोगेम्मे?ओ॥ 9 आनिगो अब्राहामरे कुस्साःसिगे, खेल्ले चोगुल्ले खुम्दिड्लाम् खेत्तिइमा सुक्तिगे? फा?आइ निड्वा? मेडःत्तेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्लेग कन् लुड्हा?आइ अब्राहामरे कुस्साः चोःक्मा सुक्तुसिरो॥ 10 आल्लोसा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुघासेन्निन्ने तःन्दिङ्ग सिड्बुड्मो †† खा चुक्मा इःत्तेआइ वा?रो॥ नुःबा सिड्से? मेन्धोःक्मनाबा सिड्बुड्हा? केरेक् ताड्माआइ मिओ लाप्फुमा पोःइलो॥

11 लायोलाम् केहिन्दिआइ इङ्गा?ग च्वाःत्तिल्ले बप्तिस्मा पिनिड्लो, कर आप्पाइ केदाःबेङ्ग इङ्गा?नुःल्लेआइ मुक्साम्साबा चोःक्लो॥ खुने? कुलाइसुःफा? इङ्गा? योःक् कुडिसिःक् पड्माआइ मेला?आन्तो॥ खुने? सेसेमाइ नु मिःल्ले बप्तिस्मा केबिरि?रो॥ 12 कुभ?एःत्तिल्ले सिःन् आःम्मा फा?आइ खुने? यारिप् वा?, हेक्क्याइ खुने? तुगुर सुप्सुआइसिःन् चाधोःक्लाओ चिक्खु? हेक्क्याइ कुहक्हा? आप्फाल्लेआइ मेन्छिःमनाबा मिओ हाःन्दुदेःसु?रो॥"

युहुन्नाःल्ले येसुःन् बप्तिस्मा पिरु?

मर्कुस १.९-११, लुका ३.२१-२२

13 खेन् येम्मो येसुःन् गालिल थुम्मोलाम् यर्दन यड्घड्ओ बप्तिस्मा पोःइसे युहुन्नारो त्पेरो, 14 कर युहुन्नारे अत्तुर खुने? अक्खे मेत्तु, "इङ्गा?ने खुने?नु बप्तिस्मा पोःइमा केबोःइबा, आक्खेल?रिक् खेने? इङ्गा?ओ केदयेबाबे?"

15 येसुरे नोगप् पिरु, "आल्लोरे लागि अक्खेए पोःइलरो, अक्खेल?रिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले केरेक् निड्वा? चोगुबा पाःन्निन् केत्तरो॥" हेक्क्याइ युहुन्नाःन् तेन्देआइ खुने? बप्तिस्मा पिरुरो॥

16 येसुःन् बप्तिस्मा पोःक्खेआइ च्वाःत्तोलाम् लाःक्कात् लःन्देनुमेःन्ने ताड्साक्पेनहरेआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसेमाइडिन् पुत्तुःक्के हेक्के खुने? कुसम्दाइ येःर पत्तेबा निःसुरो॥ 17 हेक्क्याइ साइग्राम्पेदाइलाम् अक्खेल?रिक् इक्लाधिक् त्पे, "कन् आमिःम् आस्साःरो, इङ्गा? खुने?नु सा?रिक् सःत्ताइडाइ वा?आरो॥"

† नाःत्ला सुम्सिओबा पाःन्निन् नाःत्ला नेत्तिनुःल्ले तड्बे २८ एगाइ पोःक्खेबरो॥

†† साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिन् नु निड्वा?फु हाइजुम्मिन् लत्तासि॥ यहुदिहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिड्दिन् मेम्बाःत्तुन्, खेल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे निड्वा?फु हाइजुम् मेःन्, कर साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम् मेबाःत्तु? †† यसैया ४०.३ †† फरिसिहा? नु सदुकिहा? वे? वे? परिक्या यहुदि सामयो केनाःप्पा मना मेवये॥ कड्हा?रे खुनि? याःम्बेओ नुःरिक्काइ लेमारे लागि पाःन्सुत्ताओ ओमत्ते?ओ॥ †† कम्पो सिड्बुड्दिन् मनानु मेदड्घुआइ वा?रो॥ सिड्बुड्ओ नुःबा कुजा? मेधोःक्नेन्बाल्ले खेन् ताड्मनाबा हेक्के नुःबा याःम्बक् मेन्जोःक्मना मनाहा? खुम्दिइ मेबिरिसिरो॥

माफेन्सामिल्ले येसुःन् कुनिड्वा? सा?रु

मर्कुस १.१२-१३, लुका ४.१-१३

4 हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्ले येसुःन् माफेन्साम्लाम् ††† कुनिड्वा? सा?से एःक्सादेन्नो ते?रुरो॥ 2 खेप्पो खुने? लिबोःइ(४०) सेन्दिक् नु लेन्दिक् थारिक् थेआइ मेजनेन्नाइ सा?रिक् कुसेत्ताःक्तेरो॥ 3 हेक्क्याइ माफेन्साम्लिन् खेप्पो त्पेआइ खुने? अक्खे मेत्तुर कुनिड्वा? सा?रु, "खेने? निड्वा?फुसाःने फा?ग्र कन् लुड्हा? खरेःइ पोःक्खे? फा?आइ मेत्ते?॥"

4 कर येसुरे नोगप् पिरु, "हेक्के मेजोःक्कान्, थेआइभेल्ले साम्योसाप्लाओ मोसारे अक्खेल?रिक् साप्तुआइ पत्, 'मेन्छाम् याप्पिःङ्ग कुजाःल्लेरक् मेहिड्नेन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले पाःत्तुबा केरेक् पाःन्निन्ने हिड्॥" †† ††

5 हेक्क्याइ माफेन्सामिल्ले खुने? यरुसलेम्मे ते?रुआइ माइहिम्मोबा केरेक्नुःल्ले केःम्बा चम्जम्बा तेन्नो येप्सुआइ मेत्तु 6 "खेने? सेक्खाए निड्वा?फुसाःने फा?ग्र पिन्दे थ्ये?, थेआइभेल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, 'निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइलाइडबाहा? खेने? केलागि इङ्जाःइ पिरुसिआइ खेने? थाःइधाःइडे खुनि? हुक्को केम्दाःक्काइ केलाइडिन् लुड्ओ मेधाप्सिड्दिन्लो॥" †† †

7 येसुरे नोगप् पिरु, "कर साम्योसाप्लाओ याम्मो अक्खेल?रिक्काइ साप्तेआइ पत्, 'दाइबा केनिड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? मेसा?रेन्ने?॥" ††

8 हेक्क्याइ माफेन्सामिल्ले खुने? सा?रिक् चम्जम्बा कोःक्माओ ते?रुआइ इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोबा केरेक् हाइजुम्हा? हेक्क्याइ खेप्पोबा पयम्यम्बा नु नुःबनुःबा पाःन्हा? ओसेःन्धाक्तुआइ 9 मेत्तु, "खेने? साम्बोःन् केभन्छिड्डाइ इङ्गा? सेवा केमेत्ताने फा?ग्र कड्हा? केरेक् पिने?॥"

10 येसुरे खेन् मेत्तु, "सैताने, कम्पोलाम् पेगे?, थेआइभेल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, 'खेने? दाइबा केनिड्वा?फुमाइडिल्लेक् सेवा मेत्ते? हेक्क्याइ खुने?इन्लक् कुसेवा चोगे?ओ॥" ††††† हेक्क्याइ माफेन्सामिल्ले येसुःन् लेरुधआइमाइलाइडबाहा? मेदये हेक्क्याइ खुने? कम्ब्राइ मेमेत्तु॥

येसुरे माइसेवा याःम्बक् चोःक्मा हेःक्तु

मर्कुस १.१४-१५, लुका ४.१४-१५

12 आल्ल येसुरे युहुन्नाःन् पुड्लाहिम्मो मेसाक्तुआइ याक्केल?बा खेप्सुआइ खुने? गालिल थुम्मो नुःक्खे पे॥ 13 खुने? नासरत पाड्जुम्मिन् लेरुआइ कपनहुम् पाड्जुम्मे वा?से पेरो॥ खेङ्ग गालिल वरक्किल्ले कुबेसाइ नाप्तालि नु जबुलुन थुम्मो नेरो॥ 14 माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले अक्खेल?रिक् पाःत्तुबा पाःन्निन् केरेबारो-

15 "यर्दन यड्घड्डिल्ले नाधाःम्बिबा गालिल वरक्किल्ले कुबेसाइबा नाप्तालि नु जबुलुन केयुड्बा याप्पिसे,

गालिल थुम्मो केवा?बा थिम्मेन्दइ सुवाइसे,

16 खादाम्मो केवा?बा मनाहा?रे पयम् यम्बा ओःत्तिःन् मेनिःसुरो॥

सिःमेल्लेन् खामाक्माओ केवा?बाहा?रे खुनि? लुम्मो ओःत्तिधिक् ओःत्तो॥" ††

17 खेन् येम्माइधो येसुरे अक्खे पाःत्तुर इड्धोःमा हेःक्तु, "लायोलाम् हिन्देम्मे?ओ, थेआइभेल्ले साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिन् निःत्ताइडे त्पेआइ वा?रो॥"

येसुरे थिक्सिगेःक्पा हु?साम्बाहा? सेगुसि

मर्कुस १.१६-२०, लुका ५.१-११

18 थिक् येन् येसुःन् गालिल वरक्किल्ले कयाओ लाड्घेगेर वयेल्ले पत्रुस मेप्पनाबा सिमोनेन् नु कुन्सा? आन्दिआसेन् निःसुसि॥ खेड्हा? वरक्को योःइ लेप्टेत्तुर यागेत्ति, थेआइभेल्ले खेड्हा? योःइ केलेप्पा वयेत्तिरो॥ 19 येसुरे

††††† माफेन्साम्-कन् फा?इन् सैतानलो॥ ††††† साम्योथिम्डिङ्गाःइ ८.३ §

निड्वा?फुसाम्लो सुम् ११.११-१२ ††††† साम्योथिम्डिङ्गाःइ ६.१६ †††††

साम्योथिम्डिङ्गाःइ ६.१३ §††††† यसैया ९.१-२

खेइहा? मेत्तुसि, “इङ्गा? आएगाइ थानेल्छे?ओ, खिन्धि? डा केदेम्सु केदा:त्छुबा कुइसि:क् इङ्गा?ओ मना केदा:प्पा चो:क्नेत्छिइलो॥”²⁰ खिमो खेइहा?रे खुन्धि? यो:इडिन् नेस्सेत्छु थ्येसेत्छुआइ खुने?नु पेसि॥

²¹ खेप्पोलाम् मिसाक् नानाक् पे:ल्ले येसुरे जब्दियारे कुस्सा: याकुब नु खेल्ले कुन्सा? युहुन्ना:न् नि:सुसि॥ खेइहा? खुन्धि? पा:न्नु ख:इबेओ यो:इ लेम्देत्छुर यागोत्छि॥ येसुरे खेइहा? उ:त्तुसिनुमे:न्ने²² ख:इबेन् नु खुन्धि? पा:न् लेरेत्छु थ्येसेत्छुआइ येसु:न्नु पेसिरो॥

गालिलओ येसुरे कुमाइसेवा या:म्बक्किन्
लुका ६.१७-१९

²³ येसुरे यहुदि चुम्लुइहिम्हा?ओ निसाम हु?रुसिर निड्वा?फुहाइजुम्मिल्ले कुया:म्बेओ सुनाइइ सं:सु, हेक्क्याइ केरेक् परिक्लेन् तुक्मा य?मालाम् केदुक्पाहा? वे:न्दुसिर गालिल थुम्पो खाराक् ताक्कन्देरो॥²⁴ येसुरे कुया:म्बेओ इङ्घइडिन् सिरिया लाजे? खाराक् से:रे, हेक्क्याइ यरिक् परिक्लेन् तुक्माल्ले तरुसिबा मनाहा?, केदुक्पाहा?, फेन्सामिल्ले याइघुसिबाहा?, हेक्क्याइ थप्पा केम:बाहा? नु केदुक्पा केय?बाहा? खुने?ओ मेदारुसिआइ खेइहा? केरेक् नुसुसिरो॥²⁵ हेक्क्याइ गालिल थुम्, थिबो:इ पाइजुम्मिल्लेन्थुम्, यरुसलेम, यहुदिया नु यर्दन यइघइ नाधा:म्बिबा थुम्पोलाम् केदा:बा यरिक् मनाहा?रे खुने? मेदिम्दुरो॥

येसुरे को:क्माओ सं:सुबा खाहुन्
लुका ६.२०-२३

5 आल्ल येसुरे यरिक् मनाहा? नि:सुसिआइ को:क्माओ था:इ पेआइ युइसिइ, हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?आइ खेत्थो मेबेआइ कुधिरि मेयुइसिइ॥² हेक्क्याइ खुने? अक्खेल?रिक् खेइहा? हु?मा हे:क्तुसि-

³ “केरेक् पा:न्नो निड्वा?फुमाइडिन् चाहाबा केजो:क्पाहा? † मु?इसाबासिरो,
थेआइभेल्ले साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिन् खेइहा?रेन्नेरो॥
⁴ मेरिइ केधक्पाहा? मु?इसाबासिरो,
थेआइभेल्ले खेइहा?रे हाइहाइ मेत्छिइमान् मेघो:सु?रो॥
⁵ चुइजिगेन् न:म्न:म्बा मनाहा? मु?इसाबासिरो,
थेआइभेल्ले इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् खेइहा?रेन्नेरो॥
⁶ हेक्क्याइ साम्पोनिबा या:म्बक् चो:क्माओ स्याइमेन्दाइ केबप्पाहा?
मु?इसाबासिरो,
थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? हेक्के चो:क्मा खेइहा?
फा?रुसि?रो॥

⁷ वे? मनाहा? लुइमा? केदुक्पाहा? मु?इसाबासिरो,
थेआइभेल्ले खेइहा? लुइमा? मेदुक्तुसि?रो॥
⁸ सिक्लुइमो सेसे केवा?बाहा? मु?इसाबासिरो,
थेआइभेल्ले खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिन् मेनि:सु?रो॥
⁹ नादइ केजो:क्पाहा? मु?इसाबासिरो,
थेआइभेल्ले खेइहा?ग निड्वा?फुसा: मेबो:इलो॥
¹⁰ साम्पोनिबा या:म्बक् मेजोगुल्ले मनाहा?रे तुक्खे मेजा:त्तुसिबाहा?
मु?इसाबासिरो,
थेआइभेल्ले साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिइग खेइहा?रेन्नेरो॥

¹¹ इङ्गा? चोगुइडिल्ले मनाहा?रे खिनि? किना:न्दि केम्बिरी?, तुक्खे केम्जा:त्तिआइ खिनि? तक्लेइवाओ फोत्याबा फेन् पा:न्हा? मेबा:त्तुल्ले मु?इसाबा केबो:क्खिरो॥¹² खेन् येम्पो पस:त्त स:त्तमे?ओ, थेआइभेल्ले साइग्राम्पेदाइडो खिनि? थुम्पो:न् यम्बा चो:क्लो॥ उन्छे:न्सा माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?आइ मनाहा?रे बा हेक्केए मेमेत्तुसिरो॥

युम् नु ओ:त्तिलाम् कुबि
मर्कुस ९.५०, लुका १४.३४-३५, १९.३३

¹³ खिनि?ग इक्सादिइ खाम्बे:क्माओबा युम्मिइलो, कर युम्मिल्ले कुलिम्मेन् मा:बे:क्ने फा?ग्र याम्पो केलिम्बा चो:क्मा सुक्मेदेत्तेन्लो॥ खेल्ले कुया:म्बक् थेआइ हो:प्लो, कर खेइग लाप्फुमा पो:इडाइ मनाहा?रे मेदो?रुरो॥¹⁴ खिनि?ग इक्सादिइ खाम्बे:क्माओ ओ:त्तिनिड्लो॥ को:क्माओबा येक्क्यक्किन् थे:ल्लेआइ इ:प्पा मेसुक्तुन्॥¹⁵ आत्तिल्लेआइ सेमि:न् हा:न्दुआइ नइमाल्ले मेसु:प्पुन्, कर हिम् सिगाइबा केरेक् मनाहा? खानि:मा मेसुक्ल फा?आइ थो सेमि युइदेन्नो युक्खु?रो॥¹⁶ हेक्केल?रिक् सेमि:न् ओ:प्पा हेक्केए खिनि? केजोगुम्बा सुया:म्बक्हा? मनाहा? ओसे:न्धाक्तेम्मिमे?ओ, हेक्क्याइ साइग्राम्पेदाइबा खिनि? निड्वा?फुपा:ल्ले कुनारा मेभो:सु?रो॥

येसुरे साम्पोथिम्मिन् केत्तु

¹⁷ इङ्गा? निड्वा?फुमाइडिल्ले मोसा:न् पिरुबा साम्पोथिम्मिन् नु माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे मेबा:त्तुबा पा:न्निन् कुसुम् मेन्दम्नाबा चो:क्से त्याइबा फा?आइ मेइ:त्तेम्मिन्ने?ओ॥ इङ्गा?ग कुसुम्मेन्दम्नाबा चो:क्से मे:न्, कर खेइहा? कुलिइधो केत्छेने त्याइबारो॥¹⁸ सेक्खाए इङ्गा? मेत्तिइ, इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् नु ताइसाक्पेन्मा:मा पे:क्मानु:ल्ले तगि साम्पोथिम्मो केबप्पा केरेक् पा:न्निन् मेइगेत्ते थारिक् खेप्पोबा केरेक्नु:ल्ले चुक्सा पा:न्धिक्काइ मेमा:नेन्लो॥¹⁹ हा:ल्ले कन् इङ्जा:इहा?ओबा चुक्सा पा:न्धिक् फे:न्दुआइ वेहा? बा हेक्के चो:क्मा हु?रुसि? साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मो खेन् चुक्सा पो:इलो, कर हा:ल्ले कन् इङ्जा:इहा? इ:त्तु-ना:त्तुआइ वे?हा? हेक्के चो:क्मा हु?रुसि? साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मो खेन् पयम् यम्बा पो:इलो॥²⁰ कर खेप्सेम्मे?ओ, फरिसिहा? हेक्क्याइसाम्पोथिम्साम्बाहा?नु:ल्लेआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइज्जा:इहा? खिनि? नु:रिक्काइ केन्ड:त्तुम्मिन् केन्ना:त्तुम्मिन्ने फा?ग्र सेक्खासाइ खिनि? साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मो केन्नासिन्लो॥”

येसुरे या:क्ले?मा मेनु?नेन् फा?आइ हु?रुसि?
लुका १२.५७-५९

²¹ आल्ल, “उन्छे:न् मोसारं कुसाम्पो इङ्जा:इडिल्ले अक्खे पा:त्तुबान् खिनि? केघेप्सुम्माइ केवयि?, ‘मना मेसेरेन्ने?ओ, थेआइभेल्ले मना केसेप्पाल्ले खुम्दिइ खो:सु?रो,’²² कर इङ्गा? मेत्तिइ, हा:त् कुन्सा?इन्नु कुया:क् ले?, खेल्ले खुम्दिइ खो:सु?रो॥ याम्पो हा:ल्ले कुन्सा?इन् ‘अदइ’ मेत्तु?, खेइग केरेक्नु:ल्ले यम्बा यहुदि खासेन्लो:म्बाहा?रे खुनि? तगि मेयेप्सु?, कर हा:ल्ले कुन्सा?इन् साक्मुरा मेत्तु?, खेइग खेमायइसइडोबा मिओ पे:क्मा सुक्लो॥²³ हेक्के:ल्ले खेने? माइहिम्पोबा लेत्तिइतो:म्मादेन्नो लेत्तिइडिन् तो:म्मानु:ल्ले तगि खेने?नु केन्दे:इबाल्ले कुनिड्वा? तुगेआइ वा?बा केनिड्वा? सुम्पो ताने फा?ग्र²⁴ केलेत्तिइडिन् लेत्तिइतो:म्मादेन्निन्ले कुबेसाइ नेस्से थ्ये?आइ केरेक्नु:ल्ले तगि केन्दे:इबाल्लो पेगे?आइ नादइ चोगेत्छे?ओ॥ हेक्क्याइलक् त्ये?आइ केलेत्तिइडिन् तो:न्दे?ओ॥

²⁵ आत्तिक् केगु:प्पाल्ले खेने? खासेन्नेन्तो ते?मानु:ल्ले तगि खुने?नु नादइ चोगे?ओ, मे:न्ने फा?ग्र खेने? खासेन्लो:म्बाल्लो केदे?आइ खासेन्लो:म्बाल्ले तिलिइगाहा?रो हुक्केसुप, हेक्क्याइ खेइहा?रे पुइलाहिम्पो केम्साक्लो॥²⁶ इङ्गा? सेक्खाए मेत्ते?, खेप्पो साम्बा:न्याइ केरेक् मेन्हुइडे थारिक् खेप्पोए केयाक्लो॥”

येसुरे चाराम्माल्ले कुया:म्बेओ हु?रुसि?

²⁷ आल्ल, “खिनि? मोसारं कुसाम्पो इङ्जा:इडिल्ले अक्खे पा:त्तुबा केघेप्सुम्माइ केवयि, ‘खेने? चाराम्मा या:म्बक् मेजोगेन्ने?ओ’²⁸ कर इङ्गा? मेत्तिइ आत्तिल्ले फेन् निड्वा? इ:त्तुर मेन्हुमा?इन् ओमेत्तु?, खेल्लेग तगिए खेन् मेन्हुमा?इन्नु कुनिड्वा?बो चाराम्मा या:म्बक् चोगुदे:सुरो॥²⁹ खेने? चुप्साइ केमिक्किल्ले लायो चो:क्मा केबाइने फा?ग्र ल:त्ते?आइ

† ग्रीक पा:न्दाइडो “याम्सांमो याइगेसा?बाहा?” पो:इ॥

लाफुःसे?ओ॥ केरेक् नासिङ्गेन् थक्किन् खेमायड्सडडो लाफुमानुःल्ले मिक्थिक् मेःन्ने वा?माए नुःबारी॥³⁰ हेक्क्याड् चुप्साड् हुक्किल्ले लायो चोःक्मा केबाड्ने फा?ग्र खेन्नाड् खक्ते?आड् लाफुःसे?ओ॥ केरेक् नासिङ्गेन् थक्किन् खेमायड्सडडो लाफुमानुःल्ले हुक्थिक् मेःन्ने वा?माए नुःबारी॥”

येसुरे मेःत्हा? ना?मासि मेःन् फा?आड् हु?रुसि?
मत्ति १९.९, मर्कुस १०.११-१२, लुका १६.१८

³¹ “याम्मो मोसारे कुसाम्यो इड्जाःड्डिल्ले अक्खे पाःत्तुआड् वा?, ‘आत्तिल्ले मेलिङ्गेन् कुमेःत्तिन् ना?रु, खेल्ले ना?नेबारी फा?आड् साप्पा साप्पा पिमा पोःड्॥’³² कर इड्गा? खिनि? मेत्तिड्, हाःत्ले वे?हा?नु चाराम्मा याःम्बक् मेन्जोःक्के केवा?मा मेलिङ्गेन् कुमेःत्तिन् ना?रु? खेल्ले खेन् कुमेःत्तिन् चाराम्मा याःम्बक् केजोःक्मा चोगु?रो॥ हेक्क्याड् आत्तिल्ले खेन् मेन्छुमा?इन्नु मेःक्खिक् चोगु? खेल्लेआड् चाराम्मा याःम्बक् चोगु?रो॥”

येसुरे माड्हेक्सिड्मा मेःन् फा?आड् हु?रुसि?

³³ “याम्मो खिनि? मोसारे कुसाम्यो इड्जाःड्डिल्ले अक्खे पाःत्तुबा केघेप्सुम्माड् केवयि?, ‘खिनि? केजोगुम्बा माड्हेक्किन्मेभेःन्देम्मेन्ने?, कर यहवे दाड्बान्नु केजोगुम्बा माड्हेक्किन्केगेत्तुम्लए पोःड्लो॥’³⁴ कर इड्गा? खिनि? मेत्तिड्, आप्फाल्लेआड् माड्मेहेक्कासिम्मेन्ने?॥ हेक्केल?रिक् साड्ग्राम्पेदाड्डिल्ले कुमिड्डोआड् मेःन्, थेआड्भेल्ले खेड्ग निड्वा?फुमाड् युक्नारो॥³⁵ हेक्क्याड् इक्सादिड् खाम्बेःक्माल्ले कुमिड्डोआड् माड्मेहेक्कासिम्मेन्ने?ओ, थेआड्भेल्ले खेड्ग खुने? कुलाड् तो?भेःत्तो॥ हेक्केल?रिक्के यरुसलेम्मिल्ले कुमिड्डोआड् माड्मेहेक्कासिम्मेन्ने?, थेआड्भेल्ले खेड्ग पयम् यम्बा हाड्डिल्ले कुयेक्यक्त्तो॥³⁶ हेक्केल?रिक्के खिनि? थेगेःक्पाल्लेन् माड्मेहेक्कासिम्मेन्ने?, थेआड्भेल्ले खिनि? थेगेःक्वडिक्काड् फःगेल?बा इग्र माक्केल?बा चोःक्मा केन्छुक्त्तुम्मिल्लो॥³⁷ खिनि? पाःन्निड्ग ‘ओ’ ने फा?ग्र ‘ओ’ पाःत्तेम्मे?, ‘मेःन्’ ने फा?ग्र ‘मेःन्’ पाःत्तेम्मे?॥ खेन्नाड्धोबाड्ग माफेन्साम्माम्मा क्देवाःबारी॥”

येसुरे याःक्ले?माल्ले कुलेक्वा नुःक्मा मेःन् फा?आड् हु?रुसि?
लुका ६.२९-३०

³⁸ “मोसारे कुसाम्यो इड्जाःड्डिल्ले ‘मिक्किल्ले कुलेक्वा मिक्, हेक्क्याड् हाबो?बाल्ले कुलेक्वा हाबो?बा’ †† ल?रिक् पाःत्तुबान् केघेप्सुम्माड् केवयि?,³⁹ कर इड्गा? खिनि? मेत्तिड्, मनाहा?रे ताप्फेःल्लिक् केम्मेत्तिल्ले खेड्हा? ताप्फेःल्लिक् मेमेत्तेसिम्मेन्ने?॥ आत्तिल्ले चुप्साड् लेप्पाड्बा केनेदेड्बान् केलेड् केबि?, खेन् वे?स्मान्नाड् तोःन्दे पिरे?॥⁴⁰ हेक्क्याड् आत्तिल्ले केजाड्मा तेःत्तिन् नाप्पारे लागि खासेन्देन्तो केदे?, खेन् केघाम्मा केलोमाहा?आड् पिरेदेःसे?ओ॥⁴¹ थक्सुबाल्ले खेने? केन्देन्नेन्छाड् किलोमितर थिक् थारिक् कुगक्किन् कुःप्पा ते?मा केगोःत्ले फा?ग्र खेन्नु किलोमितर नेत्थि थारिक् पेगे?ओ॥⁴² केनाःक्पाहा? खेने? पिरेसे?, आत्तिल्ले थेत्ता केनाःक् खेन् पिरे?ओ॥”

निड्मिहा? लुड्मा? तुक्मासि
लुका ६.२७-२८, ३२-३६

⁴³ “मोसारे कुसाम्यो इड्जाःड्डिल्ले केबाड्भे?साबाहा? लुड्मा? तुक्तेसे?आड् केनिड्मिहा? चिःत्तेसे? † ल?रिक् पाःत्तुबा केघेप्सुम्माड् केवयि?,⁴⁴ कर इड्गा? खिनि? मेत्तिड्, निड्मिहा? लुड्मा? तुक्तेसिम्मे?आड् खिनि? ताप्फेःल्लिक्केमेप्पाहा? तुवा चोगेम् पिरेसिम्मे?ओ॥⁴⁵ हेक्केल?रिक् साड्ग्राम्पेदाड्डोबा खिनि? पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुस्साः केबोःक्खि?रो॥ थेआड्भेल्ले

निड्वा?फुमाड्डिल्लेग नुःबा नु ताप्फेःम्बा सम्दाड् नाम्सेःक् पाड्घुआड् साम्योनिबाहा? नु लायोबाहा?ओ पाड्गेन्दिड् वाहिःत्थाःमा पाड्घुरो॥⁴⁶ खिनि? लुड्मा? केदुक्पाहा?रक् लुड्मा? केदुक्त्तुसिम्मे फा?ग्र खिनि? थे हाड्सेसिम्मे केघोःसुम्माड्बे? हेक्त्तड्बा याःम्बक्किड्ग एःड्याड् केभोःड्बाहा?रेआड् मेजोगुरो॥⁴⁷ फु?नुसा?हा?नुरक् खिनि? सेवा केमःइने फा?ग्र वे?हा?नुःल्ले थे यम्बा याःम्बक् केजोगुम्माड्बे? खेड्ग निड्वा?फुमाड्डिन् कुसिड् मेन्निःप्पनाबाहा?रेआड् मेजोगुरो॥⁴⁸ खेल्ले चोगुल्ले खिनि? साड्ग्राम्पेदाड्डोबा पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाड्डिन् केरेक् पाःन्तो कुलिड्धो केगेप्पा चोःक्पा कुडिसिःक् खिनि?आड् हेक्त्तड्बा पोःड्माए पोःड्लो॥”

येसुरे चागेनाःक्पाहा? स्वाःत्ताड् पिमासि फा?आड् हु?रुसि?

6 येसुरे याम्मो मेत्तुसि, “सिड्सिड् येक्केक् ल?रेम्मे?ओ, खिनि? केजोगुम्बा साम्योनिबा याःम्बक्हा? मनाहा?रे मेनिःसुआड् खिनि? नारा मेभोःसुर फा?आड् मना तगि मेजोगेम्मिन्ने?ओ॥ हेक्के केजोगुम्मे फा?ग्र साड्ग्राम्पेदाड्डोबा पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाड्डिन्मे थाआड् केड्घोःसुम्मिल्लो॥² हेक्केल?रिक् मेड्गप्पनाबाहा? कुजा केबिरुसिल्ले वे?हा?रे मेघेप्सुर मेनिःसुर फा?आड् मुक्ला मेमुक्खेन्ने?ओ॥ कुनिड्वा? केजिःप्पाहा?रे यहुदि चुम्नुड्हिम्मो नु लाम्माम्मो मनाहा?रे मेनिःसुआड् खुनि? नारा मेभोःसुर फा?आड् हेक्के मेजोगु?॥ इड्गा? सेक्खाए मेत्ते?, खेड्हा?रे खुनि? हाड्सेसिम्मेड्ग तगिसा मेघोःसु मेसुरुआड् मेवा?॥³ कर खेने? मेड्गप्पनाबाहा? केबिरुसिल्ले वे?हा?रे मेन्निए पिरेसे?ओ॥⁴ हेक्केल?रिक् केबिरुसिबा पाःन्निन् स्वाःत्ताड् पोःड्लो॥ हेक्क्याड्लक् स्वाःत्ताड् केजोगुबा पाःन् केनिःबा पानुदिड् केम्बारे हाड्सेम् केबिरो॥”

येसुरे तुवा चोःक्माल्ले कुयाःम्बेओ हु?रुसि?
लुका ११.२-४

⁵ “हेक्क्याड् खिनि? तुवा केजोगुम्मिल्ले कुनिड्वा? केजिःप्पाहा? कुडिसिःक् मेजोगेम्मिन्ने?ओ॥ खेड्हा?रेग मनाहा?रे मेनिःसुर फा?आड् यहुदि चुम्नुड्हिम्मो नु लाम्माम्मो येप्पाआड् तुवा चोःक्मा खुनि? सिरा? थाड्लो॥ इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, खेड्हा?रे खुनि? याःम्बक्किल्लेन् हाड्सेसिम्मे तगिए मेघोःसु मेसुरुआड् मेवा?रो॥⁶ कर खेने? तुवा केजोगुल्ले केहिल्मक्सिड्सिगाड् लाःसे?आड् लाम्भेःप्पानसुबे?, हेक्क्याड् निःमेन्देप्पनाबा पानुदिड् केम्बानु एःक् तुवा चोगे?ओ॥ हेक्क्याड् स्वाःत्ताड् चोःक्मनाबा याःम्बक् केनिःबा पानुदिड् केम्बारे हाड्सेम् केबिरो॥⁷ हेक्क्याड् तुवा केजोगिल्ले निड्वा?फुमाड्डिन् कुसिड् मेन्निःप्पनाबाहा? हेक्के मनाहा?रे मेघेप्सुर मुनुनु मेल?रेम्मिन्ने?ओ, थेआड्भेल्ले खेड्हा?रेग यरिक् मेबाःत्तिल्लेरक् माड्डिल्ले खुनि? तुवाःन् खेप्सु? फा?आड् मेड्ःत्तु?रो॥⁸ कर खिनि? खेड्हा? हेक्के मेजोगेम्मिन्ने?ओ, थेआड्भेल्ले नाःक्मानुःल्ले तगिए साड्ग्राम्बा पानुदिड् खिनि? पाःल्ले केड्गत्तुम्मिन्बान् निःसु?रो॥

⁹ खेल्ले चोगुल्ले अक्खेल?रिक् तुवा चोगेम्मे?ओ- ‘साड्ग्राम्पेदाड्डो केवा?बा आनिगे पानुदिड् पाए, मनाहा?रे केमिड्डिन् सेसे मेड्ःत्तुर मिड्सो इड्धाःड् केम्बिररो॥¹⁰ केहाड्जुम्मिन् ताररो, हेक्क्याड् साड्ग्राम्पेदाड्डो हेक्के इक्सादिड् खाम्बेःक्मोआड् केनिड्वा? कुडिसिःक्के मेजोगुरो॥

¹¹ हेक्क्याड् थिक्क्याःन्धक्पा कुजाःन् आबिरे?ओ॥

¹² आनिगे तक्लेड्वाओ लायो केजोःक्पाहा? लेप्पि पिरुसिम्बेबा हेक्केए आनिगे चोगुम्बेबा लायोःन् लेप्पि आबिरे?ओ॥

¹³ हड्सा?मो आन्धाःसेन्ने?ओ, कर माफेन्साम्माम्मा आसेःत्ते?ओ॥

†† खेन् येम्मो यहुदिहा?रे एःड्याड् केभोःड्बाहा? रोमि हाड्जुम्मिल्ले लागि याःम्बक् मेजोगुबाल्ले चोगुल्ले सा?रिक् मेजिःत्तुसिआड् खेड्हा? वे?हा?नुःल्लेआड् सा?रिक् लायो केजोःक्पासि ल?रिक् मेड्ःत्तुसि॥ †† गिक् पाःन्दाड्डो “केजुप्साड् हुक्किल्ले केबिरुसिबा केभेन्छाड् हुक्किल्ले निड्वा? मेघोःसुल्ल” पोःड्॥

† यहुदि साक्थिम्मो अक्खेल?रिक् माड्मेहेक्सिड्- “कन् पाःन्निन् मेजोगुड्डिन्ने फा?ग्र इक्सादिड् खाम्बेःक्मान् मेक् पेःक्किरो॥” †† लायिःक् २१.२४, लेवि २४.२०, साम्योथिम् १९.२१ † लेविहा? १९.१८

((थेआइभेले हाइजुम्, मुक्साम् नु मिमिदिङ्ङिन् सदादिङ् खेने?इन्नेरो॥))'

¹⁴ थेआइभेले खिनि? तक्लेइवाओ लायो केजो:क्याहा? लेप्पि केबिरुस्मिन्ने फा?ग्र साङ्ग्राम्पेदाइडो केवा?बा खिनि? पानुदिङ् पा: निङ्वा?फुमाइङ्ङिल्लेआइ लेप्पि केबिरि?रो॥ ¹⁵ कर खिनि? तक्लेइवाओ लायो केजो:क्याहा? लेप्पि केबिरुस्मिन्ने फा?ग्र खिनि? पानुदिङ् पा: निङ्वा?फुमाइङ्ङिल्लेआइ खिनि? लायो:न् लेप्पि केम्बिरिन्लो॥”

येसुरे चा:नेत्तिल्ले कुया:म्बेओ हु?रुसि?

¹⁶ “हेक्क्याइ खिनि? चा:नेत्त क्युइङ्ङिल्ले † निङ्वा? केजि:प्याहा? कुइसि:क खिनि? ना मेमाक्तेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेले खेइहा? चा:नेत्त मेयुइङ्ङिल्ले वे? मनाहा?रे निङ्वा? मेघो:सुर फा?आइ खुनि? नारा:न् मेगि:न्दुर मेयुइलो॥ इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिङ्, खेइहा?रेग खुनि? हाइसेम्मिन्ने केरेक् मेघो:सु मेसुरुआइ मेवा?रो॥ ¹⁷ कर खेने? चा:नेत्त क्युइङ्ङिल्ले खेने? केधेगे:क्यो नि:ङ्गे? हु:त्ते?आइ केनारा:न् वाहप्ते?ओ॥ ¹⁸ हेक्केल?रिक् खेने? चा:नेत्त क्युइङ्ङिल्ले वे? मनाहा?रे निङ्वा? मेइघो:सुन्लरो, कर नि:मेन्देप्पनाबा पानुदिङ् केम्बा निङ्वा?फुमाइङ्ङिल्लेरक् नि:सुरो॥ हेक्के केजोगुल्ले स्वा:ताइ चो:कमनाबा केनि:बा पानुदिङ् केम्बारे हाइसेम् केबिरि?रो॥”

येसुरे याइसाकुन्धेरे कुया:म्बेओ हु?रुसि?

लुका १२.३३-३४

¹⁹ “इक्सादिङ् खाम्बे:क्यो याइसाकुन्धे मेत्तुप्सेन्ने?ओ॥ खेप्पोग थक्पाहा?रे मेज:?, हिङ्धो:क्किल्ले य:न्दु?, हेक्क्याइ खु:न्दिक्याहा?रे मेघु:त्तु?रो॥ ²⁰ कर साङ्ग्राम्पेदाइडो याइसाकुन्धे लुप्सेम्मे?ओ॥ खेप्पोग थक्पाहा?रे मेन्जनेन्, हिङ्धो:क्किल्लेआइ मेय:त्तुन्, हेक्क्याइ खु:न्दिक्याहा?रेआइ मेन्चु:त्तुन्लो॥ ²¹ थेआइभेले आतो खिनि? याइसाकुन्धे:न् वा?, खेप्पोए खिनि? निङ्वा?इन्नाइपे:क्लो॥

²² मिक्किङ्ग नासिङ्गेन् थक्कोबा सेमिरो, खेले चोगुल्ले केमिक्किन् नु?ने फा?ग्र, केरेक् नासिङ्गेन् केधक्किन् ओ:त्तो॥ ²³ कर खेने? केमिक्किन् फेन्ने फा?ग्र केरेक् नासिङ्गेन् केधक्किन् खादाम्मो वा?रो॥ खेले चोगुल्ले खेने?ओबा सेन्दाइगेन् ओ:त्ति:न्ने खादाम्मे फा?ग्र खेन् खादाम्मान् आक्खेन् सा?रिक् पो:इबिला॥ ²⁴ आत्तिल्लेआइ नेप्फु दाइबाहा? सेवा चो:क्यासि मेसुक्त्तुन्नेत्तो॥ खेले थिक्किन् नु:रिक् मेत्तु?आइ वे?स्मान् चि:त्तु?रो, मे:ङ्ग थिक्किन् इङ्धा:इ पिरुआइ वे?स्मान् इङ्धा:इ मेबिरुन्लो॥ खेने? निङ्वा?फुमाइङ्ङिन् नु याइसाकुन्धे:न् सोसोरिक् सेवा चो:क्या केन्छुक्त्तुन्लो॥”

निङ्वा? इ:त्तिङ्मो मेधेम्मिन्ने?ओ

लुका १२.२२-३१

²⁵ “खेले चोगुल्ले इङ्गा? खिनि? मेत्तिङ्, कन् नेत्तिगेन् हिङ्मन्तो थे:न् चामा थुइमाबे फा?आइ निङ्वा? इ:त्तिङ्मो मेधेम्मिन्ने?ओ, हेक्केल?रिक्के कन् नासिङ्गेन् थक्कोआइ थे:न् चाइमा वा:प्याबे फा?आइ निङ्वा? इ:त्तिङ्मो मेधेम्मिन्ने?ओ॥ नेत्तिगेन् हिङ्मन्निन् चामा थुइमानु:ल्ले हेक्क्याइ नासिङ्गेन् थक्किन् चाइमा वा:प्यानु:ल्ले नु:बा मेजो:क्नेन्बि? ²⁶ पुसाहा? ओमेत्तेम्मिन्ने?, खेइहा?रे चा मेन्दे:सुन् मेन्छुप्सुन् हेक्क्याइ याइमेङ्घो:त्तुन्छाइसाङ्ग्राम्पेदाइबा खिनि? पा:ल्ले खेइहा? चामा पिरुसिरो॥ हेक्के:ल्ले खिनि? खेइहा?नु:ल्लेआइ इमेल्लुइबा केन्जोगिम्बि? ²⁷ निङ्साम्मो केधे?इआइखिनि? हिङ्मन्तो कुमुक्थिक् फो:मा केन्छुक्त्तुम्मिन्॥

²⁸ हेक्के:ल्ले थेमा:नचाइमा वा:प्याबे फा?आइ थेआइ निङ्साम्मो केधे?इबाबे? ताम्भुइमो केलिङ्बा फुङ्ङिन् ओमेत्तेम्मे?, खेइहा? या:म्बक् मेन्जो:क्नेन्खि:आइ मेन्ल:न्नेन्॥ ²⁹ कर इङ्गा? मेत्तिङ्, सोलोमन हाइङ्ङिन् मिङ्सोधा:इसोओ मुक्तेआइ वयेसाइ खेन् यारिक्काइ नु:बा ते:त्

† यहुदिहा? निङ्वा?फुमाइङ्ङिन् इङ्धा:इ पिसे चा:नेत्त मेयुइरो॥

मेजाक्सिङ्ङिल्लो॥ ³⁰ नसा:न् केसु:म्बासे, आइन् केलिङ्बाआइ ता:न्दिक् मिओ लाफुमा केबो:इबा या:न् फुइहा? निङ्वा?फुमाइङ्ङिल्ले खेन् यारिक् नु:बा चोगुसिल्ले खेन्नु:ल्ले नु:रिक्काइ ते:त् खिनि? केन्जा:क्तिम्बि?

³¹ खेले चोगुल्ले थे:न् चामा थुइमा बे, थे:न् चाइमा वा:प्याबे फा?आइ निङ्वा? इ:त्तिङ्मो मेधेम्मिन्ने?ओ॥ ³² थेआइभेले थिम्मन्देइ सुवाइहा?रे खुनि? निङ्वा?इन्बा खेन् पा:न्हा?ओ पत्तो, कर साङ्ग्राम्पेदाइडोबा खिनि? पानुदिङ् पा:ल्ले कन् केरेक् पा:न्हा? चाहाबा केजोगि? फा?आइ नि:सुरो॥

³³ कर केरेक्नु:ल्ले तगि निङ्वा?फुमाइङ्ङिल्ले कुहाइजुम् नु कुसाम्योनिमान् को:त्तेम्मे? हेक्क्याइ कन् केरेक् पा:न्हा? खुने? केबिरि?रो॥ ³⁴ खेले चोगुल्ले ता:न्दिक् थे पो:इ फा?आइ निङ्वा? इ:त्तिङ्मो मेधेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेले ता:न्दिक्या तुक्खे:न् ता:न्दिक्ये पो:इ, हेक्क्याइ आइन्बा तुक्खे:न् आइन्छा यारिक् पो:क्खेआइ वा?रो॥”

वे?हा? पा:न्धिक्यासि मे:न्

लुका ६.३७-३८, ४१-४२

7 येसुरे याम्मो पा:त्तु, “मनाहा? पा:न् मेधिवत्तेम्मिन्ने?, हेक्केल?रिक् निङ्वा?फुमाइङ्ङिल्ले खिनि?आइ पा:न् केन्धिक्तिन्लो॥ ² वे?हा? पा:न् केधिवत्तुम्मिम्बा हेक्केए निङ्वा?फुमाइङ्ङिल्ले खिनि?आइ पा:न् केधिवत्ति?रो॥ आक्खेल?रिक् वे?हा? केमेत्तुम्मिम्, बा हेक्केल?रिक्के निङ्वा?फुमाइङ्ङिल्ले खिनि?आइ केमेत्ति?रो॥

³ आबाडे मिक्को सिङ्घइमेन्नि:मनाबाल्ले आक्खेल?रिक् केन्सा?रे कुमिक्कोबा साप्से:क्किन् केनि:सुबे? ⁴ आबाडे मिक्को सिङ्घइमेन्नि:मनाबाल्ले आक्खेल?रिक् केन्सा?इन् केमिक्कोबा साप्से:क्किन् ल:त्तुइपिने फा?आइमेप्पा केसुक्त्तुबे? ⁵ कुनिङ्वा? केजि:प्याए, केरेक्नु:ल्ले तगि आबाडे केमिक्कोबा सिङ्घइङ्ङिन् ल:त्तेदे:से?ओ, हेक्क्याइलक् केन्सा?रे कुमिक्कोबा साप्से:क्किन् नु:रिक् केनि:सुआइ ल:प्या केसुक्त्तु?रो॥

⁶ सेसे चिग:क्वा:न् ख्याबाहा? † मेबिरेम्मिन्ने?, मे:न्ने फा?ग्र खेइहा? हिल्लिक्मेहिसिङ् हेक्क्याइ केम्भत्ति?आइ केम्हा?रिरो॥ हेक्क्याइ फाक्हा?रे खुनि? तगि तेक्से:क्किन् मेसेसेम्मिन्ने?ओ, खेइहा?रे मेदो?रु मेला:क्त्तु?रो॥”

येसुरे निङ्वा?फुमाइङ्ङिन् तुवाओ ना:क्या हु?रुसि?

लुका ११.९-१३

⁷ “ना:क्तेम्मे?, हेक्क्याइ खिनि? केम्बिरि?ओ को:त्तेम्मे?, हेक्क्याइ खिनि? केघो:सुम्॥ लाम्धे:प्पो पेगेम्मे?आइ खक्खक्कमेत्तेम्मे? हेक्क्याइ खिनि? लागि हन्तो॥ ⁸ थेआइभेले केना:क्याहा? निङ्वा?फुमाइङ्ङिल्ले पिरुसि?, केगो:प्याहा?रे मेघो:सु?, हेक्क्याइ लाम्धे:प्पो केबे:क्याआइ खक्खक्कमेत्तेप्पाहा? खुने? लाम्धे:प्पोन्हेन्नु पिरुसि?रो॥ ⁹ आत्तिल्ले कुस्सा:न् कुजा ना:क्किल्ले लुङ्ङिन् पिरुबे? ¹⁰ इग्र डासा:न् ना:क्त्तुल्ले असे:क्पेन्पिरुबे? ¹¹ खिनि? निङ्वा? केभे?बा केजोगिसाइ खिनि? सा:हा?रे मेना:क्त्तुल्ले नु:बा पा:न्हा? पिमा केलेस्सुम्मे फा?ग्र, खेन्नु:ल्लेआइ यारिक् खिनि? साङ्ग्राम्पेदाइडोबा पानुदिङ् पा:ल्ले खुने? केना:क्याहा? नु:बा पा:न्हा? पिरुसि?रो॥”

केरेक्नु:ल्ले केयेक्पा थिम्

लुका ६.३१

¹² “केरेक् पा:न्तो मनाहा?रे आक्खेल?रिक् खिनि? केम्भत्ति केम्ड:त्तिबा निङ्वा? केजोगुम्, हेक्केल?रिक्के खिनि?आइ खेइहा? इ:त्तेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेले कन् थिम्मो मोसारे साप्त्तुबा साम्योथिम् नु माङ्निङ्वा?पा:न् केबा:प्याहा?रे मेबा:त्तुबा पा:न्निन् केत्तो॥”

† क्यो, ख्याबाहा? नु फाक्हा? फा?इन् येसुरे कुनिसाम् केअप्या मनासिरो॥

चिभिःप्फिःप्पा लाम्
लुका १३:२४

13 “चिभिःप्फिःप्पा लाःप्पादेन्नोलाम् निड्वा?फुहाड्जुम्मो लाःसेम्मे?ओ, थेआड्भेल्ले यम्बा लाःप्पादेन् नु ताम्दाम्बा लाम्मिल्लेग मेक्माओ केदे?रि?रो। खेन्लाम्बा यरिक् मनाहा? मेलाःत्तो। 14 कर चुक्सा लाःप्पादेन् नु चिभिःप्फिःप्पा लाम्मिल्लेग मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्नो केदे?रि?रो। खेन् केघोःबाहा?ग मिसाक्कलक् मेबोःड्लो।”

सिड्बुड् नु सिड्से?
लुका ६:४३-४५

15 “इड्लेक्पा माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?नु सिड्सिड् येक्येक् ल?रेम्मे?ओ, खेड्हा?ग लाःक्कालाम् मेल्लुक् कुडिसिःक् मेलेड्सिड्डाड् खिनि?ओ मेदारो, कर सिगाड्ग खेड्हा? किप्पा केघुःबा पराबासिरो। 16 खेड्हा?रे मेजोगुबा खुनि? याःम्बक्कोलाम् खेड्हा? कुसिड् केनिःत्तुम्सिल्लो। थेआड्भेल्ले मनाहा?रे तिड्ग्रेःक् पोःक्लाओलाम् चेल्लेक्से? नु सिध्नाःक्पोलाम् पःत्ते?ड्न् मेन्दुबुन्लो। 17 हेक्केल?रिक्के केरेक् नुःबा सिड्बुड्डो नुःबाए सिड्से?ड्न् थोःक्लो, हेक्क्याड् ताप्फेःम्बा सिड्बुड्डो ताप्फेःम्बाए सिड्से?ड्न् थोःक्लो। 18 हेक्क्याड् नुःबा सिड्बुड्डो ताप्फेःम्बा सिड्से?ड्न् मेधोःक्नेन्लो, हेक्क्याड् ताप्फेःम्बा सिड्बुड्डो नुःबा सिड्से?ड्न् मेधोःक्नेन्लो। 19 हेक्केल?रिक् नुःबा सिड्से? मेन्धोःक्मना केरेक् सिड्बुड्हा? ताड्माआड् मिओ लाप्फुमा पोःड्लो। 20 खेल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे मेजोगुबा खुनि? याःम्बक्कोलाम् इड्लेक्पा माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा? कुसिड् केनिःत्तुम्सिल्लो।”

सेक्खाबा हु?साम्बाहा?
लुका १३:२५-२७

21 आल्ल “‘आदाड्बे, आदाड्बे’, ल?रिक् याप्पि केमेप्पाहा? केरेक् साड्ग्राम्पेदाड्बा हाड्जुम्मो मेन्लाःत्नेन्लो, कर साड्ग्राम्पेदाड्डो केवा?बा पानुदिड् आम्बारे कुनिड्वा? हेक्के केजोःक्पाहा?रक् मेलाःत्तो। 22 खासेन् येन्नो यरिक् मनाहा? मेदाआड् अक्खे मेमेत्तारो, ‘आदाड्बे, आदाड्बे, खेने? केमिड्डो माड्निड्वा?पाःन् पारिगेरो, हेक्क्याड् खेने? केमिड्डो फेन्साम्हा? नाःत्तुम् लःत्तुम्सिम्बेआड् निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा? चोगुम्बेरो।’ 23 कर खेन् येम्मो खेड्हा? इड्गा? अक्खे मेत्तुड्सिड्, ‘खिनि?ग आप्फाल्लेआड् कुसिड् निःत्तिड्बा होःप्लो। खिनि? पानुदिड् आम्बारे कुनिड्वा? हेक्के मेन्जोःक्के फेन् याःम्बक् केजोःक्पासे, कप्पोलाम् पेगेम्मे?’”

नेत्ति परिक्लेन् हिम्पाड्यक्
लुका ६:४७-४९

24 आल्ल “खेल्ले चोगुल्ले पेलिगेन् आबाःन्जाक् केघेम्बाआड् हेक्के केजोःक्पेड्ग पयम् यम्बा लुड्सम्दाड् हिम्पाड्यक् केनेबाआड् हिम् केजोःक्पा सिक्कुम्बा मना कुडिसिःक् चोःक्लो। 25 हेक्क्याड् पाड्गेन्दिड् वाहित् थ्येआड्, यड्घड्डिन् कुक्खे ये, हेक्क्याड् किप्पा केघुःबा सुरित् केजड् हुःरेआड् खेन् हिम्मिन् हिप्तुसाड् मेजोःन्देन्लो, थेआड्भेल्ले खेन् हिम्मिल्लेन् हिम्पाड्यक्किड्ग पयम् यम्बा लुड् सम्दाड् नेस्सेरो। 26 कर पेलिगेन् आबाःन्जाक्किन् केघेम्बाआड् हेक्के मेन्जोःक्मनाबाड्ग येःड्घाओ हिम्पाड्यक् केनेबाआड् हिम् केजोःक्पा अदड् मना कुडिसिःक् चोःक्लो। 27 पाड्गेन्दिड् वाहित् थ्येआड्, यड्घड्डिन् कुक्खे ये, हेक्क्याड् किप्पा केघुःबा सुरित् केजड् हुःरेआड् खेन् हिम्मिन् हिप्तुल्ले यरेबेरो।” 28 येसुरे कन् केरेक् पाःन्हा? पाःत्तु सुरु, हेक्क्याड् कुनिसाम् केघेम्बा यरिक् मनाहा?रे खुनि? निड्वा? मयेरो, 29 थेआड्भेल्ले खुने?ग साम्योथिम्साम्बाहा? कुडिसिःक् मेःन्, कर युक् केगप्पा कुडिसिःक् हु?रुसिरो।

येसुरे लोगे? तुक्माल्ले तरुबा मनाःन् वेःन्दु?
मर्कुस १:४०-४५, लुका ५:१२-१६

8 येसुःनकोःक्माओलाम् यो थ्येःल्ले यरिक् मनाहा?रे खुने? मेदिन्दुरो। 2 हक्चघत् खेप्पो लोगे? तुक्माल्ले तरुबा मनाधिक् कुदगि थुड्बोहज? युड्सिड्डाड् खेल्ले अक्खे मेत्तु, “आदाड्बे, खेने? निड्वा? केजोगुने फा?ग्र इड्गा? वेःम्मा केसुक्कारो।” 3 येसुरे कुहुक्किन् सन्धुर खेन् मनाःन् सुःसुआड् अक्खे मेत्तु, “इड्गा? निड्वा? चोगुड्लो। खेने? नुरे?ओ!” खिमो खेन् मनाःन् लोगे? तुक्मालाम् नुरेरो। 4 हेक्क्याड् येसुरे खेन् मेत्तु, “आत्तिन् मनाःन्नाड् कन् पाःन्निन् मेमेत्तेन्ने?ओ, कर माड्हिम्मो पेगे?आड् नुःराड्लो फा?आड् निड्वा?फुसाम्बाल्लो ओसेःन्धाक्सिड्डे?ओ, हेक्क्याड् मोसारे कुसाम्योथिम्मो साप्तेबा कुडिसिःक् सिड्गुज्जा चोगे?ओ। हेक्केल?रिक् केरेक् मनाहा?रे खेने? केनुरेबान् मेनिःसुरो।”

येसुरे रोमि थक्तुम्बाल्ले कुसेवारोबान् वेःन्दु?
लुका ७:१-१०, युहन्ना ४:४३-५४

5 हेक्क्याड् येसुःन् कपर्नहम् पाड्जुम्मो केरेर पत्तेल्ले रोमि थक्तुम्बाधिक् खुने?ओ त्येआड् अक्खे मेत्तु कुभा? नाःक्त्तु, 6 “दाड्बे, इड्गा? आसेवारोबान् हिम्मो पोःक्मा युड्मा मेन्धुक्के थारिक् तुक्काड् नेरो।” 7 येसुरे खेन् मेत्तु, “इड्गा? पेःक्काआड् नुसुड्लो।” 8 कर थक्तुम्बाल्ले नोगप् पिरु “दाड्बे, खेने? आहिम्मो लाड्दाःक्मा इड्गा? मेला?आन्लो। खेने? नुरे? फा?आड् केबाःत्तुसाड् आसेवारोबान् नुरेरो। 9 थेआड्भेल्ले इड्गा?आड् आधुड्धोबा सुहाड्युक्पाहा?रे खुनि? युक्को केवा?बा मनाआरो, हेक्क्याड् इड्गा?आड् आयुक्को थक्सुबाहा? मेवा?रो। इड्गा? थक्सुबान् ‘पेगे?’ मेत्तुड्डिल्ले पेःक्, वे?स्मान् ‘फेरे?’ मेत्तुड्डिल्ले फेन्, हेक्क्याड् आसेवारोबान् ‘खेन् चोगे?’ मेत्तुड्डिल्ले खेल्ले चोगु?रो।”

10 येसुरे कन् खेप्सुल्ले कुनिड्वा? मयेर खुने? कुएगाड् कुएगाड् केदिम्बाहा? अक्खे मेत्तुसि, “इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, अक्त्तड्बा यम्बा नसाःन् केगप्पा मनाःङ्ग इसाड्लोआड् इड्गा? मेड्घोए वा?आरो! 11 खिनि? सेक्खाए मेत्तिड्लो, केरेक् पिसाड्बा लाजे?लाम् यरिक् मनाहा? साड्ग्राम्पेदाड्बा हाड्जुम्मो मेदाआड् साभाड्जा चासे खिनि? थाःक्थेबा अब्राहाम्, इसहाक, हेक्क्याड् याकुबेन्नु सौरिक् मेयुड्सिड्लो। 12 कर साड्ग्राम्पेदाड्बा हाड्जुम्मो वा?मा फा?आड् मेसेगेबा इसाड्लिहा?ग खेप्पोलाम् लाःक्कात् खामाक् लुम्बाःत्तो लाप्पेभु?रो। खेप्पोग हाःप्पा नु हाबो? येःड्मन्लक् पोःड्लो।” 13 हेक्क्याड् येसुरे खेन् थक्तुम्बेन् मेत्तु, “पेगे?ओ, नसाःन् केजोगुबा हेक्केए पोःड्लो।” हेक्क्याड् खेन् कुसेवारोबान् बा खेन् येम्मोए नुरेरो।

येसुरे यरिक् मनाहा? वेःन्दुसि?
मर्कुस १:२९-३४, लुका ४:३८-४९

14 हेक्क्याड् येसुःन् पत्रुसरे कुहिम्मो त्येःल्ले खेप्पो पत्रुसरे कुन्नोःप्पेन् तुड्डिल्ले तरुआड् नेस्सेरो। 15 येसुरे खेल्ले कुहुक्को सुःसुल्लेसा तुड्डिल्ले लेरुरो, हेक्क्याड् खेन् पोगेआड् तरे तोमा हेःक्त्तुसिरो। 16 हेक्क्याड् युःन्धिक् पोःक्खेआड् यरिक् फेन्साम्मिल्ले याड्घुसिबा मनाहा? खुने?ओ मेदारुसि, हेक्क्याड् खुने? पाःन्जाक्किल्ले खेन् फेन्साम्हा? केरेक् नाःत्तु लःत्तुसिआड् केरेक् केदुक्पाहा? नुसुसिरो। 17 माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले अक्खेल?रिक् पाःत्तुबान् केल्ल फा?आड् अक्खे पोःक्खेबारी- “खुने? आबाडे आनि? तुक्खेहा? याड्सिड्लो, हेक्क्याड् आनि? तुक्मा य?माहा? कुयु ते?रुरो।” †

† यसैया ५३:४

येसुरे कुहु?साम्बा पो:इमा साक्
लुका ९.५७-६२

18 आल्ल येसुरे यरिक् मनाहा? कुगब्रिड नि:सुसिल्ले कुहु?साम्बाहा? वरक्किल्ले नाहाइडाइ पेगेम्मे? मेत्तुसि। 19 खेइहा?रे पे:क्मा यारिप् मेजोगुर मेयागोल्ले सामयोथिम्साम्बाधिक फेरेआइ मेत्तु, "सिक्साम्बे, खेने? आत्ति केबे:क्साइ खेने?नु पे:क्कारो।"

20 येसुरे नोगप् पिरु, "किथिबाहा?रे लुड्घुरि मेगत्तु?, पुसाहा?रे हाप् मेगत्तु?, कर इङ्गा? मेन्छाम्सा:ल्लेग थेगे:क् ना:म्मा तेन्नाइ मेगत्तान्लो।"

21 वे?स्मा हु?साम्बाधिकले खुने? मेत्तु, "आदाइबे, तगि इङ्गा? केसि:बा आम्बान् इप्पुड्डो चिडसे पे:क्मा पाड्घाड्डे?ओ।" 22 कर येसुरे खेन् मेत्तु, "इङ्गा? तिम्दाइडे?ओ, हेक्क्याइ हारा? याम्साम्मो केसि:बा मनाहा?रे खुनि? आबाडे चेहा? इप्पुड्डो मेजिक्खुसिररो।"

येसुरे सुरित्केजड्डिन्चिजि येमयेम् चोगु?
मर्कुस ४.३५-४९, लुका ८.२२-२५

23 हेक्क्याइ येसु:न् पोगेआइ कुहु?साम्बाहा?नु ख:ड्बेओ ला:सेआइ वरक्किल्ले नाधा:म्बि मेधासिड्डि। 24 हक्चघत्तु वरक्को किप्पा केघु:बा सुरित्केजजड्डिन् हु:मा हे:क्तेआइ वाभेल्लेड्डिल्ले ख:ड्बेन् वेल्केत्तिसेरो। कर येसु:ङ्ग इप्सेआइ नेस्सेरो। 25 कुहु?साम्बाहा? मेबेआइ खुने? अक्खे मेमेत्तुर मेभो:क्खु, "आदाइबे, याम्पि ताड्से:प्ते?ओ! आनिगेग हुम्मा सि:मा इ:त्तिगेरो!"

26 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "नसान् केसु:म्बासे, थेआइ अक्खेल?रिक् केगि:सिबाबे?" हेक्क्याइ खुने? पोगेआइ सुरित्केजजड्डिन् नु वाभेल्लेड्डिन् फे:क्त्तु, हेक्क्याइ केरेक् चिजि येमयेम् पो:क्खेरो। 27 हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? निड्वा? मयेर से:न्मेदो:सिड्डि "खुने?ग आक्त्तड्डिबा मना:न्बे? खुने? कुड्डिजा:ड्डिन् वाभेल्लेड्डिन् सुरित्केजजड्डिल्लेआइ खेप्पुड्डिग!"

येसुरे नेप्फु फेन्साम्मिल्ले युक्त्तुसिबा मनाहा? वे:न्दुसि?
मर्कुस ५.१-२०, लुका ८.२६-३९

28 हेक्क्याइ खुने? वरक्किल्ले नाहाइडाइ गदरिनि लाजे?ओ केरे, हेक्के:ल्ले खेप्पो इप्पुड्डेन्नाम् फेन्साम्मिल्ले याड्घुसिबा नेप्फु मनाहा? कुदुम्मे फेरेत्ति। खेइहा? कम्प्याक् सा?रिक् किप्पा केघु:बा चोगेत्ति आत्तिन्नाइ खेन् तेन्ना पो:इमार लाड्घे:क्मा मेन्छुक्तेन्ना। 29 खेइहा? अक्खेल?रिक् अ:क्तेत्ति, "निड्वा?फुसा:ए, खेने? आन्धिगेनु थे केगो:त्तुबाबे? खासेन् येम्मिन्ने मेन्दाए आन्धिगे तुक्खे चा:ल्ले कम्पो केदयेबाबि?"

30 खेप्पोलाम् मिसाक् नानाक् यरिक् फाक्हा? चामेरामेर मेयेबे। 31 खेन् फेन्साम्हा?रे येसु:न् याम्पि ला:क्कात् केल्:प्पाने फा?ग्र खेन् फाक्हा?ओ ला:प्पा आबाड्घे?ओ ल?रिक् पेलि मेभावत्तु।

32 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "पेगेम्मे?!" खेल्ले चोगुल्ले खेन् नेप्फु मनाहा?लाम् खेइहा? मेल:न्दे मेबेआइ फाक्हा?ओ मेला:से। हेक्क्याइ खेन् फाक्हा? सड्माड्डे सड्माड्डे मेलो:क्तेर याक्पेओनु मक्मध्येआइ वरक्को मेहुमे मेस्येरो। 33 खेन् फाक् केगम्बाहा? नि:त्ताड्डिबा पाड्डुम्पो मेबेआइ फेन्साम्मिल्ले याड्घुसिबा नेप्फु मनाहा?रो पो:क्खेबा केरेक् पा:न्हा? मेजेक्त्तुसिरो। 34 हेक्क्याइ पाड्डुम्पोबा यरिक् मनाहा? येसुरो मेदये, हेक्क्याइ खेइहा?रे येसु:न् आनिगे थुम्पोलाम् ल:न्दे पेगे? फा?आइ पेलि मेभावत्तुरो।

येसुरे लड्डे:ड्डि तुक्माल्ले तरुबान् वे:न्दु?
मर्कुस २.१-१२, लुका ५.१७-२६

9 हेक्क्याइ येसु:न् ख:ड्बेओ ला:सेआइ नाहाइडाइबा आबाडे कुबाड्डे?ओ केरेरो। 2 खेप्पो कुभा मनाहा?रे लड्डे:ड्डिबा मनाधिक कुनेन्ना:न्नुए खुने?ओ मेदारुरो। हेक्क्याइ खेइहा?रे खेन् लड्डे:ड्डिवा:न्

वे:प्पा सुक् केल्?बा नसान् मेगत्तुबा येसुरे नि:सुआइ मेत्तु, "आस्सा:ए, हाइहाइ ल?रे?ओ, खेने? केलायोहा? लेप्पि पो:क्खेरो।"

3 हेक्के:ल्ले खेप्पो केवा?बा कुभा सामयोथिम्साम्बाहा? अक्खे मेमेत्तिड्डि, "कन् मना:ल्लेग निड्वा?फुमाइ कुड्डि:क् लायो लेप्पि केबिबा लेड्डिसिड्डाइ माड्घे?या पा:न्निन्ने पा:त्तुर पल्लो!"

4 येसुरे खेइहा?रे खुनि? निड्वा?इन्नि:सुआइ अक्खे मेत्तुसि, "थेआइ हेक्केल?रिक् फेन् निड्वा? केड:त्तुम्बाबे? 5 'केलायोहा? लेप्पि पो:क्खे', मेप्पा उसुरु चो:क्पि, इ 'पोगे?आइ थासिड्डे?' मेप्पा उसुरु चो:क्पि?

6 इङ्गा? मेन्छाम्सा:ल्ले इक्सादिड्डि खाम्बे:क्को लायोहा? लेप्पि पिमा युक् कत्तुड्डि ल?रिक् ओसे:न्धाक्निड्डिलो।" हेक्के:ल्ले येसुरे खेन् लड्डे:ड्डिवा:न् मेत्तु, "पोगे?, केनेन्ना:न् याड्डिसिड्डे?आइ केहिम्मो थासिड्डे?।"

7 हेक्क्याइ खेन् पोगेआइ कुहिम्मो थासिड्डिलो।

8 मनाहा?रे कन् मेनि:सुआइ सा?रिक् खुनि? निड्वा? मयेरो। हेक्क्याइ मेन्छाम् याम्पि:न् अक्त्तड्डिबा मुक्साम् केबिबा निड्वा?फुमाइड्डिल्ले कुनारा मेभो:सुरो।

येसुरे मत्ति:न् उ:त्तु?

मर्कुस २.१३-१७, लुका ५.२७-३२

9 येसु:न् खेप्पोलाम् पेर पत्तेल्ले मत्ति मेप्पनाबा मना:न् ए:ड्ड्याइ फो:इमा तेन्ना युडेबा नि:सुआइ मेत्तु, "इङ्गा? तिम्दाइडे?ओ।" खेन् मुत्थिक् पोगेआइ खुने?नु थासिड्डिलो।

10 खेन् यु:त्थिक् येसु:न् नु कुहु?साम्बाहा? मत्तिरे कुहिम्मो चाजासे मेयुड्डिसिड्डिल्ले ए:ड्ड्याइ केभो:ड्डिबा यरिक् मनाहा? नु वे? "लायोबाहा?" मेदयेआइ खेइहा?नु सोरिक् चाजासे मेयुड्डिसिड्डि। 11 हेक्के:ल्ले कुभा फरिसिहा?रे खेन् मेनि:सुआइ कुहु?साम्बाहा? मेमेत्तुसि, "थेआइ खिनि? सिक्साम्बान् ए:ड्ड्याइ केभो:ड्डिबाहा? हेक्क्याइ वे? लायोबाहा?नु सोरिक् चाजाबाबे?"

12 येसुरे कन् खेप्पुआइ मेत्तुसि, "सिदा?साम्बेइग मेन्दुक्मनाहा?रे लागि मे:न्, कर केदुक्पाहा?रे लागिरो। 13 साम्योसाप्लाओ यहवे दाड्डिबाल्ले इङ्गा?ग सिदुड्डिजभा चाहाबा मेजो:क्कान्, कर वे?हा? लुड्डामा तुक्तेम्मिमे? केल्?बा निड्वा? कत्तुड्डिलो, † ल?रिक् पा:त्तुबा कन् पा:न्निन्ने कुबे:न् हु?आसिम्मे?ओ। इङ्गा?ग सामयोनिबाहा?रे लागि मे:न्, कर लायोबाहा? लायोलाम् मेनु:ड्डाइताड्डिमे:प्ल फा?आइ त्याड्डिबरो।"

चा:नेल्ले कुया:म्बेओ से:न्लाप्
मर्कुस २.१८-२२, लुका ५.३३-३९

14 हेक्क्याइ थिक्लेड्डि बप्तिस्मा केबिबा युहन्नारे कुहु?साम्बाहा? मेदयेआइ येसु:न् से:न्मेदोसु, "आनिगे नु फरिसिहा? चा:नेत्तो एल्लेड्डि युड्डिगे? कर थेआइ केहु?साम्बाहा? चा:नेत्तो मेन्युड्डिन्नाबे?"

15 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "मे:क्खिम्साबेन् कुन्जुम्हा?नु वा?र थारिक् खुने? कुन्जुम्हा? चा:नेत्तो मेयुड्डाइ मेरिड्डि मेधक्पि? कर खेइहा?लाम् मे:क्खिम्साबेन् साक्केल्लेक् मेदयेसुआइ मेदे?रुल्लेरक्खेइहा? चा:नेत्तो मेयुड्डिलो। 16 आत्तिल्लेआइ कुसड्डि चिरिक्किल्ले कुद्रेक्काड्डिन् मेलेम्दुन्लो, लेम्दुने फा?ग्र खेन् किड्डाइ आल्लसाइ यम्बा थे:क्खुदे:सुरो।

17 आत्तिल्लेआइ कुसड्डि चेल्लेक्से? थि:न् कुद्रेक्सेहोबा सु:क्वाओ मेयुक्खुन्, कर युक्खुने फा?ग्र कुसड्डि चेल्लेक्से? थि:ल्ले कुद्रेक्सेहोबा सु:क्वा:न्थे:क्खुदे:सुरो, हेक्क्याइ थि:न् वेत्तु पे:क्काइ चासो:क्लो। कर कुसड्डि चेल्लेक्से? थि:न्कुसड्डि सेहोबा सु:क्वाओ याक्मा पो:ड्डि, हेक्के:ल्ले चेल्लेक्से? थि:न् नु सेहोबा सु:क्वा:न्नेप्पाइ ताड्डिलो।"

याइरसरे कुस्सा: मेन्छुमा?इन्
मर्कुस ५.२१-४३, लुका ८.४०-५६

18 येसुरे हेक्के पा:त्तुर पत्तेल्ले सुहाइयुक्पाधिक कुदगि थुड्डिबोहज? युड्डिसिड्डिल्ले अक्खे पा:त्तु, "आदाइबे, आस्सा: चुक्मेन् खारक् स्पेरो, कर

खेने? फेरे? आइ कुसम्दाइ केहुक्किन् नेस्से पिरे?, हेक्क्याइ खेन् हिड्लो॥”
 19 येसुःन् पोगेआइ खेन्नु थासिइ, हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?आइ खुने? कुएगाइ मेधासिड्लो॥ 20 बा खेन् येम्मो तड्बे थिक्-नेत्ताइधो (१२) माक्खि? वयुःमाल्ले तरुमा मेन्नुमा?थिक् येसुरे कुएगाइ त्येआइ कुदेःतिल्ले कुयाःन्सुःसु॥ 21 थेआइभेले खेले कुनिड्वा?ओ खुने? कुदेःतिल्ले कुयाःन्लक् सुःसुइसाइ इड्गा? वेःत्तारो केल?बा इःतुआइ वये॥ 22 येसुःन् हिल्लिक्हिसिड्डिल्ले खेन् मेन्नुमा?इन् निःसुआइ मेत्तु, “मामुए, हाइहाइ ल?रे?ओ, नसाःन् केजोगुबाल्ले चोगुल्ले खेने? केवेःत्तरो॥” हेक्क्याइ खेन् मेन्नुमा?इन् हाबा खेन् येम्मो वेःत्तरो॥ 23 हेक्क्याइ येसुःन् खेन् लाम्लोःबाल्ले कुहिम्मो केरेल्ले खेप्पो चे लुप्पा येम्मो मेप्फामा केमुःप्पाहा? नु मेरिड् केधक्पा यरिक् मनाहा? निःसुसि॥ 24 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “पेगेम्मे?ओ, कन् चुक्मेड्गा मेन्निःए वा? इप्सेआइलक् नेरो”, कर खेइहा?रे खुने? मेएःत्तुरो॥ 25 खेन् मनाहा? खेप्पोनु मेलःत्तुसिआइ येसुःन् सिगाइ लाःसे हेक्क्याइ खेन् चुक्मेले कुहुक्किन् तेम्सुल्ले खेन् चुक्मेन् मुत्थिक् पोगेरो॥ 26 कन् इड्घड्डिन् खेन् थुम्पो केरेक् पिसाइ सेःरेरो॥

27 येसुःन् खेप्पोलाम् पेरे पत्तेल्ले नेप्फु मिक्फःम्बाहा?रे खुने? कुएगाइ कुएगाइ तिन्देत्तुर अक्खेल?रिक् अःक्तेल्लि, “दाउदरे कुस्साःए, † आन्धिगे लुड्मा? आदुक्ते?ओ॥” 28 हेक्क्याइ येसुःन् लाःसेबा हिम्मो पेसिल्ले येसुरे खेइहा? सेःन्दोसुसि, “खिन्धि? मिक् निःमा केसुक्खुर चोःक्मा सुक्कुड् फा?आइ नसाःन् केजोःक्सुबि?”

चोःक्सुगो?रो, आदाइबे फा?आइ नोगप् पिरेन्नु॥

29 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा?रे खुन्धि? मिक्हा? सुःसु पिरुसिर मेत्तुसि, “खिन्धि? नसाःन् केजोगेत्तुबा कुडिसिःक्के पोःड्लरो॥” 30 खेइहा? मिक् निःमा केसुक्पा पोःक्खेत्ति॥ येसुरे खेइहा? “कन् पाःन्निल्ले कुयाःम्बेओ आत्तिल्लेआइ निड्वा? मेघोःसुन्लरो” मेत्तुसि॥ 31 कर खेइहा? पेसिआइ खेन् थुम्पो केरेक् पिसाइ खुने? कुयाःम्बेओ इड्घड् सेःसेत्तुरो॥

माफेन्सामिल्ले युक्तुबा मनाःन्

32 हेक्क्याइ खेइहा? लःन्देत्तुर पत्तेल्ले कुभा मनाहा?रे फेन्सामिल्ले याड्घुबाल्ले चोगुल्ले पाःप्पा मेन्नुक्मनाबा मनाधिक् येसुरो मेदारु॥ 33 हेक्क्याइ खेन् फेन्सामिन् येसुरे नाःत्तु लःत्तु हेक्क्याइ खेन् मनाःन् पाःप्पा हेःक्तेरो॥ खेन् मेनिःसुआइ खेन् मनाहा?रे सा?रिक् खुनि? निड्वा? मयेरे अक्खे मेबाःत्तु, “इसाइल लाजे? खाराक् अक्तड्बा निड्वा? केमाबा पाःड्ग आप्फाल्लेआइ मेन्निए वयिगेरो॥”

34 कर फरिसिहा?रे मेबाःत्तु, “कन् मनाःल्लेग फेन्साम्हा?रे खुनि? हाइडिल्ले कुमुक्खाम्नाम् फेन्साम्हा? नाःत्तु लःत्तुसि?रो॥”

चागेसुम्बा याःलिक्हा?

मर्कुस ६.३४, लुका १०.२

35 येसुःन् यहदि चुम्लुड्हिम्हा?ओ हु?रुसिर निड्वा?फुहाइजुम्मिल्ले कुयाःम्बेओ सुनाइड् सेःसुर केरेक् परिक्लेन् केदुक्पा केय?बाहा? वेःन्दुसिर येक्यक् नु पाड्भे?हा?ओ लाम्दिःक् चोगेरो॥ 36 येसुरे यरिक् मनाहा? निःसुसिल्ले कुलुड्मा? स्याःत्त ल?रे, थेआइभेले खेइहा?ग मेल्लुक्कम्बा मेःन्नेबा मेल्लुक् हेक्के लाम् केबोःप्पाआइ तुक्खे केजाबा कुडिसिःक् मेजोगेरो॥ 37 हेक्क्याइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, “सुम्मा केबोःड्बा चाःन् यरिक् नेः?, कर चा केसुम्बा याःलिक्हा? मेसुःन्लो॥ 38 हेक्केःल्ले सुम्मा केबोःड्बा चाःल्ले कुन्दाइबान् यरिक् याःलिक्हा? चा सुम्से पाड्घुसिर फा?आइ खिनि? तुवा चोगेम्मे?ओ॥”

थिक्-नेत् (१२) सेःक्युक्मिबाहा?

मर्कुस ३.१३-१९, लुका ६.१२-१६

10 हेक्क्याइ येसुरे थिक्-नेत् (१२) कुहु?साम्बाहा? उःत्तुसिआइ फेन्साम्हा? नाःप्पा लःप्पा नु केरेक् परिक्लेन् केदुक्पा केय?बाहा?

† यहदिहा?रे लागि “दाउदरे कुस्साः” फा?इन् दाउद हाइडिल्ले कुधाःक्लाम् केदाःबा निड्वा?फुमाइडिल्ले थुक्तुबा ख्रिस्त फा?आइ कुसिड् मेनिःत्तुरो॥

वेःम्मा युक् पिरुसिरो॥ 2 खेन् थिक्-नेत् सेःक्युक्मिबाहा?रे † खुनि? मिड्ग अक्तड्बा चोःक्-

सिमोन (खुने? पत्रुसआइ मेमेत्तु),

आन्ध्रियास (पत्रुसरे कुस्सा?),

याकुब (जब्दियारे कुस्साः),

युहुन्ना (याकुबरे कुस्सा?),

3 फिलिप,

बारथोलोमाइ,

थोमा,

मत्ति (एःड्याइ केभोःड्बा),

याकुब (अल्फायसरे कुस्साः),

थेदियस हेक्क्याइ

4 सिमोन (खुने? “हाइबिप्पुड् केजोःक्पा” † मेमेत्तु॥ खेन् फा?इन्

हाइबिप्पुड् केजोःक्पा वये),

हेक्क्याइ यहदा इस्करियोत् (खुने? येसुरे कुनसाःन् केलेड्बा पोःक्खेरो॥)

थिक्-नेत् सेःक्युक्मिबाहा?रे खुनि? माइसेवा याःम्बक्किन्

मर्कुस ६.७-१३, लुका ९.१-६

5 येसुरे कन् थिक्-नेत् सेःक्युक्मिबाहा? अक्खे मेत्तुसिर पाड्घुसिरो- “थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रो मेबेगेम्मिन्ने?ओ, हेक्क्याइ सामरिहा?रे खुनि? पाड्जुम्हा?ओ मेबेगेम्मिन्ने?ओ, 6 कर लाम् केबोःप्पा मेल्लुक् हेक्क्याइ इसाइलबा मनाहा?रो पेगेम्मे?ओ॥ 7 खिनि? केबेगिल्ले कन् सुनाइड्डिन् सेःसेम्मे?ओ-‘साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिन् निःत्ताइडे वा?’ 8 केदुक्पाहा? नुसेम्मिन्ने?, केसिःबाहा? कुहिड्वेत् चोगेम्मिन्ने?, लोगे? तुक्काल्ले याड्घुसिबाहा? नुसेम्मिन्ने?, फेन्साम्हा? नाःत्तुम्बःत्तुम्मिन्ने?॥ आम्भा केघोःसुम्, आम्भाए पिरेम्मिन्ने?ओ॥ 9 याड् मेःन्ने खिनि? पेगेम्मे?, 10 हेक्क्याइ सुःक्वा, लेक्सिड्मा चाइ नु लाइसुःप्, हेक्क्याइ तक्काःत् थेआइ मेयाइडासिम्मेन्ने?ओ॥ थेआइभेले याःम्बक् केजोःक्पाल्ले खुने? चाहाबा केजोःक्पा पाःन्हा? खोःमाए पोःड्लो॥

11 खिनि? केबेगिबा पाड्जुम् पाड्भे?हा?ओ सुम्बोधाबा मनाःन् कोःत्तेम्मे?आइ खेप्पोलाम् केन्लःन्दिन्केम्बेगिन्ल थारिक् कुहिम्मोए याःक्तेम्मे?ओ॥ 12 खेन् हिम्मो केलाःस्सिल्ले मनाहा?नु ‘सनारुड् केघोःसुम्निरो’ ल?रिक् सेवा मयेम्मे?ओ॥ 13 खेन् हिम्सयड्डिन् खिनि? सनारुड् खोःमा केला?बा चोःक्ने फा?ग्र खिनि? सनारुड्डिन् खेप्पो याःक्लाःत्तुरो॥ कर केला?बा मेजोःक्नेन्ने फा?ग्र खिनि? सनारुड्डिन् खिनि?ओए नुःड्लरो॥ 14 आत्तिल्ले खिनि? लाइदाःक्मा केम्बिरिन्नाइ खिनि? पाःन्नाइ मेघेप्सुन्, खेन् हिम् इग्र पाड्जुम्मोलाम् खिनि? केबेगिल्ले खिनि? लाइडो केघिप्पा खाम् हिःक्किन् बा खेप्पोए थाप्सेम्मे?ओ॥ 15 इड्गा? सेक्खाए मेल्लिड्लो, ताःन्दि खासेन् येन्नोग खेन् पाड्जुम्मिल्ले कुदुक्खेःन्नुःल्ले सदोम नु गमोराबा † पाड्जुम्हा?ओ केदाःबा तुक्खेःन् थम्मा सुक्केदेप्पा पोःड्लो॥”

ताःन्दि केदाःबा निड्घुम्

मर्कुस १३.९-१३, लुका २१.१२-१७

16 “खेप्सेम्मे?ओ! मेल्लुक्हा? पराबाहा?रे खुनि? लुम्पो पाड्मनाबा कुडिसिःक् पाड्निड्लो॥ हेक्केःल्ले खिनि? असेःक्पा हेक्के चाचाःप्पा नु पुत्तुःक्के हेक्के कुदोःप्पा पोःक्खेम्मे?ओ॥ 17 मनाहा?नु सिड्सिड् येक्यक् ल?रेम्मे?ओ, थेआइभेले खेइहा?रे खासेन् लोःम्मा हिम्मो खिनि? केन्दे?रि?, यहदि चुम्लुड्हिम्मो तेःम्भुक् केम्बिरि?रो॥ 18 खिनि? याप्पि नसाःन् केजोगिबाल्ले चोगुल्ले सुहाइगेम्बाहा? नु हाइहा?रे खुनि? तगि केन्दे?रि?॥ खेन् येम्मो खेइहा? नु केरेक् थिम्मेन्दइसुवाइहा? इड्गा? आयाःम्बेओ मेप्पासि सुयेम् केघोःसुम्लो॥ 19 कर खिनि? केन्देम्मिल्ले सेःप्सिड्मारै लागि आल्ल थेमा पाःप्पा, आक्खेल?रिक् पाःप्पाबे फा?आइ

† सेःक्युक्मिबा फा?इन् दाइबाल्ले युक् पिरुसिआइ पाड्घुसिबा हु?साम्बा॥ † † ग्रिक् पाःन्दाइडो “कनानि” वये॥ † † तोलिड्सोमु १९.२३-२५ ओ सदोम येक्यक्कोबा मनाहा?रे मेजोगुबा लायोहा?रे चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खेन् येक्यक्किन् मेम्बे चोगुदेःसु॥

निड्साम्मो म्मेध्मेन्ने?ओ॥ खेन् येम्मोग खिनि? पाःप्पा केबोःड्बा पाःन्निन् बा खेन् येम्मोए केघोःसुम्तो॥ 20 थेआड्भेल्ले खिनि? आबाडे केम्बारिन् कर खिनि? पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुसेसेमाड्डिन् खिनि?लाम्बा पाःल्लो॥ 21 फु?नुसा?हा? आबाडे फु?नुसा?हा?रे खुनि? तक्लेड्वाओ मेबोःक्काड् इड्मेलेक्त्तुसि हेक्क्याड् सेप्पा मेबाड्घुसिरो॥ हेक्केल?रिक् पा-माहा? साःहा?रे, हेक्क्याड् साःहा? पा-माहा?रे खुनि? तक्लेड्वाओ मेबोःक्काड् सेप्पा मेबाड्घुसिरो॥ 22 खिनि? याप्पि नसाःन् केजोगिबाल्ले चोगुल्ले केरेक् मनाहा?रे केम्जिःत्ति?रो, कर आत्तिल्ले कुनुप्पो थारिक् थरु?, खेल्लेए सेन्त्तुप खोःसु?रो॥ 23 खिनि? थिक्तेन्तो तुक्खे केम्जाःत्तिल्ले वे?स्मा तेन्तो खेत्तिडेड्मे?ओ॥ इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, इड्गा? मेन्छाम्साःन् नुःड्डा युःआल्ले खिनि? कन् इसाइलस्मा केरेक् येक्क्यहा?ओ सुनाइड् सेःमा याःम्बक् मेन्छुःत्ते केवयि?रो॥

24 हु?साम्बेन् कुसिक्साम्बान्नुःल्ले यम्बा, हेक्क्याड् सेवारोबेन् कुन्दाड्बान्नुःल्ले यम्बा मेःन्लो॥ 25 हु?साम्बेन् कुसिक्साम्बेन्कुडिसिःक् हेक्क्याड् सेवारोबेन् कुन्दाड्बेन्कुडिसिःक् पोःड्माए पोःड्लो॥ हेक्केल?रिक् इड्गा? हिन्दाड्बान्ने खेड्हा?रे फेन्साम्हा?रे खुनि? हाड् बालजिबुल † मेमेत्ताड्डिल्ले आहिम्सयड्बाहा?ग खेन्नुःल्लेआड् सा?रिक् फेन् मिड्हा? मेवाःत्तुसि?रो॥

26 हेक्केःल्ले खेड्हा?नु मेगिसेम्मिन्ने?ओ, थेआड्भेल्ले मेधाःप्पेन्ल फा?आड् तेप्तेआड्केवा?बा पाःन् इय कुसिड् निःत्तेदेन्नेल्ल फा?आड् मा?रेआड् केवा?बा पाःन् थेआड् होःप्लो॥ 27 इड्गा? आल्लो खागेमाक्पाओ मेत्तिड्बा पाःन्निन् खागेओःप्पाओ मेत्तेम्मिमे?, खिनि? स्वाःत्ताड् मेत्तिड्बा पाःन्निन् केरेक् मनाहा?रे मेघेप्पुर फा?आड् हिम् सम्दाड्लाम् यम्बा इक्लाओ इड्भन् चोगेम्मे?ओ॥ 28 नासिड्गेन् थक्किन् केसेप्पाहा?नु खिनि? मेगिसेम्मिन्ने?ओ, थेआड्भेल्ले खेड्हा?रे खिनि? याम्साम्मिन् सेप्पा मेन्छुक्त्तुन्लो॥ कर नासिड्गेन् थक्किन् नु याम्साम्मिन् नेप्पाड् खेमायड्सड्डो मेड्मा केसुक्पा निड्वा?फुमाड्डिन्नु किःसेम्मे?ओ॥ 29 नेत्ति चुजुक्सा पुहा?रे याड्धिक् मेलेक्नेन्बि? हेक्केसाड् खिनि? पानुदिड् पा निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनिड्वा? मेःन्ने लत्थिक्काड् खाम्मो मक् मेधानेन्लो॥ 30 हेक्केल?रिक् खिनि? थेगेःक्कोबा केरेक् थेगेःक्ड्हा? खुने? निःरुआड् वा?रो॥ 31 खेल्ले चोगुल्ले मेगिसेम्मिन्ने?ओ॥ खिनि?ग यरिक् चुजुक्सा पुहा?नुःल्लेआड् इमेल्लुड्बा केजोगिरो॥

32 हाःल्ले मना तगि येसुःन् नसाःन् चोगुड् ल?रिक् पाःत्तु?, साड्ग्राम्पेदाड्डो केवा?बा आम्बारे कुदगि इड्गा?आड् खेन् ताःक्त्तुड्लो॥ 33 हाःल्ले इड्गा? मना तगि ना?आ, साड्ग्राम्पेदाड्डो केवा?बा आम्बारे कुदगि इड्गा?आड् खेन् ना?रुड्लो॥”

येसुःन्नु केवा?बाहा?रे तुक्खे मेदुमु?

लुका १२.५१-५३, १४.२६-२७

34 “इड्गा? इक्सादिड् खाम्बेःक्को सनारुड् ताःत्ते त्याड्बा फा?आड् मेड्ःत्तेम्मिन्ने?ओ॥ इड्गा? सनारुड् ताःत्ते ग मेःन्, कर तुक्खे ताःत्ते त्याड्बाओ॥ 35 थेआड्भेल्ले पाःल्ले कुदक्लेड्वाओ येम्बिट्ठा?साःन्, माःल्ले कुदक्लेड्वाओ मेन्छुमा?साःन्, हेक्क्याड् नोःप्पाल्ले कुदक्लेड्वाओ पाड्लिमान् फोःड्से त्याड्बाओ॥ 36 मनाःल्ले कुनिड्मिहा?ग आबाडे कुहिम्सयड्हा?ए मेबोःड्लो॥ ††

37 कुम्बा कुम्मासि इड्गा?नुःल्लेआड् यरिक् लुड्मा? केदुक्पेन्आहु?साम्बा पोःड्मा मेला?रुन्तो॥ हेक्केल?रिक्के कुस्साः कुएहा? इड्गा?नुःल्लेआड् यरिक् लुड्मा? केदुक्पेन्आहु?साम्बा पोःड्मा मेला?रुन्तो॥ 38 हेक्क्याड् आत्तिल्ले कुसिलाम्साक्मा सिड्डिन् आबाडे पक्खुआड् इड्गा?नु लाड्मेघेःक्नेन् खेन् आहु?साम्बा पोःड्मा मेला?रुन्तो॥ 39 आत्तिल्ले नेत्तिगेन् कुहिड्मन्निन् आबाडे हिड्मा कोःत्तु? खेल्ले खेन् मासु?रो, कर आत्तिल्ले नेत्तिगेन् कुहिड्मन्निन् आलागि मासु?, खेल्ले मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् खोःसु?रो॥”

येसुःन्नु लाड्मेघेःक्पाहा?रे थुम्घो मेघोःसु?

मर्कुस ९.४१

40 “आत्तिल्ले खिनि? लाड्मेघोःक्ति?, खेल्ले इड्गा?आड् लाड्दाःक्कारो, हेक्क्याड् आत्तिल्ले इड्गा? लाड्दाःक्का, खेल्ले इड्गा? याप्पि केबाड्बेन्नाड् लाड्दाःक्त्तु?रो॥ 41 आत्तिल्ले माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पेन्लाड्दाःक्त्तु?, खेल्ले माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पेन्लेन् थुम्घोःन् खोःसु?रो॥ हेक्क्याड् आत्तिल्ले साम्योनिबा याप्पिःन् लाड्दाःक्त्तु?, खेल्ले साम्योनिबाल्लेन् थुम्घोःन् खोःसु?रो॥ 42 आत्तिल्ले इड्गा?ओ नसाःन् केजोःक्पाहा?ओ केरेक्नुःल्ले चुक्साधिकिक्न् आहु?साम्बा फा?आड् फड्नाधिक् च्वाःत् पिरु?, खेल्ले सेक्खाए थुम्घोःन् खोःसु?रो॥”

येसुःन् नु बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन्

लुका ७.१८-२३

11 येसुरे थिक्-नेत्त कुहु?साम्बाहा? हेक्केल?रिक् इड्जाःड् पिरु सुरुसिआड् खेप्पोलाम् खुने? गालिल खिरिबा पाड्जुम् हेड्घाःत्ति निसाम् हु?से नु सुनाइड् सेःसे थासिड्लो॥

2 खेन् येम्मो पुड्लाहिम्मो साक्तेआड् यागेबा बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तेर चोगुबा याःम्बक्हा? खेप्सुआड् कुहु?साम्बाहा? येसुरो पाड्घुसि॥ 3 खेड्हा? मेबेआड् येसुःन् सेःन्नेदोसु, “केदाःबार केबप्पा ख्रिस्तेन्बा खेने?एनेबि, इ वे?स्मान् हाड्घुम्बेबाबि?”

4 येसुरे नोगप् पिरुसि, “नुःक्खेम् पेगेम्मे?आड् केनिःसुम्बा नु केघेप्सुम्बा पाःन्हा? युहुन्नाःन् मेत्तेम्मे?ओ- 5 मिक्कःम्बाहा?रे निःमा मेसुक्त्तु?, लाड्सक्पाहा? लाड्मेघेःक्, लोगे? तुक्माल्ले तरुसिबाहा? मेनु?, नाधाक्पाहा?रे खेम्मा मेसुक्त्तु?, केसिःबाहा? कुहिड्देत् मेबोःड्, हेक्क्याड् याड्गेसा?बाहा?रे सुनाइड् मेघेप्सु?रो॥ 6 इड्गा? याप्पि चच्चि मेन्जोःक्मना मनाःन् मु?इसाबारो॥”

7 बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले कुहु?साम्बाहा? मेबेर मेबत्तेल्ले येसुरे खेप्पो केवा?बा मनाहा? युहुन्नारे कुयाःम्बेओ अक्खे मेत्तुसि, “येःड्घादेन्तो थेःन् ओमत्ते केबेगिबाबे? सुरित् केजड्डिल्ले वाःन्जो-वाःन्जो ल?रिक् वाःन्दुबा थिड्नेत्त हेक्त्तड्बा मनाःन्बि? 8 मेःन्ने फा?ग्र थेःन् ओमत्ते केबेगिबाबे? नुःबनुःबा चाड्देःत् केजाड्बा मनाःन्बि? मेःन्, हेक्त्तड्बा मनाःङ्ग हाड्हिम्मोरक् वा?रो॥ 9 हेक्केःल्ले थेःन् ओमत्ते खिनि? केबेगि? माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पान्बि? ओरो, सेक्खाए इड्गा? मेत्तिड्, खुने?ग माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पानुःल्लेआड् यम्बारो॥ 10 साम्योसाप्पाओ युहुन्नारे कुयाःम्बेओ निड्वा?फुमाड्डिल्ले अक्खेल?रिक् पाःत्तुआड् पत्, ‘इड्गा? आड्इसाबान् केलाम्मिन् यारिप् चोःक्से खेने?नुःल्ले तगि पाड्घुड्लो॥’ ††

11 इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन्नुःल्ले वे? यम्बा हाःत्ताड् सामेन्वाःन्त्तिडे वा?रो॥ हेक्केसाड् साड्ग्राम्पेदाड्बा हाड्जुम्पो चुबेत्तिक्कक् केयेक्पा मनाःन् खुने?नुःल्ले यम्बारो॥ 12 युहुन्नारे इड्भन् चोःक्मा हेःक्त्तुआड्धो आड्न् थारिक् साड्ग्राम्पेदाड्बा हाड्जुम्मिन् लुबुबुना तगि पोःर पत्, हेक्क्याड् कुदक्लेड्वाओ केबोःक्पाहा?रे साक्केल्लेक्काड् अप्पा तम्मिन् मेजोगुर मेबत्तु॥ 13 युहुन्नारे कुयेम्मो थारिक् मोसारे साप्तुबा साम्योथिम्मिल्ले हेक्क्याड् केरेक् माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे ताःन्दि केदाःबार केबप्पा निड्वा?फुहाड्जुम्मिल्ले कुयाःम्बेओए मेबाःत्तुआड् वयेरो॥ 14 हेक्क्याड् खिनि? नसाःन् चोःक्मा केदेन्दि?ने फा?ग्र खेड्हा?रे ताः ल?रिक् मेबाःत्तुबा एलियाःङ्ग युहुन्नाःन्नेरो॥ ††15 नुःरिक्काड् खेप्सेम्मे?आड् कुसिड्निःत्तेम्मे?ओ! †††

16 कोयेम्बा कन् मनाहा? थेःन्नु तड्घुड्इसिड्बाबे? कन् मनाहा?ग पाड्जुम्पो केवा?बा हिन्जा?हा? कुडिसिःक् मेजोःक्, हेक्क्याड् खेड्हा?रे वे? हिन्जा?हा? अक्खे मेमेत्तुसि?,

17 ‘खिनि? लागि आनिगे के हिप्पना, कर खिनि? केन्लाःक्खिन्, हेक्क्याड् आनिगे मेरिड् थक्मना, कर खिनि? केन्हाबिन्॥’

† बालजिबुल फा?ड्न् माफेन्साम्मिल्ले वे?स्मा कुमिड्॥ †† मिक्का ७.६

‡ यसैया ३.५-६, ६१.१ †† मलाकि ३.१ ††† मलाकि ४.५ ††† गिक् पाःन्दाड्डो “हाःल्ले खेम्मा नेक्खो? कत्तु? खेल्ले हारा? खेप्पुनिरो॥”

18 हेक्केल?रिक् बत्तिस्मा केबिबा युहुन्ना:इग् मेन्जा मेन्धुड्डे त्येसाइ खिनि? खेइग् फेन्साम्मिल्ले युक्तुआइ वा? ल?रिक् केमेत्तुम् ॥ 19 इङ्गा? मेन्छाम्सा:इग् चाइल थुड्डुल त्याइ, हेक्क्याइ खेइहा?रे अक्खे मेबा:नु, 'खेइग् त:क् थे:क्के नु थि:मसाइलो, ए:इयाइ केभो:इबाहा? नु लायोबाहा?रे खुनि? चुम्लो।' कर निइवा?फु सिक्कुम्दिइ निइवा?इङ्ग कुर्या:म्बक्कोलाम् खेन् निस्से चो:क् फा?आइ नि:देल्लो ॥"

लायोलाम् मेन्नु:इमनाबा येक्यक्
लुका १०.१३-१५

20 हेक्क्याइ येसुरे तगि यरिक्त्तइबा निइवा? केमाबा या:म्बक्हा? चोगुबा येक्यक्हा? फे:क्मा हे:क्तुसि, थेआइभेल्ले खेप्पोबा मनाहा? खुनि? लायोलाम् मेन्हेन्देन्लो ॥ 21 "खोराजिन नु बेथसेदा पाइजुम्पोबा मनासे, चि:त्तेआइलक् स्पेरो! खिनि? पाइजुम्पो पो:क्खेबा निइवा? केमाबा या:म्बक्हा? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे खुनि? येक्यक् तायर नु सिदोन्नी † पो:क्खेआइ वयेल्लेग उन्छो:न्छा खेप्पोबा मनाहा? लायोलाम् मेहिन्देबारी फा?आइ सगिते:त् †† मेजाक्सिइडाइ खाप्पु मेजु:त्छिइबामेन् ॥ 22 कर इङ्गा? सेक्खाए मेन्निइ, खासेन् येन्नोग खिनि? तुक्खेन्नु:ल्ले तायर नु सिदोन्ना मनाहा?रे खुनि? तुक्खे:न् थम्मा सुक्केदेप्पा पो:इलो ॥ 23 हेक्क्याइ खिनि? कपर्नहुम पाइजुम्पोबा मनासे, साइग्राम्पेदाइ थारिक् पेगिगे? केल?रिबि? मे:न्लो! खिनि?ग खेमायइसइथारिक् केध्ये?इरो ॥ थेआइभेल्ले खिनि? पाइजुम्पो चोगेबा हेक्त्तइबा निइवा? केमाबा या:म्बक्हा? सदोम येक्यक्को चोगेआइ वयेल्लेग खेन् येक्यक्किइग् आइन् थारिक् नेस्सेबामेन्! 24 कर इङ्गा? मेन्निइ, खासेन्निन्ने येन्नोग खेने?नु:ल्ले सादोमरे कुदुक्खे:न् थम्मा सुक्केदेप्पा पो:इलो ॥"

येसुरे केना:बाहा? ना:म्सिइपिरुसि?
लुका १०.२१-२२

25 खेन् येम्पो येसुरे तुवा चोगु, "आम्बे, साइग्राम्पेदाइ नु इक्सादिइ खाम्बे:क्माल्ले दाइबाए, इङ्गा? नोगेन् पिने, थेआइभेल्ले खेने?ग सिक्कुम्साबाहा? हेक्क्याइ चा:प्पाहा?नु केमा?रुबा पा:न्निन् हिन्जा? हेक्त्तइबाहा? ओसे:न्नेधाक्त्तुसिरो ॥ 26 आम्बे, बा अक्खे चो:क्माए खेने? केसिरा? थाडेरो ॥"

27 हेक्क्याइ येसुरे मनाहा? मेत्तुसि, "आम्बारे केरेक् पा:न्हा? पिराइडाइ वा?रो ॥ कुस्सा:न् कुम्बारेरक् कुसिइ नि:त्तु?, वे?हा?रे कुसिइ मेन्नि:त्तुन्तो ॥ हेक्क्याइ पानुदिइ पा:न् कुसिइ मेनि:त्तुर फा?आइ कुस्सा:ल्ले ओसे:न्धाक्त्तुसिबा मनाहा?रेरक् कुसिइ मेनि:त्तु?रो ॥

28 केरेक् केलि:प्पा कक्किल्ले † केगे:प्तिबा नु केना:बासे, इङ्गा?ओ त्येम्मे?ओ, इङ्गा? ना:म्सिइमा पिनिइलो ॥ 29 इङ्गा? आजिघे:प्पिन् कुयेम्मे?आइ इङ्गा?नु हु?आसिम्मे?ओ ॥ थेआइभेल्ले इङ्गा?ग लुम्पुम्बा नु चुइजिगेम्बा चो:क्कारी, हेक्क्याइ खिनि? याम्साम्मिल्ले ना:म्सिइमा खो:सुरो ॥ 30 थेआइभेल्ले इङ्गा? आजिघे:प्पिन् उसुरुबा नु कु:मा पाइनिइबा आगक्किन् याइयाइबा चो:क्लो ॥"

ना:म्सिइयेन्निन्ने कुन्दाइबा
मर्कुस २.२३-२८, लुका ६.१-५

12 थिक्लेइ येसु:न् नु कुहु?साम्बाहा? ना:म्सिइयेन्नी † प्याइसिगेन् इक्ताप्पुम्पोनु मेबेर मेबल्हेल्ले कुहु?साम्बाहा?रे खुनि? सेल्ला:क्तेआइ सि:दाप्पाहा? मेदुबुआइ मेनुगुर चामा मेहे:क्तुरो ॥ 2 कुभा फरिसिहा?रे खेन् मेनि:सुआइ येसु:न् मेमेत्तु, "ओमेत्ते?, ना:म्सिइयेन्नी या:म्बक् चो:क्मा मेनु?नेन्, कर केहु?साम्बाहा?रेग मेजोगुइग् ॥"

† तायर नु सिदोन्नी-उनाहुरिओ कनयेक्यक्हा? यहुदिहा?रेन् निइमि वये (योएल ३.४-८) ॥ †† सगि ते:त्...खाप्पु-मनाहा?रे आबाडे खुनि? लायोलाम् मेहिन्देबा हेक्क्याइ मेरिइ मेधक्तेबा ओसे:न्धाक्से सगि ते:त् मेजाक्खुर खाप्पु मेजु:त्छिइ ॥ † केलि:प्पा कक् फा?इन् यहुदि साम्यो इङ्जा:इ नु फरिसिहा?रे आबाडे मेजोगुबा केसाक्पा साम्योथिम्हा?रो ॥ †† ना:म्सिइमा येन् फा?इन् गिक पा:न्दाइडो "सब्बाथ" मेमेत्तु ॥ खेन् येन्नी यहुदिहा? मेना:म्सिइ, हेक्क्याइ खेन् येन्नी खेइहा?रे थेआइ या:म्बक् चो:क्मा मेन्नु?मना साम्योथिम् मेगत्तु ॥

3 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "मे:म्बे! दाउद हाइडिन् नु कुमनाहा?रे खुनि? सेल्ला:क्तेल्ले मेजोगुबा पा:न्निन् साम्योसाप्लाओ मेन्नि:त्ते केवयि?बि? ††† दाउद हाइडिन् निइवा?फु सा:इगाहिम्पो ला:सेआइ खुने? नु कुन्नुम्हा?रे निइवा?फुमाइडिन् तो:म्मनाबा सेसे खरे:इडिन् मेजरो ॥ खेइग् साम्योथिम् कुइसि:क् निइवा?फुसाम्बाहा?रेरक् चामा केनु?बा वये, कर वे?हा?रे चामा मेन्नु?मनाबा वयेरो ॥ 5 याम्पो मोसारे साप्तुबा साम्योथिम्मेन् मेन्नि:त्ते केवयि?बि? साम्योथिम्मिल्ले या:म्बक् चो:क्मा मेनु?नेन् पा:त्तुसाइ निइवा?फुसाम्बाहा?रेआइ ना:म्सिइयेन्नी माइहिम्पो या:म्बक् मेजोगु, करसाइ आप्तिक् मे:न्नेबा मेबो:क्खेरो ॥ 6 इङ्गा? सेक्खा मेन्निइ, माइहिम्मेन्नु:ल्लेआइ यम्बान् कप्पो वा?रो ॥ 7 निइवा?फुमाइडिल्ले इङ्गा? सिदुइजभा:न् चाहाबा मेजो:क्कान् कर मनाहा? लुइमा? तुक्तेम्मिम्मे? फा?आइ निइवा? चोगुइ ल?रिक् साम्योसाप्लाओ पा:त्तुबा पा:न्निन् केनि:सुम्माइ केवयिल्लेग फोत्या मे:न्नेबा मनाहा? आप्तिक् केन्नु:त्तुम्मिम्मेन्बा वये मेन् ॥ 8 थेआइभेल्ले इङ्गा? मेन्छाम्सा:इग् ना:म्सिइयेन्निन्नेनाइ कुन्दाइबाआरो ॥"

येसुरे ना:म्सिइयेन्नी मनाधिक् नुसु?
मर्कुस ३.१-६, लुका ६.६-११

9 येसु:न् खेप्पोलाम् पेआइ यहुदि चुम्पुइहिम्पो ला:से ॥ 10 खेप्पो कुहुक् केसम्बा मनाधिक् वये ॥ हेक्क्याइ खेप्पो कुभा यहुदिहा?रे येसु:न् आप्तिक्कु:प्पा फा?आइ मेसुगुर मेवयेआइ से:न्नेदोसु, "ना:म्सिइयेन्नी मनाहा? वे:म्मासि साम्योथिम्मिल्ले आबि?बि मे:म्बि?"

11 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "खिनि? मेल्लुक्किन् ना:म्सिइयेन्नी के:म्बा लुम्बा:त्तो मक्था:ल्ले केन्उ:क्खुम् केन्ल:त्तुम्मिन्बि? 12 मेन्छाम् याम्पि:इग् मेल्लुक्किन्नु:ल्ले इमेल्लुइबा मेजो:क्केन्बि? ना:म्सिइयेन्नी नु:बा या:म्बक् चो:क्मा साम्योथिम्मिल्ले आबि?रो ॥"

13 हेक्क्याइ येसुरे खेन् मना:न् मेत्तु, "केहुक्किन् सन्छे? ॥" खेल्ले कुहुक्किन् सन्छुल्ले खिमो वे:त्तेआइ वे?स्मा कुहुक्किन् हेक्केए नु:बा पो:क्खेरो ॥ 14 कर फरिसिहा? यहुदि चुम्पुइहिम्पोलाम् मेल्:न्दे मेबेआइ येसु:न् आक्खेआइ सेप्पाबे फा?आइ पा:न् मेदइघुरो ॥

निइवा?फुमाइडिल्ले सेगुबा सेवारोबा
मर्कुस ३.७-१२

15 येसुरे खेन् चेम्भन् मेजोगुबान् निइवा? खो:सुआइ खुने? खेप्पोलाम् पेरो ॥ यरिक् मनाहा?रे खुने? मेदिम्दु हेक्क्याइ खेन् केदुक्पा केय?बाहा? केरेक् वे:न्दुसि, 16 कर येसुरे खेइहा? खुने? कुर्या:म्बेओ थेआइ मेम्बा:त्तुन्ल फा?आइ केसाक्पा इङ्जा:इ पिरुसि ॥ 17 कइग् येसुरे कुर्या:म्बेओ निइवा?फुमाइडिल्ले कुभा:न्निन् माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पा यसैया:ल्ले अक्खेल?रिक् साप्तुबान् केरेबारी-

18 "इङ्गा? सेगुइबा नु लुइमा? तुक्त्तुइबा आसेवारोबान् कप्पो वा?रो ॥ खुने?नु इङ्गा? स:त्ताइडाइ वा?आरो ॥ कुसम्दाइ आसेसेमाइडिन् नेस्सुइपिरुइ हेक्क्याइ थिम्मेन्दइसुवाइहा? खासेन्नेन्इइभन् चोगुसि?रो ॥ 19 खुने?ग मेघे:नेन् मेअ:क्केन् हेक्क्याइ लाम्नाम्पो खुने? पा:प्पाआइ खेम्मेदेलेन्तो ॥

20 खासेन्निन् कुलिइधो मेइगेत्ते थारिक् खुने?ग वा:न्जोजोबा थिइने:त्तिन्नाइ मेसेक्खुन्, हेक्क्याइ सिदो?दो?बा सेमिन्नाइ मेसेरुन्तो ॥

21 खुने? कुमिइडो केरेक् थिम्मेन्दइसुवाइहा?रे निइसाइ मेजोगु?रो ॥"

खेमा? केबो:क्पा हिम्मिल्ले मेदक्त्तुन्
मर्कुस ३.२०-२०, लुका ११.१४-२३, १२.१०

22 खेइहा?रे फेन्साम्मिल्ले याइघुबाल्ले चोगुल्ले मिक्फ:म्बा नु पा:प्पा मेन्छक्कमनाबा मनाधिक् येसुरो मेदार, हेक्क्याइ खुने? वे:न्दुआइ खेन् पा:प्पा

येसुरे खेदा?ओ हु?मा कुनिड्वा?सो:क्
मर्कुस ४.१०-१२, लुका ८.९-१०

10 हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा? मेदयेआइ येसु:न् से:न्मेदोसु, “आदाइबे, थेआइ कन्हा?नु खेदा?ओरक् केबा:प्याबे?”

11 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “थेआइभेले साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिल्लेन् सिगाइबा पा:न्हा? खिनि?रक् कुसिइनि:प्पा केघो:सुम्माइ केवयि?रो, कर खेइहा?रेग मेइघोए मेवा?रो॥ 12 यरिक् केगप्पाले आल्लसाइ यरिक् खो:सु?, हेक्क्याइ खेलेन यरिक् पो:इलो॥ कर हा:त्ले मेगत्तुन्, खेले कत्तुबान्नाइ मेनाप्तु?रो॥ 13 खेले चोगुले इड्गा? खेइहा?नु खेदा?ओ पा:त्तारो, थेआइभेले खेइहा?रे ओमेमेत्तुसाइ मेनि:सुन्तो, मेघेप्सुसाइ कुसिइ मेनि:त्तुन्तो॥ 14 माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्या यसैया:ल्ले अक्खेल?रिक् पा:त्तुबान् कन् मनाहा?ओ केरेबारो- ‘खिनि? केघेप्सुसाइ कुसिइ केनि:त्तुम्मिन्, ओगेमेत्तुसाइ केनि:सुम्मिल्लो॥

15 थेआइभेले कन् मनाहा?रे खुनि? खासिइडिन्केधुइबा पो:क्खेआइ वा?॥

खेइहा?रे खुनि? नेक्खो?बान् थाक्तेआइ वा?, हेक्क्याइ खुनि? मिक्किन् इममेमेत्तुआइ वा?॥ मे:न्ने फा?ग्र खेइहा?रे खुनि? नेक्खो?बाल्ले मेघेप्सुबा नु मिक्किल्ले मेनि:सुबामेन्, हेक्क्याइ खुनि? सिक्लुइमाओ कुसिइ मेनि:त्तुआइ इड्गा? लेप्पाइ मेनु:क्खेबामेन्, हेक्क्याइ इड्गा? खेइहा? वे:न्दुइसिइमेन्फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले पा:त्तुरो॥” †

16 कर खिनि?ग मु?इसाबानिड्लो, थेआइभेले खिनि? मिक्किल्ले नि:सु?, हेक्क्याइ नेक्खो?बाल्ले खेप्सु?रो॥ 17 इड्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, यरिक् माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्याहा? नु सामयोनिबा मनाहा?रे खिनि? केनि:सुम्मा केघेप्सुम्बा पा:न्हा? नि:मा नु खेम्मा सा?रिक् निड्वा? मेजोगुआइ वये, कर नि:मा नु खेम्मा मेइघो:सुन्तो॥”

येसुरे या?रि:म्बा केलेप्पाल्लेन् खेदा?इन् पोधवत्तुसि?
मर्कुस ४.१३-२०, लुका ८.११-१५

18 “आल्ल या?रि:म्बा केलेप्पाल्लेन् खेदा?इल्ले कुबे:न् खेप्सेम्मे?ओ 19 आत्तिल्ले निड्वा?फुहाइजुम्बा पा:न्निन् खेप्सुआइ कुसिइमेनि:त्तुन्, खेन् मना:इग लाम्मो केजुक्पा या?रि:म्बा कुइसि:क् चो:क्॥ माफेन्साम्मिन् ताआइ खेले कुनिड्वा?ओ केयाक्पा पा:न्जाक्किन् ल:त्तु ते?रुरो॥ 20 लुइघेरेक्को केजुक्पा या?रि:म्बेइग पा:न्जाक्किन् केस:प्पार केदा:क्पा मना कुइसि:क् चो:क्, 21 कर ताइबा कुस्सा:पक्केबप्पा कुबुइमान् हेक्के खेले सप्फारक् थरुरो॥ हेक्क्याइ पा:न्जाक्किन् नसा:न् चोगुबाल्ले केसाक्पा पा:न् नु तुक्खे:न् तानुमे:न्ने हाराए नसा:न्निन् लेरुदे:सु?रो॥ 22 तिड्ग्रे:क्पाल्ले कुसे? केनेबादेन्तो केजुक्पा या?रि:म्बेइग पा:न्जाक् केघेम्बा मना कुइसि:क् चो:क्, कर खेले कन्हिइमन्नीबा थे:न् चामा थुइमा नु याइसाकुन्धेसाबा आक्खेआइ पो:इमा केल?बा निड्वा?इल्ले पा:न्जाक्किन् सु:त्तुदे:सु?, हेक्क्याइ खेले कुजा? मेभत्तुन्तो॥ 23 हेक्क्याइ नु:बा खाम्मो केजुक्पा या?रि:म्बेइग पा:न्जाक्किन् केघेम्बाआइ कुसिइकेनि:प्पा मना कुइसि:क् चो:क्लो, हेक्क्याइ खेले किप्थिक्, तुक्पो:इन् सुम्बो:इ लेइ थारिक् कुजा? फत्तुरो॥”

मासि नु माले:न्दो खेदा?

24 येसुरे वे?स्मा खेदा?इन् खेइहा? मेत्तुसि, “साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिल्ले अक्त्तइबा चो:क्लो-लत्था मनाधिवले प्याइसिगेन् इक्ताप्पो नु:बा या?रि:म्बान् लेप्तु, 25 कर सेन्दिक् केरेक् मेइप्सेआइ मेनेस्सेल्ले कुनिड्मि:न् त्येआइ खेन् मासि लेप्पनाबाओ माले:न्दो या?रि:म्बान् लेप्तुधुआइ पेरो॥ 26 हेक्क्याइ मासि:न् कुजा? थो:क्मा हे:क्तेल्ले माले:न्दोहा?आइ नि:थाबेरो॥ 27 हेक्क्याइ सेवारोबाहा? लाजे? दाइबाल्लो मेदयेआइ से:न्मेदोसु, ‘आदाइबे, खेने?ग प्याइसिगेन् इक्ताप्पो मासि

या?रि:म्बारक् केलेत्तुआइ नेस्से मे:म्बि, कर आक्खेआइ माले:न्दो:न्नाइ लिडेबे?’

28 खुने? नोगप् पिरुसि, ‘खेइग निड्मि:ल्ले हेक्के चोगुबारो॥’ सेवारोबाहा?रे खुने? याम्मो से:न्मेदोसु, ‘खेन् माले:न्दोहा? आ:क्खुम्दे:सुम्बे ल?रिक् निड्वा? केइ:त्तुबि?’

29 लाजे? दाइबाल्ले मेत्तुसि, ‘हेक्के मेजोगेम्मिन्ने?ओ, माले:न्दो:न् केआ:क्खुम्मिल्ले मासि:न्नाइ केआ:क्खुम् केसेरुम्तो॥ 30 चासुम्मा येम् थारिक् नेप्पाइ सोसोरिक् पोसिर॥ हेक्क्याइ खेन् येम्मा चागेसुम्बाहा? केरेक्नु तगि माले:न्दोहा? आ:क्खेम्मे?आइ इभुत्तेम्मे? हेक्क्याइ मिओ लाप्फु:सेम्मे? हेक्क्याइ मासि:न् सुप्सेम्मे?आइ चायाइमाओ या:क्तेम्मे? फा?आइ इड्जा:इ पिरुइसिड्लो॥”

य:इगे? या?रि:म्बारेन् खेदा?
मर्कुस ४.३०-३४, लुका १३.१८-२१

31 हेक्क्याइ येसुरे याम्मो वे? खेदा?धिक मेत्तुसि, “साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिल्ले य:इगे? या?रि:म्बान् कुइसि:क् चो:क्लो॥ मनाधिवले खेन् य:इगे? या?रि:म्बान् ते?रुआइ इक्ताप्पो लेप्तु॥ 32 केरेक् या?रि:म्बाओ केरेक्नु:ल्ले चुक्सा चो:क्साइ खेन् पो:आइ प्याइसिगेन् इक्ताप्पोबा वे? नुधि-साक्थि?नु:ल्ले यम्बा कुबुइ पो:इलो॥ हेक्क्याइ पुसाहा? मेदाआइ कुबोरा:क्को हाप् मेजोगुरो॥”

खरे:इ केभइबा सिदा?इल्लेन् खेदा?
लुका १३.२०-२१

33 येसुरे आल्लसाइ वे?स्मा खेदा?इन् खेइहा? मेत्तुसि, “साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिल्ले फे?रुम्मो याक्मनाबा खरे:इ केभइबा सिदा?इन् हेक्त्तइबा चो:क्लो॥ थिक् मेन्छुमा?इल्ले खप्प्याओ यरिक् फे?रुम्मो मिसाक् सिदा?इन् याक्त्तु, हेक्क्याइ स?रु युक्खुआइ मेन्युप्पे थारिक् सु:त्तु युक्खुरो॥”

34 कन् केरेक् पा:न्हा? येसुरे मनाहा? खेदा?ओ मेत्तुसिरो, सेक्खा:ल्ले खुने? पारेल्ले खेदा?ओरक् पारे॥ 35 हेक्के:ल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुबा:न्निन् माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्याल्ले अक्खेल?रिक् पा:त्तुबान् केरेबारो-

“इड्गा? खेदा?ओरक् पा:त्तारो, हेक्क्याइ इक्सादिइ खाम्बे:क्माल्लेन् नावागेन् चइ:त् नेस्सेआइधोबा सिबि? पा:न्हा? पा:त्तुड्लो॥” ††

मासि नु माले:न्दो खेदा?इल्ले कुबे

36 हेक्क्याइ खेन् मनाहा? लेरुधसिआइ येसु:न् हिम्मो पे॥ कुहु?साम्बाहा? खुने?ओ मेदयेआइ “प्याइसिओबा माले:न्दोरेन् खेदा?इल्ले कुबे:न् पोआधक्ते?” फा?आइ मेमेत्तु॥

37 येसुरे नोगप् पिरुसि, “प्याइसिगेन् इक्ताप्पो नु:बा या?रि:म्बा केलेप्पाइग इड्गा? मेन्छाम्सा:आरो॥ 38 प्याइसिगेन् इक्ताप्पिइग इक्सादिइ खाम्बे:क्मान्तो, हेक्क्याइ खेन् नु:बा या?रि:म्बाहा?ग निड्वा?फु हाइजुम्बा मनासिरो॥ माले:न्दोहा?ग माफेन्साम्मिल्ले कुमनासिरो, 39 हेक्क्याइ माले:न्दो या?रि:म्बा केलेप्पा निड्मि:इग माफेन्साम्मिल्लो॥ चासुम्मा येम्मिल्ले कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्माल्ले कुनुप्मान्तो, हेक्क्याइ चागेसुम्बाहा?ग माइलाइइबासिरो॥”

40 “हेक्क्याइ खेन् माले:न्दोहा? मेसुप्सुआइ मिओ लाप्पेभुसुबा कुइसि:क्के इक्सादिइ खाम्बे:क्माल्ले कुनुप्मान् पो:इलो॥ 41 इड्गा? मेन्छाम्सा:ल्ले आमाइलाइइबाहा? पाइघुइसिइ हेक्क्याइ केरेक् लायो चो:क्मा केबाइबाहा? नु फेन् या:म्बक् केजो:क्पाहा? आहाइजुम्मोलाम् मेसुप्सुसि?आइ 42 यम्बा मिहाप्पो लाप्पेभुसुसि?रो॥ खेप्पो आत्तात्तान्ने तुक्खे:ल्ले हा:प्पान् नु हाबो? ये:इमान् पो:इलो॥ 43 हेक्क्याइ सामयोनिबाहा? खुनि? निड्वा?फुपा:ल्ले कुहाइजुम्मो नाम् कुइसि:क् मेलेक्लो॥ नु:रिक्काइ खेप्सेम्मे?आइ कुसिइनि:त्तेम्मे?ओ॥”

† यसैया ६.९-१०

†† निड्वा?फुसाम्तो सुम् ७८.२

याड्भुरेन् खेदा?

44 याम्मो "साङ्ग्राम्पेदाड्बा हाङ्जुम्मिङ्ग प्याङ्सिगेन् इक्ताप्पो चिङ्मनाबा यरिक् याड्भुःन् कुडिसिःक् चोःक्लो॥ मनाधिकले खेन् याड्भुःन् खोःसुआङ् याम्मो चिक्खुरो, हेक्क्याङ् खेन् सःल्ल पेःक्काङ् खुने? कत्तुबा केरेक् चिगःक्वाहा? सङ्घुआङ् खेन् प्याङ्सिगेन् इक्ताप्पिन् इङ्गुरो॥"

इमेल्लुड्बा तेक्सेःक्विल्लेन्खेदा?

45 "याम्मो साङ्ग्राम्पेदाड्बा हाङ्जुम्मिङ्ग अक्त्तड्बा चोःक्-लत्था नुःबनुःबा तेक्सेःक् केगोःप्पा लेङ्गड्बाल्ले 46 सा?रिक् इमेल्लुड्बा तेक्सेःक्विकन् खोःसु, हेक्क्याङ् पेआङ् खेल्ले कत्तुबा केरेक् कुजिगःक्वाहा? सङ्घुआङ् खेन् तेक्सेःक्विकन् इङ्गुरो॥"

योःङ्डिल्लेन् खेदा?

47 "याम्मो, साङ्ग्राम्पेदाड्बा हाङ्जुम्मिन् यम्बा योःङ् कुडिसिःक् चोःक्लो॥ खेन् योःङ्डिन् वरक्को मेलेप्तुल्ले खेप्पो केरेक् परिक्लेन् डाहा? मेधाःरो॥ 48 हेक्क्याङ् खेन् योःङ्डो कुलेम् डाहा? मेधाआङ् योःङ् केलेप्पाहा?रे लाःक्कात् मेःउःक्खु मेलाःत्तु, हेक्क्याङ् मेयुङ्सिङ्गड्बा नुःबा डाहा? डा याङ्माओ मेयाक्त्तुसि, कर ताप्फेःम्बा डाहा? याम्मो च्वाःत्तो लाप्पेभुसुसिरो॥ 49 इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्माल्ले कुनुप्पोआङ् बा हेक्केए पोःङ्लो॥ माङ्लाङ्गडाहा? मेदाआङ् साम्योनिबाहा?ओलाम् फोत्याबा मनाहा? वे? मेसेन्दुसि?आङ् 50 खेङ्हा? यम्बा मिहाप्पो लाप्पेभुसुसि?रो॥ खेप्पो आत्तात्तान्ने तुक्खेःल्ले हाःप्मान् नु हाबो? येःङ्मान् पोःङ्लो॥"

51 येसुरे खेङ्हा? सेःन्दोसुसि, "कन् पाःन्हा? कुसिङ्केनिःत्तुम्बि?" खेङ्हा?रे नोगप् मेबिरु, "आनिगे कुसिङ् निःत्तुम्बेरो!"

52 खुने? मेत्तुसि, "साङ्ग्राम्पेदाड्बा हाङ्जुम्मो हु?साम्बा केबोःड्बा केरेक् साम्योथिम्साम्बाहा?ग हिम्दाङ्बा कुडिसिःक् मेजोःक्लो॥ खेङ्हा?रे खुनि? सन्दोःक्लाम् कुसङ् नु केयःप्पा केयक्क्या इमेल्लुड्बा चिगःक्वाहा? मेलाःत्तुसि?रो॥"

नासरतओ येसुःन् मेना?रु

मर्कुस ६.१-६, लुका ४.१६-३०

53 येसुरे कन् खेदा?हा? पाःत्तु सुरुआङ् खेप्पोलाम् पेआङ् 54 आबाडे कुबाङ्भे?ओ त्पेरो॥ खेप्पोबा यहुदि चुम्लुङ्हिम्मो मनाहा? हु?मा हेःक्त्तुसिल्ले मनाहा?रे कुनिसाम्मिन् मेघेप्सुआङ् खुनि? निङ्वा? मयेर अक्खे मेबाःत्तु, "कन् मनाःल्ले अक्त्तड्बा सिक्कम् निङ्वा? नु निङ्वा? केमाबा याःम्बक् चोःक्मा मुक्कसाम् आत्तोलाम् खोःसुबे? 55 मेःम्बे, कङ्ग सिङ् केगाम्बाल्ले कुस्साःन्मेःम्बि? कल्ले कुम्मारं कुमिङ् मरियम हेक्क्याङ् कुन्सा?सिग याकुब, युसुफ, सिमोन नु यहुदासि मेःन्धिबि? 56 खेल्ले कुन्सा? मेन्छुमाहा? आनि?नुएसे मेवा?बा॥ हेक्केःल्ले कन् मनाःल्ले आत्तोलाम् कन् पाःन्हा? खोःसुबे?" 57 हेक्के मेबाःत्तु खेङ्हा?रे खुने? नामेन्छा?रुन्लो॥

कर येसुरे खेङ्हा? मेत्तुसि, "माङ्निङ्वा?पाःन् केबाःप्पेङ्ग केरेक् तेन्तो मिङ्सो इङ्धाःङ् मेबिरु, कर आप्फेःक् कुहिम्मो नु कुबाङ्भे?ओरक् इङ्धाःङ् मेम्बिरुन्लो॥" 58 हेक्केःल्ले खेङ्हा?रे खुनि? नसाःन् होःप्तेबाल्ले चोगुल्ले खेप्पो यरिक् निङ्वा? केमाबा याःम्बक् मेजोगुन्लो॥

बत्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन्सिः?

मर्कुस ६.१४-२९, लुका ९.७-९

14 खेन् येम्मो गालिल थुम्मोबा सुहाङ्गेम्बा हेरोद एन्तिपासरे येसुरे चोगुबा याःम्बक्विल्ले कुयाःम्बेओ खेप्सु, 2 हेक्क्याङ् कुसेवारोबाहा? अक्खे मेत्तुसि, "कङ्ग सेक्खासाङ् सेप्पाङ्घुङ्सिङ्बा बत्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन्नेरो, खुने? याम्मो हिङ्गेबाल्ले चोगुल्ले मुक्कसाम्बाल्ले निङ्वा? केमाबा याःम्बक् चोगुर वा?रो॥" 3 आल्ल उन्छोःन्छा हेरोदरे आबाडे कुन्सा? फिलिपरे कुमेःत् हेरोदियासेन्नेःत्कत्तुआङ् वये॥ हेक्केःल्ले युहुन्नारे खुने? एल्लेङ् "खेन् आबाडे केन्सा?रे कुमेःत्तिन् खेने?"

मेःत् कप्पा मेनु?नेन्" मेत्तुआङ् वयेरो॥ खेल्ले चोगुल्ले हेरोदरे युहुन्नाःन् पुङ्गलाहिम्मो साक्त्तुआङ्वये॥ 5 हेरोदरे युहुन्नाःन् सेप्पा निङ्वा? चोगु कर मनाहा?नु किःसेआङ् वये थेआङ्भेल्ले मनाहा?रेग युहुन्नाःन् माङ्निङ्वा?पाःन् केबाःप्पा फा?आङ् नसाःन् मेजोगुआङ् वयेरो॥

6 कर हेरोदरे कुसावाःन्धिङ्मा ससःत्सराङ्गो हेरोदियासरे कुस्साः मेन्छुमा?इन् हेरोदेन नु तरेबाहा?रे खुनि? तगि नुःरिक् लाःक्खेआङ् हेरोदरे सा?रिक् कुनिङ्वा? त्येबाल्ले चोगुल्ले 7 खेने? थे केनाःक्त्तुसाङ् पिनेरो ल?रिक् माङ्हेक्सिङ्लो॥ 8 कुम्मारं हुःस्सुआङ् खेन् चुक्मेल्ले अक्खे पाःत्तु, "बत्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले कुधेगेःक्पेन्चेत्थ्याओ पिराङ्गे?ओ॥" 9 खेन् पाःन्निन् खेप्सुआङ् हेरोदेन कुनिङ्वा? तुगे, कर खेप्पो केवा?बा तरेबाहा?रे खुनि? तगि खुने? चोगुबा माङ्हेक्किकन्केप्पा पोःक्खे केला?बा निङ्वा? चोगुआङ् चुक्मेल्ले नाःक्त्तुबान् केत्तेम्पिरेम्मे? फा?आङ् इङ्जाःङ् पिरुसिरो॥ 10 खेल्ले चोगुल्ले पुङ्गलाहिम्मो केयाक्पा युहुन्नारे कुधेगेःक्पेन्खेक्पाङ्घुसिआङ् 11 कुधेगेःक्पेन्मेदारआङ् खेन् चुक्मेन् चेत्थ्याओ मेबिरु, हेक्क्याङ् खेल्ले खेन् कुम्मारो ते?रु॥ 12 खेन् एगाङ् युहुन्नारे कुहु?साम्बाहा? मेदयेआङ् कुधाक्केन् मेदे?रुआङ् मेल्तुत्तु॥ हेक्क्याङ् मेबेआङ् कन् पाःन्निन् येसुःन् मेमेत्तु॥

येसुरे हेन्धिङ् डासि (५०००) मनाहा? चाजाःत्तुसि?

मर्कुस ६.३०-४४, लुका ९.१०-१७, युहुन्ना ६.१-१४

13 येसुरे युहुन्नारे कुयाःम्बेओ खेप्सुआङ् खःङ्बेओलाम् खुने?रक् एःक्सादेन्तो पे॥ कर यरिक् मनाहा?रे येसुःन् पेबा पाःन्निन् मेघेप्सुआङ् खुनि? पाङ्जुम्लाम् खुने? पेबा लेप्पाङ् लाङ्मेघेगेर कुएगाङ् मेधासिङ्लो॥ 14 येसुःन् खःङ्बेओलाम् लःन्देल्ले यरिक् मनाहा? निःसुसिआङ् लुङ्मा? तुक्त्तुसि, हेक्क्याङ् खेप्पो केवा?बा खेन् केदुक्पा केय?बाहा? वेःन्दुसिरो॥

15 हेक्क्याङ् युःन्धिक् पोःक्खेर पत्छेल्ले कुहु?साम्बाहा? खुने?ओ मेदयेआङ् मेमेत्तु, "आदाङ्बे, कङ्हा? पाङ्घेदेःसेसे?ओ, थेआङ्भेल्ले कन् एःक्सादेन्तो थेआङ् इङ्मा चामा खोमेदेल्लेन्तो, याम्मो नाम्थेबेरो॥ हारा? खिरिबा पाङ्भे?हा?ओ मेबेःक्काङ् चामा थुङ्मा मेङ्गु मेजररो॥"

16 कर येसुरे खेङ्हा? मेत्तुसि, "कन्हा? पाङ्मासि मेःन्तो॥ खिनि?ए कङ्हा? कुजा पिरेम्सिम्मे?ओ॥"

17 खेङ्हा?रे नोगप् मेबिरु, "आनिगेग डासि खरेःङ्हा? नु नेत्छि डाहा?रक् कत्तुम्बेङ्गा!"

18 येसुरे खेङ्हा? मेत्तुसि, "खेन् खरेःङ्डिन् नु नेत्छि डाहा? कल्ना इङ्गा?ओ फेत्तेम्मे?" 19 हेक्क्याङ् येसुरे मनाहा? याःन् सम्दाङ् युङ्मा पाङ्घुसिआङ् डासि खरेःङ्डिन् नु नेत्छि डाहा? पक्खुआङ् साङ्ग्राम्पेदाङ् लेप्पाङ् थो ओमयेर निङ्वा?फुमाङ्डिन् नोगेन् पिरुआङ् खरेःङ्हा? खेःक्खु॥ हेक्क्याङ् कुहु?साम्बाहा? पिरुसिआङ् कुहु?साम्बाहा?रे खेन् मनाहा? मेहाःत्तुसिरो॥ 20 खेन् मनाहा?रे खाघा मेजआङ् कुहु?साम्बाहा?रे कुजि केन्म्बाहा? मेसुप्सुल्ले थिक्-नेत् (१२) नड्मा योरेरो॥ 21 खेन् केजाबाहा?ओग मेन्छुमाहा? नु हिन्जा?बिल्छाहा? मेन्निःत्छिङ्गे येम्बिल्छा?हा?रक् हेन्धिङ् डासि (५०००) यारिक् मेवयेरो॥

येसुःन् च्वाःत् सम्दाङ् लाङ्घेःक्

मर्कुस ६.४५-५२, युहुन्ना ६.१५-२१

22 खेन् एगाङ् येसुरे मनाहा? पाङ्घुसिर पत्छेल्ले कुहु?साम्बाहा? खःङ्बेओ लाःस्सेम्मे? हेक्क्याङ् इङ्गा?नुःल्ले तगि नाहाङ्गाङ् पेगेम्मे? मेत्तुसि॥ 23 हेक्क्याङ् खुने? केरेक् मनाहा? पाङ्घुदेःसुसिआङ्त्तुवा चोःक्से थो कोःक्माओ पेरो॥ खादामेल्ले खेप्पो खुने?रक् वयेरो॥ 24 खेन् येम्मो कुहु?साम्बाहा? खःङ्बेओलाम् वरक्विल्ले कुयाओनु माःङ्घा मेगेरेआङ् मेवयेल्ले खुनि? तक्केप्पाङ्गु सुरिक् केजङ्डिन् हुःरेआङ् वाभेल्लेङ्डिल्ले खःङ्बेन् सा?रिक् वाःन्दुरो॥

25 इङ्वा काःमानुःल्ले तगि येसुःन् च्वाःत् सम्दाङ् लाङ्घेगेर हु?साम्बाहा? मेवयेबा खःङ्बेओ पेरो॥ 26 खेङ्हा?रे खुने? च्वाःत् सम्दाङ् लाङ्घेगेर पत्छेबा मेनिःसुआङ् "कङ्ग सिसाम्लो!" ल?रिक्सा?रिक् मेगिसेआङ्मेभिःक्तेरो॥

27 कर येसुरे खेइहा? खिमो मेत्तुसि, “मेगिसेम्मिन्ने? इङ्गा? येसुआ॥ हाइहाइ ल?रेम्मे?ओ!”

28 हेक्केःल्ले पत्रुसरे मेत्तु, “दाइबे, सेक्खा खेने?एने फा?ग्र इङ्गा?आइ च्वाःत् सम्दाइ लाइघेगेर फेरे? मेत्ताइडे?ओ॥”

29 येसुरे मेत्तु, “फेरे?” ॥ हेक्केःल्ले पत्रुसेन्नाइ च्वाःतो लाइघेगेर येसुःन् वयेबा लेप्माइ थासिइ ॥ 30 कर पेर पत्छेल्ले खेल्ले यम्बा सुरित् केजइ नु वाभेल्लेइडिन् निःसुआइ किःसे ॥ हेक्क्याइ खेन् च्वाःतो हुम्मा हेःक्तेल्ले “आदाइबे, ताइसेःप्ताइडे?ओ” ल?रिक् अःक्ते ॥

31 खिमो येसुरे कुहुक्को तेम्पुर मेत्तु, “नसाःन् केसुःम्बाए, थेआइ चप्पि केजोगुबाबे?” 32 हेक्क्याइ खुन्छि? खःइबेओ लाःसेत्छिआइ सुरित् केजइडिन् हुःमा चक् ल?रेरो ॥

33 कुहु?साम्बाहा?रे खेने? सेवा मेजोगु, “दाइबे, खेने?ग सेक्खाए निइवा?फुसाःनेरो!”

येसुरे यरिक् केदुक्पा मनाहा? गनेसरतओ वेःन्दुसि?

मर्कुस ६.५३-५६

34 खेइहा? नाधाःम्बिबा गनेसरत तेन्नी मेगेरेआइ 35 खेप्पोबा मनाहा?रे येसुःन् कुसिइ मेनिःत्तुआइ खेने? त्येबा इङ्घइडिन् खेन् खिरिबा तेन्नी सेःरे ॥ हेक्क्याइ मनाहा?रे यरिक् केदुक्पा केय?बाहा? येसुरो मेदारुसि ॥ 36 हेक्क्याइ खेइहा?रे केदेःतिल्ले कुसुक्पेन्लक्साइसुःमा आबिरे?ओ फा?आइ खेने? पेलि मेभाक्त्तु, हेक्क्याइ खेने? केसुबाहा? केरेक् मेवेःत्तेरो ॥

साम्योथिम इःप्मा नाःप्माल्ले कुयाःम्बेओ निसाम्

मर्कुस ७.१-१३

15 हेक्क्याइ कुभा फरिसिहा? नु साम्योथिमसाम्बाहा? यरुसलेम येक्यक्क्याम् मेदयेआइ येसुःन् सेःन्नेदोसु, 2 “थेआइ केहु?साम्बाहा?रे आनि? पाधेबाहा?रे मेजोगु मेयुरुबा थिमिन् मेन्डःत्तुन्नेन्नाःत्तुन्बाबे? खेइहा?रे चामानुःल्ले तगि चोःक्थिम् कुइसिःक् हुक् वामेन्हत्तुन्लो ॥”

3 येसुरे नोगप् पिरुसि, “खिनि?आइ पाधेबाहा?रे मेजोगु मेयुरुबा थिमिन् इःप्मा नाःप्मा फा?आइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुइइजाःइडिन् थेआइ केभेःन्दुम्बाबे? 4 थेआइभेल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले पाःत्तु?, ‘केम्बा केम्मासि मिडिसो इड्धाःइ पिरिसे?’ हेक्क्याइ ‘आत्तिल्ले कुम्बा कुम्मासि साइग्रा मेत्तुसि?, खेइग सेप्माए पोःइलो ॥’ 5 कर आत्तिल्ले कुम्बा कुम्मासि इङ्गा?लाम् खिन्छि? खोःमा केबोःइबा कुभा?इन्, निइवा?फुमाइडिन् पिरुइसुरुइडाइ वा? ल?रिक् पाःत्तु?, 6 खेल्ले आबाडे कुम्बा कुम्मासि कुभा? पिमासिआइमिडिसो इड्धाःइ पिमासि मेबोःइनेन्ल?रिक् खिनि? केबाःत्तुमाइआप्फेःक् खिनि? चोःक्थिमिल्ले निइवा?फु पाःन्जाक्किन् थेना-थेबा केजोगुम्माइ केवयि?रो ॥ 7 खिनि? निइवा? केजिःप्पासे, खिनि? याःम्बेओ निइवा?फुमाइडिल्ले कुबाःन्निन् माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले साप्तुबाइग सेक्खाए ला?रुरो,

8 ‘कन् मनाहा?रेग खुनि? मुराःल्लेरक् मिडिसो इड्धाःइ मेबिआरो, कर खुनि? निइवा?इन्इङ्गा? लेप्माइ होःप्लो, 9 कइहा?रे हनेए सेवा मेजोःक्का,

कर मेहु?रुसिबा निसाम्मिङ्ग मेन्छाम् याप्पिरे आप्फेःक् मेजोगुबा थिम्रक्लो ॥”

मेन्छाम् याप्पिःन् आसुत्थो केजोःक्पा पाःन्हा?

मर्कुस ७.१४-२३

10 येसुरे मनाहा? उःत्तुसिआइ मेत्तुसि, “आबाःन्निन् खेप्सेम्मे?आइ कुसिइनिःत्तेम्मे?ओ ॥ 11 मनाःल्ले कुमुराओलाम् केलाःप्पा चाःल्ले खेने? आसुत्थो मेजोगुन्, कर कुमुराओलाम् केलःम्बा पाःन्लिल्ले खेने? आसुत्थो चोगुरो ॥”

12 हेक्क्याइ हु?साम्बाहा? खुने?ओ मेदयेआइ मेमेत्तु, “खेने? केबाःत्तुबा पाःन्लिल्ले फरिसिहा? लक्त्तुसिबा निइवा? केघोःसुबि?”

13 येसुरे नोगप् पिरुसि, “साइग्राम्पेदाइडोबा पानुदिइ आम्बारे मेलेःत्तुन्बा केरेक् सिड्बुइहा? खुनि? साःप्पोनुए मेआःक्खु?रो, 14 हेक्केःल्ले खेइहा?रे खुनि? पाःन्निन् मेघेप्सेम्मिन्ने?ओ ॥ खेइहा?ग मिक्फःम्बा लाम्लोःबासिरो ॥ मिक्फःम्बाल्ले मिक्फःम्बेन् लाम्लोसुने फा?ग्र नेप्माइ लुम्बाःतो केइसि लाःत्छि?रो ॥”

15 पत्रुसरे मेत्तु, “कन् खेदा?ओ केमेत्तुसिबा पाःन्लिल्ले कुबेःन् याप्पि आजेक्ते?ओ ॥”

16 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “आल्लसाइ खिनि? निइवा? पाःक्पि?

17 मुराओलाम् केलाःप्पेङ्ग साप्पोःक्को पेःक्काइ लाःक्कात् लःन्बेःक् फा?आइ कुसिइकेन्निःत्तुम्मिन्बि? 18 कर मना मुराओलाम् लाःक्कात् केलःम्बा पाःन्निङ्ग सिक्त्तुइमालाम् लःन्तो ॥ खेल्लेए मनाःङ्ग आसुत्थो चोगुरो, 19 थेआइभेल्ले फेन् निइवा? इःप्मा, मना सेप्मा, चाराम्मा याःम्बक्, याम्बोःप्मा, खुःम्मा, फोत्याबा तोःन्दि पिमा, माइचे?या पाःन्हा? निइवा?बोलाम् लःन्तो ॥ 20 कन् पाःन्हा?रेग मनाःन् आसुत्थो चोगुरो ॥ कर हुक् वामेन्हप्पे चःल्ले खेन् आसुत्थो मेबोःइडिन्लो ॥”

कनानि मेन्छुमा?इल्ले कुनसाःन्

मर्कुस ७.२४-३०

21 हेक्क्याइ येसुःन् गालिललाम् इस्राइल लाःक्कात्पा तायर नु सिदोन येक्यक् खिरिबा थुम्हा?ओ पे ॥ 22 खेप्पोबा कनानि सुवाइस्मा मेन्छुमा?धिक खेने?ओ त्येआइ अक्खे मेत्तुर पेलि फाक्त्तु, “दाउदरे कुस्साः आदाइबे, लुइमा? तुक्ताइडे?ओ! आस्साः चुक्मेन् फेन्साम्मिल्ले याइघुआइ सा?रिक् तुक्खे चाःत्तु?रो ॥” 23 कर येसुरे खेन् थेआइ नोगप् मेबिरुन् ॥ हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?रे अक्खे मेमेत्तुर खेने?नु पेलि मेभाक्त्तु, “आदाइबे, खेन् पाइघेदेःसे?ओ, थेआइभेल्ले खेल्ले एत्तेइ पेलि फाक्त्तुआइआनिगे निइधेन्दुरो ॥”

24 हेक्केःल्ले खेन् मेत्तु, “इङ्गा?ग इस्राइलस्मा केमाबा मेल्लुक्हा?रे लागिरक् निइवा?फुमाइडिल्ले पाइघाइबारो ॥”

25 खेन् मेन्छुमा?इल्ले थुइबोहज? युइसिइल अक्खे मेत्तु, “आदाइबे, इङ्गा? कुभा? पिराइडे?ओ ॥”

26 येसुरे मेत्तु, “हिन्जा?बित्छाहा?रे खुनि? खरेःइडिन् नाप्पासिआइकोःत्चोहा? पिमासि नुःबा मेःन्लो ॥”

27 खेल्ले मेत्तु, “सेक्खाएरो आदाइबे, कर कोःत्चोहा?रेआइ खुनि? दाइबाल्ले चामादेन्नोलाम् मक्केधाःबा कुजिहा? मेजरो ॥”

28 येसुरे खेन् मेन्छुमा?इन् नोगप् पिरु, “खेने?ग सेक्खाए यम्बा नसाःन् केगप्पा मेन्छुमा?नेन्नेरो! खेने? केनाःक्त्तुबेन् केघोःसु?रो ॥” हेक्क्याइ बा खेन् येम्पो खेन् मेन्छुमा?इल्ले कुस्साः चुक्मेन् नुःरेरो ॥

येसुरे यरिक् मनाहा? वेःन्दुसि?

मर्कुस ७.३१-३७

29 येसुःन् खेन् तेन्नोलाम् गालिल वरक्किल्ले कुयाओ पोःक्खेर नुःक्खे पे, हेक्क्याइ कोःक्माओ थो पेआइ खेप्पो युइसिइलो ॥ 30 खेप्पो यरिक् मनाहा?रे लाइसक्पाहा?, मिक्फःम्बाहा?, लाइ हुक् फेत्केला?बाहा?, खुनि? पाःन् मेन्लःम्मनाबाहा? नु वे? यरिक् केदुक्पा केय?बाहा? मेदारुसिआइ कुलाइबुइमो मेयुक्खुसिरो ॥ हेक्क्याइ खेइहा? केरेक् येसुरे नुसुसिरो ॥ 31 खेन् मनाहा?रे पाःप्पा मेन्छुक्मनाबाहा? मेबारेबा, लाइ हुक् फेत्केला?बाहा? मेनुरेबा, लाइसक्पाहा? लाइमेघेगेबा नु मिक्फःम्बाहा?रे निःमा मेसुक्त्तुबा मेनिःसुआइ खुनि? निइवा? मयेर इस्राइलस्मा निइवा?फुमाइडिन् कुनारा मेभोःसुरो ॥

येसुरे हेन्डिइ लिसि (४०००) मनाहा? चाजा:तुसि?

मर्कुस ८.१-१०

32 येसुरे कुहु?साम्बाहा? उ:तुसिआइ मेतुसि, “इङ्गा? कन् मनाहा? आलुइमा? मेदुक्लो, थेआइभेले खेइहा?ग सुमयेन्नाइधो इङ्गा?नुए मेवा?, हेक्क्याइ खेइहा?रे चामा थुइमा थेआइ मेङ्गत्तुलो॥ खेइहा? बा हेक्के साक्मेन्जा पाइमासि आनिइवा? हो:प्लो, मे:न्ने फा?ग मेबे:क्ल मेबत्तिल्लेसा साक्लाम्बत्तुसिरो॥”

33 हेक्के:ल्ले कुहु?साम्बाहा?रे खुने? मेमेत्तु, “अक्तइबा ए:क्सादेन्नो कम्म्याक् यरिक् मनाहा? चा:प्पासिरे लागि खरे:इडिन् आत्तान्नु खो:मा सुक्तेप्पाबे?”

34 येसुरे खेइहा? से:न्दोसुसि, “आक्खेम्याक् खरे:इ केगत्तुम्बे?”

खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “नुसि खरे:इ नु चुजुक्सा कुभा डारक् कत्तुम्बेरो॥” 35 हेक्क्याइ येसुरे खेन् मनाहा? खाम्बाइडो युइपाइघुसि॥

36 खेन् नुसि खरे:इडिन् नु डा:नखप्सुआइ निइवा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरु खे:क्खु, हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा? पिरुसिआइ मनाहा? मेहा:तुसिरो॥

37 हेक्क्याइ खेन् केरेक् मनाहा?रे खाघा मेज॥ हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?रे कुजि केनम्बेन् मेसुप्सुल्ले नुसि नइमा योरेरो॥ 38 खेन् केजाबाहा?ओग मेन्नुमाहा? नु हिन्जा?बित्ठाहा? मेन्नि:त्तिइडे येम्बित्ठा?हा?रक् हेन्डिइ लिसि (४०००) यारिक् मेवयेरो॥ 39 येसुरे खेन् मनाहा? पाइघुदे:सुसि, हेक्क्याइ ख:इबेओ ला:सेआइ मगादान् पाइजुम् खिरिबा तेन्नो पेरो॥

येसु:न् साइग्राम्पेदाइबा मिक्से:न् मेना:वक्तु?

मर्कुस ८.११-१३, लुका १२.५४-५६

16 कुभा फरिसिहा? नु सदुकिहा? मेदयेआइ “साइग्राम्पेदाइलाम् केयेबा फा?आइ निइवा? केमाबा मिक्से:न्धिक्याप्पि ओसे:न्आधाक्ते?” मेमेत्तुर येसुरे कुनिइवा? मेसा?रु॥

2 हेक्के:ल्ले येसुरे नोगप् पिरुसि, “यु:न्धिक ताइसाक्पेनहे:त् ल?इल्ले ता:न्दिक् नाम्से:क् ल?रिक् केबा:तुम्॥ 3 हेक्क्याइ तानाम् ताइसाक्पेनमुद:प्पिल्ले † आइन् वाहित् था:सु?, सुरित् केजइडिन् हु: ल?रिक् केबा:तुम्॥ अक्खेल?रिक् ताइसाक्पेनओगेमेत्तुम्माइ वायेम्मिन् नु:बा नु ताप्फे:म्बा चो:क् फा?आइ केसेन्दुम्मिल्ले आक्खेल?रिक् कन् येम्मो केदा:बा मिक्से:न्हा? कुसिइ केन्नि:तुम्मिन्बाबे? 4 कन्येम्मोबा कुइगेभे?बा नु लायोबा मनाहा?रे निइवा? केमाबा मिक्से:न्हा? ओमेप्पा मेगो:तु?, कर खेइहा?रेग माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पा योनारे कुमिक्से:न्नाइधो वे? मिक्से:न् थेआइ मेइघो:सुन्लो॥” हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? पक्थसिआइ खेप्पोलाम् थासिइलो॥

फरिसि नु सदुकिहा?रे खुनि? खे?सुइ

मर्कुस ८.१४-२१

5 याइसि हु?साम्बाहा? वरक्किल्ले नाधा:म्बि मेगेरेल्ले खेइहा?रे खरे:इ याइसिइमा निइवा? मेभे:त्तुबान् निइवा? मेघो:सुरो॥ 6 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “फरिसिहा? नु सदुकिहा?रे खुनि? खरे:इ केभइबा सिदा?लाम् सिइसिइ ल?रेम्मे?ओ॥”

7 खेइहा?रे खरे:इडिन् आम्भेत्तुम्मिन्नाइ आनि? अक्खे आमेट्तेबारी फा?आइ खुनि? लुम्मो पा:न् मेधक्तेरो॥

8 येसुरे खेइहा?रे खुनि?निइवा?ओबा पा:न्निन् कुसिइनि:तुआइ मेत्तुसि, “नसा:न् केसु:म्बासे, खिनि? लुम्मो खरे:इ हो:प्फा?आइ थेआइ पा:न् केधक्तिबाबे? 9 खिनि? आल्लसाइ कुसिइ केन्नि:तुम्मिन्बि? हेन्डिइ डसि (५०००) मनाहा?रे डसि खरे:इ मेजआइ कुजि केनम्बान्केसुप्सुम्मिल्ले आक्खेन् नइमा योरे, खेन् निइवा? केभे:त्तुम्बि? 10 याम्मो हेन्डिइ लिसि (४०००) मनाहा?रे नुसि खरे:इ मेज हेक्क्याइ आक्खेम्याक् कुजि केनम्बाहा? खिनि? केसुप्सुम्, खेन्नाइ खिनि? निइवा? केभे:त्तुम्बि?

11 खरे:इडिल्ले कुया:म्बेओ इङ्गा? मेत्तिइबा मे:न् फा?आइ आल्लसाइ

कुसिइकेन्नि:तुम्मिन्बि? कर फरिसिहा? नु सदुकिहा?रे खुनि? खरे:इ केभइबा सिदा?लाम् सिइसिइ ल?रेम्मे? फा?आइने हेक्के मेत्तिइबारो॥” 12 हेक्क्याइलक् खेइहा?रे खरे:इ केभइबा सिदा?लाम् सिइसिइ ल?रेम्मे? मेत्तुसिबा मे:न्, कर फरिसिहा? नु सदुकिहा?रे खुनि? निसाम्मिल्ले कुदक्लेइवाओ पा:तुबा फा?आइ कुसिइ मेनि:तुरो॥

पत्रुसरे येसु:न् ख्रिस्त ल?रिक् इइभो:सु?

मर्कुस ८.२७-३०, लुका ९.१८-२१

13 येसु:न् सिजरिया फिलिप्पि थुम्मो त्ये:ल्ले कुहु?साम्बाहा? से:न्दोसुसि, “मनाहा?रे मेन्छाम्सा:न् हा:त् फा?आइ मेबा:तु?बे?”

14 खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “कुभारे बत्तिस्मा केबिबा युहुन्ना, वे?हा?रे माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पा एलिया, हेक्क्याइ आल्लसाइ वे?हा?रेग यर्मिया मे:न्छाइ माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाहा?ओ लत्छानेरो फा?आइ मेबा:तु?रो॥”

15 येसुरे खेइहा? से:न्दोसुसि, “कर खिनि?ग, इङ्गा? हा:त्आ फा?आइ याम्पि केमेत्ति?बे?”

16 सिमोन पत्रुसरे नोगप् पिरु, “खेने?ग निइवा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा ख्रिस्त, आजुनि निइवा?फुमाइडिल्ले कुस्सा:नेरो॥”

17 येसुरे खेन् मेत्तु, “योनारे कुस्सा: सिमोने, खेने?ग मु?इसाबानेरो थेआइभेले कइग मेन्छाम् याम्पिहा?रे ओसे:न्दाइ केम्जोगेबा मे:न्, कर साइग्राम्पेदाइडोबा पानुदिइ आम्बारे खेने? ओसे:न्दाइ केजोगेबारी॥

18 सेक्खा पा:न् खेने? मेत्ते?, खेने? पत्रुसनरो (पत्रुस फा?इन् लुइलो), हेक्क्याइ कन् पयम् यम्बा लुइसम्दाइ इङ्गा? आसेसेहुप्लक्किन् चोगुइलो॥ हेक्क्याइ कन् आसेसेहुप्लक्किन् सि:मेल्लेन् मुक्साम्मिल्ले ना:म्मा मेसुक्तुन्लो॥ 19 खेने?ग साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिल्लेन्तिमिक्हा? पिनेरो॥ इक्सादिइ खाम्बे:क्मो केसाक्तुबान्साइग्राम्पेदाइडोआइ साक्लो, हेक्क्याइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मो केहन्दुबान्साइग्राम्पेदाइडो हन्तो॥” 20 हेक्क्याइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? इङ्गा? निइवा?फुमाइडिल्ले से:न्दाइबा ख्रिस्तआ फा?आइ आत्तिन्हा?आइ मेजेक्तेम्मिन्ने?ओ ल?रिक् केसाक्पा इङ्जा:इ पिरुसिरो॥

येसुरे कुसि:मेल्ले कुया:म्बेओ पा:तु?

मर्कुस ८.३१-३३, लुका ९.२२-२९

21 खेन् येम्माइधो येसुरे कुहु?साम्बाहा? खुने? यरुसलेम्मो पे:क्माए पो:इ, हेक्क्याइ खेप्पो यहुदि तुम्लाम्लो:बाहा?, तुम्मिइवा?फुसाम्बाहा? नु सामयोथिम्साम्बाहा?ओलाम् यरिक् पा:न्नो तुक्खे चामाए पो:इ हेक्क्याइ खुने? सि:माए पो:इडाइ याम्मो सुम् येन् एगाइ सि:मेन्लाम् याम्मो हिइमा पो:इ केल?बा पा:न्निन् चेक्मा हे:व्तुसिरो॥

22 कर पत्रुसरे खुने? थिक्लेप्पाइ ते?रुआइ फे:व्तु, “आदाइबे, निइवा?फुमाइडिल्ले अक्खे पो:इमा मेबाइघुन्तो, अक्तइबा पा:इग खेने?नु आप्फाल्लेआइ मेबो:इनेल्लो॥”

23 येसु:न् पत्रुस लेप्पाइ हिंसिइडाइ मेत्तु, “माफेन्साम्मे, खेने? इङ्गा?लाम् मा:इघा पेगे?! खेने? केघ:आरो॥ खेने?ग निइवा?फुमाइ कुइसि:क् मे:न्, कर मेन्छाम् याम्पि कुइसि:क्लक् निइवा? केइ:तु?रो॥”

24 हेक्क्याइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, “आत्तिल्ले इङ्गा? तिम्मा निइवा? चोगु?, हारा? खेल्ले इङ्गा?रक् चाइथुइइ केल?बा कुनिइवा?इन्सेरुआइ कुसिलाम्साक्मा सिइडिन् पक्खुआइ इङ्गा? तिम्मारो॥ 25 थेआइभेले आत्तिल्ले कुहिइमन्निन् ताइसे:प्तुइ ल?रिक् निइवा? चोगु?, खेल्ले खेन्नाइ मासु?, कर आत्तिल्ले कुहिइमन्निन् आलागि मासु?, खेल्ले मेन्नुप्पनाबा हिइमन् खो:सु?रो॥ 26 मेन्छाम् याम्पि:ल्ले केरेक् इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् खुने?इन् चोगुआइ मेन्नुप्पनाबा कुहिइमन्निन् मासुल्ले नु:बा पो:इबि? थेआइभेले मेन्छाम् याम्पि:ल्ले मेन्नुप्पनाबा कुहिइमन्निन् याइना खो:मारे लागि थे:ल्लेआइ लेक्मा मेसुक्तुन्लो॥

27 थेआइभेले इङ्गा? मेन्छाम्सा:न् पानुदिइ आम्बारे कुमिमिदिइडो कुमाइलाइइबाहा?नु यु:आल्ले केरेक् मेन्छाम् याम्पिहा?रे मेजोगुबा या:म्बक्किल्लेन् ला?रुबा थुम्घो:न् पिरुइसिइलो॥ 28 इङ्गा? सेक्खाए

† ग्रिक पा:न्दाइडो “ताइसाक्पेनहे:त् ल?आइ मुद:प्पिल्ले” पो:इ॥

मेत्तिङ्, इङ्गा? मेन्छाम्साःन् आहाङ्जुम्पो हाङ् चोःक्से युःआबा मेन्नि ए थारिक् कप्पो केयेप्पाहा?ओ कुभाग मेन्चिःनेन्तो॥”

येसुरे कुनाइबेःकलेङ्सिङ्
मर्कुस ९.२-१३, लुका ९.२८-३६

17 हेक्के मेत्तुसिबा तुक्वि (६) येन एगाङ् येसुरे पत्रुस, याकुब नु कुन्सा? युहुन्नाःन् खुने?नु थो केःम्बा कोःक्माओ ते?रुसि॥
2 खेङ्हा?रे ओमेमेत्तुर मेबत्छेलेए येसुरे कुनाइबेःकलेङ्सिङ् ल पे, हेक्क्याङ् कुनाराःन् नाम्मिन् कुडसिःक् लेक्ते हेक्क्याङ् कुदेःत्तिन्नाङ् मिक्किन् चेमु र ओःत्तेरो॥³ हक्वघत् खेप्पो माङ्निङ्वा?पाःन् केबाःप्पा मोसाःन् नु एलियाःन्नाङ् थाःम्नेत्तिआङ् येसुःन्नु ता?जेक्खेत्ति॥⁴ पत्रुसरे येसुःन् मेत्तु, “दाङ्बे, आनि? कप्पोए वा?मा नुःबा पोःङ्लो॥ खेने? निङ्वा? केजोगुने फा?ग्र सुम्सि याक्साहा? चोगुङ्, थिक् खेने?इन् हेक्क्याङ् मोसाःन् नु एलियारे खुन्चि? लागिआङ् थिक् थिक् चोगुङ्लो॥”
⁵ अक्खेल?रिक् खुने? पारेर पत्छेलेए फः ल?रिक् केओःप्पा खाप्पिःत्तिल्ले चिदेप् तेत्तुसिआङ् खाप्पिःत्तोलाम् अक्त्तइबा इक्ला मेघेप्सु, “कन्आमिःम् आस्साःरो, खुने?नु इङ्गा? सःत्ताङ्डाङ् वा?आरो॥ खुने? पाःत्तुबा पाःन्निन् खेप्सेम्मे?ओ॥”⁶ हु?साम्बाहा?रे कन् मेघेप्सुल्ले सा?रिक् मेगिसेआङ् खाम्पो साम्बोःन् हबत्तुमेन्चिङ्लो॥
⁷ कर येसुःन् खेप्पो त्येआङ् खेङ्हा? सुस्सुसिर मेत्तुसि, “पोगेम्मे?, मेगिसेम्मिन्ने?ओ॥”⁸ हेक्क्याङ् खेङ्हा?रे ओमेमेत्तुल्ले खेप्पो येसुःन्लक्वये कर वे? हाःत्ताङ् होःप्तेरो॥

⁹ खेङ्हा? कोःक्मालाम् यो मेधेर मेबत्छेले येसुरे खेङ्हा? इङ्जाःङ् पिरुसि, “इङ्गा? मेन्छाम्साःन् सिःमेन्नाम् याम्पो मेन्चिङ्डे थारिक् कन् केनिःसुम्बा पाःन्हा? आत्तिन्नाङ् मेजेक्तेम्मिन्ने?ओ॥”

¹⁰ खेङ्हा?रे येसुःन् सेःन्मेदोसु, “थेआङ् साम्पोथिम्साम्बाहा?रे निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले सेःन्दुबा खिस्तेन्ताःमानुःल्ले तगि एलियाःङ्ग युःमाए पोःङ् फा?आङ् मेबाःत्तुबाबे?”

¹¹ येसुरे नोगप् पिरुसि, “सेक्खाएरो, एलियाःङ्ग युः?आङ् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले सेःन्दुबा खिस्तेरे कुदाःमान् केरेक् यारिप् चोगु?रो॥
¹² कर इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिङ्, एलियाःन् त्ये चुरेआङ् वा?, कर मनाहा?रे कुसिङ् मेन्निःत्तुन्नाङ् खेङ्हा?रे खुने? निङ्वा? थाप्थाप् मेमेत्तुआङ् मेवा?रो॥ हेक्केल?रिक् मेन्छाम्साःन्नाङ् खुनि? हुक्को थाआङ् तुक्खे चारो॥”¹³ हेक्क्याङ् लक् येसुरे बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले कुयाःम्बेओ मेत्तुसिबा फा?आङ् हु?साम्बाहा?रे कुसिङ्मेनिःत्तु॥

माफेन्साम्मिल्ले याङ्घुबा मना
मर्कुस ९.१४-२९, लुका ९.३७-४३

¹⁴ हेक्क्याङ् येसुःन् नु कुहु?साम्बाहा? याम्पो यरिक् मनाहा? मेवयेबा तेन्नी मेगेरेल्ले खेप्पो मनाधिक येसुरो त्येआङ् कुदगि थुङ्बोहज? युङ्सिङ् ल
¹⁵ पाःत्तु, “आदाङ्बे, आस्साःन् लुङ्मा? तुक्ते?ओ॥ थेआङ्भेल्ले खेन्निन् थप्पामःमेल्ले याङ्घुआङ् वा? हेक्क्याङ् सा?रिक् तुक्खे चारो॥ एल्लेङ् खेन् च्वाःत्तो नु मिओ थाःरो॥”¹⁶ खेन् केहु?साम्बाहा?रो मेवेःन्दुर फा?आङ् तारुङ्, कर खेङ्हा?रे वेःम्मा मेन्छुक्त्तुन्तो॥”

¹⁷ येसुरे मेत्तुसि, “नसाःन् केहोःप्पा नु ताक्केभे?बा मनासे, आप्फाल्ले थारिक् इङ्गा? खिनि?नु वा?आबाबे? आप्फाल्ले थारिक् नासि थःत्तिङ्बाबे? खेन् चुक्पेन् कत्ता फेत्तेम्मे?॥”¹⁸ येसुरे खेन् फेन्साम्मिन् फेःक्त्तुआङ् खेन् चुक्पेल्लोलाम् लःन्दे पेरो॥ बा खेन् येम्पोए खेन् चुक्पेन् वेःत्तेरो॥

¹⁹ याङ्सि हु?साम्बाहा? स्वाःत्ताङ् येसुरो मेदयेआङ् सेःन्मेदोसु, “थेआङ्आनिगे खेन् फेन्साम्मिन् नाःप्पा लःप्पा मेसुक्त्तुम्बेन्बाबे?”

²⁰ येसुरे मेत्तुसि, “थेआङ्भेल्ले खिनि? नसाःन्निन् सुःन्तो॥ इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिङ्, खिनि? नसाःन्निन् यःङ्गे? या?रिःम्बाधिक याःत्ताङ् कन् कोःक्मान् ‘खेप्पोलाम् खेत्तिङ्डे?’ केमेत्तुमिल्ले, खेन् खेत्तिङ् पेःक्लो॥ हेक्क्याङ् खिनि?लाम्बा पोःङ्मा मेन्छुक्मना थेआङ् होःप्लो॥”²¹ ((कर अक्त्तइबा फेन्साम्मिङ्ग तुवा नु चाःनेत् मेःन्ने लःप्पा सुक्मेदत्तेन्तो॥))

येसुरे याम्पो कुसिःमेल्ले कुयाःम्बेओ पाःत्तु?
मर्कुस ९.३०-३२, लुका ९.४३-४५

²² हेक्क्याङ् येसुःन् नु कुहु?साम्बाहा? गालिल थुम्पो मेदयेल्ले खुने? अक्खे मेत्तुसि, “आल्ल मेन्छाम्साःन् इङ्मेलेक्त्तु?आङ् मनाहा?रो हुक् मेसुत्तु?,²³ हेक्क्याङ् खेङ्हा?रे खुने? मेसेरु?, कर सुम येन् एगाङ् सिःमेन्नाम् याम्पो कुहिङ्वेत् पोःङ्लो॥” कन् पाःन्निन् मेघेप्सुआङ् कुहु?साम्बाहा?रे खुनि? योःम् पु?रेरो॥

येसुरे माङ्हिम् एःङ्याङ् हुङ्?

²⁴ याङ्सि येसुःन् नु कुहु?साम्बाहा? कपर्नहुम्पो मेदये, हेक्क्याङ्माङ्हिम् एःङ्याङ् † केभोःङ्बाहा?आङ्पत्रुसरो मेदयेआङ् सेःन्मेदोसु, “केसिक्साम्बाल्ले माङ्हिम् एःङ्याङ् मेहुङ्न्चि?”

²⁵ खेल्ले नोगप् पिरु, “थेआङ् मेहुङ्न्चि? हुङ्?रो॥”
हेक्क्याङ् पत्रुसेन् हिम्पो लाःसेनामेःन्ने येसुरे सेःन्दोसु, “सिमोने, थे निङ्वा? केङ्ःत्तुबे? इक्सादिङ् खाम्बेःक्मोबा हाङ्हा?रे एःङ्याङ् आत्तिल्लोलाम् मेभोःक्खुबे? खुनि? आबाडे मनालाम्बा मेभोःक्खुबि, इ वे? लाजे?बा मनालाम् मेभोःक्खुबि?”

²⁶ पत्रुसरे नोगप् पिरु, “वे? लाजे?बा मनालाम् मेभोःक्खुरो॥”
येसुरे मेत्तु, “हेक्केने फा?ग्र खुनि? आबाडे मनाहा?रे हुङ्मा मेबोःङ्नेल्लो॥
²⁷ हेक्केसाङ् आनि?नु खेङ्हा?रे खुनि? सिक् मेबोःक्नेन्त फा?आङ् गालिल वरक्को पेगे?आङ् खेःङ् तेसे?ओ॥ केरेक्नुःल्ले तगि केदेम्सुबा डाःल्ले कुमुराओ याङ्इत्तिधिक केघोःसु?रो॥ खेन् ते?रे?आङ् आन्चि? माङ्हिम् एःङ्याङ्डिन् हुङ्?ओ॥”

साङ्ग्राम्पेदाङ्बा हाङ्जुम्मिन् केरेक्नुःल्ले यम्बा
मर्कुस ९.३३-३७, लुका ९.४६-४८

18 खेन् येम्पो हु?साम्बाहा? येसुरो मेदयेआङ् सेःन्मेदोसु, “दाङ्बे साङ्ग्राम्पेदाङ्बा हाङ्जुम्पो केरेक्नुःल्ले यम्बानहाःप्पे?”

² येसुरे खेप्पो हिन्जा?थिक् उःत्तुआङ् खुनि? लुम्पो येप्सुर ³ मेत्तुसि, “इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिङ्, खिनि? निङ्वा?इन्केलेक्खुम्माङ् कन् हिन्जा?इन् कुडसिःक् खिनि? केम्बोःक्खिन्ने फा?ग्र आप्फाल्लेआङ् साङ्ग्राम्पेदाङ्बा हाङ्जुम्पो लाःप्पा केन्छुक्त्तिन्तो, ⁴ खेल्ले चोगुल्ले आत्तिन्आप्फेःक् चुङ्जिगेन् नःस्सिङ्डाङ् कन् हिन्जा?इन् हेक्के पोःङ् खेन्ने साङ्ग्राम्पेदाङ्बा हाङ्जुम्पो यम्बा पोःङ्लो॥ ⁵ हेक्क्याङ् आत्तिल्ले आमिङ्डो अक्त्तइबा चुक्सा हिन्जा?इन् लाङ्दाःक्त्तु?, खेल्ले इङ्गा? लाङ्दाःक्कारो॥ ⁶ कर आत्तिल्ले इङ्गा? याप्पि नसाःन् केजोःक्पा चुक्सा हिन्जा?थिक् लायो चोःक्मा पाङ्घु?, खेल्ले कुनिःङ्मो लुम्सुम्मिन् इघेःङ्माआङ् वरक्को लाप्फुमाल्लेए नुःबा पोःङ्लो॥

⁷ कन् इक्सादिङ् खाम्बेःक्मान् चिःत्तेआङ् लक् स्पेरो, थेआङ्भेल्ले मेन्छाम् याप्पिहा? लायो चोःक्मा केबाङ्बा पाःन्हा? कप्पो यरिक् वा?रो॥ अक्त्तइबा पाःन्हा?ग ताःएरो, कर वे?हा? लायोओ केधाःबा मनाःङ्ग चिःत्तेआङ् लक् स्पेरो! ⁸ खेने? केलाङ् केहुक्किल्ले लायो चोःक्मा केबाङ्ने फा?ग्र खक्ते?आङ् लाप्फुसे?॥ लाङ्-हुक् नेप्पाङ्नु आप्फाल्लेआङ् मेन्चिःमना मि केदिःप्पा खेमायङ्सङ्डो पेःक्मानुःल्ले लाङ्धिकुनु हुक्थिक् मेःन्ने मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन् खोःमाए नुःबारो॥ ⁹ खेने? केमिक्किल्ले लायो चोःक्मा केबाङ्ने फा?ग्र यगेलेःत्ते?आङ् लाप्फुसे?ओ॥ नेत्ति मिक्नु आप्फाल्लेआङ् मेन्चिःमना खेमायङ्सङ्बा मिओ पेःक्मानुःल्ले मिक्थिक्नु मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन् खोःमाए नुःबारो॥”

¹⁰ “सिङ्सिङ् ल?रेम्मे?ओ, कन् चुक्पा चुक्पाहा? कुनामेन्छा? मेजोगेम्सिम्मिन्ने?ओ॥ इङ्गा? सेक्खा पाःन् मेत्तिङ्, कङ्हा? कम्बाङ् केमेप्पा खुनि? माङ्लाङ्बाहा? सदादिङ् साङ्ग्राम्पेदाङ्डो पानुदिङ्

† लाप्पिःक् ३०.१३-१६, यहूदि साम्पोथिम्पो तङ्बे निबोःङ्डाङ् (२०) थोबा येम्बिन्ना?सारे तङ्बे थप्पा माङ्हिम्मिन् खाप्पा, चेःक्मा, चोःक्मारो लागि माङ्हिम् एःङ्याङ् हुङ्मा केबोःङ्बा वये॥ खेन् एःङ्याङ्डिन् नियेन्बा याःलिकलेन् नाम्पाक् वये॥

आम्बारे कुदगि मेवा?रो। 11 ((थेआइभेल्ले इङ्गा? मेन्छाम्सा:ङ्ग केमाबाहा? ताइसे:प्से त्याइबारी।))”

केमाबा मेल्लुक

12 “आल्ल, किष्थिक् (१००) मेल्लुक केगप्पाल्ले कुमेल्लुक्थिक् मा:ल्ले थे चोगु? खेल्ले खेन् फाइ-फाइ (९९) मेल्लुकहा? चाराम्मादेन्ने लेरुथसिआइ खेन् केमाबा मेल्लुक्थिक्ले कुगो:त्छे मेबे:क्किन्वि? 13 खेल्ले खेन् केमाबा मेल्लुक्थिक् खो:सुल्ले सेक्खाए खेन् मेम्माए फाइ-फाइ (९९) मेल्लुकहा? कत्तुसिबानु:ल्लेआइ सा?रिक् स:ल्लो। 14 हेक्केल?रिक्के साइग्राम्पेदाइडो केवा?बा खिनि? पा: निइवा?फुमाइडिल्लेआइ कन् चुक्पाहा?ओ थिक्काइ मेमा:नेल्ल केल?बा कुनिइवा? वा?रो।

लायो केजो:क्पा नुसा?इन् तो:म्मा

लुका १७.३

15 नसानिबाथिक्ले खेने? केदक्लेइवाओ लायो चोगु?ने फा?ग्र खेने?रक् खेल्लो पेगे?आइ कुलायो:न् ओसे:न्धाक्ते?ओ। खेल्ले केबा:न्निन् खेप्सुने फा?ग्र खेन् नसानिबाल्ले कुनिइवा? केदो:न्दुरो। 16 कर खेने? केबा:न्निन् मेघेप्सुने फा?ग्र खेने?नु वे? थिक्पा इग्र नेप्फु ते?रेसे?आइ याम्मो पेगे?, थेआइभेल्ले साम्योसाप्ला:ल्ले पा:त्तुबा कुइसि:क्, ‘नेप्फु इग्र सुम्सि तो:न्दिहा?रे खुनि? तगि केरेक् पा:न्हा?रेन् नि:न्थो चो:क्मा पो:इलो।’ 17 खेल्ले आल्लसाइ खेइहा? खेम्मा ना?रुसिने फा?ग्र सेसेहुप्लक्को कन् पा:न्निन् तारेम्मे?ओ। हेक्क्याइ सेसेहुप्लक्थिक्ले पा:त्तुबा पा:न्निन्नाइ ना?रुने फा?ग्र खेइग थिम्मेन्दइ सुवाइ नु ए:इयाइ केभो:इबा ताप्फे:म्बा मना कुइसि:क् इ:त्तेम्मे?ओ। 18 इङ्गा? सेक्खाए मैलिइ, इक्सादिइ खाम्बे:क्को केसाक्तुबानुसाइग्राम्पेदाइडोआइ साक्लो, हेक्केल?रिक्के इक्सादिइ खाम्बे:क्को केहन्दुबानुसाइग्राम्पेदाइडो हन्तो। 19 याम्मो इङ्गा? अक्खेआइ मैलिइ, खिनि?ओ नेप्फु मनाहा? निइवा?बो थिक्हुप् केबो:इसिने फा?ग्र थे केना:क्सुसाइ साइग्राम्पेदाइडोबा पानुदिइ आम्बारे खेन् केजो:क्सि केबिसि?रो। 20 थेआइभेल्ले नेप्फु इग्र सुम्भु मनाहा? इङ्गा? आमिडो मेजुम्मिल्ले, इङ्गा? खुनि? लुम्मो वा?आरो।”

लेप्पि मेम्बिमनाबा सेवारोबाल्लेन्खेदा?

लुका १७.४

21 हेक्क्याइ पत्रुसेन् येसुरो फेरेआइ से:न्दोसु, “आदाइबे, इङ्गा? आदक्लेइडो लायो केजो:क्पार केनेबान् आक्खेन्लेइ लेप्पि पिरुइबाबे? नुसि लेइ थारिक्पि?”

22 येसुरे नोगप् पिरु, “नुसि (७) लेइरक् मे:न्, कर नुसिआइनुबो:इलेइ (७०) थारिक् लेप्पि केबिरु पो:इलो।

23 थेआइभेल्ले साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिइग लत्छा हाइथिक्ले कुसेवारोबाहा?रे मेदे?रुबा साम्याइ-याइइत्थि:नफो:इमा या:म्बक् चोगुबानु तइमा सुक्तेल्लो। 24 खेन् हाइडिल्ले सिइना:त्तिन् फो:इमा हे:क्तुल्ले थिबो:इ हेन्डिइ (१०,०००) साम्याइ याइइत्थि सिइना:त् फो:इमा केबो:इबा मना:न् खुने?ओ मेदारु। 25 खेल्ले खेन् साम्याइ याइइत्थि:नहुइमा मेसुक्तुम्बाल्ले चोगुल्ले मैलिइगेन् कुमे:त्, कुस्सा:हा? हेक्क्याइ खेल्ले कत्तुबा केरेक् चिग:क्वाहा? सइघेम्मे?आइ फो:इमा केबो:इबा याइडिन् फो:क्खेम्मे? ल?रिक् हाइडिल्ले इइजा:इ पिरुसिरो। 26 कर खेन् सेवारोबान् हाइडिल्ले कुदगि थुइबोहज? युइसिडिडिड पेलि फाक्त्तु, ‘आदाइबे, इङ्गा? नासि थ:त्ताइडे?आइकुभा येम् थारिक् हाइघाइडे?ओ! इङ्गा? केयाइडिन् केरेक् हुइइ पिनेरो।’ 27 हाइडिल्ले खेन् लुइमा? तुक्त्तुआइ केरेक् हुइमा केबो:इबा याइडिन् लेप्पि पिरुआइ पाइघुदे:सुरो। 28 हेक्क्याइ खेन् सेवारोबान् ला:क्कात् ल:न्देल्ले किष्थिक् युप्पा याइइत्थि कुसिइना:त् केबप्पा कुन्जुम् सेवारोबान् तुमु। हेक्क्याइ खेल्ले खेन् कुन्जुम् सेवारोबान् फत्तुर कुसिल्ला:न् य?रुआइ अक्खे मेत्तु, ‘इङ्गा?ओनु केदे?रुबा सिइना:त्तिन् आल्लोसा हुडे?।’ 29 खेल्ले

† साम्योथिम्इङ्गा:इ १०.१५

थुइबोहज? युइसिडिडिड पेलि फाक्त्तुर मेत्तु, ‘चुम्मे, इङ्गा? नासि थ:त्ताइडे?आइकुभा येम् थारिक् हाइघाइडे?ओ! इङ्गा? केयाइडिन् केरेक् हुइइलो।’ 30 कर खेल्ले मेदेन्देन्नाइ खेन् हुइमा केबो:इबा याइडिन् मेन्हुइडे थारिक् पुइलाहिम्मो याक्ल फा?आइ साक्मा पाइघुसिरो। 31 वे? सेवारोबाहा?रे कन् पा:न्निन् मेनि:सुआइ खुनि? सा?रिक् निइवा? तुगे। हेक्क्याइ खेइहा? मेबेआइ कन् केरेक् पा:न्हा? हाइडिन् मेजेक्त्तु। 32 हाइडिल्लेआइ खेन् तगिस्मा सेवारोबान् उ:त्तुआइ मेत्तु, ‘खेने?ग ताक्केभे?बा सेवारोबानेरो! खेने? पेलि केभाक्ताइबाल्ले केरेक् केसिइना:त्तिन् लेप्पि पिनेआइ वयाइलो। 33 कर खेने? लुइमा? तुक्नेबा कुइसि:क्के खेने?आइ केन्जुम् सेवारोबान् लुइमा? तुक्मा मेबो:इनेम्बि?’ 34 हेक्क्याइ हाइडिल्ले सा?रिक् कुसिक्किन् पोगेआइ खेन् सेवारोबेन् सिइना:त्तिन् मेन्हुइडे थारिक् तुक्खे मेजा:त्तुर फा?आइ पुइलाधाबाल्लो हुक् सुत्तुरो।”

35 येसुरे कुनुप्पो कुहु?साम्बाहा? अक्खेल?रिक् मेत्तुसि, “खिनि? तक्लेइवाओ लायो केजो:क्पाहा? सिक्लुइमोनुए लेप्पि केम्बिरुस्सिमिन्ने फा?ग्र साइग्राम्पेदाइडोबा आम्बारेआइ बा हेक्केए केमेत्ति?रो।”

मे:क्खिम्लेन्पा:न्

मर्कुस १०.१-१२

19 येसुरे कन् पा:न्हा? पा:त्तु सुरुआइ गालिल थुम्मोलाम् यर्दन यइघइडिल्ले नाधा:म्बिबा यहुदिया थुम्मो पेरो। 2 यरिक् मनाहा?रे खुने? मेदिम्डु, हेक्क्याइ खेइहा? वे:न्दुसिरो। 3 कुभा फरिसिहा? मेदयेआइ खुने? कुनिइवा? सा?मा फा?आइ पा:न् मेगेसु, “थेआइ या:म्बक् मेम्भे:न्ने मना:ल्ले कुमे:त्तिन् ना?मा साम्योथिम्मिल्ले पिरुबि मे:म्बि?”

4 येसुरे मेत्तुसि, “मे:म्बे! साम्योसाप्लाओ केबप्पा पा:न्निन् खिनि? मेन्नि:त्ते केवयि?बि? चइ:त्ताइबाल्ले कुहे:क्सिइमोए ‘खेइहा? येम्बित्छा? नु मेन्छुमा? चोगुसिरो।’ 115 हेक्क्याइ ‘खेल्ले चोगुल्ले येम्बित्छा?इल्ले कुम्बा नु कुम्मासि लेरुसिआइ कुमे:त्तिन् तइलो, हेक्क्याइ खेइहा? लत्छा थक् पो:इसिरो।’ 116 आल्ल खेइहा?ग नेप्फुसि मे:न्, कर लत्छा थक्सिरो। खेल्ले चोगुल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले लत्छा थक् चोगुसिबाहा? मेन्छाम् याप्पिरे सेम्मासि मेनु?नेन्तो।”

7 खेइहा?रे से:न्मेदोसु, “हेक्केने फा?ग्र थेआइ मोसा:ल्ले ‘येम्बित्छा?इल्ले कुमे:त्तिन् इङ्गा? ना?नेबारो फा?आइ साप्ला साप्लुआइ पाइमादे:मा सुक्त्तु?’ ल?रिक् साप्लुबाबे?”

8 येसुरे नोगप् पिरुसि, “खिनि? पा:न् मेइघेम्मनाबा केजोगिबाल्ले चोगुल्ले मोसारे खिनि? मे:त्हा? ना?मा केसुक्त्तुस्सिम् फा?आइ साप्लुबारो। कर कुहे:क्सिइमोग अक्त्तइबा हो:प्तेरो। 9 इङ्गा? मैलिइ, आत्तिन् येम्बित्छा?इल्ले कुमे:त्तिन् वे?हा?नु मेन्लाम्मे ना?रुआइ वे? मेन्छुमा?इन्नु मे:क्खिम् चोगु, खेल्लेआइ चाराम्मा या:म्बक्के चोगु?रो।” ((हेक्क्याइ आत्तिल्ले खेन् ना?रुमा मेन्छुमा?इन्नु मे:क्खिम् चोगु? खेल्लेआइ याम्बो:प्पा या:म्बक्के चोगु?रो।))

10 हेक्के:ल्ले कुहु?साम्बाहा?रे खुने? मेमेत्तु, “मे:त् येम्बा? लुम्मो बा हेक्केरक् पो:इने फा?ग्र मे:क्खिम् मेन्जो:क्माए नु:बारो।”

11 येसुरे नोगप् पिरुसि, “केरेक्लेग कन् पा:न्हा? ता:क्मा मेन्छुक्त्तुन्, कर आत्तिल्ले निइवा?फुमाइलाम् खो:सु?, खेल्लेरक् ता:क्मा सुक्त्तु?। 12 मे:क्खिम् मेन्जो:क्मना यरिक् पन्येम्हा? वा?रो। कुभाग सावा:न्डिइमानुधोए सिइगारु मेवा?रो, वे?हा? मनाहा?रे सिइगारु मेजोगुसि, हेक्क्याइ कुभाग साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मो माइसेवा या:म्बक् चो:क्मा फा?आइ मे:क्खिम् मेन्जो:क्नेन्तो। आत्तिल्ले ता:क्मा सुक्त्तु? हारा? खेल्लेए ता:क्त्तुर।”

†† तोलिइसोमु १.२७, ५.२‡ तोलिइसोमु २.२४, ग्रिक् पा:न्दाइडो “थिक् थक् पो:इसिरो।”

येसुरे वे?हा? सेवा चो:कमाल्ले कुया:म्बेओ हु?रुसि?
मर्कुस १०.३५-४५

20 हेक्क्याइ जब्दियारे कुस्सा: याकुब नु युहुन्नारे खुन्धि?
मा:नुकुस्सा:हा?नु त्येआइ थुडुबोहज? युडुसिडल येसु:न पेलि फाक्तुरो॥
21 येसुरे खेन से:न्दोसु, "थेमा चोगुड पिनेर फा?आइ पेलि केभाक्काबे?"
खेल्ले नोगप पिरु, "केहाडजुम्मो कन नेप्फु आस्सा:हा? केजुप्साइ नु
केभेन्हाइ लेप्पाइ युड्मा पाड्घेसे?ओ॥"
22 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खिन्धि? थे:न केना:क्सुर केबत्ति? खेन
कुसिड केन्नि:त्तुन॥ इड्गा? थुडुड्बा तुक्खेवा खोर्याओ थुड्मा
केसुकुसुबि?"
खेइहा?रे नोगप पिरैत्तु, "सुकुसुगे?"
23 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खिन्धि? सेक्खाए इड्गा? थुडुड्बा खोर्याओ
केधुडुसु?, करसाइ आभेन्हाइ नु आजुप्साइ लेप्पाइ युड्मा केसुकुसि?
पा:प्पा युक् मेगत्तान्तो॥ खेन तेन्हा?ग पानुदिड् आम्बारे आत्तिन्हा? पिमासि
फा?आइ यारिप चोगुआइ वा?, बा खेइहा?रक् युड्मा मेघो:रो॥"
24 हेक्क्याइ वे? थिबो:इ (१०) हु?साम्बाहा?रे कन मेघेप्सुआइ याकुब
हेक्क्याइ युहुन्ना:नु खुन्धि? सिक् पोगेरो॥ 25 कर येसुरे खेइहा?
उ:त्तुसिआइ मेत्तुसि, "थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे खुनि? हाइहा?रेग मनाहा?
खुनि? निड्वा? पा:प्पा:तमेमेत्तुसि?, हेक्क्याइ सुहाइयुक्पाहा?रेआइ खुनि?
फो:साइबाहा? साक्केलेक्काइयुक् मेजोगुसिबाग खिनि? केनि:सुम्माइ
केवयि?रो॥ 26 कर खिनि? लुम्मोग हेक्के पो:ड्मा मेनु?नेन्तो॥ खिनि?
लुम्मोग आत्तिल्ले लाम्लो:बा पो:ड्मा निड्वा? चोगु? खेन हारा? खिनि?
सेवारोबा पो:ड्मरो॥ 27 हेक्क्याइ हा:त्ते केरेक्नु:ल्ले तगाइ पो:ड्मा निड्वा?
चोगु?, हारा? खेन खिनि? यो:क् पो:ड्मरो॥ 28 हेक्केल?रिक् इड्गा?
मेन्हाम्सा:न सेवा मेजो:क्कार फा?आइ मे:न, कर सेवा चो:क्से त्याड्बरो॥
हेक्क्याइ यरिक् मनाहा? लायोलाम् थे?मासिआइताइसे:प्पासि फा?आइ
इड्गा? आहिड्मन्निन् पिसे त्याड्बरो॥"

येसुरे नेप्फु मिक्फ:म्बाहा? नि:मा केसुकुपा चोगुसि?
मर्कुस १०.४६-५२, लुका १८.३५-४३

29 येसु:न नु कुहु?साम्बाहा? येरिहो येक्यक्कोलाम् मेबेर मेबत्तेल्ले यरिक्
मनाहा? खुने?नु मेधासिडलो॥ 30 खेप्पो मेबेर मेबत्तेबा लाम्लो नेप्फु
मिक्फ:म्बाहा? युडेत्ति॥ खेइहा?रे येसु:न खेप्पोलाम् पे:क्ल पत् केल?बा
निड्वा? खो:सेत्तुआइ अ:क्तेत्ति, "दाड्बे, दाउदरे कुस्सा:ए, आन्धिगे
लुड्मा? आदुक्ते?ओ॥" 31 खेन मनाहा?रे खेइहा? मेभे:क्तुसिर स्वा:त्
युड्मा मेबाड्घुसि, कर खेइहा? आल्लसाइ सा?रिक् अ:क्तेत्तिरो, "दाड्बे,
दाउदरे कुस्सा:ए, आन्धिगे लुड्मा? आदुक्ते?ओ॥"
32 येसुरे येम्सिड्डाइ खेइहा? से:न्दोसुसि, "इड्गा? थेमा चोगुड
पिनेत्तिड्बा खिन्धि? निड्वा? केजो:क्सुबे?"
33 खेइहा?रे नोगप पिरैत्तु, "दाड्बे, आन्धिगे नि:मा केसुकुपा
आजोगेत्ते?ओ॥" 34 येसुरे खेइहा? लुड्मा? तुक्तुसिआइ खुन्धि? मिक्हा?
सु:सु पिरुसि, हेक्क्याइ खिमो खेइहा? नि:मा केसुकुपा पो:क्खेत्तिआइ
खुने? कुएगाइ कुएगाइ खेइहा? थानेत्तिरो॥

येसु:न यरुसलेम्मो ला:त्
मर्कुस ११.१-११, लुका १९.२८-३८, युहुन्ना १२.१२-१९

21 येसु:न नु कुहु?साम्बाहा? यरुसलेम मेबेर मेबत्तेल्ले यरुसलेम
नि:ताड्बा जैतुन को:कमाल्ले कुबेसाइबा बेथफागे पाड्भे? नि:ताड्
मेगरे, हेक्क्याइ येसुरे नेप्फु कुहु?साम्बाहा? अक्खे मेत्तुसिर पाड्घुसि,
2 "खिन्धि? तगाड्बा पाड्भे?ओ पेसे?, खेप्पो केला:त्तिल्लेसा इमेघे:क्खुमा
अदड्मा:ल्ले कुबेसाइ कुस्सा:न येप्पा केदुम्सु?॥ खेन लेरेत्ते?आइ
इड्गा?ओ तारेत्ते?ओ॥ 3 मनाहा?रे थेआइ कन् अदड्सा:न केलेत्तुबाबे
फा?आइ से:नोम्लाप्सिने फा?ग्र कड्हा? आनिगे दाड्बेन् चाहाबा चोगेआइ
वा?, हाराए खुने? याड्ना नु:क्तुसि? फा?आइ मेत्ते?ओ॥" 4 कड्ग

माइनिड्वा?पा:न केबा:प्पाल्ले अक्खे पा:त्तुबान् केत्त फा?आइ
पो:क्खेबारो-

5 "यरुसलेमस्सा मनाहा? मेत्तेसे?, †

खिनि? पयम्हाइडिन् खिनि?ओ तार पत्,
खुने?ग चुड्जिगेन् न:म्सिड्डाइ अदड्सा:न युक्तुआइ ता:,
खुने?ग अदड्सा:न्ने युक्तुआइ तार पत्तो॥" ††

6 खेन नेप्फु हु?साम्बाहा?रे येसुरे पा:त्तुबा हेक्के चोगेत्तु॥ 7 खेइहा?रे
अदड्सा:न नु अदड्मा:न तारेत्तुआइ खेइहा? सम्पाइ खुनि? ते:त्हा?
मेनेस्सु हेक्क्याइ येसुरे अदड्सा:न युक्तुरो॥

8 हेक्क्याइ खेप्पो यरिक् मनाहा?रे येसुरे कुदगि कुदगि लाम्लो खुनि?
ते:त्हा? मेभेसु, हेक्क्याइ वे?हा?रे चुजुक्सा सिड् पोरा:क्हा? मेजेत्तुआइ
लाम्लो मेभेसुर खुने? लाड्दा:क्मा मेबिरुरो॥ 9 खुने? कुदगि नु कुएगाइ
केबप्पा यरिक् मनाहा?रे मेअ:क्तेर अक्खे मेबा:त्तु,
"दाउदरे कुस्सा:ल्ले कुनारा पो:ररो!

यहवे दाड्बाल्ले कुमिड्डी केदा:बान् मु?इसाबा पो:ड्मरो!
साड्ग्राम्पेदाड्डी निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा पो:ररो!" †

10 येसु:न यरुसलेम येक्यक्को ला:सेल्ले यम्बा हयड्किल्लिड्पो:क्खेआइ
मनाहा?रे अक्खेल?रिक् से:न्लाप्पा मेहे:क्तु, "कड्ग हा:त्तिबे?"

11 मनालुम्मोलाम् कुभारे नोगप मेबिरुरि, "कड्ग गालिलस्सा नासरतलाम्
केदा:बा माइनिड्वा?पा:न केबा:प्पा येसुरो॥"

येसु:न माइहिम्मो पे:क्

मर्कुस ११.१५-१९, लुका १९.४५-४८, युहुन्ना २.१३-२२

12 येसु:न माइहिम्मो पेआइ खेप्पो चिग:क्वा केसड्बा केड्ड्बाहा?
ना:प्पा ल:प्पा हे:क्तुसि॥ याड् केलेक्पाहा?रे खुनि? याड्लेक्मा साप्तेत्तिन् नु
पुत्तु:क्के केसड्बाहा?रे खुनि? युक्ना:न लेक्खुबिरुरिरो॥ 13 येसुरे खेइहा?
अक्खे मेत्तुसि, "साम्योसाप्लाओ साप्तेआइ पत्, 'इड्गा? आहिम्मिड्ग तुवा
चो:क्मा हिम् पो:ड्,' कर खिनि?ग फा:न्दाहा? चिड्सिड्मा तेन् केजोगुम्माइ
केवयि?रो!"

14 येसु:न माइहिम्मो वयेल्ले मिक्फ:म्बाहा? नु लाड्सक्पाहा? मेदये
हेक्क्याइ खेइहा? केरेक् नुसुसिरो॥ 15 कर तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु
साम्योथिम्साम्बाहा?रे खुने? चोगुबा निड्वा? केमाबा या:म्बक्हा? मेनि:सु
हेक्क्याइ हिन्जा?बित्छाहा?रेआइ माइहिम्मो दाउदरे कुस्सा:ल्ले कुनारा पो:
ल?रिक् मेअ:क्तेबा मेघेप्सुल्ले खेइहा?रे खुनि? सिक् पोगेरो॥ 16 खेइहा?रे
खुने? मेमेत्तु, "कन्हा?रे थे मेबा:त्तुर मेबत् केड्घेप्सुन्बि?"

येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खेप्सुड्बे, कर साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक्
साप्तेआइ केबप्पेन्खिनि? मेन्नि:त्ते केवयि?बि?

'हिन्जा?बित्छाहा? नु नुगेधुड्बाहा?लाम् खुने? केनारा फो:मा पाड्घुसि'"
‡

17 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? लेरुधसिआइ येक्यक्कलाम् बेथानि पाड्जुम्मो
पेआइ याड्धो:क्तेरो॥

येसु:न नु प:त्ते?बुड्मा

मर्कुस ११.१२-१४, २०-२४

18 कुदा:न्दिक् तानाम्सा येसु:न कुहु?साम्बाहा?नु येक्यक्को नु:क्खेआइ
पेर पत्तेल्ले कुसेत्ता:क्ते॥ 19 लाम्लिल्ले कुबेसाइ प:त्ते?बुड्मान् नि:सुआइ
कुबेसाइ पे, हेक्क्याइ ओमेत्तुल्ले कुभेक्वारक् पत्ते कर कुजा?
मेबत्तेन्तो॥ हेक्के:ल्ले येसुरे खेन प:त्ते?बुड्मान् मेत्तु, "आल्लआड्धो
आप्फाल्लेआइ केजा? मेधो:क्नेन्लरो॥" हेक्क्याइ खेन प:त्ते?बुड्मान्
खिमो इलेमे स्येरो॥

20 हु?साम्बाहा?रे खेन मेनि:सुआइ खुनि? निड्वा? मयेर मेबारे, "आक्खेन्
हाराने कन् प:त्ते?बुड्मान् इलेमे स्येबाबे!"

† ग्रिक पा:न्दाड्डी "सियोनरे कुस्सा: मेन्हुमा?डन् मेत्ते॥" सियोनरे को:क्माओ यरुसलेम
येक्यक्किन् ने:॥ †† जकरिया ९.९‡ निड्वा?फुसाम्लो सुम् ११८.२५-२६ ††
निड्वा?फुसाम्लो सुम् ८.२

21 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिङ्, खिनि? चच्चि मेन्जोःक्के नसाःन् केजोगुम्ने फा?ग्र कन् पःत्ते?बुइमान् इङ्गा? चोगुइबा कुइसिःक् खिनि?आइ चोःक्मा केसुकुत्तुम्, हेक्क्याइ खेम्याक्कल् मेःन्, कर ‘कन् कोःक्मान् हा?याक्कागे?आइ वाहइडो लाप्फुसिइङ्?’ केमेत्तुम्मिल्ले खेन् केत्तो॥ 22 खिनि? तुवाओ केनाःक्त्तुम्बा पाःन्निन् खोःसुम्बे? फा?आइ नसाःन् केजोगुम्ने फा?ग्र निइवा?फुमाइलाम् केघोःसुम्लो॥”

येसुरे कुयुक्किल्ले कुयाःम्बेओ सेःन्दो

मर्कुस ११.२७-३३, लुका २०.१-८

23 येसुःन् माइहिम्मो केरेआइ मनाहा? निसाम् हु?मा हेःक्त्तुसिल्ले तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? नु वे? यहुदि तुम्लाम्लोःबाहा? खेप्पो मेदयेआइ खुने? सेःन्मेदोसु, “खेने? थेमा युक्किल्ले अक्त्तइबा याःम्बक्का? केजोगुर केवा? कन् युक्किन् हाःत्ते केबिरे?”

24 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “इङ्गा?आइ लत्छा सेःन्लात्थिक् सेःन्दोःनिइलो॥ इङ्गा? याप्पि नोगप् केबिरे?ने फा?ग्र इङ्गा?आइ थेमा युक्किल्ले याःम्बक् चोगुइ खेन् मेत्तिङ्लो॥ 25 युहुन्नारे बप्तिस्मा पिमा कुयुक्किन् आत्तोलाम् त्येबाबे? निइवा?फुमाइलाम् त्येबाबि, इ मनालाम्बि?”

खेइहा?रे खुनि? लुम्पो पाःन् मेधक्तेर अक्खे मेमेत्तिङ्, “आल्ल आनि? ‘निइवा?फुमाइलाम्’ आमेट्त्तुने फा?ग्र, थेआइ नसाःन् केन्जोगुम्निन् फा?आइ सेःन्आलापु॥ 26 कर ‘मनाहा?लाम्’ आबाःत्तुने फा?ग्र मनाहा? आनि? तक्लेइवाओ मेबोःक्पि फा?आइ आगिरो, थेआइभेल्ले कन् मनाहा?रे युहुन्नाःन् माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा फा?आइ मेइःत्तुआइ मेवा?रो॥” 27 खेल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे येसुःन् मेमेत्तु, “आनिगे मेनिःसुम्बेन्लो॥”

हेक्केःल्ले येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “हेक्केने फा?ग्र थेमा युक्किल्ले अक्त्तइबा याःम्बक्का? चोगुइ खेन् इङ्गा?आइ मेमेत्तिङ्डिन्लो॥”

येसुरे नेप्फु साःहा?रेन् खेदा?इन् पाःत्तु?

28 याम्मो येसुरे खेन् तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि लाम्लोःबाहा? मेत्तुसि, “खिनि? खेदा?धिक मेत्तिङ्, हेक्क्याइ खेल्ले कुयाःम्बेओ थे केइःत्तुम् आमेट्त्तुम्?ओ॥ लत्छा मनाधिक वये, खेल्ले नेप्फु कुस्साः येम्बिच्छा?हा? वयेत्ति। खेन् मनाःन् कुस्साः तुम्बाल्लो पेआइ मेत्तु, ‘आस्साःए, पेगे?आइ चेल्लेक्से? इक्को याःम्बक् चोगे?ओ॥” 29 खेन् कुस्साःल्ले तगिग ‘मेजोःक्कान्तो’ मेत्तु, कर याइसि कुनिइवा? नुःक्खे, हेक्क्याइपेआइ याःम्बक् चोगुरो॥ 30 हेक्क्याइ कुम्बाःन् कुस्साः फो?बाल्लो पेआइ बा हेक्केए मेत्तु॥ खेन् कुस्साः फो?बाल्लेआइ, ‘पोःइ आदाइबे, पेःक्कारो’ मेत्तु, कर खेन् याःम्बक्को मेबेनेन्लो॥ 31 आल्ल खेन् नेप्फुओ आत्तिल्ले खुच्छि? पाःल्ले कुनिइवा? हेक्के चोगेत्तुबे?”

खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “तुम्बाल्लेरो॥”

येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिङ्, निइवा?फुहाइजुम्मो एःइयाइ केभोःइबाहा? नु केत्तिमाहा? खिनि?नुःल्लेआइ तगि मेलाःत्तो॥

32 थेआइभेल्ले बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन् खिनि? साम्योनिबा लाम् ओसेःन्धाक्से त्येबारी, हेक्केसाइ खुने? सम्दाइ खिनि? नसाःन् केन्जोगुम्निन्लो॥ कर एःइयाइ केभोःइबाहा? नु केत्तिमाहा?रे खुने? नसाःन् मेजोगुआइ मेवा?रो॥ खेन् केनिःसुम्साइ खिनि? लायोलाम् केन्हिन्दिन्नाइ खुने? नसाःन्नाइकेन्जोगुम्निन्लो॥”

येसुरे ताप्फेःम्बा कुभ्रेःइ इक्कमःबाहा?रेन् खेदा?इन् पाःत्तु?

मर्कुस १२.१-१२, लुका २०.९-१९

33 येसुरे याम्मो खेइहा? मेत्तुसि, “वे?स्मा खेदा?धिक खेप्सेम्मे?ओ॥ थिक्लेइ यम्बा लाजे?दाइबाधिक वये, खेल्ले लत्छा इक्को चेल्लेक्से? लेःत्तुआइ कुघिरि लुइधाक् सेत्तुर फाइ, हेक्क्याइ कुलुम्मो लुम्बाःत्तु तयुआइ खेप्पो चेल्लेक्से? एःम्मा तेन्धिक्चोगु॥ इक् कोमा याक्साधिककाइ चोगु, हेक्क्याइ खेन् चेल्लेक्से? इक्किन् कुभ्रेःइ लक् खोःमारे लागि इक्कसाबाहा?

पिरुसिआइ खुने? लाम्दिःक् चोःक्से पेरो॥ 34 चेल्लेक्से? तुम्पा येम् त्येःल्ले कुलक् लाःसे कुसेवारोबाहा? इक्कमःबाहा?रो पाइघुसिरो॥ 35 खेन् इक्कमःबाहा?रे कुसेवारोबाहा? मेदेम्सुसि हेक्क्याइ थिक्सिगेःक्पान् मेहिप्पु, निसिगेःक्पान् मेसेरुआइ सुम्सिगेःक्पान् लुइडिल्ले मेबःत्तु मेसेरुरो॥ 36 हेक्क्याइ खेल्ले तगिनुःल्लेआइ यरिक् कुसेवारोबाहा? पाइघुसि, कर खेन् इक्कमःबाहा?रे खेइहा?आइ बा हेक्केए मेमेत्तुसि॥

37 हेक्क्याइ कुनुप्पो खेन् इक्केल्ले कुन्दाइबाल्ले आल्ल कन् लुइमा? तुक्त्तुइबा आस्साःन् पाइघुइडिल्लेग सेक्खासाइ कुना मेसा?रुबिला फा?आइ इःत्तुआइ कुस्साःन् पाइघु॥

38 कर खेइहा?रे कुस्साःन् मेनिःसुआइ अक्खे मेमेत्तिङ्, ‘कङ्ग कुम्बारे कुलक् केघोःबारो, कन्सेरुम्माइ कुलाजे? सिङ्बुइहा? आनि? हुक्काप्पासिरो॥’ 39 हेक्केल?रिक् खेइहा?रे खुने? मेदेम्सुआइ चेल्लेक्से? इक्कोलाम् लाःक्कात् मेलःत्तुआइ मेसेरुरो॥”

40 येसुरे खेइहा? सेःन्दोसुसि, “आल्ल चेल्लेक्से? इक्केल्ले कुन्दाइबान् ताआइ खेन् इक्कमःबाहा? आक्खे मेत्तुसि?बे?”

41 खेन् तुम्यक्क्याबाहा? नु यहुदि लाम्लोःबाहा?रे खुने? नोगप् मेबिरु, “खुने? ताआइ खेन् ताक्केभे?बा मनाहा? सेक्खासाइ सा?रिक् तुक्खे चाःत्तुसिर सेरुसि?रो॥ हेक्क्याइ चेल्लेक्से? इक्किन् कुभ्रेःइ लक् खोःमारे लागि वे? इक्कमःबाहा? पिरुसिआइ खेइहा?रे चेल्लेक्से? तुम्मिल्ले कुलक्किन्मेबिरु?रो॥”

42 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? साम्योसाप्लाओ मेन्निःत्ते केवयिबि? ‘लुइगाम्बाहा?रे मेना?रुबा लुइडिन् केरेक्नुःल्ले केयेक्पा कुम्मा लुइ पोःक्खेआइ वा?रो॥

कङ्ग यहवे दाइबाल्लेए चोगुबारी, हेक्क्याइ कन् आनि? निःमो निइवा? केमाबा चोःक्लो॥’ 43 खेल्ले चोगुल्ले खिनि? मेत्तिङ्, खिनि?ओलाम् निइवा?फुहाइजुम्निन् नाप्पाइ खेन्निन् निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? हेक्के केजोःक्पा मनाहा? पिरुसिरो॥ 44 ‘आत्तिन्हा? खेन् लुइ सम्दाइ मक्मेधाः?, खेइहा? मेभक् मेसिःरो॥ हेक्क्याइ आत्तिन्हा? सम्दाइ खेन् लुइडिन् मक्थाः?, खेइहा? मेभक् मेसिःरो॥”

45 हेक्क्याइ खेप्पो तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? नु फरिसिहा?रे कन् खेदा?इन् मेघेप्पुआइ कङ्ग आनिगे याःम्बेओए येसुरे पाःत्तुर पत् फा?आइ निइवा? मेघोःसुरो॥ 46 खेइहा?रे खुने? तेम्मा निइवा? मेजोगु, कर मनाहा? मेगिरुसि थेआइभेल्ले मनाहा?रे येसुःङ्ग माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा फा?आइ मेइःत्तुआइ मेवयेरो॥

पयम् साभाइजारेन् खेदा?

लुका १४.१५-२४

22 येसुरे खेन् यहुदि लाम्लोःबाहा? याम्मो खेदा?हा?ओ अक्खे मेत्तुसि-

2 “साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिङ्ग लत्छा हाइथिक्ले कुस्साःल्ले कुमेःक्खिम्मिल्लेन्साभाइजा सेःसुबा खेदा? कुइसिःक् चोःक्लो॥ 3 मेःक्खिम् साभाइजारेन् चामुक् थिमुक्किन् यारिप् पोःक्खेआइ खेन् हाइडिल्ले उःत्तिङ् केघोःबाहा? साभाइजाओ ताःप्पासि कुसेवारोबाहा? पाइघुसि, कर खेइहा? ताःमा मेन्देन्देन्लो॥ 4 हेक्केःल्ले खेन् हाइडिल्ले कुभा कुसेवारोबाहा? अक्खे मेत्तुसिर पाइघुसि, ‘खेन् उःत्तिङ् केघोःबाहा? अक्खे मेत्तेम्सिम्मे?, इङ्गा? मेःक्खिम् साभाइजाःन्यारिप् चोगुइडाइ वा?आ॥ लुपनाबा थक्साहा? सेरुइसिइडाइ केरेक् चामा थुइमान् यारिप् पोःक्खेआइ वा?, मेःक्खिम् साभाइजाओ त्येम्मे?ओ॥’ 5 कर खेइहा?रे खेम्मे मेन्लाप्तुन्नाइ कुभाग प्याइसिगेन् इक्ताप्पो याःम्बक् चोःक्से मेबे, कुभा लेइहइ चोःक्से मेबे, 6 कुभारेग कुसेवारोबाहा? मेदेम्सुसिआइ ताप्फेःल्लिक् मेमेत्तुसिआइ मेसेरुसिरो॥

7 खेन् हाइडिल्ले सा?रिक् कुसिक् पोगे॥ खुने? थक्सुबाहा? पाइघुसिआइ खेन् मना केसेप्पाहा? केरेक् सेप्पा पाइघुसि, हेक्क्याइ खुनि? येक्यक्किन् फुत्तुम् हाःन्दुदेःसु पिरुसिरो॥ 8 हेक्क्याइ हाइडिल्ले

कुसेवारोबाहा? मेत्तुसि, 'मे:क्खिम् साभाइजा:न्यारिप पो:क्खेआइ वा?, कर खेप्पो उ:त्थिइ केघो:बाहा? ता:मा सुम्बोधाबा मेन्जो:क्नेन्तो॥
 9 हेक्के:ल्ले येक्यक्कोबा लाम् लाम्मो पेगेम्मे?आइ केदुमुस्सिम्बा केरेक् मनाहा? उ:त्तमत्तारेम्मिम्मे?ओ॥'

10 खेल्ले चोगुल्ले सेवारोबाहा? येक्यक्को मेबेआइ लाम् लाम्मो मेदुमुसिबा केरेक् नु:बा नु ताप्फे:म्बा मनाहा? मे:क्खिम् साभाइजाओ मेउ:तु मेदारुसिआइ खेप्पोबा युक्काहा? मेधिसुरो॥ 11 कर हाइडिन् तरे तुम्से सिगाइ ला:सेल्ले खेप्पो नु:बा ते:त् मेन्जाइमनाबा मनाधिक् नि:सुआइ 12 से:न्दोसु, 'चुम्मे, खेने? आक्खेल?रिक् मे:क्खिम् साभाइजाओ, मे:क्खिम्मो चाइमनाबा नु:बा ते:त् मे:न्ने केला:सेबे?' खेन् मना:ल्ले थेआइ पा:प्पा मेसुक्त्तुल्लो॥

13 हेक्क्याइ हाइडिल्ले सेवारोबाहा? मेत्तुसि, 'कन् मना:न् तेम्सेम्मे?आइ कुलाइ कुहुक्का? इधे:क्खेम्मे? हेक्क्याइ ला:क्कात् खादाम्मो लाप्फु:सेम्मे?ओ॥ खेप्पो हा:प्पान् नु सा?रिक् तुक्खे:ल्ले हाबो? ये:इमान् पो:इलो॥' 14 थेआइभेल्ले उ:त्थिइमा केघो:बाहा? यरिक् मेवा?, कर से:क्खिइमा केघो:बाहा? कुभारक् मेवा?रो॥"

ए:इयाइ हुइमाबि मे:म्बि
 मर्कुस १२.१३-१७, लुका २०.२०-२६

15 हेक्क्याइ फरिसिहा? सोरिक् मेजुप्सेआइ येसु:न् आक्खेल?रिक् पा:न्नो था:माबे फा?आइ सुक्का मेहे:क्त्तुरो॥ 16 फरिसिहा?रे खुनि? हु?साम्बाहा? हेरोद हाइडिल्ले कुमनाहा?नु येसुरो मेबाइघुसि॥ खेइहा?रे येसु:न् से:न्नेदोसु, "सिक्खाम्बे, खेने?ग सेक्खा पा:न्लक् केबा:प्पेन्आनिगे नि:सुम्बेरो॥ हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुलाम्मिन् सेक्खाए केहु?रुसिरो॥ खेने? मनाहा?रे खुनि? पा:न्नो केम्बलेन्, हेक्क्याइ मनाआइकेन्हेन्नुन्धिन्॥ 17 हेक्के:ल्ले कन्पा:न्निन् आमत्ते?रोमि पयम् हाइ सिजरेन् ए:इयाइ हुइमा आनि? साम्योथिम्मिल्ले आबि?बि आम्बिनेन्ने?" †

18 कर येसुरे खेइहा?रे खुनि? फेन् निइवा?इन्निइवा? खो:सुआइ मेत्तुसि, "खिनि? निइवा? केजि:प्पासे, थेआइ अक्खेल?रिक् इइगा? पा:न्नो तेम्मा निइवा? केइ:त्तुम्बाबे? 19 ए:इयाइ हुइमा केबो:इबा रोमि याइइत्थि:न्कल्ला फेत्तेम्मे?ओ॥" खेइहा?रे खुने?ओ याइइत्थि:न्मेदारुआइ 20 येसुरे खेइहा? से:न्दोसुसि, "कप्पो हा:ल्ले कुइत्थाए नु कुबा:न्साए पप्पे?" 21 खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, "सिजरेल्लेन्पल्लो॥"

हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "सिजरले कुबा:न्हा? सिजरेन् पिरेम्मे?, हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुबा:न्हा? निइवा?फुमाइडिन्ने पिरेम्मे?ओ॥" 22 खेइहा?रे कन् नोगप्पिन् मेघेप्सुआइ खुनि? निइवा? मयेरो॥ खेल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे खुने? खेप्पोए मेलेरुमेधे:आइ मेबेरो॥

येसुरे सि:मेन्लाम् याम्मो हिइमाल्ले कुर्या:म्बेओ हु?रुसि?
 मर्कुस १२.१८-२७, लुका २०.२७-४०

23 बा खेन् येन्तो सि:मेन्लाम् याम्मो हिइमन् हो:प्ल?रिक् नसा:न् केजो:क्का सदुकिहा? येसुरो मेदयेआइ से:न्नेदोसु, 24 "सिक्खाम्बे, मोसारे साम्योथिम्मो अक्खेल?रिक् साप्त्तुआइ पत्, 'आत्तिल्ले कुम्भु?इन् कुस्सा: कुए मेनवा?ए सि:?, खेल्ले कुन्सा?रे मेमेदुमा कुन्ने?द्रे:न्नु मे:क्खिम् चो:क्काए पो:इ॥ हेक्क्याइ कुम्भु?रे कुलागि सागप्पा पो:इलो॥' †25 आल्ल नुसि फु?नुसा?हा? मेवये॥ तुम्बाल्ले मे:क्खिम् चोगुआइ कुस्सा: कुए मेनवा?ए स्ये, हेक्क्याइ कुमे:त्तिन्नु कुन्सा?रे मे:क्खिम् चोगु॥

26 हेक्केल?रिक् सरुम्बा, याइसरुम्बा नु फो?बा थारिक्ले खेन् मेमेदुमान्नु मे:क्खिम् मेजोगु, कर तुम्बान् हेक्केए खुनि? सा-ए मेनवा?ए मेस्येरो॥

27 आल्ल कुनुप्पो खेन् मेन्नुमा?इन्नाइ स्येरो॥ 28 आल्ल खेइहा? सि:मेन्लाम् याम्मो मेहिइडिल्ले खेन् आत्तिल्ले कुमे:त् पो:इबाबे? थेआइभेल्ले खेन् मेन्नुमा?इन्नु नुसि फु?नुसा? केरेक्ले मे:क्खिम् मेजोगुआइ मेवयेरो॥"

† खेइहा?रे येसु:न् केसाक्का पा:न्नो था:मा मेगो:त्तुर मेवये॥ तइबे थप्पा केरेक् मनाहा?रे रोमि पयम् हाइ सिजरेन् ए:इयाइ हुइमा केबो:इबा वये, कर यहुदि साम्योथिम्मो वे? लाजे?ओबा मनाहा? ए:इयाइ हुइमा मेन्नु?मनाबा वये॥ †† साम्योथिम्इइजा:इ २५.५-६

29 येसुरे नोगप् पिरुसि, "खिनि?ग पिर्बे:म्बो केधे?इआइ केवयि?रो, थेआइभेल्ले साम्योसाप्ला:न् कुसिइ मेन्नि:त्ते केवयि, हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुमुक्खाम्मिन्नाइ कुसिइ मेन्नि:त्ते केवयि?रो॥
 30 थेआइभेल्ले सि:मेन्लाम् याम्मो मेहिइडिल्लेग मनाहा? मे:क्खिम् मेन्जो:क्नेन्तो, कर खेइहा?ग साइग्राम्पेदाइडोबा माइलाइइबा कुइसि:क्ने मेबो:इलो॥ 31 कर सि:मेन्लाम् याम्मो हिइमाल्ले कुर्या:म्बेओग निइवा?फुमाइडिल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् पा:त्तुबान् मेन्नि:त्ते केवयि?बि? 32 'इइगा?ग अब्राहाम, इसहाक नु याकुबरे खुनि? निइवा?फुमाइआरो॥' † खेल्ले चोगुल्ले खुने?ग कुसिवेत्हा?रेन् मे:न्, कर कुहिइवेत्हा?रे खुनि? निइवा?फुमाइलो॥"
 33 खेन् केजुम्बा मनाहा?रे कन् पा:न्निन् मेघेप्सुल्ले कुनिसाम्मो खुनि? निइवा? मयेरो॥

साम्योथिम्मो केरेक्नु:ल्ले केयेक्का इइजा:इ
 मर्कुस १२.२८-३४, लुका १०.२५-२८

34 येसुरे सदुकिहा?रे खुनि? मुरा:न् सुबु पिरुसि केल्?बा पा:न्निन् फरिसिहा?रे मेघेप्सु हेक्क्याइ इइमेदइसिइडाइ येसुरो मेदयेरो॥
 35 खेइहा?ओ साम्योसाप्ला सा?रिक् केलेबाधिक्ले येसु:न् अक्खेल?रिक् कुनिइवा? सा?रुर से:न्नाप्त्तु, 36 "सिक्खाम्बे, साम्योथिम्मो इ:प्पा ना:प्पाए केबो:इबा केरेक्नु:ल्ले यम्बा इइजा:इडिन् आत्तिइग?"
 37 येसुरे नोगप् पिरु, "केन्दाइबा निइवा?फुमाइडिन् केरेक् केसिक्कुइमाल्ले, केरेक् केसक्कासाम्मिल्ले, हेक्क्याइ केरेक् केनिइवा?इल्ले मि:म्जि मेत्ते?ओ॥" †38 कइग थिक्खिगे:क्का नु केरेक्नु:ल्ले केयेक्का इइजा:इलो॥ 39 हेक्केल?रिक् निसिगे:क्का केयेक्का इइजा:इडिइग बा कन्तो, 'आप्फे:क्कुइमा? केदुक्खिइबा कुइसि:क्के केबाइभे?साबाहा?आइलुइमा? तुक्तेसे?ओ॥' †
 40 केरेक् साम्योथिम् नु माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे खुनि? निसाम्मिन् कन् नेत्थि इइजा:इलाम् त्येबारो॥"

खिस्तेन्हा:ल्ले कुस्साबे?
 मर्कुस १२.३५-३७, लुका २०.४१-४४

41 हेक्क्याइ फरिसिहा? थिक्केन्तो सोरिक् मेजुप्सेआइ मेवयेल्ले येसुरे खेइहा? से:न्दोसुसि, 42 "निइवा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा खिस्तेरे कुर्या:म्बेओ खिनि? थे केइ:त्तुम्बे? खुने? हा:ल्ले कुस्सा: फा?आइ खिनि? निइवा? केइ:त्तुम्बे?"

खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, "खुने?ग दाउद हाइडिल्ले कुस्सा:रो॥"
 43 येसुरे खेइहा? याम्मो से:न्दोसुसि, "हेक्केने फा?ग सेसेमाइलाम् दाउदरे आक्खेल?रिक् आदाइबे फा?आइमेत्तुबाबे? थेआइभेल्ले दाउद हाइडिल्ले निइवा?फुसाम्लो सुम्मो पा:त्तु,

44 'यहवे दाइबाल्ले इइगा? आन्दाइबान् अक्खे मेत्तु, केनिइमिहा? केयुक्को इइगा? मेन्दा:त्थिइडे थारिक् आजुप्साइ लेप्पाइ खेने? युडे?ओ॥' ††

45 दाउद हाइडिल्लेए खुने? आदाइबे ल?रिक् मेत्तुने फा?ग्र आक्खेल?रिक् खिस्तेन्दाउदरे कुस्सा: पो:इबाबे?" 46 आत्तिन्हा?रेआइपा:न्सुत्ताधिक् नोगप् पिमा मेन्नुक्त्तुन्, हेक्क्याइ खेन् येन्नाइधो आत्तिन्हा?रेआइखुने? पा:न् से:न्दो:मा आ:न्धिइमाआइमेन्नुक्त्तुल्लो॥

येसुरे साम्योथिम् लाम्तो:बाहा? फे:क्त्तुसि?
 मर्कुस १२.३८-४०, लुका ११.३७-५२, २०.४५-४७

23 हेक्क्याइ येसुरे खेप्पो केजुम्बा मनाहा? नु कुहु?साम्बाहा? अक्खे मेत्तुसि, 2 "साम्योथिम्मिसाम्बाहा? नु फरिसिहा?रे मोसारे साप्त्तुबा साम्योथिम्मिन्पोधक्का युक् मेगत्तु? 3 खेल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे केम्मेत्ति केम्हु?रिबा पा:न्निन् खिनि? इ:प्पा ना:प्पा पो:इ, कर खेइहा?रे मेजोगुबा हेक्के मेजोगीम्मिन्ने?ओ, थेआइभेल्ले खेइहा?रे मेबा:त्तुबा पा:न्हा?

† लाप्पि:क् ३.६ †† साम्योथिम्इइजा:इ ६.५ †† लेबिहा? १९.१८ ††† निइवा?फुसाम्लो सुम् ११०.१

कुइसिःकम आबाडेआइ मेन्जोगुन्तो॥⁴ खेइहा?रेग केलिःप्पा ककहेक्त्तइबा केसाक्पा थिम्हा? मेजोगुआइ मनाहा? मेगुःत्तुसि?, कर कक् याइयाइ ल?र फा?आइ आबाडे हुक्चोधिकिल्लेआइ मेन्छुस्सुन्तो॥⁵ खेइहा?रेग नुःबा पाःन्हा? मनाहा? ओसेःन्धाक्सासि फा?आइलक् मेजोगुरो-खेइहा?रे सामयोथिम् इज्जाःइ साप्पा याक्मनाबा माक्पेन्छाफा? यम्बयम्बा † मेजोगुआइ हुक्को नु तोवाबो मेभत्तु?, हेक्क्याइ चाइ तेःत्तो केःम्बकेःम्बा पोरोःक्वाहा? मेभत्तु?॥⁶ खेइहा? साभाइजा नु यहुदि चुम्नुइहिम्मोबा तुम्प्याइहाइ युक्नाहा?ओ युइमा खुनि? सिरा? थाइलो॥⁷ हेक्क्याइ पाइजुम्पो मनाहा?रे सेवा मेमेत्तुसिबा नु सिक्साम्बे ल?रिक् मेमेत्तुसिबा खुनि? सिरा? थाइलो॥⁸ कर खिनि?ग आत्तिन्हा?रेआइसिक्साम्बे ल?रिक् केमेम्मेत्तिन्लो, थेआइभेले खिनि?ग थिक्लक् सिक्साम्बान् केगत्तुम्पो, हेक्क्याइ खिनि? केरेक्क फु?नुसा? नु ने?नुसा? हेक्केनिडलो॥⁹ इक्सादिइ खाम्बेःक्को 'पाःए' ल?रिक् वे? आत्तिन्हा?रेआइ मेमेत्तुसिम्मेन्ने?ओ, थेआइभेले खिनि?ग थिक्लक् निडवा?फुपाः केगत्तुम्पो, खुने?ग साइग्राम्पेदाइडो वा?रो॥¹⁰ आत्तिन्हा?रेआइ 'सिक्साम्बे' ल?रिक् केमेम्मेत्तिन्लो थेआइभेले खिनि?ग थिक्लक् सिक्साम्बान् केगत्तुम्पो, खुने?ग निडवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्तरो॥¹¹ खिनि? लुम्पो केरेक्नुःल्ले केयेक्पा मनाःन् हारा? खेन् खिनि? सेवारोबा पोःइमा पोःइलो॥¹² आत्तिल्ले यम्बा लेइसिइमा कोःत्तु?, खेइग चुक्सा पोःइलो, हेक्क्याइ आत्तिन् चुक्सा लेइसिइ खेइग यम्बा पोःइलो॥

¹³ खिनि? कुनिडवा? केजिःप्पा सामयोथिम्साम्बाहा? नु फरिसिसे, केजिःत्ति केस्ये?इरो! साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिल्ले कुलाम्मिन् वे? मनाहा?रे लागि केसाक्त्तुम्माइ केवयि?रो, हेक्क्याइ आबाडेआइ खेप्पो खिनि? केन्नासिन् हेक्क्याइ लाःप्पा केगोःप्पा वे? मनाहा?रेआइ लाःप्पा केम्बाइघुम्मिसिम्मेन्तो॥¹⁴ ((खिनि? कुनिडवा? केजिःप्पा सामयोथिम्साम्बाहा? नु फरिसिसे, केजिःत्ति केस्ये?इरो! खिनि?ग मेमेदुमाहा? इङ्गोलेक्त्तुम्मिम्माइखुनि? हिम्हाःइहा? केनाप्तुम्मिस्, कर नुःबा ओसेःन्धाक्साइमारे लागि केःम्बकेःम्बा तुवा केजोगुम्॥ खेले चोगुल्ले खिनि? खुम्दिइडिङ्ग सेक्खासाइ सा?रिक् किप्पा केघुःबा पोःइलो॥))¹⁵ खिनि? कुनिडवा? केजिःप्पा सामयोथिम्साम्बाहा? नु फरिसिसे, केजिःत्ति केस्ये?इरो! खिनि?ग थिक् मनाःन् यहुदि साम्योओ ताःप्पा फा?आइ लाजे? नु वाहइ खाराक् लाम्दिःक् केजोगिरो, हेक्क्याइ खेन् मनाःन् यहुदि साम्योओ केदाःरुम्माइग खेन् खिनि?नुःल्लेआइ सा?रिक् खेमायइसइडो खुम्दिइ केघोःबा केजोगुम्पो॥

¹⁶ खिनि? मिक्फःम्बा लाम्लोःबासे, केजिःत्ति केस्ये?इरो! आत्तिन्माइहिम्मिल्ले कुमिडो माइहेक्सिइ खेइग थेआइ मेःन्तो, कर आत्तिन्माइहिम्मोबा साम्प्याइडिल्ले कुमिडो माइहेक्सिइ खेन् कुबाःन्निल्ले खेःइसिइलो ल?रिक् खिनि? केबाःत्तुम्॥¹⁷ खिनि? मिक्फःम्बा अदइसे! साम्प्याइडिन् यम्बाबि साम्प्याइडिन् सेसे केजोःक्पा माइहिम्मिन् यम्बाबि? ¹⁸ खिनि? अक्खेल?रिक्काइ केबाःत्तुम्, 'आत्तिन्लेत्तिइतोःम्मादेन्निल्लेन् माइहेक्सिइ खेन् थेआइ मेःन्तो, कर आत्तिन्लेत्तिइतोःम्मादेन्नोबा चोफा?लेन् माइहेक्सिइ खेन् कुबाःन्निल्ले खेःइसिइलो॥'¹⁹ खिनि? मिक्फःम्बा मनासे, चोफा?इन् यम्बा बि चोफा?इन् सेसे केजोःक्पा लेत्तिइतोःम्मादेन्निन् यम्बाबि? ²⁰ खेले चोगुल्ले आत्तिन्लेत्तिइतोःम्मादेन्निल्लेन् माइहेक्सिइ खेन्खेप्पो केरेक् केनेबाल्लेन्नाइ माइहेक्सिइलो॥²¹ हेक्क्याइ आत्तिन्माइहिम्मिल्लेन् माइहेक्सिइ खेइग खेप्पो केवा?बाल्लेन्नाइ माइहेक्सिइलो॥²² आत्तिन्साइग्राम्पेदाइडिल्लेन् माइहेक्सिइ खेइग निडवा?फु युक्ना नु खेप्पो केयुइबा निडवा?फुमाइडिल्लेन्नाइ माइहेक्सिइलो॥²³ खिनि? कुनिडवा? केजिःप्पा सामयोथिम्साम्बाहा? नु फरिसिसे, केजिःत्ति केस्ये?इरो! खिनि? इक्ताप्पोलाम् नाम्मुना, सःप्पा नु हिम्चेम्भेन् हेक्त्तइबा मारुक्हा?रेन्नाइ थिबोःइलक् निडवा?फुमाइडिन् केबिरुम्, कर नुःरिक्काइ खासेन् केन्जोगुम्मिसिम्मेन्, वे? मनाहा? लुइमा?

† यहुदिहा?रे चुक्सा कुसुइमा मेजोगु हेक्क्याइ कुभा सामयोथिम् इज्जाःइहा? मेसाप्तुआइ खेन् कुसुइमाओ मेयाक्त्तु॥ खेन् कुसुइमान् माक्पेन्छाप मेमेत्तुरो॥ लाम्दिःक् १३.९, १६ हेक्क्याइ सामयोथिम् साप्पा ६.८ नु ११.१३-२१ निःरे?॥

केन्दुकुत्तुम्मिसिम्मेन्, हेक्क्याइ नसाःन् केन्जोगुम्मिल्लो॥ कन् नाःप्पाए केबोःइबा सामयोथिम्बा पाःन्हा? केन्नाःत्तुम्मिल्लो॥ खिनि?ग थिबोःइलक् निडवा?फुमाइडिन् केबिरुम्मिल्ले कन् नुःरिक्काइ खासेन् चोःक्मा, वे? मनाहा? लुइमा? तुक्मासि नु नसाःन् चोःक्मा केल?बा सामयोथिम्मोबा नाःप्पाए केबोःइबा पाःन्हा?आइ चोगेम्मे?ओ॥²⁴ खिनि? मिक्फःम्बा लाम्लोःबासे, खिनि? सिक्काहा? केसाःक्त्तुम् केलःत्तुम्मिस्, कर उमेःन् केलरुम्तो॥²⁵ खिनि? कुनिडवा? केजिःप्पा सामयोथिम्साम्बाहा? नु फरिसिसे, केजिःत्ति केस्ये?इरो! खिनि?ग खोर्याःन् नु चेत्याःन्लाःक्काल्लक् वागेहप्त्तुम्, कर सिगाइग इङ्गा?रक् चाइ थुइड केल?बा निडवा? चोःक्मानु मनाहा? केनाप्त्तुम् केदाःरुम्मिबा पाःन्हा?रे केदिम्मिआइकेवयि?रो॥²⁶ मिक्फःम्बा फरिसिसे, केरेक्नुःल्ले तगि खोर्याःन् कुसिगाइ वाहप्तेम्मे?, हेक्केल?रिक् लाःक्कात्ताइ सेसे पोःइलो॥

²⁷ खिनि? कुनिडवा? केजिःप्पा सामयोथिम्साम्बाहा? नु फरिसिसे, केजिःत्ति केस्ये?इरो! खिनि?ग चुनि खामिल्ले लेइमनाबा इःप्पुइ कुइसिःक् केजोगि?रो, थेआइभेले खेन् ओमेप्पाल्ले लाःक्काल्लाम् नुःबा थाःप्साइ सिगाइग केसिःबा मनाःल्ले कुयेप् नु केजिःम्बा पाःन्निल्ले कुथिम् चोःक्लो॥²⁸ हेक्केल?रिक् खिनि? मनाहा?नु लाःक्काल्लाम् सामयोनिबा केधाबिसाइ सिगाइग निडवा? केजिःप्पा नु ताप्फेःम्बा केजोगि?रो॥²⁹ खिनि? कुनिडवा? केजिःप्पा सामयोथिम्साम्बाहा? नु फरिसिसे, केजिःत्ति केस्ये?इरो! खिनि? सुधेबा ताक्थेबाहा?रे मेसेरुसिबा माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे खुनि? इप्पुइडिन् केजोगुम्, हेक्क्याइ खेइहा?रे मेःनुःन्दुसिबा सामयोनिबा मनाहा?रे खुनि? इप्पुइडिन् केसाःक्त्तुम् केजोगुम्तो॥^{††30} हेक्क्याइ केबाःत्तुम्, 'आनिगे सुधेबा ताक्थेबाहा?रे खुनि? येम्पो आनिगे वयिगेल्लेग माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पाहा? सेप्पासि चुम् मेमेत्तुम्मिम्बेम्बा वयेरो॥'³¹ हेक्केल?रिक् केबाःत्तुम्मिल्ले खिनि? आबाडे आनिगेग माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पाहा? केसेप्पाहा?रे खुनि? थाःक्मेन्छा?सिगे फा?आइ तोःन्दि केबिरुम्तो॥³² हेक्केल?रिक् खिनि? थाःक्थेबाहा?रे मेहेःक्त्तुबा लायोःन् खिनि? केत्तेम्सुरेम्मे?ओ!³³ असेःक्पासे, खिनि? ताइबु असेःक्किल्ले कुस्साःसे, आक्खेल?रिक् खेमायइसइडोबा खुम्दिइलाम् केबिन्दिबाबे?³⁴ हेक्केःल्ले नुःरिक्काइ खेप्सेम्मे?ओ, ताःन्दि खिनि?ओ इङ्गा? माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पाहा?, सिक्कुम्साबा मनाहा? नु सामयोथिम्साम्बाहा? पाइघुइसिइलो॥ खेइहा?ओ कुभा खिनि? केसेरुम्मिस्, कुभा सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ केभोःन्दुम्मिस्, हेक्क्याइ कुभाग यहुदि चुम्नुइहिम्मो तेःम्भुक् केयाक्त्तुम्मिम्माइ येक्कक् थप्पा निडघुम् केमेत्तुम्मिल्लो॥³⁵ हेक्केल?रिक् कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्को मेसेरुसिबा केरेक् सामयोनिबा मनाहा? हाबिलेन्नाइधो माइहिम् नु लेत्तिइतोःम्मादेन् लुम्पो केसेरुम्बा बेरेक्वाहले कुस्साः जकरिया थारिक्पा खुनि? माक्खि?इल्ले खिनि? केदेत्तिरो॥^{††36} इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, कन् केरेक् पाःन्निल्लेन्आप्तिक्किन् कन् येम्पोबा मनाहा? सम्दाइ थाःरो॥"

येसुरे यरुसलेम्मिन् लुइमा? तुक्त्तु?

लुका १३.३४-३५

³⁷ "यरुसलेम्मोबा मनासे, यरुसलेम्मोबा मनासे, खिनि?ग माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पाहा? केसेरुम्मिस्, निडवा?फुमाइडिल्ले खिनि?ओ पाइघुसिबा इइसाबाहा? लुइडिल्ले केबःत्तुम्मिल्लो॥ आक्खेन् लेइ खिनि? मु?इदाइसाहा? वामाःप्पाल्ले वाज्याःक्वा? कुप्तुसिबा कुइसिःक् खिनि? साःहा? सुम्मासि निडवा? चोगुइ, कर खिनि? केन्देन्दिन्तो॥³⁸ ओमेत्तेम्मे?ओ, निडवा?फुमाइडिल्ले खिनि? हिम्मिन् †† मना मेःन्ने लाम्धेःप् चिएत्तुत्तुरो॥³⁹ थेआइभेले खिनि? सेक्खाए मेत्तिइ,

†† थिक् पाःन्दाइडो "माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे खुनि? इप्पुइडिन् खिनि? केसेत्तुम्-केजोगुम् हेक्क्याइ सामयोनिबा मनाहा?रे खुनि? इप्पुइडिन् केसाःक्त्तुम्-केजोगुम्तो॥"
‡ हिब्रु सुवाइस्सा सामयोसाप्पाओ केरेक्नुःल्ले तगि मेसेरुबा मनाःन् हाबिल वये (तोलिइसोमु ४.८), हेक्क्याइ कुनुम्पो मेसेरुबा मनाःन् जकरिया वये (२ साप्पुन्धुम् २४.२०-२२)॥ †† "खिनि? हिम्मिन्" ल?रिक् साप्तेबान् माइहिम् फा?आइ कुसिइ निःप्पा पोःइलो॥

'दाइबाल्ले कुमिड्डो केदा:बान् मु?इसाबारो' † ल?रिक् केम्बा:तुम्मिन्ल थारिक् याम्मो याम्पि केन्नि:सिन्तो।"

कुनुप्पा येन्निन्लेन् मिक्से:न्हा?

मर्कुस १३.१-२, लुका २१.५-६, मर्कुस १३.३-१३, लुका २१.७-१९

24 येसु:न् माइहिम्मोलाम् पेर पच्छेल्ले कुहु?साम्बाहा?रे
माइहिम्मिल्लेन् नु:बनु:बा हिम्हा? खुने? ओसे:न्धाक्का फा?आइ
कुबेसाइ मेदये॥ 2 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "कन् केनि:सुम्बा हिम्हा?रे
क्या:म्बेओ सेक्खा पा:न् मेत्तिइ, थिक् लुइसम्दाइ वे? लुइधिवक्काइ मेन्नेए
थारिक् कइहा? केरेक् मेय: मेबे:क्लो॥"

3 याइसि येसु:न् जैतुन को:क्काओ वयेल्ले कुहु?साम्बाहा? मेदयेआइ
स्वा:ताइ से:न्मेदोसु, "दाइबे, कन् पा:न्हा? आप्फाल्ले पो:इबाबे? खेने?
केयु:मा येम्मिन् नु कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्कोबा येम्मिल्ले कुनुप्पा
मिक्से:न्निन् आमैते?ओ॥"

4 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "सिइसिइ ल?रेम्मे?ओ, आत्तिल्लेआइ
खिनि? इङ्गेन्लेक्त्तिन्लरो, 5 थेआइभेल्ले यरिक् मनाहा?
निइवा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा ख्रिस्तेन्इङ्गा?एरो ल?रिक् मेबा:त्तुर इङ्गा?
आमिड्डो मेदारी, हेक्क्याइ यरिक् मनाहा? इङ्मेलेक्त्तुसि?रो॥ 6 खिनि?ग
थइ नु थइहा?रेन् हयइकिल्लिइहा? केघेप्सुम्, कर खिनि? निइवा?
मेमयेम्मिन्ने?ओ॥ कइहा?ग पो:इमाए पो:इ, कर बा खेन् येम्मोएग
इक्सादिइ खाम्बे:क्काल्ले कुनुप्पान् मेदानेन्तो॥ 7 मेन्छाम् सुवाइहा? नु
लाजे?हा? लुम्मो थइ पो:क्, यरिक् तेन्तो यम्बा साक् पो:क् हेक्क्याइ लुप्पि
थाइलो॥ 8 कइग केदा:बार केबप्पा किप्पा केघु:बा तुक्खेहा?रे
कुहे:क्सिइमारक्लो॥

9 हेक्क्याइ खिनि?ग मनाहा?रे केम्देम्सिआइ तुक्खे केम्जा:त्ति?,
हेक्क्याइ केम्सेरि?रो॥ खिनि? याम्पि नसा:न् केजोगिबाल्ले चोगुल्ले केरेक्
मेन्छाम् सुवाइहा?रे केम्जि:त्ति?रो॥ 10 खेन् येम्मो यरिक् मनाहा? नसा:न्लाम्
मेनु:इडाइइङ्मेलेक्त्तिइडाइ मेजि:त्तिइलो॥ 11 हेक्केल?रिक् इङ्लेक्का
माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाहा? मेल:न् मेदाआइ यरिक् मनाहा?
इङ्मेलेक्त्तुसि?रो॥ 12 ताप्फे:म्बा पा:न्हा? पो:र पे:क्पाल्ले चोगुल्ले यरिक्
मनाहा?रे सेक्खा निइवा?ओनु लुइमा? तुक्सिइमा मेलेरु॥ 13 कर
आत्तिल्ले कुनुप्पो थारिक् थरु?, खेल्लेए सेन्लप् खो:सु?रो॥ 14 हेक्क्याइ
मेन्छाम् सुवाइहा?रे मेघेप्पुर फा?आइ निइवा?फुहाइजुम्लेन् सुनाइइडिन्
इक्सादिइ खाम्बे:क्को खाराक् इङ्भो:?, हेक्क्याइ कुनुप्पान् ता:रो॥

किप्पा केघु:बा येम्

मर्कुस १३.१४-२३, लुका २१.२०-२४

15 माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पा दानिएलरे पा:त्तुबा सिक्केले:इबान्
माइहिम्मोबा सेसे देन्तो येप्पा केनि:सुम्तो॥" †† (हारा? केनि:प्पाहा?रे कन्
पा:न्निन् कुसिइ मेनि:त्तुरो!) 16 "खेन् येम्मो यहुदियाबा मनाहा? को:क्का
फाइजइ हेइघा:त्ति मेघेत्तिइ मेबे:क्लरो॥ 17 खेन् येम्मो हिम् सम्दाइ
केवा?बा मना:न् चिग:क्वा ला:से हिम् सिगाइ मेला:त्लेन्ल॥ 18 प्याइसिगेन्
इक्ताप्पो केवा?बान् हारा? कुसुइघे:क्वा ला:से कुहिम्मो
मेनु:इनेन्मेबे:क्नेन्लो॥ 19 कन् येम्मिङ्ग मेन्छुक्का नु सावामाहा?रे लागि
आक्खेन् किप्पा केघु:बा पो:इडि! 20 चुइवा:म्मा येम्मो नु ना:म्सिइयेन्तो
खिनि? खेत्तिइमा मेबो:इनेन्ल फा?आइ तुवा चोगेम्मे?ओ॥
‡21 थेआइभेल्ले खेन् येम्मो अक्त्तइबा किप्पा केघु:बा तुक्खे:न् ता:रो॥
अक्त्तइबा तुक्खे:इग इक्सादिइ खाम्बे:क्कान् नावागेन् चइ:त् नेस्सेआइधो
आल्लो थारिक् मेम्बो:इडे वा?, हेक्क्याइ ता:न्दि याम्मो आप्फाल्लेआइ
मेबो:इनेन्लो॥ 22 निइवा?फुमाइडिल्ले खेन् येन्हा? ताइसा मेजोगुन्निन्लेग
आत्तिन् मनाहा?आइ हिइमा मेन्छुक्तेन्बारी॥ कर खुने? सेगुसिबाहा?
मेहिइल फा?आइ खेन् येन्हा? ताइसा पो:क्खेबारी॥

† निइवा?फुसाम्लो सुम् ११८.२६ †† दानिएल ९.२७, ११.३१, १२.११ ‡ खेन्
लाजे?ओ चुइवा:म्माओ यरिक् वाहित् केधा:बा नु चुइगेजिक्का येम् पो:इबाल्ले चोगुल्ले
लाम्दि:क् चो:क्का साक्लो॥ हेक्क्याइ यहुदे साम्योथिम्मो ना:म्सिइयेन्तो किलोमिटरथिक्
थारिक्लक् लाइघे:क्का सुक्केदेप्पा थिम् वये॥

23 हेक्क्याइ खेन् येम्मो मनाहा?रे 'ओमेत्तेम्मे?', निइवा?फुमाइडिल्ले
से:न्दुबा ख्रिस्तेन्कप्पो वा?' इग्र 'खुने? खेप्पो वा?' ल?रिक् मेबा:त्तुर
मेदा:ल्ले नसा:न् मेजोगेम्सिम्मिन्ने?ओ॥ 24 थेआइभेल्ले इङ्लेक्का ख्रिस्तहा?
नु इङ्लेक्का माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाहा? मेल:न् मेदाआइ पयम् यम्बा
मिक्से:न् नु निइवा? केमाबा पा:न्हा? मेजोगुआइ निइवा?फुमाइडिल्ले
सेगुसिबा मनाहा?आइ खुनि? सुक्सुक् इङ्मेलेक्त्तुसि?रो॥ 25 ओमेत्तेम्मे?,
कन् पा:न्हा? पो:इमानु:ल्ले तगिए खिनि? मेत्तिइडाइ वा?आरो॥

26 खेल्ले चोगुल्ले मनाहा?रे 'ओमेत्तेम्मे?', ख्रिस्तेइग ये:इघादेन्तो वा?'
केम्मेत्तिग्र, ओमेत्ते खेप्पो मेबेगेम्मिन्ने?ओ, इग्र 'ओमेत्तेम्मे?', खुने? कप्पो
सिगाइबा याक्फाइडो वा?' केम्मेत्तिसाइ खेइहा?रे खुनि? पा:न्निन् नसा:न्
मेजोगेम्मिन्ने?ओ॥ 27 थेआइभेल्ले मेन्छाम्सा:ल्ले कुयु:माइग सा:म्भे
लेक्किल्ले केरेक् ताइसाक्पेन्थो?रुबा कुइसि:क्के पो:इलो॥ 28 आत्तो
सिनु:न् ने?, खेप्पोए किदाबाहा?आइ मेजुम्तो॥" †

मेन्छाम्सा:ल्ले कुयु:मान्

मर्कुस १३.२४-२७, लुका २१.२५-२८

29 "खेन् किप्पा केघु:बा तुक्खे:न् एगाइ खिमो

'नाम्मिन् खामाक्लो,
लाबाल्ले ओ:त्ति मेबेरुन्तो,
ताइसाक्पोबा खे:म्सिक्पाहा? मक्मेधा:रो,
हेक्क्याइ ताइसाक्पोबा मुक्साम्हा? मेयइलो॥" †

30 हेक्क्याइ खेन् येम्मो ताइसाक्पो मेन्छाम्सा:ल्ले कुयु:माल्लेन् मिक्से:न्निन्
था:प्पाइ इक्सादिइ खाम्बे:क्कोबा केरेक् मेन्छाम् सुवाइहा? मेरिइ मेधक्लो॥
खेइहा?रे मेन्छाम्सा:न् ताइसाक्पो मुक्साम् हेक्क्याइ पयम् मिमिदिइडिन्नु
खाम्पि:त्तो यु:र पप्पा मेनि:सु?रो॥ ††31 हेक्क्याइ खुने? सेगुसिबा मनाहा?
सुम्से केरेक् पिसाइलाम् ताइसाक्पाल्ले खो:प्तुबा नु इक्सादिइ
खाम्बे:क्काल्ले ता:क्त्तुबाओ थुत्तुरि:प्पाल्लेन् पयम् इक्लानु
कुमाइलाइइबाहा? इक्सादिइ खाम्बे:क्को पाइघु यु:सुसि?रो॥"

प:त्ते?बुइमाल्ले कुबि

मर्कुस १३.२८-३१, लुका २१.२९-३३

32 "आल्ल प:त्ते?बुइमोलाम् कन् पा:न्निन् कुसिइ नि:त्तेम्मे?ओ, खेल्ले
कुबोरा:क्हा?लाम्बा कुसइ कुन:क्हा? ल:म्मा हे:क्किल्ले हाइवा:म्मा येम्मिन्
नि:ताइ त्येरो फा?आइ कुसिइकेनि:त्तुम्॥ 33 हेक्केल?रिक्के इङ्गा?
पा:त्तुइबा कन् केरेक् पा:न्हा? केल्ल पे:क्का केनि:सुम्मिल्ले मेन्छाम्सा:ल्ले
कुयु:मान् नि:ताइडे वा? फा?आइ कुसिइकेनि:त्तुम्तो॥ 34 इङ्गा? सेक्खाए
मेत्तिइ, कन् केरेक् पा:न्हा? मेम्बो:इडे थारिक् कन् मेन्छाम् था:क्हा?
मेन्छि:नेन्॥ 35 ताइसाक्पेन्नु खाम्बे:क्कान् लेक्काइ पे:क्, कर इङ्गा?
आबा:न्जाक्हा? आप्फाल्लेआइ मेलेक्नेन् मेबे:क्नेन्तो॥"

येसुरे कुयु:माओ यारिप् वा?मान्

मर्कुस १३.३२-३७, लुका १७.२६-३०, ३४-३६

36 "आल्ल खेन् येम् नु येन्हा? आप्फाल्ले पो:इ फा?आइ आत्तिल्लेआइ
मेनि:सुन्॥ साइग्राम्पेदाइबा माइलाइइबा नु निइवा?फुसा:ल्लेआइ
मेनि:सुन्तो, कर पानुदिइ पा: निइवा?फुमाइडिल्लेरक् नि:सु?रो॥

37 हेक्क्याइ मेन्छाम्सा:न् नु:इ यु:ल्ले नुहारे कुयेम् हेक्केए पो:इलो॥
38 नुहा:न्वालाथाओ ला:सेबा येम्मो थारिक्के मनाहा? मेजर मेथुइर
हेक्क्याइ मे:क्खिम् मेजोगुर मेवये॥ 39 हेक्क्याइ वादो:क्का थाडेआइ
नि:म्मा सि:मानु:ल्ले तगि थे पो:इ केलाबान् खेइहा?रे थेआइ निइवा?
मेइगत्तुन्तो॥ बा हेक्केल?रिक्के मेन्छाम्सा:ल्ले कुयु:मान्नाइ पो:इलो॥

40 खेन् येम्मो नेप्फु मनाहा? प्याइसिगेन् इक्ताप्पो या:म्बक् चो:क्सुर
याक्सिल्ले थिक्किन् ते?, वे?स्मान् वा? ला:त्तो॥ 41 हेक्क्याइ नेप्फु
मेन्छाम्हा? लुइसुम्मो या? यु:त्तु युइसिल्ले थिक्किन् ते?, वे?स्मान्
युइला:त्तो॥ 42 खेल्ले चोगुल्ले खिनि?आइ आप्फाल्लेसाइ यारिप्

†† खेन् फा?इन् केरेक् मनाहा?रे मेन्छाम्सा:ल्ले कुयु:मान् कुसिइ मेनि:त्तुर॥ ††
यसैया १३.१०, ३४.४, योएल २.१० ††† दानिएल ७.१३

पोःक्खेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले खिनि? दाइबान् आप्फाल्ले युःबे केल?बान् खिनि? निइवा? केइगत्तुम्मिन्लो॥⁴³ हिम्दाइबाल्ले खुःन्द्रिक्पेन् आत्तिन् येम्मो ताः केल?बान् निइवा? खोःसुने फा?ग्र खेल्ले मेन्डम्मे हिम्मिन् कोसुआइ खेन् खुःन्द्रिक्पेन् खुःप्मा मेबाइघुन् केल?बा पाःन्निन् कुसिइ निःत्तेम्मे?ओ॥⁴⁴ खेल्ले चोगुल्ले खिनि?आइ आप्फाल्लेसाइ यारिप् वयेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले मेन्छाम्साःन् युः फा?आइ मेन्डःत्ते केवयिल्ले खुने? युःरो॥”

नसाःन्साबा नु ताप्फेःम्बा सेवारोबाहा?
लुका १२.४१-४८

⁴⁵ “आत्तिन् सेवारोबान् नसाःन्साबा नु सिक्कुम्साबा चोःक्, खेन्निन् हिम्दाइबाल्ले कुहिम्धाःइहा? ओमेप्मा युक् पिरुआइ खेल्ले वे? सेवारोबाहा? येमयेम्मो चामा-थुइमा पिरुसि?रो॥⁴⁶ खेन् हिम्दाइबान् नुःइ ताःल्ले खेन् सेवारोबाल्ले बा हेक्केए चोगुर वा?बा तुमुने फा?ग्र खेन् थुम्पो पिरु?रो॥⁴⁷ इइगा? सेक्खाए मेत्तिइ, खेन् हिम्दाइबाल्ले खेन् सेवारोबान् केरेक् कुयाइसाकुन्धे सम्दाइ युक् पिरु?रो॥⁴⁸ कर खेन् ताक्केभे?बा सेवारोबाल्ले कुनिइवा?बो आन्दाइबान् माःइघा पेआइ वा?,⁴⁹ हारा मेदानेन् ल?आइ कुन्जुम् सेवारोबाहा? हिप्तुसिआइ थिःमसाइहा?नु चामा-थुइमा हेःक्तु?ने फा?ग्र⁵⁰ खेल्ले कुन्दाइबान् ताः ल?रिक् निइवा? मेइःत्तुन्बा येम्मो कुन्दाइबान् ताःरो॥⁵¹ हेक्क्याइ कुन्दाइबाल्ले खेन् सा?रिक् तेःम्भुक् याक्तुआइ कुनिइवा? केजिःप्पाहा?नु सोरिक् खुम्दिइ पिरु?रो॥ खेप्पोग हाःप्मान् नु सा?रिक् तुक्खेःल्ले हाबो? येःइमान् पोःइलो॥”

थिबोःइ सिसागेन्मेन्छिया?हा?रेन् खेदा?इन्

25 येसुरे याम्मो पाःत्तु, “साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिइग अक्त्तइबा चोःक्-तेन्धाम्गेन् मेःक्खिम्मेन्नालिसाइडिन् लाम्लक्से सेमि केबइमाआइ केबेःक्मा थिबोःइ सिसागेन्मेन्छिया?हा? मेवये॥² खेइहा?ओ डासि कुनिसिःक् केहोःप्मा नु डासि सिक्कुम्सामा मेन्छिया?हा? मेवयेरो॥³ खेन् कुनिसिःक् केहोःप्मा मेन्छिया?हा?रे सेमिःइग मेदे?रु कर निःइगेःन् मेन्याइसिइडिन्लो॥⁴ कर खेन् डासि सिक्कुम्सामा मेन्छिया?हा?रेग सेमिःन् नु निःइगेःन् कान्योमाहा?ओ मेयाइसिइलो॥⁵ हेक्क्याइ तेन्धाम्गेन् मेःक्खिम्मेन्नालिसाइडिन् सुःसेआइ हारा मेदयेनेन्निन्लेग खेइहा? इत्थो?वा लोःमा मेहेःक्तेआइ मेइप्सेरो॥⁶ सेत्तुम्भक्तेल्ले तेन्धाम्गेन् नालिसाइडिन् खा त्येरो, कुदुम्से लःन्देम्मे?ओ ल?रिक् पाःप्पनाबा इक्लाःन् मेघेप्सु,⁷ हेक्क्याइ खेन् सिसागेन् मेन्छिया?हा? मेबोगेआइ खुनि? सेमिःन् मेहाःन्दुरो॥⁸ खेन् कुनिसिःक् केहोःप्माहा?रे सिक्कुम्सामा मेन्छिया?हा? मेमेत्तुसि, ‘आनिगेआइ कुभा निःइगे? आबिरे?ना, आनिगे सेमिःइग सिःमा इःत्तेरो॥⁹ खेन् सिक्कुम्सामा मेन्छिया?हा?रे नोगप् मेबिरुसि, ‘मेःन्लो, आनि? केरेक् केदेक्पा निःइगे?ग मेगत्तुम्बेन्लो॥ निःइगे? केसइबाहा?रो खिनि? पेगेम्मे?आइ इडेम्मे?ओ॥”

¹⁰ कर खेइहा? निःइगे? इइसे मेबेर मेबत्तेल्लेए तेन्धाम्गेन् मेःक्खिम्मेन्नालिसाइडिन् केरे त्येरो॥ हेक्क्याइ खेन् यारिप् केबोःइमा सिसागेन् मेन्छिया?हा? खुने?नु मेःक्खिम् साभाइजाओ मेलाःसेआइ लाम्धेःप्पेन्सुबेरो॥¹¹ याइसि खेन् कुनिसिःक् केहोःप्मा सिसागेन् मेन्छिया?हा? मेगेरे मेदयेआइ अक्खेल?रिक् मेअःक्ते, ‘दाइबे, दाइबे, आनिगे लागिआइ लाम्धेःप्पेन्हन्दे आबिरे?ना!’¹² कर खेन् नालिसाइडिल्ले नोगप् पिरुसि, ‘इइगा? सेक्खासाइ कुसिइ मेनिःत्तिइडिन्लो॥’¹³ खेल्ले चोगुल्ले सिडिसिइ येक्क्येक्काइयारिप् वयेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले इइगा? आयुःमा येम्मिन् केन्निःसुम्मिन्लो॥”

सुम्सि सेवारोबाहा?रेन् खेदा?
लुका १२.११-२७

¹⁴ येसुरे याम्मो मेत्तुसि, “साइग्राम्पेदाइबा हाइजुम्मिइग अक्त्तइबा चोःक्-माःइघा लाम्दिःक्को केबेःक्पार केबप्पा मनाधिक वये॥ खेल्ले कुसेवारोबाहा? उःत्तुसिआइ कुयाइडिन् फोःमा फा?आइ पिरुसिरो॥

¹⁵ खेल्ले थिक्किन् हेन्छिइ डासि † (५०००) साम्म्याइ याइइत्ति, वे?स्मान् हेन्छिइ नेत्ति (२०००) साम्म्याइ याइइत्ति, हेक्क्याइ सुम्मिगेःक्पेन्हेन्छिइ थिक् (१०००) साम्म्याइ याइइत्तिःनयाइ केःमा मेलेस्सुबा कुइसिःक् पिरुसिरो॥ हेक्क्याइ खेन् माःइघा लाम्दिःक्को पेरो॥¹⁶ खेन् हेन्छिइ डासि साम्म्याइ याइइत्ति केघोःबा सेवारोबान् खिमो पेआइ खेन् याइडिन् केःसुआइ वे? हेन्छिइ डासि साम्म्याइ याइइत्ति थगुरो॥¹⁷ हेक्केल?रिक्के हेन्छिइ नेत्ति साम्म्याइ याइइत्ति केघोबेल्लेआइ वे? हेन्छिइ नेत्ति साम्म्याइ याइइत्ति थगु॥¹⁸ कर हेन्छिइ थिक्कल् साम्म्याइ याइइत्ति केघोःबा सेवारोबाइग पेआइ खाम्मिन् तयुआइकुन्दाइबाल्ले कुयाइडिन् खेप्पो लुत्तु नेस्सुरो॥

¹⁹ यरिक् येम् एगाइ खुनि? दाइबान् नुःक्खे त्येआइ कुसेवारोबाहा? कुयाइडिल्लेन् खाराःत् नाःक्तुसि॥²⁰ खेन् हेन्छिइ डासि साम्म्याइ याइइत्ति केघोःबा सेवारोबेल्ले वे? हेन्छिइ डासि साम्म्याइ याइइत्ति तारुआइ अक्खे मेत्तु, ‘आदाइबे, हेन्छिइ डासि साम्म्याइ याइइत्ति केबिराइडाइ वये, कर ओमेत्ते?ओ, इइगा? वे? हेन्छिइ डासि थगुइ पिनेआइ वा?रो॥’²¹ कुन्दाइबाल्ले खेन् मेत्तु, ‘नुःबा नु निइवा?इरे खोःप्तुबा सेवारोबाए, नुःबा केजोगुरो! खेने?ग मिसाक् याइडो नसाःन्साबा केबोःक्खे, आल्ल यरिक् पाःन्तो युक् पिनेरो॥ आल्ल आनि? सोरिक् सःत्तिरो!’

²² हेक्क्याइ हेन्छिइ नेत्ति साम्म्याइ याइइत्ति केघोःबा कुसेवारोबाल्ले मेत्तु, ‘आदाइबे, खेने?ग इइगा? हेन्छिइ नेत्ति साम्म्याइ याइइत्ति केबिराइडाइ वये, कर ओमेत्ते?ओ, इइगा? वे? हेन्छिइ नेत्ति थगुइ पिनेआइ वा?रो॥’²³ कुन्दाइबाल्ले खेन् मेत्तु, ‘नुःबा नु निइवा?इरे खोःप्तुबा सेवारोबाए, नुःबा केजोगुरो! खेने?ग मिसाक् याइडो नसाःन्साबा केबोःक्खे, आल्ल यरिक् पाःन्तो युक् पिनेरो॥ आल्ल आनि? सोरिक् सःत्तिरो!’

²⁴ आल्ल हेन्छिइ थिक् साम्म्याइ याइइत्ति केघोःबा सेवारोबाल्लेआइ मेत्तु, ‘आदाइबे, खेने?ग केजिःप्पा केजोःक् फा?आइ निःसुइडाइ वयाइलो॥ खेने? आत्तो चा केन्देःसुन् खेप्पो खेने? चा केसुप्सु?रो, आत्तो चा केन्हेसुन् खेप्पोए चा केभुइलो॥²⁵ खेल्ले चोगुल्ले इइगा? किःसाइडाइ केयाइडिन् ते?रुइडाइ खाम्मो चिक्खुइ॥ ओमेत्ते?, खेने? केयाइडिन् खा कम्पो वा?रो॥’

²⁶ खेल्ले कुन्दाइबाल्ले खेन् नोगप् पिरु, ‘खेने? ताक्केभे?बा नु कुलेमोयुबा सेवारोबाए! खेने?ग इइगा? आत्तो चा मेदेःआन् खेप्पो चा सुप्सुइ, आत्तो चा मेसेःसुइडिन् खेप्पो चा फुक्खुइ फा?आइ केनिःसुआइडे केवयेरो॥²⁷ हेक्केःल्ले आयाइडिन् केदे?रुआइ सिडिनाःत् केगीबाहा?रो केयुक्खुल्ले पोःक्खेबारो॥ हेक्के केजोगुल्ले इइगा? नुःक्खाइ त्याइडिल्ले आयाइडिल्ले कुस्साःग खोःसुइबा वयेरो॥²⁸ कन् सेवारोबाल्ले कत्तुबा याइडिन् नाप्तेम्मे?आइ थिबोःइ हेन्छिइ साम्म्याइ याइइत्ति केगप्पेन्पिरेम्मे?ओ॥²⁹ थेआइभेल्ले केगप्पाल्ले आल्लसाइ यरिक् खोःसुआइ खेल्लेन् यरिक् पोःइलो॥ कर हाःल्ले मेगत्तुन्, खेल्ले कत्तुबान्नाइ नाप्तो॥³⁰ आल्ल खेन् इनाःम्बा सेवारोबान् लाःक्कात् खादाम्मो लाप्फुःसेम्मे?॥ खेप्पो हाःप्मान् नु सा?रिक् तुक्खेःल्ले हाबो? येःइमान् पोःइलो॥”

कुनुप्पा खासेन्

³¹ “मेन्छाम्साःन् कुमिमिदिइडो केरेक् कुमाइलाइइबाहा?नु युःल्ले खुने? मिमिदिइगेन् कुहाइयुक्नाओ युइसिइलो॥³² इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा केरेक् मेन्छाम् सुवाइहा? खुने? कुदगि मेजुम्लो॥ हेक्क्याइ मेल्तुक्कम्बाल्ले मेल्तुक्का? मेन्दाक्का?लाम् सेन्दुसिबा कुइसिःक् मनाहा? सेन्दुसिरो॥

³³ कुजुप्साइ लेप्पाइ मेल्तुक्का? नु कुभेन्छाइ लेप्पाइ मेन्दाक्का? सेन्दुसिरो॥³⁴ हेक्क्याइ हाइडिल्ले कुजुप्साइ लेप्पाइबाहा? मेत्तुसि, ‘पानुदिइ आम्बारे मु?इसाम् पिरुसिबासे, त्येम्मे?ओ, नावागेन्वइःत् नेस्सेआइधो खिनि? लागि यारिप् चोःक्मनाबा हाइजुम्मिन् युक्तेम्मे?ओ॥³⁵ थेआइभेल्ले इइगा? आसेलाःक्तेआइ वयाइडिल्ले इइगा? कुजा याम्पि आगेबिरे, आवामिःसेआइ वयाइडिल्ले च्वाःत् याम्पि आगेबिरे, इइगा?

† ग्रिक् पाःन्दाइडो “तालेन्त”॥ थिक् तालेन्तेन् २४ के.जि. योरे॥

वा?मा तेन मेःन्ने लाम्दिःक्या पोःक्खाइडाइ वयाइडिल्ले खिनि? हिम्मो याम्पि आगेदे?रिरो॥³⁶ हेक्क्याइ इङ्गा? तेःफुइ मेःन्ने वयाइडिल्ले तेःत् याम्पि आगेबिरे, इङ्गा? तुगाइडाइ वयाइडिल्ले याम्पि कम्भाइ आगेमेत्ति, हेक्क्याइ पुड्लाहिम्मो मेसाक्ताइडाइ यागाइडिल्ले याम्पि आगेसा?रिरो॥³⁷ हेक्क्याइ खेन् सामयोनिबाहा?रे खुने? नोगप् मेबिरु, 'दाइबे, आप्फाल्ले खेने? साक्मेन्जा निःआसिगेआइ कुजा पिआसिगेबे? केवामिःसेबा निःआसिगेआइ च्वाःत् थुड्मा पि?आसिगेबे? ³⁸ हिम्धाःइ मेःन्ने लाम्दिःक्या केबोःक्खेबा निःआसिगेआइ हिम्मो ते?आसिगेबे? आप्फाल्ले तेःत् मेःन्ने निःआसिगेआइ तेःत् पि?आसिगेबे? ³⁹ आप्फाल्ले खेने? केदुगेबा नु पुड्लाहिम्मो केयागेबा निःआसिगेआइ सा?आसिगेबे?' ⁴⁰ हेक्क्याइ हाइडिल्ले खेइहा? मेत्तुसि 'इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, कइहा?ओ केवा?बा आम्भु? आन्सा?सिओ लत्छा चुक्पाधिक् च्वा केमेत्तुम्, खेन् इङ्गा?ए याम्पि आगेमेत्तिबारो॥' ⁴¹ हेक्क्याइ हाइडिल्ले कुभेन्छाइ लेप्पाइबाहा? मेत्तुसि, 'खिनि? निड्वा?फु साक्मुराःल्ले केदेत्तिबासे, खिनि? इङ्गा?ओलाम् पेगेम्मे?ओ॥ खिनि?ग माफेन्साम्मिन् नु खुने? कुमाइलाइइबाहा? केःप्पासि फा?आइ यारिप् चोगुबा आप्फाल्लेआइ मेन्छिःमना मि केदिःप्पा खेमायइसड्डो पेगेम्मे?ओ॥ ⁴² थेआइभेले इङ्गा? आसेत्ताःक्तेआइ वयाइडिल्ले इङ्गा? कुजा याम्पि आगेम्बिरिन्, आवामिःसेआइ वयाइडिल्ले च्वाःत् थुड्मा याम्पि आगेम्बिरिन्, ⁴³ इङ्गा? वा?मा तेन मेःन्ने लाम्दिःक्या पोःक्खाइडाइ वयाइडिल्ले खिनि? हिम्मो याम्पि आगेन्दे?रिन्, इङ्गा? तेःफुइमेःन्ने वयाइडिल्ले तेःत् याम्पि आगेम्बिरिन्, हेक्क्याइ इङ्गा? तुगाइ हेक्क्याइ पुड्लाहिम्मो साक्ताइडाइ यागाइडिल्ले याम्पि आगेन्छा?रिन्लो॥' ⁴⁴ हेक्क्याइ खेइहा?रेआइ नोगप् मेबिरु, 'दाइबे, आप्फाल्ले आनिगे खेने? केसेत्ताःक्तेबा नु केवामिःसेबा हेक्क्याइ वा?मा तेन मेःन्ने नु तेःफुइ चाहाबा केजोगेबा, केदुगेबा नु पुड्लाहिम्मो केयागेबा निःसुम्बेआइ कुभा? मेबिआसिगेन्ने?' ⁴⁵ खेन् येम्मे खुने? नोगप् पिरुसि, 'इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, कन् आम्भु? आन्सा?सिओ आत्तिन् लत्छा चुक्साधिक् हेक्के केम्मेत्तुम्मिन्, खेन् इङ्गा?ए याम्पि आगेम्मेत्तिम्बरो॥' ⁴⁶ हेक्क्याइ खेइहा?ग मेन्नुप्पनाबा खुम्दिइडो मेबेःक्लो, कर सामयोनिबाहा?ग मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन्ने मेबेःक्लो॥"

येसुःन् सेप्पा चेम्भन्

मर्कुस १४.१-२, लुका २२.१-२, युहन्ना ११.४५-५३

26 येसुरे कन् केरेक् पाःन्हा? पाःत्तु सुरुआइ खुने? कुहु?साम्बाहा? अक्खे मेत्तुसि, ² "यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्मिन् ताःमा नियेन्लक् वा?बाग खिनि? केनिःसुम्मेरो, हेक्क्याइ मेन्छाम्साःन् सिलाम्साक्मा सिड्डो फोःन्हे हुक्मेसुत्तु?रो॥" ³ खेन् येम्मे तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि तुम्लाप्तोःबाहा? मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले कुहिम्मो मेजुप्से॥ खेल्ले कुमिङ्ग कैयाफास वये॥ ⁴ हेक्क्याइ खेइहा?रे येसुःन् आक्खेल?रिक् स्वाःत्ताइ तेम्माआइ सेप्पाबे फा?आइ चेम्भन् मेजोगुरो॥ ⁵ कर खेइहा?रे मेबाःत्तु, "कन् तड्नाम्मोग आनि? हेक्के चोःक्मा मेनु?नेन्लो, मेःन्ने फा?ग्र कन् मनाहा?रे हयइकिल्लिइ मेजोगुरो?रो॥"

येसुःन्फुड्नाम्मैहुःत्तु?

मर्कुस १४.३-९, युहन्ना १२.१-८

⁶ खेन् येम्मे येसुःन् बेथानि पाइभे?ओ लोगे? तुक्मालाम् केवेःप्पा सिमोनरे कुहिम्मो वयेरो॥ ⁷ हेक्क्याइ चाजानु युडेल्ले मेन्छुमा?धिक् इमेल्लुड्बा फुड्नाम्केयाक्पा लेम्भालुड् पर्यामानु त्येआइ येसुरे कुधेगेःक्पो हुक्खुरो॥ ⁸ खेन् मेनिःसुआइ कुहु?साम्बाहा?रे खुनि? सिक् पोगेआइ अक्खे मेबाःत्तु, "थेआइ कन् फुड्नाम्मिन् चासोःक्खुबाबे? ⁹ कङ्ग यारिक् याइडो सड्माआइ याइगेसा?बाहा? पिःमनासिल्ले पोःक्खेबारो॥" ¹⁰ येसुरे कन् निड्वा? खोःसुआइ खेइहा? नोगप् पिरुसि, "थेआइ कन् मेन्छुमा?इन् तुक्खे केजाःत्तुम्बाबे? खेल्लेग आलागि नुःबा चोगुआइ वा?रो॥ ¹¹ याइगेसा?बाहा?ग सदादिइ खिनि?नु मेवा?रो॥ कर इङ्गा?ग सदादिइ खिनि?नु मेवा?आन्तो॥ ¹² खेल्ले नासिङ्गेन् आधक्को फुड्नाम्मिन् हुक्खुआइ आलुप्पाल्लेन् यारिप् चोगुआइ वा?रो॥ ¹³ इङ्गा? सेक्खाए

मेत्तिइ, इक्सादिइ खाम्बेःक्मो आत्तिसाइ सुनाइइ इड्भोःल्ले, खेप्पो कन् मेन्छुमा?इल्ले चोगुबा कुयाःम्बक्किन् मनाहा?रे मेजेक्खुआइ निड्वा? मेइःत्तुरो॥"

यहुदा इस्करियोतेन् येसुःन् इड्लेक्मा पाःन्ने तेन्
मर्कुस १४.१०-११, लुका २२.३-६

¹⁴ हेक्क्याइ थिक्-नेत्तु कुहु?साम्बाहा?ओ यहुदा इस्करियोत मेप्पनाबेन् तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?रो पेआइ ¹⁵ मेत्तिसि, "येसुःन् केदेम्सुम्ल फा?आइ खिनि? हुक्को थाःसुइ पिनिड्डिल्ले इङ्गा? थे याम्पि आगेबिरेबे?" हेक्केःल्ले खेइहा?रे सुम्बोःइ (३०) युप्पायाइ खेन् मेबिरु॥ ¹⁶ खेन् येम्माइधो यहुदाःल्ले येसुःन् इड्लेक्मा फा?आइ सुयेम् कोःप्पा हेःक्तुरो॥

येसुरे यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्मो चा चः?

मर्कुस १४.१२-२१, लुका २२.७-१४

¹⁷ आल्ले सिदा? मेन्भःन्नेबा खरेःइ चामा तड्नाम्मिल्ले थिक्सिगेःक्पा येन्ने येसुरे कुहु?साम्बाहा? खुने?ओ मेदयेआइ सेःन्मेदोसु, "दाइबे, यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्मेन् चामा थुड्मा आत्तो यारिप् चोःक्मा केल?बा निड्वा? केइःत्तुआइ वा?बे?"

¹⁸ येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "खिनि? येक्क्यक्को पेगेम्मे?, खेप्पो लत्छा मनाधिक् केदुमुम्॥ खेन् अक्खे मेत्तेम्मे?, 'दाइबाल्ले अक्खे पाःत्तुआइ वा?, इङ्गा? आयेम्मिन् निःत्ताइडे त्येआइ वा?रो, खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा? खेने? केहिम्मो आहु?साम्बाहा?नु यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्मेन्ससाइसोःत् चोगुम्बे?रो॥"

¹⁹ हेक्केःल्ले हु?साम्बाहा?रे येसुरे पाःत्तुबा कुइसिःक्के यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्मेन्चामा थुड्मान्यारिप् चोगेल्छु॥

²⁰ हेक्क्याइ युःन्छिक् येसुःन् थिक्-नेत्तु कुहु?साम्बाहा?नु सोरिक् चामा तेन्ने युड्सिइ॥ ²¹ हेक्क्याइ मेजर मेयुडेल्ले अक्खे मेत्तुसि, "इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, खिनि?ओ थिक्किल्ले इङ्गा? इड्लेक्कारो॥"

²² हेक्केःल्ले खेइहा? सा?रिक् निड्साम्मो मेधेआइकेरेक्के खुने? सेःन्दोःमा मेहेःक्त्तु, "दाइबे, केबाःत्तुबा मनाःन् इङ्गा?बि?"

²³ येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "आल्लो इङ्गा?नु सोरिक् केजाबार केयुड्बाथिक्किल्ले इङ्गा? इड्लेक्कारो॥ ²⁴ मेन्छाम्साःइग सामयोसाप्पलाओ साप्तेबा कुइसिःक्के सिःमाए पोःइलो॥ कर मेन्छाम्साःन् इङ्गेलेक्पेइग चिःत्ते स्येरो! खेइग सामेवाःन्छिड्डिन्निन्ने नुरेबारो॥" ²⁵ हेक्क्याइ सेक्खाओ खुने? इड्लेक् केमेप्पा यहुदाःल्लेआइ सेःन्दोसु, "सिक्साम्बे, केबाःत्तुबा मनाःन् इङ्गा?एबि?"

येसुरे नोगप् पिरु, "खेने? आबाडे केबाःत्तुरो॥"

²⁶ खेइहा?रे मेजर मेयुडेल्ले येसुरे खरेःइडिन् खप्सुआइ निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरु, हेक्क्याइ खेःक्खुआइ कुहु?साम्बाहा? अक्खे मेत्तुसिर पिरुसि, "कन् ताःक्तेम्मे?आइ चेम्मे?ओ, कङ्ग नासिङ्गेन् आधक्को॥" ²⁷ हेक्क्याइ चल्लड्ना खोर्याःन् पक्खुआइ निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरु, हेक्क्याइ खेइहा? अक्खे मेत्तुसिर पिरुसि, "खिनि? केरेक्के कन् थुडेम्मे?ओ॥ ²⁸ कन् निड्वा?फुमाइडिन्नु चोःक्मनाबा कुसइ माइहुप्पेन्आमाक्खि?रो॥ कन् यारिक् मनाहा?रे खुनि? लायोःन् लेप्पि पोःइल फा?आइ वादेःन्लो॥ ²⁹ इङ्गा? मेत्तिइ, आइन्नाइधो पानुदिइ आम्बारे कुहाइजुम्मे खिनि?नु कुसइ चेल्लेक्से? थिःन् मेन्धुइडे थारिक् याम्मो चेल्लेक्से? थिःन् मेधुइडान्लो॥"

³⁰ हेक्क्याइ खेइहा?रे माइसेवा साम्लो साम्मेलोरेआइ जैतुन कोःक्माओ मेबेरो॥

† सिदा? मेन्भःन्नेबा खरेःइ चामा तड्नाम्मिन्नु यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्मिन्ने? वे? तड्नाम्मिरो, कर सोसोरिक्केदाःबा तड्नाम् पोःक्खेबाल्ले चोगुल्ले मनाहा?रे खेन्तड्नाम्हा? लत्छा मिड्डिल्लेआइकुसिड्मेनिःत्तु॥

पत्रुसरे खुने? ना?रुबा पा:न्नियेसुरे पा:तु?
मर्कुस १४.२७-३१, लुका २२.३१-३४, युहुन्ना १३.३६-३८

31 खेप्पो येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "आइन् सेन्दिक्सा खिनि? केरेक्ले इङ्गा? याप्पि केलेरि?आइ केबिगि?रो। थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खे पा:तुआइ पत्,

'इङ्गा? मेल्लुक्कम्बान् हिप्पुड,
हेक्क्याइ केरेक् मेल्लुक्का? केरेक् पिसाइ मेसेरो।' †

32 कर इङ्गा? कुसिवेत्ताम् कुहिइवेत् पो:इडाआइ खिनि?नु:ल्ले तगि गालिल थुम्पो पे:क्कारो।"

33 पत्रुसरे नोगप् पिरु, "केरेक्ले खेने? केम्लेत् केम्था:साइ इङ्गा?ग आप्फाल्लेआइ मेलेत्तेन्तो।"

34 येसुरे मेत्तु, "पत्रुसे, सेक्खाए मेत्ते?, आक्खो सेन्दिक इड्वा का:मानु:ल्ले तगिए, खुने? कुसिइ मेनि:त्तुडिन् केबा:त्तुर खेने? सुम्लेइ केना?आरो।"

35 कर पत्रुसरे हादिइ थक्तेर मेत्तु, "मे:न्तो, इङ्गा?ग खेने?नु सि:मा पो:इसाइ आप्फाल्लेआइ मेना?नेन्तो।" वे? हु?साम्बाहा?रेआइ बा हेक्केए मेबा:त्तुरो।

गेतसमनि मेप्पनाबा तेन्तो येसु:नतुवा चो:क्

मर्कुस १४.३२-४२, लुका २२.३९-४६

36 हेक्क्याइ येसु:न् कुहु?साम्बाहा?नु गेतसमनि मेप्पनाबा जैतुन सिड्लाओ पे, हेक्क्याइ खुने? खेइहा? अक्खे मेत्तुसि, "इङ्गा? खेप्पो तुवा चोगुडिडिल्ले खिनि? कप्पो युडेम्मे?ओ।" 37 येसुरे पत्रुसेन् नु जब्दियारे नेप्फु कुस्सा:हा? खुने?नु ते?रुसि, हेक्क्याइ खुने? सा?रिक् मिड्वारे कुधिन्नु निड्साम्मो थ्येरो। 38 हेक्क्याइ खेइहा? अक्खे मेत्तुसि, "इङ्गा?ग मिड्वारे यो:न्दाइडाइ सि:मालिड्थो थारिक् केराइडाइ वा?आरो। कप्पो चाइजाइडाइ युडेम्मे?र याप्पि चुम् आमैत्तेम्मे?ओ।"

39 खुने? याम्पो मिसाक् नानाक् पेआइ खाम्पो साम्बो:न् फन्डिइडाइअक्खेल?रिक् तुवा चोगेरो, "पानुदिइ आम्बे, पो:इमा सुक्ने फा?ग्र, कन् इनोगेन् तुक्खेरेन् खोर्यो:न् इङ्गा?ओलाम् खेत्तेदे:से?ओ। हेक्केसाइ आनिड्वा? हेक्केग मे:न्, कर केनिड्वा? हेक्केए पो:इलरो।"

40 हेक्क्याइ खुने? नु:क्खे फेरेल्ले कुहु?साम्बाहा? मेइप्सेआइ मेनेस्सेबा तुमुसि। येसुरे पत्रुसेन् मेत्तु, "खिनि? कुमुक्थिक्काइ इङ्गा?नु चाइजाइडाइ युड्मा केन्नुक्त्तिन्वि? 41 हड्सा?माओ मेध्थे?इगेन्त फा?आइ निड्वा? चाइजाइडाइ तुवा चोगेम्मे?ओ। खिनि? निड्वा?इल्ले नु:रिक्काइ चो:क्मा केगो:त्तुम्, कर खिनि? नासिड्गेन् थक्किङ्ग मेध्थुम्निन्बाल्ले चोगुल्ले केन्नुक्त्तुम्मित्तो।" 42 खुने? याम्पो पेआइ तुवा चोगु, "पानुदिइ आम्बो, इङ्गा? कन् इनोगेन् तुक्खेरेन् खोर्यो:न् मेन्धुड्डे मेबो:इडिन्ने फा?ग्र खेने? केनिड्वा? कुडिसि:क्के पो:इलरो।" 43 खुने? नु:क्खे फेरेल्ले याम्पो कुहु?साम्बाहा? मेइप्सेआइ मेनेस्सेबा तुमुसि, थेआइभेल्ले खेइहा? मिक्थु:माल्ले सा?रिक् तरुसिआइ मेवये।

44 खेल्ले चोगुल्ले खुने? खेइहा? लेरुधसिआइ याम्पो तुवा चो:क्से पेआइ तगि हेक्के तुवा चोगु। 45 हेक्क्याइ खुने? नु:क्खे फेरेआइ कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "खिनि? आल्लसाइ केनासिड्डिआइ केइप्सिआइ केनेस्सिबि? ओमेत्तेम्मे?, इङ्गा? मेन्छाम्सा:न् लायोबाहा?रे खुनि? हुक्को था:मा येम्मिन् त्येरो। 46 पोगेम्मे?, कप्पोलाम् पिगि! ओमेत्तेम्मे?, इङ्गा? याप्पि इङ्गोलेक्पेन्खा फेन्ल पत्तो।"

येसु:न् मेदेम्सु?

मर्कुस १४.४३-५०, लुका २२.४७, युहुन्ना १८.३-१२

47 येसु:न् हेक्केल?रिक् पारेर पत्तेल्ले थिक्-नेत् कुहु?साम्बाहा?ओबा यहुदा मेप्पनाबेन् खेप्पो केरे त्ये। खुने?नु तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि तुम्लाम्लो:बाहा?रे मेबाइघुसिबा ताभे नु तक्का:त् केगप्पा यरिक्

मनाहा?आइ मेवये। 48 आल्ल येसु:न् इङ्गोलेक्पेल्ले आत्तिन् मना:न् इङ्गा? चुप् मेत्तुड, खेन् तेम्सेम्मे? ल?रिक् मिक्से:न् पिरुसिआइ वये। 49 खिमो यहुदा:न् येसुरो पेआइ "आसेवारो, सिक्साम्बे" मेत्तुर चुप् मेत्तु।

50 हेक्के:ल्ले येसुरे खेन् मेत्तु, "चुम्मे, खेने? थे चो:क्से केदयेबा खेन् हारा चोगे?ओ।" हेक्क्याइ वे? मनाहा?रे येसु:न् हुक् मेयाक्तुआइमेदेम्सुरो।

51 येसु:न्नु केवा?बाहा?ओ थिक्ले ताभे:न् तरप् फि:क्खुआइ मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले कुसेवारोबान् चेप्पुल्ले कुनेक्खो?बान् पेत्तु था:सुरो।

52 येसुरे खेन् मेत्तु, "केदाभे:न् फेसि:प्पो याक्ते?, थेआइभेल्ले आत्तिल्ले ताभे:न् ओगप् चोगु?, खेन् ताभेलाम्मे सि:र?। 53 इङ्गा? पानुदिइ आम्बा:न् ना:क्तुडिडिल्ले माइलाइड्बाहा?रेन् थिक्-नेत् तुरानु:ल्ले यरिक् † इङ्गा? याप्पि ताइसे:प्से खिमो मेबाइघुन्तिन्वि? 54 कर हेक्केल?रिक् ना:क्तुडिडिल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् पो:इमाए पो:इ ल?रिक् साप्तेबान् आक्खेआइ केप्पाबे?"

55 हेक्क्याइ येसुरे कुदेम्से केदा:बा मनाहा? मेत्तुसि, "इङ्गा? हाइबिप्पुड केजो:क्पाआबि? थेआइ इङ्गा? आदेम्से ताभेनु तक्का:त्तु केदये?इबे? इङ्गा?ग थिक्था:न्धक्सा माइहिम् लक्खुम्पो निसाम् हु?इसे वयाइबा हेक्केसाइ याप्पि केन्देस्सिन्। 56 कर कड्ग माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे मेसाप्तुबान् केल्ल फा?आइ पो:क्खेबरो।" हेक्क्याइ केरेक् कुहु?साम्बाहा?रे पक्मेध:आइ मेघेत्तिड् मेबेरो।

येसु:न् येजुम्भो तगि मेयेप्सु?

मर्कुस १४.५३-६५, लुका २२.५४-५५, ६३-७१, युहुन्ना १८.१३-१४, १९-२४

57 हेक्क्याइ येसु:न् केदेम्बाहा?रे खुने? मानिड्वा?फुसाम्बा कैयाफासरे कुहिम्पो मेदे?रु। खेप्पो साम्योथिम्साम्बाहा? नु यहुदि तुम्लाम्लो:बाहा? मेजुप्सेआइ मेवयेरो। 58 कर पत्रुसरेग येसु:न् नु खेन् मनाहा? मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले कुलक्खुम्पो थारिक् मा:इघालाम् तिम्दुसिरो। हेक्क्याइ आल्ल येसु:न् थे मेमेत्तुइला ल?रिक् ओमेत्ते छे सिगाइ ला:सेआइ सेवारोबाहा?नु युड्सिड्लो।

59 आल्ल तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि येजुम्भोरेन् केरेक् पासिड्पादाइलाहा?रे येसु:न् सि:मेल्लेन् खुम्दिइ पिमा फा?आइ खुने? कुदक्लेइवाओबा आप्तिक्हा? मेगो:त्तु। 60 खेप्पो यरिक् फोत्याबा आप्तिक् केगु:प्पाहा? मेल:न्दे, कर खेइहा?रे थेआइ तसि मेड्घो:सुन्। कुनुप्पो नेप्फु मना ल:न्देत्तिआइ 61 पा:त्तेत्तु, "कन् मना:ल्ले निड्वा?फु माइहिम्मिन् य:मा सुक्तुड, हेक्क्याइ सुम्येन्तो याम्पो चो:क्मा सुक्तुड्लो ल?रिक् पा:त्तुरो।" 62 हेक्क्याइ मानिड्वा?फुसाम्बान् पोगेआइ येसु:न् से:न्दोसु, "कन् मनाहा?रे केदक्लेइवाओ पिरेत्तुबा तो:न्दिल्ले कुया:म्बेओ थेआइ खेने? नोगप् केम्बिरुन्तिन्बाबे?" 63 कर येसु:न् मेम्बा:त्ते येबे। हेक्के:ल्ले मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले मेत्तु, "आजुनि निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिड्डो खेने? इड्जा:इ पिने, सेक्खाए आमैत्ते?, खेने? निड्वा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा निड्वा?फुसा:नेबि?"

64 हेक्के:ल्ले येसुरे नोगप् पिरु, "ओरो, खेने? आबाडे हेक्के केबा:त्तुरो। कर इङ्गा? मेत्तिड्, ता:न्दि इङ्गा? मेन्छाम्सा:न् मुक्साप्पाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुजुप्साइ लेप्पाइ युड्डा?बा नु साइग्राम्पेदाइडोनु खाप्पि:त्तो यु:आबा केनि:सुम्तो।" †

65 हेक्क्याइ मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले कुसाक्केन् ओसे:न्धाक्त्तुसिर आबाडे कुदे:त्तिन् थे:क्खुआइअक्खे पा:त्तु, "कल्लेग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेइवाओ माइचे?या पा:न्पा:त्तुरो! आल्ल आनि? वे? तो:न्दिहा? थेआइ चाहाबा आजोगेबे? कल्लेग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेइवाओ माइचे?या पा:न्पा:त्तुबान् खिनि? केघेप्सुम्लो। 66 कन् पा:न्तो खिनि? थे केबा:त्तुम्?"

खुने? सि:माए पो:इफा?आइ खेइहा?रे नोगप् मेबिरु। †

67 हेक्क्याइ खेइहा?रे येसु:न् कुनाराओ थेत् मेधो:क्तुर हुक्पुत्तिल्ले मेलक्तु। हेक्क्याइ कुभारेग कुनेदेड्बान् मेलेक्खुआइ 68 अक्खे मेबा:त्तु,

†† यहुदि साक्थिम्पो ते:इजुम् मेदुम्मित्तु चुप् मेमेत्तिड्लो। † गिक् पा:न्दाइडो "लिजन्"। † खेन् येम्पो थिक् लिजन् फा?इन् ६००० मनाहा? मेवयेरो। †† दानिएल ७.१३ नि:रे?। †† लेबि २४.१६ ओ माइचे?या पा:न्केबा:प्पेन्सेप्पा केबो:इबा वये।

“निड्वा?फुमाड्डिल्ले से:न्दुबा खिस्ते, ल आल्ल माड्निड्वा?पा:न् पारे?!”
खेने? हा:ल्ले केहिप्ते?”

पत्रुसरे येसु:न् कुसिड् मेनि:त्तुड्डिन् पा:त्तु
मर्कुस १४.६६-७२, लुका २२.५६-६२, युहुन्ना १८.१५-१८, २५-२७

69 आल्ल पत्रुसेन् ला:क्कात् लक्खुम्मो युड्डिल्ले खेप्पो सेवारोमा चुक्काधिक्
फेरेआड् मेत्तु, “खेने?आड् गालिलस्मा येसु:न्नुए केवयेरो।।”

70 कर पत्रुसरे केरेक्ले खुनि? तगि खेन् पा:न्निन् ना?रुर मेत्तु, “खेने?
केबा:त्तुबान् कुसिड् मेनि:प्पेन्तो!”

71 हेक्क्याड् खुने? लक्खुम्मोलाम् ता:क्हन लेप्पाड् पे।। खेप्पो वे?स्मा
सेवारोमा चुक्किल्ले खुने? नि:सुआड् वे? मनाहा? मेत्तुसि, “कन् मना:न्नाड्
नासरतस्मा येसु:न्नुए वयेरो।।”

72 पत्रुसरे माड्हेक्किड्डल याम्मो खेन् पा:न्निन् अक्खेल?रिक् ना?रु,
“सेक्खासाड् इड्गा?ग कन् मना:न् कुसिड् मेनि:त्तुड्डिन्तो!”

73 सप्फाआड् खेप्पो केयेप्पा मनाहा? पत्रुसरो मेबेआड् मेमेत्तु,
“सेक्खासाड् खुने? कुहु?साम्बाहा?ओ खेने?आड् लत्थिक्नेरो, थेआड्भेल्ले
केबा:न्डक्ला:न् गालिलस्मा कुड्डिसि:क् चो:क्लो।।”

74 हेक्के:ल्ले पत्रुसरे याम्मो माड्हेक्किड्डल पा:त्तु, “सेक्खासाड् कन्
मना:न् इड्गा? कुसिड् नि:त्तुड्डाड् वा?आने फा?ग्र इड्गा? सि:आर।।”
हेक्के पा:त्तुनामे:न्ने इड्वा:न् का:सेरो।। 75 हेक्के:ल्ले पत्रुसरे खिमो येसुरे
इड्वा का:मानु:ल्ले तगि खेने? सुम्लेड् केना?आ ल?रिक् पा:त्तुबा पा:न्निन्
कुनिड्वा? सुम् ल?रे।। हेक्क्याड् पत्रुसेन् लक्खुम्मोनु ल:न्दे पेआड् उ:क्काड्-
उ:क् हाबेरो।।

येसु:न् सुहाड्गोम्बा पिलातसरो मेदे?रु
मर्कुस १५.१, लुका २३.१-२, युहुन्ना १८.२८-३२

27 कुनाम्दा:प्पा खाओ:त्तेर पत्थेल्लेसा तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु
यहुदि तुम्नाम्तो:बाहा?रे आक्खेल?रिक् येसुरे सि:मेल्लेन् खुम्दिड्
खो:सुर या:म्माबे फा?आड् निड्से:क् मेजोगुरो।। 2 हेक्क्याड् खेड्हा?रे
येसु:न् इमेधे:क्खु हेक्क्याड् रोमि सुहाड्गोम्बा पिलातसरो मेदे?रुरो।।

यहुदा इस्करियोतिन् आबाडे फो:न्धिड् सि:?
से:क्युक्किम्बाहा? १.१८-१९

3 हेक्क्याड् खुने? इड्गोलेक्का यहुदा:ल्ले येसु:न् सि:मेल्लेन् खुम्दिड् मेबिरु
केल?बा पा:न्निन् नि:सुआड् सा?रिक् कुनिड्वा? लो:रे, खेल्ले चोगुल्ले खेन्
सुम्बो:ड् युप्पायाड्डिन् ते?रुआड् तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि
तुम्नाम्तो:बाहा? अक्खे मेत्तुसिर नु:क्त्तु पिरुसि, 4 “इड्गा?ग लायो
चोगुड्डाड् वा?आरो, थेआड्भेल्ले आप्फाल्लेआड् फेन् या:म्बक् मेन्जो:क्के
केवा?बा मना:न् इड्डेक्त्तुड्डो।।”

हेक्के:ल्ले खेड्हा?रे नोगप् मेबिरु, “आनिगे थेआड् चोगुम्बेबा हो:प्पो।।
खेड्ग खेने? आबाडे केजोगुबारो।।”

5 खेन् खेप्सुआड् यहुदा:ल्ले खेन् युप्पायाड्डिन् माड्हिम्मो लाप्फुसुध,
हेक्क्याड् ल:न्दे पेआड् आबाडे फो:न्धिड् स्पेरो।।

6 तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?रे खेन् युप्पायाड्डिन् मेघप्सुआड् मेबा:त्तु,
“कड्ग मना सेत्थे पिमनाबा याड्डो, हेक्के:ल्ले माड्हिम् याड्भुड्माओ
के:प्पा साम्योथिम्मिल्ले आम्बिनेन्तो।।” 7 हेक्के:ल्ले खेड्हा?रे को:म्भलेरे
कुड्क्ताप्पिन् ताक्कन्निबाहा? मेसि:ल्ले लुप्पासि फा?आड् इड्मा नि:न्धो
मेजोगु।। 8 खेल्ले चोगुल्ले आड्न् थारिक्साड् खेन् इक्ताप्पिन् माक्खि?रे
इड्मनाबा इक्ताप् ल?रिक् मेमेत्तुरो।। 9 कड्ग माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्पा
यर्मिया:ल्ले अक्खेल?रिक् पा:त्तुबान् केरेबारो-

“इसाइलिहा?रे मेहेन्दुबा कुमेल्लुड् सुम्बो:ड् युप्पायाड् मेदा:क्तुरो,
10 हेक्क्याड् दाड्बेल्ले ओ:न्धाक्ताड्बा कुड्डिसि:क् खेड्हा?रे को:म्भलेरे
कुड्क्ताप्पिन् मेड्डुरो।।” †

येसु:न् सुहाड्गोम्बा पिलातसरे कुदगि
मर्कुस १५.२-५, लुका २३.३-५, युहुन्ना १८.३३-३८

11 आल्ल येसु:न् रोमि सुहाड्गोम्बा पिलातसरे कुदगि येबेल्ले सुहाड्गोम्बेल्ले
खुने? से:न्दोसु, “सेक्खा खेने? यहुदि हाड्नेबि?”

येसुरे नोगप् पिरु, “खेड्ग खेने?ए केबा:त्तुर केबल्लो।।”

12 कर येसुरे कुदक्लेड्वाओ तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि
तुम्नाम्तो:बाहा?रे आप्तिक् मेगु:त्तुल्ले खुने? मेम्बा:त्ते येबेरो।। 13 हेक्के:ल्ले
पिलातसरे से:न्दोसु, “खेने? केदक्लेड्वाओ केम्गु:त्तेबा आप्तिक्किन्
केड्घेप्सुन्बि?” 14 कर येसु:न् पा:न्धिक्काड् मेम्बा:त्ते येबे, हेक्के:ल्ले
सुहाड्गोम्बाल्ले सा?रिक् कुनिड्वा? मयेरो।।

15 आल्ल यहुदि चो:क्युम्भो तड्नाम्मो लत्था साक्का केधा:बा मना:न्
मनाहा?रे लेरे आबिरे? फा?आड् पेति मेभाक्त्तुल्ले सुहाड्गोम्बाल्ले लेप्पा
थिम् कत्तुरो।। 16 खेन् येम्मी बरब्बास मेप्पनाबा केड्ड्बा कु?ड्गोभे?बान्
पुड्डलाहिम्मो साक्तेआड् वये।। 17 खेल्ले चोगुल्ले मनाहा? मेजुप्सेआड्
मेवयेल्ले पिलातसरे खेड्हा? से:न्दोसुसि, “आत्तिन्लेरुड् पिनिड् फा?आड्
निड्वा? केड्:त्तुम्माड् केवयि?बे? बरब्बासेन बि इ निड्वा?फुमाड्डिल्ले
से:न्दुबा खिस्ते मेप्पनाबा येसु:न् लेरुड् पिनिड्बाबि?” 18 थेआड्भेल्ले यहुदि
लाम्पो:बाहा?रे येसु:न् नामेहेत्तुआड् खुने?ओ हुक्मेसुत्तुबा पा:न्निन्
कुसिड्डिन्:त्तुआड् वये।।

19 पिलातसेन् खासेन् युक्काओ युड्डेलेए मेलिड्डोन् कुमे:त्तिल्ले अक्खे
पा:त्तुर इड्घड् हाक्त्तु, “खेन् साम्योनिबा मना:न् थेआड् मेमेत्तेने?ओ,
थेआड्भेल्ले आन्दे सेन्दिक् खेन् मना:ल्ले चोगुल्ले सा?रिक् ताप्फे:म्बा
सेप्पाड् माक्त्तुड्डो।।” 20 कर तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि
तुम्नाम्तो:बाहा?रे बरब्बासेन लेप्पा पाड्ड्मा हेक्क्याड् येसु:न् सि:मेल्लेन्
खुम्दिड् पिमा पाड्ड्मा पो:ड् ल?रिक् मनाहा? मेहुसुसिरो।। 21 सुहाड्गोम्बाल्ले
खेड्हा? से:न्दोसुसि, “खेन् नेप्फुओ आत्तिन् लेरुड् पिनिड् फा?आड् खिनि?
निड्वा? केजोगुम्माड् केवयि?बे?”

मनाहा?रे मेमेत्तु, “बरब्बासेन लेरे?ओ।।”

22 पिलातसरे से:न्दोसुसि, “हेक्केने फा?ग्र निड्वा?फुमाड्डिल्ले से:न्दुबा
खिस्ते मेप्पनाबा येसु:न् थे मेत्तुड्बाबे?”

खेड्हा?रे नोगप् मेबिरु, “सिलाम्साक्का सिड्सम्दाड् फो:न्दे?ओ।।”

23 हेक्के:ल्ले पिलातसरे याम्मो से:न्दोसुसि, “थेआड्बे? खेल्ले थे या:म्बक्
फे:न्दुआड् वा?बे?”

कर खेड्हा? आल्लसाड् सा?रिक् मेअ:क्ते, “खेन् सिलाम्साक्का
सिड्सम्दाड् फो:न्दे?ओ।।”

24 आल्ल पिलातसरे थेआड् चो:क्का सुक्मेन्देप्पनाबा नु याम्मो
हयड्किल्लिड् केबो:ड्बा नि:सुआड् कन् पा:न्तो खुने? कुहुक् हो:पल?रिक्
ओसे:न्धाक्से कुहुक्हा? वाहत्तुर खेड्हा? मेत्तुसि, “कन् या:म्बक् मेम्भे:न्ने
केवा?बा मना:ल्ले कुसि:मेन्तो इड्गा? आलक् हो:प्पो।। अक्खे
केजो:क्काहा?ग बा खिनि?निड्डो।।” 25 हेक्के:ल्ले केरेक् मनाहा?रे मेमेत्तु,
“कन् पा:न्निल्लेन् तन्हुड्डिन् आनिगे नु आनिगे मु?इदाड्सा सम्दाड्
था:ररो।।”

26 हेक्क्याड् पिलातसरे बरब्बासेन लेरु पिरुसि, कर येसु:न् ते:म्भुक्
याक्का पाड्डुसिआड् सिलाम्साक्का सिड्सम्दाड् फो:म्मा फा?आड् रोमि
थक्सुबाहा? हुक्सुत्तुसिरो।।

थक्सुबाहा?रे येसु:न् नामेन्छा? मेमेत्तु?
मर्कुस १५.१६-२०, युहुन्ना १९.२-३

27 हेक्क्याड् सुहाड्गोम्बाल्ले कुधक्सुबाहा?रे येसु:न् खुनि? तुरा यक्को
मेदे?रुआड् खेप्पो तुराबा केरेक् थक्सुबाहा? कुधिरि मेजुप्से।। 28 खेड्हा?रे
कुदे:त्तिन् मेभेन्दु मेबिरुआड् परान्ता हाड्डे:त्तिन् मेजाक्त्तु।। 29 हेक्क्याड्
तिड्डे:क्किल्लेन् तिच: मेभयुआड् कुधेगे:क्को मेधु:क्त्तु।। हेक्क्याड् खेड्हा?रे
तक्का:त्तिन् कुजुप्साड् हुक्को मेभत्तुआड् कुदगि थुड्बोहज? मेयुड्सिड्डल
अक्खेल?रिक् किना:न्दि मेबिरु, “यहुदि हाड्डे, तियाहा!।” 30 खेड्हा?रे
खुने? थ्येत् मेधो:क्त्तुआड् तक्का:त्तिल्ले कुधेगे:क्को एत्तेड् मेघाक्खु।।

31 हेक्केल?रिक् खेइहा?रे येसु:न् किना:न्दि मेबिरु मेसुरुआइ खेन् हाइदे:त्तिन् मेभेन्दुआइ कुदे:त्तिन् मेजावक्तु॥ हेक्क्याइ खेन् थक्सुबाहा?रे खुने? सिलाम्साकमा सिङ्गो फो:न्हे मेदे?रुरो॥

येसु:न् सिलाम्साकमा सिङ्गसम्दाइ मेभो:न्दु?
मर्कुस १५.२१-३२, लुका २३.२६-४३, युहुन्ना १९.१७-२७

32 खेइहा? मेबेर मेबत्छेल्ले साइरेनि येक्यक्लाम् केदा:बा सिमोन मेप्पनाबा मना:न् मेदुमुआइ येसुरे कुसिलाम्साकमा सिङ्गिन् साक्केल्लेक् पड्मा मेबाइघु॥ 33 खेइहा? गलगथा मेप्पनाबा को:क्माओ मेगेरे (गलगथा फा?इङ्ग मिक्खो:क्पा पो:इलो)॥ 34 खेप्पो खेइहा?रे येसु:न् केधि:क्पा सिदा? फुप्पनाबा चेल्लेक्से? थि:न् मेधुइघु, कर येसुरे खेन् सा?रुआइ थुड्मा मेदेन्देन्॥

35 खेइहा?रे खुने? सिलाम्साकमा सिङ्गसम्दाइ मेभो:न्दुआइ कुदे:त्हा? हा:त्तिङ्मा फा?आइ त?या:न्सो:न् मेगेसुरो॥ 36 खेइहा?रे खेप्पो सिलाम्साकमा सिङ्गिल्ले कुबुड्मो मेयुडेरे खुने? मेगे:सुरो॥ 37 हेक्क्याइ येसुरे कुधेगे:क् सम्दाइ कुआत्तिक सक्किन् मेधिप्सुआइ पत्छे, खेप्पो “कङ्ग यहुदिहा?रे खुनि? हाइ येसुरो” ल?रिक् मेसाप्तुआइ पत्छे॥

38 खुने?नुए कुभेन्हाइ न कुजुप्साइबा सिलाम्साकमा सिङ्गहा? सम्दाइ नेप्फु फा:न्दाहा? थक्सुबाहा?रे मेभो:न्दुसुरो॥ 39 खेप्पोलाम् लाङ्गेधे:क्पा मनाहा?रेआइ खुनि? थेगे:क्पेन्मेहिक्खुर अक्खेल?रिक् खुने? किना:न्दि मेबिरु, 40 “खेने? माइहिम्मिन् केय:बाआइ सुमयेन्तो केजो:क्पे, खेने? निड्वा?फुसा:ने फा?ग्र सिलाम्साकमा सिङ्गोलाम् यो थ्ये?आइ आबाडे ताइसे:प्सिङ्गे?ओ॥”

41 हेक्केल?रिक्के तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु साम्योथिम्माम्बाहा? हेक्क्याइ यहुदि तुम्नाम्लो:बाहा?रेआइ खुने? किना:न्दि मेबिरु॥ 42 खेइहा?रे मेबा:त्तु, “खेल्लेग वे?हा? ताइसे:प्सुसि, कर आबाडे ताइसे:प्सिङ्मा मेसुक्तेन्तो॥ खुने?ग इस्त्राइलस्मा हाइमु! हारा? खुने? सिलाम्साकमा सिङ्गोलाम् यो थार, हेक्क्याइ आनिगे खुने? नसा:न् चोगुम्बे?रो॥ 43 खेल्ले निड्वा?फुमाइङ्गिन् नसा:न् चोगु?॥ हारा? निड्वा?फुमाइङ्गिल्ले निड्वा? चोगु?ने फा?ग्र खेन् खेप्पोलाम् आल्लो से:प्पुरो, थेआइभेल्ले खेल्लेग इङ्गा? निड्वा?फुसा:आ ल?रिक् पा:त्तुआइ वयेरो॥” 44 बा हेक्केल?रिक्के खुने?नु सिलाम्साकमा सिङ्गो मेभो:न्दुसिबा फा:न्दाहा?रेआइ खुने? किना:न्दि पिरैत्छुरो॥

येसुरे कुसक्मा पे:क्
मर्कुस १५.३३-४१, लुका २३.४४-४९, युहुन्ना १९.२८-३०

45 हेक्क्याइ लेन्दिक कुमुक् थिक्-नेत्ताड्धो कुमुक् सुम्सि थारिक् खादाम्माल्ले खेन् लाजे?इन्सिदेप् तेप्पुरो॥ 46 कुमुक् सुम्सि मुक्तेर पत्छेल्ले येसु:न् अक्खेल?रिक् यम्बा इक्लाओ अ:क्ते, “एलि, एलि लामा सबखथानि?” † (खेन् फा?इङ्ग “आनिड्वा?फुमाइडे, आनिड्वा?फुमाइडे, थेआइ केलेराइ केदे:साइबे?” पो:इलो॥)

47 खेप्पो केयेप्पा कुभारे खेन् मेधिप्सुआइ अक्खे मेबा:त्तु, “खेल्ले माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पा एलिया:न् उ:त्तुर पत्तो॥” 48 खेइहा?ओ लत्छा मनाधिक् खिमो लो:क्तेर पेआइ खिगाक्मा:न् केसु:प्पा चेल्लेक्से? थिओ नि:प्सु हेक्क्याइ तक्का:त्तिल्ले कुसम्मो फत्छु हेक्क्याइ येसुरे पि:त्तु थुड्दर फा?आइ कुमुराओ थुत्तु पिरुरो॥ 49 कुभारे मेबा:त्तु, “सप्फारो, एलिया:न् साङ्गाम्पेदाइलाम् यु:आइ खेन् ताइसे:प्सु?बि मे:म्बि ओमेत्तुलो॥”

50 हेक्क्याइ येसु:न् याम्मो यम्बा इक्लाओ अ:क्ते, हेक्क्याइ कुसक्मा पेआइ स्येरो॥

51 बा खेन् येम्मो माइहिम्मोबा फो:न्दा:न् थोलाम् यो कुबुड्मो थारिक् खेल्लेक् ते:क्खे॥ इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मान् सा?रिक् थुरुप्पुपु यक्खे, पयम् लुइहा? प:क्खे, 52 इप्पुइहा? मेहरेआइ उन्हे:न् केसि:बाआइ केवा?बा थारिक् निड्वा?फुमाइङ्गिल्ले कुमनाहा? नेत्तिगेन् हिङ्गमन्तो कुहिङ्गेत्तु मेभो:क्खेआइ मेभोगेरो॥ 53 खेइहा? इप्पुइहा?लाम् ला:क्कात्तु मेल:न्दे

† कन् हिब्रु पा:न्दाइडो॥ निड्वा?फुसाम्लो सुम् २२.१ नि:रे?॥

हेक्क्याइ येसु:न् सि:मेन्नाम् याम्मो हिडेआइ याइसि खेइहा? सेसे येक्यक्को मेबेआइ थारिक् मनाहा?रो नि:मेधाबेरो॥

54 खेप्पो रोमि थक्त्तुम्बान् नु वे?हा?रे येसु:न् मेगे:सुर मेयुडे॥ खेइहा?रे लुप्पि थाडेबा नु खेप्पो पो:क्खेबा पा:न्हा? मेनि:सुआइ सा?रिक् मेगिसेर मेअ:क्ते, “सेक्खासाइ कन् मना:न् निड्वा?फुसा:ए वयेरेत्छ॥”

55 खेप्पो थारिक् मेन्नुमाहा? मा:इघालाम् ओमइ मेयेबे॥ खेइहा?रेग येसु:न् गालिललाम् कुसेवा चो:क्से मेदिन्दुर मेदयेआइ मेवयेरो॥ 56 खेप्पो केवा?माहा?ओ मरियम मगदलनि, याकुब नु युसुफरे कुम्मा मरियम, हेक्क्याइ जब्दियारे कुमे:त्तु (याकुब नु युहुन्ना?रे कुम्मा) मेवयेरो॥

येसु:न् इप्पुइङ्गो मेनेस्सु?

मर्कुस १५.४२-४७, लुका २३.५०-५६, युहुन्ना १९.३८-४२

57 हेक्क्याइ यु:न्धिक् पो:क्खेर पत्छेल्ले आरिमाथिया पाइजुम्बा युसुफ मेप्पनाबा याइसाकुन्धेसाबा मना:न् त्ये॥ खुने?आइ येसुरे कुहु?साम्बा पो:क्खेआइ वयेरो॥ 58 खेन् पिलातसरो पेआइ येसुरे कुधक्किन् ना:क्तु, हेक्क्याइ पिलातसरेआइ खेन् मेबिरु फा?आइ थक्सुबाहा? इङ्गा:इ पिरुसुरो॥ 59 येसुरे कुधक्किन् युसुफरे ते?रुआइ नु:बा चेदे:त्तिल्ले किन्तु, 60 हेक्क्याइ आबाडे कुलागि लुङ्गो खो:म्ननाबा कुसइ इप्पुइङ्गो नेस्सुरो॥ हेक्क्याइ इप्पुइङ्गिल्ले कुमुराओ ला:क्कात्तुम्मा यम्बा लुङ्गिल्ले थे:क्तुध:आइ नु:क्खे पेरो॥ 61 मरियम मगदलनि:न् नु वे?स्मा मरियम्मिल्ले खेन् नि:त्ताइनुए ओमेत्तेत्छुर युडेत्छि॥

थक्सुबाहा?रे इप्पुइङ्गिन् मेगे:सु?

62 हेक्क्याइ कुदा:न्दिक्मा यहुदि चो:क्युम्भो तड्नामरेन्थिक्सिगे:क्पा येन्तो, तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु फरिसिहा? पिलातसरो मेबेआइ 63 अक्खे मेमेत्तु, “आदाइबे, खेन् इङ्गलेक्पेन्कुहिङ्गेत्तु वयेल्ले ‘इङ्गा? सि:आबा सुमयेन्तो याम्मो कुहिङ्गेत्तु पो:इङ्गारो’ ल?रिक् पा:त्तुबा पा:न्निन् निड्वा? इ:प्पनारो॥ 64 खेल्ले चोगुल्ले आदाइबारे सुमयेन् थारिक् सिङ्गिसिङ्गाइ कुइप्पुइङ्गिन् कोमा पाइघेसे?ओ॥ मे:न्ने फा?ग्र कुहु?साम्बाहा? सेन्दिक् मेदाआइ कुधक्किन् मेधु:त्तु मेदे?रु?, हेक्क्याइ ‘सि:मेन्नाम् कुहिङ्गेत्तु पो:क्खेआइ वा?’ ल?रिक् मनाहा? मेमेत्तुसि?रो॥ कन् पा:न्निङ्ग तगिस्मा इङ्गलेक्किन्नु:ल्लेआइ सा?रिक् ताप्फे:म्बा पो:इलो॥”

65 हेक्के:ल्ले पिलातसरे खेइहा? मेत्तुसि, “इ:प्पुइ केगो:बा थक्सुबाहा? ते?रेस्मिम्मे?आइ खिनि? सुक्सुक् खेन् इप्पुइङ्गिन् कोसेम्मे?॥” 66 हेक्के:ल्ले खेइहा? मेबेआइ इप्पुइङ्गिल्ले कुमुराओबा लुङ्गो ए:प्साप् मेयुक्त्तुआइ मनाहा?रे मेन्हुन्दुन्त फा?आइ थक्सुबाहा? खेप्पो कोमा मेबाइघुसुरो॥

येसु:न् याम्मो कुहिङ्गेत्तु पो:इ

मर्कुस १६.१-८, लुका २४.१-१२, युहुन्ना २०.१-१०

28 ना:प्सिङ्गेन्निन्ने कुदा:न्दिक्को, तेनेबा येन्तो खाओ:त्तेर पत्छेल्ले मरियम मगदलनि:न् नु वे?स्मा मरियम्मिन् येसु:न् मेनेस्सुबा इप्पुइङ्गिन् ओमेत्ते पेसुरो॥ 2 हक्चघत्तु सा?रिक् किम्पा केधु:बा लुप्पि थाडे, थेआइभेल्ले यहवे दाइबाल्ले कुमाइलाइइबाधिक् साङ्गाम्पेदाइलाम् यो थ्येआइ इप्पुइङ्गिल्ले कुमुराओ केयेप्पा खेन् यम्बा लुङ्गिन् थिक् लेप्माइ इसुआइ खेन् सम्दाइ युङ्गिसिङ्गो॥ 3 खेल्ले कुनारा:न् सा:म्भे कुइसि:क् लेक्ते, हेक्क्याइ कुदे:त्हा? ना:इकुइसि:क् फ: ल?रेरो॥ 4 खेन् इ:प्पुइ केगो:बा थक्सुबाहा? कि:माल्ले मेयक्खेर हर्गुप् मेजो:न्देआइ कुसिवेत्तु मना कुइसि:क् मेभो:क्खेरो॥

5 हेक्क्याइ माइलाइइबाल्ले खेन् मेन्नुमाहा? मेत्तुसि, “मेगिसेत्छेन्ने?ओ, खिन्धि? सिलाम्साकमा सिङ्गसम्दाइ मेभो:न्दुबा येसु:न् केगो:त्छुबा पा:न्निन् कुसिङ्गिन् नि:त्तुइलो॥ 6 खुने?ग कप्पो हो:प्पो, खुने? पा:त्तुबा कुइसि:क्के कुसिवेत्तु कुहिङ्गेत्तु पो:क्खेआइ वा?रो॥ फेरेत्छे?आइ कुधक्किन् नेस्सेबा तेन्निन् ओमेत्तेत्छेना॥ 7 हेक्क्याइ हारा पेगेत्छे?आइ कुहु?साम्बाहा? अक्खे मेत्तेछे?ओ, ‘खुने?ग कुसिवेत्तु कुहिङ्गेत्तु पो:क्खेआइ वा?रो, हेक्क्याइ खेइहा?नु:ल्ले तगि गालिलओ पे:क्ल पत्तो॥

खुने? खेप्पोए खिनि? केदुमुम्लो॥' ओमेत्तेत्ते?ओ, कन् पाःन्निन् खिन्धि? मेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्ते वा?आरो॥"

⁸ हेक्केःल्ले खेन् मेन्नुमाहा? किःसेत्तिसाइ ओमुल?रेत्तिर येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेवयेबा तेन्नो खेन् पाःन्निन् मेत्ते इप्पुडलाम् चात्तेत्तिर पेसिरो॥ ⁹ हक्वघत् येसुरे खेइहा? तुमुसिआइ "सेवारो" मेत्तुसि, हेक्केःल्ले खेइहा? येसुरो त्येत्तिसाइ कुलाइहा? तेम्सेत्तुर सेवा चोगेत्तु॥ ¹⁰ हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खिन्धि? मेगिसेत्तेन्ने?ओ, पेगेत्ते?आइ आन्सा?सि गालिलओ केबेगिमु मेत्तेत्तेसे?ओ, खेइहा?रे इडगा? खेत्योए मेदुम्मा?रो॥"

थक्सुबाहा?रे कन् हिन्दोःक्किन् तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? मेजेक्त्तुसि?

¹¹ खेन् मेन्नुमाहा? येक्यक्को नुःक्खेत्ति पेसेत्तिल्ले कुभा थक्सुबाहा? मेबेआइ पोःक्खेबा केरेक् हिन्दोःक्किन् तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? मेजेक्त्तुसिरो॥ ¹² हेक्केःल्ले तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि तुम्लाम्लोःबाहा? मेजुप्सेआइ इडमेदइघु, हेक्क्याइ खेइहा?रे थक्सुबाहा? यरिक् याइ मेबिरुसिर ¹³ अक्खे मेमेत्तुसि, "आनिगे सेन्दिक् इप्सिगेआइ नेस्सिगेल्ले येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेदयेआइ कुधक्किन् मेघुःत्तुआइ मेदे?रुरु ल?रिक् खिनि? केबाःत्तुम्ल पोःड्लो॥ ¹⁴ कन् पाःन्निन् सुहाइगेम्बाल्ले

खेप्सुने फा?ग्र खुने? कुनिइवा? तासुम्बेआइ खिनि? नाइडासिगे?रो॥"

¹⁵ हेक्केःल्ले थक्सुबाहा?रे यरिक् याइ मेदाःक्तुआइ खेइहा? मेमेत्तुसिबा कुइसिःक्के खेइहा?रे मेबाःत्तुरो॥ खेत्ते चोगुल्ले कन् पाःन्निङ्ग सेःरेआइ आइन् थारिक्साइ यहुदिहा?रे मेबाःत्तुरो॥

माइसेवा याःम्बक् चोःक्मा पयम् इडजाःइ

मर्कुस १६.१४-१८, लुका २४.३६-४९, युहन्ना २०.१९-२३, सेःक्युक्मिबाहा? १.६-८

¹⁶ हेक्क्याइ थिक्-थिक् (११) कुहु?साम्बाहा? येसुरे पेगेम्मे?ओ ल?रिक् मेत्तुसिबा गालिलओबा कोःक्माओ मेबेरो॥ ¹⁷ खेइहा?रे खेप्पो येसुःन् मेनिःसुआइ सेवा मेजोगु, कर कुभारेग चप्पि मेजोगुरो॥ ¹⁸ हेक्क्याइ येसुःन् खेइहा?ओ त्येआइ मेत्तुसि, "साइग्राम्पेदाइ नु इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा केरेक् युक्किन् निइवा?फुमाइडिल्ले इडगा? पिराइडाइ वा?रो॥ ¹⁹ खेत्ते चोगुल्ले पेगेम्मे?आइ केरेक् मेन्छाम् सुवाइहा? हु?साम्बा चोगेम्सिम्मे?ओ॥ पानुदिइ पाः, आबुदिइ साः, हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्ले कुमिडडो बप्तिस्मा पिरेम्सिम्मे?ओ॥ ²⁰ इडगा? इडजाःइ पिनिइबा केरेक् पाःन्हा? इःप्पा नाःप्पा हु?रेम्सिम्मे?ओ॥ ओमेत्तेम्मे?ओ, इडगा?ग इक्सादिइ खाम्बेःक्माल्ले कुनुप्पो थारिक्के खिनि?नु सदादिइ वा?आरो॥"

मर्कुस

निःसुम्

मर्कुसरे कन् सप्पन्निन् अक्खेल?रिक् हेःक्तुआइ पत्-“कङ्ग निड्वा?फुसाः येसु ख्रिस्तरं कुसुनाइड्डिल्ले कुहेःक्सिड्मान्तो॥” कन्साप्पन्नो येसुरे कुयाःम्बक् नु कुयुक्किल्ले कुयाःम्बेओ मर्कुसरे साप्तुआइ पत्॥ येसुरे निसाम् हु?रुसिल्ले, फेन्साम्हा? नाःत्तु लःत्तुसिल्ले, मनाहा?रे खुनि? लायोहा? लेप्पि पिरुसिल्ले खुने? युक् केघोःबा मना चोःक् फा?आइ कुसिड् आनिःत्तुम्॥ येसुरे मनाहा? लायोलाम्बा ताइसेःप्से सिःमासाइ यारिप् केबोःड्बा “मेन्छाम्साआ” पाःत्तु?॥

कप्पो मर्कुसेल्ले येसुरे हु?रुसिबा खाहुन्हा? नु निसाम्हा?नुःल्लेआइ खुने? चोगुबा याःम्बक्किन् सा?रिक् निड्वा? पिरुआइ साप्तुआइ पत्॥ बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले कुयाःम्बेओ हेक्क्याइ येसुःन् बप्तिस्मा पोःक्खेआइ माफेन्साम्मिल्ले कुनिड्वा? सा?रुबा पाःन्हा?रेन् ताइसा निःसुम् पिरुनुमेःन्ने मर्कुसेल्ले येसुरे मनाहा? वेःन्दुसिबा नु निसाम् हु?रुसिबा याःम्बक्किल्ले कुयाःम्बेओ च्चैक्खुरो॥ येम्हा? लेक्क पेंःक्किल्ले येसुरे कुहु?साम्बाहा?रे खुने? सा?रिक् नुःरिक् कुसिड् निःप्पा मेहेःक्तु, कर खुने? केअप्पाहा?रे आल्लसाइ सा?रिक् चिःप्पा मेहेःक्तुरो॥ कन् साप्पन्निन्ने कुनुप्पो येसुरे कुहिड्मन्निन्ने एगाइबा येत्ताम्पो पोःक्खेबा पाःन्हा? नु खुने? सिलाम्साक्मा सिड्सम्माइ मेभोःन्दु मेसेरुबा, हेक्क्याइ स्येआइ याम्पो हिडेबा पाःन्हा?रे कुयाःम्बेओ साप्तेआइ पत्तो॥

थामिड्

सुनाइड्डिल्ले कुहेःक्सिड्मा १.१-१३

गालिल थुम्पो येसुरे चोगुबा याःम्बक् १.१४-९.५०

गालिललाम् यरुसलेम थारिक् १०.१-५२

येसुःन् यरुसलेम वयेबा कुनुप्पा येत्ताम् ११.१-१५.४७

येसुःन् स्येआइ याम्पो हिडेबा १६.१-८

दाइबान् ओसेःन्दाइ चोःक्सिड्डाइ साइग्राम्पेदाइडो पेबा १६.९-२०

बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नःल्ले चोगुबा इड्भन्
मत्ति ३.१-१२, लुका ३.१-१८, युहुन्ना १.१९-२८

फाःड्माआइ मेला?आन्तो॥^८ इड्गा?ग खिनि? च्वाःत्तिल्ले बप्तिस्मा पिनिड्ल पत्ता, कर खुने?ग सेसेमाइडिल्ले बप्तिस्मा केबिरि?रो॥”

येसुःन् बप्तिस्मा पोःक्खेआइ माफेन्साम्मिल्ले कुनिड्वा? सा?रु
मत्ति ३.१३-४.११, लुका ३.२१-२२, ४.१-१३

१ कङ्ग निड्वा?फुसाः † येसु ख्रिस्तरं कुसुनाइड्डिल्ले कुहेःक्सिड्मारो॥^२ माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले

अक्खेल?रिक् साप्तुआइ पत्, ††

“निड्वा?फुमाइडिल्ले पाःत्तु,

‘खेने? केलाम्मिन् यारिप् चोगुर फा?आइ इड्गा? आइड्साबेन् केदगि पाइघुइ युःसुड्लो॥’

^३ खुने? एःक्सादेन्तो अक्खेल?रिक् केअःक्पा इक्लारो,

‘दाइबाल्ले कुमाराम्मिन् यारिप् चोगेम्मे?आइ कुलाम्हा?

तोःन्दोःन्चोगेम्मे?!’[‡] †

^४ माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले साप्तुबा कुडिसिःक् बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन् एःक्सादेन्तो त्येआइलायोलाम् हिन्देम्मे?आइ बप्तिस्मा पोःक्खेम्मे?, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? लायोःन् लेप्पि केबिरि? ल?रिक् इड्भन् चोगुरो॥^५ यहुदिया थुमन्नु यरुसलेम येक्क्यक्काम् यरिक् मनाहा? खुने?ओ मेदयेआइ इड्गा? लायोबाआरो मेबाःत्तुर यर्दन यड्घड्डो खुने?लाम् बप्तिस्मा मेबोःक्खेरो॥^६ आल्ल युहुन्नाःङ्ग उमेःल्ले कुमुरिक्लाम् थाक्मनाबा तेःत् केजाड्बा नु सेहोबा फ?इ केयुम्बा चोगे॥ हेक्क्याइ खुने?ग निःड्घुःक्वा नु ताम्भुइ सक्वाघु केजाबा वयेरो॥^७ युहुन्नाःल्ले अक्खे पाःत्तुर इड्भोःसु, “इड्गा? आएगाइ इड्गा?नुःल्लेआइ मुक्साम्साबान्ताःरो॥ इड्गा?ग योःक् कुडिसिःक् कुलाइसुःप्पनाम्हा?

^९ खेन् येम्पो येसुःन् गालिल थुम्पोबा नासरतलाम् त्येआइ युहुन्नलाम् यर्दन यड्घड्डो बप्तिस्मा पोःक्खे॥^{१०} खुने? च्वाःत्तोलाम् लःन्देनुमेःन्ने ताइसाक्पेनहरेआइ सेसेमाइडिन् पुत्तुःक्के हेक्के खुने? कुसम्माइ येःर पत्छेबा निःसुरो॥^{११} हेक्क्याइ साइग्राम्पेदाइलाम् इक्लाधिक् त्ये, “खेने? आमिःम् आस्साःनेरो, खेने?नु इड्गा? सा?रिक् सःत्ताइडाइ वा?आरो॥”^{१२} खिमो सेसेमाइडिल्ले खुने? एःक्सादेन्तो पेःक्माए पोःड् फा?आइ ते?रु॥^{१३} खुने? खेम्पो लिबोःड्(४०) येन् थारिक् वयेल्ले माफेन्साम् सैतानिल्ले खुने? फेन् याःम्बक् चोःक्पाड्मा फा?आइ कुनिड्वा? सा?रु॥ खेम्पो खुने? ताम्भुइथक्साहा?नु वये, हेक्क्याइ माइलाइड्बाहा?रे †† खुने? कम्भाइ मेमेत्तुरो॥

येसुरे हु?साम्बाहा? सेगुसि?

मत्ति ४.१२-२२, लुका ४.१४-१५, ५.१-११

^{१४} आल्ल युहुन्नाःन् पुइलाहिम्मो मेसाक्तुआइ यागेल्ले येसुःन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसुनाइड्डिन् इड्भन् सेःसुर गालिल थुम्पो त्येरो॥

^{१५} खुने? अक्खे पाःत्तुर इड्भन् सेःसु, “कन् सुयेम्मिन् त्येआइ वा?, निड्वा?फुहाइज्जुम्मिन् निःत्ताइडे वा?रो, हेक्केःल्ले खिनि? लायोलाम् हिन्देम्मे?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसुनाइड्डिन् नसाःन् चोगेम्मे?ओ॥”

† निड्वा?फुसाः-येसुरे लच्छा कुमिड्॥ †† माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले कन् पाःन्निन्ने कुयाःम्बेओ येसु सावाःन्डिड्बा तड्बेनुःल्ले किप्सिड्नुसि (७००) तड्बे तगि साप्तुआइ वये (यसैया ७.१४)॥ ‡ यसैया ४०.३

†† माइलाइड्बा-निड्वा?फुमाइडिल्ले मेन्छाम् याप्पि चोःक्मानुःल्ले तगि साइग्राम्पेदाइडो खुने? कुसेवा चोःक्से माइलाइड्बाहा? चोगुसि॥

16 हेक्क्याइ येसुःन् गालिल वरक्किल्ले कुयाओ पेर पत्छेल्ले सिमोन नु कुन्सा? आन्द्रियासेन् योःइ लेप्तेत्छुर यागेत्तिबा तुमुसि॥ खेइहा? नेप्माइ योःइ केलेप्पा वयेत्तिरो॥ 17 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिन्धि? इडगा? आएगाइ थानेत्ते?ओ, खिन्धि? डा केदेम्सु केदाःत्छुबा कुइसिःक् इडगा?ओ मना केदाःप्पा चोःक्नेत्तिडलो॥” 18 हेक्क्याइ खेइहा?रे खिमो योःइडिन् नेस्सेत्तुथेःसुआइ येसुःन् केनाःप्पा पोःइसे कुएःक् कुएःक् थानेत्तिरो॥ 19 खुने? मिसाक् नानाक् पेर पत्छेल्ले जब्दरे कुस्साः याकुबेन् नु कुन्सा? युहुन्नाःन्नाइ खुन्धि? खःइबेओ योःइडिन् लेप्तेत्छुर यागेत्तिबा निःसुसिरो॥ 20 खुने? खेइहा?आइ उःत्तुसिआइ खिमो खुन्धि? पाः जब्दि हेक्क्याइ मेसाडुसिबा याःलिवहा? खःइबेओ पक्थेत्तुआइ येसुरे कुएगाइ थाःनेत्ति॥

येसुरे फेन्सामिल्ले याइघुबा मनाःन् वेःन्दु?

लुका ४.३१-३७

21 येसुःन् नु खेइहा? कपर्नहुम पाइजुम्मो मेबे॥ नाःम्सिइयेन्नो येसुःन् यहुदि चुम्तुइहिम्मो पेआइ हु?मा हेःवत्तुसिरो॥ 22 खुने? कुनिसामिन् मेघेप्सुआइ खेप्पोबा मनाहा?रे सा?रिक् खुनि? निडवा? मये, थेआइभेले खुने? साम्योथिम्साम्बाहा? † कुइसिःक् मेःन्, कर युक् केगप्पा कुइसिःक् हु?रुसिरो॥ 23 येसुरे खेन् यहुदि चुम्तुइहिम्मो हु?मा हेःवत्तुसिल्ले फेन्सामिल्ले याइघुबा मनाधिक अःक्तेर पारे, 24 “नासरतबा येसुए, खेने? आनिगेनु थे केगोःत्तुबाबे? खेने? आनिगे मेइसे केदयेबाबि? खेने? हाःत्तेबे फा?आइ निःसुम्बेरो-खेने? निडवा?फुमाइडिल्ले केबाइघेबा सेसे कुमनानेरो॥” 25 येसुरे खेन् फेन्सामिन् फेःवत्तु, “स्वाःत्! खेन् मनाःन् लेरे?आइ पेगे?” 26 हेक्क्याइ खेन् फेन्सामिल्ले खेन् मनाःन् पिर्थाप् थाप्सुधआइ यम्बा इक्लाओ फिःक्तेर लेरुधःरो॥ 27 खे?यो केजुम्बाआइ केवा?बा मनाहा?रे खुनि? निडवा? मयेर अक्खे मेल?रे, “कड्ग आक्तड्बा निसाम्बे? खुने?ग फेन्साम्हा? इड्जाःइ पिरुसिआइ खेइहा?रेआइ मेघेप्सुरो॥ आक्तड्बा युक्किन्ने कत्तुबे!” 28 खुने? कुमिडसो इड्धाःइडिन् केरेक् गालिल थुम्मो सेःरेरो॥

येसुरे यरिक् मनाहा? वेःन्दुसि?

मत्ति ८.१४-१७, लुका ४.३८-४१

29 हेक्क्याइ येसुःन् नु खुने? केनाःप्पाहा? यहुदि चुम्तुइहिम्लाम् मेलःन्देआइ सिमोन नु आन्द्रियासरे खुन्धि? हिम्मो मेबेरो॥ युहुन्नाःन् नु याकुबेन्नाइ खेइहा?नुए पेसिरो॥ 30 खेप्पो सिमोनरे कुन्नोःप्पेन् कुदुइ त्पेआइ थाःसुआइ नेस्से॥ खेइहा?रे खिमो खेन् पाःन्निन् येसुःन् मेमेत्तु॥ 31 येसुःन् कुबेसाइ पेआइ कुहुक्को तेम्सुआइ फोःक्खु॥ खिमो खेन् वेःत्तेआइ खुने? खेइहा? सेवा चोःक्मा हेःवत्तुसिरो॥ 32 नान्धेआइ खेन् युःन्धिक यरिक् केदुक्पाहा? नु फेन्सामिल्ले याइघुसिबा मनाहा? येसुरो मेदारुसि॥ 33 खेन् पाइजुम्मोबा यरिक् मनाहा? खेन् हिम्मो मेजुप्से॥ 34 येसुरे वे? वे? परिक्पा तुक्माल्ले तरुसिबा मनाहा? वेःन्दुसिर यरिक् फेन्साम्हा? नाःत्तुलःत्तुसिरो॥ खुने? फेन्साम्हा? पाःप्पा मेबाइघुन्निन्, थेआइभेले खुने? हाःत् फा?आइ कुसिड मेनिःत्तुआइ मेवयेरो॥

येसुरे गालिल थुम्मो सुनाइइ सेःसु?

लुका ४.४२-४४

35 कुदाःन्दिक् खाओःप्पानुःल्ले तगि येसुःन् एःक्सादेन्नो पेआइ तुवा चोगे॥ 36 याइसि सिमोन नु कुन्देःड्बाहा? खुने? कुगोःत्ते मेबे॥ 37 खुने? मेदुमुआइ मेमेत्तु, “आदाइबे, केरेक् मनाहा?रे खेने? केम्गोःल्ल मेवा?रो॥” 38 हेक्क्याइ येसुरे नोगप् पिरुसि, “आनि? कन् खिरिबा वे?स्मा पाइभे?हा?ओ पेगि॥ इडगा? खेप्पोआइ सुनाइइ सेःमा पोःइ॥ हाबा खेलेले लागि इडगा? त्याड्बरो॥” 39 हेक्क्याइ येसुरे गालिल थुम्मो खाराक् लाइघेगेर खेइघाःत्तिबा यहुदि चुम्तुइहिम्मो सुनाइइ सेःसुआइ फेन्साम्हा? नाःत्तु लःत्तुसिरो॥

† साम्योथिम्साम्बा-कड्हा? तगिबा माइहुपरनेनिसाम्केलेबा मनाहा? मेवयेरो॥

येसुरे लोगे?रे तरुबा मनाःन् वेःन्दु?

मत्ति ८.१-४, लुका ५.१२-१६

40 थिक् लोगे? तुक्माल्ले तरुबा मनाःन् येसुरो त्पेआइ थुड्बोहज? युइसिड्डाइ पेलि फाक्तु, “आदाइबे, खेने? निडवा? केजोगुने फा?ग्र इडगा? वेःम्मा केसुक्कारो॥” 41 येसुरे लुड्मा? तुक्तुर कुहुक्किल्ले सुःसुआइ मेत्तु, “इडगा? निडवा? चोगुड्, खेने? नुरे?ओ॥” 42 खिमो खेन् मनाःन् लोगे? तुक्मोलाम् नुरेरो॥ 43 येसुरे खेन् मनाःन्, “खेने? केनुरेबा पाःन्निन् आत्तिन्नाइ मेमेत्तेन्ने?ओ, 44 कर पेगे?आइ निडवा?फुसाम्बाल्लो ओसेःन्धाक्सिड्डे?, हेक्क्याइ खेने? नुःराइ फा?आइ मनाहा? ओसेःन्धाक्वासिरे लागि मोसारे इड्जाःइ चोगुबा हेक्के † सिडुइजभा चोगे?ओ” मेत्तुर पाइघुदेःसुरो॥ 45 कर खुने? पेआइ नुरेबा पाःन्निन् केरेक् मनाहा? चेक्तुसि॥ खेले चोगुल्ले येसुःन् पाइजुम्मो मनाहा?रे मेनिःसुर ताःमा मेसुक्तेन्लो॥ हेक्क्याइ खुने? लाःक्कात् एःक्सादेन्नो वयेआइ खेप्पोए काक् पिसाइलाम् यरिक् मनाहा? मेदयेरो॥

येसुरे लायोलाम् लेप्पि आबि?

मत्ति ९.१-८, लुका ५.१७-२६

2 थिक् येन् नियेन् एगाइ येसुःन् कपर्नहुम पाइजुम्मो नुःक्खे त्पे॥ हेक्क्याइ खुने? हिम्मो वा? केल?बा इड्घडिन् सेःरेरो॥ 2 यरिक् मनाहा? खेन् हिम्मो हत्तेन्हत्तु लाम्धेःप्पुडुन् लक्खुम्मो थारिक् मेजुप्सेआइ येसुरे खेइहा? सुनाइइ इड्भन् चोगुसिरो॥ 3 हेक्क्याइ खेप्पो लिसि मनाहा?रे लडलेःड्वा मनाधिक मेगुयुआइ मेदारु, 4 कर खेन् हिम्मो यरिक् मनाहा?रे सधेक्मेथिम्सुआइ मेयुडेबाल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे खेन् लडलेःड्वाःन् येसुरे कुदगि ते?मा मेन्नुक्तुन्॥ हेक्केःल्ले खेन् मनाहा?रे थो खाम्बुओ † मेलाःसेआइ खाम्बुःन् मेहन्नु॥ हेक्क्याइ खेन् लडलेःड्वाःन् कुनेत्ताःन्नुए येसुरे कुदगि यो मेधाःसु॥ 5 खेइहा?रे खेन् केदुक्पेन्वेःप्पा सुक् केल?बा नसाःन् मेगत्तुबा येसुरे निःसुआइ लडलेःड्वाःन् मेत्तु, “आस्साःए, खेने? केलायोहा? लेप्पि पोःक्खेरो॥” 6 आल्ल खेप्पो केयुड्बा साम्योथिम्साम्बाहा? निडवा? मेइःत्तिड्, 7 “मेःन्, कन् मनाःल्लेग निडवा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेड्वाओ माइचे?या पाःन्ने पाःत्तु?रो! निडवा?फुमाइडिन्नुःल्ले वे? हाःत्तेआइ मेन्छाम्गेन् याप्पिरेन् लायोःन् लेप्पि पिमा मेसुक्तुन्तो॥” 8 येसुरे खेइहा?रे खुनि? निडवा?बो थे मेइःत्तुर मेयुड् केल?बान्निःसुआइ खेइहा? मेत्तुसि, “थेआइ हेक्केल?रिक् खिनि? केडःत्तुम्बाबे? 9 कन् लडलेःड्वाःन् केलायोहा? लेप्पि पोःक्खे” मेप्पा उसुरु चोःक्पि? इ “पोगे?आइ केनेत्ताःन् खप्से?आइ थसिड्डे?” मेप्पा उसुरु चोःक्पि? 10 कर इडगा? मेन्छाम्साःल्ले इक्सादिड् खाम्बेःक्को लायोहा? लेप्पि पिमा युक् कत्तुड् फा?आइ ओसेःन्धाक्निडलो॥” हेक्केःल्ले येसुरे खेन् लडलेःड्वाःन् मेत्तु, 11 “आल्ल पोगे? केनेत्ताःन् याइसिड्डे?आइ केहिम्मो थसिड्डे?॥” 12 खिमो खेन् मुत्थिक् पोगेआइ कुनेत्ताःन् याइसिड्हेक्क्याइ मनाहा?रे खुनि? तगिए लःन्दे पेरो॥ खेन् मनाहा?रे मेनिःसुआइ सा?रिक् खुनि? निडवा? मये॥ निडवा?फुमाइडिन् अक्खे मेमेत्तुर कुनारा मेभोःसु, “अक्तड्बाग आनिगे आप्फाल्लेआइ मेन्निए वयिगेरो॥”

येसुरे लेबिःन् उःत्तु?

मत्ति ९.९-१३, लुका ५.२७-३२

13 याम्मो येसुःन् वरक्किल्ले कुयाओ पे॥ यरिक् मनाहा?रे खुने? मेदिम्दुआइ येसुरे खेइहा? खाहुन् हु?रुसि॥ 14 हेक्क्याइ येसुःन् पेर पत्छेल्ले

† साम्योथिम्साल्ले पाःत्तुबा इसिःक् लोगे?रे तरुबा मनाःन् नुरेबि मेःम्बि फा?आइ निडवा?फुसाम्बाल्ले सा?मा केबोःड्बा थिम्वये॥ लोगे?रे तरुबा मनाःन् नुरे फा?आइ निडवा?फुसाम्बेन् तेन्ने फा?ग्र खेन् मनाःल्ले लत्छा मेल्लुक् साःत्थिक् सिडुइजभा तोःम्मा सुक्तु? हेक्क्याइ निडवा?फुसाम्बाल्ले थिम् इसिःक् खेन् मनाःन् आल्ल सेक्खाए नुरेरो फा?आइ पाःप्पा केबोःड्बा वये (लेबि १३.४९, १४.२-३२)॥ ‡ खाम्बु-इसाइलओ यरिक्तड्बा हिम्हा?ओ लेप्पेत्ता खाम्बु पत्छे॥ हेक्क्याइ हिम् लाःक्कात् लेप्पाइ खाम्बु थारिक् केगोप्पा थरे? मेभत्तुबालाम्युःन्धिक सुसु केल?बा सुरित्वाःन्डिड्से मनाहा? खाम्बुओ मेबेआइ मेयुडे॥

अल्फायसरे कुस्सा: लेबि:न् ए:इयाइ फो:इमा तेन्नो युडेबा नि:सुआइ मेत्तु, "इङ्गा? तिम्दाइङ्गे?ओ॥" खेन् मुत्थिक् पोगेआइ खुने?नु थासिइलो॥
 15 याइसि लेबि:ल्ले कुहिम्मो येसु:न्नु कुहु?साम्बाहा? चाजासे उ:त्तुसि, यरिक् ए:इयाइ केभो:इबाहा? † नु वे?स्मा लायोबाहा? येसु:न्नु सोरिक् चामेजर मेयुडे (थेआइभेले खेन् हेक्त्वाइ यरिक् मनाहा?रे येसु:न् मेदिन्दुर मेवये)॥
 16 हेक्के:ल्ले खेप्पो फरिसि † लुप्पोबा साम्योथिम्साम्बाहा? मेदयेआइ येसु:न् ए:इयाइ केभो:इबाहा? हेक्क्याइ लायोबाहा?नु † सोरिक् चाजानु युडेबा मेनि:सुआइ याम्मो खेइहा?रे येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेमेत्तुसि, "ए:इयाइ केभो:इबाहा? हेक्क्याइ लायोबाहा?नु खुने? थेआइ चाजाबाबे?" 17 येसुरे खेइहा?रे खुनि? पा:न्निन् खेप्सुआइ नोगप् पिरुसि, "सिदा?साम्बेइग मेन्दुकमनाहा?रे लागि मे:न्, कर केदुक्पाहा?रे लागिरो॥ खेन् हेक्के इङ्गा?आइ साम्योनिबाहा?रे लागि मे:न्, कर लायोबाहा? लायोलाम् मे:नु:इडाइताइमेसे:प्ल फा?आइ त्याइबारी॥"

येसुरे त:क्नेत्तिल्ले कुर्या:म्बेओ हु?रुसि?

मत्ति ९.१४-१७, लुका ५.३३-३९

18 आल्ल बत्तिस्मा केबिबा युहुन्ना नु फरिसिहा?रे खुनि? हु?साम्बाहा? चा:नेत्तो मेयुडेआइ मेवये॥ थिक्येन् मनाहा? मेदयेआइ येसु:न् से:न्मेलाप्तु, "फरिसिहा? नु बत्तिस्मा केबिबा युहुन्ना:ल्ले खुनि? हु?साम्बाहा?ग चा:नेत्तो मेयुड, कर खेने? केहु?साम्बाहा? थेआइ चा:नेत्तो मेनयुडेन्बाबे?" 19 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "मे:क्विम्साबेन् कुन्नुम्हा?नु वा?र थारिक् खेइहा? चा:नेत्तो मेयुड फा?आइ केइ:त्तुम्बि? मे:न्लो, मे:क्विम्साबेन् वा?र थारिक् खेइहा? आप्फाल्लेआइ चा:नेत्तो मेनयुडेन्, 20 कर खेइहा?लाम् मे:क्विम्साबेन् साक्केल्लेक् मेदेम्सुआइ मेदे?रुल्ले खेइहा? चा:नेत्तो मेयुडलो॥ 21 आत्तिल्लेआइ कुसइ चिरिक्किल्ले कुद्रेक्चाइडिन् मेलेम्दुन्लो, लेम्दुने फा?ग्र खेन् किडडाइ आल्लसाइ यम्बा थे:क्खुदे:सु?रो॥ 22 आत्तिल्लेआइ कुसइ चेल्लेक्से? थि:न् † कुद्रेक्सेहोबा सु:क्वाओ † मेयुक्खुन्। युक्खुने फा?ग्र कुसइ चेल्लेक्से? थि:ल्ले कुद्रेक्सेहोबा सु:क्वा:न्थे:क्खुदे:सु?रो॥ हेक्क्याइ थि:न् वेत् पे:क्काइ नेप्माइ चासो:क्लो॥ कर कुसइ चेल्लेक्से? थि:न् कुसइ सेहोबा सु:क्वाओए याक्मा पो:इलो॥"

ना:म्सिइयेन्लिल्ले कुन्दाइबा

मत्ति १२.१-८, लुका ६.१-५

23 थिक्लेइ ना:म्सिइमा येन्लो येसु:न् नु कुहु?साम्बाहा? प्याइसिगेन् इक्ताप्लुम्मोनु मेबेर मेबत्तेल्ले कुहु?साम्बाहा?रे नुक्मा चामा फा?आइ सि:दाप्पाहा? तुप्पा मेहे:क्तु॥ ††† 24 हेक्के:ल्ले फरिसिहा?रे खुने? मेमेत्तु, "ओमेत्ते, थेआइ ना:म्सिइयेन्लो चो:क्मा मेन्नु?मनाबा या:म्बक्किन् मेजोगुबाबे?" 25 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "साम्योसाप्ला:न् खिनि? मेन्नि:त्ते केवयि?बि? दाउद हाइडिन् नु कुमनाहा?रे खुनि? सेल्ला:क्तेल्ले 26 दाउदेन् निड्वा?फु सा:इगाहिम्मो ला:सेआइ निड्वा?फुमाइडो तो:म्मनाबा सेसे खरे:इडिन् चआइ याम्मो कुमनाहा?आइ पिरुसि (खेन् येम्मो अबियाथारेन् मानिड्वा?फुसाम्बा वये)॥ खेइग आनि? साम्योथिम् कुइसि:क् निड्वा?फुसाम्बाहा?रेरक् चामा केनु?बा वयेरो॥" 27 हेक्क्याइ येसुरे अक्खे पा:त्तुर पा:न् नुप्सु, "ना:म्सिइ येन्निन् मेन्छाम्पोन् याप्पि नु?मा तामारे लागि चोगेबारो, कर कन् मेन्छाम्पोन् याप्पि:न् ना:म्सिइयेन्लिल्ले लागि

† ए:इयाइ केभो:इबाहा?—यहुदिहा?रे ए:इयाइ केभो:इबाहा? मेजि:त्तुसि, थेआइभेले खेइहा?रे रोमि हाइजुमरे लागि या:म्बक् मेजोगु॥ ए:इयाइ केभो:इबाहा?रे मनाहा?लाम् रोमिहा?रे फो:इमा मेबाइघुसिबा याडुन्:ल्ले यरिक् मेभो:क्खु हेक्क्याइ केनम्बेन् आबाडे खुनि? लागि मेयुक्खु॥ †† फरिसिहा?—खेइहा? लच्छा यहुदि साम्यो लुप्पोबा मनाहा? मेवये॥ खेइहा?रे सारिक् नु:रिक्काइ यहुदि साम्योथिम्निन् हेक्क्याइ वे? यरिक् यहुदि थिम्हा? नु साक्थिम्हा? मेना:त्तु॥ † लायोबाहा?—कन् मनाहा? फरिसिहा?रे कुत्वा?साइ लायोबासि फा?आइ मेमेत्तुसिआइ वये, थेआइभेले खेइहा?रे फरिसिहा?रे खुनि? थिम्हा? मेन्ड:त्तु मेन्ना:त्तुन्लो॥ †† खेन् लाजे?ओ चेल्लेक्से?लाम् (अंगुर) थि: मेजोगु, हेक्क्याइ केरेक्ले मेधुड॥ †† उन्के:न्खेइहा?रे च्वा:त्, थि:, सिज:इवा सेहोबा सु:क्वाओ मेयाक्तुआइमेबक्खु॥ ††† खेन् येम्मोबा यहुदि थिम्मो इक्ताप्पो लाइमेधे:गेल्ले लाम्मो केयुड्बा सिड्सेहा?, चाहा? तुप्पाआइ चामा मेधो:सु, कर सु:क्वाओ याक्माआइ ते?मा खोमेन्देप्पनाबा वये॥ कर ना:म्सिइयेन्लो हेक्केआइ चो:क्मा सुक्मेन्देप्पना वयेरो॥

चोगेबा मे:न्लो॥ 28 हेक्के:ल्ले इङ्गा? मेन्छाम्सा:इग ना:म्सिइयेन्लिल्लेन्नाइ कुन्दाइबाआ?रो"

येसुरे ना:म्सिइयेन्लो मनाधिक वे:न्दु?

मत्ति १२.९-१४, लुका ६.६-११

3 येसु:न् याम्मो यहुदि चुम्तुइहिम्मो पे॥ खेप्पो लच्छा कुहुक् केहेबा मनाधिक वये॥ 2 ना:म्सिइयेन्लो खेन् मना:न् येसुरे वे:न्दु?ने फा?ग्र खुने? फोत्या कु:प्पा फा?आइ मनाहा?रे येसु:न् मेसुगुर मेवये॥ 3 येसुरे खेन् कुहुक् केहेबा मना:न् मेत्तु, "फेरे?आइकेरेक्ले खुनि? तगि येबे?॥" 4 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? से:न्दोसुसि, "ना:म्सिइ येन्लो नु:बा नु ताफे:म्बा या:म्बक्को, आत्तिन् चो:क्मा नु:बाबे? हिड्मन् ताइसे:प्पाबि मेड्माबि?" कर खेन् मनाहा? मेम्बा:त्ते स्वा:त् मेयुडेरो॥ 5 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा?रे खुनि? निड्वा? चि:प्पान् नि:सुआइ खुने? कुनिड्वा? तुगेआइ सारिक् कुसिक् पोगेरो॥ हेक्क्याइ खेन् मना:न् मेत्तु, "केहुक्किन् सन्छे?॥" हेक्क्याइ खेल्ले कुहुक्किन् सन्छुल्ले खिमो वे:त्तेरो॥ 6 हेक्क्याइ फरिसिहा? यहुदि चुम्तुइहिम्मोलाम् मेल:न्दे मेबेआइ हेरोद हाइडिल्ले कुमनाहा?नु येसु:न् आक्खेआइ सेप्पाबे फा?आइ पा:न् मेदइघुरो॥

यरिक् मनाहा?रे येसु:न् मेदिन्दु?

7 हेक्क्याइ येसु:न् कुहु?साम्बाहा?नु वरक्किल्ले कुर्याओ पे:ल्ले खेप्पो गालिल थुम्मोलाम् यरिक् मनाहा?रे खुने? मेदिन्दुरो॥ 8 खुने? चोगुबा या:म्बक्का? मेघेप्सुआइ यरिक् मनाहा? यहुदिया, यरुसलेम, इदुमिया, यर्दन नाधा:म्बिबा लाजे?ओनु, हेक्क्याइ तायर नु सिदोन येक्क्यक् खिरिलाम्कुओमेत्ते मेदयेरो॥ 9 हेक्क्याइ खुने? यरिक् मनाहा?रे मेन्ला:क्तुन्ल मेन्दो?रुन्ल फा?आइ कुहु?साम्बाहा? ख:इबेथिक् कुलागि यारिप् चो:क्मा पाइघुसि॥ 10 खुने? यरिक् मनाहा? नुसुसिबाल्ले चोगुल्ले खुने? कुसु:से मनाहा? मेजन्छिइल मेबो:रे मेधाडे॥ 11 हेक्क्याइ फेन्साम्हा?रे याइघुसिबा मनाहा?रे खुने? मेनि:सुल्ले खेइहा? मेधाम्सिइल मेभि:क्तेर अक्खेल?रिक् मेबारे, "खेने?ग निड्वा?फुसा:नेरो॥" 12 कर येसुरे खेइहा? खुने? कुर्या:म्बेओ थेआइ मेम्बा:त्तुन्ल फा?आइ केसाक्पा इड्जा:इ पिरुसि॥

येसुरे थिक्-नेत् (१२) से:क्युक्मिबाहा? सेगुसि?

मत्ति १०.१-४, लुका ६.१२-१६

13 हेक्क्याइ येसु:न् को:क्माओ पेर पत्तेल्ले कुनिड्वा?बाल्ले चसिबा कुहु?साम्बाहा? उ:त्तुसिआइ खेइहा?आइ खुने?नुप मेबेरो॥ 14 हेक्क्याइ खुने?नु मेवा?र हेक्क्याइसुनाइड मेसे:सुर फा?आइ थिक्-नेत् (१२) हु?साम्बाहा? सेगुसिआइ खेइहा? से:क्युक्मिबा फा?आइ मेत्तुसिरो॥ 15 हेक्क्याइ खेइहा? फेन्साम् ना:प्पा ल:प्पा युक् पिरुसि॥ 16 येसुरे सेगुसिबा थिक्-नेत् कुहु?साम्बाहा?रे खुनि? मिड्हा? कन्तो-सिमोन (खुने? पत्रुस ल?रिक् मिड् वा:त्तु), 17 जब्दियारे कुस्सा:हा? याकुब नु युहुन्ना (येसुरे खेइहा? बोअनरगेस ल?रिक् मिड् वा:त्तुसि, खेल्ले कुबेइङ्ग "ताइसाक् केलो:इबाल्ले कुस्सा:हा?" पो:इलो), 18 हेक्क्याइ आन्द्रियास, फिलिप, बारथोलोमाइ, मत्ति, थोमा, अल्फायसरे कुस्सा: याकुब, थेदियस, सिमोन (हाइबिप्युड् केजो:क्पा), 19 हेक्क्याइ यहुदा इस्कारियोत्तिन्(ता:न्दि खेल्ले येसु:न् इड्लेक्तु)॥

येसु:न् नु माफेन्साम्मिन्

मत्ति १२.२२-३२, लुका ११.१४-२३, १२.१०

20 हेक्क्याइ येसु:न् हिम्मो ला:सेआइ खेप्पो यरिक् मनाहा? मेजुप्सेबाल्ले चोगुल्ले खुने? नु कुहु?साम्बाहा?रे चाजामा येम्मिन्ने मेड्घो:सुन्लो॥ 21 कुभा मनाहा? अक्खे मेमेत्तेइ, "मे:म्बे, आइन् खुने?ग नाक्खेबे बि थेनिबे?" हेक्के:ल्ले कुहिम्सयड्रे खेन् मेघेप्सुआइ खुने? खेप्पोलाम् उ:प्पा ते?मा फा?आइ मेदयेरो॥ 22 यरुसलेमलाम् केदा:बा साम्योथिम्साम्बाहा?रे अक्खे मेबा:त्तु, "खुने?ग बालजिबुल माफेन्साम्मिल्ले याइघुआइ वा?॥ खुने? फेन्साम्हा?रे खुनि? हाइडिल्ले कुमुक्साप्पाम् फेन्साम्हा? ना:त्तु?

लःत्तुसि?रो॥”²³ हेक्केःल्ले येसुरे खेइहा? उःत्तुसिआइ खेदा?ओ मेत्तुसि,
 “आक्खेल?रिक् माफेन्साम्मिन् आबाडे नाःत्तिइबे? ²⁴ आफ्फेःक् लुम्मो
 केघेबा केधक्पाआइ केसेम्बा हाइजुम्मिल्ले मेधरुन्तो॥ ²⁵ हेक्क्याइ
 आफ्फेःक् लुम्मो केघेबा केधक्पाआइ केसेम्बा हिम्सयइडिल्ले मेधरुन्तो॥
²⁶ माफेन्साम्मिन्नाइ आबाडे तक्लेइवाओ पोःक्ने फा?ग्र खेलेआइ
 मेधरुन्नाइ नुप्लो॥ ²⁷ केधुम्बा मनाःल्ले कुहिम्मो लाःप्पाआइ खेले
 कुजिगःक्वाहा? नाप्पादे?मानुःल्ले तगि खेन् केधुम्बा मनाःन् इघेःइमाए
 पोःइलो॥ हेक्क्याइलक् कुहिम्मो लाःप्पाआइ चिगःक्वाहा? लःप्पादे?मा
 सुक्तेल्लो॥ ²⁸ इङ्गा? सेक्खाए मेन्निइ, मेन्छाम् याप्पिहा?रे
 निइवा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेइवाओ मेबाःत्तुबा केरेक् माइचे?या पाःन् नु
 मेजोगुबा केरेक् लायोहा?रेन् लेप्पि खोःमा मेसुकुतो, ²⁹ कर सेसेमाइडिल्ले
 कुदक्लेइवाओ माइचे?या पाःन् केबाःप्पाहा?रे आप्फाल्लेआइ लेप्पि
 मेङ्घोःसुन्तो, थेआइभेले कङ्ग लेप्पि मेम्बोःइमनाबा लायोरो॥”³⁰ (येसुरे
 फेन्साम्मिन् कत्तु ल?रिक् खेइहा?रे मेबाःत्तुआइ मेवयेबाल्ले चोगुल्ले येसुरे
 खेइहा? हेक्के मेत्तुसिबारी॥)

येसुरे कुम्मा नु कुन्सा?सि
 मत्ति १२.४६-५०, लुका ८.१९-२१

³¹ याइसि येसुरे कुम्मा नु कुन्सा?सि खुने? वयेबा हिम्मो मेदयेआइ
 लाःक्कात् कुउःत्ते मनाहा? मेबाइघुसिरो॥ ³² हेक्क्याइ कुगब्रिड केयुइबा
 मनाहा?रे खुने? मेमेत्तु, “केम्मा नु केन्सा?सि लाःक्कात् मेदयेआइ खेने?
 केम्हाइल मेयेप्लो॥”³³ येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “आम्मा नु आन्सा?सि
 हाःत्तिबे?”³⁴ खुने? खेप्पो कुगब्रिड केयुइबा मनाहा? ओमेत्तुसिर याम्मो
 पाःत्तु, “कप्पो आम्मा नु आन्सा?सि मेयुइलो॥ ³⁵ आत्तिन्हा?रे
 निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? हेक्के मेजोगु? खेइहा?ए आम्मा नु
 आन्सा?सिरो॥”

या?रिःम्बा केलेप्पालेन् खेदा?
 मत्ति १३.१-९, लुका ८.४-८

4 याइसि याम्मो येसुरे गालिल वरक्केल्ले कुयाओ निसाम् हु?मा
 हेःक्तुसिरो॥ खेप्पो यरिक् मनाहा? मेजुप्से, हेक्केःल्ले खुने?
 खःइबेओ लाःसेआइ युइसिइ, कर मनाहा? लाःक्कात् वरक्केल्ले कुयाओ
 मेयेबे॥ ² हेक्क्याइ येसुरे अक्खेल?रिक् यरिक् पाःन्हा? खेदा?ओ हु?रुसि-
³ “खेप्सेम्मे?ओ! लत्छा याःन्केमःबाधिक या?रिःम्बा लेप्से पेरो॥ ⁴ खेले
 या?रिःम्बेन् लेप्तुल्ले कुभा या?रिःम्बेन् लाम्मो मक्थ्ये, हेक्क्याइ पुहा?
 मेदयेआइ मेजमेदेःसुरो॥ ⁵ हेक्क्याइ कुभा या?रिःम्बेन् लुइघेरेक्को चुक्तेरो॥
 खेइहा? लिङ्माग लिडे, कर यरिक् खाम् मेनेस्सेन्नाइ कुसाःप्पिन् खाम्
 सिगाइधारिक् मेलाःसेन्बाल्ले चोगुल्ले कुदाःन्दिक्मा नाम् सेःरेल्ले नाम्मिल्ले
 येम्दुआइ काक् हेरेबेरो॥ ⁷ हेक्क्याइ कुभा या?रिःम्बाइग तिङ्ग्रेःक्पाल्ले
 कुसे? केनेबा तेन्तो चुक्तेआइ सोसोरिक् लिडेल्ले तिङ्ग्रेःक्पाल्ले खेन्
 सुःप्तुदेःसुआइ कुजा? थोःक्मा मेसुकुतेन्तो॥ ⁸ वे? या?रिःम्बेन् नुःबा खाम्मो
 चुक्ते॥ हेक्क्याइ लिडेआइ खेइहा?रे सुम्बोःइ लेइ (३०), तुक्पोःइलेइ
 (६०) हेक्क्याइ किप्थिक् लेइ (१००) थारिक् कुजा? पत्तेरो॥”⁹ हेक्क्याइ
 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खेम्मा नेक्खो? केगप्पाहा?रे कन् पाःन्निन् नुःरिक्
 खेप्सेम्मे?आइ कुसिइनिःत्तेम्मे?ओ!”

येसुरे खेदा?ओ हु?मा कुनिइवा?सोःक्
 मत्ति १३.१०-१७, लुका ८.९, १०

¹⁰ हेक्क्याइ येसुःन् एःक्लेःक्वयेल्ले थिक्-नेत् (१२) हु?साम्बाहा? नु वे?
 हु?साम्बाहा?रे “कन् खेदा?इल्ले कुबेःन् थेमाबे?” फा?आइ सेःन्नेदोसु॥
¹¹ हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “खिनि?
 निइवा?फुहाइजुम्मिल्लेन् सिगाइबा पाःन्हा? कुसिइ निःप्पा केघोःसुम्माइ
 केवधि?, कर वे? मनाहा?रेग खेदा?ओरक् खेम्मा मेघोःसुरो॥ ¹² खेले
 चोगुल्ले अक्खे साप्तेआइ पत्,
 ‘खेइहा?रे ओमेमेत्तु, एल्लेइ ओमेमेत्तुसाइ मेन्निःसुन्॥

खेइहा?रे एल्लेइ मेघेप्सुसाइ कुसिइ मेन्निःसुन्॥
 मेःन्ने फा?ग्र खेइहा?ग लायोलाम् मेनुःइ मेदाआइ लायोलाम् लेप्पि
 मेघोःसु?बारी॥”[†]

येसुरे या?रिःम्बा केलेप्पा खेदा?इल्ले कुबेःन्हन्दुपिरुसि?
 मत्ति १३.१८-२३, लुका ८.११-१५

¹³ येसुरे खेइहा? सेःन्दोसुसि, “कन् खेदा?इन्ने कुसिइ केन्निःसुम्मिन्ने
 फा?ग्र, वे? खेदा?हा? आक्खेल?रिक् कुसिइ केनिःसुम्बाबे? ¹⁴ या?रिःम्बा
 केलेप्पाल्ले निइवा?फु पाःन्जाक्किन् सेःसुरो॥ ¹⁵ कुभा मनाहा? लाम्मो
 केजुक्पा या?रिःम्बा कुइसिःक् मेजोःक्लो॥ खेइहा?रे पाःन्जाक्
 मेघेप्सुनुमेःन्ने माफेन्साम्मिन् ताआइ पाःन्जाक्किन् खुनि? निइवा?बोलाम्
 लःत्तु ते?रुरो॥ ¹⁶ वे? मनाहा? लुइघेरेक्को केजुक्पा या?रिःम्बा कुइसिःक्
 मेजोःक्लो॥ पाःन्जाक् मेघेप्सुल्ले मेसःल्ले मेघेप्सु?, ¹⁷ कर ताइबा कुसाःप्
 केबप्पा कुबुइमान् हेक्के खेइहा? सप्फारक् मेबल्लो, कर
 पाःन्जाक्किन्नसाःन् मेजोगुबाल्ले चोगुल्ले केसाक्पा पाःन् नु तुक्खेःन्
 तानुमेःन्ने हाराए नसाःन्निन् मेलेरु मेदेःसुरो॥ ¹⁸ वे?हा? तिङ्ग्रेःक्पालाओ
 केजुक्पा या?रिःम्बा कुइसिःक् मेजोःक्लो॥ ¹⁹ खेइहा?रे पाःन्जाक् खेम्माग
 मेघेप्सु?, कर कन्हिइमन्तो थेःन् चामा थुइमा, याइसाकुन्धेसाबा
 आक्खेआइ पोःइमा हेक्क्याइ वे? फेन् निइवा?इल्ले पाःन्जाक्किन्
 सुःप्तुदेःसुरो॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे याम्मो कुजा? मेम्भत्तुन्तो॥ ²⁰ कर वे?
 मनाहा? नुःबा खाम्मो केजुक्पा या?रिःम्बा कुइसिःक् मेजोःक्लो॥ खेइहा?रे
 पाःन्जाक्किन् मेघेप्सुआइ निइवा?ओ मेदाःक्त्तु, हेक्क्याइ सुम्बोःइ (३०)
 लेइ, तुक्पोःइ(६०) लेइ हेक्क्याइ किप्थिक् (१००) लेइ थारिक् कुजा?
 मेभत्तुरो॥”

चम्जम्बा देन्तो सेमिःन्
 लुका ८.१६-१८

²¹ आल्ल येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? सेमिःन् नेत्ता सिगाइ
 केयुक्खुम्बि? इ नइमाल्ले केसुःप्तुम् केयुक्खुम्बि? हाःत्तेआइ हेक्केग
 मेजोगुन्तो, कर सेमिःन् चम्जम्बा तेन्तो थो युक्खु?रो॥ ²² हेक्केःल्ले
 सिगाइबा पाःन्निन् केरेक्ले मेनिःसु, हेक्क्याइ चिइनाबा पाःन्निन्
 ओसेःन्दाइ पोःइलो॥”²³ हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खेम्मा नेक्खो?
 केगप्पाहा?रे कन् पाःन्निन् नुःरिक्काइ खेप्सेम्मे?ओ॥”²⁴ खुने? याम्मो
 मेत्तुसि, “सिइसिइडाइ खेप्सेम्मे?ओ! आक्क्याइ कुसिःक्पाल्ले
 केसिःक्त्तुम्सिम्, आम्भा खेन् कुसिःक्पाल्ले खिनि?आइ केम्सिःक्त्ति?,
 खेन्नुःल्ले यरिक्काइ खिनि? केम्सिःक्त्ति केम्बिरे?रो॥ ²⁵ यरिक् केगप्पाल्ले
 आल्लसाइ यरिक् खोःसु?, कर हाःत्ते मेगत्तुन्, खेले कत्तुबान्नाइ
 मेनाप्तुरो॥”

केलिइबा या?रिःम्बा खेदा?

²⁶ येसुरे याम्मो पाःत्तु, “निइवा?फुहाइजुम्मिन् अक्क्याइ
 चोःक्-मनाधिकले या?रिःम्बान् इक्ताप्पो लेप्तु?, ²⁷ हेक्क्याइ येम् लेक्क
 पेःक्केल्ले, खुने? खेन् या?रिःम्बान् आक्खेल?रिक् लिइफा?आइ कुसिइ
 मेनिःसुन्नाइ खेन् या?रिःम्बान् लिइलो॥ ²⁸ आबाडे खाम्बेःक्को पोगुगेन्
 कुजाःन् लिइ, खाम्बेःक्पाल्लेए कुजा? थोःक्त्तु याःन्दु?, तगि
 कुनःक्थाइहेक्क्याइ पोआइकुजा? थोःक्त्तु॥ ²⁹ पोगुगेन् कुजाःन् तुम्माइ खेन्
 मनाःन्कात्त्याःन् याइसिइडाइ चा सुम्से इक्ताप्पो लाःत्तु, थेआइभेले
 चासुम्मा येम्मिन् त्येरो॥”

नुधि या?रिःम्बा खेदा?

मत्ति १३.३१-३२, ३४, लुका १३.१८-१९

³⁰ येसुरे याम्मो पाःत्तु, “निइवा?फुहाइजुम्मिन् थेःन्नु तइमाबे?
 आक्खेल?रिक् कुबि पिमाआइ पोधक् चोःक्माबे? ³¹ कङ्ग खाम्मो
 लेप्पनाबा यःङ्गे? या?रिःम्बान् कुइसिःक् चोःक्लो॥ इक्सा खाम्बेःक्कोबा

या?रि:म्बाहा?ओ खेन् केरेवु:ल्ले चुक्साइ 32 इक्तापो वे? नुधि-साक्चि?नु:ल्ले यम्बा पो:इडाइ कुबोरा:क्हा?ओ पुहा?रेआइ हाप् मेजोगुरो॥” 33 येसुरे अक्तइबा खेदा?ओ मनाहा?रे पा:न्जाक् कुसिइ नि:प्मा मेसुक्तुर थारिक् हु?रुसि॥ 34 खुने? पारेल्ले खेदा?ओरक् पारे, कर कुहु?साम्बाहा?नु ए:क् मेवयेल्ले खेदा?इल्ले कुबे:न् हन्दु पिरुसिरो॥

येसुरे सुरित्केजइडिन् चिजि येम्येम् चोगु?

मत्ति ८.२३-२७, लुका ८.२२-२५

35 खेन् सेन्दिक् येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, “वरक्किल्ले नाहाइदाइ पेगि॥” 36 हेक्केल?रिक् यरिक् मनाहा?नु मेसेन्देआइ खुने? बा खेन् ख:इबेओनु नाहाइदाइ मेदे?रुरो॥ खेप्पो वे? ख:इबेहा?आइ मेनेस्सेरो॥ 37 हक्वघत् यम्बा सुरित्केजइ हु:मा हे:क्तेआइ वाभेल्लेइडिन् ख:इबेओ ला:सेआइ खा ख:इबेइन्ने तिम्सेरो॥ 38 येसु:न् ख:इबेले कुए:क् लेप्माइ ताक्खो:इधिकको:क्सिइडाइ इप्सेआइ नेस्से॥ कुहु?साम्बाहा?रे मेभो:क्खुर अक्खे मेमेत्तु, “सिक्सांम्बे, आनिगे हुम्मा सि:मा इ:त्तिगेरो! थेआइ स्वा:त् केनेबाबे?” 39 येसु:न् पोगेआइ सुरित्केजइडिन् “मेन्हु:ए?” मेत्तुआइ फे:क्त्तु, हेक्क्याइ वाभेल्लेइडिन् “चिजि येम्येम् ल?रे?” मेत्तु, सुरित्केजइडिन् चिजि येम्येम् ल?रेआइ, वाभेल्लेइडिन्नाइ चिजि येम्येम् पो:क्खेरो॥ 40 हेक्क्याइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? से:न्लाप्तुसि, “थेआइ खिनि? केगि:सि केस्ये?इबा? आल्लसाइ याम्पि नसा:न् केन्जोगिन्बि?” 41 कर खेइहा? सा?रिक् मेगिसेआइ अक्खे मेमेत्तिइ, “आक्खेल?रिक् खुने? पा:त्तुबा पा:न्निन् सुरित्केजइडिन्नु वाभेल्लेइडिल्लेआइ खेप्सुबाबे? कन् मना:इग हा:प्पे?”

येसुरे फेन्साम्मिल्ले तरुबा मना:न् वे:न्दु?

मत्ति ८.२८-३४, लुका ८.२६-३९

5 येसु:न् कुहु?साम्बाहा? वरक्किल्ले नाहाइदाइ गेरासेनस लाजे?ओ मेगेरे॥ 2 येसु:न् ख:इबेओनु ला:क्कात् ल:न्देनुमे:न्ने फेन्साम्मिल्ले याइघुबा मनाधिक इप्पुइदेन्नोलाम् खुने? कुदुम्से त्ये॥ 3 खेन् मना:न् इप्पुइदेन्ना?ओ वयेगत्ते॥ हा:ल्लेआइ खेन् फेन्थक्कइडिल्लेआइ इघे:इमा मेसुक्तु, 4 थेआइभेले मनाहा?रे यरिक्लेइ कुहुक् कुलाइडो इमेघे:क्खु मेभत्तु मेबिरुबा फेन्थक्कइहा? नु फेन्हुक्पा:इगिहा? फु?रुआइ वयेरो॥ आत्तिल्लेआइ खेन् मना:न् युक्को कप्पा मेसुक्त्तुलो॥ 5 खेन् इप्पुइदेन्नो नु को:क्मा फाइजइघा:त्तिरक् सेन्दिक् लेन्दिक् अ:क्तेर फि:क्तेर लुडिल्ले खे:न्छिइल्ल वयेगत्तेरो॥ 6 हेक्क्याइ खेल्ले येसु:न् मा:इघालाम्मे नि:सुआइ लो:क्तेर फेरेआइ मिडसो इड्हा:इ पिरुर कुलाइजक्को थुडबोहज? युडसिडलो॥ 7 खेल्ले यम्बा इक्लाओ अ:क्तेर येसु:न् मेत्तु, “केरेवु:ल्ले पयम् यम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्सा: येसुए, खेने? इड्गा?नु थे केगो:त्तुबाबे? इड्गा? तुक्खे मेजा:त्ताइडिन्ने? फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिडो पेलि फाक्ने?रो॥” 8 (थेआइभेले तगि येसुरे खेन् फेन्साम्मिन् खेने? खेन् मनाओलाम् ला:क्कात् ल:न्दे पेगे? फा?आइ मेत्तुआइ वयेरो॥)

9 हेक्क्याइ येसुरे खेन् से:न्दोसु, “केमिइ थेमाबे?”

हेक्क्याइ खेल्ले नोगप् पिरु, “इड्गा? आमिइ तुरारो, थेआइभेले कन् मनाओ आनिगे यरिक् यागिगे॥”

10 हेक्क्याइ खेल्ले येसु:न् पेलि फाक्त्तु, “कन् थुम्मोलाम् आनिगे आम्बाइघेन्ने?ओ॥” 11 आल्ल खेन् को:क्माओ यरिक् फाक्हा? चामेरामेर मेयेबे॥ 12 हेक्क्याइ खेन् फेन्साम्हा?रे येसु:न् पेलि मेभाक्त्तु, “आनिगे खेन् फाक्हा?ओ ला:प्मा आबाइघे?ओ॥ आनिगे खेइहा?ओ ला:सिगे?”

13 हेक्क्याइ येसुरेआइ खेइहा? ला:प्मा पाइघुसिआइ फेन्साम्हा? खेन् मनाओलाम् मेल:न्दे मेबेआइ फाक्हा?ओ मेल:से॥ खेन् हेन्छिइ नेत्ति यारिक् फाक्हा? सड्माइडे सड्माइ मेलो:क्तेर याक्पेओनु मक्मेथेआइ वरक्को मेहुमे मेस्येरो॥ 14 खेप्पो फाक् केगम्बाहा?आइ मेवये॥ खेइहा? मेलो:क्तेर मेबेआइ पाइजुम्पो नु खेन् खिरिबा पाइभे?हा?ओ कन् पा:न्निन् मेसे:सु॥ हेक्क्याइ मनाहा? थे:न्ने पो:क्खेबे फा?आइ ओमेत्ते 15 येसु:न् वयेबा तेन्नी मेदयेरो॥ खेप्पो खेइहा?रे तगि फेन्साम्मिल्ले याइघुबा मना:न्

वे:त्तेआइ नु:रिक्काइ ते:त् चाक्खुआइ युडेबा मेनि:सु॥ हेक्क्याइ खेन् मना:न् नु फाक्हा? थे मेबो:क्खे फा?आइ केनि:बा मनाहा?रे मेजेक्त्तुसि॥ हेक्क्याइ खेइहा? सा?रिक् मेगिसे॥ 17 हेक्के:ल्ले खेइहा?रे येसु:न् आनिगे थुम्मोलाम् ल:न्दे पेगे? फा?आइ पेलि मेभाक्त्तुरो॥ 18 येसु:न् ख:इबेओ ला:सेर पत्तेल्ले तगि फेन्साम्मिल्ले याइघुबा मना:न् येसुरे कुबेसाइ त्येआइ, आदाइबे, इड्गा?आइ खेने?नुए ते?राइडे?ओ फा?आइ पेलि फाक्त्तु॥ 19 कर येसुरे मेदेन्देन्ल अक्खे मेत्तु, “खेने? नु:क्खे पेगे?आइ केहिम्सयड् नु केबाइभे?साबाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले केलागि चोगुबा यम्बा या:म्बक्किन् नु लुड्मा? केदुक्तेबा पा:न्निन् चेक्तेसे?ओ॥” 20 हेक्क्याइ खेन् मना:न्नाइ खेप्पोलाम् नु:क्खे पेआइ थिबो:इ पाइजुम्मिल्लेन्थुम्पो खाराक्येसुरे चोगुबा यम्बा पा:न्निन् इड्भन् से:सुरो॥ हेक्क्याइ मनाहा?रे खेन् मेघेप्सुआइ खुनि? निड्वा? मयेरो॥

केदुक्का मेन्छुमा?इन् नु केसि:मा चुक्मेन्

मत्ति ९.१८-२६, लुका ८.४०-५६

21 येसु:न् ख:इबेओ ला:सेआइ वरक्किल्ले नाहाइदाइ नु:क्खे पेआइ वरक्किल्ले कुयाओ यरिक् मनाहा? कुगब्रिड् मेजुप्सेरो॥ 22 पाइत्तिबा यहुदि चुम्पुइहिम्मोबा लाम्लो:बा याइरस मेप्पनाबा मना:न् त्ये हेक्क्याइ येसुरे कुलाइजक्को हबत्फन्छिइल्ल 23 अक्खेल?रिक् पेलि फाक्त्तु, “आदाइबे, इड्गा? आस्सा: चुक्मेन् सि:मा लिड्धोओ केरेआइ नेरो॥ खेन् वे:त्ताइ हिड्ल फा?आइ खेने? फेरे?आइ केहुक्किन् कुसम्पाइ नेस्से पिरे?ओ॥” 24 हेक्क्याइ येसु:न् खेन्नु थासिइ, हेक्क्याइ यरिक् मनाहा?रे खेने? चिभि:त्तु मेभि:त्तुर मेदिन्दुरो॥ 25 खेप्पो तड्बे थिक्-नेत्ताइधो (१२) माक्खि? वयु:माल्ले तरुमा मेन्छुमा?धिक वये॥ 26 खुने? यरिक् सिदा?साम्बाहा?रो सिदा? मेत्तिइसे पेआइ खुने? कत्तुबा केरेक् याइसाकुन्धेहा? मा:न्दुसाइ, खेन् वे:प्पाल्ले कुलेक्वा खेन्नु:ल्लेआइ सा?रिक् तुगेबेआइ वयेरो॥ 27 खेल्ले येसुरे कुया:म्बेओ खेप्सुआइ वये॥ हेक्क्याइ खेन् मेन्छुमा?इल्ले मनाहा?रे खुनि? एगाइलाम् त्येआइ येसुरे कुदे:त्तिन् सु:सुरो॥ 28 थेआइभेले खुने? कुदे:त्तिन्लक्सु:सुड्साइ इड्गा? वे:त्ता ल?रिक् कुनिड्वा?ओ इ:त्तिइ॥ हेक्क्याइ येसुरे कुदे:त्तिन् सु:सुनुमे:न्ने कुधक्को माक्खि? वयु:मान् चिबेआइ चाइजाइ ल?रेबा निड्वा? खो:सुरो॥ 30 खिमो येसुरे कुधक्कोनु मुक्साम् ल:न्देबा निड्वा? खो:सुआइ खिरि हिंसिड्डाइ मनाहा? ओमेत्तुसिर मेत्तुसि, “हा:ल्ले इड्गा? आदे:त्तिन् सु:सुबे?”

31 येसुरे कुहु?साम्बाहा?रे खुने? मेमेत्तु, “आदाइबे, अक्खेल?रिक् मनाहा?रे केम्पन्ल केम्भि:त्तु मेबत्, हेक्के:ल्ले आक्खेल?रिक् हा:ल्ले सु:साइबे फा?आइकेबा:त्तुबाबे?”

32 कर येसुरे खुने? केसुमेन् ओमेत्ते खिरि ओमये॥ 33 खेन् मेन्छुमा?इल्ले नासिड्गेन् कुधक्को पो:क्खेबा पा:न्निन् निड्वा? इ:त्तुआइ कुगि:माल्ले यक्खेर येसुरे कुलाइजक्को हबत्फन्छिइल्ल येसु:न् केरेक् पा:न्निन् चेक्त्तु॥

34 हेक्क्याइ येसुरे मेत्तु, “मामुए, नसा:न् केजोगुबाल्ले चोगुल्ले खेने? केवे:त्तेरो॥ खेने? केवे:त्तेआइ केवा?रो, नु:रिक्काइ पेगे?ओ॥”

35 येसु:न् पारेर पत्तेल्ले खेन् लाम्लो:बा याइरसरे कुहिम्मोलाम् इड्साबाहा? मेदयेआइ मेमेत्तु, “आदाइबे, केस्सा:इग स्येरो॥ आल्ल सिक्सांम्बेन् थेआइ तुक्खे चा:प्माबे?”

36 कर येसुरे खेन् खेम्बेम्माइ मेन्लाप्पे याइरसेन् मेत्तु, “खेने? मेगिसेन्ने?ओ, नसा:न्लक् चोगे?ओ॥”

37 हेक्क्याइ येसुरे पत्रुस, याकुब नु कुन्सा? युहुन्ना:न्लक् खुने?नु पे:क्मा पाइघुसि॥ 38 खेइहा? याइरसरे कुहिम्मो मेगेरेल्ले मनाहा? हयइकिल्लिइ नु मेरिड् थक्नु मेहाबेर मेयागेबा येसुरे नि:सुसि॥ 39 हेक्क्याइ खुने? हिम् सिगाइ ला:सेआइ खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? थेआइ हयइकिल्लिइ नु मेरिड् थक्नु केहाबिबाबे? चुक्मेड्ग मेन्छि:ए वा?, इप्सेआइलक् ने?॥”

40 खेइहा?रे खुने? मेए:त्तु, कर येसुरे खेइहा? केरेक् ला:क्कात् ल:त्तुसिआइ चुक्मेले कुम्बा कुम्मा हेक्क्याइ खुने?नु केवा?बा कुहु?साम्बाहा? चुक्मेन् नेस्सेबा तेन्नो ते?रुसि॥ 41 हेक्क्याइ खेन् चुक्मेले कुहुक्को तेम्सुआइ “तलिता कुमि” मेत्तु, खेल्ले कुबे:इग “चुक्मे, पोगे?ओ॥” पो:इलो॥ 42 खिमो खेन् चुक्मेन् मुत्थिक् पोगेआइ लाइघेगे॥

(खेन् तड्बे थिक्-नेत् (१२) केरेआइ वये॥) खेइहा? केरेक्ले खुनि? निड्वा? मयेरो॥ 43 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? कन् पा:न्निन् आत्तिन्नाइमेतेमिन्ने? फा?आइ केसाक्पा इड्जा:इ पिरुसि॥ हेक्क्याइ खेन् चुक्मेन् थेमाइ चामा पिरैम्मे? फा?आइ मेत्तुसिरो॥

नासरतओ येसु:न् नसा:न् मेन्जोगुन्
मत्ति १३.५३-५८, लुका ४.१६-३०

6 येसु:न् खेप्पोलाम् पेआइ कुहु?साम्बाहा?नु आबाडे कुबाइभे?ओ त्ये॥ 2 हेक्क्याइ ना:म्सिइयेन्नी येसु:न् यहुदि चुम्तुइहिम्मो पेआइ हु?मा हे:क्तुसि॥ खेप्पो यरिक् मनाहा?रे खुने? कुनिसाम्मिन् मेघेप्सुआइ खुनि? निड्वा? मयेआइ अक्खे मेबा:त्तु, "कन् मना:ल्ले अक्त्तड्बा पा:न्निन् आत्तो खो:सुबे? आक्खेल?रिक् सिक्कुम् निड्वा? नु निड्वा? केमाबा या:म्बक्वा? चोगुबे! 3 कड्ग मरियमरे कुस्सा: सिड् केगाम्बेन् मे:म्बि? कड्ग याकुब, युसुफ, यहुदा नु सिमोनसिरे खुनि? फु?ने मे:म्बि? कल्ले कुन्सा? मेन्छुमाहा?ग आनि?नुएसे मेवा?बा॥" हेक्के:ल्ले खेन् मनाहा?रे खुने? नामेन्छा?रुन्लो॥

4 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पेड्ग कुबाइभे?साबाहा?, कुगा?इसोधो:क्वा? नु कुहिम्सयइहा?रे इड्धा:इ मेम्बिरुन्लो॥ कर वे? तेन्नोरक् खुने? कुबा:न्निन् मेघेप्सु?रो॥" 5 खेप्पोबा मनाहा?रे खुनि? नसा:न् हो:प्तेबाल्ले चोगुल्ले येसुरे निड्वा? केमाबा या:म्बक् चो:क्मा मेसुक्तुन्, कर थिक्-नेत्ति केदुक्पाहा? सम्दाइलक् कुहुक् नेस्सु पिरुसिआइ वे:न्दुसिरो॥ 6 येसुरे खेइहा?रे खुनि? नसा:न्निन् हो:प्तेबा नि:सुआइ कुनिड्वा? मये॥

येसुरे थिक्-नेत् (१२) कुहु?साम्बाहा? पाइघुसि?
मत्ति १०.५-१५, लुका ९.१-६

हेक्क्याइ येसुरे पाइभे?हा?ओ हु?रुसिर पेरो॥

7 थिक्-नेत् (१२) कुहु?साम्बाहा? उ:त्तुसिआइ फेन्साम्हा? ना:प्पा ल:प्पा युक् पिरुसि॥ हेक्क्याइ सुनाइड् इड्भन् से:से नेलेत्ति पाइघुसि॥ 8 हेक्क्याइ अक्खेल?रिक् इड्जा:इ पिरुसि, "खिनि? लाम्दि:क्को केबेगिल्ले तक्का:ल्लक्पाइड्जासिम्मे?, खेन्नाइधो वे? चामा चा, सु:क्वा नु याइ थेआइ मेदे?रेमिन्ने?ओ॥ 9 लाइसु:प्पिन् चाक्खेम्मे?, कर वे? लेक्सिड्मा चाइमेबक्खेम्मिन्ने?ओ॥ 10 खिनि? केबेगिल्ले आत्तिन् हिम्मो लाइडा:क्मा केम्बिरि?, खेन् पाइभे?ओलाम् मेम्बे:क्के थारिक् बा खेन् हिम्मोए वयेम्मे?ओ॥ 11 हेक्क्याइ आत्तिन् लाजे?ओ खिनि? लाम् केमेन्दा:क्तिन् हेक्क्याइ खिनि? पा:न्नाइ मेड्घेप्सुन्, खेन् लाजे?इन्केलेरुम्माइकेबिगिल्ले खिनि? लाइडो केघिप्पा खाम् हि:क्किन् थाप्सेम् था?रेम्सिम्मे? † कड्ग खुनि? तक्लेड्वाओ केबो:ड्बा मिक्से:न्लो॥"

12 हेक्क्याइ खेइहा? मेबेआइ मनाहा?ओ खिनि? लायोलाम् हिन्देम्मे? फा?आइ इड्भन् से:मा मेहे:क्तु॥ 13 खेइहा?रे मनाहा?लाम् फेन्साम्हा? मेल:त्तुसि॥ हेक्क्याइ यरिक्केदुक्पाहा? नि:ड्गो? मेहु:त्तु मेबिरुसि, हेक्क्याइमेवे:न्दुसिरो॥

युहुन्नारे कुसि:मेन्
मत्ति १४.१-१२, लुका ९.७-९

14 आल्ल येसुरे कुमिड्सो-कुधा:इसो केरेक् पिसाइ से:रे, हेक्क्याइ येसुरे कुया:म्बेओ हेरोद †† हाइडिल्लेआइ खेप्सुरो॥ कुभारे मेबा:त्तु, "बत्तिस्मा केबिबा युहुन्ना:न् याम्मो हिडेबाल्ले चोगुल्ले खुने? मुक्साम्माम्बा निड्वा? केमाबा या:म्बक् चोगुर वा?रो॥" 15 कर वे?हा?रे मेबा:त्तु, "कड्ग माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पा एलिया:न्तो॥" ‡

† "खिनि? लाइडो केघिप्पा खाम् हि:क्किन् थाप्सेम् था?रेम्सिम्मे?" फा?इन् खेप्पो केयुड्बा मनाहा?रे लागि खेन्नाइधो चो:क्मा केबो:ड्बा थेआइ हो:प्पो केल?बा मिक्से:न्लो॥ †† हेरोद-कन् हेरोद हाइडिन् येसु सावा:न्धिड्डेल्ले हाइ केजो:क्पा हेरोद हाइडिल्ले कुस्सा: हेरोद एन्तिपासरो॥ ‡ एलिया-उनाहरिओ केवा?बा लत्छा माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पारो॥

वे?हा?रे मेबा:त्तु, "उन्छो:न्बा माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?ओ खुने?आइ थिक्लो॥" 16 कर हेरोद हाइडिल्ले कन् खेप्सुआइ अक्खे पा:त्तु, "कड्ग बत्तिस्मा केबिबा युहुन्ना:ल्लो॥ इड्गा? खुने? कुनि:इमान्खक् पाइघुइसिड्जाइवये, कर याम्मो कुसिवेत्ताम् कुहिड्वेत् पो:क्खेरो!" 17 हेरोद हाइडिल्ले आबाडे कुन्सा? फिलिपर कुमे:त् हेरोदियासेन् मे:त्तुआइ वये॥ हेक्क्याइ हेरोदियासरे कुनिड्वा? ता:मा फा?आइ बत्तिस्मा केबिबा युहुन्ना:न् तेम्माआइ पुड्लाहिम्मो साक्मा इड्जा:इ पिरुसिआइ वये, थेआइभेल्ले युहुन्नारे खुने? एल्ले "खेन् आबाडे केन्सा?रे कुमे:त्तिन् मे:त् कप्पा मेनु?नेन्" मेत्तुआइ वयेरो॥ 19 हेरोदियासरे युहुन्ना:न्नु कुसिक् पोगेआइ खेन् सेप्पा निड्वा? चोगुआइ वयेसाइ खुने? सेप्पा मेन्छुक्के वये, 20 थेआइभेल्ले हेरोद हाइडिल्ले युहुन्ना:न् साम्योनिबा नु सेसेबा मना फा?आइ कुसिड् नि:त्तुआइ वये, खेल्ले चोगुल्ले खुने? ताइसे:प्तुआइ वयेरो॥ युहुन्नारे कुबा:न्निन् खुने? खेप्सुल्ले सा?रिक् कि:सेआइवयेसाइ स:त्तेर खेप्सुरए वयेरो॥

21 आल्ल यम्बा सुयेम् त्ये॥ हेरोद हाइडिल्ले कुसावा:न्धिड्मा सस:त्सराइडो गालिल थुम्मोबा पयम्यम्बा सुहाइयुक्पाहा?, तिलिड्गाहा?रे खुनि? थक्त्तुम्बाहा? नु मिड्सोदाइबा तुम्प्याहाइहा? तरे उ:त्तुसिआइ वये॥ 22 हेरोदियासरे आबाडे कुस्सा: मेन्छुमा?इन् खेप्पो त्येआइ ला:क्खे, हेक्क्याइ हेरोद हाइडिन् नु खेप्पो केदा:बा केरेक् तरेबाहा?रे खुनि? निड्वा? तासु पिरुसिल्ले हाइडिल्ले खेन् मेत्तु, "खेने? थे केना:क्कासाइ इड्गा? पिनेरो॥" 23 खेल्ले माइहेक्सिड्गल मेत्तु, "खेने? थे केना:क्का इड्गा? पिने॥ आहाइजुम्मिन् कुभे:इ केना:क्त्तुसाइ पिनेरो॥"

24 खेन् चुक्मेन् कुम्मारो पेआइ से:न्दोसु, "आल्ल थे ना:क्त्तुड्बाबे?" हेक्के:ल्ले कुम्मारे मेत्तु, "बत्तिस्मा केबिबा युहुन्ना:ल्ले कुधेगे:क्किन्ना:क्ते?॥" 25 खिमो खेन् चुक्मेन्नाइ पेआइ मेत्तु, "बत्तिस्मा केबिबा युहुन्ना:ल्ले कुधेगे:क्किन्आल्लोसा चेत्याओ पिराइडे?ओ॥" 26 हेक्के:ल्ले हेरोद हाइडिन् सा?रिक् कुनिड्वा? तुगेसाइ खेप्पो केवा?बा तरेबाहा?रे खुनि? तगि खुने? चोगुबा माइहेक्किन्केप्पाए केल?बा निड्वा? चोगुआइ 27 खेप्पो केयेप्पा हाइतिलिड्गा:न् पेगे?आइ युहुन्नारे कुधेगे:क्किन्फेत्ते? फा?आइ इड्जा:इ पिरु॥ खेन् खिमो पुड्लाहिम्मो पेआइ युहुन्नारे कुधेगे:क्किन्खक्त्तु, 28 हेक्क्याइ चेत्याओ फेत्तुआइ खेन् चुक्मेन् पिरु॥ चुक्मेल्ले खेन् ते?रुआइ कुम्मा पिरु॥ 29 युहुन्ना:ल्ले कुहु?साम्बाहा?रे कन् मेघेप्सुआइ मेदये, हेक्क्याइ कुधक्किन् मेदे?रुआइ इप्पुड्डो मेलुत्तु॥

येसुरे हेन्धिड् डासि (५०००) मनाहा? चाजा:त्तुसि?
मत्ति १४.१३-२१, लुका ९.१०-१७, युहुन्ना ६.१-१४

30 तगि येसुरे इड्भन् चो:क्से पाइघुसिबा से:क्युक्मिबाहा?रे मेजोगुबा या:म्बक् नु मेहु?रुसिबा पा:न्हा? मेनु:क्खे मेदयेआइ येसु:न् मेजेक्त्तु॥ 31 हेक्क्याइ येसुरे आल्ल ए:क्सादेन्नी पिगिआइ सप्पासिक् ना:म्मासि फा?आइ खेइहा? मेत्तुसि, थेआइभेल्ले केदा:बा केबे:क्पा मनाहा?रे मेजोगुल्ले खुनि? चामा येम्माइ मेड्घोए मेवयेरो॥ 32 हेक्के:ल्ले येसु:न् नु कुहु?साम्बाहा? ख:ड्बेओ स्वा:त्ताइ मेल:सेआइ ए:क्सादेन्नी मेबे॥ 33 कर यरिक् मनाहा?रे खेइहा? मेबेर मेबत्छेबा मेनि:सुसिआइ कुसिड् मेनि:त्तुसि, हेक्क्याइ केरेक् पाइजुम्मोलाम् मेलो:क्तेर मेबे, हेक्क्याइ खेइहा? मेबेबा तेन्नी खेइहा?नु:ल्ले तगि खेप्पो मेगेरे॥ 34 हेक्क्याइ येसु:न् ख:ड्बेओलाम् ल:न्देल्ले यरिक् मनाहा? नि:सुसिआइ कुलुड्मा? मेदुगे, थेआइभेल्ले खेइहा? मेल्लुक्कम्बा मे:न्नेबा मेल्लुक्वा? हेक्के मेल?रे॥ हेक्के:ल्ले येसुरे खेइहा? यरिक् निसाम् हु?रुसि॥

35 नाम्थेर पत्छेल्ले कुहु?साम्बाहा? खेप्पो मेदयेआइ येसु:न् मेमेत्तु, "आदाइबे, कड्हा? पाइघेदे:सेसे?ओ, थेआइभेल्ले कन् ए:क्सादेन्नी थेआइ इड्मा चामा खो:मेदेत्तेन्नी, याम्मो नाम्माइ थ्येबेरो॥ हारा? खिरिबा हिम्हा? नु पाइभे?हा?ओ मेबे:क्काइ चामा थुड्मा मेड्ग मेजररो॥"

37 कर येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खिनि?ए कड्हा? कुजा पिरैम्सिम्मे?ओ"

खेइहा?रे येसुःन् याम्मो मेमेत्तु, “आदाइबे, किपनेत्ति (२००) याइडिल्ले इडमनाबा खरेःइडिल्लेआइ कइहा? मेयोःरुन्त्तिन्लो॥ आक्खेल?रिक् पिमा सुक्मेदेपे?”

38 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? आक्खेम्प्याक् खरेःइ केगत्तुम्, पेगेम्मे?आइ ओमेत्तेम्मे?!”

हेक्क्याइ खेइहा?रे ओमेमेत्तु, हेक्क्याइ मेभेरेआइ मेमेत्तु, “आदाइबे, आनिगेग डासि (५) खरेःइ नु नेत्ति (२) डारक् कत्तुम्बे॥” 39 खेन् मनाहा? याःन् केयुड्बा खाम्मो थेःक्पेत्ताइयुड्मा पाइघेम्सिम्मे? फा?आइ येसुरे इड्जाःइ पिरुसि, 40 हेक्केःल्ले खेइहा? किपथिक् (१००) नु डाबोःइ(५०) ल?रिक् मेहासिइडाइ थेःक्पेत्तमेबेन्त्तिइडाइमेयुड्सिइ॥ 41 येसुरे खेन् डासि (५) खरेःइ नु नेत्ति (२) डाहा? याइसिइडाइ साइग्राम्पेदाइ लेप्पाइ ओमेत्तुर निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरुर खरेःइहा? खेःक्खु॥ हेक्क्याइ खेन् मनाहा? मेहाःत्तुसिर फा?आइ कुहु?साम्बाहा? पिरुसि॥ खेन् नेत्ति डाहा?आइ खेःक्खुआइ मनाहा? मेहाःत्तुसिर फा?आइ कुहु?साम्बाहा? पिरुसिरो॥ 42 खेइहा?रे खाघा मेजरो॥ 43 हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?रे खेन् खरेःइ नु डाहा?रे कुजि केन्म्बाहा? मेसुप्सुल्ले थिक्-नेत् (१२) नड्मा योरेरो॥ 44 खेन् खरेःइ केजाबाहा? हेन्त्तिइ डासि (५०००) येम्बित्छा?हा?रक् मेवये॥

येसुःन् च्वाःत्तु सम्दाइलाइघेःक्
मत्ति १४.२२-३६, युहन्ना ६.१५-२१

45 येसुरे मनाहा? पाइघुसिनामेःन्ने खःइबेओ लाःसेम्मे?आइ वरक्किल्ले नाहाइडाइ बेथसेदाओ इड्गा?नुःल्ले तगि पेगेम्मे? फा?आइ कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि॥ 46 हेक्क्याइ खेप्पोलाम् तुवा चोःक्से थो कोःक्माओ पेरो॥

47 आल्ल खादामेल्ले खःइबेन् वरक्किल्ले कुलुम्पो वये, हेक्क्याइ वरक्किल्ले कुयाओ येसुःङ्ग एःक् वयेरो॥ 48 कुहु?साम्बाहा?रे सुरित् केजडिन् खुनि? तक्लेप्पाइन् हुःरेबाल्ले खःइबेन् वरक्को तगि ते?मा केसाक्पा मेदुमुआइ मेयागेबा येसुरे निःसुसि॥ हेक्केःल्ले इड्वा काःमानुःल्ले तगि येसुःन् वरक्को लाइघेगेर पेरो॥ हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा? मेयागेबा खःइबेन् लाम्बाक्मा इःत्तुल्ले 49 खेइहा?रे खुने? लाइघेगेबा मेनिःसुआइ कड्ग सिस्साम्मे फा?आइ सा?रिक् मेगिसेर मेअःक्ते॥ खिमो येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “मेगिसेम्मेन्ने? इड्गा? येसुआ॥ हाइहाइ ल?रेम्मे?ओ!”

51 हेक्क्याइ येसुःन् खःइबेओ लाःसेआइ सुरित् केजडिन् हुःमा चक् ल?रे॥ कुहु?साम्बाहा?रे सा?रिक् खुनि? निड्वा? मये॥ 52 खेइहा?रे खरेःइडिल्ले यरिक् मनाहा? तेक्त्तुसिबा निड्वा? केमाबा याःम्बक्किन् कुसिइ मेन्निःत्ते मेवये, थेआइभेल्ले खुनि? निड्वा? केधुड्बा चोगेरो॥

गनेसरेत पाइजुम्पो येसुरे केदुक्पाहा? वेःन्दुसि?

53 हेक्क्याइ खेइहा?रे वरक्किल्ले नाधाःम्बि मेगाःक्त्तुआइ गनेसरेतो मेगेरेआइ खःइबेन् इमेघेःक्खु॥ येसुःन् खःइबेलाम् लःन्देनुमेःन्ने खेप्पोबा मनाहा? केरेक्ले खुने? कुसिइ मेनिःत्तु॥ 55 हेक्क्याइ खेइहा? खिरिबा तेन्तो मेलोःक्तेर मेबेआइ केदुक्पा केय?बाहा? येसुःन् वयेबा तेन्तोए खुनि? नेन्लाःन्नुए मेदारुसिरो॥ 56 पाइभे? पाइजुम् येक्क्यक्को खुने? आत्तान् पेसाइ केदुक्पा केय?बाहा? कुलाम्मो मेनेस्सुसिरो॥ हेक्क्याइ येसुरे कुदेःत्तिल्ले कुसुक्पेन्लक्साइसुःमा फा?आइ केदुक्पाहा?रे पेलि मेभाव्त्तु, हेक्क्याइ खुने? केसुबाहा? केरेक् मेवेःत्तेरो॥

पाधेबाहा?रे खुनि? साक्थिम्मिन्
मत्ति १५.१-९

7 थिक्येन् यरुसलेम येक्क्यक्लाम् कुभा फरिसिहा? नु साम्प्योथिम्साम्बाहा? येसुरो मेदये॥ 2 खेइहा?रे येसुरे कुभा कुहु?साम्बाहा?रे यहदिहा?रे खुनि? वाहप्सिइमा चोःक्थिम् कुडिसिःक् हुक् वामेन्हप्पे चा मेजबा मेनिःसुसि॥ 3 (फरिसिहा? नु काक् यहदिहा?रे खुनि? पाधेबाहा?रे खुनि? साक्थिम् कुडिसिःक् वामेन्हप्सिइडे चा मेन्जेनेन्तो॥ 4 खेइहा?रे पाइजुम्लाम् हिम्मो मेदाःल्ले वाहप्सिइमा नु सेसेसाइसाइ

चोःक्मा थिम् मेन्जोःक्के मेन्जेनेन्॥ खेइहा?रे फड्नाहा?, चेत्याहा?, खप्प्याहा? वाहप्पा सुत्थो चोःक्मा वे? थिम्हा?आइ मेगत्तुरो॥) 5 हेक्केःल्ले फरिसिहा? नु साम्प्योथिम्साम्बाहा?रे येसुःन् सेःन्मेलाप्त्तु, “केहु?साम्बाहा?रेग सुत्थो चोःक्मा थिम् मेन्जोःक्के चा मेजबा आनिगे निःमना॥ थेआइ केहु?साम्बाहा?रे आनि? पाधेबाहा?रे मेजोगु मेयुरुबा थिम्मिन् मेन्डःत्तुन्मेन्नाःत्तुन्बाबे?”

6 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “खिनि? निड्वा? केजिःप्पाहा?रे खिनि? याःम्बेओ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुबाःन्निन् माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले साप्त्तुबाइग सेक्खाए ला?रुरो, ‘कन् मनाहा?रेग खुनि? मुराःल्लेरक् मिड्सो इड्धाःइ मेबिआरो, कर खुनि? निड्वा?इन्ड्गा? लेप्पाइ होःप्तो॥ 7 कइहा?रे हने सेवा मेजोःक्का,

कर मेहु?रुसिबा निसाम्मिङ्ग मेन्छाम् याप्पिरे आप्फेःक् मेजोगुबा थिम्रक्लो॥’ 8 खिनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुडिङ्गाःइडिन् केना?रुम्माइ मेन्छाम्पोन् याप्पिहा?रे खुनि? चोःक्थिम्मिन् केडःत्तुम् केनाःत्तुम्तो॥ 9 खिनि? पाधेबाहा?रे मेजोगु मेयुरुबा थिम्मिन् इःप्पा नाःप्पा सा?रिक् चाःप्पा केजोगि?आइनिड्वा?फुमाइडिल्ले कुडिङ्गाःइडिन् केना?रुम्तो॥

10 कुबिओ मोसाःल्ले † पाःत्तुआइ वा?, ‘केम्बा केम्मासि मिड्सो इड्धाःइ पिरैसे?’ हेक्क्याइ ‘आत्तिल्ले कुम्बा कुम्मासि साइग्रा मेत्तुसि, खेइग सेप्पाए पोःइलो॥’ ††11 कर खिनि? फरिसिहा?रे याप्पिहा?, ‘च्या इड्गा?लाम् कुभा? केघोःसुम्, खेन् निड्वा?फुमाइडिन् कुर्बान् पिमनाबारो’ ल?रिक् खुनि? पा-माहा? हेक्के मेप्पासि नुःबारो फा?आइ केमेत्तुम्सिम्तो (कुर्बान् फा?इन् निड्वा?फुमाइडो तोःम्नाबा हुक्सोयाइलो॥) 12 हेक्केल?रिक् खेन्कुम्बा कुम्मासि कुभा? पिमा खिनि? केम्बाइधुम्मिन्लो॥ 13 अक्खेल?रिक् खिनि? केबोःइबा केयुःबा चोःक्थिम्हा? केडःत्तुम् केनाःत्तुम्माइ निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् केलेरुम् केदेःसुम्तो॥ बा हेक्त्तइबा याःम्बक्हा?रक् खिनि? केजोगुम्॥”

येसुरे आसुत्थोःल्ले कुयाःम्बेओ हु?रुसि?
मत्ति १५.१०-२०

14 येसुरे मनाहा? याम्मो उःत्तुसिआइ मेत्तुसि, “खिनि? केरेक्ले इड्गा? आबाःन्निन् खेप्पेम्मे?आइ कुसिइ निःत्तेम्मे?ओ॥ 15 लाःक्काल्लाम् मना सिगाइ केलाःप्पा पाःन्निन्ले मनाःन् आसुत्थो मेजोगुन्तो, कर निड्वा?ओलाम् लाःक्कात् केल्ःम्बा पाःन्निन्लेए मनाःन् आसुत्थो चोगु?रो॥ 16 ((नेक्खो? केबप्पाहा?रे नुःरिक्काइ खेप्पेम्मे?ओ॥)) 17 खेन् मनाहा? पक्थसिआइ येसुःन् हिम् सिगाइ लाःसे हेक्क्याइ खेप्पो कुहु?साम्बाहा?रे खुने? कन् खेदा?इल्ले कुबेःन् थेमाबे फा?आइ सेःन्मेदोसुरो॥ 18 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “आल्लसाइ खिनि? निड्वा? पाःक्लो! मना सिगाइ केलाःप्पा चाःमनाबा कुजाःल्ले खेन् आसुत्थो मेजोगुन् केल्?बा केन्निःसुम्मिन्त्ति? 19 कड्ग सिक्लुड्माओ मेबेःक्नेन्, कर कन् साप्पोःक्को लाःताइ लाःक्कात् लःम्बेःक्लो॥” (अक्खेल?रिक् येसुरे काक् चाःमनाबा चाहा? सुत्थो चोःक् फा?आइ पाःत्तुरो॥) 20 हेक्क्याइ याम्मो खुने? पाःत्तु, “सिक्लुड्मोलाम् केल्ःम्बा पाःन्निन्ले खुने? आसुत्थो चोगु?रो॥ 21 थेआइभेल्ले मेन्छाम्पोन् याप्पि निड्वा? सिगाइलाम् फेन् निड्वा?, याम्बोःप्पा, खुःम्मा, मना सेप्पा, चाराम्मा याःम्बक्, खिःम्मा, ताप्फेःम्बा निड्वा? चोःक्मा, इड्लेक् चोःक्मा, चेल्लेक्लेक्ल?मा, नाहेम्मा, चे?या इड्दो पाःप्पा, आइडिडि ल?मा, अदड् पाःन् चोःक्मा, हेक्त्तइबा फेन् पाःन्हा? लःन्तो॥ 23 अक्त्तइबा फेन् पाःन्हा? सिगाइलाम् लाःक्कात् लःन्नाइ मनाःन् आसुत्थो चोगु?रो॥”

† मोसाःन्-खुने? उन्छोःन् यहदिहा?रे खुनि? लाम्लोःबा वये॥ खुने?ए यहदिहा? मिस लाजे?लाम्चोःक्युम्भो चोगु लःत्तुसिआइसाम्प्योथिम् पिरुसि॥ †† लाम्दिःक् २०.१२, २१.१७

थिमिन्दइ मेन्छुमा?इल्ले कुनसा:न्
मत्ति १५.२१-२८

24 येसु:न् खेन् तेन्नोलाम् तायर नु सिदोन येक्यक् खिरिबा थुम्हा?ओ पेरो॥ हेक्क्याइ खुने? थिक् हिम्मो ला:से, थेआइभेल्ले खुने? खेप्पो त्येबा आत्तिन्हा?रेआइ निडवा? मेङ्घो:सुन्ल केल?बा इ:त्तुआइ वये॥ कर खुने? चिडसिडमा मेसुक्तेन्लो॥ 25 कर कुस्सा:न् फेन्सामिल्ले याडघुआइ केवा?मा मेन्छुमा?इल्ले खुने? त्येबा पा:न्निन् खेप्सुनामै:न्ने येसुरो त्येआइ कुलाइजक्पो थुडबोहज? युडसिड॥ 26 खेन् मेन्छुमा:न् सिरिया लाजे?स्मा सुरोफोनिसिया थुम्पो सागेवा:न्चिडमा थिमिन्दइ सुवाइस्मा वये॥ खेल्ले आस्सा: चुक्मेल्लोलाम् फेन्साम्हा? ल:त्ताइ पिराइड?ना फा?आइ खुने? पेलि फाक्तु॥ 27 येसुरे खेन् मेन्छुमा?इन् मेत्तु, “हिन्जा?बित्छाहा?रे खरे:इडिन् खाघा मेजर पो:इ॥ हिन्जा?बित्छाहा?रे खुनि? खरे:इडिन् नाप्पासिआइको:त्वोहा? पिमासि नु:बा मे:न्लो॥”
28 हेक्के:ल्ले खेन् मेन्छुमा?इल्ले नोगप् पिरु, “सेक्खाएरो आदाइबे, कर को:त्वोहा?रेआइ हिन्जा?बित्छाहा?रे खुनि? चामादेन्नीलाम् मक्केधा:बा कुजिहा? मेजर॥”
29 येसुरे खेन् मेन्छुमा?इन् मेत्तु, “खेने? नु:बा नसा:न् कुधिम्बा नोगप् केबिराइबाल्ले चोगुल्ले केहिम्मो पेगे?, केस्सा: चुक्मेल्लोलाम् फेन्सामिन् ल:न्दे पेआइ वा?रो॥” 30 खेन् मेन्छुमा?इन् कुहिम्मो नु:क्खे पेआइ कुस्सा:न् नु:रिक्काइ कुनेत्नाओ इप्सेआइ नेस्सेबा तुमु, थेआइभेल्ले फेन्साम्हा?रे खेन् मेलेरु मेध:आइ वये॥

येसुरे नाधाक्पा मना:न् वे:न्दु?

31 येसु:न् तायरलाम् सिदोन पो:क्खेर पेआइ खुने? गालिल वरक् नु थिबो:इ पाडजुम्मिल्लेन्थुम्पो पेरो॥ 32 खेप्पो मनाहा?रे नाधाक्पा नु कुबा:न् मेन्ल:म्मनाबा मनाधिक् मेदारुआइ येसुरे कुहुक्किन् कुसम्दाइ नेस्सुनि फा?आइ पेलि मेभाक्तुरो॥ 33 येसुरे खेन् मनाहा?लाम् मा:इघा ते?रुआइ कुनेक्खो?बो हुक्को:न् के:त्तु, हेक्क्याइ हुक्को थ्या:त् थो:क्तुआइ कुलेसो:पिन् सु:सु हेक्क्याइ ताडसाक्पेन्लेप्पाइ ओमयेआइ सक्मा सो:न्चिडल “इप्फाथा” मेत्तुरो॥ खेन् फा?इन् “हन्चिडडे?” पो:इलो॥ 35 खिमो खेन् मना:न् नेक्खो? खेम्मा केसुक्पा नु पा:प्पा केसुक्पा पो:क्खेआइ नु:रिक् पा:प्पा हे:क्तेरो॥ 36 हेक्क्याइ येसुरे खेन् मनाहा? कन् पा:न्निन् हा:त्ताइ मेप्पासि मे:न् फा?आइ इडजा:इ पिरुसिरो॥ कर आक्खेन् मेप्पासि मे:न्लो मेत्तुसिसाइ कन् इडभन्निन् मेसे:सुर मेदे?रु॥ 37 खेइहा?रे सा?रिक् खुनि? निडवा? मयेर अक्खे मेबा:त्तुरो, “खुने?ग काक् पा:न्हा? सा?रिक् नु:बा चोगुआइ वा?रो! अक्खेल?रिक् नाधाक्पाहा? नु पा:प्पा मेन्छुक्मनाबाहा?आइ नुसुसिरो॥”

येसुरे हेन्चिड लिसि (४०००) मनाहा? चाजा:त्तुसि?
मत्ति १५.३२-३९

8 खेन् येम्पो यरिक् मनाहा? याम्पो येसु:न् वयेबा तेन्नो मेजुप्से॥ हेक्क्याइ खेइहा?नु चामा थुडमा थेआइ हो:प्ते॥ खुने? कुहु?साम्बाहा? उ:त्तुसिआइ मेत्तुसि, 2 “कन् मनाहा? इडगा? आलुडमा? मेदुक्लो, थेआइभेल्ले खेइहा?ग सुमयेन्नाइधो इडगा?नुए मेवा?, हेक्क्याइ खेइहा?रे चामा थुडमा थेआइ मेड्गत्तुन्लो॥ 3 इडगा? खेइहा? हिम्मो बा अक्खेए पाडघुइदे:सुडसिडने फा?ग्र मेवे:क्ल मेबत्तिल्लेसा साक्किल्ले साक्किल्लेसाक्किल्लेसा, थेआइभेल्ले कुभाग सा?रिक् मा:इघा मा:इघालाम् मेदयेआइ मेवा?रो॥”
4 हेक्के:ल्ले कुहु?साम्बाहा?रे खुने? मेमेत्तु, “कन् ए:क्सादेन्नी आक्खेल?रिक् कम्म्याक् यरिक् मनाहा? खरे:इडिल्ले खा:प्पासिबे?”
5 हेक्के:ल्ले येसुरे खेइहा? से:न्दोसुसि, “खिनि? आक्खेम्म्याक् खरे:इ केगत्तुम्बे?”
खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “आनिगेग नुसि खरे:इलक् कत्तुम्बेरो॥”
6 हेक्के:ल्ले येसुरे खेन् मनाहा? खाम्बाइडो युडेम्मे? मेत्तुसि॥ हेक्क्याइ खेन्

नुसि खरे:इडिन् खप्सुआइ निडवा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरुर खे:क्खु, हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा? पिरुसिआइ मनाहा? मेहा:त्तुसिरो॥ 7 खेइहा?रे थिक्-नेत्ति चुजुक्सा डाआइ मेगत्तु॥ खेन्नाइ येसुरे निडवा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरुआइ हा:त्तेम्मिम्मे? फा?आइ कुहु?साम्बाहा? पिरुसिरो॥ 8 हेक्क्याइ खेन् मनाहा?रे खाघा मेज॥ हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?रे खेन् कुजि केन्म्बाहा? मेसुप्सुल्ले नुसि नडमा योरेरो॥ 9 खेन् केजाबाहा? हेन्चिड लिसि (४०००) यारिक्मेवये॥ हेक्क्याइ येसुरे खेन् मनाहा? पाडघुदे:सुसिआइ 10 खुने? कुहु?साम्बाहा?नु ख:इबेओ ला:सेआइ नाहाइदाइ दलमनुथा पाडजुम् खिरिबा तेन्नो पेरो॥

फरिसिहा?रे येसु:न् निडवा? केमाबा मिक्से:न् मेना:क्तु?
मत्ति १६.१-४

11 कुभा फरिसिहा? खेप्पो मेजुप्सेआइ येसु:न्नु पा:न्धक्मा मेहे:क्ते॥ खेइहा?रे “साडग्राम्पेदाइलाम् केयेबा फा?आइ निडवा? केमाबा मिक्से:न्धिक्याप्पि ओसे:न्आधाक्ते?ओ” मेमेत्तुर येसुरे कुनिडवा? मेसा?रु॥ 12 हेक्के:ल्ले येसु:न् के:म्बा सक्मा सो:न्चिडल पारे, “थेआइ कन् येम्मोबा मनाहा?रे निडवा? केमाबा मिक्से:न् ओमेप्पा मेगो:त्तुबाबे? कर इडगा? सेक्खाए मेत्तिड, कन् मनाहा?रे खेन् हेक्क्याइ मिक्से:न् ओमेप्पा मेङ्घो:सुन्तो॥” 13 हेक्क्याइ खेइहा? लेरुसिआइ दलमनुथालाम् कुहु?साम्बाहा?नु याम्पो ख:इबेओ ला:सेआइ नाधा:म्बि थिसिड॥

इडलेक्पा निसाम्मिल्ले कुदक्लेडवाओ साम्दिड
मत्ति १६.५-१२

14 कुहु?साम्बाहा?रे चामा थुडमा कुजाहा? याडसिडमा निडवा? मेभे:त्तुरो॥ खेइहा?रे खरे:इधिक्लक् ख:इबेओ मेगत्तु॥ 15 येसुरे खेइहा? साम्दिड पिरुसि, “हेरोद हाइडिन् नु फरिसिहा?रे खुनि? खरे:इ केभड्बा सिदा?लाम् सिडसिड ल?रेम्मे?ओ!”
16 खेइहा?रे आनि? खरे:इडिन् आइगत्तुम्मिन्नाइ हेक्के आमैत्तेबारो फा?आइ पा:न्धक्मा मेहे:क्ते॥
17 येसुरे कन् पा:न्निन् कुसिड नि:त्तुआइ मेत्तुसि, “खिनि? लुम्पो खरे:इ हो:प्फा?आइ थेआइ पा:न् केधक्तिबा? खिनि? आल्लसाइ पा:न् कुसिड केन्नि:त्तिन्नाइखासिड केन्नि:त्तिन्बि? आल्लसाइ खिनि? निडवा? थुडबि?
18 ओमेप्पा मिक् केगत्तुम्साइ केन्नि:सुम्मिन्बि? खेम्मा नेक्खो? केगत्तुम्साइ केड्घेप्सुम्मिन्बि? खिनि? निडवा? मेयाक्नेन्बि? 19 इडगा? डासि खरे:इडिल्ले हेन्चिड डासि (५०००) मनाहा? चा:त्तुडसिडडिल्ले कुजि केन्म्बाहा? आक्खेन् नडमा केभुक्खुम्बे?”
खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “थिक्-नेत्त” (१२)॥
20 “हेक्क्याइ नुसि खरे:इडिल्ले हेन्चिड लिसि (४०००) मनाहा? चा:त्तुडसिडडिल्ले आक्खेन् नडमा कुजि केन्म्बाहा? केभुक्खुम्बे?”
खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “नुसि” (७)॥
21 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “आल्लसाइ कुसिड नि:प्पा केन्चुक्त्तुम्मिन्बि?”

येसुरे मिक्फ:म्बा मना:न् नि:मा केसुक्पा चोगु?

22 येसु:न् नु कुहु?साम्बाहा? बेथसेदाओ मेगेरे॥ खेप्पो मनाहा?रे मिक्फ:म्बाधिक् येसुरो मेदारुआइ “खेल्ले कुसम्दाइ केहुक्किन् नेस्से?आइ खानि:मा केसुक्पा चोगे?ओ” फा?आइ पेलि मेभाक्तुरो॥ 23 हेक्क्याइ येसुरे खेन् मिक्फ:म्बेन् कुहुक्को तेम्सुआइ पाडभे?ओलाम् ला:क्कात् ते?रु, हेक्क्याइ कुध्या:त्तिन् कुमिक्को फत्तुर कुहुक्किन् नेस्सुबिरुआइ से:न्दोसु, “आल्लो खानि:मा केसुक्त्तुबि?”
24 हेक्क्याइ खेल्ले खिरि ओमयेर पा:त्तु, “आल्लो खानि:मा सुक्त्तुड, कर मनाहा?ग सिडबुड हेक्केने नि:मेधा:प्पाइलाइमेधे:क्पा नि:सुडसिडलो॥”
25 येसुरे याम्पो कुमिक् सम्दाइ हुक् नेस्सुबिरुआइ खेन् अदक्त्तक्काइ ओमये, हेक्क्याइ नु:रिक्काइ नि:मा केसुक्पा पो:क्खेरो॥ 26 येसुरे खेन् मना:न् अक्खे मेत्तुर कुहिम्सयड्डो पाडघुदे:सु, “खेने? पाडभे?ओ मेन्ला:त्ते केहिम्मो नु:क्खे पेगे?ओ॥”

येसुःन्ने ख्रिस्तरो

मत्ति १६.१३-२०, लुका ९.१८-२१

27 हेक्क्याइ येसुःन्नु कुहु?साम्बाहा? सिजरिया फिलिप्पि थुम्भोबा पाइभे?हा?ओ मेबे॥ मेबेर मेबत्छेल्ले कुहु?साम्बाहा? अक्खेल?रिक् सेःन्दोसुसि, “इङ्गा? हाःत्आ फा?आइ मनाहा?रे मेबाःतु?बे?”

28 हेक्केःल्ले कुहु?साम्बाहा?रे नोगप् मेबेरु, “कुभारे खेने? बप्तिस्मा केबिबा युहुन्ना नु वे?हा?रेग एलिया फा?आइ मेबाःतु?रो॥” कुभारेग वे? माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?ओ लत्छानेरो फा?आइ मेबाःतु?रो॥”

29 हेक्केःल्ले येसुरे खेइहा? याम्मो सेःन्दोसुसि, “कर खिनि?ग, इङ्गा? हाःत्आ फा?आइ याप्पि केमेत्ति?बे?”

पत्रुसरे नोगप् पिरु, “खेने?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तने?रो॥”

†

30 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? आयाःम्बेओ कन् पाःन्निन् आत्तिन्हा?आइ मेमेत्तेम्मिन्ने? फा?आइ इङ्जाःइ पिरुसिरो॥

येसुरे कुसिःमेल्ले कुयाःम्बेओ पाःतु?

मत्ति १६.२१-२३, लुका ९.२२

31 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? अक्खे पाःतुर हु?मा हेःव्तुसि, इङ्गा? मेन्छाम्साःल्ले यरिक् तुक्खेहा? तुम्मा पोःइ, हेक्क्याइ यहुदि तुम्लाम्लोःबाहा?रे, तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?रे, हेक्क्याइ साम्योथिम्साम्बाहा?रे मेना?आ, हेक्क्याइ मेसेत्ताआइयाम्मो सुम् येन् एगाइ सिःमेन्लाम् याम्मो हिङ्का केल?बा पाःन्निन् कुनिड्वा? हन्डुआइ चेतुसिरो॥ हेक्केःल्ले पत्रुसरे खुने? थिक्लेप्पाइ ते?रुआइ फेःव्तुसिरो॥

32 हेक्क्याइ खुने? खिरि हिंसिङ्काइ कुहु?साम्बाहा? ओमेत्तुसिर पत्रुसेन् फेःव्तु, “माफेन्साम्मे, खेने? इङ्गा?लाम् माःइघा पेगे?॥ खेने?ग निड्वा?फुमाइ कुइसिःक् मेःन्, कर मेन्छाम् याप्पि कुइसिःक्लक् निड्वा? केइःतु?रो॥”

सिलाम्साक्मा सिङ्किन्पड्माआइखुने? तिम्मा?

मत्ति १६.२४-२८, लुका ९.२३-२७

34 हेक्क्याइ येसुरे यरिक् मनाहा? नु कुहु?साम्बाहा? उःत्तुसिआइ अक्खे मेत्तुसि, “आत्तिल्ले इङ्गा? तिम्मा निड्वा? चोगु?, हारा? खेल्ले इङ्गा?रक् चाइथुङ्काइ केल?बा कुनिड्वा?इन्सेरुआइ सिलाम्साक्मा कुसिङ्किन् पक्खुआइ इङ्गा? तिम्मारो॥” 35 थेआइभेल्ले आत्तिल्ले कुहिङ्मन्निन् ताइसेःप्पुइ ल?रिक् निड्वा? चोगु?, खेल्ले खेन्नाइ मासु?, कर आत्तिल्ले कुहिङ्मन्निन् आलागि नु सुनाइडिल्ले कुलागि मासु?, खेल्ले मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन् खोःसु?रो॥” 36 मेन्छाम् याप्पिःल्ले काक् इक्सादिङ् खाम्बेःक्मान् खुने?इन् चोगुसाइ मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन्निन् मासुल्ले नुःबा पोःइबि? 37 मेन्छाम् याप्पिःल्ले मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन्निन् याइना खोःमारै लागि थेःल्लेआइ नुःक्मा मेसुक्तुन्लो॥ 38 कन्कु?इगेभे?बा नु लायोबा येम्मो आत्तिन् मनाःन् इङ्गा?नु हेक्क्याइ आबाःन्जाक्किन्नु सिरिङ् मः?, इङ्गा? मेन्छाम्साःन्नाइ आम्बारे कुमिमिदिङ्को सेसे माइलाइड्बाहा?नु युःआल्ले खेन्नु सिरिङ् मःआरो॥

9 येसुरे खेइहा? याम्मो मेत्तुसि, “इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिङ्, कप्पो केयेप्पा कुभा मनाहा? निड्वा?फुहाइजुम्मिन् मुक्साम्नु युःबा मेन्निए थारिक् मेन्निःनेन्तो॥”

येसुरे कुधक्किन् लेइसिङ्

मत्ति १७.१-१३, लुका ९.२८-३६

2 तुक्सि (६) येन् एगाइ येसुरे पत्रुस, याकुब नु युहुन्नाःन् थो केःम्बा कोःक्माओ ते?रुसि॥ खेप्पो हाःत्ताइ मेहोःप्ते॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे ओमेमेत्तुर मेबत्छेल्ले येसुरे कुनाइबेःक्लेइसिङ्क पेआइ 3 कुदेःत्हा?

† “ख्रिस्त” लत्छा मिङ्गो॥ हिब्रु पाःन्दाइङ्को कन् “मसिह” रो॥ कन्फा?इन् निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबान्तो॥

मिक्किन् चेमुर थारिक् फुत्तिःङ्ग्याःप्पा पोःक्खे, खेम्प्याक् सा?रिक् फः ल?र थारिक् इक्सादिङ् खाम्बेःक्मो हाःत्लेआइ चाइडिन् वाहप्पा मेसुक्तुन्तो॥

4 हेक्क्याइ माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा एलियाःन् नु मोसाःन् थाःमेत्तिआइ येसुःन्नु ता?जेक्खेत्छिरो॥ 5 पत्रुसरे येसुःन् मेत्तु, “सिक्साम्बे, आनि?ग कप्पोए आवा?इल्ले नुःबा पोःइलो॥ आनिगे कप्पो सुम्पि याक्साहा?

चोगुम्बेबि? थिक् खेने?इन् हेक्क्याइ मोसाःन् नु एलियारे खुत्छि? लागिआइ थिक् थिक् चोगुम्बेरो!” 6 पत्रुसरे थे पाःम्पाबे फा?आइ कुनिड्वा?इल्ले थेआइ मेधाप्पुन्, थेआइभेल्ले खेइहा? सा?रिक् मेगिसेआइ मेवयेरो॥

7 हेक्क्याइ खाप्पिःत्तिल्ले चिदेप् तेप्पुसिआइ खाप्पिःत्तोलाम् अक्त्तड्बा

इक्ला मेघेप्पु, “कन् आमिःम् आस्साःरो॥ खुने? पाःतुबा पाःन्निन् खेप्सेम्मे?ओ॥” 8 खेइहा? खिरि ओमेमःयेल्ले येसुःन्लक् वये, वे? हाःत्ताइ मेहोःप्तेरो॥ 9 खेइहा? कोःक्मालाम् यो मेधेर मेबत्छेल्ले येसुरे खेइहा? कन् केनिःसुम्बा पाःन्निन् इङ्गा? मेन्छाम्साःन् सिःमेन्लाम् याम्मो मेन्हेइङ्गे थारिक् हाःत्ताइ मेजेक्तेम्मेन्ने? फा?आइ इङ्जाःइ पिरुसिरो॥ 10 खेइहा?रेआइ कन् पाःन्निन् खुनि? लुम्पोए मेयुक्खु॥ खेइहा? कन् सिःमेन्लाम् हिङ्मा फा?इन् थेमानेबे फा?आइ पाःन् मेधक्तेरो॥

11 हेक्क्याइ खेइहा?रे खुने? सेःन्मेदोसु, “थेआइ साम्योथिम्साम्बाहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तेन्ताःमानुःल्ले तगि एलियाःङ्ग युःमाए पोःइ फा?आइ मेबाःतुबाबे?”

12 हेक्केःल्ले येसुरे अक्खे मेत्तुसि, “सेक्खाएरो, एलियाःङ्ग युः?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तेर कुदाःमान् केरेक् यारिप् चोगु?रो॥ आक्खेल?रिक् मेन्छाम्साःन् तुक्खे चामाए पोःइ, हेक्क्याइ खुने? मनाहा?रे मेना?रु केल?बा साप्तेआइ मेबत्तेन्बि? 13 कर एलियाःन् त्ये चुरेआइ वा?, हेक्क्याइ कुयाःम्बेओ साप्तेआइ पप्पा हेक्के खेइहा?रे खुने? निड्वा? थाप्थाप् मेमेत्तुआइ मेवा?रो॥”

येसुरे फेन्साम्मिल्ले तरुबा चुक्पेन् वेःन्दु?

मत्ति १७.१४-२१, लुका ९.३७-४३

14 हेक्क्याइ खेइहा? वे? हु?साम्बाहा? मेवयेबा तेन्नु मेगेरेल्ले खेप्पो यरिक् मनाहा? मेजुप्सेआइ मेवये॥ खेप्पो कुहु?साम्बाहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा? पाःन्धक्नु मेयागे॥ 15 येसुःन् येबा मेनिःसुआइ खेप्पो केवा?बा केरेक् मनाहा? सा?रिक् हाःत्पेलेक्तेआइ मेलोःक्तेर येसुःन् सेवा मेजोगुरो॥ 16 येसुरे कुहु?साम्बाहा? सेःन्दोसुसि, “खेइहा?नु थेमा पाःन् केधक्तिबाबे?”

17 हेक्क्याइ खेन् मनाहा?ओ थिक्ले पाःतु, “सिक्साम्बे, आस्साःन् कप्पो तारुङ्काइ वा?आ, थेआइभेल्ले फेन्साम्मिल्ले तरुआइ कुबाःन्नाइ मयेबेआइ वा?रो॥ 18 फेन्साम्मिल्ले फत्तुल्ले खेन् खाम्मो थाप्सिङ्काइ कुध्याःत्तिन् फुजुःक्-फुजुःक् लःन्नाइ कुहाबो?बान् इसिक्खु?, हेक्क्याइ खाक्तुरो॥ केहु?साम्बाहा? ‘खेन् फेन्साम्मिन् आस्साःल्लोलाम् नाःतेम् आबिरेम्मे?’ मेत्तुइसिङ्, कर मेन्नुक्तुन्तो॥”

19 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “नसाःन् केहोःप्पासे, आप्फाल्ले थारिक् इङ्गा? खिनि?नु वा?आर नासि थःत्तिङ्बाबे? खेन् चुक्पेन् कत्ता फेत्तेम्मे?॥”

20 खेन् चुक्पेन् येसुरो मेदारु, हेक्क्याइ फेन्साम्मिल्ले येसुःन् निःसुआइ खेन् चुक्पेन् खाम्मो पिर्धाप् थाप्पु, हेक्क्याइ खेन् चुक्पेन् कुध्याःत्तिन् फुजुःक्-फुजुःक् लःन्देर होःत्छिङ्मा हेःक्तेरो॥ 21 येसुरे खेन् चुक्पेल्ले कुम्बाःन् सेःन्दोसु, “कन् चुक्पेन् आप्फाल्लेआइधो अक्खे पोःक्खेबाबे?”

खेल्ले नोगप् पिरु, “कन् अडेःक्वा वयेआइधोए अक्खे पोःक्खेबारो॥

22 कन् फेन्साम्मिल्ले यरिक् लेइ सेप्पा कोःत्तुल्ले चुक्पेन् मिओ नु च्वाःत्तो सेप्पा फा?आइ लाप्फुसु याक्तुरो॥ आदाइबे, लुङ्मा? आदुक्ते?ओ, केसुक्तुने फा?ग्र आभा?रे?ओ॥” 23 येसुरे खेन् मेत्तु, “‘केसुक्तुने फा?ग्र’ फा?आइ थेआइ केबाःतुबाबे? नसाःन् केजोःक्पाल्ले कुलागिग थेसाइ पोःइमा सुक्तो॥” 24 हेक्केःल्ले खेन् चुक्पेल्ले कुम्बारे खिमो यम्बा इक्लाओ मेत्तु, “आदाइबे, इङ्गा? नसाःन् चोगुङ्, कर आल्लसाइ यरिक् नसाःन् चोःक्मा फा?राइडे?ओ!” 25 हेक्क्याइ येसुरे यरिक् मनाहा? खेप्पो मेलोःक्तेर मेभेरेबा निःसुसिआइ खेन् फेन्साम्मिन् फेःव्तु, “नाथाक्पा नु कुबाःन् मेन्लःम्नाबा फेन्साम्मे, खेन् चुक्पेल्लोलाम्लःन्दे पेगे?आइ

आप्फाल्लेआइ याम्मो मेलाःसेन्ने?!" 26 खेन् फेन्साम्मिन् फिःक्तेर खेन् सा?रिक् थाप्सुधआइ लःन्दे पेरो॥ खेन् चुक्पेन् खाक्तुआइ केसिःबा कुइसिःक् पोःक्खेआइ नेस्से॥ हेक्केःल्ले कुभारेण खेइग स्पे फा?आइ मेबाःचुरो॥ 27 कर येसुरे खेल्ले कुहुक्कोलाम् तेम्सुर फोःक्खुआइ येप्सु, हेक्क्याइ खेन् येम्सिडलो॥ 28 येसुःन् हिम्मो लाःसेआइ कुहु?साम्बाहा?रे स्वाःत्ताइ सेःन्मेदोसु, "थेआइआनिगे खेन् फेन्साम्मिन् नाःप्मा लःप्मा मेसुक्तुम्बेन्बाबे?"

29 येसुरे नोगप् पिरुसि, "अक्तइबाइग तुवाःल्लेरक् नाःप्मा लःप्मा सुक्तेल्लो॥"

येसुरे याम्मो कुसिःमेल्ले कुर्याःम्बेओ पाःचु?

मत्ति १७.२२-२३, लुका ९.४३-४५

30 हेक्क्याइ येसुःन् नु कुहु?साम्बाहा?रे खेन् तेन्निन् पक्मेधःआइ गालिल मेलस्सुर मेबे॥ खुनि? आत्तो मेवा? फा?आइ वे?हा?रे निड्वा? मेइघोःसुन्ल केल?बा येसुरे निड्वा? इःत्तुआइ वयेरो, 31 थेआइभेल्ले खुने? कुहु?साम्बाहा? हु?रुसिर वये॥ खेइहा? अक्खे मेत्तुसि, "आल्ल मेन्छाम्साःन् इड्मेलेक्त्तु? हेक्क्याइ मनाहा?रो हुक् मेसुप्तु मेबिरु?आइ खेइहा?रे खुने? मेसेरु?, कर सुम्पेन् एगाइ सिःमेन्लाम् याम्मो कुहिइवेत् पोःडलो॥" 32 कर कुहु?साम्बाहा?रे खुने? पाःत्तुबा पाःन्निन् कुसिइ मेन्निःत्तुन्, हेक्क्याइ खेइहा? याम्मो सेःन्दोःमाआइ मेगिसेरो॥

यम्लाबा हाःत्?

मत्ति १८.१-५, १०.४२, लुका ९.४६-५०

33 खेइहा? कपर्नहुम्मो मेदयेआइ खेप्पोबा हिम्मो मेवयेल्ले येसुरे कुहु?साम्बाहा? सेःन्दोसुसि, "आन्देःन् लाम्मो खिनि? थेमाःनपाःन् केधक्तिर केवयिबाबे?" 34 कर खेइहा? मेम्बारेन्, थेआइभेल्ले खेइहा? आनि?ओ केरेक्नुःल्ले यम्बान्हाःप्पे फा?आइ पाःन्मेधक्तेआइ मेवयेरो॥ 35 येसुःन् युइसिड्डाइ थिक्-नेत् (१२) कुहु?साम्बाहा? उःत्तुसिआइ मेत्तुसि, "हाःल्ले तगि पोःडमा निड्वा? चोगु?, खेन् केरेक्नुःल्ले एगाइ पोःडमाआइ केरेक्ले खुनि? सेवारोबा पोःडमा पोःडलो॥" 36 हेक्क्याइ येसुरे खेप्पो हिन्जा?थिक् खुनि? लुम्मो येप्सु, हेक्क्याइ कुभक्तुडो युक्खुर मेत्तुसि, 37 "आत्तिल्ले आमिड्डो अक्तइबा चुक्सा हिन्जा?इन् लाइदाःक्त्तु?, खेल्ले इड्गा? लाइदाःक्कारो॥ इड्गा? याप्पि लाइगेदाःक्पाल्ले इड्गा? याप्पि केबाइबा निड्वा?फुमाइडिन्नाइ लाइदाःक्त्तु?" 38 कुहु?साम्बाहा?ओ थिक्पा युहुन्ना मेप्पनाबाल्ले खुने? मेत्तु, "सिक्साम्बे, आनिगे लत्छा मनाधिकले केमिड्डो फेन्साम्हा? नाःत्तुसिर पत्छेबा निःसुम्बे॥ हेक्क्याइ आनिगे खेन् 'हेक्के मेजोगेन्ने?' मेत्तुम्बे, थेआइभेल्ले खेन् आनि?नु सोरिक् लाइमेघेःक्नेन्लो॥" 39 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खेन् हेक्के चोःक्मा मेसाक्तेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेल्ले हाःल्ले इड्गा? आमिड्डो निड्वा? केमाबा याःम्बक् चोगु?, खेन् आदक्लेइवाओ हारा मेबोःक्नेन्लो॥ 40 आत्तिन् आनि? तक्लेइवाओ होःप, खेन् आनि? लेप्माइ वा?रो॥ 41 इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, आत्तिल्ले खिनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्तेर कुमना फा?आइ फइनाथिक् च्वाःत् केबिरि?, खेल्ले सेक्खासाइ थुम्घोःन् खोःसु?एरो॥"

लायो चोःक्मा केबाइबा मनाहा? साम्दिइ

मत्ति १८.६-९, लुका १७.१-२

42 "हेक्क्याइ आत्तिल्ले इड्गा? याप्पि नसाःन् केजोःक्पा चुक्सा हिन्जा?थिक् लायो चोःक्मा पाइड्गु?, खेल्ले कुनिःड्मो लुम्सुम्मिन् † फोःम्माआइ वरक्को लाप्फुमाल्लेए नुःबा पोःडलो॥ 43 खेने? केहुक्किल्ले लायो चोःक्मा केबाइने फा?ग्र खक्तेदेःसे?ओ॥ नेत्छि हुक्नु आप्फाल्लेआइ मेन्छिःमना मि केदिःप्पा खेमायड्सड्डो पेःक्मानुःल्लेग हुक्थिक् मेःन्ने मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् खोःमाए नुःबारो॥ 44 ((खेमायड्सड्डो फे?बाःत् नु मिःन्मेसिःनेन्लो॥)) 45 केलाइडिल्ले लायो चोःक्मा केबाइने फा?ग्र खक्तेदेःसे?॥ नेत्छि लाइन् खेमायड्सड्डो पेःक्मानुःल्लेग लाइथिक्मेःन्ने

† लुम्सुम्मिन्-कन् चा युःप्पा यम्बा पेःप्पेत्ता लुइ वये॥

मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् खोःमाए नुःबारो॥ 46 ((खेमायड्सड्डो फे?बाःत् नु मिःन्मेसिःनेन्लो॥)) 47 केमिक्किल्ले लायो चोःक्मा केबाइने फा?ग्र यगेलःत्ते?॥ नेत्छि मिक्किन्नु खेमायड्सड्डो पेःक्मानुःल्लेग मिक्थिक्नु निड्वा?फुहाइजुम्मो लाःप्मा नुःबारो॥ 48 खेमायड्सड्डो फे?बाःत् नु मिःन्मेसिःनेन्लो॥ 49 युम्मिल्ले सिदुइजभाःन् सुत्थो चोगुबा हेक्केए मिःल्ले केरेक् मनाहा? सुत्थो चोगुसि?रो॥ 50 युम्मिन् नुःबा चोःक्, कर युम्मिल्ले कुलिम्मेन् माःने फा?ग्र आक्खेआइ खेन् केलिम्बा केजोगुम्बे? खिनि? हिड्मन्नु युम्मिन् कक्तेम्मे?आइ केरेक्नु सनारुड्डो वयेम्मे?ओ॥"

येसुरे मेःत् ना?मा मेःन् फा?आइ हु?रुसि?

मत्ति १९.१-१२, लुका १६.१८

10 येसुरे खेन् तेन्निन् लेरुआइ यर्दन यड्घड्डिल्ले नाधाःम्बिबा यहुदिया थुम्मो पे॥ खेप्पोआइ यरिक् मनाहा?रे खुने? मेदिम्दु॥ हेक्क्याइ येसुरे कुयेप्लेक् कुइसिःक् खेन् मनाहा? हु?मा हेःक्त्तुसि॥ 2 खेप्पो कुभा फरिसिहा? मेदयेआइ खुने? कुनिड्वा? सा?मा फा?आइ पाःन् मेगेसु, "आदाइबा सिक्साम्बे, येम्बिच्छा?इल्ले कुमेःत्तिन् ना?मा साम्योथिम्मिल्ले पिरुबि मेःम्बि?"

3 येसुरे खेइहा? याइना सेःन्दोसुसि, "मोसारे खिनि? आक्तइबा इड्जाःइ केबिरिआइ केवयि?बे?"

4 खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, "मोसाःल्ले येम्बिच्छा?इल्ले कुमेःत्तिन् इड्गा? ना?नेबारो फा?आइ साप्पा साप्पुआइ पाइमादेःमा सुक्त्तु? ल?रिक् साप्पुआइ पत्तो॥"

5 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खेइग खिनि? पाःन् मेइघेम्पनाबा केजोगिबाल्ले चोगुल्ले हेक्केल?रिक् मोसारे खेन् साम्योथिम्मिन् केसाप्ति केबिरिबारो॥

6 कर कुहेःक्सिड्मोए निड्वा?फुमाइडिल्ले नावागेन् चडःत नेस्सुल्ले 'येम्बिच्छा? नु मेन्छुमा? चोगुसिरो॥' 7 'खेल्ले चोगुल्ले येम्बिच्छा?इल्ले कुम्बा नु कुम्मासि लेरुसिआइ कुमेःत्तिन्नु तड्लो, हेक्क्याइ खेइहा? लत्छा थक् पोःडिसिरो॥ आल्ल खेइहा?ग नेप्फुसि मेःन्, कर लत्छा थक्सिरो॥' 9 खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले लत्छा थक् चोगुसिबाहा? मेन्छाम् याप्पिरे सेम्मासि मेनु?नेन्लो॥" 10 हेक्क्याइ याइसि खेइहा? हिम्मो मेवयेल्ले कुहु?साम्बाहा?रे येसुःन् कन् पाःन्निन्ले कुबेःन् थेमाबे फा?आइ याम्मो सेःन्मेदोसुरो॥ 11 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "आत्तिन् येम्बिच्छा?इल्ले कुमेःत्तिन् ना?रुआइ वे?स्मा मेन्छुमा?इन्नु मेःक्खिक् चोगु?, खेल्ले तगिस्मा कुमेःत्तिल्ले कुदक्लेइवाओ वे? मेन्छुमा?इन्नु चाराम्मा याःम्बक् चोगु?रो॥ 12 हेक्क्याइ आत्तिन् मेन्छुमा?इल्ले कुयेम्बा?इन्ना?रुआइ वे? येम्बिच्छा?इन्नु मेःक्खिक् चोगु?, खेल्लेआइ तगिस्मा कुयेम्बाःल्ले कुदक्लेइवाओ वे? येम्बिच्छा?इन्नु चाराम्मा याःम्बक् चोगु?रो॥"

येसुरे हिन्जा?बिच्छाहा? मु?इसाम् थाःसु पिरुसि?

मत्ति १९.१३-१५, लुका १८.१५-१७

13 हेक्क्याइ येसुरे हुक् नेस्सुआइ मु?इसाम् पिरुसिर फा?आइ मनाहा?रे हिन्जा?बिच्छाहा? मेदारुसि॥ कर कुहु?साम्बाहा?रे खेन् केदाःप्पाहा? मेभेःक्त्तुसि॥ 14 हेक्क्याइ येसुरे खेन् निःसुआइ कुर्याःक् ले?रेर खेइहा? मेत्तुसि, "हारा? हिन्जा?बिच्छाहा? इड्गा?ओ ताःमा फाःक्तेम्मिम्मे?ओ, खेइहा? मेसाक्तेम्मिन्ने?, थेआइभेल्ले निड्वा?फुहाइजुम्मिड्ग कन् हिन्जा?बिच्छा हेक्तइबाहा?रेन्नेरो॥ 15 इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, हाःल्ले हिन्जा? हेक्के कुदोःप्पा निड्वा?इल्ले निड्वा?फुहाइजुम्मिन् मेदाःक्त्तुन्, खेन् खेप्पो लाःप्मा मेघोःनेन्लो॥" 16 हेक्क्याइ येसुरे खेन् हिन्जा?बिच्छाहा? कुभक्त्तुडो युक्खुसिआइखुनि? सम्दाइ हुक् नेस्सुर मु?इसाम् पिरुसिरो॥

†† यसैया ६६.२४

याइसाकुन्धेसाबा मनाःन्
मत्ति १९.१६-३०, लुका १८.१८-३०

याकुब नु युहुन्नाःल्ले खुन्धि? पेलि
मत्ति २०.२०-२८

17 हेक्क्याइ येसुःन् लाम्दिःक्को पेर पत्तेल्ले मनाधिक लोःक्ते फेरेआइ कुदगि थुइबोहज? युइसिड्डाइ मेत्तु, “केनु?बा सिक्साम्बाए, आकतड्बा नुःबा याःम्बक् चोगुड्डिल्ले मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् खोःसुड्बे?”

18 हेक्केःल्ले येसुरे खेन् मेत्तु, “थेआइ इड्गा? केनु?बा केमेत्ताबे? केनु?बाग निड्वा?फुमाड्डिल्लक् वा?रो।” 19 खेने? साम्योथिम् इड्जाःइहा? केलेस्सु?—मना सेप्पा मेनु?नेन्, चाराम्मा याःम्बक् चोःक्मा मेनु?नेन्, खुःम्मा मेनु?नेन्, इड्लेक् पाःप्पा मेनु?नेन्, मनाहा? खुम्मासि मेनु?नेन्, हेक्क्याइ पा-मा इड्धाःइ पिमासिए पोःइ।”

20 खेन् मनाःल्ले मेत्तु, “सिक्साम्बे, कन् केरेक् साम्योथिम् इड्जाःइहा?ग इड्गा? हिन्जा? वयाइडाड्धोए इःत्तुइ नाःत्तुइल वा?आरो।”

21 येसुरे खेन् मनाःन् ओमेत्तुआइ लुड्मा? तुक्तुर मेत्तु, “आल्लसाइ खेने? याःम्बक्थिक्चोःक्मा केगत्तु?रो। पेगे?आइ केगत्तुबान्केरेक् सड्धेदेःसे? हेक्क्याइ याड्गोसा?बाहा? पिरेसे?ओ। हेक्केल?रिक् साड्ग्राम्पेदाड्डो याइसाकुन्धे केघोःसु?रो। हेक्क्याइ फेरे?आइ इड्गा? तिम्दाड्डे?ओ।”

22 हेक्क्याइ खेन् मनाःल्ले कुनाःन् किःन्दुआइ कुनिड्वा? तुगोर खेप्पोलाम् पे, थेआइभेले खेल्लेग यरिक् याइसाकुन्धे कत्तुरो।

23 येसुरे खिरि ओमयेर कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, “याइसाकुन्धेसाबाहा?ग निड्वा?फुहाइजुम्मो लाःप्पा सा?रिक् साक्लो!” 24 कुबाःन्निन्मेघेप्सुआइ कुहु?साम्बाहा?रे सा?रिक् खुनि? निड्वा? मये, कर येसुरे याम्मो खेइहा? मेत्तुसि, “चुक्पासे, निड्वा?फुहाइजुम्मो लाःप्पा सेक्खाए साक्लो।

25 याइसाकुन्धेसाबेन् निड्वा?फुहाइजुम्मो लाःप्पानुःल्ले उमेःन् सम्मेःतिल्ले कुहड्डो लाःप्पा उसुरु पोःड्लो।” 26 हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा? सा?रिक् खुनि? निड्वा? मयेआइ अक्खे मेमेत्तिड्, “हेक्केःल्ले हाःत् ताड्सेःप्पा सुक्पाबे?” 27 येसुरे खेइहा? ओमेत्तुसिर मेत्तुसि, “खेप्सेम्मे?, मेन्न्हाम् याप्पिरे लागिग कन् सुक्मेन्देप्पना चोःवसाइ, निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुलागिग मेसाक्नेन्लो। निड्वा?फुमाड्डिल्ले केरेक् पाःन्हा? चोःक्मा सुक्तुरो।”

28 हेक्क्याइ पत्रुसरे मेत्तु, “आदाइबे, आनिगेग केरेक् पाःन्हा? लेरुम्बे, हेक्क्याइ खेने? तिम्मासिगेआइ वयिगेरो।” 29 हेक्क्याइ येसुरे मेत्तुसि, “इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, आत्तिल्ले आलागि नु सुनाइड्ले लागि हिम्धाःइहा?, प्याड्सिगेन् इक्ताफ्हा?, ने?नुसा?हा?, फु?नुसा?हा?, पाः माहा?, इय हिन्जा?बित्ठाहा? लेरुसिआइ वा?, 30 खेल्ले सेक्खाए कन् येम्मो मनालाम्बा तुक्खे चामानु सोसोरिक् हिम्धाःइहा?, प्याड्सिगेन् इक्ताफ्हा?, फु?नुसा?, ने?नुसा?, माहा? हेक्क्याइ हिन्जा?बित्ठाहा? किथ्थिक् (१००) लेड्नुःल्लेआड्यरिक् खोःसु?रो। हेक्क्याइ केदाःबा येम्मो मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् खोःसु?रो। 31 कर आल्लो तगि केवा?बा यरिक् मनाहा? एगाइ मेबोःड्लो, हेक्क्याइ आल्लो एगाइ केवा?बा यरिक् मनाहा? तगाइ मेबोःड्लो।”

येसुरे कुसिःमेल्ले कुयाःम्बेओ याम्मो पाःत्तु?
मत्ति २०.१७-१९, लुका १८.३१-३४

32 खेइहा? यरुसलेम थो मेबेःल्ले येसुःन् कुहु?साम्बाहा?नुःल्ले तगाइ पत्ते। खेइहा?रे खुनि? निड्वा? मये, हेक्क्याइ एगाइ केदिम्बाहा?आइ मेगिसेरो। हेक्क्याइ येसुरे थिक्-नेत् (१२) कुहु?साम्बाहा? थिक्लेप्पाइ ते?रुसिआइ आल्ल पोःड्मा इःत्तेबा पाःन्लिल्ले कुयाःम्बेओ अक्खेल?रिक् मेत्तुसि, 33 “आल्ल आनि? यरुसलेम आगेत्ताइ खेप्पो

तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा?रे खुनि? हुक्को मेन्न्हाम्साःन् इड्मेलेक्त्तुआइ हुक्मेसुत्तु?रो। हेक्क्याइ खेइहा?रे खुने? सिःमेल्लेन् खुम्दिइ मेबिरुआइ थिम्मेन्दु सुवाइहा?रे खुनि? हुक्को मेबिरु?रो।

34 खेइहा?रे खुने? किनाःन्दि मेबिरु, थ्याःत् मेधोःक्त्तु?, मेहिप्त्तु?, तेःम्भुक् मेबिरु?, हेक्क्याइ मेसेरु?रो। कर खुने? सुम् येन् एगाइ सिःमेल्लाम् याम्मो हिड्लो।”

35 हेक्क्याइ जब्दियारे कुस्साः याकुब नु युहुन्नाःल्ले येसुःन् मेत्तेछु, “आदाइबा सिक्साम्बे, आन्धिगे पाःत्तुगेबा पाःन्निन् आन्धिगे लागि चोगे?ओ केल?बा निड्वा? कत्तुगे?रो।”

36 येसुरे खेइहा? सेःन्दोसुसि, “खिन्धि? इड्गा? थेमा चोगुड् पिनेत्तिड्ल फा?आइ निड्वा? केजोःक्सुबे?”

37 खेइहा?रे नोगप् पिरेत्तु, “खेने? मिमिदिङ्गेन् केहाइजुम्मो केयुड्डिल्ले, केजुप्पाइ नु केभेन्हाइ लेप्पाइ आन्धिगे युड्मा याप्पि पाड्घे?ओ।”

38 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिन्धि? थेःन् केनाःक्सर केबत्ति? खेन् कुसिड् केन्निःत्तुन्। इड्गा? थुड्ड्बा तुक्खेवा खोर्याओ थुड्मा केसुक्सुबि? हेक्क्याइ इड्गा? पोःड्डाबा बत्तिस्मान् खिन्धि? पोःड्मा केसुक्सुबि?”

39 खेइहा?रे नोगप् पिरेत्तु, “सुक्सुगे?।”

येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिन्धि? सेक्खाए इड्गा? थुड्ड्बा खोर्याओ केधुड्सु?आइ इड्गा? पोःड्डाबा बत्तिस्मान्नाइ खिन्धि? केबोःड्सि?, 40 करसाइ आभेन्हाइ नु आजुप्पाइ लेप्पाइ युड्मा केसुक्सि? पाःप्पा युक् मेगत्तान्लो। खेन् तेन्हा?ग निड्वा?फुमाड्डिल्ले आत्तिन्हा? पिमासि फा?आइ यारिप् चोगुआइ वा?, बा खेइहा?रक् युड्मा मेघोःरो।”

41 हेक्क्याइ वे? थिबोःइ (१०) हु?साम्बाहा?रे कन् मेघेप्सुआइ याकुब हेक्क्याइ युहुन्नाःन्नु खुन्धि? सिक् पोगेरो। 42 हेक्केःल्ले येसुरे काक् उःत्तुसिआइ मेत्तुसि, “थिम्मेन्दु सुवाइहा?रे खुनि? हाइहा?रेग मनाहा? पाःप्पाःत्तुमेत्तुसिबा हेक्क्याइ खुनि? सुहाइयुक्पाहा?रेआइ खुनि? फोःसाड्बाहा? मेयुक्त्तुसिबाग खिनि? केनिःसुम्माइ केवयि?रो। 43 कर खिनि? लुम्मोग हेक्के पोःड्मा मेनु?नेन्लो। खिनि? लुम्मोग आत्तिल्ले लाम्लोःबा पोःड्मा निड्वा? चोगु? खेन् हारा? खिनि? सेवारोबा पोःड्लरो। 44 हेक्क्याइ हाःल्ले केरेक्नुःल्ले तगाइ पोःड्मा निड्वा? चोगु?, खेन् केरेक्ले खुनि? योःक् पोःड्लरो। 45 थेआइभेले इड्गा? मेन्न्हाम्साःन् सेवा मेबिआर फा?आइ मेःन्, कर सेवा पिसे त्याड्बरो। हेक्क्याइ यरिक् मनाहा? लायोलाम् थे?मासिआइताड्सेःप्पासि फा?आइ इड्गा? आहिड्मन्निन् पिसे त्याड्बरो।”

येसुरे बर्तिमाइ मिक्फःम्बेन् वेःन्दु?
मत्ति २०.२९-३४, लुका १८.३५-४३

46 हेक्क्याइ खेइहा? येरिहो येक्क्यक्को मेदये। याड्सि येसुःन् नु कुहु?साम्बाहा? यरिक् मनाहा?नु येक्क्यक्लाम् मेबेर मेबत्तेल्ले तिमैरे कुस्साः बर्तिमाइ मेप्पनाबा चागेनाःक्पा मिक्फःम्बेन् लाम्मिल्ले कुयाओ युडेरो। 47 नासरतबा येसुःन् पेःक्ल पत् केल?बा खेल्ले खेप्सुआइ अःक्मा हेःक्ते, “दाउदरे कुस्साः येसुए, इड्गा? लुड्मा? तुक्ताड्डे?ओ!” 48 यरिक् मनाहा?रे खेन् स्वाःत् युडे? फा?आइ मेभेःक्त्तु। कर खेन् आल्लसाइ सा?रिक् अःक्ते, “दाउदरे कुस्साःए, इड्गा? लुड्मा? तुक्ताड्डे?ओ!” 49 येसुरे खेन् अःक्तेबा खेप्सुल्ले येम्सिड्डाइ खेइहा? मेत्तुसि, “खेन् कत्ता फेत्तेम्मे?।”

हेक्क्याइ खेइहा? मेबेआइ खेन् मिक्फःम्बेन् मेमेत्तु, “हौ, सःत्ते?ओ! सिक्साम्बेले केउःत्तेआइ वा?रो। खेने? पोगे?!” 50 खेल्ले कुसुड्धेःक्वाःन् थिक्लेप्पाइ लाप्फुसुआइ मुत्थिक् पोगेआइ येसुरो पे।

51 येसुरे खेन् सेःन्दोसु, “इड्गा? थेमा चोगुड् पिनेबा निड्वा? केजोगुबे?” खेल्ले मेत्तु, “सिक्साम्बे, इड्गा? निःमा केसुक्पा पोःड्डार।”

52 हेक्क्याइ येसुरे खेन् मेत्तु, “पेगे? खेने? केनसाःन्लिल्ले निःमा केसुक्पा केजोगेआइ केवा?रो।” खिमो खेन् निःमा केसुक्पा पोःक्खेआइ सःत्तेर येसुरे कुएगाइ कुएगाइ थासिड्लो।

येसुःन् यरुसलेमो लाःत्
मत्ति २१.१-११, लुका १९.२८-४०, युहन्ना १२.१२-१९

11 येसुःन् नु कुहु?साम्बाहा? यरुसलेम मेबेर मेबत्छेल्ले यरुसलेम निःताड्बा जैतुन कोःकमाल्ले कुबेसाड्बा बेथफागे नु बेथानि मेप्पनाबा पाड्जुम् निःताड् मेगेरे, हेक्क्याड् येसुरे नेप्फु कुहु?साम्बाहा? अक्खे मेत्तुसिर पाड्घुसि, 2 "खिन्धि? तगाड्बा पाड्भे?ओ पेसे?॥ खेप्पो केलाःच्छिल्लेसा आप्फाल्लेआड् मेन्युक्के केवा?बा अदड्साधिक इमेघेःक्खुआड् येप्पा केदुम्सु?॥ खेन् लेरेत्छे?आड् कत्ता फेत्तेत्छे?॥ 3 मनाहा?रे थेआड् कन् अदड्साःन् केलेत्छुबाबे फा?आड् सेःन्मेदोसुसिने फा?ग्र कन् आनिगे दाड्बान् चाहाबा चोगेआड् वा? हेक्क्याड् हाराए खुने? याड्ना नुःक्तुरो मेत्ते?ओ॥" 4 हेक्क्याड् खेड्हा? पेसिल्ले सेक्खाए लत्छा हिम्बेसाड् अदड्साःन् इमेघेःक्खुआड् लाम्मो येबेबा निःसेत्छु, हेक्क्याड् खेड्हा?रे लेरेत्छुर पत्छेत्छिल्ले 5 खेप्पो केयेप्पा कुभा मनाहा?रे सेःन्मेदोसुसि, "कन् अदड्साःन् थेआड् केलेत्छुबाबे?" 6 खेड्हा?रे येसुरे मेत्तुसिबा हेक्केए नोगप् पिरैत्छुआड् खेन् मनाहा?रे पेःक्का मेबाड्घुसिरो? 7 खेड्हा?रे खेन् अदड्साःन् येसुरो तारेत्छुआड् कुहु?साम्बाहा?रे खुनि? तेःत्हा? खेन् अदड्साःन्ले कुएःक्को मेनेस्सु, हेक्क्याड् येसुरे खेन् युक्तु॥ 8 यरिक् मनाहा?रे खुनि? तेःत्हा? लाम्मो मेभेसु॥ कुभारेग खेन् खिरिलाम्कुभेक्वानुबा सिड् पोराःक्हा? मेजेत्तुआड् लाम्मो मेभेसुर खुने? लाड्दाःक्का मेबिरुरो? 9 खुने? कुदगि नु कुएगाड् केबप्पा यरिक् मनाहा?रे मेअःक्तेर अक्खे मेबाःत्तु, "निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनारा पोःररो! † यहवे दाड्बाल्ले कुमिड्डो केदाःबान् मु?इसाबा पोःइलरो॥ 10 आनि? थाःक्थेबा दाउद हाड्डिल्लेन् केदाःबा हाड्जुम्मिन् मु?इसामिल्ले कुधिम् पोःइलरो! साड्ग्राम्पेदाड्डो निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनारा पोःररो!" 11 हेक्केल?रिक् येसुःन् यरुसलेमो पेआड् माड्हिम्मो लाःसे॥ हेक्क्याड् खुने? खेप्पो खिरि ताक्कन्देर केरेक् ओमेत्तुसि, कर नाम्थे पेआड् वयेबाल्ले चोगुल्ले याम्मो थिक्-नेत् (१२) कुहु?साम्बाहा?नु बेथानि पाड्जुम्मो नुःक्खे पेरो॥

येसुःन् नु पःत्छे?बुड्मान्
मत्ति २१.१८-१९

12 हेक्क्याड् कुदाःन्दिक् तानाम्सा बेथानिलाम् यरुसलेम मेबेर मेबत्छेल्ले येसुरे कुसेत्ताःक्ते॥ 13 माःड्घालाम् पःत्छे?बुड्मान् सरित् यारिक् निःसुआड् कुजा? थोःक्तेआड् पत्ति फा?आड् खेप्पो पेआड् ओमेत्तुल्ले कुभेक्वारक् पत्छे कर कुजा? मेबत्छेन्, थेआड्भेल्ले पःत्छे? थोःक्का येम् मेन्दाए वये॥ 14 येसुरे खेन् पःत्छे?बुड्मान् मेत्तु, "आल्लआड्धो आप्फाल्लेआड् केजा? मेधोःक्नेत्तुरो॥" कन् पाःत्तुबा पाःन्निन् कुहु?साम्बाहा?रेआड् मेघेप्सु॥

येसुःन् माड्हिम्मो पेःक्
मत्ति २१.१२-१७, लुका १९.४५-४८, युहन्ना २.१३-२२

15 हेक्क्याड् यरुसलेम मेगेरेआड् येसुःन् माड्हिम्मो पे, हेक्क्याड् खेप्पो चिगःक्वा केसड्बा केड्ड्बाहा? नाःप्पा लःप्पा हेःक्तुसि॥ याड् केलेक्पाहा?रे खुनि? याड्लेक्का साप्नेत्तिन् नु पुत्तुःक्के केसड्बाहा?रे खुनि? युक्काःन् लेक्खुबिरुसिरो॥ 16 हेक्क्याड् कन् माड्हिम् लक्खुम्मो लाड्घेःक्कार चिगःक्वा ते?मा ताःप्पा साक्तुसिरो॥ 17 हेक्क्याड् खेड्हा? मेत्तुसि, "साम्थोसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआड् पत्तु, 'इड्गा? आहिम्मिड्ग केरेक् मेन्छाम् सुवाड्हा?रेन् तुवा चोःक्का हिम् पोःड्,' कर खिनि?ग फाःन्दाहा? चिड्सिड्मा तेन् केजोगुम्माड् केवयि?रो॥"

18 खेप्पो तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु साम्थोथिम्साम्बाहा?रे कन् मेघेप्सुआड् येसुःन् आक्खेल?रिक् सेप्पाबे फा?आड् लाम् कोःप्पा मेहेःक्तु॥ कर खेड्हा? मेगिसे, थेआड्भेल्ले कुनिसाम्मिन् मेघेप्सुल्ले केरेक् मनाहा?रे

† ग्रिक् पाःन्दाड्डो "होसन्ना" पोःइलो॥

सा?रिक् खुनि? निड्वा? मयेआड् वयेरो॥ 19 हेक्क्याड् नाम्थेआड् येसुःन् नु कुहु?साम्बाहा? यरुसलेम्लाम् मेलःन्दे मेबेरो॥

पःत्छे?बुड्मोलाम् निसाम्
मत्ति २१.२०-२२

20 कुनाम्दाःप्पा खेन् लाम्मो मेबेःल्ले मिःप्पाबा पःत्छे?बुड्मान् कुबुड्मोनुए हेरेआड् स्येबा मेनिःसुरो॥ 21 येसुरे पाःत्तुबान् पत्तुसरे निड्वा? इःत्तुर खुने? मेत्तु, "सिक्क्याम्बे, ओमेत्ते?! खेन् साड्ग्रा केमेत्तुबा पःत्छे?बुड्माड्ग इलेमेआड् स्येरो॥"

22 येसुरे मेत्तुसि, "निड्वा?फुमाड्डिन्नसाःन् चोगेम्मे?! इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, हाःत्ले निड्वा?ओ चप्पि मेन्जोःक्के, कन् कोःक्काम् हा?याक्आगे?आड् वाहड्डो लाप्फुसिड्डे? फा?आड् निड्वा?ओ नसाःन् चोगुआड् पाःत्तु?, खेड्ग कुलागि पोःड्डेरो॥ 24 खेल्ले चोगुल्ले खिनि? तुवा केजोगुम्मिल्ले केनाःक्तुम्बा पाःन्निन् खोःसुम्बे? फा?आड् नसाःन् चोगेम्मे?, हेक्क्याड् खेन् निड्वा?फुमाड्डिल्ले केधोःसुम्बो॥ 25 हेक्क्याड् खिनि? तुवा केजोगुम्मिल्ले आत्तिन् मनाःल्ले कुदक्केड्वाओ खिनि? निड्वा? तुगेआड् वा?, खेन्निन् लेप्पि पिरैम्मे?ओ॥ हेक्केल?रिक् साड्ग्राम्पेदाड्डो केवा?बा खिनि? पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाड्डिल्लेआड् खिनि? लायोःन् लेप्पि केबिरि?रो॥ ((कर खिनि? लेप्पि केम्बिरुम्मिन्ने फा?ग्र साड्ग्राम्पेदाड्डो केवा?बा खिनि? पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाड्डिल्लेआड् खिनि? लायोःन् लेप्पि केम्बिरुन्लो॥))"

येसुरे कुयुक्

मत्ति २१.२३-२७, लुका २०.१-८

27 खेड्हा? याम्मो यरुसलेमो मेदये॥ येसुःन् माड्हिम् लक्खुम्मो ताक्कन्नु वयेल्ले खेप्पो तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?, साम्थोथिम्साम्बाहा? नु यहुदि तुम्लाम्लोःबाहा? मेदयेआड् 28 सेःन्मेदोसु, "खेने? थेमा युक्किल्ले अक्त्तड्बा याःम्बक्हा? केजोगुर केवा? कन् युक्किन् हाःत्ले केबिरे?"

29 येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, "इड्गा?आड् लत्छा सेःन्लाथिक् सेःन्दोःनिड्लो॥ याप्पि नोगप् आबिरेम्मे?ओ, हेक्क्याड् लक् थेमा युक्किल्ले इड्गा? याःम्बक् चोगुड्, खिनि? मेत्तिड्लो॥ 30 यहुन्नारे बत्तिस्मा पिमा कुयुक्किन् आत्तोलाम् त्येबाबे? निड्वा?फुमाड्डिल्ले त्येबाबि, इ मनालाम्बि? याप्पि आमेत्तेम्मे?!"

31 खेड्हा?रे खुनि? लुम्मो पाःन् मेधक्तेर अक्खे मेमेत्तिड्, "आल्ल आनि? 'निड्वा?फुमाड्डिल्ले' आमेत्तुम्ने फा?ग्र, थेआड् नसाःन् केन्जोगुम्मिन् फा?आड् सेःन्आलाप्॥ 32 कर 'मनाहा?लाम्लो' आमेत्तुम्ने फा?ग्र, मनाहा? आनि? तक्केड्वाओ मेबोःक्, थेआड्भेल्ले मनाहा?रे यहुन्नाःन् सेक्खाए माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पा फा?आड् मेडःत्तुआड् मेवा?॥" 33 खेल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे येसुःन् मेमेत्तु, "आनिगे मेनिःसुम्बेन्लो॥"

हेक्केःल्ले येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, "हेक्केने फा?ग्र थेमा युक्किल्ले अक्त्तड्बा याःम्बक्हा? चोगुड् खेन् इड्गा?आड् मेमेत्तिड्डिन्लो॥"

कु?इकेभेम्बा कुभ्रेःड् इक्मसाबाहा?रे खुनि? खेदा?
मत्ति २१.३३-४६, लुका २०.१-१९

12 येसुःन् खेड्हा?नु खेदा?ओ अक्खेल?रिक् पारे, "उन्छेःन् मनाधिकले लत्छा इक्को चेल्लेक्से? लेःत्तुआड् कुधिरि लुड्धाक् सेत्तुआड् फाड्, हेक्क्याड् कुलुम्मो लुम्बाःत् तयुआड् खेप्पो चेल्लेक्से? एःम्मा तेन्थिक्चोगु॥ इक् कोमा याक्साधिककाड् चोगु, हेक्क्याड् खेन् चेल्लेक्से? इक्किन् कुभ्रेःड् लक् खोःमारे लागि इक्मसाबाहा? पिरुसिआड् खुने? लाम्दिःक् चोःक्से पेरो॥ 2 हेक्क्याड् चेल्लेक्से? तुप्पा येम् त्येःल्ले कुलक् लाःसे कुसेवारोबाधिकइक्मःबाहा?रो पाड्घुरो॥ 3 कर खेन् इक्मसाबाहा?रे खुने?ग मेहिप्तुआड् थेआड् मेम्बिए हाबा मेबाड्घु मेदेःसुरो॥ 4 याम्मो खेन् इक्केल्ले कुन्दाड्बाल्ले वे?स्मा सेवारोबान् पाड्घु॥ खेन्नाड् कुधेगेःक्पो मेघाक्खुर कुजाःत्थि मेदेःसु॥ 5 याम्मो वे?स्मा सेवारोबान् पाड्घु, हेक्क्याड् खेड्ग मेहिप्तुआड् मेसेरुरो॥ हेक्केल?रिक् खुने? वे? वे? यरिक् सेवारोबाहा?

पाङ्घुसिल्ले कुभा मेहिप्तुसि, कुभा मेसेरुसिरो॥⁶ खेन् इक्केल्ले कुन्दाड्बाल्ले लुङ्मा? तुक्कुबा लथिक्कल् कुस्सा: वये॥ आल्ल कन् आस्सा:न् पाङ्घुड्डिल्लेग सेक्खासाड कुना मेसा?रुबिला फा?आड इ:नुआड केरेक्कु:ल्ले एगाड पाङ्घुरो॥

⁷ कर खेन् इक्कसाबाहा? अक्खे मेमेत्छिड्ड, 'कड्ग कुम्बारे कुलक् केघो:बारो, कन्सेरुम्माड कुलाजे? सिड्बुड्डहा? आनि? हुक्काप्पासिरो॥'

⁸ हेक्क्याड कुस्सा:न्नाड मेहिप्तु मेसेरुआड चेल्लेक्से? इक्कोलाम् ला:क्कात् लाम्पेभुसुरो॥"

⁹ हेक्के:ल्ले येसुरे से:न्नाप्तुसि, "आल्ल खेन् चेल्लेक्से? इक्केल्ले कुन्दाड्बान् ताआड खेड्डहा? आक्खे मेत्तुसि?बे? सेक्खासाड खेने? केरेक् सेरुसिआड खेन् चेल्लेक्से? इक्किन् वे? मनाहा? पिरुसि?रो॥

¹⁰ कन्साम्योसाप्लाओ केबप्पा पा:न्निन् मेन्नि:त्ते केवयि?बि?

'लुङ्गाम्बाहा?रे मेना?रुबा लुङ्गिन् काक्कु:ल्ले केयेक्का कुम्मा लुङ् पो:क्खेआड वा?रो॥

¹¹ कड्ग यहवे दाड्बाल्लेए चोगुबारो, हेक्क्याड कन् आनि? नि:मो निड्वा? केमाबा चो:क्लो॥'" +

¹² खेड्डहा?रे येसु:न् तेम्मा निड्वा? मेजोगु, थेआड्भेल्ले येसुरे पा:त्तुबा खेदा?ओ खेड्डहा? कु?इकेभेम्बा इक्कसाबाहा?नु तड्घुसिबान्खेड्डहा?रे निड्वा? मेघो:सु॥ कर खेड्डहा?रे मनाहा? मेगिरुसिआड खेने? मेलेरुआड मेबेरो॥

ए:ड्याड हुड्माबि मे:म्बि?
मत्ति २२.१५-२२, लुका २०.२०-२६

¹³ खेल्ले कुएगाड कुभा यहुदि लाम्तो:बाहा?रे पा:न्नो तेम्माआड येसु:न् आप्तिक कु:प्पा फा?आड कुभा फरिसिहा? नु हेरोद हाड्डिल्ले कुमनाहा? † † मेबाड्घुसि॥

¹⁴ खेड्डहा? मेदयेआड से:न्मेदोसु, "सिक्सांम्बे, खेने?ग सेक्खा पा:न्लक् केबा:त्तो॥ खेने?ग मनाहा?रे खुनि? पा:न्नोआड केम्बलेन्, हेक्क्याड आत्तिन् मनाहा?आड केन्धेन्दुन्धिन्॥ खेने?ग निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुलाम्मिन् सेक्खाए केड्डुरुसिरो॥ हेक्के:ल्ले कन्पा:न्निन् आमेट्ते?—रोमि पयम् हाड्ड सिजरेन् # ए:ड्याड हुड्मा आनि? साम्योथिमिल्ले आबि?बि आम्बिनेन्बि?"

¹⁵ येसुरे खेड्डहा?रे खुनि? निड्वा? चि:प्मान् नि:सुआड से:न्दोसुसि, "थेआड् खिनि? अक्खेल?रिक् इड्डगा? पा:न्नो तेम्मा निड्वा? केड्ड:त्तुम्बाबे? याड्डिच्छि:न्फेत्तेम्मे?, इड्डगा? ओमेत्तुड्ड सा?रुड्ड॥" ¹⁶ खेड्डहा?रे मेभेत्तुआड येसुरे खेन् ओमेत्तुआड से:न्दोसुसि, "कन् याड्डिच्छिओ हा:त्ले कुड्डिच्छा प्नु कुबा:न्साप पप्पे?"

खेड्डहा?रे नोगप् मेबिरु, "सिजरेल्लेन्पत्तो॥"

¹⁷ हेक्क्याड येसुरे खेड्डहा? मेत्तुसि, "हेक्के:ल्ले सिजरेले कुबा:न्हा? सिजरेन् पिरैम्मे?, हेक्क्याड निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुबा:न्हा? निड्वा?फुमाड्डिन्ने पिरैम्मे?ओ॥"

हेक्के:ल्ले खेड्डहा?रे सा?रिक् खुनि? निड्वा? मये॥

सि:मेन्लाम् याम्मो हिड्डमल्ले कुया:म्बेओ हु?रुसि?
मत्ति २२.२३-३३, लुका २०.२७-४०

¹⁸ खेप्पो सि:मेन्लाम् याम्मो हिड्डमन् हो:प्ल?रिक् नसा:न् केजो:क्पा सदुकिहा? † † मेदयेआड ¹⁹ से:न्मेदोसु, "सिक्सांम्बे, मोसारेग अक्खेल?रिक् सापु आबिरेआड पत्—'आत्तिल्ले कुम्भु?ड्ड कुस्सा: कुए मेन्वा?ए सि:?, खेल्ले कुन्सा?रे मेमेदुमा कुन्ने?द्रे:न्नु मे:क्खिक् चो:क्माए पो:ड्ड॥ हेक्क्याड

+ निड्वा?फुमाड्डो सुम् ११८.२२-२३ †† हेरोद हाड्डिल्ले कुमनाहा?—ग्रिक पा:न्दाड्डो "हेरोदिहा?"॥ खेड्डहा? यहुदिसि मेवये, हेक्क्याड्खेड्डहा?रे आबाडे कुभा? खो:मारे लागि रोमिहा?रे से:क्युक् मेजोगुसिबाहा? मेभा?रुसि॥ फरिसिहा?रे रोमि थिम्मिन् मेअचु, कर नेप्पाड लक्हा?रे येसु:न् थेमाड मेप्पाआड खेने? रोमिहा?नु केसाक्यो था:मा मेड:त्तु॥ † सिजरेन्-सिजरेन् रोमि हाड्डयुक्किल्लेन् पयम् हाड्डरे कुमिड्ड वये॥ रोमिहा?रे यरिक् लाजे?हा? मेना:न्दुसिआड खुनि? युक्को मेगत्तुसि, हेक्क्याड खेन् केरेक्लेन् पयम् हाड्ड सिजरेन् वये॥ रोमि पयम् हाड्डहा? केरेक् सिजरेन् मेमेत्तुसि॥ †† सदुकिहा?—कन् मनाहा? यहुदि साम्यो लक्कोबासि कर फरिसिहा?नु वे?सिरो॥

कुम्भु?रे कुलागि सागप्पा पो:ड्डो॥" ²⁰ आल्ल नुसि फु?नुसा?हा? मेवये॥ तुम्बाल्ले मे:क्खिक् चोगुआड कुस्सा: कुए मेन्वा?ए स्येरो॥ ²¹ हेक्क्याड सरुम्बेल्लेआड मेमेदुमा कुन्ने?द्रे:न्नु मे:क्खिक् चोगु, कर खेन्नाड कुस्सा: मेन्वा?ए स्ये॥ हेक्क्याड याड्डसरुम्बेल्लेआड खेन् मेमेदुमा कुन्ने?द्रे:न्नु मे:क्खिक् चोगु, खेन्नाड कुस्सा: मेन्वा?ए स्येरो॥ ²² नुसि फु?नुसा?हा?रे मे:क्खिक् मेजोगुसाड्ड खुनि? सामेन्वा?ए केरेक् मेस्ये॥ कुन्प्पो खेन् मेन्धुमा?ड्डिन्नाड्ड स्येरो॥ ²³ आल्ल खेड्डहा? सि:मेन्लाम् याम्मो मेहिड्डिल्ले आत्तिल्ले कुमे:त्तु पो:ड्डाबे? खेन्नुग नुसिए फु?नुसा?हा?रे मे:क्खिक् मेजोगुआड मेवये॥" ²⁴ येसुरे खेड्डहा? नोगप् पिरुसि, "खिनि?ग पिर्बे:म्बा केज्ये?ड्डाड्ड केवयि?रो, थेआड्भेल्ले साम्योसाप्ला:न् कुसिड्ड मेन्नि:त्ते केवयि, हेक्क्याड निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुमुक्साम्मिन्नाड्ड कुसिड्ड मेन्नि:त्ते केवयि?रो॥" ²⁵ थेआड्भेल्ले सि:मेन्लाम् याम्मो मेहिड्डिल्लेग मनाहा? मे:क्खिक् मेन्जो:क्केन्तो, कर खेड्डहा?ग साड्डगम्पेदाड्डोबा माड्डलाड्डबा कुड्डिसि:क्के मेबो:ड्डो॥ ²⁶ आल्ल सि:मेन्लाम् याम्मो केहिड्डाबाहा?रे खुनि? मेन्नो खिनि? मोसारे कुसाप्पन्निन् मेन्नि:त्ते केवयि?बि? † † खेप्पो मि केदि:प्पा पो:क्लालाम्निड्वा?फुमाड्डिल्ले अक्खे पा:त्तुआड पत्, 'इड्डगा?ग अब्राहाम्, इसहाक नु याकुबरे खुनि? निड्वा?फुमाड्डारो॥" ²⁷ खेल्ले चोगुल्ले खुने?ग कुसिवेत्ता?रेन् मे:न्, कर कुहिड्डवेत्ता?रे खुनि? निड्वा?फुमाड्डो॥ खिनि?ग सा?रिक्के पिर्बे:म्बा केज्येड्डाड्ड केवयि?रो॥"

केरेक्कु:ल्ले केयेक्का इड्डजा:ड्ड
मत्ति २२.३४-४०, लुका १०.२५-२८

²⁸ खेप्पोबा साम्योथिम्याम्बाधिव्ले पा:न् मेधक्तेबा खेप्पुसि॥ खेल्ले येसुरे सा?रिक् निड्वा? केदा:बा नोगप् पिरुसिबा निड्वा? खो:सुआड येसु:न् से:न्दोसु, "सिक्सांम्बे, इ:प्पा ना:प्पाए केबो:ड्डाबे केरेक्कु:ल्ले यम्बा साम्योथिम् इड्डजा:ड्डिन् आत्तिङ्ग?"

²⁹ येसुरे नोगप् पिरु, "केरेक्कु:ल्ले यम्बा ना:प्पाए केबो:ड्डा इड्डजा:ड्डिन् कन्तो—'इसाइल्लिसे, खेप्पेम्मे?ओ! आनि? दाड्डा निड्वा?फुमाड्डिन्, थिक्कल् वा?रो॥" ³⁰ केन्दाड्डा निड्वा?फुमाड्डिन् खेने? केरेक् केसिक्कुड्डमल्ले केरेक् केसक्सासाम्मिल्ले, केरेक् केनिड्वा?ड्डिल्ले, केरेक् केधुम्मिल्ले मि:म्मि मेत्ते?ओ॥" ³¹ निसिगे:क्पा इड्डजा:ड्डिन् कन्तो—'आप्फे:क्कुलुड्डमा? केदुक्किड्डा कुड्डिसि:क्के केबाड्डिभे?साबाहा?आड्डलुड्डमा? तुक्तेसे?ओ॥" †† कन्हा?नु:ल्ले यम्बा वे? इड्डजा:ड्डिड्डिग्ग थेआड्ड हो:प्लो॥" ³² खेन् मना:ल्ले येसु:न् नोगप् पिरु, "सिक्सांम्बे सेक्खाए केबा:त्तुरो॥ आनि? दाड्डा निड्वा?फुमाड्डिन्लक् दाड्डारो॥ वे? माड्ड मेहो:प्लो फा?आड्ड सा?रिक् केदड्डा केबा:त्तुरो॥" ³³ हेक्क्याड खेने? केरेक् सिक्कुड्डमल्ले, केरेक् निड्वा?ड्डिल्ले, केरेक् थुम्मिल्ले निड्वा?फुमाड्डिन् मि:म्मि मेप्पा नु पाड्डिभे?साबाहा? आबाडे हेक्के लुड्डमा? तुक्सासिग, केरेक् मिधिड्डमनाआड्डो:म्मनाबा सिदुड्डज्जभा नु वे? सिदुड्डज्जभा चो:क्मानु:ल्लेआड्ड यम्बा इड्डजा:ड्डो॥" ³⁴ खेल्ले सिड्डिसिड्डाड्ड नोगप् पिरुबा नि:सुआड्ड येसुरे खेन् मेत्तु, "खेने? निड्वा?फुहाड्डज्जुम्बाम्बा मा:ड्डा केहो:प्लो॥

हेक्क्याड खेन् येन्नाड्डो आत्तिन्हा?रेआड्डखेने? पा:न् से:न्दो:मा आ:न्धिड्डमाआड्डमेन्धुक्कुन्तो॥"

निड्वा?फुमाड्डिल्ले से:न्दुबा खिस्त
मत्ति २२.४१-४६, २३.१-३६, लुका २०.४१-४४

³⁵ येसुरे माड्डिह्म लक्खुम्मो हु?रुसिरे वयेल्ले खेड्डहा? से:न्दोसुसि, "आक्खेल?रिक् साम्योथिम्याम्बाहा?रे निड्वा?फुमाड्डिल्ले से:न्दुबा खिस्तेन्दाउद हाड्डिल्ले कुस्सा:रो फा?आड्ड मेबा:त्तुबाबे? ³⁶ दाउद हाड्डिल्ले सेसेमाड्डलाम् अक्खे पा:त्तुआड्ड वा?, 'यहवे दाड्डबाल्ले इड्डगा? आन्दाड्डबान् अक्खे मेत्तु, केनिड्डिमिहा? केयुक्को इड्डगा? मेन्दा:त्छिड्डे थारिक् आजुप्साड्ड लेप्पाड्ड खेने? युडे?ओ॥" ††

†† लाप्दि:क्.३.६ ††† लेबि १९.१८ ††† निड्वा?फुसाम्तो सुम् ११०.१

37 दाउद हाडडिल्लेए खुने? आदाइबे मेत्तुल्ले आक्खेल?रिक् खिस्तेनदाउदरे कुस्सा: पो:इबाबे?" †
यरिक मनाहा?रे खुने? कुनिसाम्मिन् खुनि? सिरा? थाडेर मेघेप्पुरो॥

साम्योथिम्साम्बाहा?नु सिड्सिड ल?रेम्मे?

38 अक्खेल?रिक् येसुरे मेत्तुसि, "साम्योथिम्साम्बाहा?नु सिड्सिड ल?रेम्मे?ओ! खेइहा? के:म्बा के:म्बा लगेप् मेजाक्खुआइ नानुगत्ता लाइमेघे:क्लो, हेक्क्याइ पाइजुम् लुम्पो सेवा मेमेत्तिगेर केल?बा निड्वा? मेजोगुआइ 39 यहुदि चुम्लुइहिम्पो नु साभाइजाओ तुम्प्याइहाइ युक्नाहा?ओ युड्मा खुनि? सिरा? थाडलो॥ 40 खेइहा?रे मेमेदुमाहा? इड्मेलेक्त्तुसिआइखुनि? हिम्था:इहा? मेनाप्तुसि?, कर नु:बा ओसे:न्धाक्सिड्मारे लागि के:म्बा के:म्बा तुवा मेजोगु?॥ खेइहा?रेग सेक्खाए केसाक्का खुम्दिड् मेघो:सुरो॥"

मेमेदुमाल्ले कुहुक्कोयाइ
लुका २१.१-४

41 येसु:न् माइहिम्पो हुक्कोयाइ तो:म्मादेन्निन्ल्ले कुबेसाइ हुक्कोयाइ केयाक्काहा? ओमेत्तुसिर युडेरो॥ खेपो यरिक याइसाकुन्धेसाबाहा? मेदयेआइ यरिक याइहा? मेयाक्त्तु, 42 कर खेप्पो याइगेसा?मा मेमेदुमाधिक् त्पेआइ याइ नेत्ति †† याक्त्तु॥ 43 येसुरे कुहु?साम्बाहा? उ:त्तुसिआइ मेत्तुसि, "इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, आइन् कन् याइगेसा?मा मेमेदुमाल्ले वे?हा?नु:ल्ले यरिक हुक्कोयाइ याक्त्तुआइ वा?रो॥ 44 थेआइभेल्ले कन् याइसाकुन्धेसाबाहा?रेग खुनि? केयोबाआइकेनम्बा याइहा?ए मेयाक्त्तु, कर कनयाइगेसा?मा मेमेदुमाल्लेग खुने? कुयाइसा?मो कत्तुबा काक् चामा थुड्मोलाम् याक्त्तुआइ वा?रो॥"

माइहिम्मिन् य:
मत्ति २४.१-२, लुका २१.५-६

13 येसु:न् माइहिम्पोलाम् ल:न्देर पत्छेल्ले कुहु?साम्बाधिक्ले मेत्तु, "आदाइबा सिक्साम्बे, आक्खेन् यम्पम्बा लुइहा? नु निड्वा? केमाबा हिम्हा?नेबे, ओमेत्ते?ना!"

2 येसुरे नोगप् पिरु, "कन् केनि:सुम्बा हिम्हा? थिक् लुड्सम्दाइ वे? लुड्थिक्काइ मेन्नेए काक् मेय: मेबे:क्लो॥" 3 हेक्क्याइ येसु:न् माइहिम्मिल्ले नाथा:म्बि जैतुन को:क्माओ वयेल्ले कुहु?साम्बाहा? पत्रुस, याकुब, यहुन्ना नु आन्द्रियासरे स्वा:त्ताइ खुने? अक्खेल?रिक् से:न्मेदोसु, 4 "सिक्साम्बे, कन् केरेक् पा:न्हा? आप्फाल्ले पो:इबाबे? कन् पो:इमानु:ल्ले तगि थे मिक्से:न् पो:इबे? याम्पि आमेत्ते?ओ॥" 5 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "सिड्सिड ल?रेम्मे?ओ, आत्तिल्लेआइ खिनि? इड्गेन्तेक्त्तिन्ल्लो॥ 6 यरिक मनाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा खिस्तेनइड्गा?एरो ल?रिक् मेबा:त्तुर आमिड्डो मेदारो, हेक्क्याइ यरिक मनाहा? इड्मेलेक्त्तुसि?रो॥ 7 हेक्क्याइ खिनि? थड् नु थड्हा?रेन् हयड्किल्लिड्हा? केघेप्पुरो, कर निड्वा? मेमयेम्मिन्ने?ओ॥ कड्हा?ग पो:इमाए पो:इ, कर बा खेन् येम्मोएग इक्सादिड् खाम्बे:क्माल्ले कुनुप्मान् मेदानेन्लो॥ 8 मेन्छाम् सुवाइहा? नु लाजे?हा? लुम्पो थड् पो:क्, यरिक लाजे?ओ लुप्ति थाइ, हेक्क्याइ साक् पो:क्लो॥ कड्ग केदा:बार केबप्पा किप्पा केघु:बा तुक्खेहा?रेन् कुहे:क्सिड्मारक्लो॥ 9 खिनि?ग सिड्सिड ल?रेम्मे?ओ॥ खिनि? याम्पि नसा:न् केजोगिबाल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे केम्देम्सि?आइ येजुम्भोहा?ओ केम्दे?रि?, हेक्क्याइ यहुदि चुम्लुइहिम्पो ते:म्भुक् केम्बिरि?रो॥ कड्ग सुहाइगेम्बाहा? नु हाइहा?रे खुनि? तगि आया:म्बेओ पा:प्पा खिनि? केघो:सुम्बा सुयेम्लो॥ 10 कर कुनुप्पा येम्मिन्नु:ल्ले तगि काक् मेन्छाम् सुवाइहा?ओ सुनाइड् से:रए पो:इलो॥ 11 हेक्क्याइ खिनि? केम्देम्सि?आइ खासेन्देन्लो खासेन् लो:न्हे केम्दे?रिल्ले से:प्सिड्मारे लागि थेमा पा:प्पाबे फा?आइ तगिसा निड्साम्पो मेध्येम्मिन्ने?ओ॥ खेन् येम्मो पा:प्पा केबो:इबा

† खेन् फा?इन् खिस्तेनदाउद हाडडिल्ले कुस्सा: नु कुन्दाइबा नेम्पाइ वयेरो॥ †† याइ नेत्ति-थिक् पा:न्दाइडो "नेत्ति तेपोन्"॥ कन् यहुदिहा?रे मेजोगुबा केरेक्नु:ल्ले कुमेल्लुड्सु:ल्लिक्का याइवये॥

पा:न् सेसेमाइडिल्ले केबिरि?रो, थेआइभेल्ले केबा:प्पेड्ग खिनि? मे:न्लो, कर सेसेमाइडिन्नेरो॥

12 फु?नुसा?हा? आबाडे फु?नुसा?हा?रे खुनि? तक्लेइवाओ मेबो:क्, हेक्क्याइ इड्मेलेक्त्तुसिआइसेप्पा मेबाइघुसिरो॥ हेक्केल?रिक् पा-माहा? सा:हा?रे, हेक्क्याइ सा:हा? पा-माहा?रे खुनि? तक्लेइवाओ मेबो:क्काइ सेप्पा मेबाइघुसि?रो॥ 13 खिनि? याम्पि नसा:न् केजोगिबाल्ले चोगुल्ले केरेक् मनाहा?रे केम्पि:त्ति?, कर आत्तिल्ले कुनुप्पो थारिक् थरु?, खेल्लेए सेन्लप् खो:सुरो॥

किप्पा केघु:बा येम्
मत्ति २४.१५-२८, लुका २१.२०-२४

14 हेक्क्याइ सिक्केले:इबान् वा?मा मेन्नु?मनाबा तेन्नो येप्पा केनि:सुम्मिल्ले यहुदियाबा मनाहा? को:क्मा फाड्जड् हेड्घा:त्ति मेघेत्तिड् मेबे:क्लो॥ कन् पा:न्निन् साप्ता केनि:प्पाहा?रे कुसिड् नि:त्तेम्मे?ओ! 15 हेक्क्याइ खेन् येम्मो हिम् सम्दाइ केवा?बा मना:न् चिग:क्वा ला:से हिम् सिगाइ मेला:त्तेन्ल्लो॥ 16 प्याड्सिगेन् इक्ताप्पो केवा?बान् हारा? कुसुड्घे:क्वा ला:से कुहिम्पो मेनु:इनेन्मेबे:क्नेन्ल्लो॥ 17 खेन् येन्हा?ग मेन्छुक्का केवा?मा नु सावामाहा?रे लागि सा?रिक् किप्पा केघु:बा पो:इलो! चुड्वा:म्मा येम्मो खिनि? खेत्तिड्मा मेबो:इनेन्ल्ले फा?आइ तुवा चोगेम्मे?ओ॥ 19 थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले इक्सादिड् खाम्बे:क्मान् नावागेन् चड:त् नेस्सुआइधो अक्त्तड्बा किप्पा केघु:बा तुक्खे:इग आप्फाल्लेआइ मेम्बो:इडे वा?, हेक्क्याइ याम्पो आप्फाल्लेआइ मेबो:इनेन्लो॥ 20 हेक्क्याइ दाड्बाल्ले कन् येन्हा? ताड्सा मेजोगुन्निन्लेग आत्तिन्नाइ हिड्मा मेसुक्नेन्, कर खुने? सेगुसिबाहा? मेहिड्ल फा?आइ कन् येन्हा? ताड्सा चोगुआइ वा?रो॥ 21 हेक्क्याइ खेन् येम्मो मनाहा?रे, ओमेत्तेम्मे?, निड्वा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा खिस्तेनक्म्पो वा? इय् खुने? खेप्पो वा?रो ल?रिक् मेबा:त्तुर मेदा:ल्ले नसा:न् मेजोगेम्सिम्मिन्ने?ओ॥ 22 थेआइभेल्ले इड्लेक्का खिस्तेहा? नु इड्लेक्का माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा? मेल:न् मेदाआइ मिक्से:न् नु निड्वा? केमाबा पा:न्हा? मेजोगुआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले सेगुसिबा मनाहा?आइ खुनि? सुक्सुक् इड्मेलेक्त्तुसि?रो॥ 23 हेक्के:ल्ले खिनि? सिड्सिड ल?रेम्मे?ओ॥ कन् पा:न्हा? पो:इमानु:ल्ले तगिए खिनि? मेत्तिड्डाइ वा?आरो॥"

मेन्छाम्सा:ल्ले कुयु:मेन्
मत्ति २३.२९-३१, लुका २१.२५-२८

24 "खेन् किप्पा केघु:बा तुक्खे:न् एगाइ 'नाम्मिल्ले ओ:त्ति मेबिरुन्नाइखामाक्लो, लाबाल्ले ओ:त्ति मेबिरुन्लो, 25 ताड्साक्पोबा खे:म्सिक्पाहा? मक्मेधा:रो, हेक्क्याइ ताड्साक्पोबा मुक्साम्हा? मेयड्लो॥' † 26 हेक्क्याइ मेन्छाम्सा:न् खाम्पि:त्तो यम्बा मुक्साम् हेक्क्याइ मिमिदिड्डिन्नु यु:र पप्पा मेन्छाम् याम्पिहा?रे मेनि:सुरो॥ 27 हेक्क्याइ खुने? सेगुसिबा मनाहा? सुम्से काक् पिसाइलाम् ताड्साक्पाल्ले खो:प्तुबा नु इक्सादिड् खाम्बे:क्माल्ले ता:क्तुबाओ कुमाइलाइड्बाहा? इक्सादिड् खाम्बे:क्मो पाइघु यु:सुसि?रो॥"

प:त्छे?बुड्मोलाम् निसाम्
मत्ति २४.३२-३५, लुका २१.२९-३३

28 "आल्ल प:त्छे?बुड्मोलाम् कन् पा:न्निन् कुसिड् नि:त्तेम्मे?ओ-खेल्ले कुबोरा:क्हा?लाम्बा कुन:क्ल:म्मा हे:क्किल्ले हाड्वा:म्मा येम्मिन् नि:त्ताइ त्येरो फा?आइ कुसिड्केनि:त्तुम्॥ 29 हेक्केल?रिक्के इड्गा? पा:त्तुड्बा कन् काक् पा:न्हा? केत्त पे:क्का केनि:सुम्मिल्ले मेन्छाम्सा:ल्ले कुयु:मान् नि:त्ताइडे वा? फा?आइ कुसिड्केनि:त्तुम्लो॥ 30 इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, कन् केरेक् पा:न्हा? मेम्बो:इडे थारिक् कन् मेन्छाम् था:क्हा? मेन्चि:नेन्लो॥

31 ताडसाक्पान् नु खाम्बे:क्मान् लेक्काइ पे:क्, कर इङ्गा? आबा:न्जाक्वाह? आप्फाल्लेआइ मेलेक्नेन् मेबे:क्नेन्लो॥”

हा:ल्लेआइ येम्मिन् मेनि:सुन्
मत्ति २४.३६-४४, लुका १२.३८, ४०

32 “आल्ल खेन् येम् नु येन्हा? आप्फाल्ले पो:इ फा?आइ आत्तिल्लेआइ मेनि:सुन्॥ साङ्गाम्पेदाइबा माइलाइइबा नु निइवा?फुसा:ल्लेआइ मेनि:सुन्लो, कर पानुदिइ पा:ल्लेरक् नि:सु?रो॥ 33 हेक्के:ल्ले सिइसिइ येक्येक् ल?रेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले कन् येन्निन् आप्फाल्ले ता: फा?आइ खिनि? केन्नि:सुम्मिन्लो॥ 34 कन् पा:न्निङ्ग थिक् मा:इघा लाम्दि:क् चो:क्से केबे:क्पा मना कुइसि:क् चो:क्लो॥ खेल्ले काक् कुसेवारोबाहा? खुनि? चो:क्मा केबो:इबा या:म्बक्वाह? ओसे:न्धाक्तुसिआइ कुहिम्धा:इहा? खुनि? हुक्को पिरुसि?, हेक्क्याइ थिक् हिम् केगो:बा सेवारोबान् हिम् कोमा पाइघुआइ खुने? लाम्दि:क्को पे:क्लो॥ 35 हेक्केल?रिक् खिनि?आइ आप्फाल्लेसाइ यारिप् पो:क्खेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले हिम्दाइबान् यु:न्धिक् ताबि, सेल्लुम्भक्किल्ले ता:बि, इइवा का:ल्ले ताबि इ खाओ:त्तिल्ले ता:बि? आप्फाल्ले नु:इ ता: केल्?बान् खिनि? केन्नि:सुम्मिन्लो॥ 36 खुने? हक्वघत् ता:ल्ले खिनि? केइप्सिआइ केनेस्सिबा केन्दुमिन्निरो॥ 37 खेल्ले चोगुल्ले, खिनि? मेल्निइबा हेक्केए केरेक् मनाहा? सिइसिइ ल?रेम्मे? फा?आइ मेत्तुइसिइलो॥”

येसु:न् सेप्पा निइसे:क्

मत्ति २६.१-५, लुका २२.१-२, युहुन्ना ११.४५-५३

14 आल्ल यहुदि चो:क्युम्भो तड्नाम् + नु सिदा? मेम्भ:न्नेबा खरे:इ चामा येन् ता:मा नियेन्लक् वये॥ तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा?रे येसु:न् आक्खेल?रिक् स्वा:त्ताइ तेम्माआइ सेप्पाबे फा?आइ लाम् मेगो:त्तुर मेवयेरो॥ 2 कर खेइहा?रे मेबा:त्तु, “कन् तड्नाम्मोङ्ग आनि? हेक्के चो:क्मा मेनु?नेन्लो, मे:न्ने फा?ग्र कन् मनाहा?रे हयइक्किल्लिइ मेजोगुरो॥”

बेथानि पाइभे?ओ येसु:न् मुर् मरेहु:त्तु?

मत्ति २६.६-१३, युहुन्ना १२.१-८

3 खेन् येम्पो येसु:न् बेथानि पाइभे?ओ लोगे? †† तुक्मालाम् केवे:प्पा सिमोनेर कुहिम्मो वयेरो॥ हेक्क्याइ चाजानु युडेल्ले मेन्छुमा?थिक् इमेल्लुइबा पाइबो:क् फुड्नाम्नि:ङ्गे? केयाक्पा लेम्भालुइ पर्यामानु त्पेआइ पर्यामाल्ले कुसु:प्पेन् फुन्दुआइ खेन् फुड्नाम्मिन्येसुरे कुधेगे:क्पो हुक्खुरो॥ 4 कर खे?यो केवा?बा कुभा मनाहा?रे सा?रिक् खुनि? सिक् पोगेआइ अक्खे मेमेत्तिइ, “कन् थेआइ चासो:क्पाइमनाबाबे? 5 कङ्ग किप्सुम्सि (३००) युप्पायाइडो ‡ सड्माआइ खेन् याइडिन् याइगोसा?बाहा? पिमनासिल्ले पो:क्खेबा॥” हेक्क्याइ खेइहा?रे खेन् मेन्छुमा?इन् मेभे:क्तुरो॥

6 कर येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “थेआइ खेन् केभे:क्तुम्बाबे? खेन् तुक्खे मेजा:त्तम्मिन्ने?ओ! खेल्लेग आलागि नु:बा चोगुआइ वा?रो॥

7 याइगोसा?बाहा?ग खिनि?नुए सदादिइ मेवा?रो॥ हेक्क्याइ आप्फाल्लेसाइ कम्बाइ मेप्पा केसुक्तुम्सिम्लो, कर इङ्गा?ग सदादिइ खिनि?नु मेवा?आन्तो॥ 8 खेल्ले इङ्गा? नासिङ्गेन् आधक्किन् लुप्पारे लागि तगिए आधेगे:क्पो फुड्नामह:त्तुआइ वा?रो॥ 9 इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, इक्सादिइ खाम्बे:क्मो आत्तिसाइ सुनाइइ इइभो:ल्ले, खेप्पो कन् मेन्छुमा?इल्ले चोगुबा कुया:म्बक्किन् मनाहा?रे मेजेक्खुआइ निइवा? मेड:त्तुरो॥”

† यहुदि चो:क्युम्भो तड्नाम्-पेन्निबा:न्नो कन्तड्नाम् “निस्तार” मेप्पनाबारो॥ कन्तड्नाम्मिन्निइवा?फुमाइडिल्ले मिस लोजे?लाम् इसाइलिहा? ल:त्तुसिबा मिड्सोओ मेड:त्तुबा तड्नाम्तो॥ †† लोगे?-खेन् फा?इन् खुने? पाराम साम्माइडिल्ले याइघुबा मना वये॥ ‡ किप्सुम्सि युप्पायाइ-ग्रिक पा:न्दाइडो “दिनार”॥ कन्फा?इन् थिक् मना:ल्ले तड्बेथिल्ले कुनाम्पाक्लो॥

यहुदा:ल्ले येसु:न् इइलेक्तु?

मत्ति २६.१४-१६, लुका २२.३-६

10 हेक्क्याइ थिक्-नेत्तु कुहु?साम्बाहा?ओ यहुदा इस्करियोत् मेप्पनाबेन् तुम्निइवा?फुसाम्बाहा?रो येसु:न् इइलेक्तुइ फा?आइ पेरो॥ 11 खेइहा?रे कन् पा:न्निन् मेघेप्सुआइ सा?रिक् मेस:त्तेर यहुदा:न् याइ पिआसिगे फा?आइ माइमेहेक्तु॥ खेन् येम्माइधो यहुदा:ल्ले येसु:न् इइलेक्मा फा?आइ सुयेम् को:प्पा हे:क्तुरो॥

यहुदि चो:क्युम्भो तड्नाम्मो येसु:न् कुहु?साम्बाहा?नु चा जा:?

मत्ति २६.१७-३०, लुका २२.७-२३, युहुन्ना १३.२१-३०, १ को ११.२३-२५

12 हेक्क्याइ सिदा? मेम्भ:न्नेबा खरे:इ चामा तड्नाम्मिल्ले थिक्सिगे:क्पा येन्पो चो:क्युम्भो तड्नाम्मिल्लेन्मेल्लुक्सा:न् सिदुइजभा चो:क्मा थिक् वये॥ येसुरे कुहु?साम्बाहा?रे खुने? से:न्नेदोसु, “आदाइबे, आनि? आत्तो पे:क्माआइ यहुदि चो:क्युम्भो तड्नाम्मिल्लेन्साभाइजा:न्यारिप् चो:क्मा केल्?बा निइवा? केगत्तुबे?” 13 हेक्के:ल्ले येसुरे नेप्फु कुहु?साम्बाहा? अक्खे मेत्तुसिर यरुसलेम्पो पाइघुसि, “खिन्धि? येक्यक्को केला:त्तिर केबत्तिल्ले च्वा:त्त कु:न्दा केबइबा मनाधक्के केदुम्सि?॥ खेन् ला:प्पा हिम्मो थारिक् तिम्देत्ते?॥ हेक्क्याइ हिम्दाइबान् मेत्तेत्ते?, ‘आनिगे सिक्साम्बाल्ले खेने? अक्खे केमेत्तेआइ केवा?रो, तरे युड्मा याक्फाइडिन् आत्तो नेबे? खेप्पो इङ्गा? आहु?साम्बाहा?नु यहुदि चो:क्युम्भो

तड्नाम्मिल्लेन्साभाइजा:न्चाइलो॥” 15 हेक्क्याइ खेल्ले खिन्धि? थो:स्मा खाम्लोओ यारिप् चो:क्मनाबा लत्था यम्बा याक्फाइडिन् ओसे:न्गोधाक्सि?॥ खेप्पोए आनि? साभाइजा:न्यारिप् चोगेत्ते?ओ॥” 16 हेक्क्याइ खेन् नेप्फु कुहु?साम्बाहा? पेगेत्तिल्ले येसुरे पा:त्तुबा हेक्केए तुमेत्तुआइ खेइहा?रे यहुदि चो:क्युम्भो तड्नाम्मिल्लेन्साभाइजा:न्यारिप् चोगेत्तु॥ 17 खेन् यु:न्धिक् येसु:न् नु थिक्-नेत्तु कुहु?साम्बाहा? खेप्पो मेदयेरो॥ 18 हेक्क्याइ खेइहा?रे चामा तेन्पो मेजर मेयुडेल्ले येसुरे खेइहा? अक्खे मेत्तुसि, “इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, इङ्गा?नु केजाबार केयुइबा खिनि?ओ थिक्किल्ले इङ्गा? इइलेक्कारो॥” 19 हेक्के:ल्ले खेइहा? सा?रिक् निइसाम्मो मेधेआइकेरेक्ले खुने? से:न्दो:मा मेहे:क्तु, “दाइबे, केबा:त्तुबा मना:न् इङ्गा?आबि?”

20 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “खिनि? थिक्-नेत्तो आल्लो इङ्गा?नु सोरिक् केजाबार केयुइबाधक्किल्ले इङ्गा? इइलेक्कारो॥ 21 मेन्छाम्सा:ङ्ग साम्योसाप्लाओ साप्तेबा कुइसि:क्के सि:माए पो:इलो॥ कर मेन्छाम्सा:न् इङ्गोलेक्पेङ्ग चि:त्ते स्येरो! खेइग सामेवा:न्धिइडिन्निन्लेए नुरेबारो॥”

22 खेइहा?रे मेजर मेयुडेल्ले येसुरे खरे:इडिन् खप्सुआइ निइवा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरु, हेक्क्याइ खे:क्खुआइ कुहु?साम्बाहा? पिरुसिर अक्खे मेत्तुसि, “कन् ता:क्तेम्मे?ओ, कन् इङ्गा? नासिङ्गेन् आधक्लो॥” 23 हेक्क्याइ चल्लइना खोर्या:न् पक्खुआइ निइवा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरु, हेक्क्याइ खेइहा? पिरुसिआइ केरेक्ले मेधुडुरो॥ 24 येसुरे खेइहा? याम्पो मेत्तुसि, “कन् निइवा?फुमाइडिन् चो:क्मनाबा कुसइ माइहुप्लेन्आमाक्खि?रो॥ कन् यरिक् मनाहा?रे खुनि? लायो:न् वाहप्पा फा?आइ वादे:न्तो॥ 25 इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, आइन्नाइधो निइवा?फुहाइजुम्पो कुसइ चेल्लेक्से? थि:न् मेन्धुइडे थारिक् याम्पो चेल्लेक्से? थि:न् मेधुइडान्लो॥” 26 हेक्क्याइ खेइहा?रे माइसेवा साम्लोथिक् साम्मेलो:रेआइ जैतुन को:क्माओ मेबेरो॥

येसुरे पत्रुसेन् केना?आ फा?आइ मेत्तु?

मत्ति २६.३१-३५, लुका २२.३१-३४, युहुन्ना १३.३६-३८

27 खेप्पो येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? केरेक्ले इङ्गा? याम्पि केलेरि?आइ केबिगि?, थेआइभेल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खे पा:त्तुआइ पत्,

‘इङ्गा? मेल्लुक्कम्बान् हिप्तुइ, हेक्क्याइ केरेक् मेल्लुक्वा? केरेक् पिसाइ मेसेरो॥’ †

†† जकरिया १३.७

28 कर इङ्गा? सि:मेन्नाम्याम्पो हिङ्गाआइ खिनि?नु:ल्ले तगि गालिल थुम्पो पे:क्कारो॥”

29 पत्रुसरे येसु:न् मेत्तु, “केरेक्ले खेने? केम्लेत् केम्धा:साइ इङ्गा?ग आप्फाल्लेआइ मेलेत्लेन्लो॥”

30 येसुरे खेन् मेत्तु, “इङ्गा? सेक्खाए मेत्ने?, आक्खो सेन्दिक् निलेइ इङ्वा का:मानु:ल्ले तगिए, खुने? कुसिङ्मेनि:चुङ्डिन् केबा:चुर खेने? सुम्लेइ केना?आरो॥”

31 कर पत्रुसरे हादिइ थक्तेर मेत्तु, “मे:न्लो, इङ्गा?ग खेने?नु सि:मा पो:इसाइ आप्फाल्लेआइ मेना?नेन्लो॥” वे? हु?साम्बाहा?रेआइ बा हेक्केए मेबा:चुरो॥

येसु:न् गेतसमनिओ तुवा चो:क्
मत्ति २६.३६-४६, लुका २२.३९-४६

32 हेक्क्याइ खेइहा? गेतसमनि मेप्पनाबा जैतुन सिङ्लाओ मेवे॥ येसुरे कुहु?साम्बाहा? अक्खे मेत्तुसि, “तुवा चोगुङ्डिल्ले खिनि? कम्पो युडेम्मे?ओ॥” 33 हेक्क्याइ खुने? पत्रुस, याकुब, नु युहुन्नासि ते?रुसि॥ खुने? सा?रिक् कुनिङ्वा? तुगेआइ निङ्साम्पो थ्ये॥ 34 हेक्क्याइ खेइहा? मेत्तुसि, “इङ्गा?ग मिङ्गारे यो:न्दाइडाइ सि:मालिङ्धो थारिक् केराइडाइ वा?आरो॥ खिनि? कम्पो चाइजाइडाइ युडेम्मे?ओ॥”

35 खुने? मिसाक् नानाक् पेआइ साम्बो:न् फन्छिङ्गल तुवा चोगु, “पो:इने फा?ग्र कन् इनोगेन् तुक्खे:न् आसम्माइ मेदानेन्ल॥ 36 पानुदिइ आम्बौ, खेने? केलागिग काक् पो:इसा सुक्॥ कन् इनोगेन् तुक्खेरेन् खोर्या:न् इङ्गा?ओलाम् खेत्ते:से?ओ, कर हेक्केसाइ आनिङ्वा? हेक्केग मे:न् कर केनिङ्वा? हेक्केए पो:इलरो॥”

37 हेक्क्याइ खुने? नु:क्खेल्ले खेन् सुम्माइ कुहु?साम्बाहा?ग मेङ्गप्सेआइ मेनेस्सेबा तुमुसि॥ हेक्क्याइ पत्रुसेन् मेत्तु, “सिमोने, थेआइ केङ्गप्सेबा? कुमुक्खिक्काइ चाइजाइडाइ युङ्मा केन्छुक्कुत्तुन्बि? 38 हइसा?माओ मेध्ये?इगेन्ल फा?आइ निङ्वा? चाइजाइडाइ तुवा चोगेम्मे?ओ॥ खिनि? निङ्वा?इल्ले नु:रिक्काइ चो:क्मा केगो:त्तुम्, कर खिनि? नासिङ्गेन् थक्किङ्ग मेधुम्मिन्बाल्ले चोगुल्ले केन्छुक्कुत्तुम्मिल्लो॥”

39 याम्पो खुने? पेआइ आन्दे:न् हेक्के पा:चुर तुवा चोगु॥ 40 खुने? नु:क्खे फेरेल्ले याम्पो कुहु?साम्बाहा? मेङ्गप्सेआइ मेनेस्सेबा तुमुसि, थेआइभेल्ले खेइहा? मिक्कु:माल्ले सा?रिक् तरुसिआइ मेवये॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे आक्खे पा:प्पाबे फा?आइ थेआइ निङ्वा? मेङ्गत्तुन्लो॥

41 हेक्क्याइ खुने? सुम्लेइडो नु:क्खे फेरेआइ कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, “खिनि? आल्लसाइ केनासिआइ केङ्गप्सिआइ केनेस्सिबि? आल्ल पो:क्खेरो! ओमेत्तेम्मे?, इङ्गा? मेन्छाम्सा:न् लायोबाहा?रे खुनि? हुक्को था:मा येम्मिन् त्येरो॥ 42 पोगेम्मे?, कम्पोलाम् पिगि! ओमेत्तेम्मे?, इङ्गा? याप्पि इङ्गेलेक्पेन्खा फेन्ल पत्तो॥”

येसु:न् मेदेम्सु?

मत्ति २६.४७-५६, लुका २२.४७-५३, युहुन्ना १८.३-१२

43 हेक्केल?रिक् खुने? पारेर पत्तेल्लेसा थिक्-नेत् कुहु?साम्बाहा?ओबा यहुदा मेप्पनाबेन् खेम्पो केरे त्ये॥ खुने?नु तुम्निङ्वा?फुसाम्बाहा?, साम्योथिम्साम्बाहा? नु यहुदि तुम्नाम्तो:बाहा?रे मेबाइघुसिबा ताभे नु तक्का:त् केगप्पा यरिक् मनाहा?आइ मेवयेरो॥ 44 आल्ल येसु:न् इङ्गेलेक्पेल्ले आत्तिन् मना:न् इङ्गा? चुप् मेत्तुइ, खेन् तेम्सेम्मे?आइ ते?रेम्मे? ल?रिक् मिक्से:न् पिरुसिआइ वयेरो॥ 45 यहुदा:न् केरेनुमे:न्ने येसुरो पेआइ “सिक्साम्बे” मेत्तु चुप् मेत्तुरो॥ 46 हेक्क्याइ वे? मनाहा?रे येसु:न् हुक् मेयाक्कुआइमेदेम्सुरो॥ 47 खेम्पो केयेप्पाहा?ओ थिक्किल्ले ताभे:न् तरप् फि:क्खुआइ मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुसेवारोबान् चेट्तुल्ले कुनेक्खो?बान् पेट्तु था:सुरो॥ 48 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “इङ्गा? हाइबिप्सुइ केजो:क्पाआबि? थेआइ इङ्गा? आदेम्से ताभे हेक्क्याइ तक्का:त्नु केदये?इबे? 49 इङ्गा?ग थिक्क्या:न्धक्सा माइहिम् लक्खुम्पो निसाम् हु?इसे वयाइबा हेक्केसाइ याप्पि केन्देम्सिन्, कर साम्योसाप्लाओ केबपेन्केल

फा?आइ अक्खे पो:क्खेबरो॥” 50 हेक्क्याइ केरेक् कुहु?साम्बाहा?रे खुने? पक्मेध:आइ मेघेत्तिङ्गे मेबेरो॥

51 खेम्पो थिक् नालिङ्गेन् थाइबेन्निन्लो सुङ्घे:क्वा:न् हेम्सिङ्गेआइ येसुरे कुए:क् कुए:क् ति:क्तुर वये॥ खेन् मनासुम्मा?रे खेन् तेम्मा मेगो:त्तुल्ले 52 सुङ्घे:क्वा:न् पक्थ:आइ लेक्काबेधि:क् लो:क्ते पेरो॥

येसु:न् येजुम्भो तगि मेदे?रु?

मत्ति २६.५७-६८, लुका २२.५४-५५, ६३-७१, युहुन्ना १८.१३-१४, १९-२४

53 हेक्क्याइ खेइहा?रे येसु:न् मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुहिम्पो मेदे?रु॥ खेम्पो तुम्निङ्वा?फुसाम्बाहा?, यहुदि तुम्नाम्तो:बाहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा? मेजुप्सेआइ मेवयेरो॥ 54 पत्रुसेल्लेआइ मा:ङ्गालाम् येसु:न् तिम्दुर मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुलक्खुम्पो थारिक् केरे॥ खेम्पो सेवारोबाहा?नु मिजा?नु युडे॥ 55 आल्ल तुम्निङ्वा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि येजुम्भोरेन् काक् पासिङ्गपादाइलाहा?रे येसु:न् सि:मेल्लेन् खुम्दिइ पिमा फा?आइ खुने? कुदक्लेइवाओ फोत्याबा आप्तिक्हा? मेगो:त्तु, कर थेआइ मेङ्घो:सुन्लो॥ 56 यरिक् फोत्याबा आप्तिक् केगु:प्पाहा? येसुरे कुदक्लेइवाओ मेबारे, कर खुनि? पा:न् मेदङ्गेन्लो॥

57 हेक्क्याइ कुभा मनाहा?रे मेबोगेआइ येसुरे कुदक्लेइवाओ अक्खेल्?रिक् इङ्गेल् पा:न् मेबा:त्तु, 58 “आनिगे येसुरे अक्खे पा:त्तुबा खेप्सुम्बो, ‘कन् मनाहा?रे मेजोगुबा माइहिम्मिन् यस्सुङ्गाइ सुम्येन् एगाइ, मनाहा?रे मेम्भा?ए, वे? माइहिम्मिन् चोगुडलो॥” 59 हेक्केसाइ खेइहा?रे येसुरे कुमेन्लो इङ्गेल् मेबा:त्तुबा पा:न्निन् मेदङ्गेन्लो॥

60 हेक्के:ल्ले मानिङ्वा?फुसाम्बान् केरेक्ले खुनि? तगि पोगेआइ येसु:न् से:न्दोसु, “कन् मनाहा?रे केदक्लेइवाओ पिरैत्तुबा तो:न्दिल्ले कुया:म्बेओ थेआइ खेने? नोगप् केम्बिरुन्निन्बाबे?”

61 कर येसुरे थेआइ नोगप् मेम्बिसिङ्गे स्वा:त् येबे॥ याम्पो मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले से:न्दोसु, “खेने? मु?इसाम्माइबा निङ्वा?फुसा: खिस्तेनेबि?”

62 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “ओरो, इङ्गा?आरो! कर इङ्गा? मेत्तिङ्ग, इङ्गा? मेन्छाम्सा:न् मुक्साम्माइबा निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुजुप्साइ लेप्पाइ युङ्गाबा नु साङ्गाम्पेदाइडोनु खाप्पि:तो यु:आबा केनि:सुम्लो॥”

63 हेक्क्याइ मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुसाक्केन् ओसे:न्धक्कुत्तुसिर आबाडे कुदे:त्तिन् थे:क्खुआइअक्खे पा:त्तु, “आल्ल आनि? वे? तो:न्दिहा? थेआइ चाहाबा आजोगेबे? 64 कल्लेग निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेइवाओ माइचे?या पा:न्पा:त्तुबान् खिनि? केघेप्सुम्लो॥ आल्ल थेमा केङ्ग:त्तुम्बे?”

खेम्पो केवा?बा मनाहा?रे खुने? सि:मेल्ले खुम्दिइ खो:माए पो:इ फा?आइ मेमेत्तु॥ 65 हेक्क्याइ कुभारे खुने? था:त् मेधो:क्खुआइ कुभारे कुमिक्केन् मेदेत्तुआइ खुनि? हुक्पुत्तिल्ले मेलक्तुर “माइनिङ्वा?पा:न् पारे?, हा:त्ले केहिपेबे?” मेमेत्तु॥ हेक्क्याइ खुने? केगो:बा थक्खुबाहा?रे मेदे?रुआइ मेहिप्पुरो॥

पत्रुसरे येसु:न् ना?रु?

मत्ति २६.६९-७५, लुका २२.५६-६२, युहुन्ना १८.१५-१८, २५-२७

66 पत्रुसेन् यो लक्खुम्पो वयेल्ले मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुसेवारोमा चुक्काधिक खेम्पो त्येआइ 67 पत्रुसेन् मिजा?नु युडेबा नि:सुआइ कुबेसाइ पेआइ नु:रिक् ओमेत्तुर मेत्तु, “खेने?ग नासरि येसु:न्नु केवये मे:म्बि?”

68 कर पत्रुसरे खेन् ना?रु मेत्तु, “इङ्गा? खुने? कुसिङ्गेनि:चुङ्डिन्लो! खेने? थे केबा:त्तुबा इ?” हेक्क्याइ खुने? ला:क्कात् पे:क्मा लाम्धे:प् लेप्पाइ चत्तिङ्ग॥ हेक्क्याइ बा खेन् येम्पो इङ्वा का:से॥

69 हेक्क्याइ खेन् सेवारोमा चुक्केन् याम्पो त्येआइ खेम्पो पत्रुसेन् नि:सुआइ कुघिरि केयेप्पा मनाहा? मेत्तुसि, “कन् मना:ङ्ग येसुरे कुहु?साम्बाहा?ओ थिक्लो॥” 70 कर पत्रुसरे याम्पो ना?रु॥

याइसि खेम्पो केवा?बा मनाहा?रे खुने? मेनि:सुआइ मेमेत्तु, “सेक्खासाइ खेइहा?ओ खेने? थिक्केरो, थेआइभेल्ले खेने?आइ गालिललाम् केदयेबरो॥”

71 हेक्केःल्ले पत्रुसरे माडहेक्सिडल अक्खे मेत्तुसि, “कन् मनाःन् हाःत् इ फा?आइ मेनिःसुड्डिन्तो! खिनि? थेमा केबाःत्तुम्बा इ?”

72 खिमो इड्वाःन् निसिगेःक लेड् काःसेरो। हेक्क्याड् पत्रुसरे “निलेड् इड्वा काःमानुःल्ले तगि खेने? सुम्लेड् केना?आरो” फा?आइ येसुरे मेत्तुबा पाःन्निन् निड्वा? इःत्तुआइ सा?रिक् हाबेरो।

पिलातसरे येसुरे कुघासेन् लोःन्दु?

यहुन्ना १८.२८-१९.१६, मत्ति २७.१-२, ११-१४, लुका २३.१-५

15 कुनाम्दाःप्पा खाओःत्तर पत्छेःल्लेसा तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?, यहुदि तुम्नाम्तोःबाहा?, साम्योथिम्साम्बाहा? नु काक् यक्कुम्भोबा मनाहा? चुम्नुड् मेजोगे। हेक्क्याड् खेड्हा?रे येसुःन् इमेघेःक्खु हेक्क्याड् रोमि सुहाड्गेम्बा पिलातसरो † मेदे?रुरो।

2 पिलातसरे येसुःन् अक्खे मेत्तुर सेःन्दोसु, “सेक्खा खेने? यहुदि हाड्नेबि?”

येसुरे नोगप् पिरु, “खेड्ग खेने?ए केबाःत्तर केबल्लो।”

3 तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?रे येसुःन् यरिक् पाःन्नी आप्तिक् मेगुःत्तु।

4 हेक्केःल्ले पिलातसरे याम्मो सेःन्दोसु, “ओमेत्ते?, कम्प्याक् यरिक् आप्तिक् केम्गुःत्तेआइ वा?रो। खेने? थेआइ केम्बाःत्तेन्बाबे?”

5 कर येसुरे थेआइ नोगप् मेबिरुन्ल्ले पिलातसरे कुनिड्वा? मयेरो।

पिलातसरे येसुःन् सिःमेल्लेन् खुम्दिड् पिरु?

मत्ति २७.१५-२६, लुका २३.१३-२५, यहुन्ना १८.३९-१९.१६

6 आल्ल यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्मो लत्छा साक्पा केधाःबा मनाःन् मनाहा?रे लेरे आबिरे? फा?आइ पेलि मेभाक्तुल्ले सुहाड्गेम्बाल्ले लेप्पा थिम् कत्तुरो। 7 खेन् येम्मो बरब्बास मेप्पनाबा साक्पा केधाःबाधिक वये। खेःल्ले हाड्बिप्पुड् पोःक्खेःल्ले हयड्तेड्धड्डी वे? मनाहा?नु तड्सिड्डाड् यरिक् मनाहा? सेरुसिआइ वये। 8 हेक्क्याड् यरिक् मनाहा? पिलातसरो मेदयेआइ सदादिड् केजोगुबा हेक्के चोगे आबिरे? फा?आइ पेलि मेभाक्तु।

9 पिलातसरे खेड्हा? सेःन्दोसुसि, “यहुदि हाड्डिन् लेरुड् पिनिड्बि?”

10 थेआइभेःल्ले तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?रे येसुःन्नामेहेत्तुआइ खुने?ओ हुक्मेसुप्पुबा पाःन्निन् कुसिड्निःत्तुआइ वये। 11 कर

तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?रे मनाहा? येसुरे कुलेक्वाओ बरब्बासेन्ने लेरे आबिरे?ओ फा?आइ मेहुसुसिआइ मेवयेरो। 12 पिलातसरे खेड्हा? याम्मो सेःन्दोसुसि, “यहुदि हाड् केमेत्तुम्बा मनाःन् इड्गा? थे मेत्तुड्बाबे?”

13 कर खेड्हा? याम्मो मेअःक्ते, “खेन् सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाड् फोःम्माए पोःड्।”

14 पिलातसरे याम्मो मेत्तुसि, “थेआड्बे? खेःल्ले थे याःम्बक् फेःन्दुआड् वा?बे?”

कर खेड्हा? आल्लसाड् सा?रिक् मेअःक्ते, “खेन् सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाड् फोःन्दे?।”

15 पिलातसरे खेड्हा?रे खुनि? निड्वा? ताःमा पिमासि फा?आइ बरब्बासेन् लेरु पिरुसि, कर येसुःन् तेःम्भुक् याक् पाड्घुसिआइ सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाड् फोःम्मा फा?आइ रोमि थक्कुबाहा? हुक्सुप्पुरो।

थक्कुबाहा?रे येसुःन् किनाःन्दि मेबिरु?

मत्ति २७.२७-३१, यहुन्ना १९.२-३

16 हेक्क्याड् सुहाड्गेम्बाल्ले कुधक्कुबाहा?रे येसुःन् खुनि? तुरा यक्को मेदे?रुआइ खेप्पो तुराबा काक् थक्कुबाहा? कुघिरि मेजुप्से। 17 हेक्क्याड् खुने? कुदेःत्तिन् मेभेन्दु मेबिरुआइ परान्ला हाड्देःत्तिन् मेजाक्तु, तिड्ग्रेःक् तिचः मेभयुआइ मेघुःक्तु, 18 हेक्क्याड् खुने? “यहुदि हाड्डे, तियाहा!” मेमेत्तुर सेवा मेमेत्तु। 19 हेक्क्याड् एःल्लेड् तक्काःत्तिल्ले

कुधेगेःक्पेनमेघाक्खुर, थ्याःत् मेधोःक्खु, हेक्क्याड् खुने? कुदगि मेबेआड् थुड्बोहज? मेयुड्सिड्ल सेवा मेमेत्तुरो। 20 अक्खेल?रिक् किनाःन्दि मेबिरु

† पिलातस-येसुःन् मेदेम्बुबा येम्मो पिलातुसेन् यहुदिहा? मेयुडेबा लाजे?ओ रोमि सुहाड्गेम्बा वये।

मेसुरुआइ खेन् परान्ला तेःत्तिन् मेभेन्दुआइ कुदेःत्तिन् मेजाक्तु। हेक्क्याड् खेन् थक्कुबाहा?रे खुने? सिलाम्साक्मा सिड्डी फोःन्हे मेदे?रुरो।

येसुःन् सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाड् मेभोःन्दु?

मत्ति २७.३२-४४, लुका २३.२६-४३, यहुन्ना १९.१७-२७

21 खेन् येम्मो अलेक्जेन्डर नु रुफसरे खुन्धि? पाः सिमोन मेप्पनाबा साइरेनि येक्क्यक्को केयुड्बेन् पाड्भे?लाम् फेरेर पत्छेबा थक्कुबाहा?रे मेदुमुआइ येसुरे कुसिलाम्साक्मा सिड्डीन् साक्केल्लेक् पड्मा मेबाड्घु।

22 खेड्हा?रे गलगथा मेप्पनाबा कोःक्माओ मेदे?रु (गलगथा फा?इड्ग मिक्खोःक्पा पोःड्लो)। 23 हेक्क्याड् मुर् मेप्पनाबा सिदा? फुप्पनाबा चेक्केक्से? थिःन् मेधुड्घु, कर येसुरे मेधुड्घुन्। 24 हेक्क्याड् खुने? सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाड् मेभोःन्दु, हेक्क्याड् कुदेःत्ता? हाःत्छिड्मा फा?आइ खेड्हा?रे त?याःन्सोःन् मेगुसुरो।

25 खेड्हा?रे खुने? सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाड् मेभोःन्दुल्ले तानाम्बा कुमुक् फाड्सि (९) मुक्तेआइ वयेरो। 26 हेक्क्याड् येसुरे कुधेगेःक् सम्दाड् यहुदिहा?रे खुनि? हाड् ल?रिक् आप्तिक् सक्किन् मेसाप्तुआइ मेभत्छु।

27 खुने?नुए कुभेन्छाड् नु कुजुप्साड्बा सिलाम्साक्मा सिड्हा? सम्दाड् नेप्फु फाःन्दाहा? थक्कुबाहा?रे मेभोःन्दुसुरो। ((अक्खेल?रिक् “खुने? पाःन् केभेःम्बाहा?नु सौरिक् मेजोगु” †† ल?रिक् साम्योसाप्लाओ साप्तेआइ केबप्पा पाःन्निन् केरेरो))। 29 खेप्पोलाम् लाड्गेघेःक्पा मनाहा?रेआइ खुनि? थेगेःक्पेनमेघाक्खुर अक्खेल?रिक् खुने? किनाःन्दि मेबिरु, “खेने?ग

माड्हिम्निन् केयःबाआइ सुम्येन्तो केजोःक्पे, 30 खेने? सिलाम्साक्मा सिड्डीलाम् यो थ्ये?आइ आबाडे सेःप्सिड्डे?” 31 हेक्केल?रिक्के तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा?रेआइ खुने? किनाःन्दि मेबिरु अक्खे मेबाःत्तु, “खेःल्ले वे? मनाहा?ग ताड्सेःप्पुसि, कर खुने? आबाडेग सेःप्सिड्मा मेसुक्सिड्डिन्तो। 32 खुने? सेक्खाए इसाइलस्मा हाड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तने फा?ग्र, हारा? सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाड्नु यो थारः, हेक्क्याड् खेन् निःसुम्बेआइ नसाःन् चोगुम्बे?रो।” खुने?नुए मेभोःन्दुसिबा खेन् फाःन्दाहा?रेआइ खुने? किनाःन्दि पिरैत्छुरो।

येसुरे कुसिःमेन्

मत्ति २७.४५-५६, लुका २३.४४-४९, यहुन्ना १९.२८-३०

33 हेक्क्याड् लेन्दिक् कुमुक् थिक्-नेत्ताड्धो कुमुक् सुम्सि थारिक् खादाम्माल्ले खेन् लाजे?इन्सिदेप तेप्पुरो। 34 कुमुक् सुम्सि मुक्तेर पत्छेःल्ले येसुःन् अक्खेल?रिक् यम्बा इक्लाओ अःक्ते, “एलोड, एलोड, लामा सबखथानि?” खेन् फा?इड्ग “आनिड्वा?फुमाड्डे, आनिड्वा?फुमाड्डे, थेआइ केलेराड् केदेःसाड्बे?” पोःड्लो। 35 खेप्पो केयेप्पा कुभा?रे खेन् मेघेप्पुआड् अक्खे मेबाःत्तु, “खेःल्ले माड्निड्वा?पाःन् केबाःप्पा एलियाःन् † उःत्तुर पत्तो।” 36 खेड्हा?ओ लत्छा मनाधिक् खिमो लोःक्तेर पेआड् खिगाक्माःन् केसुःप्पा चेःल्लेक्से? थिःओ निःप्पु हेक्क्याड् तक्काःत्तिल्ले कुसम्मो फत्छु हेक्क्याड् येसुरे पिःत्तु थुड्डर फा?आइ कुमुराओ थुत्तु पिरुआइ अक्खे पाःत्तु, “लु ओमेत्तुम् सा?रुम्! एलियाःन् युःआइ खुने? थाःसु?बि मेःम्बि?”

37 हेक्क्याड् येसुःन् याम्मो यम्बा इक्लाओ अःक्तेआड्कुसक्मा पेरो।

38 खिमो माड्हिम्मोबा फोःन्दाःन् थोनु यो थारिक् खेःल्लेक् तेःक्खे। 39 येसुःन् मेभोःन्दुबा सिलाम्साक्मा सिड् तगि केयेप्पा रोमि थक्कुम्बाल्ले अक्खेल?रिक् खुने? स्येबान्ओमेत्तुर पाःत्तु, “सेक्खासाड् कन् मनाःन् निड्वा?फुसाःए वयेरेत्छु।”

40 खेप्पो माःड्घालाम् कुभा मेन्छुमाहा? ओमड मेयेबे। खेड्हा?ओ मरियम मग्दलनि, चुक्पा याक्कुब नु युसुफरे खुन्धि? मा मरियम नु सालोमिसि मेवयेरो। 41 येसुःन् गालिलओ वयेःल्ले खेड्हा?रे येसुःन् मेदिःक्तुर कुभा? मेबिरु मेवये। खेप्पो यरुसलेम थारिक् येसुःन्नु केदाःबा वे? मेन्छुमाहा?आइ यरिक् मेवयेरो।

†† यसैया ५३.१२ † एलिया-यहुदिहा?रे मेबाःत्तुबा पाःन्दाड्डे “एलिया” मिड्डीन् “एलोड” खेम्देःल्लो, हेक्क्याड्खेन् फा?इन् “आनिड्वा?फुमाड्डे” पोःड्लो।

येसुःन् मेहुम्सु?

मत्ति २७.५७-६१, लुका २३.५०-५६, युहुन्ना १९.३८-४२

42 आल्ल युःन्च्छिक् पोःक्खेल्ले आरिमाथिया पाइजुम्बा युसुफेन् खेप्पो त्थे ॥ खुने? यहुदि येजुम्भोरे मिडसो इड्धाःइसाबा पासिड्पादाइला नु निड्वा?फुहाइजुम् केहाइबाआइ केवा?बा वयेरो ॥ खेन् यारिप् चोःक्मा येम्वये (नाःम्सिड्येन्निन् कुदाःन्दिक्मा वये) ॥ हेक्केःल्ले खेन् आःन्च्छिड्डाइ पिलातसरो पे हेक्क्याइ येसुरे कुधक्किन् नाःक्तुरो ॥

44 पिलातसरे येसुःन् आन्देःन्छा स्येबा खेप्सुआइ कुनिड्वा? मये ॥ हेक्क्याइ खेल्ले खेन् थक्तुम्बान् उःत्तुआइ येसुःन् आन्देःन्छा स्येबाबि मेःम्बि फा?आइ सेःन्दोसु ॥ 45 खेल्ले थक्तुम्बेल्लोलाम् येसुःन् आन्देःन्छा स्येबा पाःन्निन् खेप्सुआइ युसुफेन् येसुरे कुधक्किन् ते?मा पाइघुरो ॥ 46 हेक्केःल्ले युसुफेन् नुःबा चे तेःत्तिन् इड्, हेक्क्याइ येसुरे कुधक्किन् सिलाम्साक्मा सिड्डोनु थाःसुआइ खेन् तेःत्तिल्ले किन्तुआइ लुड्डो खोःम्मनाबा इप्पुड्डो नेस्सुरो ॥ हेक्क्याइ इप्पुड्डिल्ले कुमुराओ लाःक्कात्ताम् यम्बा लुड्डिन् इसुधःरो ॥ 47 मरियम मदलिनि नु युसुफेन् कुम्मा मरियमरे येसुरे कुधक्किन् मेनेस्सुबा तेन्निन् मिक्सेःन् मेतेत्तुरो ॥

येसुःन् सिःमेन्लाम् हिड्

मत्ति २८.१-८, लुका २४.१-१२, युहुन्ना २०.१-१०

16 आल्ल नाःम्सिड्मा येन् काःक्तुआइ मरियम मदलिनि, याकुबरे कुम्मा मरियम नु सालोमिसिरे मुरःन् येसुरे कुधक्को हुःप्मा फा?आइ मेड्डु ॥ 2 हेक्क्याइ तेनेबा येन्नो खाओःत्तेर पत्छेल्ले खेड्हा? येसुःन् मेनेस्सुबा इप्पुड्डो मेधाःसिड् ॥ 3 हेक्क्याइ लाम्मो मेबेर मेबत्छेल्ले खेड्हा? अक्खे मेमेत्तिल्ले, “आनि? लागि खेन् इप्पुड्डिल्ले कुमुराओ मेयेप्सुबा यम्बा लुड्डिन् हाःत्ते आइन्आबिबाबे?” 4 हेक्क्याइ खेड्हा? खेप्पो मेगेरेआइ ओमेमेत्तुल्ले इप्पुड्डिल्ले कुमुराओ केयेप्पा लुड्डिन् थिक्केप्पाइ मेड्सुआइ नेस्सेबा मेनिःसु ॥ खेन् लुड्डिन् सा?रिक् यम्बा चोगे ॥ 5 खेड्हा? सिगाइ मेलाःस्सेल्ले खेप्पो फःदाइबा तेःत्त केजाइबा नालिङ्गेन् थाइबेन्धिक् चुप्साइ लेप्माइ येबेबा मेनिःसुआइ खुनि? निड्वा? मयेरो ॥ 6 खेल्ले खेड्हा? मेत्तुसि, “खिनि? निड्वा? मेमेयेम्मिन्ने?ओ! खिनि? सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइ मेभोःन्दुबा नासरतबा येसुःन् केगोःत्तुम्बा मेःम्बि? खुने?ग कप्पो होःप्लो! खुने?ग सिःमेन्लाम् याम्मो हिडे, मेःन्ने फा?ग्र खुने? मेनेस्सुबादेन्निन् ओमेत्तेम्मे?ओ ॥ 7 खिनि? पेगेम्मे?आइ कुहु?साम्बाहा? नु पत्रुसेन् कन् इड्घड्डिन् पिरेम्मिम्मे?, ‘खुने? तगि केमेत्तिबा हेक्केए खिनि?नुःल्ले तगि गालिलओ पेःक्लो, हेक्क्याइ खेत्योए खुने? केदुमुत्तो ॥” 8 हेक्क्याइ खेड्हा? इप्पुड्डिल्ले लाःक्कात् मेलाःन्देआइ मेलाःक्ते, थेआइभेल्ले खेड्हा? सा?रिक् मेगिसेआइ मेवयेरो ॥ खेड्हा?रे हाःत्ताइ थेआइ मेम्मेत्तुन् ॥

येसुःन् मरियम मग्दलिनियो ओसेःन्धाक्सिड्

मत्ति २८.९-२०, लुका २४.१३-५३, युहुन्ना २०.११-२३

9 ((आल्ल तेनेबा येन्नो खाओःत्तेर पत्छेल्ले येसुःन् सिःमेन्लाम् याम्मो हिडेआइ मरियम मग्दलिनियो ओसेःन्धाक्सिड्लो ॥ खेल्लोलाम् नुसि फेन्साम्हा? येसुरे नाःत्तु लःत्तुसिआइ वये ॥ 10 मरियम मग्दलिनिःन् पेआइ येसुःन् तुमुबा पाःन्निन् कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि ॥ खेड्हा? मेरिड् थक्नु मेहाबेर मेवयेरो ॥ 11 खेड्हा?रे येसुःन् सिःमेन्लाम् याम्मो हिडेबा नु खेल्ले निःसुबा पाःन्निन् मेयेप्सुसाइ नसाःन् मेन्जोगुन्तो ॥

येसुःन् नेप्फु कुहु?साम्बाहा?रो ओसेःन्धाक्सिड्

लुका २४.१३-३५

12 खेड्हा?ओ नेप्फु हु?साम्बाहा? पाड्भे?ओ पेगेत्तिर पत्छेल्ले येसुःन् कुसिड्निःप्मेन्देप्पना पोःक्खेआइ खेड्हा?ओ ओसेःन्धाक्सिड्लो ॥

13 हेक्क्याइ खेड्हा? नेप्माइ नुःक्खेत्तिआइ खुन्धि? निःसेत्तुबा पाःन्निन् वे?हा? चक्तेत्तु, कर खेड्हा?रे नसाःन् मेन्जोगुन्तो ॥

येसुःन् थिक्-थिक् कुहु?साम्बारो ओसेःन्धाक्सिड्

मत्ति २८.१६-२०, लुका २४.३६-४९, युहुन्ना २०.१९-२३, सेःक्युक्मिबाहा? १.६-८

14 याड्सि थिक्-थिक् (११) हु?साम्बाहा?रे मेजर मेयुडेल्ले येसुःन् खेप्पो ओसेःन्धाक्सिड् ॥ हेक्क्याइ येसुरे खेड्हा? फेःक्तुसि, थेआइभेल्ले खुनि? नसाःन् सुःम्मान् नु निड्वा? थुड्माल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे खुने? सिःमेन्लाम् याम्मो हिडेबा केनिःबाहा?रे खुनि? पाःन्निन् नसाःन् मेन्जोगुन्तो ॥ 15 येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, “आल्ल खिनि? काक् इक्सादिड् खाम्बेःक्को पेगेम्मे?आइ केरेक् मेन्छाम्गेन् याप्पिहा? कन् सुनाइड्डिन् इड्भोःसेम्मिम्मे?ओ!

16 हेक्क्याइ नसाःन् केजोःक्पा नु बप्तिस्मा केबोःड्बाल्ले सेन्लप् खोःसु?, कर नसाःन् मेन्जोःक्मनाबाल्ले खासेन्ना थाआइ खुम्दिड् खोःसु?रो ॥

17 नसाःन् केजोःक्पाहा? कन् मिक्सेःन्लिल्ले काप्तुसिरो-खेड्हा?रे इड्गा? आमिड्डो फेन्साम्हा? मेनाःत्तुसि?, हेक्क्याइ कुसड् पाःन्दाइहा? मेबाःत्तु?रो ॥ 18 हेक्क्याइ खेड्हा?रे असेःक्पाहा? मेदेम्सुसि?, निड् केयाक्पा च्या मेधुड्साइ थेआइ हम् मेम्बोःड्डिन्तो ॥ हेक्क्याइ केदुक्पा केय?बाहा? सम्दाइ हुक् मेनेस्सु मेबिरुसिल्ले खेड्हा? मेवेःत्तो ॥”

येसुःन् साइग्राम्पेदाइडो पेःक्

लुका २४.५०-५३, सेःक्युक्मिबाहा? १.९-११

19 हेक्क्याइ दाइबा येसुरे हेक्के पाःत्तु सुरुआइ खुने? थाःड्धाःइ साइग्राम्पेदाइ लेप्माइ थो पक्खेर पेआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुजुप्साइ लेप्माइ युड्सिड्लो ॥ 20 हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?रे काक् पिसाइ मेबेआइ सुनाइड् मेसेःसुरो ॥ दाइबाल्लेआइ खुनि?लाम् याःम्बक् चोगुर यरिक् निड्वा? केमाबा मिक्सेःन्लिल्ले सुनाइड्डिन् सेक्खारो फा?आइ ओसेःन्दाइ चोगुरो ॥))

लुका

निःसुम्

येसुरे कुर्याःम्बेओ पोःक्खेबा हिन्दोःक्हा? पोधक् चोःक्मा फा?आइ कन् साप्पन्निङ्ग लुकारे साप्तुआइ थियोफिलस मेप्पनाबा मनाःन् हाक्त्तुबा सक्कइङ्घड्लो॥

कन् सुनाइङ्गडिल्ले येसुःन् अक्खेल?रिक् ओसेःन्दाइ चोगु?–येसु ख्रिस्तेन्इसाइलि लुम्पो ताः ल?रिक् माइहेक् चोःक्मनाबा सेन्लपदाइबा नु खुने? केरेक् मेन्छाम् सुवाइहा? ताङ्गेसेःप्पारो॥ खुने?ग इनोगेन् तुक्खेओ केवा?बाहा? नु याङ्गेसा?बाहा? केरेक् सुनाइइ इङ्भोःसे निङ्वा?फुमाइङ्गडिल्ले इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मो पाङ्घुबारो॥ कन् सुनाइङ्गडिन् काक् परिक्पा तुक्खेओ केवा?बाहा?रे लागि साप्तेबारो॥ कप्पो, सिक् केसम्बा पाःन्निन् नुःरिक्काइ निःदेत्तो, कुजेक्को साप्पन्निन्ने कुहेःक्सिङ्गो येसुःन् इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मो सावाःन्छिङ्गबा नु कुनुप्पा लक्को खुने? साङ्ग्राम्पेदाइ थाःइ पेबा पाःन्निन् साप्तेआइ पत्तो॥

येसुःन्साङ्ग्राम्पेदाइडो थाःइ पेआइ ख्रिस्तानि नसाःन्निन् पोःरेर काक् पिसाइ सेःरेर पेबा पाःन्निन् लुकाःल्ले “सेःक्युक्मिबाहा?रे खुनि? याःम्बक्किन्” मेप्पनाबा साप्पन्नी साप्तुआइ वा?रो॥

थामिङ्

निःसुम् १.१-४

बत्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन् हेक्क्याइ येसुःन् सावाःन्छिङ्गबा नु अडेःक्वा वयेबा येम् १.५-२.५२

बत्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले कुमाइसेवा याःम्बक् ३.१-२०

येसुःन् बत्तिस्मा पोःक्खेबा नु माफेन्साम्मिल्ले कुनिङ्गवा? सा?रुबा ३.२१-४.१३

गालिल थुम्पो येसुरे चोगुबा माइसेवा याःम्बक्हा? ४.१४-९.५०

गालिललाम् यरुसलेम थारिक् ९.५१-१९.२७

यरुसलेम्पो कुनुप्पा येत्ताम् १९.२८-२३.५६

येसुःन् सिःमेन्लाम्प्याम्पो हिडेआइ साङ्ग्राम्पेदाइडो पेबा २४.१-५३

लुकाःल्ले येसुरे कुर्याःम्बेओ साप्तु?

1 आदाइबा तुम्प्याइहाइ थियोफिलसे, † यरिक् मनाहा?रे आनिगे लुम्पो येसुरे कुर्याःम्बेओ पोःक्खेबा हिन्दोःक्किल्ले पोधक्किन् मेसाप्तुआइ वा?रो॥ 2 खेन् हिन्दोःक्हा?ग कुहेःक्सिङ्गमाआइधो आबाडे मिक्किल्ले केनिःबाहा? नु बा कल्ले कुर्याःम्बेओ सुनाइइ केसेबाहा?रे आनिगे मेजेक्त्तिगेआइवा? 3 हेक्केःल्ले आनिगे लुम्पो पोःक्खेबा केरेक् पाःन्हा? कोःम्भो चोगुङ्गाइ वा?आ हेक्क्याइ खेने? केलागि साप्पा नुःबा पोःइ केल्?बान् इङ्गा?आइ इःत्तुड्लो, हेक्केःल्ले खेने? केहु?सिङ्गबा काक् पाःन्हा? सेक्खाए ल?रिक् कुसिङ्ग केनिःत्तुर फा?आइ थेप्पेत् साप्तुइ पिनेआइ वा?आरो॥

माइलाइङ्गबाल्ले युहुन्नारे कुसावाःन्छिङ्गमाल्ले कुर्याःम्बेओ पाःत्तु?

5 यहुदियास्मा हेरोद हाइङ्गडिल्ले कुर्येम्पो अबिया निङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुधाःक्को लत्था जकरिया मेप्पनाबा निङ्वा?फुसाम्बाधिक् वये॥ खेल्ले मेलिङ्गोन् कुमेःत् इलिसिबाःन्नाइ हारुनरे कुमु?इदाइसा वयेरो॥ 6 खेइहा? नेप्पाइ निङ्वा?फुमाइङ्गडिल्ले कुनिःमाओ साम्योनिबा वयेत्थिआइ नुःरिक्काइ साम्योथिम केइःप्पा केनाःप्पा नु यहवे दाइबाल्ले केरेक् कुइङ्गजाःइ केघेम्बा वयेत्थिरो॥ 7 कर खेइहा?रे खुन्छि? सा-ए मेहोःत्ते, थेआइभेल्ले इलिसिबारे कुसामु?इ खक्सिङ्गडाइ वये, हेक्क्याइ नेप्पाइ काप्पोबा काप्पोमा तुम्सेत्थिआइ वयेत्थिरो॥

† थियोफिलस-लुकारे कन् मनाःन् येसुरे चोगुबा नु हु?रुसिबा पाःन्हा?रे कुर्याःम्बेओ सुजा साप्तु पिरु॥ लुकारे लत्था मनाःन्लक् मेत्तु, कर वे? यरिक्ले मेनिःरु मेघेप्पुर फा?आइ येसुरे कुहिङ्गमन्नाबा कन् पाःन्हा? काक् पिसाइ हाइमा खुने? कुनिङ्गवा? वा?॥

8 थिक्लेइ जकरियारे निङ्वा?फुमाइङ्गडिल्ले कुदगि निङ्वा?फुसाम्बा पोःइमाआइ सेवा चोःक्मा लक् खोःसु, थेआइभेल्ले कन् खुने? वयेबा लक्किल्लेन् सेवा चोःक्मा येम् वयेरो॥ 9 निङ्वा?फुसाम्बा थिम कुइसिःक् यहवे दाइबाल्ले कुमाइहिम्पो पेःक्माआइ साइसिङ्ग हाःम्मा लक्के लागि निङ्वा?फुसाम्बाहा?रे त?याःन्सोःन्मेगेःसुल्ले खुने? खोःसुआइ वयेरो॥ 10 हेक्क्याइ साइसिङ्ग हाःन्दुल्ले लाःक्कात् यरिक् मनाहा? सेवा चोःक्से मेजुप्सेआइ तुवा चोःक्नु मेयेबे॥ 11 हेक्क्याइ साइसिङ्ग हाःम्मादेन्निन्ने चुप्पाइ लेप्पाइ माइलाइङ्गबाधिक् † ओःन्धाक्सिङ्गो॥ 12 हेक्केःल्ले जकरियारे कुयइमा केरेआइ कुगिःमाल्ले युम्सुइमा पोःक्खे, 13 कर खेन् माइलाइङ्गबाल्ले खुने? मेत्तु,

“मेगिसेन्ने?ओ जकरियाए! आल्लो खेने? केजोगुबा तुवाःन् निङ्वा?फुमाइङ्गडिल्ले खेप्सुआइ वा?रो॥ आल्ल मेलिङ्गोन् केमेःत् इलिसिबारे येम्बिच्छा?साःधिक् केगत् केबि?रो॥ खेन् अडेःक्वाःन् युहुन्ना मिड वाःत्त?ओ॥ 14 खेने? केसःत्ताइ येये केल्?रो॥ हेक्क्याइ अडेःक्वा साःगेवाःन्छिङ्गबा पोःइबाल्ले चोगुल्ले यरिक् मनाहा?आइ मेसःत्तो॥ 15 थेआइभेल्ले खुने? दाइबाल्ले कुनिःमाओ यम्बा पोःइलो॥ खुने? चेल्लेक्से? थिः नु वे? आममबा थुइमा मेनु?नेन्तो॥ हेक्क्याइ सावाःन्छिङ्गडाइधोए सेसेमाइङ्गडिल्ले कुधिम् पोःइलो॥ 16 खुने?ग यरिक् इसाइलिहा? खुनि? निङ्वा?फुमाइ दाइबाओ नुःक्त्तु तारुसि?रो॥ 17 खुने?

†† निङ्वा?फुसाम्बाल्ले निङ्वा?फुमाइडो तुवा चोगुर याक्किल्ले हाःन्दुबा साइसिङ्गडिल्ले कुनाम्पोनु?बा मिःक्खु? लःत्तु॥ कइग मनाहा?रे निङ्वा?फुमाइडो मेजोगुबा तुवाल्लेन्मिक्सेःन् वयेरो॥ कन्काक्नुःल्ले केयेक्पा याःम्बक्किन्यहुदि साम्योथिमकुइसिःक्लत्था निङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुहिङ्गमन्ना थिक्लेइलक्चोःक्मा केघोःबा वयेरो (लाम्दिःक् ३०.३४-३८)॥ ‡ माइलाइङ्गबा-निङ्वा?फुमाइङ्गडिल्ले मेन्छाम्पोन् याम्पि चोःक्मानुःल्ले तगि साङ्ग्राम्पेदाइडो खुने? कुसेवा चोःक्से माइलाइङ्गबाहा? चोगुसि॥

माइनिड्वा?पा:नू केबा:प्या एलिया:नू † कुइसि:क् थुम् नु मुक्सामिल्ले कुधिम् पो:इडाइ दाइबाल्ले कुलागि मनाहा? यारिप् चो:क्मासि फा?आइ दाइबारे कुदगि पे:क्लो॥ खुने? पा:हा?रे खुनि? निड्वा?इन्सा:हा? लेप्माइ, हेक्क्याइ लायोबाहा?रे खुनि? निड्वा?इन्साम्योनिबाहा?रे खुनि? सिक्कुम्दिइ निड्वा?ओ नु:क्तुसिरो॥”

18 हेक्क्याइ जकरियारे माइलाइड्बानु से:न्दोसु, “आक्खेआइ कन् कुसिड्नि:चुड्बाबे? इड्गा?आइ काप्पोबा तुम्साइडाइ वा?आ॥ हेक्क्याइ आमै:त्तिन्नाइ काप्पो तुम्सेआइ वा?रो॥”

19 खुने? मेत्तु, “इड्गा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदगि केयेप्पा गाब्रिएल माइलाइड्बा?आरो॥ खेने?ओ कन् सुनाइड्डिन् ता:प्पारे लागि निड्वा?फुमाइडिल्ले इड्गा? पाइघाड्बारी॥ 20 कन् पा:चुड्बा माइहेक्किनकुयेम्मो केल्लो, कर खेने? नसा:नू केन्जोगुम्बाल्ले चोगुल्ले केस्सा:नू सामेनवा:न्छिड्डे थारिक् केबा:नू मेल:न्नेल्लो॥”

21 हेक्केल?रिक् माइहिम् ला:क्कात् केयेप्पा मनाहा?रे थेआइ जकरिया:नू सु:सेबे फा?आइ खुनि? निड्वा? मयेर मेहाइघुर मेयेबेरो॥ 22 हेक्क्याइ जकरिया:नू ला:क्कात् ल:न्दे, कर खुने? पा:प्पाए मेसुक्तेल्लो, हेक्के:ल्ले हुक्का:ल्लिकल्ले मिक्से:नू चोगुर पारे, हेक्क्याइ खेड्हा?रे खेले माइहिम् सिगाइ सुफो:नू नि:सुबिला ल?रिक् निड्वा? मेड:चुरो॥

23 हेक्क्याइ जकरिया:ल्ले माइसेवा या:म्बक् चो:क्मा कुयेम् चुरेआइ खुने? कुहिम्मो नु:क्खे पे॥ 24 याइसि मेलिड्गेन कुमे:त्तिन् मेन्हुक्मा पो:क्खेआइ ला डासि थारिक् हिम्मोए या:क्ते॥ 25 खेले पा:चु, “दाइबाल्ले इड्गा? लुड्मा? तुक्ताइडाइ वा?आ, थेआइभेले सा:मेड्गप्पनामा ल?रिक् ताप्फे:म्बा आमिड्डिन् खेचुदे:सु पिराइलो॥”

माइलाइड्बाल्ले येसुरे कुसावा:न्छिड्मा पा:न्निन् इड्भन् चोगु?

26 हेक्क्याइ इलिसिबा:नू मेन्हुक्मा पो:क्खेबा ला तुक्सि केरेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइलाइड्बा गाब्रिएलेन् गालिल थुम्पोबा नासरत पाइजुम्पो पाइघुरो॥ खेन मरियम मेप्पनामा सिसादिड् मेन्हुमाओ पे॥ खेन् सिसादिड् मेन्हुमा?इल्ले कुमे:क्खिम् पा:न्निन् दाउदरे कुधा:क् युसुफ मेप्पनाबा मना:न्नु पु?रेआइ वयेरो॥ 28 खेन माइलाइड्बाल्ले मेत्तु, “आसेवारो, खेने?ग दाइबाल्ले सा?रिक् कुसिरा? केधाडेआइ केवा?रो॥ खुने? खेने?नु वा?रो॥”

29 मरियमिन् सा?रिक् कुनिड्वा? मयेआइ आक्तड्बा परिवलेन् सेवा इ फा?आइ निड्वा? इ:त्तिड्॥ 30 हेक्क्याइ माइलाइड्बाल्ले खुने? मेत्तु, “मरियम, मेगिसेन्ने?ओ! निड्वा?फुमाइडिल्ले खेने?ग सा?रिक् कुसिरा? केधाडेआइ केवा?रो॥ 31 आल्ल खेने? येम्बित्छा?सा:थिक् केगत्तु?॥ खेले कुमिड् येसु वा:त्ते?ओ॥ 32 खुने? पयम् यम्बा पो:इडाइ केरेक्नु:ल्ले पयम् यम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्सा: फा?आइ मेमेत्तु?रो॥ दाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? कुधा:क्थेबा दाउदरे † हाइ चोगुबा हेक्के हाइ चोगु?रो॥ 33 हेक्क्याइ खुने? इसाइल सम्दाइ सदादिड् हाइ चोगु?रो॥ खुने? कुहाइजुम्मिन् आप्फाल्लेआइ मेनुप्नेल्लो॥”

34 मरियमिल्ले माइलाइड्बानु से:न्दोसु, “कन् आक्खेल?रिक् पो:इबाबे? इड्गा?ग सिसागेन् मेन्छिया?आरो॥”

35 माइलाइड्बाल्ले नोगप् पिरु, “सेसेमाइडिन् केसम्दाइ ताआइ केरेक्नु:ल्ले पयम् यम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्सामिल्ले केधु:क्लो, हेक्केल?रिक् खेने?ओलाम सागेवा:न्छिड्बाइग निड्वा?फुसा: † मेमेत्तु?रो॥

36 खेप्से?ओ, खेने? केगा?इ इलिसिबा:नू खुने? कुगाप्पो तुम्पो मेन्हुक्मा पो:क्खेआइ वा?॥ आल्लो मनाहा?रे खुने? सा:मेड्गप्पनामा मेमेत्तुसाइ मेन्हुक्मा पो:क्खेबा ला तुक्सि केरेआइ वा?रो॥ 37 खेले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले चो:क्मा मेसुक्तुम्बा या:म्बक् थेआइ हो:प्लो॥”

† एलिया-एलिया:नू युहन्ना सावा:न्छिड्बानु:ल्ले कुगिप् येत्ति (८००) तड्बे तगि केवा?बा ल्छा माइनिड्वा?पा:नू केबा:प्या मना वये॥ माइनिड्वा?पा:नू केबा:प्या मलाकिरे तगिबा माइहुप्पो निड्वा?फुमाइडिल्ले मसिह:न्नु:ल्ले मिसाक् तगि एलिया:नू इसाइलओ पाइघुयु:सु? फा?आइ साप्तुआइ वये (मलाकि ४.५)॥ †† दाउद-सा?रिक्केइड्बा युहदिहा?रे खुनि? हाइ॥ ‡ निड्वा?फुसा:-कन्येसुरे ल्छा कुमिड्लो॥

38 मरियमरे नोगप् पिरु, “इड्गा?ग दाइबाल्ले कुसेवारोमाआरो॥ खेने? केबा:चुबा हेक्केए केल्लो॥” हेक्क्याइ माइलाइड्बेन् पे॥

मरियमिन् इलिसिबा:नूकुदुम्से पे:क्

39 याइसि मरियमिन्नाइ युहदिवा थुम्पोबा को:क्माओ केनेबा पाइजुम्पो थासिड्॥ 40 खेप्पो जकरियारे कुहिम्मो केरेआइ इलिसिबा:नू सेवा मेत्तुरो॥ 41 इलिसिबारे मरियमिन् सेवा मयेबा खेप्सुनामै:न्ने कुसाप्पो:क्को केयाक्पा अडे:क्वा:नू मुन्जिड् ल?रेरो॥ इलिसिबा:नू सेसेमाइडिल्ले कुधिम् पो:क्खे, 42 हेक्क्याइ यम्बा इक्लाओ पारे, “खेने?ग मेन्हुमाहा?ओ केरेक्नु:ल्ले मु?इसामानेरो, हेक्क्याइ खेने? सागेवा:न्दुबा अडे:क्वा:इग मु?इसाबा पो:इलो॥ 43 हेक्क्याइ इड्गा? आदाइबाल्ले कुम्माए आदुम्से ता:मा कन् आक्तड्बा मिड्सो इड्धा:इने इड्गा? खो:सुड्बे? 44 खेने? सेवा केमेत्ताइबा पा:न्निन् खेप्सुड्नुमै:न्ने इड्गा? आसाप्पो:क्पो केयाक्पा अडे:क्वा:नू स:त्तेर मुन्जिड् ल?रेरो॥ 45 खेने?ग केरेक्नु:ल्ले मु?इसामानेरो, थेआइभेले दाइबाल्ले खेने? केहिड्मन्नो पो:इ पा:चुबा पा:न्हा? कुना केसा?रुरो॥”

मरियमरे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फो:सु?

46 हेक्क्याइ मरियमरे पा:चु,

“इड्गा? आसिक्कुड्मोलाम्मे दाइबाल्ले कुनारा फो:सुड्लो,

47 हेक्क्याइ इड्गा? आसेन्तपडाइबा निड्वा?फुमाइडिन्नु सा?रिक्

स:त्ताइडाइ वा?आरो॥

48 थेआइभेले इड्गा? हेक्क्याइ चुड्जिगेन् कुसेवारोमान् निड्वा?

इ:त्ताइडाइ वा?आरो॥

आल्लआइधो था:क्था:क्को इड्गा? मु?इसामा फा?आइ मेमेत्तारो,

49 थेआइभेले मुक्साम्दाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले यम्त्ताबा या:म्बक्हा?

इड्गा? चोगाइ पिराइडाइ वा?आरो॥

खुने? कुमिड्डिड्ग सेसे चो:क्लो॥

50 हेक्क्याइ खुने? मिड्सो इड्धा:इ केबिबाहा? केरेक् था:क्था:क्को खुने? कुलुड्गुम्मिन् ओसे:न्धाक्तुसि?रो॥

51 खुने? मुक्साम्बा कुहुक्हा?रे या:म्बक् चोगुआइ वा?, हेक्क्याइ आइदिड् केल?बाहा? केरेक् इदिवदि? चोगुसिआइ वा?रो॥

52 हेक्क्याइ खुने? हाइ केजो:क्पाहा? खुनि? हाइ युक्नाओलाम् यो था:सुसिआइ वा?, कर चुड्जिगेम्बाहा? था:इधा:इ फो:क्खुसिआइ वा?रो॥

53 हेक्क्याइ खुने? साक्किल्ले तरुसिबाहा? नु:बा चिग:क्वाहा? पिरुसिआइ वा?, कर याइसाकुन्धेसाबाहा? कुघालेम् पाइघुसिआइ वा?रो॥

54 खुने? अब्राहाम † नू कुमु?इदाइसाहा? सदादिड् लुड्मा? तुक्मासि निड्वा? इ:त्तुआइ वा?रो॥

खुने? आनिगे था:क्हा? मेत्तुसिबा हेक्के कुसेवारोबा इसाइलेन् † कुभा? पिरुआइ वा?रो॥”

56 मरियमिन् ला सुम्सि थारिक् इलिसिबा:न्नु वये, हेक्क्याइ कुहिम्मो नु:क्खेरो॥

बप्तिस्मा केबिबा युहन्ना:नू सावा:न्छिड्

57 हेक्क्याइ इलिसिबारे कुसावा:म्मा येम् त्येआइ येम्बित्छा?सा:थिक् सावा:न्दुरो॥ 58 हेक्क्याइ खुने? कुहिम्बेसाइबाहा? नू कुगा?इबाहा?रे कन् दाइबाल्ले खुने? लुड्मा? तुक्तुबा पा:न्निन् मेयेप्सुआइ खेड्हा? खुने?नु मेस:त्तेरो॥

59 हेक्क्याइ अडे:क्वासा:नू येत्ति (८) येन्नो हर्दो मेहेगु मेबिरुबा थिम्मो †† मेदयेआइ खुने? कुमिड्डिन्नाइ कुम्बारे कुमिड् कुइसि:क् जकरिया मिड् वा:प्पा मेड:त्तुआइ मेवये, 60 कर कुम्मार मेत्तुसि “मे:न्तो! कल्ले कुमिड्ग युहन्ना वा:प्पा पो:इलो॥”

†† अब्राहाम मेप्पनाबा मनालाम्बाए काक् युहदिहा? मेबो:क्खेबारो॥ ††† तगिबा माइहुप्पोबा येम्पो युहदिहा? मेयुडेबा लाजे?इल्ले कमिड्डिन् इसाइल वये॥ ††† हर्दो हेक्मान-कड्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले येम्बित्छा? कुमनाहा?रेन् खुनि? केयेकपा मिक्से:न्लो॥

61 खेइहा?रे कुम्मा:न् मेमेत्तु, “खेने? केगा?इहा?ओ अक्तइबा मिड केवा:प्पा मनाहा? मेहो:प्लो॥”

62 हेक्क्याइ खेइहा?रे जकरिया:न् हुक्वा:ल्कि:ल्ले से:न्मेदोसु, “कल्ले कुमिड् थे वा:प्पा निड्वा? केजोगुआइ केवा?बे?” 63 खेल्ले साप्पा सामा:न् ना:क्तुसिआइ कल्ले कुमिड् युहुन्ना ल?रिक् साप्पु पिरुसि॥ हेक्के:ल्ले खेइहा?रे खुनि? निड्वा? मयेरो॥ 64 खिमो खेन् पा:प्पा हे:क्तेआइ खेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फो:मा हे:क्तेओइ खेल्ले हिम्बेसाइबाहा? खुनि? निड्वा? मयेर मेगिसेरो॥ यहुदियास्मा काक् को:क्मा फाइजड्बा पाइभे? खाराक् कन् पा:प्पा से:रेरो॥ 66 हेक्क्याइ कन् पा:प्पा निड्वा? केधेम्बा केरेक्ले खुनि? निड्वा? मयेआइ खेइहा?रे अक्खे मेबा:त्तु, “आल्ल कन् अडे:क्वा:न् ता:न्दि थे पो:इबाइरो?” थेआइभेल्ले दाइबाल्ले कुहुक्किन् खेन् अडे:क्वा:ल्ले कुसम्माइ वयेरो॥

जकरिया:ल्ले माइनिड्वा?पा:न् पा:त्तु?

67 युहुन्नारे कुम्बा जकरिया:न् सेसेमाइडिल्ले थुक्तुआइ माइनिड्वा?पा:न् पारे,

68 “इसाइलिहा?रे खुनि? दाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फो:सुम्लो, थेआइभेल्ले खुने? कुमनाहा? कम्माइ मेत्तुसिआइ चो:क्युम्भो पिरुसिरो॥

69 खुने? कुसेवारीबा दाउदरे कुहिम्सयड्लाम् याप्पि सेन्नाप् केबिबा मुक्केगुबा सेन्नापडाइबाधिक फो:क्खुरो॥

70 आनि? निड्मिहा? नु याप्पि केजि:प्पाहा?रे खुनि? हुक्कोलाम् ताइआसे:प्लो केल?बा पा:प्पा निड्वा? यरिक् तड्बे तगि सेसे माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे मेबा:त्तुआइ वये॥

72 आनि? था:क्थेबाहा? लुड्गुम् ओसे:न्धाक्मासि फा?आइ माइहुप्पिन् निड्वा? इ:त्तु॥

73 खेन् माइहुप्पिन् खुने? आनि? था:क्थेबा अब्राहाम्मिन्नु माइहेक् चोगुआइ वयेरो॥

74 कन् माइहेक्किन्आनि? निड्मिहा?रे खुनि? हुक्कोलाम् ताइसे:प्पा आघो:सुम्ल, हेक्क्याइ मेइगिए मेनयड्डे आनि? हिड्मन् खाराक् सेसे नु साम्पोनिबा पो:ड्माआइ खुने? कुसेवा चो:क्मा आसुक्तुम्ल फा?आइ पो:क्खेबरो॥”

76 “आस्सा:ए, खेने? केरेक्नु:ल्ले पयम् यम्बा निड्वा?फुमाइडिल्लेन् माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पा केम्प्लो॥

थेआइभेल्ले खेने? दाइबाल्ले कुदागि लाम् यारिप् चो:क्से केबे:क्लो॥

77 हेक्क्याइ कुमनाहा? लायोलाम् लेप्पि नु सेन्नापरे सिक्कुम्दिड् निड्वा? ओसे:न्धोक्त्तुसि?रो॥ 78 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले चुड्जिगेन् कुलुड्गुम्पिल्ले चोगुल्ले

साइग्राम्पेदाइलाम् नाम्साइडिन् आनि?ओ चुक्मा इ:त्तेरो॥

79 हेक्क्याइ खादाम्मा नु सि:मेल्लेन्साम्मि:प्पो केवा?बाहा?ओ खेन् नाम्साइडिन् ओ:ल्लो,

हेक्क्याइ आनि? लाइभो:न् सनारुड् लाम्मो तो:न्छिड्लो॥”

80 हेक्क्याइ अडे:क्वा युहुन्ना:न् पो:रेर याम्साम्मो केधुम्बा पो:क्खेवरे पेआइ सेसेमाइडिल्ले कुधिम् पो:क्खेआइ खुने? इसाइलिहा?ओ ओसे:न्धेक्वाक्सेड्डे थारिक् ए:क्सादेन्नोए वये॥

येसुरे कुसावा:न्छिड्मान्

मत्ति १.१८-२५

2 खेन् येम्मो रोमि पयम् हाइ अगस्तसेल्ले केरेक् रोमि हाइजुम्मो याम्ना:त्ति:त् चो:क्मा फा?आइ इड्दत् पिरुसि॥ 2 कन् थिक्सिगे:क्पा याम्ना:त्ति:त् मेजोगुल्ले सिरिया थुम्मोबा सुहाइगेम्बा कुरेनियस वये॥

3 केरेक् मनाहा? याम्ना:त्ति:त्तो मिड् साप्से आबाडे पाइजुम्मो मेवे॥

4 हेक्के:ल्ले युसुफेन्नाइ गालिल थुम्मोबा नासरत पाइभे?ओलाम् यहुदियास्मा दाउदरे कुबाइजुम् बेथलेहेम्मो मिड् साप्से थासिड्, थेआइभेल्ले खुने? दाउद हाइडिल्ले कुमु?इदाइसा वये॥ खुने? कुमे:क्खिम् पा:न् केबु?माआइ केवा?मा मरियम्मिन्नु पे॥ खेन् येम्मो खुने? मेन्छुक्मा वयेरो॥

6 हेक्क्याइ खेइहा? खेप्पो वयेत्थिल्ले मरियमरे कुसागम्पा येम् त्येआइ 7 सादुड्डिल्ले तरु, हेक्क्याइ तुम्बा येम्बिल्लेसा:न् सावा:न्दुआइ खेन् अडे:क्वा:न् ते:तिल्ले सुड्आइ वाघो:ड्डो नेस्सु, थेआइभेल्ले खेइहा?रे चेयाइधो:क्को याइधो:क्मा मेघो:सेत्थुन्तो॥

मेल्लुक्कम्बाहा? नु माइलाइड्बाहा?

8 खेन् येम्मो ला:क्कात् चौरिओ कुभा मेल्लुक्कम्बाहा? खुनि? मेल्लुक्का? मेगो:स्सुसिर सेन्दिक् मेयुडे॥ 9 खेप्पो दाइबाल्ले कुमाइलाइड्बाधिक ओसे:न्धाक्सिड्, हेक्क्याइ दाइबाल्ले कुमिमिदिड्डिन् सेन्दाइगेन् ओ:त्ति कुडिसि:क् खुनि? खिरि लेक्तेरो॥ खेइहा? सा?रिक् मेगिसे, 10 कर माइलाइड्बाल्ले खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? मेगिसेम्मिन्ने?ओ! काक् मनाहा? सा?रिक् मेस:ल्ल फा?आइ इड्गा? खिनि? लागि सुनाइड् तारुड्डाइ वा?आरो॥ 11 थेआइभेल्ले आइन् दाउदरे कुबाइजुम्मो सेन्नापडाइबान् सावा:न्छिड्डाइवा?॥ खुने?ए निड्वा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा खिस्त दाइबरो॥ 12 अडे:क्वा:न् ते:तिल्ले मेसुड्आइ वाघो:ड्डो मेइप्तुआइ नेबा केनि:सुम्लो॥ खिनि? लागि बा खेन्निन्ने मिक्से:न् पो:ड्लो॥”

13 खेप्पो हक्कघत् यरिक् माइलाइड्बाहा? मेधा:म्सिड्डाइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा मेभो:सुर अक्खे मेबा:त्तु,

14 “साइग्राम्पेदाइडोबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिड् पो:ड्ल, हेक्क्याइ इक्सादिड् खाम्बे:क्मो लुड्मा? तुक्त्तुसिबा मनाहा?रे सनारुड् मेघो:सुरो॥”

15 हेक्क्याइ खेन् माइलाइड्बाहा? याइधो साइग्राम्पेदाइडो मेनु:क्खे मेबे, हेक्क्याइ खेन् मेल्लुक्कम्बाहा? अक्खे मेमेत्थिड्, “आल्ल आनि? माइलाइड्बाहा?रे आम्मेत्तेबा हेक्के बेथलेहेम्मो केबो:ड्बा पा:प्पा निड्वा? पेगिआइ ओमेत्तुम्लो॥”

16 हेक्क्याइ खेइहा? हारा मेजात्तेर बेथलेहेम्मो मेबे॥ खेप्पो युसुफ नु मरियम हेक्क्याइ वाघो:ड्डो मेइप्तुआइ नेस्सेबा अडे:क्वा:न् मेडुमुरो॥

17 हेक्क्याइ खेइहा?रे कन् मेनि:सुआइ खेइहा? अडे:क्वा:ल्ले कुया:म्बेओ माइलाइड्बाहा?रे मेमेत्तुसिबा पा:प्पा निड्वा? मेजेक्त्तुसिरो॥ 18 मेल्लुक्कम्बाहा?रे मेबा:त्तुबा पा:प्पा निड्वा? मनाहा?रे मेघेप्सुआइ खुनि? निड्वा? मयेरो॥ 19 कर मरियम्मिल्ले कन् केरेक् पा:न्हा? कुनिड्वा? सिगाड् युक्खुआइ निड्वा? इ:त्थिड्ल वयेरो॥ 20 हेक्क्याइ खेन् मेल्लुक् कम्बाहा?रे माइलाइड्बाल्ले पा:त्तुबा कुडिसि:क् पो:क्खेबा मेनि:सुआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिड् मेजोगुर कुनारा मेभो:सुर मेनु:क्खे मेबेरो॥

येसु:न् मिड् मेवा:त्तु?

21 येत्थि येन् केरेल्ले अडे:क्वा:न् हदो मेहेगु मेबिरुआइ येसु मिड् मेवा:त्तुरो॥ खेन् मिड्डिन् खुने? हाइसिड्मानु:ल्ले तगिए माइलाइड्बाल्ले पिरुसिआइ वयेरो॥

येसु:न् माइहिम्मो मेदो:न्दु?

22 आल्ल मोसारे साप्तुबा साम्पोथिम् साप्पा:ल्ले पा:त्तुबा कुडिसि:क् याइदाइ फो:ड्मा येन् त्येआइ युसुफ नु मरियमरे यरुसलेम्मो अडे:क्वा:न् दाइबाल्लो तो:म्मा फा?आइ तारेत्तु 23 थेआइभेल्ले यहवे दाइबाल्ले कुसाम्पोथिम् तुम्बासाहा? केरेक् दाइबाओ सेसे ल?रिक् तो:म्मासिए पो:ड्॥ 24 हेक्क्याइ यहवे दाइबाल्ले कुसाम्पोथिम् कुडिसि:क् कुगाथिक् पुत्तु:क्के इग्र नेत्थि पेरवासाहा? सिदुड्जभा चो:क्मा फा?आइ माइहिम्मो तारेत्तु॥

25 आल्ल यरुसलेम्मो सिमियोन् मेप्पनाबा मनाधिक वये॥ खेन् साम्पोथिम् नु निड्वा?फुसाम्बा वये॥ खेल्ले इसाइलिहा?रे खुनि? मिक्वा केदु:क्पेन्हाइधुर वयेआइ सेसेमाइडिल्ले कुधिम् थिम्सुआइ 26 इसाइलिहा?रे खुनि? सेन्नापडाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा खिस्तेन्केनि:सुआइलक् केमासिड्लो ल?रिक् सेसेमाइडिल्ले ओसे:न्धाक्त्तुआइ वयेरो॥ 27 सेसेमाइडिल्ले लाम्तोसुआइ खुने? माइहिम्मो ते?रु॥ खेप्पो युसुफ नु मरियमरे साम्पोथिम् कुडिसि:क् अडे:क्वा येसु:न्

तोःम्मा फा?आइ तारेत्छुल्ले 28 सिमियोनरे कुहुक्को अडेःक्वाःन् पक्खुआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःसुर अक्खे पाःत्तु,

29 “मुक्साम्दाइबा आदाइबाए, आल्ल खेने? केमेत्ताइबा कुइसिःक् इङ्गा? केसेवारोबान् सनारुड्डो सिःआनियो,

30 थेआइभेल्ले खेने? केरेक् मनाहा?रे खुनि? तगि यारिप् केजोगुबा केसेन्लपिन् इङ्गा? आबाडे आमिक्किल्ले निःसुड्डाइ वा?आरो॥

32 खुने? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे लागि

ओःत्ति ओसेःनोधाक्पा

हेक्क्याइ खुने?ग केरेक् इस्राइलिहा?रे खुनि? मिमिदिइ पोःइलो॥”

33 अडेःक्वाःल्ले कुमेन्नो कुम्बा कुम्मासिरे कन् पाःन्निन् खेप्सेत्छुआइ सा?रिक् खुन्धि? निड्वा? मयेरो॥ 34 हेक्क्याइ सिमियोनरे खेइहा? मु?इसाम् थाःसु पिरुसिर मरियमिन् मेत्तु, “कन् अडेःक्वाःन् इस्राइल्बा यरिक् मनाहा?रे खुनि? पोगेइमा नु सबप्पारेन् मिक्सेःन् पोःइल फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले सेगुआइ वा?, हेक्क्याइ यरिक् मनाहा? कुदक्केइवाओ मेबाःल्लो॥ 35 हेक्केःल्ले खुनि? निड्वा? सिगाइबा पाःन्हा? थाःप्लो॥ हेक्क्याइ तुक्खेरे खागेसुक्पा ताभेःल्ले कुइसिःक् केलुइमा?इन् लस्सु?रो॥”

36 हेक्क्याइ खेप्पो आसेर सुवाइबा फनुएलरे कुस्साः हन्ना मेप्पनामा माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा सामयोनिमा नु सेवारोमाधिक वये॥ खेन् कुमेःक्खिम् पोःक्खेआइ नुसि (७) तड्बे थारिक् कुयेम्बाःन्नु सौरिक् वयेत्ति हेक्क्याइ कुयेम्बा?इन्मासिड्डाइ मेमेदुमा पोःक्खेआइ वयेरो॥ 37 खुने? तड्बे येत्-लि (८४) केगेप्पा काप्पोमा वयेरो॥ खेल्ले माइहिमिन् आप्फाल्लेआइ मेल्लेत्ते सेन्दिक् लेन्दिक् चाःनेत्तु युडेर तुवा चोगेर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवा चोगुर वयेरो॥ 38 खेन् येम्पो खेप्पो त्येआइ निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरु इस्राइलिहा?रे खुनि? चोःक्युम्भो केहाइबा मनाहा? अडेःक्वाःल्ले कुमेन्नो मेत्तुसिरो॥

युसुफेन्नु नु मरियमिन् नुःइसि?

39 दाइबाल्ले सामयोथिम् साप्लाओ पाःत्तुबा कुइसिःक् मरियम नु युसुफरे चोगेत्छुआइ खेइहा? आबाडे पाइभे? गालिल थुम्बा नासरत पाइजुम्पो नुःक्खेत्ति पेसिरो॥ 40 खेप्पो अडेःक्वाःन् पोःरेर पेआइ केधुम्बा पोःक्खेरो॥ खुने? सिक्कुम्दिइ निड्वा?रे कुथिम् वये, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमु?इसामिन् खुने? सम्दाइ वयेरो॥

येसुःन् चुक्तेल्ले माइहिम्पो पाःन्धइ चोगु?

41 तड्बे थप्पा येसुरे कुम्बा कुम्मासि यरुसलेम्पो यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्पो पेःक्मा थिम् कत्तेत्छुरो॥ 42 हेक्क्याइ येसुःन् थिक्-नेत्तु (१२) तड्बे केरेल्ले खेइहा? याम्पो तड्नाम्पो मेबे॥ 43 खेन् तड्नामिन् पेआइ खेइहा? हिम्पो नुःइमा मेहेःक्ते, कर येसुःन् यरुसलेम्पोए वयेलारे॥ कन् पाःन्निन् येसुरे कुम्बा कुम्मासिरे निड्वा? मेघोःसेत्छुन्लो॥ 44 खेइहा?रे तगि केबेःक्पा लाम्दिःक्साबाहा?नु पेबिला फा?आइ इःत्तेत्छु॥ थिक् येन्बा लाम्दिःक् मेजोगेआइ खुन्धि? का?इ सो?धोःक् नु तेःइजुम्हा?ओ येसुःन् कोःप्पा हेःक्तेत्छु, 45 कर मेदुमेत्छुन्नाइ नेप्पाइ कुगोःत्ते यरुसलेम्पो नुःक्खेत्ति॥ 46 सुम् येन्पो येसुःन् माइहिम्पो यहुदि सिक्साम्बाहा? खेप्सुसिर पाःन् सेःन्दोसुसिर युडेबा तुमेत्छुरो॥ 47 खुने? कुइःत्तिइसाम् नु पिरुसिबा नोगप् केघेम्बा मनाहा?रे सा?रिक् खुनि? निड्वा? मये॥ 48 हेक्क्याइ कुम्बा कुम्मासिरे खुने? निःसेत्छुआइ खुन्धि? निड्वा? मये॥ कुम्पारे खुने? मेत्तु, “आस्साःए, खेने? थेआइ अक्खे याम्पि केजोगेबाबे? आन्धिगे निड्साम्पो थ्येसिगेआइ कोःलेत्छिगे मेःम्बि?”

49 येसुरे सेःन्दोसुसि, “पानुदिइआम्बौ आम्मौ, थेआइ याम्पि केगोःत्तिबाबे? इङ्गा? पानुदिइ आम्बारे कुहिम्पो वा?मा पोःइ फा?आइ खिन्धि? केन्निःसेत्छुन्धि?” 50 कर कन् पाःन्निन् खेइहा?रे कुसिइ मेनिःत्तेत्छुन्लो॥

51 हेक्क्याइ खुने? कुम्बा कुम्मासिनु नासरतओ पे॥ खुने?ग कुम्बा कुम्मासिरे खुन्धि? पाःन् केघेम्बा वये॥ कुम्पारे कन् केरेक् पाःन्हा?

कुनिड्वा? सिगाइ युक्खुरो॥ 52 अक्खेल?रिक् येसुःन् सिक्कुम्दिइ निड्वा? नु नासिङ्गेन् थक्को निड्वा?फुमाइ हेक्क्याइ मेन्छाम् याम्पिरे खुनि? लुङ्गुम्पो पोःरेर पेरो॥

बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नारे कुइइभन्
मत्ति ३.१-१२, मर्कुस १.१-८, युहुन्ना १.१९-२८

3 आल्ल रोमि पयम् हाइ तिबेरियसेल्ले हाइ चोगुबा तड्बे थिक्-डा (१५) केरेआइ वयेल्ले पन्तियस पिलातसेन् यहुदियाबा सुहाइगेम्बा वये॥ खेन् येम्पो हेरोदेन गालिलस्मा सुहाइगेम्बा, कुन्सा? फिलिप्पेन्इतुरिया नु त्राकोनितिस थुम्पोबा सुहाइगेम्बा, हेक्क्याइ लिसानियासेन् एबिलेनि थुम्पोबा सुहाइगेम्बा मेवये, 2 हेक्क्याइ हन्नासेन् नु कैयाफासेन् मानिड्वा?फुसाम्बा वयेत्ति॥ खेन् येम्पो एःक्सादेन्पो जकरियारे कुस्साः युहुन्नाःल्लो निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् त्येआइ 3 खुने? यर्दन यड्घइ खिरिबा लाजे?ओ खाराक् लाम्दिःक् चोगेर लायोलाम् हिन्देम्मे?आइ बप्तिस्मा पोःक्खेम्मे?, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? लायोःन् लेप्पि केबिरि? ल?रिक् इइभन् चोगुरो॥ 4 हेक्केल?रिक् माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले कुसाप्पन्पो युहुन्नारे कुयाःम्बेओ साप्तेआइ पत्, “खुने? एःक्सादेन्पो अक्खेल?रिक् केअःक्पा इक्लारो, ‘दाइबाल्ले कुमारामिन् यारिप् चोगेम्मे?आइ कुलाम्हा? तोःन्दोःन्चोगेम्मे?!

5 केरेक् नेवालाहा? लुप्सिइल, कोःक्मा फाइजइहा? तड्डाइ तेःम्बे पोःइल हेक्क्याइ इःलाम्हा? तोःन्धिइल ताप्फेःम्बा लाम्हा? नुःबा पोःइल॥

6 हेक्केल?रिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले पिरुसिबा कुसेन्लपिन् केरेक् मेन्छाम्पोन् याम्पिहा?रे मेनिःसु?रो॥” †

7 मनाहा? युहुन्नालाम् बप्तिस्मा पोःइसे खे?यो मेदये॥ युहुन्नारे खेइहा? अक्खे मेत्तुसिर फेःक्तुसि, “असेःक्सासे, खिनि? कन् केदाःबार केबप्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुघुम्दिइलाम् खेत्तिइडेम्मे? फा?आइ हाःल्ले केमेत्तिबे? 8 लायोलाम् केहिन्दिबा पाःन्निन् ओसेःन्दाइ चोःक्से नुःबा याःम्बक् चोगेम्मे?ओ॥ आनिगेग अब्राहामरे कुस्साःसिगे, खेल्ले चोगुल्ले खुम्दिइलाम् खेत्तिइमा सुक्तिगे? फा?आइ निड्वा? मेइःत्तेमिन्ने?ओ, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्लेग कन् लुइहा?आइ अब्राहामरे कुस्साः चोःक्मा सुक्तुसि?रो॥ 9 आल्लोसा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुघासेन्ल्ले तःन्दिइग सिड्बुइमो खा चुक्मा इःत्तेआइ वा?॥ नुःबा सिड्से? मेन्धोःक्मनाबा सिड्बुइहा? केरेक् ताइमाआइ मिओ लाप्फुमा पोःइलो॥”

10 मनाहा?रे खुने? सेःन्मेदोसु, “हेक्केग्र आल्लो आनिगे थे चोगुम्बेबाबे?”

11 युहुन्नारे नोगप् पिरुसि, “हाःल्ले नेत्ति चाइ कत्तु?, खेल्ले मेइगप्पनाबान् लत्छा पिरु, हेक्क्याइ हाःल्ले चामा कत्तु?, खेल्ले चामा मेइगप्पनाबान्नु हाःसु चर॥”

12 हेक्क्याइ एःइयाइ केभोःइबाहा?आइ खे?यो बप्तिस्मा पोःइसे मेदयेआइ युहुन्नाःन् सेःन्मेदोसु, “सिक्साम्बे, आल्ल आनिगेग थे चोगुम्बेबाबे?”

13 युहुन्नारे खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? रोमि थिम्पो साप्तेआइ केबप्पाआइधो मनाहा?लाम् यरिक् एःइयाइमेभोःक्खेम्मिन्ने?॥”

14 हेक्क्याइ थक्खुबाहा?आइ खे?यो मेदयेआइ “आनिगेग?” फा?आइ सेःन्मेदोसुरो॥

खेइहा? युहुन्नारे अक्खे मेत्तुसि, “खिनि?आइ वे? मनाहा?लाम् साक्केल्लेक् नु इइलेक्लाम्पाइ मेभोःक्खेम्मिन्ने?, कर केघोःसुम्बा फा?याइडो खिनि? निड्वा? तासेम्मे?॥”

15 हेक्क्याइ मनाहा?रे खुनि? निड्वा?बो ताः ल?रिक् मेहाइघुर निड्साइ मेजोगुबा निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तेइग बा कन् मेःम्बि फा?आइ खुनि? निड्वा?बो मेमेत्तिइलो॥ 16 युहुन्नारे खेइहा? केरेक् नोगप् पिरुसि, “इङ्गा?ग खिनि? च्वाःतिल्ले बप्तिस्मा पिनिइ, कर इङ्गा?नुःल्ले

मुक्साप्साबाधिकं तार पत्तु॥ इङ्गा?ग योःक् कुडिसिःक् कुलाइसुःपनाम्हा?
फाःइमाआइ मेला?आन्तो॥ खुने?ग सेसेमाइ नु मिःल्ले बत्तिस्मा
केबिरि?रो॥¹⁷ कुभ?एःत्तिल्ले सिःन् आःम्मा फा?आइ खुने? यारिप् वा?,
हेक्क्याइ खुने? तुगुर सुप्सुआइसिःन् चाधोःक्लाओ चिक्खु? हेक्क्याइ
कुहक्का? आप्फाल्लेआइ मेन्धिःमनाबा मिओ हाःन्दुदेःसु?रो॥”
¹⁸ हेक्केल?रिक् खुने? यरिक् परिवक्लेन् सिक्कुम्दिइ खाहुन्हा? पिरुसिर
सुनाइइ इङ्गभन् सेःसुरो॥¹⁹ कर युहुन्नारे सुहाङ्गम्बा हेरोदेन फेःक्त्तु,
थेआइभेल्ले खुने? कुअडेःक्मा हेरोदियासेन् मेःक्खिम् मेत्तुआइ वये,
हेक्क्याइ वे? यरिक् फेन् याःम्बक्का?आइ चोगुआइ वयेरो॥²⁰ हेरोदरे
युहुन्हाःन् पुड्लाहिम्मो साक्त्तुआइआल्लसाइ यरिक् फेन् याःम्बक्किन्
यो?रुरो॥

येसुःन् बत्तिस्मा पोःइ
मत्ति ३.१३-१७, मर्कुस १.९-११

²¹ थिक्क्येन् काक् मनाहा? बत्तिस्मा मेबोःक्खेल्ले येसुःन्नाइ बत्तिस्मा
पोःक्खे॥ हेक्क्याइ खुने? तुवा चोगुर पत्तुल्ले ताइसाक्पेनहेरेआइ
²² सेसेमाइडिन् पुत्तुःक्के हेक्के येआइ खुने? कुसम्माइ चुक्ते, हेक्क्याइ
साङ्गाम्पेदाइडोलाम इक्लाधिकं ये, “खेने? इङ्गा? आमिःम् आस्साःनेरो॥
खेने?नु इङ्गा? सा?रिक् सःत्ताइडाइ वा?आरो॥”

येसुरे कुधाःक् मिड्साःन्
मत्ति १.१-१७

²³ आल्ल येसुरे माइसेवा याःम्बक् चोःक्मा हेःक्त्तुल्ले खुने? तड्बे सुम्बोःइ
(३०) केरेआइ वये॥ खुने? मेन्छाम् याम्पिहा?रे मेइःत्तुबा कुडिसिःक् युसुफरे
कुस्साः वयेरो॥²⁴ युसुफेन् हेलिरे कुस्साः, हेलिःन् मतातरे कुस्साः, मातातेन्
लेबिरे कुस्साः, लेबिःन् मेल्चिरे कुस्साः, मेल्चिःन् जन्नेरे कुस्साः, जन्नेःन्
युसुफरे कुस्साः वयेरो॥²⁵ युसुफेन् मत्ताथियासरे कुस्साः,
मत्ताथियासेन्आमोसरे कुस्साः, आमोसेन् नाहुमरे कुस्साः, नाहुम्पिन् इस्तिरे
कुस्साः, इस्तिःन् नग्गाइरे कुस्साः,²⁶ नग्गाइन् माथरे कुस्साः, माथेन्
मत्ताथियासरे कुस्साः, मत्ताथियासेन्सेमैनेरे कुस्साः, सेमैनेन् योसेखरे कुस्साः,
योसेखेन् योदारे कुस्साः वये॥²⁷ योदाःन् योआनरे कुस्साः, योआनेन् रेसारे
कुस्साः, रेसाःन् यरुबाबेलेरे कुस्साः, यरुबाबेलेन् सालतिएलेरे कुस्साः,
साल्तिएलेन् नेरिरे कुस्साः वयेरो॥²⁸ हेक्क्याइ नेरिःन् मेल्किरे कुस्साः,
मल्किःन् अदिरे कुस्साः, अदिःन् कोसामरे कुस्साः, कोसाम्पिन् एलमातमरे
कुस्साः, एलमातम्पिन् एरेल्ले कुस्साः वयेरो॥²⁹ हेक्क्याइ एरेन् योहोसुरे
कुस्साः, योहोसुःन् एलिएजरले कुस्साः, एलिएजरेन् योरिम्परे कुस्साः,
योरिम्पिन् मातातरे कुस्साः, मातातेन् लेबिरे कुस्साः वयेरो॥³⁰ हेक्क्याइ
लेबिःन् सिमियोनेरे कुस्साः, सिमियोनेन् यहुदाःल्ले कुस्साः, यहुदाःन् युसुफरे
कुस्साः, युसुफेन् योनामरे कुस्साः, योनाम्पिन्एलियाकिमरे कुस्साः वयेरो॥
³¹ एलियाकिम्पिन् मलेआरे कुस्साः, मलेआःन् मिन्नारे कुस्साः, मिन्नाःन्
मत्ताथारे कुस्साः, मत्ताथाःन् नातानरे कुस्साः, नातानेन् दाउदरे कुस्साः
वयेरो॥³² हेक्क्याइ दाउदेन् यिसैरे कुस्साः, यिसैःन् ओबेदरे कुस्साः, ओबेदेन्
बोअजरे कुस्साः, बोअजेन् सल्मोनरे कुस्साः, सल्मोनेन् नहसोनरे कुस्साः
वयेरो॥³³ नहसोनेन् अम्पिनादाबरे कुस्साः, अम्पिनादाबेन् आरामरे कुस्साः,
आराम्पिन् हेसोनरे कुस्साः, हेसोनेन् पेरेजरे कुस्साः, पेरेजेन् यहुदाःल्ले
कुस्साः वयेरो॥³⁴ यहुदाःन् याकुबरे कुस्साः, याकुबेन् इसहाकरे कुस्साः,
इसहाक्किन् अब्राहामरे कुस्साः, अब्राहाम्पिन् तेरहरे कुस्साः, तेरहःन् नाहोरले
कुस्साः वयेरो॥³⁵ हेक्क्याइ नाहोरेन् सरुगरे कुस्साः, सरुगेन् रउरे कुस्साः,
रउःन् पेलेगरे कुस्साः, पेलेगेन् एबेरे कुस्साः, एबेरेन् सेलहरे कुस्साः वयेरो॥
³⁶ हेक्क्याइ सेलहःन् कैनानरे कुस्साः, कैनानेन् आर्पक्खदरे कुस्साः,
आर्पक्खदेन् सेमरे कुस्साः, सेम्पिन् नुहारे कुस्साः, नुहाःन्लेमेखरे कुस्साः
वयेरो॥³⁷ हेक्क्याइ लेमेक्खेन् मतुसेलहरे कुस्साः, मतुसेलहःन् हनोकरे
कुस्साः, हनोक्केन् येरेदरे कुस्साः, येरेदेन्महलालेलेरे कुस्साः,
महलालेन्कैनानरे कुस्साः वयेरो॥³⁸ कैनानेन् एनोसरे कुस्साः, एनोसेन् सेतरे
कुस्साः, सेतेन् आदमरे कुस्साः, आदम्पिन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्साः
वयेरो॥

येसुःन् निड्वा? सा?मो थाः?
मत्ति ४.१-११, मर्कुस १.१२-१३

⁴ येसुःन् सेसेमाइडिल्ले थुक्त्तुआइ यर्दन यङ्घइलाम् पे, हेक्क्याइ
सेसेमाइडिल्ले एःक्सादेन्तो लाम्लोसुआइ ते?रुरो॥² खेप्पो
लिबोःइयेन् (४०) थारिक् वयेल्ले माफेन्साम्पिल्ले खुने? लायो चोःक्पाइम्मा
फा?आइ कुनिड्वा? सा?रु॥ खेन् येम् खाराक् खुने? थेआइ मेजनेन्,
हेक्क्याइ खेन् एगाइ कुसेत्ताःक्ते॥³ खेप्पो माफेन्साम्पिन् त्येआइ मेत्तु,
“खेने? निड्वा?फुसाःने फा?ग्र कन् लुड्दिन् खरेःइ पोःक्खे? फा?आइ
मेते?॥”

⁴ येसुरे खेन् मेत्तु, “हेक्के मेजोःक्कान्, थेआइभेल्ले साम्योसाप्लाओ
मोसा?रे अक्खेल?रिक् साप्त्तुआइ पत्तु, ‘मेन्छाम् याम्पिःङ्ग कुजाःल्लेरक्
मेहिड्नेन्॥”

⁵ हेक्क्याइ माफेन्साम्पिल्ले खुने? थाःइ कोःक्माल्ले कुसम्पो ते?रुआइ
मिक्चिराप्यो इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा केरेक् हाइजुम्हा? ओसेःन्धाक्त्तुआइ
⁶ मेत्तु, “कन् याइसाकुन्धेहा? नु केरेक् युक्का? इङ्गा? पिमा सुवने?रो,
थेआइभेल्ले कन् सम्माइ युक् खोःसुड्डाइ वा?आ, हेक्क्याइ आसिरा?
केधाइबेन् आत्तिन्छाइ पिमा सुक्त्तुइलो॥⁷ खेने? साम्बोःन् केभन्धिइडाइ
सेवा केमेत्ताने फा?ग्र केरेक् खेने?इन् पोःइलो॥”

⁸ येसुरे खुने? मेत्तु, “साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्त्तेआइ पत्तु,
‘खेने? दाइबा केनिड्वा?फुमाइडिल्लेक् सेवा चोगे? हेक्क्याइ खुने?इन्लक्
माइसेवा याःम्बक् चोगे?ओ॥”

⁹ हेक्क्याइ माफेन्साम्पिल्ले खुने? यरुसलेम्पो ते?रुआइ माइहिम्मोबा
काक्नुःल्ले केःम्बा चम्जम्बा तेन्तो येप्सुआइ मेत्तु, “खेने? सेक्खाए
निड्वा?फुसाःने फा?ग्र, कम्पोलाम् यो पिन्दे थ्ये?,¹⁰ थेआइभेल्ले
साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्त्तेआइ पत्तु,
‘निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइलाइड्बाहा? इङ्जाःइ पिरुसिआइ खेइहा?रे
खेने? कम्माइ केम्पेल्लो॥”

¹¹ हेक्क्याइ ‘खेइहा?रे खेने? थाःइ थाःइडे खुनि? हुक्को केम्माःक्काइ
खेने? केलाइडिन् लुड्डो मेधाम्पिइडिल्लो॥”

¹² येसुरे नोगप् पिरु, “कर साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्त्तेआइ पत्तु,
‘दाइबा केनिड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? मेसा?रेन्ने?ओ॥”¹³ हेक्क्याइ
माफेन्साम्पिल्ले कुनिड्वा? सा?रु सुरुआइ सप्फारे लागि याम्पो सुयेम्
मेङ्घोए थारिक् खुने? लेरुधआइ पेरो॥

येसुरे गालिलओ माइसेवा याःम्बक् चोःक्मा हेःक्त्तु
मत्ति ४.१२-१७, मर्कुस १.१४-१५

¹⁴ सेसेमाइडिल्ले कुमुक्सापिल्ले कुधिम्पो पोःक्खेआइ येसुःन् गालिल
थुम्पो नुःक्खे॥ खुने? खेप्पो त्येबा इङ्घइडिन् खिरिबा काक् लाजे?ओ
सेःरेरो॥¹⁵ हेक्क्याइ खुने? खेन् थुम्पोबा यहुदि चुम्लुइहिम्हा?ओ पेर
हु?रुसिल्ले केरेक्ले कुनारा मेभोःसुरो॥

नासरतओ येसुःन् मेना?रु
मत्ति १३.५३-५८, मर्कुस ६.१-६

¹⁶ हेक्क्याइ येसुःन् पोःरेआइ थाइबेन् केरेबा नासरत पाइजुम्पो त्ये॥
खुने? कुयेप्लेक् कुडिसिःक् नाःम्पिइयेन्तो यहुदि चुम्लुइहिम्मो पेआइ
साम्योसाप्लाःन् निःप्पा फा?आइ येम्पिइइ॥¹⁷ खेप्पो केवा?बा
साम्योसाप्ला केगप्पाहा?रे खुने? माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले
साप्त्तुबा साम्योसाप्लाःल्ले कुगित्ताःन् मेबिरु, हेक्क्याइ खुने? खेन्
फाःक्खुआइ अक्खेल?रिक् केबप्पेन्खोःसुआइ निःरु-

¹⁸ “दाइबाल्ले कुसेसेमाइडिन् इङ्गा? आसम्माइ वा?,
थेआइभेल्ले याइगेसा?बाहा? सुनाइइ इङ्गभन् चोःक्से माइधोःक्ना
पिराइडाइ वा?आरो॥

खुने? साक्पा केधाःबाहा? चोःक्युम्भोरेन् इङ्गभन् चोःक्से, मिक्फःम्बाहा?रे
खुनि? मिक्साःन् वेःम्मा इङ्गभन् चोःक्से,

हेक्क्याइ एप्लेक्खेओ केवा?बाहा? चो:क्युम्भो पिसे नु दाइबाल्ले कुलुइगुम्मिल्ले तड्बेल्लेन् इड्भन् चो:क्से इड्गा? पाड्घाड्घाड् वा?आरो॥”

20 हेक्क्याइ खुने? खेन् साम्योसाप्ला:न् सुबुआइ खेप्पो केयेप्पेनपिरु, हेक्क्याइ खुने? युड्सिड्॥ हेक्क्याइ केरेक्ले खुने? ओमेमेतुल्ले 21 खेइहा? अक्खे मेत्तुसि, “आइन् कन् केघेप्सुम्मिल्ले साम्योसाप्लाओ केबप्पा पा:न्हा? खिनि?ओ केरेआइ वा?रो॥”

22 हेक्क्याइ खुने? पा:त्तुबा कुघेम् केनु?बा पा:न्हा? मेघेप्सुआइ केरेक्ले कुनारा मेभो:सु, हेक्क्याइ खुनि? निड्वा? मयेर अक्खे मेमेत्तिड्, “कड्ग युसुफरे कुस्सा: मे:म्बि?”

23 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “निस्सेसाइ खिनि? कन् खेदा?इन् इड्गा? आमैन्नी केबा:त्तुम्बिला, “सिदा?साम्बे, तगि खेने? नुसिड्डे?ओ॥” हेक्केल?रिक् कपर्नहुम्पो केजोगुबा आनिगे खेप्सुम्बेबा हेक्केए कन् केबाड्जुम्पोआइ चोगे?ओ॥ 24 कर खुने? मेत्तुसि, इड्गा? मेत्तिड्, आत्तिन् माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्पेन्नाइ कुबाड्भे?साबाहा?रे मेन्दा:क्तुन्तो॥

25 सेक्खाए माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्पा एलिया:ल्ले कुयेम्पो इस्त्राइलओ यरिक् मेमेदुमाहा? मेवये॥ खेन् येम्पो ताड्साक्पेन्तड्बे सुम्सिआइ कुभे:ड् थारिक् सुप्सिड्घाड् पाड्गोन्दिड् वाहि:तमेधेनेन्नाइ खेन् लाजे?ओ किप्पा केघु:बा यम्बा साक् पोगेरो॥ 26 खेप्पो यरिक् मेमेदुमाहा? मेवयेसाइ निड्वा?फुमाड्घिल्ले एलिया:न् इस्त्राइलओ मे:न्, कर सिदोन थुम्पोबा सारफत पाड्जुम्पोबा मेमेदुमाल्लोरक् पाड्घुरो॥ 27 हेक्केल?रिक् माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्पा एलिसा:ल्लेआइ इस्त्राइलओ यरिक् लोगे?रे तरुसिबा मनाहा? मेवयेसाइ आत्तिन्नाइ मेनुसुन्, कर सिरियास्मा नामानेन्लक् नुसुरो॥”

28 कन् पा:न्निन् मेघेप्सुआइ यहुदि चुम्नुइहिम्पो केवा?बा केरेक् मनाहा?रे खुनि? सिक् पोगे॥ 29 खेइहा? मेभोगेआइ येसु:न् मेदेम्सुआइ पाड्जुम् ला:क्कात् मेउ:क्खु मेल:त्तु॥ हेक्क्याइ पाड्जुम्मिल्ले कुबेसाड्बा याक्के:क्कोलाम् लाप्फुमा था:मा फा?आइ मनाहा?रे मेदे?रु, 30 कर मनालुम्पोलाम् खुने? फि:न्धिड्घाड् ल:न्दे पेरो॥

फेन्सामिल्ले याड्घुबा मना:न्
मर्कुस १.२१-२८

31 हेक्क्याइ खुने? गालिल थुम्पोबा कपर्नहुम पाड्जुम्पो पेआइ ना:म्सिड्येन्नी खेप्पोबा यहुदि चुम्नुइहिम्पो मनाहा? हु?मा हे:क्तुसि॥ 32 खुने? कुनिसाम्मिन् मेघेप्सुआइ खेप्पोबा मनाहा?रे सा?रिक् खुनि? निड्वा? मये, थेआइभेल्ले येसु:न् युक् केगप्पा कुड्सि:क् पारेरो॥ 33 खेप्पो यहुदि चुम्नुइहिम्पो फेन्सामिल्ले याड्घुबा मनाधिक वये॥ खेल्ले यम्बा इक्लाओ अ:क्तेर अक्खे पा:त्तु, 34 “नासरतबा येसुए, खेने? आनिगेनु थे केगो:त्तुबाबे? खेने? आनिगे मेड्से केदयेबाबि? खेने? हा:ल्लेबे फा?आइ नि:सुम्बेरो-खेने? निड्वा?फुमाड्घिल्ले केबाड्घेबा सेसे कुमनानेरो॥”

35 येसुरे खेन् फेन्सामिन् फे:क्तु, “स्वा:त्! खेन् मना:न् लेरे?आइ पगे?!” हेक्क्याइ खेन् फेन्सामिल्ले खेन् मना:न् खुनि? तगिए पिर्थाप् थाप्सुआइ मेड्घा:न्ने लेरुध:रो॥ 36 हेक्क्याइ काक् मनाहा?रे खुनि? निड्वा? मयेआइ अक्खे मेमेत्तिड्, “कड्ग आक्तड्बा निसाम्बे? कन् मना:ल्लेग युक् नु मुक्सामिल्ले फेन्साम्हा? इड्जा:ड् पिरुसिल्ले मेल:न् मेबे:क्लो!” 37 कन् इड्घड्घिन् खेन् थुम्पो केरेक् पिसाइ से:रेरो॥

येसुरे यरिक् मनाहा? वे:न्दुसि?
मत्ति ८.१४-१७, मर्कुस १.२९-३४

38 हेक्क्याइ येसु:न् यहुदि चुम्नुइहिम्पोलाम् सिमोनरे कुहिम्पो पे॥ सिमोनरे कुन्नी:प्पेन् तड्घिल्ले तरुआइ नेस्से, हेक्क्याइ मनाहा?रे खेल्ले कुमेन्नी येसु:न् मेमेत्तु॥ 39 येसु:न् केदुक्माल्ले कुनेत्ना:ल्ले कुबेसाइ पेआइ खेन् तड् तुक्मान् फे:क्तु, हेक्क्याइ खिमो सिमोनरे कुन्नी:प्पेन् नुरेआइ खेइहा? तरे तो:सुसिरो॥

40 हेक्क्याइ नाम्धेआइ मनाहा?रे यरिक् परिक्पा तुक्माल्ले तरुसिबा मनाहा? येसुओ मेदारुसि॥ येसुरे खेइहा?रे खुनि? सम्दाइ हुक्

नेस्सुबिरुसिआइ नुसुसिरो॥ 41 हेक्क्याइ फेन्साम्हा?ग अक्खे मेबा:त्तुर मेल:न्दे मेबेरो, “खेने?ग निड्वा?फुसा:नेरो॥” कर येसुरे खेइहा? फे:क्तुसि पा:प्पा मेबाड्घुन्सिन्, थेआइभेल्ले खेइहा?रे खुने?ए निड्वा?फुमाड्घिल्ले से:न्दुबा खिस्तरु फा?आइ मेनि:सुआइ मेवयेरो॥

येसुरे चक्मेल्ल?ए सुनाइड् इड्भन् चोगु?
मर्कुस १.३५-३९

42 हेक्क्याइ तानाम्सा येसु:न् ए:क्सादेन्नी पे, कर मनाहा?रे खुने? आत्तो वा?बे फा?आइ मेगो:त्तु॥ खुने? मेदुमुआइ खुनि?नुए वा?र फा?आइ साक्मा मेगो:त्तुरो, 43 कर येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “इड्गा?ग कन् निड्वा?फुहाड्जुम्मिल्लेन् सुनाइड्घिन् वे?स्मा पाड्जुम्हा?ओआइ इड्भो:माए पो:इलो॥ इड्गा?ग बा खेल्ले लागिए निड्वा?फुमाड्घिल्ले पाड्घाड्घारो॥”

44 हेक्के:ल्ले येसुरे यहुदिया थुम्पोबा यहुदि चुम्नुइहिम्हा?ओ पेआइ सुनाइड् से:सुरो॥

थिक्सिगे:क्पा हु?साम्बाहा?

मत्ति ४.१८-२२, मर्कुस १.१६-२०, युहुन्ना १.४०-४२

5 थिक् येन् येसु:न् गनेसरेत वाहड्घिल्ले कुयाओ सुनाइड् से:सुर येबेल्ले खेप्पो मनाहा? निड्वा?फु पा:न्जाक्किन् खेम्से मेदयेआइ खुने? चिबु:त् मेबन्छुरो॥ 2 खेप्पो कुयाओ नेत्ति ख:ड्बेहा? येसुरे नि:सुसि, कर कुबेसाइ यो:ड्गोलेप्पाहा? खुनि? यो:ड् वाहपु मेयागे॥ 3 येसु:न् सिमोनरे कुघ:ड्बेओ ला:सेआइ मिसाक् कुदि:म्बे के:म्बाओ ते?बाड्घु, हेक्क्याइ खेप्पो युड्सिड्घाड् मनाहा? हु?रुसि॥

4 खुने? पा:प्पा सुरुआइ सिमोनेन् मेत्तु, “ख:ड्बेन् ना कुदि:म्बे के:म्बाओ ते?रेआइ यो:ड्घिन् लेप्ते?॥” 5 हेक्के:ल्ले सिमोनरे नोगप् पिरु, “आदाड्बे, आनिगेग नाम्दा:त्ता:त् यो:ड् लेप्पनासाइ डाधिक्काइ मेयाड्घुम्बेन्तो, हेक्केसाइ खेने? केबा:त्तुबा हेक्के लेप्तुड्सा?रुड्लो॥” 6 हेक्क्याइ खुने? पा:त्तुबा हेक्के यो:ड्घिन् लेप्तुल्ले यरिक् डाहा? मेधेआइ यो:ड्घिन्ने ते:ड्मा ड:त्तेरो॥ 7 हेक्के:ल्ले खेइहा?रे वे? खुनि? ते:ड्जुम्हा? वे? ख:ड्बेन् फेत्तेम्मे?आइ आभा?रेम्मे?ओ ल?रिक् हुक्वा:ल्कि:ल्ले मेउ:त्तुसि॥ हेक्क्याइ खेइहा? मेभेरेआइ नेप्पाइ ख:ड्बेहा? डा:ल्ले तिम्सेआइ नि:म्मा ड:त्ते॥ 8 सिमोन पत्रुसरे कन् नि:सुआइ येसुरे कुदगि थुड्बोहज? युड्सिड्घाड् मेत्तु, “आदाड्बे, इड्गा?ग सा?रिक् लायोबा मनाआरो, खेने?नु वा?मा मेला?आन्तो, लेराड् थ्याड्घे?ओ॥”

9 थेआइभेल्ले सिमोन नु कुन्जुम्हा?रे मेधासुसिबा डाहा? मेड्:त्तुआइ सा?रिक् खुनि? निड्वा? मयेरो॥ 10 सिमोनरे कुन्जुम् जड्बियारे कुस्सा:हा? याकुब नु युहुन्नासिरेआइ खुन्धि? निड्वा? मये॥ येसुरे सिमोनेन् मेत्तु, “खेने? मेगिसेन्ने?, डा केदेम्सुबा हेक्केए आल्लआइधो निड्वा?फुहाड्जुम्पो मना केदेम्बा केदा:प्पा केबो:ड्लो॥”

11 हेक्क्याइ खेइहा?रे ख:ड्बेहा? कुयाओ मेदे?रुसि, हेक्क्याइ केरेक् मेलेरु मेध:आइ येसु:न् मेना:त्तुरो॥

येसुरे लोगे?रे तरुबा मना:न् वे:न्दु?
मत्ति ८.१-४, मर्कुस १.४०-४५

12 थिक् येन् येसु:न् लत्छा पाड्जुम्पो वयेल्ले लोगे?रे तरुबा मनाधिक् खेप्पो त्ये॥ खेल्ले येसु:न् नि:सुआइ कुदगि साम्बो:न् फन्धिड् लपेलि फाक्तु, “आदाड्बे, खेने? निड्वा? केजोगुने फा?ग्र लोगे?लाम् वे:म्मा केसुक्कारो॥”

13 येसुरेआइ कुहुक्किन् सन्धुआइ सु:सुर खेन् मना:न् अक्खे मेत्तु, “इड्गा? केनु?र फा?आइ निड्वा? चोगुड्लो॥” हेक्क्याइ खिमो खेन् लोगे?रे तरुबा मना:न् नु:रेरो॥ 14 हेक्क्याइ येसुरे खेन् मना:न् मेत्तु, “कन् पा:न्निन् हा:त्ताड् मेमेत्तेन्ने?, कर निड्वा?फुसाम्बाल्ले केसा?र फा?आइ ओसे:न्धाक्सिड्डे?, हेक्क्याइ मोसारे कुसाम्योधिम् कुड्सि:क् मनाहा? नु:राड् फा?आइ ओसे:न्धाक्सासिरे लागि सिदुड्जभा चोगे?ओ॥”

15 करसाइ कन् पाःन्निन् काक् पिसाइ सेःरेआइ येसुरे कुबाःन् खेम्से नु खुनि? तुक्मा य?मालाम् नुसिडसे यरिक् मनाहा? येसुओ मेदये॥ 16 कर येसुःन् एल्लेइ मनालुम्मोलाम् सेन्चिडडाइ तुवा चोःक्से एःक्सादेन्तो पेरो॥

येसुरे लडलेःडवा तुक्माल्ले तरुबा मनाःन् वेःन्दु?
मत्ति ९.१-८, मर्कुस २.१-१२

17 थिक् येन् येसुःन् मनाहा? खाहुन् हु?रुसिर युडेल्ले खेप्पो गालिल नु यहुदियास्मा यरिक् पाडजुम्मोलाम् हेक्क्याइ यरुसलेमलाम् फरिसिहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा?आइ मेदयेआइ खाहुन् मेघेप्पुर मेयुडे॥ येसुरे निडवा?फुमाडडिल्ले वेःम्मा कुमुक्साम्मिन् कत्तुआइ वये, 18 हेक्क्याइ कुभा मनाहा?रे लडलेःडवा मनाःन् कुनेत्ताःन्नुए खेप्पो मेदारुआइ येसुरे कुदगि ते?माआइ नेमा केल?बा निडवा? मेजोगु, 19 कर खेप्पो येसुःन् वयेबा हिम्मो यरिक् मनाहा?रे सधेक्मेथिम्सुआइ मेयुडेबाल्ले चोगुल्ले सिगाइ ते?मा मेन्छुक्तुन॥ हेक्केःल्ले थो खाम्बुओ मेलाःसेआइ खाम्बुःन् मेहन्दु॥ हेक्क्याइ लडलेःडवाःन् कुनेत्तानुए मनाहा?रे खुनि? लुम्पो येसुरे कुदगि यो मेहोसु मेधासुरो॥ 20 येसुरे खेडहा?रे खुनि? नसाःन्निन् निःसुआइ खेन् लडलेःडवा मनाःन् मेत्तु, “खेने? केलायोहा? लेप्पि पोःक्खेरो॥” 21 हेक्केःल्ले खेप्पो फरिसिहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा?रे खुनि? निडवा?बो अक्खेल?रिक् मेडःत्तु, “कन् मनाःन् हाःप्पे? अक्खेल?रिक् निडवा?फुमाडडिल्ले कुदक्लेडवाओ माडचे?या पाःनकेबाःप्पा कन् मनाःन् हाःप्पे? लायोलाम् लेप्पि पिमाग निडवा?फुमाडडिन्नुःल्ले वे? हाःल्लेआइ मेसुक्तुल्लो॥”

22 खेडहा?रे खुनि? निडवा?बो थेमा मेडःत्तुर मेयुड केल?बान् येसुरे निःसुआइ मेत्तुसि, “खिनि? अक्त्तड्बा थेआइ केडःत्तुम्बाबे? 23 कन् लडलेःडवाःन् ‘केलायोहा? लेप्पि पोःक्खे’ मेप्पा उसुरु चोःक्पि? इ ‘पोगे?आइ केनेत्ताःन् खप्से?आइ थसिडडे?’ मेप्पा उसुरु चोःक्? 24 कर इक्सादिड् खाम्बेःक्मो मेन्छाम्साःल्ले लायो लेप्पि पिमा युक् कत्तु? फा?आइ खिनि? कुसिड निःत्तम्?ओ,” हेक्क्याइ येसुरे खेन् लडलेःडवा मनाःन् मेत्तु, “खेने? पोगे?आइ केनेत्ताःन् याडसिडडे?आइ केहिम्मो थसिडडे?॥”

25 खिमो खेन् खुनि? तगिए मुत्थिक् पोगेआइ कुनेत्ताःन् याडसिडहेक्क्याइ निडवा?फुमाडडिल्ले कुनारा फोःसुर कुहिम्मो थसिडलो॥ 26 केरेक्ले खुनि? सा?रिक् निडवा? मयेआइ निडवा?फुमाडडिन् इडधाःड मेबिरुर मेबाःत्तु, “अक्त्तड्बाग आनिगे आप्फाल्लेआइ मेन्निए वयिगेरो॥”

येसुरे लेबिःन् उःत्तु?
मत्ति ९.९-१३, मर्कुस २.१४-१७

27 याडसि येसुःन् खेप्पोलाम् लःन्दे पेआइ एःड्याइ केभोःड्बा लेबि मिड केवाःप्पा मनाःन् एःड्याइ फोःड्मा तेन्तो युडेबा निःसुआइ मेत्तु, “इडगा? तिम्दाडडे?ओ॥” 28 हेक्क्याइ खेन्नाइ मुत्थिक् पोगेआइ केरेक् पाःन्हा? लेरुधआइ खुने?नु थसिडलो॥

29 याडसि येसुरे कुलागि लेबिःल्ले कुहिम्मो यम्बा चामुक् थिमुक् सेःसु॥ खेप्पो यरिक् एःड्याइ केभोःड्बाहा? नु वे? तरेबाहा? मेवयेरो॥ 30 खेप्पो फरिसिहा? नु खुनि? साम्योथिम्साम्बाहा? मेदयेआइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? मने मेथिक्तेर अक्खे मेमेत्तुसि, “एःड्याइ केभोःड्बाहा? हेक्क्याइ लायोबाहा?नु थेआइ खिनि? केदड्डासिआइ चा केजाम्बाबे?”

31 येसुरे खेडहा? नोगप् पिरुसि, “सिदा?साम्बेड्ग मेन्दुक्मनाहा?रे लागि मेःन्, कर केदुक्पाहा?रे लागिरो॥ 32 हेक्केल?रिक्के इडगा?आइ साम्योनिबाहा? मेःन्, कर लायोबाहा? लायोलाम् मेहिन्त्त फा?आइ उःत्छे त्याड्बरो॥”

येसुरे चाःनेत्तिल्ले कुयाःम्बेओ हु?रुसि?
मत्ति ९.१४-१७, मर्कुस २.१८-२२

33 कुभारे खुने? मेमेत्तु, “यहुन्नारे कुहु?साम्बाहा?ग एल्लेइ चाःनेत्तो नु तुवा चोःक्के मेयुड, फरिसिहा?रे खुनि? हु?साम्बाहा?आइ हेक्के मेजोःक्, कर खेने? केहु?साम्बाहा?ग चाःनेत्तोआइ मेन्नुडनेन्, मेजर मेधुडुर मेवा?इडगा!”

34 येसुरे खेडहा? मेत्तुसि, “मेःक्खिम्साबेन् कुन्जुम्हा?नु वा?र थारिक् खेडहा? चाःनेत्तो मेयुडबि? 35 कर खेडहा?लाम् मेःक्खिम्साबेन् साक्केल्लेक् मेदेम्सुआइ मेदे?रुल्ले खेडहा? चाःनेत्तो मेयुडलो॥”

36 हेक्क्याइ याम्मो खुने? कन् खेदा?इन् खेडहा? मेत्तुसि, “हाःल्लेआइ कुसड चाडडिन् थेःक्खुआइकुद्रेक्चाडडिन् मेलेम्दुन्, लेम्दुने फा?ग्र कुसड चाडडिन् तेःड्बेःक्लो, हेक्क्याइ कुसड चाडडिल्ले कुद्रेक्चाडडिन् मेघेम्दुन्नाडलो॥ 37 हेक्केल?रिक् आत्तिल्लेआइ कुसड चेल्लेक्से? थिःन् कुद्रेक्सेहोबा सुःक्वाओ मेयुक्खुन्॥ युक्खुने फा?ग्र कुसड चेल्लेक्से? थिःल्ले कुद्रेक्सेहोबा सुःक्वाःनथेःक्खुदेःसु?रो॥ हेक्क्याइ थिःन् वेत्त पेःक्काइ चासोःक्लो॥ 38 कर कुसड चेल्लेक्से? थिःन् कुसड सेहोबा सुःक्वाओए याक्मा पोःडलो॥ 39 हेक्क्याइ आत्तिल्लेआइ केदुम्बा चेल्लेक्से? थिःन् थुडुआइ कुसड चेल्लेक्से? थिःन् थुडुमा निडवा? मेजोगुन्तो, थेआड्भल्ले अक्खे पाःत्तु, ‘केदुम्बा चेल्लेक्से? थिःन्ने कुजा नु?रो॥”

नाःम्सिडयेन्ने कुन्दाड्बा
मत्ति १२.१-१४, मर्कुस २.२३-२८

6 थिक् नाःम्सिडयेन्ने येसुःन् नु कुहु?साम्बाहा? प्याडसिगेन् इक्ताप्पुम्मोनु मेबेर मेबत्छेल्ले कुहु?साम्बाहा?रे चासम्मिन् मेदुबुआइ हुक्को मेनुगर चामा मेहेःक्तुरो॥ 2 हेक्केःल्ले कुभा फरिसिहा?रे खेडहा? सेःन्मेदोसुसि, “थेआइ नाःम्सिडयेन्ने चोःक्मा मेन्नु?मनाबा याःम्बक्किन् केजोगुम्बाबे?” 3 येसुरे खेडहा? नोगप् पिरुसि, “खिनि? साम्योसाप्पलाःन् मेन्निःत्ते केवयिबि? थिक्लेड द्दाउद नु कुमनाहा?रे खुनि? सेल्लाःक्तेल्ले 4 खुने? निडवा?फु साःड्गाहिम्मो लाःसेआइ निडवा?फुमाडडिन् तोःम्मनाबा सेसे खरेःडडिन् चआइ कुमनाहा?आइ पिरुसि॥ खेडगा आनि? साम्योथिम् कुडसिक् निडवा?फुसाम्बाहा?रेरक् चामा केनु?बा वयेरो॥” 5 हेक्क्याइ येसुरे खेडहा? याम्मो मेत्तुसि, “इडगा? मेन्छाम्साःड्ग नाःम्सिडयेन्निन्नेन्नाइ कुन्दाड्बाआरो॥”

येसुरे केसम्बा हुक्किन् वेःन्दु?
मत्ति १२.९-१४, मर्कुस ३.१-६

6 वे?स्मा थिक् नाःम्सिडयेन्ने खुने? यहुदि चुम्पुडहिम्मो पेआइ हु?रुसिर यागे॥ खेप्पो चुप्साइ कुहुक् केहेबा मनाधिक वये॥ 7 आल्ल कुभा फरिसिहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा?रे येसुरे खेन् मनाःन् नाःम्सिडयेन्ने वेःन्दुल्ले आप्पिक् कुःप्पा फा?आइ खेप्पो मेसुगुआइ मेवयेरो॥ 8 कर येसुरे खुनि? निडवा? मेडःत्तुबा पाःन्निन् निडवा? खोःसुआइ खेन् कुहुक् केहेबा मनाःन् मेत्तु, “फेरे?आइकेरेक्ले खुनि? तगि येबे?॥” खेन्नाइ फेरेआइ खेप्पो येबे॥ 9 येसुरे खेडहा? मेत्तुसि, “इडगा?आइ पाःन्थिक् सेःन्दोःनिडलो-नाःम्सिड येन्ने नुःबा नु ताप्फेःम्बा याःम्बक्को, साम्योथिम्मिल्ले आत्तिन् चोःक्मा आबि?बे? हिडमन् सेःप्पाबि मेड्माबि?” 10 खुने? खिरि ओमेत्तुसि हेक्क्याइ खेन् कुहुक् केहेबा मनाःन् मेत्तु, “केहुक्किन् सन्छे?॥” हेक्क्याइ खेल्ले कुहुक्किन् सन्छुल्ले खिमो वेःत्तेरो॥ 11 कर खेप्पो केवा?बा फरिसिहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा? सा?रिक् खुनि? सिक् पोगेआइ कन् येसुःन् थे मेप्पाबे फा?आइ पाःन् थक्मा मेहेःक्तेरो॥

येसुरे थिक्-नेत्तु सेःक्युक्मिबाहा? सेगुसि?
मत्ति १०.१-४, मर्कुस ३.१३-१९

12 थिक् येन् येसुःन् कोःक्माओ तुवा चोःक्से पेआइ नाम्दाःत्तात् निडवा?फुमाड्डो तुवा चोगेरो॥ 13 हेक्क्याइ खाओःत्तेआइ येसुरे काक् कुहु?साम्बाहा? उःत्तुसिआइ खेडहा?ओलाम् थिक्-नेत्तु (१२) कुहु?साम्बाहा? सेगुसि॥ खेडहा? सेःक्युक्मिबासि मेत्तुसिरो॥ 14 खेडहा?ओ सिमोन (खुने? पत्रुस ल?रिक् मिड वाःत्तु), हेक्क्याइ खेल्ले कुन्सा? आन्द्रियास, याकुब, युहन्ना, फिलिप, बारथोलोमाइ, 15 मत्ति, थोमा अल्फायसर केरुसाः याकुब, सिमोन (खुने? हाडिबिप्युड केजोःक्पा जिलति

मेम्पनाबा वये), ¹⁶ याकुबरे कुस्सा: यहुदा वये, हेक्क्याइ यहुदा इस्करियोति वये, खेन् ता:न्दि नसा:न् केलेइबा पो:क्खेरो॥

येसुरे यरिक् मनाहा? वे:न्दुसि?

मत्ति ४.२३-२५

¹⁷ हेक्क्याइ खुने? खेइहा?नु यो थ्येआइ नेनेबा तेन्नो येम्सिइलो॥ खेप्पो यरिक् कुहु?साम्बाहा? नु काक् यहुदिया थुम्, यरुसलेम, हेक्क्याइ वरक्किल्ले कुयाओ केनेबा तायर नु सिदोन येक्क्यकोलाम् यरिक् मनाहा? मेदयेआइ मेवये॥ ¹⁸ खेइहा? खुने? कुघेम्से नु खुनि? तुक्मा य?मालाम् वे:त्छे मेदयेआइ मेवये॥ खेप्पो फेन्साम्मिल्ले तुक्खे चा:त्तुसिबा मनाहा?आइ मेवे:त्तेरो॥ ¹⁹ खेइहा?रे येसु:न् सु:मा मेगो:त्तु थेआइभेले केवे:म्बा मुक्साम् खुने?ओलाम् ल:न्देर पत्छे, हेक्क्याइ खेइहा? केरेक् वे:न्दुसिरो॥

नु?मा ता:मा नु तुक्खे:न्

मत्ति ५.१-१२

²⁰ येसुरे कुहु?साम्बाहा? ओमेत्तुसिर मेत्तुसि, “याइकेसा?बासे, खिनि? मु?इसाबानिइलो, थेआइभेले निइवा?फुहाइजुम्मिन् खिनि?इन्नेरो॥

²¹ आल्ल साक्किल्ले तरुसिबासे, खिनि? मु?इसाबानिइलो, थेआइभेले ता:न्दि खिनि? केघासिआइ खिनि? निइसम्तो॥ आल्लो मेरिइ थक्नु केहा:प्पासे, खिनि? मु?इसाबानिइलो, थेआइभेले खिनि? केएरि?रो॥ ²² मेन्छाम्सा:ल्ले चोगुल्ले मनाहा?रे केम्जि:त्ति?बा, केम्ना?रिबा हेक्क्याइ खिनि? नामेधासुआइ ताप्फे:ल्लिक् केम्मेत्तिबाहा? मु?इसाबानिइलो॥

²³ खेन् येम्पो स:त्तेम्मे?ओ, ओमु ल?रेम्मे?आइ ला:क्खेम्मे?ओ, थेआइभेले खिनि? थुम्पो:न् साइग्राम्पेदाइडो पयम् यम्बा चो:क्लो॥ खुनि? था:क्थेबाहा?रेआइ उन्छो:न्बा माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाहा? हाबा हेक्केए मेमेत्तुसिआइ मेवयेरो॥

²⁴ कर आल्लो याइसाकुन्धेसाबासे, चि:त्ताइलक् स्येरो, थेआइभेले खिनि? स:प्पान् नु निइवा? ता:मान् खिनि? हिइमन्नोए केघो:सुम्माइ केवयि?रो॥

²⁵ आल्लो केघाबाआइ केवा?बासे, चि:त्ताइलक् स्येरो, थेआइभेले खिनि? साक्मेन्जा केबो:क्खि?रो॥ आल्लो केए:प्पार केवा?बासे, चि:त्ताइलक् स्येरो, थेआइभेले खिनि? मेरिइ थक्नु केहाबि?रो॥

²⁶ आल्लो मनाहा?रे नु:रिक् मेमेत्तुसिबासे, चि:त्ताइलक् स्येरो, थेआइभेले खुनि? था:क्थेबाहा?रेआइ इइलेक्पा माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाहा? बा हेक्केए मेमेत्तुसिरो॥”

निइमिहा? लुइमा? तुक्मासि

मत्ति ५.३८-४२

²⁷ “कर इइगा? आबा:न् केघेम्बासे, खिनि? निइमिहा? लुइमा? तुक्तेम्सिम्मे?ओ॥ याप्पि केजि:प्पाहा? नु:रिक् मेमेत्तुसिम्मे?ओ॥ ²⁸ खिनि? साइग्रा केमेप्पाहा? मु?इसाम् थासेम् पिरेम्सिम्मे?ओ॥ खिनि? ताप्फे:ल्लिक् केमेप्पाहा? तुवा चोगेम् पिरेम्सिम्मे?ओ॥ ²⁹ हा:ल्ले केनेदेइबान् केलेइ केबि?, खेने? वे? लेप्पाइबा केनेदेइबान्नाइ खेन् तो:न्दे पिरे?॥ हा:ल्ले साक्केल्लेक् केसुइघे:क्वा:न् केनाप्पाइते?रु?, खेन्निन् केजाइमा ते:त्तिन्नाइ पिरेदे:से?ओ॥ ³⁰ हेक्क्याइ केना:क्पाहा? पिरेसे?ओ॥ हेक्क्याइ केजिग:क्वाहा? केदे?बाहा? याम्पो याइना मेना:क्तेसेन्ने?ओ॥ ³¹ हेक्क्याइ वे? मनाहा?रे आक्खे केम्मेत्तिबा निइवा? केइ:त्तुम्, खिनि?आइ बा हेक्के मेमेत्तुसिम्मे?ओ॥

³² खिनि? लुइमा? केदुक्पाहा?रक् लुइमा? केदुक्त्तुम्सिम्मे फा?ग्र खिनि? थे यम्बा या:म्बक् केजोगुम्माइबे? खेइग लायोबाहा?रेआइ बा हेक्के मेजोगु?रो॥ ³³ हेक्क्याइ खिनि? नु:रिक् केमेप्पाहा?रक् नु:रिक् केमेत्तुसिम्मे फा?ग्र थे यम्बा या:म्बक् केजोगुम्माइबे! खेइग लायोबाहा?रेआइ बा हेक्के

मेमेत्तुसि?रो॥ ³⁴ हेक्क्याइ खिनि? याम्पो मेनु:क्तुर फा?आइ मनाहा? थे?ला केबिरुम्सिम्मे फा?ग्र थे यम्बा या:म्बक् केजोगुम्माइबे! खेइग लायोबाहा?रेआइ बा हेक्के मेजोगु?रो॥ ³⁵ कर खिनि? निइमिहा? लुइमा? तुक्तेम्सिम्मे?, खेइहा? नु:रिक् मेमेत्तुसिम्मे?, हेक्क्याइ मेनु:क्तुर फा?आइ मेन्ड:त्ते थे?ला पिरेम्सिम्मे?, हेक्के:ल्ले खिनि? थुम्पो:न् यरिक् पो:इलो॥ हेक्क्याइ खिनि? केरेक्नु:ल्ले पयम् यम्बा निइवा?फुमाइडिल्ले कुस्सा: केबो:क्खि?रो, थेआइभेले खुने?ग ताप्फे:म्बा मनाहा? नु फोत्याबा मनाहा?आइ लुइमा? तुक्त्तुसि?रो॥ ³⁶ खिनि? पानुदिइ पा: निइवा?फुमाइडिन् याप्पि लुइमा? केदुक्पा चो:क्, खेले चोगुल्ले खिनि?आइ मनाहा? लुइमा? तुक्तेम्सिम्मे?ओ॥”

वे?हा? चे?या इइदो मेम्पासि मे:न्

मत्ति ७.१-५

³⁷ “मनाहा? पा:न् मेधिवक्तेम्सिम्मेन्ने?, हेक्केल?रिक् निइवा?फुमाइडिल्ले खिनि?आइ पा:न् केन्धिक्त्तिल्लो॥ मनाहा? चे?या इइदो मेमेत्तुसिम्मेन्ने?ओ, हेक्केल?रिक् खिनि?आइ चे?या इइदो केमेम्मेत्तिल्लो॥ मनाहा? लेप्पि पिरेम्सिम्मे?ओ, हेक्केल?रिक् खिनि?आइ निइवा?फुमाइडिल्ले लेप्पि केबिरि?रो॥ ³⁸ मनाहा? पिरेम्सिम्मे? हेक्क्याइ खिनि?आइ केम्बिरि?रो॥ नु:रिक् सि:क्तेम्मे? नु:रिक् थेक्तेम्मे?र नु:रिक् मुन्देम्मे?र कुधिम् पो:इडाइ कुवेत्तेत्तमनाहा? सि:क्तेम् पिरेम्सिम्मे?, बा हेक्केल?रिक्के खिनि?आइ केम्बिरि?रो॥ खिनि? आक्खेल?रिक् केसि:क्त्तुम्केबिरुम्सिम्मे, बा हेक्केल?रिक् खिनि?आइ केम्सि:क्त्ति केम्बिरि?रो॥”

³⁹ हेक्क्याइ येसुरे कन् खेदा?इन् खेइहा? मेत्तुसि, “मिक्फ:म्बाल्ले वे? मिक्फ:म्बेन् लाम्लोमा मेसुक्त्तुन्लो, लाम्लोसुने फा?ग्र नेप्पाइ लुम्बा:त्तो केइसि ला:त्छि?रो॥ ⁴⁰ हु?साम्बेन् कुसिक्साम्बेन्नु:ल्ले यम्बा मे:न्तो॥ कर खुने? नु:रिक् हु?सिइ सु:त्छिइडाइ खुने? कुसिक्साम्बेन्कुइसि:क् पो:इलो॥

⁴¹ आबाडे थक्को सा:इवेत् चाराम्बा मेन्नि:मनाबाल्ले आक्खेल?रिक् केन्सा?रे कुधक्कोबा वाम्सिक्किन् केनि:सुबे? ⁴² खेने? आबाडे केधक्को सा:इवेत् चाराम्बा केन्नि:सुन्निन्ले आक्खेल?रिक् केन्सा?इन् केधक्कोबा वाम्सिक्किन् खेक्खुइ पिने ल?रिक् मेप्पा केसुक्त्तुबे? कुनिइवा? केजि:प्पाए, केरेक्नु:ल्ले तगि आबाडे केधक्कोबा सा:इवेत्तिन् ना:त्तेदे:से?ओ, हेक्क्याइलक् केन्सा?रे कुधक्कोबा वाम्सिक्किन् उसुरु केनि:सुआइ खेइमा केसुक्त्तु?रो॥”

सिइबुइ नु सिइसे?

मत्ति ७.१६-२०, १२.३३-३५

⁴³ आत्तिन् नु:बा सिइबुइडोआइताप्फे:म्बा सिइसे? मेधो:क्नेन्तो, हेक्केल?रिक् आत्तिन् ताप्फे:म्बा सिइबुइडोआइनु:बा सिइसे? मेधो:क्नेन्तो॥ ⁴⁴ खेन् सिइबुइहा?ग सिइसेहा? ओमेप्पाआइसाइ कुसिइ नि:त्तेदेल्लो॥ आप्फाल्लेआइ तिइग्रै:क् पो:क्लाओलाम् मनाहा?रे प:त्छे?इन् मेन्दुबुन्तो॥ हेक्केल?रिक् तिइवासेक् पो:क्लाओलाम् चेल्लेक्से?इन्मेन्छुप्सुन्तो॥ ⁴⁵ नु:बा मना:ल्ले कुनिइवा? सिगाइ केयाक्पा नु:बा पा:न्नोलाम् नु:बा या:म्बक् चोगु?रो॥ हेक्केल?रिक्के ताप्फे:म्बा मना:ल्लेआइ कुनिइवा? सिगाइ केयाक्पा ताप्फे:म्बा पा:न्नोलाम् फेन् या:म्बक् चोगु?रो॥ हेक्क्याइ निइवा? सिगाइ केयाक्पा पा:न्हा?ए मनाहा?रे खुनि? मुरालाम् मेबा:त्तु मेल:त्तु?रो॥

नेप्फु हिम् केजो:क्पाहा?

मत्ति ७.२४-२७

⁴⁶ “इइगा? पा:त्तुइबा पा:न् कुइसि:क् केन्जोगुम्मिन्निन्ले, थेआइ इइगा? ‘आदाइबे, आदाइबे,’ याप्पि केमेत्ति?बे? ⁴⁷ इइगा? आबा:न् केघेम्बाआइ कुइसि:क् केजो:क्पा मना:न् आक्त्तइबा चो:क् फा?आइ मेनिइलो- ⁴⁸ खेन् नु:बा पाइयक्को हिम् केजो:क्पा मना कुइसि:क्लो॥ खेले हिम् चो:क्मा फा?आइ यो खाम् सिगाइबा यम्बा लुइडिन् मेन्याइडे थारिक् तयु॥ हेक्क्याइ यम्बा लुइसम्दाइ पाइयक् नेम्भो नेस्सुआइ लुइधाक् सेत्तुर हिम्

चोगु?॥ हेक्क्याइ यम्बा वाहिप्मान् थ्येआइ वाकुक्से येआइ च्वाःतिल्ले खेन् हिम्मिन् लक्त्तु, कर थेआइ मेबोःक्खेन्, थेआइभेल्ले खेन् हिम्मिल्लेन् नुःरिक्काइ पाइयक् युक्खुआइ वयेरो॥⁴⁹ हेक्क्याइ आबाःन् केघेम्बाआइ पाःत्तुइबा पाःन् कुइसिःक् मेन्जोःक्मनाबा मनाःन् आक्त्तइबा चोःक् फा?आइ मेन्लिडलो-खेल्लेआइ हिम् चोःक्मा फा?आइ पाइयक् तयु, कर नुःबा पाइयक् नेम्भो मेन्नेए लुइधाक् सेत्तुआइ हिम् चोगु॥ हेक्क्याइ यम्बा वाहिप्मान् थ्ये, वाकुक्खु येआइ च्वाःतिल्ले खेन् हिम्मिन् लक्त्तु, हेक्क्याइ लुःन्दुदेःसुरो॥ हेक्क्याइ खेन् हिम्मिन् चोःन्देबेआइ यम्बा मेम्भै पोःक्खेरो॥”

रोमि थक्त्तुम्बाल्ले कुयोःक्पेन् येसुरे नुसु?

मत्ति ८.५-१३, युहुन्ना ४.४३-५४

7 हेक्क्याइ येसुरे मनाहा? केरेक् सिवादिइ खाहुन्हा? मेत्तु सुरुसिआइ खुने? कपर्नहुम पाइजुम्भो लाःसे॥² खेप्पोबा रोमि थक्त्तुम्बाल्ले केरेक्नुःल्ले कुनिडवा?इरे खोःप्तुबा कुयोःक्पेन् तुगेआइ सिःमालिडधोओ केरेआइ नेस्सेरो॥³ खेन् थक्त्तुम्बाल्ले येसुःन् पाइजुम्भो त्येआइ वा? केल्?बा खेप्सुआइ हारा? फेन्नाइ कुयोःक्पेन् वेःन्दुर फा?आइ यहुदि तुम्लान्तोःबाहा? येसुरे कुलाःसे पाइघुसिरो॥⁴ खेइहा?आइ येसुरो मेदयेआइ अक्खे मेमेत्तुर पेलि मेभाक्त्तु, “आदाइबे, खेन् थक्त्तुम्बेन् खेने?लाम् कुभा? खोःमा ला?रुरो,⁵ थेआइभेल्ले खेल्ले आनि? यहुदि सुवाइहा? सा?रिक् लुइमा? आदुक्॥ हेक्क्याइ आनि? लागि यहुदि चुम्लुइहिम्धिक् आजोगे आबिरेआइ वा?रो॥”

⁶ हेक्क्याइ येसुःन् खेइहा?नु थसिइ॥ खेइहा? खेन् थक्त्तुम्बाल्ले कुहिम्भो केप्मानुःल्ले तगि खेन् थक्त्तुम्बाल्ले अक्खे पाःत्तुआइ कुन्जुम्हा? पाइघुसि, “आदाइबे, तुक्खे मेजेन्ने?ओ, थेआइभेल्ले इइगा? खेने? आहिम्भो लाइदाःक्मा मेला?आन्तो॥⁷ हेक्केल?रिक् इइगा? आबाडेआइ खेने?ओ ताःमा मेला?आन्तो॥ खेने? पाःन् सुल्लाधिक्लक् केबाःत्तुसाइ आयोःक्पेन् वेःल्लो॥⁸ थेआइभेल्ले इइगा?आइ आधुइधोबा सुहाइयुक्पाहा?रे खुनि? युक्को केवा?बा मनाआरो, हेक्क्याइ इइगा?आइ आयुक्को थक्सुबाहा? मेवा?रो॥ इइगा? थक्सुबाधिकेन्‘पेगे?’ मेत्तुइडिल्ले पेःक्, हेक्क्याइ वे? थक्सुबान् ‘फेरे?’ मेत्तुइडिल्ले फेन्॥ हेक्केल?रिक्के आयोःक्पेन् ‘कन् चोगे?’ मेत्तुइडिल्ले चोगु?रो॥”

⁹ येसुरे कन् खेप्सुआइ सा?रिक् कुनिडवा? मयेआइ खिरि हिसिडडाइ खुने? केदिम्बाहा? मेत्तुसि, “अक्त्तइबा यम्बा नसाःन् केगप्पा मनाःइग इसाइलओआइ इइगा? मेइघोए वा?आरो!

¹⁰ हेक्क्याइ थक्त्तुम्बाल्ले पाइघुसिबा मनाहा? मेनुःक्खेआइ हिम्भो मेगेरेल्ले खेन् योःक्पेन् वेःत्तेआइ युडेबा मेदुमुरो॥”

मेमेदुमाल्ले कुस्साःन् येसुरे कुहिइवेत् चोगु?

¹¹ हेक्क्याइ कुभा येन् एगाइ येसुःन् नाइन् पाइजुम्भो पे॥ खुने?नुए कुहु?साम्बाहा? नु यरिक् मनाहा?आइ मेबेरो॥¹² खुने? पाइजुम्भोबा यम्बा ताःक्हन्तो केरेल्ले मेमेदुमाधिक्ले लत्थारक् केवा?बा कुस्साः येम्बित्था?इन् स्येआइ कुजेधाःपिन् पाइजुम्भोबा मनाहा?रे मेभेत्तुर मेबत्तेबा तुमु॥ खेन् मेमेदुमान्नु यरिक् मनाहा? मेवयेरो॥¹³ येसुरे खेन् मेमेदुमान् ओमेत्तुल्ले कुलुइमा? सियोःन्योःन्देआइ खेने? मेहाबेन्ने?ओ मेत्तुर आःन्धिइमा पिरुरो॥¹⁴ हेक्क्याइ पेआइ चेधाःपिन् सुःसुल्ले खेन् चेधाःपे केबइबाहा? मेयेम्सिइ॥ येसुरे मेत्तु, “लाजे, पोगे?ओ॥”¹⁵ हेक्क्याइ खेन् केसिःबा थाइबेन्निन्नाइ पोगेआइ पाःप्पा हेःक्ते॥ हेक्क्याइ येसुरे खेन् कुम्मा हुक्सुप्तुरो॥

¹⁶ हेक्क्याइ मनाहा? केरेक् मेगिसेआइ निडवा?फुमाइडिल्ले कुनारा मेभोःसुर अक्खे मेबाःत्तु, “आनि? लुम्भोआइ यम्बा माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पेन्वा?रो॥” हेक्क्याइ याम्भो खेइहा?रे मेबाःत्तु, “निडवा?फुमाइडिन् कुमनाहा? कुभा? पिसे नु कम्ब्राइ मेत्ते येरो॥

¹⁷ हेक्क्याइ कन् हिन्दोःक्किन् केरेक् पिसाइ यहुदिया नु खेन् खिरिबा थुम्भो सेःरेरो॥”

बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले पाइघुसिबा इइसाबाहा?
मत्ति ११.२-१९

¹⁸ बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्लेआइ कुहु?साम्बाहा?रोलाम् कन् पाःन्निन् खेप्सु॥¹⁹ हेक्क्याइ नेप्फु कुहु?साम्बाहा? उःत्तुसिआइ दाइबाल्लो कन् इइघडिन् हाइदेःसु-“आल्ल केदाःबा खिस्तेन्बा खेने?एबि? इ आनिगे वे?स्मान् हाइघुम्बेबाबि?”²⁰ हेक्क्याइ खेन् इइसाबाहा?आइ येसुरो पेसेत्तिआइ मेत्तेछु, “बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले अक्खे पाःत्तुआइ याप्पि पाइघेत्तिगेआइ वा?सिगेरो, ‘आल्ल केदाःबा खिस्तेन्बा खेने?एबि, इ आनिगे वे?स्मान् हाइघुम्बेबाबि?’”

²¹ हेक्क्याइ हाबा खेन् येम्भो येसुरे केदुक्पा केय?बाहा? नु फेन्साम्मिल्ले तरुसिबाहा? नुसुसि हेक्क्याइ यरिक् मिक्फःम्बाहा?आइ खानिःमा केसुक्पा चोगुसिरो॥²² हेक्क्याइ येसुरे युहुन्नालाम् केदाःबाहा? मेत्तुसि, “पेसेत्ते?आइ कन् केनिःसेत्तु, केघेप्सेत्तुबा पाःन्निन् युहुन्नाःन् मेत्तेछे?—अक्खेल?रिक् मिक्फःम्बाहा?रे निःमा मेसुक्त्तु?, हेक्क्याइ लाइसक्पाहा? लाइमेघेःक्, लोगे?रे तरुसिबाहा? मेवेःत्, हेक्क्याइ नाधेक्केइहा?रे मेघेप्सु, केसिःबाहा? याम्भो मेहिइ, हेक्क्याइ याइगेसा?बाहा?रे सुनाइइडिन् मेघेप्सु?रो॥²³ हेक्क्याइ इइगा?नु कुनिडवा? मेन्दुक्मनाबाआइ याप्पि चप्पि मेन्जोःक्मनाबान् मु?इसाबारो॥”

²⁴ हेक्क्याइ युहुन्नारे कुइइसाबाहा? पेसेत्तिआइ येसुरे खेन् मनाहा? युहुन्नारे कुमेन्तो मेत्तुसि, “खिनि? एःक्सादेन्तो थेमा ओमेत्ते केबेगिबा? सुरित्माल्ले वाःन्दुबा थिइनेःत्तेन्बि?”²⁵ नुःबा चाइ तेःत् केजाइबा मनाःन् ओमेत्ते लाःक्कात् केबेगिबि? हेक्त्तइबाहा? नु हाइहाइ ल?रिक् केयुइबाहा?ग हाइहिम्मोरक् मेवा?रो॥²⁶ थेमा ओमेत्ते केबिगिबा? माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पेन्बि? सेक्खाःल्ले इइगा? मेन्लिइ, माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पेन्नुःल्ले यम्बा मनाःन् केनिःसुम्भो॥²⁷ बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले कुमेन्तो, साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “इइगा? आइइसाबेन् केलागि लाम् यारिप् चोःक्से खेने?नुःल्ले तगि पाइघुइलो॥²⁸ हेक्क्याइ केरेक् मेन्छाम् याप्पिलुम्भो बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन्नुःल्ले यम्बा हाःत्ताइ होःप्लो॥ हेक्केसाइ निडवा?फुहाइजुम्भो काक्नु चुक्पेन् युहुन्नाःन्नुःल्ले यम्बा चोःक् फा?आइ मेन्लिइलो॥”

²⁹ अक्खेल?रिक् केरेक् मनाहा?रे हेक्क्याइ एःइयाइ केभोःइबाहा?रेआइ येसुरे कुबाःन्निन् मेघेप्सुआइ निडवा?फुमाइडिल्ले कुलाम्निन् नुःबा फा?आइ तेन्दिइ मेजोगु, थेआइभेल्ले खेइहा? युहुन्नालाम् बप्तिस्मा मेजोःक्सिडडाइ मेवयेरो॥³⁰ कर फरिसिहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा?रे खुनि? लागि निडवा?फुमाइडिल्ले कुनिडसेःक्किन् मेना?रु, थेआइभेल्ले खेइहा? युहुन्नालाम् बप्तिस्मा मेन्जोःक्सिडडिल्लो॥

³¹ येसुरे याम्भो पाःत्तु, “आल्ल कन् येम्भोबा मनाहा? आक्त्तइबा मेजोःक् फा?आइ थेमाःन्नु तइघुइसिइबाबे? ³² खेइहा?ग पाइजुम्भो केवा?बा हिन्जा?बित्था कुइसिःक् मेजोःक्लो॥

खेइहा? अक्खेल?रिक् मेमेत्तेछिइ, ‘आनिगे मु?फ्रामा हिप्पना, कर खिनि? केन्लाःक्खिन्॥

आनिगे मेरिइ थक्मना, कर खिनि? केन्हाबिन्॥’³³ थेआइभेल्ले बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन् तःक्नेत्तो युडेर् आममबान् मेन्धुइडे त्ये, कर ‘खेल्ले फेन्साम् कत्तु?’ केमेत्तुम्भो॥³⁴ मेन्छाम्साःन् चर थुडुर त्ये, हेक्क्याइ ‘खेन् तःक्थेःक्केहा?, थिःमसाइहा?, एःइयाइ केभोःइबाहा? नु लायोबाहा?रे खुनि? तेःइबारो?’ केमेत्तुम्भो॥³⁵ निडवा?फु सिक्कुम्दिइ निडवा?इन्तेन्दिइ केजोःक्पाआइ केइःप्पा केनाःप्पाहा?रे खेन् निस्से चोःक् फा?आइ ओसेःन्आम्धाक्लो॥”

लायो केजोःक्मा मेन्छुमा?धिक्ले लेपि खोःसु?

³⁶ फरिसिधिक्ले येसुःन् युःन्धिक् चाजासे उःत्तु, हेक्क्याइ खुने? कुहिम्भो पेआइ चाजासे युइसिइलो॥³⁷ खेन् पाइजुम्भो केन्निमा याःम्बक् केजोःक्मा मेन्छुमा?धिक्ले वये॥ खेन् मेन्छुमा?इल्ले येसुःन् फरिसिःल्ले कुहिम्भो चाजासे

त्येआइ वा? केल?बा खेप्सुआइ खेल्ले इमेल्नुइबा पर्यामाधिककुलेम् फुइनाम्याइसिडेआइ³⁸ येसुरे कुएगाइ लेप्माइ त्येआइहाबेर येसुरे कुलाइडो कुमिक्वाःल्ले वारक्खुरो॥ हेक्क्याइ कुधेगेःवडःल्ले तुगुआइ हेःसुर कुलाइडिन् चुप् मेत्तुआइ खेन् फुइनामिन् हुःत्तुरो॥³⁹ हेक्केःल्ले खेन् फरिसिःल्ले निःसुआइ निडवा? इःत्छिइ, “कन् मनाःन् सेक्खाए माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पा वयेल्लेग खुने? केसुमा मेन्छुमा?इन् हाःप्पे फा?आइ कुसिडिनिःतुबामेन्, थेआइभेल्ले खेन् सेक्खाए लायो केजोःकमाएरो॥”

⁴⁰ येसुरे खेन् फरिसिःन् मेत्तु, “सिमोने, इडगा? खेने?नु लच्छा पाःन्धिक् पाःप्पा कत्तुडलो॥”

सिमोनेआइ नोगप् पिरु, “सिक्सांम्बे, मेत्ताइडे?ओ॥”

⁴¹ येसुरे मेत्तु, “थिक् तेन्तो नेप्फु मनाहा? वयेल्लि॥ खेइहा?रे सिडनाःत् याइ केगेबाल्लोलाम् लच्छारे डागिप् (५०) युप्पायाइ नु वे?स्माल्ले कुगिप् डासि (५००) युप्पायाइ ते?रेत्तुआइ वयेल्लि॥⁴² कर खेन् नेप्पाइले हुड्मा मेन्छुक्के वयेल्लि॥ खेन् सिडनाःत् याइ केगेबाल्ले नेप्पाइले खुन्धि? सिडनाःत्तिन् लेरु पिरुसि॥ हेक्केःल्ले आत्तिल्ले खेन् सिडनाःत् याइ लेप्पि केबिबान् यरिक् लुड्मा? तुक्तुबिला?”

⁴³ सिमोने नोगप् पिरु, “इडगा? आनिडवा?ओ खेन् यरिक् सिडनाःत् लेप्पि केघोःबान्ने यरिक् लुड्मा? तुक्तुबिलारो॥”

येसुरे मेत्तु, “खेने? सेक्खाए केबाःत्तुरो॥”⁴⁴ हेक्क्याइ येसुःन् खेन् मेन्छुमा?इन् लेप्माइ हिंसिडडाइ सिमोन्निन् मेत्तु, “सिमोने, इडगा? खेने? केहिम्मो त्याइडिल्ले लाइ वाहप्पा चाःत् केम्बिराइडिन्, कर कन् मेन्छुमा?इल्ले आलाइडिन् कुमिक्वाःल्ले वाहप्पुआइ कुधेगेःवडःल्ले तुगुआइ वा?रो॥⁴⁵ खेने? इडगा? चुप् केमेत्ताइल सेवा केम्मेत्ताइडिन्, कर कन् मेन्छुमा?इल्ले इडगा? त्याइडाइधोए आलाइडो चुप् मेत्तुर वा?रो॥

⁴⁶ हेक्क्याइ खेने? आधेगेःक्पो निःडगे? केन्हुःत्ताइडिन्केम्बिराइडिन्, कर कन् मेन्छुमा?इल्ले आलाइडो फुइनामिन् हुःत्ताइ पिराइडाइ वा?रो॥

⁴⁷ कन् मेन्छुमा?इल्ले सा?रिक् लुड्मा? तुक्ताइबाल्ले यरिक् लायोलाम् लेप्पि खोःसु? केल?बा ओसेःन्आधाक्लो॥ खेन् चुःत्छिक् लायोलाम् लेप्पि केघोःबाल्ले सुःल्लिक्कल कुड्मा? तुक्तुसि? फा?आइ मेत्ते?रो”

⁴⁸ हेक्क्याइ येसुरे खेन् मेन्छुमा?इन् मेत्तु, “खेने? केलायोलाम् लेप्पि केघोःसुआइ केवा?रो॥”

⁴⁹ हेक्केःल्ले खुने?नु चा केजाबार केयुड्बा वे? मनाहा? लायोलाम् लेप्पि केबिबा कन् याप्पिःन् हाःप्पे फा?आइ मेमेत्छिडलो॥⁵⁰ कर येसुरे खेन् मेन्छुमा?इन् मेत्तु, “खेने? केनसाःन्लिल्ले ताड्गेसेःप्तेआइ केवा?रो॥ नुःरिक्काइ पेगे?ओ॥”

येसुःन् कुभा? केबिमा मेन्छुमाहा?

मत्ति १३.१-२३, मर्कुस ४.१-२०

8 खेन् एगाइ येसुःन् निडवा?फुहाइजुम्मिल्ले कुयाःम्बेओ सुनाइइ सेःसुर येक्यक् नु पाड्भे?हा?ओ लाम्दिःक् चोगे॥ खुने?नु थिक्-नेत्तु कुहु?साम्बाहा? मेवये,² हेक्क्याइ फेन्सांम्हा? नु तुक्मा य?मालाम् वेःन्दुसिमा कुभा मेन्छुमाहा?आइ मेवये॥ खेइहा?ओ येसुरे मगदलिनि मेप्पनामा मरियमओलाम् नुसि फेन्सांम्हा? लःत्तुसिआइ वये॥³ हेक्क्याइ हेरोदरे कुघारात् केयुड्बा चुजासरे कुमेःत् योआन्ना, सुजना, नु यरिक् मेन्छुमाहा?रे खुनि? याइसाकुन्धेःल्ले येसुःन् नु कुहु?साम्बाहा? कुभा? मेबिरुसिरो॥

या?रिःम्बा केहे?बाल्लेन् खेदा?

मत्ति १३.१-९, मर्कुस ४.१-९

⁴ थिक् येन् यरिक् येक्यक्कोलाम् यरिक् मनाहा? येसुओ मेदये॥ हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? कन् खेदा?इन् मेत्तुसि-⁵ “लच्छा याःन्केमःबाधिक या?रिःम्बा लेप्से पैरो॥ खेल्ले या?रिःम्बेन् लेप्तुल्ले कुभा या?रिःम्बेन् लाम्मो मक्थ्येआइ मनाहा?रे मेदोरु, हेक्क्याइ पुहा? मेदयेआइ मेघप्सु मेजरु॥⁶ हेक्क्याइ कुभा या?रिःम्बेन् लुड्घाराक्को चुक्ते, हेक्क्याइ खेन् लिड्माग लिडे, कर नाम्मिल्ले हेरेबे, थेआइभेल्ले केसेःम्बा खाम् मेनेस्सेन्तो॥

⁷ हेक्क्याइ कुभा या?रिःम्बेन् तिड्येःक् केलिड्बा खाम्मो चुक्ते, तिड्येःक्किन् नु या?रिःम्बान् सोसोरिक् लिडे, कर तिड्येःक्वा?रे खेन् सुःप्तु सेरुरो॥⁸ हेक्क्याइ कुभा या?रिःम्बेन् नुःबा खाम्मो चुक्तेआइ लिडे, हेक्क्याइ कुजा?इ कुजा? थोःक्ते॥ खेन् या?रिःम्बाल्ले किप्थिक् लेड्डाइधो कुजा? थोःक्तेरो॥” येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खेम्मा नेक्खो? केगप्पाहा?रे कन् पाःन्निन् नुःरिक् खेप्सेम्मे?आइ कुसिडिनिःतेम्मे?ओ॥”

खेदा?इल्ले कुबे

मत्ति १३.१०-१७, मर्कुस ४.१०-१२

⁹ कुहु?साम्बाहा?रे येसुःन् सेःन्मेदोसु, “कन् खेदा?इल्ले कुबेःन् थेमाबे?”

¹⁰ येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “निडवा?फुहाइजुम्मिल्लेन्सिगाइबा पाःन्हा? खिनि?रक् कुसिडिनिःप्पा केघोःसुम्माइ केवयि?रो, कर वे? मनाहा?नु इडगा? खेदा?ओरक् पाःन्तारो॥ हेक्केःल्ले ‘कइहा?रे ओमेमेत्तुसाइ मेन्निःसुन्, मेघेप्सुसाइ कुसिडि मेन्निःत्तुलो॥’[†]

¹¹ कन् खेदा?इल्ले कुबेःन् अक्तड्बा चोःक्-या?रिःम्बा फा?इन् निडवा?फु पाःन्जाक्किन्तो॥¹² हेक्क्याइ लाम्मो मक्केधाःबा या?रिःम्बाहा? पाःन्जाक् केघेम्बा मनासिरो॥ माफेन्सांमिन् ताआइ खेइहा?रे खुनि? निडवा?ओलाम् पाःन्जाक्किन् लःत्तु ते?रु॥ हेक्केःल्ले खेइहा?रे नसाःन् चोःक्मा मेड्घोःसुन्नाइ सेन्लप् खोःमा मेन्छुक्तुन्तो॥¹³ हेक्क्याइ लुड्घाराक्को मक्केधाःबा या?रिःम्बाहा?ग पाःन्जाक्किन् केघेम्बाआइ केसःप्पार केदाःक्पासिरो, कर खेइहा?रे नसाःन् मेजोगु मेगत्तुबान्तुक्खे लाक्खे ताःल्ले मेलेरु मेदेःसु, थेआइभेल्ले पाःन्जाक्किन् खुनि? लुड्मा? सिगाइ मेड्गेत्ते वयेरो॥¹⁴ हेक्क्याइ तिड्येःक् केलिड्बा खाम्मो केजुक्पा या?रिःम्बाहा?ग पाःन्जाक् केघेम्बा मनाहा? कुडिसिःक् मेजोःक्, कर निड्सांम्, याइसाकुन्धे नु कन् हिड्मन्बा याम्दादाबा पाःन्लिल्ले खेइहा? सुःप्तुसिआइ खेइहा?रे कुजा? फम्मा मेन्छुक्तुन्तो॥¹⁵ कर नुःबा खाम्मो मक्केधाःबा या?रिःम्बाहा?ग नुःबा नु सेसे निडवा? केगप्पा मनाहा? कुडिसिःक् मेजोःक्॥ खेइहा?रे पाःन्जाक्किन् मेघेप्सुर निडवा?ओ मेयुक्खु हेक्क्याइ नासि मेधःत्तुआइ कुजा? मेभत्तुरो॥”

खप्प्या सिगाइबा सेमि

मर्कुस ४.२१-२५

¹⁶ “हाःत्लेआइ सेमिःन् हाःन्दुआइ खप्प्या सिगाइ मेयुक्खुन् हेक्क्याइ नेत्ता सिगाइडाइ मेयुक्खुन्, कर केदाःबाहा?रे मेनिःसुर फा?आइ थो चन्जम्बा तेन्तो युक्खु?॥

¹⁷ आल्ल मेन्धाःप्पनाबा काक्चिगःक्वाहा? ओःत्तिओ निमेधाःप् हेक्क्याइ सिबि?बा पाःन्हा? केरेक् कुसिडि निःत्तलो॥

¹⁸ हेक्केःल्ले केघेप्सुम्बा पाःन्निन् निडवा?ओ नुःरिक्काइ युक्खेम्मे?ओ॥ इडगा? आनिसाम्मिन् तेन्दिड् केजोःक्पाहा?रेग आल्लसाइ यरिक् कुसिडिनिःप्पान्मेघोःसुरो, कर आनिसाम्मिन् मेड्घेम्मानाबाहा?रे कत्तुम्बे फा?आइ मेडःत्तुबान्नाइमेनाप्तुसिरो॥”

¹⁹ आल्ल येसुरे कुम्मा नु कुन्सा?सि कुदुम्से मेदयेआइ मेवये, कर यरिक् मनाहा?रे मेजोगुल्ले कुबेसाइ पेःक्मा मेन्छुक्तेन्तो॥²⁰ हेक्केःल्ले लच्छा मनाधिकले केम्मा नु केन्सा?सि केदुम्से मेदयेआइ लाःक्कात् केम्हाइल मेयेप्लो ल?रिक् येसुःन् मेत्तु॥

²¹ कर येसुरे नोगप् पिरुसि, “निडवा?फु पाःन्जाक् केघेम्बाहा? हेक्क्याइ खेन् कुडिसिःक् केजोःक्पाहा? केरेक् इडगा? आम्मा नु आन्सा?सिरो॥”

येसुरे सुरित् केजड्डिन्चिजि येमयेम् चोगु?

मत्ति ८.२३-२७, मर्कुस ४.३५-४९

²² थिक्येन् येसुःन् कुहु?साम्बाहा?नु खःड्बेओ लाःसेआइ वरक्किल्ले नाहाइदाइ पिगि मेत्तुसि, हेक्क्याइ खेइहा? मेधासिडलो॥²³ खेइहा? मेबेर मेबत्छेल्ले येसुःन् इप्से॥ हक्चघत् वरक्को यम्बा सुरित्केजड् हुःमा

हेःक्तेआइ वाभेलेइडिन् खःइबेओ लाःसेआइ खा खःइबेन्ने तिम्सेआइ केसाक्पो मेधेरो॥ 24 कुहु?साम्बाहा? मेबेआइ येसुःन् मेभोःक्खुर अक्खे मेमेत्तु, "आदाइबे, आदाइबे, आनिगेग हुम्मा सिःमा इःत्तिगेरो॥"

हेक्क्याइ येसुःन् पोगेआइ खेन् सुरित्केजइडिन् नु वाभेलेइडिन्फेःक्तु॥ हेक्क्याइ सुरित्केजइडिन् हुःमा चक्थासु हेक्क्याइ वाभेलेइडिन्नाइ चिजि येम्येम् ल?रेरो॥ 25 हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "खिनि? नसाःन्निन् आत्तो वा?बे?" हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा? मेगिसेर खुनि? यड्मा केरेआइ निड्वा? मयेर अक्खे मेमेत्तिड्, "मेःन् कड्ग आक्तइबा मनानेबे? खुने? इड्जाःइ पिरुसिल्ले सुरित्केजइडिन् नु वाभेलेइडिल्लेआइ खेप्सुड्ग!"

येसुरे फेन्साम्मिल्ले तरुबा मनाःन् वेःन्दु?

मत्ति ८.२८-३४, मर्कुस ५.१-२०

26 हेक्क्याइ खेइहा? गालिल वरक्किल्ले नाहाइडाइबा गेरासेनस लाजे?ओ मेगेरे॥ 27 खेइहा? खेप्पो मेगेरेआइ येसुःन् खःइबेओलाम् लाःक्कात् लःन्देनुमेःन्ने पाड्जुम्लाम् केभेम्बा फेन्साम्मिल्ले याड्घुबा मनाधिक् खेप्पो तुमु॥ खेन् मनाःन् यरिक् येम्माइधो हिम्मो मेनवा?ए तेःत्फुइडाइ मेन्जाइडे इप्पुइदेन्हा?ओरक् वयेगत्तेरो॥ 28 खेल्ले येसुःन् निःसुआइ येसुरे कुलाइजक्को पिर्धाप थाम्सिइल यम्बा इक्लाओ अःक्तेर अक्खे मेत्तु, "केरेक्न्ःल्ले पयम् यम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्साः येसुए, खेने? इड्गा?नु थे केगोःत्तुबाबे? इड्गा? तुक्खे मेजाःत्ताइडिन्ने? फा?आइ पेलि फाक्ने?रो॥" 29 थेआइभेले येसुरे खेन् फेन्साम्मिन् खेन् मनाओलाम् आन्देःन्हा लाःक्कात् लःन्दे? फा?आइ इड्जाःइ पिरुआइ वये॥ खेन् मनाःन् यरिक्लेइ खेन् फेन्साम्मिल्ले तुक्खे चाःत्तुआइ वये॥ मनाहा?रे यरिक्लेइ कुहुक् कुलाइडो इमेघेःक्खुआइ केबप्पा फेन्जे? थक्क्रइहा? फु?रुआइ फेन्साम्हा?रे एःक्सादेन्नो साक्केल्लेक् मेदे?रुआइ वयेरो॥

30 येसुरे खेन् सेःन्दोसु, "केमिड् थेमाबे?"

खेल्ले आमिड् तुरारो ल?रिक् नोगप् पिरु॥ थेआइभेले यरिक् फेन्साम्हा? खेन् मनाओ मेलाःसेआइ मेवयेरो॥ 31 हेक्क्याइ खेइहा?रे येसुःन् आनिगे कुद्रोःम् मेःन्नेबा लुम्बाःत्तो याप्पि आम्बाइघेन्ने? फा?आइ पेलि मेभाक्तु॥

32 आल्ल खेन् कोःक्माओ यरिक् फाक्हा? चामेरामेर मेयेबे॥ हेक्केःल्ले खेन् फेन्साम्हा?रे आनिगे खेन् फाक्हा?ओ लाःप्पा आबाइघे? ल?रिक् येसुःन् पेलि मेभाक्तु॥ हेक्क्याइ येसुरेआइ लाःप्पा पाड्घुसिआइ 33 खेन् मनाओलाम् मेलःन्दे मेबेआइ खेइहा? फाक्हा?ओ मेलाःसे॥ हेक्क्याइ खेन् फाक्हा? सड्माइडे सड्माइ मेलोःक्तेर याक्पेओनु मक्मेधेआइ वरक्को मेहुमे मेस्येरो॥

34 हेक्क्याइ फाक् केगम्बाहा?रे कन् पोःक्खेबा पाःन्निन् मेनिःसुआइ खिमो मेलोःक्तेर मेबेआइ पाड्जुम्मो नु खेन् खिरिबा पाड्भे?हा?ओ कन् इड्घइडिन् मेसेःसुरो॥ 35 हेक्क्याइ मनाहा? थेमानि पोःक्खेबे फा?आइ ओमेत्ते खेप्पो मेदये॥ खेइहा?रे माफेन्साम्मिल्ले तरुबा मनाःन् नुरेआइ तेःत् चाक्सिइडाइ कुनिड्वा? सेःरेआइ येसुरे कुलाइजक्को युडेबा मेनिःसुआइ खेइहा? केरेक् मेगिसे॥ 36 हेक्क्याइ खेन् हिन्दोःक् केनिःबाहा?रे खेप्पो केदाःबा मनाहा? आक्खेल?रिक् तगि फेन्साम्मिल्ले याड्घुबा कन् मनाःन् वेःत्तेबे फा?आइ मेजेक्त्तुसि॥ 37 हेक्केःल्ले गेरासेनस लाजे?ओबा मनाहा?रे येसुःन् कप्पोलाम् पेगे?ओ फा?आइ पेलि मेभाक्तु, थेआइभेले खेइहा? सा?रिक् मेगिसेआइ मेवये॥ हेक्केःल्ले येसुःन् पेःक्मा फा?आइ खःइबेओ लाःसेरो॥

38 फेन्साम्हा?रे मेलेरुबा खेन् मनाःन् खे?यो त्येआइ येसुःन् आदाइबे, इड्गा?आइ खेने?नुए ते?राइडे?ओ फा?आइ पेलि फाक्तु, कर येसुरे अक्खे मेत्तुर नुःक्त्तेदेःसु, 39 "खेने? केहिम्मो पेगे?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खेने? केलागि चोग् केबिरेबा पाःन्ल्ले कुयाःम्बेओ इड्घइ सेःसे?ओ॥" हेक्क्याइ खेन् मनाःन् पेआइ येसुरे खेने? कुलागि चोगुबा काक् पाःन्निन् काक् पाड्जुम्मो सेःसुरो॥

केसिःमा चुक्मेन् नु केदुक्मा मेन्छुमा?इन्

मत्ति ९.१८-२६, मर्कुस ५.२१-४३

40 हेक्क्याइ येसुःन् याम्मो वरक्किल्ले नाहाइडाइ केरेल्ले खेप्पो यरिक् मनाहा?रे खुने? लाइदाःक्मा मेबिरु, थेआइभेले खेइहा?रे खुने? मेहाइघुर मेयुडेरो॥ 41 हेक्क्याइ याइरस मिड् केवाःप्पा मनाधिक् खेप्पो त्ये॥ खुने? पाड्तिबा यहुदि चुम्नुइहिम्मोबा सुहाइयुक्पा वये॥ खेल्ले येसुरे कुलाइजक्को हबत्फन्छिइल आहिम्मो फेरे?ओ फा?आइ पेलि फाक्तु, 42 थेआइभेले तड्बे थिक्-नेत् (१२) केगोप्पा थिक्लक् कुस्साः मेन्छुमा?इन् सिःमा लिड्धोओ केरेआइ नेस्से॥ हेक्क्याइ येसुःन् खेन्नुए थसिड्॥ हेक्क्याइ पेर पत्तेल्ले यरिक् मनाहा?रे खुने? चिबुःत्तु मेबुःत्तुरो॥ 43 खेप्पो तड्बे थिक्-नेत्ताइधो (१२) आत्तिल्लेआइ वेःम्मा मेन्छुक्त्तुम्मा माक्खि? वयुःमाल्ले तरुमा मेन्छुमा?थिक् वयेरो॥ 44 खेन् येसुरे कुएगाइ त्येआइ कुदेःत्तिल्ले कुयाःन्सुःसुनुमेःन्ने माक्खि? वयुःमान् चिबेरो॥

45 येसुरे सेःन्दोसुसि, "इड्गा? हाःत्ते सुःसाइबे?"

हेक्क्याइ केरेक्ले इड्गा? मेःन् ल?रिक् मेबाःत्तुआइ पत्रुसरे मेत्तु, "आदाइबे, अक्खेल?रिक् केरेक् पिसाइलाम् मनाहा?रे चिभिःत् केम्भिःत्तेआइ केम्पःप्ल मेबत्तो॥"

46 कर येसुरे नोगप् पिरु, "इड्गा? हाःत्तेइग सुःसाइलो, थेआइभेले इड्गा? आधक्कोनु मुक्साम् लःन्देबा निड्वा? खोःसुड्लो॥" 47 खेन् मेन्छुमा?इल्लेआइ इड्गा? चिड्सिड्मा मेसुक्कान् केल?बा निड्वा? खोःसुआइ कुगिःमाल्ले यक्खेर येसुरे कुलाइजक्को हबत्फन्छिइलो॥ खेल्ले केरेक् मनाहा?रे खुनि? तगिए खुने? सुःसुल्ले आक्खेल?रिक्खिमो वेःत्तेबा पाःन्निन् येसुःन् चैक्त्तुरो॥ 48 येसुरे खेन् मेन्छुमा?इन् मेत्तु, "मामुए, खेने? नसाःन् केजोगुबाल्ले चोगुल्ले केवेःत्तेआइ केवा?रो॥ आल्ल नुःरिक्काइ पेगे?ओ॥"

49 अक्खेल?रिक् पारेर पत्तेल्ले खेन् लाम्लोःबा याइरसरे कुहिम्मोलाम् मनाधिक् त्येआइ मेत्तु, "आदाइबे, केस्साःइग स्येरो, आल्ल सिक्साम्बेन् तुक्खे चाःत्तुम् मेःन्लो॥"

50 कर येसुरे खेन् खेप्सुआइ याइरसेन् मेत्तु, "खेने? मेगिसेन्ने?ओ, नसाःन्लक् चोगे?॥ खुने? वेःत्तो॥"

51 हेक्क्याइ येसुःन् याइरसरे कुहिम्मो केरेआइ पत्रुस, याकुब नु युहुन्नाःन् हेक्क्याइ खेन् चुक्माल्ले कुम्बा कुम्मासिनुःल्ले वे? आत्तिन्नाइ खेन् चुक्मेन् नेस्सेबा तेन्नो पेःक्मा मेबाइघुन्निन्॥ 52 खेप्पो मनाहा? मेहाबेर, मेरिड् थक्नु मेयुडे॥ येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खिनि? मेहाबेम्मिन्ने? खुने? मेन्छि?ए वा?, इप्सेआइलक् नेरो॥"

53 हेक्केःल्ले खेइहा?रे येसुःन् मेएःत्तु, थेआइभेले खेन् चुक्मेन् स्येबा मेनिःसुआइ मेवये॥ 54 येसुरे खेन् चुक्मेन् कुहुक्को तेम्सुआइ "मामुए, पोगे?ओ" मेत्तु॥ 55 खिमो साःइगुगेन् कुसक्मा नुःक्खे त्येआइ मुत्थिक् पोगेआइ युड्सिड्॥ येसुरे खेइहा? "खेन् थेमाइ चामा पिरेम्मे?" मेत्तुसि॥ 56 कुम्बा कुम्मासिरे खुन्छि? निड्वा? मये, कर येसुरे खेइहा? कन् पाःन्निन् हाःत्ताइ मेमेत्तेम्मिन्ने? फा?आइ इड्जाःइ पिरुसिरो॥

येसुरे थिक्-नेत् कुहु?साम्बाहा? इड्भन् सेःसे पाड्घुसि?

मत्ति १०.५-१५, मर्कुस ६.७-१३

9 आल्ल येसुरे थिक् नेत् (१२) कुहु?साम्बाहा? कुबेसाइ उःत्तुसिआइ केरेक् फेन्साम्हा? नाःप्पा लःप्पा नु केदुक्पाहा? वेःम्मा मुक्साम् नु युक् पिरुसिआइ 2 खेइहा? निड्वा?फुहाइजुम्मिल्ले कुयाःम्बेओबा सुनाइड् सेःसे नु केदुक्पाहा? वेःन्छे पाड्घुदेःसुसिरो॥ 3 हेक्क्याइ खेइहा? अक्खे मेत्तुसि, "खिनि? लाम्दिःक्को केबेगिल्ले तक्काःत्तु, सुःक्वा, चामा चा, याड्, हेक्क्याइ वे? लेक्सिड्मा चाइ थेआइ मेयाइडासिमिन्ने?ओ॥ 4 खिनि? आत्तिन् हिम्मो लाइदाःक्मा केम्बिरि?, खेन् पाड्जुम्मिन् मेत्तेत्ते थारिक् खेन् हिम्मोए याःक्तेम्मे?, 5 कर मनाहा?रे खिनि? लाइदाःक्मा केमेम्बिरिन्ने फा?ग्र खेन् पाड्जुम्मिन् केलेरुम्मिल्ले खिनि? लाइडो केधिप्पा खाम् हिःक्किन् थाप्सेम् थ्येम्मे?॥ कड्ग खुनि? तक्लेइवाओ केबोःइबा मिक्सेःन्लो॥"

6 हेक्क्याइ खेइहा? पाइभे? पाइभे?ओ मेबेआइ सुनाइइ मेसे:सुआइ केदुक्पा केय?बाहा? मेवे:न्दुसिरो॥

येसुरे कुया:म्बेओ हेरोदरे कुनिइवा? मा:?
मत्ति १४.१-१२, मर्कुस ६.१४-२९

7 आल्ल गालिल थुम्मोबा सुहाइगेम्बा हेरोद एन्तिपासरे कन केरेक् पो:क्खेबा पा:न्हा? खेप्सुआइ खुने? कुनिइवा? मये, थेआइभेले कुभारे "बप्तिस्मा केबिबा युहुन्ना:न् याम्मो हिडेआइ वा?रो" मेबा:त्तु॥ 8 वे?हा?रे "माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पा एलिया:न् याम्मो ल:न्देआइ वा?" मेबा:त्तु, हेक्क्याइ आल्लसाइ वे? मनाहा?रे "उन्छो:न्बा माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाधिक्याम्मो हिडेआइ वा?" मेबा:त्तुरो॥ 9 हेक्के:ल्ले हेरोदरे पा:त्तु, "बप्तिस्मा केबिबा युहुन्ना:इग कुनि:इमान्खक् पाइघुइसिइडाइ वये, कर आक्खेल?रिक् याम्मो हिडेबे? इइगा? कन् थे:न्ने खेप्सुइबे?" हेक्क्याइ खुने?ए ओमेप्पा निइवा? चोगु॥

येसुरे ५००० मनाहा? चाजा:त्तुसि?
मत्ति १४.१३-२१, मर्कुस ६.३०-४४, युहुन्ना ६.१-१४

10 हेक्क्याइ से:क्युक्मिबाहा? मेनु:क्खे मेदयेआइ खेइहा?रे मेजोगुबा या:म्बक्हा? येसु:न् मेजेक्तु॥ हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? बेथसेदा पाइजुम् लेप्पाइ स्वा:त्ताइ ते?रुसिआइ पे, 11 कर यरिक् मनाहा?रे खेन् निइवा? मेघो:सुआइ खेइहा?रे खुनि? एगाइ एगाइ मेधासिइ॥ येसुरे खेइहा? केरेक् लाइदा:क्मा पिरुसिआइ निइवा?फुहाइजुम्बा पा:न्हा? चेक्तुसि, हेक्क्याइ केदुक्पा केय?बाहा? वे:न्दुसि॥

12 हेक्क्याइ नाम्थेर पत्छेले थिक् नेत् कुहु?साम्बाहा? मेदयेआइ मेमेत्तु, "आदाइबा सिक्सांम्बे, कन् मनाहा? पाइघेदे:सेसे?ओ॥ हेक्क्याइ खेन् खिरिबा पाइजुम्मो मेबे:क्काइ चामा थुइमा नु याइधो:क्मारेन्तइगाम् मेजोगुरो, थेआइभेले आनि?ग ए:क्सादेन्नो आवा?रो॥"

13 कर येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खिनि?ए कइहा? कुजा पिरेम्सिमे?ओ" कर खेइहा?रे मेबा:त्तु, "आनिगेग डसि खरे:इ नु नेत्ति डारक् कत्तुम्बेरो॥ वे? थेआइ हो:प॥ वे? खरे:इ मेन्डइडे कन् मनाहा? आक्खेल?रिक् योमासिबे?" 14 (खेप्पो हेन्छिइ डसि (५०००) यारिक् येम्बिच्छा?हा? मेवयेरो॥)

येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "खेइहा? डागिप्रेन्(५०) लुप्पो थे:क्पेत्ताइयुइमा पाइघेम्सिमे?॥"

15 हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?रे बा हेक्केल?रिक् केरेक् मनाहा? मेयुक्खुसि॥ 16 येसुरे डसि खरे:इहा? नु नेत्ति डाहा? पक्खुआइ थो साइग्राम्पेदाइ लेप्पाइ ओमयेर निइव?फुमाइडिन् नोगेन् पिरुआइ खेन् खरे:इहा? नु डाहा? खे:क्खुआइ कुहु?साम्बाहा? खेन् मनाहा? मेहा:त्तुसिर फा?आइ पिरुसि॥ 17 हेक्क्याइ खेइहा?रे खाघा मेजआइ मेनन्छुबा कुजिहा? मेसुप्सुल्ले थिक्-नेत् (१२) नइमा योरेरो॥

येसु:न् हा:प्पे?
मत्ति १६.१३-१९, मर्कुस ८.२७-२९

18 थिक् येन् येसु:न् ए:क्सादेन्नो तुवा चो:क्नु वयेल्ले कुहु?साम्बाहा? खेप्पो मेदये॥ येसुरे खेइहा? से:न्दोसुसि, "इइगा? हा:त्आबे फा?आइ मनाहा?रे मेबा:त्तु?बे?" 19 हेक्के:ल्ले कुहु?साम्बाहा?रे नोगप् मेबिरु, "कुभारे खेने? बप्तिस्मा केबिबा युहुन्ना नु वे?हा?रेग एलिया फा?आइ केम्मेत्तो॥ कुभारेग उन्छो:न्बा वे? माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाधिक्य:मेन्लाम् याम्मो हिडेआइ वा? फा?आइ केम्मेत्तो॥" 20 येसुरे खेइहा? याम्मो से:न्दोसुसि, "कर खिनि?ग, इइगा? हा:त्आबे फा?आइ याम्पि केमेत्ति?बे?"

पत्रुसरे नोगप् पिरु, "खेने?ग निइवा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा खिस्तने?रो॥"

येसुरे आबाडे कुसि:मेल्ले कुया:म्बेओ पा:त्तु?
मत्ति १६.२०-२८, मर्कुस ८.३०-९.१

21 येसुरे खेइहा? कन् पा:न्निन् आत्तिन्हा?आइ मेमेत्तेम्सिमेन्ने? फा?आइ इइजा:इ पिरुसि॥ 22 खेइहा? मेत्तुसि, "इइगा? मेन्छाम्सा:ल्ले यरिक् तुक्खेहा? तुम्मा पो:इ॥ हेक्क्याइ यहुदि तुम्लाम्लो:बाहा?रे, तुम्निइवा?फुसाम्बाहा?रे नु साम्योथिम्साम्बाहा?रे मेना?आ, हेक्क्याइ मेसेत्ताआइसुम् येन् एगाइ सि:मेन्लाम् याम्मो हिडेडारो॥"

23 येसुरे खेइहा? याम्मो मेत्तुसि, "आत्तिल्ले इइगा? तिम्मा निइवा? चोगु?, हारा? खेले इइगा?रक् चाइथुइडुइ केल?बा कुनिइवा?इन्सेरुआइ थिक्या:न्धक् सिलाम्साक्मा कुसिइडिन् पक्खुआइ इइगा? तिम्मारो॥

24 थेआइभेले आत्तिल्ले कुहिडमन्निन् ताइसे:पुइ ल?रिक् निइवा? चोगु?, खेले खेन्नाइ मासु?, कर आत्तिल्ले कुहिडमन्निन् आलागि मासु?, खेले मेन्नुप्पनाबा हिडमन् खो:सु?रो॥ 25 मेन्छाम् याम्पि:ल्ले काक् इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् खुने?इन् चोगुसाइ कुहिडमन्निन् मा:सुने फा?ग्र नु:बा पो:इबि? 26 आत्तिन् मना:न् इइगा?नु हेक्क्याइ आबा:न्जाक्किन्नु सिरिइ म:?, इइगा? मेन्छाम्सा:न्नाइ आमिमिदिइन्, आम्बारे कुमिमिदिइन् हेक्क्याइ सेसे माइलाइइबाहा?रे खुनि? मिमिदिइन् यु:आल्ले खेन्निन् आमना पा:प्पा सिरिइ म:आरो॥ 27 इइगा? सेक्खाए मेत्तिइ, कप्पो केयेप्पा कुभा मनाहा?रे निइवा?फुहाइजुम्निन् यु:बा मेन्निए थारिक् मेन्छि:नेन्लो॥"

येसुरे कुधक्किन् लेइसिड
मत्ति १७.१-८, मर्कुस ९.२-८

28 खेन् पा:न्निन् पा:त्तुबा येत्ति (८) येन् एगाइ येसुरे पत्रुस, युहुन्ना नु याकुबेन् ते?रुसिआइ को:क्माओ थो तुवा चो:क्से पे॥ 29 खुने? तुवा चो:क्नु पत्छेले कुनारा:न् लेक्सिइल पेआइ खुने? कुदे:त्हा? मिक् केजेम्बा फ:गेल?बा पो:क्खेर लेक्तेरो॥ 30 हेक्क्याइ खेप्पो नेप्फु मनाहा? साइग्राम्मोन्ओ:त्तिबा मिमिदिइडो था:म्नेत्तिआइ येसु:न्नु ता?जेक्खेत्ति॥ खेइहा? माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पा एलिया:न् नु मोसा:न् वयेत्तिरो॥ खेइहा?रे येसुरे कुसि:मेन् नु यरुसलेम्मो चो:क्मा सु:प्पा इ:त्तेबा या:म्बक्किल्ले कुया:म्बेओ ता?मेजेक्खे॥ 32 पत्रुस नु कुन्नुम्हा? मेइप्सेआइ मेनेस्से, कर खेइहा? तादाप ल?रिक् मेसोरेल्ले येसुरे कुमिमिदिइडिन् हेक्क्याइ खेन् नेप्फु मनाहा? खुने?नु येबेत्तिबा मेनि:सु॥ 33 हेक्क्याइ खेन् मनाहा?रे येसु:न् पक्थ्येसुआइपेसिर पत्छेत्तिल्ले पत्रुसरे येसु:न् मेत्तु, "सिक्सांम्बे, आनि?ग कप्पोए आवा?इल्ले नु:बा पो:इलो॥ आनिगे कप्पो सुम्सि याक्साहा? चोगुम्बे?, थिक् खेने?इन् हेक्क्याइ मोसा:न् नु एलियारे खुन्छि? लागिआइ थिक् थिक् चोगुम्बे?रो॥" (कर खुने? थे:न् पा:त्तुइबे फा?आइ थेआइ कुनिइवा? मेयागेन्॥) 34 खुने? पारेर पत्छेत्तिल्लेसा खेप्पो खाम्पि:त्तिल्ले खेइहा? तेप्पुसि, हेक्के:ल्ले खेइहा? सा?रिक् मेगिसेरो॥ 35 खाम्पि:त्तोलाम् इक्लाथिक् त्ये, "कन् आस्सा:रो, खुने?ए सेगुइडाइ वा?आरो! खुने? पा:त्तुबा पा:न्निन् खेप्सेम्मे?ओ॥" 36 खेन् इक्ला:न् पारे चुरेआइ खेप्पो येसु:न्लक् मेनि:सुरो॥ हु?साम्बाहा?रे कन् पा:न्निन् खुनि? निइवा? सिगाइ मेयुक्खुआइ खेन् येम्मो आत्तिन्हा?आइ मेमेत्तुन्छिन्लो॥

फेन्साम्मिल्ले तरुबा अडे:क्वान् येसुरे वे:न्दु?
मत्ति १७.१४-१८, मर्कुस ९.१४-२७

37 कुदा:न्दिक्मा खेइहा? को:क्माओनु यो मध्ये, हेक्क्याइ यरिक् मनाहा?रे मेदुमुसिरो॥ 38 खेन् मनाहा?ओ थिक्ले कुस्सा: चुक्पेन् फेत्तुआइ यम्बा इक्लाओ अ:क्तेर मेत्तु, "सिक्सांम्बे, इइगा? आस्सा:न् ओमेत्ताइ पिराइडे? फा?आइ पेलि फाक्ने?रो॥ कन् लत्थिक्लक् आस्सा:रो॥

39 एत्तेइ फेन्साम्मिल्ले फत्तु, तुक्खे चा:त्तुआइ खाम्मो पिर्धाप् थाप्पु, हेक्क्याइ सल्लिक् सन्छिइलो॥ हेक्क्याइ कुमुराओलाम् कुध्या:त् ल:त्तुरो॥ फेन्साम्मिल्ले सप्फा सप्फारक् लेरुआइ खुने?ग मेइमा इ:त्तुआइ वा?रो॥

40 इइगा? केहु?साम्बाहा? कन् फेन्साम्मिन् आस्सा:ल्लोलाम् ना:त्तेम् आबिरेम्मे? फा?आइ पेलि फाक्तुइसिड, कर मेन्छुक्तुन्लो॥"

41 हेक्केःल्ले येसुरे नोगप् पिरु, “नसान् केहोःप्पा नु ताक्केभे?बा मनासे, आप्फाल्ले थारिक् इङ्गा? खिनि?नु वा?आआइ नासि थःत्तिङ्बाबे? खेन् चुक्पेन् कल्ना फेत्तेम्मे?”

42 हेक्क्याइ खेन् चुक्पेन् येसुःन् लेप्पाइ पेर पत्छेल्ले फेन्सामिल्ले फत्तुआइ पिर्थाप् थप्पु, कर येसुरे खेन् फेन्सामिन् खेन् चुक्पेल्लोलामलःन्दे पेगे? फा?आइ इङ्जाःइ पिरु हेक्क्याइ खेन् चुक्पेन् वेःन्दुआइ कुम्बा पिरुरो॥ 43 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले यम्बा कुमुक्सामिन् मेनिःसुआइ केरेक् मनाहा?रे खुनि? निड्वा? मये॥

येसुरे आबाडे कुसिःमेल्ले कुयाःम्बेओ याम्मो पाःत्तु?
मत्ति १७.२२-२३, मर्कुस ९.३०-३२

येसुरे चोगुबा केरेक् याःम्बक्को मनाहा?रे खुनि? निड्वा? मयेल्ले येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, 44 “आबाःन्निन् खेप्सेम्मे?ओ-आल्ल मेन्छाम्साःन् इड्मेलेक्त्तु? हेक्क्याइ मनाहा?रे खुनि? हुक्को हुक् मेसुत्तु मेबिरु?रो॥” 45 कर येसुरे पाःत्तुबा पाःन्निन् कुसिड् मेन्निःत्तुन्, थेआइभेल्ले खेन् पाःन्निन् खुनि?ओलाम् मा?रेआइ वये॥ खेड्हा?रे याम्मो सेःन्दोःमाआइ मेगिसेरो॥

केरेक्नुःल्ले यम्बा हाःप्पे?
मत्ति १८.१-५, मर्कुस ९.३३-४०

46 हेक्क्याइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? आनि?ओ केरेक्नुःल्ले यम्बा हाःप्पे फा?आइ पाःन् मेधक्ते॥ 47 कर येसुरे खुनि? निड्वा?इन्निःसुआइ चुक्पा हिन्जा?थिक् फेत्तुआइ खुनि? तगि येप्पुरो॥ 48 हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, “आत्तिल्ले आमिड्डो अक्त्तड्बा चुक्सा हिन्जा?इन् लाड्दाःक्त्तु?, खेल्ले इङ्गा? लाड्दाःक्कारो॥ इङ्गा? याप्पि लाड्गोदाःक्पाल्ले इङ्गा? याप्पि केबाड्बा निड्वा?फुमाइडिन्नाइ लाड्दाःक्त्तु?॥ आत्तिन् खिनि?ओ केरेक्नुःल्ले चुक्सा चोःक्, खेन्ने केरेक्नुःल्ले यम्बारो॥”

49 हेक्क्याइ युहुन्नाःल्ले खुने? मेत्तु, “आदाइबा सिक्साम्बे, आनिगे लत्छा मनाधिके खेने? केमिड्डो फेन्साम्हा? नाःत्तु लःत्तुसिर पत्छेबा निःसुम्बेआइ आनिगे खेन् हेक्के चोःक्मा मेबाड्गुम्बेन्लो, थेआइभेल्ले खेन् आनिगेनु थिक् हुप्पो मेवा?नेन्लो॥”

50 येसुरे खेन् नोगप् पिरु, “खेन् हेक्के चोःक्मा मेसाक्तेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेल्ले हाःत्तु खिनि? तक्लेड्वाओ होःप्, खेन् खिनि? लेप्पाइ वा?रो॥”

सामरिहा?रे येसुःन् मेना?रु

51 हेक्क्याइ खुने? साङ्ग्राम्पेदाड्डो कुबेःक्मा येम् त्येर पत्छेबाल्ले खुने? यरुसलेम लेप्पाइ पेःक्मा निड्वा? चोगु॥ 52 खुने? इड्साबाहा? तगि पाङ्घुसिरो॥ हेक्क्याइ खेड्हा?आइ सामरिहा?रे खुनि? पाङ्भे?ओ चामा थुड्मा नु सेन्दिक् याड्धोःक्से मेबे, 53 कर सामरिहा?रे खुने? लाड्दाःक्मा मेम्बिरुन्, थेआइभेल्ले खुने? यरुसलेम लेप्पाइ पेर पत्छे॥ 54 हेक्केःल्ले खेन् निःसेत्छुआइ कुहु?साम्बाहा? याकुब नु युहुन्नारे येसुःन् सेःन्दोःसेत्छु, “आदाइबे, आनिगे साङ्ग्राम्पेदाड्डो मिराःक् थाःसुम्बेआइ कन् पाङ्भे?इन् खाप्पु थ्यःइ चोगुम्बे? केल?बा निड्वा? केजोगुबि?”

55 कर येसुरे हिसिड्डाइ फेःक्त्तुसिर ((अक्खे मेत्तुसि, “खिनि? आक्त्तड्बा याम्साम् केगत्तुम् फा?आइ केन्निःसुम्मिन्॥ 56 हेक्केल?रिक् मेन्छाम्साःन् हिड्मन् मेड्से मेःन्, कर ताड्सेःप्से त्येबारो॥”)) हेक्क्याइ खेड्हा? वे?स्मा पाङ्भे?ओ मेबेरो॥

येसुःन् नाःप्पाल्ले कुमेल्लुड्
मत्ति ८.१९-२२

57 हेक्क्याइ लाम्मो लाड्मेघेगेर मेबत्छेल्ले मनाधिके त्येआइ मेत्तु, “सिक्साम्बे, खेने? आत्ति केबेःक्साइ खेने?नु पेःक्कारो॥”

58 कर येसुरे नोगप् पिरु, “किदिःप्पाहा?रे लुड्घुरि मेगत्तु?, पुसाहा?रे हाप् मेगत्तु?, कर इङ्गा? मेन्छाम्साःल्लेग थेगेःक् नेमा तेन्नाइ मेगत्तान्तो॥

59 हेक्क्याइ येसुरे वे?स्मा मनाःन् मेत्तु, “इङ्गा? तिम्दाइडे?ओ॥”

कर खेन् मनाःल्ले नोगप् पिरु, “आदाइबे, तगि इङ्गा? केसिःबा आम्बाःन् इप्पुड्डो चिड्से पेःक्मा पाङ्घाड्डे?ओ”

60 येसुरे खेन् मेत्तु, “हारा? याम्साम्मो केसिःबा मनाहा?रे खुनि? आबाडे चेहा? इप्पुड्डो मेजिक्खुसिर, कर खेने? निड्वा?फुहाइजुम्मिल्ले कुयाःम्बेओ इड्भन् सेःसे?ओ॥”

61 हेक्क्याइ वे?स्मा मनाःन् त्येआइ येसुःन् मेत्तु, “आदाइबे, इङ्गा? खेने? नाःत्ते?रो, कर केरेक्नुःल्ले तगि इङ्गा? आहिम्सयड्हा?नु सेम्मु?इ चोःक्से पाङ्घाड्डे?ओ॥”

62 कर येसुरे खेन् नोगप् पिरु, “हाःल्ले कुहुक्किन् केक्चुओ फत्छुआइ एगाइ ओमेत्तु, खेन् निड्वा?फुहाइजुम्मो माड्सेवा याःम्बक् चोःक्मा मेला?रुन्तो॥”

येसुरे नु-नेत् (७२) कुहु?साम्बाहा? इड्भन् सेःसे पाङ्घुसि?

10 खेन् एगाइ दाड्बारे वे? नु-नेत् (७२) मनाहा? सेगुसिआइ पेर पत्छेबा पाङ्जुम्हा? नु पाङ्भे?हा?ओ नेप्फु नेप्फु ल?रिक् इड्भन् सेःसे पाङ्घुसिरो॥ 2 हेक्क्याइ खेड्हा? अक्खे मेत्तुसि, “सुम्मा केबोःड्बा चाःन् यरिक् नेः?, कर चा केसुम्बा याःलिकहा? मेसुःन्तो॥ हेक्केःल्ले सुम्मा केबोःड्बा चाःल्ले कुन्दाड्बान् यरिक् याःलिकहा? चा सुम्मे पाङ्घुसिर फा?आइ खिनि? तुवा चोगेम्मे?ओ॥ 3 मेल्लुक्साःहा? पराबाहा?रे खुनि? लुम्मो पाङ्मनाबा कुड्सिःक् इङ्गा? पाङ्निड्लो॥ आल्ल पेगेम्मे?ओ॥ 4 खिनि? लाम्दिःक्को साब्रिहा?, सुःक्वाहा? हेक्क्याइ लाड्सुःफा? थेआइ मेयाड्डासिम्मेन्ने?ओ, हेक्क्याइ लाम्मो मनाहा?नु सेवा मयेम्मे?र मेहम्सिड्डेम्मिन्ने?ओ॥ 5 खिनि? आत्तिन् हिम्मो केलाःस्सि केरेक्नुःल्ले तगि कन् हिम्मो हारा? सनारुड् तानिरो ल?रिक् पाःत्तेम्मे?॥ 6 खेन् हिम्मो सनारुड् खोःमा ला?रुबा मना वा?ने फा?ग्र खिनि? सनारुड्डिन् खेप्पो वा? लाःल्लो, कर हेक्त्तड्बा मनाःन् होःप्ने फा?ग्र खिनि? सनारुड्डिन् खिनि?ओए याड्ना नुःइ ताःरो॥ 7 आत्तिन् हिम्मो खिनि? केवयि?, बा खेप्पोए वयेम्मे?आइ खिनि? केम्बिरिबा चामा थुड्माहा? चेम्मे? थुडेम्मे?, थेआइभेल्ले याःलिकिक्किन् नामयाक् खोःमा ला?रुरो॥ खिनि? हिम् थप्पे ताक्मेगन्देम्मिन्ने?ओ॥ 8 खिनि? आत्तिन् पाङ्जुम्मो केलाःस्सिल्ले लाड्दाःक्मा केम्बिरि? हेक्क्याइ खिनि? केम्दोःन्दि? केम्बिरिबा चाहा? चेम्मे?, 9 केदुक्पा केय?बाहा? वेःन्देम्मिन्ने?आइ अक्खे मेत्तेम्मिन्ने?, ‘निड्वा?फुहाइजुम्मिन् खिनि? निःत्ताइ त्येआइ वा?रो॥’ 10 कर आत्तिन् पाङ्जुम्मो खिनि? लाड्दाःक्मा केम्बिरिन्, खेन् पाङ्जुम्हा?ओबा लाम् हेड्घाःत्ति लःन्देम्मे?आइ खेड्हा? अक्खे मेत्तेम्मिन्ने?, 11 ‘आनिगे लाड्डो खिप्पुआइकेबप्पा खिनि? पाङ्जुम्मोबा खाम्हिःक्हा? खिनि? तक्लेड्वाओ आनिगे थाप्पुम्बेरो॥ हेक्केसाइ निड्वा?फुहाइजुम्मिन् खिनि? निःत्ताइ त्येआइ वा? केल?बा कुसिड् निःत्तेम्मे?ओ॥ 12 खासेन् येन्नो खेन् पाङ्जुम्मिल्ले कुदुक्खेःइग सादोमरे कुदुक्खेःन्नुःल्लेआइ केसाक्पा पोःइ फा?आइ मेल्निड्लो॥”

नसान् मेन्जोःक्मनाबा पाङ्जुम्हा?
मत्ति ११.२०-२४

13 “खोराजिन नु बेथसेदा पाङ्जुम्मोबा मनासे, चिःत्तेआइलक् स्येरो! खिनि? पाङ्जुम्मो पोःक्खेबा निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा? ताक्केभे?बाहा?रे खुनि? येक्कयक् तायर नु सिदोन्नो पोःक्खेआइ वयेल्लेग उन्जोःन्छा खेप्पोबा मनाहा? लायोलाम् हिन्दिगे फा?आइ सगि तेःत्तु मेजाक्सिड्डाइ खाप्पु मेजुःत्तिड्डामेन्॥ 14 कर खासेन् येन्नो खिनि? तुक्खेन्ःल्ले तायर नु सिदोन्ना मनाहा?रे खुनि? तुक्खेःन् थम्मा सुक्केदेप्पा पोःइलो॥ 15 हेक्क्याइ खिनि? कपर्नहुम पाङ्जुम्मोबा मनासे, साङ्ग्राम्पेदाइ थारिक् पेगिगे? केल?रिबि? मेःन्तो! खिनि?ग खेमायड्सड्थारिक् केध्ये?इरो॥

16 आत्तिल्ले खिनि? पाःन् खेप्पु?, खेल्ले आबाःन्निन्नाइ खेप्पु?॥ आत्तिल्ले केना?रि?, खेल्ले इङ्गा?आइ ना?आरो॥ हेक्क्याइ आत्तिल्ले इङ्गा? ना?आ, खेल्ले याप्पि केबाड्बेन्नाइ ना?रु?रो॥”

नु-नेत् (७२) हु?साम्बाहा? मेनु:इ मेदा:?

17 नु-नेत् (७२) हु?साम्बाहा? मेस:तेर मेदयेआइ येसु:न मेमेत्तु, "आदाइबे, खेने? केमिडडोग फेन्साम्हा? आनिगे युक्को मेदयेरो?"

18 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "माफेन्साम्मिन् सा:म्भे लेक्तेबा कुइसि:क् साङ्ग्राप्पेदाइलाम् मक्थेर पत्तेबा इङ्गा? नि:सुइ। 19 निड्मि:ल्ले कुमुक्साम् सम्दाइ इङ्गा? युक् पिनिड्डाड् वा?, हेक्क्याइ असे:क्पाहा? सम्दाइ खिनि? लाड्केघेगि?, ताड्साइखेबक्हा? केदो?रुम्मिम्, कर थेआइ केमेमेत्तिल्लो। 20 हेक्केसाइ फेन्साम्हा? खिनि? युक्को मेवा? फा?आइ मे:न, कर साङ्ग्राप्पेदाइडो खिनि? मिड् साप्तेआइ पप्पाल्ले चोगुल्ले स:त्तेम्मे?ओ।"

येसुरे पानुदिइ कुम्बा नोगेन् पिरु?

मत्ति ११:२५-२७, १२:१६-१७

21 खेन् येम्मो येसु:न् सेसेमाड्डिल्ले कुधिम् पो:क्खेआइ स:तेर पाये, "आम्बे, साङ्ग्राप्पेदाइ नु इक्सादिइ खाम्बे:क्माल्ले कुन्दाइबाए, इङ्गा? नोगेन् पिने, थेआइभेल्ले खेने?ग सिक्कुम्साबाहा? हेक्क्याइ चा:प्याहा?नु केमा?रुबा पा:न्निन् हिन्जा? हेक्क्याइबाहा? ओसे:नोधाक्त्तुसिरो। आम्बे, बा अक्खे चो:क्माए खेने? केसिरा? थाडेरो।"

22 "आम्बारे काक् पा:न्हा? पिराड्डाड् वा?रो। कुस्सा:न् हा:प्ये फा?आइ कुम्बारेरक् कुसिड् नि:त्तु?, वे?हा?रे कुसिड् मेनि:त्तुल्लो। हेक्क्याइ पानुदिइ पा:न् हा:प्ये फा?आइ कुसिड् मेनि:त्तु फा?आइ कुस्सा:ल्ले ओसे:न्धाक्त्तुसिबा मनाहा?रेरक् कुसिड् मेनि:त्तु?रो।"

23 हेक्क्याइ खुने? कुहु?साम्बाहा? लेप्पाइ हिंसिड्डाड् स्वा:त्ताइ मेत्तुसि, "खिनि?ग मु?इसाबानिड्डो, थेआइभेल्ले खिनि? मिक्किल्ले कनपा:न्हा? नि:सु?रो। 24 इङ्गा? सेक्खाए मेल्डि, यरिक् माड्निड्डाड् पा:न् केबा:प्याहा? नु हाइहा?रे खिनि? केनि:सुम्बा केघेप्सुम्बा पा:न्हा? नि:मा नु खेम्मा सा?रिक् निड्डा? मेजोगुआड् वये, कर मेड्घो:सुल्लो।"

नु:बा सामारि:ल्लेन् खेदा?

25 थिक् येन् सामयोथिम्साम्बाधिक् येम्सिड्डाड् येसु:न् पा:न्नो था:मा फा?आइ से:न्दोसु, "सिक्साम्बे, इङ्गा? मेन्नुपनाबा हिड्डमन् खो:मा थे चो:क्मा पो:इबे?"

26 हेक्क्याइ येसुरेआइ खेन् से:न्दोसु, "मोसारे साप्तेबा सामयोथिम् साप्ताओ थे साप्तेआइ पत? खेन् आक्खेल?रिक् कुसिड् केनि:त्तुबे?"

27 खेल्ले नोगप् पिरु, "खेने? केन्दाइबा निड्डाड् फुमाड्डिन् केरेक् केसिक्लुड्डाल्ले, केरेक् केसक्मासाम्मिल्ले, केरेक् केधुम्मिल्ले हेक्क्याइ केरेक् केनिड्डा?ड्डाल्ले, मि:म्मि मेत्ते?, हेक्क्याइ 'आप्फे:क्लुड्डमा? केदुक्खिड्डा कुइसि:क्के केहिम्बेसाइबाहा?आइलुड्डमा? तुक्तेसे?ओ।" +

28 हेक्के:ल्ले येसुरे खेन् मेत्तु, "खेने? केदड्डा नोगप् केबिरु?। हेक्क्याइ बा हेक्के चोगे?आइ मेन्नुपनाबा हिड्डमन्निन् केघो:सु?रो।" 29 कर खेल्ले साम्योनिबा था:म्मिड्डमा निड्डा? इ:त्तुआइ नु:बा लेड्डिड्डाल्ले से:न्दोसु, "इङ्गा? आहिम्बेसाइबाहा? हा:त्तिबे?"

30 येसुरे खेन् नोगप् पिरुआइ मेत्तु, "थिक्येन् लत्था मना:न् यरुसलेमलाम् यो येरिहोओ पेर पत्तेल्ले फा:न्दाहा?रे मेयाड्डुआइ कुदे:त्हा? मेभेन्नु मेबिरुआइ सि:मालिड्डो केरेर हाम्ब्रेक् मेहिप्तुआइ लाम्मो लाप्पेभुसु मेध।

31 हाबा खेन् लाम्मोलाम् निड्डा?फुसाम्बाधिक् ये:र पत्ते। खेल्ले खेन् मना:न् नि:सुसाइ मेनि:मना लेड्डिड्डाड्डाल्ले लाम् कबुधआइपेरो।

32 हेक्क्याइ हाबा खेन् लाम्मो माड्डिम्मो केभा?बा लेबिधिवक्काइ ये:र पत्ते खेल्लेआइ खेन् मना:न् नि:सुसाइ मेनि:मना लेड्डिड्डाड्डाल्ले लाम् कबुधआइपेरो। 33 कर सामरियास्मा मनाधिक् हाबा खेन् लाम्मोलाम् पेरबत्तेल्ले खेन् मना:न् नि:सुआइ लुड्डमा? तुक्त्तुरो। 34 खेन् सामरि:न् पेआइ का:न्देबा कुयाड्डे:क्को सिदा?इन् हु:त्तु पिरुआइ ते:त् चिरिक्वा?रे इभुत्तु पिरु, हेक्क्याइ कुअदड् सम्दाइ युक्खुआइ च्याड्डो:क्को ते?रुआड्

नु:रिक्काइ कम्ब्राइ मेत्तुरो। 35 कुदा:न्दिक्मा खेन् सामारि:ल्ले च्याड्डो:क् दाड्डान् नेत्ति युप्पायाड्डु पिरुआइ मेत्तु, 'कन् मना:न् नु:रिक्काइ कम्ब्राइ मेत्ते?ओ, इङ्गा? नु:ड्डा ताआल्ले कन्नाड्डो केला:प्या याड्डिन् हुड्डि पिनेरो।" +

36 हेक्क्याइ येसुरे खेन् से:न्लाप्तु, "कन् सुम्मि मनाहा?ओ आत्तिन् मना:न् फा:न्दाहा?रे मेयाड्डुबाल्लेन् केनु?बा कुहिम्बेसाइबा पो:क्खे फा?आइ केड:त्तुबे?"

37 खेन् सामयोथिम्साम्बाल्ले नोगप् पिरु, "खुने? कम्ब्राइ केमेप्पेल्लो।" हेक्क्याइ येसुरे खेन् मेत्तु, "पेगे?आइ खेने?आड् बा हेक्केए चोगे?ओ।"

येसुरे मार्था नु मरियम्मिन् तुमुसि?

38 आल्ल येसु:न् नु कुहु?साम्बाहा? मेबेर मेबत्तेल्ले थिक् पाड्भे?ओ मेगेरेआइ खेप्पो मार्था मेपनामाल्ले कुहिम्मो लाड्डा:क्मा पिरुसिआइ खेइहा? कुहिम्मो मेबे। 39 हेक्क्याइ माथरि कुन्सा? मरियम मेपनामानवये। खुने? दाड्डाल्ले कुलाड्डजक्पो युड्डिड्डाड्डु येसुरे पा:त्तुबा सिक्कुम्डिड्डु खाहुन्हा? खेप्पुरो। 40 कर माथरि तेरे तोमा यरिक् या:म्बक् चो:क्मा केबा:ड्डा पा:क्खेबाल्ले कुसक्मा हु?रु हेक्क्याइ पेआड् दाड्डान् मेत्तु, "आदाइबे, याम्पि कम्ब्राइ केमेत्तान्बि? इङ्गा? आन्सा?रेग क?यो या:म्बक् चो:क्मा मेभा?आन्बे। इङ्गा? या:म्बक्को हारा? फा?आनि फा?आइ मेत्ताइ पिराड्डे?ना।"

41 कर येसुरे मेत्तु, "मार्थाए, खेने?ग यरिक् पा:न्हा?ओ निड्डा? केबिरुआड्डु आबाडे तुक्खे केजा:त्तिड्डाड्डु केवा?रो, 42 कर केयेक्का लक् थिक्लक् वा?रो, हेक्क्याइ मरियमरेग खेन् नु:बा लक्किन्सेगुआड्डु वा?रो। खुने?नु खेन् लक्किन् नाप्पा सुक्मेदेलेल्लो।"

येसुरे तुवा चो:क्मा हु?रुसि?

मत्ति ६:९-१३, ७:७-११

11 थिक् येन् येसु:न् थिक् तेन्नु तुवा चोगेर युडे। खुने? तुवा चोगु सुरल्ले कुहु?साम्बाधिक् खे?यो त्येआइ मेत्तु, "युहुन्नारे कुहु?साम्बाहा? तुवा चो:क्मा हु?रुसिबा हेक्केए आदाइबा? आनिगेआइ तुवा चो:क्मा आहु?रे?ओ।"

2 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खिनि? तुवा केजोगुम्मिल्ले अक्खे पा:त्तेम्मे?, आनिगे पा:ए,

मनाहा?रे केमिड्डिन् सेसे मेड्डु:त्तु मिड्डो इड्डा:ड्डु केम्बिरु?।

केहाड्डुजुम्मिन् ताररो।

3 हेक्क्याइ थिक्पा:न्धक्का कुजा:न् आबिरे?ओ।

4 आनिगे लायोलाम् लेप्पि आबिरे?ओ।

हेक्केल?रिक्के आनिगेआड्डु आनिगे तक्केड्डाओ लायो केजो:क्पाहा? केरेक् लेप्पि पिरुम्मिम्बे?रो।

हेक्क्याइ निड्डा?सा?माओ आन्धा:सेन्ने?ओ।"

5 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? याम्मो मेत्तुसि, "आल्ल खेने? थिक् सेन्दिक् सेत्तुम्भक्किल्ले ते:ड्डाल्लो केबे:क्काइ अक्खे केमेत्तु, 'ते:इबे इङ्गा? सुम्मि खे:इड्डिक् थे?ला पिराड्डे?ओ। 6 थेआड्डुभेल्ले मा:ड्डानु

आन्जुम्भिक् त्येआड्डु वा?। खुने? पिमारे लागि चामा थुड्डमा इङ्गा? थेआड्डु मेगत्तान्लो। 7 हेक्के:ल्ले हिम् सिगाड्डलाम् खेल्ले नोगप् केबि?, 'इङ्गा? तुक्खे मेजा:त्ताड्डिन्ने?ओ! आन्दे:न्हा लाम्भे:प्पेन्एत्तेआड्डपत्तु, हेक्क्याइ याम्मो हिन्जा?बित्ताहा?आड्डु इङ्गा?नुए नेन्नाओ मेने। इङ्गा?

पो:क्माआड्डु खेने? थेमाआड्डु पिमा मेसुक्नेल्लो। 8 कर खेप्पेम्मे?, खेन् आबाडे कुन्दे:ड्डासाइ खुने? पो:क्काइ थेआड्डु मेबिरुन्लो, कर खुने? कुना मेधानेन्ल फा?आड्डु पो:क्काइ चाहाबा चो:क्का यारिक्के खेन् पिरु?रो।

9 हेक्के:ल्ले इङ्गा? मेत्तिड्डो-ना:क्तेम्मे?, हेक्क्याइ खिनि? केम्बिरु?रो, को:त्तेम्मे?, हेक्क्याइ खिनि? केघो:सुम्लो, लाम्भे:प्पेन्खक्खक्केमेत्तेम्मे?, हेक्क्याइ खिनि? लागि लाम्भे:प्पेन्हल्लो। 10 थेआड्डुभेल्ले हा:ल्ले ना:क्त्तु?, खेल्ले खो:सु?, हेक्क्याइ हा:ल्ले को:त्तु?, खेल्ले याड्डु?, हेक्क्याइ हा:ल्ले लाम्भे:प्पेन्खक्खक्केमेत्तु?, खेल्ले कुलागि लाम्भे:प्पेन्हल्लो। 11 खिनि?ओ

आत्तिन् पाःल्ले कुस्साःनू डा नाःक्किल्ले असेःवपेन्पिरुवे? ¹² हेक्क्याइ वाधिःनू नाःक्किल्ले ताइसाक्खेबवपेन्पिरुवे? ¹³ खिनि? फेन् निडवा? केगत्तुम्साइ आबाडे साःहा? नुःबा चिगःक्वाहा? पिमासि केलेस्सुम्मिल्ले, खिनि? साइग्राम्पेदाडुबा पाःल्लेआइ सेसेमाइडिन् खिनि? केनाःव्तुम्मिल्ले सेक्खासाइ केबिरि?एरो॥”

येसुःन् नु बालजिबुल
मति १२.२२-२९, ४३-४५, मर्कुस ३.२०-२७

¹⁴ थिक्येन् येसुरे थिक् कुबाःनू मेन्लःम्मनाबा केबा मनलाम् फेन्साम्मिन् नाःतु लःतुर पत्ते॥ खेन् फेन्साम्मिन् नाःतुदेःसुआइ खेन् मनाःनू पाःप्मा हेःवते॥ हेक्क्याइ मनाहा?रे खुनि? निडवा? मये, ¹⁵ कर कुभारे मेमेत्तु, “कल्लेग फेन्साम्हा?रे खुनि? हाइ बालजिबुलरे कुमुक्साम्मिल्ले फेन्साम्हा? नाःतु लःतुसि?रो॥”

¹⁶ हेक्क्याइ वे?हा?रे खुने? “साइग्राम्पेदाडुलाम् केयेबा फा?आइ निडवा? केमाबा मिक्सेःन्धिक्याप्मि ओसेःन्आधाक्ते?ओ” मेमेत्तुर येसुरे कुनिडवा? मेसा?रु॥ ¹⁷ कर येसुरे खेइहा?रे खुनि? निडवा?इन्निःसुआइ अक्खे मेत्तुसि, “आप्फेःक् लुम्पो केघेबा केधक्पाआइ केसेम्बा केरेक् हाइजुम्हा? मेमेक्लो॥ हेक्क्याइ आप्फेःक् लुम्पो केघेबा केधक्पाआइ केसेम्बा हिम्सयइहा?आइमेमेक्लो॥ ¹⁸ हेक्क्याइ माफेन्साम्मिन् आबाडे कुहाइजुम्मिल्ले कुदक्लेइवाओ पोःवने फा?ग्र आक्खेआइ कुहाइजुम्मिल्ले थरुवे? कर इइगा? बालजिबुलरे कुमुक्साम्मिल्ले फेन्साम्हा? नाःतुइ लःतुइसिइ फा?आइ खिनि? केबाःत्तुम्तो॥ ¹⁹ इइगा? बालजिबुललाम् फेन्साम्हा? लःतुइसिइने फा?ग्र खिनि? साःहा?रे थेमाःल्ले कुमुक्साम्मिल्ले मेलःत्तुसिबे? खेइहा?रे मेजोगुबा याःम्बक्किल्ले ए खिनि? पिर्बेःम्बो केधे?इआइ केवयि? फा?आइ ओसेःन्आधाक्लो॥ ²⁰ कर इइगा? निडवा?फुमाइडिल्ले कुमुक्साम्मिल्ले फेन्साम्हा? नाःतुइ लःतुइसिइलो, खेल्ले चोगुल्ले निडवा?फुहाइजुम्मिन् खिनि? लुम्पो त्ये चुरेआइ वा? फा?आइ कुसिइ निःत्तैम्मे?ओ॥”

²¹ “लच्छा केधुम्बा मनाःल्ले फेजा-फेयुम्हा? काप्सिइडाइ कुहिम्मिन् कोसुल्ले कुजिगःक्वाहा? सेःप्तुसि?रो॥ ²² कर खुने?नुःल्ले केधुम्बा मनाःनू ताःआइ खुने? नाःन्दु?, हेक्क्याइ सेःप्मा सुक्का ल?रिक् इःत्तुबा फेजा-फेयुम्हा? नु कुजिगःक्वाहा? नाप्तुदे?रुआइकुमनाहा?नु हास्सुरो॥

²³ हाःतु इइगा? लेप्माइ होःपू, खेन् आदक्लेइवाओ वा?॥ हाःल्ले इइगा?नु मेसुप्सुन्, खेल्ले सेःसुरो॥”

फेन्साम्मिन् नुःइ ताः
मति १२.४३-४५

²⁴ “फेन्साम्मिन् मनाओलाम् लःनू पेःक्किल्ले नाःस्मिइतेन् कोःल्ले सेइसेइबा तेन् हेइघाःत्ति पेःक्लो, कर खेल्ले आत्तान्नाइ मेपोःसुन्नाइअक्खे मेत्तेइ, ‘इइगा? लेरुइबा मनाःल्लोए नुःइडा पेःक्कारो॥’ ²⁵ हेक्क्याइ खेन् खेप्पो नुःइ ताःल्ले तगि यागेबा तेन्निन् मेदुगुआइ नुःबा मेजोगुबा निःसुरो॥ ²⁶ हेक्क्याइ खेन् पेःक्काइ आप्फेःक्नुःल्लेआइ सा?रिक् कु?इ केभे?बा वे? नुसि फेन्साम्हा? तारुसिआइ खेइहा? सिगाइ मेलाःत्ताइ मेयुइसिइलो॥ खेन् मनाःल्ले कुर्याक्वाम्मिन् तगिबानुःल्लेआइताप्फेःम्बा पोःइलो॥”

येसुरे सेक्खाबा सःप्माल्ले कुर्याःम्बेओ हु?रुसि?

²⁷ खुने? पारेर पत्तेल्ले खेप्पो मनलुम्पोलाम् थिक् मेन्छुमा?इन् यम्बा इक्लाओ पारेर, “खुने? सागेवाःम्मान् हेक्क्याइनुगेधुक्माइग मु?इसामारो॥”

²⁸ कर येसुरे पाःत्तु, “हेक्केग मेःनू, कर निडवा?फु पाःन्जाक्किन् केघेम्बा नु केइःप्पा केनाःप्पाहा?ए मु?इसाबासिरो॥”

येसुरे निडवा? केमाबा याःम्बक् चोःक्मा मेदेन्नेन्
मति १२.३८-४२

²⁹ मनाहा? खेप्पो यरिक् मेबोःरेर मेबेःल्ले येसुरे याम्पो मेत्तुसि, “कन्येम्पोबा मनाहा? कु?इगेभे?बासिरो॥ कइहा?रे निडवा? केमाबा

मिक्सेःनू मेगोःत्तु?, कर माइनिडवा?पाःनू केबाःप्पा योनार कुमिक्सेःन्नाइधो वे? मिक्सेःनू मेइघोःसुन्तो॥ ³⁰ आक्खेल?रिक् योनाःनू निनबे येक्यक्पा मनाहा?रे लागि मिक्सेःनू पोःक्खेआइ वये, खेन् हेक्केए मेन्छाम्साःन्नाइ कन् थाःक्किल्ले लागि मिक्सेःनू पोःइलो॥ ³¹ लाइगेत् पिसाइबा सिवा लाजे?स्मा हाइमान् † खासेन् येन्नो येम्सिइडाइ कन् येम्पोबा मनाहा?रे खुनि? तक्लेइवाओ पोःक्काइ पाःन्धिक्यत्तुसि?रो, थेआइभेल्ले खुने? सोलोमन हाइडिल्लेन् सिक्कुम्दिइ खाहुन् खेम्से सा?रिक् माःइघाबा लाजे?लाम् त्येआइ वयेरो॥ कप्पो सोलोमन हाइडिन्नुःल्ले पयम् यम्बान् वा?साइ केइघेप्सुम्मिल्लो॥ ³² निनबेओ केवा?बा मनाहा?रेआइ कन्थाःक्हा? खासेन् येन्नो पाःन्धिक्यत्तुसि?रो, थेआइभेल्ले योनार इइभन् सेःसुल्ले खेइहा? खुनि? लायोलाम् मेहिन्देआइ मेवये, कर कप्पो योनाःन्नुःल्लेआइ पयम् यम्बान् वा?साइ खिनि? केन्हिन्दिल्लो॥”

नासिइगेन् थक्किल्लेन् सेमि
मति ५.१५, ६.२२-२३

³³ “आत्तिल्लेआइ सेमिःनू हाःन्दुआइ नइमाल्ले मेसुःप्पुन् हेक्क्याइ मेजिक्खुन्नाइ, कर हिम् सिगाइ केलाःप्पाहा?रे मेनिःसुर फा?आइ चम्पम्बा तेन्ना युक्खु?रो॥ ³⁴ खेने? केमिक्किन् नासिइगेन् केधक्कोबा सेमिरो॥ खेने? केमिक्कननु?ने फा?ग्र, काक् नासिइगेन् केधक्किन् ओःत्तो॥ कर केमिक्कनफेन्ने फा?ग्र, काक् नासिइगेन् केधक्किन् खादाम्तो॥ ³⁵ खेल्ले चोगुल्ले खिनि?ओबा ओःत्तिःन् खादाम्माल्ले मेसुःप्पुन् फा?आइ सिइसिइ ल?रेम्मे?ओ॥ ³⁶ खेने? केनिडवा?साम्मिन् ओःत्तिल्ले कुधिम् वा?आइ खादाम्मान् होःपू फा?ग्र, सेमिःल्ले थो?रुबा हेक्केए खेने? केनिडवा?साम्मिन्नाइ ओःत्तो॥”

येसुरे साम्योसिक्साम्बाहा? पाःन्धिक्यत्तुसि?
मति २३.९-३६

³⁷ येसुरे पाःप्मा सुरुल्ले खेप्पो फरिसिधिक् त्येआइ खुने? चाजासे उःत्तुरो॥ हेक्केःल्ले येसुःनू कुहिम्पो पेआइ चाजासे युइसिइ॥ ³⁸ चामानुःल्ले तगि येसुरे कुहुक्किन् चोःक्थिम् कुइसिःक् वामेहपुम्बा निःसुल्ले, खेन् फरिसिःल्ले कुनिडवा? मयेरो॥ ³⁹ दाइबाल्ले खेन् मेत्तु, “खिनि? फरिसिहा?रे खोर्याःनू नू चेत्याःन्लाःक्कात्तक् वागेहपुत्तुम्, कर खिनि? सिगाइग मनाहा? केनाप्पुम् केदाःरुम्सिबा पाःन्हा? नु ताप्फेःम्बा पाःन्निःल्ले केदिम्मिआइकेवयि?रो॥ ⁴⁰ अदइसे, लाःक्कात्त केजोःक्पाल्ले सिगाइबान्नाइचोगुबा मेःम्बि? ⁴¹ कर केधिःप्सिर केगत्तुम्बा पाःन्हा? याइगोसा?बाहा? पिरेम्देःसेम्मिम्मे?, हेक्केःल्ले खिनि? सुत्थोए केबोःक्खि?रो॥

⁴² कर केजिःत्ति केस्ये?इरो फरिसिसे, थेआइभेल्ले खिनि?ग चुजुक्सा मारुक्किल्लेन् थिबोःइलक् निडवा?फुमाइडिन् केबिरुम्, कर निडवा?फुमाइडिन् मिःम्जि केम्मेत्तुम्मिन्, हेक्क्याइ वे?हा?आइ नुःरिक्काइ खासेन् केन्तोःन्दुम्मिन्तो॥ खिनि? तगिस्मान् केजोगुम्मिल्ले एगाइस्मान्नाइ केजोगुम्मिल्ले पोःक्खेबारो॥ ⁴³ फरिसिसे, केजिःत्ति केस्ये?इरो! खिनि?ग यहुदि चुम्तुइहिम्पो तुम्प्याइहाइ युक्नाहा?ओ युइमा खिनि? सिरा? थाइलो, हेक्क्याइ पाइजुम्हाःत्ति मनाहा?रे सेवा मेमेत्तिगेर केल?रि?रो॥ ⁴⁴ केजिःत्ति केस्ये?इरो! खिनि?ग सुत्तुइमैःन्नेबा इःप्पुइ हेक्के केलरि?रो॥ मनाहा?रे निडवा?ए मेइघोए खेन् इःप्पुइ सम्दाइ लाइमेघेःक्काइआसुत्थो मेबोःइलो॥”

⁴⁵ खेप्पो थिक् साम्योथिम्साम्बाल्ले खुने? मेत्तु, “सिक्साम्बे, खेने? अक्खेल?रिक् केबाःत्तिल्लेग आनिगेआइ चाःत्थिरक् केदेःसुरो॥

⁴⁶ कर येसुरे नोगप पिरु, खिनि? साम्योथिम्साम्बाहा?आइ केजिःत्तिरो, थेआइभेल्ले खिनि?ग केलिःप्पा कक्हेक्त्तइबा केसाक्पा थिम्हा? केजोगुम्माइ मनाहा? केगुःत्तुम्मिम्, कर खिनि?ग कक् याइयाइ ल?र फा?आइ आबाडे हुक्वोथिक्किल्लेआइ खेन् केन्नुसुम्मिल्लो॥ ⁴⁷ केजिःत्ति केस्ये?इरो, थेआइभेल्ले खिनि? पाधेबाहा?रे मेसेरुसिबा माइनिडवा?पाःनू

केबाःप्याहा?रेन् इप्पुइडिन् केजोगुम्लो॥ 48 खिनि?ग खिनि? पाधेबाहा?रे खुनि? याःम्बक्किन्नु तेन्दिइ केजोगुम्लो, थेआइभेले खेइहा?रे माइनिइवा?पाःन् केबाःप्याहा? मेसेरुसि, हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? इप्पुइडिन् खिनि? केजोगुम्लो॥ 49 खेले चोगुले निइवा?फुमाइडिल्लेन् सिक्कुम्दिइ कुनिइवा?इल्ले अक्खे पाःत्तुआइ पत्, 'खिनि?ओ इडगा? माइनिइवा?पाःन् केबाःप्याहा? नु सेःक्युक्मिबाहा? पाइघुइसिइ, कर खिनि? कुभा केसेरुम्सि, कुभा निडुम् केमेत्तुम्सिम्॥' 50 हेक्केःल्ले इक्सादिइ खाम्बेःक्माल्लेन् नावागेन् चइःत् न्नेस्सेआइधो केरेक् माइनिइवा?पाःन् केबाःप्याहा? केसेप्याहा?रे खोःमा केबोःइबा खुम्दिइडिन् कन् थाःवहा?रे मेघोःसुरो- 51 मेसेरुबा हाबिलरे कुमाक्खि?आइधो लेत्तिइतोःम्मादेन् नु माइहिम्मिल्ले कुलुम्पो मेसेरुबा जकरियारे कुमाक्खि? थारिक्पा खुम्दिइडिन् कन् थाःवहा?रे मेघोःसुरो॥

52 खिनि? साम्योथिम्साम्बासे, खिनि? केजिःत्ति केस्ये?इरो, थेआइभेले निइवा?फुमाइडिन् कुसिइ निःप्मा नेहिनिइवा? हम्मा तिमिक्किन् केदे?रुम्साइखिनि? आबाडेग केन्लासिन्तो॥ हेक्क्याइ निइवा?फुहाइजुम्पो लाःप्मा केगोःप्पा वे? मनाहा?आइ लाःप्मा केम्बाइधुम्सिम्मिल्लो॥"

53 हेक्क्याइ खुने? खे?योलांम पेआइ साम्योथिम्साम्बाहा? नु फरिसिहा?रे खुने? कुदक्लेइवाओ पाःप्पा मेहेःक्तुरो॥ खेन् येम्माइधो खुने? ताप्केःल्लिक् मेमेत्तुर यरिक् सेःन्दोहा? सेःन्मेदोसु॥ 54 हेक्क्याइ खुने? कुबाःन्नो तेम्मा फा?आइ खेइहा?रे इइ तइमा मेहेःक्तुरो॥

येसुरे निइवा? चिःप्माल्ले तक्लेड्डो साम्दिइ पिरुसि?
मति १०.२६-३३

12 खेप्पो निःत्सेन्देत्ते हेन्दिइडाइधो मनाहा? चिएत्तचित्तमेत्तिइल्ल मेजुप्से॥ हेक्क्याइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? अक्खेल?रिक् मेत्तुसि, "फरिसिहा?रे खुनि? खरेःइ केभइबा सिदा?लाम् सिइसिइ ल?रेम्मे?ओ! खेन् सिदा? फा?इन् खुनि? निइवा? चिःप्मान्लो॥ 2 मेधाःप्नेन्ल फा?आइ तेप्तेआइकेवा?बा पाःन् इग्र कुसिइ निःत्सेन्देत्तेन्ल फा?आइ मा?रेआइ केवा?बा पाःन् थेआइ होःप्लो॥ 3 खेने? खार्गेमाक्पाओ केबाःत्तुबा पाःन्निन् खार्गेओःप्पाओ इइभन् चोःक्लो॥ हेक्क्याइ स्वाःत्ताइ हिम् सिगाइ केबाःत्तुबा पाःन्हा? हिम् सम्दाइलाम् यम्बा इक्लाओ इइभन् चोःक्लो॥"

निइवा?फुमाइडिन्नु किःमा पोःइ
मति १०.२८-३१

4 "आन्जुम्से, हाःल्ले खिनि? नासिइगेन् थक्किन्लक् सेप्माआइधो थेआइ चोःक्मा मेसुक्तुन्, खेन्नु मेगिसेम्मिन्ने?ओ॥ 5 कर हाःल्ले किःमा पोःइ केल्?बा पाःन्निन् इडगा? मेत्तिइलो-हाःल्ले नासिइगेन् थक्किन् सेरुआइ खेमायड्सड्डो लाप्फुमा सुक्तु?, खुने?नुए किःसेम्मे?ओ!

6 डासि चुजुक्सा पुहा?रे याइनेच्छि मेलेक्नेन्बि? हेक्केसाइ निइवा?फुमाइडिल्ले खेइहा? आत्तिन्नाइ निइवा? मेभेःत्तुन्लो॥ 7 खिनि? थेगेःक्कोबा काक् थेगेःवइहा? खुने? निःरुआइ वा?रो॥ हेक्केःल्ले मेगिसेम्मिन्ने?ओ! खिनि?ग यरिक् चुजुक्सा पुहा?नुःल्लेआइ इमेल्लुइबा केजोगिरो॥"

लेप्पि मेम्बोःइमना लायो
मति १०.३२-३३

8 "आल्ले खेप्सेम्मे?ओ, हाःल्ले मना तगि येसुःन् नसाःन् चोगुइ ल?रिक् पाःत्तु?, इडगा? मेन्चाम्साःल्लेआइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुमाइलाइइबाहा?रे खुनि? तगि खेन् ताःक्तुइलो॥ 9 कर हाःल्ले मनाहा?रे खुनि? तगि इडगा? ना?आ, इडगा?आइ खेन् निइवा?फुमाइडिल्ले कुमाइलाइइबाहा?रे खुनि? तगि ना?रुइलो॥

10 हेक्क्याइ हाःल्ले मेन्चाम्साःल्ले कुदक्लेइवाओ फेन् पाःन्हा? पाःत्तु?, खेले लेप्पि खोःमा सुक्तु?, कर सेसेमाइडिल्ले कुदक्लेइवाओ माइचे?या पाःन्पाःत्तुबा पाःन्निन्लेन् लेप्पि मेघोःसुन्तो॥

11 मनाहा?रे खिनि? यहुदि चुम्लुइहिम्पो हेक्क्याइ सुहाइयुक्पाहा? नु हाइहा?रे खुनि? तगि खासेन् लोःम्मारें लागि केन्दे?रिल्ले, सेःप्सिइमारें लागि थेमा पाःप्माबे फा?आइ निइसाम्पो मेध्येम्मिन्ने?ओ॥ 12 हाबा खेन् येम्पो थे पाःप्मा पोःइ फा?आइ सेसेमाइडिल्ले खिनि? केहु?रि?रो॥"

कुनिइवा? केबाःक्पा याइसाकुन्धेसाबा मनाःन्

13 हेक्क्याइ खेन् मनालुम्पोलाम् थिक् मनाःल्ले येसुःन् मेत्तु, "सिक्सांम्बे, आम्भु?रे याइसाकुन्धेओबा इडगा? आलक्किन् पिआर फा?आइ मेत्ताइ पिराइडे?ओ॥"

14 येसुरे खेन् नोगप् पिरु, "लुइडाए, हाःल्ले इडगा? खिन्छि? लुम्पो याइसाकुन्धे केहाबा केबिबा चोगाइ इग्र खासेन्तोःम्बा चोगाइबे?"

15 हेक्क्याइ येसुरे याम्पो खेइहा? मेत्तुसि, "काक् खिःम्यक् चोःक्मोलाम् सिइसिइ ल?रेम्मे?ओ॥ थेआइभेले मनाःल्ले कत्तुबा मुल्लुकु याइसाकुन्धेओ खुने? सेक्खाबा कुहिइमन्निन् मेवा?नेन्तो॥"

16 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? खेदा?ओ मेत्तुसि, "थिक् याइसाकुन्धेसाबा मनाःल्ले यरिक् पोगुगेन् कुजाहा? सुप्सु?रो॥ 17 हेक्क्याइ खेले अक्खेल?रिक् निइवा? इःत्तु, 'आल्ल इडगा? थे चोगुइबे? कन् चाहा? युइमादेन्ने होःप्लो॥' 18 हेक्क्याइ अक्खेल?रिक् इःत्तु, 'आल्ल इडगा? अक्खे चोगुइ-उन्छोःन्बा चा युइदेन्हा? यःसुइडाइ कुसइ यम्बा चा युइदेन्हा? चोगुइसिइ॥ हेक्क्याइ काक् चाहा? नु आजिगःक्वाहा? खेप्पो युक्खुइसिइलो॥ 19 हेक्क्याइ इडगा? आबाडे अक्खे मेत्तिइडा, तेःइबे, यरिक् तइबे थारिक् केयोबा चा नु चिगःक्वाहा? सुप्सुइसिइडाइ वा?आरो॥ आल्ल कुसानुःरिक् युडे?, चे?, थुडे?आइ सःत्ते?ओ!'" 20 कर निइवा?फुमाइडिल्ले खेन् मेत्तु, 'कुनिइवा? केबाःक्पे, आइन् सेन्दिक्सा खेने? केहिइमन्निन् नुप्पाइ खेने? केसिःरो॥ हेक्केःल्ले खेने? केल्पुसुबा याइसाकुन्धेहा? हाःल्लेन् पोःइबाबे?" 21 हेक्क्याइ येसुरे मेत्तु, "आबाडे लागिर्क याइसाकुन्धेहा? केल्मुम्बाआइ निइवा?फुमाइ लेप्पाइ याइसाकुन्धेसाबा मेम्बोःइमनाबेन्नाइ बा हेक्केए पोःइलो॥"

निइवा?फुमाइडिल्ले कुम्साःहा? कम्ब्राइ मेत्तुसि?
मति ६.२५-३४

22 हेक्क्याइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "हेक्केःल्ले खेप्सेम्मे?ओ, खिनि? हिइमन्पो थे चामा नु नासिइगेन् थक्को थे चाइमा वाःप्पा फा?आइ निइसाम् मेजोगेम्मिन्ने?ओ॥ 23 थेआइभेले नेत्तिगेन् हिइमन्निन् चामा थुइमानुःल्ले यम्बरो॥ हेक्क्याइ नासिइगेन् थक्किन् चाइमा वाःप्पानुःल्लेआइ यम्बरो॥ 24 आःक्वाहा? ओमेत्तिम्मिन्ने?ओ-खेइहा?रे चा मेन्देःसुन् मेन्चुप्पुन्, चायुइदेन्नेआइ याइमेडघोःत्तुन्॥ हेक्केसाइ निइवा?फुमाइडिल्ले चाःत्तुसि? हिइघुसि?रो॥ खिनि?ग पुहा?नुःल्लेआइ आक्खेन् इमेल्लुइसाबा केजोगि? केल्?बा निइवा? इःत्तेम्मे?ओ॥ 25 निइसाम्पो केध्ये?इआइखिनि? हिइमन्पो कुमुक्थिक्काइ फोःमा केन्छुक्त्तुम्मिन्॥ 26 अक्त्तइबा चुक्सा याःम्बक्काइ चोःक्मा केन्छुक्त्तुम्मिन्निन्ले थेआइ खिनि? निइवा?बाल्ले केयेःक्खिबाबे? 27 आल्ल लि-लि फुइडिन् पोःबानओमेत्तेम्मे?ओ, खेइहा?रे खिः मेन्देःसुन् खिःआइ मेन्लःन्नेन्, हेक्केसाइ खेइहा? सोलोमन हाइडिल्ले कुनु?मा कुदाःमाओ कन् लि-लि फुइडिन्यारिक्काइनुःबा तेःत् मेजाक्सिइडिन्तो! 28 आइन् ताःन्दिक् मिओ लाप्केभुसिइबा प्याइसिगेन् इक्ताप्पोबा सुइफुइहा? निइवा?फुमाइडिल्ले हेक्केल?रिक् तेःत् चाक्त्तुसिल्ले खिनि? तेःत् केन्जाक्त्तिन्बि? नसाःन् केसुःम्बासे!

29 चामा थुइमाओर्क खिनि? निइवा? मेबिरेम्मिन्ने?ओ! खेले लागिग निइसाम्पोआइ मेध्येम्मिन्ने?ओ, 30 थेआइभेले इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा काक् सुवाइहा?रेआइ बा हेक्के मेइःत्तु?रो, कर साइग्राम्पेडाइबा खिनि? पाःल्ले कन्केरेक् पाःन्हा? खिनि? चाहाबा केजोगिबाननिःसुरो॥ 31 कर खुने? कुहाइजुम्मिन्लक् कोःत्तेम्मे?, हेक्क्याइ काक् कन् चिगःक्वाहा? खिनि? केम्बिरे?रो॥"

साङ्ग्राम्पेदाड्बा याड्साकुन्धे
मति ६.१९-२१

32 “चुक्सा मेल्लुक सुम्मे, मेगिसेम्मिन्ने?ओ, थेआड्भेल्ले साङ्ग्राम्पेदाड्बा खिनि? पा:ल्ले कुहाड्जुम्मिन् पिमा कुसिरा? थाडेआड् वा?रो। 33 खिनि? केगत्तुम्बा चिग:क्वाहा? सड्घेम्मे?आड् याड्गोसा?बाहा? पिरैम्दे:सेम्मिम्मे?ओ॥ हेक्केल?रिक् आप्फाल्लेआड् मेन्दे:ड्मना, मेन्ड्मनाबा सु:क्वाओ आप्फाल्लेआड् मेम्मेकमनाबा साङ्ग्राम्पेदाड्डोबा याड्साकुन्धेहा?रे थिम्सेम्मिम्मे?ओ॥ खेप्पो केघु:म्बाहा?रेआड् मेन्चु:त्तुन्, हेक्क्याड् कुब्बु:ल्लेआड् मेजनेन्लो। 34 थेआड्भेल्ले आत्तो खेने? याड्साकुन्धेहा? केयुक्खु?, खेप्पोए खेने? केनिड्वा?बेन् पे:क्लो॥”

निड्वा?इरे चसिबा सेवारोबाहा?
मति २४.४२-५१, मर्कुस १३.३२-३७

35 “खिनि? फ?ड:न् नु:रिक्काड् युप्सेम्मे?, हेक्क्याड् खिनि? सेमि:न् हा:न्देम्मे?आड्युक्खेम्मे?ओ॥ 36 हेक्क्याड् निड्वा? इरे चसिबा सेवारोबाहा? हेक्के खिनि? पो:क्खेम्मे?ओ॥ खुनि? दाड्बान् मे:क्खिक् साभाड्जा चासे पे:क्काड् नु:ड् ता:ल्ले खिमो लाम्धे:प्पेन्हम्मा फा?आड् खेड्हा? मेन्डम्मे बा मेयुड्लो। 37 हेक्क्याड् दाड्बान् नु:ड् ता:ड्ले, मेन्डम्मे खुने? केहाड्बार केयुड्बा सेवारोबाहा?रे मु?इसाम् मेघो:सु?, थेआड्भेल्ले खेल्ले आबाडे यारिप् चो:क्सिड्डाड् सेवारोबाहा? चामादेन्नो युक्खुसि? हेक्क्याड् चामा थुड्माहा? थाबु पिरुसि?रो। 38 हेक्क्याड् खेन् हिम्दाड्बेन् सेल्लुम्भक् खिरि तासाड् खेड्हा? मेन्डम्मे मेयुड्बा तुमुसि?रो॥ हेक्के:ल्ले सेक्खाए मेल्निड्, खेन् कुसेवारोबाहा?ग मु?इसाबासिरो। 39 हिम्दाड्बाल्ले खु:न्दिक्पेन् खु:न्छे ता: केल्?बा येम्मिन् निड्वा? खो:सुने फा?ग्र सेक्खासाड् खु:प्पा मेबाड्घुन् केल्?बा पा:न्निन् कुसिड् नि:त्तेम्मे?ओ॥ 40 खिनि?आड् आप्फाल्लेसाड् यारिप् वयेम्मे?ओ, थेआड्भेल्ले मेन्छाम्सा:न् यु: फा?आड् मेन्ड:त्ते केवयिल्ले खुने? यु:रो॥”

इड्जा:ड्गोम्बा सेवारोबा
मति २४.४५-५१

41 पत्रुसरे से:न्दोसु, “आदाड्बे, कन् खेदा?इन् आनिगे लागि केबा:त्तुबाबि, इ वे? केरेक्ले लागिआड् केबा:त्तुबाबि?”

42 दाड्बाल्ले मेत्तुसि, आत्तिन् सेवारोबान् नसा:न्साबा नु सिक्कुम्साबा चो:क्, खेन्निन् हिम्दाड्बाल्ले कुहिम्धा:ड्हा? ओमेप्पा युक् पिरु? हेक्क्याड् खेल्ले वे? सेवारोबाहा? येम्मेम्पो चामा थुड्मा पिरुसि?रो॥ 43 खेन् हिम्दाड्बान् नु:ड् ता:ल्ले खेन् सेवारोबाल्ले बा हेक्केए चोगुर वा?बा तुमुने फा?ग्र खेन् थुम्पो पिरु?रो॥ 44 इड्गा? सेक्खाए मेल्निड्, खेन् हिम्दाड्बाल्ले खेन् सेवारोबान् केरेक् कुयाड्साकुन्धे सम्दाड् युक् पिरु?रो॥ 45 कर आत्तिन् सेवारोबाल्ले खुने? कुनिड्वा?बो इड्गा? आन्दाड्बान् हारा मेदानेन् ल?रिक् ड:त्तुर च: थुड्?, हेक्क्याड् म:सिड्डाड् वे? सेवारोबा नु सेवारोमाहा? हिप्तुसि? ल:प्पुसि?र वा?ड्ले 46 मेन्ड:त्तेबा नु निड्वा? मेड्घोएबा येन्नो हिम्दाड्बेन् हिम्पो नु:ड् ताआड् खेन् सा?रिक् ते:म्भुक् यावतु?॥ हेक्क्याड् नसा:न् मेन्जो:कमनाबाहा?नु सौरिक् खुम्दिड् पिरु?रो॥

47 “हेक्क्याड् आत्तिन् सेवारोबाल्ले खुने? कुन्दाड्बाल्ले कुनिड्वा?इन्नि:सुसाड् खेन् कुडिसि:क् यारिप् मेम्बो:ड्डे कुन्दाड्बाल्ले कुनिड्वा? हेक्के मेजोगुन्लिंले खेल्ले सा?रिक् ते:म्भुक् खो:सु?रो॥ 48 कर हा:ल्ले कुन्दाड्बाल्ले कुनिड्वा?इन्मेनि:सुन्नाड् ते:म्भुक् चामा या:म्बक् चोगु?, खेल्ले मिसाक्कक् ते:म्भुक् चरो॥ हा:ल्ले यरिक् खो:सु?, खेल्लोलाम् यरिक्के ना:क्लो, हेक्क्याड् हा:ल्ले यरिक् लक्पेन्खो:सु? खेल्लोलाम्माड् यरिक्के ना:क्लो॥”

येसुरे येमेन्दड् तारु?
मति १०.३४-३६

49 “इड्गा? इक्सादिड् खाम्बे:क्मो मि के:त्छे त्याड्बारो, कर तगिसा मि ला:सेल्ले नु:बा पो:क्खेबारो॥ 50 इड्गा?आड् इनोगेन् तुक्खे:ल्लेन् बप्तिस्मा पो:ड्मा कत्तुड्लो॥ खेन् मेन्जु:त्ते थारिक् आसक्मा हु?सिड्डाड् वा?रो॥ 51 इड्गा? इक्सादिड् खाम्बे:क्मो सनारुड् ता:त्छे त्याड्बा फा?आड् केड:त्तुबि? मे:न्लो! इड्गा?ग मनाहा? सेम्मासि फा?आड् त्याड्बारो॥ 52 आल्लआड्धो डासि मना केवा?बा हिम्सयड्डो सुम्भुरे तक्लेड्वाओ नेप्फु, हेक्क्याड् खेन् नेप्फुरे खुन्छि? तक्लेड्वाओ सुम्भु मेबो:क्काड् खेड्हा? मेसेरो॥ 53 कुम्बा:न् कुस्सा:ल्ले कुदक्लेड्वाओ पो:क्, हेक्केल?रिक्के कुस्सा:न् कुम्बारे कुदक्लेड्वाओ, हेक्क्याड् कुम्मा:न् कुस्सा: मेन्छुमा?ड्ले कुदक्लेड्वाओ, हेक्क्याड् कुस्सा: मेन्छुमा?इन् कुम्मारु कुदक्लेड्वाओ पो:क्लो॥ हेक्क्याड् नो:प्पेन् कुम्बाड्लि:ल्ले कुदक्लेड्वाओ, हेक्क्याड् पाड्लिमेन्कुन्नी:प्पाल्ले कुदक्लेड्वाओ पो:क्लो॥”

येमुरेन्मिक्से:न्हा?
मति १६.२-३

54 हेक्क्याड् खुने? याम्पो यरिक् मनाहा? मेत्तुसि, “नाम्धा पिसाड् खाप्पि:प्पान् केनि:सुम्मिल्ले आल्लोसा वाहित् था:? फा?आड् केबा:त्तुम्, हेक्क्याड् हेक्केल?रिक् वाहित् था:?॥ 55 लाड्गोन्बा सुरित् केजड्डिन् हु:ल्ले आल्ल सा?रिक् हाड्वा ल?रिक् केबा:त्तुम्, हेक्क्याड् हेक्केए पो:ड्॥ 56 खिनि? कुनिड्वा? केजि:प्पासे, अक्खेल?रिक् इक्सादिड् खाम्बे:क्मो नु तर:ड्दिड्ताड्साड्डोबा पा:न्निन् ओगेमेत्तुम्माड् ता:न्दिक् केबो:ड्बा पा:न्निन् केबा:त्तुम्, कर कन् येम्पो केदा:बा मिक्से:न्हा? थेआड् कुसिड् केन्नि:त्तुम्मिन्बाबे?”

बिप्पुड्नु नादड् चो:क्मा
मति ५.२५-२६

57 “खिनि? इड्गा? चोगुड्बा या:म्बक्किन् नु:बा बि मे:म्बि फा?आड् थेआड् आबाडे केन्छेन्दुम्मिन्बाबे? 58 खेने? आप्तिक् केगु:प्पेन्नु खासेन्हिम्पो केबे:क्किल्ले, लाम्पोसा फोत्या केगु:प्पेन्नु नादड् चोगे?ओ॥ मे:न्ने फा?ग्र खेल्ले खेने? खासेन्तो:म्बाल्लो केदे?आड् खेन् खासेन्तो:म्बाल्ले तिलिड्गाहा?रो हुक्केसुप् हेक्क्याड् खेड्हा?रे पुड्लाहिम्पो केम्धेक्लो॥ 59 हेक्क्याड् हुड्मा केबो:ड्बा काक्साम्बा:न् याड् मेन्हुड्डे थारिक् खेप्पोए केयाक्लो॥”

लायोलाम् हिन्छिड्मा

13 खेन् येन्नो खेप्पो केवा?बा कुभा मनाहा?रे येसु:न् मेमेत्तु, “अक्खेल?रिक् गालिलिहा? सिदुड्जभा चो:क्कि मेयागेल्ले रोमि सुहाड्गोम्बा पिलातसरे खेन् सिदुड्जभा केजो:क्पाहा? सेप्पा पाड्घुसिरो॥” 2 हेक्के:ल्ले येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, “हेक्के पो:क्खे फा?ले खेन्गालिलिहा? सा?रिक् लायोबा मेजोगे फा?आड् केड:त्तुम्बि? 3 मे:न्लो! खिनि?आड् खिनि? लायोलाम् केन्हिन्दिन्ने फा?ग्र बा हेक्केए केबो:क्खि?आड् केमेगि?रो॥ 4 हेक्क्याड् सिलोआम जड्हिम्मिल्ले के:प्पु सेरुसिबा थिक्-येत् (१८) मनाहा? यरुसलेम्पो काक्नु:ल्ले सा?रिक् लायोबा मेजोगे फा?आड् केड:त्तुम्बि? 5 मे:न्लो! खिनि?आड् खिनि? लायोलाम् केन्हिन्दिन्ने फा?ग्र बा हेक्केए केबो:क्खि?आड् केमेगि?रो॥”

सिड्से? मे:न्नेबा सिड्बुड्

6 हेक्क्याड् येसुरे खेड्हा? खेदा?ओ मेत्तुसि, “थिक् मना:ल्ले प:त्छे?बुड्माथिक् ले:त्तु॥ खुने? प:त्छे?बुड्मो कुजा? को:त्छे त्ये, कर मेघो:सुन्॥ 7 खेल्ले इक्केगो:बान् उ:त्तुआड् मेत्तु, ‘इड्गा? तड्बे सुम्सिआड्धो कन् प:त्छे?बुड्मो कुजा?इन् ओमेत्तुड्ल वा?आ, हेक्केसाड् इड्गा? मेड्घो:बान्लो॥ आल्ल कन् ताडे?आड् सेरे?॥ थेआड् खाम्मिन्

आम्बा चासोःक्खुबाबे ॥⁸ खेन् इक्केगोःबाल्ले मेत्तु, 'आदाइबे, आइलाम्बा पःत्ते?बुडमान् लेराइ पिराड्इ?आइ इडगा? कुधिरि तःयुड्डाइ मल याक्त्तुइ ॥⁹ हेक्क्याइ आन्नेम्मा? कुजा? थोःक्तेने फा?ग्र नुःबा पोःक्खे, मेधोःक्तेन्ने फा?ग्र ताडेदेःसे?ओ ॥¹⁰''

नाःम्सिड्येन्नो येसुरे एःक्थुःक्कि मेन्छुमा?इनवेःन्दु?

¹⁰ हेक्क्याइ थिक् नाःम्सिड्येन्नो येसुरे यहदि चुम्तुडहिम्मो निसाम् हु?रुसरि यागेल्ले ¹¹ खेप्पो तडबे थिक्-येत्ताडधो (१८) उधुक्के फेन्साम्लिल्ले याड्युआइ कुएःक् उःक्खु? केल?मा मेन्छुमा?थिक् वये ॥ खेल्ले कुएःक् सल्लिक् सम्मा मेसुकत्तुन्नाइवयेरो ॥¹² येसुरे खेन् मेन्छुमा?इन निःसुआइ उःत्तुआइ मेत्तु, "आल्लो उधुक्के फेन्साम्लिल्ले खेने? केलेरे केधेरो ॥"¹³ हेक्क्याइ खेन् उःक्खु?बा कुएःक्को हुक्किन् नेस्सु पिरु ॥ खिमो खेन् मेन्छुमा?इन नुरेआइ कुएःक्किन् सल्लिक् सन्छुआइ निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनारा फोःसुरो ॥

¹⁴ कर नाःम्सिड्येन्नो येसुरे खेन् मेन्छुमा?इन नुसुबाल्ले चोगुल्ले यहदि चुम्तुडहिम्मोबा लाम्लोःबान् कुसाक्केन् पोगेआइ खेप्पो मनाहा? मेत्तुसि, "येत्ताम्थिक्को तुक्सि (६) येन् थारिक् याःम्बक् चोःक्मा सुक्तेत् ॥ हेक्केःल्ले नाःम्सिड्येन्नो मेःन्, कर वे? येन्हा?ओ नुसिडसे त्येम्मे? ॥"

¹⁵ येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, "खिनि? कुनिड्वा? केजिःप्पासे, नाःम्सिड्येन्नो खिनि? थाःडडोलाम् पित्हा? इग्र अदइहा? केलेरुस्सिम्माइ च्वाःत् थुडसे केदे?रुस्सिम्बि मेःम्बि? ¹⁶ कन् अब्राहामरे कुहिसयड्बा मेन्छुमा?इन तडबे थिक्-येत्ताडधो (१८) माफेन्साम्लिल्ले थुःन्दुआइ वये ॥ कन् नाःम्सिड्येन्नो खेन् माफेन्साम्लिल्ले कुडधेःडडोलाम् लेप्पा नुःबाबि मेःम्बि?" ¹⁷ येसुरे हेक्के पाःत्तुल्ले कुदक्केइवाओ केबाःप्पाहा? केरेक् मेःन्ःदेरो ॥ कर मनाहा? येसुरे चोगुबा निड्वा? केमाबा पाःत्तिल्ले चोगुल्ले मेसःत्तेरो ॥

निड्वा?फुहाइजुम्मिल्ले कुयाःम्बेओ नेत्ति खेदा?

मत्ति १३.३१-३३, मार्कुस ४.३०-३२

¹⁸ हेक्क्याइ येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, "निड्वा?फुहाइजुम्मिन् आव्तड्बा चोःक् फा?आइ थेमाःन्नु तड्युड्बाबे? ¹⁹ कड्ग यःड्गे? या?रिःम्बा हेक्के चोःक्को ॥ खेन् इक्ताप्पो लेप्पाआइ लिड्हेक्क्याइसिड्बुड् हेक्के यम्बा पोःड्लो ॥ हेक्क्याइ कुबोराःक्को पुसाहा?रे हाप् मेजोगु?रो ॥"

²⁰ हेक्क्याइ येसुरे खेड्हा? याम्मो सेःन्दोसुसि, "निड्वा?फुहाइजुम्मिन् इडगा? थेमाःन्नु तड्युड्बाबे? ²¹ कड्ग फे?रुम्मो याक्मनाबा सिदा? हेक्दड्बा चोःक्को ॥ थिक् मेन्छुमा?इल्ले यरिक् फे?रुम्मो मिसाक् सिदा?इन याक्त्तु हेक्क्याइ सिदा?इल्ले मेःनयुक्के थारिक् स?रु युक्खुरो ॥"

चिभिःत्किःप्पा लाम्

मत्ति ७.१३-१४

²² हेक्क्याइ येसुःन् यरुसलेम पेरे पत्तेल्ले लाम्लो केनेबा पाड्जुम्हा?ओ निसाम्हा? हु?रुसरि पेरो ॥²³ कुभारे खुने? सेःन्मेदोसु, "दाइबे, सुःल्लिक् मनाहा?रेरक् सेन्नाप् मेघोःसु?बि?"

येसुरे खेड्हा? नोगप् पिरसि, ²⁴ "चिभिःत्किःप्पा लाम्थेःप्पोलाम् निड्वा?फुहाइजुम्मो लाःप्पा तस्मिन् चोगेम्मे?ओ ॥ यरिक् मनाहा?रे तस्मिन् मेजोगु?, कर लाःप्पा मेन्छुक्त्तुन्लो ॥²⁵ हेक्क्याइ हिम्दाइबाल्ले लाम्थेःप्पेन्सुबु? ॥ हेक्केःल्ले खिनि? लाःक्कात्ताम् लाम्थेःप्पेन्केहिप्तुम्ल केमेत्तुम्, 'आनिगे लागिआइ लाम्थेःप्पेन्हन्दे आबिरेना!' कर खुने? अक्खेल?रिक् नोगप् केबिरि?, 'खिनि? आत्तोलाम् केदये?इबे? इडगा? कुसिड् मेनिःत्तिड्डिन्लो ॥"²⁶ हेक्केःल्ले खिनि? याम्मो केबाःत्तुम्, "आनिगे खेने?नुए सौरिक् युड्मनाआइ चाःमना थुड्मनारो, खेने?ग आनिगे लाम्लो निसाम् केहु?रुसरिरो ॥²⁷ कर खुने? नोगप् केबिरि?, 'सेक्खाए इडगा? कुसिड् मेनिःत्तिड्डिन्लो, आत्तोलाम् केदये?इबाबे? ताक्केभे?बासे, कप्पोलाम् पेगेम्मे?ओ!'

²⁸ हेक्केःल्ले खिनि? अब्राहाम, इसहाक, याकुब, नु माड्निड्वा?पान् केबाःप्पाहा? निड्वा?फुहाइजुम्मो मेयुड्बा केनिःसुम्सिम्, कर आबाडेग

लाःक्कात् लाप्केम्भुसिआइ केहाबिर केभिःक्तिर येत्तुक्खेःल्ले हाबो?बान् केयेःक्खुम्लो ॥²⁹ काक् पिसाइलाम् नु काक् लाजे?लाम् मनाहा? निड्वा?फुहाइजुम्मो मेदाआइ साभाइजा चासे मेयुड्सिड्लो ॥³⁰ खेप्पो आल्लो यम्लाबा मनाहा? ताःन्दि चुक्सा मेबोःड्, हेक्क्याइ चुक्सा मनाहा? यम्लाबा मेबोःड्लो ॥"

³¹ बा खेन् येम्मो खे?यो कुभा फरिसिहा? मेदयेआइ येसुःन् मेमेत्तु, "खेने? कप्पोलाम् हारा लःन्दे पेगे?ओ, थेआइभेल्ले हेरोद हाड्डिल्ले खेने? सप्पा निड्वा? चोगुआइ वा?रो ॥"

³² येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, "पेगेम्मे?आइ खेन् किदिःप्पान् अक्खे मेत्तेम्मे?ओ-'आडन् नु ताःन्दिक् इडगा? फेन्साम्हा? नाःत्तुड् लःत्तुड्डिड्डाइ मनाहा? नुसुड्डिड्डि हेक्क्याइ सुम्सिगेःक्पा येन्नो इडगा? आयाःम्बक्किन् सुरड्लो ॥³³ कर इडगा? आडन्, ताःन्दिक् नु आत्तेन्दाःन् खेतथोए पेःक्कार पत्ता, थेआइभेल्ले यरुसलेम लाःक्कात् वे? देन्ना माड्निड्वा?पान् केबाःप्पाहा? सप्पासि मेनु?नेन्लो ॥"

येसुरे यरुसलेम्मिन् लुड्मा? तुक्त्तु?

³⁴ यरुसलेम्मोबा मनासे, यरुसलेम्मोबा मनासे, खिनि?ग माड्निड्वा?पान् केबाःप्पाहा? केसेरुस्सिम्, निड्वा?फुमाड्डिल्ले खिनि?ओ पाड्युसिबा इडसाबाहा? लुड्डिल्ले केबःत्तुस्सिम्लो ॥ आक्खेन् लेड् खिनि? मु?इदाइसाहा? वामाःप्पाल्ले वाज्याःक्हा? कुप्तुसिबा कुड्डिःक् खिनि? साःहा? सुम्पासि निड्वा? चोगुड्, कर खिनि? केन्देन्दिन्लो ॥³⁵ ओमेत्तेम्मे?ओ, निड्वा?फुमाड्डिल्ले केहिम्मिन्लाम्थेःप् चिएत्तुएत्तु?रो ॥ थेआइभेल्ले खिनि? सेक्खाए मेल्लिड्, 'दाइबाल्ले कुमिड्डो केदाःबान् मु?इसाबारो' † ल?रिक् केम्बाःत्तुम्मिन् थारिक् याम्मो याम्पि केनिःसिन्लो ॥"

येसुरे याम्मो नाःम्सिड्येन्नो वेःन्दुसि?

14 थिक् नाःम्सिड्येन्नो येसुःन् लत्था फरिसि लाम्लोःबाल्ले कुहिम्मो चाजासे पे ॥ खेप्पो मनाहा?रे खुने? मेधोःप्सुआइ मेवये, ² थेआइभेल्ले खुने? कुदगि कुलाइ कुहुक् हःप्पुबा मनाथिक् त्ये ॥ ³ हेक्क्याइ येसुरे साम्योथिम्साम्बाहा? नु फरिसिहा? सेःन्दोसुसि, "नाःम्सिड्येन्नो केदुक्पा मनाहा? वेःम्मासि नु?बि?"

⁴ कर खेड्हा?रे थेआइ नोगप् मेम्बिरुन् ॥ हेक्केःल्ले येसुरे खेन् मनाःन्सम्माइ कुहुक् नेस्सुर नुसुआइ पाड्युडेःसुरो ॥⁵ हेक्क्याइ येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, "नाःम्सिड्येन्नो खिनि? साः इग्र पिथिक्केःम्बा लुम्बाःत्तो मक्था लाःत्तिल्ले खिनि? खिमो लाःक्कात् केउःक्खुम् केलःत्तुम्बि मेःम्बि?" ⁶ कर खेड्हा?रे थेआइ नोगप् पिमा मेन्छुक्त्तुन्लो ॥

तरेबारे खेदा?

⁷ येसुरे खेन् साभाइजाओ उःप्पनाबा मनाहा?रे तुम्प्याइहाइ युक्नाहा? मेसेगुर मेयुडेबा निःसुआइ खेड्हा? कन् खेदा?इन मेत्तुसि- ⁸ "खिनि? मेःक्खिम् साभाइजाओ तरे केम्डःत्तिने फा?ग्र तुम्प्याइहाइ युक्नाओ मेयुडेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेल्ले खिनि?नुःल्लेआइ मिड्सोदाइबा मनाःन् तरे उःत्तेआइ वा?ने फा?ग्र ⁹ खेन् हिम्दाइबान् ताआइ 'खेने? कन् युक्नान् खुने? लेरेबिरे?आइ यो खाम्लोओ युडे?ओ' केमेल्ले फा?ग्र केनाधारो ॥¹⁰ खेल्ले कुलेक्वा तरे केम्डःत्ते फा?ग्र खेने? यो खाम्लोओ युड्सिड्डे?ओ ॥ हेक्केल?रिक् हिम्दाइबेन् ताआइ 'मेःन् आदाइबे, खेने? थो तुम्प्याइहाइ युक्नाओ युडे?ओ' केमेल्ले फा?ग्र खे?यो खिरि केवा?बा तरेबाहा?रे खुनि? तगि खेने? केमिड्सो पोःरो ॥¹¹ थेआइभेल्ले हाःत् यम्बा लेड्सिड् खेन् चुड्जिगेन्साः पोःड्लो, हेक्क्याइ हाःत् चुड्जिगेन्साः लेड्सिड् खेन् यम्लाबा पोःड्लो ॥"

¹² हेक्क्याइ येसुरे हिम्दाइबान् अक्खे मेत्तु, "खेने? अक्खेल?रिक् चामुक् थिमुक् केसेःसुल्ले केन्जुम्हा?, केम्भु? केन्सा?हा?, केगा?इ सोधोःक्हा? नु याड्साकुन्धे केगप्पा पाड्भे?साबाहा? मेउःत्तेसेन्ने?ओ, थेआइभेल्ले

खेइहा?रेआइ खेने? केम्ःताइ चामुक् थिमुक् केम्बिर याइना केम्ःक केम्बि?रो॥¹³ कर खेने? चामुक् थिमुक् केसे:सुल्ले याइगेसा?बाहा?, केदुकपाहा?, लाइसक्पाहा? नु मिक्फ:म्बाहा? उ:त्तेसे?ओ॥

¹⁴ हेक्के केजोगुल्ले खेने? मु?इसाम् केघो:सु?, थेआइभेल्ले खेइहा?रे थेआइ मेन्गनुन्नाइ खेन् याइना हुइमा मेन्छुकुन्लो॥ कर साम्योनिबा मनाहा? सि:मेन्लाम् याम्मो मेहिङ्डिल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खेने? काक् नु:व्तु केबि?रो॥”

पयम् साभाइजारेन्खेदा?
मति २२.१-१४

¹⁵ खुने?नुए सोरिक् केयुइबा थिक्किल्ले कन् पा:न्निन् खेप्सुआइ पा:त्तु, “निड्वा?फुहाइजुम्बा चामुक् थिमुक्को चा केजाबाहा?ग मु?इसाबासिरो॥”

¹⁶ येसुरे खेन् मेत्तु, “थिक् मना:ल्ले यम्बा साभाइजा से:मा निड्वा? चोगुआइ यरिक् तरेहा? उ:त्तुसि॥¹⁷ हेक्क्याइ काक् यारिप् पो:क्खेआइ कुसेवारोबाथिक्केन् चामा थुइमा यारिप् पो:क्खे, आल्ल त्येम्मे?ओ फा?आइ तरे उ:त्ते पाइघुदे:सुरो॥”¹⁸ कर खेन् मनाहा? साभाइजाओ मेम्बे:कमना मेलाम्सिडलो॥ थिक्सिगे:क्पाल्ले मेत्तु, “इङ्गा? प्याइसिगेन् इक्ताप इड्डुडुडाइ वा?आ, हेक्क्याइ खेन् ओमेत्ते पे:क्मा पो:इ, हेक्के:ल्ले साभाइजाओ ता:मा मेसुककान्लो॥ लेप्पि पिराइडे?ओ॥”¹⁹ वे? मना:ल्ले मेत्तु, “इङ्गा? कुगाप् डासि पित्याहा? इड्डुडुडुडाइ वा?आ॥ खेइहा? थो:इमा सा?मासि पो:इ, हेक्के:ल्ले इङ्गा? साभाइजाओ ता:मा मेसुककान्लो॥ लेप्पि आबिरे?ओ॥”²⁰ हेक्क्याइ आल्लसाइ वे? मना:ल्ले अक्खे मेत्तु, “इङ्गा?ग खारक् मे:क्खिक् चोगुडुडाइ वा?आ, हेक्के:ल्ले साभाइजाओ ता:मा मेसुककान्लो॥²¹ हेक्क्याइ सेवारोबाल्ले पेआइ कुन्दाइबान् बा हेक्के खेन् पा:न्निन् मेत्तु॥ हेक्के:ल्ले खेन् मना:ल्ले सा?रिक् कुसिक् पो?गेआइ खेन् कुसेवारोबान् मेत्तु, ‘हारा पेगे?आइ पाइजुम्मोबा लाम् लाम् केवा?बा याइगेसा?बाहा?, केदुकपाहा?, लाइसक्पाहा? नु मिक्फ:म्बाहा? उ:त्ते तारेसे?॥”²² हेक्क्याइ खेन् सेवारोबान्नाइ पेआइ बा हेक्के चोगुआइ नु:क्खे त्येआइ मेत्तु, ‘आदाइबे, खेने? केबा:त्तुबा हेक्केए इङ्गा? चोगुइ, आल्लसाइ यरिक् युइमा तेन्हा? नेरो॥’²³ हेक्के:ल्ले कुन्दाइबाल्ले खेन् मेत्तु, ‘हेक्केने फा?ग खेने? पाइभे?ओ पेगे?आइ लाम् लाम्मो केवा?बा मनाहा? हारा साभाइजाओ मेदारए पो:इ फा?आइ उ:त्ते तारेसे?ओ॥ हेक्केल?रिक् कन् आहिम्मिन् सधेक्त्तिम्लरो॥’²⁴ उ:प्पनाबा तरेबा आत्तिल्लेआइ इङ्गा? से:सुइबा साभाइजाओ चामा मेघो:सुन्तो॥”

हु?साम्बा पो:इमा तुक्खे:न्
मति १०.३७-३८

²⁵ थिक्लेइ यरिक् यरिक् मनाहा?रे येसुरे कुए:क् कुए:क् मेना:त्तु मेवयेल्ले खुने? खिरि हिंसिडुडाइ मेत्तुसि, ²⁶ “इङ्गा? याम्पि केदिम्बाल्ले कुम्मा-कुम्बासि, कुमे:त्-कुस्सा:हा?, कुम्भु? कुन्सा?सि, कुन्ने? कुन्सा?सि, हेक्क्याइ कुहिड्डमन्निन् इङ्गा?नु:ल्लेआइ सा?रिक् मि:म्जि मेत्तुने फा?ग खेइग इङ्गा? आहु?साम्बा पो:इमा मेसुकनेन्तो॥²⁷ हेक्क्याइ खेने? केसिलाम्साक्मा सिङ्डिन् आबाडे केबइसिडुडाइ इङ्गा? केन्दिम्मान्ने फा?ग आहु?साम्बा पो:इमा केन्छुकनेन्तो॥²⁸ आल्ल निड्वा? इ:त्तेम्मे?, खिनि?ओ थिक्किल्ले यम्बा चइहिम् चो:क्मा निड्वा? चोगुल्ले, चो:क्मानु:ल्ले तगि खेन् सु:प्पाल्ले आक्खेन् याइसाकुन्धे चाहाबा चो:क् ल?रिक् निडसे:क् चोगुबि मे:म्बि? ²⁹ मे:न्ने फा?ग हिम् पाइयक् नेमाग सुक्तु, कर खेन् चो:क्मा सु:प्पा मेसुकुन्तो॥ हेक्क्याइ कन् केनि:बा केघेम्बा मनाहा?रे खेन् अक्खे मेमेत्तु किना:न्दि मेबिरो, ‘खेने? हे:क्माग केहे:क्तु, कर सु:प्पा केन्छुकुन्तो!’

³¹ आल्ल लच्छा थिबो:इ हेन्छिइ (१०,०००) थक्सुबा केगप्पा हाइडिल्ले वे?स्मा निबो:इ हेन्छिइ (२०,०००) थक्सुबा केगप्पा हाइडिन्नु थइ चो:क्से पे:क्मानु:ल्ले तगि खेल्ले युइसिडुडाइ खेन् वे?स्मा हाइडिन्नु ना:म्मा सुक्तु बि मे:म्बि फा?आइ नु:रिक्काइ निड्वा? इ:त्तु?रो॥³² खेल्ले खेन् हाइडिन्नु ना:म्मा मेसुकुन्ना नि:न्धो चोगुने फा?ग खेल्ले खेन् हाइडिन्नु लाम्मो थइ चो:क्से फेन्ल पत्तिल्लेसा हाइलाइडबान् पाइघुआइ नादइ चोगु?रो॥

³³ हेक्केल?रिक्के खेने? केगत्तुबा काक् पा:न्हा? केन्लेरुन्ने फा?ग इङ्गा? आहु?साम्बा पो:इमा केन्छुकनेन्तो॥

मेल्लिम्मानाबा युम्
मति ५.१३, मर्कुस ९.५०

³⁴ युम्पिइग नु:बाए चो:क्, कर युम्पिल्ले कुलिम्मेन् मा:बे:वने फा?ग याम्मो केलिम्बा चो:क्मा सुक्मेदेलेन्तो॥³⁵ हेक्क्याइ खेइग इक्ताप्पो म:ल्लाइ मेबो:इनेन् मनाहा?रे बा हेक्केए लाप्पेभुसु मेदे:सुरो॥ हेक्क्याइ आबा:न्निन् नु:रिक्काइ खेप्सेम्मे?आइ कुसिङ्गि:त्तेम्मे?ओ!॥”

लाम्मोबो:प्पाआइ केमाबा मेल्लुकु
मति १८.१२-१४

15 थिक्येन् यरिक् ए:इयाइ केभो:इबाहा? नु वे? लायोबाहा? येसुरे कुबा:न् खेप्से खुने? कुघिरि मेजुप्सेल्ले² फरिसिहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा? कानाक्नाक् मेल?रेर अक्खे मेबा:त्तु, “कन् मना:ल्लेग लायोबाहा?आइ ता:क्तुसिआइ सोरिक् युइडाइ चाजारो॥”³ हेक्के:ल्ले येसुरे खेइहा? खेदा?थिक् मेत्तुसि-⁴ “खिनि?ओ किथिक् (१००) मेल्लुक्हा? केगप्पा मना:ल्ले लच्छा:न् मासुल्ले फाइ-फाइ (९९) मेल्लुक्हा? चाराम्मादेन्ने लेरुधसिआइ खेन् केमाबेन् मेड्घोए थारिक् मेगो:त्तुन्बि?⁵ खुने? खेन् केमाबा मेल्लुक्केन् खो:सुआइ कुभक्ताइडो पक्खुर स:त्तल नु:इ ता:रो॥ हेक्क्याइ कुन्दे:इ कुन्जुम्हा? नु कुबाइभे?साबाहा? अक्खे मेत्तुसिरो, ‘हौ! आल्ल आनि? स:त्तिरो, थेआइभेल्ले केमाबा आमेल्लुक्केन् याम्मो खो:सुइडाइ वा?आरो॥’⁷ खेप्सेम्मे?ओ, हेक्केल?रिक्के साइग्राम्पेदाइडो लायोलाम् हिम्मा मेम्बो:इमनाबा फाइ-फाइ (९९) साम्योनिबाहा?नु:ल्लेआइ लायोलाम् केहिम्बा लायोबाथिक्किल्ले लागि यम्बा स:प्मान् पो:इलो॥”

केमाबा याइडेल्लिन्

⁸ येसुरे खेइहा? वे?स्मा खेदा?थिक् मेत्तुसि, “आल्ल थिबो:इ युप्पा याइडिल्लि केगप्पा मेन्छुमा?थिक्केले याइथिक् मासुल्ले खेल्ले सेमि हा:न्दुआइ खेन् याइडिल्लि:न्मेड्घोए थारिक् हिम्मिन् तुगुर मेगो:त्तुन्बि?⁹ हेक्क्याइ खेल्ले खो:सुआइ कुन्दे:इ कुन्जुम्हा?, कुबाइभे?साबाहा? उ:त्तुसिआइ अक्खे मेत्तुसि, ‘आल्ल आनि? स:त्तिरो, थेआइभेल्ले इङ्गा? मासुइबा आयाइडिल्लि:न्इङ्गा? खो:सुइडाइ वा?आरो॥’¹⁰ खेप्सेम्मे?ओ, हेक्केल?रिक्के थिक् लायोलाम् केहिम्बाल्ले लागि निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइलाइडबाहा?आइ मेस:त्तो॥”

केमाबा सा:न्

¹¹ हेक्क्याइ येसुरे याम्मो वे?स्मा खेदा?आइ मेत्तुसि, “उन्धे:न् नेप्फु येम्बिल्लेसा केगप्पा लच्छा मनाथिक् वये॥¹² हेक्क्याइ थिक्येन् फो?बाल्ले कुम्बा:न् अक्खे मेत्तु, ‘आम्बे, इङ्गा? केयाइसाकुन्धे:न्फ:क्खेआइआलक्को केधा:बान्पिराइडे?ओ॥’ हेक्क्याइ खेन् मना:ल्लेआइ कुयाइसाकुन्धे:न्खेइहा? हा:त्तुसिरो॥¹³ थिक्येन् नियेन् एगाइ कुस्सा: फो?बाल्ले कुलक्को केधा:बा याइसाकुन्धेहा? केरेक् कक् मेत्तिल्डुडाइ मा:इघा लाजे?ओ पेरो॥ खेप्पो खेल्ले कुयाइसाकुन्धेहा? हने ए:त्तेले ल?मा नु चामा थुइमाओ च: मा:न्दुरो॥¹⁴ हेक्क्याइ खुने? कुयाइसाकुन्धेहा? मा:न्दुआइ वयेल्ले खेप्पो यम्बा साक् थयेआइ खेल्ले चामा थुइमा थेआइ मेघो:सुन्तो॥¹⁵ हेक्के:ल्ले खुने? हाबा खेन् लाजे?ओबा थिक् मना:ल्लो या:म्बक् चो:क्से पेआइ खेन् मना:ल्ले खुने? फाक्वा पिमा या:म्बक्को फत्तु॥¹⁶ हेक्क्याइ खेन् आत्तिल्लेआइ चामा थुइमा मेम्बिरुन्लि लेखेल्ले फाक्वा:न् चामा निड्वा? चोगुरो॥

¹⁷ हेक्क्याइ खुने? कुनिड्वा? से:रेआइ अक्खेल?रिक् इ:त्तेइ, ‘आम्बारे कुहिम्मोग कुसेवारोबाहा?रे खाघा मेज मेधुडुर मेन्छु?, कर इङ्गा?ग कप्पो साक्किल्ले सि:मा इ:त्तुलो॥¹⁸ इङ्गा? आल्लो आम्बारे कुहिम्मोए नु:डुडा पे:क्काआइ मेत्तुइ, आम्बे, साइग्राम्पेदाइबा निड्वा?फुमाइडिन्नु

केदक्लेइवाओ इङ्गा? लायो चोगुड्डाइ वा? आरो॥ ¹⁹ आल्ल इङ्गा? केस्सा:आ पा:प्माआइ मेला? आन्तो॥ खेने? केसेवारोबा कुइसि:क् केहिम्मो कत्ताइडे? ओ॥'

²⁰ हेक्क्याइ खेन् मुत्थिक् पोणेआइ कुम्बारो नु:क्खे पे॥ खेन् फेरेर पत्तेबा मा:इघालाम्नुए कुम्बारे नि:सुआइ मि:मिजेरे कुलुड्डमा? कुधिम पो:क्खे, हेक्क्याइ लो:क्तेर पेआइ खेन् हेप्पेक् हेप्पुआइ चुप् मेत्तुरो॥ ²¹ कुस्सा: फो?बेल्ले कुम्बा मेत्तु, 'आम्बे, साङ्गाम्पेदाइबा निड्वा? फुमाड्डिन् नु केदक्लेइवाओ इङ्गा? लायो चोगुड्डाइ वा? आरो॥ आल्ल इङ्गा? केस्सा:आ पा:प्माआइ मेला? आन्तो॥ खेने? केसेवारोबा कुइसि:क् केहिम्मो कत्ताइडे? ओ॥' ²² कर कुम्बारे खेप्पो केवा? बा कुसेवारोबाहा? मेत्तुसि, 'हारा पेणेमे? आइ कन् आस्सा: फो?बान् कावन्:ल्ले नु:बा ते:तिन् फेत्तेमे? आइ चाक्तेमे?, कुहुक्चोओ स्वागेप वा:त्तेमे?, हेक्क्याइ कुलाड्डो लाड्डसु:प् चाक्तेमे? ओ॥' ²³ हेक्क्याइ था:ड्डो चालुप्पनाबा थक्साधिक फेत्तेमे? आइ सेरेमे?, हेक्क्याइ चामुक् थिमुक् यारिप् चोगुम्माइ स:त्तिरो॥ ²⁴ थेआइभेल्ले कन् आस्सा:न् स्येआइ वये, कर याम्मो हिडे॥ खुने? मयेआइ वये, कर याम्मो इङ्गा? खो:सुड्डाइ वा? आरो॥' हेक्क्याइ खेइहा? रे यम्बा साभाइजा से:मा मेहे:क्तुरो॥

²⁵ आल्ल खेन् येम्मो कुस्सा: तुम्बेन् प्याइसिगेन् इक्ताप्पो या:म्बक् चो:क्नु याणे॥ खेन् आक्खो नु:क्खेआइ हिम्बेसाइ केरेल्ले हिम्मो मुक्लाहा? मुक्तेबा नु मनाहा? मेला:क्खेबा खेप्पुसि॥ ²⁶ हेक्क्याइ खुने? कन् थे पो:इल पत्ते? फा?आइ खेप्पो केवा? बा सेवारोबान् से:न्दोसु॥ ²⁷ हेक्क्याइ खेन् सेवारोबाल्लेआइ नोगप पिरु, 'खेने? केन्सा? फो?बेन् थेआइ मेम्बो:ड्डे नु:रिक्काड्डु:क्खे त्येआइवा?, खेल्ले चोगुल्ले केम्बारे चालुप्पनाबा थक्साधिक सेप्पा पाइघुसिआइ कप्पो चामुक् थिमुक् से:सुबरो॥' ²⁸ कर खुने? कुया:क्तेरे? आइ हिम् सिगाइ ला:प्माए मेदेन्देल्लो॥ हेक्के:ल्ले कुम्बा ला:क्कात् ल:न्देआइ खेन् हिम् सिगाइ पिच्छि फा?आइ लेमु॥ ²⁹ हेक्के:ल्ले खेन् कुस्सा: तुम्बाल्ले कुम्बा अक्खे मेत्तु, 'ओमेत्ते?, इङ्गा? कम्भेरिक् तड्बे थारिक् खेने? केसेवा चोगुड्ड, केबा:चुबा पा:न् आप्पाल्लेआइ इङ्गा? मेन्आप्पेन्, हेक्केसाइ खेने? आन्दे:इ आन्जुम्हा? नु चामुक् थिमुक् चोगुड्डिन् फा?आइ मेन्दाक्साधिककाइ केम्बेराड्डिन्लो॥ ³⁰ कर कन् केस्सा:ल्ले खेने? केयाइसाकुन्धेहा? केत्तिमाहा? नु ए:ल्लेले ल?माओ केरेक् मा:न्दु॥ कर खुने? नु:क्खे त्ये:ल्ले खेने? चालुप्पनाबा थक्साधिक केसेरुआइ चामुक् थिमुक् केसे:सुरो॥' ³¹ हेक्के:ल्ले कुम्बारे कुस्सा:न् मेत्तु, 'आमि:म् आस्सा:ए, खेने? ग सदादिइ इङ्गा? नुए केवा?रो, हेक्क्याइ इङ्गा? कचुड्डा काक् आयाइसाकुन्धेहा? खेने? इन्देरो॥ ³² कर केन्सा? नु:क्खे त्येबाओ आनि? स:प्पा पो:इलो॥ थेआइभेल्ले खेने? स्येआइ वये, याम्मो हिडेआइ वा?॥ खुने? मयेबेआइ वये, कर याम्मो आनि? आघो:सुम्माइ आवा?रो॥'"

इस्वाबा खारा:त् केयुड्डेन्

16 येसुरे कुहु?साम्बाहा? कन् खेदा?इन्नाइ मेत्तुसि, "याइसाकुन्धेसाबा मनाधिक वये॥ खेल्ले कुहिम् कुधा:इ ओमेप्पा खारा:त् केयुड्डेबाधिक कत्तु॥ कर हाराए मनाहा? रे खेल्ले कुन्दाइबान् कन् खारा:त् केयुड्डेबाल्ले केयाइसाकुन्धेहा? पिर्बे:न् चोगुर पत् ल?रिक् चे?या पा:न् मेजेक्त्तु॥ ² हेक्क्याइ कुन्दाइबाल्ले खेन् खारा:त् केयुड्डेबान् उ:त्तुआइ मेत्तु, 'खेने? केया:म्बेओ फेन् पा:न्हा? खेप्पुड्डल पत्तारो॥ खेने? केयुक्खुबा खारा:त्तिन् काक् ओसे:न्धाक्ताइडे?, थेआइभेल्ले आल्लआइधो खेने? खारा:त् युड्डमा या:म्बक्किन् केड्डो:सुन्तो॥' ³ हेक्क्याइ खेन् खारा:त् केयुड्डेबाल्ले कुनिड्डवा?बो आबाडे अक्खे मेत्तेइ, 'आल्ल इङ्गा? कन् खारा:त् युड्डमा या:म्बक्कोलाम् ल:त्तादे:आल्ले थे चोगुड्डाबे? इङ्गा? या:न्म:माआइ मेसुक्कान्, चाना:क्मा चामाआइ नु:न्ना?रो॥' ⁴ कर कन् खारा:त् युड्डमा या:म्बक्कोलाम् ल:त्ताल्ले आक्खेल्?रिक् मनाहा? रे खुनि? हिम्मो मेउ:त्ता मेदा:क्कार फा?आइ चो:क्मासि केल्?बा पा:न्निन् इङ्गा? नि:न्धो चोगुड्डाइ वा?आ॥' ⁵ हेक्के:ल्ले खेल्ले कुन्दाइबेल्ले कुसिड्डना:त् केबप्पा मनाहा? थिक् थिक् ल?रिक् उ:त्तुसि, हेक्क्याइ थिक्सिगे:क्पेन्से:न्दोसु, 'खेने? आक्खेम्प्याक् आन्दाइबाल्ले कुसिड्डना:त्

केबप्पे?' ⁶ खेन् मना:ल्ले 'इङ्गा? कुगिप् येत्ति (८००) फोलक् नि:ङ्गे? पत्तारो' मेत्तु॥ खेन् खारा:त् केयुड्डेबाल्ले खेन् मेत्तु, 'केदेम्सक्किन् कत्ता फेत्ते? हारा, कुगिप् येत्तिरे कुलेक्वा कुगिप् लिसि (४००) फोलक् ल?रिक् साप्ते?॥' ⁷ खेन् खारा:त् केयुड्डेबाल्ले वे?स्मा मना:न् से:न्दोसु, 'खेने? आक्खेम्प्याक् सिड्डना:त् केबत्?' खेल्ले नोगप पिरु, 'इङ्गा? ग फोलक् हेन्छिइ (१०००) सि: सिड्डना:त् हुड्डमा कचुड्डलो॥' हेक्क्याइ खेन् मना:ल्ले खेन् मेत्तु, 'खेने? केदेम्सक्को हारा हेन्छिइधक्के कुलेक्वा कुगिप् येत्ति (८००) साप्ते?॥' ⁸ हेक्केल?रिक् कुन्दाइबाल्ले खेन् ताप्फे:म्बा खारा:त् केयुड्डेबाल्ले इस्वाबा कुया:म्बक्किन् नि:सुआइ कुनारा फो:सुरो॥ हेक्केल?रिक्के कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबाहा? सेन्दाइगेन् ओ:त्ति:ल्ले कुस्सा:हा?नु:ल्ले चा:प्पा मेजो:क्लो॥

⁹ हेक्क्याइ खिनि? मेत्तिड्डो, कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा याइसाकुन्धे? ते:ज्जुम् चोगेम्सिम्मे?ओ॥ हेक्केल?रिक् कन् याइसाकुन्धे:न् मा:त्तिल्ले खेइहा? रे खिनि? मेन्नुप्पनाबा हिम्मो लाम्दा:क्मा केम्बेरि?रो॥ ¹⁰ हेक्क्याइ आत्तिन् मना:न् चुक्सा पा:न्तो लक्पेन्साबा चो:क्, खेल्ले यम्बा पा:न्तो लक्पेन्खो:सुरो॥ हेक्क्याइ आत्तिन् मना:न् चुक्सा पा:न्तो नसा:न्साबा मेजो:क्नेन्, खेन् यम्बा पा:न्तोआइ नसा:न्साबा मेबो:इनेल्लो॥ ¹¹ आत्तिन् मना:न् इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा याइसाकुन्धेओए नसा:न्साबा मेबो:इनेन्, खेन् हा:ल्ले सेक्खास्सा याइसाकुन्धेओ लक्पेन्पिरुबे? ¹² खिनि? वे? मनाहा? रे खुनि? चिग:क्वाओए नसा:न्साबा केम्बो:क्किन् फा?ग्र, खिनि? आबाडेइन्नाइहा:ल्ले केबेरि?बे?

¹³ आत्तिन् सेवारोबाल्लेआइ नेप्फु दाइबाहा? रेन् थिक्लेइमो सेवा चो:क्मा मेसुक्त्तुलो॥ खेल्ले थिक्किन् चि:त्तुआइ वे?स्मान् मि:मिजि मेत्तु? इग्र थिक्किन् इड्डा:इपिरुआइ वे?स्मान् हिना:म् मेत्तुरो॥ खिनि? निड्डवा? फुमाड्डिन् नु याइसाकुन्धे:न् थिक्लेइमो सेवा चो:क्मा केन्नुक्त्तुम्मिल्लो॥"

येसुरे वे? कुनिसाम्हा?

¹⁴ खेप्पो फरिसिहा? रे येसुरे कुबा:न्निन् मेघेप्पुआइ किना:न्दि मेबेरि, थेआइभेल्ले खेइहा? खि:मयक्पा मेवये॥ ¹⁵ येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खिनि? ग सदादिइ ला:क्काल्लक् नु:बा था:म्सिड्डमा निड्डवा? केजोगुम्, कर निड्डवा? फुमाड्डिन् खिनि? सिक्कुड्डमोबा पा:न्निन् नि:सुरो॥ आत्तिन् पा:न्निन् मेन्धाम्मोन् याम्पिरे खुनि? नि:माओ यम्बाबा चो:क्, खेन् निड्डवा? फुमाड्डिन् कुनि:माओ सिक्केले:इबा चो:क्लो॥ ¹⁶ हेक्क्याइ बप्तिस्मा केबिबा युहुन्ना:ल्ले कुयेम् थारिक् मोसारे कुसाम्प्योथिम् नु माड्डिन्डवा? पा:न् केबा:प्पाहा? रे खुनि? इड्डा:इहा? इड्डभन् पो:क्खे, कर निड्डवा? फुहाइजुम्मिल्लेन् सुनाइड्डिन्से:रेआइधो मेन्धाम्मोन् याम्पिहा? निड्डवा? फुहाइजुम्मो साक्केल्लेक् ला:प्पा मेगो:ल्लो॥ ¹⁷ इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् नु ताइसाक्पेन्लेक्मा पे:क्मा उसुरु चो:क्पिला, कर साम्प्योथिम् साप्लाओ केबप्पा चुक्सा कुसाप्थिक्काइ मेमा:नेन्लो॥

¹⁸ हा:ल्ले कुमे:त्तिन् ना?रुआइ वे? मेन्नुमा?इन्नु मे:क्किन् चोगु?, खेल्ले चाराम्मा या:म्बक् चोगु?रो॥ हेक्क्याइ आत्तिन् मना:ल्ले कुयेम्बा:ल्ले ना?रुमा मेन्नुमा?इन्नु मे:क्किन् चोगु?, खेल्लेआइ चाराम्मा या:म्बक् चोगु?रो॥"

याइसाकुन्धेसाबा मना:न् नु लाजरसेन्

¹⁹ येसुरे याम्मो मेत्तुसि, "उन्हे:न् थिक्लेइ याइसाकुन्धेसाबाधिक वये॥ खेल्ले परान्ला ते:त् चाक्खुर थिक्का:न्धक् चामुक् थिमुक् चर वये॥ ²⁰ मनाहा? रे लाजरस मेप्पनाबा याइधे:क् इसे:इबा याइगेसा?बा मना:न् मेदारुआइ कुलाम्धे:प्पो मेयुक्खुरो॥ ²¹ खेल्ले चामादेन्डोलाम् मक्केधा:बा कुजिहा? चामाआइ खा:त्तिड्डमा निड्डाइ चोगुआइ वयेरो॥ को:त्चोहा? रेआइ कुयाइधे:क्किन् मेलागु मेबेरुरो॥ ²² खेन् याइकेसा?बा लाजरसेन् स्येआइ माड्डाइइबाहा? रे खुने? मेबक्खु मेदे?रुआइ अब्राहामरे कुबेसाइ मेयुक्खु॥ खेन् याइसाकुन्धेसाबन्नाइ स्येआइ मेऴुत्तु, ²³ हेक्क्याइ खेन् खेमायड्डसड्डो पेआइ सा?रिक् तुक्खे च्ये॥ खेन् मा:इघा ओमयेल्ले लाजरसेन् अब्राहामरे कुभक्त्तुड्डो युडेबा नि:सुरो॥ ²⁴ हेक्क्याइ खेन्

याइसाकुन्धेसाबाल्ले अःक्तेर मेत्तु, 'पानुदिइ आम्बे, इङ्गा? लुङ्मा? तुक्ताइडे?आइ लाजरसेन् क?यो पाइघे युःसे?ओ॥' कुहुक्चोःन् च्वाःत्तो निःप्सुआइ आल्सोःप्याल्ले कुसम्मो थाःसु पिआनिरा, थेआइभेल्ले कन् मिराःक्को इङ्गा? सा?रिक् तुक्खे चाआर याःक्कारो॥' 25 कर अब्राहाम्मिल्ले खुने? मेत्तु, 'आस्साःए, निड्वा? इःत्ते सा?रे, खेने? इक्सादिइ खाम्बेःक्मो केवयेल्ले सुक्खेवाओ केवये, हेक्क्याइ कन् लाजरसेन् तुक्खेवाओए वये, कर आल्लो खुने? सुक्खेवाओ वा?, खेने? तुक्खे केजर केयाक्लो॥
 26 खेन्नुःल्लेआइ खिनि? केवयिबादेन्ना आनिगे युःमा मेसुक्कुम्बान्, हेक्क्याइ खिनि?आइ आनिगे वयिगेबादेन्ना थाइमा केन्हुक्कुम्मिल्ले फा?आइ आनि? लुम्मो कुद्रोःम् मेःन्नेबा लुम्बाःत् नेरो॥'
 27 हेक्केःल्ले खेले पाःत्तु, 'आम्बे, हेक्केने फा?ग्र खेन् आम्बारे कुहिम्मो पाइघे आबिरे?ओ फा?आइ पेलि फाक्ने?रो॥' 28 खेम्पो डासि आम्भु? आन्सा?सि मेवा?, हारा? खेइहा? कन् तुक्खेवादेन्ना मेन्दाःनेन्ल फा?आइ साम्दिइ पिरुसिनिरा॥'
 29 कर अब्राहामरे खेन् नोगप् पिरु, 'खेइहा?रे मोसा नु माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्याहा?रेन् साप्पन्हा? मेगत्तु?, हारा? खेन् मेघेप्सुनिरा॥'
 30 कर खेले नोगप् पिरु, 'हेक्के मेःन् आम्बे, कुभा मनाहा? केसिःबोलाम् कुहिइवेत् मेबोःइडाइ मेबेःक्ने फा?ग्र खेइहा?रे नसाःन् मेजोगुआइ खुनि? लायोलाम् मेहिन्नाइ मेहिइलो॥'
 31 कर अब्राहामरे खेन् नोगप् पिरु, 'मोसा नु माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्याहा?रे खुनि? साप्पन्हा? मेघेप्सुआइ नसाःन् मेन्जोगुन्ने फा?ग्र, कुभा मनाहा? केसिःबोलाम् कुहिइवेत् मेबोःइडाइ मेबेःक्साइ नसाःन् मेन्जोगुन्तो॥''

लायो नु लेप्पि
 मत्ति १८.६-७, २१-२२, मार्कुस ९.४२

17 य़ेसुरे कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "लायोओ केधाःबा पाःन्हा? ताःएरो, कर खेन् पाःन्हा? केदाःप्या मनाहा?ग मेजिःत्ते मेस्येरो॥" 2 कन् चुक्सा हिन्जा?थिक् लायो चोःक्मा केबाइडाइङ्गा कुनिःड्मो लुम्मिन् फोःम्माआइ वरक्को लाफुमाल्लेए नुःबा पोःइलो॥ 3 सिड्सिइ ल?रेम्मे?ओ! केन्सा?रे खेने? केदक्लेइवाओ लायो चोगुने फा?ग्र खेन् फेःक्ते?, हेक्क्याइ कुलायोलाम् हिन्धिइने फा?ग्र लेप्पि पिरे?ओ॥
 4 हेक्क्याइ खुने? थिक् येन्ना नुसि लेइ केदक्लेइवाओ लायो चोगुआइ नुसिलेइडे इङ्गा? हिन्डाइफा?आइ पाःत्तु?ने फा?ग्र लेप्पि पिरे?ओ॥"

नसाःन्

5 सेःक्युक्मिबाहा?रे दाइबा येसुःन् मेमेत्तु, "आदाइबे, आनिगे नसाःन्निन् पोःसे आबिरे?ओ॥"

6 हेक्केःल्ले दाइबाल्ले मेत्तुसि, "खिनि? नसाःन्निन् यःङ्गे? या?रिःम्बाथिक् याःत्छाइ कन् खःक्से?बुइमान् 'हा?याक्आगे?आइ वाहइडो लाफुसिड्डे?' केमेत्तुने फा?ग्र खेले केमेत्तुम्बा कुइसिःक् चोगु?रो॥"

नसाःन्साबा सेवारोबा

7 "खिनि?ओ हाःल्ले केक्कु केधोःइबा सेवारोबान् इग्र मेल्लुक चागेराम्बेन् याःम्बक्कोलाम् नुःइ ताःल्ले 'हारा? फेरे?आइ चाजासे युइसिड्डे?' केमेत्तुम्बे? 8 खेले कुलेक्वा "चामा थुइमा यारिप् चोगे? हेक्क्याइ फ?इ युप्सिड्डे?आइ इङ्गा? चामा थुइमा मेन्हुःत्ते थारिक् हाइघाइडे? हेक्क्याइलक् खेने? चे? केम्मेत्तुम्बि? 9 कुसेवारोबाल्ले नुःरिक् याःम्बक् चोगु फा?आइ कुन्दाइबाल्ले कुसेवारोबान् ओबे नुःरिक् सेवा केमेत्ताइलो फा?आइ मेत्तुबि?" 10 "खिनि?आइ मेम्पनाबा याःम्बक् केजोगुम् केसुरुम्बे फा?ग्र अक्खे पाःत्तेम्मे?, 'आनिगेग कुसुम् मेन्दम्पनाबा केसेवारोबासिगेरो॥ आनिगेग केबाःत्तुबा हेक्केक् चोगुम्बेआइ वयिगेरो॥"

येसुरे थिबोःइ मनाहा? वेःन्दुसि?

11 हेक्क्याइ येसुःन् यरुसलेम्मो पेर पत्छेल्ले गालिल नु सामरियारे कुलुम्मो पोःक्खेर पे॥ 12 हेक्क्याइ थिक् पाइभे? कुबेसाइ केरेल्ले खेप्पो थिबोःइ लोगे? तुक्माल्ले याइघुसिबाहा? तुमुसि॥ खेइहा? माःइघा मेयेसिइडाइ 13 यम्बा इक्लाओ मेअःक्ते, "दाइबा येसुए, आनिगे लुङ्मा? आदुक्ते?आइ आनुःसे?ओ॥"

14 येसुरेआइ खेइहा? ओमेत्तुसिर मेत्तुसि, "पेगेम्मे?आइ निड्वा?फुसाम्बाहा?रो ओसेःन्धाक्कासिम्मे?ओ॥" हेक्क्याइ खेइहा? मेबेर मेबत्छेल्लेसा लोगे? तुक्मोलाम् मेनुःरेरो॥ 15 हेक्क्याइ थिक् केदुक्पाल्ले खुने? नुःरेबा निड्वा? खोःसुआइ यम्बा इक्लाओ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःसुर नुःक्खे त्येरो॥ 16 खेन् येसुरे कुलाइजक्पो साम्बोःन् फन्धिइल नोगेन् पिरुरो॥ खेइग सामरि सुवाइस्मा वयेरो॥ 17 येसुरे पाःत्तु, "कन् तुक्मोलाम् केवेःप्याहा?ग थिबोःइने (१०) मेवये, कर वे? फाइसिहा? (९) आत्तान् मेबेबे? 18 आक्खेआइ कन् लत्छा थिम्मेन्दिड् मनाःन्लक् निड्वा?फुमाइडिन् मिमिदिइ पिसे नुःक्खे त्येबे?" 19 येसुरे खेन् मेत्तु, "पोगे?आइ पेगे?ओ॥ केनसाःन्ल्ले खेने? केनुःसेरो॥"

निड्वा?फुहाइजुम्मिन्तारः पत्तु
 मत्ति २४.२३-२८, ३७-४१

20 थिक् येन् फरिसिहा?रे येसुःन् सेःन्मेदोसु, "निड्वा?फुहाइजुम्मिन् आप्फाल्ले ताःबे?"

येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "निड्वा?फुहाइजुम्मिन् निःमनाबा मिक्सेःन्नु मेदानेन्॥ 21 हाःल्लेआइ 'खेन् खेत्ना वा?, कत्ना वा?' फा?आइ पाःप्मा मेसुक्कुन्तु॥ ओमेत्तेम्मे?, निड्वा?फुहाइजुम्मिङ्गा खिनि? लुम्मोए वा?रो॥"

22 हेक्क्याइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "आल्ल अक्तइबा येम्मिन् ताःर पत्तो, खेन् येम्मोग मेन्छाम्साःन् कुयेन्ना हेक्केए खिनि? ओमेप्मा निड्वा? केजोगुम्, कर केइघोःसुम्मिल्लो॥ 23 मनाहा?रे खुने? खेत्ना वा?, खुने? कत्ना वा? ल?रिक् केम्मेत्तिल्ले खुने? कुओमेत्छे मेबेगैम्मिन्ने?ओ॥ 24 थेआइभेल्ले मेन्छाम्साःल्ले कुयेम्मिङ्गा साःम्भे लेक्किल्ले ताइसाक्पाल्ले थिक् कुयाओनु वे?स्मा कुयाओ थारिक् थो?रुबा कुइसिःक् केरेक्के मेनिःसुरो॥ 25 कर काक्नु तगि मेन्छाम्साःन् सा?रिक् तुक्खे चाः?, हेक्क्याइ कन् येम्मोबा मनाहा?रे खुने? मेना?रुरो॥ 26 हेक्क्याइ मेन्छाम्साःन् नुःइ युःल्ले नुहारै कुयेम् + हेक्केए पोःइलो॥ 27 नुहाःन्वालाधाओ लाःसेआइ इक्सादिइ खाम्बेःक्मो यम्बा वादोःक्मा थाइआइ काक् मेन्छाम्मेन् याम्पिहा? मेनिःबे मेस्ये, कर खुने? वालाधाओ लाःसेबा येन् थारिक् मनाहा? मेजर मेधुडुर हेक्क्याइ मेःक्खिम् मेजोगुर मेवये॥ 28 हेक्क्याइ लुतेल्ले कुयेम्मोआइ ++ हेक्केए पोःक्खे॥ मनाहा?रे मेजर मेधुडुर मेवये, खेइहा? चिगःक्वा सइ-इइनु, इक् मःनु, हिम्थाःइ चोःक्नु मेवयेरो॥ 29 कर लुतेरे सदोम येक्क्यक्किन्लेरुआइ पेःल्ले ताइसाक्पोलाम् मिराःक् नु थाबुःन् थ्येआइ काक् मनाहा? मेक्खुसिरो॥ 30 हेक्केल?रिक्के मनाहा? यारिपुमेबोःइडे मेवा?इल्ले मेन्छाम्साःन् ओसेःन्दाइपोःइलो॥

31 खेन् येम्मो हिम् सम्दाइ केवा?बा मनाःन् चिगःक्वा लाःसे हिम् सिगाइ मेलाःलेन्ल, हेक्क्याइ प्याइसिगेन् इक्ताप्पो केवा?बा मनाःन् चिगःक्वा लाःसे हिम्मे मेनुःइनेनमेबेःक्नेन्लरो॥ 32 लुतेरे कुमेःत्तिन् युम् सिल्लाइ पोःक्खेबा पाःन्निन् निड्वा? इःत्तेम्मे?ओ! *33 हाःल्ले कुहिड्मन्निन् सेःपुडुल?, खेल्ले खेन्नाइ मासु?रो, कर हाःल्ले कुहिड्मन्निन् मासु?, खेल्ले सेःपुडु?रो॥ 34 खेन् सेन्दिक् नेप्फु मनाहा? सौरिक् नेसि?, थिक्किन् ते?, वे?स्मान् ने लाःल्लो॥ 35 हेक्क्याइ नेप्फु मेन्छुमाहा? लुइसुम्मो या?युःत्तु युइसिल्ले थिक्किन् ते?, वे?स्मान् युइलाःल्लो॥ 36 ((नेप्फु मनाहा? प्याइसिगेन् इक्ताप्पो याःम्बक् चोःक्विसर याक्विस?, थिक्किन् ते?, वे?स्मान्वा? लाःल्लो))"

+ तोलिइसोमु ६.५-८, ७.६-२४ ++ तोलिइसोमु १७.२८-२९, १८.२०-१९.२५ + तोलिइसोमु १९.२६

37 हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?रे येसु:न् मेमेत्तु, "आदाइबे, कन् आत्तो पो:इबाबे?"

येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "किदाबाहा? मेजुम्मिल्ले खेप्पो सिनु:न्ने केल?बा पा:न्निकुसिइनि:प्पनाबा हेक्के, कन्मिक्से:न्हा? पो:इडिल्ले कुनुप्पा येम्मिन्नि:ताइवा? फा?आइकेनि:सुम्लो॥" †

मेमेदुमा नु खासेन्लो:म्बाल्लेन् खेदा?

18 हेक्क्याइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? चक्मेल्ल?ए तुवा चो:क्मा पो:इ, आप्फाल्लेआइ निइवा? सो:म्मा मेनु?नेन् ल?रिक् हु?मासि फा?आइ लच्छा खेदा? मेत्तुसि॥ 2 "थिक् येक्क्यक्को लत्थिक् निइवा?फुमाइनु मेइगि:मनाबा, आत्तिन् मना:न्नाइ इड्धा:इ मेम्बिमनाबा खासेन्लो:म्बाथिक् वयेरो॥ 3 हेक्क्याइ हाबा खेन् येक्क्यक्को मेमेदुमाथिक्काइवये॥ खेन् एल्लेइ खासेन्लो:म्बाल्लो त्येर आप्तिक् याप्पि केगु:प्पाल्ले कुदक्लेइवाओ खासेन् लो:न्दाइ पिराइडे? फा?आइ मेत्तुर वयेरो॥ 4 हेक्के:ल्ले तगिग खेन् खासेन्लो:म्बाल्ले कोजाक् मेमेत्तुन्, कर याइसि अक्खेल?रिक् कुनिइवा?ओ इ:त्तिइ, 'इड्गा?ग निइवा?फुमाइडिन्नुआइ मेगिआन्, आत्तिन् मनाहा?आइ इड्धा:इ मेबिरुइसिइडिन्, 5 कर कन् मेमेदुमान्खासेन् मेलो:न्दुइडिन् मेबिरुइडिन् फा?ग एल्लेइ सा?रिक् तुक्खे चा:त्ताआइ सेत्ताबा पो:क्खे॥ आल्ल खेन् खासेन् लो:म्मा पिमा पो:क्खेरो॥"

6 दाइबाल्ले कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "खेन् ताप्फे:म्बा खासेन्लो:म्बाल्ले पा:त्तुबा पा:न्निकु खेप्पेम्मे?ओ॥ 7 निइवा?फुमाइडिल्ले सेगुसिबा कुमनाहा? सेन्दिक् लेन्दिक् मेहा:प्ल तुवा चो:क्कि पेलि मेभाक्किल्ले, खुने? सेक्खासाइ कुमनाहा? खासेन् मेलो:न्दुन् मेबिरुन्सिन्नाइखुने? खेइहा? खेम्पेत्तक् लात्तुसि?बि? 8 हेक्के मे:न्तो, कर निइवा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा? हाराए खासेन् लो:न्दुबिरुसि?रो॥ कर मेन्छाम्सा:न् इक्सादिइ खाम्बे:क्को ता:ल्ले कप्पो नसा:न् केजो:क्पाहा? तुमुसि?बि?"

फरिसि नु ए:इयाइ केभो:इबाल्लेन् खेदा?

9 हेक्क्याइ येसुरे इड्गा?रक् साम्योनिबा केल?बाआइ वे? मनाहा? हिना:म् केमेप्पा मनाहा? कन् खेदा?इन् मेत्तुसि- 10 "नेप्फु मनाहा? माइहिम्मो तुवा चो:क्से पेसि॥ खेइहा?ओ लत्थिक्किन्फरिसि नु वे?स्मान् ए:इयाइ केभो:इबा वये॥ 11 खेन् फरिसि:न् ए:क् येम्सिइडाइ तुवा चोगु, 'निइवा?फुमाइडे, इड्गा? नोगेन् पिनेरो, थेआइभेल्ले इड्गा? वे?स्मा मनाहा? हेक्के, साक्केल्लेक्काइ याइ केभो:इबा, मना ताप्फे:ल्लिक् केमेप्पा, चाराम्मा या:म्बक् केजो:क्पा, हेक्क्याइ कन् ए:इयाइ केभो:इबा हेक्के इड्गा? मेजो:क्कान्तो॥ 12 इड्गा? येत्नाम्ले निलेइ चा:नेत्तो युइडा?, हेक्क्याइ इड्गा? खो:सुइबा थगुइबा केरेक्लेन् थिबो:इलक् पिनेरो॥'

13 कर खेन् ए:इयाइ केभो:इबेइग मा:इघा येम्सिइडाइ साइग्राम्पेदाइ लेप्पाइडाइ ओमेम्पए कुसइबेन् हिप्तर हाबेर अक्खे पा:त्तु, 'निइवा?फुमाइडे, इड्गा? लुइमा? तुक्ताइडे?ओ, इड्गा?ग लायोबाआरो॥' 14 ओमेत्तुम्मे?ओ, कन् ए:इयाइ केभो:इबेइग फरिसि:न्नु:ल्ले साम्योनिबा पो:क्खेआइ कुहिम्मो पेरो॥ थेआइभेल्ले आत्तिन् मना:न् था:इघा:इ यम्बा लेइसिइ, खेन् चुइजिगेन् पो:इलो॥ आत्तिन् चुइजिगेन् लेइसिइ खेन्निन् यम्बलाबा पो:इलो॥"

येसुरे हिन्जाबित्छाहा? मु?इसाम् पिरुसि?

मत्ति १९.१३-१५, मर्कुस १०.१३-१६

15 आल्ल खेप्पो मनाहा?रे हिन्जा?बित्छाहा?आइ हारा? खुनि? सम्दाइ येसुरे हुक् नेस्सुआइ मु?इसाम् पिरुसिर फा?आइ मेदारुसि, कर कुहु?साम्बाहा?रे खेन् मेनि:सुआइ खेन् केदा:प्पाहा? मेभे:क्तुसि॥ 16 कर येसुरे खेइहा? उ:त्तुसिआइ मेत्तुसि, "कन् हिन्जा?बित्छाहा? इड्गा?ओ ता:मा फा:क्तेम्सिम्मे?ओ, खेइहा? मेसाक्तेम्सिम्मिन्ने?ओ, थेआइभेल्ले निइवा?फुहाइजुम्मिड्ग कन् हिन्जा?बित्छा हेक्ताइबाहा?रेन्नेरो॥ 17 इड्गा?

† ग्रिक् पा:न्दाइडो "आत्तो सिनु:न् ने, खेप्पोए किदाबाहा?आइ मेजुम्लो॥"

सेक्खाए मेन्निइ, हा:ल्ले हिन्जा?बित्छाहा? हेक्के कुदो:प्पा निइवा?इल्ले निइवा?फुहाइजुम्मिन् मेदा:क्तुन्, खेन् खेप्पो ला:प्पा मेघो:नेन्तो॥"

याइसाकुन्धेसाबा नु निइवा?फुहाइजुम्
मत्ति १९.१६-२९, मर्कुस १०.१७-३०

18 खेप्पो सुहाइयुक्पाथिक् त्येआइ येसु:न् से:न्दोसु, "केनु?बा सिक्साम्बे, आक्ताइबा नु:बा या:म्बक् चोगुइडिल्ले मेन्नुप्पनाबा हिइमन् खो:सुइडे?"

19 येसुरे खेन् नोगप् पिरु, "थेआइ इड्गा? केनु?बा केमेत्ताबे? केनु?बाग निइवा?फुमाइडिल्लक् वा?रो॥ 20 खेने? साम्योथिम् इड्जा:इहा? केलेस्सुआइ केवा?- 'याप्पि सेप्पा मेनु?नेन्, चाराम्मा या:म्बक् चो:क्मा मेनु?नेन्, खु:म्मा मेनु?नेन्, इड्लेक् पा:प्पा मेनु?नेन्, हेक्क्याइ पा-मा इड्धा:इ पिमासिए पो:इ॥"

21 खेन् मना:ल्ले नोगप् पिरु, "सिक्साम्बे, कन् केरेक् साम्योथिम् इड्जा:इहा?ग इड्गा? हिन्जा? वयाइडाइधोए इ:त्तुइ ना:त्तुइल वा?आरो॥"

22 येसुरे खेन् खेप्सुआइ मेत्तु, "आल्लसाइ खेने? या:म्बक्थिक्चो:क्मा केगत्तु?रो॥ खेने? केगत्तुबानकेरेक् सइघेदे:से? हेक्क्याइ याइगेसा?बाहा? पिरुसे?ओ॥ हेक्केल?रिक् साइग्राम्पेदाइडो याइसाकुन्धे केघो:सु?रो॥ हेक्क्याइ फेरु?आइ इड्गा? तिम्दाइडे?ओ॥" 23 कर खुने? खेन् पा:न्निकु खेप्सुल्ले सा?रिक् कुनिइवा? तुगे, थेआइभेल्ले खुने?ग आत्तात्तान्ने याइसाकुन्धेसाबा वयेरो॥

24 येसुरे खेन् ओमेत्तुआइ पा:त्तु, "याइसाकुन्धेसाबाहा?ग निइवा?फुहाइजुम्पो ला:प्पा सा?रिक् साक्तो! 25 सेक्खाए याइसाकुन्धेसाबेन् निइवा?फुहाइजुम्पो ला:प्पानु:ल्ले उमे:न् सम्मे:त्तिल्ले कुहइडो ला:प्पा उसुरु चो:क्तो॥"

26 कन् पा:न् केघेम्बाहा?रे खुने? से:न्नेदोसु, "हेक्के:ल्ले हा:त् ताइसे:प्पा सुक्पाबे?"

27 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "मेन्छाम् याप्पिरे लागि सुक्मेन्देप्पनाबा पा:न्हा?ग, निइवा?फुमाइडिल्ले सुक्तु?रो॥"

28 हेक्के:ल्ले पत्रुसरे पा:त्तु, "आनिगे हिम्धा:इ लेरुम्बेआइखेने? तिम्मासिगेआइ वयिगेरो॥"

29 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "इड्गा? सेक्खाए मेन्निइ, निइवा?फुहाइजुम्पे लागि हिम्धा:इ, मे:त्, फु?नुसा?हा?, मा-बाहा?, इग्र हिन्जा?बित्छाहा? केलेप्पाहा?रे 30 कन् हिइमन्तो खेन्नु:ल्लेआइ यरिक् मेघो:सु?, हेक्क्याइ केदा:बा येम्मो मेन्नुप्पनाबा हिइमन् मेघो:सु?रो॥"

येसुरे याम्मो कुसि:मेल्ले कुया:म्बेओ पा:त्तु?

मत्ति २०.१७-१९, मर्कुस १०.३२-३४

31 येसुरे थिक्-नेत् (१२) कुहु?साम्बाहा? थिक्लेप्पाइ ते?रुसिआइ मेत्तुसि, "आल्ल खेप्पेम्मे?ओ, आनि?ग यरुसलेम थो आबे:क्ल आबत्तो॥ खेप्पो उन्छे:न्बा माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे मेन्छाम्सा:ल्ले कुया:म्बेओ मेसाप्तुबा केरेक् पा:न्निकु केल्लो॥ 32 खुने? मेदेम्सुआइ थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे खुनि? हुक्को मेबिरु?, हेक्क्याइ खेइहा?रे खुने? किना:न्दि मेबिरु?, कुनामेधासु?, थ्या:त् मेघो:क्तु?, ताप्फे:ल्लिक् मेमेत्तु?, हेक्क्याइ खुने? ते:म्भुक् मेयाक्तुआइमेसेरु?, 33 हेक्केसाइ सुम् येन् एगाइ खुने? सि:मेन्लाम् याम्मो हिइलो॥"

34 कर खेइहा?रे कन् पा:न्निकु थेआइ कुसिइ मेन्नि:त्तुन्, थेआइभेल्ले कन् पा:न्निल्ले कुबे:न् खेइहा?रोलाम् मा?रेआइ वयेरो॥ खेल्ले चोगुल्ले कन् पा:न्निकु खुनि? निइवा? सिगाइ मेबेनेन्तो॥

येसुरे मिक्फ:म्बा चागेना:क्पेन् वे:न्दु?

मत्ति २०.२९-३४, मर्कुस १०.४६-५२

35 येसु:न् येरिहो येक्क्यक्किल्ले कुबेसाइ केरेल्ले खेप्पो मिक्फ:म्बाथिक् चाना:क्कि लाम्मिल्ले कुबेसाइ युडे॥ 36 खेल्ले कुबेसाइनु मनाहा? मेबे:क्ल

मेवत् केल?बा निड्वा? खो:सुआइ थे:न्ने पो:इल पप्पे फा?आइ मनाहा? से:न्दोसुसि॥

37 खेइहा?रे खेन् नोगप् मेबिरु, “नासरतस्मा येसु:न् पे:क्ल पत्तो॥”

38 खेल्ले अ:क्तेर अक्खे पा:त्तु, “दाउदरे कुस्सा: † येसुए, इङ्गा? लुङ्मा? तुक्ताइडे?ओ॥”

39 हेक्के:ल्ले खेन् लाम्लो केबे:क्पा मनाहा?रे “स्वा:तयुडे?” मेमेत्तुर खेन् मेभे:क्तु, कर खेल्ले आल्लसाइ सा?रिक् “दाउदरे कुस्सा:ए, इङ्गा? लुङ्मा? तुक्ताइडे?ओ” पा:त्तुर अ:क्ते॥

40 येसु:न् खेप्पो येम्सिइडाइ खेन् चागेना:क्पेन् कुबेसाइ मेदारुनि फा?आइ इङ्जा:इ पिरुसि॥ हेक्क्याइ खेन्नाइ येसुरे कुबेसाइ त्येआइ 41 येसुरे खेन् से:न्दोसु, “इङ्गा? खेने? थेमा चोगुइ पिने फा?आइ निड्वा? केइ:त्तुबे?”

खेल्ले नोगप् पिरु, “आदाइबे, इङ्गा? नि:मा केसुक्पा पो:इङ्गार॥”

42 येसुरे खेन् मेत्तु, “खेने? नि:मा केसुक्पा पो:क्खे?ओ, थेआइभेल्ले खेने? केनसा:न्निल्ले केनुसेआइ केवा?रो॥”

43 खिमो खेन् नि:मा केसुक्पा पो:क्खेआइ निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरुर येसुरे कुएगाइ थासिइलो॥ मनाहा?रेआइ खेन् मेनि:सुआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा मेभो:सुरो॥

येसु:न् नु जक्के

19 येसु:न् येरिहो येक्क्यक्लाम् पो:क्खेर पेर पत्ते॥ 2 खेन् येक्क्यक्को जक्के मिइ केवा:प्पा याइसाकुन्धेसाबा तुम्प:इयाइ केभो:इबाधिक वये॥ 3 येसु:न् पेर पत्तेल्ले खेने?आइ ओमेप्पा निड्वा? चोगुआइ येसुरे कुओमेत्ते पे, कर ताइसा चोगेबाल्ले मनाहा?रे खेने? मेधे:क्तुआइ नि:मा मेसुक्तुन्॥ 4 हेक्के:ल्ले खेने? तगि पेआइ येसुरे कुओमेत्ते लामिल्ले कुबेसाइबा प:त्ते?बुडुमो ला:सेआइ युइसिइ॥ 5 येसु:न् खेप्पो केरेल्ले थो ओमयेआइ मेत्तु, “जक्कैए, खेने? हारा थ्ये?ओ॥ आइन् इङ्गा? केहिम्मो नेआबारो॥”

6 हेक्के:ल्ले जक्केनयो थ्येआइ कुसिरा? पधाइथाडेरे येसु:न् कुहिम्मो लाइदा:क्मा पिरु॥ 7 खेप्पो केवा?बा मनाहा?रे येसु:न् लायोबाल्ले कुहिम्मो याइधो:क्से पेरो फा?आइ कानाक्काक् मेल?रेरो॥

8 याइसि जक्के:न् येम्सिइडाइ दाइबान् अक्खे मेत्तु, “इङ्गा? कत्तुइबा याइसाकुन्धे:न् कुभे:इ याइगेसा?बाहा? हा:त्तुइसिइलो॥ हेक्क्याइ आत्तिन्हा? इङ्गेलक् मेत्तुइसिइडाइ यरिक् याइ फो:क्खुइसिइडाइ वा?आ, खेइहा? इङ्गा? लिसि लेइ थारिक् नु:क्तुइ पिरुइसिइलो॥”

9 हेक्के:ल्ले येसुरे पा:त्तु, “आइन् कन् हिम्सयइडिल्ले सेन्लप् खो:सुआइ वा?रो, थेआइभेल्ले जक्के:न्नाइ अब्राहामरेन्ने कुमु?इदाइसारो॥

10 मेन्थास्सा:न् लायोओ केमाबाहा? को:प्पा नु हिइमासि फा?आइ त्येबारो॥”

साम्म्याइ याइइत्तिल्लेन्खेदा?

मत्ति २५.१४-३०

11 कन् पा:न्निन मेघेप्सुआइ येसुरे वे?स्मा खेदा?धिक् मेत्तुसि, थेआइभेल्ले खुनि? यरुसलेम नि:ताइ मेगेरेआइ मेवये, हेक्क्याइ कुभारे निड्वा?फुहाइजुम्मिन् खिमो ता: फा?आइ मेइ:त्तुआइ मेवयेरो॥

12 “हाइगेम्बासा:धिक्मा:इघा लाजे?ओ हाइ चो:क्मा युक् खो:मा फा?आइ लाम्दि:क् चोगेरो॥ 13 खुने? पे:क्मानु:ल्ले तगि थिबो:इ कुसेवारोबाहा? उ:त्तुसिआइ लत्था लत्था साम्म्याइ याइ † पिरुसिर अक्खे मेत्तुसि, ‘इङ्गा? मेन्नु:इ मेन्दाए थारिक् कल्ले लेइहइ चोगेम्मे?ओ॥’” 14 कर कुयक्कुयुइबाहा?रे खुने? मेजि:त्तुआइ कुएगाइ कुएगाइ “कन् मना:ल्ले आनिगे सम्दाइ हाइ चोगुबा सिरा? मेधाइडिन्लो” मेबा:त्तुर इइसाबाहा? मेबाइघुसि॥

† यहूदिहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा खिस्तेन् “दाउदरे कुस्सा:” मेमेत्तु, थेआइभेल्ले खुने? दाउद हाइडिल्ले कुधा:क्लाम्ता: फा?आइमेइ:त्तुआइमेवये॥ † लत्था साम्म्याइ याइ-ग्रिक् पा:न्दाइडो “१० मिना”॥ मिना फा?इन्ला सुम्सिरेन्नाम्याक्पो:इ॥

15 हेक्क्याइ खेल्ले हाइयुक् खो:सुआइ नु:क्खे त्येरो॥ आल्ल खुने? याइ पिरुसिबा कुसेवारोबाहा? उ:त्तुसिआइ लेइहइ केजोगुम्माइ आक्खेम्म्याक् याइ केधगुम् फा?आइ से:न्दोसुसि॥ 16 थिक्विगो:क्पा सेवारोबाल्ले मेत्तु, “आदाइबे, इङ्गा? केयाइधिकिल्ले वे? थिबो:इ याइ थगुइडाइवा?रो॥” 17 हेक्क्याइ खेल्ले मेत्तु, “नु:रेरो आसेवारोबे, सा?रिक् नु:बा केजोगुरो! खेने? थिबो:इ येक्क्यक् सम्दाइ सुहाइगेम्बा केबो:इलो, थेआइभेल्ले चुक्सा पा:न्नो नसा:न्साबा केबो:क्खेरो॥” 18 हेक्क्याइ निसिगे:क्पा सेवारोबाल्ले मेत्तु, “आदाइबे, इङ्गा? केयाइधिकिल्ले वे? डासि याइ थगुइडाइवा?रो॥” 19 हेक्क्याइ खेन् मेत्तु, “खेने?आइ डासि येक्क्यक् सम्दाइ सुहाइगेम्बा केबो:इलो॥” 20 हेक्क्याइ सुम्सिगे:क्पा सेवारोबाल्ले मेत्तु, “आदाइबे, केयाइधिकिनबा कप्पो वा?रो, केयाइडिन् इङ्गा? ते:त्तो सुइइचिक्खुइडाइ कत्तुइलो॥ 21 खेने?नु इङ्गा? किसाइलो, थेआइभेल्ले खेने? केजि:प्पा केजो:क्॥ खेने? केम्बेरुन्सिन्बान् केना:क्तुसि?, केन्दे:सुम्बान् केसुप्सु?रो॥” 22 हेक्के:ल्ले हाइडिल्ले खेन् सेवारोबान् मेत्तु, “खेने? ताक्केभे?बा सेवारोबे! आल्ल बा खेने? केबा:न्नोलाम् आप्तिक् कु:त्ते?रो॥ इङ्गा? थे मेबिरुइडिन् बा खेन् ना:क्तुइ, थेमा मेदे:सुइडिन् खेन् सुप्सुइ फा?आइ खेने?ए निड्वा? केगत्तुरो॥ 23 हेक्के:ल्ले खेन् आयाइडिन् थेआइ सिइना:त् केगेबाहा?रो केनयुक्खुन्? इङ्गा? त्याइडिल्ले आयाइडिल्ले कुस्साग खो:सुइबा वये॥” 24 खेन् हाइडिल्ले खेप्पो केयेप्पाहा? मेत्तुसि, “खेल्ले कत्तुबा याइइत्ति:ननाप्तेम्मे?आइ थिबो:इ याइइत्ति केगप्पेन्पिरेम्मे?ओ॥”

25 हेक्क्याइ खेइहा?रे खुने? मेमेत्तु, “आदाइबे, खेल्लेग आन्दे:न्छा थिबो:इ याइ कत्तुइग!”

26 हेक्के:ल्ले हाइडिल्ले नोगप् पिरुसि, “खेप्सेम्मे?ओ, केगप्पाल्ले आल्लसाइ यरिक् खो:सु?रो, कर हा:ल्ले मेगत्तुन्, खेल्ले कत्तुबान्नाइ नाप्तो॥ 27 आल्ल इङ्गा? खुनि? सम्दाइ हाइ चोगुइनि फा?आइ खुनि? सिरा? मेन्थाइमनाबा आनिइमिहा? कप्पो तारेम्सिम्मे?आइ इङ्गा? आदगिए सेरेम्सिम्मे?ओ॥”

येसु:न् यरुसलेम्मो मिमिदिइन् ला:त्

मत्ति २१.१-११, मर्कुस ११.१-११, युहन्ना १२.१२-१९

28 हेक्क्याइ येसुरे हेक्के पा:त्तु सुरुआइ यरुसलेम लेप्पाइ कुहु?साम्बाहा?रे खुनि? तगि तगि थासिइलो॥ 29 हेक्क्याइ खुने? बेथफागे नु बेथानि पाइजुम्हा?रे नि:ताइ केरेल्ले जैतुन को:क्माओ नेप्फु कुहु?साम्बाहा? उ:त्तुसिआइ अक्खे मेत्तुसिर पाइघुसि, 30 “खिन्चि? तगाइबा पाइभे?ओ पेसे?॥ खेप्पो केला:त्तिल्ले आप्फाल्लेआइ मेनयुक्के केवा?बा अदइसाधिक् इमेघे:क्खुआइ येप्पा केदुम्सु?॥ खेन् लेरेत्ते?आइ कत्ता फेत्ते?॥ 31 मनाहा?रे थेआइ कन् अदइसा:न् केलेत्तुबाबे फा?आइ से:नोम्ताप्सिने फा?ग्र कइग दाइबान् चाहाबा चोगेआइ वा? फा?आइ मेत्तेसे?ओ॥”

32 हेक्क्याइ खेइहा? पेसिल्ले येसुरे पा:त्तुबा हेक्के सेक्खाए अदइसा:न् नि:सेत्तु॥ 33 हेक्क्याइ खेइहा?रे खेन् लेरेत्तुर पत्तेत्तिल्ले खेप्पो कुन्दाइबाहा? मेदयेआइ से:न्मेदोसुसि, “थेआइ कन् अदइसा:न् केलेत्तुबाबे?”

34 हेक्के:ल्ले खेइहा?रे नोगप् पिरेत्तु, “कइग दाइबान् चाहाबा चोगेआइ वा?रो॥”

35 हेक्क्याइ खेइहा?रे खेन् अदइसा:न् येसुरो तारेत्तुआइ अदइसा:ल्ले कुए:क्को खुनि? ते:त्ता? मेभेसु, हेक्क्याइ येसु:न् खेन् सम्दाइ मेयुक्खुरो॥ 36 खेन् युक्तुआइ पे:ल्ले मनाहा?रे खुनि? ते:त्ता? लाम्मो मेभेसुर खुने? लाइदा:क्मा मेबिरुरो॥

37 हेक्क्याइ येसु:न् जैतुन को:क्माओलाम् सइमाइ था:मा केबो:इबा तेन्तो केप्पा इ:त्तेआइ वयेल्ले यरिक् कुहु?साम्बाहा?रे निड्वा? केमाबा या:म्बक्हा? मेनि:सुबान्मेइ:त्तुआइ मेस:त्तेर यम्बा इक्लाओ अक्खेल?रिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फो:मा मेहे:क्तु-

38 “यहवे दाइबाल्ले कुमिइडो केदा:बा हाइडिन् मु?इसाबा पो:इलरो॥

साङ्ग्राम्पेदाइडो सनारुड पोःइलरो,
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिड पोःइलरो॥”

³⁹ कर खेप्पो मनालुम्पो केवा?बा कुभा फरिसिहा?रे येसुःन् मेमेत्तु,
“सिक्साम्बे, खेने? केहु?साम्बाहा? हेक्के मेबाःत्तम्मिन्ने? फा?आइ
फेःक्तेसे?ओ॥”

⁴⁰ हेक्केःल्ले येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “खेप्सेम्मे?ओ, खेइहा? स्वाःत्
मेयुइडिल्लेग कन् लुइहा?आइ मेसःताइ मेबाःत् मेलःन्लो॥”

येसुःन् यरुसलेमरे कुलागि हाःप्

⁴¹ कर येसुःन् यरुसलेम येक्यक्किल्ले कुबेसाइ केरेल्ले खेन् येक्यक्किन्
ओमेत्तुआइ हाबे, हेक्क्याइअक्खे पाःत्तु, ⁴² “आल्ल खिनि?ग सनारुड
खोःमा माराम्मिन् कुसिड केनिःत्तुम्मिल्ले पोःक्खेबारो, कर कन् केरेक्का
केमिक्साओलाम् थेःक्सिड्बेआइ वा?रो॥ ⁴³ आल्ल केनिड्मिहा?रे खेने?
काक् पिसाइलाम् केम्पाप्पाइ खिरि केम्थेःक्काइ चिहु? केम्हु?बा येम् तार
पत्तो॥ ⁴⁴ खेने? केम्प्य केम्तुःन्नाइ केस्साःहा?नु खाम्पो केम्डलो॥ थिक्
लुड सम्दाइ वे? लुडडिन्ने पक्मेन्धनेन्, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिन्
खेने? केसेःप्से येबा सुयेम्मिन् केना?रुरो॥”

येसुःन् माइहिम्मो पैःक्

मत्ति २१.१२-१७, मर्कुस ११.१५-१९, युहुन्ना २.१३-२२

⁴⁵ हेक्क्याइ येसुःन् माइहिम्मो लाःसेआइ खेप्पो लेइहड्बाहा? अक्खे
मेत्तुसिर नाःप्पा लःप्पा हेःक्तुसि, “साम्योसाप्लाओ साप्तेआइ पत्, ‘इङ्गा?
आहिम्मिङ्ग तुवा चोःक्मा हिम् पोःइ, † कर खिनि?ग फाःन्दाहा?
चिड्सिड्मा तेन् केजोगुम्माइ केवयि?रो॥”

⁴⁷ हेक्क्याइ खुने? थिक्पाःन्धक् माइहिम्मो निसाम् हु?रुसिरो॥ कर
तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?, साम्योथिम्साम्बाहा? नु लाम्लोःबाहा?रे खुने? सेप्पा
निड्वा? मेजोगु, ⁴⁸ कर आप्तिक् कुःप्पा पाःन् थेआइ खेइहा?रे मेड्घोःसुन्,
थेआइभेल्ले मनाहा?रेग खुने? हु?रुसिबा निसाम्हा? खुनि? सिरा? थाडेर
मेघेप्पुरो॥

येसुरे कुयुक

मत्ति २१.२३-२७, मर्कुस ११.२७-३३

20 थिक् येन् येसुरे माइहिम्मो निसाम् हु?रुसिर सुनाइइ इड्भन् चोगुर
यागे॥ खेप्पो तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?, साम्योथिम्साम्बाहा?
हेक्क्याइ यहदि तुम्लाम्लोःबाहा? मेदयेआइ 2 खेइहा?रे खुने? अक्खे मेमेत्तु
सेःन्मेदोसु, “खेने? थेमा युक्किल्ले अक्त्तड्बा याःम्बक्हा? केजोगुर केवा??
कन् युक्किन् हाःल्ले केबिरे? आमेत्ते?॥”

³ येसुरेआइ खेइहा? मेत्तुसि, “इङ्गा?आइ लत्छा सेःन्नाथिक्
सेःन्दोःनिड्लो॥ ⁴ युहुन्नारे बप्तिस्मा पिमा कुयुक्किन् आत्तोलाम् त्येबाबे?
निड्वा?फुमाइलाम् त्येबाबि, इ मनालाम्बि? आमेत्तेम्मे?॥”

⁵ खेइहा? खुनि? लुम्पो पाःन् मेधक्तेर अक्खे मेमेत्तिड्, “आल्ल आनि?
‘निड्वा?फुमाइलाम्’ आमेत्तुम्ने फा?ग्र, थेआइ नसाःन् केन्जोगुम्मिन्
फा?आइ सेःन्आलाप॥ ⁶ कर ‘मनाहा?लाम्’ आमेत्तुम्ने फा?ग्र, मनाहा?रे
आनि? लुडडिल्ले आम्बःत्, थेआइभेल्ले मनाहा?रे युहुन्नाःङ्ग
माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा फा?आइ निस्सेए मेडःत्तु?रो॥” ⁷ खेल्ले चोगुल्ले
खेइहा?रे येसुःन् मेमेत्तु, “आनिगे मेनिःसुम्बेन्लो॥”

⁸ हेक्केःल्ले येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “हेक्केने फा?ग्र थेमा युक्किल्ले
अक्त्तड्बा याःम्बक्हा? चोगुइ खेन् इङ्गा?आइ मेमेत्तिड्डिन्लो॥”

फेन् इक्मसाबाहा?रेन् खेदा?

मत्ति २१.३३-४६, मर्कुस १२.१-१२

⁹ येसुरे मनाहा? कन् खेदा?इन् मेत्तुसि, “उन्छेःन् मनाधिक्ले लत्छा इक्को
चेल्लेक्से? लेःत्तुआइ कुभ्रेःइ लक्को खेन् चेल्लेक्से? इक्किन् इक्मसाबाहा?
पिरुसिआइ खुने? यरिक् येम् थारिक् वे? लाजे?ओ पे॥ ¹⁰ हेक्क्याइ

चेल्लेक्से? तुप्पा येम् त्येःल्ले कुलक् लाःसे कुसेवारोबाधिक्इक्मःबाहा?रो
पाड्घुरो॥ कर खेन् इक्मसाबाहा?रे खुने?ग मेहिप्तुआइ थेआइ मेम्बिए हाबा
मेबाइघु मेदेःसुरो॥ ¹¹ हेक्क्याइ याम्पो निसिगेःक्पा सेवारोबान् लक् ताःक्से
पाड्घु, कर खेन्नाइ खेन् इक्मसाबाहा?रे मेहिप्तुर कुजाःत्थि मेदेःसुआइ
कुघालेम् मेबाइघु मेदेःसुरो॥ ¹² याम्पो आल्लसाइ सुम्मिगेःक्पा कुसेवारोबान्
लक् ताःक्से पाड्घु, कर खेन्नाइ खेन् इक्मसाबाहा?रे मेघाःन्दुआइ मेनाःत्तु
मेदेःसुरो॥

¹³ आल्ल चेल्लेक्से? इक्केल्ले कुन्दाइबान् निड्वा? इःत्छिड्, ‘इङ्गा? थे
चोगुइबाबे? आल्ल इङ्गा? लुड्मा? तुक्त्तुड्बा आस्साःन् पाड्घुइ॥ खुने?
मेनिःसुआइ कुना मेसा?रुबिला॥’

¹⁴ कर खेन् इक्मसाबाहा?रे खेन् कुस्साःन् मेनिःसुआइ इड्मेदड्घु,
‘कन्कुम्बारे कुलक् केघोःबारो, कन्सेरुम्माइ कुलाजे? सिड्बुइहा? आनि?
हुक्काप्पासिरो॥’ ¹⁵ हेक्क्याइ खेइहा?रे खेन् कुस्साःन् चेल्लेक्से?
इक्कोलाम् लाःक्कात् मेलःत्तु मेदे?रुआइ मेसेरुरो॥”

येसुरे खेइहा? सेःन्दोसुसि, “आल्ल चेल्लेक्से? इक्केल्ले कुन्दाइबाल्ले
खेन् इक्मसाबाहा? आक्खे मेत्तुसि?बे? ¹⁶ खुने? ताआइ खेइहा? केरेक्
सेरुसिआइ खेन् चेल्लेक्से? इक्किन् वे? मनाहा? पिरुसि?रो॥”

मनाहा?रे खेन् मेघेप्सुआइ मेबाःत्तु, “आप्फाल्लेआइ अक्खे
मेबोःइडिल्लो॥” ¹⁷ येसुरे खेइहा? अदक्त्तक्काइ ओमेत्तुसिर याम्पो
सेःन्दोसुसि, “हेक्केने फा?ग्र कन् साम्योसाप्लाओ साप्तेबान् थेमाबे?

‘लुड् केगाम्बाहा?रे मेना?रुबा लुडडिन् कुम्मालुड् पोःक्खेआइ वा?रो॥’
¹⁸ आत्तिन्हा? खेन् लुड् सम्दाइ मक्मेधाः, खेइहा? मेभक् मेसिःरो॥
हेक्क्याइ आत्तिन् सम्दाइ खेन् लुडडिन् मक्था, खेन् फेक् सिःरो॥”

एःड्याइ हुड्माबि मेःम्बि

मत्ति २२.१५-२२, मर्कुस १२.१३-१७

¹⁹ साम्योथिम्साम्बाहा? नु तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?रे येसुःन् बा खेप्पोए
तेम्मा निड्वा? मेजोगु, थेआइभेल्ले येसुरे पाःत्तुबा खेदा?ओ फेन्
इक्मसाबाहा?नु तड्घुसिबान्खेइहा?रे निड्वा? मेघोःसु, कर मनाहा?
मेगिरुसि॥ ²⁰ खेल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे येसुःन् तेम्मा फा?आइ सुयेम् कोःप्पा
मेहेःक्तु॥ खेइहा?रे मनाहा? याइ मेबिरुसिआइ साम्योनिबा मेलेड्सिड्डाइ
येसुरे कुधोःम्से मेबाइघुसि॥ खेइहा?रे कुबाःन्तो तेम्माआइ रोमि
युक्साबाहा? नु सुहाइगेम्बाहा? पिमासि केल?बा निड्वा? मेजोगुरो॥
²¹ खेइहा?रे येसुःन् कुबाःन्तो थाःमा फा?आइ सेःन्मेदोसु, “सिक्साम्बे,
सेक्खासाइ खेने?ग कुदोःप्पा पाःन्लक् केबाःत्तु?, हेक्क्याइ
कुदोःप्पारक्केहु?रुसि?॥ खेने?ग आत्तिन् मनाहा?आइ केन्छेन्दुन्छिन्,
हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलाम्मिन् सेक्खाए केहु?रुसिरो॥
²² हेक्केःल्ले कन्पाःन्निन् आमेत्ते?—रोमि पयम् हाइ सिजरेन् एःड्याइ
हुड्मा आनि? साम्योथिम्मिल्ले आबि?बि आम्बिनेन्बि?”

²³ येसुरे खेइहा?रे खुनि? निड्वा? चिःप्पान् निःसुआइ खेइहा? नोगप्
पिरुसि, ²⁴ “इङ्गा? याइइत्छिःन्ओसेःन्आधाक्तेम्मे?॥ कम्पो हाःल्ले
कुड्त्छाप नु कुबाःन्साप पप्पे?”

खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “सिजरेल्लेन्पत्तो॥”

²⁵ येसुरे मेत्तुसि, “हेक्केने फा?ग्र सिजरेले कुबाःन्हा? सिजरेन् पिरेम्मे?,
हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुबाःन्हा? निड्वा?फुमाइडिन्ने
पिरेम्मे?ओ॥”

²⁶ मना तगि खेइहा?रे खुने? कुबाःन्तो तेम्मा मेन्छुक्त्तुन्॥ येसुरे पिरुसिबा
नोगप्पिल्ले खेइहा?रे खुनि? निड्वा? मयेआइ स्वाःत् मेयुडे॥

येसुरे सिःमाआइ याम्पो हिड्मारे कुयाःम्बेओ हु?रुसि?

मत्ति २२.२३-३३, मर्कुस १२.१८-२७

²⁷ हेक्क्याइ सिःमेन्लाम् याम्पो हिड्मन् होःप्ल?रिक् नसाःन् केजोःक्पा
कुभा सदुकिहा? येसुरो मेदयेआइ ²⁸ सेःन्मेदोसु, “सिक्साम्बे, मोसा?रेग
अक्खेल?रिक् साप्तु आबिरेआइ पत्—‘आत्तिल्ले कुम्भु?इन् कुस्साः कुए
मेन्वा?ए सिः?, खेल्ले कुन्सा?रे मेमेदुमा कुन्ने?द्रेमान्नु मेःक्विखम् चोःक्माए
पोःइ॥ हेक्क्याइ कुम्भु?रे कुलागि सागप्पा पोःइलो॥’ ^{†29} आल्ल नुसि

फु?नुसा?हा? मेवये। तुम्बाल्ले मे:क्खिम् चोगुआइ कुस्सा: कुए मेनवा?ए स्येरो। 30 हेक्केल?रिक् सरुम्बान् नु याइसरुम्बाल्लेआइ खुन्धि? ने?द्रेमान्नु मे:क्खिम् चोगेत्तु, हेक्क्याइ खुन्धि? हेक्केए केरेक् नुसि फु?नुसा?हा?रे खुनि? ने?द्रेमान्नु मे:क्खिम् मेजोगुआइ सामेनवा?ए मेस्येरो। 32 केरेक्नु:ल्ले एगाइ खेइहा?रे खुनि? ने?द्रेमान्नाइ स्येरो। 33 आल्ल खेइहा? सि:मेन्लाम् याम्मो मेहिइडिल्ले आत्तिल्ले कुमे:त पो:इबाबे? खेन्नुग नुसि फु?नुसा?हा?रेए मे:क्खिम् मेजोगुआइ मेवये।”

34 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा मनाहा? कप्पोरक् मे:क्खिम् मेजो:क्लो। 35 कर ता:न्दि केदा:बा येम्मोग हेक्के मेबो:इनेल्लो, थेआइभेल्ले सि:मेन्लाम् याम्मो हिइमा ला?रुसिबा मनाहा? मे:क्खिम् मेन्जो:क्नेन्तो। 36 खेइहा?ग याम्मो मेन्धि:नेन्, थेआइभेल्ले खेइहा? माइलाइइबा कुडिसि:क मेबो:इलो। खेइहा? सि:मेन्लाम् याम्मो मेहिइबाल्ले चोगुल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुस्सा:सिरो। 37 हेक्केल?रिक् केसि:बाहा? मेहिइ केल?बा पा:न्निन् मि केदि:प्पा पो:क्लाओबा हिन्दो:क्को मोसारे ओसे:न्आधाक्लो। † मोसारे अब्राहाम, इसहाक नु याकुबरे खुनि? निइवा?फुमाइडिन् यहवे दाइबाए ल?रिक् पा:त्तुरो। 38 खेल्ले चोगुल्ले खुने?ग कुसिवेत्ता?रेन् मे:न्, कर कुहिइवेत्ता?रे खुनि? निइवा?फुमाइलो, थेआइभेल्ले खुने? कुलागिग केरेक् कुहिइवेत्ते मेवा?रो।”

39 हेक्क्याइ कुभा साम्योथिम्साम्बाहा?रे खुने? मेमेत्तु, “सिक्साम्बे, खेने?ग सा?रिक् नु:रिक्काइ याप्पि केमेत्तेरो।” 40 हेक्क्याइ आत्तिन्हा?रेआइखुने? पा:न् से:न्दो:मा आ:न्धिइमाआइमेन्नुक्त्तुल्लो।

निइवा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा ख्रिस्तेनहा:प्पे?

मत्ति २२.४१-४६, २३.१-७, मर्कुस १२.३५-४०

41 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “आक्खेल?रिक् निइवा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा ख्रिस्तेनदाउद हाइडिल्ले कुस्सा:रो फा?आइ मेमेत्तुबाबे?” 42 थेआइभेल्ले निइवा?फुसाम्लो सुम्मो दाउदरे आबाडे अक्खे पा:त्तुआइ पत्तु, “यहवे दाइबाल्ले इङ्गा? आदाइबान् अक्खे मेत्तु, केनिइमिहा? केयुक्को इङ्गा? मेन्दा:त्तिइडे थारिक् आजुप्साइ लेप्पाइ खेने? युडे?ओ।” †44 दाउद हाइडिल्लेए खुने? आदाइबे ल?रिक् मेत्तुने फा?ग्र आक्खेल?रिक् ख्रिस्तेनदाउदरे कुस्सा: पो:इबाबे?”

कुनिइवा? केजि:प्पाहा?रे खुम्दिइ मेघो:सु?

मत्ति २३.१-३६, मर्कुस १२.३८-४०

45 हेक्क्याइ केरेक् मनाहा?रे मेघेप्सुर कुहु?साम्बाहा? अक्खे मेत्तुसि, 46 “साम्योथिम्साम्बाहा?नु सिइसिइ ल?रेम्मे?ओ! खेइहा? के:म्बे:क्मा लगेप् मेजाक्खुआइ नानुगत्ता लाइमेघे:क्लो, हेक्क्याइ पाइजुम् लुम्मो सेवा मेमेत्तिगेर केल?बा निइवा? मेजोगुआइ यहदि चुम्तुइहिम्मो नु साभाइजाओ तुम्प्याइहाइ युक्नाहा?ओ युइमा खुनि? सिरा? थाइलो। 47 खेइहा?रे मेमेदुमाहा? इइमेलेक्त्तुसिआइखुनि? हिम्था:इहा? मेलरुरो, कर नु:बा ओसे:न्धाक्सिइमारे लागि के:म्बे:क्मा तुवा मेजोगु? खेइहा?रेग सेक्खाए साक्ल खुम्दिइ मेघो:सुरो।”

मेमेदुमाल्ले कुहुक्कोयाइ

मत्ति १२.४१-४४

21 येसुरे माइहिम्मो हुक्कोयाइ तो:म्मादेन्तो याइसाकुन्धेसाबाहा?रे खुनि? हुक्कोयाइडिन् मेगे:त्तुर मेबल्छेबान् ओमेत्तुसिर युडे। 2 खेप्पो लत्था याइगेसा?मा मेमेदुमाधिकले याइ नेत्ति † के:त्तुबा नि:सुआइ 3 पा:त्तु, “सेक्खाए कन् याइगेसा?मा मेमेदुमाल्ले वे?हा?नु:ल्ले यरिक् हुक्कोयाइ के:त्तुआइ वा?रो, 4 थेआइभेल्ले कन् याइसाकुन्धेसाबाहा?रेग खुनि? केयोबाआइकेनम्बा याइहा?ए मेयाक्त्तु, कर याइगेसा?मा मेमेदुमाल्लेग खुने? कुयाइसा?मो कत्तुबा चामा थुइमालाम् याक्त्तुआइ वा?रो।”

†† साम्योथिम् २५.५ † लाम्दि:क् ३.६ †† निइवा?फुसाम्लो सुम् ११०.१ † याइ नेत्ति-ग्रिक् पा:न्दाइडो “नेत्ति लेप्तोन्” ॥ कन्यहदिहा?रे मेजोगुबा केरेक्नु:ल्ले कुमेल्लुइसु:ल्लिक्पा याइवये ॥

माइहिम्मिन् य:

मत्ति २४.१-४१, मर्कुस १३.१-३१

5 हेक्क्याइ कुभा हु?साम्बाहा?रे माइहिम्मिल्ले कुया:म्बेओ खेन् नु:बन्नु:बा लुइहा? नु मनाहा?रे निइवा?फुमाइडो मेदो:न्दुबा केघेम्बा केला?बा पा:न्हा?रे कुया:म्बेओ मेबा:त्तुरो ॥ हेक्के:ल्ले येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, 6 “खिनि? आल्लो केनि:सुम्बान् थिक् लुइसम्माइ वे? लुइधक्काइ मेन्नेए य:मा येम् तार पत्तो।”

इनोगेन् तुक्खे:न् नु निइघुम्

मत्ति २४.३-१४, मर्कुस १३.३-१३

7 हेक्क्याइ खेइहा?रे येसु:न् से:न्मेदोसु, “सिक्साम्बे, कन् आप्फाल्ले पो:इबाबे? कन् पो:इमानु:ल्ले तगि थे मिक्से:न् पो:इबे?”

8 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “सिइसिइ ल?रेम्मे?ओ, आत्तिल्लेआइ खिनि? इङ्गेन्लेक्त्तिल्लरो, थेआइभेल्ले यरिक् मनाहा? इङ्गा? आमिइडो निइवा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा ख्रिस्तेनइङ्गा?एरो, हेक्क्याइ आल्लो येम्मिन् त्येआइ वा? फा?आइ मेबा:त्तु, कर खेइहा?रे खुनि? पा:न्निन् मेघेप्सेम्मिन्ने?ओ। 9 हेक्क्याइ खिनि? थइहा? नु केजिहा?रे कुया:म्बेओ केघेप्सुम्, कर निइवा? मेमयेम्मिन्ने?ओ। कइहा?ग पो:इम्पाए पो:इ, कर बा खेन् येम्मोएग इक्सादिइ खाम्बे:क्माल्ले कुनुप्पान् मेदानेन्तो।”

10 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “मेन्छाम् सुवाइहा? नु लाजे?हा? लुम्मो थइ पो:क् ॥ 11 हेक्क्याइ यरिक् तेन्तो पयम् यम्बा लुप्पि थाइ, यम्बा साक् पो:क् हेक्क्याइ यम्बा मिन्दे?हा? पो:क्काइ किप्पा केघु:बा नु निइवा? केमाबा मिक्से:न्हा? ताइसाक्पो मेधा:प्लो ॥

12 कन् पो:इमानु:ल्ले तगिग खिनि? हुक् केम्याक्त्तिआइ निइघुम् केम्मेत्ति?रो ॥ हेक्क्याइ यहदि चुम्तुइहिम्मो खासेन् केम्लो:न्दिआइ पुइलाहिम्मो केम्मेक्त्ति?रो ॥ आमिइडिल्ले चोगुल्ले हाइहा? नु सुहाइगेम्बाहा?रे खुनि? तगि केम्येप्सि?रो ॥ 13 कइग इङ्गा? आया:म्बेओ पा:प्पा केघो:सुम्बा सुयेम्लो ॥ 14 हेक्क्याइ खिनि? से:प्सिइमारे लागि थेमा पा:प्पाबे फा?आइ तगिसा निइसाम्मो मेधेम्मिन्ने?ओ ॥ 15 थेआइभेल्ले इङ्गा? खिनि? पा:प्पा केबो:इबा सुत्ताहा? नु सिक्कुम्दिइ निइवा? पिनिइलो ॥ हेक्के:ल्ले आत्तिन्नाइ खिनि? बिप्पुइहा?रे अप्पा नु पा:न्धक्मा मेन्नुक्त्तुल्लो ॥ 16 खिनि? पा-माहा?, फु?नुसा?हा?, का?इ सो?धो:क्हा? नु ते:इजुम्हा?रे इङ्गेन्लेक्त्तिआइतेम्मा केम्बाइघि?रो ॥ खेइहा?रे खिनि? कुभाग केम्सेरि? ॥ 17 खिनि? याप्पि नसा:न् केजोगिबाल्ले केरेक् मनाहा?रे खिनि? केम्पि:त्ति?, 18 हेक्केसाइ खिनि? थेगे:क्वधिककाइ मक्मेथानेन्तो ॥ 19 खिनि? कन् केरेक् पा:न्हा? केधरुम्मिल्लेए खिनि? हिइमन्निन्ताइलो ॥”

यरुसलेम्मिल्ले कुमेक्मान्

मत्ति २४.१५-२१, मर्कुस १३.१४-१९

20 आल्ल यरुसलेम्मिन् निइमि थक्सुबाहा?रे मेगबुबा केनि:सुम्मिल्ले आल्ल कुमेक्मान् नि:त्ताइडे वा? फा?आइ कुसिइ नि:त्तेम्मे?ओ ॥

21 हेक्क्याइ यहुदियाबा मनाहा? को:क्मा फाइजइ हेइघा:त्ति मेघेत्तिइ मेबे:क्ल, येक्क्यक्को केवा?बाहा? ला:क्कात् मेघेत्तिइ मेबे:क्ल, हेक्क्याइ पाइभे?ओ केयुइबाहा? याम्मो येक्क्यक्को मेन्दानेन्तरो ॥ 22 थेआइभेल्ले साम्यो साप्लाओ कन् साप्तेआइ पप्पा पा:न्निन् केल् फा?आइ कइग खुम्दिइलेन्येन्हा? पो:इलो ॥ 23 कन् येम्मिइग मेन्नुक्त्तुक्मा केवा?मा नु सावामाहा?रे लागि आक्खेन् किप्पा केघु:बा पो:इडि! इक्सादिइखाम्बे:क्मो यम्बा तुक्खे थारो, हेक्क्याइनिइवा?फुमाइडिल्ले कुघुम्दिइडिन् कन्मनाहा?ओ चुक्त्तो ॥ 24 खेइहा? ताभे:ल्ले मेजेप्टु मेसेरुसि? हेक्क्याइ यरिक् लाजे?ओ पुइलाधाबा मेबो:इडाइ मेबे:क्लो ॥ थिम्मेन्दिइ सुवाइहा?रे खुनि? येम् मेङ्गेत्ते थारिक् खेइहा?रे यरुसलेम्मिन् मेदो?रु मेस?रु?रो ॥

मेन्छाम्साःल्ले कुयुःमान्
मत्ति २४.२९-३१, मर्कुस १३.२४-२७

25 “हेक्क्याइ नाम्, लाबा नु खेःम्सिक्हा?ओ यम्बा मिक्सेःन्हा? मेधाःप्लो॥ हेक्क्याइ वाहइडिल्ले कुसःक्मान् नु यम्बयम्बा वाभेल्लेडिल्ले चोगुल्ले इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा मेन्छाम् सुवाइहा? सा?रिक् किःमाओ नु निड्साम्मो मेधाःरो॥ 26 आल्ल इक्सादिइ खाम्बेःक्मो केदाःबार केबप्पा इनोगेन् तुक्खेःन् मेडःत्तुआइ मनाहा? खुनि? साम् मिक्किल्ले पक्थसि, थेआइभेल्ले ताड्साक्पोबा मुक्साम्हा? नु खेःम्सिक्हा? मेयड्लो॥ 27 हेक्क्याइ मेन्छाम्साःन् खाप्पिःत्तो यम्बा मुक्साम् हेक्क्याइ मिमिदिड्न् युःर पप्पा मेन्छाम् याप्पिहा?रे मेनिःसु?रो॥ 28 आल्ल कन् केरेक् पोःड्डिल्ले खिनि? थोःक्पेन्फोःक्खेम्मे?आइ थाःइ ओमयेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले खिनि? सेन्लपिन् निःत्ताइ तार पत्तो॥”

पःत्छे?बुड्मोलाम् निसाम्
मत्ति २४.३२-३५, मर्कुस १३.२८-३१

29 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? कन् खेदा?इन् मेत्तुसि, “आल्ल पःत्छे?बुड्मान् नु वे? सिड्बुइहा? ओमेत्तेम्मे?॥ 30 आल्ल कुसइ कुभेक्वा लःन्ल्ले हाइवाःम्मा येम्मिन् निःत्ताइ तार पत् फा?आइ खिनि? कुसिड्केनिःत्तुम्लो॥ 31 हेक्केल?रिक्के इड्गा? पाःत्तुइबा कन् काक् पाःन्हा? केल् पःक्पा केनिःसुम्मिल्ले निड्वा?फुहाइजुम्मिन् निःत्ताइ वा? फा?आइ कुसिड्केनिःत्तुम्लो॥

32 इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, कन् केरेक् पाःन्हा? मेम्बोःड्डे थारिक् कन् मेन्छाम् थाःक्हा? मेन्छिःनेन्लो॥ 33 ताड्साक्पान् नु खाम्बेःक्मान् लेक्काइ पेःक्, कर इड्गा? आबाःन्जाक्हा? आप्फाल्लेआइ मेलेक्नेन् मेबेःक्नेन्लो॥

34 खिनि? याम्दादा सुक्खेवा नु चामा थुड्मा हेक्क्याइ कन् हिड्मन्लेन् निड्साम् चोःक्मो सिड्सिड् ल?रेम्मे?ओ, मेःन्ने फा?ग्र हक्चघत् थक्सा पुसा इजोओ मेधाःबा हेक्के कन् येन्हा?ओ खिनि?आइ केध्ये?इरो॥

35 थेआइभेल्ले कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मो केवा?बा मनाहा?नुआइ हेक्केल?रिक्के पोःड्डिल्लो॥ 36 केरेक् येम्मो आप्फाल्लेसाइ कन् केदाःबा पाःन्नोलाम् खेत्तिड्मा पेःक्मा मुक्साम् केघोःसुल्ल हेक्क्याइ मेन्छाम्साःल्ले कुदगि येप्पा केसुक्पा केबोःक्खिर फा?आइ सिड्सिड् ल?रेम्मे?र तुवा चोगेम्मे?ओ॥”

37 हेक्क्याइ येसुरे थिक्पाःन्धक् माड्हिम्मो हु?रुसिर वये, कर सेन्दिक् याड्धोःक्से जैतुन कोःक्माओ पेर वयेरो॥ 38 हेक्क्याइ तानाम्सा माड्हिम्मो खुने? कुबाःन्जाक् खेम्से मनाहा? मेदयेरो॥

येसुःन् सेप्पा निड्सेःक्
मत्ति २६.१४-१६, मर्कुस १४.१०-११, युहुन्ना १८.१९-२४

22 आल्ल सिदा? मेम्भःन्नेबा खरेःड्डिल्ले तड्नाम्मिन् निःत्ताइ त्येर पत्छे॥ खेन् यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्माइ मेमेत्तु?॥ 2 हेक्क्याइ तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु साम्योथिम्साम्बाहा?रे येसुःन् सेप्पा सुयेम् मेगोःत्तुर मेवये, कर मनाहा?रे हयड्किल्लिड् मेजोगु? फा?आइ मेगिसेबाल्ले चोगुल्ले स्वाःत्ताइ सेप्पा निड्वा? मेजोगु॥ 3 हेक्क्याइ माफेन्साम्मिन् थिक्-नेत् (१२) हु?साम्बाहा?ओ यहुदा इस्करियोत् मेप्पनाबाल्ले कुनिड्वा?ओ लाःसे॥ 4 हेक्क्याइ खुने? तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु माड्हिम् केगोःबाहा?रे खुनि? थक्त्तुम्बाहा?रो पेआइ येसुःन् खिनि? हुक्को थाःमा सुक्त्तुड् फा?आइ चक्त्तुसि॥ 5 हेक्क्याइ खेइहा?रे सा?रिक् मेसःत्तेर हेक्के केजोगुल्ले खेने? याइ पिआसिगे?रो ल?रिक् मेमेत्तुरो॥ 6 खुने?आइ खेन् पाःन्नो तेन्देआइ मनाहा? मेहोःप्पिल्ले इड्लेक्माआइत्तेम्मा पाड्मासि फा?आइ सुयेम् कोःप्पा हेःक्तुरो॥

निस्तार तड्नाम्मो येसुरे कुहु?साम्बाहा?नु साभाइजा चः
मत्ति २६.१७-३०, मर्कुस १४.१२-२६, युहुन्ना १३.२१-३०

7 हेक्क्याइ सिदा? मेम्भःन्नेबा खरेःइ चामा तड्नाम्मिल्ले थिक्सिगेःक्पा येन्नो चोःक्युम्भो तड्नामरेन्मेल्लुक्साःन् सिदुड्जभा चोःक्मा थिम् वये॥ 8 हेक्केःल्ले येसुरे पत्रुस नु युहुन्नाःन् अक्खे मेत्तुसिर पाड्घुसि, “खिन्छि? पेगेत्छे?आइ आनि? लागि यहुदि चोःक्युम्भो तड्नामरेन्चामा थुड्मा यारिप् चोगेत्छे?ओ॥ हेक्केल?रिक्के आनि? सोरिक् चाम्लो॥”

9 हेक्क्याइ खेइहा?रे सेःन्दोःसेत्तु, “हेक्केःल्ले आत्तान् पेःक्माआइ यारिप् चोःक्माबे?”

10 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “आल्ल ओमेत्तेत्छे?ओ, खिन्छि? येक्क्यक्को केलाःत्तिर केबत्तिल्ले च्वाःत्तु कुःन्दा केबड्बा मनाधिकले केदुम्सि?॥ खेन् लाःप्पा हिम्मो थारिक् तिम्देत्छे?॥” 11 हेक्क्याइ हिम्दाइबान् मेत्तेत्छे?, “आनिगे सिक्साम्बाल्ले खेने? अक्खे केमेत्तेआइ केवा?रो, ‘तरे युड्मा याक्फाइडिन् आत्तो नेबे? खेप्पो इड्गा? आहु?साम्बाहा?नु यहुदि चोःक्युम्भो तड्नामरेन्चामा थुड्मान्चाइलो॥’

12 हेक्क्याइ खेल्ले खिन्छि? थोःस्मा खाम्लोओ यारिप् चोःक्मनाबा लत्छा यम्बा याक्फाइडिन् ओसेःनोधाक्सि?॥ खेप्पोए आनि? चामा थुड्मान्यारिप् चोगेत्छे?ओ॥”

13 हेक्क्याइ खेइहा? पेसेत्तिल्ले येसुरे पाःत्तुबा हेक्केए तुमेत्तुआइ खेइहा?रे यहुदि चोःक्युम्भो तड्नामरेन्चामा थुड्मान्यारिप् चोगेत्तु॥

दाड्बाल्ले कुसाभाइजाःन्
मत्ति २६.२६-३०, मर्कुस १४.२२-२६, १ को ११.२३-२५

14 आल्ल चाजामा येम् पोःक्खेआइ येसुःन् कुसेःक्युक्मिबाहा?नु चामा तेन्नो युड्सिड्॥ 15 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “इड्गा? तुक्खे चामानुःल्ले तगि कन् यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्बा साभाइजाःन्खिनि?नु सोरिक् चामा सा?रिक् निड्वा? चोगुड्डाइ वयाइ, 16 थेआइभेल्ले निड्वा?फुहाइजुम्मो कन् आजाम्ल आबप्पा चोःक्युम्भो तड्नाम्बा साभाइजाःल्ले कुबेःन् मेड्गेत्ते थारिक् इड्गा? याम्मो मेजाआन्लो॥”

17 हेक्क्याइ येसुरे चल्लइना खोर्याःन् खप्सुआइ निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरुर अक्खे पाःत्तु, “कन् ताःक्तेम्मे?आइ खिनि? लुम्मो हाःतासिम्मेर चेम्मे थुडेम्मे?ओ॥ 18 खिनि? सेक्खाए मेत्तिड्, निड्वा?फुहाइजुम्मिन् याम्मो मेन्दाए थारिक् चेल्लेक्से? थिःन् इड्गा? याम्मो मेधुड्डान्लो॥”

19 हेक्क्याइ खुने? खरेःड्डिन् खप्सुआइ निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरु हेक्क्याइ खेःक्खुआइ कुहु?साम्बाहा? पिरुसिर अक्खे मेत्तुसि, “कन् खिनि? लागि पिरेबा आधक्लो॥ इड्गा? आनिड्वा?सोओ अक्खे चोगेम्मे?ओ॥”

20 बा हेक्केल?रिक्के मेज मेसुरुआइ चल्लइना खोर्याःन् येसुरे पक्खुर अक्खे मेत्तुसि, “कन् खिनि? लागि आमाक्खि?इन्वदेःन्देआइनिःन्धो पोःक्खेबा कुसइ माड्हुप्पिल्लो॥

21 कर ओमेत्तेम्मे?! इड्गा? याप्पि इड्गेलेक्पान्बा कन् चामा तेन्नो इड्गा?नुए चर युड्लो॥” 22 आल्ल निड्वा?फुमाइडिल्ले निड्वा? चोगुबा कुड्सिःक्के मेन्छाम्साःङ्ग सिःमाए पोःड्डिल्लो, कर खुने? इड्गेलेक्पेङ्ग चिःत्ते स्पेरो॥ 23 खेइहा?रे आनि? लुम्मो अक्त्तड्बा याःम्बक् हाःल्ले चोगु?बिला ल?रिक् सेःन्दोःसिड्मा मेहेःक्सिड्लो॥

केरेक्नुःल्ले यम्बा हाःत्तिबे?

मत्ति २०.२५-२८, १९.२८, मर्कुस १०.४२-४५

24 हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?रे केरेक्नुःल्ले यम्बा हाःत्तिबे फा?आइ पाःन्धक्मा मेहेःक्तुरो॥ 25 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “कन् थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे खुनि? हाइहा?रे मनाहा? पाःप्पाःत्तमेत्तुसि हेक्क्याइ खुनि? युक्साबाहा?रे आनिगे मनाहा?रे खुनि? तेःड्सिगे फा?आइ मेमेत्तिड्लो॥ 26 कर खिनि?ओग अक्खे मेबोःइनेल्लो॥ खिनि?ओग आत्तिन् यम्बा चोःक्, खेन् चुक्सा पोःड्डिमा पोःड्डि हेक्क्याइ लाम्लोःबान् सेवारोबेन् हेक्के पोःड्डिमा

पोःड्लो॥ 27 आल्ल चाजामादेन्नो केयुड्बेन् नु सेवा केजोःक्पेन्आत्तिन् यम्बाबे? खेन् चाजामादेन्नो केयुड्बेन् यम्बा मेःम्बि? कर खिनि?ओग इङ्गा? सेवा केजोःक्पा हेक्के वा?आ फा?आड् मेःलिङ्लो॥ 28 खिनि?ग चक्मेल्ल?ए इङ्गा? आदुक्खेओ तेःड् याप्पि केमेत्तिआड् केवयि?रो॥ 29 पानुदिङ् आम्बारे इङ्गा? हाड् चोःक्मा युक् पिराड्बा हेक्केए खिनि?आड् पिनिङ्लो॥ 30 खिनि? आहाङ्जुम्पो इङ्गा?नुए सोरिक् केयुडि?आड् केजाम् केधुड्जुम्पो॥ हेक्क्याड् हाङ्गुक्नाओ केयुडिआड् इसाइलबा थिक्-नेत् सुवाड्हा? सम्पाड् हाड् केजोगि?रो॥”

येसुरे पत्रुसेन् केना?आ मेत्तु?

मत्ति २६.३१-३५, मर्कुस १४.२७-३१, युहन्ना १३.३६-३८

31 येसुरे मेत्तु, “सिमोने, सिमोने, खेप्से?ओ! इक्मसाबाल्ले चाःन्नु कुहःक्किन् सेम्पारे लागि एत्तुआड् सेन्दुबा कुडिसिःक् माफेन्साम्मिल्लेआड् खिनि? नसाःन्निन् लेड्मा फा?आड् इङ्जाःड् नाःक्तुआड् वा?रो॥ 32 कर इङ्गा? खेने? केनसाःन्निन् मेलेङ्नेन्ल फा?आड् तुवा चोगुड् पिनेआड् वा?आरो॥ खेने? याम्पो नसाःन्निन् केधुम्बा पोःक्खेआड् केम्भु? केन्सा?सिआड् खिनि? नसाःन्निन् केधुम्बा चोगेसे?ओ॥”

33 सिमोने नोगप् पिरु, “आदाड्बे, इङ्गा?ग खेने?नु पुड्लाहिम्मो थारिक्लक् मेःन्, कर सिःमा पोःड्साड् यारिप् वा?आरो॥”

34 कर येसुरे खेन् मेत्तु, “पत्रुसे, इङ्गा? पाःन्धिक मेले?रो, आङ्गु सेन्दिक इड्वा काःमानुःल्ले तगि खेने? कुसिङ्मेनिःकुडिङ्नि केबाःत्तुर सुम्लेड् केना?आरो॥”

येसुरे कुहु?साम्बाहा? साम्दिङ् पिरुसि?

35 हेक्क्याड् येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, “इङ्गा? खिनि? सुनाड् इड्भन् चोःक्से सुःक्वा, साब्रि नु लाङ्गुःप् थेआड् मेःन्ने पाङ्निङ्डिल्ले खिनि? केसाक्पो केधे?ड्बि?”

खेड्हा?रे नोगप् मेबिरु, “मेधे?ड्गोन्लो॥” 36 येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, “कर आल्लो खिनि? सुःक्वा साब्रिहा? याङ्गुसिङ्गोन्ने?ओ हेक्क्याड् ताभेःन् मेङ्गप्पनाबाल्ले हारा? कुसुड्घे?वाःन् सङ्घुआड् लत्थिक् ताभेधिक्काड् इङ्गुरो॥ 37 अक्खेल?रिक् साम्योसाप्लाओ साप्तेआड् पत्, ‘खेने?ग हाङ्गुबिप्पुड्बाहा?नु मेदङ्गुरो॥’ कन् पाःन्निन् नु माङ्निङ्वा?पाःन्निन् इङ्गा? आमेन्निन् साप्तेआड् पप्पा पाःन्हा? केरेक् इङ्गा?ओ केल्लो॥”

38 खेड्हा?रे नोगप् मेबिरु, “आदाड्बे, आनिगे नेत्छि ताभे कत्तुम्बेरो॥” येसुरे मेत्तुसि, “हेक्केने फा?ग खेम्प्याक्काड् पोःड्लो॥”

येसुःन् जैतुन कोःक्माओ तुवा चोःक्

मत्ति २६.३६-४६, मर्कुस १४.३२-४२

39 हेक्क्याड् येसुःन् थोःस्मा याक्फाङ्डोनु लःन्देआड् सदादिङ् हेक्के जैतुन कोःक्माओ पेःल्ले कुहु?साम्बाहा?आड् खेने?नुए सोरिक् मेबेरो॥ 40 खेम्पो येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, “हङ्सा?माओ मेधे?ड्गोन्ल फा?आड् तुवा चोगेम्मे?ओ॥” 41 हेक्क्याड् खेने? मिसाक् नानाक् पेआड् थुड्बोहज? युड्गुसिङ्गुड् अक्खेल?रिक् तुवा चोगु, 42 “पानुदिङ् आम्बे, खेने? निङ्वा? केजोगुने फा?ग कन् इनोगेन् तुक्खेरेन् खोर्याःन् इङ्गा?ओलाम् खेत्तेदेःसे?ओ॥ हेक्केसाड् इङ्गा? आनिङ्वा? हेक्केग मेःन्, कर केनिङ्वा? हेक्केए पोःड्लो॥” 43 ((हेक्क्याड् खेम्पो माङ्गुलाङ्गुबाधिक् साङ्गाम्पेदाङ्गुलाम् थाःम्सिङ्गुड् खेने? कुभा? पिरु॥ 44 हेक्क्याड् खेने? निङ्गुसाम्पोन् निङ्वा?रे नायो पोःक्खेआड् सा?रिक् निङ्वा? पिरुआड् तुवा चोगु, हेक्क्याड् खेने? कुहाःन्त्रिक्वाःन् यम्ब्यम्बा माक्खि? तेषक्वा कुडिसिःक् खाम्पो मक्थेरो॥))

45 येसुःन् तुवाओलाम् पोगेआड् कुहु?साम्बाहा? मेयुडेबा तेन्नि पे॥ खेड्हा? केरेक् मिङ्वाःल्ले मेनाःसेआड् मेड्प्सेबा तुमुसि॥ 46 खेड्हा? फोःक्खुसिर अक्खे मेत्तुसि, “थेआड् केड्प्सिर केनेस्सिबाबे? पोगेम्मे?आड् हङ्सा?मो मेधे?ड्गोन्ल फा?आड् तुवा चोगेम्मे?॥”

येसुःन् मेदेम्सु?

मत्ति २६.४७-५३, मर्कुस १४.४३-५०, युहन्ना १८.३-११

47 कर येसुरे हेक्के पाःत्तुर पत्छेल्लेसा, थिक्-नेत् कुहु?साम्बाहा?ओबा लत्छा यहुदा मेप्पनाबेल्ले मनाहा? लाम्लोसुसिर खेम्पो तारुसि॥ हेक्क्याड् येसुःन् चुप् मेप्पाआड् सेवा मेत्छे कुबेसाड् पे॥ 48 कर येसुरे खेन् मेत्तु, “यहुदाए, अक्खेल?रिक् इङ्गा? मेन्छाम्साःन् चुप् केमेत्ताआड् खेने? इङ्गुलेक्काबाबि?”

49 हेक्क्याड् आल्ल खेम्पो थे पोःड् केल?बा निङ्वा? मेडःत्तुआड् येसुरे कुहु?साम्बाहा?रे खेने? मेमेत्तु, “आदाड्बे, आल्लो आनिगे ताभेःल्ले कड्हा? चत्तुस्मिम्बे?बि?” 50 हेक्क्याड् खेड्हा?ओ थिक्किल्लेग ताभेःन् तरप् फिःक्खुआड् मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुसेवारोबाल्ले कुजुप्साड् लेप्पाड्बा कुनेक्खो?बान् पेत्तु थाःसुरो॥ 51 कर येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, “आल्ल ना?रेम्मे?ओ॥” हेक्क्याड् खेल्ले कुनेक्खो?बान् सुःसुआड् नुसुरो॥

52 हेक्क्याड् येसुरे खेने? कुदेम्से केदाःबा तुम्निङ्वा?फुसाम्बाहा?, माङ्गिह्म केगोःबाहा?रे खेने? थक्तुम्बाहा? नु यहुदि तुम्लाम्लोःबाहा? अक्खे मेत्तुसि, “इङ्गा? हाङ्गुबिप्पुड् केजोःक्पाआबि? थेआड् इङ्गा? आदेम्से ताभेनु तक्काःत्तु केदये?ड्बे? 53 इङ्गा?ग थिक्क्याःन्धक्सा माङ्गिह्म लक्खुम्पो निसाम् हु?ड्से वयाड्बा हेक्केसाड् याप्पि केन्देम्सिन्, कर खादाम्मा मुक्साम्मिल्ले युक्तुल्लेए खिनि? याःम्बक् चोःक्मा येम् पोःड्लो॥”

पत्रुसरे येसुःन् ना?रु

मत्ति २६.६९-७५, मर्कुस १४.६६-७२, युहन्ना १८.१५-१८, २५-२७

54 हेक्क्याड् खेड्हा?रे खेने? मेदेम्सुआड् मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुहिम्मो मेदारु॥ पत्रुसेन्नाड् माःङ्गालाम् खेड्हा? तिम्दुसिर खेम्पो त्पेरो॥

55 खेड्हा?रे लक्खुम्पुम्पो मि मेदुत्तुआड् मिजा?नु मेयुडेल्ले पत्रुसेन्नाड् खेने? लुम्पो पेआड् युड्गुसिङ्गु॥ 56 हेक्क्याड् खेम्पो सेवारोमा चुक्माधिक्ले खेने? खागेओःप्पाओ युडेल्ले नुःरिक् ओमेत्तुआड् अक्खे पाःत्तु, “कन् मनाःन्नाड् येसुःन्नुए वयेबा हेक्के ल?रो॥”

57 कर पत्रुसरे खेन् ना?रु मेत्तु, “कन् मेन्छुमा?ड्ले थेःन्ने पाःत्तुबे इङ्गा? खेने? कुसिङ् मेनिःकुडिङ्गु॥”

58 सप्पा एगाड् वे?स्मा थिक्के खेने? निःसुआड् मेत्तु, “खेने?ग खेड्हा?नुए केवयेरो॥”

कर पत्रुसरे पाःत्तु, “मेःन्लो, इङ्गा?ग मेवयाङ्गुडिन्लो॥”

59 याङ्गुसि कुमुक् थिक् एगाड् कुभाधिक्ले खेने? निःसुआड् अक्खे पाःत्तु, “सेक्खासाड् खेने?ग येसुःन्नुए वयेरो, थेआड्भेल्ले खेने? गालिललाम् केदाःबारो॥”

60 कर पत्रुसरे पाःत्तु, “मेःम्बे हौ! थेमानि केबाःत्तुबे? इङ्गा?ग खेने? कुसिङ् मेनिःत्तान्लो॥” खिम्पो खेने? पारेर पत्छेल्लेसा इङ्वाःन् काःसे॥

61 येसुरे खिरि हिसिङ्गुड् पत्रुसेन् ओमेत्तु॥ हेक्क्याड् दाड्बाल्ले, “आङ्गु इङ्वा काःमानुःल्ले तगि खेने? सुम्लेड् केना?आरो” पाःत्तुबा पाःन्निन् पत्रुसरे कुनिङ्वा? सुम् ल?रे॥ 62 हेक्क्याड् पत्रुसेन् लक्खुम्पोनु लःन्देपेआड् उःक्काड्-उःक् हाबेरो॥

येसुःन् किनाःन्दि मेबिरु मेहिप्तु?

मत्ति २६.६७-६८, मर्कुस १४.६५

63 आल्ल येसुःन् केगोःबा थक्खुबाहा?रे खेने? किनाःन्दि पिमा मेहेःक्तुर मेहिप्तु॥ 64 कुमिक्किन् तेःत्तिल्ले मेदेप्पुर मेहिप्तुआड् खेने? सेःन्नेदोसु, “खेने? हाःल्ले केहिप्तेबे? माङ्गुनिङ्वा?पाःन् पाःत्ते?ओ॥” 65 हेक्क्याड् खेड्हा?रे किनाःन्दि मेबिरु वे?स्मा यरिक् ताप्फेःम्बा पाःन्हा? येसुरे कुदक्केड्वाओ मेबाःत्तुरो॥

येसुःन् येजुम्भोओ मेदे?रु?

मत्ति २६.५७-६८, मर्कुस १४.५३-६५, युहुन्ना १८.१९-२४

66 हेक्क्याइ खाओःत्तेआइ यहुदि तुम्लाम्लोःबाहा?, तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? नु सामयोथिम्साम्बाहा? मेजुप्से॥ हेक्क्याइ येसुःन् येजुम्भोओ मेदे?रुआइ 67 खेइहा?रे मेमेत्तु, “खेने? निइवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्तनेन्बि? याम्पि आमैत्ते?॥

कर येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, ‘इङ्गा? पाःतुइसाइ याम्पि नसाःन् केन्जोगिन्तो॥ 68 हेक्क्याइ इङ्गा? सेःन्दोःनिइसाइ नोगप् याम्पि केम्बिरिन्॥ 69 कर आल्लोआइधो इङ्गा? मेन्छाम्साःन् मुसाम्माइबा निइवा?फुमाइडिल्ले कुजुप्साइ लेप्साइ युइलो॥”

70 हेक्क्याइ खेइहा?रे खुने? सेःन्मेदोसु, “खेने?ए निइवा?फुसाःनेबि?” हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “खिनि? केबाःतुम्बान् सेक्खारो॥”

71 हेक्क्याइ खेइहा?रे मेबाःत्तु, “आल्ल आनि? वे? मनाहा?रे खुनि? तोःन्दि थेआइ चाहाबा आजोगेबे? खुने? कुमुरालाम्बाए आनि? खा आघेप्सुम्लो!”

पिलातसरे येसुःन् खासेन् लोःन्दु?

मत्ति २७.११-२६, मर्कुस १५.१-१५, युहुन्ना १८.२८-४०, १९.१-१६

23 येजुम्भोबा केरेक् मनाहा? मेबोगेआइ येसुःन् रोमि सुहाइगम्बा पिलातसरो मेदारुआइ 2 फोत्या कुःप्पा मेहेःक्तु, “आनिगे कन् मनाःल्ले कन् सुवाइहा? इङ्गा?ए निइवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्त हाइआ मेत्तुसिर पयम् हाइ सिजरेन् एःइयाइ पिमा मेःन् फा?आइ हुसुसिबा तुमुम्बेरो॥” 3 हेक्क्याइ पिलातसरे येसुःन् सेःन्दोसु, “सेक्खा खेने? यहुदि हाइनेबि?”

येसुरे खेन् नोगप् पिरु, “खेइग खेने?ए केबाःत्तुर केबल्लो॥”

4 हेक्क्याइ पिलातसरे तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? नु खेन् मनाहा? मेत्तुसि, “इङ्गा?ग कन् मनाःल्ले थेआइ फेन् याःम्बक् चोगुबा मेइघोःबान्तो॥”

5 कर खेइहा?रे याम्मो येसुःन् अक्खे मेमेत्तुर आप्तिक मेगुःत्तु, “कन् मनाःल्ले कुनिसामिल्ले कन् केरेक् मनाहा? केरेक् यहुदिया नु गालिललाम् कप्पो थारिक् हाइबिप्पुइ चोःक्मा हुसुसिर वा?रो॥”

येसुःन् हेरोद हाइडिल्ले कुदगि

6 हेक्क्याइ पिलातसरे खेन् खेप्सुआइ कन् मनाःन् गालिलस्माबि? फा?आइ सेःन्दोसुसि॥ 7 पिलातसरे कन् पाःन्निन् हेरोद हाइडिल्ले † कुलाजे?ओबा केल?बा निइवा? खोःसुआइ येसुःन् हेरोद हाइडिल्लोए पाइघुदेःसुरो॥ खेन् येम्मो हेरोदेन यरुसलेम्मो वयेरो॥ 8 हेरोदरे येसुःन् निःसुआइ सा?रिक् सःत्ते, थेआइभेल्ले खुने? चोगुबा पाःन्निन् खेप्सुआइ तगिआइधो तुम्मा निइवा? चोगुआइ वये॥ आल्ल खुने? कुदगि येसुरे निइवा? केमाबा याःम्बक्हा? चोगुबा ओमेप्पा कुसिरा? थाइआइ वयेरो॥ 9 हेरोदरे खुने? यरिक् पाःन्हा? सेःन्दोसु, कर येसुरे थेआइ नोगप् मेबिरुन्तो॥ 10 हेक्क्याइ तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? नु सामयोथिम्साम्बाहा? मेबोगेआइ खुने? येक्कप् फोत्या कुःप्पा मेहेःक्तु॥ 11 हेरोदेन नु कुधक्सुबाहा?रे येसुःन् किनाःन्दि मेबिरु कुजाःत्थि मेदेःसु, हेक्क्याइ परान्ला हाइतेःत्तिन् मेजाक्त्तु मेबिरुआइ याइना पिलातसरो मेबाइघु मेदेःसुरो॥ 12 बा खेन् येन्नाइधो हेरोद हाइडिन् नु पिलातसेन् याम्मो तडेत्थिरो॥ खेन्नुःल्ले तगि खुन्धि? नेप्पाइ निइमि वयेत्थिरो॥

येसुरे सिःमेल्लेन् खुम्दिइ खोःसु?

13 हेक्क्याइ पिलातसरे तुम्निइवा?फुसाम्बाहा?, यहुदि लाम्लोःबाहा? नु मनाहा? उःत्तुसिआइ 14 खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? कन् हाइबिप्पुइ केजोःक्पा फा?आइ फोत्या केगुःत्तुम्माइ केदारुम्बा मनाःन् खिनि? तगिए

† हेरोद हाइ-खुने? कुमिइहेरोद एन्तिपास वये॥ खुने? पयम्यम्बा हेरोद हाइडिल्ले कुस्साः वये॥

इङ्गा? यरिक् पाःन् सेःन्दोसुइ, कर इङ्गा? थेआइ याःम्बक् फेःन्दुबा मेइघोःबान्तो॥ 15 हेक्क्याइ हेरोद हाइडिल्लेआइ थेआइ मेघोःसुन्नाइयाइना इङ्गा?ओ नुःक्तु फेन्छुआइ वा?रो॥ ओमेत्तेम्मे?, कल्ले सिःमेल्ले खुम्दिइ खोःमा केबोःइबा याःम्बक् थेमाआइ मेन्जोःक्के वा?रो॥ 16 हेक्केःल्ले इङ्गा? खुने? तेःम्भुक् याक् पाइघुइसिइडाइ लेरुइदेःसुइलो॥” 17 ((आल्ल तइनाम्मो पुइलाहिम्मो साक्पा केधाःबाधिक् लेप्पा थिम् वयेरो॥)) 18 कर खेइहा? थिक्हुप् मेबोःक्खेआइ मेअःक्ते, “कन् मनाःन् खुम्दिइ पिरै?आइ आनिगे लागि बरब्बासेन लेरे आबिरे?!” 19 (खेन् मनाःन् येक्क्यक्को हाइबिप्पुइ चोगुबा नु मना सेरुसिबा आप्तिको पुइलाहिम्मो साक्पा थेआइ यागोरो॥)

20 पिलातसरे येसुःन् लेप्पा निइवा? चोगुर खेइहा? याम्मो ता?जेक्त्तुसि,

21 कर खेइहा? मेअःक्ते, “खेन् सिलाम्साक्मा सिइसम्माइ फोःन्दे?!” सिलाम्साक्मा सिइसम्माइ फोःन्दे?!”

22 हेक्क्याइ सुम्लेइडो पिलातसरे खेइहा? याम्मो मेत्तुसि, “थेआइबे? खेल्ले थे याःम्बक् फेःन्दुआइ वा?बे? खुने? सिःमेल्ले खुम्दिइ खोःमा याःम्बक् चोगुबा इङ्गा? मेइघोःबान्तो, हेक्केःल्ले खुने? तेःम्भुक् याक्पाइघुइसिइडाइ लेरुइदेःसुइलो॥”

23 कर खेइहा? अयाक् मेल्ल?ए यम्बा इक्लाओ मेअःक्ते, “सिलाम्साक्मा सिइसम्माइ फोःन्दे?॥” खेइहा? थिक्हुप् मेबोःक्खेआइ सा?रिक् मेअःक्तेबाल्ले खुनि? पाःन्निन् केरेरो॥ 24 हेक्केःल्ले खेइहा?रे मेबाःत्तुबा पाःन्निन् कुइसिःक् पिलातसरे खुम्दिइ पिरुरो॥ 25 खुने? खेन् येक्क्यक्को हाइबिप्पुइ चोःक्मा नु मना सेप्पा आप्तिको पुइलाहिम्मो साक्पा केधाबेन् लेप्पा पाइघुसि, कर येसुःन् खेइहा?रे मेइःत्तुबा हेक्के मेजोगुर फा?आइ लेरु पिरुसिरो॥

येसुःन् सिलाम्साक्मा सिइसम्माइ मेभोःन्दु?

मत्ति २७.३२-४४, मर्कुस १५.२१-३२, युहुन्ना १९.१७-२७

26 हेक्क्याइ थक्सुबाहा?रे खुने? लाःक्कात् मेलःत्तु मेदे?रुआइ खेइहा?रे पाइभे?ओनु केभेम्बार केबप्पा सिमोन मेप्पनाबा साइरेनि येक्क्यक्को केयुइबेन् मेदेम्सु, हेक्क्याइ येसुरे कुसिलाम्साक्मा सिइडिन् पइमाआइ येसुःन् तिम्मा मेबाइघुरो॥

27 हेक्क्याइ खेप्पो यरिक् मनाहा?रे खुने? मेदिन्दुरो॥ खेप्पो केहाःप्पार मेरिइ केधक्मा मेन्छुमाहा?आइ मेवयेरो॥ 28 कर येसुरे खिरि हिंसिइडाइ खेइहा? मेत्तुसि, “यरुसलेम्मिल्ले कुस्साः मेन्छुमा?से, खिनि? आलागि मेहाबेम्मिन्ने?, कर खिनि? आबाडे लागि नु खिनि? साःहा?रे लागि हाबेम्मे?ओ, 29 थेआइभेल्ले मनाहा?रे आप्फाल्लेआइ साःमेइगप्पनामाहा? हेक्क्याइ अडेःक्वा नुमेन्धुक्नामाहा? मुइ?सामासिरो ल?रिक् पाःप्पा येम् तार पल्लो॥ 30 खेन् येम्मो मनाहा?रे नाइजइहा? आनिगे सम्माइ मक्थे?ओ! हेक्क्याइ कोःक्माहा? याम्पि आलुत्तेओ! फा?आइ मेमेत्तुसिरो॥ 31 थेआइभेल्ले सरिःत्क्याःप्पा कुहिइवेत्तु सिइडिन्ने अक्खे मेमेत्तुल्ले, केहेबा सिइडिइग आक्खे मेमेत्तुसुरो?”

32 खुने?नुए नेप्फु कुभाइकेभेःम्बाहा?आइ सिःमेल्ले खुम्दिइ पिमासि फा?आइ मेदे?रुसि॥ 33 खेइहा? मिक्खोःक्पा मेप्पनाबा कोःक्माओ मेगेरेआइ येसुःन् सिलाम्साक्मा सिइसम्माइ मेभोःन्दुरो॥ खेन् नेप्फु कुभाइकेभेःम्बाहा? येसुरे कुजुप्साइ नु कुभेन्छाइबा सिलाम्साक्मा सिइहा? सम्माइ मेभोःन्दुसिरो॥ 34 हेक्क्याइ येसुरे पाःत्तु, “पानुदिइ आम्बो, कइहा? लेप्पि पिरैसे?ओ, थेआइभेल्ले कइहा?रे थेमा मेजोगुर मेबत् थेआइ मेन्निःसुन्तो॥” हेक्क्याइ खेइहा?रे येसुरे कुदेःत्हा? हाःत्थिइमा फा?आइ त?याःन्सोःन् मेगेसुरो॥

35 माःइघालाम् मनाहा? ओमेमयेर मेयेबे, कर यहुदि लाम्लोःबाहा?रे खुने? किनाःन्दि मेबिरु अक्खे मेमेत्तु, “खेल्ले वे? मनाहा?ग सेःत्तुसि, आल्ल निइवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्तने फा?ग आबाडे सेःप्सिइल!”

36 हेक्क्याइ थक्सुबाहा?रे मेधाइआइ किनाःन्दि मेबिरु हेक्क्याइ केसुःप्पा चेल्लेक्से? थिःन् मेधुइघुर 37 मेमेत्तु, “खेने? यहुदि हाइने फा?ग आबाडे सेःप्सिइडे?ओ॥”

38 हेक्क्याइ येसुरे कुधगेःक् सम्दाइ कङ्ग यहुदिहाःरे खुनि? हाड्लो ल?रिक् आप्तिक् सक्किन् मेसाप्तुआइ मेभत्तु॥

39 खेप्पो सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइ मेभोःन्दुबा कुभाइकेभेःम्बाधिवक्ले खुने? पाःन्लिले लवतुर अक्खे मेत्तु, “खेने? निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तने मेःम्बि? खेने? सेःप्पिड्डे?आइ आन्धिगेआइ याम्पि आसेःत्ते?॥”

40 कर वे?स्मा कुभाइकेभेःम्बाल्ले खेन् फेःवतुर अक्खे मेत्तु, “खेने? निड्वा?फुमाइडिन् केडगिरुन्धि? आनि? सुम्नाइडे लच्छा परिक्पा खुम्दिडो आधेआइ आवा?, 41 च्यासाइ आन्धि?ग आजोगेत्तुवा याःम्बक् कुडसिःक् सिःमेल्ले खुम्दिड आधोःसेत्तुबारो, कर खुने?ग थेआइ फेन् याःम्बक् मेन्जोःक्के वा?रो॥” 42 हेक्क्याइ खुने? येसुःन् मेत्तु, “येसुए, खेने? केहाडजुम्पो केयुःल्ले इङ्गा?आइ निड्वा? इःताइडे?ओ॥”

43 येसुरे खुने? मेत्तु, “इङ्गा? खेने? मेत्ते, सेक्खाए खेने? आइन्छा साइग्राम्पेदाडो इङ्गा?नु सौरिक् केवा?रो॥”

येसुरे कुसिःमेन्

मत्ति २७.४५-५६, मर्कुस १५.३३-४१, युहुन्ना १९.२८-३०

44 आल्ल कुमुक् थिक्-नेत् (१२) खिरि पोःक्खेआइ वयेल्ले नाम्मिन् मेओःत्तेन्नाइकुमुक् सुम्सि थारिक् खादाम्माल्ले खेन् लाजे?इनसिदेप् तेत्तुरो॥ हेक्क्याइ माइहिम्पो फोःम्नाबा फोःन्दाःन् थोनु यो थारिक् कुलुम्पो तेरे? तेःक्खेरो॥ 46 येसुःन् यम्बा इक्लाओ अःक्तेर अक्खे पाःत्तु, “पानुदिङ् आम्बे, इङ्गा? आयाम्साम्मिन् हुक्खुने?रो॥” हेक्क्याइ खुने? कुसक्मा पेरो॥

47 हेक्क्याइ खेप्पो केयेप्पा रोमि थक्त्वम्बाल्ले कन् हिन्दोःक्हा? निःसुआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःसुर अक्खे पाःत्तु, “सेक्खासाइ कन् मनाःन् साम्योनिबा वयेरो॥”

48 हेक्क्याइ खेप्पो कन् हिन्दोःक् ओमेत्तु केजुम्बाआइ केवा?बाहा?रे कन् मेनिःसुआइ खुनि? सड्बेन् मेहिप्पुर मेरिड् थक्नु हिम्पो मेनुःक्खे मेबेरो॥ 49 हेक्क्याइ येसुरे काक् कुन्देःइ-कुन्जुम्हा? नु खुने? गालिललाम् केदिम्मार केदाःमा मेन्छुमाहा?रे माःइधालाम् कन् हिन्दोःक्किन् ओमेमेत्तुर मेयेबेरो॥

येसुःन् इप्पुड्डो मेनेस्सु?

मत्ति २७.५७-६१, मर्कुस १५.४२-४७, युहुन्ना १९.३८-४२

50 आल्ल आरिमाथिया पाइजुम्बा युसुफ मेप्पनाबा मनाधिक वये॥ खेन् यहुदि येजुम्भोबा पासिडपादाइलाआइ वयेरो॥ खुने? निड्वा?फुहाडजुम्मिन् केहाड्बा नुःबा नु साम्योनिबा मना चोगे, हेक्केःल्ले खुने? कन् याःम्बक्को थेआइ तेन्दिड मेम्बिए वयेरो॥ 52 खुने? पिलातसरो पेआइ येसुरे कुधक्किन् नाःक्तु॥ 53 हेक्क्याइ खुने? येसुरे कुधक्किन् सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइलाम् थाःसुआइ नुःबा चेटेःत्तिल्ले कित्तुआइ खोःम्नाबा लुइ इप्पुड्डो नेस्सुरो॥ खेन् इप्पुड्डो तगि आत्तिन्नाइ मेन्नेए वयेरो॥ 54 आल्ल कन् नाःम्सिइयेन् यारिप् चोःक्मा येन् वये हेक्क्याइ नाःम्सिइयेन् ताःमा इःत्तेआइ वये॥ 55 हेक्क्याइ गालिललाम् खुने?नु सौरिक् केदाःमा मेन्छुमाहा?रे युसुफेन् मेदिम्दुर येसुरे कुधक्किन् मेनेस्सुबा इप्पुड्डिन् मेनिःसुआइ 56 खेइहा? हिम्पो मेनुःक्खे मेबेआइ येसुरे कुधक्को हुःप्मा फा?आइ मारुकु नु सिदा?हा? यारिप् मेजोगुरो॥ हेक्क्याइ कन् साम्यो इड्जाःडिन् कुडसिःक् नाःम्सिइयेन्पो खेइहा? मेनाःम्सिड्डो॥

येसुःन् सिःमेन्नाम् याम्पो हिड्

मत्ति २८.१-१०, मर्कुस १६.१-११, युहुन्ना २०.१-१०

24

तेनेबा येन्नो खाओःत्तेर पत्तुल्ले खेन् मेन्छुमाहा?रे येसुरे कुधक्को हुःप्मा फा?आइ यारिप् मेजोगुबा मारुकु नु सिदा?हा?

मेयाइसिड्डाइ इप्पुड्डेन्पो मेबे॥ 2 खेइहा?रे इप्पुड्डिल्ले कुमुराओ मेयेप्पुबा यम्बा लुड्डिन् थिक्लेप्माइ मेइसुआइ नेस्सेबा मेनिःसु, 3 कर खेइहा? सिगाइ मेलाःस्सेल्ले दाइबा येसुरे कुधक्किन् मेडघोःसुत्तो॥ 4 खेइहा? खेप्पो खुनि? निड्वा? मयेर मेयेबेल्ले खुन्धि? पेसाइ मिक्किन्ने

केजेम्बा फसुःत्क्याःप्पा तेःत् केजाइबा नेप्फु मनाहा? येबेत्तिबा मेनिःसुसि॥ 5 खेइहा? खुनि? यड्मा केरेआइ खाम्मो साम्बोःन् हबत्तेबोःक्खेल्ले खेइहा?रे खेन् मेन्छुमाहा? थेआइ खिनि? कुहिड्वेत् मनाःन् कुसिवेत् मनालुम्पो केगोःत्तुम्बाबे फा?आइसेःन्मेदोसुसि॥ 6 “खुने?ग कम्पो होःप्पो! खुने?ग याम्पो हिडेआइ वा?रो॥ गालिलओ खिनि?नु वयेल्ले खुने? पाःत्तुबा पाःन्निन् निड्वा? इःत्तेम्मे?ओ- 7 “मेन्छाम्साःन् लायोबा मनाहा?रे खुनि हुक्को इड्मेलेक्तु?आइ खुने? सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइ मेभोःन्दु मेसेरु?, कर सुम्सिगेःक्पा येन्नो याम्पो हिड्डो॥”

8 हेक्क्याइ खेइहा?रे कन् येसुरे कुबाःन्निन् निड्वा? मेडःत्तुर 9 इप्पुड्डलाम् मेनुःक्खेआइ थिक्-थिक् (११) कुहु?साम्बाहा? नु वे? मनाहा? केरेक् मेजेत्तुसिरो॥ 10 आल्ल खेन् मेन्छुमाहा?ग मरियम मगदलिनि, योआन्ना, याकुबरे कुम्मा मरियम हेक्क्याइ वे? मेन्छुमाहा?आइ मेवयेरो॥ 11 कर खेइहा?रे खेन् मेन्छुमाहा?रे खुनि? पाःन्निन् नामेन्छा?रुन्॥ कङ्ग मेन्वा?मना पाःन्लक् फा?आइ मेडःत्तुरो॥ 12 कर पत्रुसेन् मुथिक् पोगेआइ इप्पुड्डो लोःक्तेर पे॥ खेप्पो अःक्खुम् फन्छिड्डाइ ओमेत्तुल्लेग खेप्पो फःगोल?बा चेटेःत्तिन्सेःरेआइ नेस्सेबा निःसु॥ खुने?ग थेःन्ने पोःक्खेबे फा?आइ सा?रिक् कुनिड्वा? मयेर नुःक्खे पेरो॥

येसुःन् नेप्फु कुहु?साम्बाहा?ओ ओसेःन्धाक्सिड्

मर्कुस १६.१२-१३

13 आल्ल बा खेन् येम्मो येसुरे नेप्फु कुहु?साम्बाहा? यरुसलेम्लाम् थिक्-थिक् (११) किलोमिटर माःइधा इम्माउस पाडभे?बा लाम्पो 14 खेइहा?रे आइन् पोःक्खेबा हिन्दोःक्किल्ले कुयाःम्बेओ ता?जेक्खेत्तिर पेसिरो॥

15 खेइहा? हेक्केल?रिक् ता?जेक्खेसिल्ले खेप्पो येसुःन् त्येआइ खेइहा?नु सौरिक् लाइधेःक्मा हेःक्ते, 16 कर खेइहा?रे खुने? कुसिड् मेनिःत्तुन्त फा?आइ खुन्धि? मिक्किन् थेःक्तु पिरुसिआइ वयेरो॥ 17 येसुरे खेइहा? सेःन्दोसुसि, “मेःम्बे, खिन्धि? थेमा पाःन्निन्ने केजेइसुरे लाइधेःक्सिबे?” हेक्केःल्ले खेइहा? खुन्धि? मिड्वा कुधिम् थप्पेत् येबेत्तिरो॥

18 खेइहा?ओ क्लिओपास मेप्पनाबा थिक्ले खुने? सेःन्दोसु, “मेःम्बे, खेने? यरुसलेम्पो केनुयुड्डेन्धि? आइन् ताःन्दिक् खेप्पो पोःक्खेबा पाःन्निन् खेने? निड्वा? केडघोःसुन्धि?”

19 येसुरे मेत्तुसि, “मेःम्बे, थेमा पाःन्निन्ने?”

खेइहा?रे नोगप् पिरेत्तु, “नासरतबा येसुरे कुयाःम्बेओआ, खुने?ग माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा वये, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिन् नु मेन्छाम्पोन् याम्पि लुम्पो खुने? पेलिगेन् पाःन्जाक्को नु याःम्बक्को मुक्साम्साबा चोगेरो॥

20 तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु आनिगे हाड्युक्पाहा?रे खुने?ग सिःमेल्लेन् खुम्दिड मेबिरुर फा?आइ थिम्मेन्डिड सुवाइहा? हुक्मेसुत्तुसि, हेक्क्याइ खुने? सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइ मेभोःन्दुरो, 21 कर खुने? इसाइलिहा? चोःक्युम्भो केबिबा मना फा?आइ आनिगेग कुलाम् ओमेत्तुम्बेआइ वयिगेरो॥ खेन्नाइधो आल्लो कन् हिन्दोःक् पोःक्खेबा सुम् येन् केरेरो॥

22 आनिगे लुम्पो कुभा मेन्छुमाहा?रे आनिगे निड्वा? मेमासुरो॥ आइन् तानाम्सा खेइहा? इप्पुड्डो मेबे, कर खेइहा?रे येसुरे कुधक्किन् खेप्पो मेडघोःसुन्॥ खेइहा? मेनुःक्खे मेदयेआइ खेइहा?रे माइलाइड्बाहा? मेनिःसुसिबा पाःन्निन् नु खेन् माइलाइड्बाहा?रे खुने?ग कुहिड्वेत् पोःक्खेआइ हिडेरो फा?आइ पाःत्तेत्तुबा पाःन्निन् मेजेक्किगेरो॥

24 हेक्क्याइ आनिगे कुभा तेःडजुम्हा? इप्पुड्डेन्पो मेबेःल्ले खेन् मेन्छुमाहा?रे मेबाःत्तुबा हेक्केए खेप्पो मेनिःसु, कर खेइहा?रेआइ येसुःन् मेनिःसुत्तो॥”

25 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिन्धि? निड्वा?इनआक्खेन् सा?रिक् थुइबाबे! हेक्क्याइ माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे मेबाःत्तुबा पाःन्निन् नसाःन् चोःक्मा आक्खेन् खिनि? निड्वा? पाःक्पाबे?”

26 निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तनेतुक्खे चामाआइ कुमिमिडिड्डो पेःक्मा केबोःड्बा वये बि मेःम्बि?” 27 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? आबाडे कुयाःम्बेओ मोसारे कुसाप्पन्हा? हेक्क्याइ माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे खुनि? साप्पन्पो थारिक् कुबेःन् पोथक् चोगु पिरुसिरो॥ 28 हेक्क्याइ खेइहा? मेबेर मेबत्तेबा पाडभे?डिल्ले कुबेसाइ मेगेरेआइ येसुःन् मिसाक् माःइधा केबेःक्पा लाम्सिड्डो, 29 कर खेइहा?रे खुने? अक्खे मेत्तेत्तुर पेले फाक्तेत्तु,

“खेने? आन्धिगेनुए आइन् सेन्दिक् याडधोःक्ते?ओ, थेआइभेल्ले आल्लो नाम्थेआइ खादाम्ल पत्तो॥” हेक्केःल्ले खुने? खेइहा?नु याडधोःक्से पेरो॥
³⁰ हेक्क्याइ खुने? चामादेन्नो युइसिड्डिल्ले खरेःइडिन् खप्सु हेक्क्याइ नोगेन् पिरुआइ फु?रुर खेइहा? पिरुसि॥³¹ हेक्क्याइ खेइहा?रे खुन्धि? मिक्किन् हरेआइ खुने? कुसिड् निःत्तेल्लु, कर खेप्पोए खुन्धि? तगिलाम् खुने? आलापपोःक्खे पेरो॥³² हेक्क्याइ खेइहा? अक्खे मेत्तेत्ति, “मेःम्बे, लाम्मो आनि? ता?आजेक्खेर आभेरेर आबत्तेल्ले खुने? साम्योसाप्लाःन् पोधक् आजोगेत्ति आबिरेत्तिल्ले आन्धि? सिक् पसम्समेआइ वयेबि मेःम्बे?”

³³ हेक्क्याइ खिमो नेप्पाइ बा खेन् येम्मो पोगेत्तिआइ यरुसलेम लेप्पाइ थानेत्तिरो॥ खेप्पो थिक्-थिक् (११) हु?साम्बाहा? नु वे?हा? सोरिक् मेयुडेबा तुमेत्तुसि॥³⁴ हेक्क्याइ खेइहा?रे खुन्धि? मेमेत्तुसि, “दाड्बान् सेक्खाए स्पेआइ याम्मो हिडेरो, हेक्क्याइ सिमोनेल्लो ओसेःन्धाक्सिड्बाएरो!”³⁵ हेक्क्याइ खेइहा?रे अक्खेल?रिक् लाम्मो येसुःन् तुमेत्तुआइ पोःक्खेबा पाःन्निन् नु चाजामा येम्मो खुने? खरेःइडिन् फु?रुल्ले कुसिड् निःत्तेल्लुबान्केरेक् चेक्खेत्तुरो॥

येसुःन् कुहु?साम्बाहा?रो ओसेःन्धाक्सिड्

मत्ति २८.१६-२०, मर्कुस १६.१४-१८, युहन्ना २०.१९-२३, सेःक्युक्मिबाहा? १.४-८

³⁶ हेक्क्याइ आल्लसाइ मेबारेर मेबत्तेल्ले येसुःन् आबाडे खुनि? लुम्मो थाःम्सिड्डाइ मेत्तुसि, “खिनि? सनारुड् केघोःसुम्तरो॥”

³⁷ हेक्क्याइ केरेक्ले खुनि? निड्वा? मयेआइ सा?रिक् मेगिसे॥ खेइहा?रेग आल्ल सिःसाम्मिन्ने आनिःसुम् फा?आइ मेडःत्तु॥

³⁸ कर येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “थेआइ खिनि? यड्मा केरेबा? हेक्क्याइ खिनि? निड्वा?बो थेआइ चप्पि केजोगुम्बाबे? ³⁹ आहुक् आलाइहा? ओमेत्तेम्मे?! सेक्खाए कड्ग इड्गा?एरो॥ इड्गा? आसुःसेम्मे?आइ ओआमेत्तेम्मे?! सिःसाम्मिल्लेन्ड्गा? कत्तुइबा हेक्के नेक्सा नु येप् होःप्लो॥”

⁴⁰ हेक्के मेत्तुसिर खुने? कुलाइ कुहुक्हा? ओसेःन्धाक्तुसिरो॥⁴¹ खेइहा?रे खुनि? सिक् पसम्समेआइ कन् पाःन्निन् सेक्खाबि मेःम्बे फा?आइ हःन्दा मेलेक्तेआइ मेयेबेरो॥ हेक्केःल्ले येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? चामा कुजाधिक् केगत्तुम्बि?”⁴² खेइहा?रे ओ?मनाबा कुलेत्थिक् डा मेबिरुआइ ⁴³ येसुरे खुनि? तगाइडे खेन् ताःक्त्तुआइ चदेःसुरो॥

⁴⁴ हेक्क्याइ खुने? अक्खे पाःत्तु, “इड्गा? खिनि?नु वयाइडिल्लेसाए मोसारे साप्तुबा साम्योथिम् साप्लाओ, माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे खुनि? साप्पन्हा?ओ नु साम्लो सुम् साप्पन्नो इड्गा? आयाःम्बेओ साप्तेबा केरेक् पाःन्हा? केल्लो फा?आइ मेत्तिड्डाइ वयाइलो॥”

⁴⁵ हेक्क्याइ येसुरे खेइहा?रे साम्योसाप्लाःन् कुसिड् मेनिःत्तुर फा?आइ खुनि? निड्वा? हन्दुबिरुसिआइ ⁴⁶ खेइहा? अक्खे मेत्तुसि, “निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तेड्ग तुक्खे चामाए पोःइ, हेक्क्याइ सिःमाआइ सुम् येन्नो याम्मो हिड्माए पोःइ फा?आइ साप्तेआइ पत्तो॥⁴⁷ हेक्क्याइ खुने? कुमिड्डो लायोलाम् हिन्धिड्मा नु लेप्पिरेन् सुनाइड्डिन् यरुसलेम्मो हेःक्माआइकेरेक् मेन्छाम् सुवाइहा?ओ इड्भोःमाए पोःइलो॥⁴⁸ हेक्क्याइ खिनि? केरेक् कन् पाःन्निन्नेन् हिन्धोःक्मिबा केवयि?रो॥

⁴⁹ आल्ल खेप्सेम्मे?ओ, इड्गा? पानुदिड् आम्बारे चोगुबा माइहेक्किन्खिनि?ओ पाड्घुड् युःसुड्लो, कर निड्वा?फुमाइलाम् मुवसाम्मिल्ले कुधिम् मेम्बोःड्डे थारिक् बा कन् येक्यक्कोए वयेम्मे?ओ॥”

येसुःन् साड्ग्राम्पेदाड्डो नुःइ

मर्कुस १६.१९-२०, सेःक्युक्मिबाहा? १.९-११

⁵⁰ हेक्क्याइ येसुरे खेइहा? बेथानि थारिक् ते?रुसिआइ कुहुक्हा? थाःइ फोःक्खुर खेइहा? मु?इसाम् थाःसु पिरुसिरो॥⁵¹ खेइहा? मु?इसाम् थाःसु पिरुसिर पत्तेल्ले खुने? थाःइधाःइ साड्ग्राम्पेदाड्डे लेप्पाइ पक्खेर पेरो॥

⁵² हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा? सा?रिक् खुनि? सिक् समेर खुने? सेवा मेजोगुआइ यरुसलेम्मो मेनुःक्खे मेबे, ⁵³ हेक्क्याइ चक्मेल्ल?ए माइहिम्मो निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा मेभोःसुर मेवयेरो॥

युहुन्ना

निःसुम्

कन् साप्पन्निन् सेःक्युक्मिबा युहुन्नारे साप्तुबा सःप्पा नु सिरा? थाइमाल्लेन् सुनाइडलो॥ कन् साप्पन्नी युहुन्नाःल्ले येसुःन् निड्वा?फुमाइडिल्ले मेन्नुप्पनाबा कुबाःन्जाक्किन् हेक्क्याइ मेन्छाम्मेन् याप्पि लेड्सिड्डाड मनालुम्मी थाःम्सिड्लो फा?आइ साप्तुआइ पत्त॥ येसुःन्ने निड्वा?फुसाः नु माइहेक् चोगेबा सेन्लपदाड्बा फा?आइ कन् साप्पन्निन्केनिःप्पाहा?रे नसाःन् मेजोगुर हेक्क्याइ खेन् नसाःन्लाम्बा मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्निन् मेघोःसुर केल्?बा कन् साप्पन्निन्ने कुदाराप्लो॥

निड्वा?फु पाःन्जाक् नु येसुःङ्ग लत्थासि ल?रिक् कन् साप्पन्निन्ने पाःत्तुरो॥ हेक्क्याइ कन् सुनाइडिल्लेन् थिक्सिगेःक्पा लक्को येसुरे चोगुबा निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा?रे खुने?ए निड्वा?फुसाः नु माइहेक् चोगेबा सेन्लपदाड्बा फा?आइ ओसेःन्दाइ चोगुरो॥ कन् थिक्सिगेःक्पा लक्को आक्खेल?रिक् मनाहा?रे येसुःन् नसाःन् मेजोगुआइ कुहु?साम्बा मेबोःक्खे केल्?बान् हेक्क्याइ वे?हा?रे खुने? मेअत्तुर कुदक्लेड्वाओ मेबोगेबा हेक्क्याइ खुने? नसाःन् मेन्जोगुन्बा पाःन्निन् साप्तेआइ पत्तो॥ हेक्क्याइ नाःत्ला १३-१८ ओ खुने? सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइ फोःम्मानुःल्ले तगि हु?साम्बाहा?नु सेसे तड्जुम् नु माइसेवा चोगुबा, हेक्क्याइ खेड्हा? माइसेवा याःम्बक्को यारिप् चोगुसिबा नु आःन्छिड्मा पिरुसिबा पाःन्निन् पत्तो॥ हेक्क्याइ एगाड्समा नाःत्लाहा?ओ येसुःन् मेदेम्सुबा, सुहाड्युक्पाल्ले हड्सा?रुबा नु खुने? सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइ स्पेआइ सिःमेन्लाम्बा याम्मो हिडेआइ हु?साम्बाहा?रो ओसेःन्धाक्सिड्बा पाःन्हा? पत्तो॥

युहुन्नाःल्ले मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्निन् येसुओरक् खोःदेल्लो हेक्क्याइ कड्ग येसुःन् लाम्, सेक्खा नु हिड्मन् फा?आइ नसाःन् चोःक्माआइ खुने?ओ ताःमाल्लेरक् खोःदेत् ल?रिक्आहु?रो॥ कन् सुनाइडडो निड्वा? केमाबा पाःन्निन् थे वा?भेल्ले याम्साप्पोन् पाःन्निन् मनाहा?रे कुसिड् मेनिःत्तुर फा?आइ च्चाःत्, खरेःड्, ओःत्ति, मेल्लुक्कम्बा नु मेल्लुक्, हेक्क्याइ च्चेल्लेक्से? पुड्मान् नु कुसे? हेक्क्याइ उसुरुबा पाःन्हा?रे कुबिहा? ओगप् चोगुआइ वा?रो॥

थामिड्

कुहेःक्सिड्मा पाःन् १.१-१८

बत्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन् नु येसुरे कुहु?साम्बाहा? १.१९-५१

येसुरे मेन्जिड्सिड्डे माइसेवा याःम्बक् चोगु? २.१-१२.५०

येसुःन् यरुसलेम ना-कत्ता वयेबा कुनुप्पा येन्हा? १३.१-१९.४२

दाड्बान् सिःमेन्लाम् याम्मो हिडेआइ ओसेःन्धाक्सिड् २०.१-३१

येसुःन् याम्मो गालिल थुम्मी कुहु?साम्बाहा?रो ओसेःन्धाक्सिड् २१.१-२५

निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् मेन्छाम्मेन् थक्ला पोःक्खे

1 तोलिड्सोमुओ इक्सादिड् खाम्बेःक्माल्लेन् नावागेन् चडःत् नेमानुःल्ले तगिए, निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् † वयेरो॥ निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् निड्वा?फुमाइडिन्नु वये हेक्क्याइ खुने?ग निड्वा?फुमाइ वयेरो॥ 2 खुने?ग तोलिड्सोमुओ निड्वा?फुमाइडिन्नु वयेरो॥

3 खुने?लाम्मे नावागेन् चडःत्तोबा काक् पाःन्हा? पोःक्खेबारो॥ हेक्क्याइ कन् केबोःड्बाहा?ओ खुने? मेःन्ने थेधिक्काड्मेबोःक्खेन्॥ 4 नेत्तिगेन् हिड्मन्निन् खुने?नु वयेरो॥ हेक्क्याइ खेन् नेत्तिगेन् हिड्मन्निन्ने काक् मेन्छाम् याप्पिहा? सेन्दाङ्गेन् ओःत्ति पिरुसिरो॥ 5 खेन् सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिःङ्ग माक्चिगेन् खादाम्मो ओःत्तो, कर माक्चिगेन् खादाम्माल्ले आप्फाल्लेआइ सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिःन् मेन्नाःन्ने वा?रो॥

6 निड्वा?फुमाइडिल्ले पाड्घुबा मनाधिक वये॥ खेल्ले कुमिडिड्ग युहुन्ना वयेरो॥ 7 काक् मेन्छाम्मेन् याप्पिहा?रे खेन् सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिःन् नसाःन् मेजोगुर फा?आइ खेन् ओःत्तिःल्ले क्युयाःम्बेओ तोःन्दि पिसे खुने? त्येबारो॥ 8 युहुन्नाःन् आबाडेग सेन्दाङ्गेन् ओःत्ति मेवयेन्, खुने?ग सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिःल्ले क्युयाःम्बेओ मनाहा? मेत्छेरक् त्येबारो॥ 9 केरेक् मेन्छाम् सुवाड्हा? ओःत्ति केबिबा खेन् सेक्खादिड् सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिःन् † इक्सादिड् खाम्बेःक्मो केदाःबा वयेरो॥

† निड्वा?फु पाःन्जाक्किन्-ग्रिक् पाःन्दाड्डो 'लोगोस' साप्तेआइ पत्त॥ खेन् फा?इन् पाःन्जाक् पोःड्, कर निड्वा?फु पाःन्जाक् फा?इन् येसु फा?आइ कुसिड् निःप्पा पोःड्॥ ††

10 खुने? इक्सादिड् खाम्बेःक्मो वये हेक्क्याइ खुने?ए इक्सादिड् खाम्बेःक्माल्लेन् नावागेन् चडःत् नेस्सुसाइ खेप्पो त्येःल्ले खेल्ले कुसिड् मेनिःत्तुन्लो॥ 11 अक्खेल?रिक् खुने? आबाडे कुमनाहा?ओ त्येसाइ खेड्हा?रे खुने? मेन्दाःक्तुन्लो॥ 12 कर खुने? नसाःन् केजोःक्पाहा? नु निड्वा?ओ केदाःक्पाहा? केरेक् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमु?इदाइसाः पोःड्मा युक् पिरुसिरो॥ 13 खेड्हा?ग मा-बालाम् सामेवाःन्छिड्बा नु मेन्छाम् निड्वा?लाम्बा सा-ए मेबोःक्खेबा मेःन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले खेड्हा? आबाडे कुस्साः चोगुसिबारो॥

14 निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् नासिङ्गेन् थक्लादिड् पोःक्खेआइ इक्सादिड् खाम्बेःक्मो आनि? लुम्मो वयेरो॥ † खुने?ग लुड्गुम् नु सेक्खाःल्ले कुधिम् चोगेआइ कुमिमिदिड्डिन् आनिःसुम्माइ आवा?रो॥ खेन् मिमिदिड्डिन् पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाइलाम् केदाःबा थिक्त्तक् कुस्साःल्लेन् हेक्क्याइ चोगेरो॥ 15 युहुन्नाःल्ले खुने? क्युयाःम्बेओ मनाहा? यम्बा इक्लाःल्ले अक्खे मेत्तुसि, "इङ्गा? खुने? क्युयाःम्बेओ अक्खेल?रिक् पाःत्तुड्डाइ वये, 'आएगाइ केदाःबाङ्ग इङ्गा?नुःल्ले पयम् यम्बरो, थेआइभेल्ले खुने? इङ्गा?नुःल्लेआइ तगिसा वयेरो॥" 16 खुने? कुलुड्गुम् कुधिम्लाम्

सेक्खादिड्-सेन्दाङ्गेन् ओःत्ति-खेन् फा?इन् येसु खिस्तरो॥ खुने? काक् मेन्छाम् याप्पिहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेक्खाःन् ओसेःन्दाइ चोःक्से त्येबारो॥ † आनि? लुम्मो वये-ग्रिक् पाःन्दाड्डो "आनि? लुम्मो कुसाःङ्गाहिम्निन् चोगुआइ केवा?बा पोःक्खेरो॥" कल्ले इसाइलिहा? येःङ्घादेन्नी लाम्दिःक् मेजोगेल्ले निड्वा?फुमाइडिन् निड्वा?फु साःङ्गाहिम्मी युडेबान् निड्वा? सुम् पोःड्लो॥

हाइवासाम्मे हाइवासाम् आघोःसुम्माइ आवा?रो॥ 17 थेआइभेल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले साम्थोथिम्मिन् मोसालाम्बा आबिरे, कर लुइगुम्मिन् नु सेक्खाःइग येसु ख्रिस्तलाम्बाए त्पेबारी॥ 18 निइवा?फुमाइडिल्ले आत्तिल्लेआइ आप्फाल्लेआइ मेन्निए वा?रो, कर पानुदिइ पाः निइवा?फुमाइडिन्नु सौरिक् केवा?बा थिक्कक् कुस्साःल्ले निइवा?फुमाइडिन् ओसेःन्दाइ चोगुआइ वा?रो॥

बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले कुदोःन्दि
मत्ति ३.१-१२, मर्कुस १.१-८, लुका ३.१-१८

19 यरुसलेम्बा यहुदि लाम्लोःबाहा?रे निइवा?फुसाम्बाहा? नु माइहिम्मो सेवा केजोःक्या लेबिहा? युहुन्नाओ खेने? हाःत्लेन्बे? ल?रिक् सेःन्दोःसे मेबाइसुसिल्ले युहुन्नाःल्ले कुदोःन्दिन् अक्तइबा चोगेरो॥ 20 युहुन्नाःल्ले इइगा? निइवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्त मेःन्नारो ल?रिक् कुदोःप्पा नोगप् पिरुसि॥ †

21 हेक्केःल्ले खेइहा?रे सेःन्मेदोसु, “हेक्केने फा?ग्र खेने? हाःत्लेबे? खेने? माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा एलियाःन्नेन्बि?” †† युहुन्नारं खेइहा? मेत्तुसि, “इइगा? मेःन्ना?रो॥” खेइहा?रे याम्मो सेःन्मेदोसु, “खेने? माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पानेबि?” इइगा? मेःन्ना?रो ल?रिक् याम्मो मेत्तुसि॥ 22 हेक्केःल्ले खेइहा?रे याम्मो सेःन्मेदोसु, “हेक्केने फा?ग्र खेने? हाःत्लेबे? आनिगे याम्पि केबाइबाहा? थे नोगप् पिरुस्मिम्बेबाबे? खेने? हाःत्लेबे फा?आइ सेक्खा याम्पि आमैत्ते?ओ?”

23 युहुन्नारं माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले कुबाःन् सुल्लाओ खेइहा? नोगप् पिरुसि,
“इइगा?ग दाइबाल्ले कुलाम्मिन् तोःन्दोःन्चोगेम्मे? ल?रिक् एःक्सादेन्नो केअःक्या इक्ताआरो॥” ‡

24 हेक्क्याइ यहुदिहा?रे मेबाइघुसिबा खेन् फरिसिहा?रे 25 खेने? निइवा?फुमाइडिल्ले केसेःन्देबा ख्रिस्त, एलिया हेक्क्याइ आनिगे हाइघुम्बेबा माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पेन्नाइ मेःन्ने फा?ग्र थेआइ बप्तिस्मा केबिरुसिबाबे ल?रिक् सेःन्मेदोसु॥ ††

26 हेक्केःल्ले युहुन्नारं खेइहा? नोगप् पिरुसि, “इइगा?ग च्वाःत्तिल्ले बप्तिस्मा पिरुइसिइलो, कर खिनि? लुम्मो कुसिइ केन्निःत्तुम्मिन्बा मनाधिक वा?रो॥ 27 इइगा? आएगाइ केदाःबाइग खुने?एरो॥ इइगा?ग योःक् कुइसिःक् कुलाइसुःपनाम्हा? फाःइमाआइ मेला?आन्लो॥” ††

28 कन् पाःन्निइग यर्दन यइघइडिल्ले नाथाःम्बिबा बेथानि पाइभे?ओ पोःक्खेआइ वये, खेप्पोए युहुन्नाःल्ले बप्तिस्मा पिरुसिर यागेरो॥

निइवा?फुमाइडिल्लेन् मेल्लुक्साःन्

29 कुदाःन्दिक्मा युहुन्नाःल्ले येसुःन् खुने? लेप्पाइ फेरेर पत्छेबा निःसुआइ अक्खे पाःत्तु, “ओमेत्तैम्मे?, इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा लायो लासोःत्हा? केगुबाआइ केदे?बा निइवा?फुमाइडिल्ले कुमेल्लुक्साःन् ††† खा फेन्ल पत्तो॥ 30 आएगाइ केदाःबाइग इइगा?नुःल्ले पयम् यम्बारी, थेआइभेल्ले खुने? इइगा?नुःल्लेआइ तगिगा वयेरो ल?रिक् इइगा? खुने? कुयाःम्बेओए पाःत्तुइडाइ वयेबारी॥ 31 तगिग इइगा? आबाडेआइ खुने? कुसिइ मेन्निःत्ते वयाइ कर खुने? इसाइल लाजे?ओ ओसेःन्धाक्सिइल फा?आइ च्वाःतो बप्तिस्मा पिरुइसिइल त्याइबारी॥” 32 हेक्क्याइ युहुन्नाःल्ले याम्मो पाःत्तु,

† बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन् ४०० तइबे एगाइ थिक्सिगेःक्या माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा वयेबाल्ले चोगुल्ले यरिक् मनाहा?रे खुने? ख्रिस्तबिला फा?आइ निइवा? मेइःचुरो॥ †† एलियाःन् माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा वये। खुने? यरिक् तइबे तगि कन् इक्सा खाम्बेःक्मो वये। यहुदिहा?रे एलियाःन् याम्मो ख्रिस्तेर कुलाम्मिन् यारिप् चोःक्से युः फा?आइ मेइःत्तु॥ यहुदिहा?रे ख्रिस्तेर कुदाःमा लाम् यारिप् केजोःक्या माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पेन्नेहाइचुर मेवयेरो (साम्थोथिम् इइजाःइ १८.१५-१९)॥ ††† यसैया ४०.३॥ यसैयाःन् यरिक् तइबे तगि ख्रिस्तेर कुदाःमाल्ले कुयाःम्बेओ माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा वयेरो॥ ††† खेन् येम्मो वे? सुवाइबा मनाहा? यहुदि साम्थोओ ताःप्पासिरे लागि बप्तिस्मा पोःइमा थिम् वये, कर युहुन्नारं यहुदिहा?आइ लायोलाम् नुःक्खेम्मे? फा?आइ बप्तिस्मा पिरुसिर वयेरो॥ †† ग्रीक पाःन्दाइडो “कुलाइसुःप् नाम्मिन् फाःइमा मेला?आन्” पोःइलो॥ ††† यहुदि साम्थोओ यहुदिहा?रे लायो-लासोःत्ताम्बा लेम्पि खोःमा मेल्लुक्साःन् सिदुइजभा चोःक्मा केबाःइबा थिम् वयेरो॥ हेक्केःल्ले युहुन्नारं येसुःन् सिदुइजभा केबाःइबा कुइसिःक्या मेल्लुक्सा फा?आइ निःसुआइ वयेरो॥

“इइगा? सेसेमाइडिन् साइग्राम्पेदाइडोलाम् पुत्तुःक्के हेक्के खुने?ओ चुक्तेआइ युडेबा निःसुइलो 33 खुने?ए ख्रिस्तेरो फा?आइ कुसिइ मेन्निःप्पेन्लो, कर च्वाःतो बप्तिस्मा पिसे याम्पि केबाइबा निइवा?फुमाइडिल्ले आत्तिन् सम्दाइ सेसेमाइडिन् युःआइ चुक्पा केनिःसु?, खेने? केहाइघुबाइग खुने?एरो, हेक्क्याइ खुने?ए सेसेमाइडिल्ले बप्तिस्मा पिरुसि? फा?आइ मेत्ताइलो॥ †††† हेक्क्याइ कन् पाःन्हा? येसुओ पोःक्खेबा निःसुइडाइ खुने?ए निइवा?फुमाइडिल्ले कुस्साः १ फा?आइ कुसिइ निःसुइडाइ मनाहा? तोःन्दि पिरुइसिइलो॥”

येसुरे थिक्-नेत् (१२) कुहु?साम्बाहा?

35 कुदाःन्दिक्मा याम्मो युहुन्नाःन् नेप्फु कुहु?साम्बाहा?नु खेप्पो वयेल्ले, 36 येसुःन् खुनि? पेसाइलाम् पेर पत्छेबा निःसुआइ युहुन्नाःल्ले खुने? ओमेत्तुर अक्खे पाःत्तु, “निइवा?फुमाइडिल्ले कुमेल्लुक्साःन् ओमेत्तैम्मे?!” 37 युहुन्नाःल्ले हेक्के पाःत्तुबा कुहु?साम्बाहा?रे खेप्पेत्तुआइ येसुःन् तिन्देसुरो॥ 38 येसुःन् एगाइ हिंसिइडिल्ले खेइहा? कुएगाइ फेरेत्छिबा निःसुसिआइ सेःन्दोसुसि, “खिन्धि? थेमाःन् केगोःत्छुर केवा?सिबाबे?” खेइहा?रे नोगप् पिरुत्तु, “रब्बि (खेन् फा?इइग ‘सिक्साम्बे’ पोःइलो) खेने? आत्तो केयाःक्पे?” 39 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “फेरेत्छे?आइ ओमेत्तैत्ते?॥” हेक्क्याइ खेइहा? कुमुक् लिसि (४) मुक्तेआइ वयेल्ले पेसिआइ खेइहा?रे येसुःन् युडेबा तेन्निन् ओमेत्तैत्तु॥ खेइहा? खेन् येन् येसुःन्नुए याःक्तेत्छिरो॥ 40 खेन् नेप्फुहा?ओ थिक्किइग सिमोन पत्रुसरे कुन्सा? आन्द्रियासेन् वयेरो॥ युहुने?ग बप्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःल्ले पाःत्तुबा केघेम्बा नु येसुःन्नु लाइगेघेःक्या वयेरो॥ 41 अन्द्रियासरे काक्नु तगि कुम्भु? सिमोनेन्तुमुआइ मेत्तु, “आन्धिगे मसिह मेप्पनाबा निइवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तेन्तुमेत्तुगेरो” (ग्रीक पाःन्दाइडो “‘ख्रिस्त’ पोःइ, हिब्रु पाःन्दाइडो ‘मसिह’” पोःइलो)॥ 42 हेक्क्याइ अन्द्रियासरे सिमोनेन् येसुरो तारुल्ले येसुरे नुःरिक् ओमेत्तुर अक्खे मेत्तु, “खेने?ग युहुन्नाःल्ले कुस्साः सिमोनेरो, हेक्क्याइ खेने?ग केफास ल?रिक् केम्मेत्तो” (खेन् फा?इइग “पत्रुस” पोःइ)॥ ††

येसुरे फिलिप्पेन् नु नाथानेल्लेन् उःत्तुसि?

43 हेक्क्याइ कुदाःन्दिक्मा येसुरे गालिल थुम्मो पेःक्मा निइवा? चोगु॥ खुने? फिलिप्पेन् तुमुआइ अक्खे मेत्तु, “इइगा? तिम्दाइडे?ओ॥”

44 आल्ल फिलिप्पेइग, आन्द्रियास नु पत्रुसरे खिन्धि? बेथसेदा पाइजुम् केयुइबा वयेरो॥ 45 फिलिपरे नाथानेल्लेन् तुमुआइ मेत्तु, “आनिगेग मोसा नु माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पाहा?रेआइ साम्थोसाप्पलाओ मेसाप्तुआइ केबप्पा युसुफरे कुस्साः नासरतबा येसुःन् तुमुम्बेरो॥”

46 हेक्केःल्ले नाथानेलेर कुनिइवा? मयेर पाःत्तु, “मेःम्बे! नासरतलाम् नुःबा पाःन्हा? ताबि हौ?” ††† हेक्केःल्ले फिलिपरे मेत्तु, “खेने? आबाडे फेरे?आइ ओमेत्ते?ओ॥”

47 येसुरे नाथानेल्लेन् निःत्ताइ फेरेर पत्छेबा निःसुआइ मेत्तु, “ओमेत्तैम्मे?ओ, सेक्खाबा इसाइलिःन् फेन्ल पत्तो॥ खुने? कुनिइवा?बो थेआइ ताप्फेःम्बा होःप्लो॥”

48 हेक्केःल्ले नाथानेलेर सेःन्दोसु, “मेःम्बे, खेने? आवखेल?रिक् इइगा? कुसिइ केनिःत्ताइबे?”

येसुरे नोगप् पिरु, “फिलिपरे मेन्ःत्ते केवयेल्लेसा खेने?ग पःत्छे? बुड्मो केवयेबा निःनेरो॥”

†††† येसुःन् सिःमेन्लाम् याम्मो कुहिइवेत् पोःक्खेबा डगिप् येन् (५०) एगाइ कन् माइनिइवा?पाःन्निन् केरेबारी॥ खेन् येम्मो येसुरे सेसेमाइडिन् कुहु?साम्बाहा?ओ वा?रे फा?आइ पाइघु युःसुरो॥ †††† निइवा?फुमाइडिल्ले आबाडे कुस्साः इग निइवा?फुसाः येसुरे वे? कुमिइ वयेरो॥ †††† अरामिक पाःन्दाइडो केफास नु ग्रीक पाःन्दाइडो पत्रुस, खेन् नेप्पाइले कुबेःइग लुइयाक्पे पोःइलो॥ †††† नासरतेन् चुक्सा पाइभे? वये, हेक्क्याइ साम्थोसाप्पलाओ खेम्प्याक् मेन्छाप्ये वयेरो॥ यरिक्त्तुबा मनाहा?रे ख्रिस्तेन्यरुसलेम कुइसिःक्या केयेक्पा तेन्नोलाम् ताः फा?आइ मेइःत्तुआइ वये॥

49 नाथानेले नोगप् पिरु, "सिक्साम्बे, खेने?ग निड्वा?फुसा:नेरो, खेने?ग इसाइलबा हाइनेरो?"

50 येसुरे खेन् मेत्तु, "मे:म्बे! खेने? प:त्ते? बुड्मो केवयेबा नि:ने ल?रिक् मेत्नेबाल्ले चोगुल्लेसा नसा:न् केजोगुबाबि? कर कन्नु:ल्लेआइ यम्बा पा:न्हा? केनि:सुरो?" 51 खुने? आल्लसाइ योरुर पा:त्तु, "खेने? सेक्खाए मेत्ने?, साङ्ग्राम्पेदाडिन् हन्नाइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइलाइड्बाहा? मेन्छाम्सा:ओ † मेयुबा नु था:इ मेबे:क्पा केनि:सुसि?रो?"

काना पाइजुम्पो मे:क्खिक् साभाइजा

2 हेक्क्याइ नियेन् एगाइ गालिल थुम्पोबा काना पाइजुम्पो तेन्धाम्पोन् मे:क्खिक्मो येसुरे कुम्मा मरियम्मिन् तरे वयेरो। 2 येसुरे:न् नु कुहु?साम्बाहा?आइ मेउ:त्तुसिआइ खेप्पो मेबेआइ मेवये। 3 खेन् तेन्धाम्पोन् मे:क्खिक्मो चेल्लेक्से? थि:न् मा:रेल्ले येसुरे कुम्मा पेआइ येसुरे:न् मेत्तु, "आल्ल खेइहा?रे चेल्लेक्से? थि:न् मि:साक्काइ मेड्गत्तुल्लो।"

4 हेक्के:ल्ले येसुरे नोगप् पिरु, "आम्मी, थेआइ कन् पा:न्निन् इड्गा? केमेत्ताबाबे? थेआइभेल्ले इड्गा? आया:म्बक् चो:क्मा येम्मिन् आल्ल थारिक् मेन्दाए वा?रो।"

5 कर कुम्मा पेआइ खेप्पोबा सेवारोबाहा? मेत्तुसि, "खुने? पा:त्तुबा हेक्केए चोगेम्मे?ओ।"

6 खेप्पो यहुदि सेसे चो:क्खिक्मा थिम्पो ओगप् चो:क्मनाबा च्वा:त् याड्मा तुक्कि (६) यम्बा खो:म्मनाबा लुड् कु:न्दाहा? †† मेयुडे। खेन् थिक्को सुम्बो:इ (३०) पाथि थारिक् च्वा:त् केहप्पा चोगेरो। 7 येसुरे खेन् सेवारोबाहा? मेत्तुसि, "कन् कु:न्दाहा? च्वा:त्तिल्ले कुलेम् थिम्सेम्मिम्मे?" हेक्क्याइ खेइहा?रेआइ कु:न्दाहा? कुले:म् कुले:म् मेधिम्सुसिरो।"

8 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "कन् मिसाक् पागेम्मे?आइ मे:क्खिक्मो चामुक् थिमुक् ओगेमेम्पेन्पिरेम्मे?ओ," हेक्क्याइ खेइहा?रेआइ खुने? पा:त्तुबा कुइसि:क् मेजोगु। 9 हेक्क्याइ खेन् मे:क्खिक्मोबा चामुक् थिमुक् ओगेमेप्पाल्ले च्वा:त्ताम् केबो:इबा चेल्लेक्से? थि:न् सा?रु। खेन् आत्तोलाम् त्येबा खेल्ले थेआइ मेनि:सुन्तो, कर खेन् च्वा:त् केभा:प्पा सेवारोबाहा?रेरक् मेनि:सुरो। खेल्ले मे:क्खिक्साबान् थिक्तेप्पाइ उ:त्तु तेरुआइ मेत्तु, 10 "वे? मनाहा?रेग काक्नु:ल्ले तगि कुजा केनु?बा चेल्लेक्से? थि:न् मेहासुरे, हेक्क्याइमनाहा?रे यरिक् मेधुडुआइ मयुसि? हेक्क्याइलक् वाजेरेबा चेल्लेक्से? थि:न् मेहासुरो कर खेने?ग आल्लो थारिक् कुजा केनु?बा चेल्लेक्से? थि:न्ने केदाइधुआइ केवा?रो।"

11 येसुरे काक्नु:ल्ले तगिबा कन् निड्वा? केमाबा मिक्से:न्निन् गालिल थुम्पोबा काना पाइजुम्पो चोगु। हेक्केल?रिक् कुमिमिदिड्डिन् ओसे:न्दाइ चोगुआइ कुहु?साम्बाहा?रे खुने? नसा:न् मेजोगुरो। 12 खेन् कानाबा मे:क्खिक् एगाइ खुने? कुम्मा कुन्सा?सि हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?नु कपर्नहम पाइजुम्पो पे, हेक्क्याइ खेइहा? खेप्पो कुभा येन् मेया:क्तेरो।

येसुरे माइहिम्पोलाम्बा लेइहड्बाहा? ना:त्तु ल:त्तुसि?

मत्ति २१.१२-१३, मर्कुस ११.१५-१७, लुका १९.४५-४६

13 कन् यहुदि चो:क्युम्भो तड्नाम्मिन् नि:त्ताइ त्येर् पत्तेल्ले येसुरे:न् थो यरुसलेम्पो पे। 14 हेक्क्याइ माइहिम्पो लेइहड्बाहा?रे पिताहा?, मेल्लुक्हा?, पुत्तु:क्केहा? सिडुज्जभा केजो:क्पाहा?रो मेसड्घुबा नु खेप्पो याइ केलेक्पाहा?आइ याइ लेक्नु मेयुडेबा खुने? नि:सुसि। 15 येसुरे इदा:क्किल्लेन् ते:म्भुक् चोगुआइ खेन् केरेक् मेल्लुक्हा? नु पिताहा? माइहिम्पाम् ला:क्कात् ना:त्तुदे:सुसिआइ याइ केलेक्पाहा?रे खुनि? याइइत्तिहा?आइ से:सु पिरुसिर् खुनि? साप्नेत्हा?आइ लेक्खु पिरुसिरो।

† मेन्छाम्सा:-कड्गा येसुरे वे? कुमिड् वये। कन् मिड्डिन् दानिएल माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्याल्ले सापुबा साप्लालाम् त्येबारी (दानिएल ७.१३-१४)। कड्गा इड्गा? खिस्तआरो फा?आइ पा:त्तुबारी, कर कन् मिड्डिन् आबाडे कुहु?साम्बाहा?रेरक् कुसिड् मेनि:त्तु हेक्क्याइ कुनिड्मिहा?रे कुसिड् मेन्नि:त्तुल्लो। †† खो:म्मनाबा लुड् कु:न्दाहा?-खेइहा? लुड्डी खो:म्मनाबा सुम्दाइ हेक्तेड्बा च्वा:त् याइनाहा? मेवये। † माइहिम्पो निड्वा?फुसाम्बाहा?रे इन्छाप मे:न्नेबा याइलक् मेदा:क्तु? हेक्के:ल्ले इड्मा केबो:इबा याइएड् इय सिडुज्जभा?रे लागि थक्सा-पुसा इड्मा वे? लाजे?बा याइडिन् याइकेलेक्पाहा?रे मेल्लुक्तेरो।

†† हेक्क्याइ येसुरे खेन् पुत्तु:क्के केसड्बाहा? मेत्तुसि, "कड्गा? ते?रेम्मिम्मे?आइ ला:क्कात् ल:न्देम् पेगेम्मे?! खिनि? थेआइ आम्बारे कुहिम्मिन् सड्डुदेन् केजोगुम्बाबे?"

17 हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?रे केहिम्मिल्ले लागि मि:म्जि:ल्ले इड्गा? थुक्कारो ल?रिक् सामयोसाप्लाओ केबप्पेन्निड्वा? मेड्:त्तुरो। ††

18 हेक्के:ल्ले कुभा यहुदि लाम्लो:बाहा?रे खुने? से:न्मेदोसु "थेमा युक्किल्ले खेने? अक्खे केजोगुबाबे? कन् युक्किन् निड्वा?फुमाइलाम्ने फा?ग्र निड्वा? केमाबा मिक्से:न् याप्पि ओसे:न्आधाक्ते?" †††19 हेक्के:ल्ले येसुरे नोगप् पिरुसि, "पो:इ, कन् माइहिम्मिन् य:सेम्मे? हेक्क्याइ इड्गा? सुमयेन्पो याम्पो चोगुड्।" †††

20 यहुदिहा?रे खुने? मेमेत्तु, "आक्खेमु? कन् माइहिम्मिन् तड्बे लि-तुक्कोरक् (४६) चो:क्मा चुरेल्ले खेने? सुमयेन्पो केजोगु?मु!" 21 कर येसुरे पा:त्तुबा माइहिम्मिड्ग आबाडे कुधक्किल्ले कुया:म्बेओ पा:त्तुआइ वयेबारी। 22 ता:न्दि खुने? सि:मेन्लाम् कुहिड्वेत् पो:क्खेआइलक् खुने? पा:त्तुबा खेन् पा:न्निन् कुहु?साम्बाहा?रे निड्वा? मेड्:त्तु, हेक्क्याइ येसुरे पा:त्तुआइ वयेबा पा:न्जाक्हा? नु सामयोसाप्ला:न् नसा:न् मेजोगुरो।

23 खुने? यरुसलेम्पो वयेल्ले यहुदि चो:क्युम्भो तड्नाम्मो चोगुबा निड्वा? केमाबा या:म्बक्किन् यरिक् मनाहा?रे मेनि:सुआइ खुने? नसा:न् मेजोगुरो।

24 कर येसुरे खेइहा? ता:क्पो मेजोगुम्सिन्, थेआइभेल्ले काक् मनाहा? आक्तेड्बा मेजो:क् फा?आइ कुसिड् नि:त्तुसिआइ वयेरो।

25 आत्तिल्लेआइ मनाहा?रे खुनि? या:म्बेओ खुने? मेप्पा मेबो:क्खेल्लो, थेआइभेल्ले मनाहा? आक्तेड्बा मेजो:क् फा?आइ खुने? नि:सुआइ वयेरो।

कुसड् सावा:न्छिड्मान्

3 आल्ल निकोदेमस मेपनाबा लत्छा फरिसिधिक्वये, खेइग यहुदि येजुम्भोरेन् पासिड्पादाइलाआइ वयेरो। 2 थिक् सेन्दिक् खेन् येसुरे कुदुम्से पेआइ मेत्तु, "सिक्साम्बे, खेने?ग निड्वा?फुमाइलाम्ने केदयेबारी फा?आइ आनिगे कुसिड् नि:त्तुम्बेरो। थेआइभेल्ले खेने? केजोगुबा निड्वा? केमाबा या:म्बक्हा?ग आत्तिन् मना:ल्लेआइ खुने?नु निड्वा?फुमाइडिन् मेवा?नेन्लिल्लेग हेक्के चो:क्मा मेसुक्तुल्लो।"

3 येसुरे खेन् मेत्तु, "इड्गा? सेक्खाए मेत्ने?, याम्पो सामेन्वा:न्छिड्डे थारिक् आत्तिल्लेआइ निड्वा?फुहाइजुम्मिन् नि:मा मेसुक्तुल्लो।" §

4 हेक्के:ल्ले निकोदेमसरे कुनिड्वा? मयेर् से:न्दोसु, "मे:म्बे, आक्खेल?रिक् खदाक्कि याप्पि:न् याम्पो सावा:न्छिड्बे? खेन् सेक्खाए कुम्मारै कुसाप्पो:क् सिगाइ याम्पो ला:त्ताइ सावा:न्छिड्मा सुक्पि?"

5 येसुरे नोगप् पिरु, "इड्गा? सेक्खाए मेत्ने?, च्वा:त् नु सेसेमाइलाम्बा सामेन्वा:न्छिड्डे थारिक् निड्वा?फुहाइजुम्पो आत्तिन्नाइ ला:प्या मेसुक्नेल्लो। 6 नासिड्गेन् थक्त्ताम्बाग नासिड्गेन् थक्किन्ने सावा:न्छिड्हेक्क्याइ सेसेमाइलाम् याम्साम्मिन् कुसड्डाइ सावा:न्छिड्लो।

7 हेक्के:ल्ले 'खेने? याम्पो सागेवा:न्छिड्दल ए पो:इ' मेत्नेल्ले केनिड्वा? मेमयेन्ने?ओ। 8 सुरित्केजड्डिन् आत्तान्साइ हु:मा सुक्तो। खेने? सुरित्केजड्डिन् हु:बा केघेप्सु?, कर आत्तोलाम् ता: हेक्क्याइ आत्तो पे:क् खेन् खेने? पा:प्पा केन्छुक्तुल्लो। हेक्केल?रिक्के सेसेमाइलाम्बा सावा:न्छिड्मा पा:न्निन्नाइ पोधक्मा सुक्मेदेत्नेल्लो।"

9 हेक्के:ल्ले निकोदेमसरे से:न्दोसु, "हेक्केने फा?ग्र खेन् आक्खेल?रिक् पो:इमा सुक्पे?"

10 हेक्क्याइ येसुरे नोगप् पिरु, "खेने?ग इसाइलबा सिक्साम्बाने हेक्केसाइ कन् पा:न्हा? कुसिड् केनि:त्तुम्बि? 11 इड्गा? सेक्खाए खेने?

†† येसुरे हेक्के चोगुल्ले जकरिया माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्याल्ले पा:त्तुबा माइनिड्वा?पा:न्निन् केरेबारी (जकरिया १४.२१)। ††† निड्वा?फुसाम्लो सुम्६९.९

††† येसुरे कुया:म्बक्किन् माइहिम्पो युक् केगप्पा यहुदि लाम्लो:बाहा?रे खुनि? तक्केइवाओ वये फा?आइ मेड्:त्तुरो। ††† कड्गा येसुरे कुसि:मेन् एगाइ याम्पो कुहिड्वेत् पो:इमा खुने? आबाडे कुयक्किल्लेन् कुमिक्से:न् पो:इलो फा?आइ यहुदि लाम्लो:बाहा? हेक्के मेत्तुसिबारी। § यहुदिहा? निड्वा?फुमाइडिन् माइहपु केजो:क्पा याकुब, इसहाक नु अब्राहामरे कुरसा: मेवयेबाल्ले चोगुल्ले लायोबा मनाहा? निड्वा?फुहाइजुम्पो मेन्ला:त्तनेन् कर आनिगेरक् ला:प्या खो:सुम्बे? केला?बा निड्वा? मेड्:त्तुआइ वयेरो।

मेत्ने?रो॥ आनिगे निःसुम्बे लेस्सुम्बेबा पाःन्हा?ए खिनि? मेत्तासिगे?, करसाइ आनिगे पाःत्तुम्बेबा पाःन्निन् खिनि? नसाःन् केन्जोगुम्मिन्लो॥¹² इङ्गा? इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोबा पाःन्हा? खिनि? मेत्निङ्ग हेक्केसाइ नसाःन् चोःक्मा केन्नुक्कुत्तुम्मिन्॥ हेक्केःल्ले साङ्ग्राम्पेदाइडोबा पाःन्हा? मेत्निङ्गडिल्ले आक्खेल?रिक् नसाःन् चोःक्मा केसुक्कुम्बे? ¹³ साङ्ग्राम्पेदाइलाम् केयुःबा इङ्गा? मेन्छाम्साःन्नुःल्ले वे? आत्तिन्नाइ साङ्ग्राम्पेदाइडो थाःइ मेम्बेःक्के वा?रो॥ ¹⁴ इसाइलिहा? येःइघादेन्ने लाम्दिःक् मेजोगेःल्ले मोसारं पित्तोलि असेःक्पेन्पक्खुबा कुइसिःक्के मेन्छाम्साःन्नाइ पडलए पोःइलो॥¹⁵ हेक्केल?रिक् खुने?ओ नसाःन् केजोःक्पा केरेक्के मेन्नुप्पनाबा हिङ्गमन् मेघोःसुरो॥

¹⁶ निङ्वा?फुमाइडिल्ले इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोबा मेन्छाम् याम्पिहा? सारिक् लुङ्मा? तुक्कुत्तुसिबाल्ले चोगुल्ले खुने? थिक्कक् कुस्साःन् पाङ्घु युःसुरो, हेक्केल?रिक् खुने? नसाःन् केजोःक्पाहा?ग मेम्मेक्केन्, कर खेइहा?रे मेन्नुप्पनाबा हिङ्गमन् मेघोःसुरो॥ ¹⁷ निङ्वा?फुमाइडिल्ले इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मो कुस्साःन् मेन्छाम् याम्पिहा? आत्तिक् कुःप्मासि फा?आइ पाङ्घुबा मेःन्लो कर खेइहा? ताइसेःप्तुसिर फा?आइ पाङ्घुबारो॥

¹⁸ खुने?ओ नसाःन् केजोःक्पाहा?रेग खुम्दिङ्ग मेङ्घोःसुन्लो कर खुने?ओ नसाःन् मेन्जोःक्मनाहा?रेङ्ग तगिए खासेन् पोःक्खे चुरेआइ वा?रो, थेआइभेःल्ले खेइहा?रे निङ्वा?फुमाइडिल्ले थिक्कक् कुस्साःओ नसाःन् मेन्जोगुन्लो॥ ¹⁹ खुनि? खासेन्निन् बा कन्लो, साङ्ग्राम्पेदाइलाम् सेन्दाइङ्गेन् ओःत्तिःन् ये कर खेइहा?रे खुनि? याःम्बक्किन् ताप्फेःम्बा चोगेबाल्ले खेइहा?रे ओःत्तिन्नुःल्ले खादाम्मान्ने खुनि? सिरा? थाडे॥ ²⁰ फेन् याःम्बक् केजोःक्पा केरेक्के ओःत्तिःन् मेजिःत्तुरो हेक्क्याइ खुनि? फेन् याःम्बक्किन् निधाःप् फा?आइ मेगिआइ सेन्दाइङ्गेन् ओःत्तिओ मेन्दाःनेन्तो॥ ²¹ कर आत्तिन्हा? सेक्खाओ लाङ्मेघेःक् खेइहा?रे खुनि? याःम्बक्किन् निङ्वा?फुमाइडो मेजोगुआइ वा? केल?बान् नुःरिक्काइ निधाःप्ल फा?आइ खेइहा? ओःत्तिओ मेदारो॥”

येसुरे कयाःम्बेओ युहुन्नारे कुदोःन्दि

²² खेन् एगाइ येसुःन् नु कुहु?साम्बाहा? यरुसलेमलाम्बा यहुदिया थुम् कब्रिङ्गबा लाजे?ओ मेबेआइ खेपो खुने? खेइहा?नु वयेःल्ले बत्तिस्मा पिरुसिरो॥ ²³ खेन् येम्मो युहुन्नाःन् सालिम् पाङ्जुम्मिल्ले कुबेसाइ एनोन मेप्पनाबा तेन्ने बत्तिस्मा पिरुसिर यागे थेआइभेःल्ले खेपो यरिक् च्वाःत् नेस्सेआइ मनाहा? बत्तिस्मा पोःइसे खेपो मेदयेर मेवयेरो॥ ²⁴ (कन् बत्तिस्मा पिमा याःम्बक्किङ्ग युहुन्नाःन् पुङ्गलाहिम्मो साक्मानुःल्ले तगिबा पाःन् वयेरो॥) †

²⁵ युहुन्नाःल्ले कुभा कुहु?साम्बाहा? यहुदिधिवु सेसे चोःक्सिङ्गमा थिम्मिल्ले कयाःम्बेओ पाःन्धङ्ग पोःक्खेरो॥ ²⁶ युहुन्नारे कुहु?साम्बाहा? मेदयेआइ खुने? मेमेत्तु, “सिक्साम्बे, यर्दन यङ्घङ्गडिल्ले नाधाःम्बि खेने?नु केवा?बाल्ले कयाःम्बेओ खेने? तोःन्दि केबिरुबा मनाःल्ले बत्तिस्मा पिरुसिर याक्लो॥ आनि?ओ केरेक् मनाहा? तामारे कुलेक्वा खुने?ओ मेबेःक्क मेबल्लो॥”

²⁷ युहुन्नारे खेन् नोगप् पिरु, “साङ्ग्राम्पेदाइलाम् निङ्वा?फुमाइडिल्ले मेम्बिएग मनाःल्ले थेमाआइ खोःमा मेसुक्कुन्तो॥ ²⁸ इङ्गा? निङ्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्त मेःन्ना?रो कर निङ्वा?फुमाइडिल्ले खुने?नुःल्ले तगि पाङ्घाङ्गबारक् फा?आइ पाःत्तुङ्ग पाःन्निन् खिनि?ए तोःन्दि पिमा केसुक्कुम्लो॥ ²⁹ सिसामेःत्तिङ्ग नालिसाइडिल्लेन्नेरो॥ नालिसाइङ्गिन् आत्तो वा?, खेप्पोए सिसामेःत्तिन् पेःक्लो॥ नालिसाइङ्गिन्

† साम्योसाप्लाओ (खानिःत् २१.४-९) निङ्वा?फुमाइडिल्ले लायोबा इसाइलिहा? खुम्दिङ्ग पिमासि फा?आइ किप्पा केघुःबा असेःक्पाहा?रे अक्पाङ्घुसि, कर लायोलाम् केनुःइबाहा?रे निङ्वा?फुमाइडिल्ले मोसाःन् सिङ्गो फोःन्पाङ्घुबा असेःक्पेन्ओमेमेत्तुल्ले निङ्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा? मेहिङ्गल याःन्दुसिरो॥ †† युहुन्नारे कुसाप्पन् केनिःप्पाहा?रे बत्तिस्मा केबिबा युहुन्नाःन् साक्पा थेबा पाःन्निःल्ले कयाःम्बेओ कुसिङ्ग मेनिःत्तुर फा?आइ इःत्तुबारो॥ कन् पाःन्निन् वे? सुनाइङ्ग साप्पन्नाओ साप्तेआइ पत्तो (मत्ति १४.१-१२, मर्कुस ६.१४-२९, लुका ३.१९-२०)॥

कुन्देःइबाल्ले हाङ्घुआइ खुने? कुबाःन् खेप्सु? हेक्क्याइ खुने? ताःल्ले सःत्तो॥ इङ्गा?आइ हेक्केल?रिक् सःत्तारो हेक्क्याइ आल्ल आसःप्मेन् कुलिङ्गो केरेरो॥³⁰ ख्रिस्तरं कुमिङ्गसो इङ्घाःइ हारा? पोःर पेःक्लरो, इङ्गा?ग चुक्पा पोःइमाए पोःइलो॥”

साङ्ग्राम्पेदाइलाम् केयुःबान्

³¹ साङ्ग्राम्पेदाइलाम् केयुःबान्नुःल्ले यम्बाग आत्तिन्नाइ होःप्लो॥ इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोलाम्बा केबोःइबाङ्ग खाम्बेःक्मोबाएरो हेक्क्याइ खेःल्लेग खाम्बेःक्मोबा पाःन्निन्लक् पाःत्तुर, कर साङ्ग्राम्पेदाइलाम् केयुःबान्ने केरेक्कुःल्ले यम्बारो॥ ³² खुने?ग निःसुबा नु खेप्सुबा पाःन्हा?ए पाःत्तुर, कर आत्तिल्लेआइ खुने? कुबाःन्निन् नसाःन् मेजोगुन्लो॥ ³³ आत्तिल्ले खुने? नसाःन् चोगु?, खेःल्ले निङ्वा?फुमाइडिन् सेक्खा चोःक् फा?आइ पर्माङ्गि पिरु?रो॥ ³⁴ थेआइभेःल्ले खुने?ग निङ्वा?फुमाइडिल्ले पाङ्घुबारो॥ खेःल्ले निङ्वा?फुपाःन्लक् पाःत्तुरो, थेआइभेःल्ले निङ्वा?फुमाइडिल्ले खेन् सेसेमाइडिल्ले कुधिम् थिम्सु?रो॥ ³⁵ पानुदिङ्ग पाःल्ले आबाडे कुस्साःन् लुङ्मा? तुक्कु?, हेक्क्याइ काक् पाःन्हा? कुहुक्को पिरुआइ वा?रो॥ ³⁶ निङ्वा?फुसाःन् नसाःन् केजोःक्पा केरेक्के मेन्नुप्पनाबा हिङ्गमन् मेघोःसुरो॥ आबुगेन् कुस्साःन् नसाःन् मेन्जोःक्मनाबाहा?रे मेन्नुप्पनाबा हिङ्गमन् आप्फाल्लेआइ मेङ्घोःसुन्लो, कर निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुसाक्केन्निन् खेइहा? सम्दाइ चुक्लो॥

येसुःन् नु सामरि मेन्छुमा?इन्

4 येसुरे युहुन्नाःन्नुःल्लेआइ यरिक् हु?साम्बाहा? चोगुसिआइ बत्तिस्मा पिरुसिर याक् केल?बा पाःन्निन् फरिसिहा?रे मेघेप्सु॥² (हेक्केसाइ येसुरेग मेःन्, कर कुहु?साम्बाहा?रेरक् बत्तिस्मा मेबिरुसिर मेयागेरो॥) ³ येसुरे कन् पाःन्निन् निङ्वा? खोःसुआइ खुने? यहुदिया थुमलाम् गालिल थुम् लेप्पाइ याम्मो नुःक्खे पेरो॥

⁴ आल्ले खुने? सामरिया थुम्लाम् पोःइमाआइ पेःक्मा केबोःइबा वयेरो॥ ⁵ हेक्केल?रिक् खुने? याकुबरे कुस्साः युसुफेन् पिरुबा लाजे?इल्ले कुबेसाइ सुखार मेप्पनाबा सामरिया पाङ्घे?ओ केरे॥ ⁶ खेप्पो याकुबरे तयुबा वाबाक्किन् नेस्से॥ खुने? लाम्दिःक्कोलाम् नास्सेआइ लेन्दिक् खेन् वाबाक्किन्ने कुबेसाइ युङ्गसिङ्ग॥

⁷ सप्फाआइ सामरियाबा मेन्छुमा?धिक् च्वाःत् फाःत्छे खेप्पो त्येःल्ले येसुरे खेन् मेत्तु, “च्वाःत्छिक् थुङ्गमा पिराङ्गेना॥” ⁸ खेप्पोग येसुःन्लक् वये, थेआइभेःल्ले कुहु?साम्बाहा? चामा थुङ्गमा इङ्गसे पाङ्जुम्मो मेबेआइ मेवयेरो॥

⁹ खेन् सामरि मेन्छुमा?इल्ले येसुःन् सेःन्दोसु, “खेने? यहुदिने, इङ्गा?ग सामरि मेन्छुमा?आ, हेक्केःल्ले आक्खेल?रिक् च्वाःत् थुङ्गमा इङ्गा? केनाःक्काबाबे?” (थेआइभेःल्ले खेन् येम्मो यहुदिहा? नु सामरिलुम्मो तङ्जुम् होःत्तेरो॥) †

¹⁰ येसुरे खेन् नोगप् पिरु, “खेने? निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुमु?इसाम्मिन् नु खेने? च्वाःत् केनाःक्पेन्हाःप्पे फा?आइ कुसिङ्ग केनिःत्तुआइ केवयेःल्लेग नेत्तिगेन् हिङ्गमन् केबिबा च्वाःत्तिन् याङ्गना केनाःक्त्तुआइ खेन् हिङ्गमन्नेन् च्वाःत्तिन् केबिरेबामेन्॥”

¹¹ हेक्केःल्ले खेन् मेन्छुमा?इल्ले सेःन्दोसु, “आदाइबे, खेने?ग च्वाःत् पाःक्मेन् नु इदाःक्किन्नाइ केङ्गत्तुन्, वाबाक्किन्नाइ केःम्, हेक्केःल्ले आत्तिन् कन् नेत्तिगेन् हिङ्गमन् केबिबा च्वाःत्तिन् ताःप्पा केसुक्कुबे?

¹² हेक्केःल्ले खेने?ग आनिगे ताक्थेबा याकुबेन्नुःल्लेआइ यम्बानेबि? खुने?ए कन् वाबाक्किन् आनिगे पिरिगेआइ वा?रो, बा कप्पोलाम्बाए खुने? नु कुस्साःहा?रे हेक्क्याइ खुनि? थक्सालुफा?रेआइ च्वाःत् मेधुङ्गुरो॥”

‡ हामोररे कुस्साःलाम् याकुबरे लाजे? इङ्गआइ कुस्साः युसुफेन् पिरु॥ यरिक् तङ्गे एगाइ युसुफ् स्येआइ बा खेन् तेन्ने मेःलुत्तुरो (तोलिङ्गसोमु ३३.१९, ४८.२२, यहोसु २४.३२)॥ †† सामरिहा? कुजेक् यहुदि मेहोःप्तेबाल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे खुनि? लुम्मो सुसिङ्गमा थिम् होःप्ते॥ खेःल्ले चोगुल्ले कुजेक् यहुदिहा?रे सामरिहा? आसुत्थो मेजोःक् फा?आइ मेजिःत्तुसिरो॥

13 हेक्केःल्ले येसुरे नोगप् पिरु, “कन् वाबाक्कोलाम् च्वाःत् केधुड्बाहा?ग याम्मो खुनि? वामिःक्लो, 14 कर इङ्गा? पिरुड्बा च्वाःत् केधुड्बान् आप्फाल्लेआइ कुवामेमिःक्नेन्। इङ्गा? पिरुड्बा च्वाःत्तिन् मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् केबिबा सदादिइ केबुम्बा वाबुन् हेक्के खुने?ओ पोःड्लो।”

15 खेन् मेन्नुमा?इल्ले येसुःन् मेत्तु, “आदाइबे, इङ्गा?आइ खेन् च्वाःत्तिन् पिराड्डे?ओ, हेक्केल?रिक् इङ्गा? आवामेमिःक्नेन्ल हेक्क्याइ एल्लेइ इङ्गा? च्वाःत् फाःत्छे कप्पो ताःमा मेबोःइनेन्लरो।”

16 येसुरे खेन् मेन्नुमा?इन् मेत्तु, “पेगे?आइ केयेम्बा?इन् कप्पो उःत्ते तारे?।”

17 खेन् मेन्नुमा?इल्ले नोगप् पिरु, “इङ्गा? आयम्बा? होःप्लो।”

हेक्केःल्ले येसुरे मेत्तु, “इङ्गा? आयम्बा? होःप्लो ल?रिक् खेने? सेक्खाए केबाःत्तुरो। 18 सेक्खाए उच्छेःच्छा ड़ासि केयेम्बा? मेबोःक्खे मेजुरेआइ वा?। आल्लो आत्तिन् मनाःन्नु खेने? केवा? खेन्नाइ सेक्खाःल्ले केयेम्बा? मेःन्लो। हेक्केल?रिक् इङ्गा? आयम्बा? होःप्लो केबाःत्तुबान् सेक्खाएरो।”

19 खेन् मेन्नुमा?इल्ले येसुःन् मेत्तु, “आदाइबे, खेने?ग सेक्खाए माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाने फा?आइ कुसिड् निःत्ते?रो। 20 आनिगे सामरि ताक्थेबाहा?रे कप्पो गेरिजिम कोःक्माओए सेवा मेजोगु, कर खिनि? यहुदिहा?रे सेवा चोःक्मा तेन्निङ्ग यरुसलेम्लक् फा?आइ केबाःत्तुम्लो।”

21 येसुरे नोगप् पिरु, “आल्ल सुयेम्मिन् तार पल्लो ल?रिक् इङ्गा? मेत्तेबा पाःन्निन् नसाःन् चोगे?ओ। खेन् येम्मो पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् सेवा चोःक्से खिनि? कन् कोःक्माओ इग्र यरुसलेम्मो, आतोआइ केम्बेगिन्लो।

22 खिनि? सामरिहा?रे कुसिड् केन्निःत्तुम्मिन् हाबा खेन् सेवा केजोगुम्, कर आनिगे यहुदिहा?रे कुसिड्निःत्तुम्बेबान् सेवा चोगुम्बे?, थेआइभेःल्ले यहुदिहा?लाम्मे सेन्नाप्पिन् तारो। 23 कर पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् सेक्खा नु सेसेमाइलाम् सेवा चोःक्मा येम्मिन् तार पत्तु। हेक्क्याइ खेन् येम्मिन् आल्लोसा त्ये चुरेआइ वा?रो। हेक्क्याइ कुजेक् सेवा केजोःक्पाहा? पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिल्ले कोःत्तुसि?रो। 24 निड्वा?फुमाइडिङ्ग याम्साःल्लो हेक्क्याइ खुने? सेवा केजोःक्पाहा?रेग सेक्खाःल्ले सेसेमाइलाम् सेवा चोःक्मा पोःड्लो।”

25 खेन् मेन्नुमा?इल्ले मेत्तु, “मसिहःन्† ताः फा?आइ इङ्गा? निःसुड्लो, (खुने?ए ख्रिस्त मेमेत्तु?रो) खुने? ताःल्ले कन् काक् पाःन्हा? याम्पि पोथक् चोगु पिरिगेरो।”

26 येसुरे खेन् नोगप् पिरु, “खेने?नु ता?केजेड्बान्ने खुने?रो।”

27 बा खेन् येम्मो येसुरे कुहु?साम्बाहा? खेप्पो मेगेरे मेदये। खुने? खेन् मेन्नुमा?इन्नु ता?जेड्नु युडेबा मेनिःसुआइ खुनि? निड्वा? मयेरो। हेक्केसाइ खेड्हा?रे खेने? थेःन् चाहाबा केजोगेबे? इग्र थेआइ खेन्नु ता?केजेड्बाबे फा?आइ सेःन्मेन्दोःसुन्लो। 28 हेक्क्याइ खेन् मेन्नुमा?इल्ले च्वाःत् कुःन्दाःन् खेप्पोए युक्खुधआइ पाइजुम्पो नुःक्खे पे हेक्क्याइ काक् पाइजुम्पाबाहा? अक्खे मेत्तुसि, 29 “ओमेत्तेम्मे?, मनाधिकले इङ्गा? चोगुड्बा काक् आयाःम्बक्हा?रे कुयाःम्बेओ मेत्ताड्लो। फेरेम्मे?आइ ओमेत्तेम्मे?ओ। निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्त मेप्पनाबान् खुने?एग मेःम्बि?” 30 हेक्क्याइ खेन् मनाहा? पाइजुम्पोलाम् मेःलःन्देआइ येसुःन् वयेबा तेन्नी मेबेरो।

31 आल्ल हु?साम्बाहा?रे येसुःन् “सिक्साम्बे, चा चे?ओ” फा?आइ पेलि मेभाक्तु।

32 कर येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, “इङ्गा? कत्तुड्बा आजामा चाःल्ले कुयाःम्बेओ खिनि? थेआइ कुसिड् केन्निःत्तुम्मिन्लो।”

33 हेक्केःल्ले येसुरे कुहु?साम्बाहा? अक्खेल?रिक् आबाडे सेःन्मेदोःसिड्, “मेःम्बे, खुने? हाःल्ले कुजा हु?रुबे?”

34 येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, “इङ्गा? याम्पि केबाड्बाल्ले कुनिड्वा? हेक्के चोःक्मा नु कुयाःम्बक् चोःक्मा सुःप्पान्ने इङ्गा? आजामा चारो। 35 खिनि? अक्खेल?रिक् केबाःत्तुम्, ‘आल्ल ला लिसि एगाइ चासुम्मा येम्मिन् तारो।’ कर इङ्गा? मेत्तिड्, ‘खिनि? मिक् हन्देम्मे?आइ ओमःयेम्मे?, काक् प्याड्सिगेन् इक्ताप्पो चा तुम्सेआइ चासुम्मा येम्मिन् त्ये चुरेआइ वा?रो।’

† निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबान् फा?इन् हिब्रु पाःन्नी “मसिह” पोःइ हेक्क्याइ गिक् पाःन्दाड्डो “ख्रिस्त” पोःइ।

36 हेक्क्याइ केसुम्बाल्ले खुने? कुनाम्याक् खोःसुरो। हेक्क्याइ खेड्हा?रे मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्ले लागि पोगुगेन् कुजाःन् मेसुप्पुरो। हेक्केल?रिक् या?रिःम्बा केहे?बा नु चा केसुम्बा नेप्पाइ सःत्छिरो। 37 हेक्केल?रिक् ‘थिक्किल्ले या?रिःम्बान् हे?रु वे?स्माल्ले चा सुप्पु?’ पाःप्पनाबान् सेक्खाएरो। 38 इङ्गा?आइ खिनि? चा केन्हे?रुम्बिन्बो पोगुगेन् कुजा सुम्से पाइनिड्डाइ वा?आरो। वे?हा?रे याम्बुधिक् मेजोगुआइ वा?रो हेक्क्याइ खुनि? याम्बुधिकलेन् इन्धाःड्डिन् खिनि? केघोःसुम्माइ वा?रो।”

39 खेन् मेन्नुमा?इल्ले इङ्गा? चोगुड्बा काक् आयाःम्बक्हा? खुने? चेक्ताड्लो ल?रिक् पाःत्तुबाल्ले चोगुल्ले खेन् पाइजुम्लाम् केदाःबा यरिक् सामरिहा?रे येसुःन् नसाःन् मेजोगुरो। 40 सामरिहा? खुने? कुदुम्से मेदयेआइ आनिगेन् थिक्कयेन् नियेन् थारिक् याःक्ते? फा?आइ पेलि मेभाक्तु हेक्क्याइ येसुःन् खेप्पो नियेन् थारिक् याःक्तेरो। 41 हेक्क्याइ खुने? पाःत्तुबा पाःन्निन् मेघेप्पुआइ आल्लसाइ यरिक् नसानिबा मेबोःक्खेरो।

42 खेड्हा?रे खेन् मेन्नुमा?इन् अक्खे मेमेत्तु, “खेने? केबाःत्तुबा पाःन्हा? खेम्पनाबाल्लेरक् येसुःन् नसाःन् चोःक्मनाबा मेःन्, कर आल्लोग आनिगे आबाडे खुने? कुबाःन्हा? खेप्पुम्बा हेक्क्याइ कन् मनाःङ्ग सेक्खासाइ इक्सादिइ खाम्बेःक्माल्लेन् सेन्लपडाइबा फा?आइ आनिगे कुसिड् निःत्तुम्बेबाल्ले चोगुल्ले नसाःन् चोःक्मनाबारो।”

सुहाड्युक्पाल्ले कुस्साःन् येसुरे वेःन्दु?

43 हेक्क्याइ येसुःन् नियेन् एगाइ आबाडे कुलाजे? गालिल थुम् लेप्पाइ थासिड्लो। 44 (आल्ल येसुरे आबाडे अक्खेल?रिक् तगि पाःत्तुआइ वये “माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पेन्खुने? आबाडे कुबाड्भे?ओ मिड्सो इड्धाःइ मेम्बिरुन्लो।”) 45 येसुःन् गालिल केरेल्ले खेप्पोबा मनाहा?रे लाइदाःक्मा मेबिरो थेआइभेःल्ले खेड्हा? यरुसलेम्मो यहुदि चोःक्युम्भो तड्नाम्पो मेबेआइ मेवयेल्ले येसुरे चोगुबा निड्वा? केमाबा मिक्सेःन्हा? खेड्हा?रे मेनिःसुआइ वयेरो।

46 खुने? याम्मो गालिलबा काना पाइजुम्पो पे। खेप्पो खुने? च्वाःत्तिन् चेल्लेक्से? थिः चोगुआइ वयेरो। हेक्क्याइ खेप्पोबा लत्छा सुहाड्युक्पाल्ले कुस्साःन् कपर्नहुम् पाइजुम्पो सा?रिक् तुगेआइ नेस्सेरो। 47 खेल्ले येसुःन् यहुदियालाम् गालिलओ केरे त्ये केल?बा खेप्पुआइ खेप्पो कुदुम्से पे। खेल्ले येसुःन् तुम् हेक्क्याइ कपर्नहुम्पो ये?आइ सिःमालिड्धो केगेप्पाआइ केनेबा आस्साःन् वेःन्दे? फा?आइ पेलि फाक्तुरो।

48 येसुरे खेन् सुहाड्युक्पेन्मेत्तु, “खिनि? मिक्सेःन् नु निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा? मेन्निए थारिक् आप्फाल्लेआइ नसाःन् केन्जोगुम्मिन्लो।”

49 खेन् सुहाड्युक्पाल्ले मेत्तु, “आदाइबे, इङ्गा? आस्साःन् मेन्धिःएसा ये?ओ।”

50 येसुरे खेन् मेत्तु, “पेगे?ओ, केस्साःन् हिड्लो।”

हेक्क्याइ खेल्लेआइ येसुरे कुबाःन्निन् नसाःन् चोगुआइ थासिड्लो।

51 लाम्पो खेन् पेर पल्लेल्ले कुभा कुसेवारोबाहा?रे मेदुम्माइ “केस्साःन् वेःत्तेरो” मेमेत्तु। 52 हेक्क्याइ आत्तिन् येम्मो वेःत्तेबे फा?आइ खेड्हा? सेःन्दोसुसिल्ले खेड्हा?रे अक्खेल?रिक् नोगप् मेबिरु, “मिःप्पा कुमुक् थिक् मुक्तेआइ वयेल्ले तुक्माल्ले लेरुरो।” 53 हेक्केःल्ले केदुक्पाल्ले कुम्बारे मिःप्पा केस्साःन् हिड्लो ल?रिक् येसुरे पाःत्तुबा येम्पोए केदुक्पेन्नेःत्तेबा निड्वा? खोःसुरो। हेक्क्याइ खुने? नु कुहिम्पो केवा?बा केरेक्ले येसुःन् नसाःन् मेजोगुरो।

54 कड्ग येसुःन् यहुदियालाम् गालिलओ त्येआइ चोगुबा निसिगेःक्पा निड्वा? केमाबा याःम्बक् वयेरो।

बेथस्टा वाबाक्को लड्लेःड्वाःन् वेःत्तेबा

5 खेन् एगाइ येसुःन् यहुदि तड्नामरे लागि थो यरुसलेम येक्क्यक्को पे।

2 आल्ल यरुसलेम्मो मेल्लुक् लाम्थेःप्पाल्ले कुबेसाइ ड़ासि सिल्लाड्हा?रे कब्रिड् कबुबा हिब्रु पाःन्नी बेथस्टा मेप्पनाबा वाबाक्थिक् नेः?। 3 खेप्पो यरिक् केदुक्पा मनाहा?—मिक्फःम्बा, लाइसक्पा नु लड्लेःड्वा मनाहा? मेनेस्सेरो। ((खेड्हा?रे छिम्लिड् छिम्लिड् ल?रिक्

केमुम्बा च्वाःतिन् मेहाइघुआइ मेनेस्सेरो॥ 4 थेआइभेल्ले दाइबाल्ले कुमाइलाइइबान् कुभा येन्नो ताआइ च्वाःतिन् मुन्दुल्ले केरेक्नुःल्ले तगि च्वाःतो केलाःपेनआक्तइबा तुक्का य?मा कत्तुसाइ वेःतेरो॥)) 5 खेप्पो केनेबा थिक् केदुक्पा मनाःइग सुमयेत् (३८) तइबेआइधो नेस्सेरो॥ 6 येसुरे खेन् मनाःन् खेप्पो नेस्सेबा निःसु हेक्क्याइ यरिक् तइबेआइधो तुक्काइ नेरो केल?बा निड्वा? खोःसुआइ सेःन्दोसु, “खेने? वेःप्पा केसिरा? थाइबि?”

7 खेन् केदुक्पाल्ले नोगप् पिरु, “ओरो, आदाइबे, कर खेन् वाबाक्कोबा च्वाःतिन् छिम्लिइ छिम्लिइ ल?रिक् मुन्निल्ले खेप्पो याम्पि केगेःप्पा हाःत्ताइ होःप्लो॥ इड्गा? खेप्पो लाःप्पा तस्मिन् चोगुइल पत्ताल्लेसा वे?हा? इड्गा?नुःल्ले तगि मेलाःत्त मेबेःक्लो॥”

8 येसुरे खेन् मेत्तु, “पोगे? हेक्क्याइ केनेत्ताःन् याइसिइडे?आइ थासिइडे?ओ॥” 9 खिमो खेन् मनाःन् वेःतेआइ कुनेत्ताःन् याइसिइडाइ थासिइलो॥

आल्ल कन् निड्वा? केमाबा पाःन्निड्ग नाःस्मिइयेन्नो पोःक्खेआइ वयेरो॥ 10 खेल्ले चोगुल्ले यहुदिहा?रे खेन् केवेःप्पा मनाःन् “खेने? नाःस्मिइयेन्नो केनेत्ताःन् पड्मा साम्योथिमिल्ले केम्बिनेन्लो” मेमेत्तुर मेअत्तु॥

11 कर खेल्ले नोगप् पिरुसि, “इड्गा? याम्पि केवेःम्बा मनाःल्लेए ‘केनेत्ताःन् याइसिइडे?आइ थासिइडे?’ मेत्ताइबारो॥”

12 खेल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे आत्तिन् मनाःल्ले “खेने? केनेत्ताःन् याइसिइडे?आइ थासिइडे?” केमेत्ते ल?रिक् खेन् सेःन्मेदोसु॥ 13 खेन् मनाःल्ले खेने? केवेःम्बान् कुसिइ मेनिःत्तुन्लो, थेआइभेल्ले खेप्पोबा मनालुम्पो येसुःन् इःस्मिइ पेआइ होःप्लेरो॥

14 याइसि येसुरे खेन् मनाःन् माइहिम्मो तुमुआइ मेत्तु, “ओमेत्ते, खेने? केनुरेआइ केवा?रो॥ आल्लआइधो लायो मेजोगेन्ने?ओ, मेःन्ने फा?ग्र कन्नुःल्लेआइ यरिक् ताप्फेःम्बा पाःन्हा? खेने? केदुमु?रो॥”

15 खेन् मनाःन् पेआइ इड्गा? केवेःम्बाइग येसुःन्नेरेत्छ फा?आइ यहुदि लाम्लोःबाहा? मेत्तुसिरो॥

16 हेक्केःल्ले यहुदिहा?रे नाःस्मिइयेन्निल्लेन् साम्योथिमिन् फेःन्दु फा?आइ येसुःन् सा?रिक् तुक्खे चाःप्पा मेहेःक्तुरो॥ 17 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “इड्गा? आम्बारेए आल्लो थारिक् याःम्बक् चोगुर वा?, हेक्केःल्ले इड्गा?आइ चोगुइलो॥” 18 खेने?ग नाःस्मिइयेन्नो याःम्बक् चोःक्मा मेन्नु?मना साम्योथिमिल्ले क मेना?रुन् कर निड्वा?फुमाइडिन्ने “आम्बारो” पाःत्तुआइ खेने? निड्वा?फुमाइडिन्नु कुदइबा चोःक्सिइ हेक्केःल्ले यहुदि लाम्लोःबाहा?रे आक्खेल?रिक्साइ खेने? सेप्पा पोःइ ल?रिक् तस्मिन् मेजोगु॥

19 येसुरे खेइहा? अक्तइबा नोगप् पिरुसि, “सेक्खाए मेत्तिइलो, कुस्साःल्ले आबाडेग थेआइ चोःक्मा मेसुक्तुन्, कर खेने?ग पानुदिइ कुम्बारे चोगुबा पाःन्हा? निःसुबा कुइसिःक्लक् चोःक्मा सुक्तु?रो, थेआइभेल्ले पानुदिइ पाःल्ले थे चोगु? बा खेने कुस्साःल्लेआइ चोगु?रो॥ 20 थेआइभेल्ले पानुदिइ पाःल्ले कुस्साःन् लुड्मा? तुक्तुआइ खेने? चोगुबा काक् याःम्बक्किन् ओसेःन्धाक्तु?रो॥ हेक्क्याइ कन् मनाःन् वेःतेबान्नुःल्लेआइ पयम्यम्बा याःम्बक्हा? आबुगेन् कुस्साःन् ओसेःन्धाक्तुबा केनिःसुम्मिल्ले खिनि? निड्वा? मारो॥ 21 थेआइभेल्ले पानुदिइ पाःल्ले केसिःबाहा? याम्पो हिइघुसिआइ मेन्नुप्पनाबा हिइमन् पिरुसिबा कुइसिःक्के कुस्साःल्लेआइ निड्वा? चोगुसिबा मनाहा? नेत्तिगेन् हिइमन् पिरुसि?रो॥ 22 खेन्नुःल्लेआइ यरिक् पानुदिइ पाःल्ले हाःत्ताइ आबाडे खासेन् मेजोगुन्, कर काक् खासेन् चोःक्मा युक्किन् कुस्साःन् पिरुआइ वा?रो॥ 23 खेल्ले चोगुल्ले काक् मनाहा?रे पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् इड्धाःइ मेबिरुबा कुइसिःक्के कुस्साःन्नाइ मेबिरुरो॥ कर आबुगेन् कुस्साःन् इड्धाःइ मेम्बिमनाबाल्लेग कुस्साः केबाइबा पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन्नाइ इड्धाःइ मेबिरुन्लो॥”

24 इड्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, आत्तिल्ले पेलिगेन् आबाःन्जाक्किन् खेप्सुआइ इड्गा? याम्पि केबाइबान् नसाःन् चोगु?, खेल्ले मेन्नुप्पनाबा हिइमन् खोःसुआइ वा?, हेक्क्याइ खेल्ले खुम्दिइ मेघोःसुन्, कर खेइग तगिसा सिःमेन्लाम् मेन्नुप्पनाबा हिइमन् चत्छिइ पेआइ वा?रो॥

25 इड्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, आल्ल येम्मिन् तार पत्तो, केसिःबाहा?रे † निड्वा?फुसाःल्ले कुइक्लाःन् मेघेप्सु? हेक्क्याइ कुइक्लाःन् केघेम्बाहा? मेहिइलो हेक्क्याइ सेक्खाए खेन् येम्मिइग आल्लोएरो॥ 26 थेआइभेल्ले पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् काक् नेत्तिगेन् हिइमन्निन्ने कुबुन्लो, हेक्केल?रिक्के कुस्साःन्नाइ मेन्नुप्पनाबा हिइमन् केबिबा चोगुआइ वा?रो॥ 27 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खेने? काक् मेन्छाम् सुवाइ सग्दाइ खासेन् चोःक्मा फा?आइ युक् पिरुआइ वा?, थेआइभेल्ले खेने?ग मेन्छाम्साःरो॥

28 “खिनि? निड्वा? मेमयेम्मिन्ने?, सेक्खाए अक्तइबा येम् तार पत्त, खेन् येम्मोग इप्पुइडोबा काक् कुसिवेत्हा?रे निड्वा?फुसाःल्ले कुइक्लाःन् मेघेप्सुआइ 29 खेइहा? सिःमेन्लाम् याम्पो मेहिइ-नुःबा याःम्बक् केजोःक्पाहा?रे मेन्नुप्पनाबा हिइमन् मेघोःसु?, कर फेन् याःम्बक् केजोःक्पा केरेक्ले खुम्दिइ मेघोःसु?रो॥”

30 इड्गा? आबाडेग थेआइ चोःक्मा मेसुक्कान्तो, कर इड्गा? खेप्सुइबा कुइसिःक्लक् खासेन् चोगुइलो, हेक्क्याइ इड्गा? चोगुइबा खासेन्नेन् साम्योनिबा चोःक्लो, थेआइभेल्ले इड्गा? आबाडे आनिड्वा?इल्ले थाप्तुबा थेआइ मेजोःक्कान्, कर याम्पि केबाइबाल्ले कुनिड्वा? कुइसिःक्लक् चोगुइलो॥

येसुरे कुदोःन्दिन्

31 “इड्गा? आयाःम्बेओ आबाडे तोःन्दि पिरुइने फा?ग्र इड्गा? आदोःन्दिन्सेक्खा मेबोःइनेल्लो॥ ††32 कर इड्गा? आयाःम्बेओ तोःन्दि केबिबाइग वे?थिक् वा?रो॥ हेक्क्याइ खेने? कुदोःन्दिइग सेक्खा चोःक्लो॥” †

32 सेक्खाए खिनि? बत्तिस्मा केबिबा युहुन्नारो कुबाःन् खेम्से केबाइघुम्सिम् हेक्क्याइ सेक्खाःल्ले कुयाःम्बेओ खेने? तोःन्दि पिरुआइ वा?रो॥ 34 इड्गा? आयाःम्बेओ मेन्छाम् याम्पिहा?रेन् तोःन्दि चाहाबा मेजोःक्कान्तो, कर कन् काक् पाःन्हा?ग खिनि? सेन्लप केघोःसुम्ल फा?आइ मेत्तिइबारो॥ 35 युहुन्नाःइग सेमि कुइसिःक् केदिःप्पा नु ओःत्ति केबिबा वये हेक्क्याइ सप्पाथिक्साइ खेने? कुओःत्तिःन् खिनि? सिरा? थाडेरो, 36 कर इड्गा? आयाःम्बेओ युहुन्नाःल्ले कुदोःन्दिन्नुःल्लेआइ यम्बा तोःन्दि वा?, खेइग चोगुइल वा?आबा आम्बारे चोःक्मा सुःप्पा फा?आइ पिराइबा याःम्बक्किन्ने पानुदिइ आम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले पाइघाइबा फा?आइ तोःन्दि केबिरिरो॥ 37 हेक्क्याइ याम्पि केबाइबा पानुदिइ पाःल्ले इड्गा? आयाःम्बेओ तोःन्दि पिरुआइ वा?रो॥ खिनि? आप्फाल्लेआइ कुबाःन् मेड्घेम्मे नु खेने? मेन्निए केवयि?रो॥ 38 खेने? पाःत्तुबा कुबाःन्जाक्किन् खिनि?ओ मेवा?नेन्तो थेआइभेल्ले खेने? पाइघुबा मनाःन् खिनि? नसाःन् केन्जोगुम्मिल्लो॥ 39 खिनि?ग साम्योसाप्लाःन् नुःरिक्काइ केनिःरुम्तो थेआइभेल्ले खेप्पोलाम् मेन्नुप्पनाबा हिइमन् खोःसुम्बे फा?आइ निड्वा? केडःतुम्, कर खेन् साम्योसाप्लाःल्लेए इड्गा? आयाःम्बेओ तोःन्दि केबिरि?रो॥ 40 हेक्केसाइ खिनि? इड्गा?ओ ताःमाआइ मेन्नुप्पनाबा हिइमन् खोःमा निड्वा? केन्जोगुम्मिल्लो॥

41 “इड्गा?ग मेन्छाम् याम्पिरे आनारा मेभोःसुर मेल?आन्तो॥ 42 कर खिनि? अक्तइबा केजोगि? फा?आइ कुसिइ निःत्तिइलो॥ खिनि? निड्वा?ओलाम् निड्वा?फुमाइडिन् मिःम्जि केम्मेत्तुम्मिन्बान् इड्गा? निःसुइलो॥ 43 इड्गा? पानुदिइ आम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले युक् पिराइडाइ पाइघाइसाइ याम्पि लाइगेन्दाःक्त्तिन्लो कर वे?हा? हाःल्लेआइ युक् मेम्बिए आबाडे खेने? युक्को केदाःबाहा? खिनि? लाइगेदाःक्त्तुम्मिल्लो॥ 44 खिनि? आबाडे मिड्सो इड्धाःइ केबिआसि, कर थिक्लक् निड्वा?फुमाइलाम् केदाःबा मिड्सो इड्धाःइडिइग

† केसिःबाहा?-कन्फा?इन् नासिइगेन् थक्को मेःन्, कर याम्साप्पोन् सिःमेन्लो॥ लायो केजोःक्पा काक् मेन्छाम् याम्पि याम्साप्पो मेसिःआइ खेमायइसइ मेबेःक् कर दाइबा येसुःन् नसाःन् केजोःक्पाहा? ताइमेसेःप्पाइ निड्वा?फुमाइडिन्नु मेन्नुप्पनाबा हिइमन् मेघोःसु?॥

†† यहुदि साम्योथिम् कुइसिःक् पाःप्पनाबा पाःन्निन् सेक्खा चोःक्मा फा?आइ नेत्ति तोःन्दि चाहाबा केजोःक्पा वये॥ † येसुरे पानुदिइ कुम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुयाःम्बेओ पाःत्तुर पत्त॥

केङ्गो:त्तुम्निन्, हेक्के:ल्ले आवखेल?रिक् खिनि? याप्पि नसा:न् चो:क्मा केसुक्तिबे?"

⁴⁵ "हेक्केसाइ इङ्गा? पानुदिङ् पा:ल्ले कुदगि आप्तिक् मेगु:त्तिङ्ङिन्लो, कर खिनि? निङ्साइ केजोगुम्बा मोसारे कुसामयोथिमिल्लेए खिनि? आप्तिक् केगु:त्तिरो?" ⁴⁶ सेक्खाए मोसा:न् नसा:न् केजोगुम्मिल्लेग इङ्गा? याप्पि नसा:न् केजोगिबारी, थेआइभेल्ले खेल्ले आया:म्बेओ साप्नुआइ पत्तो। ⁴⁷ कर खिनि? मोसारे साप्नुवा पा:न्नोए नसा:न् केन्जोगुम्मिन्लिंले आवखेल?रिक् इङ्गा? याप्पि नसा:न् केजोगि?बे?"

येसुरे हेन्छिङ् डसि मनाहा? चाजा:त्तुसि?
मति १४.१३-२१, मर्कुस ६.३०-४४, लुका ९.१०-१७

6 याइसि येसु:न् गालिल वारक्किल्ले नाधा:म्बि पे। (खेङ्ग तिबेरियस वारक्काइ मेमेत्तुरो।) ² यरिक् मनाहा?रे खुने? मेदिम्दु, थेआइभेल्ले खुने? केदुक्पाहा? वे:न्दुसिबा निङ्वा? केमाबा मिक्से:न्हा? मेनि:सुआइ मेवयेरो। ³ येसु:न् थो को:क्माओ पे हेक्क्याइ कुहु?साम्बाहा?नु युङ्सिङ्लो। ⁴ खेन् येमो यहुदि चो:क्युम्भो तङ्नाम्मिन् नि:ताङ्डे त्ये चुरेआइ वयेरो।

⁵ हेक्क्याइ मनाहा? खुने?ओ मेधाडेरे मेबत्तेबा येसुरे नि:सुसिआइ फिलिप्पेन् से:न्दोसु, "आल्ल आत्तिन् खरे:ङ्ङिन् आइङ्गुम्माइ कन् मनाहा? आजा:त्तुम्सिम्बाबे?" ⁶ खुने? फिलिप्पेन् कुनिङ्वा? सा?मा फा?आइ अक्खेल?रिक् मेत्तुबारी, थेआइभेल्ले येसुरे थे चोगुङ् केल?बान् तगिसा कुनिङ्वा?ओ वयेरो।

⁷ फिलिपरे नोगप् पिरु, "आदाइबे, आनि?ग किप्पुनेत्ति (२००) याइले † खरे:ङ् आइङ्गुम्माइ कन् मनाहा?ग च्य? च्य?रक् आबिरुम्सिम्साइ आनयोसुम्सिम्मिन्लो।"

⁸ हेक्क्याइ येसुरे वे?स्मा कुहु?साम्बा सिमोन पत्रुसरे कुन्सा? आन्दिआसेल्ले अक्खे पा:त्तुरो, ⁹ "कप्पो चुक्पाधिकले डसि ह:क्वि: खरे:ङ् नु नेत्ति डसा कत्तु?, कर कम्म्याक् यरिक् मनाहा? आवखेल?रिक् योमासिबे?"

¹⁰ येसुरे कुहु?साम्बाहा? अक्खेल?रिक् मुरा मेत्तुसि, "केरेक् मनाहा? युङ् पाङ्घेम्सिम्मे?ओ।" हेक्क्याइ खेङ्हा? यरिक् या:न् केयुङ्बा नेनेबा तेन्तो युङ्मेबाङ्घुसि। हेक्क्याइ खेप्पो मेन्छुमा? हिन्जा?बित्छाहा? मेन्नि:त्तिङ्डे येम्बित्छा?हा?रक् हेन्छिङ् डसि (५०००) यारिक् मेवयेरो। ¹¹ येसुरे खेन् खरे:ङ्ङिन् खप्सुआइ निङ्वा?फुमाङ्ङिन् नोगेन् पिरु हेक्क्याइ खेन् मनाहा? हा:त्तुसि। हेक्क्याइ डसा:न्नाइ बा हेक्केल?रिक्के खुनि? योयो हा:त्तुसिरो।

¹² खेन् काक् मनाहा?रे खाघा मेजआइ येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "काक् कुजि केन्म्बाहा? सुप्सेम्मे?ओ, कुजिथिक्काइ चामेसो:क्नेन्लोरो।"

¹³ हेक्क्याइ खेन् डसि ह:क्वि: खरे:ङ्हा? मनाहा?रे मेजआइ कुजि केन्म्बा खरे:ङ्हा? मेसुप्सुल्लेग थिक्-नेत् नडमाने तिम्से!

¹⁴ हेक्क्याइ मनाहा?रे खुने? चोगुबा निङ्वा? केमाबा मिक्से:न्निन् मेनि:सुआइ अक्खे मेबा:त्तु, "इक्सादिङ् खाम्बे:क्मो ता: ल?रिक् निङ्साइ चो:क्मनाबा माङ्निङ्वा?पा:न् केबा:प्पाङ्ग सेक्खासाइ खुने?एरो।"

¹⁵ मनाहा?रे साक्केल्लेक्काइ खुनि? हाङ् चो:क्मा निङ्वा? मेजोगुआइ वा? केल?बान् येसुरे निङ्वा? खो:सुआइ खुने? एक्के:क्थो को:क्माओ पेरो।

येसु:न् च्वा:त्तु सम्दाइ लाङ्घे:क्
मति १४.२२-३३, मर्कुस ६.४५-५२

¹⁶ हेक्क्याइ यु:न्छिक् पो:क्खेआइ कुहु?साम्बाहा? खेन् को:क्माओलाम् यो मेध्येआइ वरक्किल्ले कुयाओ येसु:न् मेहाङ्घुरो। ¹⁷ कर खादामेसाइ खुने? खेप्पो मेयेनेन्बाल्ले चोगुल्ले कुहु?साम्बाहा? ख:ङ्बेओ मेला:सेआइ नाहाङ्दाइ कपर्नहुम् पाङ्जुम् लेप्पाइ मेधासिङ्लो। ¹⁸ खेङ्हा? मेबेर मेबत्तेल्ले वरक्को किप्पा केघु:बा सुरित् केजङ्ङिन् हु:मा हे:क्तेआइ वाभेल्लेङ्ङिन् पोगेरो। ¹⁹ खेङ्हा? डसि-तुक्वि (५-६) किलोमितर मेबेआइ

† ग्रिक् पा:न्दाइडो किप्पुनेत्ति (२००) दिनारि पो:ङ्लो। खेन् फा?इन् थिक्पारे येत्ति (८) लाओ थुगवा याइ यारिक् पो:ङ्लो। थिक् दिनारि फा?इन् थिक् युप्पा याडिन्ति पो:ङ्लो।

मेवयेल्ले खेङ्हा?रे हक्कघत् येसु:न् च्वा:त्तो लाङ्घेगेर खुनि? पेसाइ फेरेर पत्तेबा मेनि:सुआइ खेङ्हा? सा?रिक् मेगिसेरो। ²⁰ कर येसुरे खेङ्हा? मेत्तुसि, "इङ्गा? येसुआ, मेगिसेम्मिन्ने?।"

²¹ हेक्के:ल्ले कुहु?साम्बाहा? मेस:त्तेर खुने? ख:ङ्बेओ मेयुक्खुरो। हेक्क्याइ खेङ्हा? मेबेर मेबत्तेबा तेन्तो खिमो खुनि? ख:ङ्बेन् केरेरो।

हिङ्मन्लेन् खरे:ङ्

²² हेक्क्याइ वरक्किल्ले नाधा:म्बि केवा?बा मनाहा?रे थिक्लक् ख:ङ्बेन् नेस्सेबा मेनि:सु हेक्क्याइ येसु:न् ख:ङ्बेओ कुहु?साम्बाहा?नु मेला:सेम्बा कर खुने? कुहु?साम्बाहा?रक् मेबेबा पा:न्निन् कुदा:न्दिक्मारक् कुसिङ् मेनि:त्तु।

²³ हेक्क्याइ दाङ्बाल्ले नोगेन् पिरुआइ मनाहा?रे यरिक् खरे:ङ्हा? मेजबा तेन्लिंले कुबेसाइ तिबेरियस येक्क्यक्कोनु कुभा ख:ङ्बेहा? खेप्पो मेगेरे।

²⁴ येसु:न् नु कुहु?साम्बाहा? खेप्पो मेहो:प् केल?बा निङ्वा? मेघो:सुआइ याम्मो खेन् मनाहा? खेन् ख:ङ्बेहा?ओ मेला:सेआइ नाहाङ्दाइ कपर्नहुम्मो येसुरे कुगो:त्ते मेबेरो।

²⁵ खेङ्हा? वरक्किल्ले नाधा:म्बि मेगेरेल्ले येसु:न् मेदुमुआइ से:न्मेदोसु "सिक्साम्बे, खेने? आप्फाल्ले कप्पो केभेरेबे?"

²⁶ येसुरे खेङ्हा? नोगप् पिरुसि, सेक्खाए मेत्तिङ्, खिनि? निङ्वा? केमाबा मिक्से:न्निन् केनि:सुम्माइ मे:न्, कर खाघा खरे:ङ्ङिन् केजाम्माइने याप्पि केगो:त्तिबारी। ²⁷ खिनि? चागेसो:क्पाआइ केबे:क्पा कुजारे लागि या:म्बक् मेजोगेम्मिन्ने?, कर इङ्गा? मेन्छाम्सा:ल्ले पिनिङ्बा मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन् थारिक् केध:प्पा कुजाओ निङ्वा? पिरुम्मे?, थेआइभेल्ले पानुदिङ् पा: निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले बा हेक्के चो:क्सेए इङ्गा? युक् पिराङ्डाइ वारो।

²⁸ हेक्के:ल्ले खेङ्हा?रे खुने? से:न्मेदोसु, "निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले आनिगे थे चोगुम्बेबा निङ्वा? इ:त्तुबे?"

²⁹ येसुरे खेङ्हा? नोगप् पिरुसि, "निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुया:म्बक्किङ्ग खुने? पाङ्घुबा मना:न् नसा:न् केजोगुम्ल फा?आइ निङ्वा? चोगु?रो।"

³⁰ खेल्ले चोगुल्ले खेङ्हा?रे खुने? से:न्मेदोसु, "आक्त्तुङ्बा निङ्वा? केमाबा मिक्से:न् केजोगुआइ आनिगे नसा:न् चो:क्कासिगेबाबे? आनिगे लागि खेने? थे केजोगुबे? ³¹ आनिगे सुधेबा ताक्थेबाहा?रेग ये:ङ्घादेन्तो मन्ना:न्मेज। सामयोसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, 'निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले खेङ्हा? साङ्ग्राम्पेदाङ्गलाम् खरे:ङ्ङिन् चामा पिरुसिरो।'" ††

³² येसुरे मेत्तुसि, "इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिङ्, मोसारे खिनि? केबिरिबा खरे:ङ्ङिङ्ग साङ्ग्राम्पेदाङ्गलाम् मे:न्, कर साङ्ग्राम्पेदाङ्गलाम् खेन् सेक्खाबा खरे:ङ्ङिन् पानुदिङ् आम्बारेने केबिरिबारी। ³³ थेआइभेल्ले निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले सेक्खाबा कुघरे:ङ्ङिङ्ग साङ्ग्राम्पेदाङ्गलाम् केयु:बाआइ मेन्छाम् याप्पिहा? नेत्तिगेन् हिङ्मन् केबिबान्नेरो"

³⁴ खेङ्हा?रे मेमेत्तु, "आदाइबे, खेन् खरे:ङ्ङिन् सदादिङ् याप्पि आबिरे?ओ।"

³⁵ येसुरे खेङ्हा? मेत्तुसि, "इङ्गा? सेक्खाबा हिङ्मन् केबिबा खरे:ङ्ङारो, इङ्गा?ओ केदा:बान् याम्मो आप्फाल्लेआइ कुसेत्मेला:क्नेन्, हेक्क्याइ इङ्गा? याप्पि नसा:न् केजो:क्पेन्याम्मो आप्फाल्लेआइ कुवामेमि:क्नेन्लो।

³⁶ कर इङ्गा? याप्पि आगेनि:सिसाइ नसा:न् आगेन्जोगिन् फा?आइ सेक्खाए मेत्तिङ्ङाङ् वा?रो। ³⁷ पानुदिङ् पा:ल्ले पिआबाहा? केरेक् इङ्गा?ओ मेदा:?, हेक्क्याइ आत्तिन् इङ्गा?ओ ता: खेन् आप्फाल्लेआइ मेलेरुङ्ङिन्लो। ³⁸ इङ्गा?ग इक्सादिङ् खाम्बे:क्मो साङ्ग्राम्पेदाङ्गलाम् आनिङ्वा? हेक्के चो:क्से मेन्दाबेन्तो कर पानुदिङ् आम्बारे कुनिङ्वा? कुइसि:क् चो:क्से पाङ्घाङ्ङाङ् त्याङ्बारी। ³⁹ हेक्क्याइ याप्पि केबाङ्बा निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले इङ्गा? पिराङ्बा लत्थिक्काइ मेम्माए कत्तुङ्सिङ्ग

†† लाम्दि:क् १६.४, निङ्वा?फुसाम्मो सुम् ७८.२४ ओ ओमेत्ते?। मिसलाम् इसाइलिहा? कनान लेप्पाइ लाम्दि:क् मेजोगेल्ले निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले खेन् ये:ङ्घादेन्तो साङ्ग्राम्पेदाङ्गलाम् "मन्ना" मेप्पनाबा कुजा था:सु पिरुसिरो। † यहुदिहा?रे लागि कानु केयेक्पा चामा कुजा खरे:ङ् वये। मोसारे पिरुसिबा खरे:ङ्ङिन् नासिङ्गान् थक्किल्ले लागि वये, कर निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले पिरुसिबा खरे:ङ्ङिङ्ग येसु:न्तो।

हेक्क्याइ कुनुप्पा येन्नो कुहिड्वेत् चोगुडसिडल केल?बा खुने? कुनिडवा? वा?रो॥ 40 थेआडभेले कुस्सा:न् केनि:बाआइ नसा:न् केजो:क्पा केरेक्ले मेन्नुप्पनाबा हिडमन् मेघो:सुर केल?बा पानुदिइ आम्बारे कुनिडवा? वा?रो॥ हेक्क्याइ कुनुप्पा येन्नो खेडहा? कुहिड्वेत् चोगुडसिडलो॥

41 हेक्क्याइ यहुदिहा?रे "येसुरे इडगा? साङ्गाम्पेदाइलाम् केयु:बा खरे:इआ" पा:त्तुबा पा:न्नो खिनि? निडवा? मेदयेनेन्नाइ मुनुक्नुक् ल?मा मेहे:क्तेरो॥ 42 खेडहा? अक्खे मेमेत्तिड, "कन् युसुफरे कुस्सा: येसु:न् मे:म्बि? कल्ले कुम्बा कुम्मासि आनि? कुसिड आनि:त्तुम्सिम्बि? हेक्के:ल्ले आक्खेआइ खेले 'इडगा? साङ्गाम्पेदाइलाम् त्याड्बा' पा:प्पा सुक्तुबाबे?"

43 कर येसुरे खेडहा? नोगप् पिरुसि, "खिनि? मुनुक्नुक् मेल?रेम्मिन्?, 44 थेआडभेले इडगा? याम्पि केबाड्बा पानुदिइ पा:ल्ले मनाहा? इडगा?ओ ता:मा निडवा? मेबिरुसिन्ल थारिक् आत्तिन्नाइ इडगा?ओ ता:मा मेन्नुक्नेन्लो॥ खेडहा? मेदाने फा?ग्र इडगा? कुनुप्पा येन्नो कुहिड्वेत् चोगुडसिडलो॥ 45 माडनिडवा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे खुनि? साप्पन्नी अक्खेल?रिक् मेसात्तुआइ पत्, 'खेडहा?ग केरेक् निडवा?फुमाडिडिल्ले हु?रुसिबा मेबो:डलो॥' † पानुदिइ पा:ल्ले कुबा:न् केघेम्बाहा? नु खुने?लाम्बा केहु?सिडबाहा? केरेक् इडगा?ओ मेदारी॥ 46 आत्तिल्लेआइ पानुदिइ पा: निडवा?फुमाडिडिन् मेन्निए वा?रो, कर निडवा?फुमाडिलाम् केदा:बाल्लेरक् नि:सुआइ वा?रो॥ 47 इडगा? सेक्खाए मेत्तिड, इडगा? नसा:न् केजो:क्पेन्नु मेन्नुप्पनाबा हिडमन् वा?रो॥ 48 इडगा?ए सेक्खाबा हिडमन् केबिबा खरे:इआरो॥ 49 खिनि? सुधेबा ताक्थेबाहा?रे ये:डघादेन्नी मन्ना मेजसाइ मेस्येरो॥ 50 कर साङ्गाम्पेदाइलाम् केयु:बा खरे:इडिन् कप्पो वा?रो, आत्तिन् मना:ल्ले कन् च: खेन् मेसि:नेन्लो॥ 51 इडगा?ए खेन् साङ्गाम्पेदाइलाम् केयु:बा मेन्नुप्पनाबा हिडमन् केबिबा खरे:इआरो॥ हा:ल्ले कन् खरे:इडिन् च: खेड्ग सदादिइ हिडलो॥ कन् खरे:इडिङ्ग नासिड्गेन् आधक्किन्नेरो॥ †† इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा मेन्छाम् याम्पिहा? मेहिडल फा?आइ कन्निन्पिरुडसिडलो॥"

52 हेक्क्याइ खेपो केवा?बा यहुदिहा?रे कन् पा:न्निन् मेघेप्सुआइ खुनि? लुम्पो "कन् मना:ल्ले आक्खेल?रिक्काइ नासिड्गेन् कुधक्किन् चामा फा?आइ पिमा आसुक्पाबे?" मेबा:त्तुर पा:न्धइ चो:क्मा मेहे:क्तेरो॥

53 हेक्के:ल्ले येसुरे खेडहा? मेत्तुसि, "इडगा? सेक्खाए मेत्तिड, मेन्छाम्सा:ल्ले कुधक्किन् मेन्जाए नु कुमाक्खि?इन् मेन्धुड्डे थारिक् खिनि?ओ मेन्नुप्पनाबा हिडमन् मेवा?नेन्लो॥ 54 कर इडगा? आधक्किन् केजाबा नु आमाक्खि? केधुड्बाल्ले मेन्नुप्पनाबा हिडमन्निन् कत्तु?रो॥ हेक्क्याइ खेन् कुनुप्पा येन्नो इडगा? कुहिड्वेत् चोगुडलो॥ 55 थेआडभेले इडगा? आधक्किन् हेक्क्याइ आमाक्खि?इन्सेक्खाबा चामा थुड्मा चारो॥ 56 इडगा? आधक्किन् केजाबान्नु आमाक्खि? केधुड्बान् इडगा?ओ वा? हेक्क्याइ इडगा? खुने?ओ वा?आरो॥ 57 हिडमन्दाइबा पानुदिइ पा:ल्ले इडगा? पाड्घाड हेक्क्याइ खुने? चोगुल्ले हिड्डाबा कुडसि:क् इडगा? आधक्किन् केजाबान्नाइ इडगा? चोगुडिडिल्ले हिडलो॥ 58 कन् आधक्किन्ने साङ्गाम्पेदाइलाम् केयु:बा खरे:डलो॥ खिनि? सुधेबा ताक्थेबाहा?रे मन्ना:न् मेजसाइ मेस्ये कर कन् खरे:इडिन् केजा:बाड्ग सदादिइ हिडलो॥" 59 येसुरे कन् पा:न्निन् कपर्नहुम्पोबा यहुदि चुम्नुडहिम्मो हु?रुसिल्ले पा:त्तुबारो॥

यरिक् हु?साम्बाहा?रे येसु:न् तिम्मा मेलेरु?

60 कन् पा:न्निन् मेघेप्सुआइ यरिक् हु?साम्बाहा?रे अक्खे मेबा:त्तु, "कन् पा:न्निङ्ग केसाक्पा निसाम्लो॥ कन् हा:ल्ले ना:प्पा सुक्तुबे?" †

61 येसुरे कुहु?साम्बाहा? मुनुक्नुक् मेल?रेबा निडवा? खो:सुआइ खेडहा? मेत्तुसि, "कल्ले खिनि? निडवा? ख:सुबि? 62 मेन्छाम्सा:न् तगि आत्ति वये खेप्पोए याम्पो नु:इ पे:क्पा खिनि? केनि:सुम्मिल्ले आक्खे केबा:त्तुम्बे? 63 सेसेमाडिडिल्ले मेन्नुप्पनाबा हिडमन्निन् आबि?रो, कर मेन्छाम् थुम्मिल्ले

† यसैया ५४.१३ †† ग्रीक पा:न्दाइडो "आनेक्सा" साप्तेआइ पत्तो॥ ‡ यहुदि साम्योथिम्पो माक्खि? चामा मेन्नु?मना थिम् वये, हेक्के:ल्ले येसुरे पा:त्तुबा पा:न्निन् कुहु?साम्बाहा?रे कुसिड मेन्नि:त्तुन्॥

थेआइ चो:क्मा मेसुक्तुन्लो॥ इडगा? मेत्तिड्बा पा:न्जाक्हा? याम्सां नु हिडमन्लो॥ 64 कर खिनि?ओ कुभारे इडगा? नसा:न् आगेन्जोगिन्॥" (थेआडभेले येसुरे कुहे:क्सिडमोनुए आत्तिन्हा?रे खुने? नसा:न् मेन्जोगुन् हेक्क्याइ हा:ल्ले खुने? इडलेक्तु? केल?बान् नि:सुआइ वयेरो॥)

65 हेक्क्याइ खुने? मेत्तुसि, "खेले चोगुल्लेए मेन्छाम् याम्पिहा? पानुदिइ पा:ल्ले मेम्बिए थारिक् इडगा?ओ ता:मा मेन्नुक्नेन्लो ल?रिक् पा:त्तुड्बा पा:न्लिल्ले कुबे:न् बा खेन्लो॥"

66 कन् येम्माड्धो यरिक् कुहु?साम्बाहा?रे खुने? पक्मेध:आइ मेबेरो हेक्क्याइ खुने?नु याम्पो लाड्मेड्घे:नेन्लो॥

67 हेक्क्याइ येसुरे थिक्-नेत् (१२) कुहु?साम्बाहा? लेप्पाइ हिडिड्डाइ मेत्तुसि, "खिनि?आइ याम्पि आगेलेरि?आइ केबेगिबाबि?"

68 सिमोन पत्रुसरे नोगप् पिरु, "आदाड्बे, हा:त्तो पेगिगेबाबे? खेने?रक् मेन्नुप्पनाबा हिडमन् केबिबा पा:न्जाक्किन् केगत्तु?रो॥ 69 खेने?ग निडवा?फुमाडिडिल्ले केबाड्घेबा सेसे कुमना:न्ने? फा?आइ आनिगे नि:सुम्बे हेक्क्याइ नसा:न् चोगुम्बेआइ वा?रो॥"

70 हेक्क्याइ येसुरे मेत्तुसि, "इडगा? खिनि? थिक्-नेत्हा? से:क्निड्डाइ वा?आरो, कर खिनि?ओ थिक्किन् माफेन्सां पो:क्खेआइ वा?रो॥"

71 (येसुरे थिक्-नेत् हु?साम्बाहा?ओ थिक् सिमोन इस्करियोतरे कुस्सा: यहुदा इस्करियोतरे कुर्या:म्बेओ पा:त्तुआइ वये॥ खेले ता:न्दि खुने? इडलेक्तु?रो॥)

येसु:न् नु कुन्सा?सि

7 खेन् एगाड येसु:न् गालिल थुम् खिरिबा पाड्भे?हा?ओ ताक्कन्देर वयेरो॥ खुने?ग यहुदिया थुम्लाम् मा:ड्घाए वा?मा निडवा? चोगु, थेआडभेले यहुदि लाम्लो:बाहा?रे खुने? सेप्पा फा?आइ मेसुगुर मेवयेरो॥ 2 कर यहुदिहा?रे खुनि? सा:ड्गाहिम् तड्नाम्मिन् †† ता:मा इ:त्तेल्ले 3 कुन्सा?सिरे येसु:न् अक्खे मेमेत्तु, "खेने? कन् तेन्निन् लेरे?आइ यहुदियाओ पेगे?ओ, खेले चोगुल्ले खेप्पो खेने? केजोगुबा निडवा? केमाबा या:म्बक्हा? वे? केहु?साम्बाहा?रेआड्मेनि:सुररो॥ 4 आत्तिन् मना:ल्ले कुमिडसो कुधा:डसो फो:मा निडवा? चोगु?, खेन् चिड्डिडिमा मेनु?नेन्लो॥ हेक्केल?रिक् खेने?आइ निडवा? केमाबा या:म्बक्हा? केजोगुर केवा?ने फा?ग्र इक्सादिइ खाम्बे:क्मो ओसे:न्धाक्सिड्डे?ओ॥" 5 थेआडभेले आबाडे कुन्सा?सिरेआइ खुने? नामेन्छा?रुन्लो॥

6 येसुरे नोगप् पिरुसि, "इडगा? आयेम्मिन् मेन्दाए वा?रो॥ खिनि?ग आप्फाल्लेसाइ पे:क्मा केसुक्ति?रो, 7 इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबाहा?रे खिनि? चि:प्पा केमेन्नुक्किन्नेन्लो, कर खेडहा?रे मेजोगुबा या:म्बक्हा? ताप्फे:म्बा चो:क् मेत्तुड्डिड्बाल्ले चोगुल्ले इडगा? मेजि:त्तारो॥ 8 तड्नाम्मो खिनि? थो यरुसलेम्पो पेगेम्मे?ओ॥ इडगा? आल्लो मेबे:क्कान्, थेआडभेले इडगा? आयेम्मिन् मेन्दाए वा?रो॥" 9 येसुरे अक्खे पा:त्तुर गालिलओए वये लारेरो॥

येसुरे तड्नाम्मो हु?रुसि?

10 कर येसुरे कुन्सा?सि तड्नाम्मो मेबे हेक्क्याइ येसु:न्नाइ आत्तिन् मनाहा?रेआइ मेन्निए स्वा:त्ताइ यरुसलेम्पो पेरो॥ 11 आल्ल तड्नाम्मो यहुदि लाम्लो:बाहा?रे खुने? मेगो:त्तुर अक्खे मेबा:त्तु, "कन् मना:न् आत्तान् पेबे?"

12 यरिक् मनाहा?रे येसुरे कुर्या:म्बेओ स्वा:त्ताइ मेजेक्खु॥ कुभारे मेबा:त्तु, "खुने?ग नु:बा मनारो" कर वे?हा?रे मेबा:त्तु, "मे:न्, खेलेग मनाहा? इडलेक्तुसिर वा?रो॥" 13 कर यहुदि लाम्लो:बाहा? मेगिरुसिबाल्ले चोगुल्ले आत्तिन्हा?आइ मनाहा?रे मेघेप्सुर येसुरे कुर्या:म्बेओ मेम्बारेन्लो॥

14 हेक्क्याइ तड्नाम्मिल्ले कुलुम्पो येसु:न् माड्हिम्मो थो पेआइ मनाहा? निसाम् हु?मा हे:क्तुसिरो॥ 15 यहुदि लाम्लो:बाहा?रे खुने? कुनिसाम्मिन् मेघेप्सुआइ खुनि? निडवा? मयेर अक्खेल?रिक् मेबा:त्तु, "कन् मना:ल्ले मेन्हु?सिड्डे आक्खेल?रिक् आनि? हेक्के कन् निसाम्मिन् लेस्सुबे?"

†† यहुदिहा?रे खुनि? पाधेबाहा? ए:क्सादेन्नी लिबो:इ(४०) तड्बे थारिक् लाम्दि:क् मेजोगेबा निडवा?सोओ कन् तड्नाम्मो सा:ड्गाहिम् मेजोगु॥ यरिक् यहुदिहा?रे यहुदिया थुम्पोबा यरुसलेम् येक्क्यक्को मेबेआइ येल्नाम् थारिक् कन् तड्नाम्मिन् मेदो:सुरो (लेबि २३.३३-४३, साम्योथिम्ड्ज्जा:इ १६.१३-१६)॥

16 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “इङ्गा? आनिसाम्मिङ्ग आबाडे इङ्गा?इन् मेःन्लो, कर कङ्ग इङ्गा? याप्मि केबाइबा निङ्वा?फुमाइलाम् त्येबारी॥ 17 आत्तिन् मनाःल्ले निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुनिङ्वा? हेक्के चोःक्मा निङ्वा? चोगु?, खेल्ले इङ्गा? आनिसाम्मिन् निङ्वा?फुमाइलाम्बा त्येबाबि इङ्गा? आबाडे पाःत्तुइबाबि फा?आइ कुसिङ्ग निःचुरो॥

18 आबाडे युक्कोलाम्केबाःप्पाहा?रेग आबाडे मिङ्गसो इङ्धाःइ मोगोःचुरो, कर आत्तिल्ले खुने? केबाइबान् मिङ्गसो इङ्धाःइ पिमा निङ्वा? चोगु?, खेल्ले सेक्खा पाःन् पाःचुरो॥ हेक्क्याइ खुने?ओ थेआइ इङ्गेल्लेक्पा पाःन् होःप्लो॥ 19 मोसारे खिनि? साम्योथिम् केबिरि, कर खिनि? आत्तिन्हा?रेआइ केन्डःत्तुम्मिन् केन्नाःत्तुम्मिन्॥ हेक्केःल्ले थेआइ खिनि? याप्मि सेप्पा केगोःत्तिबाबे?”

20 खेन् मनाहा?रे खुने? नोगप् मेबिरु, “खेने?ग फेन्साम्मिल्ले केयाइघेआइ केवा?रो! हाःल्ले खेने? सेप्पा केगोःत्तेबे?”

21 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “इङ्गा?ग लच्छा मनाथिक् नाःम्सिङ्मा येन्तो नुसुइडिल्ले खिनि? निङ्वा? मयेरो॥ 22 कर खिनि?आइ मोसारे केबिरिबा हर्दो हेक्मा साम्योथिम्मिन् केनाःत्तुम् केइःत्तुम्माइ नाःम्सिङ्गयेन्तोए खिनि? साःहा?रेन् हर्दो केहेगुम् केबिरुम्सिमिल्ले खिनि?आइ साम्योथिम्मिन् केभेःन्दुम्तो॥ (सेक्खाःल्ले कन् हर्दो हेक्मा साम्योथिम्मिङ्ग मोसालाम् मेःन्, कर कङ्ग अब्राहाम्लाम् पोःक्खे येबारी॥) 23 आल्ल मोसारे कुसाम्योथिम्मिन् † मेबेःन्नेल्ल फा?आइ नाःम्सिङ्गयेन्तो खिनि? साःहा?रेन् हर्दो हेक्मा याःम्बक् केजोगुम्ने फा?ग्र, इङ्गा? कन् मनाःन् नाःम्सिङ्मा येन्तो नुसुइडिल्ले थेआइ इङ्गा?नु खिनि? याःक्ते?बाबे? 24 मना ओमेप्पासिआइमेःन् कर सेक्खाओ खासेन् लोःन्देम्मे?ओ॥”

निङ्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा येसु

25 खेन् येम्मो यरुसलेम केयुइबा कुभा मनाहा? अक्खे मेमेत्तिङ्, “मेःम्बे, सेप्पा मेगोःचुर मेवा?बा मनाःन् बा कन् मेःम्बे? 26 कर कङ्ग मनाहा?रे मेघेप्पुरए पाःल्ल वा?रो॥ हेक्केसाइ खेइहा?रे थेआइ मेम्मेत्तुन्लो॥ मेःम्बे, आनि? लाम्तोःबाहा?रे खुने?ए निङ्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्त फा?आइ कुसिङ्ग मेनिःत्तुबि? 27 कन् मनाःन् आत्तोलाम् त्ये केल?बा आनि? आनिःसुम्तो॥ कर निङ्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तेन्ताःल्लेग खुने? थाःम्सिङ्गलक्लो, खुने? आत्तोलाम् ताः केल?बा आत्तिल्लेआइ मेनिःसुन्तो॥” 28 येसुरे माइहिम्मो हु?रुरिसि पत्तेल्ले यम्बा इक्लाओ अक्खेल?रिक् पारे, “ओरो, खिनि? इङ्गा? कुसिङ्ग याप्मि केनिःत्ति? हेक्क्याइ आत्तोलाम् त्याइबा खेन्नाइ खिनि? केनिःसुम्, कर इङ्गा? आबाडे त्याइबा मेःन्तो॥ इङ्गा? याप्मि केबाइबाइग सेक्खाए चोःक् हेक्क्याइ खुने?ग खिनि? कुसिङ्ग केन्निःत्तुम्मिन्लो, 29 कर इङ्गा?ग खुने? कुसिङ्ग निःत्तुइलो, थेआइभेल्ले खुने?लाम्बा त्याइबा हेक्क्याइ खुने? पाइघाइबारी॥”

30 येसुरे अक्खेल?रिक् पाःत्तुल्ले मनाहा?रे खुने? तेम्मा मेगोःचुर, कर आत्तिन्हा?रेआइ खुने? मेन्नुस्सुन्लो, थेआइभेल्ले खुने? कुयेम्मिन् मेङ्गोत्ते वयेरो॥ 31 हेक्केसाइ यरिक् मनाहा?रे खुने? नसाःन् मेजोगुरो॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे अक्खे मेबाःत्तु, “निङ्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तेन्ताःल्ले कन् मनाःन्नुःल्लेआइ यरिक् निङ्वा? केमाबा याःम्बक्हा? चोगुबि?”

32 मनाहा? येसुरे कुयाःम्बेओ स्वाःत्ताइ खुस्खुस् ल?रिक् मेबारेबा फरिसिहा?रे मेघेप्पुरो हेक्क्याइ तुम्निङ्वा?फुसाम्बाहा? नु फरिसिहा?रे माइहिम्मोबा तिलिङ्गाहा? खुने? कुदेम्से मेबाइघुसि॥ ††

33 कर येसुरे मेत्तुसि, “इङ्गा?ग खिनि?नु सप्फारक् कप्पो वा?आरो हेक्क्याइ याप्मि केबाइबाल्लो नुःडङ्गा पेःक्कारो॥ 34 खिनि? याप्मि केगोःत्ति? कर याप्मि केङ्घोःसिन्लो हेक्क्याइ इङ्गा? पेःक्काबा तेन्तोआइ केप्पा केन्नुक्वित्तिल्लो॥”

35 यहुदि लाम्तोःबाहा? सेःन्मेलाप्सिङ्, “मेःम्बे, खुने? आत्तो पेःक्मा निङ्वा? चोगुर वा?आइ आनि? तुम्मा आन्नुक्वत्तुम्मिन्बाबे? खुने? वे? लाजे?ओ केयुइबा आनि? मनाहा?रो पेःक्काइ थिम्मेन्डइ सुवाइहा? हु?रुरिसिबाबि? 36 खिनि? याप्मि केगोःत्ति? कर याप्मि केन्नुमिन् हेक्क्याइ आत्तान् पेःक्का खेन् तेन्तोआइ केप्पा केन्नुक्वत्तुम्मिल्लो ल?रिक् थे पाःत्तुबाबे?”

हिङ्मन् केबिबा च्वाःत्

37 हेक्क्याइ तङ्नामरे कुनुप्पा नु केयेक्पा येन्तो येसुःन् येम्सिङ्गाइ यम्बा इक्लाओ मनाहा? अक्खेल?रिक् मेत्तुसिरो, “खिनि? लुम्मो कुवागोमिःबाल्ले इङ्गा?ओ ताआइ थुङ्गुरो॥ 38 साम्योसाप्लाःल्ले पाःत्तुबा कुइसिःक् इङ्गा? याप्मि नसाःन् केजोःक्पाल्ले कुसिगाइलाम् हिङ्मन् केबिबा च्वाःत्तिन् यङ्घइ कुइसिःक् पुन्तःन्तो॥” 39 कङ्ग येसुरे सेसेमाइडिल्ले कुयाःम्बेओ पाःत्तुबारी॥ थेआइभेल्ले खुने?ओ नसाःन् केजोःक्पाहा?रे सेसेमाइडिन् मेघोःसुबा पोःक्खेआइ वयेरो॥ सेसेमाइडिन् खेन् येम् थारिक् मेम्बाइडे वयेरो, थेआइभेल्ले येसुःन् साङ्ग्राम्पेदाइडो मेन्नुःइ मेम्बेःक्के वयेरो॥ †

येसुरे कुयाःम्बेओ पाःन्धइ

40 हेक्क्याइ कन् मेघेप्पुराइ मनाहा?रे अक्खे मेबाःत्तु, “सेक्खासाइ कन् मनाःङ्ग ताः ल?रिक् इःप्पनाबा माइनिङ्वा?पाःन् केबाःप्पेन्नेरो॥” †

41 वे?हा?रे मेबाःत्तु “खुने?ग निङ्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तेरो॥” कर आल्लसाइ वे?हा?रे अक्खेल?रिक् मेबाःत्तु, “कङ्ग पोःड्माए मेसुक्नेन्तो, थेआइभेल्ले ख्रिस्तेङ्ग गालिल थुम्मोलाम्मेदानेन्तो॥

42 साम्योसाप्लाओ तोःन्दोःन्नाइ साप्तेआइ पत्तो, ‘निङ्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तेङ्ग दाउद हाइडिल्ले कुहिम्सयइलाम् हेक्क्याइ दाउद हाइ वयेबा बेथलेहेम पाइजुम्मो सावाःन्धिइलो॥” ††† अक्खेल?रिक् येसुरे कुयाःम्बेओ मनाहा?रे खुनि? निङ्वा? मेदडेन्नाइमेसेरेरो॥ 44 कुभारे खुने? तेम्मा मेगोःचुर, कर आत्तिन्हा?रेआइखुने? हुक् मेन्याक्तुन्तो॥

45 हेक्क्याइ खुने? कुदेम्से केदाःबा माइहिम्मोबा तिलिङ्गाहा?, तुम्निङ्वा?फुसाम्बाहा? नु फरिसिहा?रो आम्भा मेनुःक्खे मेबेरो॥ खेइहा?रे माइहिम्मोबा तिलिङ्गाहा? सेःन्मेदोसुसि “थेआइ खुने? केन्नुम्मिन् केन्दारुमिम्बाबे?”

46 खेइहा?रे नोगप् मेबिरुसि, “आत्तिन्नाइ खेन् मनाःन् हेक्के पारेबाग मेङ्घेम्मे वा?रो॥”

47 हेक्केःल्ले फरिसिहा?रे खेइहा? मेमेत्तुसि, “मेःम्बे, खिनि?आइ खेल्ले कुइङ्गेल्लेक्को केध्ये?इबि थेमाबे? 48 आनि? लाम्तोःबा नु फरिसिहा?रे खुने?ओ नसाःन् मेजोगुआइ वा?बि? 49 आत्तिल्लेआइ मेन्जोःक्के वा?॥ कन् साम्योथिम्मिल्ले कुयाःम्बेओ थेआइ मेल्लेमनाबा मनाहा?रेरक् मेजोगुआइ वा?रो॥ कन् मनाहा?ग निङ्वा?फु साङ्गरे तेत्तुसिआइ वा?रो॥”

50 तगि थिक् सेन्दिक् येसुरे कुदुम्से केबेःक्पा निकोदेमस मेप्पनाबा खुनि? लुम्मोबा थिक् फरिसि लाम्तोःबान् पारेरो, 51 “मेःम्बे, खेन् मनाःल्ले थे चोगुर वा? केल?बान् नुःरिक्काइ कुसिङ्ग मेन्निःत्ते आप्तिक् कुःप्पा आनि? साम्योथिम्मिल्ले आबि?बि?”

52 हेक्केःल्ले खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “खेने?आइ गालिललाम्मे केदयेबाबि? खेने? आबाडे साम्योसाप्लाःन् निःरे सा?रे, गालिललाम्बाग आप्फाल्लेआइ माइनिङ्वा?पाःन् केबाःप्पेन्मेदानेन्तो॥”

53 ((हेक्क्याइ मनाहा? आबाडे हिम्हिम् मेनुःक्खे मेबेरो॥

8 कर येसुःन् जैतुन कोःक्माओ पेरौ॥

चागेराम्मा मेन्नुमा?इन्

2 हेक्क्याइ कुदाःन्दिक्मा खाओःत्तेनुमेःन्ने खुने? माइहिम्मो त्ये॥ हेक्क्याइ खेप्पो मनाहा? चुम्मा मेहेःक्तेआइ खुने? युङ्गसिङ्गाइ खेइहा?

† ग्रेक पाःन्दाइडो “येसुरे कुमिमिदिङ् मेम्बोःइडे वयेरो॥” †† साम्योथिम् इङ्जाःइ१८.१५, १८ †† मिका ५.२

† मोसारे कुसाम्योथिम् कुइसिःक् (लेबि १२.३ हेक्क्याइ तोलिङ्गसोम् १७.१०) अडेःक्वासाःन् सावाःन्धिइडाइ येत्ति येन्तो हर्दो हेक्मा केबोःइबा वयेरो॥ †† माइहिम्मोबा तिलिङ्गाहा? लेबि सुवाइलाम् मेवये, हेक्क्याइ तुम्निङ्वा?फुसाम्बाहा?रे खुनि? युक्को याःम्बक् मेजोगुरो॥

निसाम् हु?मा हे:क्तुसि॥³ हेक्क्याइ साम्योथिम्साम्बाहा? नु फरिसिहा?रे चाराम्मा या:म्बक् चोगुर पत्छेल्ले मेदेम्सुमा मेन्छुमा?थिक् खेप्पो मेदारुआइ मनालुपुहा?रे खुने? तगि मेयेप्सु॥

⁴ खेइहा?रे येसु:न् से:न्मेदोसु, "सिक्साम्बे, कन् मेन्छुमा?इन् चाराम्मा या:म्बक् चोगुर पत्छेल्लेए मेदेम्सुआइ तारुम्बेबारो॥⁵ साम्योथिम् साप्लाओ मोसा:ल्लेग अक्तइमा मेन्छुमा?इन् लुइडिल्ले लेप्पा सेप्पा फा?आइ इज्जा:इ पिरिगेआइ वा?रो, कर खेने?ग थे याम्पि केमेप्पे?" +

⁶ खेइहा?रे खुने? पा:न्नो था:माआइ कुदक्लेइवाओबा पा:न्निन् खो:मा फा?आइ कन् से:न्मेदोसुआइ वये, कर येसु:न् थु:इसिइडाइ खाम्बाइडो थेधेइ कुहुक्को:ल्ले साप्पुर युडे॥^{††} खेइहा?रे एलेइ से:न्मेदोसुबाल्ले चोगुल्ले खुने? पोगेआइ खेइहा? मेत्तुसि, "खिनि?ओ आल्लो थारिक् लायो मेन्जो:क्के केवा?बा हा:त् वा? हारा? बा खेल्लेए केरेक्नु:ल्ले तगि कन् मेन्छुमा?इन् लुइडिल्ले लेप्पुरो॥"⁸ खुने? याम्पो अ:क्खुम् फन्छिइडाइ खाम्बाइडो साप्पा हे:क्तुरो॥

⁹ कन् पा:न्निन् मेयेप्सुआइ केरेक्नु:ल्ले तगि तुम्भाक्सा हेक्क्याइ खेन्नाइ योबाहा? थिक् थिक् ल?रिक् पे:क्मा मेहे:क्तेरो॥ हेक्क्याइ खेप्पो येसु:न् नु खेन् मेन्छुमा?इन्लक् या:क्तेत्तिरो॥¹⁰ हेक्क्याइ येसु:न् पोगेआइ खेन् से:न्मेदोसु "मामुए, खेने? पा:न् केथिक्पाहा? आत्ति मेबेबे? हा:ल्लेआइ खेने? पा:न् केन्धिक्तेन्धि?"

¹¹ खेन् मेन्छुमा?इल्ले नोगप् पिरु, "हो:प्लो, आदाइबे!"

हेक्के:ल्ले येसुरेआइ मेत्तु, "इङ्गा?आइ मेधिवनेल्लो॥ पेगे?ओ, कर याम्पो आप्फाल्लेआइ लायो मेजोगेन्ने?ओ॥")

येसु:इग इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा ओ:त्तिरो

¹² हेक्क्याइ येसुरे याम्पो मनाहा? मेत्तुसि, "इङ्गा? इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा ओ:त्तिआरो॥ हा:ल्ले इङ्गा? नसा:न् चो:क्का खेन्नु हिइमन् केबिबा ओ:त्ति:न् वा? हेक्क्याइ आप्फाल्लेआइ खेन् खादाम्पो लाइघे:क्मा मेबो:इनेल्लो॥"

¹³ फरिसिहा?रे खुने? मेमेत्तु, "खेने?ग आबाडे केया:म्बेओ केबा:त्तुरो हेक्क्याइ केबा:त्तुबा पा:न्हा?ग सेक्खा मे:न्तो॥"

¹⁴ येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "इङ्गा? आबा:न्हा? आबाडे पा:त्तुइसाइ खेन् सेक्खाएरो, थेआइभेले इङ्गा? आत्तोलात्तु त्याइडाइ आत्तान् पे:क्कार पत्ता खेन् नु:रिक्काइ नि:सुइलो कर खिनि?ग इङ्गा? आत्तोलात्तु त्याइबा हेक्क्याइ आत्तो पे:क्कार पत्ता खेन् थेआइ केन्नि:सुम्मित्तो॥¹⁵ खिनि?ग मेन्छाम् थिम् कुइसि:क्के खासेन् केलो:न्दि?रो, कर इङ्गा?ग आत्तिल्लेन्नाइ खासेन् मेजोगुइडिल्लो॥¹⁶ कर इङ्गा? खासेन् चोगुइने फा?ग्र आघासेन्निन् सेक्खाए पो:इलो, थेआइभेले इङ्गा?रक् हो:प्पारो॥ इङ्गा?नुग याम्पि केबाइबा पानुदिइ आम्बाआइ वा?रो॥¹⁷ खिनि? साम्योथिम्पो नेप्फु मनाहा?रे थिक् पा:न्नो तइसिआइ तो:न्दि पिसुने फा?ग्र खेन् तो:न्दिन् सेक्खाए पो:इलो ल?रिक् साप्तेआइ पत्तो॥^{†††} इङ्गा? आया:म्बेओ तो:न्दि पिरुइलो, हेक्क्याइ याम्पि केबाइबा पानुदिइ आम्बारेआइ आया:म्बेओ तो:न्दि पिरु॥"

¹⁹ खेइहा?रे खुने? से:न्मेदोसु, "खेने? केबा:त्तुर केनेबा पानुदिइ केम्बाग आत्तो वा?बे?"

येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "खिनि?ग इङ्गा? याम्पि कुसिइ केन्नि:त्तिन् हेक्क्याइ पानुदिइ आम्बाआइ कुसिइ केन्नि:त्तुम्मित्तो॥ इङ्गा? याम्पि कुसिइ केनि:त्तिल्लेग आम्बाआइ कुसिइ केनि:त्तुम्बामेन्तो॥"

† साम्योथिम् इज्जा:इडो अक्तइमा मेन्छुमा?इन् हेक्क्याइ खुने?नु फेन्या:म्बक् केजो:क्का मना:न्नाइ लुइडिल्ले लेप्पा सेप्पा थिम् वये (लेबि २०.१०, साम्योथिम् इज्जा:इ २२.२२-२४)॥ †† यहुदि लाम्लो:बाहा?रे येसु:न् पा:न्नो था:मा फा?आइ निइवा? मेइ:त्तुआइ वये॥ येसुरे लुइडिल्ले लेप्तेम्मे? पा:त्तुने फा?ग्र रोमि थिम्मित्तले कुदक्लेइवा पो:इ, थेआइभेले रोमि हाइयुक्पाहा?नु:ल्ले वे? आत्तिल्लेआइ सेप्पा खुम्दिइ पिमा युक् मेइगत्तुन्, हेक्क्याइ लुइडिल्ले मेलेप्तेम्मित्तो? पा:त्तुने फा?ग्र मोसारे कुदक्लेइवा पा:इबा वये॥ ‡ साम्योथिम् इज्जा:इ १९.१५

²⁰ येसुरे कन् पा:न्हा? माइहिम्पो हुक्सायाइ याक्मनाबादेन्तिल्ले कुबेसाइ निसाम् हु?रुसिर पत्छेल्ले पा:त्तुबारी, कर खुने?ग आत्तिन्हा?रेआइ मेन्देम्सुन्लो थेआइभेले खुने? कुयेम् मेन्दाए वयेरो॥

येसुरे कुया:म्बेओ कुसिइ मेन्नि:त्तुन्

²¹ याइसि येसुरे याम्पो खेइहा? मेत्तुसि, "इङ्गा?ग पे:क्काआइ खिनि? याम्पि केगो:त्ति?रो॥ हेक्क्याइ खिनि? आबाडे लायोओ केस्ये?इरो॥ इङ्गा? पे:क्काबा तेन्तो खिनि? ता:मा केन्छुक्त्तिल्लो॥"²² हेक्के:ल्ले यहुदि लाम्लो:बाहा? से:न्मेदो:सिइ, "येसु:न् आबाडे सेत्छिइबाबि? खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा? पे:क्काबा तेन्तो ता:मा केन्छुक्त्तिल्लो फा?आइ पा:त्तुबाबि?"

²³ खुने? याम्पो मेत्तुसि, "खिनि?ग बा क?योबानिइलो, कर इङ्गा? थोलाम्बाआरो॥ खिनि?ग इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबानिइलो कर इङ्गा?ग मे:न्ना?रो॥²⁴ खेल्ले चोगुल्ले खिनि? आबाडे लायोहा?ओ केस्ये?इरो फा?आइ मेत्तिइबारो॥ इङ्गा? हा:त्ता †† फा?आइ मेत्तिइबान् खिनि? नसा:न् केन्जोगुम्मित्तिल्लेग खिनि? सेक्खाए आबाडे लायोहा?ओ केस्ये?इ॥"

²⁵ खेइहा?रे से:न्मेदोसु, "हेक्के:ल्ले खेने? हा:त्तेबे?"

येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "इङ्गा? हा:त्ता फा?आइ तगिनुए मेत्तिइल वा?आबान्ने खुने?आरो॥²⁶ इङ्गा?ग खिनि? तक्लेइवाओ यरिक् पा:प्पा नु खिनि? फे:क्मा पा:न् कत्तुइलो॥ कर इङ्गा? याम्पि केबाइबान् सेक्खाए चो:क्को हेक्क्याइ खुने?लाम् खेप्सुइबा पा:न्निन्लक् इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबाहा? मेत्तुइसिइलो॥"

²⁷ येसुरे पानुदिइ कुम्बा निइवा?फुमाइडिल्ले कुया:म्बेओ पा:त्तुबा फा?आइ खेइहा?रे कुसिइ मेन्नि:त्तुन्तो॥²⁸ खेल्ले चोगुल्ले येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खिनि? मेन्छाम्सा:न् था:इ केबक्खुम्मित्तले इङ्गा? हा:त्ता फा?आइ निइवा? केघो:सुम्लो हेक्क्याइ इङ्गा? आबाडे मेबा:त्तान् कर इङ्गा? पानुदिइ पा:ल्ले हु?राइबा पा:न्लक् पा:त्ता फा?आइ निइवा? केघो:सुम्लो॥²⁹ इङ्गा? याम्पि केबाइबाइग सदादिइ इङ्गा?नु वा?रो॥ खुने?ग आप्फाल्लेआइ इङ्गा? ए:क् मेत्तेत्ते वा?रो, थेआइभेले इङ्गा? सदादिइ कुनिइवा? केदा:बा या:म्बक् चोगुइलो॥³⁰ खुने? अक्खेल?रिक् पा:त्तुल्ले यरिक् मनाहा?रे खुने?ओ नसा:न् मेजोगुरो॥"

अब्राहाम्मित्तले कुमु?इदाइसा

³¹ येसुरे खुने?ओ नसा:न् केजो:क्का यहुदिहा? मेत्तुसि, "इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, इङ्गा? पा:त्तुइबा पा:न्हा?ओ चक्मेल्ल?ए केबत्छि?ने फा?ग्र सेक्खाए आहु?साम्बा केबो:क्खि?रो॥

³² हेक्क्याइ सेक्खा:न् कुसिइ केनि:त्तुम्माइ सेक्खा:ल्ले चो:क्युम्भो केबिरि?रो॥"

³³ खेइहा?रे खुने? नोगप् मेबिरु, "आनिगेग अब्राहामरे कुमु?इदाइसासिगेरो॥ हेक्क्याइ आप्फाल्लेआइ आत्तिल्लेन्नाइ कुयो:क्का मेम्बो:इडे वयिगेरो॥ हेक्के:ल्ले आक्खेल?रिक् चो:क्युम्भो केघो:सुम् ल?रिक् याम्पि केमेप्पाबे?"

³⁴ येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, "इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइलो, हा:ल्ले लायो चोगु?, खेइग लायोरे कुयो:क्का पो:इलो॥³⁵ आल्ल यो:क्पाइग सदादिइ हिम्सयइडोबा मे:न्तो, कर सा:इग सदादिइ हिम्सयइडोबारो॥

³⁶ खेल्ले चोगुल्ले निइवा?फुसा:ल्ले चो:क्युम्भो केजोगिने फा?ग्र सेक्खाए खिनि? चो:क्युम्भो केबो:क्खि?रो॥³⁷ खिनि?ग अब्राहामरे कुमु?इदाइसानिइ फा?आइ नि:सुइलो, हेक्केसाइ याम्पि सेप्पा केगो:त्ति?रो थेआइभेले इङ्गा? हु?निइबा निसाम्मिन् खिनि? निइवा?ओ युइमा केन्देन्दिन्तो॥³⁸ इङ्गा?ग पानुदिइ आम्बान् वयाइडिल्ले नि:सुइबा पा:न्हा?ए पा:त्तुइलो, कर खिनि?ग खिनि? पा:लाम् केघेप्सुम्बान्लक् केजोगुम्तो॥"

†† लाम्दि:क्३.१४ ओ निइवा?फुमाइडिल्ले कुमिइडिन् "इङ्गा? खुने?आ" ल?रिक् पा:त्तुरो॥

39 खेइहा?रे खुने? नोगप् मेबिरु, “आनिगे पानुदिइ पा:ङ्ग अब्राहाम्निन्नेरो॥”

हेक्के:ल्ले येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? अब्राहामरे कुस्सा: केवयिल्लेग अब्राहामरे चोगुबा कुडिसि:क्के केजोगुम्लो॥ 40 इङ्गा?ग निड्वा?फुमाइलाम् खेप्सुइबा सेक्खा:न्ने खिनि? मेन्लिङ्लो, कर खिनि?ग याप्पि सेप्पा केगो:त्ति?रो॥ अब्राहामरेग हेक्के मेजोगुम्लो॥ 41 खिनि? आबाडे पा:ल्ले चोगुबा या:म्बक्हा?ए खिनि? केजोगुम्ल केवयि?रो॥”

खेइहा?रे खुने? मेमेत्तु, “आनिगे खो?सासिगेग मे:न्तो! निड्वा?फुमाइडिन्ने आनिगे पानुदिइ पा:रो॥”

42 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “सेक्खाए निड्वा?फुमाइडिन् खिनि? पा वयेल्लेग इङ्गा? याप्पि मि:म्जि केमेत्तिमेन्, थेआइभेल्ले इङ्गा?ग निड्वा?फुमाइलाम् त्याड्बारी, इङ्गा? आबाडे त्याड्बा मे:न्तो कर खुने? इङ्गा? पाड्घाड्बारी॥ 43 इङ्गा? पा:त्तुड्बा पा:न्निन् थेआइ कुसिड् केन्नि:त्तुम्मिम्बाबे? थेआइभेल्ले इङ्गा? आबा:न्जाक्किन् खेम्मा केन्नुक्त्तुम्मिन्लो॥ 44 खिनि? पा:ङ्ग माफेन्साम्लो हेक्क्याइ खुने? हेक्केए चो:क्मा खिनि? सिरा? थाड्लो॥ खेइग तोलिड्सीमुआइधोए मेन्छाम् याप्पि केसेप्पा वये॥ खेल्ले सेक्खा:न् चि:त्तु?रो, थेआइभेल्ले सेक्खा:न् खुने?ओ हो:प्लो॥ खुने? ताप्फे:म्बा कुसुत्ता:न् कुडिसि:क्के इड्लेक् पा:ल्लो, थेआइभेल्ले खुने?ग इड्लेक् केबा:प्पा हेक्क्याइ इड्लेक्के पा:न्हा?रे कुम्बारी॥ 45 इङ्गा? सेक्खा:न् मेन्लिङ्साइ खिनि? नसा:न् केन्जोगुम्मिन्लो! 46 खिनि?ओ आत्तिल्ले इङ्गा? लायोबा मेप्पा सुक्काबे? इङ्गा? सेक्खा पा:न् मेन्लिङ्साइ थेआइ खिनि? नसा:न् केन्जोगुम्मिम्बाबे? 47 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा?रे खुने? पा:त्तुबा पा:न्निन् मेघेप्सु?रो॥ खिनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमना मे:न्निङ्लो, खेल्ले चोगुल्लेए खिनि? कुबा:न्निन् केड्घेप्सुम्मिन्लो॥”

येसु:न् अब्राहाम्निन्नु:ल्ले यम्बा

48 यहुदिहा?रे येसु:न् नोगप् मेबिरु, “खेने? सामरि सुवाइबाने हेक्क्याइ खेने? फेन्साम्लिल्ले केदरेआइ वा? फा?आइ आनिगे पा:त्तुम्बेबा पा:न्निन् सेक्खाएरो॥”

49 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “इङ्गा?ग फेन्साम्लिल्ले मेनयाइडे वा?आरो॥ इङ्गा? पानुदिइ आम्बा:न् मिड्सो इङ्धा:इ पिरुड्, कर खिनि?ग इङ्गा? इङ्धा:इ याप्पि केम्बिरिन्लो॥ 50 इङ्गा?ग आप्फे:क् आमिमिदिड्डिन् मेगो:त्तुड्डिन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले आमिमिदिड्डिन् को:त्तु?, हेक्क्याइ खुने?ए खासेन्लो:म्बारी॥ 51 इङ्गा? सेक्खाए मेन्लिङ्ग, आत्तिल्ले आनिसाम्मिन् इ:त्तु ना:त्तु?, खेन् आप्फाल्लेआइ मेसि:नेन्तो॥”

52 हेक्के:ल्ले यहुदिहा?रे खुने? मेमेत्तु, “आल्ल खेने? सेक्खाए फेन्साम्लिल्ले केयाइधेआइ केवा? केल?बान् कुसिड् नि:त्तुम्बेरो॥ थेआइभेल्ले अब्राहाम्निन् नु माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा? काक् मेस्ये मेघेरे, कर खेने?, आत्तिल्ले इङ्गा? आनिसाम्मिन् इ:त्तु ना:त्तु?, खेन् आप्फाल्लेआइ मेसि:नेन्तो ल?रिक् केबा:त्तु?रो॥ 53 खेने? आनिगे सुधेबा ताक्थेबा अब्राहाम्निन्:ल्लेआइ यम्बानेबि? खुने?ग स्ये हेक्क्याइ काक् माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?आइ मेस्येरो॥ खेने?ग आबाडे हा:त्ता केल?बे?”

54 येसुरे नोगप् पिरुसि, “इङ्गा? आबाडे चम्सिङ्गाने फा?ग खेइग थेआइ मे:न्तो, कर खिनि? आनिगे निड्वा?फुमाइ केमेत्तुम्बा पानुदिइ आम्बारेए इङ्गा? आमिमिदिइ चोगु?रो॥ 55 खिनि?ग खुने? कुसिड् केन्नि:त्तुम्मिन्छाइ इङ्गा? खुने? कुसिड् नि:त्तुड्लो॥ इङ्गा? खुने? कुसिड् मेनि:त्तुड्डिन् ल?रिक् पा:त्तुड्ने फा?ग खिनि? हेक्केए इङ्गा? इड्लेक्के पो:ड्डारी, कर इङ्गा? खुने? कुसिड् नि:त्तुड्डाइ कुबा:न्जाक्किन् इ:त्तुड् ना:त्तुड्लो॥ 56 खिनि? सुधेबा ताक्थेबा अब्राहामरेआइ कन् आदा:मा येम्मिन् ओमेप्पा फा?आइ सा?रिक् कुसिक् समेआइ वये॥ हेक्क्याइ खेन् येन्निन् नि:सुआइ स:त्तेरो॥”

57 यहुदिहा?रे खुने? मेमेत्तु, “खेने?ग तड्बे डागिप्पाइ (५०) मेङ्गेत्ते केवा? हेक्के:ल्ले आक्खेल?रिक् अब्राहाम्निन् केनि:सुआइ केवा?बे?”

58 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “हेक्के:ल्ले इङ्गा? सेक्खाए मेन्लिङ्लो, अब्राहाम्निन् सावा:न्छिङ्मानु:ल्ले तगिआइधोए इङ्गा? वा?आरो॥”

59 हेक्के पा:त्तुल्ले खेइहा?रे खुने? लेप्पा सेप्पा फा?आइ लुड् मेघप्सु, † कर येसु:न् चिड्सिङ्डाइ माइहिम् लक्खुमोलाम् स्वा:त्ताइ ल:न्दे पेरो॥

येसुरे मिक्फ:म्बान् खानि:मा केसुक्या चोगु?

9 येसु:न् लाड्घेगेर वयेल्ले सावा:न्छिङ्गाइधोएबा मिक्फ:म्बा मनाधिक् नि:सु॥ 2 कुहु?साम्बाहा?रे येसु:न् से:न्मेदोसु, “सिक्साम्बे, थेआइ कन् सावा:न्छिङ्गिल्लेसा मिक्फ:म्बा पो:क्खेबाबे? कन् मना:ल्ले आबाडे कुलायो:ल्ले चोगुल्लेबि, इ कुम्बा कुम्मासिरे खुन्छि? लायो:ल्ले चोगुल्लेबि?”

3 येसुरे नोगप् पिरुसि “कङ्ग आबाडे कुलायो:न् नु कुम्बा कुम्मासिरे खुन्छि? लायो:ल्ले चोगुल्लेआइ मे:न्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्साम्मिन् खुने?ओ निधा:प्ल फा?आइ अक्खे पो:क्खेबारी॥ 4 लेन्दिक्सा इङ्गा? याप्पि केबाइबाल्ले कुया:म्बक्किन् आनि? चो:क्मा पो:ड्लो॥ सेन्दिक् पो:ड्डाइग हा:त्ताइ या:म्बक् चो:क्मा मेसुक्नेन्लो॥ 5 इक्सादिइ खाम्बे:क्मो वा?आर थारिक् इङ्गा? इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा ओ:त्तिआरो॥”

6 अक्खे पा:त्तुर् खुने? खाम्मो थ्या:त् थो:क्तु हेक्क्याइ खाम्मिन् कुध्या:त्तो स?रुआइ खेन् मिक्फ:म्बाल्ले कुमिक्को फत्छुरो॥ 7 हेक्क्याइ खेन् मिक्फ:म्बान् मेत्तु, “पेगे?आइ सिलोआम वाबाक्को केमिक्किन् वाहप्ते?ओ” (हिब्रु पा:न्तो सिलोआम फा?इङ्ग “पाड्मनाबा” पो:ड्लो)॥ खेल्ले चोगुल्ले खेन् मना:न् पेआइ कुमिक्किन् वाहप्तु हेक्क्याइ खाम्मिन्:बा पो:क्खेआइ कुहिम्मो पेरो॥ 8 खेल्ले कुबाइभे?साबाहा? नु खेल्ले चाना:क्तुबा केनि:बा मनाहा?रे मेबा:त्तु, “मे:म्बे! कन् बा खेन् चा केना:क्पार केयुड्बान् मे:म्बि?” 9 कुभारे मेबा:त्तु, “ओबे॥” वे?हा?रे मेबा:त्तु, “मे:न्, कङ्ग खेन् हेक्केरक् निधा:प्पे॥”

कर खेन् मना:ल्ले “खेन् मना:न् बा इङ्गा?एरो” मेत्तुसि॥

10 खेइहा?रे से:न्मेदोसु, “आक्खेल?रिक् खेने? खानि:मा केसुक्या केबो:क्खेबे?”

11 हेक्के:ल्ले खेइहा? नोगप् पिरुसि, “येसु मेमेत्तुबा मना:ल्ले आमिक्को खाम्लेक्वा:न् फत्छाइ पिराइ हेक्क्याइ “सिलोआमवाबाक्को पेगे?आइ केमिक्किन् वाहप्ते? मेत्ताइ॥ खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा?आइ पेगाइडाइ खेन् आमिक्को फत्छाइ पिराइबा खाम्लेक्वा:न् वाहप्तुड्डिल्ले नि:मा सुक्तुड्लो॥”

12 खेइहा?रे याम्मो से:न्मेदोसु, “खेन् मना:न् आत्तो वा??”

खुने? नोगप् पिरुसि, “इङ्गा? मेनिआन्लो॥”

13 हेक्के:ल्ले मनाहा?रे खेन् खानि:मा केसुक्या केबो:इबा मिक्फ:म्बान् फरिसिहा?रो मेदे?रुरो॥ 14 आल्ल येसुरे स?रुबा खाम्लिल्ले खेन् मिक्फ:म्बान् खानि:मा केसुक्या चोगुबा येन्निङ्ग ना:म्सिङ्गेन् वयेरो॥ 15 खेल्ले चोगुल्ले खेन् मना:न् आक्खेल?रिक् खानि:मा केसुक्या केबो:क्खेबे फा?आइ फरिसिहा?रे से:न्मेदोसु॥ हेक्के:ल्ले खेल्ले नोगप् पिरुसि, “येसु मेप्पनाबा मना:ल्ले खाम्लेक्वा:न् आमिक्को फत्छु पिराइ हेक्क्याइ इङ्गा? खेन् खाम्लेक्वा:न् वाहप्तुड्डिल्ले खानि:मा केसुक्या पो:क्खाइलो॥”

16 कुभा फरिसिहा?रे अक्खे मेबा:त्तु, “कन् येसु मेप्पनाबाइग निड्वा?फुमाइलाम् त्येबा मे:न्तो, थेआइभेल्ले खुने? ना:म्सिङ्गेन्तो या:म्बक् चो:क्॥” †† कर वे?हा?रे मेबा:त्तु, “हेक्के:ल्ले लायोबा मना:ल्ले आक्खेल?रिक् निड्वा? केमाबा या:म्बक् चो:क्मा सुक्तुबे?” हेक्केल?रिक् खेइहा?रे खुनि? निड्वा? मेदडेन्नाइमेसेरेरो॥

17 हेक्के:ल्ले खुने? आल्लसाइ याम्मो से:न्मेदोसु, “येसुरे खेने? नि:मा केसुक्या केजोगेआइ केवा?, हेक्के:ल्ले खुने? कुया:म्बेओ खेने? थे केबा:त्तुबे?”

खेल्ले नोगप् पिरुसि, “खुने?ग माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पारो॥”

† येसुरे कुबा:न्लाम् निड्वा?फुमाइआ फा?आइ पा:त्तुबा निड्वा? मेघो:सुरो॥ खेइग माइचे?या वयेरो॥ खेल्ले चोगुल्ले लुड्डिल्ले लेप्पा मेगो:त्तु (लेबि २४.१३-१६)॥ †† ना:म्सिङ्गेन्तो खाम्लेक्वा चो:क्माआइ मना वे:म्मा मेनु?नेन् ल?रिक् फरिसिहा?रे निड्वा? मेड:चुरो॥

18 यहुदि लाम्तो:बाहा?रे आल्लसाड् खेन् मिक्फ:म्बान् सावा:न्छिड्डाड्धोए मिक्फ:म्बा वये फा?आड् नसा:न् चो:क्मा मेन्छुक्तुन्लो॥ खेल्ले चोगुल्ले खेल्ले कुम्मा कुम्बासि मेउ:त्तुसिआड् से:न्मेदोसुसि, 19 “कन् मिक्फ:म्बान् खिन्छि? सा:बि? हेक्क्याड् कन् सावा:न्छिड्डाड्धोए मिक्फ:म्बा वयेबि? कन् आक्खेल?रिक् आल्लो खानि:मा केसुक्या पो:क्खेबे?”

20 खेल्ले कुम्मा कुम्बासिरे नोगप् पिरिस्सुसि, “कन् सेक्खाए आन्छिगे सा:रो हेक्क्याड् कन् सावा:न्छिड्डिल्लेसाए मिक्फ:म्बा वयेरो॥ 21 कर खुने? आक्खेल?रिक् खानि:मा केसुक्या पो:क्खे, हा:ल्ले खुने? हेक्के चोगुपिरु, आन्छिगे थेआड् मेनि:सुगेन्लो॥ खेन् थाड्बेन् केरेआड् वा?, आबाड् पा:प्मा सुक्तु?रो॥ खुने?ए से:न्लाप्तेम्मे?ओ॥” 22 खेल्ले कुम्मा कुम्बासिरे थेआड् हेक्के पा:त्तेत्तुभेल्ले यहुदि लाम्तो:बाहा?नु खुन्छि? कि:सेत्तिआड् वयेत्तिरो॥ थेआड्भेल्ले यहुदि लाम्तो:बाहा?रे आत्तिल्ले येसु:न् निड्वा?फुमाड्डिल्ले से:न्दुबा खिस्त्त फा?आड् नसा:न् चोगु? खेन् मना:न् यहुदि चुम्नुड्हिम्मोलाम् ल:प्मादे:मा पो:ड् फा?आड् मुरा मेड्घुआड् मेवयेरो॥ 23 खेल्ले चोगुल्ले कुम्मा कुम्बासिरे खेन् थाड्बेन् केरेआड् वा?, खुने?ए से:न्लाप्तेम्मे?ओ फा?आड् पा:त्तेत्तुबरो॥

24 खेल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे खेन् खानि:मा केसुक्या केबो:ड्बा मिक्फ:म्बान् याम्मो मेउ:त्तुआड् मेमेत्तु, “खेने? सेक्खा पा:न् पा:त्ता फा?आड् निड्वा?फुमाड्डो माड्हेक्सिड्डे?ओ॥ खेन् येसु मेप्पनाबा मना:ङ्ग सेक्खासाड् लायोबाएरो फा?आड् आनिगे नि:सुम्बेरो॥”

25 खेल्ले खेड्हा? नोगप् पिरुसि, “खुने?ग लायोबाबि मे:म्बि इङ्गा? थेआड् मेनिआन्लो, कर इङ्गा? लत्थिक् पा:न् नि:सुड्॥ इङ्गा? मिक्फ:म्बा वयाड्, कर आल्लो खानि:मा सुक्तुड्लो!”

26 हेक्के:ल्ले खेड्हा?रे खेन् याम्मो से:न्मेदोसु, “खेल्ले खेने? थे केजोगेआड् खानि:मा केसुक्या केबो:क्खेबे?” 27 खेल्ले नोगप् पिरुसि, “इङ्गा? आन्दे:न्छा मेनिड्बा कर खिनि? केड्घेप्सुम्मिन्॥ थेआड् याम्मो खेम्मा केगो:त्तुम्बाबे? खिनि?आड् खुने? कुहु?साम्बा पो:ड्मा निड्वा? केजोगुम्माड् केवयि?बि?”

28 हेक्के:ल्ले खेड्हा?रे खुने? कुना मेधा:सुर मेमेत्तु, “खेने?ए खेल्ले कुहु?साम्बानेरो, कर आनिगेग मोसारे कुहु?साम्बासिगेरो॥

29 निड्वा?फुमाड्डिन् मोसा:न्नु पारेबा पा:न्नी आनिगे निड्वा? नि:न्धोओ वयिगेरो, कर कन् मना:ङ्ग आत्तोलाम् त्येबाबे फा?आड् आनिगे थेआड् मेनि:सुम्बेन्लो॥”

30 खेन् मना:ल्ले नोगप् पिरुसि, “कङ्ग सा?रिक्के निड्वा? केमाबा पा:न् पो:क्खेरो! खुने? आत्तोलाम् त्येबा फा?आड् खिनि? केन्नि:सुम्मिन्लो, कर कन् मना:ल्ले इङ्गा? खानि:मा केसुक्या चोगाड्लो॥

31 निड्वा?फुमाड्डिल्ले लायोबाहा?रे खुनि? पा:न्निन् मेघेप्सुन् केल?बान् आनि? आनि:सुम्॥ खुने? सेसे सेवा केजो:क्पाहा? नु कुनिड्वा? हेक्के केजो:क्पाहा?रे खुनि? पा:न्लक् खेप्सु?रो॥ 32 नावागेन् चड्:त् नैस्सेआड्धो आल्लो थारिक् आत्तिन् मना:ल्लेआड् मिक्फ:म्बा सागेवा:न्छिड्बान् नि:मा केसुक्या चोगुबाङ्ग आत्तिल्लेआड् मेड्घेम्मे वा?रो॥ 33 कन् मना:न् निड्वा?फुमाड्डिल्ले त्येबा मे:न्ल्लेग अक्त्तड्बा या:म्बक् थेआड् चो:क्मा मेसुक्त्तुम्बरो॥”

34 खेड्हा?रे खेन् मेमेत्तु, “खेने?ग सागेवा:न्छिड्डाड्धो लायोओए केवा?रो! खेने? आनिगे हु?मा याम्पि केगो:प्पि?” हेक्के मेमेत्तु खेन् यहुदि चुम्नुड्हिम्मोनु ला:क्कात् मेजन्दु मेल:चुरो॥

याम्सागेन् मिक्फ:म्बा

35 येसुरे खेन् मिक्फ:म्बान् यहुदि चुम्नुड्हिम्मोलाम् ला:क्कात् मेजन्दु मेल:त्तु केल?बा खेप्सु॥ हेक्क्याड् खेन्निन् तुमुआड् से:न्दोसु, “खेने? मेन्छाम्सा:न् † नसा:न् केजोगु?बि?”

36 हेक्के:ल्ले खेन् मना:ल्ले नोगप् पिरु, “आदाड्बे, खुने? हा:त्तिबे? ओसे:न्धाक्ताड्डे?ना, हेक्केल?रिक् इङ्गा?आड् नसा:न् चो:क्मा सुक्तुड्लो॥”

37 येसुरे खेन् नोगप् पिरु, “खेने? केनि:सुआड्डे केवा?रो॥ खेने?नु केबा:प्पार केबप्पेन्ने खुने?रो॥” 38 खेन् मना:ल्ले पा:त्तु, “आदाड्बे, खेने? नसा:न् चो:क्ने?रो॥” हेक्क्याड् खेल्ले येसु:न् थुड्बोहज?आड् सेवा मेत्तुरो॥

39 येसुरे पा:त्तु, “मिक्फ:म्बाहा? नि:मा केसुक्या मेबो:ड्ल हेक्क्याड् आनिगे नि:सुम्बे केल?बा मनाहा? मिक्फ:म्बा मेबो:ड्ल फा?आड् इक्सा खाम्बे:क्मो खासेन् चो:क्से इङ्गा? त्याड्बरो॥”

40 हेक्के:ल्ले खुने?नु केवा?बा कुभा फारिसिहा?रे खेन् मेघेप्सुआड् खुने? मेमेत्तु, “खेने? आनिगेआड् मिक्फ:म्बा चोगिगे फा?आड् याम्पि केमेप्पाबि?”

41 येसुरे खेड्हा? नोगप् पिरुसि, “खिनि? मिक्फ:म्बा केजोगिल्लेग खिनि?नु लायो:न् हो:प्तेबरो, कर आनिगे नि:सुम्बे ल?रिक् केबा:त्तुम्बाल्ले चोगुल्ले खिनि? लायोओए केवयि?रो॥”

केनु?बा मेल्लुकम्बा

10 येसुरे पा:त्तु, “इङ्गा? सेक्खाए मेन्निड्, आत्तिन् मना:न् लाम्थे:प्पोलाम् मेल्लुकखरओ मेला:त्तेन् कर वे? लेप्माड्नु ला:त्तु खेड्ग खु:न्दिक्पा नु फा:न्दारो॥ †2 थेआड्भेल्ले मेल्लुकम्बाङ्ग लाम्थे:प्पोलाम् ला:त्तो॥ 3 लाम्थे:प् केगो:बाल्ले खुने? कुलागि लाम्थे:प्पेन्हन्दु पिरु हेक्क्याड् मेल्लुकहा?रेआड् खुने? कुड्क्ला:न् कुसिड् मेनि:त्तु?रो॥ हेक्क्याड् खेल्ले कुमेल्लुकहा? खुनि? मिड्डीनु उ:त्तुसिआड् ला:क्कात् लाम्तोसुसि?आड् ते?रुसिरो॥ 4 हेक्केल?रिक् खुने? कुमेल्लुकहा? ला:क्कात् ल:त्तुसि?आड् तगि तगि लाड्घे:क्ल लाम्तोसुसि?रो॥ हेक्क्याड् खेन् मेल्लुकहा?रे खुने? मेदिन्दु? थेआड्भेल्ले खेड्हा?रे खुने? कुड्क्ला:न् कुसिड् मेनि:त्तु?रो॥ 5 कर कुसिड् मेन्नि:त्तुम्बाङ्ग खेड्हा?रे मेन्दिन्दुन्, कर मेलो:क् मेबे:क्लो, थेआड्भेल्ले खेल्ले कुड्क्ला:न् खेड्हा?रे कुसिड् मेन्नि:त्तुलो॥”

6 अक्खेल?रिक् येसुरे कन् पा:न्निन् खेदा?ओ मेत्तुसिआड् वये, कर येसुरे थे पा:प्मा निड्वा? चोगुबा खेन् पा:न्ल्ले कुबे:न् खेड्हा?रे कुसिड् मेन्नि:त्तुलो॥ 7 खेल्ले चोगुल्ले याम्मो येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, “इङ्गा? सेक्खाए मेन्निड्लो, इङ्गा?ए मेल्लुकहा?रे लागि लाम्थे:प्पाआरो॥

8 इङ्गा?नु:ल्ले तगि केदा:बाहा? केरेक् खु:न्दिक्पा नु फा:न्दारो, कर मेल्लुकहा?रे खेड्हा?रे खुनि? पा:न् मेड्घेप्सुन्लो॥ 9 इङ्गा?ए लाम्थे:प्पाआरो, इङ्गा?लाम् सिगाड् केला:प्पाहा? ताड्मेसे:प्पो॥ खेन् सिगाड् ला:प्मा नु ला:क्कात् पे:क्मा सुक्लो हेक्क्याड् खेल्ले चाराम्देन् खो:सु?रो॥ 10 खु:न्दिक्पाङ्ग खु:त्ते, सेत्ते नु मेड्सेरक् ता:रो, कर इङ्गा?ग मनाहा?रे सेक्खाबा हिड्मन्निन् मेघो:सुर, हेक्क्याड् खेन्नाड् आत्तात्ताने यरिक् मेघो:सुर फा?आड् त्याड्बरो॥

11 इङ्गा? केनु?बा मेल्लुकम्बाआरो॥ केनु?बा मेल्लुकम्बाङ्ग कुमेल्लुकहा?रेलागि सि:माए पो:ड्साड् मेगिनेन्लो॥ 12 कर याड्डो या:लिक्साड्मनाबा मना:ङ्ग सेक्खाबा मेल्लुकम्बा नु मेल्लुकदाड्बा मे:न्लो॥ खेल्ले पराबान् फेन्ल पप्पा नि:सुल्ले मेल्लुकहा? लेरुधसिआड् खेत्तिड् पे:क्लो हेक्क्याड् पराबान् ताआड् मेल्लुकहा? फत्तुसि?आड् से:सुदे:सुसि?रो॥ 13 खेन् मना:न् याड्डो या:लिक्साड्मनाबाआड्क्क वा?बाल्ले चोगुल्ले मेल्लुकहा? नु:रिक्काड् ओमेमेत्तुन्निन् कर लेरुधसिआड् खेत्तिड् पे:क्लो॥

14 इङ्गा? केनु?बा मेल्लुकम्बाआरो॥ इङ्गा? आमेल्लुकहा? कुसिड् नि:त्तुड्सिड् हेक्क्याड् पानुदिड् आम्बारे कुसिड् नि:त्ताबा हेक्केए आमेल्लुकहा?रे इङ्गा?आड् कुसिड् मेनि:त्तारो-इङ्गा?आड् खुने? कुसिड् नि:त्तुड्, हेक्क्याड् आमेल्लुकहा?रे लागि सि:माआड् यारिप् वा?आरो॥ 16 इङ्गा? वे? मेल्लुकहा?आड् कत्तुड्सिड्॥ खेड्हा?ग कन् लुप्पोबा

†† मेल्लुकखरओ मेल्लुकहा? मेला:त्ताड् लाम्थे:प्पेन्सुप हेक्के:ल्ले सेन्दिक् मेल्लुकहा? खु:न्दिक्पा नु फा:न्दा हेक्क्याड् थक्साहा?लाम् ताड्से:प मेघो:॥

येसुरे मार्था: न नु मरियमिन् आ: न्छिड्मा पिरुसि?

17 खेड्हा? बेथानिओ मेगेरेल्ले लाजरसेन् खाम्मो मेजिकखुबाङ्ग लिसि येन् केरे केल? बान येसुरे निड्वा? खो: सुरो॥¹⁸ बेथानिग यरुसलेम्लाम् किलोमिटर सुमिसे यारिक मा: क्वे, ¹⁹ हेक्क्याड् यरिक यहुदिहा? मार्था नु मरियमरे खुन्धि? सड्वाबान् स्पेबाओ खुन्धि? आ: न्छिड्मा पिसे खेप्पो मेदयेआड् मेवये॥²⁰ माथरि येसु: न् फेन्ल पत् केल? बा खेप्सुआड् लाम्दे: ड् थारिक् कुदुम्से पेरो, कर मरियमिन् हिम्पोए या: क्तेरो॥

21 माथरि येसु: न् मेत्तु, "दाड्बे, खेने? कप्पो केवयेल्लेग आन्सा? मेस्येनेम्बामेन्!²² कर आल्लो थे केना: क्तुसाड् निड्वा? फुमाड्डिल्ले केबि? केल? बान् इड्गा? कुसिड् नि: तुड्लो॥"

23 येसुरे मार्था: न् मेत्तु, "खेने? केन्सा? ग याम्मो सि: मेन्लाम् हिड्लो॥"

24 हेक्के: ल्ले माथरि नोगप् पिरु, "ओरो आदाड्बे, कुनुप्या येन्तो सि: मेन्लाम् हिड्मन्तो खेने? याम्मो हिड्फा? आड् कुसिड् नि: तुड्लो॥"

25 येसुरे खेन् मेत्तु, "इड्गा? ग केसि: बाहा? याम्मो हिड्मन् केबिबा नु मेन्नुपनाबा हिड्मन् केबिबाआरो॥ आत्तिल्ले इड्गा? नसा: न् चो: क्का खेड्ग सि: साड् याम्मो हिड्लो॥²⁶ हेक्क्याड् इड्गा? ओ नसा: न् केजो: क्पाआड् केहिड्बाङ्ग आप्फाल्लेआड् मेसि: नेन्लो॥ इड्गा? पा: तुड्लो कन् आबा: न्निन् नसा: न् केजोगुबि?"

27 माथरि नोगप् पिरु "ओरो आदाड्बे, खेने? ग इक्सादिड् खाम्बे: क्मो यु: मा केबा: ड्बा निड्वा? फुसा: निड्वा? फुमाड्डिल्ले केसे: न्देबा ख्रिस्तने फा? आड् इड्गा? नसा: न् चोगुड्लो॥"

28 हेक्क्याड् खुने? अक्खे पा: तु सुरुआड् याम्मो हिम्पो नु: क्वे पेआड् मरियमिन् मेरिड् केधक्पाहा? लाम् थिक्लेप्याड् स्वा: त् उ: तु ते? रुआड् मेत्तु, "सिक्साम्बाङ्ग कप्पो वा? हेक्क्याड् खुने? खेने? केउ: तेआड् वा? रो॥"

29 मरियमरे कन् पा: न्निन् खेप्सुनुमे: न्ने मुत्थिक पोगेआड् येसुरे कुदुम्से पेरो॥³⁰ खेन् येम् थारिक् येसु: इग पाड्भे? ओ मेड्गेत्ते वये, कर खेने? ग माथरि तुमुबा तेन्नेए वये॥³¹ आ: न्छिड्मा पिसे हिम्पो केदा: बा यहुदिहा? रे मरियमिन् हेक्केल? रिक् मुत्थिक पोगेआड् पेबा मेनि: सुआड् सेक्खासाड् खेने? कुन्सा? रे कुड्पुड्डो मेरिड् थक्से पेबाबिला फा? आड् निड्वा?

मेड्: तुआड् खेड्हा? रे खेने? मेदिन्दुरो॥³² मरियमिन् येसु: न् वयेबादेन्तो केरेआड् थुड्बोहज? आड् मेत्तु, "आदाड्बे, खेने? कप्पो केवयेल्लेग आन्सा? मेस्येनेम्बामेन्॥"

33 येसुरे मरियमिन् हेक्क्याड् खुने? नु केवा? बा यहुदिहा? आड् मेरिड् मेधक्तेबा नि: सुसिल्ले कुसा? इ यगेआड् कुयो: म् पु? रेरो॥³⁴ हेक्क्याड् खेड्हा? से: न्दोसुसि, "खेने? आत्तो केनेस्सुम्माड् नेबे?" खेड्हा? रे मेमेत्तु, "दाड्बे, फेरे? आड् ओमेत्ते? ओ॥"

35 येसु: न् हाबे॥

36 हेक्के: ल्ले यहुदिहा? रे मेबा: तु, "ओमेत्तेम्मे? खुने? ग लाजरसेन् आक्खेन् सा? रिक् लुड्मा? तुक्तुबाबे?"

37 कर कुभारे मेबा: तु, "मे: म्बे, मिक्फ: म्बान् नि: मा केसुक्पा केजो: क्पाड्ग बा खेने? मे: म्बि? थेआड् कन् लाजरसेन् सि: मालाम् हिड्मा मेसुक्तुम्बाबे?"

येसुरे लाजरसेन् सि: मेन्लाम् हिड्गु?

38 याम्मोआड् येसु: न् सा? रिक् कुयो: म् पु? रेआड् इप्पुड्डिल्ले कुबेसाड् पे॥ खेन् इप्पुड्डिल्ले कुमुराओ यम्बा लुड्डिन् मेयेप्सुबा फुक्कु वयेरो॥³⁹ येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, "कन् लुड्डिन् थिक्लेप्याड् इ: सेम्मे? ॥"

कर लाजरसरे कुन्ने? माथरि मेत्तु, "दाड्बे, खेने? ग याम्मो चिड्मनाबा लिसि येन् केरेमाररो, आल्लग नाम्मुबिलारो॥"

40 हेक्के: ल्ले येसुरे मेत्तु, "नसा: न् केजोगुने फा? ग्र निड्वा? फुमाड्डिल्ले पयम् यम्बा कुमुक्साम्मिन् केनि: सु? फा? आड् तगिसा मेत्तेआड् वयेरो॥"

41 खेले चोगुल्ले खेड्हा? रे इप्पुड्डिल्ले कुमुराओबा लुड्डिन् थिक्लेप्याड् मेड्सु॥ हेक्क्याड् येसुरे था: ड् ओमेत्तुर पा: तु, "पानुदिड् आम्बे, खेने? आबेलि: न् केघेप्सुबाओ नोगेन्तो॥⁴² खेने? ग सदादिड् आबेलि: न् केघेप्सु? केल? बा इड्गा? नि: सुड्लो, कर इड्गा? कप्पो आधिरि केयेप्या मनाहा? रे

खेने? याम्पि केबाड्घेबा पा: न्निन् नसा: न् मेजोगुर फा? आड् कन् पा: न्निन् पा: तुड्लारो॥"

43 येसुरे अक्खे पा: तुर् यम्बा इक्लाओ उ: तु, "लाजरस्से, ला: क्कात् ल: न्दे? ओ॥"⁴⁴ केसि: बा लाजरसेन् ला: क्कात् ल: न्दे, खेने? कुलाड् नु कुहुक्हा? चेदे: तिल्ले कुभाक् कुभाक् मेगिक्तुआड् पत्छे हेक्क्याड् कुनारा: न्नाड् चिरिक्किल्ले मेदेप्तुआड् पत्छेरो॥

येसुरे खेड्हा? मेत्तुसि, "चेदे: तिन फा: क्वेम् पिरुम्मे? आड् पे: क्ल या: न्देम्मे? ॥"

येसु: न् सेप्या चेम्भन्

मत्ति २६.१-५, मर्कुस १४.१-२, लुका २२.१-२

45 खेले चोगुल्ले खेप्पो मरियमरे कुदुम्से केदा: बाआड् केवा? बा यरिक यहुदिहा? रे कन् पा: न्निन् मेनि: सुआड् येसु: न् नसा: न् मेजोगुरो॥⁴⁶ कर कुभा मनाहा? ग फरिसिहा? ओ मेबेआड् येसुरे चोगुबा पा: न्हा? मेजेक्तुसि॥

47 हेक्क्याड् तुम्निड्वा? फुसाम्बाहा? नु फरिसिहा? रे पा: न्धक्से यहुदि येजुम्भो † युड्मा मेउ: तुसि॥ हेक्क्याड् खेड्हा? रे आल्ल आनि? थे आजोगुम्बाबे? ल? रिक् से: न्मेदोसुसि॥ कन् मना: ल्लेग यरिक निड्वा? केमाबा मिक्से: न्हा? चोगुर वा? रो॥⁴⁸ बा अक्खे लेप्माने फा? ग्र काक् मनाहा? रे खेने? नसा: न् मेजोगु? आड् मेदिन्दु? ॥ हेक्क्याड् रोमि थक्सुबाहा? मेदाआड् माड्हिम्मिन् नु आनि? सुवाड्हा? मेमेक्खुसि? रो॥

49 हेक्क्याड् खेन् तड्बेबा मानिड्वा? फुसाम्बा कैयाफासरे खेड्हा? मेत्तुसि, "खिनि? थेआड् कुसिड् केन्नि: तुम्निन्तो॥⁵⁰ काक् आनि? लाजे? इन्मेक्मानु: ल्ले कन् लत्छा मना: न् काक् मनाहा? रे खिनि? लेक्वा सि: ल्ले खिनि? लागि नु: बा पो: ड् केल? बा पा: न्निन् कुसिड्नि: तेम्मे? ॥"

51 खुने? कन् आबाडे पा: तुबा मे: न्लो, कर खुने? ग खेन् तड्बेबा मानिड्वा? फुसाम्बा पो: क्वेबाल्ले चोगुल्ले येसु: न् लाजे? रे लागि सि: मा पो: ड् फा? आड् माड्निड्वा? पा: न् पा: तुबारो, ⁵² हेक्क्याड् यहुदिहा? रे खिनि? लागि रिक् मे: न्, कर वे? लाजे? हा? ओ काक् केसेबाआड् केवा? बा निड्वा? फुमाड्डिल्ले कुमनाहा? सोरिक् ता: प्मासिआड् थिक्हुप् चो: क्मासि फा? आड् कन् माड्निड्वा? पा: न्निन् खेले पा: तुबारो॥⁵³ हेक्के: ल्ले खेन् येन्नाड्थो खेड्हा? रे येसु: न् सेप्या फा? आड् चेम्भन् मेजोगुरो॥

54 खेले चोगुल्ले येसुरे यहुदि लुम्पो मनाहा? रे मेनि: सुर वा? मा पे: क्मा लेरुरो॥ खेले कुलेक्वा खुने? ग ये: ड्घादेन् पेसाड्बा एफ्राइम मेप्पनाबा पाड्भे? ओ पेआड् कुहु? साम्बाहा? नु खेप्पोए या: क्तेरो॥

55 आल्ल यहुदि चो: क्युम्भो तड्नाम्मिन् ता: मा इ: तेआड् वयेल्ले पाड्भे? हा? ओलाम् यरिक मनाहा? खेन् चो: क्युम्भो तड्नाम् तगि सुत्थो चो: क्सिड्मा साक्थिम् कुड्सि: क् सुत्थो चो: क्सिड्से यरुसलेम्पो मेबे॥

† † ⁵⁶ खेन् मनाहा? रे येसु: न् मेगो: तु हेक्क्याड् खेड्हा? माड्हिम् लक्खुम्पो मेयेबेले अक्खे मेमेत्तिड्, "खेने? कन् तड्नाम्पो ता: फा? आड् केड्: तुम्बि?"⁵⁷ कर तुम्निड्वा? फुसाम्बाहा? नु फरिसिहा? रे येसु: न् तेम्मा सुक्तेल्ल फा? आड् खेने? केनि: सुम्ने फा? ग्र याम्पि आमेत्तेम्मे? ओ ल? रिक् मनाहा? इड्जा: ड् मेबिरुसिआड् मेवयेरो॥

बेथानि पाड्भे? ओ येसु: न् फुड्नाममेहु: तु?

मत्ति २६.६-१३, मर्कुस १४.३-९

12 येसु: न् यहुदि चो: क्युम्भो तड्नाम् ता: मानु: ल्ले तुक्कि येन् तगि लाजरसरे कुबाड्भे? बेथानि त्येरो॥ बा खेन् लाजरसेन् सि: मेन्लाम् येसुरे कुहिड्वेत चोगुआड् वयेरो॥² खेड्हा? रे खेन् यु: न्छिक् येसु: न् कुमिड्सो इड्धा: इले लागि चा मेमेत्तुरो॥ माथरि खेड्हा? चा मेत्तुसिल्ले चा केजाबाहा? ओ खेने? नु सोरिक् लाजरसेन्नाड् चामा तेन्तो युडे॥³ खेन् येम्पो

† यहुदि येजुम्भो: न् यहुदिहा? रे "सेन्हेदिन्" मेमेत्तु॥ खेन् यहुदि येजुम्भोओ ७१ यहुदि लाम्लो: बा पासिड्हा? मेवये॥ खेन् यहुदिहा? रेन् काकनु: ल्ले यम्बा खासेन् चुत्तुड् चोगे॥ † † साम्योसाप्ला कुड्सि: क् यहुदि चो: क्युम्भो तड्नाम्मिन् ता: मानु: ल्ले तगि निड्वा? फुमाड्डिल्ले कुमनाहा? रे सुत्थो चो: क्सिड्मा पो: ड् (२ साप्पुन्थुम् ३०.१७-१९)॥ खेले लागि ७ येन् थारिक् थरु॥ थिमेन्ड् सुवाड्हा? लुम्पो केयुड्बा यहुदिहा? रे सा? रिक् सुत्थो चो: क्सिड्मा पो: ड् केल? बा मेड्: तुरो॥

मरियम्मिल्ले इमेल्लुडबा पाडबोःक् फुङनाम्मिल्लेनुचुक्सा पन्यामाधिक
तारुआइ येसुरे कुलाइडो हुःत्तु, हेक्क्याइ येसुरे कुलाइडिन् कुधेगेःक्ःल्ले
तुगुरो॥ खेन् कुनाम् केनु? बा फुङनाम्मिल्ले हिम्मिन् याक्तुरो॥⁴ कर
कुहु?साम्बाहा?ओ ताःन्दि येसुःन् इङ्गेलेक्पा यहुदा इस्करियोतिःल्ले अत्तुर
पाःत्तु,⁵ “थिक्पारे तडेबेधिक थारिक्पा नाम्याक् या?रुबा कन् इमेल्लुडबा
फुङनाम्मिङ्ग सङ्माआइ खेन् याडिङ्ग याङ्गेसा?बाहा? पिमासिल्ले नुःबा
मेबोःक्खेम्बाबि?”⁶ खेल्ले सेक्खाए याङ्गेसा?बाहा? लुङ्मा? तुक्त्तुसिआइ
हेक्के पाःत्तुबा मेःन्लो, कर खेङ्ग केधुःम्बा वये, हेक्क्याइ याड् याड्मा
सुःक्वा केयुड्बा वयेआइ एल्लेड् खेप्पोलाम् याडिङ्गिन् खुःत्तुर वयेरो॥
⁷ येसुरे मेत्तुसि, “कन् मेन्छुमा?इन् तुक्खे मेजाःत्तैम्मिन्ने?ओ! खेल्लेग
इङ्गा? आलुप्पा येनेरु लागि कन् फुङ्नाम्मिन् हुःत्तु पिराड्बारे॥
^{†8} याङ्गेसा?बाहा?ग सदादिङ्गि खिनि?नु मेवा?, कर इङ्गा?ग सदादिङ्गि
खिनि?नु मेवा?आन्तो॥”

लाजरसेन् सेप्पा चेम्भन्

⁹ खेन् येम्भो यरिक् यहुदिहा?रे येसुःन् बेथानिओ वा? केल?बा मेघेप्सुआइ
खेप्पो खुने? कुओमेत्तेरक् मेःन्, कर सिःमेन्लाम् कुहिङ्गेत्तु चोगुबा
लाजरसेन्नाइ ओमेत्ते खेप्पो मेदये॥¹⁰ खेल्ले चोगुल्ले
तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?रे लाजरसेन्नाइ सेप्पा निड्वा? मेजोगु,
^{†11} थेआइभेल्ले लाजरसेल्ले चोगुल्ले यहुदि लाम्लोःबाहा?लाम् यरिक्
मनाहा? मेसेन्दे मेबेआइ येसुःन् नसाःन् मेजोगुआइ मेवयेरो॥

यरुसलेम्भो येसुःन् लाइदाःक्मा मेबिरु?
मति २१.१-११, मर्कुस ११.१-११, लुका १९.२८-४०

¹² कुदाःन्दिक् तङ्नाम्भो केजुम्बा यरिक् मनाहा?रे येसुःन् यरुसलेम्भो
थाइल पत् केल?बा पाःन्निन् मेघेप्सुरो॥¹³ हेक्केःल्ले खेङ्हा? खेबक्सिङ्
पोराःक्हा? †† मेयाड्सिड्डाइ खुने? कुदुम्से लाम्देःड् थारिक् मेबेरो॥
अक्खेल?रिक् खेङ्हा? मेअःक्ते,
“निड्वा?फुमाडिल्ले कुनारा पोःररो! † यहवे दाड्बाल्ले कुमिङ्डो
केदाःबान् मु?इसाबा पोःङ्गलो॥ इसाइलस्मा हाइडिन् मु?इसाबारे!”
††¹⁴ आल्ल साम्योसाप्ताओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पप्पा कुडिसिःक् येसुरे
अदइसाधिक खोःसुआइ युक्त्तु,¹⁵ “सियोनेरु कुस्साःए, †† मेगिसेन्ने?ओ!
ओमेते?, खेने? केहाइडिङ्ग अदइसाःन् युक्त्तुआइ खेने?ओ फेन्ल पत्तो॥”
†††

¹⁶ तगिग कुहु?साम्बाहा?रे कन् माड्निड्वा?पाःन्निन् केरेबा थेआइ
कुसिङ् मेन्निःत्तुल्लो॥ कर याड्सि येसुःन् साङ्ग्राम्पेदाड्डो नुःक्खे
पेआइलक् साम्योसाप्ताओ खुने? कयाःम्बेओ साप्तेबा नु खुने? कुदुम्से
लाम्देःड् थारिक् मेबेबा पाःन्लिल्ले कुबेःन् कुसिङ् मेनिःत्तुरो॥

¹⁷ आल्ल येसुरे लाजरसेन् इप्पुड्लाम् लाःक्कात् उःत्तुआइ केसिःबालाम्
कुहिङ्गेत्तु चोगुबा केनिःबा मनाहा?रे खेन् काक् पाःन्निन् चक्मेल्ल?ए
इङ्मेभोःसुरो॥¹⁸ खुने? अक्त्तुड्बा निड्वा? केमाबा याःम्बक् चोगुआइ
वा?रो ल?रिक् मेघेप्सुबाल्ले चोगुल्ले यरिक् मनाहा? खुने? कुदुम्से मेबेआइ
मेवयेरो॥¹⁹ हेक्केःल्ले फरिसिहा? अक्खे मेमेत्तिङ्, “आल्ल आनि?ग
थेमाआइ चोःक्मा आन्छुक्त्तुम्मिल्लो॥ काक् इक्सादिङ् खाम्बेःक्मोबाहा?रेए
खुने? मेदिन्दुआइ मेवा?रो!”

येसुरे आबाडे कुसिःमेल्ले कयाःम्बेओ पाःत्तु?

²⁰ आल्ल यहुदि चोःक्युम्भो तङ्नाम्भो सेवा चोःक्से केदाःबाहा?ओ कुभा
प्रीक सुवाड्हा?आइ यरुसलेम्भो मेधाडेआइ मेवये॥²¹ खेङ्हा? गालिलबा

† चे लुप्पो ते?गमा यारिप् चोःक्से केसिःबा थक्को फुङ्नाम्मिन् नु मारुक् हुःप्पा यहुदि
साक्थिक् वये॥ कर कन् येम्भो मरियम्मिल्ले येसुःन् लुङ्मा? तुक्त्तुबाल्ले चोगुल्ले हेक्क्याइ
इङ्धाःङ्गेन् नोगेन् पिसे फुङ्नाम्मिन् हुःत्तुरो॥ †† खेबक् सिङ् पोराःक्हा? हिङ्मार
चोःक्युम्भो नु थङ्नाःम्भारेन् ससाड्सोःत्तु चोःक्मा यहुदि थिक् वयेरो॥ † ग्रीक पाःन्दाड्डो
“होसन्ना” पोःड्लो॥ खेन् फा?इन् “ताइआसेप्ते?ओ” पोःड्लो॥ †† निड्वा?फुसाम्भो सुम्
११८.२५-२६ †† खेन् फा?इन् “यरुसलेम्भो केयुड्बा मनासे” पोःड्॥ ††† जकरिया
१.९

बेथसेदा पाड्जुम्बा फिलिपरो मेबेआइ पेलि मेभाक्त्तु, “आदाइबे, आनिगेग
येसुःन् तुम्मा निड्वा? चोगुम्बेआइ वयिगेरो॥”²² हेक्क्याइ फिलिप्पेन्
पेआइ आन्द्रियासेन् मेत्तु, हेक्क्याइ फिलिप्पेन् नु अन्द्रियासेन् पेसिआइ
येसुःन् चेक्तेल्लु॥

²³ येसुरे पाःत्तु, “मेन्छाम्साःल्ले कुमिमिदिङ् पोःड्मा येम् त्येआइ वा?रो॥
²⁴ इङ्गा? सेक्खाए मेन्लिङ्, या?रिःम्बान् खाम्भो मक्थाआइ मेन्छिःए थारिक्
खेङ्ग थिक्लक् नेरो॥ कर खेन् सिःने फा?ग्र खेन्लाम् यरिक् पोगुगेन् कुजा?
थोःक्लो॥²⁵ आत्तिल्ले नेत्तिगेन् कुहिङ्गमन्निन् लुङ्मा? तुक्त्तु?, खेल्ले
मासु?रो, कर आत्तिल्ले कन् इक्सादिङ् खाम्बेःक्मो नेत्तिगेन् कुहिङ्गमन्निन्
थेआइ मेङ्ःत्तुन्, खेल्ले मेन्नुप्पनाबा हिङ्गमन्निन् सेःत्तु युक्खु?रो॥
²⁶ आत्तिल्ले इङ्गा? सेवा चोःक्का खेल्ले इङ्गा? तिम्माए पोःड्, हेक्केःल्ले
इङ्गा? आत्तो वा?आ, इङ्गा? आसेवारोबान्नाइ खेप्पोए वा?रो॥ आत्तिल्ले
सेवा चोःक्का खेङ्ग पानुदिङ् आम्बारे मिङ्सो इङ्धाःड् पिरुरो॥”

²⁷ “इङ्गा? आनिड्वा?इन्सा?रिक् तुक्खे च्येआइ वा?, हेक्केःल्ले इङ्गा?
थे पाःत्तुड्बाबे? पानुदिङ् आम्बो, कन् इनोगेन् तुक्खेलाम् ताड्सेःत्ताड्डे?
फा?आइ पेलि फाक्ने?बि ल?आ, करसाइ पेलि मेभाक्नेन्लो, थेआइभेल्ले
इङ्गा?ग इक्सादिङ् खाम्बेःक्मो तुक्खे चासेए त्याड्बारे॥²⁸ खेल्ले चोगुल्ले
पानुदिङ् आम्बो, खेने? आबाडे मिमिदिङ् मेत्तिङ्डे?ओ॥”

हेक्क्याइ साङ्ग्राम्पेदाड्डोलाम् इक्लाधिक त्ये, “इङ्गा? तगिसा
आमिमिदिङ्गिन् ओसेःन्दाइ चोगुङ्गाइ वा?आरो हेक्क्याइ याम्भोआइ
ओसेःन्दाइ चोगुङ्गलो॥”²⁹ खेप्पो केवा?बा मनाहा?रे खेन् इक्लाःन्
मेघेप्सुआइ अक्खे मेमेत्तिङ्, कङ्ग ताङ्साक्पेन्उःक्तेबारे, कर वे?हा?रे
मेबाःत्तु, “माङ्लाइड्बेन् येसुःन्नु पारेबारे॥”

³⁰ येसुरे खेन् मनाहा? मेत्तुसि, “कन् इक्लाःङ्ग इङ्गा? आलागि मेःन्, कर
खिनि? लागि त्येबारे॥³¹ आल्ल कन् इक्सादिङ् खाम्बेःक्माल्ले कुधासेन्
पोःड्मा येम् त्येआइ वा?रो, आल्ल इक्सादिङ् खाम्बेःक्मो हाड्युक
केजोःक्पाङ्ग †† लाःक्कात् लाप्पुरो॥³² कर इङ्गा?ग इक्सादिङ्
खाम्बेःक्मोलाम् थाःङ् पड्सिङ्डाल्ले काक् मेन्छाम्भोन् याम्पिहा? इङ्गा?
लेप्पाइ उःक्खुङ्सिङ्गलो॥”³³ खुने? आक्त्तुड्बा सिःमेन्नो पेःक्ल पत्
केल?बान् ओसेःन्धाक्से येसुरे पाःत्तुबारे॥

³⁴ खेन् मनाहा?रे येसुःन् मेमेत्तु, “आनिगेग साम्योथिक् साप्ताओ
निड्वा?फुमाडिल्ले सेःन्नुबा खिस्तेन्सदादिङ् वा? ल?रिक् खेम्भनारो, कर
खेने?ग अक्खेआइ मेन्छाम्साःन् थाःङ् पड्सिङ् ल?रिक् केबाःत्तुबाबे? कन्
मेन्छाम्साःङ्ग हाःप्पे?”³⁵ येसुरे खेङ्हा? नोग् पिरुसि, “सप्फारे लागिरक्
ओःत्तिःन् खिनि?नु वा?रो॥ खादाम्भान् तार पत्, हेक्केःल्ले ओःत्तिःन्
खिनि?नु वा?रए लाङ्घेगमे?ओ॥ खादाम्भो लाङ्घेःक्पा मनाःल्ले आत्तो
पेःक्ल पत् केल?बान् थेआइ निड्वा? मेघोःसुन्लो॥³⁶ ओःत्तिःन् खिनि?नु
वा?रए खेन् नसाःन् चोगेम्मे?, हेक्केःल्ले खिनि? ओःत्तिःल्ले कुस्साः
केबोःक्खि?रो॥” खुने? कन् पाःन्निन् पाःत्तु सुरुआइ खेप्पोलाम् थसिङ्
हेक्क्याइ खेङ्हा?रे मेन्निए इःम्सिङ्गो॥

यहुदिहा?रे आल्लसाइ येसुःन् नसाःन् मेन्जोगुन्

³⁷ येसुरे यरिक् मनाहा?रे खुनि? तगि कम्म्याक् यरिक् निड्वा? केमाबा
मिक्सेःन्हा? चोगुसाइ खेङ्हा?रे खुने? नसाःन् मेन्जोगुन्लो॥³⁸ कङ्ग
माङ्निड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले अक्खे पाःत्तुबान् केरेबारे-

“यहवे दाड्बे, हाःल्ले आनिगे इङ्गड्गिङ्गिन् नसाःन् चोगुबे?
हेक्क्याइ यहवे दाड्बाल्ले कुमुक्साम्मिन् आत्तिन् ओसेःन्दाइ चोगुबे?”
§³⁹ खेङ्हा?रे थेआइ नसाःन् चोःक्मा मेन्छुक्त्तुन् फा?आइ यसैयाःल्ले
अक्खेआइ पाःत्तुआइ वा?रो-

⁴⁰ “यहवे दाड्बाल्ले खेङ्हा? मिक्फःम्बा चोगुसि
हेक्क्याइ खुनि? निड्वा?इन्केधुड्बा चोगु पिरुसि,
खेल्ले चोगुल्ले खेङ्हा?रे खानिःमा मेन्छुक्त्तुन्,
कुसिङ्गिन्ःप्पा मेन्छुक्त्तुन्॥

††† “इक्सादिङ् खाम्बेःक्मो हाड्युक केजोःक्पा” फा?इन् माफेन्साम्मिल्ले वे?स्मा
कुमिङ्गो (लुका ४.६, १ युहुन्ना ५.१९, युहुन्ना १४.३०, १६.११)॥ § यसैया ५३.१

मेःन्ने फा?ग्र खेइहा? यहवे दाइबाल्लो मेनुःक्खेआइ खुने?
वेःन्दुसिबामेन्॥” †

41 यसैयाःल्ले तगिसा येसुरे कुमिमिदिइडिन् निःसुआइ खुने? कयाःम्बेओ अक्खेल?रिक् पाःत्तुबारी॥

42 हेक्केसाइ खेन् येम्मो यरिक् यहुदि लाम्लोःबाहा?रे येसुःन् नसान् मेजोगु॥ करसाइ खेइहा?रे मना तगि कन् पाःन्निन् पाःप्पा मेन्देन्देन्लो, थेआइभेल्ले फरिसिहा?रे यहुदि चुम्तुइहिम्लाम् लाःक्कात् आम्लःत् आम्दे फा?आइ खेइहा? मेगिसेरो॥ 43 थेआइभेल्ले खेन् यहुदि लाम्लोःबाहा?रे निइवा?फुमाइलाम् चम्सिइमान्नुःल्ले मेन्छाम् याम्पिलाम् चम्सिइमान्ने खुनि? सिरा? थाडेरो॥ 44 हेक्क्याइ येसुरे यम्बा इक्काओ पाःत्तु, “आत्तिल्ले इङ्गा? नसान् चोःक्का खेल्ले इङ्गा?रक् मेःन्, कर याम्पि केबाइबान्नाइ नसान् चोगुरो॥ 45 हेक्क्याइ इङ्गा? केनिःबाल्ले इङ्गा? याम्पि केबाइबान्नाइ निःसुरो॥ 46 इङ्गा?ग इक्सादिइ खाम्बेःक्को ओःत्ति हेक्के त्याइडाइ वा?आरो, हेक्केःल्ले इङ्गा? नसान् केजोःक्पाहा? आत्तिन्नाइ खादाम्मो वा?मा मेबोःइनेल्लो॥

47 आत्तिन् मनाःल्ले इङ्गा? पाःत्तुइबा आबाःन्जाक्हा? खेप्सु? कर मेडःत्तुन् मेनाःत्तुन्, खेन् खासेन् मेजोगुइडिन्, थेआइभेल्ले इङ्गा? मेन्छाम् याम्पिहा? खासेन् चोःक्से मेःन्, कर ताइसेःप्से त्याइबारी॥ 48 इङ्गा? केना?बाहा? नु आबाःन् मेइधेम्मनाबाहा?रे खुनि? खासेन्लोःम्बाइग वे? वा?रो॥ इङ्गा? पाःत्तुइबा पाःन्हा?रेए कुनुप्पा येन्नो खेइहा? खासेन् लोःन्दुसिरो॥ 49 थेआइभेल्ले इङ्गा?ग आबाडे थेआइ मेम्बाःप्पेन्लो, कर याम्पि केबाइबा पानुदिइ पाःल्ले पाःप्पा पाइघाइबा पाःन्हा?ए इङ्गा? पाःत्तुइडाइ वा?आरो॥ 50 खुने? कुइइजाःइडिल्ले मेन्छाम् सुवाइहा? मेन्नुप्पनाबा हिइमन्निन् पिरुसिरो फा?आइ इङ्गा? निःसुइलो॥ खेल्ले चोगुल्ले पानुदिइ पाःल्ले पाःत्ते? फा?आइ मेत्ताइबा पाःन्हा?रक् पाःत्तुइडाइ वा?आरो॥”

येसुरे कुहु?साम्बाहा?रे खुनि? लाइहा? वाहप्टु पिरुसि?

13 आल्ल यहुदि चोःक्युम्भो तइनामरेन्थिक्येन् तगि येसुरे कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् लेप्पाआइ पानुदिइ पाःल्लो पेःक्मा येम् त्ये केल?बा पाःन्निन् निःसुरो॥ खुने? इक्सादिइ खाम्बेःक्को कुहु?साम्बाहा? लुइमा? तुक्तुसिआइ वये हेक्क्याइ खेइहा? कुनुप्पो थारिक्के सा?रिक् लुइमा? तुक्तुसि?रो॥

2 आल्ल युःन्छिक् चाजामा येम् पोःक्खेआइ वयेल्ले सिमोनरे कुस्साः यहुदा इस्करियोतिःल्ले येसुःन् इइलेक्त्तुर फा?आइ माफेन्साम्मिल्ले तगिसा कुनिइवा?इन्फेल्ताःन्दु पिरुआइ वये॥ 3 पानुदिइ पाःल्ले खुने? काक् सम्दाइ युक् पिरुआइ वा? हेक्क्याइ खुने? निइवा?फुमाइलाम्मे त्येबा नु खुने?ओए नुःइल पत् केल?बान् येसुरे कुसिइ निःत्तुआइ वये॥ 4 हेक्क्याइ खुने? चाजामादेन्नीलाम् पोगेआइ कुसुइघेःक्वाःन् फेन्दुआइ याम्दुःक्माल्ले किल्लिक् किल्लिइ, 5 हेक्केल?रिक्के च्वाःत्तिन् खप्प्याओ हुक्खुआइ कुहु?साम्बाहा?रे खुनि? लाइहा? वाहप्पा हेःव्तु हेक्क्याइ किल्लिइबा याम्दुःक्माल्ले तुगु पिरुसि॥ 6 खुने? सिमोन पत्रुसरे कुलाइ वाहप्से फेरेल्ले खेल्ले मेत्तु, “दाइबे, खेने? आलाइडिन् वागेहप्टुबाबि?”

7 येसुरे नोगप् पिरु, “आल्लो इङ्गा? थे चोगुइल पत्ता केल?बान् कुसिइ केन्निःत्तुन्लो कर ताःन्दिग कुसिइ केनिःत्तु?रो॥”

8 पत्रुसरे मेत्तु, “खेने?ग आप्फाल्लेआइ आलाइहा? वाहप्पा मेनु?नेन्लो!” येसुरे नोगप् पिरु, “इङ्गा? केलाइहा? वामेहप्टुइडिन्ने फा?ग्र खेने? इङ्गा?नु लक् केइघोःसुन्लो॥”

9 हेक्केःल्ले सिमोन पत्रुसरे नोगप् पिरु, “हेक्केने फा?ग्र आलाइहा?रक् मेःन्, कर आहुक्हा? नु आधेगेःक्किन्नाइ वाहप्ताइ पिराइडे?ओ!”

10 येसुरे नोगप् पिरु, “वागेरुम्सिइबा मनाःइग सेसे पोःइमारे लागि कुलाइहा?रक् वाहप्पा पोःइलो, थेआइभेल्ले नासिइगेन् कुधक्किइग सेसेए चोःक्लो, हेक्केःल्ले खिनि?ग सेसेए केजोगिसाइ खिनि? केरेक् सेसे केहोःप्ति?रो॥” 11 थेआइभेल्ले खुने? हाःल्ले इइलेक्त्तु? केल?बान् कुसिइ

निःत्तुआइ वयेरो, खेल्ले चोगुल्ले येसुरे खिनि? केरेक् सेसे केहोःप्ति? ल?रिक् मेत्तुसिबारी॥

12 येसुरे खुनि? लाइहा? वाहप्टु पिरुसिआइ कुजाइडिन् चाक्सिइ हेक्क्याइ युइसिइलो॥ हेक्क्याइ खेइहा? सेःन्दोसुसि, “खिनि? लागि इङ्गा? थे चोगुइबा फा?आइ कुसिइ केनिःत्तुम्बि? 13 खिनि? दाइबा नु सिक्साम्बा ल?रिक् याम्पि केमेत्ति?॥ खेन् सेक्खाए केबाःत्तुम्, थेआइभेल्ले इङ्गा?ग बा खेन्नारो॥ 14 आल्ल इङ्गा? खिनि? दाइबा नु सिक्साम्बाआसाइ खिनि? लाइहा? वाहप्टुइ पिनिइ, खेल्ले चोगुल्ले खिनि?आइ सेवारोबा कुइसिःक् लाइ वाहप्पा पिसिइमा पोःइलो॥ 15 इङ्गा? चोगुइबा कुइसिःक्के खिनि? केजोगुम्ल फा?आइ कन् कुबिःन् युक्खुइ पिनिइडाइ वा?रो॥ 16 इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, सेवारोबान् कुन्दाइबान्नुःल्ले यम्बा मेःन्लो, हेक्क्याइ इइसाबान्नाइ खुने? केबाइबान्नुःल्ले यम्बा मेःन्लो॥ 17 आल्ल कन् पाःन्हा?ग कुसिइ केनिःत्तुम्माइ केवयि?, हेक्क्याइ कइहा? केजोगुम्ने फा?ग्र मु?इसाबा केबोःक्खि?रो॥”

येसुरे खुने? इइलेक्को थाबा पाःन्निन् पाःत्तु?
मत्ति २६.२०-२५, मर्कुस १४.१७-२१, लुका २२.२१-२३

18 “इङ्गा? खिनि? केरेक्के लागिग पाःत्तुइबा मेःन्लो॥ इङ्गा? सेःक्किइबाहा?ग नुःरिक्काइ कुसिइ निःत्तिइलो॥ कर इङ्गा?नु सोरिक् चागेजाबान्ने इङ्गा? आदक्केइवाओ पोगेरो †† फा?आइ साम्योसाप्ताःल्ले पाःत्तुबान् केल्लए पोःइलो॥

19 कन् पाःन्हा?ग पोःइमानुःल्ले तगिए खिनि? मेत्तिइडाइ वा?आरो॥ हेक्केःल्ले कन् पाःन्हा? केत्तिल्ले इङ्गा? ख्रिस्तआ फा?आइ नसान् केजोगुम्लो॥ 20 इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, आत्तिल्ले इङ्गा? पाइघुइसिइबाहा? लाइदाःव्तुसि?, खेल्ले इङ्गा? लाइदाःक्कारो, हेक्क्याइ आत्तिल्ले इङ्गा? लाइदाःक्का, खेल्ले इङ्गा? याम्पि केबाइबेन् लाइदाःव्तु?रो॥”

21 येसुरे खेन् पाःन्हा? पाःत्तु सुरुआइ कयोःम् पु?रेर अक्खेल?रिक् इइभोःसुसि, “इङ्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, खिनि?ओ थिक्किक्के इङ्गा? इइलेक्कारो॥”

22 हेक्केःल्ले कुहु?साम्बाहा?रे हाःल्ले कयाःम्बेओ पाःत्तुबाइ ल?रिक् खुनि? निइवा? मयेर ओमेमेत्तिइ॥ 23 खेइहा?ओ येसुरे सा?रिक् लुइमा? तुक्तुबा कुहु?साम्बाधिक् कुबेसाइ खेःम्सिइडाइ युडेरो॥ 24 सिमोन पत्रुसरे खेन् हु?साम्बान् खुने? हाःप्पे फा?आइ सेःन्दोःसे? ल?रिक् हुक्काःल्लिःल्ले मिक्सेःन् पिरुरो॥

25 हेक्केःल्ले खेन् हु?साम्बाल्ले येसुओ खेःम्सिइल सेःन्दोसु, “दाइबे खेइग हाःत्तेबे?”

26 येसुरे नोगप् पिरुसि, “इङ्गा? कन् खरेःइडिल्ले कुघेःइडिन् खोर्याओ † निःप्सुइडाइ पिरुइबा मनाःन्नेरो॥” हेक्क्याइ येसुरे खरेःइडिल्ले कुघेःइडिन् निःप्सुआइ सिमोनरे कुस्साः यहुदा इस्करियोतेन् पिरु॥

27 यहुदाःल्ले खेन् ताःव्तुनामेःन्ने माफेन्साम्मिल्ले खेन् युक्त्तुरो॥ हेक्क्याइ येसुरे खेन् मेत्तु, “खेने? थेमा चोःक्मा निइवा? केजोगुआइ वा?, खेन् हाराए चोगे?ओ॥” 28 कर खेप्पो चाजाइ केयुइबाहा?रे येसुरे हेक्के मेत्तुबा पाःन्निन् थेआइ कुसिइ मेन्निःत्तुन्लो॥ 29 यहुदाःइग याइ याइमा सुःक्वा केगुबा वयेबाल्ले साभाइजाओ चाहाबा केजोःक्पा चिगःक्वाहा? इइमा इग्र याइगेसा?बाहा? कुजा हाःप्पासि फा?आइ येसुरे मेत्तुबाबिला ल?रिक् कुभारे निइवा? मेइःत्तुरो॥ 30 खरेःइडिन् चनुमेःन्ने यहुदाःन् मुत्थिक् पोगेआइ खामाक्लुम्मो लःन्दे परो॥

पत्रुसरे येसुःन् ना?रु?

मत्ति २६.३१-३५, मर्कुस १४.२७-३१, लुका २२.३१-३४

31 यहुदाःन् लाःक्कात् लःन्दे पेआइ येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “आल्ल इङ्गा? मेन्छाम्साःल्ले आमिमिदिइ पोःइमा येम्मिन् त्येआइ वा?रो हेक्क्याइ

†† निइवा?फुसाल्लो सुम् ४१.९ † गिक् पाःन्दाइडो “चेत्थाओ थुप्तु” रक् साप्तेआइ पत्॥

निड्वा?फुमाइडिन् खुने?ओ मिमिदिइ पोःइलो॥³² निड्वा?फुमाइडिन् कुस्सा:ओ मिमिदिइ पोःइने फा?ग्र निड्वा?फुसाःल्ले कुमिमिदिइ चोगु?, खेन्नाइ हाराए मिमिदिइ चोगु?रो॥

³³ आमिःम् आस्सा:से, इड्गा?ग खिनि?नु सप्फारक् वा?आरो हेक्क्याड् खिनि? याप्पि केगोःत्ति? कर यहुदि लाम्लो:बाहा? मेत्तुइसिड्बा कुडिसिःक्के खिनि?आइ मेत्तिड्, 'इड्गा? आत्तान् पेःक्का खेप्पो ताःमा केन्नुक्किन्'।

³⁴ खेल्ले चोगुल्ले आल्ल खिनि? लुड्मा? तुक्कासिम्मे? फा?आइ इड्गा? कुसइ इड्जा:इ पिनिड्लो॥ खिनि? इड्गा? लुड्मा? तुक्किन्ड्बा कुडिसिःक्के लुड्मा? तुक्कासिम्मे?ओ॥³⁵ खिनि? लुड्मा? केदुक्कासिने फा?ग्र खेन्नाम्मे काक् मेन्नाम् याप्पिहा?रे खिनि? आहु?साम्बानिड् फा?आइ कुसिड् केम्निःत्ति?रो॥"

³⁶ सिमोन पत्रुसरे खुने? सेःन्दोसु, "दाड्बे, खेने? आत्तान् केबे:क्पाबे?" येसुरे नोगप् पिरु, "इड्गा? आत्तान् पेःक्कार पत्ता आल्लो तिम्मा केन्नुक्कान्लो, कर याड्सिग इड्गा? केदिम्मा?रो॥" ³⁷ पत्रुसरे सेःन्दोसु, "दाड्बे, थेआइ आल्लो तिम्मा मेसुक्केन्ने? खेने? केलागि इड्गा? आल्लो सिःमासाड् यारिप् वा?आरो॥" ³⁸ हेक्के:ल्ले येसुरे नोगप् पिरु, "खेने? सेक्खाए इड्गा? आलागि सिःमा यारिप् केवा?बि? इड्गा? सेक्खा मेले?, इड्वा का:मानुःल्ले तगिए खुने? कुसिड्मेनिःत्तुड्किन् केबा:त्तुर सुम्मेड् केना?आरो॥"

येसुरे कुहु?साम्बाहा? हाड्हाड् मेत्तुसि?

14 येसुरे याम्मो कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "खिनि? निड्साम्मो मेध्येम्मिन्ने?ओ, कर निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् चोगेम्मे?ओ, हेक्केल?रिक् इड्गा?आइ याप्पि नसाःन् आजोगेम्मे?ओ॥² पानुदिड् आम्बारे कुहिम्मोग यरिक् याक्फाइहा? मेने हेक्क्याड् इड्गा? खिनि? लागि युड्देन् यारिप् चोःक्से पेःक्कार पत्तारो॥ खेन् होःप्तेल्लेग इड्गा? हेक्के मेमेत्तिड्किम्बा वयेरो॥³ हेक्क्याड् इड्गा? पेःक्काआइ खिनि? लागि युड्देन् यारिप् चोगुड्डाइ याम्मो युःआ हेक्क्याड् खिनि?आइ ते?निड्लो॥ हेक्केल?रिक् इड्गा? आत्ति वा?आ खेप्पो खिनि?आइ केवयि?रो॥⁴ इड्गा? पेःक्कार पत्ताबा लाम्मिड्ग खिनि? कुसिड् केनिःत्तुम्माड् केवयि?रो॥"

⁵ थोमारे खुने? मेत्तु, "दाड्बे, खेने? आत्तान् केबे:क्क केबत् खेन् आनिगे मेनिःसुम्बेन्, हेक्के:ल्ले आनिगे खेन् लाम्मिन् आवखेल?रिक् कुसिड् निःत्तुम्बेबाबे?"

⁶ येसुरे नोगप् पिरु, "लाम्, सेक्खा नु मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् इड्गा?एरो॥ आत्तिन्नाड् इड्गा? मेःन्नेग पानुदिड् पाःल्लो केप्पा मेसुक्केन्नेलो॥⁷ खिनि? सेक्खाए याप्पि कुसिड् केनिःत्तिआइ केवयि?ने फा?ग्र पानुदिड् आम्बाआइ कुसिड् केनिःत्तुम्लो॥ आल्लाड्धो खुने? कुसिड् केनिःत्तुम्लो, थेआइभेल्ले खुने? केनिःसुम्माड् केवयि?रो॥"

⁸ फिलिपरे पाःत्तु, "दाड्बे, पानुदिड् पाःन् याप्पि ओसेःन्आधाक्ते?ओ हेक्क्याड् आनिगे निड्वा? ताःरो॥"

⁹ येसुरे नोगप् पिरु, "मेःम्बे फिलिप्पे, इड्गा?ग आल्लो थारिक् खिनि?नु सोरिक् वयाड्साड् इड्गा? याप्पि कुसिड् केन्निःत्तान्बि? हाःल्ले इड्गा? निसाड्डाइ वा?, खेल्लेग पानुदिड् पाःन्नाड् निःसुआड् वा?रो॥ हेक्के:ल्ले आवखेल?रिक् पानुदिड् पाःन् ओसेःन्आधाक्ते? ल?रिक् केबा:त्तुबाबे?"

¹⁰ इड्गा? पानुदिड् पाःओ वा?आ, हेक्क्याड् पानुदिड् पाःन् इड्गा?ओ वा? फा?आइ नसाःन् केन्जोगुन्बि? इड्गा? पाःत्तुड्बा पाःन्जाक्हा?ग आबाडे इड्गा?इन् मेःन्लो, कर इड्गा?ओ केवा?बा पानुदिड् पाःल्लेए इड्गा?ओलाम् कुयाःम्बक्हा? चोगुबारो॥" ¹¹ इड्गा? पानुदिड् पाःओ हेक्क्याड् पानुदिड् पाःन् इड्गा?ओ वा? ल?रिक् पाःत्तुड्बा पाःन्निन् नसाःन् चोगेम्मे?ओ, मेःन्ने फा?ग्र इड्गा? चोगुड्बा निड्वा? केमाबा याःम्बक्केल्ले चोगुल्ले नसाःन् चोगेम्मे?ओ॥¹² इड्गा? सेक्खाए मेत्तिड्, हाःल्ले इड्गा? नसाःन् चोःक्का, खेल्लेग इड्गा? चोगुड्बान्नुःल्लेआइ पयम् यम्बा याःम्बक्हा? चोगु?रो, थेआइभेल्ले इड्गा? पानुदिड् पाःल्लो पेःक्कार पत्तारो॥¹³ खिनि? आमिड्डो थे केनाःक्तुम्साड् पानुदिड् पाःल्ले कुमिड्सो

कुधाःइसो कुस्सा:ओलाम् ओसेःन्दाइ पोःइल फा?आइ इड्गा? खेन् चोगुड्लो॥¹⁴ इड्गा? आमिड्डो थेःन् केनाःक्तुम्साड् खेन् इड्गा? चोगुड्लो॥

येसुरे सेसेमाइडिन् पाड्मा माड्हुप् चोगु?

¹⁵ "इड्गा? याप्पि मिःम्जि केमेत्ति?ने फा?ग्र आइड्जाःइहा? केइःत्तुम् केनाःत्तुम्लो॥¹⁶ इड्गा? पानुदिड् पाःन्नु पेलिगेन् तुवा चोगुड्लो, हेक्क्याड् खुने?ग खिनि?नु सदादिड् वा?र फा?आइ वे? कुभा? केबिबाधिक् † केबिरि?रो॥¹⁷ खुने?ग काक् सेक्खाओ लाम्लो:बा सेसेमाइलो॥ कन् इक्सादिड् खाम्बेःक्मोबा मनाहा?रे खुने? खोःमा मेन्नुक्कुन्तो, थेआइभेल्ले खेड्हा?रे खुने? मेन्निःसुन्नाड् कुसिड्डाइ मेन्निःत्तुम्लो॥ कर खिनि?ग खुने? कुसिड् केनिःत्तुम्लो, थेआइभेल्ले आल्लो खुने? खिनि?नु सोरिक् वा? हेक्क्याड् केदाःबा येम्मोआइ खिनि? हिड्मन्नो वा?रो॥¹⁸ इड्गा?ग खिनि? येत्त्हाबा कुडिसिःक् पक्केधानिड्किन्तो॥ इड्गा? खिनि?ओ युःआरो॥¹⁹ सप्फा एगाड्डाइग इक्सादिड् खाम्बेःक्माल्ले इड्गा? मेनिआन्तो, कर खिनि?ग याप्पि केनिःसि?रो॥ इड्गा? हिड्डा, खेल्ले चोगुल्ले खिनि?आइ केहिड्?रो॥²⁰ खेन् येन्ने इड्गा? पानुदिड् आम्बाओ वा?आ, हेक्क्याड् खिनि? इड्गा?ओ केवयि?आइ इड्गा? खिनि?ओ वा?आबा पाःन्निन् कुसिड् केनिःत्तुम्लो॥²¹ हाःल्ले इड्गा? आइड्जाःइहा? खेप्सुआइ इःत्तु नाःत्तु?, इड्गा? याप्पि लुड्मा? केदुक्केड्ग बा खेन्नेरो॥ हाःल्ले इड्गा? लुड्मा? तुक्का खेड्ग पानुदिड् आम्बारे लुड्मा? तुक्कु?, हेक्क्याड् इड्गा?आइ लुड्मा? तुक्कुड्डाइ खेल्लो ओसेःन्धाक्सिड्डारो॥"

²² हेक्क्याड् यहुदाःल्ले (यहुदा इस्करियोतिड्ग मेःन्लो) मेत्तु, "कर दाड्बे, वे? यरिक् मनाहा?नुग ओसेःन्नेन्धाक्सिड्डिन् कर आनिगेनुरक् थेआइ ओसेःन्धाक्सिड्मा निड्वा? केजोगुबाबे?"

²³ येसुरे नोगप् पिरु, "हाःल्ले इड्गा? मिःम्जि मेत्ता, खेल्लेग इड्गा? आनिसाम्मिन् इःत्तु नाःत्तु?रो॥ पानुदिड् आम्बारे खेन् मिःम्जि मेत्तु? हेक्क्याड् आन्धिगे ताःसिगेआइ खेन्नु वा?सिगेरो॥²⁴ हाःल्ले इड्गा? मिःम्जि मेमेत्तान्, खेल्ले इड्गा? आनिसाम्मिन् मेडःत्तुन् मेनाःत्तुम्लो॥ कन् केघेप्सुम्बा आबाःन्जाक्किड्ग आबाडे इड्गा?इन् मेःन्लो, कर याप्पि केबाड्बा पानुदिड् पाःल्लेन्नेरो॥

²⁵ कन् काक् पाःन्हा? इड्गा? खिनि?नु वा?आल्लेसा मेत्तिड्डाइ वा?आरो²⁶ कर पानुदिड् पाःल्ले आमिड्डो पाड्मा इःत्तुबा कुभा? केबिबा सेसेमाइडिल्ले काक् पाःन्हा? केहु?रिआइ इड्गा? मेत्तिड्बा पाःन्हा? निड्वा?सोओ तारु केबिरि?रो॥

²⁷ इड्गा? सनारुड्किन् खिनि?नु पक्थाड्लो, आसनारुड्किन् खिनि? पिनिड्लो॥ कड्ग इक्सादिड् खाम्बेःक्माल्ले केबिरिबा हेक्केग मेबिनिड्किन्तो॥ खिनि? निड्साम्मो मेध्येम्मिन्ने? हेक्क्याड् मेगिसेम्मिन्ने?ओ॥

²⁸ इड्गा? पेःक्कार पत्ता हेक्क्याड् याम्मो खिनि?ओ नुःइडा ताआबान् केघेप्सुम्माड् केवयि?रो॥ इड्गा? सेक्खाए याप्पि मिःम्जि केमेत्ति?ने फा?ग्र इड्गा? पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाइडो नुःइडा पेःक्काल्ले खिनि?ग केसःत्ति?रो, थेआइभेल्ले खुने?ग इड्गा?नुःल्लेआइ पयम् यम्बा चोःक्लो॥

²⁹ कन् पाःन्हा? केत्तिल्ले नसाःन् याप्पि आगेजोगिर फा?आइ कन् पाःन्हा? पोःइमानुःल्ले तगि खिनि? आल्लोसा मेत्तिड्डाइ वा?आरो॥³⁰ आल्ल खिनि?नु यरिक् मेबाःत्तान्, थेआइभेल्ले इक्सादिड् खाम्बेःक्मोबा हाड्युक् केजोःक्पान् फेन्त् पत्तो॥ आसम्माड् खेल्ले थेआइ मुक्साम् मेगत्तुन्तो, ³¹ कर इक्सादिड् खाम्बेःक्मोबा केरेक्ले पानुदिड् पाःन् लुड्मा? तुक्कुड्बान् मेनिःसुर फा?आइ इड्गा? पानुदिड् आम्बारे पिराड्बा इड्जाःइहा? कुडिसिःक् चोगुड्लो॥ आल्ल कम्पोलाम् पेगिरो॥"

† गिक् पाःन्दाइडो "पाराक्किन्त" पोःइ॥ खेल्ले कुबेःइग केभा?बा, सुजादाड्बा, हाड्हाड् केमेप्पा, आःन्धिड्मा केबिबा, कुभाड्सेम्बा वगेरा पोःइ॥ खेन् सेसेमाइडिल्ले वे?स्मा कुमिड्॥

येसुःन् सेक्खास्मा चेल्लेक्से? बुड्

15 येसुरे याम्मो कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "इडगा?ग सेक्खास्मा चेल्लेक्से?इल्ले कुबुड्आरो॥ हेक्क्याड् पानुदिड् आम्बाग इक्म:बारो॥ 2 इडगा?ओ कुजा? मेन्धो:क्मनाबा काक् पौरा:क्हा?ग चेषुदे:सु? हेक्क्याड् कुजा? केधो:क्पाहा?आड् आल्लसाड् यरिक् कुजा? थो:क्ल फा?आड् कुबोरा:क्हा? चेषुआड् सा:क्तुरो॥ 3 पौरा:क्हा? चेष्माआड् सा:क्मनाबा चेल्लेक्से?इल्ले कुबुड् कुडिसि:क् इडगा? पा:त्तुड्बा पेलिगेन् पा:न्जाक्केल्ले तगिसा खिनि? सेसे केबो:क्विख्आड् केवयि?रो॥ 4 इडगा?ओ वयेम्मे? हेक्क्याड् इडगा? खिनि?ओ वा?आरो॥ सिड् पौरा:क्किन् चेष्माआड् कुबुड्मोलाम् सेम्माने फा?ग खे?यो कुजा? थो:क्मा मेसुक्नेन्तो, हेक्केल?रिक् खिनि?आड् इडगा?ओ मेन्वा?ए कुजा? फम्मा केन्धुक्कुम्मिल्लो॥ 5 इडगा?ग चेल्लेक्से?इल्ले कुबुड्आरो हेक्क्याड् खिनि?ग आबोरा:क्किन्ड्लो॥ खिनि? इडगा?ओ केवयि?आड् इडगा? खिनि?ओ वा?आने फा?ग आल्लसाड् यरिक् कुजा? फम्मा केसुक्कुम्मिल्लो, कर इडगा?ओ मेन्वा?ए थेआड् चो:क्मा केन्धुक्कुम्मिल्लो॥ 6 इडगा?ओ मेन्वा?मनाबाड्ग चेष्माआड् लाफ्फुमनाबा केहेबाआड् केसि:बा सिड् पौरा:क् कुडिसि:क् पो:ड्लो॥ खेड्ग मनाहा?रे मेघप्सुआड् मिओ मेहा:न्दुरो॥ 7 खिनि? इडगा?ओ हेक्क्याड् आबा:न्जाक्केन् खिनि?ओ वा?ने फा?ग खिनि? सिरा? केधाड्बा पा:न्हा? थे केना:क्तुम्साड् खिनि? केधो:सुम्तो॥ 8 यरिक् कुजा? केभत्तुम्मे फा?ग पानुदिड् आम्बारे कुमिमिदिड् केजोगुम्माड् खिनि? सेक्खास्मा आहु?साम्बा केबो:क्विख?रो॥

9 पानुदिड् पा:ल्ले लुड्मा? तुक्ताड्बा कुडिसि:क् खिनि?आड् लुड्मा? तुक्निड्डाड् वा?आरो॥ खिनि? चक्मेल्ल?ए आमि:म्जिओ वयेम्मे?ओ॥ 10 पानुदिड् आम्बारे कुड्ज्जा:ड्डिन् इ:त्तुड् ना:त्तुड्डाड् इडगा? कुमि:म्जिओ वा?आबा कुडिसि:क् इडगा? आड्ज्जा:ड्डिन् केड्:त्तुम् केना:त्तुम्मे फा?ग आमि:म्जिओ केवयिबा पो:ड्लो॥ 11 आसिक् सम्बा कुडिसि:क्के खिनि?आड् सिक् पसम्सल फा?आड् कन् पा:न्हा? मेत्तिड्बोरो॥ 12 आल्ल इडगा? लुड्मा? तुक्निड्बा कुडिसि:क् खिनि?आड् लुड्मा? तुक्कासिम्मे? फा?आड् इड्जा:ड् पिनिड्लो॥ 13 चुम्मिल्ले कुलागि हिड्मन् पिमान्ने यम्बा मि:म्जिरो, कन्नु:ल्ले यम्बा मि:म्जि वे? हो:प्तो॥ 14 खिनि? पिनिड्बा आड्ज्जा:ड्डिन् केड्:त्तुम् केना:त्तुम्मे फा?ग आन्जुम् केबो:क्विखरो॥ 15 आल्लाड्धो इडगा? सेवारोबा मेमेत्तिड्डिन्तो, थेआड्भेल्ले कुन्दाड्बाल्ले चो:क्मा इ:त्तुबा पा:न्हा? सेवारोबाल्ले मेनि:सुन्तो॥ कर खिनि?ग आन्जुम्निड् फा?आड् मेत्तिड्डाड् वा?आरो, थेआड्भेल्ले पानुदिड् आम्बारे मेत्ताड्बा काक् पा:न्हा? खिनि? मेत्तिड्डाड् वा?रो॥ 16 खिनि? याम्पि केन्धेगिन् कर इडगा? खिनि? से:क्विन्ड्, हेक्क्याड्पेगेम्मे?आड् सदादिड् केबप्पा कुजा? फल्छेम्मे? फा?आड् से:क्युक् चो:क्विन्ड्डाड् वा?आरो॥ आमिड्डी थे केना:क्तुम्साड् पानुदिड् आम्बारे केबिरि?रो॥ 17 खिनि? लुड्मा? तुक्कासिम्मे? फा?आड् इड्जा:ड् पिनिड्लो॥"

इक्साबा मनाहा?रे हु?साम्बाहा? मेजि:त्तुसि?

18 "कन् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबाहा?रे केम्जि:त्तिल्ले खेन्नु तगि इडगा? मेजि:त्ताड्बा पा:न्निन् निड्वा? इ:त्तेम्मे?ओ॥ 19 खिनि? कन् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा केवयिल्लेग आबाडे खुनि? मना हेक्केए लुड्मा? केम्दुक्ति?मेन्, कर खिनि?ग इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा मे:न्निड्लो॥ खिनि?ग इक्सादिड् खाम्बे:क्मोलाम् इडगा? से:क्विन्ड्डाड् वा?आरो, खेल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे खिनि? केम्जि:त्ति?रो॥ 20 इडगा? मेत्तिड्बा आबा:न्हा? निड्वा? इ:त्तेम्मे?ओ 'सेवारोबान् कुन्दाड्बान्नु:ल्ले यम्बा मे:न्तो॥' खेड्हा?रे इडगा?ए तुक्खे मेजा:त्ताड्डिल्ले खिनि?आड् तुक्खे केम्जा:त्ति?रो॥ खेड्हा?रे इडगा? आनिसाम्मिन् मेड्:त्तु मेना:त्तुआड् वयेल्लेग खिनि? निसाम्मिन्नाड् मेड्:त्तु मेना:त्तु?रो॥ 21 खिनि?ग इडगा?इन् केबो:क्विख्आड् केवयिबाल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे इडगा? मेमेत्ताड्बा कुडिसि:क्के खिनि? केम्मेत्ति?रो॥ थेआड्भेल्ले खेड्हा?रेग इडगा? याम्पि केबाड्बान् कुसिड्

मेन्नि:त्तुन्तो॥ 22 इडगा? त्याड्डाड् खेड्हा? लायोरे कया:म्बेओ मेम्मेत्तिड्बान्निल्लेग लायोरेन् आप्तिक् मेड्घो:सुम्बोरो॥ कर आल्लग खेड्हा?रे लायो मेन्जो:क्मनाबा लाम्मिड्मा मेड्घो:सुन्तो॥ 23 आत्तिल्ले इडगा? चि:त्ता, खेल्ले पानुदिड् आम्बाआड् चि:त्तु?रो॥ 24 इडगा? वे?हा?रे चो:क्मा मेन्धुक्कुम्बा या:म्बक् चोगुड्॥ खेड्हा?रे खेन् पा:न्हा? मेन्नि:सुन्निल्लेग खेड्हा? लायोरे आप्तिक् केधो:बा मेम्बो:क्खेम्बा वयेरो॥ कर खेड्हा?रेग निड्वा? केमाबा मिक्से:न् मेनि:सुआड् मेवा?साड् पानुदिड् आम्बा नु इडगा? नेम्पाड् मेजि:त्तेत्तिगेआड् वा?रो॥ 25 कर कड्ग खेड्हा?रे थेनाधे मेजि:त्ताड्बोरो ल?रिक् साम्योसाप्लाओ साप्टेआड् केबप्पेन्केरेबारो॥ †

26 आल्ल पानुदिड् पा:लाम् कुभा? केबिबा सेसेमाड्डिन् खिनि?ओ पाड्घुड्लो॥ खुने?ग पानुदिड् पा:लाम्बा केयु:बा सेक्खाओ लाम्मो:बा सेसेमाड्लो, खुने?ए इडगा? आया:म्बेओ तो:न्दि केबिरि?रो॥ 27 हेक्क्याड् खिनि?आड् इडगा? आया:म्बेओ तो:न्दि केबिरुम्लए पो:ड्लो थेआड्भेल्ले खिनि?ग इडगा?नु कुहे:क्विस्ड्माआड्धोए केवयिरो॥"

16 येसुरे आल्लसाड्मेत्तुसि, "याम्पि नसा:न् चो:क्मा केन्लेरुम्मिन्ल फा?आड् तगिसा कन् पा:न्हा? मेत्तिड्ल पत्तारो॥ 2 खिनि? यहुदि चुम्तुड्हिम्मोलाम् केम्ल:त्ति केम्दे:सि?॥ हेक्क्याड् अक्तड्बा येम्माड् तार पत्, मनाहा?रे खिनि? केम्सेरिल्ले निड्वा?फुमाड्डिन् सेवा चोगुम्बार पत्तिगे ल?रिक् मेड्:त्तुरो॥ 3 खेड्हा?रे पानुदिड् पा:न् इड्ग इडगा? याम्पि कुसिड् मेन्नि:त्तान्बाल्ले चोगुल्ले खिनि? हेक्के केम्मेत्ति?रो॥ 4 कन् पा:न्हा? ता:न्दि खिनि?ओ केत्तिल्ले इडगा? साम्दिड् पिनिड्बा पा:न्निन् खिनि? निड्वा? केड्:त्तुम्ल फा?आड् अक्खे मेत्तिड्डाड् वा?आरो॥ तगिग कन् पा:न्हा? मेमेत्तिड्डिन्तो थेआड्भेल्ले इडगा?ग खिनि?नुए वयाड्लो॥"

सेसेमाड्डिल्ले कया:म्बक्

5 "कर आल्ल इडगा? याम्पि केबाड्बाल्लो नु:ड्डा पे:क्कार पत्ता हेक्केसाड् खिनि? आत्तिल्लेआड् आत्तान् केबे:क्ल केबप्पे फा?आड् इडगा? याम्पि से:न्नेन्दो:सिन्तो॥ 6 इडगा? हेक्के पा:त्तुड्बाल्ले खिनि? निड्साम्मो केधे?इआड् केवयि?रो॥ 7 कर इडगा? सेक्खा:न् मेत्तिड्, इडगा?ग पे:क्काबान्ने खिनि? लागि नु:बा पो:ड्लो, थेआड्भेल्ले इडगा? मेबे:क्कान्ने फा?ग कुभा? केबिबा सेसेमाड्डिन् खिनि?ओ मेयुनेन्तो, कर इडगा? पे:क्काआड् खुने? खिनि?ओ पाड्घुड् यु:सुड्लो॥ 8 खुने? यु:आड् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा मेन्धाम्मेन् याम्पिहा?रे खुनि? लायोरे कया:म्बेओ, निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुसाम्योनिमान् हेक्क्याड् कुघासेन्निल्ले कया:म्बेओ पिबे:न् मेड्:त्तुबा पा:न्निन् ओसे:न्धाक्कुत्तुसि?रो॥ 9 खेड्हा?रे इडगा? नसा:न् मेन्जो:क्कान्बान्ने इक्सादिड् खाम्बे:क्माल्लेन् लायोरो॥ 10 इडगा? पानुदिड् पा:ल्लो पे:क्काबाल्ले साम्योनिबा केबो:क्विखरो, हेक्क्याड्धो खिनि? याम्पि केन्नि:सिन्तो॥ 11 हेक्क्याड् कन् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा हाड्युक् केजो:क्पाल्ले कुघासेन् पो:क्खेआड् वा?॥

12 हेक्क्याड् इडगा?ग आल्लो खिनि? कुसिड् केनि:त्तुम्बान्नु:ल्लेआड् यरिक् पा:प्पा केबो:ड्बा पा:न्हा? कत्तुड्लो॥ 13 कर सेक्खाओ लाम्मो:बा सेसेमाड्डिन् यु:आड् काक् सेक्खाओ लाम्मो:लो:सि? हेक्क्याड् खुने?ग आबाडे कुबा:न्हा? थेआड् मेबा:त्तुन्तो, कर खेषुबा पा:न्हा?रक् खिनि? केमेत्ति? हेक्क्याड् ता:न्दि केबो:ड्बा पा:न्हा? केमेत्ति?रो॥ 14 खुने?ग आबा:न्हा? इडगा?लाम् खो:सुआड् खिनि? केमेत्तिल्ले आमिमिदिड् चोगु?रो॥ 15 काक् पानुदिड् पा:ल्ले कुबा:न्हा? इडगा?इन्तो, खेल्ले चोगुल्ले सेसेमाड्डिल्ले इडगा?लाम्मे पा:न्हा? ते?रुआड् खिनि? केमेत्ति?रो फा?आड् पा:त्तुड्बोरो॥"

तुक्खे:न् स:प्पाओ लेड्

16 येसुरे कुहु?साम्बाहा? मेत्तुसि, "सप्फाआड् इडगा? याम्पि केन्नि:सिन्तो, कर याड्सि सप्फाआड्ग याम्मो याम्पि केनि:सि?रो॥"

17 हेक्के:ल्ले कुहु?साम्बाहा? अक्खे मेमेच्छिइ, “आनि? दाइबाल्ले सप्फाआइ इड्गा? याप्पि आगेनि:सिन् कर याइसि सप्फाआइ याम्मो याप्पि केनि:सि?रो ल?रिक् थेमा पा:त्तुबाबे? पानुदिइ पा:ल्लो पे:क्कार पत्ता ल?रिक् थे पा:त्तुबाबे? 18 याइसि सप्फाआइ ल?रिक् खुने? थे पा:त्तुबाबे? आनि? थेआइ कुसिइ आन्नि:त्तुम्मिन्लो”

19 येसुरे कुहु?साम्बाहा?रे कुभा पा:न् से:न्दो:मा निड्वा? मेजोगुआइ वा? ल?रिक् निड्वा? खो:सुआइ खेइहा? मेत्तुसि, “सप्फाआइ इड्गा? याप्पि केनि:सिन्लो, कर याइसि सप्फाआइ याम्मो याप्पि केनि:सि?रो ल?रिक् पा:त्तुइबाओ खिनि? से:न्तोदो:आसिर केबत्तिबि? 20 इड्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, खिनि? केहाबि?, मेरिइ केधक्ति?, कर इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबाहा?ग मेस:ल्लो॥ खिनि? मेरिइ केधक्ति?, कर खिनि? मेरिइ थक्माइग स:प्पाओ लेइलो॥ 21 खेन् येम्मिइग सावा:न्दुइडिल्ले याइघुबा मेन्नुमा?इन् कुइसि:क् पो:इलो॥ कुस्सा:न् सावा:न्दु सुरुआइ काक् सावा:न्दुइडिन् निड्वा? फे:त्तु?रो, थेआइभेले इक्सादिइ खाम्बे:क्मो अडे:क्वाधिक् सावा:न्दुबाओ स:ल्लो॥ 22 खिनि? लागिआइ बा हेक्के पो:इ-आल्लोग मेरिइ केधक्ति?, कर इड्गा? याम्मो खिनि? तुम्से ताआल्ले खिनि? केस:त्ति?रो हेक्क्याइ आत्तिल्लेआइ खिनि? स:प्पान् नाप्पाआइ ते?मा केन्नुक्त्तिन्लो॥ 23 खेन् येन्तो खिनि? थेआइ याप्पि से:न्तोदो:सिन्लो॥ इड्गा? सेक्खाए मेत्तिइ, आमिइडो थे केना:क्तुम्साइ पानुदिइ आम्बारे केबिरी?रो॥ 24 आल्लो थारिक् अक्खेल?रिक् आमिइडो थेआइ मेन्ना:क्के केवयि?रो॥ खिनि? ना:क्तेम्मे? हेक्क्याइ केघो:सुम्माइ केस:त्ति?रो॥

25 आल्लोग इड्गा? पा:म्फेम्पो पा:त्तार वा?आसाइ ता:न्दि केदा:बा येम्मोग अक्खेल?रिक् मेबा:त्तान्तो, कर आम्बारे कुया:म्बेओ कुदो:प्पाए मेत्तिइलो॥ 26 खेन् येम्मो खिनि?ए इड्गा? आमिइडो केना:क्तुम्तो॥ इड्गा? खिनि? लागि पानुदिइ पा:न् ना:क्तुइ पिनिइ फा?आइ मेबा:त्तान्तो॥ 27 इड्गा? निड्वा?फुमाइलाम् त्याइबान् खिनि? नसा:न् केजोगुम् हेक्क्याइ याप्पि मि:म्जि केमेत्तिबाल्ले चोगुल्ले पानुदिइ पा:ल्ले आबाडे खिनि? लुइमा? केदुक्ति?रो॥ 28 इड्गा? निड्वा?फुमाइलाम् इक्सादिइ खाम्बे:क्मो त्याइबारी॥ आल्लोग इड्गा? याम्मो इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् लेरुइडाइ पानुदिइ पा:ल्लो नु:इडा पे:क्कार पत्तारी॥”

29 हेक्क्याइ येसु:न् कुहु?साम्बाहा?रे मेमेत्तु, “आल्लोग खेने? पा:न्फेम्मिन् ओगप् मेन्जो:क्के कुदो:प्पो केबा:ल्ल केबल्लो॥ 30 आल्लो खेने? काक् पा:न्हा? केनि:सु फा?आइ आनिगे कुसिइनि:त्तुम्बारी॥ आत्तिल्लेआइ थेआइ से:न्दो:मा मेबो:इन्ने, थेआइभेले से:न्दो:मानु:ल्ले तगि खेने? केनि:सु?रो॥ बा कन् पा:न्तो खेने? निड्वा?फुमाइलाम् केदयेबा फा?आइ आनिगे नसा:न् चोगुम्बारी॥”

31 येसुरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “ए, खिनि? सेक्खाए आल्लो नसा:न् केजोगुम्बि? 32 कर आल्ल खिनि? काक् से:माआइ आबाडे हिम्हिम् पे:क्मा येम् तार पत्तो॥ हेक्क्याइ खेन् येम्मिइग त्ये चुरेआइ वा?रो॥ आल्ल खिनि? केरेक्ले याप्पि केलेरिआइ केबिगि?रो हेक्केसाइ इड्गा? ए:क् हो:प्पारो, कर इड्गा?नु आम्बाआइ वा?रो॥ 33 इड्गा?ओ खिनि? सनारुइ केघो:सुम्तरो फा?आइ कन् केरेक् पा:न्हा? मेत्तिइडाइ वा?आरो॥ कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्मो यरिक् इनोगेन् तुक्खेहा? केदुमुम्लो॥ कर हाइहाइ ल?रेम्मे?ओ, थेआइभेले इड्गा? कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् ना:न्दुइडाइ वा?आरो॥”

येसुरे तुवा चोगु?

17 येसुरे कन् पा:न्हा? पा:त्तु सुरुआइ साइग्राम्पेदाइ लेप्पाइ ओमयेर तुवा चोगु, “पानुदिइ आम्बे, आल्ल येम् पो:क्खेरो, केस्सा:ल्ले खेने? केमिमिदिइ चोगुर फा?आइ खुने? कुमिमिदिइ चोगे?ओ॥ 2 खेने? केस्सा:न् केबिरुबा मनाहा? मेन्नुप्पनाबा हिइमन् पिरुसिर फा?आइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा काक् मेन्नुम्प सुवाइ सन्दाइ खुने? युक् केबिरुआइ केवा?रो॥ 3 खेइहा?रे सेक्खागेन् निड्वा?फुमाइडिन् खेने?रक् फा?आइ कुसिइ मेनि:त्तुर हेक्क्याइ खेने? केबाइघुबा येसु ख्रिस्तेनकुसिइ मेनि:त्तुर बा खेने मेन्नुप्पनाबा हिइमन्तो॥ 4 खेने? चो:क्मा केबाइघाइबा काक् पा:न्हा? चोगुइसुरुइ, हेक्क्याइ इड्गा? इक्सादिइ खाम्बे:क्मो केमिमिदिइ

चोगुइडाइ वा?आरो॥ 5 पानुदिइ आम्बे, इक्सादिइ खाम्बे:क्माल्ले तोलिइसोमु पो:इमानु:ल्ले तगिआइधो खेने?नु वयाइडिल्ले इड्गा? कत्तुइबा मिमिदिइडिल्ले खेने? केदगि आमिइसो इड्धा:इ चोगे?ओ॥

येसुरे कुहु?साम्बाहा?रे लागि तुवा चोगु?

6 कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्मोलाम् इड्गा? केबिराइबा मनाहा? खेने? केया:म्बेओ मेत्तुइसिइडाइ वा?आरो॥ खेइहा?ग सदादिइ खेने?इन्ने मेवये॥ खेन् केबिराइबा मनाहा?रे खेने? केबा:न्जाक्केन् मेइ:त्तु मेना:त्तुआइ मेवा?रो॥ 7 आल्ल खेइहा?रे इड्गा? केबिराइबा काक् पा:न्हा? खेने?लाम्बाए त्येबा फा?आइ मेनि:सुआइ मेवा?रो॥ 8 खेने? केबिराइबा काक् पा:न्हा? खेइहा? पिरुइसिइडाइ मेवा? हेक्क्याइ खेइहा?रेआइ मेदा:क्तुआइ मेवा?रो॥ खेइहा?रे इड्गा? खेने?लाम् त्याइबा फा?आइ सेक्खाए मेनि:सुआइ मेवा? हेक्क्याइ इड्गा? केबाइघाइबान् नसा:न् मेजोगुआइ मेवा?रो॥

9 खेइहा?रे लागि इड्गा? तुवा चो:क्का, कर इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा केरेक् मनाहा?रे लागिग मेजो:क्कान्तो॥ खेने? केबिराइबाहा?रे खुनि? लागिरक् तुवा चो:क्का, थेआइभेले खेइहा?ग केमनासिरो॥ 10 इड्गा? कत्तुइसिइबा काक् मनाहा?ग खेने?इच्छिरो हेक्क्याइ खेने? केगत्तुसिबा मनाहा?ग इड्गा?इच्छिरो॥ खेइहा?ओ आमिमिदिइ पो:क्खेआइ वा?रो॥

11 आल्ल कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्मोलाम् खेने?ओ थो थाइडार पत्तारी॥ इड्गा? इक्सादिइ खाम्बे:क्मो मेवा?आन्, कर खेइहा?ग कम्पोए मेवा?रो॥ हेक्के:ल्ले सेसे पानुदिइ आम्बे, खेइहा?ग केबिराइबा मुक्साप्पो केमिइडो कम्ब्राइ मेत्तेसे?ओ॥ हेक्केल?रिक् आच्छि? थिक् आवा?सिबा कुइसि:क्के खेइहा?आइ थिक्हुप् मेबो:इलरो॥ 12 इड्गा? कम्पो वयाइल थारिक् खेन् मिडिल्लेन् मुक्साप्पो काक् कम्ब्राइ मेत्तुइसिइलो॥ खेन् मेक्मा केबो:इबान्नाइ थो वे? आत्तिन्नाइ मेमा:सुइडिन्, कर काक् ताइसे:प्तुइसिइलो॥ खेइग सामयोसाप्पा:न् केल् फा?आइ हेक्के पो:क्खेबारी॥ 13 आल्ल इड्गा? खेने?ओ थाइडार पत्तारी॥ इड्गा? कत्तुइबा आयाम्ना:म्मिन् खेइहा?रेआइ मेघो:सुर फा?आइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मो वा?आल्ले कन् पा:न्हा? पा:त्तुइडाइ वा?आरो॥ 14 खेइहा? पेलिगेन् केबा:न्जाक्का? पिरुइसिइडाइ मेवा?रो॥ इड्गा? कुइसि:क्के खेइहा?आइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा मे:न्चिबाल्ले चोगुल्ले इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबाहा?रे खेइहा? मेजि:त्तुसिरो॥ 15 खेइहा? इक्सादिइ खाम्बे:क्मोलाम् ते?रेसे? फा?आइ पेलिगेन् तुवा मेजो:क्कान्, कर कु?इगेभे?बा माफेन्साम्मोलाम् खेइहा? ताइसे:प्तेसे?ओ॥ 16 इड्गा? कुइसि:क् खेइहा?आइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा मे:न्चिरो॥ 17 खेइहा? सेक्खा:ल्ले सेसे साइसाइ चोगेसे?ओ॥ खेने? पेलिगेन् केबा:न्जाक्केइग सेक्खारो॥ 18 इक्सादिइ खाम्बे:क्मो इड्गा? केबाइघाइबा कुइसि:क्के इड्गा?आइ खेइहा? इक्सादिइ खाम्बे:क्मो पाइघुइसिइलो॥ 19 खेइहा? सेक्खाए सेसे साइसाइ मेबो:इल फा?आइ इड्गा? खेइहा?रे खुनि? लागि सेसे साइसाइ चो:क्विइडारो॥ 20 इड्गा?ग खेइहा?रे खुनि? लागिरक् मे:न्, कर खेइहा?रे इड्भन् मेजोगुबालाम् इड्गा?ओ नसा:न् केजो:क्पाहा?रे खुनि? लागिआइ तुवा चो:क्कारो॥ 21 पानुदिइ आम्बे, खेइहा? काक् थिक्हुप् मेबो:इल फा?आइ तुवा चो:क्कारो॥ इड्गा? खेने?ओ हेक्क्याइ खेने? इड्गा?ओ केवा?बा कुइसि:क् खेइहा?आइ आच्छि?ओ मेवा?ररो॥ हेक्क्याइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा मनाहा?रे इड्गा? केबाइघाइबा फा?आइ नसा:न् मेजोगुररो॥ 22 आच्छि? कुइसि:क् खेइहा? थिक्हुप् मेबो:इल फा?आइ खेने? केबिराइबा मिमिदिइडिन् खेइहा?

पिरुइसिइडाइ वा?आरो॥ 23 इड्गा? खेइहा?नु थिक्हुप् वा?आबा कुइसि:क् हेक्क्याइ खेने? इड्गा?नु थिक्हुप् केवा?बा कुइसि:क् खेइहा? कुजेक् थिक्हुप्पो मेदारो॥ हेक्क्याइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा मनाहा?रे इड्गा? केबाइघाइबा नु लुइमा? केदुक्ताइबा कुइसि:क्के खेइहा? लुइमा? केदुक्त्तुसिबान् कुसिइ मेनि:त्तुररो॥

24 पानुदिइ आम्बे, इड्गा? केबिराइबाहा? इड्गा?नुए सोरिक् मेवा?र केल्?बा निड्वा? चोगुइलो॥ हेक्केल?रिक् खेइहा?रे इड्गा? केबिराइबा

मिमिदिङ्ङिन् मेनिःसुरो॥ खेने? इक्सादिङ् खाम्बेःकमाल्ले नावागेन् चडःत् नेमानुःल्ले तगिए इङ्गा? लुङ्मा? केदुक्ताङ्बाल्ले चोगुल्ले खेन् मिमिदिङ्ङिन् केबिराङ्गलो॥ 25 साम्पोनिबा आम्बे, इक्सादिङ् खाम्बेःकमोबा मनाहा?रे खेने? कुसिङ् केमेन्निःत्लेन्हाङ् इङ्गा? कुसिङ् निःत्ले? हेक्क्याङ् इङ्गा? केबाङ्घाङ्बा पाःन्निन् कङ्हा?रे कुसिङ् मेनिःत्तुरो॥ 26 इङ्गा? लुङ्मा? केदुक्ताङ्बा लुङ्मा? तुक्मेन्खुनि?नुआङ्वा?रे हेक्क्याङ् इङ्गा?आङ् खेङ्हा?ओ वा?आर फा?आङ् खेने? केयाःम्बेओ कङ्हा? मेत्तुसिङ्ङाङ् वा?आ हेक्क्याङ् आल्लसाङ् याम्मो मेत्तुसिङ्ङलो॥”

येसुःन् मेदेम्सु?

मत्ति २६.४७-५६, मर्कुस १४.४३-५०, लुका २२.४७-५३

18 येसुरे अक्खेल?रिक् तुवा चोगु सुरुआङ् कुहु?साम्बाहा?नु किद्रोन मेप्पनाबा हङ्हङ्वाःल्ले नाधाःम्बे पेरो॥ खेप्पो जैतुन सिङ्गला थिक् नैस्से हेक्क्याङ् खेङ्हा? खेप्पो मेलाःसे॥ 2 खुने? इङ्गलेक् केमेप्पा यहुदाःल्लेआङ् खेन् तेन्निन् निःसुआङ् वये, थेआङ्भेल्ले येसुरे कुहु?साम्बाहा? यरिक्लेङ् खेप्पो तुमुसिआङ् वयेरो॥ 3 खेल्ले चोगुल्ले यहुदाःल्ले कुभा रोमि थक्खुबाहा? हेक्क्याङ् तुम्निङ्वा?फुसाम्बाहा? नु फरिसिहा?रे मेबाङ्घुसिबा माङ्हिम् केगोःबा तिलिङ्गाहा? खेन् जैतुन सिङ्गलाओ लाम्लोसुसिआङ् तारुसिरो॥ खेङ्हा?रे तियालो, सेमि नु फेजुम् फेयाहा? मेगत्तुरो॥

4 येसुरे आल्ल खुने?नु थे पोःङ् केल?बान् काक् निःसुआङ् खुने? तगि पेआङ् खेङ्हा? सेःन्दोसुसि, “खिनि? हाःत् केगोःत्तुम्बाबे?”

5 खेङ्हा?रे नोग्प मेबिरु, “नासरतत्ता येसुःन्॥”

येसुरे खेङ्हा? मेत्तुसि, “खेङ्गा इङ्गा?एरो॥” खेन् येम्पो खुने? इङ्गलेक् केमेप्पा यहुदाःन्नाङ् खेङ्हा?नु सोरिक् येबेरो॥ 6 येसुरे खेङ्हा? “खेङ्गा इङ्गा?एरो” मेत्तुसिल्ले खेङ्हा? एगाङ् मेजत्छिङ्गल लेराङ्काक्पेत् खाम्मो मेलेक्खेरो॥

7 याम्मो येसुरे खेङ्हा? सेःन्दोसुसि, “खिनि? हाःत् केगोःत्तुम्बाबे?” खेङ्हा?रे नोग्प मेबिरु, “नासरतत्ता येसुःन्लो॥”

8 येसुरे नोग्प पिरुसि, “इङ्गा?आरो फा?आङ् मेत्तिङ्गलो॥ खिनि? केगोःत्तुम्बा मनाःङ्गा इङ्गा?ने फा?ग्र कङ्हा?ग पेःकमा पाङ्घेम्सिमे?ओ॥”

9 केबिराङ्बाहा?ओ थिक्काङ् मेमाःसुङ्ङिल्लो ल?रिक् येसुरे आबाङ्गे पाःत्तुबा पाःन्निन् केल्ल फा?आङ् कन् अक्खे पोःक्खेबरो॥

10 हेक्क्याङ् सिमोन पत्रुसरे ताभेःन् तरप्प फिःक्खुआङ् मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुसेवारोबा माल्खस मेप्पनाबाल्ले कुजुप्साङ् लेप्पाङ्बा कुनेक्खो?बान् पेत्तु थाःसुरो॥

11 येसुरे पत्रुसेन् मेत्तु, “केदाभेःन् फेसिःप्पो याक्ते?! पानुदिङ् आम्वारे इङ्गा? पिआबा इनोगेन् तुक्खेवा खोर्योआलाम् थुङ्ङल्ल ए पोःङ्॥” †

येसुःन् हन्नासरो मेदे?रु?

मत्ति २६.५७, मर्कुस १४.५३, लुका २२.५४

12 हेक्केल?रिक् थक्खुम्बा नु थक्खुबाहा?रे हेक्क्याङ् माङ्हिम्मोबा तिलिङ्गाहा?रे येसुःन् मेदेम्सुआङ् इमेघेःक्खु, 13 हेक्क्याङ् खेन् तङ्बेबा मानिङ्वा?फुसाम्बा कैयाफासरे कुन्नोःप्पा हन्नासरे कुहिम्मो मेदे?रुरो॥ ††14 बा कन् कैयाफासरेए काक् मनाहा?रे खुनि? लेक्का थिक् मनाःन् सिःमाए नुःबा पोःङ् ल?रिक् यहुदिहा? मेत्तुसिआङ् वयेरो॥

पत्रुसरे येसुःन् ना?रु?

मत्ति २६.६९-७०, मर्कुस १४.६६-६८, लुका २२.५५-५७

15 सिमोन पत्रुस नु वे? कुहु?साम्बाधिव्ले येसुःन् तिम्देत्तुरो॥ खेन् वे? हु?साम्बाल्ले मानिङ्वा?फुसाम्बान् कुसिङ् निःत्तुआङ् वयेबाल्ले चोगुल्ले येसुःन् तिम्दुर मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले कुलक्खुम्पो थारिक् केरे॥ 16 कर पत्रुसरे लाःक्कात् खुने? हाङ्घुर येबे॥ खेन् मानिङ्वा?फुसाम्बान् कुसिङ् केनिःप्पा हु?साम्बान् सिगाङ्गलाम् नुःक्खे फेरेआङ् लाम्धेःप् केगोःमा सेवारोमान् मेत्तुआङ् पत्रुसेन् सिगाङ् ते?रुरो॥

17 खेन् सेवारोमाल्ले पत्रुसेन् मेत्तु, “खेने?आङ् खेन् मनाःल्ले कुहु?साम्बाहा?ओ थिक् मेःन्नेबि?”

पत्रुसरे नोग्प पिरु, “इङ्गा? मेःन्ना?रो॥”

18 सा?रिक् चुङ्जिःक्तेबाल्ले चोगुल्ले सेवारोबाहा? नु माङ्हिम् केगोःबा तिलिङ्गाहा?रे मि मेदुत्तुआङ् खिरि मिजा?नु मेयेबेरो॥ पत्रुसेन्नाङ् खुनि? पेसाङ् मिजा?नु येबेरो॥

मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले येसुःन् सेःन्दोसु?

मत्ति २६.५९-६६, मर्कुस १४.५५-६४, लुका २२.६६-७१

19 आल्ल हिम्सिगाङ् मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले येसुःन् खुने? कुहु?साम्बाहा? नु कुनिसाम्लिल्ले कुयाःम्बेओ सेःन्दोसुर यागे॥

20 येसुरे नोग्प पिरु, “इङ्गा?ग काक्ले मेघेप्पुरए पाःराङ्गो, इङ्गा?ग काक् यहुदिहा? मेजुम्बा यहुदि चुम्तुङ्हिम्मो नु माङ्हिम्मो मनाहा? सदादिङ् हु?रुङ्गसिङ्गल वा?रो॥ इङ्गा? स्वाःत्ताङ् थेआङ् मेम्बाःप्पेन्लो॥ 21 हेक्केःल्ले थेआङ् अक्खेल?रिक् याप्पि सेःन्नेदोःसिबे? इङ्गा? पाःत्तुङ्गा केघेम्बाहा?ए सेःन्दोःसेम्सिमे?ओ थेआङ्भेल्ले खेङ्हा?रे इङ्गा? पाःत्तुङ्गा पाःन्हा? सेक्खाए मेघेप्सुआङ् मेवा?रो॥”

22 येसुरे हेक्के पाःत्तुल्ले खेप्पो निःत्ताङ् केयेप्पा सुहाङ्गुक्पाधिव्ले येसुरे कुनेदेङ्गबान् लेक्खुआङ् मेत्तु, “अक्खेल?रिक् मानिङ्वा?फुसाम्बान् मुरा केदोःबि?”

23 येसुरे नोग्प पिरु, “इङ्गा? पाःन् फेःन्दुङ्गे फा?ग्र पाःत्ते?॥ कर इङ्गा? सेक्खा पाःन् पाःत्तुङ्गाङ् वा?आने फा?ग्र थेआङ् केहिप्पाबाबे?”

24 हेक्क्याङ् हन्नासरे येसुःन् इमेघेःक्खुबान् मेम्भाःङ्गे मानिङ्वा?फुसाम्बा कैयाफासरो पाङ्घुदेःसुरो॥

पत्रुसरे येसुःन् याम्मो ना?रु?

मत्ति २६.७१-७५, मर्कुस १४.६९-७२, लुका २२.५८-६२

25 सिमोन पत्रुसेन् मिजा?नु येबेल्ले कुभा?रे सेःन्नेदोसु, “खेने?आङ् खेल्ले कुहु?साम्बाहा?ओ थिक् मेःन्नेबि?”

पत्रुसरे खेन् पाःन्निन् ना?रुर मेत्तु, “इङ्गा? मेःन्ना?रो॥” 26 पत्रुसरे नेक्खो?बान् पेत्तु थाःसुबा मनाःल्ले कुगा?इ मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले वे?स्मा कुसेवारोबाधिव्ले खेप्पो येबे॥ खेल्ले पत्रुसेन् मेत्तु, “खेने? जैतुन सिङ्गलाओ येसुःन् केवयेबा निःनेबा मेःम्बि?” 27 पत्रुसरे याम्मो मेःन्लो ल?रिक् पाःत्तुल्ले बा खेन् येम्पोए इङ्गा काःसेरो॥

येसुःन् सुहाङ्गुम्बा पिलातसरे कुदगि मेयेप्सु?

मत्ति २७.१-२, ११-१४, मर्कुस १५.१-५, लुका २३.१-५, १३-२५

28 यहुदि लाम्लोःबाहा?रे येसुःन् तानाम्सा कैयाफासरे कुहिम्मोलाम् रोमि सुहाङ्गुम्बाल्ले कुहाङ्हिम्मो मेदे?रु॥ कर साम्पोथिम् कुङ्गिःक् आसुत्थो आबोःङ्गाङ् यहुदि चोःक्युम्भो तङ्गनाम्बा चा चामा खोःमेदेत्लेन् फा?आङ् खेङ्हा? हिम् सिगाङ् मेन्नाःसेन्लो॥ †29 हेक्केःल्ले सुहाङ्गुम्बा पिलातसरे लाःक्कात् लःन्देआङ् मेत्तुसि, “कन् मनाःल्ले कुदक्लेङ्गाओ थे आप्तिक् केदाःरुम्माङ् केवयि?बे?”

‡ यहुदिहा? थिम्मेन्दङ् सुवाङ्हा?रे खुनि? हिम् सिगाङ् लाःप्पा मेन्नुःम्बाबा थिम् वयेरो॥ मेलाःस्सेल्ले आसुत्थो मेबोःङ्गा नु तङ्गनाम् चो चामा मेङ्घोःसुन्ना वये॥

† येसुरे पाःत्तुबा पाःन्निन् फा?इङ्गा पानुदिङ् कुम्बा निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुनिङ्वा? कुङ्गिःक् खुने? तुक्खे चामा यारिप् वये॥ †† साम्पोथिम् कुङ्गिःक् मानिङ्वा?फुसाम्बाल्ले मेन्निःए थारिक् सेवा चोगु, कर रोमि हाङ्गुक्पाल्ले यरिक् लेङ् लेक्खु॥ नाजिरि तङ्गे ६ ओ रोमि हाङ्गुक्पाल्ले मानिङ्वा?फुसाम्बा पोःङ्से हन्नासेन् मेसेगु, हेक्क्याङ् नाजिरि तङ्गे १५ ओ कुम्बाङ्गि? कैयाफासेन् मेसेगु॥ कर मेन्निःए थारिक् हन्नासरे यरिक् मनाहा? खुने? लेप्पाङ् हिःसुसि॥

30 खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “कन् मनाःल्ले याःम्बक् मेम्भेःन्ने वयेल्लेग खेने?ओ मेदारुम्बेन् मेन्॥”

31 हेक्केःल्ले पिलातसरे खेइहा? मेत्तुसि, “कन् मनाःन् ते?रेम्मे?आइ खिनि? साम्योथिम् कुइसिःक् खासेन् लोःन्देम्मे?॥”

हेक्केःल्ले यहुदि लाम्लोःबाहा?रे खुने? मेमेत्तु, “आनिगेग आत्तिन् मनाःन्नाइ सिःमेल्लेन् खुम्दिइ पिमा युक् मेगत्तुम्बेन्लो॥” 32 कइग येसुरे खुने? आक्तइबा सिःमेल्ले सिः ल?रिक् पाःत्तुबा पाःन्निन् केल्ल † फा?आइ अक्खे पोःक्खेबारी॥

33 पिलातसेन् याम्मो हाइहिम् सिगाइ लाःसेआइ येसुःन् उःत्तुआइ सेःन्दोसु, “सेक्खा खेने? यहुदि हाइनेबि?”

34 येसुरे नोगप् पिरु, “खेने? कन् पाःन्निन् आबाडे केनिइवा?इल्ले केबाःत्तुबाबि, इ वे? मनाहा?रे इइगा? आयाःम्बेओ केम्मेत्तेबाबि?”

35 पिलातसरे नोगप् पिरु, “इइगा? यहुदिआबि? आबाडे केयाप्पिहा? नु तुम्निइवा?फुसाम्बाहा?रे खेने? हुक्मेसुप्ताइडाइ वा?॥ खेने? थे याःम्बक् केभेःन्दु?”

36 येसुरे मेत्तु, “इइगा? आहाइजुम्मिइग कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा मेःन्लो॥ कप्पोबा वयेल्लेग इइगा? आसेवारीबाहा?रे इइगा? याम्पि तेम्मा मेइघोःआन्ल फा?आइ यहुदिहा?नु थइ मेजोगुबामेन्, कर आहाइजुम्मिन् कप्पोबा मेःन्लो॥”

37 पिलातसरे मेत्तु, “हेक्केने फा?ग्र खेने? हाइनेबि?”

येसुरे नोगप् पिरु, “इइगा? हाइआ फा?आइ खेने?ए केबाःत्तु?रो॥ कन्इक्सादिइ खाम्बेःक्मो सेक्खाःल्लेन् तोःन्दि पिसे इइगा? सावाःच्छिडाइबारी॥ सेक्खाओ केबप्पाहा?रे इइगा? आबाःन्निन् मेघेप्सु?रो॥”

38 पिलातसरे सेःन्दोसु, “सेक्खाःइग थेमाःन्वे?” खेल्ले हेक्के पाःत्तु लःक्कात् लःन्देआइ यहुदिहा? अक्खे मेत्तुसि, “कन् मनाःल्ले कुदक्लेइवाओ थेआइ आप्तिक् मेइघोःबान्लो॥ 39 कर यहुदि चोःक्युम्भो तइनाम्मो खिनि? लागि पुइलाहिम्मो साक्पा केधाःबाधिक लेरुइ पिनिइबा थिम् केगत्तुम्, हेक्केःल्ले यहुदि हाइडिन् लेरुइ पिनिइबि?”

40 खेइहा?रे मेअःक्तेर मेमेत्तु, “मेःन्! खेन् मेःन्! बरब्बासेन लेरे आबिरे?!” (आल्ल बरब्बासेइग हाइबिप्युइबा वयेरो॥)

येसुःन् सिःमेल्ले खुम्दिइ मेबिरु?

मत्ति २७.१५-३१, मर्कुस १५.६-२०, लुका २३.१३-२५

19 हेक्क्याइ पिलातसरे येसुःन् सा?रिक् तेःम्भुक् याक्पाइघुसिरो॥

2 थक्सुबाहा?रे तिइयेःक्लेन् तिचः मेभयुआइ येसुःन् मेघुःक्तु॥

हेक्क्याइ खेइहा?रे खुने? परान्ला हाइतेःत्तिन् मेजाक्तुर 3 कुदगि मेबेआइ एल्लेइ यहुदि हाइडे, तियाहा! ल?रिक् मेमेत्तुर कुनेदेइबान् मेलेक्खु मेबिरु॥

4 पिलातसेन् याम्मो लाःक्कात् लःन्देआइ यहुदिहा? मेत्तुसि, “कन् मनाओ इइगा? थेआइ आप्तिक् मेइघोःबान्ला पाःन्निन् खिनि? कुसिइ केनिःत्तुम्ल फा?आइ इइगा? लाःक्कात् लःत्तुइल पत्तारो॥” 5 हेक्क्याइ तिइयेःक् तिचःन् मेघुःक्तुबा नु परान्ला हाइतेःत्तिन् मेजाक्तुबा येसुःन् लाःक्कात् मेलःत्तुरो॥ हेक्क्याइ पिलातसरे मेत्तुसि, “खा, कन् मनाःन् ओमेत्तेम्मे?!”

6 तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? नु माइहिम् केगोःबा तिलिइगाहा?रे खुने? मेनिःसुनामेःन्ने “सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ खेन् फोःन्दे?ओ, सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ खेन् फोःन्दे?ओ” ल?रिक् अःक्मा मेहेःक्तेरो॥

हेक्केःल्ले पिलातसरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि?ए कन् मनाःन् ते?रेम्मे?आइ सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ फोःन्देम्मे?ओ, कर इइगा?ग खेल्ले कुदक्लेइवाओ थेआइ आप्तिक् मेइघोःबान्लो॥”

7 कर खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “आनिगे कत्तुम्बेबा साम्योथिम् कुइसिःक्मा खेन् सिःमाए पोःइलो, थेआइभेल्ले खेल्ले आबाडे निइवा?फुसाःआ फा?आइ मेत्तिइडाइ वा?रो॥”

8 पिलातसरे खेन् पाःन्निन् खेप्सुआइ आल्लसाइ सा?रिक् किःसेरो॥

9 खुने? याम्मो हाइहिम् सिगाइ लाःसेआइ येसुःन् सेःन्दोसु, “खेने? आत्तोलाम् केदयेबाबे?” कर येसुरे थेआइ नोगप् मेबिरुन्लो॥ 10 पिलातसरे येसुःन् मेत्तु, “इइगा?नु थेआइ केम्बाःत्तेम्बा? खेने? सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ फोःम्मा नु लेप्पादेःमा युक् कत्तुइबान् कुसिइ केनिःत्तुम्बि?”

11 येसुरे नोगप् पिरु, “निइवा?फुमाइडिल्ले खेने? केम्बिरेन्निल्लेग इइगा? सम्दाइ युक् केइगत्तुन्बारी॥ कर इइगा? खेने?ओ याम्पि हुक् केसुप्पाल्ले कन्नुःल्लेआइ यम्बा लायोरेन् आप्तिक् खोःसु?रो॥”

12 हेक्केःल्लेग पिलातसरे येसुःन् लेप्पादेःमा निइवा? चोगु, कर यहुदिहा?रे चक्मेल्ल?ए अक्खे मेबाःत्तुर मेअःक्तेरो, “कन् मनाःन् केलेरु केदेःसुने फा?ग्र खेने?ग सिजरले †† कुन्देःइबा केम्बोःइनेन्लो॥ आत्तिल्ले आबाडे हाइ पोःइमा निइवा? चोगु? खेन् सिजरले कुदक्लेइवाओ पोःक्लो॥”

13 पिलातसरे खेन् खेप्सुआइ येसुःन् लाःक्कात् लःत्तु, हेक्क्याइरुखुने? लुइ फेःमनाबा खासेन् युक्नाओ युइसिइलो॥ (खेन् तेन्निन् हिब्रु पाःन्नो गम्बथा मेमेत्तुरो॥) 14 हेक्क्याइ कइग यहुदि चोःक्युम्भो तइनाम्मिल्ले थिक् येन् तगि लेन्दिक् पोःक्खेर पत्छे॥

पिलातसरे खेइहा? मेत्तुसि, “खिनि? हाइडिन् कप्पो वा?रो॥”

15 हेक्केःल्ले यहुदिहा? सा?रिक् मेअःक्तेर मेमेत्तु, “खेन् ते?रे?आइ सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ फोःन्दे?!”

हेक्केःल्ले पिलातसरे सेःन्दोसुसि, “खिनि? हाइडिन् सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ फोःन्दुइबाबि?”

तुम्निइवा?फुसाम्बाहा?रे नोगप् मेबिरु, “आनिगे हाइडिङ्ग सिजरैन्लक्लो॥” 16 हेक्केःल्ले पिलातसरे येसुःन् सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ मेभोःन्दुर फा?आइ हुक्सुप्सुसिरो॥

येसुःन् सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ मेभोःन्दु?

मत्ति २७.३२-४४, मर्कुस १५.२१-३२, लुका २३.२६-४३

खेल्ले चोगुल्ले थक्सुबाहा?रे येसुःन् खेप्पोलाम् मेदे?रु॥ 17 खेइहा?रे येसुःन् कुसिलाम्साक्मा सिइडिन् मेगुःत्तुआइ मिक्खोःक्पा कोःक्माओ मेदे?रु॥ (खेन् कोःक्मान् हिब्रु पाःन्नो गलगथा मेमेत्तुरो॥) 18 खेप्पो येसुःन् सिलाम्साक्मा सिइडो मेभोःन्दु॥ खुने? कुजुप्साइ नु कुभेन्छाइबा सिलाम्साक्मा सिइहा? सम्दाइ नेप्फु मनाहा?आइ मेभोःन्दुसिरो॥

19 पिलातसरे नासरतबा येसु यहुदि हाइ ल?रिक् केबप्पा आप्तिक् सक्किन् साप्तुआइ सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ फम्मा पाइघुसिरो॥ 20 खेन् यरिक् यहुदिहा?रे मेनिःरु, थेआइभेल्ले खेन् तेन्निन् येक्क्यक्किल्ले कुबेसाइडे नेस्से हेक्क्याइ खेइग हिब्रु, ल्यातिन् नु ग्रीक पाःन्दाइडो साप्तेआइ पत्छे॥ 21 यहुदिहा?रे खुनि? तुम्निइवा?फुसाम्बाहा?रे पिलातसेन् अक्खे मेमेत्तुर मेअत्तुरो, “खेन् यहुदिहा?रे खुनि? हाइ ल?रिक् मेसाप्तेन्ने?ओ, कर कन् मनाःल्ले यहुदिहा?रे खुनि? हाइआ ल?रिक् पाःत्तुरो ल?रिक् साप्ते?ओ॥”

22 कर पिलातसरे खेइहा? मेत्तुसि, “इइगा? च्या साप्तुइ, खेन् साप्तुइ साप्तुइ॥”

23 थक्सुबाहा?रे येसुःन् मेभोःन्दु मेसुरुआइ खुने? कुदेःत्ता? लिसि लक्को मेहाःत्तिइलो॥ कर कुलगेःत्तिन् † कुदुम्बे मेःन्नेबा सर्थक् फःमनाबा चोगे, 24 खेल्ले चोगुल्ले खेइहा? अक्खे मेमेत्तिइ, “कइग आनि? थेःक्खुम् मेःन्लो, कर त?याःन्सोःनकेःसुम्लो॥ आत्तिल्ले कुलक्को थाः, हारा? खेल्लेए खेन् ते?रुनिरो॥” कन् पाःन्निङ्ग साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् खेइहा?रे इइगा? आजाइहा? मेहाःत्तिइलो, हेक्क्याइ आदेःत्तिन् त?यानःन्सोःन् मेगेसु?रो ल?रिक् साप्तेआइ केबप्पेनेकेबारी॥ हेक्केल?रिक् थक्सुबाहा?रेआइ बा हेक्केए मेजोगुरो॥

† येसुरे ३.१४ नु १२.३२-३४ ओ माइनिइवा?पाःन् पाःत्तुबा कुइसिःक् खुने? सिलाम्साक्मा सिइडो कुलाइ कुहुक्हा?ओ फेन्तिइडिल्ले मेघेप्सुआइ मेभोःन्दु मेसेरु॥ यहुदि साम्योथिम्मा सिःमेल्ले खुम्दिइडिन् लुइडिल्ले लेप्पाआइ सेप्पा वये, कर रोमि थिम्मा सिःमेल्ले खुम्दिइडिन् सिलाम्साक्मा सिइडो फोःमा सेप्पा वये॥

†† रोमि सुहाइयुक्पाओ काक्नुःल्ले यम्बा मनाःन् सुहाइ (पयम्हाइ) वये॥ खुने? सिजर मेमेत्तु॥ ‡ निइवा?फुसाम्लो सुम् २२.१८

25 येसुःन् सिलाम्साक्मा सिङ्गो मेभोःन्दुबाल्ले कुबेसाङ् कुम्मा, कुन्छुमा?, क्लोपासरे कुमेःत् मरियम, हेक्क्याङ् मरियम मगदलिनिसि मेयेबेरो॥ 26 येसुरे कुम्मा हेक्क्याङ् लुङ्गुमा? तुक्तुबा कुहु?साम्बान्नाङ् खेप्पो निःताङ् येबेच्छिबा निःसुसिल्ले कुम्मा मेत्तु, “खुने?ग केस्साःरो॥” 27 हेक्क्याङ् खेन् हु?साम्बान् मेत्तु, “खुने?ग थामेन्दिङ्केम्मरो॥” खेन् येम्माङ्धोग खेन् हु?साम्बाल्ले मरियमिन् कुहिम्मो ते?रुरो॥

येसुरे कुसिःमेन्

मत्ति २७.४५-५६, मर्कुस १५.३३-४१, लुका २३.४४-४९

28 याङ्सि येसुरे काक् पाःन्हा? पोःक्खे चुरेबा निःसुआङ् साम्योसाप्लाओ साप्लेबान् केल्ल फा?आङ् पाःत्तु, “इङ्गा? आवामिःसेरो॥” †29 खेप्पो केसुःप्पा चेल्लेक्से? थिः †† केयाक्पा पन्थामाधिक् युडे॥ हेक्केःल्ले थक्सुबाहा?रे खिगाक्माःन् चेल्लेक्से? थिओ मेनिःप्सुआङ् हिस्प सिङ्गडिल्ले कुबोराःक्को मेभत्तु हेक्क्याङ् येसुरे कुमुराओ खेन् मेधुत्तु मेबिरुरो॥ 30 येसुरे खेन् पिःत्तुआङ् पाःत्तु, “आल्ल चुरेरो॥” हेक्के पाःत्तु कुधेगेःक्पेत्तुर्धु? थाःसु हेक्क्याङ् कुसक्मान्लेरुदेःसुआङ्स्येरो॥

31 कङ्ग तङ्गबा केरेक्नुःल्ले सेसेबा हेक्क्याङ् यम्बा नाःम्सिङ्गयेन्निन्नुःल्ले थिक् येन् तगि वयेरो॥ यहुदिहा?रे नाःम्सिङ्गयेन्नु सिलाम्साक्मा सिङ्गसम्दाङ् † चेहा? मेबप्पा खुनि? सिरा? मेधाङ्गिन्बाल्ले चोगुल्ले हारा मेसिःर फा?आङ् खुनि? लाङ्हा? मेएक्खुआङ् मेधाःसुसिर फा?आङ् पिलातसेन् पेलि मेभाक्तुरो॥ 32 खेल्ले चोगुल्ले थक्सुबाहा? मेबेआङ् येसुःन्नु मेभोःन्दुसिबा मनाहा?रे खुच्छि? लाङ्हा? मेएक्खुरो॥ 33 कर खेङ्हा? येसुरो मेभेरेल्ले येसुःङ्ग तगिए स्येबा मेनिःसुआङ् खुने? कुलाङ्हा? मेन्एक्खुन्तो॥ 34 हेक्केसाङ् थिक् थक्सुबाल्ले येसुरे कुलेम्भेःप्पो लाःक्किल्ले थुबुल्ले खिमो खेप्पोलाम् माक्खि? नु च्वाःत् लःन्देरो॥ 35 खिनि?आङ् नसाःन् केजोगुम्ल फा?आङ् खेन् पोःक्खेबा पाःन् केनिःबाल्ले कन् पाःन्हा? पाःत्तुबरो॥ हेक्क्याङ् खुने? पाःत्तुबा पाःन्हा?ग सेक्खाएरो॥ 36 “खुने? कुयेःप्पाहा? लत्थिक्काङ् मेएक्केन्तो॥” †† ल?रिक् साप्लेआङ् पप्पा साम्योसाप्लाःन् केल्ल फा?आङ् अक्खे पोःक्खेबरो, 37 हेक्क्याङ् वे? तेन्नु साम्योसाप्लाओ अक्खेआङ् साप्लेआङ् पल्लो, “केधुप्पाहा?रे आबाडे मेधुबुबान् ओमेमेत्तुरो॥” ††

येसुःन् इप्पुङ्गो मेजिक्खु?

मत्ति २७.५७-६१, मर्कुस १५.४२-४७, लुका २३.५०-५६

38 खेन् एगाङ् आरिमाथिया पाङ्जुम्बा युसुफेन् पिलातसरो पेआङ् येसुरे कुधक्किन् नाःक्त्तु॥ खुने? यहुदिहा? किरुसिबाल्ले चोगुल्ले स्वाःताङ् येसुरे कुहु?साम्बा पोःक्खेआङ् वयेरो॥ पिलातसरे इङ्गदत् पिरुआङ् खेल्ले येसुरे कुधक्किन् थाःसुआङ् ते?रु॥ 39 तगि सेन्दिक् येसुरे कुदुम्से केदाःबा निकोदेमसरे युसुफेन् तेःङ् मेत्तुआङ् वये॥ निकोदेमसरे मुरं नु खाम्दोलि फःम्ननाबा कुनाम्पेनु?बा सुम्सुम् (३३) किलो मारुक्किन् तारुआङ् वयेरो॥ 40 खेङ्हा?रे येसुरे कुधक्किन् ते?रेत्तुआङ् यहुदि चे लुप्पा थिम् कुडिसिःक् मारुक्किन् हुःतेत्तुआङ् नुःबा चेदेःत्तिल्ले कित्तेत्तुरो॥ 41 आल्ल येसुःन् सिलाम्साक्मा सिङ्गो मेभोःन्दुबा तेन्नु फुङ्गिक् थिक् नेस्से॥ खेन् फुङ्गिक्को आल्लो थारिक् मना मेन्नेए केवा?बा इप्पुङ्गिक् नेस्सेरो॥ 42 कङ्ग नाःम्सिङ्गयेन्निन्नेन् यारिप् चोःक्मा येन् वयेबाल्ले चोगुल्ले खेङ्हा?रे खेन् इप्पुङ्गिन् निःताङ् नेस्सेबाल्ले चोगुल्ले येसुरे कुधक्किन् ते?रेत्तुआङ् नेस्सेत्तुरो॥

येसुःन् सिःमेन्लाम् हिङ्

मत्ति २८.१-८, मर्कुस १६.१-८, लुका २४.१-१२

20 आल्ल तेनेबा येन्नु खामेन्ओःते वयेल्लेसा मरियम मगदलिनिःन् इप्पुङ्गो पेरो॥ खेन् इप्पुङ्गिङ्गिल्ले कुमुराओ मेयेप्सुबा यम्बा लुङ्गिन्

† निङ्वा?फुसाम्लो सुम् २२.१५, ६९.२१ †† केसुःप्पा चेल्लेक्से? थिःन् मेन्जो वामिःमा केजिम्बा थिः वये॥ कन् थिःन् थक्सुबाहा? नु वे? याङ्गोसा?बाहा?रे मेधुङ्गु॥ † लाङ् एङ्गाल्ले सिलाम्साक्मा सिङ्गसम्दाङ् फोःम्ननाबा मनाहा? हारा मेसिः॥ †† लाप्पिःक् १२.४६, निङ्वा?फुसाम्लो सुम् ३४.२०, खानिःत् ९.१२ †† जकरिया १२.१०

थिक्लेप्पाङ् मेइसुआङ् नेस्सेबा निःसु॥ 2 हेक्क्याङ् खेन् लोःक्तेर सिमोन पत्रुस नु येसुरे लुङ्गुमा? तुक्तुबा वे?स्मा हु?साम्बाल्लो पेआङ् मेत्तुसि, “खेङ्हा?रे दाङ्बाल्ले कुधक्किन् इप्पुङ्गोलाम् मेदे?रुआङ् होःप्लो! आत्तान् मेनेस्सुआङ् नेः? आनिगे मेनिःसुम्बाल्लो!”

3 पत्रुस नु खेन् वे? हु?साम्बान् इःप्पुङ्गु लेप्पाङ् थाःनेच्छि॥ 4 खेन् नेप्पाङ् लोःक्तेच्छि, कर खेन् वे? हु?साम्बाल्ले पत्रुसेन् लाम्बाक्त्तुआङ् इप्पुङ्गो तगि केरेरो॥ 5 खेन् अःक्खुम् फन्धिङ्गुआङ् सिगाङ् ओमेत्तुल्ले चेदेःत्तिन्खेप्पो नेस्सेबा निःसु, कर सिगाङ्ग मेलाःसेन्तो॥ ††6 कुएःक् कुएःक् सिमोन पत्रुसेन् खेप्पो केरेआङ् सिगाङ् लाःसे॥ खेल्ले चेदेःत्तिन्नु 7 येसुरे कुनारा मेदेप्तुबा तेःत्तिन् खेप्पो नेस्सेबा निःसु॥ खेन् नादेप्पा तेःत्तिन् चेदेःत्तिल्ले कुबेसाङ् मेभाक्त्तुआङ्नेस्सेबा निःसुरो॥ 8 हेक्क्याङ् तगि इप्पुङ्गो केगेप्पा हु?सान्नेन्नाङ् सिगाङ् लाःसे॥ खेल्ले खेन् निःसुआङ् नसाःन् चोगुरो॥ 9 (खेङ्हा?रे आल्लसाङ् येसुःन् सिःमेन्लाम् हिङ्गु?रिक् साम्योसाप्लाओ केबप्पेन्कुसिङ् मेन्निःत्ते मेवयेरो॥) 10 हेक्क्याङ् खेन् हु?साम्बाहा? नेप्पाङ् हिम्मो नुःक्खेत्तुरो॥

मरियम मगदलिनिरु येसुःन् थाःम्सिङ्

मत्ति २८.९-१०, मर्कुस १६.९-११

11 कर मरियमिन् इःप्पुङ्गु लाःक्कात् हाबेर येबेरो॥ खेन् हाबेर अःक्खुम् फन्धिङ्गुआङ् इःप्पुङ्गु सिगाङ् ओमेत्तुल्ले, 12 फःगेल?बा तेःत् केजाङ्गु नेप्फु माङ्गुलाङ्गुबाहा? येसुरे कुधक् मेनेस्सुआङ् नेस्सेबा तेन्नु थिक्किन् कुधेगेःक् लेप्पाङ् नु वेस्मानकुलाङ् लेप्पाङ् युडेच्छिबा निःसुसिरो॥

13 खेन् माङ्गुलाङ्गुबाहा?रे खुने? सेःन्दीःसेत्तु, “खेने? थेआङ् केहाःप्पाबे?”

खेल्ले खेङ्हा? मेत्तुसि, “इङ्गा? आदाङ्बाल्ले कुधक्किन् कम्पोलाम् खेङ्हा?रे मेदे?रुरो हेक्क्याङ् आत्तान् मेनेस्सुआङ् नेङ् इङ्गा? मेनिआन्तो॥”

14 हेक्के पाःत्तु मरियमिन् खिरि हिसिङ्गिल्ले येसुःन् खेप्पो येबेबा निःसु, कर खुने? येसुःन्नेरो फा?आङ् कुसिङ् निःप्पा मेसुक्त्तुन्तो॥

15 येसुरे खेन् मेत्तु, “मामुए, खेने? थेआङ् केहाःप्पाबे? हाःत् केगोःत्तुबाबे?”

मरियमरे खुने?ग फुङ्गिक् केगोःबाबिला ल?रिक् निङ्वा? इःत्तुआङ् मेत्तु, “आदाङ्गु, दाङ्बाल्ले कुधक्किन् कम्पोलाम् केदे?रुआङ् वा?ने फा?ग्र आत्तान् केनेस्सुआङ् नेः? इङ्गा? मेत्ताङ्गु?ना, हेक्क्याङ् कुधक्किन् इङ्गा? ते?रुङ्गुलो॥”

16 येसुरे खेन् मेत्तु, “मरियमे!”

खुने? येसुःन्लेप्पाङ् हिसिङ्गुआङ् “रब्बोनि!” मेत्तुरो॥ (खेन् फा?इङ्गु हिब्बु पाःन्तो “सिक्साम्बे” पोःङ्गुलो॥)

17 येसुरे खेन् मेत्तु “इङ्गा? मेदेम्साङ्गिङ्गे?ओ, थेआङ्भेल्ले आल्लो थारिक् इङ्गा? पानुदिङ् पाःल्लो मेम्बेःक्के वा?आरो॥ कर पेगे?आङ् आन्सा?सि अक्खे मेत्तेसे?ओ, ‘इङ्गा? पानुदिङ् आम्बा नु खिनि? पानुदिङ् पाः हेक्क्याङ् इङ्गा? आनिङ्वा?फुमाङ्गु नु खिनि? निङ्वा?फुमाङ्गु नुःङ्गु पाःक्कार पत्तारो॥”

18 मरियम मगदलिनिःन् पेआङ् हु?साम्बाहा?, “इङ्गा? दाङ्बान् निःसुङ्गुआङ् वा?रो” मेत्तुसिआङ् येसुरे पाःत्तुबा पाःन्हा? खेङ्हा? चेक्त्तुसिरो॥

येसुःन् कुहु?साम्बाहा?ओ थाःम्सिङ्

मत्ति २८.१६-२०, मर्कुस १६.१४-१८, लुका २४.३६-४९

19 बा खेन् तेनेबाल्ले युःन्च्छिक् हु?साम्बाहा?रे यहुदिहा? मेगिरुसिआङ् हिम्सिगाङ् मेसुम्सिङ्, हेक्क्याङ्गुलाम्भेःप्पेन्मेएत्तुआङ् मेयुङ्गुल्ले येसुःन् खुनि? लुम्पो थाःम्सिङ्गुल्ले अक्खे मेत्तुसि, “सनारुङ् केघोःसुम्लरो!” 20 हेक्के पाःत्तु सुरुआङ् खुने? कुहुक्का? नु कुलेम्भेःप्पान् ओसेःन्धाक्त्तुसि॥ दाङ्बान् मेनिःसुबाल्ले हु?साम्बाहा? सा?रिक् मेसःत्तेरो॥

††† इःप्पुङ्गु सिगाङ् लाःप्पा लाम्भेःप्पाङ्गु मितरथिक्कल् थ्येरो॥

21 येसुरे खेइहा? याम्मो मेत्तुसि, "सनारुड् केघो:सुम्लरो! पानुदिइ पा:ल्ले इङ्गा? पाइघाड्बा कुइसि:क् खिनि?आइ इङ्गा? पाइनिड्ल पत्तारो॥"
 22 हेक्क्याइ येसुरे खेइहा?ओ साङ्गुगेनसक्मा:ल्ले मु:त्तुसिर अक्खे मेत्तुसि, "सेसेमाइडिन् ता:क्तेम्मे?ओ॥ 23 मनाहा?रे खुनि? लायो:न् लेप्पि केबिरुस्मिन्ने फा?ग्र खेइहा?रे खुनि? लायो:न् लेप्पि पो:इलो, कर मनाहा?रे खुनि? लायो:न् लेप्पि केम्बिरुस्मिन्ने फा?ग्र खेइहा?रे खुनि? लायो:न् लेप्पि मेबो:इनेल्लो॥"

येसु:न् थोमा:ल्लो था:म्सिइ

24 आल्ल येसु:न् खुनि? लुम्पो त्ये:ल्ले थिक्-नेत् हु?साम्बाहा?ओ थिक् दिदिमस मेप्पनाबा थोमा:न् खेप्पो हो:प्लेरो॥ 25 हेक्के:ल्ले वे? हु?साम्बाहा?रे थोमा:न् अक्खे मेमेत्तु, "आनिगेग दाइबान् नि:सुम्बेरो॥"

कर थोमा:ल्ले खेइहा? मेत्तुसि, "इङ्गा? कुहुक्को मेधेत्तुबा फेन्तिड्डिल्ले कुयो:क्किन् मेन्नि ए नु खेप्पो आहुक्को:न् मेङ्गे:ते हेक्क्याइ कुलेम्भे:प्पो ला:क्किल्ले मेधुबुबाओ आहुक्किन् मेङ्गे:तेग नसा:न् मेजो:क्कान्तो॥"

26 येत्ति येन् एगाइ हु?साम्बाहा? याम्मो हिम् सिगाइ मेजुप्सेआइ मेयुडे॥ कनयेम्पो थोमा:न्नाइवये, लाम्थे:प्पेन्सिगाइलाम् मेसुबुआइ पत्तेसाइ खुनि? लुम्पो ए येसु:न् था:म्सिइ, "सनारुड् केघो:सुम्लरो" मेत्तुसि॥

27 हेक्क्याइ थोमा:न् मेत्तु, "थोमाए, केहुक्को:न् क?यो याक्ते?, आहुक्का?ओ मेते?॥ खेने? केहुक्किन् आलेम्भे:प्पो ला:क्किल्ले मेधुबुबा कुयो:क्को के:ते?ओ॥ खेने? चच्चि मेजोगेन्ने?, कर नसा:न् चोगे?ओ॥"

28 थोमा:ल्ले मेत्तु, "खेने?ग आदाइबा नु आनिइवा?फुमाइनेरो"

29 हेक्क्याइ येसुरे खेन् मेत्तु, "खेने?ग इङ्गा? केनि:साइडाइलक् नसा:न् केजोगाइलो, कर इङ्गा? याप्पि मेन्नि ए नसा:न् केजो:क्पाहा?ग मु?इसाबासिरो॥"

30 येसुरे कन् साप्पन्पो साप्तेआइ केबप्पान्नु:ल्लेआइ यरिक् निड्वा? केमाबा मिक्से:न्हा? कुहु?साम्बाहा?रे खुनि? तगि चोगुआइ वये॥ 31 कर कप्पोग येसु:न्ने निड्वा?फुसा:, निड्वा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा ख्रिस्तरो ल?रिक् नसा:न् केजोगुम्प फा?आइ साप्तेआइ पप्पारो॥ हेक्केल?रिक् नसा:न् केजो:क्पाहा?रे मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन् मेघो:सुरो॥

येसु:न् नुसि कुहु?साम्बाहा?नु ओसे:न्धाक्सिइ

21 याइसि येसु:न् याम्मो कुहु?साम्बाहा?ओ तिबेरियस वरक्किल्ले + कुबेसाइ अक्खेल?रिक् ओसे:न्धाक्सिइलो- 2 खेप्पो सिमोन पत्रुस, दिदिमस मेप्पनाबा थोमा, जब्दियारे नेप्फु कुस्सा:हा?, † गालिलबा काना पाइजुम्बा नाथानेल हेक्क्याइ वे? नेप्फु हु?साम्बाहा? सोरिक् मेवयेरो॥

3 सिमोन पत्रुसरे खेइहा? मेत्तुसि, "इङ्गा?ग डा तेम्से पे:क्कारो॥"

खेइहा?रे, "आनिगेआइ खेने?नुए पेगिगे?रो" मेमेत्तु॥ हेक्क्याइ खेइहा? ख:इबेओ मेला:सेआइ यो:इ लेप्पे मेबे, कर खेन् सेन्दिक् नाम्दा:त्ता:त् थेआइ तेम्मा मेन्नुक्कुत्तुलो॥

4 खाओ:त्तेर पत्तेल्ले येसु:न् वरक्किल्ले कुबेसाइ येबे, कर खेइहा?रे खुने? येसु:न्नेरो फा?आइ कुसिइ नि:प्पा मेन्नुक्कुत्तुलो॥

5 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "चुम्से, खिनि? डा केदेम्सुम्माइ वा?बि?" खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, "हो:प्लो॥"

6 याम्मो येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "खिनि? ख:इबेल्ले चुप्साइ लेप्पाइ यो:इडिन् लेप्पेम्मे?आइ खेप्पो खिनि? डा केधा:सुम्तो॥" खेइहा?रे खुने? पा:त्तुबा कुइसि:क्के यो:इडिन् मेलेप्तुल्ले सा?रिक् यरिक् डा मेधेआइ खेइहा?रे यो:इडिन् उ:इम्पाए मेन्नुक्कुत्तुन्॥

7 येसुरे लुङ्मा? तुक्तुबा कुहु?साम्बाल्ले सिमोन पत्रुसेन् मेत्तु, "खुने?ग दाइबान्नेरो!" सिमोन पत्रुसरे खेन् खेप्पुनामे:न्ने ते:त्तिल्ले किल्लिक्किल्किट्टिइ, थेआइभेल्ले खुने? खेन् फेन्दुआइ वये॥ हेक्क्याइ च्चा:त्तो पिन्दे ला:सेआइ वाजागेर कुयाओ पेरो॥ 8 वे? हु?साम्बाहा? डा:ल्ले केदिम्बा यो:इडिन् ख:इबेओलाम् मेउ:क्खुर कुयाओ मेभेरे॥ खेइङ्ग

† तिबेरियस वरक्किन् गालिल वरक्काइ मेमेत्तु॥ †† जब्दियारे नेप्फु कुस्सा:हा? याकुब नु युहन्ना वयेत्ति॥

कुयालाम् खेम्याक् मेमा:क्खेन्, कर कुगिप् नेत्ति (२००) हुक्सिक् थारिक्क्ल् नेस्सेरो॥ 9 खेइहा? कुयाओ मेगेरेल्ले मिघा:इडो ओ?मनाबा डाहा? नु खरे:इहा? मेनि:सुरो॥

10 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "आल्लो खारक् केदेम्सुम्बाओलाम् कुभा डाहा? फेत्तेम्मे?ओ॥"

11 सिमोन पत्रुसेन् ख:इबेओ ला:सेआइ डा:ल्ले केदिम्बा यो:इडिन् कुयाओ उ:क्खु ल:त्तु॥ खेप्पो यमयम्बा किष्चिक्काइ डा-सुम् (१५३) डाहा? मेयागे॥ हेक्केसाइ यो:इडिन् मेदे:क्खेन्तो॥ 12 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, "फेरेम्मे?आइ चेम्मे?ओ॥" कर खेप्पो आत्तिन् कुहु?साम्बान्नाइ खेने? हा:त्तेन्बे ल?रिक् से:न्दो:मा मेन्आ:न्धिड्डिल्लो, थेआइभेल्ले खेइहा?रे खुने? दाइबान्नेरो फा?आइ निड्वा? मेगत्तुरो॥ 13 येसुरे खरे:इडिन् खप्सुआइ खेइहा? पिरुसिरो॥ हेक्केल?रिक्के डाहा?आइ पिरुसिरो॥ 14 येसु:न् सि:मेन्नाम् हिडेआइ कुहु?साम्बाहा?रो ओसे:न्धाक्सिइबा कन् सुम्लेइ पो:क्खेआइ वयेरो॥

15 खेइहा?रे मेज मेसुरुआइ सिमोन पत्रुसेन् येसुरे मेत्तु "युहन्नारे कुस्सा: सिमोने, कइहा?रे मि:म्जि मेमेत्ताबानु:ल्लेआइ यरिक् खेने? मि:म्जि केमेत्ताबि?"

खेल्ले नोगप् पिरु, "ओरो, आदाइबे, इङ्गा? सेक्खाए मि:म्जि मेत्ते?बान् खेने? केनि:सुरो॥"

येसुरे मेत्तु, "आमेल्लुक्सा:हा? चालाम्सेसे?ओ॥"

16 येसुरे पत्रुसेन् याम्मो से:न्दोसु, "युहन्नारे कुस्सा: सिमोने, इङ्गा? मि:म्जि केमेत्ताबि?"

खेल्ले नोगप् पिरु, "ओरो, आदाइबे, इङ्गा? सेक्खाए मि:म्जि मेत्ते?बान् खेने? केनि:सुरो॥"

येसुरे मेत्तु, "आमेल्लुक्सा:हा? कमेसे?ओ॥"

17 हेक्क्याइ याम्मो येसुरे सुम्लेइडो पत्रुसेन् से:न्दोसु, "युहन्नारे कुस्सा: सिमोने, इङ्गा? मि:म्जि केमेत्ताबि?"

अक्खेल?रिक् येसुरे सुम्लेइ थारिक् "इङ्गा? मि:म्जि केमेत्ताबि" ल?रिक् से:न्दोसुबाओ पत्रुसरे कुनिड्वा? तुगेर मेत्तु, "ओरो, आदाइबे, खेने?ग काक् पा:न्हा? केनि:सुरो॥ इङ्गा? सेक्खाए खेने? मि:म्जि मेत्तेबान् खेने? केनि:सुरो॥"

येसुरे खेन् मेत्तु, "आमेल्लुक्सा:हा? चालाम्सेसे?ओ॥ 18 इङ्गा? सेक्खाए मेत्ते?, थाइबेन् केवयेल्ले आबाडे फ?इ केयुप्सिइडाइ आत्तान् पे:क्मा निड्वा? केजोगु खेप्पोए केबेरो, कर काप्पोबा केदुम्माइग केहुक्का? केसन्नु?, हेक्क्याइफ?इ केमयुप्पाइ आत्तान् पे:क्मा केसिरा? मेधाइनेन् खेप्पो केम्दे?रो॥" 19 येसुरे अक्खे मेत्तुर पत्रुसेन् केदा:बा येम्पो आत्तिन् परिक्केन् सि:मेन्नाम् निड्वा?फुमाइडिन् मिमिदिइ चोगु? फा?आइ ओसे:न्धाक्कुआइ वयेरो॥ हेक्क्याइ दाइबाल्ले पत्रुसेन् मेत्तु, "इङ्गा? ति:क्ताइडे?ओ॥"

20 पत्रुसेन् हिल्लिक्हिसिइडिल्ले येसुरे लुङ्मा? तुक्तुबा कुहु?साम्बेल्ले तिम्दुबा नि:सुरो॥ (साभाइजा मेज:ल्ले बा खेन् हु?साम्बाल्ले येसुरे कुबेसाइ ना:म्सिइल युडेल्ले दाइबे, हा:ल्ले इङ्गेलेक्के ल?रिक् से:न्दोसुआइ वयेरो) 21 पत्रुसरे खेन् नि:सुआइ दाइबान् से:न्दोसु, "दाइबे, खुने? कुया:म्बेओ थे पो:इबाबे?"

22 येसुरे नोगप् पिरु, "इङ्गा? नु:इडार थारिक् खुने? हिड्डाइ वा?र पा:प्पा निड्वा? चोगुड्डिल्ले खेने? थेमा पो:इबे? इङ्गा? ति:क्ताइडे?ओ॥" 23 खेल्ले चोगुल्ले हु?साम्बाहा?रे खुनि? लुम्पो कन् हु?साम्बाइग मेसि:नेन्तो ल?रिक् इड् से:रेरो॥ कर दाइबाल्लेग हेक्के पा:त्तुबा हो:प्लेरो॥ खुने?ग अक्खेरक् पा:त्तुआइ वयेरो, "इङ्गा? नु:इडार थारिक् खुने? हिड्डाइ वा?र पा:त्तुड्डिल्ले खेने? थेमा पो:क्खेबे?"

कुनुप्पा पा:न्

24 बा खेन् कुहु?साम्बाल्ले कन् पा:न्हा?रेन् तो:न्दि पिरुआइ साप्तुबारो॥ खुने? कुबा:न्हा?ग सेक्खाएरो फा?आइ आनिगे नि:सुम्बेरो॥

25 येसुरे वे? यरिक् याःम्बक्हा?आइ चोगु॥ खेइहा? थेप्पेत्ताइ साप्पाल्लेग
खेन् साप्पन्हा? कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्माल्लेआइ मेहत्तुन्ल?रिक्
इःत्तुइलो॥

सेःक्युक्मिबाहा?

निःसुम्

कन् साप्पन्निन् लुका मेप्पनाबा येसु ख्रिस्तरे याइसिबा कुहु?साम्बाल्ले साप्तुबारो॥ कन् साप्पन्निङ्ग तगि साप्तुबा “लुकारे कुसुनाइड्डिल्ले” कुजक्लो॥ कन् साप्पन् साप्पाल्लेन् कुजेक् निड्वा?सोःक्किङ्ग आक्खेल?रिक् हु?साम्बाहा?रे सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम् नु कुलाम्लोःमान् मेघोःसु हेक्क्याइ खेइहा?रे “यरुसलेम्मो, यहुदिया नु सामरिया थुम्मो, हेक्क्याइ काक् इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मो” सुनाइड् इड्मेभोःसु केल?बान् पोधक् चोःक्मारो (१.८)॥ कन् हिन्दोःक्हा?ग आक्खेल?रिक् ख्रिस्तानि साम्योःन् काक् इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्माल्ले कुलागि साम्यो पोःक्खे केल?बा मुन्धुम्मो॥ ख्रिस्तानि साम्यो केनाःप्पाहा? रोमि हाइजुम्मो हाइबिप्पुड्केजोःक्पा मेःन्धि, कर ख्रिस्तानि नसाःन्निङ्ग यहुदि साम्योःन् कुलिङ्गो केगेप्पा साम्यो फा?आइ हेन्निःप्पाहा?रे कुसिङ्ग मेनिःत्तुर केल?बा निड्वा? चोगुआइकन् साप्पन्निन् साप्तुबारो॥

कन् साप्पन्निन् सुम्सि लक्को हाःमा सुक्तेल्लो-

(१) येसुःन्साइग्राम्पेदाइडो पेआइ यरुसलेम्मो ख्रिस्तानि नसाःन्निन् इड्सेःरेबा

(२) प्यालेस्ताइन् लाजे?रे वे? तेङ्गप् हेङ्घाःत्ति सुनाइड् सेःरेबा

(३) लुम्बा वरःइ कुयाबा लाजे?, हाइगफ्हा? नु रोम लाजे? थारिक् सुनाइड् सेःरेबा पोधक्॥

कन् साप्पन्नोबा केयेक्पा पाःन्निङ्ग सेसेमाइडिल्ले कुयाःम्बक्लो॥ खुने?ग पेन्तिकोस्त येन्नो मुक्साम्नु यरुसलेम्मो केवा?बा नसानिबाहा?ओ थ्ये हेक्क्याइ सेसेहुप्पक् नु लाम्लोःबाहा? कन् साप्पन्नो पोधक् पोःक्खेबा हिन्दोःक्हा?ओ लाम्लोसुसिर खुनि? नसाःन्निन् केधुम्बा चोगु हेक्क्याइ हाइहाइ मेत्तुसि?रो॥ कन् साप्पन्नो साप्तेबा पाःन्हा?रे नसानिबाहा?रे हिड्मन् नु खुनि? सेसे चुम्तुड्डो सुनाइड्डिल्ले कुमुक्साम्मिल्ले कुयाःम्बेओ पोधक् चोगु?रो॥

थामिङ्

तोःन्दिरे लागि यारिप् १.१-२६

येसुरे एगाइबा कुइङ्जाःइ नु कुमाइहुप् १.१-१४

यहुदारे कुलेक्वाओ सेःक्युक् १.१५-२६

यरुसलेम्मो तोःन्दि २.१-८.३

यहुदिया नु सामरियाओ तोःन्दि ८.४-१२.२५

काक्इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्को तोःन्दि १३.१-२८.३१

पावलरे चोगुबा थिक्सिगेःक्पा इड्भन् १३.१-१४.२८

यरुसलेम्मो केबोःइबा चुम्तुड् १५.१-३५

पावलरे चोगुबा निसिगेःक्पा इड्भन् १५.३६-१८.२२

पावलरे चोगुबा सुम्सिगेःक्पा इड्भन् १८.२३-२१.१६

यरुसलेम, कैसरिया नु रोम्मो पावल्लेन् साक्पा थाबा २१.१७-२८.३१

निड्वा?फुमाइडिल्ले माइहेक् चोगुबा सेसेमाइ

1 आमिःम् थियोफिलसे, इङ्गा? तगिबा आसाप्पन्नो † येसुरे इङ्जाःइ पिरुसिआइ साइग्राम्पेदाइडो मेन्दे?ए थारिक् खुने? चोगुबा याःम्बक्हा? नु हु?रुसिबा काक् पाःन्हा? साप्तुड् पिनेआइ पल्लो॥

3 येसुःन् तुक्खे च्येआइ स्ये, हेक्क्याइ सिःमेन्लाम् याम्मो हिडेआइ लिबोःइ(४०) येन् थारिक् खुने? सेक्खाए कुहिङ्वेत् पोःक्खेबा पाःन्निन् ओसेःन्धाक्सिङ्मा फा?आइ एल्लेइ ओसेःन्धाक्सिङ्, हेक्क्याइ निड्वा?फुहाइजुम्मिल्ले कुयाःम्बेओ चेक्तुसिरो॥ 4 थिक्लेइ खुने? खेइहा?नु चर युडेल्ले अक्खे मेत्तुसि, “यरुसलेम लेरेम्मे?आइ आल्लोसा मेबेगेम्मिन्ने?ओ, कर साइग्राम्पेदाइडोबा पानुदिङ्ग आम्बारे सेसेमाइ पिनिङ्ग ल?रिक् चोगुबा माइहेक्किन्हाइङ्घेम्मे?॥ कङ्ग तगि मेन्निङ्गबा केघेप्सुम्माइ

† तगिबा आसाप्पन्-लुकारे साम्योसाप्पलाओ नेत्ति साप्पन्हा? साप्तुसिआइ वा?॥

खेइहा?ग लुका नु सेःक्युक्मिबाहा?रेन् खुनि? याःम्बक्हा?रो॥ इङ्जाःइ पिरुसिआइ साइग्राम्पेदाइडो मेन्दे?ए थारिक् खुने? चोगुबा याःम्बक्हा? नु हु?रुसिबा काक् पाःन्हा? साप्तुड् पिनेआइ पल्लो॥

केवयि?रो॥ 5 यहुन्नारेग च्वाःत्तिल्ले बत्तिस्मा केबिरि, कर कुभा येन् एगाइ सेसेमाइलाम् बत्तिस्मा केबोःक्खि?रो॥”

येसुःन् साइग्राम्पेदाइडो ते?

मत्ति १६.१९-२०, लुका २४.५०-५३

6 थिक्येन् खेइहा?रे खुने?नु सोरिक् मेवयेल्ले मेमेत्तु “आदाइबे, बा कन् येम्मोए इसाइलिहा? चोःक्युम्भो केबिरुसिआइ आनि? हाइजुम्मिन् याम्मो केजोगु?बि?”

7 येसुरे खेइहा? मेत्तुसि, “आप्फाल्ले कन् पाःन्हा? केत् केल?बान् निःमा थाःमा खिनि? याःम्बक् मेःन्लो॥ खेइङ्ग पानुदिङ्ग पाःल्ले आबाडे कुनिड्वा?ओ निःन्धो चोगु?रो॥ 8 कर खिनि? थैमा निड्वा? खोःमा पोःइ फा?ले सेसेमाइडिन् खिनि?ओ ताःल्ले मुक्साम् केघोःसुम्माइ खिनि? यरुसलेम्मो, यहुदिया नु सामरिया थुम्मो हेक्क्याइ काक् इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मो खाराक् इङ्गा? आदोःन्दि केबोःक्खि?रो॥”

9 येसुरे हेक्के पाःत्तु सुरुआइ खुने? ओमेमेत्तुर मेबत्तेल्लेए थाःइधाःइ साइग्राम्पेदाइ लेप्पाइ पक्खेर खाप्पिःत्तिल्ले इःप्तु ते?रुरो॥

10 खेइहा?रे ताइसाकपो खुने? पइसिइबा ओमेमेतुर मेयेबेले फ:गेल?बा ते:त् केजाइबा नेप्फु माइलाइइबाहा? † हक्चघत् खेइहा?रे खुनि? पेसाइ येम्नेच्छिआइ 11 पारेच्छि, “गालिलबा मनासे, थेआइ ताइसाकपो ओगेमेतुम्बाबे? येसु:न् साइग्राम्पेदाइडो थोधो पइसिइ पेबा हेक्केए खुने? थिक्येन् याम्मो यु:रो॥”

यहुदा:ल्ले कुलेक्वा मनाधिक मेसेगु?
मत्ति २७.३-१०

12 हेक्क्याइ से:क्युक्मिबाहा? जैतुन मेप्पनाबा को:क्मालाम् यरुसलेम मेनु:क्खे॥ खेन् यरुसलेमलाम् किलोमितरधिक †† मा:इलो॥ 13 येक्यक्को मेला:सेआइ खेइहा? मेयागेबा था:इस्मा याक्फाओ मेला:से॥ खेप्पो पत्रुस, युहुन्ना, याकुब, आन्द्रियास, फिलिप, थोमा, बारथोलोमाइ, मत्ति, अल्फायसर कुस्सा: याकुब, हाइबिप्पुड् केजो:क्पा सिमोन हेक्क्याइ याकुबरे कुस्सा: यहुदा मेवयेरो॥ 14 खेइहा? काक् सोरिक् मेबो:क्खेर चक्मेल्लए तुवा चो:क्कि मेयागे॥ खेइहा?ओ येसुरे कुम्मा मरियम नु वे? मेन्नुमाहा? हेक्क्याइ येसुरे कुन्सा?सिआइ मेवयेरो॥

15 खेन् येम्मो पत्रुसेन् किप्थिक्काइ निबो:इ यारिक् (१२०) नसानिबा लुम्मो येम्सिइडाइ 16 खेइहा? मेत्तुसि, “फु?नुसा?से, यहुदा इस्करियोतिन् आनि?नुए वये, हेक्क्याइ कन् माइसेवा चो:क्मा लक्किन् दाइबालाम् खो:सुआइ वयेरो॥ कर खेल्ले अक्खेल?रिक् येसुरे कुदेम्से केदा:बाहा? लाम्लोसुसि? केल?बा पा:न्निन् सेसेमाइडिल्ले तगिसा दाउद हाइलाम् साम्योसाप्लाओ साप्तेबा पा:न्निन् केप्पा पो:क्खेरो॥”

18 (कन् मना:ल्ले फेन् या:म्बक्लाम् थगुबा याइडिल्ले प्याइसिगेन् इक्ताप् इडुआइ वये॥ खुने? खेप्पो फो:न्छिइडिल्ले मक्थ्येआइ कुसाप्पो:क्किन् तेस्सेआइ कुहिदुत् ल:न्देआइ स्ये॥ 19 हेक्क्याइ यरुसलेमबा मनाहा?रे कन् पा:न्निन् निइवा? मेघो:सुआइ खेन् प्याइसिगेन् इक्ताप्पिन् “अक्केल्दामा” मिइ मेवा:तुरो॥ खेन् फा?इन् माक्खि? इक्ताप् पो:इलो॥)

20 पत्रुसरे पा:त्तु, “अक्खेल?रिक् कन् पा:न्निन् साप्पन्तो साप्तेआइ पत्, ‘खेल्ले कुहिम्था:इहा? कुघालेम् पो:इलो॥’

हेक्क्याइ ‘खेप्पो केयुइबा हा:त्ताइ मेहो:प्लरो॥’

हेक्क्याइ ‘माइसेवा चो:क्मा कुलक्किन्वे? मना:ल्ले खो:सुरो॥’ †

21 हेक्के:ल्ले दाइबा येसु:न्नु सोरिक्आवयेल्ले आनि?नुए केवा?बा मना:ल्ले कुलेक्वा लक्थिक् से:क्माए पो:इ॥ 22 खुने? युहुन्नारे चोगुबा बत्तिस्माआइधो दाइबा येसु:न् आनि? लुम्मोनु साइग्राम्पेदाइ पेबा थारिक् केनि:बा पो:इमा पो:इ॥ खुने? आनि?नुए दाइबा येसु:न् सि:मेन्लाम् याम्मो कुहिइवेत्त पो:क्खेबा पा:न्निन्नेन् तो:न्दि पो:इमा पो:इलो॥”

23 हेक्के:ल्ले खेइहा?रे नेप्फु मनाहा? मेदो:न्दुसि-बरसाबास मेप्पनाबा युसुफ (खेल्ले कुमिइडिन् युस्तसआइ वये) हेक्क्याइ मत्तियास॥

24 हेक्क्याइ खेइहा?रे अक्खेल?रिक् मेबा:त्तुर तुवा मेजोगु, “आदाइबे, खेने?ग मेन्छाम्मेन् याप्पिरे खुनि? सिक्लुइमोबा पा:न्निन् केनि:सुरो॥ कन् से:क्युक्मिबा माइसेवा लक्किन् चो:क्मा फा?आइ यहुदा:ल्ले कुलेक्वा कन् नेप्फुओ केसेगुबा मना:न् ओसे:न्दाइ चोगे?ओ, थेआइभेल्ले यहुदा:ल्ले खेन् लेरुआइ ला?रुबा कुलाम्मो पेरो॥” 26 हेक्के:ल्ले खेइहा?रे सिइजे:क् मेएक्खुल्ले खेन् मत्तियासरे कुमिइडो थ्येरो॥ हेक्क्याइ खुने? थिक्-थिक् (११) से:क्युक्मिबाहा?ओ यो?सिइलो॥

पेन्तिकोसओ सेसेमाइडिन् ता:

2 पेन्तिकोस †† तइनाम्मो यरुसलेम्मो नसानिबाहा? थिक् तेन्ना मेजुप्सेआइ मेवये॥ 2 हक्चघत् खेप्पो यम्बा सुरित् केजइ केहुबा कुइसि:क् इक्लाधिक् साइग्राम्पेदाइलाम् येआइ खेइहा? मेयागेबा हिम्मिन् सिदाक् थिम्सुरो॥ 3 हेक्क्याइ मिरा:क्लाम्केसेबा मिसाइ हेक्क्याइ

† नेप्फु माइलाइइबाहा?-ग्रिक् पा:न्दाइडो “नेप्फु मनाहा?” साप्तेआइपत्त॥ †† किलोमितरधिक-ग्रिक् पा:न्दाइडो “ना:म्सिइयेन्नेलाम्दि:क्” साप्तेआइपत्त॥

साम्योथिमकुइसि:क्ना:म्सिइयेन्ने किलोमितरधिक् थारिक्कलाइधे:क्मा केघो:बा वयेरो॥

‡ निइवा?फुसाम्लो सुम् ६९.२५, १०.९८ †† पेन्तिकोस-कन्तइनाम्मिन्पहुदि चो:क्युम्भो तइनाम्मिन्नु:ल्ले डागिप्(५०) येन्पगाइकेदा:बा तइनाम्लो॥

मि:नकेरेक्ले खुनि? थगे:क्को चुक्तेबा खेइहा?रे मेनि:सुरो॥ 4 हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्ले थुक्तुसिआइ सेसेमाइडिल्ले पिरुसिबा कुइसि:क् वे? वे? मेलेस्सुम्बा पा:न्दाइडो पा:प्पा मेहे:क्तेरो॥

5 आल्ल यरुसलेम्मो इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा काक् लाजे?ओनु केदा:बाआइ केवा?बा यहुदि साम्योबा मनाहा?आइ मेवयेरो॥ 6 यरिक् मनाहा?रे कन् इक्ला:न् मेघेप्सुआइ खेन् तेन्ना खुनि? निइवा? मयेर मेजुप्से, थेआइभेल्ले केदा:बाहा?रे खुनि? आबाडे पेलिगेन् पा:न्दाइडो खेन् नसानिबाहा?रे मेबा:त्तुबा मेघेप्सु॥

7 हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? निइवा? मयेआइ से:न्मेदोसुसि, “मे:म्बे! कन् काक् केबा:प्याहा?ग गालिलिसि मे:न्छिबि? 8 हेक्के:ल्ले कइहा?रे आबाडे आनि? पा:न्दाइहा?ओ आक्खेल?रिक् पा:प्पा मेसुक्तुबाबे? 9 आनि?ग पर्थिया, मेदिया, एलामि, मेसोपोतामिया, यहुदिया, काप्पादोकिया, पोन्तस, एसिया, 10 फ्रिगिया, पाम्फिलिया, मिस्र नु लिबिया कुबेसाइबा साइरनि येक्यक्, हेक्क्याइ रोमलाम् केदा:बा (यहुदिहा? नु यहुदि साम्यो केना:प्या थिम्मेन्दइ सुवाइहा?), 11 क्रेतिहा? हेक्क्याइ अरबिहा?आइ आवा?॥ करसाइ खेइहा?रेग आनि? आबाडे पा:न्दाइडो निइवा?फुमाइडिल्ले चोगुबा निइवा? केमाबा या:म्बक्हा? मेजेक्खुर मेबप्पा आघेप्सुम्लो॥” 12 खुनि? निइवा? मये हेक्क्याइ ह:न्दा मेलेक्तेआइ अक्खेल?रिक् से:न्मेदो:सिइ, “कन् फा?इइग थैमा:न्बे?” 13 कर कुभारे किना:न्दि मेबिरुसिर चेल्लेक्से? थि:ल्ले मयुसिआइ वा? ल?रिक् मेमेत्तुसिरो॥

पत्रुसरे कुइइघइ

14 कर पत्रुसेन् वे? थिक्-थिक् (११) से:क्युक्मिबाहा?नु येम्सिइडाइ यम्बा इक्लाओ काक्ले मेघेप्सुर मेत्तुसि, “यहुदियालाम् केदा:बा यहुदि ते:इजुम्हा? नु यरुसलेम्मो केयुइबासे, कन् थे पो:क्खेबा फा?आइ मेन्निइलो, आबा:न्निन् खेप्सेम्मे?ओ! 15 कन् मनाहा? नु इडगा? खिनि? केइ:त्तुम्बा कुइसि:क् चेल्लेक्से? थि:ल्ले मयिगेबा मे:न्लो॥ तानाम्बा कुमुक् फाइसिओसाग (९) आत्तिहा?रेआइ चेल्लेक्से? थि: मेन्धुइन्तो॥ 16 कर कइग माइनिइवा?पा:न् केबा:प्या योएलरे अक्खेल?रिक् पा:त्तुबा पा:न्निन् केरेबरो-

17 ‘निइवा?फुमाइडिल्ले पा:त्तुआइ वा?,

कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्माल्ले कुनुप्पा येन्हा?ओ इडगा? आसेसेमाइडिन् काक् मेन्छाम्मेन् सुवाइ सम्दाइ पाइघुइडाइ खिनि? येम्बिच्छा? नु

मेन्नुमा?साहा?रे माइनिइवा?पा:न् मेबा:त्तु?,

खिनि? नालिइगेन् थाइबेन्साहा?रे सुफो मेनि:सु?,

हेक्क्याइ खिनि? खदाक्मिहा?रे तादिगेन् सेप्पाइ मेमाक्तु?रो॥

18 खेन् येन्हा?ओ इडगा? आसेवा केजो:क्पा केजो:क्माहा?ओ

आसेसेमाइडिन् पाइघुइ

हेक्क्याइ खेइहा?रे माइनिइवा?पा:न् मेबा:त्तु?रो॥

19 हेक्क्याइ इडगा? थो ताइसाकपो निइवा? केमाबा पा:न्हा? चोगुइ

हेक्क्याइ यो इक्सादिइ खाम्बे:क्मोआइ मिक्से:न् चोगुइ-

माक्खि?, मि हेक्क्याइ हा:इगुहा:इगु केल?बा मि:क्खु?इन्

ओसे:न्धाक्निइलो॥

20 हेक्क्याइ थो ताइसाकपो नामिल्ले नाम्साइ पिमा लेरुआइ खादाम्लो

हेक्क्याइ लाबान् माक्खि? हेक्के हे:त्ल?रिक् लेइसिइलो॥ कन् काक्

पा:न्हा? दाइबान् नु:इ यु:बा पयम् यम्बा नु निइवा? केमाबा येन्निन्

ता:मानु:ल्ले तगि पो:इलो॥

21 हेक्क्याइ हा:ल्ले दाइबेल्ले कुमिइडिन् लो:क्खु? खेन् ताइसे:प्लो॥ †

22 इसाइलिसे, कन् पा:न्निन् खेप्सेम्मे?ओ-नासरतम्मा येसु:इग निइवा?फुमाइडिल्ले निइवा? केमाबा या:म्बक्हा? हेक्क्याइ मिक्से:न्हा?नु खिनि? लुम्मो पाइघुरो॥ खिनि? लुम्मो या:म्बक्हा? चोगुबाइग, खिनि?आइ केनि:सुम्मेरो॥ 23 निइवा?फुमाइडिल्ले खुने? आबाडे कुनिइसे:क् नु तगि निइवा?ओ हेक्के येसु:न् खिनि? हुक्को पिरेआइ फेन् सुवाइहा?रे खुनि? हुक्कोलाम् खुने? सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइ केभो:न्दुम्माइ केसेरुम्लो॥

24 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले सिःमेल्ले तुक्खेवालाम् चोःक्युम्भो पिरुआइ कुहिड्वेत् चोगुरो, थेआइभेल्ले सिःमेल्ले खुने? थेःक्मा मेसुकुत्तुलो॥

25 दाउद हाइडिल्ले खुने? क्युःम्बेओ अक्खेल?रिक् साप्तुआइ पत्, 'सदादिइ इडगा? आन्दाइबेइग आदगाइ निःसुडलो॥

खुने? आजुप्साइ लेप्माइ वा?बाल्ले चोगुल्ले इडगा? मेगिआन्लो॥

26 खेल्ले चोगुल्ले इडगा? सःताआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःसुडलो॥

नासिड्गेन् आधक्लाओ इडगा? सिःआसाइ याम्मो हिड्डा केल?बा निड्साइडो हाइहाइ वा?आरो॥

27 थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडे,

इडगा? आयाम्साम्मिन् खेमायइसड्डो पक्केन्धनेन्लो॥

हेक्क्याइ सेसे केसेवारोबाल्ले कुधक्किन् इप्पुड्डो किःमा यःप्मा केम्बाइधुन्लो॥

28 याम्मो हिड्डा फा?आइ खेने? ओसेःनोधाक्ताइडाइ वा?रो॥

हेक्क्याइ खेने? केदगाइवा?आल्ले सःप्माल्ले केधिम्यारो॥'

29 फु?नुसा?से, आल्ल इडगा? निस्सेआइ अक्खे पाःप्मा

सुकुत्तुडलो-आनि? ताक्थेबा दाउदेइग स्पे हेक्क्याइ मेल्पुत्तुआइ

कुडप्पुड्डिन् आल्लो थारिक्काइ नेरो॥ 30 हेक्केसाइ खुने?

माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा चोगेबाल्ले कुमु?इदाइसाओ बा खुने? हेक्क्याइ

हाइ पोःइ केल?बा माइहेक् निड्वा?फुमाइडिल्ले चोगुबान् खुने? कुसिड्

निःत्तु॥ 31 हेक्क्याइ दाउदरे तगिनसा ताःन्दि थे पोःइ केल?बान् निःसुआइ

निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्तर कुसिःमेन्लाम्याम्मो हिड्मारु

क्युःम्बेओ अक्खे पाःत्तुरो, 'खुने?ग खेमायइसड्डो पक्केधानेन्, हेक्क्याइ

खुने? नासिड्गेन् कुधक्किन्नाइ मेगिनेन्लो॥'

32 बा कन् येसुःन् निड्वा?फुमाइडिल्ले याम्मो कुहिड्वेत् चोगुबा पाःन्नो

आनिगे केरेक् केनिःबा तोःन्दि वयिगेरो॥ 33 हेक्क्याइ खुने? पानुदिइ पाः

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुजुप्साइ लेप्माइ युक्खु। खुने? निड्वा?फुपाःलाम्

सेसेमाइडिल्लेन् माइहेक्किन्खोःसुआइ आनिगेओ थाःसुबान् खिनि?

आबाडे केनिःसुम् केघेप्सुम्माइ केवयि?रो॥ 34 दाउद हाइडिइग

साइग्राम्पेदाइ थाःइ मेबेनेच्छाइ खुने?ग आबाडे अक्खे पाःत्तु,

यहवे दाइबाल्ले आन्दाइबान् अक्खे मेत्तु,

'खेने? केनिड्मिहा? मेनाःन्दुडिसिड्डिल्ल थारिक् आजुप्साइ लेप्माइ

युडे?ओ॥'

36 हेक्केःल्ले खिनि? नु काकइसाइलस्मा हिम्सयइहा?रे सिलाम्साक्मा

सिड्स्मदाइ केभोःन्दुम्बा येसुःन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कन् दाइबा नु सेःन्दुबा

खिस्तर चोगुआइ वा? केल?बान् कुसिड् निःप्माए पोःइ॥"

37 आल्ल कन् पाःन् केघेम्बाहा?रे खुनि? योःम् पु?रेआइ पत्रस नु वे?

सेःक्युक्मिबाहा? सेःन्मेदोसुसि, "फु?नुसा?से, आल्ल आनिगे थे

चोगुम्बेबावे?"

38 हेक्क्याइ पत्रसरे मेत्तुसि, "खिनि? केरेक् लायोलाम् हिन्देम्मे?आइ

दाइबाओ नुःक्खेम्मे?, हेक्क्याइ लायोलाम् लेप्मि खोःमा फा?आइ येसु

खिस्तर कुमिड्डो बप्तिस्मा पोःक्खेम्मे?ओ! हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्लेन्

पर्धाःम् केघोःसुम्लो॥ 39 थेआइभेल्ले कन् सेसेमाइडिल्लेन्माइहेक्किइग

खिनि? लागि नु खिनि? मु?इदाइसाहा?रे लागि, हेक्क्याइ दाइबा आनि?

निड्वा?फुमाइडिल्ले उःत्तुसिबा माःइघा माःइघाबा केरेक् मनाहा?रे

लागिरो॥" 40 हेक्क्याइ खुने? यरिक् पाःन् पाःत्तुर साप्दिइ पिरुसिआइ

"कन् फेन् याप्मिहा?रे मेघोःसुबा खुम्दिड्डिलाम् सेःप्पासिम्मे?ओ" मेत्तुसिर

खाहुन् पिरुसिरो॥

41 हेक्केःल्ले कन् पाःन्जान् नसाःन् केजोःक्पाहा? बप्तिस्मा मेबोःक्खेआइ

बा खेन् येन्नो हेन्छिइ सुम्सि (३०००) यारिक् मनाहा? खेइहा?ओ

मेयो?सिड्डो॥ 42 हेक्क्याइ खेइहा? सेःक्युक्मिबाहा?रे खुनि? निसाम्मिन् नु

सेसे तड्जुम्मो, हेक्क्याइ तुवा चोःक्मा नु मिःम् साभाइजा चामाओ ††

चक्मेल्लए मेबत्छेरो॥

† निड्वा?फुसाम्लो सुम् १६.१० †† मिःम् साभाइजा चामाओ-येसु खिस्तर कुसिःमेल्लेन् निड्वा?सोओ हु?साम्बाहा? चोःक्पाइघुसिबा साभाइजा, खेइहा खरेःइ चामा नु वेःल्लेक्से? थिः थुड्मा थिम्लो॥

नसानिबाहा?रे खुनि? सेसे तड्जुम्

43 सेःक्युक्मिबाहा?रे यरिक् मिक्सेःन्हा? नु निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा?

मेजोगुबाल्ले केरेक् मनाहा?रे खुनि? निड्वा? मयेरो॥ 44 हेक्क्याइ नसाःन्

केजोःक्पाहा? सोसोरिक् मेयुडे मेवये॥ हेक्केल?रिक् खुनि?

चिगोःक्वाहा?आइ सोरिक् ओगप् मेजोगुरो॥ 45 हेक्क्याइ कुभारे खुनि?

याइसाकुन्थेहा? चिगःक्वाहा? मेसड्घुर चायोःम्बोओ केवा?बा मनाहा?

याइडिन् मेहाःत्तुसिरो॥ 46 खेइहा? थिक्हुप् मेबोःक्खेआइ थिक्क्याःन्धक्

माइहिम्मो मेबेर खुनि? हिम् हिम्मो मिःम् साभाइजा मेजरो॥ हेक्क्याइ

खेइहा? मेसःत्तर खुनि? निड्वा? त्येआइ 47 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा

मेभोःसुआइ केरेक् मनाहा?रे खेइहा? नुःरिक् मेमेत्तुसिरो॥ हेक्क्याइ

दाइबाल्ले थिक्क्याःन्धक् सेन्लप केघोःबा मनाहा? खुने?ओ फोःसुसिर

ते?रुसिरो॥

पत्रसरे लाइसक्काःन् नुसु?

3 थिक्येन् लेन्दिक् कुमुक् सुम्सिबा तुवा चोःक्मा येम्मो पत्रस नु

युहुन्नाःन् माइहिम्मो पेसि॥ 2 खेप्पो, कुघेम्सिड् नुःबा मेप्पनाबा

लाम्धेःप्पो, मनाहा?रे सावाःन्छिइडाइधोए कुलाइ केसक्पा मनाःन्

माइहिम्मो तुवा चोःक्से केबेःक्पाहा? याइ नाःक्तुसिर फा?आइ

थिक्क्याःन्धक् मेबक्खु मेदारुआइ मेयुक्खुर मेवयेरो॥ 3 खेल्ले पत्रस नु

युहुन्नाःन् माइहिम्मो पेसिर पत्छेत्तिबा निःसुसिआइ याइ नाःक्तुसिरो॥

4 हेक्केःल्ले पत्रस नु युहुन्नाःन् खुने?लेप्माइ नुःरिक्काइ ओमयेत्ति

हेक्क्याइ पत्रसरे मेत्तु "आन्धिगे याप्मि ओआमेत्ते?" 5 खेल्लेआइ थेःन्नि

खोःसुड्डिया फा?आइ ओमेत्तुसि॥

6 पत्रसरे मेत्तु, "इडगा? थेआइ मेगत्तान्तो, कर इडगा? थेःन् कत्तुइ

बाखेन्ने पिने-नासरतस्मा येसु खिस्तर कुमिड्डो खेने? पोगे?आइ

लाइधेगे?" 7 हेक्क्याइ पत्रसरे खेन् लाइसक्पेल्ले कुजुप्साइ हुक्किन्

तेम्सुआइ फोःक्खु॥ हेक्केःल्ले खेन् मनाःल्ले कुलाइ नु कुलाइमिक्को थुम्

लाःसेआइ 8 पिच्चाक् पिन्देर तक्पेत् येम्सिड् हेक्क्याइ लाइधेःक्मा

हेःक्तेरो॥ हेक्क्याइग खेइग लाइधेगेर, पिच्चाक् पिन्देर,

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःसुर पत्रस हेक्क्याइ युहुन्नाःन्नु

माइहिम्सिगाइ पेरो॥ 9 खेप्पोबा काक् मनाहा?रे खेन् लाइधेगेबा नु

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःसुबा मेनिःसुल्ले 10 खेइग माइहिम्मिल्ले

कुघेम्सिड् नुःबा मेप्पनाबा लाम्धेःप्पो सदादिइ चानाःक्नु केयुइबा नु

लाइधेःक्मा मेन्छुक्मनाबा मनाःन्ने फा?आइ कुसिड् मेनिःत्तुआइ सा?रिक्

खुनि? निड्वा? मयेरो॥

पत्रसरे माइहिम्मो सुनाइइ इड्भोःसु?

11 हेक्केःल्ले खेन् मनाःल्ले पत्रस नु युहुन्नाःन् तेम्सुसिर माइहिम्मोबा

सोलोमनरे † कुआःम्भो मेप्पनाबा तेन्नो वये॥ खेप्पो मनाहा? मेलोःक्तेर

मेदयेआइ खुनि? खिरि मेजुप्सेरो॥ 12 हेक्क्याइ पत्रसरे खेइहा? ओमेत्तुसिर

मेत्तुसि, "इसाइलिसे, कन् पाःन्नो थेआइ खिनि? निड्वा? मयेबावे? थेआइ

कन् मनाःन् आन्धिगे मुक्साम् नु सामयोबाल्ले लाइधेःक्पा चोगुबा

फा?आइ याप्मि ओगेमेत्तिबावे? 13 अब्राहाम, इसहाक नु याकुब हेक्क्याइ

आनि? वे? पाधेबाहा?रे खुनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबा येसुःन्

मिमिदिइ चोगुआइ वा?रो॥ खुने? केदेम्सुम्माइ हाइयुक्पाहा?रो सेत्छे

हुक्केसुत्तुम्॥ सुहाइगेम्बा पिलातसर खुने? लेप्मा निड्वा? चोगुसाइ खिनि?

केना?रुम्तो॥ 14 खिनि? सेसे नु सामयोनिबा मनाःल्ले कुलेक्वा मना

केसेप्पेन् लेरेम्आबिरेम्मे? फा?आइ केनाःक्तुम्तो॥ 15 अक्खेल?रिक् खिनि?

नेत्तिगेन् हिड्मन्ले कुबुन्निन् सेप्पा केबाइधुम्सिम्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले

खुने?ग कुसिवेत्ताम् कुहिड्वेत् चोगुरो॥ खेन् पाःन्निन्लेन् तोःन्दि आनिगे

वयिगेरो॥ 16 हेक्क्याइ येसुओबा नसाःन्निन्ले चोगुल्ले कन् कुसिड्

केनिःत्तुम्बा मनाःन् केधुम्बा पोःक्खेबा केनिःसुम्माइ केवयि?रो॥ खेन्

येसुओबा नसाःन्निन्ले कन् मनाःन् बा खिनि? तगिए वेःत्तेआइ वा?रो॥

† सोलोमनरे कुआःम्भो-माइहिम्मिल्लेन् नामोन् पिसाइ केनेबा आःम्भोःन् वये॥

17 आल्ल फु?नुसा?से, खिनि? सुहाइयुक्पाहा?रे येसु:न् ताप्फे:ल्लिक् मेमेत्तुबा हेक्के खिनि?ग थेआइ मेन्नि ए मेल्लेए कन् केजोगुम्बारो फा?आइ इङ्गा? निड्वा? कत्तुडलो॥ 18 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा खिस्तेल्लेग तुक्खे चामाआइ सि:माए पो:इ फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?लाम् पा:त्तुबान् केरेबारो॥ 19 खेल्ले चोगुल्ले आल्लो खिनि? लायोलाम् हिन्देम्मे?आइ दाइबाओ नु:क्खेम्मे?ओ॥ हेक्केल?रिक् खिनि? लायो लासो:त्हा? माबे:क्वि, हेक्क्याइ निड्वा?फु दाइबालाम् याम्साम्मो केधुम्बा पो:इमा येम् तानिरो॥ 20 हेक्केल?रिक् खुने? तगिसा से:न्दुबा खिस्तेन्खिनि?ओ याम्मो केबाइधि केबिरी?रो॥ 21 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले तगिनुसाए कुसेसे माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे मेबा:त्तुबा कुइसि:क् केरेक् पा:न्हा? याम्मो कुसइ मेन्जो:क्के थारिक् येसु खिस्तेन्साइग्राम्पेदाइडो वा?मा पो:इ फा?आइ पा:त्तुआइ वा?॥ 22 मोसारैआइ माइधुक्ना:ल्ले कुर्या:म्बेओ अक्खे पा:त्तुआइ वा?, 'निड्वा?फुमाइडिल्ले इङ्गा? हेक्क्याइ माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पेन्खिनि? फु?नुसा?लाम् फो:क्खुरो॥ कुबा:न्निन् खिनि? केधेप्सुम्ल पो:इलो॥ 23 खेन् माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पेल्ले कुबा:न्निन् मेइधेम्ननाबाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा?लाम् मेसेन्नाइ मेमेक्लो॥' 24 हेक्क्याइ सामुएल्लाड्धो याइसिबा काक् माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे हाबा कन् येन्हा?रे कुर्या:म्बेओ माइनिड्वा?पा:न् मेबा:त्तुआइ मेवा?रो॥ 25 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? पाधेबाहा?नु चोगुबा माइहुप्पिन् खिनि?आइ केघो:सुम्माइ केवयि?रो॥ खुने? अब्राहाम्मिन्अक्खे मेत्तु, 'खेने? केमु?इदाइसालाम्मे इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा काक् सुवाइगेन्सयइहा?रे मु?इसाम् मेघो:सु?रो॥' 26 हेक्केल?रिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? फेन् या:म्बक्कोलाम् नु:क्मासिआइ मु?इसाम् पिमासि फा?आइ खुने? आबाडे कुसेवारोबान् काक्नु तगि खिनि? इसाइलिहा?रो पाइघुआइ वा?रो॥"

पत्रुस नु युहुन्ना:न् यहुदि येजुम्भो तगि

4 पत्रुस नु युहुन्नारे मनाहा? इड्भो:सेत्तुर यागेत्तिल्ले निड्वा?फुसाम्बाहा?, माइहिम् केगो:बा थक्सुबाहा?रे खुनि? थक्तुम्बा नु कुभा सदुकिहा? † खेप्पो मेदयेरो॥ 2 खेइहा?रे येसु:न् कुसि:मेन्लाम् याम्मो हिड्बा हेक्केए वे? मेन्जाम् याप्पिरेन् सि:मेन्लाम् याम्मो हिड्मन् वा? फा?आइ पा:न् इड्भो:सेत्तुरबा मेधेप्सुबाल्ले खेइहा?रे खुनि? सा?रिक् सिक्किगे ल?रे, 3 खेइहा?रे पत्रुस नु युहुन्ना:न् मेदेम्सुसि हेक्क्याइ खादामे पेबाल्ले †† चोगुल्ले नाम्दा:त्ता:त् पुड्लाहिम्मो मेसाक्तुसि॥ 4 कर खेन् पा:न्जाक् केधेम्बाहा?ओ यरिक् मनाहा?रे नसा:न् मेजोगु॥ नसा:न् केजो:क्पा मनाहा? मेबो:रेआइ येम्बित्थाहा?रक्हेन्डिइ डसि (५०००) यारिक् मेगेरेरो॥ 5 हेक्क्याइ कुदा:न्दिक्मा सुहाइयुक्पाहा?, यहुदि तुम्लाम्लो:बाहा? नु सामयोथिम्साम्बाहा? यरुसलेम्मो चुम्नुइ मेजोगे॥ 6 खेप्पोआइ मानिड्वा?फुसाम्बा हन्नास, हेक्क्याइ कैयाफास, युहुन्ना, अलेक्जेन्डर हेक्क्याइ मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले कुहिम्सयडो केवा?बा वे? मनाहा?आइ मेजुप्सेआइ मेवयेरो॥ 7 हेक्क्याइ खेइहा?रे युहुन्ना नु पत्रुसेन् खुनि? तगि मेदारुसिआइ अक्खे मेमेत्तुसिरे से:न्मेदोसुसि, "आत्तिन् मुक्साम्माम् इग्र हा:ल्ले कुर्युक्को अक्खेल?रिक् निड्वा? केमाबा या:म्बक् केजोगेत्तुबाबे?" 8 हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम्मिल्ले थक्तुआइ पत्रुसरे खेइहा? मेत्तुसि, "मनाहा?रे खुनि? सुहाइयुक्पाहा? नु तुम्लाम्लो:बासे, 9 आइन् आन्धिगे कन् लाइसक्पा मना:न् लुड्मा? तुक्तेछुगेआइ वे:त्तेबा नु:बा या:म्बक्किल्ले लागि खिनि? तगाइ से:न्दो:से याप्पि केदारिबाने फा?ग्र, 10 आल्ल खिनि? नु वे? इसाइलबा काक् मनाहा?रे कन् कुसिइ नि:त्तेम्मे?ओ, नासरतस्मा येसु खिस्तेरे कुमुक्साम्माम् कन् मना:न् खिनि? तगि वे:त्तेआइ येप्पो॥ येसु:इग खिनि? सिलाम्साक्मा सिड्समडाइ फो:म्मा

† सदुकिहा?-सदुकिहा? लत्था यहुदि लक्सिरो॥ मनाहा? मेसि: मेबे:क्काइ याम्मो कुहिड्वेत् मेम्बो:इनेन् केल?बा खेइहा?रे नसा:न् मेजोगु?॥ †† यहुदि साम्योथिम्मा खादामो खासेन् चो:क्मा मेन्नु?मना वये॥

सेप्पा केबाइघुम्सिम, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने?ग कुसिवेल्लाम् कुहिड्वेत् चोगुआइ फो:क्खुरो॥ 11 खुने? कुमेन्नो साम्योसाप्ला:ल्ले अक्खेल?रिक्पा:त्तुआइ वा?,

'खिनि? लुइ केगाम्बाहा?रे केना?रुम्बा लुइडिन् खुने?एरो, कर आल्लो मालुइ पो:क्खेरो॥' †

12 येसुलाम्लक् सेन्लप वा?, थेआइभेल्ले आनि? मेन्जाम्मेन् याप्पिहा? सेन्लप याप्पि केबिबा इक्सादिइ खाम्बे:क्मो वे? हा:त्ताइ हो:प्पो॥"

13 आल्ल यहुदि येजुम्भोबा पासिड्पादाइलाहा?रे पत्रुस नु युहुन्ना:न् साप्ला मेन्नि:प्पना मेन्जोबा वयेत्तिसाइड्खुन्धि? आ:न्धिइमान् मेनि:सुआइ खुनि? निड्वा? मयेरो॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे कन् मनाहा? येसु:न् वयेत्तिसिबा निड्वा? मेघो:सु॥ 14 कर खेन् केवे:प्पा मना:न्नाइ खेइहा?नुए येबेबा मेनि:सुबाल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे खुनि? तक्तेइवाओ थेआइ पा:प्पा मेन्धुक्तुन्लो॥ 15 हेक्के:ल्ले खेइहा?रे पत्रुस नु युहुन्ना:न् येजुम्भोलाम् ला:क्कात् मेल:त्तुसि हेक्क्याइ अक्खेल?रिक् पा:न् मेधक्तेरो, 16 "आल्ल कन् मनाहा? थे मेप्पासिबे? कइहा?रेग निड्वा? केमाबा या:म्बक्वा? मेजोगुबान् यरुसलेम् केयुड्बा काक् मनाहा?रे मेनि:सुआइ मेवा?॥ खेल्ले चोगुल्ले आनि?आइ कन् मे:न् फा?आइ पा:प्पा सुक्मेदेल्लेन्लो॥ 17 कर कन् पा:न्निन् मनाहा?ओ मेसेनेन्ल फा?आइ खेइहा? आल्लआइधो येसुरे कुर्या:म्बेओ हु?मा लेरेछे? फा?आइ साम्दिइ पिमासि पो:इलो॥"

18 हेक्के:ल्ले खेइहा?रे याम्मो मेउ:त्तुसिआइ येसुरे कुर्या:म्बेओ पा:प्पा इग्र हु?मा लेरेसे? फा?आइ इड्जा:इ मेबिरुसिरो॥

19 कर पत्रुस नु युहुन्नारे नोगप् पिरुसि, "आल्ल निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ खिनि? केबा:त्तुम्बान् खेम्मा नु:बाबि, निड्वा?फुमाइडिल्ले पा:त्तुबान् खेम्मा नु:बाबि? खिनि?ए निड्वा? इ:त्तेम्मे?ओ! 20 कर आन्धिगे येसुरे चोगुबा पा:न् नि:सुसिगे हेक्क्याइ खेप्सुसिगेबा पा:न्हा? मेम्बा:त्ते वा?मा मेसुक्सुगेन्तो॥"

21 आल्ल काक् मनाहा?रे खेप्पो पो:क्खेबा हिन्दो:क्विन् मेनि:सुआइ निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् मेबिरु कुनारा मेभो:सुबाल्ले चोगुल्ले कन् मनाहा? आक्खेल?रिक् खुम्दिइ पिमासि फा?आइआत्तिकु:प्पा लाम् खो:मा मेन्धुक्तुन्लो॥ खेल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे से:क्युमिबाहा? याम्मो यड्मा मेसेरुसिआइ मेबाइघु मेदे:सुसि॥ 22 अक्खेल?रिक् निड्वा? केमाबा या:म्बक्कलाम् केवे:प्पा मना:न् तड्बे लिबो:इ(४०) केगोप्पा वये॥ खेइग सावा:न्धिड्डाइधोए लाइमेइधे:क्मनाबा वयेरो॥

नसानिबाहा?रे आ:न्धिइमा खो:मा फा?आइ तुवा मेजोगु?

23 हेक्केल?रिक् मेलेरुसिआइ पत्रुस नु युहुन्ना:न्वे?स्मा नसानिबाहा? तुम्से पेसि हेक्क्याइ तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि तुम्लाम्लो:बाहा?रे मेमेत्तुसिबा पा:न्हा? चक्खेत्तुरो॥ 24 हेक्क्याइ खेइहा?रे कन् पा:न्निन् मेधेप्सुआइ थिक्हुप् नु थिक्मुरा मेबो:क्खेआइ अक्खेल?रिक् तुवा मेजोगे, "आनिगे मुक्साम्दाइबाए, खेने?ग ताइसाक्पेन्, इक्सादिइ खाम्बे:क्मान्, वाहइहा? हेक्क्याइ खेप्पो केवा?बा केरेक् पा:न्हा? केजोगुसिबारो॥ 25 उन्धे:न् खेने?ग आनिगे ताक्थेबा दाउदरे कुमुराओलाम् खेने? केसेवारोबाल्ले कुमेन्नो सेसेमाइलाम् अक्खे केबा:त्तुरो-

'थेआइ थिम्मेन्डइ सुवाइहा?रे खुनि? सिक्किन् आदक्लेइवाओ पो:क्पे? हेक्क्याइ थेआइ मेन्जाम्मेन् याप्पिहा?रे हनेबा निड्से:क् मेजोगुबे?

26 हेक्क्याइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा हाइहा? नु सुहाइयुक्पाहा? थिक्हुप् मेबो:इड्डाइ

दाइबा नु निड्वा?फुमाइडिल्ले से:न्दुबा खिस्तेल्ले कुदक्लेइवाओ मेजुम्लो॥'

27 सेक्खाए बा खेन् पा:न्निन् कन् येक्क्यक्को केरेआइ वा?, थेआइभेल्ले हेरोद †† हाइडिन्, सुहाइगेम्बा पन्तियस पितातस, थिम्मेन्डइ सुवाइहा? नु इसाइलिहा?रे खेने? केनिड्से:क्को केसेगुबा सेसे केसेवारोबा येसुरे कुदक्लेइवाओ कन् येक्क्यक्को मेजुप्सेआइ मेवा?रो॥ 28 खेने? केनिड्से:क्

† निड्वा?फुसाम्लो सुम्?१८.२२ †† हेरोद-कन् मना:न् येसु सावा:न्धिडिल्ले हाइ केजो:क्पा हेरोद हाइडिल्ले कुस्सा: हेरोद अन्तिपास वये॥

पोःइनि फा?आइ तगिसा केमुक्साम् नु केनिड्वा?रे केइःतुबा पाःन्निन् मेजोगुरो॥ 29 दाइबे, आल्ल खेइहा?रे यइमा मेसेरिगेबान्निड्वा? इःत्ते?ओ, हेक्क्याइ केसेवारोबाहा? पेलिगेन् केबाःन्जाक्किन् हाइहाइडाइ पाःप्मा याप्पि केधुम्बा आजोगे?ओ॥ 30 हेक्क्याइ सेसे केसेवारोबा येसुरे कुमुक्साम्लाम् मनाहा? मेवेःत्ति, हेक्क्याइ यरिक् मिक्सेःन् नु निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा? पोःइनि फा?आइ केहुक्किन् सन्छे?ओ॥”

31 खेइहा?रे तुवा मेजोगु मेसुरल्ले मेजुप्सेआइ मेवयेबा तेन्निन् लुप्पि थाडेबा हेक्के सा?रिक् यक्खे॥ हेक्क्याइ खेइहा? काक् सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम्लिल्ले थुकुत्तिसाइ निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् मेइगिए मेबा?रेरो॥

नसानिबाहा? तुक्खे-लाक्खेओ ओमेमेत्तिड्

32 आल्ल नसाःन् केजोःक्पाहा? थिक् निड्वा? थिक् मुरा मेबोःक्खेआइ खुनि? मेगत्तुबाःनइङ्गा?इन् मेल्ल?ए केरेक्ले थिक् निड्वा? थिक् हुप्पो मेयाडुरो॥ 33 हेक्क्याइ सेःक्युक्मिबाहा?रे पयम् मुक्साम्नु येसुःन् सिःमेन्लाम् याम्मो हिडेबा पाःन्हा?रेन् तोःन्दि मेबिरुआइ खेइहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले हाइवागेन् मु?इसाम् थाःसु पिरुसिरो॥ 34 खुनि? लुम्पो चायोःम्बोओ केवा?बा मनाहा? मेहोःत्ते, थेआइभेल्ले कुभा?रे मेगत्तुबा याइसाकुन्धे, हिम्थाःइ, लाजे? सिङ्बुइहा? मेसड्घुआइखेन् याइडिन् सेःक्युक्मिबाहा?रो मेदारु, हेक्क्याइ मनाहा?रे खुनि? चायोःम्बो कुइसिःक् मेहाःत्तुसिरो॥ 36 हेक्के केजोःक्पाओ युसुफ मिड् केवाःप्पा लेबि थाःक्कोबा सैप्रस वागप्खाम्मो सागेवाःन्छिड्बाधिक् वये॥ खुने? कत्तुबा प्याइसिःन् सड्घुआइ याइहा? सेःक्युक्मिबाहा?रो तारुरो॥ सेःक्युक्मिबाहा?रे खुने? बरनाबास मिड्मेलोःक्खु (खेन् फा?इन् हाइहाइ केजोःक्पा साः पोःइलो)॥

हननिया नु सफिरा

5 कर खेप्पो हननिया मेप्पनाबा येम्बित्छा?इल्ले कुमेःत् सफिराःन्नु खुन्छि? लक्कोबा कुभा लाजे?थिक् सड्घेत्तुआइ 2 कुभा याइडिन् कुमेःत्तिल्ले निःसुर चिक्खुलार हेक्क्याइ कुभा याइडिन् सेःक्युक्मिबाहा?रो तारुरो॥

3 कर पत्रुसरे सेःन्दोसु, “हननियाए, खेने? अक्खेल?रिक् सेसेमाइडिन् इड्लेक्का फा?आइ केनिड्वा?इन्थेआइने माफेन्साम्मिन् थिम्मा केबाइघुबाबे? थेआइ खेने? कुभा याइडिन् केलारुआइ काक् याइ केबिबा केलाम्सिड्बाबे? 4 कड्ग मेन्छुइडे वयेसाइ खेने?इन्नेसे वयेबा! आल्लो केसड्घुआइसाइ बा केहुक्कोएसा याइडिन् वा?बा! अक्खेल?रिक् थेआइ खेने? केनिड्वा?ओ ताफ्फेःम्बा केइःत्तुबाबे? खेने?ग मेन्छाम्मोन् याप्पिःन्लक् मेःन्, कर निड्वा?फुमाइडिन्नाइ इङ्गलेक्कुआइवा?रो॥”

5 हेक्क्याइ हननियारे कन् पाःन्निन् खेप्सुनुमेःन्ने हर्गुप्सा चोःन्देआइ कुसक्का पेरो॥ हेक्क्याइ खेप्पो खेन् केधेम्बा काक् मनाहा? सा?रिक् मेगिसेरो॥ 6 हेक्क्याइ खेप्पो कुभा थाइबेन्हा?रे चे तेःत्तिल्ले मेगित्तु हेक्क्याइ लाःक्कात् मेदे?रुआइ मेलेपुत्तुरो॥

7 हेक्क्याइ कुमुक् सुम्सि एगाइ हननियारे कुमेःत्तिन् कुयेम्बा?इन् थेमा पोःक्खे केल?बा थेआइ निड्वा? मेइघोए खेप्पो त्येरो॥ 8 पत्रुसरे खेन् सेःन्दोसु, “हननियारे कुलाजेन् सड्घुआइ खोःसुबा कुमेल्लुइ याइ बा कम्प्याक्लक्पि?”

हेक्केःल्ले खेल्लेआइ नोगप् पिरु, “ओरो! कुमेल्लुइ याइग बा खेम्प्याक्लक्लो॥”

9 हेक्केःल्ले पत्रुसरे खेन् मेन्तु, “आक्खेल?रिक् दाइबाल्ले कुसेसेमाइडिन् सा?मा फा?आइ खिन्छि? निड्वा?इन्केदड्घेत्तुबे? खेप्से?ओ, खेने? केगाप्पोबेन् केलुप्पाहा? खा लाम्धेःप्पो मेगेल्लरक् मेबत्तो॥ खेइहा?रे केधक्किन्नाइ मेबक्खुआइ मेदे?रुरो॥”

10 खिमो पत्रुसरे कुलाजक्को खेन् हर्गुप्सा चोःन्देआइ कुसक्का पेरो॥ हेक्क्याइ खेन् थाइबेन्हा? सिगाइ मेलाःसेल्ले खेन् स्पेबा मेनिःसु, हेक्क्याइ मेबक्खु मेदे?रुआइ कुयेम्बा?इल्ले कुबेसाइ मेलेपुत्तुरो॥ 11 हेक्क्याइ खेन् पाःन् केधेम्बा मनाहा? नु सेसेहुप्लक्कोबा मनाहा? सा?रिक् मेगिसेरो॥

सेःक्युक्मिबाहा?रे निड्वा? केमाबा याःम्बक् मेजोगु?

12 हेक्क्याइ सेःक्युक्मिबाहा?रे यरिक् मिक्सेःन् नु निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा? मनालुम्पो मेजोगुरो॥ हेक्क्याइ केरेक् नसाःन् केजोःक्पाहा? एल्लेइ सोलोमनरे कुआःम्भोओ सोसोरिक् मेवयेरो॥ 13 नसाःन् मेन्जोःक्मनाबाहा?रे खुनि?नु तड्सिड्मा फा?आइ आःन्छिड्मा मेन्छुक्कुत्तुन्, कर खेइहा?रे सा?रिक् मिड्सो इड्धाःइ मेबिरुसिरो॥ 14 हेक्केसाइ दाइबान् नसाःन् केजोःक्पा मेन्छुमा? नु येम्बित्छा?हा? आल्लसाइ यरिक् मेयो?सिड्ल मेबेरो॥ 15 हेक्केःल्ले सेःक्युक्मिबाहा?रेन् निड्वा? केमाबा याःम्बक्किल्ले चोगुल्ले पत्रुसेन् खेप्पोलाम् पेःक्किल्ले कुसाम्मिःप्पेन् केदुक्पा सम्दाइ चुक्काइ मेवेःत्त फा?आइ मनाहा?रे केदुक्पा केय?बाहा? लाम्बाम्मो खुनि? नेत्ताओ मेनेस्सुसिरो॥ 16 यरुसलेम खिरिबा पाइजुम्लाम्माइ खेप्पो मनाहा? मेजुप्से॥ खेइहा?रे केदुक्पा केय?बाहा? नु फेन्साम्हा?रे तुक्खे मेजाःत्तुसिबाहा? खेप्पो मेदारुसि, हेक्क्याइ काक् मेवेःत्तेरो॥

सेःक्युक्मिबाहा? तुक्खे मेजाःत्तुसि?

17 हेक्क्याइ मानिड्वा?फुसाम्बा नु सड्दुकि लक्कोबा खुने? कुन्जुम्हा?रे सेःक्युक्मिबाहा? सा?रिक् नामेहेत्तुसि॥ 18 हेक्केःल्ले खेइहा?रे सेःक्युक्मिबाहा? मेदेम्सुसिआइ पुइलाहिम्मो मेसाक्त्तुसि॥ 19 कर सेन्दिक् दाइबाल्ले पाइघुबा माइलाइड्बेन् त्येआइ लाम्धेःप्पेन्हन्नुबिरुसि, हेक्क्याइ लाःक्कात् लःत्तुसिआइ मेत्तुसि, 20 “माइहिम्मो पेगेम्मे?आइ कन् कुसइ हिड्मन्ले कुयाःम्बेओबा काक् पाःन्निन् मनाहा? इड्भन् चोगेम्सिमे?ओ॥” 21 हेक्क्याइ कुदाःन्दिक् तानाम्सा माइहिम्मो मेलाःसेआइ मनाहा? हु?मा मेहेःक्त्तुसिरो॥

बा खेन् येम्मो मानिड्वा?फुसाम्बा नु कुन्जुम्हा?रे यहुदि येजुम्भो नु काक् इसाइलसमा तुम्भाक्साहा?रेन् चुम्लुइ मेजोगुआइ सेःक्युक्मिबाहा? पुइलाहिम्मोलाम् तारेसे? फा?आइ पुइलाइड्बान् इड्घइ मेहाक्त्तुरो॥ 22 कर थक्सुबाहा? पुइलाहिम्मो मेगेरेल्ले सेःक्युक्मिबाहा? खेप्पो मेहोःत्ते, हेक्क्याइ खेइहा? मेनुःक्खे मेबेआइ अक्खे मेमेत्तुसि, 23 “आनिगे पुइलाहिम्मो केरिगेल्ले लाम्धेःप्पेन्नुःरिक्काइ एत्तिड्डाइ पत्छे, हेक्क्याइ थक्सुबाहा?आइ लाम्धेःप्पेन्मेगोःसुर मेयेबेरो, कर आनिगे लाम्धेःप्पेन्हम्माःल्ले खेप्पो हाःत्ताइ मेयागेन्तो॥”

24 माइहिम् केगोःबा थक्त्तुम्बान् नु तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?रे कन् पाःन्निन् मेधेप्सुआइ आल्ल थे पोःइबाबे फा?आइ खेइहा?रे खुनि? हःन्दा लेक्त्तेरो॥ 25 हेक्क्याइ खेप्पो कुभा मनाधिक् फेरेआइ अक्खे मेत्तुसि, “खिनि? पुइलाहिम्मो केसाक्त्तुम्सिम्बा मनाहा?रेग ना माइहिम्मोने येसुरे कुयाःम्बेओ मनाहा? मेहु?रुसिर मेयाक्लो॥” 26 खेन् थक्त्तुम्बाल्ले थक्सुबाहा? ते?रुसिआइ सेःक्युक्मिबाहा? थेआइ मेम्मेत्तिड्डे येजुम्भोओ तारुसि, थेआइभेल्ले खेइहा? मनाहा?रे लुइडिल्ले आम्लेप् आम्सेत् फा?आइ मेगिसेरो॥ 27 खेइहा?रे सेःक्युक्मिबाहा? येजुम्भो तगि मेयेप्सुसिआइ मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले खेइहा? मेत्तुसि, 28 “आनिगे येसुरे कुयाःम्बेओ मनाहा? थेआइ मेहु?रेम्सिमेन्ने? फा?आइ इड्जाःइ पिआसिगेआइ वये, कर खिनि?ग यरुसलेम्मो खिनि? निसाम्लिल्ले केधिम्सुम्माइ कन् मनाःल्ले कुसिःमेल्ले आप्तिक्किन् याप्पि कुःप्पा केगोःत्तिआइकेवयि?रो॥”

29 कर पत्रुस नु वे? सेःक्युक्मिबाहा?रे नोगप् मेबिरु, “आनिगेग खिनि? मनाहा?रे पाःन्निन् खेम्मानुःल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइड्जाःइडिन्ने खेम्मा पोःइलो॥ 30 खिनि? सिलाम्साक्का सिड्सम्दाइ फोःम्मा सेप्पा केबाइघुम्सिम्बा येसुःन् आनि? पाधेबाहा?रे खुनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले याम्मो कुहिइवेत् चोगुरो॥ 31 निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने?ग लाम्लोःबा नु सेन्प्लाड्बा पोःइसे कुजुप्साइ लेप्पाइ युक्खुरो॥ हेक्केल?रिक् इसाइलसमा मनाहा?रे खुनि? लायोलाम् हिम्मा नु लायोलाम् लेप्पि खोःमा सुयेम् मेघोःसुआइ मेवा?रो॥ 32 हेक्क्याइ कन् पाःन्निन्नेन् तोःन्दिःइग आनिगे वयिगेरो, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइड्जाःइ तेन्दिड् केजोःक्पाहा? पिरुसिबा सेसेमाइडिन्नाइतोःन्दि वा?रो॥”

33 हेक्क्याइ कन् पाःन्निन् मेघेषुआइ येजुम्भोओ केवा?बा मनाहा?रे सा?रिक् खुनि? साक्केन् पोगेआइ सेःक्युक्मिबाहा? सेप्मासि फा?आइ निड्वा? मेजोगुरो ॥ 34 कर खेप्पो साम्योथिम्साम्बा नु काक् मनाहा?रे मिड्सो इड्धाःइ मेबिरुबा गमालियल मेप्मनाबा फरिसिःन येम्सिड्डाइ खेन् सेःक्युक्मिबाहा? सप्फाधिक लाःवकात् पाड्घुसि ॥ 35 हेक्क्याइ खुने? वे? यहुदि येजुम्भोबाहा? अक्खेल?रिक् मेत्तुसि, "इसाइलस्मा मनासे, कन् मनाहा? थेमा मेप्मासि खिनि? निड्वा? केइःत्तुम्माइ केवयि?बे? सिड्सिड् ल?रेम्मे?ओ! 36 कुभा तड्बे तगि थियादस मेप्मनाबेन् त्येआइ वये ॥ खुने?ग रोमि हाइजुम्मिल्ले कुदक्लेड्वाओ हाइबिफ्युड् चोःक्मा फा?आइ इड्गा?एःक् ल?रेआइ वयेरो ॥ हेक्क्याइ कुभा कुगिप् लिसि (४००) मनाहा?रेआइ खुने? मेदिम्दु, कर कुभा मनाहा?रे खुने? मेसेरुआइ खुने? केदिम्बा मनाहा? काक् मेसेःरेआइ मेनुबे मेबेरो ॥ 37 याड्सि पयम् याम्नाःत्तिःत्तो गालिलस्मा यहुदा मेप्मनाबेन् त्येआइ कुभा मनाहा?नु तड्सिड्डाइ हाइबिफ्युड् चोगुरो, कर खुने?आइ मेसेरु हेक्क्याइ खुने? केदिम्बाहा?आइ मेसेःरे मेबेरो ॥ 38 कन् मनाहा? मेसुसेम्सिम्निन्? लेरेम्देःसेम्सिम्मे? फा?आइ इड्गा? सुजा पिनिड्लो ॥ थेआइभेल्ले कड्हा?रे मेहु?रुसिबा मेजोगुसिबा पाःन्निन् मनालाम्ने फा?ग्र कन् मनाहा? मेनुप् मेबेःक्लो ॥ 39 कर निड्वा?फुमाइलाम्ने फा?ग्र खिनि? कन् मनाहा? अप्पा केन्नुक्त्तुम्सिम्निन्लो, कर याइना खिनि?ने निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेड्वाओ केबोगिबा कुड्सिःक् पोःड्लो ॥"

40 खुने? कुभाःन्निन् येजुम्भोबा मनाहा? खेम्मा मेदेन्देरो ॥ हेक्क्याइ खेड्हा?रे सेःक्युक्मिबाहा? मेउःत्तुसिआइ तेःम्भुक् मेयाक्त्तुसिर आल्ल कन् येसुरे कयाःम्बेओ पाःप्पा हु?मा केड्घोःसुम्निन्लो फा?आइ इड्जाःइ मेबिरुसिआइ मेलेरुसिरो ॥

41 हेक्क्याइ सेःक्युक्मिबाहा? येजुम्भोलाम् मेलःन्दे मेबेआइ आनिगेग येसुरे कुमना पोःक्विग्बाल्ले चोगुल्ले तुक्खे चामा ला?रिगे फा?आइ सा?रिक् मेसःत्तेरो ॥ 42 हेक्क्याइ थिक्क्याःन्धक् खेड्हा? माइहिम्मो नु हिम्हिम् मेबेआइ येसुःन्ने निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तरो फा?आइ कन् सुनाइडिन् चक्मेल्ल?ए मेहु?रुसिर इड्भन् मेजोगुरो ॥

सेःक्युक्मिबाहा? कुभा? केबिबा नुसि मनाहा? मेसेगे

6 आल्ल खेन् येम्मो हु?साम्बाहा? चक्मेल्ल?ए मेबोःरेर मेबेःल्ले ग्रीक केबाःप्पा यहुदिहा? नु हिब्रु केबाःप्पा यहुदिहा?ओ खेमा? पोगेरो ॥ ग्रीक केबाःप्पा यहुदिहा?रे आनिगे मेमेदुमाहा? थिक्क्याःन्धक्का चामा थुड्मा मेहासुबाओ नुःरिक्काइ कम्ब्राइ मेन्जोगुसिन् फा?आइ लुड्मेहाःत्तुसिरो ॥ 2 हेक्केःल्ले थिक्-नेत् सेःक्युक्मिबाहा?रे यरुसलेमस्मा नसानिबाहा? मेउःत्तुसिआइ अक्खे मेमेत्तुसि, "फु?नुसा?से, आनिगेग निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् इड्भन् चोःक्मा नु हु?मासि लेप्पाआइ चामा थुड्मारे तड्गाम् चोःक्मा मेला?रिगेन्तो ॥ 3 हेक्केःल्ले खिनि? लुम्मीलाम् नुसि मिड्सोदाड्बा फा?आइ केड्ड्बा सेसेमाइडिल्ले कुमुक्सामिल्ले थुक्त्तुसिबा नु सिक्कुम्दिड्निड्वा?रे कुधिम् केबोःड्बा मनाहा? सेगेम्सिम्मे?ओ ॥ खेड्हा? आनिगे कन् लक्पेन्हा? हुक्सुत्तुम्सिम्बेआइ 4 चक्मेल्ल?ए तुवा चोःक्मा नु निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् इड्भन् चोःक्माओ नु हु?माओ येम् पिरुम्बे?रो ॥" 5 सेःक्युक्मिबाहा?रे मेबाःत्तुबा कन् पाःन्निन्ले काक् नसानिबाहा?रे खुनि? निड्वा? तासुरो हेक्केःल्ले खेड्हा?रे सेसेमाइडिल्ले कुमुक्सामिल्ले थुक्त्तुसिबा नु नसाःन्निन्ले कुधिम् केबोःड्बा स्तिफनस, हेक्क्याइ फिलिप, प्रखुरस, निकानोर, तिमान, पर्मिनास, नु थिम्मेन्दइ सुवाइलाम् यहुदि साम्योओ केदाःबा एन्तिओकस्मा नसानिबा निकोलसेन्मेसेगुसिआइ 6 खेड्हा?रे सेःक्युक्मिबाहा?रो मेदारुसिरो ॥ हेक्क्याइ सेःक्युक्मिबाहा?रे खुनि? सम्दाइ हुक् मेनेस्सु मेबिरुसिर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमु?इसाम् मेघोःसुनि फा?आइ तुवा मेजोगुरो

7 निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् चक्मेल्ल?ए मेसेःसुर मेदे?रु ॥ हेक्क्याइ यरुसलेम्मो हु?साम्बाहा? यरिक् मेबोःक्खेर मेबेआइ यरिक् निड्वा?फुसाम्बाहा?रेआइ कन् नसाःन्निन् तेन्दिड् मेजोगुरो ॥

स्तिफनसेन् मेदेम्सु?

8 आल्ल कन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुड्गुम् नु कुमुक्सामिल्ले केदिम्बा स्तिफनसेल्ले मनालुम्मो निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा? नु मिक्सेःन्हा? चोगुरो ॥ 9 कर "चोःक्युम्भोसाबाहा?रेन् † चुम्लुड्हिम्" मेप्मनाबा यहुदि चुम्लुड्हिम्मो केयाक्पा कुभा मनाहा? खुनि? तक्लेड्वाओ मेबोगे ॥ खेड्हा? साइरेनि नु अलेक्जेन्ड्रिया येक्यक्, हेक्क्याइ सिलिसिया नु एसिया तेड्गप्सा यहुदि मेवयेरो ॥ खेड्हा?रे स्तिफनसनु पाःन् थक्मा मेहेःक्त्तु, 10 कर सेसेमाइलाम् सिक्कुम्दिड् निड्वा?ओ स्तिफनसेन् पारेबाल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे खुने? पाःन्धड्डो नाःम्मा मेन्नुक्त्तुन्लो ॥

11 हेक्क्याइ खेड्हा?रे स्वाःत्ताइ मनाहा? अक्खेल?रिक् पाःप्पा मेहुसुसिरो, "आनिगेग कल्ले मोसा नु निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेड्वाओ माड्चे?या पारेबा खेप्सुम्बेरो ॥"

12 हेक्केल?रिक् खेड्हा?रे यहुदि तुम्लाम्लोःबाहा?, साम्योथिम्साम्बाहा? नु वे? मनाहा? मेभोःक्खुसि ॥ हेक्क्याइ खेड्हा? मेदयेआइ स्तिफनसेन् मेदेम्सुआइ यहुदिहा?रे खुनि? येजुम्भोओ मेदे?रु ॥ 13 हेक्क्याइ फोत्याबा तोःन्दि पिसे मेदारुसिबाहा?रे अक्खेल?रिक् मेबाःत्तु, "कन् मनाःल्लेग आप्पाल्लेसाइ कन् सेसेमाइहिम् नु आनि? साम्योथिम्सिल्ले कुदक्लेड्वाओ पारेबारक् खेप्सुम्बेरो ॥ 14 हेक्क्याइ कल्लेग, नासरतस्मा येसुरे कन् माइहिम्निन् यरुसुआइ मोसार आबिरे आयुसेबा साक्थिम्हा?, चोःक्थिम्हा? केरेक् लेक्खु आबिरेरो ल?रिक् पाःत्तुरो ॥"

15 हेक्क्याइ खेन् चुम्लुड्डो केयुड्बाहा?रे खुने? अदक्त्तुक्काइ ओमेमेत्तुल्ले कुनाराःड्ग माइलाइड्बाल्लेन् हेक्के ओःत्तेबा मेनिःसुरो ॥

स्तिफनसेल्ले उवा चोगु?

7 हेक्क्याइ मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले स्तिफनसेन् सेःन्दोसु, "कन् आप्तिक्हा? सेक्खाएबि?" 2 हेक्केःल्ले खुने? नोगप् पिरुसि, "पाःसे, फु?नुसा?से, आघेप्सेम्मे?ओ! आनि? सुधेबा अब्राहाम्निन् हारान येक्यक्को पेःक्माआइ युड्मानुःल्ले तगि खुने? मेसोपोतामिया तेड्गप्पो वयेल्लेए मिमिदिड्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिड्डिन् खुने?ओ ओसेःन्धाक्सिड्डाइ 3 अक्खे मेत्तुरो, 'कन् लाजे? नु केगा?इ सो?धोःक्हा? लेरेधेसे?आइ खेने? ओसेःन्धाक्नेबा लाजे?ओ पेगे?ओ ॥' 4 हेक्केःल्ले खुने?आइ काल्दिहा?रे खुनि? लाजे?लाम् लःन्देआइ हाराःन्नो पेआइ युड्सिड् ॥ खेप्पो कुम्बा स्येआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? खेन् लाजे?लाम् ते?रुआइ आल्लो कप्पो आयुड्बा लाजे?ओ तारुरो ॥ 5 हेक्केसाइ खुने? कन् लाजे?ओ लाड्भो तो?मा लाजे?आइ मेबिरुन्तो, कर कन् खुने? नु कुमु?इदाइसाहा? ताःन्दि पिमासि फा?आइ माइहेक् चोगुरो ॥ कर निड्वा?फुमाइडिल्ले माइहेक् चोगुबा येम्मो अब्राहाम्ने कुस्साःथिक्काइ होःप्लेरो ॥ 6 याड्सि निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? अक्खे मेत्तु, 'खेने? केमु?इदाइसाहा? माःड्घाबा वे? लाजे?ओ मेयुड्लो ॥ खेप्पोबा लाजे?साबाहा?रे ताप्फेःल्लिक् मेमेत्तुसिआइ कुगिप् लिसि तड्बे (४००) थारिक् खुनि? साक्केल्लेक्काइ योःक् मेजोगुसि?रो ॥ 7 कर केमु?इदाइसाहा? योःक्पा केजोःक्पा खेप्पोबा लाजे?साबाहा? इड्गा? खुम्दिड् पिरुड्सिड्लो ॥ हेक्क्याइ केमु?इदाइसाहा? खेन् लाजे?ओलाम् कन् लाजे?ओ मेधाइडाइ इड्गा? सेवा मेजोःक्कारो ॥' 8 हेक्क्याइ अब्राहाम्निन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसे माइहुप्लेन्मिक्सेःन् पोःड्ल फा?आइ हर्दो हेक्मा † थिम् पिरुरो ॥ हेक्केःल्ले अब्राहाम्ने इसहाक्किन् सावाःन्दुआइ येच्छि (L) येन्तो हर्दो हेगु पिरु ॥ हेक्क्याइ इसहाकेन् याकुबरे कुम्बरो ॥ आनि?ग याकुबरे थिक्-नेत् (१२) कुस्साःहा?रे खुनि? मु?इदाइसासिरो ॥

9 कुम्भु?सिरे यूसुफेन् सा?रिक् नामेहेत्तुबाल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे खुने? मिसिहा?रे खुनि? हुक्को मेसड्घुआइखुने? योःक्पा पोःक्खे, कर

† "चोःक्युम्भोसाबा" मेमेत्तुसि, थेआइभेल्ले तगि रोमिहा?रे खुनि? योःक्पा योःक्मा मेवये ॥ †† हर्दो हेक्मा-हर्दो हेक्मान् निड्वा?फुमाइडिल्ले सेगुसिबा कुमनाहा?रे खुनि? मिक्सेःन् वये ॥

निड्वा?फुमाइडिन् खुने?नु वये, ¹⁰ हेक्क्याइ खुने? कुदुक्खेवालाम् सेःपुतो॥ हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? लुड्मा? तुक्तुआइ सिक्कुम्दिइ निड्वा? पिरुबाल्ले चोगुल्ले फारो हाइडिल्ले खुने? मिड्सो इड्धाःइ पिरु मिस लाजे? नु कुर्याइसाकुन्धे सम्दाइ सुहाइयुक्पा चोगुरो॥

¹¹ हेक्क्याइ मिस लाजे? नु कनान लाजे?ओ सा?रिक् यम्बा साक् थ्येआइ यम्बा तुक्खेवा नु मिन्दे? पोगे, हेक्केःल्ले आनि? सुधेबा ताक्थेबाहा?रे चामा थेमाआइ मेड्गत्तुल्लो॥ ¹² कर याकुबरे मिसओ यरिक् चा वा? केल?बा खेप्सुआइ कुस्साःहा? चा लाःसे पाड्घुसि॥ खेइहा?रे युसुफलाम् चाःन् मेड्डु कर खुने? कुसिड् मेनिःते हिम्मो मेनुःक्खेरो॥ ¹³ हेक्केल?रिक् मिसओ निलेइ चा लाःसे मेबेःल्ले युसुफरे कुम्भु? कुन्सा?सि इड्गा? युसुफआ फा?आइ मेत्तुसि, हेक्क्याइ फारोहाइडिल्लेआइ युसुफरे कुहिस्सयड्हा? कुसिड् निःत्तुसिरो॥ ¹⁴ हेक्क्याइ युसुफरे कुम्बा याकुब नु काक् कुहिस्सयड्हा? मिसओ उःत्तुसि॥ खेइहा? केरेक् नु-डा (७५) मेवयेरो॥

¹⁵ हेक्क्याइ याकुब नु कुहिस्सयड्हा? मिसओ मेबे॥ याइसि खुने? नु कुस्साःहा? खेप्पोए मेस्ये॥ ¹⁶ खुनि? थक्हा? सेक्केम लाजे?ओ मेदे?रुआइ अब्राहामरे हामोरे कुस्साःहा?लाम् इड्आइ वयेबा इप्पुड्देन्नो मेलुत्तुसिरो॥

¹⁷ आल्ल निड्वा?फुमाइडिल्ले अब्राहामनु चोगुबा माइहेक्केन्केप्पा इःत्तुल्ले मिसओ आनि? मनाहा? यरिक् मेबोःन्दे मेबेरो॥ ¹⁸ यरिक् तड्बे एगाइ खेप्पो वे?स्मा मनाःन् हाइ पोःक्खेआइ मिसओ हाइ चोःक्मा हेःक्तु॥ खेल्ले युसुफरे कुर्याःम्बेओ कुसिड् मेनिःत्तुल्लो॥ ¹⁹ खेल्ले आनि? थाःक्थेबाहा? इड्लेक् मेत्तुसिर सा?रिक् निड्घुम् चोगुसिआइ येम्बिच्छा? अडेःक्वासाहा? मेसिर फा?आइ लाप्फु पाड्घुसि॥

²⁰ बा खेन् येम्मो मोसाःन् सावाःन्डिइ॥ खुने? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ सा?रिक् नुःबा अडेःक्वा चोगे॥ खुने? हिम्मो ला सुम्सि थारिक् कुम्बा कुम्मासिरे चिक्खेछुआइ कत्तेछुरो॥ ²¹ हेक्क्याइ खुने? हिम् लाःक्कात् मेलःत्तुआइ वहड्डिल्ले कुर्याओ मेनेस्सुल्ले खेप्पो फारोहाइडिल्ले कुस्साः हाइसामाल्ले खोःसुआइ कुस्साः चोगुआइ कत्तुरो॥ ²² हेक्केल?रिक् मिसओ केवा?बा केरेक् सिक्कुम्दिइ निड्वा? निसाम्हा? खुने? मेहु?रुरो॥ हेक्क्याइ थाड्बेन् केरेआइ खुने? पाःन्नु नु याःम्बक्को मुक्केगुबा पोःक्खेरो॥

²³ हेक्क्याइ मोसाःन् तड्बे लिबोःइ(४०) केरेल्ले कुगा?इ इसाइलिहा? तुम्से पेःक्मा निड्वा? चोगुरो॥ ²⁴ हेक्क्याइ मिसिधिवले थिक् इसाइलिःन् निड्घुम् मेत्तुबा निःसु॥ हेक्केःल्ले खेन् नाड्मा फा?आइ पेआइ खेन् मिसिःन् हिप्तु सेरुरो॥ ²⁵ खुने?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले आबाडे कुमना इसाइलिहा? खुनि? योःक्पा हिड्मन्लाम् चोःक्युम्भो पिमासि फा?आइ खुने? पाड्घुबा पाःन्नि कुसिड् मेनिःत्तुर केल?बा इःत्तुआइ वये, कर खेइहा?रे खेन् पाःन्नि कुसिड् मेनिःत्तुल्लो॥ ²⁶ हेक्क्याइ कुदाःन्दिक् नेप्फु इसाइलिहा? चुडेत्तिर यागेत्तिबा निःसुसिआइ नादइ चोःक्मासि फा?आइ पेआइ मेत्तुसि, 'तेःड्बासे, खिन्डि?ग फु?नुसा? केधाप्सि! थेआइ केजुड्सिबाबे?'

²⁷ कर खेन् निड्घुम् केमेप्पेल्ले मोसाःन् थिक्लेप्पाइ चन्दुर सेःन्दोसु, 'खेने? हाःल्ले आनिगे सम्दाइ हाइ केजोःक्पा नु खासेन्तोःम्बा केजोगेआइ केवा?बे? ²⁸ खेने? मिःप्पा मिसिःन् केसेरुबा हेक्के इड्गा?आइ केसेत्ताबाबे? ²⁹ कन् पाःन्नि खेप्सुआइ मोसारे इड्गा? मिसिःन् सेरुड्बा पाःन्निन्नाइ वे? मनाहा?रे निड्वा? मेघोःसुबिला ल?रिक् निड्वा? इःत्तुर किःसेआइ मिसलाम् मिद्यान लाजे?ओ खेत्तिइ पेआइ खेप्पोए वा?मा हेःक्ते, हेक्क्याइ खेप्पोए मेःक्खिक् चोगुआइ नेप्फु कुस्साःआइ पोःक्खेत्तिरो॥

³⁰ तड्बे लिबोःइ(४०) एगाइ सिनाइ कोःक्माल्ले कुबेसाइ एक्सादेन्नोबा मि केदिःप्पा पोःक्लाओ माइलाइड्बान् मोसारो थाःन्डिइलो॥ ³¹ मोसारे कुनिड्वा? मयेआइ थेःन्नेबे? फा?आइ कुबेसाइ पेरो॥ कर खेल्ले दाड्बाल्ले कुडक्लाःन् खेप्सु- ³² 'इड्गा? केसुधेबा अब्राहाम, इसहाक नु याकुबरे सेवा मेजोगाइबा निड्वा?फुमाइआ॥' मोसाःन् कुगिःमाल्ले यक्खेआइ खेन् मि केदिःप्पा पोःक्लाःन् ओमेप्पा आःन्डिइ मेजोगुन्तो॥

³³ हेक्क्याइ दाड्बाल्ले मेत्तु, 'खेने? केलाइसुःफा? फेन्दे?, थेआइभेल्ले खेने? केयेप्पा देन्निन् सेसे चोःक्॥' ³⁴ इड्गा? आमनाहा? मिसओ निड्घुम्भो

मेवा?बा निःसुड्सिड्डाइ खुनि? मेरिड्डिन्खेप्सुड्डाइ वा?आ॥ हेक्केःल्ले इसाइलिहा? खुनि? योःक्पा हिड्मन्लाम् चोःक्युम्भो पिसे इड्गा? याड्डाइ वा?आ॥ आल्ल याड्ना मिस लाजे?ओ खुनि? कुभा? पिसे नुःक्ने?रो॥

³⁵ बा कन् मोसाःन् इसाइलिहा?रे 'खेने? आनिगे सम्दाइ हाःल्ले हाइ नु खासेन्तोःम्बा केसेगेआइ केवा?बे?' मेमेत्तुर मेना?रुआइ मेवये, कर पोःक्लाओ ओसेःनोधाक्सिड्बा माइलाइड्बाल्लोलाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने?ए हाइ केजोःक्पा नु ताड्गेसेःप्पा चोगुआइ पाड्घुरो॥ ³⁶ मोसारेए इसाइलिहा? मिसलाम् लाःक्कात् लःत्तुसि, हेक्क्याइ मिसओ, हेःत्ताड्बा वाहड्डो नु तड्बे लिबोःइ(४०) थारिक् एःक्सादेन्नो यरिक् निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा? चोगुरो॥

³⁷ कन् मोसारे इसाइलिहा? अक्खे मेत्तुसि, 'निड्वा?फुमाइडिल्ले इड्गा? हेक्त्तड्बाए माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा खिनि? आबाडे मनालाम् खिनि?ओ पाड्घुरो॥' ³⁸ इसाइलिहा? एःक्सादेन्नो मेजुप्सेल्ले मोसाःन् खेइहा?नु वये, सिनाइ कोःक्माओ माइलाइड्बान् खुने?नु पारे हेक्क्याइ खेन् हिड्मन् केबिबा निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् खुने? खोःसु, हेक्क्याइआनि? सुधेबाहा? पिरुसिआइ आनि? आघोःसुम्माइआवा?रो॥

³⁹ कर आनि? सुधेबाहा?रे खुने? कुबाःन्नि तेन्दिइ चोःक्मा मेना?रुआइ मोसाःन्नाइ मेना?रु, हेक्क्याइ मिसओ नुःड्मा निड्वा? मेजोगुरो॥

⁴⁰ हेक्केःल्ले मोसारे कुम्भु? हारुन्निन् खेइहा?रे अक्खे मेमेत्तु, 'आनिगे लागि याम्पि लाम् केलोःबा माइहा? चोगे आबिरे?॥ मिसलाम् याम्पि केलःप्पा कन् मोसाःन् थे पोःक्खे फा?आइ आनिगे मेनिःसुम्बेल्लो॥' ⁴¹ हेक्केःल्ले खेइहा?रे पित्साःतनावाइत्ता मेजोगुआइ सिदुड्जभा मेजोगुरो॥ खुनि? मेजोगुबा याःम्बक्को मेसःत्तुर नावाइत्ताःन् इड्धाःइ पिसे ससाइसोःत् मेजोगुरो॥ ⁴² हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले ताड्साक्पोबा खेःम्सिक्पेन्सेवा मेजोगुर फा?आइ खेइहा? लेरुसिरो॥ कन् पाःन्निड्ग माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाल्ले साप्पन्नो साप्पुआइ केबप्पा कुडसिःक् केरेरो,

'इसाइलिसे, खिनि? एःक्सादेन्नो तड्बे लिबोःइ(४०) थारिक् केवयिल्लेआइ

इड्गा? आसेवा केजोगुम्बिल्ले सिदुड्जभा याम्पि केम्बिरिल्लो॥

⁴³ कर खिनि?ग मोलोक साम्माइडिल्ले कुमाइधाःन्नु खेःम्सिक्पेन्नेफान साम्माइडिल्लेन् नावाइत्ताःन् केबक्खुम्तो॥

खिनि? आबाडे केजोगुम्बा नावाइत्ताःन् सेवा केमेत्तुम्बाल्ले चोगुल्ले बेबिलोन्नुःल्लेआइ माःइघा पाइनिड्लो॥'

⁴⁴ खेइहा? येःड्घादेन्नो मेवयेल्ले आनि? सुधेबाहा?रे निड्वा?फु साःड्गाहिम् मेगत्तु॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले मोसाःन् ओसेःन्धाक्तुबा हेक्केए खेन् चोगेआइ वयेरो॥ ⁴⁵ याइसि निड्वा?फुमाइडिल्ले खुनि? तगिलाम् नाःत्तु लःत्तुसिबा सुवाइहा?रे खुनि? लाजे?ओ यहोसुःन्नु मेबेःल्ले, खेइहा?रे साःड्गाहिम्निन् खुनि?नुए मेगुयुआइ मेदे?रुरो॥ हेक्क्याइ दाउद हाइडिल्ले कुयेम् थारिक् खेन् साःड्गाहिम्निन् नेस्सेरो॥ ⁴⁶ दाउद हाइडिल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? ताःसुआइ याकुबरे सेवा चोगुबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलागि हिम् चोःक्मा फा?आइ पेलि फाक्तु, ⁴⁷ कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहिम्पिड्ग सोलोमन हाइडिल्लेरक् चोगुरो॥ ⁴⁸ हेक्केसाइ केरेक्नुःल्ले पयम् यम्बा निड्वा?फुमाइडिन् मनाहा?रे चोःक्मनाबा हिम्मो मेवा?नेन्॥ माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाल्ले कुसाप्पन्नो अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्-

⁴⁹ 'दाड्बाल्ले पाःत्तु,

साड्ग्राम्पेदाइडिन् इड्गा? आहाइयुक्नारो॥ खेप्पोलाम्मे काक् सम्दाइ हाइ चोःक्कारो, हेक्क्याइ इक्सादिड् खाम्बेःक्मान् इड्गा? आलाइ तो?भेःल्लो॥

हेक्केःल्ले आक्त्तड्बा केघेम्बा आवा?मा हिम् केजोगुम्बाबे?

⁵⁰ काक् कड्हा?ग इड्गा?ए चोगुड्सिड्बा मेःम्बि?

⁵¹ खिनि?ग सा?रिक् कुनिड्वा? केधुड्बा थिड्गानि केजोगुरो! निड्वा?फुमाइडिल्ले कुड्घड्डिन् खेम्मा खिनि? नेक्खो? थुड्लो॥ खिनि? सुधेबाहा? हेक्केए केल?रिआइ सदादिड् सेसेमाइडिन् केअत्तुम्तो॥

⁵² खिनि? सुधेबाहा?रे काक् माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा? तुक्खे

मेजाःतुसि॥ खेइहा?रे निडवा?फुमाइडिल्ले माइहेक चोगुबा साम्योनिबा हाइडिल्ले कुदामाल्ले न् माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पाहा?आइ मेसेरुसिरो॥ आल्ल खुने? इइलेक केमेतुमाइ केसेरुम्लो॥ ⁵³ निडवा?फुमाइडिल्ले कुसाम्यो इडजाःइडिन् माइलाइडबाहा?रे खिनि? केम्बिरि?, करसाइ खिनि? केड्घेप्सुमिन्लो॥”

स्तिफनसेन् लुड्डिल्ले मेबःतु?

⁵⁴ कन् पाःन्निन् चुम्तुडबा पासिड पादाइलाहा?रे मेघेप्सुआइ स्तिफनसेन्नु सा?रिक् खुनि? सिक् पोगेआइ खुनि? हाबो? मेयेःक्खुरो॥ ⁵⁵ कर सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम्मिल्ले थुक्तुबा स्तिफनसेन् साइग्राम्पेदाइ लेप्पाइ ओमयेल्ले निडवा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिडिन् नु कुजुप्साइ लेप्पाइ येसुःन् येबेबा निःसुरो॥ ⁵⁶ हेक्क्याइ स्तिफनसेन् अक्खेल?रिक् पारे, “ओमेत्तेम्मे?, इडगा? साइग्राम्पेदाइडिन्हरेबा निःसुड्, हेक्क्याइ मेन्छाम्साःन् † निडवा?फुमाइडिल्ले कुजुप्साइ लेप्पाइ येप्पा निःसुड्लो॥” ⁵⁷ हेक्केःल्ले खेइहा?रे सा?रिक् मेअःक्तेर मेभिःक्तेर खुनि? नेक्खो?हा? हुक्किल्ले मेहु?, हेक्क्याइ थिक्हुप् मेबोःक्खेआइ थिक्लेड्माल्ले खुने? फुल्लुम् मेभत्तु, ⁵⁸ हेक्क्याइ येक्यक् लाःक्कात् मेउःक्खु मेलःतु॥ खेन् पाःन्निन्लेन् तोःन्दिहा?रे खुनि? सुड्घेःक्वाहा? सावल मेप्पनाबा थाइन्नेन्निन् कोमेबाइघुआइ स्तिफनसेन् लुड्डिल्ले पःप्पा मेहेःक्तुरो॥ ⁵⁹ लुड्डिल्ले मेबःतुर मेबत्तेल्ले स्तिफनसेरे अक्खेल?रिक् तुवा चोगु, “दाइबा येसुए, इडगा? आयाम्साम्मिन् ताःक्ते?ओ॥” ⁶⁰ हेक्क्याइ खुने? थुड्बोहज? युड्सिडिडाइ यम्बा इक्लाओ अक्खेल?रिक् पाःतु, “दाइबाए, कइहा?रे मेजोगुबा लायोरेन् खुडिडि मेबिरेसेन्ने?ओ॥” अक्खे पाःतुर खेन् स्येरो॥

सावलरे सेसेहुप्लक्किन् तुक्खे चाःतु?

8 खेप्पो सावलरेआइ स्तिफनसेरे कुसिःमेन्तो तेन्दिड् पिरुसिआइ वयेरो॥

हेक्क्याइ मिडसोदाइबा साम्योसाबा मनाहा?रे स्तिफनसेन् मेहुम्सु मेसुरुआइ सा?रिक् मेरिड् मेधक्तेरो॥ खेन् येन्नाड्धो यरुसलेम्मोबा सेसेहुप्लक्को सा?रिक् तुक्खे चाःप्पा मेहेःक्तुरो॥ हेक्क्याइ सेःक्युक्मिबाहा?नु वे? काक् नसानिबाहा? यहुदिया नु सामरिया तेड्गप् लेप्पाइ मेसेःरे मेबेरो॥ ³ कर सावलरे सेसेहुप्लक्किन् मेम्भै चोःक्मा हेःक्तु॥ खुने? हिम् हिम् पेआइ नसाःन् केजोःक्पा मेन्छुमा? येम्बित्छा? तेम्सुसिआइ उःक्खुसिर पुड्लाहिम्मो थेक्तुरो॥

सामरियाओ सुनाइड् सेः

⁴ यरुसलेम्माम् केसेबार केबेःक्पाहा?रे आत्ति मेबेसाइ सुनाइड् मेसेःसुरो॥ ⁵ फिलिप्पेन्नाइ सामरियास्मा येक्यक्को पेआइ खेप्पोबा मनाहा? येसुःन्ने निडवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्तरो फा?आइ इडभोःसुरो॥ ⁶ फिलिपर पाःतुबा पाःन्निन् मेघेप्सु हेक्क्याइ खुने? चोगुबा निडवा? केमाबा याःम्बक्हा? मेनिःसुल्ले मनाहा?रे नुःरिक्काइ कुबाःन्नो निडवा? मेबिरुरो॥ ⁷ खेप्पो यरिक् मनाहा?ओनु फेन्साम्हा? मेभिःक्तेर मेलःन्दे मेबे, हेक्क्याइ यरिक् लड्लेःड्वाहा? नु लाडिसक्पाहा?आइ मेनुःरेरो॥ ⁸ खेल्ले चोगुल्ले खेन् येक्यक्को पयम् सःप्पा नु ओमुल?मान् त्येरो॥ ⁹ आल्ल तगिआड्धो खेन् येक्यक्को सिमोन मेप्पनाबा कित्त्वाक्थिक् वये॥ खेल्ले कित्त्वाक् याःम्बक् चोगुआइ सामरियास्मा मनाहा?रे खुनि? निडवा? माःसु पिरुसिआइ वयेरो॥ खेल्लेग आबाडे इडगा?ए पयम् यम्बाआ फा?आइ आडिडि ल?रेआइ वयेरो॥ ¹⁰ हेक्क्याइ येक्यक्को केयुड्बा यम्बा चुक्पा केरेक्ले कल्ले निडवा?फुमाइडिल्ले पयम् कुमुक्साम् कत्तुरो ल?रिक् खेन् मेमेत्तुआइ मेवयेरो॥ ¹¹ हेक्क्याइ खेन् मनाहा? यरिक् तड्बेआड्धो खुने? कुगित्त्वाक्मुन्धुम्मिल्ले खुनि? निडवा? माःसु पिरुसिआइ वयेबाल्ले चोगुल्ले खुने? कुबाःन्नो मेबत्तेरो॥ ¹² कर खेन् मनाहा?रे फिलिपर इडभोःसुबा निडवा?फुहाइजुम्मिल्ले कुयाःम्बेओ सुनाइड्

† मेन्छाम्साःन्-येसुरे ल्छा कुमिड्॥

नु येसु खिस्तेन्नसाःन् मेजोगुआइ येम्बित्छा? मेन्छुमा? काक् बत्तिस्मा मेबोःक्खेरो॥ ¹³ सिमोनरेआइ आबाडे नसाःन् चोगुआइ बत्तिस्मा पोःक्खे॥ खुने? फिलिपनु वयेगत्तेल्ले फिलिपर चोगुबा यरिक् परिक्लेन् मिक्सेःन् नु निडवा? केमाबा याःम्बक्किन् निःसुआइ खुने? कुनिडवा? मयेरो॥

¹⁴ हेक्क्याइ यरुसलेम्मोबा सेःक्युक्मिबाहा?रे सामरियास्मा मनाहा?रे निडवा?फु पाःन्जाक्किन् तेन्दिड् मेजोगु केल?बा मेघेप्सुआइ पत्रुस नु युहुन्नाःन् खेप्पो मेबाइघुसिरो॥ ¹⁵ हेक्क्याइ खुन्नि? सामरियाओ केरेत्तिआइ नसानिबाहा?रे सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम्मिल्ले थुक्तुसिनि फा?आइ तुवा चोगु पिरिक्छुरो, ¹⁶ थेआइभेल्ले आल्लो थारिक् नसानिबाहा?रे सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम्मिन् मेड्घोए मेवये, कर दाइबा येसुरे कुमिड्डोरक् बत्तिस्मा मेबोःक्खेआइ मेवये॥ ¹⁷ हेक्क्याइ पत्रुस नु युहुन्नारे खुन्नि? हुक्हा? सामरियास्मा नसानिबाहा? सम्दाइ नेस्सु पिरिक्छुआइ खेइहा?रे सेसेमाइ मेघोःसुरो॥

¹⁸ सेःक्युक्मिबाहा?रे खुन्नि? हुक्किन् नेस्सेत्तुल्ले मनाहा? सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम्मिल्ले थुक्तुसिबा सिमोनरेआइ निःसु हेक्क्याइ खेइहा? याइ पिरुसिर ¹⁹ अक्खे मेत्तुसि, “मना सम्दाइ इडगा?आइ आहुक् नेस्सुड् पिरुड्सिडिल्ले हारा? सेसेमाइडिन् मेघोःसुनि फा?आइ कन् मुक्साम्मिन् याप्पि आबिरेत्ते?ओ॥”

²⁰ कर पत्रुसरे नोगप् पिरु, “केयाइडिन् खेने?नुए मेक्कलो, थेआइभेल्ले खेने?ग निडवा?फुमाइडिल्ले कुबर्धाःम्मिन्याइडिल्ले इडमा केडःतु?रो॥ ²¹ खेने?ग कन् सेवाओ लक् खोःमा नु कम्पा थेआइ केन्छुक्तुन्लो, थेआइभेल्ले खेने? केसिक्लुड्मान् निडवा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ नुःबा होःप्लो॥ ²² हेक्केःल्ले केभेन् निडवा?ओलाम् हिन्दे?आइ दाइबान्नु तुवा चोगे?ओ॥ हेक्क्याइ फेन् निडवा?ओलाम् लेप्पि केघोःसुबि! ²³ थेआइभेल्ले खेने?ग नाहेम्माल्ले कुधिम् नु लायो इसेःड्बा निडवा?इल्ले केयुक्तेबान्इडगा? निःनेरो”

²⁴ हेक्क्याइ सिमोनरे नोगप् पिरुसि, “खेने? केबाःतुबा आत्तिन्पाःन्हा?आइइडगा? आसम्दाइ मेजुक्नेन्ल फा?आइ दाइबान्नु इडगा? आलागि तुवा चोगे आबिरेत्ते?ओ॥”

²⁵ हेक्क्याइ येसुरे कुयाःम्बेओ चेक्खेत्तुर दाइबाल्ले कुबाःन्जाक् इडभन् चोगेत्तुआइ युहुन्नाःन् नु पत्रुसेन् यरुसलेम् लेप्पाइ नुःक्खेत्तिल्ले लाम्मोबा यरिक् सामरियास्मा पाड्भे?हा?ओ सुनाइड् सेःसेत्तुरो॥

फिलिप्पेन्नु इथियोपिया लाजे?बा मनाःन्

²⁶ थिक् येन् दाइबाल्ले पाड्घुबा माइलाइडबाल्ले फिलिप्पेन् अक्खे मेत्तु, “यरुसलेम्माम् यो लाड्गेन् लेप्पाइबा गाजा केबेःक्पा येःड्घादेन्बा माराम्मो पेगे?॥” ²⁷ हेक्केःल्ले फिलिप्पेन्नाइ खेप्पो थसिड्लो॥ हेक्क्याइ खुने? इथियोपियास्मा सेभक्पा †† यम्बा सुहाइयुक्पेन्तुमु॥ खेन् इथियोपियास्मा हाड्मा कन्दाकिरे कुयाइसाकुन्धे ओगेमेप्पा सुहाइयुक्पा वयेरो॥ खुने? यरुसलेम्मो सेवा चोःक्से पेआइ वयेरो॥ ²⁸ हेक्क्याइ अन्लाओ युड्सिडिडाइ कुहिम्नो नुःक्खेर पत्तेल्ले माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले साप्तुबा साप्पन्निन् निःरुर युडे॥ ²⁹ सेसेमाइडिल्ले फिलिप्पेन् मेत्तु, “अन्लाःल्ले कुबेसाइ पेगे?॥”

³⁰ हेक्क्याइ फिलिप्पेन्नाइ लोःक्तेर अन्लाःल्ले कुबेसाइ पे हेक्क्याइ खेन् मनाःल्ले माइनिडवा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले साप्तुबा साप्पन्निन् निःरुर युडेबा खेप्सु॥ हेक्क्याइ फिलिपर सेःन्दोसु, “कन् केनिःरुबा पाःन्निन् कुसिड् केनिःतुबि?”

³¹ खेन् सेभक्पेल्ले नोगप् पिरु, “पोधक् याप्पि केजोःक् केबिबा मना मेःन्नेग आक्खेल?रिक् कुसिड्निःप्पा सुक्तुड्बे?” हेक्केःल्ले खेल्ले फिलिप्पेन् उःत्तुआइ सोरिक् खुने?नुए युक्खु॥

³² खेल्ले निःरुबा साम्योसाप्पा लक्किन् कन् वयेरो- “खुने?ग सेत्ते ते?मनाबा मेल्लुक् हेक्के चोगे

†† सेभक्पा-खेन्येम्मो हाइहिम्मोबा मेन्छुमाहा? ओगेमेप्पा येम्बित्छा?हा?ग सेभक्पा मेवये॥

हेक्क्याइ खुने? कुमुरिक केनःइबाहा?रे खुनि? तगिआइ स्वाःत् केयेप्पा मेल्लुक्साः हेक्केए थेआइ मेबाःतुन्तो॥

³³ हेक्क्याइ खुने? कुना मेधाःसु मेबिरुआइ तुक्खे मेजाःतुरो॥ कुमु?इदाइसारे कुयाःम्बेओ हाःत्लेआइ पाःप्पा मेसुकुन्तो, थेआइभेले नेत्तिगेन् कुहिडमन्निङ्ग इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोलाम् ते?रेरो॥”
†

³⁴ हेक्क्याइ खेन् सेभक्पेले फिलिप्पेन् सेःन्दोसु, “कन् माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्याल्ले हाःत्ले कुयाःम्बेओ पाःतुबाबे? खुने? आबाडे कुयाःम्बेओ पाःतुबाबि, वे?स्मा मनाःल्ले कुयाःम्बेओ पाःतुबाबि? इङ्गा? पोथक् चोगाड् पिराड्?ओ॥” ³⁵ हेक्केःल्ले फिलिपरे साम्योसाप्लाबा बा कन् लक्कोलाम् येसुरे कुयाःम्बेओबा सुनाइडिङ्गि पोथक् चोगुल्ले खेन् सेभक्पेले नसाःन् चोगुरो॥

³⁶ हेक्क्याइ खेइहा? खेन् लाम्पो लाम्पिःक् चोगेत्ठिर पत्तेत्ठिल्ले च्वाःत् केनेबा तेन्ने केरेत्ति॥ हेक्क्याइ खेन् सेभक्पेले सेःन्दोसु, “ओमेत्ते?, कम्पो च्वाःत् नेरो॥ इङ्गा? बप्तिस्मा पोःड्मा मेसुकान्बि?” ((फिलिपरे मेत्तु, “खेने? काक् केनिड्वा?रे नसाःन् केजोगुने फा?ग्र केसुकुत्तुरो” खेन् सेभक्पेले नोगप् पिरु, “येसु ख्रिस्तेन्निड्वा?फुसाः फा?आइ नसाःन् चोगुड्लो॥”)) ³⁸ हेक्क्याइ खेन् अन्लाःन् येप्पा पाड्घुआइ खुन्चि? यो च्वाःत्तो पेसिआइ फिलिपरे खेन् बप्तिस्मा पिरु॥ ³⁹ खेइहा? यो च्वाःत्तो लाम् लःन्दे थाडेत्ठिर पत्तेत्ठिल्ले दाइबाल्ले कुसेसेमाइडिल्ले खिमो फिलिप्पेन् पक्खु ते?रुआइ आजोत्तोस †† मेप्पनाबा तेन्ने केत्तुरो॥ खेप्पो खुने? सिजरिया † मेङ्गेत्ते थारिक् लाम्पो केनेबा पाड्जुम्हा?ओ सुनाइड् इड्भोःसुर पेरो॥ सेभक्पेले खुने? याम्पो मेनिःसुन्, कर खेन् सःत्तेर कुलाम्पिःक्को पेरो॥

दमस्कसबा लाम्पो सावलरे येसुःन् नसाःन् चोगु?

सेःक्युक्मिबाहा? २२.६-१६, २६.१२-१८

9 कर दाइबाल्ले कुहु?साम्बाहा? केरेक् सेप्पासि फा?आइ सावलरे सा?रिक् यड्मा सेरुसिरो॥ खुने? मानिड्वा?फुसाम्बाल्लो पेआइ दमस्कसओ केवा?बा केरेक् दाइबाल्ले कुलाम् केदिम्बा मेन्छुमा? येम्बिच्छा?हा? पुड्लाधाबा चोःक्मासिआइ यरुसलेम्पो ताःप्पासि हेक्क्याइ खुन्दिड् पिमासि सुक्कुड्ल फा?आइ दमस्कसओबा यहुदि चुम्नुइहम्मोबा सुहाइयुक्पाहा?रे लागि सक्इङ्घड् साप्पाइघुसिरो॥ ³ हेक्क्याइ खुने? दमस्कसरे कुबेसाइ केरेर पत्तेल्ले हक्कघत् ताड्साक्पोलाम् सेन्दाइगेन् ओःत्ति खुने? कुधिरि लेक्तेरो॥ ⁴ हेक्क्याइ खुने? खाम्पो हर्गुप् चोःन्देआइ इक्लाधिक् खेप्सु, “सावलए, सावलए, इङ्गा? थेआइ तुक्खे केजाःत्ताबाबे?”

⁵ सावलरे सेःन्दोसु, “दाइबे, खेने?ग हाःत्लेन्बे?”

हेक्केःल्ले अक्खेल?रिक् नोगप् त्पे, “इङ्गा?ग तुक्खे केजाःत्तुर केवा?बा येसुआरो॥ ⁶ आल्ल खेने? पोगे?आइ येक्क्यक्को पोगे?॥ खेप्पोए खेने? थे चोःक्मा पोःड् इङ्गा? मेत्ते?रो॥”

⁷ आल्ल सावलनु लाम्पिःक् केजोःक्पा मनाहा? थेआइ मेम्बाःत्ते मेयेबे थेआइभेले खेइहा?रे खेन् इक्लाःन् खेम्माग मेघेप्सु, कर हाःत्ताड् मेन्निःसुन्तो॥ ⁸ सावलनेन्खाम्पोलाम् मुत्थिक् पोगे, कर कुमिक्किन् हन्दुल्ले थेआइ निःमा मेसुकुन्तो॥ हेक्केःल्ले खुने?नु लाम्पिःक् केजोःक्पाहा?रे कुहुक्को मेदेम्सुआइ मेउःक्खुर दमस्कसओ मेदे?रुरो॥ ⁹ हेक्केल?रिक् सुम्पेन् थारिक् थेमाआइ निःमा मेसुकुन्तो हेक्क्याइ थेमाआइ मेजेनेन्, मेधुड्लो॥

¹⁰ आल्ल दमस्कसओ हननिया मेप्पनाबा हु?साम्बाधिक् वये॥

खेन्सुफोओ दाइबाल्ले अक्खे मेत्तु, “हननियाए!”

हननियारे नोगप् पिरु, “थेमाबे, आदाइबे?”

† यसैया ५३.७-८ †† आजोत्तोस-कड्गा लुम्बा वरक्किल्ले कुयाओ केनेबा येक्क्यक्को॥ तगि माइहुप्पो (यहोसु १३.३) कनयेक्क्यक्किन्अस्सोद मेमेत्तु॥ कड्गा सिजरिया येक्क्यक्किन्नुःल्ले ९० किलोमिटर माःइधा नेस्से॥ † सिजरिया-कड्गा पयम् हाइहेरोदेल्ले सिजर अगस्तसरे कुमिड्को कुइड्सोओ चोगुबा येक्क्यक्को॥

¹¹ दाइबाल्ले खुने? मेत्तु, “तोःन्दोःन् मेप्पनाबा लाम्पो यहुदाःल्ले कुहिम्मो पेगे?॥ खेप्पो तारससबा सावल मेप्पनाबा मनाःन् वा?बि फा?आइ सेःन्दोःसे?॥ कन् येम्पो खुने? खेप्पो तुवा चोःक्नु युड्लो॥ ¹² खुने? सुफोओ हननिया मेप्पनाबा मनाःन् ताआइ खुने? याम्पो निःमा सुक्कुनि फा?आइ कुहुक्का? कुधेगेःक्पो नेस्सुबिरुबा निःसुआइ वा?रो॥”

¹³ हननियाःल्ले अत्तुर नोगप् पिरु, “कर आदाइबे, खेल्लेग यरुसलेम्पोबा खेने? सेसे केमनाहा? यरिक् तुक्खे चाःत्तुसिबा इङ्गा? खेप्सुड्दाइ वा?आरो॥ ¹⁴ हेक्क्याइ तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?लाम् युक् खोःसुआइ खेने?ओ नसाःन् केजोःक्पा मनाहा? तेम्मासि फा?आइ कम्पोआइ त्पेआइ वा?रो॥”

¹⁵ कर दाइबाल्ले हननियाःन् मेत्तु, “खेने? पेगे? थेआइभेले खेन् मनाःन् इङ्गा? आसेवा चोगुनि फा?आइ सेगुड्दाइ वा?आरो॥ खेल्लेग थिम्मेन्ड् सुवाइहा?, हाइहा?, नु इसाइलिहा? आमिड् इड्भन् चोगुसि?रो॥ ¹⁶ इङ्गा? आलागि खेल्ले आक्खेन्तुक्खे चामा पोःड् फा?आइ इङ्गा? ओसेःन्धाक्कुड्लो॥”

¹⁷ हेक्क्याइ हननियाःन्खेन् हिम्मो पेआइ सावलरे कुधेगेःक्सम्दाइ कुहुक्का? नेस्सुआइ अक्खे मेत्तु, “आन्सा? सावलए, दाइबा येसुरे इङ्गा? पाड्घाइबारो॥ खुने?ग कम्पो दमस्कसओ केदयेर केबत्तेल्ले लाम्पो खेने?नु ओसेःन्धाक्सिड्, हेक्क्याइ खेने? याम्पो निःमा केसुकुत्तुर, सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम्मिल्ले केधुक्ल फा?आइ पाड्घाइबारो॥” ¹⁸ खिमो सावलरे कुमिक्कोलाम् डासेःक् हेक्क्याइ मक्थ्येआइ खुने? याम्पो निःमा केसुकुप्पा पोःक्खे॥ खुने? पोगे?आइ हननियाःल्ले बप्तिस्मा पिरुरो॥ ¹⁹ हेक्क्याइ खुने? कुजा चआइ कुसक्का त्पेरो॥

सावलरे दमस्कसओ सुनाइड् सेःसु?

सावलनेन्कुभा येन् थारिक् दमस्कसओबा नसानिबाहा?नु वये॥ ²⁰ खुने? खेप्पो यहुदि चुम्नुइहिम् हेइघाःत्ति पेआइ येसुःन् निड्वा?फुसाःरो फा?आइ खिमो इड्भन् चोःक्मा हेःक्तुरो॥ ²¹ हेक्क्याइ खुने? पाःतुबा पाःन् केघेम्बा काक् मनाहा?रे खुनि? निड्वा? मयेआइ अक्खेल?रिक् मेमेत्तिड्, “यरुसलेम्पो येसुःन् नसाःन् केजोःक्पा मनाहा? हम् केजोःक्पेन्बाकन् मनाःन् मेःम्बि? हेक्क्याइ तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा?रो तेम्मा ते?मासि फा?आइ कम्पोआइ त्पेबाग मेःम्बि?” ²² कर सावलरे आल्लसाइ मुक्काम् कुधिम्बा इड्भन् सेःसुर पेआइ दमस्कसओ केवा?बा यहुदिहा?, येसुःन्ने निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तरो फा?आइ याःन्दुसिरो॥ हेक्केःल्ले खेइहा?रे नोगप्पे पिमा मेन्छुक्कुन्तो॥ ²³ हेक्क्याइ यरिक् येम् एगाइ खेप्पोबा यहुदिहा?रे सावलनेन् सेप्पा फा?आइ इड्मेदड्घु, ²⁴ कर कन् पाःन्निन् सावलरे निड्वा? खोःसुरो॥ हेक्क्याइ खेन् मनाहा?रे सेन्दिक् लेन्दिक् खुने? तेम्माआइ सेप्पा फा?आइ येक्क्यक्कोबा पयम् लाम्भेःफा?ओ मेसुगुरो॥ ²⁵ कर थिक् सेन्दिक् सावलरे कुहु?साम्बाहा?रे खुने? साप्पोओ मेयाक्कुआइयेक्क्यक्किल्ले लुड्धाक् लाःक्कात् इदाःक्किल्ले मेभोःन्दु मेधासुआइ मेघेत्तु मेदेःसुरो॥

²⁶ सावलनेन्यरुसलेम पेआइ खेप्पोबा हु?साम्बाहा?नु सोरिक् वा?मा निड्वा? चोगु, कर खेइहा?रे खुने? सा?रिक् मेगिरु हेक्क्याइ खुने? हु?साम्बा फा?आइ कुनासा?माए मेन्छुक्कुन्तो॥ ²⁷ कर बरनाबासेन्त्येआइ सावलनेन् सेःक्युक्मिबाहा?रो तारुआइ आक्खेल?रिक् सावलरे दमस्कस पेःक्मा लाम्पो दाइबान् तुमु हेक्क्याइदाइबान् खुने?नु पारे, हेक्क्याइ आक्खेल?रिक् दमस्कसओ मेङ्गिए येसुरे कुयाःम्बेओ सावलरे इड्भन् सेःसु केल?बान् काक् चेक्कुत्तुरो॥ खेल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे खुने? मेदाःक्तुरो॥

²⁸ हेक्क्याइ सावलनेन् खेइहा?नु सोरिक् वा?मा हेःक्तेआइ यरुसलेम खाराक् दाइबाल्ले कुमिड्को मेङ्गिए इड्भन् चोगुरो॥ ²⁹ हेक्क्याइ ग्रिक् केबाःप्पा यहुदिहा?नुआइ पाःन्धक्ते, कर खेइहा?रे खुने? सेप्पा फा?आइ लाम् मेगोःत्तुर मेवये॥ ³⁰ कन् पाःन्निन् वे? नसानिबा फु?नुसा?हा?रे मेघेप्सुआइ खुने? सिजरियाओ मेदे?रु॥ हेक्क्याइ खेप्पोलाम् सावलनेन्तारसस येक्क्यक् लेप्पाइ वालाधालाम् मेबाइघु मेदेःसुरो॥

31 हेक्क्याइ यहुदिया, गालिल, नु सामरियाओस्मा सेसेहुप्लकहा?ओ निड्युम् पोःइमा चक् थ्येआइ येमयेमवा त्ये॥ खेइहा?रे दाइबान् सा?रिक् इडधाःइ मेबि, हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्ले आःच्छिड्मा पिरुसिआइ नसाःन्नी केधुम्बा मेबोःक्खेर खेइहा? मेबोःरेर मेबेरो॥

एनियासेन् वेःत्

32 हेक्क्याइ पत्रुसेन् लाम्दिःक् चोगेर लिददाबा नसानिबाहा?आइ सा?रुसिरो॥ 33 खेप्पो एनियास मेप्पनाबा तड्बे येत्छिआइधो (८) लड्लेःइ तुक्माल्ले तरुआइ नेत्नाओरक् केनेबा मनाःन् तुमु॥ 34 पत्रुसरे खेन् मेत्तु, “एनियासे, येसु खिस्तर केवेःन्लो॥ पोगे?आइ केनेत्नाःन् फोःक्खे?ओ!” खिमो खेन् मुत्थिक् पोगे॥ 35 हेक्क्याइ लिददा येक्यक्को नु सारोन तेम्बे?ओ केवा?बा यरिक् मनाहा?रे खेन् मनाःन् वेःत्तेबा मेनिःसुआइ दाइबा लेप्पाइ मेहिंसिड्लो॥

पत्रुसरे तबित्ताःन् वेःन्दु?

36 हेक्क्याइ जोप्पा येक्यक्को तबिता मिड केवाःप्पा हु?साम्मा थिक् वये॥ (खेल्ले कुमिड ग्रिक्को दोरकास वये-खेन् फा?इन् पेःडवा पोःडलो॥) खेन् सदादिइ वे?हा?रे लागि नुःबा याःम्बक् केजोःक्मा नु याइगोसा?बाहा? केभा?मा वयेरो॥ 37 खुने? खेन् येम्मो तुगोआइ स्ये, हेक्क्याइ कुधक्किन् वामेहप्पुआइ थोःस्मा याक्फाओ मेदे?रुआइ मेनेस्सुरो॥ 38 जोप्पा येक्यक्किन्लिददा येक्यक्कलाम् मेमाःक्खेन्, हेक्केःल्ले हु?साम्बाहा?रे पत्रुसेन् लिददाओ वा? केल?बा मेघेप्पुआइ नेप्फु मनाहा? कुलाःसे मेबाइघुसिरो॥ हेक्क्याइ खेइहा? पेसेत्छिआइ पत्रुसेन्, “आदाइबे, हारा? जोप्पाओ फेरे?ओ,” मेत्तेछुर पेलि फाक्तेत्छुरो॥

39 खेल्ले चोगुल्ले पत्रुसेन्नाइ यारिप् पोःक्खेआइ खेइहा?नु जोप्पाओ पे॥ हेक्क्याइ खेप्पो केरेनुमेःन्ने खुने? थोःस्मा याक्फाओ मेदे?रु॥ खेप्पो मेमेदुमाहा? पत्रुसरे कुधिरि मेयेबेआइ दोरकासरे कुहिड्वेत् वयेल्ले तयुबा तेःफुइहा? ओसेःन्मेधाक्तुर मेहाबे॥

40 पत्रुसेन् पेआइ खेप्पोबा केरेक् मनाहा? याक्फालाम् लाःक्कात् पाइघुसि हेक्क्याइ खुने? थुड्बोहज? युड्सिड्डाइ तुवा चोगुआइ खेन् केसिःमा लेप्पाइ हिंसिड्डाइ मेत्तु, “तबिताए, पोगे?ओ॥” खेल्ले कुमिक्हा? हन्दु, हेक्क्याइ पत्रुसेन् निःसु हेक्क्याइ पोगे?आइ युड्सिड्डो॥ 41 पत्रुसरे कुहुक्को तेम्सुआइ येप्सु हेक्क्याइ मेमेदुमाहा? नु वे? नसानिबाहा? पत्रुसरे उःत्तुसिआइ खेन् हुक्सुप्पुसिरो॥ 42 हेक्क्याइ जोप्पा खाराक् कन् पाःन्निन् मनाहा?रे निडवा? मेघोःसुआइ यरिक्ले दाइबान् नसाःन् मेजोगुरो॥

43 पत्रुसेन् जोप्पाओ कुभा येम् सेहोबाल्ले याःम्बक् केजोःक्पा सिमोनरे कुहिम्मो याःक्तेरो॥

पत्रुस नु कर्नालियस

10 सिजरिया येक्यक्को कर्नालियस मिड केवाःप्पा मनाधिक वये॥ खेन् इतालिया मेप्पनाबा रोमि तुरारेन् थक्त्तुम्बा वयेरो॥ 2 खुने? नु कुहिम्सयड्हा? मिडसोदाइबा नु साम्योसाबा मेवयेरो॥ खुने?ग याइगोसा?बाहा? यरिक् कुभा? याइ केबिबा नु थिक्याःन्धक् निडवा?फुमाइडिन्नु तुवा केजोःक्पा वयेरो॥ 3 थिक्येन् लेन्दिक् कुमुक् सुम्सि मुक्तेआइ वयेल्ले खुने? सुफोथिक् निःसु॥ खेन् सुफोओ सेक्वाए निडवा?फुमाइडिल्ले पाइघुबा माइलाइडबान् खुने? लेप्पाइ फेरेर “कर्नालियसे,” मेत्तुरो॥

4 कर्नालियसरे किःसेर ओमेत्तुर ओबे आदाइबे ल?रिक् नोगप् पिरु॥

खेन् माइलाइडबाल्ले खुने? मेत्तु, “खेने? केजोगुबा तुवाहा? नु याइगोसा?बाहा? यरिक् कुभा? याइ केबिरुसिबा पाःन्निन् निडवा?फुमाइडिल्ले निडवा? इःत्तुआइ वा?रो॥” 5 आल्ल जोप्पा येक्यक्को सिमोन पत्रुस मेप्पनाबा मनाःल्ले कुउःत्छे मनाहा? पाइघेसे?ओ॥ 6 खेन् वाहड् पेसाइबा सेहोबारे याःम्बक् केजोःक्पा सिमोनरे कुहिम्मो वा?॥

7 खेन् माइलाइडबान् हेक्के पाःत्तुआइ पे, हेक्क्याइ कर्नालियसरे नेप्फु कुसेवारोबाहा? नु साम्योबा कुदाइसेःप् थक्सुबान् उःत्तुआइ 8 कन् पाःन्निन् चक्त्तुसिर जोप्पाओ पत्रुसरे कुलाःसे खेइहा? पाइघुदेःसुसिरो॥

9 हेक्क्याइ कुदाःन्दिक् लेन्दिक् पोःक्खेर पत्छेल्ले खेइहा? जोप्पा पेसाइ मेगेरे॥ लेन्दिक् कुमुक् थिक्-नेत् (१२) मुक्तेल्ले पत्रुसेन् तुवा चोःक्से थाःइस्मा आःम्भोओ पे॥ 10 खुने? सा?रिक् कुसेत् लाःक्तेआइ थेइ चामा निडवा? चोगुआइ वये, हेक्क्याइ वे?हा?रे चा मेजोगुर मेबत्छेल्ले कुधना लेक्खेरो॥ 11 हेक्क्याइ ताइसाक्पेनहरेबा कुडसिःक् खेत्थोलाम् यम्बा तेःत् हेक्त्तइबान् लिसि कुसुक्पो खेःइमनाबा थ्येर पत्छेबा निःसु॥ 12 खेप्पो इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा काक् परिक्लेन् थक्साहा?, केसःच्छिड्बा थक्साहा? नु पुसाहा? मेयागे॥ खेइहा?ओ यहुदि साम्योथिमिल्ले चामा आम्बिनेन्बाहा?आइ मेयागे॥ 13 हेक्क्याइ पत्रुसरे अक्खे केल?बा इक्लाथिक् खेप्पु, “पत्रुसे, पोगे?! सेरेसे?आइ चे?ओ॥”

14 पत्रुसरे नोगप् पिरु, “सेक्वासाइ अक्त्तइबाग इड्गा? मेजाआन्लो॥ आल्लो थारिक् निडवा?फुमाइडिल्ले मेदाःक्त्तुम्बा चा थेआइ मेन्जाए वा?आरो॥”

15 हेक्क्याइ याम्मो इक्लाःन् त्ये, “निडवा?फुमाइडिल्ले ताःक्त्तुबा कुजाहा? आप्फाल्लेआइ याम्पि केजिःम्बा मेलेःत्तेन्ने?ओ॥”

16 अक्खेल?रिक् कन् सुम्लेइ थारिक् पोःक्खे, हेक्क्याइ खेन् कुसुड्मेन् याइधो ताइसाक्पो उःक्खे ते?रेरो॥

17 हेक्क्याइ पत्रुसरे कन् सुफोःल्ले कुबेःन् थेइ फा?आइ निडवा? इःत्छिड्ल पत्छेल्ले कर्नालियसरे पाइघुसिबा मनाहा? सिमोनरे कुहिम्मिन् मेगोःत्तुर लाम्धेःप्पो मेदयेरो॥ 18 हेक्क्याइ खेइहा?रे, सिमोन मेप्पनाबा पत्रुसेन् कम्पो वा?बि होःप्पि फा?आइ सेःन्दोइ मेयेबेरो॥

19 हेक्क्याइ पत्रुसरे आल्लसाइ कन् सुफोइन् थेइ फा?आइ निडवा? इःत्तुर पत्छेल्ले सेसेमाइडिल्ले मेत्तु, “सिमोने, सुम्सि मनाहा? केगोःत्छे मेदयेआइ मेवा?रो॥ 20 खेल्ले चोगुल्ले पोगे?आइ यो थ्ये?, हेक्क्याइ थिम्मेन्दइ सुवाइसि फा?आइ चप्पि मेन्जोःक्के खेइहा?नु पेगे?ओ॥ खेइहा?ग इड्गा?ए पाइघुइसिड्बरो॥”

21 हेक्केःल्ले पत्रुसेन् यो थ्येआइ मेत्तुसि, “खिनि? केगोःत्तुम्बा मनाःइग इड्गा?एरो॥ थेआइ कम्पो केदये?इबाबे?”

22 खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “आनिगेग कर्नालियस मेप्पनाबा थक्त्तुम्बेल्ले याम्पि पाइघेबरो॥ खुने?ग साम्योनिबा हेक्क्याइनिडवा?फुमाइडिन्नु केगिबा मना नु यहुदिहा?रे खुने?ग सा?रिक्के मिडसो इड्धाःइ मेबिरु॥ निडवा?फुमाइडिल्ले पाइघुबा सेसे माइलाइडबाधिकले खेने? कुहिम्मो उःप्पाआइ खेने?लाम् पाःप्पा केगत्तुबा पाःन्हा? खेम्मा फा?आइ खुने? मेत्तुरो॥” 23 हेक्केःल्ले पत्रुसरे खेइहा? हिम्सिगाइ उःत्तुसिआइ तरे ताःक्त्तुसिरो॥

कुनाम्दाःप्पा यारिप् पोःक्खेआइ खेइहा?नुए पे॥ हेक्क्याइ जोप्पाबा कुभा नसानिबाहा?आइ खुने?नुए मेबेरो॥ 24 कुआत्छिन्दाःन् खेइहा? सिजरियाओ मेगेरेआइ कर्नालियसरे कुगाइहा? नु निःत्ताइबा कुन्देःइ कुन्जुम्हा? सोरिक् मेबोःक्खेआइ खेइहा? मेहाइघुसिर मेयुडेरो॥ 25 पत्रुसेन् हिम्सिगाइ लाःप्पा इःत्तेल्ले कर्नालियसरे खुने? तुमुआइ कुलाइजक्पो साम्बोःन् फन्छिड्डाइ सेवा चोगुरो॥ 26 कर पत्रुसरे खेन् फोःक्खुआइ मेत्तु, “खेने? पोगे?ओ, इड्गा?ग मनाआरक्लो॥”

27 पत्रुसेन् कर्नालियसेन्नु ता?जेक्खेर हिम्सिगाइ लाःसे॥ खेप्पो यरिक् मनाहा? मेजुप्सेआइ मेयुडेबा निःसुसिरो॥ 28 हेक्क्याइ पत्रुसरे खेइहा? मेत्तुसि, “थिम्मेन्दइ सुवाइहा?नु सोरिक् वा?मा, खुनि? हिम्मो पेःक्मा आनिगे यहुदि साम्योथिमिल्ले मेबिरिगेन् केल?बा खिनि? नुःरिक्काइ केनिःसुम्तो॥ कर निडवा?फुमाइडिल्ले आत्तिन् मनाहा?आइ आजिःन्जिःम्बा मेप्पासि मेनु?नेन्तो ल?रिक् ओसेःन्धाक्ताइलो॥

29 हेक्केःल्ले खेने? केबाइघुसिबा मनाहा?नु थेआइ मेम्बाःत्ते इड्गा? कम्पो त्याइलो॥ आल्ल थेआइ केउःत्ताइबा पाःत्ते?ओ॥”

30 करनालियसरे खुने? मेत्तु, “लिसियेन् तगि इड्गा? लेन्दिक् कुमुक् सुम्सि मुक्तेल्ले तुवा चोःक्कि आहिम्मो यागाइ॥ खिमो मिक्किन्ने केजेम्बा तेःत् केजाइबा मनाथिक् इड्गा? आदगि ओसेःन्धाक्सिड्डाइ 31 मेत्ताइ,

'कर्नालियसे, निड्वा?फुमाइडिल्ले खेने? केजोगुबा तुवाःन खेप्सुआइ याङ्गोसा?बाहा? केबिरुसिबा कुभा? याङ्हा? निड्वा? इःनुआइ वा?रो॥³² हेक्केःल्ले जोप्पाओ सिमोन पत्रुस मेप्पनाबा मनाःल्ले कुलाःसे मनाहा? पाङ्घेसे?ओ॥ खुने?ग सेहोबा याःम्बक् केजोःक्पा सिमोनरे कुहिम्मो याःक्तेआइ वा?॥ खेन् हिम्मिन् वाहड्डिल्ले कुयाओ नेरो॥'³³ खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा? खिमो केलाःसे पाङ्घुइसिङ् हेक्केल?रिक् खेने?आइ कप्पो केदयेआइ नुःबाए पोःक्खेरो॥ आल्लोग आनिगे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदगि वयिगेआइ दाङ्बाल्ले खेने? थे पाःप्पा इङ्जाःङ् केबिरेआइ वा?, खेन् पाःन् खेम्से कप्पो यारिप् पोःक्खिगेआइ वयिगेरो॥"

पत्रुसरे उवा चोगु?

³⁴ कन् खेप्सुआइ पत्रुसरे पाःप्पा हेःक्वु, "सेक्खाए निड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा? मेसेन्दुन्निनकेल?बा पाःन्निन् आल्ल इङ्गा? नुःरिक्काइ कुसिङ् निःनुड्लो॥³⁵ कर खेल्ले कुलेक्वा खुने? इङ्धाःङ् केबिबा नु कुनिड्वा? हेक्के याःम्बक् केजोःक्पा केरेक् मेन्चाम सुवाङ्हा? ताःक्तुसिबा पाःन्निङ्ग सेक्खाएरो॥³⁶ आल्ल निड्वा?फुमाइडिल्ले सनारुड्लेन् सुनाइङ्गिन् काक् इसाइलिहा?रो पाङ्घुरो॥ खेन् सुनाइङ्गिङ्ग यहुदियाओ पोःक्खेबा काक् पाःन्निन् खिनि? केनिःसुम्लो॥ हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले नासरतस्मा येसुःन् सेसेमाइडिन् नु मुक्साम्मिल्ले माङ्धोःक्ना पिरुआइ खुने? साम्योनिबा याःम्बक् चोःक्कि माफेन्साम्मिल्ले एःप्तुसिबाहा? वेःन्दुसिर लाम्दिःक् चोगुरो, थेआङ्भेल्ले निड्वा?फुमाइडिन् खुने?नु वयेबान्नाइ केनिःसुम्लो॥

³⁹ हेक्क्याइ येसुरे यरुसलेम नु काक् यहुदियास्मा लाजे?ओ चोगुबा याःम्बक्वा?रेन् आनिगे सेःक्युक्मिबाहा? तोःन्दि वयिगेरो॥ खेङ्हा?रे खुने?ग सिलाम्साक्मा सिङ्गसम्दाइ मेभोःन्दु मेसेरु,⁴⁰ कर निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने?ए सुम्पेन् एगाइ फोःक्खुआइ ओसेःन्दाइ चोगिगेरो॥⁴¹ खुने?ग काक् यहुदिया?नुग मेःन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदोःन्दि पिसे सेगिगेबाहा?नु ओसेःन्धाक्सिङ्लो॥ खुने? सिःमेन्लाम हिङ्गेआइ आनिगे खुने?नुए सोरिक् चाःमना थुङ्मनारो॥⁴² हेक्क्याइ काक् मनाहा? इङ्भन् चोःक्मा हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले केसिःबा नु केहिङ्बाहा?रेन् खासेन् चोःक्से खुने?ए सेगुबा पाःन्निन् पाःत्तेम्मे?ओ ल?रिक् खुने? याम्पि इङ्जाःङ् पिरेरो⁴³ काक् माङ्निड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे खुने? कुयाःम्बेओ अक्खेल?रिक् मेबाःत्तुआइ वा?, निड्वा?फुमाइडिल्ले माङ्हुप चोगुबा हाङ्गिन् नसाःन् केजोःक्पा आत्तिल्लेसाइ खुने?लाम कुलायोरेन् लेप्पि खोःसुरो॥"

थिम्मेन्दइ सुवाङ्हा?रे सेसेमाइमेघोःसु?

⁴⁴ पत्रुसरे अक्खेल?रिक् पाःत्तुर पत्थेलेसा खेन् सुनाइङ् केघेम्बाहा? सम्दाइ सेसेमाइडिन् चुक्तेरो॥⁴⁵ खेन् पत्रुस नु जोप्पालाम् केभेम्बा यहुदि नसानिबाहा?रेआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले थिम्मेन्दइ सुवाङ्हा?आइ सेसेमाइडिल्लेन् पर्धाःम् पिरुसिबा मेनिःसुआइ खुनि? निड्वा? मयेरो॥⁴⁶ थेआङ्भेल्ले खेन् मनाहा?रे वे? पाःन्दाइहा? मेबाःत्तुबा नु निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा मेभोःसुबा खेङ्हा?रे मेघेप्पुरो॥ हेक्क्याइ पत्रुसरे मेत्तुसि,⁴⁷ "कन् मनाहा?रेआइ सेसेमाइडिन् आनि? हेक्केए मेघोःसुआइ मेवा?बाल्ले चोगुल्ले आल्ल कन् मनाहा? हाःल्ले बत्तिस्मा पोःङ्मा साक्तुसिबे?"⁴⁸ हेक्केःल्ले पत्रुसरे खेङ्हा? येसु ख्रिस्तेर कुमिङ्गो बत्तिस्मा पिमा पाङ्घुसि॥ हेक्क्याइ खेङ्हा?रेआइ कुभा येन् खुनि?नुए वा?नि फा?आइ खुने? पेलि मेभाक्तुरो॥

पत्रुसरे यरुसलेम्बा सेसेहुप्लक्को पोथक् चोगु?

11 आल्ल यहुदियाओ केवा?बा सेःक्युक्मिबाहा? नु वे? नसानिबा फु?नुसा?हा?रे कुभा थिम्मेन्दइ सुवाङ्हा?रेआइ निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् मेदाःक्तु केल?बान् मेघेप्पुरो॥² हेक्क्याइ पत्रुसेन् यरुसलेम नुःक्खेआइ वयेल्ले कुभा यहुदि नसानिबाहा?रे खुने? इङ्गो मेमेचुर

³ अक्खेल?रिक् मेमेत्तु, "खेने?ग हर्दो मेहेक्मनाबा सुवाङ्गो तरे केबोःक्खेआइ केजरो॥ कङ्ग आनिगे साक्थिम्मेरे कुदक्केइवाओ वयेरो॥"

⁴ हेक्केःल्ले पत्रुसरे कन् काक् पोःक्खेबा हिन्दीःक्हा? थेथेप्पाइ पोथक् चोगुसि-⁵ "इङ्गा? जोप्पा येक्यक्को तुवा चोःक्कि वयाङ्गिल्ले सुफोथिक् निःसुङ्॥ ताङ्साक्पोलाम् यम्बा तेःत् हेक्केइबान् लिसि कुसुक्पो खेःङ्मनाबा आबेसाइ मक्थेबा इङ्गा? निःसुङ्॥⁶ खेप्पो इक्साओबा काक् परिक्पा चामा मेन्नु?मनाबा केसःन्छिङ्बा, ताम्भुङ् नु हिम्हक्साहा? हेक्क्याइ पुसाहा? मेयागेबा निःसुङ्गिसिङ्॥⁷ ताङ्साक्पोलाम् इक्लाथिक् खेप्सुङ्, 'पत्रुसे, पोगे?। सेरेसे?आइ चे?ओ॥"

⁸ कर इङ्गा? नोगप् पिरुङ्, 'सेक्खासाइ अक्केइबाग इङ्गा? मेजाआन्तो॥ आल्लो थारिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले मेदाःक्तुम्बा चा थेआइ मेन्जाए वा?आरो॥'

⁹ याम्पो ताङ्साक्पोलाम् खेन् इक्लाःन् खेप्सुङ्, 'निड्वा?फुमाइडिल्ले ताःक्तुबा कुजाहा? आफ्फाल्लेआइ याम्पि केजिःम्बा मेलेःत्तेन्ने?ओ॥'¹⁰ हेक्केल?रिक् सुम्लेइ अक्खे पोःक्खेआइ ताङ्साइ थो खेन् पक्खे ते?रेबा निःसुङ्लो॥¹¹ बा खेन् येम्पो सिजरियालाम् आलाःसे मेबाङ्घुसिबा सुम्पि मनाहा? इङ्गा? याःक्ताइबा हिम्मो मेगेरे॥

¹² सेसेमाइडिल्लेआइ मेत्ताइ, 'थिम्मेन्दइ सुवाङ्गिसिआइ चक्कि मेन्जोःक्के खेङ्हा?नु पेगे?ओ॥' खेप्पो तुक्सि नसानिबा फु?नुसा?हा?आइ इङ्गा?नु सिजरियाओ मेबे, हेक्क्याइ सोरिक् कर्नालियसरे कुहिम्मो पेःक्मनारो॥¹³ खुने?आइ आक्खेल?रिक् माङ्गलाइङ्बान् कुहिम्मो त्येआइ खुने? मेत्तुबान् याम्पि चेक्ते, 'कुभा मनाहा? जोप्पाओ सिमोन पत्रुसरे कुलाःसे पाङ्घेसे?ओ॥¹⁴ खुने? पाःत्तुबा पाःन्जाक्किल्ले खेने? नु काक् केहिम्सयङ्हा?रे सेन्लप् केघोःसुम्लो॥'

¹⁵ इङ्गा? पाःप्पा हेःक्वुड्ल पत्थाङ्गिल्ले सेसेमाइडिन् तगि आनि? सम्दाइ चुक्तेबा हेक्के खेङ्हा? सम्दाइङ्गचुक्तेरो॥¹⁶ हेक्क्याइ इङ्गा? दाङ्बाल्ले पाःत्तुबा पाःन्निन् निड्वा? इःनुड्ले- 'बत्तिस्मा केबिबा यहुन्नाःल्ले च्वाःत्तिल्ले बत्तिस्मा केबिरे, कर खिनि?ग सेसेमाइडिल्ले बत्तिस्मा केबोःक्खि?रो॥'¹⁷ आनि? दाङ्बा येसु ख्रिस्तेन् नसाःन् आजोगुम्मिल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले पर्धाःम्आबिरेबा कुइसिःक्के थिम्मेन्दइ सुवाङ्हा?रेआइ सेसेमाइडिल्लेन् पर्धाःम्माइ मेघोःसुरो॥ खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले अक्खेल?रिक् याःम्बक् चोगुबान् अप्पा केसुक्पा इङ्गा? हाःत्आबे?"

¹⁸ हेक्क्याइ खेन् यहुदि नसानिबाहा?रे कन् पाःन्निन् मेघेप्सुल्ले खुने?नु पाःन् थक्मा मेलेरुआइ अक्खे मेबाःत्तुर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःमा मेहेःक्तुरो, "निड्वा?फुमाइडिल्ले थिम्मेन्दइ सुवाङ्हा?आइ लायोलाम् हिम्माआइ मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन्लेन् सुयेम् पिरुसि केल?बा पाःन्निन् नुःरिक्काइ केनिःसुम्लो॥"

एन्तिओक्कोबा सेसेहुप्लक्

¹⁹ आल्ल स्तिफनसेन् मेसेरुआइ एगाइ यरुसलेम्मो तुक्खे मेजाःत्तुसिबाल्ले चोगुल्ले नसानिबाहा? काक् पिसाइ मेसेःरेर मेबेरो॥ कुभाग फोनिशिया तेङ्गप्, सैप्रस वागप्खाम्, नु एन्तिओक् येक्यक्काइ मेगेरेरो॥ खेङ्हा?रेग खेप्पोबा यहुदिया?रक् सुनाइङ् इङ्मेभोःसुरो॥²⁰ कर सैप्रस नु साइरेनिबा कुभा नसानिबा फु?नुसा?हा? एन्तिओक्को मेबेआइ थिम्मेन्दइ सुवाङ्हा? दाङ्बा येसुरे कुयाःम्बेओ सुनाइङ्गिन् इङ्भन् मेजोगुसुरो॥²¹ दाङ्बाल्ले कुमुक्साम्मिन् खेङ्हा?नु वये, हेक्क्याइ यरिक् मनाहा?रे नसाःन् मेजोगुआइ दाङ्बा लेप्पाइमेहिंसिङ्लो॥

²² कन् इङ्घडिन् यरुसलेम्मोबा सेसेहुप्लक्कोआइ केरे॥ हेक्क्याइ खेङ्हा?रे बरनाबासेन् एन्तिओक्को मेबाङ्घुरो॥²³ खुने? खेप्पो केरेआइ खेप्पोबा मनाहा?ओ निड्वा?फुमाइडिल्ले मु?इसाम् थाःसुबा निःसु, हेक्केःल्ले खुने? सा?रिक्के सःत्तेआइ खेङ्हा? सिक्लुङ्मोनु सेक्खाए दाङ्बाओ वयेम्मे?ओ फा?आइ हाङ्गहाइ मेत्तुसुरो॥²⁴ बरनाबासेन् मिङ्गो इङ्धाःङ्साबा हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्ले थुक्तुबा नु नसाःन्ल्ले कुधिम्

चोगेरो॥ हेक्क्याइ यरिक् मनाहा? खुने? कयाःम्बक्कोलाम् दाइबाओ मेदयेरो॥

²⁵ हेक्क्याइ बरनाबासेन् सावलरे कुगोःत्छे तार्सस पेरो॥ ²⁶ खेप्पो खुने? तुमुआइ एन्तिओक्को तारु॥ हेक्क्याइ तड्बे खाराक् खेइहा?रे सेसेहुप्लक्को मनाहा? तुमेत्छुर यरिक् मनाहा? हु?रेत्छुरो॥ (हु?साम्बाहा? एन्तिओक्कोए काक्नु तगि ख्रिस्तानिसि फा?आइ मेमेत्तुसिरो॥)

²⁷ कन् येम्मो कुभा माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पाहा? यरुसलेम्माम् एन्तिओक्को मेदये॥ ²⁸ खेइहा?ओ थिक् अगाबस मेप्पनाबेन् पोगेआइ आल्ल काक् इक्सादिइ खाम्बेःक्को ताःन्दि केदाःबार केबप्पा पयम् साक्किल्ले कयाःम्बेओ सेसेमाइलाम् माइनिइवा?पाःन् पारेरो॥ (कइग् क्लाउदियस हाइडिल्ले हाइ चोगुबा येम्मो पोःक्खेरो॥) ²⁹ एन्तिओक्कोबा हु?साम्बाहा?रे खुनि? निइवा?बो यहुदियाओ केवा?बा काक् फु?नुसा?हा?रे लागि खुनि? सुक्सुकु कुभा? पिमासि फा?आइ निइवा? मेदइघुरो॥ ³⁰ हेक्केःल्ले खेइहा?रे कुभा? याइडिन् मेभोःक्खुआइ बरनाबास नु सावलरे खुन्डि? हुक्लाम् खेन् फा?याइडिन् यहुदियास्मा सेसेहुप्लक्कोबा तुम्लाम्लोःबाहा? मेहाक्तुसिरो॥

हेरोदरे सेसेहुप्लक्किन् निइघुम् मेत्तु?

12 खेन् येम्मो हेरोद अग्रिपा ¹ हाइडिल्ले सेसेहुप्लक्कोबा कुभा नसानिबाहा? तुक्खे चाःप्पा हेःक्तुसिआइ ² खेल्ले युहुन्नारे कुम्भु? याकुबेन्नाइ ताभेःल्ले सेप्पा पाइघुसिरो॥ ³ हेक्क्याइ खेल्ले हेक्के चोगुल्ले यहुदि लाम्लोःबाहा? मेसःत्तेबा निःसुसि, खेल्ले चोगुल्ले पत्रुसेन्नाइ तेम्मा निइवा? चोगुरो॥ कन् हिन्दोःक्किन् सिदा? मेम्भःन्नेबा खरेःइ चामा तइनाम्मो पोःक्खेआइ वयेरो॥ ⁴ हेरोदरे पत्रुसेन् तेम्मा पाइघुसिआइ पुइलाहिम्मो साक्तु॥ हेक्क्याइ खेप्पो थिक् थिक् लक्को लिसि लिसि थक्सुबाहा?रे पत्रुसेन् सेन्दिक् लेन्दिक् कोमा पाइघुसिरो॥ हेक्क्याइ हेरोद हाइडिल्ले खेन् यहुदि चोःक्युम्भो तइनाम् चुःत्ताइ पत्रुसेन् यहुदिहा?रे खुनि? तगि खासेन् लोःम्माआइ खुम्दिइ पिमा निइवा? चोगुआइ वयेरो॥ ⁵ हेक्केल?रिक् पत्रुसेन् पुइलाहिम्मो मेसाक्तुआइ वयेल्ले सेसेहुप्लक्कोबा मनाहा?रे खुने? कुलागि चक्मेल्ल?ए पेलिगेन् तुवा चोःक्कि मेयागेरो॥

पत्रुसेन् पुइलाहिम्मोलाम् लेत्

⁶ हेक्क्याइ हेरोद हाइडिल्ले मनाहा?रे खुनि? तगि पत्रुसेन् ताःप्मानुःल्ले तगिस्मा सेन्दिक्को नेत्छि थक्सुबाहा?रे खुन्डि? लुम्मो नेत्छि फेन्जे? हुक्पाःइगिल्ले इमेघेःक्खुआइ खेन् इप्सेआइ नेस्सेरो॥ हेक्क्याइ पुइलाहिम्मोबा लाम्मोआइ थक्सुबाहा? लाम्मोइ मेयेबेरो॥ ⁷ खिमो खेन् पुइलाहिम्मोबा याक्फाइडिन् सेन्दाइगेन् ओःत्तिःल्ले थो?रुर दाइबाल्ले पाइघुबा माइलाइइबान्नाइ खेप्पो थाःत्छिइ? हेक्क्याइ माइलाइइबाल्ले पत्रुसरे कुभक्ताइडो फेक्फेक् हिप्पुर फोःक्खुआइ अक्खे मेत्तु, “हारा पोगे?” हेक्क्याइ पत्रुसरे कुहुक्को केबप्पा फेन्जे? हुक्पाःइगिहा? पाःक्खेआइ मक्थेरो॥

⁸ हेक्क्याइ माइलाइइबाल्ले खुने? मेत्तु, “फ?इ युप्सेआइ लाइसुःप्पिन् चाक्खे?” पत्रुसरे हेक्के चोगु, हेक्क्याइ माइलाइइबाल्ले मेत्तु, “सुइघेःक्वाःन् हेप्सिइडे?आइ तिम्दाइडे?ओ॥” ⁹ हेक्केःल्ले पत्रुसरेआइ पुइलाहिम्माम् लाःक्कात् तिम्दुरो॥ कन् माइलाइइबाल्ले तादिगेन् सेप्पाइडो चोगुबाबि इ याक्थुइधोओ चोगुबाबि फा?आइ खुने? थेआइ निइवा? मेघोःसुन्तो॥ खुने?ग सुफोने निःसुइबाबि ल?रेरो॥ ¹⁰ हेक्केल?रिक् खेइहा?रे थिक्सिगेःक्स्मा नु निसिगेःक्स्मा लाम् केगोःबा थक्सुबा येप्पाःनकाःक्तेत्छुआइ येक्क्यक्को लाःप्पा फेन्जे? लाम्धेःप्पो केरेत्छि॥ खेन् लाम्धेःप्पिन्नाइ खुन्डि? लागि आबाडे हन्डिइ, हेक्क्याइ नेप्पाइ लाःक्कात् लःन्देत्छिरो॥ खेइहा? येक्क्यक्कोबा माराम्मो लःन्देत्छिआइलाइघेःगेत्छि पत्छेत्छिल्लेए माइलाइइबाल्ले खिमो पत्रुसेन् लेरुध॥

[†] हेरोद-थिक्सिगेःक्स्मा हेरोद अग्रिपाःन् येसु सावाःन्डिइडेल्ले हाइ केजोःक्वा हेरोद हाइडिल्ले कुम्मेन्हा? वये॥

¹¹ हेक्क्याइ पत्रुसरे कन् सेक्खाए पोःक्खेबारो फा?आइ खुने? निइवा? खोःसुआइ अक्खे मेत्छिइ, “कन् पाःन्निइग् सेक्खाएरो॥ दाइबाल्ले खुने? कुमाइलाइइबान् पाइघुआइ यहुदि लाम्लोःबाहा?रे निइसाइ मेजोगुबा नु हेरोदलाम् इडगा? सेःप्ताइलो॥”

¹² हेक्क्याइ खुने? कन् निइवा? खोःसुआइ युहुन्ना मर्कुसरे कुम्मा मरियमरे कुहिम्मो पे॥ खेप्पो यरिक् नसानिबाहा? मेजुप्सेआइ तुवा चोःक्कि मेयागेरो॥ ¹³ पत्रुसरे लाम्धेःप्पिन् लाःक्कात्लाम् खाक्खु हेक्क्याइ रोदा मेप्पनामा सेवारोमान् ओमेत्छे फेरे॥ ¹⁴ खेल्ले पत्रुसरे कुइक्लाःन् कुसिइ निःत्तुआइ लाम्धेःप्पिन् मेन्हन्ने सःत्तेर लोःक्ते पेआइ “पत्रुसेन् लाःक्कात् त्येआइ येप्पो” मेत्तुसिरो॥

¹⁵ खेइहा?रे “खेने?ग केनाक्खेबि थेःन्बे” मेमेत्तुरो॥ खेल्ले कन् पाःन्निन् सेक्खाएरो ल?रिक् हादिइ थक्तेल्ले खेइहा?रे खुने? नोगप् मेबिर, “खेइग् पत्रुसेन् कम्ब्राइ केमेप्पा माइलाइइबान् ला?बे!”

¹⁶ कर पत्रुसरे चक्मेल्ल?ए लाम्धेःप्पेन्खाक्खुरो॥ याइसि खेइहा? मेबेआइ लाम्धेःप्पेन्मेहन्दुल्ले खुने? सेक्खाए मेनिःसुआइ खुनि? निइवा? मयेरो॥ ¹⁷ पत्रुसरे खेइहा? हुक्वाःत्किःल्ले स्वाःत् चोगुसिआइ आक्खेल?रिक् दाइबेल्ले खुने? पुइलाहिम्मोलाम् लाःक्कात् लःत्तु केल?बा पाःन्निन् पोधक्तुसिरो॥ हेक्क्याइ कन् पाःन्निन् आनि? लाम्लोःबा याकुब नु फु?नुसा?हा?आइ मेत्तुसिमे? ल?रिक् मेत्तुसिआइ खुने? खेप्पोलाम् वे?स्मा तेन्तो पेरो॥

¹⁸ हेक्क्याइ कुनाम्दाःप्पा खाओःत्तेआइ पत्रुसेन् थेमा पोःक्खेबे फा?आइ खेन् पुइलाहिम् केगोःबा थक्सुबा लुम्मो यम्बा हयइक्किल्लिइपोःक्खेरो॥ ¹⁹ खेन् निइवा? खोःसुआइ हेरोदरे थक्सुबाहा? सेःन्दोसुसिल्ले खेइहा?रे थेआइ नोगप् पिमा मेन्छुक्तुन्, हेक्केःल्ले खेइहा? सेप्पा पाइघुसिरो॥ हेक्क्याइ हेरोदेन् यहुदियालाम् सिजरिया येक्क्यक्को कुभा येन् वा?से पेरो॥

हेरोद हाइडिल्ले कुसिःमेन्

²⁰ खेन् येम्मो हेरोद हाइडिल्ले तायर नु सिदोनस्मा मनाहा?नु सा?रिक् कुसिक् पोगेआइ वये॥ हेक्केःल्ले खेइहा? थिक्हुप मेबोःक्खेआइ हेरोद हाइडिन्नु नादइ चोःक्से कुदुम्से मेबे, थेआइभेल्ले केरेक् चामा थुइमाहा? हेरोद हाइडिल्ले कुलाजे?ओलाम् मेदारुर मेवये कर हाइडिल्ले खेन् चामा थुइमा केदाःबा लाम्मिन् साक्मा पाइघुसिआइ वयेरो॥ काक्नु तगि हाइ हिम्मोबा बालास्तस मेप्पनाबा नसाःन्साबा मनाःन् हुक्को मेदारुआइ हाइडिन्नु ता?जेइमा येम् मेघोःसुरो॥

²¹ हेक्क्याइ खेन् तुम्मा येन्तो हेरोद हाइडिल्ले हाइदेःत्तिन् चाक्खुआइ हाइयुक्नाओ युइसिइडाइ मनाहा? उवा चोगुसिरो॥ ²² हेक्क्याइ मनाहा?रे कन् केबाःप्पेन्माइलो, मेन्छाम्मोन् याप्पिग मेःन्तो ल?रिक् मेअःक्तेरो॥ ²³ खिमो दाइबाल्ले पाइघुबा माइलाइइबाल्ले हेरोद हाइडिन् य?धेत्तुर याःन्दु, थेआइभेल्ले खेल्ले निइवा?फुमाइडिन् मिडिसो इडधाःइ मेबिरुन्तो॥ हेक्क्याइ खुने? स्योःइ स्योःइ ल?रिक् फे?बाःत् थ्येआइ स्येरो॥

²⁴ कर निइवा?फु पाःन्जाक्किन् चक्मेल्ल?ए सेःरेआइ पोरेर पेरो॥

बरनाबास नु सावलरेन्मेसेगुसिआइ मेबाइघुसि?

²⁵ बरनाबास नु सावलरेआइ यरुसलेम्मो फा?याइ सेधेत्छुआइ एन्तिओक्को नुःक्खेत्छि त्येत्छिरो॥ खुन्डि?नुए युहुन्ना मर्कुसेन्नाइ तारेत्छुरो॥

13 एन्तिओक्स्मा सेसेहुप्लक्को माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पाहा? नु सिक्साम्बाहा? मेवये-बरनाबास, माक्ला मेप्पनाबा सिमियोन्, साइरेनिलाम् केदाःबा लुसियस, सुहाइगेम्बा हेरोदेन्नु केबोःबा मानेन् हेक्क्याइ सावल वयेरो॥ ² थिक्येन् खेइहा?रे चाःनेत्तो मेयुडेर् दाइबाल्लेन् सेवा मेजोगुर मेवयेल्ले सेसेमाइडिन् खेइहा?ओ अक्खेल?रिक् पारे, “बरनाबास नु सावलरेन् इडगा? आलागि सेन्देम्सिमे?ओ, खेइहा?ग इडगा? आयाःम्बक् चोःक्से उःत्तुइसिइडाइ वा?सिरो॥” ³ हेक्केःल्ले याम्मो खेइहा?रे चाःनेत्तो मेयुडेर्आइ तुवा मेजोगु, हेक्क्याइ खुनि? हुक्हा?

बरनाबास नु पावलरे खुन्छि? सम्दाइ मेनेस्सुआइ तुवा मेजोगु हेक्क्याइ मेबाइघु मेदेःसुसिरो॥

पावलरे थिक्सिगेःक्स्मा माइसेवा कुलाम्दिःक्

4 बरनाबास नु सावलेन्सेसेमाइडिल्ले पाइघुसिआइ सिलुकिया येक्यक्को पेसि॥ खेप्पोनु वालाथालाम् सैप्रस वागप्लाजे?ओ पेसिरो॥

5 हेक्क्याइ सालामिस पाइजुम्मो केरेत्तिआइ खेप्पो खेइहा?रे निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् यहुदि चुम्नुइहिम्हा?ओ इड्भन् चोगेसुरो॥ खेइहा?नु कुभा? केबिबा युहुन्ना मर्कुसेन्नाइ वयेरो॥

6 खेइहा? पाफोस येक्यक्को मेइगेत्ते थारिक् वागप्लाजे? खाराक् लाम्दिःक् मेजोगे॥ खेप्पो खेइहा?रे थिक् यहुदि इड्लेक्पा माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा बार-येसु मेप्पनाबा किच्चाक्किन् मेदुमु॥ 7 खेल्ले कुन्देःड्बान् खेन् वागप्लाजे?ओबा सुहाइगेम्बा सर्गियस पौलुसेन् वयेआइ सौरिक् खेन् खेने?नु ताक्कन्देरो॥ सर्गियस पौलुसेन् सिक्कुम्दिइ निड्वा?साबा वये॥ खेल्ले बरनाबास नु सावलेन् उःत्तुसि, थेआइभेल्ले निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् खेम्मा निड्वा? चोगुरो॥ 8 कर खेन् कित्वाक् इलुमासेन् (ग्रिक् पाःन्दाइडो खेल्ले कुमिड्डिल्ले कुबेःन् कित्वाक् पोःड्लो) खुन्छि? तक्लेड्वाओ पोगेआइ सुहाइगेम्बा सर्गियस पौलुसेन् येसुःन्नसाःन् चोःक् मेम्बाइमा तम्सिन् चोगुआइ खेइहा? अत्तुसिरो॥ 9 हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्ले थुक्तुआइ सावलरे (खेल्ले कुमिड् पावलआइ वयेरो) खेन् इलुमासेन् अदक्त्तक्काइ ओमेत्तुर मेत्तु, 10 “खेने? माफेन्सामिल्ले कुस्साःए, काक् साम्योनिमाल्ले कुनिड्मिए, खेने?ग काक् इड्लेक् नु फेन् याःम्बक्ले कुधिम् केवा?रो॥ खेने? दाइबाल्ले तोःन्दीःम्बा कुलाम्मिन् पोगेक्-वगेक्चोःक्मा लेरे?!” 11 दाइबाल्ले खुम्दिइ केबि?आइ आल्ल खानिःमा मेन्छुक्मनाबा केबोःड्डाइ कुभा येम् थारिक् खेने?ग नाम्मिन्नाइ निःमा केन्छुक्तुन्लो॥” खिमो इलुमासरे कुमिक्को खाम्दःम्बाल्ले तेप्तुबा कुडिसिःक् पोःक्खेबा निड्वा? खोःसुआइ थेआइ निःमा मेसुक्तुन्लो॥ खेने?ग कुभा?रे मेदेम्माआइ मेउःड्दानि फा?आइ सप्पुर लाइघेःक्मा हेःक्तेरो॥ 12 सुहाइगेम्बाल्ले कन् हिन्दीःक्किन् निःसुआइ येसुःन्नसाःन् चोगु, थेआइभेल्ले दाइबेल्ले कुनिसामिल्ले कुयाःम्बेओ कुनिड्वा? मयेरो॥

पिसिदियास्मा एन्तिओक्को

13 खेन् याइसि पावल नु कुन्जुम्हा? पाफोसलाम् पाम्फिलिया थुम्पोबा पर्गाओ वालाम्दिःक् मेजोगु, कर युहुन्ना मर्कुसरे खेइहा? खेप्पो पक्थसिआइ यरुसलेम्मो नुःक्खे पेरो॥ 14 पावल नु बरनाबासेन् पर्गालाम् पिसिदिया थुम्पोबा एन्तिओक् येक्यक्को पेसि॥ हेक्क्याइ नाःम्सिड्येन्तो यहुदि चुम्नुइहिम्मो खेइहा? पेसिआइ युड्नेछिरो॥ 15 मोसारे साप्तुबा साम्योथिम् नु माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे मेसाप्तुबा साप्पन्लाम् मेनिःरु मेसुरुआइ लाम्तोःबाहा?रे खेइहा? अक्खे मेमेत्तुसि, “फु?नुसा?से, आनिगे मनाहा? हाइहाइ मेप्पासि इड्घड् केगत्छुने फा?ग्र पाःत्तेसे?ओ॥”

16 पावलने मुत्थिक् पोगेआइ हुक्वाःल्कि चोगुर पाःप्पा हेःक्ते, “इसाइलि फु?नुसा? नु निड्वा?फुमाइडिन् सेवा केजोःक्पा थिम्मेन्दइ सुवाइसासे, आघेप्सेम्मे?ओ! 17 कन् इसाइलिहा?रे सेवा मेजोगुबा निड्वा?फुमाइडिल्ले आनि? पाथेबा सुथेबाहा? सेगुसिआइ मिस लाजे?ओ माःड्घाबा लाजे?साबा हेक्के मेवयेल्ले यम्बा सुवाइ चोगुसिरो॥ हेक्क्याइ पयम् मुक्सांनु खेन् लाजे?ओनु लाःक्कात् लःत्तुसिआइ 18 एःक्सादेन्तो तड्बे लिबोःड्थारिक् खेइहा? कम्ब्राइ मेत्तुसिरो॥ 19 हेक्क्याइ खेने?ग कनान लाजे?स्मा नुसि सुवाइहा? मेक्खुसिआइ खेन् लाजे?ओ कुमनाहा? युक्दाइबा चोगुसिआइ 20 तड्बे कुगिप लिसिआइ कुभ्रेःड् (४५०) थारिक् खेइहा?रे खेन् लाजे?इन्मेयुक्तुरो॥

हेक्क्याइ माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा सामुएल थारिक् खासेन्युक्पाहा? पिरुसिरो॥ 21 हेक्क्याइ खेइहा?रे हाइ मेनाःक्तुल्ले खेने? बेन्जामिन सुवाइस्मा किसरे कुस्साः सावलेन् पिरुसिआइ खेल्ले तड्बे लिबोःड्(४०) थारिक् हाइ चोगुरो॥ 22 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खेने? हाइयुक्लाम् खेत्तुआइ दाउदेन् हाइ चोगुरो॥ हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले पाःन्,

‘थिसैरे कुस्साः दाउदेइग आनिड्वा? हेक्के याःम्बक् केजोःक्पा आसिरा? केधाइबा मनारो॥’ †

23 बा कन् मेन्छाम् थाःक्कोलाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले माइहेक् चोगुसिबा कुडिसिःक् सेन्लपदाइबा येसुःन् आनि? इसाइलिहा?ओ पाइघुरो॥ 24 येसुरे कुमाइसेवा याःम्बक्किन् हेःक्मानुःल्ले तगि युहुन्नारे इसाइलस्मा काक् मनाहा? खुनि? लायोलाम् मेहिन्नाइ बप्तिस्मा मेबोःड्ल फा?आइ इड्भोःसुसिरो॥ 25 हेक्क्याइ युहुन्नारे खेने? कुमाइसेवा याःम्बक्किन् सुःप्पा इःत्तुल्ले मनाहा? अक्खे मेत्तुसि, ‘इड्गा? हाःत्ता फा?आइ याप्पि केडःत्तिबे? इड्गा?ग खिनि? केहाइघुम्बा मनाःड्ग मेःन्नारो, खेने?ग इड्गा?नुःल्ले याइसि ताःरो॥ खेने? कुलाइसुःप्पिल्ले कुनाम्हा?आइ फाःड्मा मेला?आन्तो॥’

26 अब्राहामरे कुमु?इदाइसा इसाइलि फु?नुसा? नु निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवा केजोःक्पा थिम्मेन्दइ सुवाइसासे, आनि?ओए निड्वा?फुमाइडिल्ले कन् सेन्लपिल्लेन्सुनाइड्घड्डिन् पाइघुआइ वा?रो॥ 27 कन् यरुसलेम्मो केवा?बा मनाहा? नु खुनि? लाम्तोःबाहा?रे येसुःन् कुसिड् मेन्निःत्तुन्, कर आप्तिक् मेगुःत्तुल्ले नाःम्सिड्येन् थप्पे मेनिःरुबा माइनिड्वा?पाःन्निन् केरेबारो॥ 28 हेक्क्याइ खेने?ग सिःमेल्लेन् खुम्दिइ पिमा थेमा आप्तिक्काइ मेड्घोःसुन्छाइ पिलातसेन् खेन् सेप्पाए पोःड् फा?आइ पेलि मेभाक्तुल्ले तेन्देरो॥ 29 हेक्क्याइ खेने? कुयाःम्बेओ साम्योसाप्लाओ साप्तेआइ केबप्पा पाःन्हा? मेजोगु मेसुरुआइ सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइलाम् कुन्जुम्हा?रे मेधासुआइ इप्पुड्डो मेनेस्सुरो॥ 30 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले खेने?ग सिःमेन्लाम् कुहिड्वेत् चोगुरो॥ 31 हेक्क्याइ यरिक् येन् थारिक् खेने?नु गालिललाम् यरुसलेम् थारिक् लाम्दिःक् केजोःक्पाहा?रो ओसेःन्धाक्सिड्ल वयेरो॥ आल्ल खेइहा? इसाइलस्मा मनाहा?रे लागि तोःन्दि मेवा?रो॥

32 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले आनिगे पाथेबाहा? पिरुसिबा माइहेक्किन् कुयाःम्बेओ कन् सुनाइइ इड्भोःसे आनिगे खिनि?ओ त्ये?इगेआइ वयिगेरो- 33 निड्वा?फुमाइडिल्ले येसुःन् सिःमेन्लाम् याम्मो हिड्घुआइ माइहेक्किन्आनि? कुमु?इदाइसाहा?रो केत्तुरो॥ कन् निसिगेःक्पा निड्वा?फुसाम्तो सुम्मो निड्वा?फुमाइडिल्ले येसुःन् अक्खे मेत्तुआइ वा?रो,

‘खेने?ग आस्साःनेरो,

इड्गा? सेक्खाए केम्बाआ फा?आइ ओसेःन्दाइचोगुड्डाइ वा?रो॥’ ††

34 निड्वा?फुमाइडिल्ले खेने? सिःमेन्लाम् फोःक्खुल्ले याम्मो आप्फाल्लेआइ सिःमा मेबोःड्नेन्ल फा?आइ साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् पाःत्तुआइ वा?-

‘आइन् खिनि?ग इड्गा? सेसे नु निस्सेए दाउदेन्नु माइहुप् चोगुड्बा मु?इसाम्मिन् पिनिड्डाइ वा?आरो॥’ †

35 हेक्क्याइ वे?स्मा तेन्तोआइ खेने? पाःत्तुआइ वा?,

‘खेने?ग सेसे केसेवारोबाल्ले कुधक्किन् किःमा यःप्पा केम्बाइघुन्तो॥’ ††

36 दाउदेरे निड्वा?फुमाइडिल्ले खेने? कुहिड्मन् खाराक् सेवा चोगु, हेक्क्याइ खेने? स्पेरो॥ हेक्क्याइ आनिगे पाथेबाहा?नुए मेहुम्सुआइ किःरे पेरो॥ 37 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले सिःमेन्लाम् हिड्घुबाल्ले कुधक्किन् मेगिरेन्तो॥

38 खेल्ले चोगुल्ले फु?नुसा?से, बा कन् येसुरे चोगुबालाम्मे निड्वा?फुमाइडिल्ले आनि? लायोहा?रेन् लेप्पि आबि? फा?आइ कन् इड्घड्डिन् खिनि?ओ इड्भोःसेआइ वा?बान् आल्ल कुसिड् निःत्तेम्मे?ओ॥ 39 खेने?ओ नसाःन् केजोःक्पाहा?रे खुनि? लायोःन् निड्वा?फुमाइडिल्ले सुःन्दुपिरुसि?रो॥ केरेक्ले मोसारे कुसाम्योथिम् इःप्पा नाःप्पालाम् खोःमा केन्छुक्तुम्मिम्बा लायोलाम् चोःक्युम्भोःन् खिनि? केघोःसुम्माइ केवयि?रो॥ 40 हेक्क्याइ सिड्सिड् ल?रेम्मे?ओ, मेःन्ने फा?ग्र माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे मेसाप्तुबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुबाःन्निन् खिनि? सम्दाइ केत्तो॥

41 ‘ओमेत्तेम्मे?, खिनि? किनाःन्दि केमेप्पासे, खिनि? निड्वा? मयेम्मे?आइ सेम्मे?॥

† १ सामुएल १३.१४ †† निड्वा?फुसाम्तो सुम्.७ † यसैया ५५.३ †† निड्वा?फुसाम्तो सुम्.१६.१०

थेआइभेल्ले खिनि? येम्हा?ओ मनाहा?रे पोधक् केम्जोगिसाइ
आप्फाल्लेआइ नसाःन् केन्जोगुम्मेम्बा याःम्बक् इङ्गा? चोगुङ्लो।।⁴² †
पावल नु बरनाबासेन् यहुदि चुम्नुइहिम्मोलात् लःन्देसिआइ पेसिल्ले
मनाहा?रे खेइहा?, याम्मो केदाःबा नाःम्सिइयेन्नो त्येसे?आइ कन् पाःन्निन्
चेक्खेसे?ओ फा?आइ मेउःत्तुसिरो।।⁴³ हेक्क्याइ मनाहा?रे यहुदि
चुम्नुइहिम्मिन् मेलेरुआइ यरिक् यहुदिहा? नु यहुदि सामयोओ केदाःबाहा?रे
पावल नु बरनाबासेन्मेदिम्दुसिरो।। हेक्क्याइ सेःक्युक्मिबाहा?रे खेइहा?
निइवा?फु लुङ्गुम्मो चक्मेल्ए नसाःन् चोगेम्मे? फा?आइ पेलि
फाक्तेछुरो।।

⁴⁴ हेक्क्याइ केदाःबा नाःम्सिइयेन्नो खप्नेन् खेन् येक्क्यक्कोबा काक्
मनाहा? निइवा?फु पाःन्जाक् खेसे मेदयेरो।।⁴⁵ कर यहुदि लाम्लोःबाहा?रे
खेन् मनाहा? मेनिःसुसिआइ सा?रिक् नामेहेत्तुसि, हेक्क्याइ पावलरे
पाःन्तुबा पाःन्हा?रे कुदक्लेइवाओ मेबाःरे मेदरुरो।।

⁴⁶ कर पावल नु बरनाबासेन् मेङ्गिए अक्खेल?रिक् पारेत्ति, “निइवा?फु
पाःन्जाक्केइङ्ग काक्नु तगि खिनि? यहुदिहा?नु पाःन्ना केबोःइबा वये, कर
खिनि?ए कन् केना?रुल्लो।। हेक्क्याइ मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन् खोःमा
सुम्बोधासाबा मेम्बोःइमा फा?आइ खिनि? ओसेःनोधाक्त्तुल्लो।। खेल्ले
चोगुल्ले आल्ल आनिगे खिनि?लाम् लःन्दिगेआइ थिम्मेन्दइ सुवाइहा?ओ
पेगिगे?रो।।⁴⁷ थेआइभेल्ले दाइबाल्ले अक्खेल?रिक् सामयोसाप्ताओ
इङ्जाःइ याम्पि पिरिगेआइ वा?रो,

‘खिनि?ग इक्सादिइ खाम्बेःक्माल्ले कुनुप्पो थारिक्
सेन्लपिल्लेन्सुनाइङ्गिन् ते?मा फा?आइ

इङ्गा? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे लागि ओःत्ति कुइसिःक् चोःक्निइङ्ग
वा?आरो।।”

⁴⁸ कन् पाःन्निन् थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे मेघेप्सुआइ सा?रिक् मेसःतेर
निइवा?फु पाःन्जाक्किन् इङ्धाःइ मेबिरु।। हेक्क्याइ मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन्ले
लागि सेःक्युक् केबोःइबाहा?रे नसाःन् मेजोगुरो।।⁴⁹ हेक्क्याइ
नसानिबाहा?रे दाइबाल्ले कुबाःन्जाक्किन् खेन् थुम्मो काक् पिसाइ
मेसेःसुरो।।⁵⁰ कर यहुदिहा?रे येक्क्यामा सामयोमा मेन्नुमाहा? नु खेन्
येक्क्यक्कोबा मिङ्सादाइबा मनाहा? मेहुसुसि मेबक्सुसिरो।। खेइहा?रे
पावल नु बरनाबासेन् तुक्खे चाःप्पा मेहेःक्त्तुसिआइ खेन् थुम्मोलात्
लाःक्कात् मेनाःत्तु मेदेःसुसिरो।।⁵¹ हेक्केःल्ले निइवा?फुमाइङ्गिल्ले
ना?रुसिबान् ओसेःन्धाक्मासि फा?आइ सेःक्युक्मिबाहा?रेआइ खुनि?
लाइभोओबा खाम् हिःक्किन् खेइहा?रे मेधाप्सु मेधःआइ † आइकोनियम
येक्क्यक् लेप्पाइ मेधासिइलो।।⁵² बा खेन् येम्मो एन्तिओक्समा
हु?साम्बाहा?आइ सेसेमाइङ्गिन् नु ओमुल?माल्ले कुधिम् मेबोःक्खेरो।।

आइकोनियम्मो पावल नु बरनाबासेन्

14 आल्ल एन्तिओक्को कुइसिःक् आइकोनियम्मोआइ पावल नु
बरनाबासेन् यहुदि चुम्नुइहिम्मो पेसिआइ सा?रिक् सिक्कुम्
निइवा? लस्सुर पारेत्तिल्ले खेप्पो यरिक् यहुदिहा? नु थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे
येसुरे कुसुनाइङ्गिन्नसाःन् मेजोगुरो।।² कर नसाःन् मेन्जोःक्मनाबा
यहुदिहा?रे खेप्पोबा थिम्मेन्दइ सुवाइहा? मेहुसुसिआइ नसानिबा
फु?नुसा?हा?रे खुनि? तक्लेइवाओ निइवा? मेलेक्खु मेबिरुसिरो।।
³ हेक्केःल्ले सेःक्युक्मिबाहा? खेप्पो यरिक् येम् थारिक् वयेत्तिल्ले खेइहा?
दाइबाल्ले कुयाःम्बेओ मेङ्गिए पारेत्तिरो।। दाइबाल्ले खेइहा? मिक्सेःन् नु
निइवा? केमाबा याःम्बक्हा? चोःक्मा मुक्साम् पिरुसि हेक्क्याइ खेइहा?रे
इङ्भन् चोगेत्तुबा कुलुङ्गुम्मिन् सेक्खाए फा?आइ ओसेःन्धाक्त्तुसिरो।।
⁴ खेन् येक्क्यक्कोबा मनाहा? कुभा सेःक्युक्मिबाहा? लेप्पाइ नु कुभा नसाःन्
मेन्जोःक्मनाबा यहुदिहा? लेप्पाइ मेसेन्डिइलो।।⁵ खेप्पो यहुदिहा? नु
थिम्मेन्दइ सुवाइहा? हेक्क्याइ खुनि? लाम्लोःबाहा? मेदइसिङ्गिन्
सेःक्युक्मिबाहा?रे खुनि? तक्लेइवाओ पोःक्माआइ लुङ्गिल्ले लेप्पा
सेप्पासि फा?आइ इङ्मेदइङ्गुरो,⁶ कर कन् चेम्फन्निन् सेःक्युक्मिबाहा?रे

† हबकुक् १.५ †† खुनि? लाइभोबा खाम् हिःक्किन् खेइहा?रे मेधाप्सु मेध-खेप्पो
केयुइबा मनाहा?रे लागि खेम्पाक्काइ थो चोःक्मा केबोःइबा पाःन् थेआइ होःप्लो केल?बा
मिक्सेःन्रे लागि खेइहा?रे अक्खे मेजोगुरो।।

निइवा? मेघोःसुआइ खेप्पोनु लुकोनिया थुम्मोबा लुस्त्रा नु दर्बि मेप्पनाबा
येक्क्यक्हा? नु खेन् खिरिबा तेन्नो मेघेत्तिइ मेबेआइ⁷ खेप्पोआइ खेइहा?रे
सुनाइङ्गिन् इङ्भन् मेजोगुरो।।

लुस्त्रा नु दर्बिओ पावल नु बरनाबासेन्

⁸ लुस्त्राओ सावाःन्डिइङ्गिन्धोए लाङ्घेःक्मा मेन्नुक्मनाबा
लाइसक्पाधिक् वयेरो।। खेन् आप्फाल्लेआइ लाइमेङ्घेःक्के वये।।⁹ खेप्पो
खेल्ले पावलरे पाःन्तुबा पाःन्हा? नुःरिक्काइ खेप्सुर युडे।। पावलरे खेल्ले
वेःप्पा केसुक्पा कुनसाःन्निन् निःसुआइ अदक्त्वकाइ ओमेत्तुर¹⁰ यम्बा
इक्लाओ अक्खे मेत्तु, “खेने? येबे?!” खेन् मनाःन्नाइ मुत्थिक् पोगेआइ
लाङ्घेःक्मा हेःक्तेरो।।

¹¹ हेक्क्याइ मनाहा?रे पावलरे चोगुबा खेन् याःम्बक्किन् मेनिःसुआइ
खेइहा?रे लुकोनियास्मा पाःन्नो अक्खेल?रिक् मेबाःत्तुर मेअःक्ते, “माइहा?
मना लेङ्नेत्तिआइ आनि?ओ त्येत्तिआइ वा?सिरो।।”¹² खेइहा?रे
बरनाबासेन् जिउस नु पावलेन् हर्मेस मेमेत्तुसि, थेआइभेल्ले पावलेन्
केबाःप्पा चोगेरो।। (ग्रिकेलिहा?रेन् जिउस मेप्पनाबान् तुम् माइ नु हर्मेस
मेप्पनाबान् इङ्गोसाबा माइ वयेरो।।)¹³ येक्क्यक्किल्ले कुबेसाइ जिउस
माइङ्गिल्लेन् माइहिम् नेस्से।। जिउस माइङ्गिल्ले कुनिइवा?फुसाम्बाल्ले
पित्हा? नु फुइहा? ताःप्पा पाङ्घुसिआइ येक्क्यक्किल्लेन् पयम् लाम्धेःप्पो
त्ये, थेआइभेल्ले खुने? नु मनाहा?रे सेःक्युक्मिबाहा? सिदुङ्गभा तोःम्मा
निइवा? मेजोगुआइ मेवयेरो।।

¹⁴ बरनाबास नु पावलरे खेन् खेप्सेत्तुआइ माइ चे?या पाःन् पोःइमा इःत्ते
फा?आइ नेप्पाइले खुन्डि? तेःत्तिन् थोःक्खेत्तु † हेक्क्याइ मनालुम्मो
लोःक्तेत्तिर अक्खेल?रिक् अःक्तेत्ति, ¹⁵ “आदाइबासे, कन् थो चोःक्मा
केडःत्तुम्बाबे? आन्धिगेग बा खिनि? हेक्के मेन्नाम्मोन् याम्पिसिगेरो! खिनि?
कन् हनेबा नावाइल्लाःन् सेवा चोःक्मा लेरेम्मे?आइ ताइसाक्पेन्, इक्सादिइ
खाम्बेःक्मान्, वाहइहा? हेक्क्याइ खेप्पो केवा?बा केरेक् पाःन्हा? नावागेन्
चडःत्तु केनेबा आजुनि निइवा?फुमाइङ्गिल्लो नुःक्खेम्मे? फा?आइ सुनाइइ
इङ्भन् चोःक्से आन्धिगे कप्पो त्येत्तिगेबारा।।¹⁶ कन् पेबा येम्मोग केरेक्
मेन्नाम् सुवाइहा?रे खुनि? आबाडे साक्थिम् कुइसिःक् खुनि? माइहा? सेवा
चोःक्से लेरुदेःसुसि,¹⁷ कर आल्लोग खुने?ग आबाडे तोःन्दि मेःन्नेग होःप्लो,
थेआइभेल्ले खुने?ग साङ्ग्राम्पेदाइलाम् पाङ्गेन्दिइ वाहित् थाःसु
केबिरिआइ चामा थुङ्मारं खिनि? निइवा? केदासि केबिरिआइ सिक्
सम्माल्ले कुधिम् केजोगिआइ केवयिरो।।”¹⁸ कन् पाःन्हा? पाःन्तेत्तुर पावल
नु बरनाबासरे मनाहा?रे खुन्डि? सिदुङ्गभा तोःम्मा मेइःत्तुबान्पल्लिमाल्ले
साक्मा सुक्तेत्तुरो।।

¹⁹ हेक्क्याइ कुभा यहुदिहा? एन्तिओक् नु आइकोनियम्लाम् मेदयेआइ
खेइहा?रे मनाहा? मेहुसुसिआइ खुनि? लेप्पाइ मेजोगुसिआइ पावलेन्
लुङ्गिल्ले मेलेत्तु, हेक्क्याइ पाङ्जुम् लाःक्कात् मेउःक्खु मेदे?रुआइ खुने?
स्ये फा?आइ लाप्पेभुसु।।²⁰ कर नसानिबाहा? मेजुप्सेआइ कुधिरि
मेयेम्सिङ्गिन् मेयेबेल्ले खेन् येम्मो निइवा? मयेर पावलेन् मुत्थिक् पोगेआइ
याइना येक्क्यक्को पेरो।। हेक्क्याइ कुदाःन्दिक् बरनाबासेन्नु दर्बिओ
पेसेत्तिरो।।

सिरियास्मा एन्तिओक्को पावल नु बरनाबासेन्

²¹ पावल नु बरनाबासरे दर्बिओ सुनाइइ इङ्भन् चोगेत्तुआइ खेप्पो यरिक्
मनाहा? हु?साम्बा मेबोःक्खेरो।। हेक्क्याइ खेइहा? लुस्त्रा, आइकोनियम नु
एन्तिओक्को नुःक्खेत्तिआइ²² खेप्पो खेइहा?रे हु?साम्बाहा? नसाःन्नो
चक्मेल्ए वयेम्मे? मेत्तेत्तुसिर हाइहाइ चोगेत्तुसि, हेक्क्याइ यरिक्
इनोगेन् तुक्खे केदुम्साइ निइवा?फुहाइजुम्मो लाःप्पाए पोःइलो फा?आइ
आःन्डिइमा पिरिक्त्तुसिरो।।²³ हेक्क्याइ पावल नु बरनाबासरे खेन्
सेसेहुप्पक्हा?ओ तुम्लाम्लोःबाहा? सेःक्युक् चोगेत्तुआइ तुवा नु चाःनेतो
मेयुडेआइ खेइहा?रे नसाःन् मेजोगुबा दाइबाल्ले कुगम्माइङ्गो खेइहा?

‡ खुन्डि? तेःत्तिन् थोःक्खेत्तु-मनाहा?रे खुन्डि? सेवा मेमेत्तुसिबाओ खुन्डि? सिक्खेडेबा
निःदेल्लो।।

युक्खेत्तुसिरो॥ 24 याइसि खेइहा? पिसिदिया थुम्पो पोःक्खेत्तिर पाप्फिलिया थुम्पो थ्येसि॥ 25 खेइहा? ये याम्पो पर्गाओ इड्भन् चोगेत्तु, हेक्क्याइ अतालिया येक्यक्को पेसिरो॥

26 हेक्क्याइ खेप्पोलाम् खेइहा? रे सिरियास्मा एन्तिओक्को याइना वालाम्दिःक् चोगेत्तुरो॥ निइवा? फुमाइडिल्ले कुलुइगुम्पो खुन्धि? हेःक्तेत्तुबा माइसेवा याःम्बक्किन् आल्लो खेप्पोए चोःक्मा सुरेत्तुरो॥

27 खेइहा? एन्तिओक्को केरेत्तिआइ खेप्पोबा सेसेहुप्लक्कोबा नसानिबाहा? निइवा? फुमाइडिल्ले खुन्धि? लाम् चोगुबा केरेक् याःम्बक्का? हेक्क्याइ अक्खेल? रिक् थिम्मेन्दइ सुवाइहा? रेआइ सेन्लप खोःमा मेसुक्तुर फा? आइ निइवा? फुमाइडिल्ले लाम्धेःप्पेन्हुन्नुबा पाःन्निन् चेक्खेत्तुरो॥

28 हेक्क्याइ खेप्पो नसानिबाहा? नु यरिक् येम् थारिक् वयेत्तिरो॥

यरुसलेम्मोबा येजुम्भो

15 कुभा येम् एगाइ यहुदियालाम् एन्तिओक्को कुभा यहुदि नसानिबाहा? मेदयेआइ नसानिबा फु? नुसा? हा? अक्खे मेमेत्तुसिर निसाम् मेहु? रुसि, “मोसारे सात्तुबा साम्योथिम् साप्लाओबा साक्थिम् कुइसिःक् हर्दो केन्हेगुम्मिन्ने फा? ग्र सेन्लप खोःमा केन्हुक्कुम्मिल्लो॥” 2 पावल नु बरनाबासेन् खेइहा? नु सा? रिक् पाःन् थक्तेत्ति॥ हेक्केःल्ले पावल, बरनाबास नु एन्तिओक्कस्मा कुभा नसानिबा फु? नुसा? हा? यरुसलेम्मो पेःक्माआइ खेप्पोबा सेःक्युक्मिबाहा? हेक्क्याइ तुम्लाम्लोःबाहा? नु कन् पाःन्ल्ले कुयाःम्बेओ ता? जेइमा फा? आइ मेसेगुसिरो॥

3 एन्तिओक् सेसेहुप्लक्का नसानिबाहा? रे खेइहा? खेप्पोलाम् सेम्मु? इ मेजोगुसि॥ खेइहा? फोनिसिया नु सामरिया थुम्पो पोःक्खेत्तिर लाम्दिःक् चोगेत्तिल्ले खेप्पोबा नसानिबाहा? अक्खेल? रिक् थिम्मेन्दइ सुवाइहा? रेआइ निइवा? फुमाइडिन् नसाःन् मेजोगु केल? बा पाःन्निन् चेक्खेत्तुरो॥ हेक्केःल्ले खेप्पोबा नसाःन् केजोःक्पा फु? नुसा? हा? आइ कन् पाःन्निन् मेघेप्सुआइ सा? रिक् मेसःतेरो॥

4 हेक्क्याइ खेइहा? यरुसलेम्मो केरेत्तिआइ सेःक्युक्मिबाहा?, तुम्लाम्लोःबाहा? नु सेसेहुप्लक्का वे? मनाहा? रे खेइहा? लाइदाःक्मा मेबिरुसिरो॥ हेक्क्याइ खेइहा? रे खेप्पो केवा? बाहा? निइवा? फुमाइडिल्ले खुन्धि? लाम् चोगुबा पाःन्हा? चेक्खेत्तुरो॥

5 हेक्क्याइ खेप्पो केवा? बा फरिसि लक्कोबा नसानिबाहा? रे मेबोगेआइ खेइहा? अक्खे मेमेत्तुसि, “थिम्मेन्दइ नसानिबाहा? रे मोसारे सात्तुबा साम्योथिम् साप्लाओबा साक्थिम् इःप्मा नाःप्मार हर्दोआइ हेक्माए पोःड्लो॥”

6 हेक्केःल्ले सेःक्युक्मिबाहा? नु तुम्लाम्लोःबाहा? सोरिक् मेजुप्सेआइ कन् पाःन्ल्ले कुयाःम्बेओ पाःन्धइ मेजोगुरो॥ 7 खेप्पो पयम् पाःन्धइ पोःक्खेआइ कुनुप्पो पत्रुसेन्पोगेआइ मेत्तुसि, “आम्भु? आन्सा? से, यरिक् तगि निइवा? फुमाइडिल्ले थिम्मेन्दइ सुवाइहा? रे सुनाइ खेम्मा नु नसाःन् मेजोगुर फा? आइ इड्भन् चोःक्से खिनि? ओलाम् इड्गा? सेगाइबान् केनिःसुम्माइ केवयि? रो॥ 8 हेक्क्याइ निइवा? फुमाइडिल्ले मेन्छाम् याप्पिरेन् सिक्लुइमान् निःसुरो॥ खुने? ग आनि? हेक्केए थिम्मेन्दइ सुवाइहा? आइ सेसेमाइ पिरुसिर ताःक्तुसिआइ वा? केल? बा पाःन्निन् आनि? ओसेःन्आधाक्तेरो॥ 9 आल्ले खुने? थिम्मेन्दइ सुवाइ नु आनि? आन्छेन्नेन्तो, थेआइभेल्ले आनि? हेक्के दाइबाओबा नसाःन्ताम् खुनि? सिक्लुइमान् सेसे चोगु पिरुसिआइ वा? रो॥ 10 हेक्केःल्ले थेआइने केसाक्पा यहुदि साक्थिम्मिन् थिम्मेन्दइ नसानिबाहा? केगुःत्तुसिम्माइ निइवा? फुमाइडिल्ले कुसिक् फोःइमा निइवा? केडःत्तुम्बावे? खेइग आनि? पाधेबाहा? रेआइ कुःमा मेन्हुक्कुन्, हेक्क्याइ आनि? आइ कुःमा आन्हुक्कुम्मिल्लो॥ 11 सेक्खाःल्लेग, खेइहा? हेक्केए आनि? आइ दाइबाल्ले कुलुइगुम्मिल्लेरक् ताइआसेःप्ते केल? बान् नसाःन् आजोगुम्पो॥”

12 बरनाबास नु पावलरे खुन्धि? लाम् थिम्मेन्दइ सुवाइलुम्पो निइवा? फुमाइडिल्ले चोगुबा मिक्सेःन् नु निइवा? केमाबा याःम्बक्का? चेक्खेत्तुरे येजुम्भोबा काक् मनाहा? स्वाःत्ताइ मेघेप्सुर मेयुडेरो॥

13 हेक्क्याइ खेइहा? रे पाःप्मा सुरेत्तुआइ याकुबेन्येम्सिड्डाइ पाःत्तु, “फु? नुसा? से, आबाःन्निन् खेप्सेम्मे? ओ॥ 14 निइवा? फुमाइडिल्ले काक्नु तगि थिम्मेन्दइ सुवाइहा? अक्खेल? रिक् आबाडे कुमना मेबोःड्ल फा? आइ उःत्तुसि केल? बान् सिमोन पत्रुसरे चेक्खुरो॥ 15 कड्ग माइनिइवा? पाःन् केबाःप्पाहा? नु खुनि? पाःन्निन् सा? रिक्के तड्लो॥ साम्योसाप्लारे अक्खे पाःत्तुआइ पत्तु,

16 ‘कन् एगाइ इड्गा? नुःड्डारो, हेक्क्याइ नुबेबा दाउदरे कुहाइजुम्मिन् इड्गा? याम्पो चोगुइलो॥

इड्गा? केयःबा लुड्धाक्का? सेत्तुइलो॥

याम्पो चोगुइडाइ येप्सुइलो॥

17 हेक्केल? रिक् वे? मनाहा? रेआइ इड्गा? दाइबान् कोःप्मा मेसुक्कार॥ आमिडि केदाःक्पा काक् थिम्मेन्दइ सुवाइहा? इड्गा? आबाडे आसुवाइ फा? आइ उःत्तुसिइलो॥

कन् पाःन्हा? केजोःक्पा इड्गा? दाइबाल्ले अक्खे पाःत्तुइबा पाःन्निन् यरिक् तड्बे तगिए पाःत्ते चुरेआइ वा? रो॥” †

19 याकुबरे याम्पो अक्खे पाःत्तु, “निइवा? फुमाइडो केनुःड्बाआइकेदाःबा थिम्मेन्दइ सुवाइहा? तुक्खे चाःप्पासि मेःन्लो केल? बा आनिइवा? वा? रो॥

20 कर थिम्मेन्दइ सुवाइहा? अक्खेइबा सक्इड्घइ हाक्कुम्मिल्लो, ‘नावाइल्लाओ तोःम्नाबा चाहा? चामा मेनु? नेन्॥ हेक्क्याइ चाराम्मा मेनु? नेन्॥ कुसिल्ला य? मना सेप्पनाबा साः नु सामाक्खि? आइ चामा मेनु? नेन्लो॥’ 21 थेआइभेल्ले बा कन् मोसारे सात्तुबा साम्योथिम्मिन् काक् पाइजुम्पो उन्छोःन् उन्छोःन्नाइधोए इड्भोःसेआइ वा?, हेक्क्याइ यहुदि चुम्पुइहिम्मो थिक्पाःन्धक् नाःम्सिड्येन् थप्मे निःल्ले वा? रो॥”

थिम्मेन्दइ नसानिबाहा? येजुम्भोलाम्सक्इड्घइमेहाक्कुसि?

22 हेक्केःल्ले सेःक्युक्मिबाहा? नु तुम्लाम्लोःबाहा? हेक्क्याइ काक् सेसेहुप्लक्कोबाहा? मेदडेआइ नेप्फु मनाहा? यहुदा मेप्पनाबा बरसाबास नु सिलासेन् सेःक्मासिआइ पावल हेक्क्याइबरनाबासेन् एन्तिओक्को पाइमासि निःन्धो पोःक्खेरो॥ खेइहा? ग नसानिबा फु? नुसा? हा? लुम्पो सा? रिक्के मिड्सोदाइबा चोगेत्तिरो॥ 23 खेइहा? रे अक्खेइबा सक्इड्घइडिन् खेन् लिसि मनाहा? रे खुनि? हुक्कोनु मेहाक्कुसि, “आनिगे यरुसलेम्बा खिनि? फु? नुसा? सेःक्युक्मिबाहा? नु तुम्लाम्लोःबाहा? लाम्,

एन्तिओक्, सिरिया, नु सिलिसियाओ केवा? बा थिम्मेन्दइ नसानिबा फु? नुसा? हा? ओ,

कन् सक्इड्घइलाम् सेवा हाइम्बे? रो॥ 24 आनिगे मेम्बाइडे कुभा मनाहा? खिनि? ओ मेदयेआइ खेइहा? रे काक् यहुदि साम्योथिम् इःप्मा नाःप्मा पोःड् केम्मेत्तिआइ लाम् केम्भोःत्तिर खिनि? लुड्मा? केम्सोःन्दि केम्बिरिबा पाःन्निन् आनिगे खेप्सुम्बेरो॥ 25 हेक्क्याइ आनिगे मिःम् चुम् बरनाबास हेक्क्याइ पावलेन्नु खिनि? ओ पाइमासि फा? आइ कुभा मनाहा? सेःक्मासि केल? बा इड्तड्मनारो॥ 26 खेइहा? रेग आनि? दाइबा येसु ख्रिस्तरे कुसेवा चोःक्को खुनि? हिड्मन्निन् मेन्दाइघुन्तो॥ 27 खेल्ले चोगुल्ले आनिगे सात्तुम्बेबा सक्इड्घइडो कन् पाःन्हा? ए चेइमा फा? आइ यहुदा नु सिलाससि खिनि? ओ पाइधुम्सिम्बेर पत्तिगेरो॥ 28 सेसेमाइ नु आनिगेग खिनि? सम्दाइ कप्पो केबप्पा पाःन्हा? नुःल्ले वे? केसाक्पा पाःन्हा? थेमाआइ मेड्गुःप्मानिइनिइवा? चोगुम्बेरो॥ 29 हेक्केःल्ले नावाइल्लाओ सिदुइज्जभा चोःक्मनाबा चाहा? मेजेम्मिन्ने?, सामाक्खि? आइ मेजेम्मिन्ने?, हेक्क्याइ कुसिल्ला य? मना सेप्पनाबा सा मेजेम्मिन्ने? ओ॥ हेक्क्याइ चालाम्मानुआइ एःक् वयेम्मे? ओ॥ अक्खे केजोगुम्ने फा? ग्र नुःबाए केजोगुम्लो॥ सेम्मु? इरो॥”

30 हेक्केल? रिक् खेन् लिसि इड्साबाहा? मेधासिड्डाइ एन्तिओक्को मेगेरे॥ खेप्पो खेइहा? रे काक् नसानिबाहा? थिक्तेन्तो मेसुप्सुसिआइ खेन् सक्इड्घइडिन् हुक्मेसुत्तुसिरो॥ 31 हेक्क्याइ खेन् सक्इड्घइलाम्

आःच्छिड्मा मेघोःसुआइ नसानिबाहा? सा?रिक् मेसःत्तेरो॥³² यहुदा नु सिलासिआइ आबाडे माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा वयेत्छि॥ नसानिबा फु?नुसा?हा? हाइहाइ नु खुनि? नसाःन्तो केधुम्बा चोःक्मासि फा?आइ खेइहा?रे यरिक् पाःन्हा? मेत्तेत्छुरो॥³³ खेप्पो कुभा येन् वयेत्छिआइ नसानिबा फु?नुसा?हा?रे खिन्धि? नुःरिक्काइ पेगेत्छे?ओ ल?रिक् याइना मेबाइघु मेदेःसुसिरो॥³⁴ ((कर सिलासरे खेप्पोए वा?मा लाःप्पा निःन्धो चोगुरो॥))³⁵ पावल नु बरनाबासेनाइ एन्तिओक्कोए वये लारेत्छिरो॥ खेइहा? नु वे? यरिक्ले सोसोरिक् दाइबाल्लेन् पेलिगेन् पाःन्जाकिन्डइभन् मेजोगुर मनाहा? मेहु?रुसिरो॥

पावल नु बरनाबासेन्सेन्धि?

³⁶ कुभा येन् एगाइ पावलरे बरनाबासेन् मेत्तु, “आल्ल आन्धि?आइ नुःइसि पित्छि, हेक्क्याइ दाइबाल्ले कुबाःन्जाकिन्ड इडभन् आजोगेत्छुबा पाइजुम्हा?ओ लःन्धिर फु?नुसा?हा? आक्खे मेजोगुर मेयाक्पे फा?आइ सा?सुसिरो॥”³⁷ बरनाबासरे यहुन्ना मेप्पनाबा मर्कुसेन् सोरिक् ते?मा निड्वा? चोगु,³⁸ कर पावलरे अत्तु, थेआइभेल्ले खेल्ले खेइहा? माइसेवा याःम्बक् चोःक्मा मेभा?रुन्निन्नाइ पाम्फिलियाओलाम्मे पक्थसिआइ नुःक्खे पेआइ वयेरो॥³⁹ खुन्धि? सा?रिक् पाःन् थक्तेछिआइ वे? वे? सेन्देत्छिआइ पेसिरो॥ बरनाबासरे यहुन्ना मेप्पनाबा मर्कुसेन् ते?रुआइ सैप्रस वागप्खाम् लेप्पाइ वालाथालाम् थासिइ,⁴⁰ कर पावलरे सिलासेन् सेगु, हेक्क्याइ नसानिबा फु?नुसा?हा?रे खेइहा? दाइबाल्ले कुलुइगुम्पो मेदोःन्दुसिआइ मेबाइघुसिरो॥⁴¹ खुन्धि? सिरिया नु सिलिसिया थुम्पो पोःक्खेत्छिर खेप्पोबा सेसेहुप्लक्हा? केधुम्बा चोगेत्छुरो॥

पावलरे निसिगेःक्पा कुमाइसेवा लाम्दिःक्

16 पावलरेन् दार्बि नु लुस्त्रा येक्क्यक्हा?ओ त्पेरो॥ खेप्पो तिमोथि मेप्पनाबा नसानिबाधिक् वये, हेक्क्याइ खेल्ले कुम्मा नसाःन् केजोःक्मा यहुदि वये, कर कुम्बा ग्रिक वये॥² लुस्त्रा नु आइकोनियम्बा काक् नसानिबा फु?नुसा?हा?ओ तिमोथिःल्ले कुयाःम्बेओ नुःबा कुइइ सेःरेआइ वयेरो॥³ पावलरे तिमोथिःन्नाइ सोरिक् ते?मा निड्वा? चोगुआइ खेप्पोबा काक् यहुदिहा?रे खुनि? निड्वा? ताःमा पिमासि फा?आइ खेन् हर्दो हेगु पिरु, थेआइभेल्ले खेन् लाजे?बा काक् यहुदिहा?रे तिमोथिरे कुम्बा ग्रिक वयेबान् मेनिःसुआइ मेवये हेक्क्याइ खेन् हर्दो मेन्हेक्के वयेरो॥⁴ हेक्क्याइ खेइहा?रे लाम्पो केनेबा पाइजुम्हा? थप्पे यरुसलेमस्सा सेःक्युक्मिबा नु तुम्लाम्तोःबाहा?रे निःन्धो मेजोगुबा थिम्हा? इःप्पा नाःप्पारो फा?आइ नसानिबाहा? मेमेत्तुसिरो॥⁵ हेक्केल?रिक् सेसेहुप्लक्हा? नसाःन्तो केधुम्बा मेबोःक्खेर थिक्काःन्धक् मेबोःरेर मेबेरो॥

पावलरे त्रोआस्सो तादिगेन् सुफो निःसु?

⁶ पावल नु कुन्देःइहा? फ्रिगिया नु गलातियास्सा थुम्पो लाम्दिःक् मेजोगे, थेआइभेल्ले सेसेमाइडिल्ले खेन् येम्पो खेइहा? एसियास्सा तेइगप्पो सुनाइइ सेःमा साक्त्तुसिआइ वयेरो॥⁷ हेक्क्याइ खेइहा? माइसियास्सा इःन्धोओ मेगेरेआइ बिथानियास्सा थुम्पो पेःक्मा तम्सिन् मेजोगे, कर येसुरे कुसेसेमाइडिल्ले हेक्के चोःक्मा खेइहा? मेबाइघुन्सिल्लो॥⁸ हेक्केल?रिक् खेइहा? नाम्था पिसाइबा माइसिया मेबोःक्खेर त्रोआस येक्क्यक्को मेबे॥⁹ खेप्पो खेन् सेन्दिक् पावलरे तादिगेन् सुफोधिक् निःसु॥ खेप्पो मेसेदोनियास्सा मनाधिक् मेसेदोनियाओ थाडेआइ आनिगे याम्पि कुभा? आबिरे? ल?रिक् पेलि फाक्त्तुर येबेबा निःसुरो॥¹⁰ पावलरे कन् तादिगेन् सुफोःन्निःसुआइ आनिगे † खिमो मेसेदोनियाओ पेःक्मा यारिप् पोःक्खिगे, थेआइभेल्ले कइग निड्वा?फुमाइडिल्ले खेप्पोबा मनाहा?ओ सुनाइइ सेःमा याम्पि उःत्तेबा फा?आइ निःन्धो चोःक्मनारो॥

लिदियारे दाइबाओ नसाःन् चोगु?

¹¹ आनिगे त्रोआस लेप्पनाआइ वालाथालाम् सामोग्रेस वागप्खाम् पेःक्मना॥ हेक्क्याइ कुदाःन्दिक्मा नियापोलिस केरिगेरो॥¹² खेप्पोलाम् आनिगे लाइघेःक्मनाआइ फिलिप्पिओ केप्पनारो॥ खेइग मेसेदोनियास्सा थुम्पोबा केयेक्पा येक्क्यक् नु रोमि यक्लाजे?आइ वयेरो॥ खेप्पो आनिगे कुभा येन् वयिगेरो॥

¹³ हेक्क्याइ वे?स्मा नाःम्सिइयेन्तो आनिगे येक्क्यक्कोस्मा वाहइ लेप्पाइबा कुयाओ पेःक्मना॥ कन् तेन्निन् यहुदिहा?रे खुनि? तुवा चोःक्मादेन् फा?आइ आनिगे निड्वा? इःप्पनारो॥ आनिगे खेप्पो सेवा चोःक्से केजुम्मा मेन्छुमाहा?नु ता?जेइमनार युइमनारो॥¹⁴ खेप्पो सुनाइइ केघेम्माहा?ओ लिदिया मेप्पनामा थियातिरा येक्क्यक्कोस्मा परान्ला तेःत् लेइहइ केजोःक्माधिक् वये॥ हेक्क्याइ खेन् निड्वा?फुमाइडिन् सेवा केजोःक्मा थिम्मेन्डइ सुवाइस्मा वये॥ पावलरे पाःत्तुबा पाःन्निन् कुसिइ निःत्तुआइ नसाःन् चोगुर फा?आइ दाइबाल्ले कुनिड्वा?इन्हुन्डु पिरु॥¹⁵ हेक्क्याइ खेन्? नु काक् कुहिम्सयइहा? बप्तिस्मा मेबोःक्खे॥ हेक्क्याइ खेल्ले इइगा? सेक्खाए दाइबाल्ले कुनसानिमा फा?आइ याम्पि केइःत्तिने फा?ग्र आहिम्पो त्येम्मे?आइ वयेम्मे?ओ ल?रिक् याम्पि उःत्तेरो॥ खेल्ले चोगुल्ले खेन्? कुहिम्पो याम्पि ते?मा फा?आइ साक्केल्लेक् चोगेरो॥

पावल नु सिलासेन्पुइलाहिम्पो मेसाक्त्तुसि?

¹⁶ थिक्येन् आनिगे तुवा चोःक्मादेन्तो पेःक्मनार पप्पनाःल्ले फेन्साम्मिल्ले याइघुमा योःक्माधिक् तुम्ना॥ खेल्ले खाइगुआइकुन्दाइबाहा? यरिक् याइ थगु पिरुसिर वयेरो॥¹⁷ खेल्ले पावल नु आनिगे अक्खेल?रिक् अःक्तेर याम्पि तिम्देरो, “कन् मनाहा? पयम् यम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबासिरो॥ कइहा?रे आक्खेल?रिक् सेन्लप केघोःसुम् खेन् खिनि? केम्मेत्तिरो॥”¹⁸ खेल्ले यरिक् येन् थारिक् हेक्के चोगुर नेस्से॥ हेक्क्याइ पावलरेन् कुनिड्घेन्डुबाल्ले चोगुल्ले हिंसिइडाइ खेन् योःक्माओ केयाक्पा फेन्साम्मिन् अक्खे मेत्तुर फेःक्तुरो, “येसु ख्रिस्तेर कुमुक्साम्मिल्ले खेन् मेन्छुमा?ओलाम् लःन्दे पेगे? फा?आइ इइजाःइ पिने॥” खिमो खेन् फेन्साम्मिन्नाइ खेन् मेन्छुमा?इन् पक्थःआइ पेरो॥

¹⁹ हेक्क्याइ खेन् योःक्माल्ले कुन्दाइबाहा?रे आल्ल याइथक्मा लाम्मिन् नुबेबा मेनिःसुआइ पावल नु सिलासेन् मेदेम्पुसिआइ मेउःक्खुसिर येक्क्यक्मा सुहाइयुक्पाहा?रो मेदारुसिरो॥²⁰ खेइहा?रे रोमि सुहाइयुक्पाहा? अक्खे मेमेत्तुसि, “कन् मनाहा? यहुदिसिरो, हेक्क्याइ कइहा?रे आनि? येक्क्यक्को हयइकिल्लिइ चोःक्सुर याक्सिरो॥²¹ खेइहा?रे आनि? रोमि थिम्मिल्ले कुदक्लेइवाओबा साक्थिम्हा? हु?सुसिर याक्सिरो॥ आनि? रोमिहा?रेग खेन् तेन्दिइ चोःक्मा नु इःप्पा नाःप्पा सुक्मेदेत्तिन्तो॥”

²² हेक्केःल्ले खेप्पो केजुम्बाआइ केवा?बा मनाहा? खुन्धि? हिप्से मेभुइसिइहेक्क्याइ येक्क्यक्कोबा सुहाइयुक्पाहा?रेआइ पावल नु सिलासरे खुन्धि? चाइदेःत्हा? फेम्माआइहिप्पा मेबाइघुसि॥²³ हेक्क्याइ खेइहा? सा?रिक् तेःम्भुक् मेयाक्त्तुसिआइ पुइलाहिम्पो मेसाक्त्तुसिरो॥ सुहाइयुक्पाहा?रे पुइलाइइबान् नुःरिक्काइ खेइहा? कोमा पाइघेसे? फा?आइ इइजाःइ मेबिरुरो॥²⁴ अक्त्तइबा इइजाःइ खोःसुआइ पुइलाइइबाल्ले खेइहा? पुइलाहिम्पोबा सिगाइस्सा याक्फाओ खुन्धि? लाइहा? फेन्थक्कइडो याक्पाइघुसिआइ साक्त्तुसिरो॥

²⁵ सेल्लुम् फक्तेर पत्छेल्ले पावल नु सिलासेन् तुवा चोगुसिर साम्लोनु निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःसेत्छुर यागेत्छिरो॥ वे? पुइलाधाबाहा?रेआइ खेइहा? मेघेप्सुसिर मेयुडेरो॥²⁶ हक्चघत् किप्पा केघुःबा लुप्ति थाडेआइ पुइलाहिम् यक्हा?ए यक्खुर लाम्थेःफा? हल्लेक् वरेक् हरेआइ केरेक् पुइलाधाबाहा?रे खुनि? इघेःइहा? पाःक्खेरो॥

²⁷ हेक्केःल्ले पुइलाइइबान् कुमिक् सोरेआइ पुइलाहिम्पोबा लाम्थेःफा? हरेआइ पत्छेबा निःसु हेक्क्याइ पुइलाधाबाहा? मेघेत्छिइ मेबेबिला फा?आइ निड्वा? इःत्तु॥ हेक्केःल्ले हेःसुबा ताभेःन् तरप् फिःक्खुआइ

† कन्साप्पन्केसाप्पा लुकाःल्ले त्रोआस येक्क्यक्कोलाम्तेःइ मेत्तुसिरो॥

सेच्छिड्मा कोःचुरो? 28 कर पावलरे अःक्तेर अक्खे मेत्तु, “आदाइबाए, थेआइ मेमेच्छिडेन्ने?ओ! आनिगेग खा कप्पोए यागिगे?रो”

29 खेन् पुड्लाइडबाल्ले सेमिःन् हाःम्मा पाडघुसिआइ सिगाइ लोःक्तेर त्ये॥ खेन् यक्खेर पावल नु सिलासरे खुच्छि? लाइजक्पो थुडबोहज? युड्सिड्लो॥ 30 हेक्क्याइ खेइहा? लाःक्कात् लःत्तुसिआइ सेःन्दोसुसि, “आदाइबासे, इङ्गा? थे चोगुड्डिल्ले सेन्लप खोआबे?”

31 खेइहा?रे नोगप पिरैत्तु, “दाइबा येसुःन् नसाःन् चोगे?, हेक्क्याइ खेने? सेन्लप केघोःसु?, हेक्केल?रिक्के केहिम्सयइहा?रेआइ नसाःन् मेजोगुने फा?ग्र सेन्लप मेघोःसु?रो” 32 हेक्क्याइ खेइहा?रे दाइबाल्ले कुबाःन्जाक्किन् खेने? नु कुहिम्सयइहा? चेतैत्तुसिआइ खेइहा?रे नसाःन् मेजोगुरो॥ 33 सेन्दिक् बाखेन् येम्पो पुड्लाइडबाल्ले खेइहा? ते?रुसिआइ खुच्छि? याइघेःक्हा? वाहप्टु पिरुसि, हेक्क्याइ पुड्लाइडबान् नु कुहिम्सयइहा? खिमो बत्तिस्मा मेबोःक्खेरो॥ 34 खेल्ले पावल नु सिलासेन् कुहिम्पो ते?रुसिआइ चामा थुड्मा पिरुसि॥ खेने? नु कुहिम्सयइहा?रे निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् मेजोगुबाल्ले चोगुल्ले सा?रिक् ओमु मेल?रेरो॥

35 कुदाःन्दिक्मा बा खेन् येक्क्यक्कोबा सुहाइयुक्पाहा?रे हारा? पुड्लाइडबाल्ले खेन् मनाहा? पुड्लाहिम्मोलाम् पेःक्मा पाडघुसिनि फा?आइ तिलिङ्गाहा?लाम् इङ्जाःइ मेहाक्तुरो॥ 36 हेक्केःल्ले पुड्लाइडबाल्ले पावलेन् अक्खे मेत्तु, “सुहाइयुक्पाहा?रे खेने? नु सिलासेन् लेप्पादेःमानेसिड्फा?आइ इङ्जाःइ मेहाइआइ मेवा?॥ हेक्केःल्ले खिच्छि? पेःक्मा केसुक्सुरो॥ नुःरिक्काइ पेसेच्छे?ओ”

37 कर पावलरे खेन् तिलिङ्गाहा? मेत्तुसि, “आन्धिगेग रोमि यक्युड्बासिगेसाइ † थेमाआइ तुःन्दे? मेःन्ने मनालुम्पो आन्धिगे याप्पि तेःम्भुक् मेयाक्तेच्छिगेआइ पुड्लाहिम्मो याप्पि मेसाक्ते॥ आल्ल खेइहा?रे स्वाःत्ताइ लेप्पादेःमा मेगोःत्तेच्छिगेबाबि? कङ्ग पोःइमा मेसुक्नेन्तो! हारा? सुहाइयुक्पाहा?ए कप्पो मेदाआइ मेलेच्छिगेर पोःइलो॥”

38 हेक्क्याइ तिलिङ्गाहा?रे सुहाइयुक्पाहा? बाकन् पाःन्हा? मेमेत्तुसि॥ खेइहा?रे पावल नु सिलासेन् रोमि यक्युड्बासि फा?आइ निड्वा? मेघोःसुआइ खेइहा? मेगिसुरो॥ 39 हेक्क्याइ खेइहा? खेम्पो मेदयेआइ मेनःम्सिड्ल खेइहा?नु लेप्पि मेनाःक्तेरो॥ हेक्क्याइ खेइहा? पुड्लाहिम्मोलाम् लाःक्कात् मेलःत्तुसिआइ आल्ल कन् येक्क्यक्कोलाम् पेसेच्छे?ओ फा?आइ पेलि मेभाक्तुसुरो॥ 40 हेक्क्याइ पावल नु सिलासेन् खेम्पोलाम् लिदियारे कुहिम्पो पेसि॥ खेम्पो खेइहा?रे लिदिया नु वे? नसानिबा फु?नुसा?हा? तुमेत्तुह् आःन्धिड्मा पिरैत्तुआइखेम्पोलाम् पेसुरो॥

थिस्सलोनिकाओ निड्घुम्

17 पावल नु सिलासेन् अम्फिपोलिस नु अप्पोलोनिया पोःक्खेसिर थिस्सलोनिका येक्क्यक्को केरेत्ति॥ खेम्पो यहुदि चुम्तुइहिम्धिक् नेस्से॥ 2 पावलरे नाःम्सिडेयेन् थपे खेने? यहुदि चुम्तुइहिम्मो पेःल्ले सुम्लेइ नाःम्सिड्मा येन्पो खेम्पोबा मनाहा? आक्खेल?रिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्तेन्तुक्खे चाआइ सिः? हेक्क्याइ सिःमेन्लाम् हिड्ल?रिक् साम्योसाप्लालाम् ओसेःन्धाक्तुसि॥ “इङ्गा? इङ्भोःसुड्बा कन् येसुःन्ने निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्तेरो” मेत्तुसि॥ 4 खेम्पो केवा?बा कुभा यहुदिहा? कन् पाःन्निल्ले खुनि? निड्वा? त्येआइ हु?साम्बा मेबोःक्खेरो॥ खेम्पोआइ निड्वा?फुमाइडिन् सेवा केजोःक्पा यरिक् ग्रिक्हा? नु मिड्सोदाइमा मेन्छुमाहा?रेआइ नसाःन् मेजोगुरो॥

5 कर नसाःन् मेन्जोःक्मनाबा यहुदिहा?रे खेइहा? नामेहेत्तुसिआइ खेन् येक्क्यक्कोबा आलेप्पा लेगेबाहा? मेसुप्सुसिआइ मेहुसुसि, हेक्क्याइ खेइहा?रे येक्क्यक्को पयम् हयड्किल्लेइ मेजोगुआइ येसोनरे कुहिम्पो मेबेआइ पावल नु सिलासेन्मनाहा?रो ते?मा पिमासि फा?आइ निड्वा? मेजोगुरो॥ 6 कर खेइहा?रे खेम्पो पावल नु सिलासेन् मेन्नुमुन्सिन्, हेक्केःल्ले येसोन नु वे? फु?नुसा? नसानिबाहा? येक्क्यक्कोबा सुहाइयुक्पाहा?रो

† यक्युड्बासिगे?—खेन् येम्पोबा रोमि तुःन्दे? मेःन्ने रोमि यक्युड्बाहा? पुड्लाहिम्मो साक्मासि थिम् होःत्तेरो॥

अक्खेल?रिक् मेअःक्तेर मेउःक्खु मेदारुसि, “कन् मनाहा?रे आत्तिसाइ तुक्खे मेदारुआइ मेवा?रो॥ खेइहा?ग आल्लो आनि? येक्क्यक्कोआइ मेदयेआइ मेवा?रो॥ 7 येसोनरे खेइहा? कुहिम्पो लाइदाःक्मा पिरुसिआइ वा?॥ खेइहा?रेग ‘येसु मेप्पनाबा आनि? वे? हाइ वा?’ मेबाःत्तुर रोमि पयम् हाइडिल्ले कुड्इजाःइडिल्ले कुदक्लेइवाओ याःम्बक् मेजोःक्को॥” 8 कन् पाःन्निन् येक्क्यक्कोबा सुहाइयुक्पाहा? नु वे? मनाहा?रे मेघेप्सुआइ खुनि? सिक् पोगेरो॥ 9 हेक्क्याइ खेइहा?रे येसोन नु वे? फु?नुसा?हा? साम्बाःन् मेगुःत्तुसिआइ मेलेरु मेदेःसुसुरो॥

बेरिया येक्क्यक्को पावल नु सिलासेन्

10 हेक्क्याइ सेन्दिक् पोःक्खेआइ खिमो नसानिबा फु?नुसा?हा?रे पावल नु सिलासेन् बेरिया पाइजुम् लेप्पाइ मेबाइघु मेदेःसुसि॥ खेम्पो केरेत्तिआइ यहुदि चुम्तुइहिम्मो पेसुरो॥ 11 बेरियास्मा मनाहा?ग थिस्सलोनिकाबा मनाहा?नुःल्लेआइ सा?रिक् खुनि? निड्वा? केहम्बा मेजोगे॥ खेइहा?रे सा?रिक् नुःरिक्काइ येसुरे कुयाःम्बेओ सुनाइइ मेघेप्सुआइ थिक्काःन्धक् पावलरे पाःत्तुबान् सेक्खाबि मेःम्बि फा?आइ साम्योसाप्लाओ मेगोःत्तु मेनिःरुरो॥ 12 खेइहा?ओ यरिक् यहुदिहा?रे नसाःन् मेजोगु, हेक्क्याइ मिड्सो इङ्धाःइसाबा ग्रिक् येम्बिच्छा? मेन्छुमाहा?रेआइ नसाःन् मेजोगुरो॥

13 कर थिस्सलोनिकाबा यहुदिहा?रे बेरियाओ पावलरे निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् इङ्भोःसुर वा? केल?बा मेघेप्सु, हेक्केःल्ले खेम्पोआइ मेदयेआइ मनाहा? खुनि? तक्लेइवाओ मेहुसुसिर मेभोःक्खुसुरो॥ 14 खिमो नसानिबा फु?नुसा?हा?रे वालाम्दिःक् चोःक्से पावलेन् वाहइडिल्ले कुयाओ मेबाइघु मेदेःसुरो॥ कर सिलास नु तिमीथिःन् नेप्पाइ बेरियाओ वये लारेत्तिरो॥ 15 पावलेन् केसाबा मनाहा? खुने?नुए एथेन्स येक्क्यक् थारिक् मेबे॥ हेक्क्याइ खेइहा? याम्पो याइना बेरियाओ मेनुःक्खे मेदयेआइ पावलरे पाःत्तुबा कुडिसिःक् सिलास नु तिमीथिःन् हाराए केबिच्छिआइ खुने? केदुम्सुरो फा?आइ खेइहा? मेमेत्तुसुरो॥

पावलरे एथेन्सओ इङ्भोःसु

16 पावलरे एथेन्सओ सिलास नु तिमीथिःन् हाइघुसिर वयेल्ले येक्क्यक्को यरिक् नावाइल्लाहा? निःसुआइ सा?रिक्के कुलुड्मा? योःन्देरो॥

17 हेक्केःल्ले खुने? यहुदि चुम्तुइहिम्मोबा यहुदिहा? नु निड्वा?फुमाइडिन् सेवा केजोःक्पा थिम्मेन्डइ सुवाइहा? हेक्क्याइ पाइजुम्पो थिक्काःन्धक् केदाःबा केबेःक्पा मनाहा?नु पाःन्धक्तेरो॥ 18 खेम्पो एपिक्कुरि नु स्तोकि सिक्साम्बाहा?आइ खुने?नु पाःन् मेधक्तेरो॥ कुभा अक्खे मेमेत्तुइ, “कन् अ?अबाल्ले थेमाःन् पाःत्तुबे?” वे?हा?रे अक्खे मेमेत्तु, “कल्लेग कुसइ वे? साम्माइज्याइ नु माइपाःन् चेक्खु पाःत्तुबा हेक्के ल?रो” 19 पावलरे येसुःन्नु सिःमेन्लाम् याम्पो हिड्मारु कुयाःम्बेओ इङ्भन् चोगुबाल्ले खेइहा?रे अक्खे मेबाःत्तुरो॥

19 हेक्क्याइ खेइहा?रे पावलेन् अरियोपागस मेप्पनाबा चुम्तुइडो मेदारुआइ अक्खे मेमेत्तु, “कन् केबाःत्तुर केवा?बा कुसइ निसाम्मिन् आनिगेआइ खेम्मा सिरा? थाइआइ वा?रो॥ 20 खेने? केबाःत्तुबा कुभा पाःन्हा?ग आनिगेओग कुसइ नु निड्वा? केमाबा चोःक्पा निःसुम्बे॥ खेल्ले कुबेःन्निङ्ग थेमाबे? याप्पि आमैत्ते?ओ॥” 21 (एथेन्सबा काक् यक्युड्बाहा? नु माःइघा लाजे?लाम् केदाःबा मनाहा?रे कुसइ पाःन् चेइमा नु खेम्माओरक् नाम् मेधासुरो॥)

22 हेक्केःल्ले अरियोपागसबा चुम्तुइडिल्ले कुलुम्पो पावलेन् येम्सिड्डाइ अक्खे मेत्तुसि, “एथेन्सओ केयुड्बा आदाइबासे, खिनि?ग सा?रिक् साम्योसाबा केजोगि? फा?आइ इङ्गा? निड्वा? खोःसुड्लो॥

23 थेआइभेल्ले खिनि? येक्क्यक्को लाइघेगाइल पत्छाड्डिल्ले खिनि? सेवा केजोगिबा तेन्हा? ओमेत्तुड्डिल्ले कुसिड् मेन्निःत्तेबा माइडिल्लेन् ल?रिक् साप्तेबा साइबेधिक् निःसुड्लो॥ खेल्ले चोगुल्ले, आल्लो खिनि? कुसिड् मेन्निःत्ते सेवा केजोगुम्बा माइडिल्ले कुयाःम्बेओ आइन् इङ्गा? इङ्भन् चोगुड्लो॥

24 निड्वा?फुमाड्डिङ्ग साङ्ग्राम्पेदाइ नु इक्सादिइ खाम्बेःकमाल्ले कुन्दाइबारी॥ खुने?ए इक्सादिइ खाम्बेःकमान् नु खेप्पो केवा?बा केरेक चोगुसिबाल्ले खुने? मेन्छाम् याम्पिहा?रे मेजोगुबा माडहिम्मो मेयुड्डिन्लो॥
 25 हेक्क्याइ मेन्छाम् याम्पिरेन् कुभा? खुने? चाहाबा मेजोःक्नेन्, थेआइभेल्ले मेन्छाम् याम्पिहा? नेत्तिगेन् हिड्मन् नु साःङ्गुगेन् सक्का हेक्क्याइकाक् पाःन्हा? केबिबा खुने?एरो॥ 26 खुने?ए थिक् मेन्छाम् याम्पिलाम् काक् मेन्छाम् सुवाइहा? चोगुसिआइ इक्सादिइ खाम्बेःकमो सिदाक् युड्मा पाङ्गुसिबारी॥ खुने?ए खेइहा? आत्तो युड्मा पोःइ आप्फाल्ले युड्मा पोःइ फा?आइ तगिसा निड्सेःक् चोगुआइ वये॥ 27 खुने? मेगोःचुल्ले मेघोःसुनि फा?आइ हेक्के चोगु पिरुसिबारी॥ हेक्केसाइ निड्वा?फुमाड्डिङ्ग आनि?नु माःङ्घा होःप्लो॥ 28 मनाथिक्ले अक्खे पाःत्तुआइ वा?, 'खुने? चोगुल्लेए आनि? आहिङ्, लाइआघेःक्काइ हिड्मन्नो आवा?रो॥' खिनि? कुभा साम्मिला साम्बाहा?रेआइ अक्खे मेबाःत्तुआइ वा?, 'आनि?आइ खुने? कुमु?इदाइसासिरो॥'
 29 आनि? निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुमु?इदाइसा आबोःक्खेबाल्ले चोगुल्ले, आनि?ग निड्वा?फुमाड्डिन् मेन्छाम् याम्पिरे हुक्साप्पोन् सुम्बोधारे चोःक्मनाबा साम्प्याइ, युप्पा, नु लुङ्नावाइत्ता कुइसिःक् चोःक् फा?आइ आनि? इःप्पा मेनु?नेन्लो॥ 30 पेबा येम्मो निड्वा?फुमाड्डिल्ले मेन्छाम् याम्पिहा?रे मेन्नि मेन्धाए फेन् याःम्बक् मेजोगुबाओ खुम्दिइ मेबिरुन्सिन्, कर आल्ल खेइहा? आत्तान् पिसाइसाइ मनाहा? फेन् याःम्बक् कुधिम् हिड्मन्लाम् मेहिल्ल फा?आइ इङ्जाःइ पिरुसिआइ वा?रो॥
 31 निड्वा?फुमाड्डिल्ले सेगुबा कन् मनालाम् इक्सादिइ खाम्बेःकमोबा याम्पिहा? साम्योनिबा खासेन् चोःक्मा सुयेम् निःन्धो चोगुआइ वा?रो॥ हेक्क्याइ खुने?ग खेन् सेगुबा मनाःन् सिःमेन्लाम् कुहिड्वेत् चोगुआइ कन् पाःन्निन् ओसेःन्आधाक्तेआइ वा?रो॥"
 32 पावलरे सिःमेन्लाम् याम्मो हिड्माल्लेनपाःन् पाःत्तुबा मेघेप्सुआइ कुभा?रे खुने? किनाःन्दि मेबिरुसाइ वे?हा?रे अक्खे मेमेत्तु, "आनिगे केबाःत्तुबा कन् पाःन्निन् याम्मोआइ खेम्मा सिरा? थाइआइ वा?रो॥" 33 हेक्क्याइ पावलेन् चुम्लुड्डाम् लःन्दे पे॥ 34 कर कुभा मनाहा? पावलरो मेदयेआइ येसुःन् नसाःन् मेजोगु॥ खेइहा?ओ देउनिसियस मेप्पनाबा अरियोपागसरन् पासिइपादाइ नु दामारियस मेप्पनामा मेन्छुमा? नु वे? मनाहा?आइ मेवयेरो॥

पावलेन्कोरन्थि येक्यक्को

18 खेन् एगाइ पावलेन्एथेन्सलाम् कोरन्थि येक्यक्को पे॥ 2 खेप्पो खुने? अक्विला मेप्पनाबा यहुदिधिक् तुमु॥ खेन् पोन्तस लाजे?बा वये॥ खेन् खारक् इतालिलाम् मेलिङ्गेन् कुमेःत् प्रिस्किलाःन्नु त्येसिआइ वयेत्थि, थेआइभेल्ले पयम् हाइ क्लाउडियसरे काक् यहुदिहा? रोम येक्यक्किन् पक्थेम्मे?आइ पेगेम्मे? फा?आइ इङ्जाःइ पिरुसिआइ वयेरो॥ खेइहा?रे खुनि? तुम्से पावलेन् पे, 3 हेक्क्याइ खुन्धि? हेक्केए खुने?आइ साःङ्गाहिम् खाप्पा तेःत् केधाक्पा वयेबाल्ले खेइहा?नुए सोरिक् वयेर याःम्बक् चोगेरो॥ 4 हेक्क्याइ काक् नाःम्सिङ्गेन् थप्पे खुने? यहुदि चुम्लुड्डिम्मो पेआइ यहुदिहा? हेक्क्याइ थिम्मेन्दइ सुवाइहा?नु पाःन्थक्तेर खेइहा?रेआइ येसुःन् नसाःन् मेजोगुर फा?आइ पोधक् चोगुसिरो॥
 5 सिलास नु तिमोथिःन् मेसेदोनियालाम् खेप्पो केरेत्थिआइ पावलेन् काक् येम्मो सुनाइइ सेःमा नु यहुदिहा? खिनि? केगोःत्तुम्बा निड्वा?फुमाड्डिल्ले सेःन्दुबा खिस्तेनयेसुःन्नेरो फा?आइ ओसेःन्धाक्मा याःम्बक्को आल्लसाइ सा?रिक् फन्चिङ्गलो॥ 6 कर यहुदिहा?रे खुने? मेअत्तुर कुना मेधासुल्ले निड्वा?फुमाड्डिन् खेइहा?नु सित्थिङ्गाइ वा? ल?रिक् ओसेःन्धाक्मासि फा?आइ पावलरे खुनि? तक्लेइवाओ कुदेःत्तिन् साक्खुर अक्खे मेत्तुसि, "खिनि? साम्दिइ पिमा आयाःम्बक्किन् चुरेरो॥ खिनि? केस्ये?इ केमेगिसाइइङ्गा? थेआइआत्तिकमेघोआन्लो॥ आल्लआइधोग इङ्गा? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रो सुनाइइ इङ्गोःसे पेगाइलो॥"
 7 हेक्केल?रिक् पावलेन् यहुदि चुम्लुड्डिम्माम् लःन्देआइ खेल्ले कुबेसाइबा निड्वा?फुमाड्डिन् सेवा केजोःक्पा तितस मेप्पनाबा युस्तसरे

कुहिम्मो वा?से पे (खुने? थिम्मेन्दइ सुवाइ वये)॥ 8 क्रिस्पस मेप्पनाबा यहुदि चुम्लुड्डिम्मोबा लाम्तोःबेन् नु कुहिम्सयइहा?रेआइ नसाःन् मेजोगु॥ हेक्केल?रिक् कोरन्थिबा यरिक् वे? मनाहा?रे सुनाइइ मेघेप्सुआइ नसाःन् मेजोगुर बत्तिस्मा मेबोःक्खेरो॥

9 थिक् सेन्दिक् तादिगेन् सेप्पाइमो दाइबाल्ले पावलेन् अक्खे मेत्तु, "खेने? मेगिसेन्ने?ओ, कर स्वाःत् मेवयेन्ने?, चक्मेल्ल?ए सुनाइइ सेःस्से?र वये?ओ! 10 इङ्गा?ग खेने?नुए वा?आरो, हेक्क्याइ हाःत्लेआइ थेआइ केम्मेत्लेल्लो, थेआइभेल्ले कन् येक्यक्को चक्मेल्ल?ए सुनाइइ इङ्गोभोःसुने फा?ग्र नसाःन्नो ताःमा यरिक् आमनाहा? मेवा?रो॥" 11 हेक्केल?रिक् खेप्पो पावलरे तड्बे थिक्काइ कुभ्रेःइ थारिक् निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् हु?रुसिर वयेरो॥

12 हेक्क्याइ गालियो मेप्पनाबा मनाःन् अक्खैया लाजे?बा रोमि सुहाइगेम्बा वयेल्ले यहुदि लाम्तोःबाहा? थिक्हुप मेबोःक्खेआइ पावलेन् मेदेम्सु हेक्क्याइ रोमि सुहाइगेम्बाल्ले कुदगि खासेन् लोःन्छे मेदारु॥ 13 खेइहा?रे अक्खे मेमेत्तु, "कन् मनाःल्ले निड्वा?फुमाड्डिन् आनिगे साम्योथिम्नु मेन्दइमना सेवा चोःक्मा मनाहा? हुसुसिआइ वा?रो॥" 14 हेक्केःल्ले पावलेन् पाःप्पा इःत्तेआइ वयेल्ले गालियोरे खेन् यहुदिहा? मेत्तुसि, "यहुदिसे, कन् मनाःल्ले चोगुबा ताप्फेःम्बा नु कन् मनाःल्ले रोमि थिम् फेःन्दुबा पाःन् वा?ने फा?ग्र इङ्गा? खिनि? पाःन् खेम्माआइ खासेन् लोःम्मा नुःबाए पोःइ॥ 15 कर कन् पाःन्निन् खिनि? साम्योथिम्मोबा मिड्हा?, सुत्लाहा? नु थिम्मिल्लेन्लक् वा?बाल्ले चोगुल्ले कङ्ग खिनि? आबाडे तड्घेम्मे?ओ॥ इङ्गा?ग कन् पाःन्हा? खासेन् मेलोःन्नान्लो॥" 16 हेक्क्याइ खेइहा? केरेक् खासेन्हिम्माम् लाःक्कात् पाङ्घुदेःसुसिरो॥ 17 हेक्केःल्ले खेइहा? केरेक्ले यहुदि चुम्लुड्डिम्मोबा लाम्तोःबा सोस्थेनसेन् मेदेम्सुआइ खासेन्हिम् तगिए मेलःप्पुरो॥ कर गालियोरे खेइहा? खेम्मेम्माइ मेलाप्तुसिन्॥

18 पावलेन्कोरन्थिओ नसानिबा फु?नुसा?हा?नु यरिक् येन् वये, हेक्क्याइ खेप्पोलाम् प्रिस्किला हेक्क्याइ कुयेम्बा? अक्विलाःन्नु सिरिया लेप्पाइ वालाम्दिःक् चोगे॥ कर खुने? पेःक्मानुःल्ले तगि, माइहेक् चोगुबा कुइसिःक् पावलरे किङ्क्रिया येक्यक्को कुधेगेःक् नःक्खुरो॥ 19 खेइहा? एफिससओ मेगेरेआइ पावलरे प्रिस्किला नु अक्विलाःन् खेप्पो पक्थसि॥ कर खेप्पो वयेल्ले खुने? यहुदि चुम्लुड्डिम्मो पेआइ यहुदिहा?नु पाःन्थक्तेरो॥ 20 खेइहा?रे कुभा येन् आनिगेनुए वये? फा?आइ पेलि मेभाक्तुसाइ खुने? वा?मा मेदेन्नेन्लो॥ 21 हेक्केःल्ले खेइहा? अक्खे मेत्तुसि, "निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनिड्वा? पोःइने फा?ग्र इङ्गा? खिनि?ओ याम्मो ताआरो॥" हेक्के मेत्तुधसिआइ खुने? एफिससलाम् सिजरिया लेप्पाइ वालाम्दिःक्को थसिइलो॥ 22 हेक्क्याइ खुने? सिजरियाओ केरेआइ खेप्पोनु थाःइ यरुसलेम्मो पेआइ खेप्पोबा सेसेहुप्लक्कोबा नसानिबाहा?ओ चुङ्जिगेन् सेवा तोःन्दु॥ हेक्क्याइ खुने? खेप्पोलाम् एन्तिओक्को थयेरो॥
 23 खेप्पो कुभा येम् याःक्तेआइ खेप्पोलाम् पावलेन् गलातिया नु फ्रिगियास्मा तेङ्गप्पो याम्मो लाम्दिःक् चोगेर खेप्पोबा नसानिबाहा? नसाःन्नो केधुम्बा चोगुसिरो॥

अप्पोलोसरे एफिसस नु कोरन्थिओ इङ्गोःसु?

24 खेन् येम्मो अलेक्जेन्द्रिया †† येक्यक्को सागेवाःन्चिइबा अप्पोल्लोस मेप्पनाबा यहुदिधिक् एफिससओ त्ये॥ खुने?ग सा?रिक् नुःरिक् पाःप्पा केसुक्पा चोगे, हेक्क्याइ साम्योसाप्लाआइ नुःरिक् लेस्सुआइ वयेरो॥ 25 खुने?ग दाइबाल्ले कुमनाहा? आक्खेला?रिक् हिड्मा पोःइ केल?बान् हु?रुसिआइ वये, हेक्क्याइ सा?रिक् नुःरिक्काइ कुसिक् समेर येसुरे कुर्याःम्बेबा संक्खा पाःन्हा? हु?रुसिरो॥ हेक्केसाइ खुने?ग यहुन्नारे बत्तिस्मा पिरुसिल्ले हु?रुसिबान्लक् लेस्सुआइ वयेरो॥ 26 खुने? पयम् आःन्चिङ्गमानु

† माइहुप चोगुबा कुइसिःक् पावलरे कुधेगेःक् नःक्खु-पावलरे निड्वा?फुमाड्डिल्ले लागि लत्छा याःम्बक्थिक्मेन्जोःक्के थारिक् आधेगेःक् मेनःइडान् केल?बा निड्वा?फुमाड्डिओ माइहेक्सिइङ्गाइ वये॥ आल्ल खेन् याःम्बक्किन् चोगु सुखबाल्ले कुधेगेःक् नःक्खुबारी॥ †† अलेक्जेन्द्रिया-कन्येक्यक्किन् मिस्र लाजे?रेन् हाइपाइ वये, हेक्क्याइ रोमि हाइजुम्मोबा लत्छा केयेक्पा येक्यक् वयेरो॥

यहुदि चुम्बुइहिम्नो पारेल्ले प्रिस्किला नु अक्विलारे खेल्ले कुबाःन्निन् खेप्सेत्छुआइ खुन्धि? हिम्नो उःत्तेत्छु, हेक्क्याइ खेन्निडवा?फुमाइडिल्ले कुनिडवा? हेक्के हिड्मा केल?बान् नुःरिक्काइ कुसिइ निःतुर फा?आइ पोधक् चोगु पिरेत्छुरो॥

27 अप्पोलोस अक्खैया थुम्नो पेःक्मा निडवा? चोगुल्ले एफिसस्वा नसानिबाहा?रे खुने? खेप्नो पेःक्मा आःन्धिड्मा मेबिरुर खेप्नोबा नसानिबाहा? खिनि?ओ अप्पोलोसेन् तार पत्, नुःरिक्काइ लाइदाःक्मा पिरेम्मे?ओ ल?रिक् सक्इड्घड् मेहाक्तुसि॥ हेक्क्याइ खुने? खेप्नो केरेआइ निडवा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम्लाम् नसाःन् केजोःक्पा नसानिबाहा? यरिक् कुभा? पिरुसिरो॥ 28 थेआइभेल्ले खुने?ग मनालुम्नोए खेप्नोबा यहुदिहा?नु सा?रिक् पाःन्धक्तेआइ खुनि? पाःन्निन् अत्तुर साम्योसाप्लालाम् येसुःन्ने निडवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्तरो फा?आइ ओसेःन्धाक्तुसिर याःन्दुसिरो॥

येसुरे कुमिड्डो बप्तिस्मा

19 अप्पोलोसेन् कोरन्थि येक्यक्को वयेल्ले पावलेन् एसिया तेड्गप् सिगाइ लाम्दिःक् चोगेर एफिसस येक्यक्को केरे त्पेरो॥ खेप्नो कुभा नसानिबाहा? तुमुसिआइ 2 सेःन्दोसुसि, “नसाःन् केजोगुम्मिल्ले सेसेमाइडिन् केघोःसुम्बि?”

खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “आनिगेग सेसेमाइ वा? केल?बा पाःङ्ग मेड्घेम्मे वयिगेरो॥”

3 हेक्केःल्ले पावलरे खेइहा? सेःन्दोसुसि, “हेक्केने फा?ग्र आक्तड्बा बप्तिस्मा केबोःक्खिबे?”

खेइहा?रे नोगप् मेबिरु, “आनिगे नसाःन् चोःक्मनाःल्ले युहुन्नारे हु?रिगेबा बप्तिस्मान् पोःक्खिगेरो॥”

4 पावलरे मेत्तुसि, “युहुन्नारेग लायोलाम् केहिम्बाहा? बप्तिस्मा पिरुसिर इसाइलिहा? अक्खे मेत्तुसि, ताःन्दि आएगाइ केदाःबार केबप्पेननसाःन् चोगेम्मे?ओ, खुने?ए येसुरो॥”

5 खेइहा?रे कन् पाःन्निन् मेघेप्सुआइ दाइबा येसुरे कुमिड्डो बप्तिस्मा मेबोःक्खे॥ 6 पावलरे खुनि? सम्दाइ हुक् नेस्सु पिरुसिल्ले सेसेमाइडिन् खुनि? सम्दाइ थेआइ खेइहा? वे? पाःन्दाइहा? नु माइनिडवा?पाःन् मेबारेरो॥ 7 खेप्नो केरेक्को थिक्-नेत् (१२) यारिक् येम्बित्छा?हा? मेवयेरो॥

8 पावलेन् यहुदि चुम्बुइहिम्नो पेर ला सुम्सि थारिक् हाइहाइ ल?रिक् मनाहा?नु पाःन्धड् चोगुर निडवा?फुहाइजुम्मिल्ले कुयाःम्बेओ खुनि? निडवा? ताःमा पिमासि तम्सिन् चोगु॥ 9 कुभारे सुनाइडिन्नसाःन् मेजोगु, कर कुभाग खुनि? निडवा? केघुड्बा मेवयेआइ नसाःन् चोःक्मा मेन्देन्देन्नाइ दाइबारे कुलाम्मिल्ले कुदक्लेड्डो मनाहा?रे खुनि? तगिए ताफेःम्बा मेबाःत्तु॥ हेक्केःल्ले पावलरे खेइहा? पक्थसिआइ कुहु?साम्बाहा? वे?स्मा तेन्नो ते?रुसि॥ हेक्क्याइ तिरानस मेप्पनाबा मनाःल्ले कुनिसाम्हिम्नो थिक्याःन्धक् तड्बे नेत्छि थारिक् मनाहा?नु पाःन्धड् चोगु॥ अक्खेल?रिक् एसिया तेड्गप्पोबा काक् यहुदिहा? नु थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे दाइबाल्ले कुयाःम्बेओ कुबाःन्जाक्किन् मेघेप्सुरो॥

एफिससओ निडवा? केमाबा याःम्बक्

11 निडवा?फुमाइडिल्ले पावललाम् निडवा? केमाबा याःम्बक्हा? चोगुरो॥

12 अक्खेल?रिक् खुने? सुस्सुबा पड्गेन्हा? नु पथाइहा? मेदे?रुआइ केदुक्पा केय?बा सम्दाइ मेनेस्सु मेबिरुसिल्ले खेइहा? तुक्मा य?मालाम् मेवेःत्तेआइ फेन्साम्हा? मेलःन्दे मेबेरो॥

13 खेप्नो ताक्कन्नु फेन्साम् केलःप्पा कुभा यहुदिहा?आइ मेवये॥ खेइहा?रे दाइबा येसुरे कुमिड्डिन् ओगप् चोःक्मा तम्सिन् मेजोगुर खेइहा?रे फेन्साम्मिन् अक्खे मेमेत्तु, “पावलरे इड्भोःसुबा येसुरे कुमिड्डो लःन्दे पेगे? फा?आइ इड्गा? इड्जाःइ पिनेरो॥” 14 खेप्नो स्केवास मेप्पनाबा यहुदि तुम्निडवा?फुसाम्बाल्ले नुसि कुस्साः येम्बित्छा?हा?रेआइ हेक्क्याइ याःम्बक् मेजोगु॥ 15 हेक्के मेजोगुल्ले फेन्साम्मिल्ले अक्खे मेत्तुसि, “इड्गा? पावलरे कुसिइ निःत्तुड्, येसुःन् कुसिइ निःत्तुड्, कर खिनि?ग

हाःन्तिड्बे?” 16 खेन् फेन्साम्मिल्ले युक्तुबा मनाःन् पित्वाक् पिन्देर खेइहा? फत्तुसिर युक्तुसिआइ खेल्ले खुनि? तेःत्हा? थेःक्खुबिरुसिर खाःन्दुसिआइ खेन् हिम्नोलाम् खेइहा? लेक्चाबेधिःक् मेलःन्देआइ मेलोःक्ते मेबेरो॥

17 हेक्क्याइ एफिससओ केवा?बा काक् यहुदिहा? नु थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे कन् मेघेप्सुआइ मेगिसेरो॥ खेइहा?रे दाइबा येसुरे कुमिड्डिन् पयम् इड्धाःइ मेबिरुर थाःइधाःइ मेजोगुरो॥ 18 यरिक् नसाःन् केजोःक्पाहा? खेप्नो मेदयेआइ वे? नसानिबा तगि खुनि? मेजोगुबा फेन् याःम्बक्हा? याम्मो मेजोगुम्बेन् फा?आइ मेबाःत्तुरो॥ 19 अक्खेल?रिक् यरिक् कित्वाक् याःम्बक् केजोःक्पा कन् मनाहा? खेप्नो मेदयेआइ कित्वाक् साप्लाहा? मेसुप्सुआइ मना तगिए मेहाःन्दु मेदेःसुरो॥ खेन् कित्वाक् साप्लाहा?रे कुमेल्लुङ्ग हेन्धिइ डाबोःइनुःल्लेआइयरिक्(५०,०००) युप्पायाइ वयेरो॥ 20 हेक्क्याइ अक्खेल?रिक् दाइबारे कुयाःम्बेओ कुबाःन्जाक्किन् मुक्साम्नु कुधिम् सेःरेर पेरो॥

एफिससओ हयइत्तेन्धड्

21 कन् पाःन्हा? पोःक्खे चुरेआइ पावलरे मेसेदोनिया नु अक्खैया थुम् पोःङ्मार यरुसलेम पेःक्मा निडवा? चोगु॥ हेक्क्याइ खेल्ले अक्खे मेत्तुसि, “इड्गा?ग खेप्नो पेःक्माआइ रोम येक्यक्कोआइ पेःक्माए पोःङ्लो॥”

22 हेक्क्याइ खुने? कुभा? केबिबा नेप्फु कुन्जुम्हा? तिमोथि नु इरास्तसेन् तगि मेसेदोनियाओ पाड्घुसिआइ खुने?ग एसिया तेड्गप्पोए कुभा येन् याःक्तेरो॥

23 बा खेन् येम्नो एफिससओ दाइबाल्ले कुलाम्मिल्ले कुदक्लेड्डो यम्बा हयइकिल्लिइ पोःक्खेरो॥ 24 देमेत्रियस मेप्पनाबा युप्पा चोबेगुधिक् वये॥ खेन् आर्तेमिस † साम्माइडिल्लेन् चुजुवसा युप्पा माइहिम् केजोःक्पा वये हेक्क्याइ खेन् याःम्बक्कोलाम् यरिक् नावाइत्ता केजोःक्पाहा?रे हिम्ब्राम् मेजोगुआइ मेवयेरो॥ 25 हेक्क्याइ कन् नावाइत्ता याःम्बक् केजोःक्पाहा? नु वे? हेक्क्याइ याःम्बक् केजोःक्पाहा? केरेक् सुप्सुसिआइ चुम्बुइ चोगुर अक्खे मेत्तुसि, “तेःइजुम्से, कन् याःम्बक्कोलाम् आनि?ग सा?रिक्के यरिक् याइ आधगुम्बान् खिनि? केनिःसुम्माइ वा?रो॥ 26 आल्ल खिनि? आबाडे केनिःसुम्माइ केघेप्सुम्माइ केवयि?, कन् पावल मेप्पनाबा मनाःल्ले एफिससओरक् मेःन्, कर एसिया खाराक्पा तेड्गप्पो यरिक् मनाहा?, आनि? मनाहा?रे हुक्किल्ले चोःक्मनासिबा नावाइत्ताहा? माइसि मेःन्लो फा?आइ लेमुसिर वा?रो॥ 27 हेक्केःल्ले कल्लेग आनि? याःम्बक्किल्ले कुदक्लेड्वाओ मनाहा?रे फेन् पाःन् मेबाःत्तुबा पोःक्खे, हेक्क्याइ एसियास्मा तेड्गप्पो नु इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा केरेक् मनाहा?रे सेवा मेजोगुबा आर्तेमिस साम्माइडिन् नु कुमाइहिम्मिल्ले कुजाःत्थि केबेःक्पा पोःक्खेआइ वा?रो॥”

28 आल्ल कन् पाःन्निन् मेघेप्सुआइ खेइहा? केरेक्ले खुनि? सिक् पोगेआइ अक्खेल?रिक् अःक्मा मेहेःक्ते, “एफिसस्मा आर्तेमिस साम्माइडिन्ने सा?रिक् पयम् यम्बा साम्माइलो!” 29 हेक्केःल्ले सप्फारेसा काक् येक्यक्को हयइकिल्लिइ पोःक्खे, हेक्क्याइ मनाहा? थिक्हुप् मेबोःक्खेआइ पावलरेन्ने मेसेदोनियालाम् लाम्दिःक् केजोःक्पा कुन्जुम्हा? गायस नु अरिस्तार्खससि मेदेम्सुसिआइ पड्वाइत्तादेन्नो † मेदारुसिरो॥

30 पावलरेआइ खेप्नो पेःक्माआइ पाःप्पा निडवा? चोगु, कर नसानिबाहा?रे खुने? खेप्नो पेःक्मा मेम्बाइघुन्तो॥ 31 पावलरे कुभा कुन्जुम् तेड्गप्पुक्पाहा?रेआइ खुने? पड्वाइत्तादेन्नो ओसेःन्मेधाक्सिड्डिन्नि फा?आइ इड्घड् मेहाडुरो॥

32 हेक्क्याइ चुम्बुइबा मनाहा?रे हयइकिल्लिइ मेजोगुर कुभा थिक् पाःन्नो मेअःक्ते, वे?हा? वे? पाःन्नो मेअःक्ते, आत्तिन्हा?रेआइ खुनि? पाःन् मेदडेन्नाइ थेआइ मनाहा? खेप्नो मेजुप्सेबा यरिक्ले थेआइ कुसिइ मेन्निःत्तुन्तो॥ 33 कुभा यहुदिहा?रे अलेक्जेन्डर मेप्पनाबा मनाःन् कन् हयइकिल्लिइडिन् थेआइ पोःक्खेबा फा?आइ चेड्से खुने? तगि मेजन्नु॥

† आर्तेमिस-ग्रिकेलिहा?रे आर्तेमिस मेप्पनामा साम्माइडिन् मनाहा? नु यरिक् वे? साम्माइहा?रे खुनि? मा फा?आइ नसाःन् मेजोगु॥ एफिसिबा मनाहा?रे लत्ता नुःबा नु यम्बा माइहिम्बेक् मेजोगुआइ वये॥ खेप्नो आर्तेमिसिल्ले कुनावाइत्ताःन् सेवा मेमेत्तु॥ †† पड्वाइत्तादेन्-एफिसस येक्यक्किल्ले कुलुम्नो पड्वाइत्तादेन् वये॥ खेप्नो यरिक् मनेहा? चुम्बुइ मेजोगु, हेक्क्याइपड्वाइत्ता नु हक्वात्ताइ मेजाःत्तु॥

हेक्क्याइ अलेक्जेन्दरले थिक् नेच्छि नाइसिइमा पाःन्हा? पाःप्पा फा?आइ हुक्फोःक्खुर मनाहा? स्वाःत् चोःक्मासि निइवा? चोगुरो॥³⁴ कर खुने? यहुदि फा?आइ निइवा? मेघोःसुआइ मनाहा? सा?रिक् थिक्हुप् मेबोःक्खेआइ खप्मे कुमुक् नेच्छि थारिक् अक्खे ल?रिक् मेःअक्ते, “एफिसस्मा आर्तेमिस साम्माइडिन्ने सा?रिक् पयम् यम्बा साम्माइलो!”

³⁵ हेक्क्याइ कुनुप्पो येक्यक् सुहाइग्ग्म्बाल्ले काक् मनाहा? स्वाःत् चोगुरिसिआइ मेत्तुसि, “तेःइजुम्से, कन् एफिसस्मा तेइगप्पिइग पयम् आर्तेमिस माइडिल्ले कुमाइहिम् नु ताइसाक्पोलाम् मक्केधाःबा कुनावाइत्ता केगप्पा फा?आइ काक् मनाहा?रे निइवा? मेघोःसुआइ मेवा?रो॥³⁶ आत्तिल्लेआइ कन् पाःन्निन् अप्पा मेसुक्तुत्तो, थेआइभेल्ले काक्ले कन् पाःन्निन् सेक्खाएरो फा?आइ मेनिःसुआइ मेवा?रो॥ हेक्केःल्ले आल्लो खिनि?ग मेन्दःत्ते थेआइ इनोगेन् तुक्खे केदाःबा याःम्बक् मेजोगेम्निन्ने?ओ॥³⁷ खिनि? कन् नेप्फु मनाहा? केदारुम्सिम्माइ वा?सि, कर कइहा?रे माइहिम्मोलाम् थेआइ मेइघुःते वा?सि, हेक्क्याइ आनि? आर्तेमिस माइडिल्ले कुदक्लेइवाओ माइचे?या पाःन्नाइ मेम्बाःते वा?सिरो॥³⁸ देमेत्रियस नु कुयाःम्बक् केजोःक्पा कुभा मनाहा?रे तक्लेइवाओ आप्तिक् वा?ने फा?य खासेन्हिम् नु सुहाइहिम् वा?, हारा? खेप्पो मेदारुनि॥³⁹ कर खेन्नाइधो वे? पाःन् केगत्तुम्ने फा?य चोःक्थिम् चुम्नुइडोलाम् पाःन् केमा पोःइलो॥⁴⁰ हेक्केःल्ले आइन् केबोःइबा कन् हयइकिल्लिइरेन् आप्तिक्किन् रोमि सुहाइयुक्पाहा?रे आनि? आम्गुःप्पा पोःक्खेरो॥ हेक्केःल्ले कन् थे पोःक्खेबा फा?आइ थेआइ पाःप्पा आन्छुक्त्तुम्निन्तो॥”⁴¹ येक्यक् सुहाइमिबाल्ले हेक्के मेत्तुसिआइ केदाःबा मनाहा? पाइघुदेःसुसिरो॥

पावलेन् मेसेदोनिया नु ग्रिस लाजे?ओ लाम्दिःक् चोःक्

20 हेक्क्याइ खेन् हयइकिल्लिइ ल?मेन् चिजिखक्खक् पोःक्खेआइ पावलरे एफिसस्मा नसानिबा फु?नुसा?हा? उःत्तुसिआइ आःन्छिइमा पिरुसि॥ हेक्क्याइ खेइहा?नु सेम्मु?इ चोगुआइ खुने? खेप्पोलाम् मेसेदोनियाओ पेरो॥² हेक्क्याइ खेन् थुम्पो पोःक्खेर लाम्दिःक् चोगेल्ले नसानिबाहा? आःन्छिइमा पिरुसि॥ हेक्केल?रिक् खुने? ग्रिस लाजे?ओ केरेआइ³ खुने? खेप्पो ला सुम्सि थारिक् याःक्ते॥ हेक्क्याइ खुने? खेप्पोलाम् सिरिया लेप्पाइ वालाम्दिःक् चोःक्माआइ पेःक्मा यारिप् पोःक्खेआइ वयेल्ले यहुदिहा?रे खुने? सेप्पा इइमेदइघुआइ वा? फा?आइ निइवा? खोःसुआइ खेप्पोलाम् खुने? मेसेदोनियालाम् लाइघेःक्माआइ पेःक्मा निइवा? चोगु॥⁴ हेक्क्याइ बेरिया केयुइबा पुरसरे कुस्साः सोपात्रोस, थिस्सलोनिकालाम् अरिस्तार्खस नु सिकन्दस, दर्बिलाम् गायस, गलातियालाम् तिमोथि, हेक्क्याइ एसियास्मा तेइगप्पोलाम् तुखिकस नु त्रोफिमससि खुने?नुए मेवयेरो॥⁵ खेइहा? आन्छिगेन् तगि मेबेआइ त्रोआसओए याम्पि मेहाइघिगेरो॥⁶ आनिगे सिदा? मेम्भःन्नेबा खरेःइ चामा तइनामकुएगाइ वालाम्दिःक्को फिलिप्पिलाम् थसिइमनाआइ डसि येन् एगाइ वे? फु?नुसा?हा? त्रोआसओ तुम्नासि हेक्क्याइ खेप्पो नुसि (७) येन् सौरिक् वा?मनारो॥

पावलरे थाइबेन्धिक्सिःमेन्लाम् कुहिइवेत् चोगु?

⁷ हेक्क्याइ तेनेबा येन्निन्नेन् युःन्छिक् आनिगे नसानिबा फु?नुसा?हा?नु दाइबाल्लेन् साभाइजा चामा फा?आइ सौरिक् चुम्नारो॥ कन् नसानिबा फु?नुसा?हा?नु पावलेन् सेत्तुम्भक्तेर थारिक् पारे, थेआइभेल्ले खुने?ग कुनाम्दाःप्पा खेप्पोलाम् केबेःक्पा वयेरो॥⁸ आनिगे चुम्नुइ चोःक्मनाबा थोःस्मा याक्फाओ यरिक् सेमिहा? मेहाःन्दुआइ युडेरो॥⁹ खेप्पो युताइकस मेप्पनाबा नालिइगेन् थाइबेन्धिक् पेधाःप्पो पेआइ युइसिइ॥ पावलेन्चक्मेल्ल?ए पारेर पत्तेल्ले खेन् थाइबेन्निन् कुमिक्पुःसेआइ इम्धक्वा लोरेर युडे॥ हेक्क्याइ खेन् सा?रिक् इप्सेल्ले सुम्सिगेःक्समा खाम्लोओनु यो मक्थेआइ स्येरो॥ मनाहा?रे मेबेआइ ओमेमेत्तुल्लेग आन्देःन्छा स्येआइ नेस्सेरो॥¹⁰ कर पावलेन् यो पेआइ खुने? सम्दाइ सल्लिक् सन्छिइल हेप्पेक्हेप्पुआइ मनाहा? मेत्तुसि, “खिनि? निइवा?ओ

मेगिसेम्निन्ने?ओ, खुने?ग कुहिइवेत् वा?रो!”¹¹ हेक्क्याइ थोःस्मा याक्फाओ मेबेआइ दाइबाल्लेन् साभाइजा सौरिक् मेजरो॥ खुने? खाओःत्तेर थारिक् खुनि?नु ता?जेक्खे, हेक्क्याइ खेप्पोलाम् सेम्मु?इ पोःक्खेआइ थसिइलो॥¹² खेइहा?रे खेन् थाइबेन्निन् कुहिइवेत्ते कुहिम्पो मेदे?रुआइ खेइहा? सा?रिक्के हाइहाइ मेल?रेरो॥

त्रोआसलाम् मिलेतस लेप्पाइ वालाम्दिःक्

¹³ आनिगे वालाधालाम् तगि अस्सोस येक्यक्को पेःक्मना॥ खेप्पोए पावलेन् वालाधालाओ केःप्पा पाःन् वये, थेआइभेल्ले खुने? खेप्पो थारिक् लाइघेःक्मार पेःक्मा निइवा? चोगुआइ वयेरो॥¹⁴ हेक्क्याइ पावलरे अस्सोसओ याम्पि तुमिगे हेक्क्याइ वालाधाओ केःप्पनाआइ खेप्पोलाम् मित्तिलेनि वागप्खाम् लेप्पाइ थसिइमनारो॥¹⁵ खेप्पोलाम् आनिगे कुदाःन्दिक्मा खियस वागप्खाम्पो केप्पना॥ हेक्क्याइ कुआत्तिन्दाःन् सामोस वागप्खाम्पो केप्पनाआइ कुआक्खेन्दाःन् मिलेतस येक्यक्को ताःम्नारो॥¹⁶ पावलरे एसियास्मा तेइगप्पो मेन्नाःम्सिइडे, हेक्क्याइ एफिससओ मेन्लःन्ने कुबेसाइ पोःइमार पेःक्माआइ हाराए यरुसलेम केप्पा निइवा? चोगु, थेआइभेल्ले पेन्तिकोस्त तइनाम्पो खेप्पो वा?मा केल?बा कुनिइवा? वये॥

पावलेन्एफिसस्मा तुम्लाम्लोःबाहा?नु सेम्मु?इ नाःक्

¹⁷ पावलरे मिलेतस्लाम् एफिसस्मा सेसेहुप्लक्पा तुम्लाम्लोःबाहा? कुदुम्से उःत्तुसि॥¹⁸ खेइहा? खेप्पो मेगेरेआइ पावलरे मेत्तुसि, “इइगा? एसियास्मा तेइगप्पो केराइबा थिक्सिगेःक्समा येन्नाइधोए आक्खेल?रिक् खिनि?नु वयाइ केल?बा खिनि? नुःरिक्काइ केनिःसुम्माइ केवयिरो॥¹⁹ इइगा?ग चुइजिगेन् नःम्नःमनु मिक्वा सौरिक् यहुदि निइघुम्पोआइ दाइबाल्ले कुसेवा चोगुइलो॥²⁰ हेक्क्याइ खिनि? निःमा थाःमा केबोःइबा काक् पाःन्हा? मेत्तिइडाइ वयाइ हेक्क्याइ मनालुम्पो इइभन् चोःक्मा नु खिनि? हिम्हिम् ताक्कम्मर निसाम् हु?मा इइगा? चक्मेल्ल?ए चोगुइडाइ वयाइबाइग खिनि? केनिःसुम्माइडे केवयि?रो॥²¹ यहुदिहा? नु थिम्मेन्दइ सुवाइहा? लायोलाम् हिन्देम्मे?आइ निइवा?फुमाइ लेप्पाइ नुःक्खेम्मे? मेप्पासि नु आनि? दाइबा येसु खिस्त सम्दाइ नसाःन् चोःक् पाइमासि फा?आइ इइगा? सान्दिइ पिरुइसिइडाइ वा?आरो॥

²² आल्ल सेसेमाइडिल्ले ओसेःन्धाक्ताइबा कुइसिःक् यरुसलेम पेःक्कार पत्तारो॥ खेप्पो थे पोःइ केल?बा इइगा? थेआइ निइवा? मेगत्तान्लो॥²³ कर केरेक् इइगा? पेगाइबा येक्यक्को सेसेमाइडिल्ले इइगा? मेत्ताइबा कुइसिःक्, पुइलाहिम् नु तुक्खेरे खेप्पो हाइडार वा?आरो॥²⁴ कर आहिइम्नो दाइबा येसुरे पिराइबा याःम्बक्किन् चोःक्मा सुःप्पा हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुलुइगुम्मिल्ले कुयाःम्बेओ सुनाइइघइ इइभोःमाआइधो वे? थेआइ मेइःत्तुइडिन्तो॥

²⁵ आल्ल निइवा?फुहाइजुम्निन् इइभन् चोःक्निइबा खिनि? आत्तिल्लेआइ इइगा? याम्पो याम्पि केन्निःसिन् फा?आइ निःसुइलो॥

²⁶ खेल्ले चोगुल्ले खिनि? आत्तिल्लेन्नाइ मेक्माल्लेन्इइगा? आप्तिक्मेघोआन्लो फा?आइ आइन् इइगा? मेत्तिइलो॥²⁷ थेआइभेल्ले इइगा?ग निइवा?फुमाइडिल्ले काक् कुनिइसेःक् इइभन् चोःक्मा एगाइ मेम्भप्पेन्लो॥²⁸ हेक्केःल्ले केरेक् लाम्लोःबाहा?रे खिनि? लक्पेन्तो केवा?बा मनाहा? नुःरिक्काइ ओमेत्तेम्सिम्मे?ओ॥ सेसेमाइडिल्ले खिनि? कम्ब्राइ केमेप्पा केजोगिआइ वा?॥ निइवा?फुमाइडिल्ले लुइमा? तुक्तुबा आबुगेन् कुस्साःल्ले कुमाक्खि?इल्ले इइबा सेसेहुप्लक्किन् कम्ब्राइ मेत्तेम्मे?॥

²⁹ थेआइभेल्ले इइगा? पक्थानिइडाइग किप्पा केघुःबा पराबाहा? मेदाआइ मेल्लुक् लुफा? मेन्न्छुन्सिन्बा कुइसिःक् खिनि? लुम्पोए इइलेक्पा सिकसाम्बाहा? मेलःन्नाइ खिनि? केमेन्दाइघिन् केल?बा इइगा? निइवा? कत्तुइलो॥³⁰ हेक्क्याइ खिनि? लुम्पोनुए इइलेक्पाहा? मेलःन् मेदाआइ नसानिबाहा? इइमेलेक्त्तुसिआइ लाम् मेभोःत्तु मेदे?रुसिरो॥³¹ हेक्केःल्ले हेक्त्तइबाहा?नु सिइसिइ ल?रेम्मे?ओ! थेआइभेल्ले तइबे सुम्सि थारिक्

लेन्दिक् सेन्दिक् इङ्गा? मिक्वारे कुधिम पोःक्खाइल खेइहा? रे मेबाःतुबा पाःन्निन् मेघेप्सेम्मिन्ने? फा?आइ साण्डिइ पिनिइल वयाइलो॥

32 आल्ल निइवा?फुमाइ नु लुङ्गुमोन् कुबाःन्जाक्लेन् कम्बाइडो इङ्गा? हुक्सुजिइलो॥ चक्मेल्ल?ए खुने? नसाःन् चोगेम्मे?, खुने? कुलुङ्गुम्मे ताङ्गुसेःप्ति? ल?रिक् मेल्डिइलो॥ खेल्ले खिनि? केधुम्बा चोःक्मा नु सेसे केबोःइबा कुमनाहा?नु युक् खोःमान् पिमा केसुक्ति?रो॥ 33 इङ्गा?ग आत्तिन्हा?रेन्नाइ खुनि? साम्याइ युप्पा नु नुःबा तेःत्फुइहा?ओ मिक्मेइगेःपान्तो॥ 34 हेक्केल?रिक् इङ्गा? आबाडे याःम्बक् चोगुइडाइ याइ थगुइडाइआन्जुम्हा? नु इङ्गा? चाहाबा केजोःक्पा चिगःक्वाहा? तङ्गाम् चोगुइडाइ वयाइबान् खिनि? आबाडे केनिःसुम्माइ केवयि?रो॥ 35 चामा थुङ्मा आबाडे तङ्गाम् चोःक्मा मेन्छुक्मनाबाहा? कुभा? पिमासि फा?आइ आक्खेल?रिक् याम्बुधिव्पा पोःड्मा पोःइ केल्?बा इङ्गा? ओसेःन्धाक्निइडाइ वा?आ॥ हेक्क्याइ 'ताःक्मानुःल्ले पिमाओए यरिक् मु?इसाम् वा?' ल?रिक्दाइबा येसुरे पाःतुबा पाःन्निन्नाइ निइवा? इःत्तेम्मे?ओ॥"

36 हेक्क्याइ पावलरे कन् पाःन्हा? पाःतु सुरुआइ खेइहा? काक् थुइबोहज? मेयुइसिइडाइ तुवा मेजोगेरो॥ 37 खेइहा?रे पावलरे मेहेत्तुआइ मेहाबेर चुप् मेमेत्तुरो॥ 38 पावलरे खेइहा? मेत्तुसिबा वे? पाःन्हा?नुःल्लेआइ आप्फाल्लेआइ आनाराःन् केन्निःसुम्मिल्लो मेत्तुसिबाल्ले खेइहा? सा?रिक् निइसाम्मे मेध्ये॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे पावलरे वालाधाओ थारिक् मेसमेधःरो॥

पावलरे यरुसलेम लेप्पाइ लाम्दिःक् चोगु?

21 आल्ल एफिससम्मा तुम्लाम्लोःबाहा? सेम्मु?इ पिरुसिआइ खेप्पोनु वालाधालाम् कोस वागप्खाम् लेप्पाइ पेःक्मना॥ हेक्क्याइ कुदाःन्दिक्मा रोदोस मेप्पनाबा वागप्खाम् केप्पनाआइ खेप्पोलाम् पतारा येक्यक्को ताःमनारो॥ 2 खेप्पो सिरियास्मा फोनिशिया तेइगप् लेप्पाइ केबेःक्पार केबप्पा वे? वालाधाधिक् खोःमना, हेक्क्याइ खेप्पो लाःप्पनाआइ थसिइमनारो॥ 3 हेक्क्याइ सैप्रस लाजे?इन्निधाःवेआइ आनिगे चुप्साइ लेप्पाइ पोःइमनार सिरिया लेप्पाइ थसिइमना॥ वालाधाःल्ले वागक्हा? तायर येक्यक्को लःप्पा फा?आइ खेप्पो नाःम्सिइलो॥ 4 खेप्पो नसानिबा फु?नुसा?हा? कोःप्पनासिआइ खेइहा? तुम्पनासि हेक्क्याइ येत्नाम् थारिक्खेइहा?नु वा?मना॥ खेइहा?रे सेसेमाइलाम् पावलरे यरुसलेमो मेबेगेने? फा?आइ मेमेत्तुरो॥ 5 कर खेन् येत्नाम् एगाइ खेइहा?नु सेःम्माआइ थसिइम्मा॥ केरेक् नसानिबा फु?नुसा? नु खुनि? मेःत् साःहा? आनिगे साःसे येक्यक् लाःक्कात् थारिक् मेभेरेआइ आनिगे सोरिक् वाहडिइल्ले कुयाओ थुइबोहज? युइमनार तुवा चोःक्मनारो॥ 6 सेम्मु?इ चोःक्मनाआइ आनिगे वालाधाओ लासिगेआइ खेइहा? खुनि? हिम्मो मेनुःक्खे मेबेरो॥

7 आनिगे तायरनु वालाम्दिःक् चोःक्मनार तोलेमाइस केप्पना॥ खेप्पो नसानिबाहा?नु सेवा मःमनाआइ थिक्येन् याःक्मना॥ 8 कुदाःन्दिक्मा सिजरि केप्पनाआइ सुनाइइघइ इइभन् केजोःक्पा फिलिपरे कुहिम्मो पेःक्मनारो॥ खुने?ए यरुसलेमो मेमेदुमाहा? माइसेवा याःम्बक्को सेःक्युक्मिबाहा? कुभा? पिसे मेसेगुसिबा नुसि मनाहा?ओ थिक् वयेरो॥ 9 खेल्लेन् माइनिइवा?पान् केबाःप्पा लिसि मेःक्खिम् मेन्जोःक्के केवा?मा कुस्साःहा? मेवये॥ 10 आल्ल खेप्पो वयिगेबा कुभा येन् एगाइ यहुदियालाम् अगाबस मेप्पनाबा माइनिइवा?पान् केबाःप्पाधिक्त्ये॥ 11 खेन् आनिगे वयिगेबाओ त्येआइ पावलरे कुभ?इःन् फाःक्खुआइ आबाडे कुलाइ कुहुक्को इधेःइसिइल अक्खेल?रिक् पाःतु, "सेसेमाइडिल्ले अक्खे पाःतु?, 'कन् फ?इ दाइबान् यरुसलेमो यहुदि लाम्लोःबाहा?रे मेदेम्सुआइ अक्खेल?रिक् इमेघेःक्खु, हेक्क्याइ थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे खुनि? हुक्को हुक्मेसुत्तु?॥"

12 हेक्क्याइ आनिगे कन् पाःन्निन् खेम्पनाआइ आनिगे नु वे? खेप्पो केवा?बा मनाहा?रे यरुसलेम मेबेगेने? फा?आइ खुने?नु चक्मेल्ल?ए पेलि फाक्मना॥ 13 कर पावलरे आनिगे अक्खे मेत्तिगे, "खिनि? थेआइ

केहाबिआइआसा?इ यक्ल केयाःन्दुम्बाबे? इङ्गा?ग यरुसलेमो दाइबा येसुरे कुलागि साक्सिइमारक् मेःन्, कर सिःमा पोःइसाइ यारिप् वा?आरो॥" 14 हेक्क्याइ आल्ल खुने? कुनिइवा? नुःक्मा सुक्मेदेत्लेन्बा निःमनाआइ अक्खे पाःप्पना, "दाइबाल्ले कुनिइवा? हेक्केए पोःइनिरो॥"

पावलरे यरुसलेमो मेदे?रु?

15 खेन् एगाइ यारिप् पोःइमनाआइयरुसलेम लेप्पाइ पेःक्मनारो॥

16 सिजरियालाम् कुभा नसानिबाहा?आइ आनिगेनुए मेधासिइडाइ सैप्रस वागप्खाम्बा तगि नसाःन् केजोःक्पा मनासोनरे कुहिम्मो वा?मा फा?आइ याम्पि ते?रेरो॥

17 हेक्क्याइ यरुसलेम केप्पनाःल्ले खेप्पोबा नसानिबाहा?रे लुइमेन्दिइ याम्पि लाम्मेदाःक्तिगेरो॥ 18 हेक्क्याइ कुदाःन्दिक्मा पावलरे आनिगे लाम्लोःबा याकुबरे कुहिम्मो आनिगेनु पे॥ खेप्पो केरेक् तुम्लाम्लोःबाहा? मेजुप्सेआइ मेयुडेरो॥ 19 पावलरे खेइहा? केरेक् सेवा मेत्तुसिआइ खुने? कुहुक्कोलाम् थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रो अक्खेल?रिक् निइवा?फुमाइडिल्ले याःम्बक् चोगु केल्?बा काक् पाःन्हा? चेक्कुसिरो॥

20 हेक्क्याइ खेइहा?रे खेन् मेघेप्सुआइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुनारा मेभोःसु, हेक्क्याइ खेइहा?रे खुने? अक्खे मेमेत्तु, "नुसा?ए, ओमेत्ते?ना, कप्पोआइ यरिक् हेन्छेइ यहुदिहा?रे येसुःन्नसाःन् मेजोगुआइ मेवा?रो॥ खेइहा? मोसारं साप्तुबा साम्योथिम्मिन् इःप्पा नाःप्पा खुनि? सिक् केसम्बा मेजोःक्॥

21 थिम्मेन्दइ सुवाइलुम्मे केयुइबा यहुदिहा? मोसारं कुसाम्योथिम्मिन् लेप्पादेःमा हेक्क्याइ खुनि? येम्बित्छा?साःहा?आइ हर्दा हेक्मा पिमासि मेःन्, हेक्क्याइआनि? यहुदि साम्योथिम्माइ नाःप्पा मेःन् ल?रिक् केहु?रुसिरो फा?आइ खेने? केयाःम्बेओ खेइहा?रे मेघेप्सुआइ मेवा?रो॥

22 खेने? कप्पो केदयेआइ केवा?बा पाःन्निन् खेइहा?रे सेक्खासाइ मेघेप्सु?॥ आल्ल थे चोःक्माबे?

23 खेल्ले चोगुल्ले आनिगे सुजा पिआसिगेबा कुइसिःक्के खेने? चोगे?ओ॥ कप्पो आनिगेनु निइवा?फुमाइडो माइगेहेक्सिइबा लिसि फु?नुसा?हा? मेवा?रो॥ 24 खेने?आइ कइहा? माइहिम्मो ते?रेसे?आइ खेइहा?नुए सोरिक् सेसे पोःक्खे?ओ॥ खेइहा?रे सिदुइजभा चोःक्मारे लागि खेन् थिम्मो चाहाबा केजोःक्पा चिगःक्वाहा? खेने? केःत्ते पिरिसे?ओ॥ खेइहा?रे माइहेक्सिइमान् केरेरो केल्?बा ओसेःन्धाक्से खुनि? थेगेःक्किन् हारा? मेनःक्खुनिरो॥ अक्खेल?रिक् खेने? साम्योथिम्मिन् केनाःतुबा केइःतुबा यहुदिहा?रे मेनिःसुआइ केयाःम्बेओ मेघेप्सुबा पाःन्निन् सेक्खा मेःन्लेछ फा?आइ केरेक्ले निइवा? मेघोःसुरो॥ 25 कर नसाःन् केजोःक्पा थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रेग, हारा? नावाइत्लाओ सिदुइजभा चोःक्मनाबा चाःन् मेन्जःनेल्ल, सामाक्खि? नु कुसित्ता य?मना सेप्पनाबा सा चामा मेनु?नेन्लो, हेक्क्याइ चाराम्मोलाम् एःक् मेवा?निरो केल्?बा आनिगे निःन्धो पाःन्हा? सक्इइघइडो साप्तुम्बेआइ पत्तो॥"

पावलरे मेदेम्सु?

26 हेक्केल?रिक् पावलरे तेन्देआइ कुदाःन्दिक्मा खेन् लिसि मनाहा? ते?रुसिआइ खेइहा?नु सोरिक् यहुदि थिम् कुइसिःक् सुत्थो चोःक्सिइ॥ हेक्क्याइ सेसे पोःइमा येन्निन् आप्फाल्ले चुःताइ काक्ले लागि सिदुइजभा तोःम्मा पोःइ केल्?बा निइवा?फुसाम्बान् इइघइ पिसे खुने? माइहिम् सिगाइ लाःसेरो॥

27 सेसे चोःक्सिइमा नुसिगेःक्समा येन् केप्पा इःत्तेआइ वयेल्ले कुभा एसियास्मा यहुदिहा?रे पावलरे माइहिम् सिगाइ मेनिःसुआइ मनाहा? मेहुसुसिर खुने? मेदेम्सुरो॥ 28 खेइहा?रे एफिससओ बा त्रोफिमस मेप्पनाबा मनाःन् येक्यक्को खुने?नु ताक्कानि वयेबा मेनिःसुआइ बा खेने पावलरे यहुदि साम्योथिम्मिल्ले कुदक्लेइडो माइहिम् सिगाइ केःतुबा फा?आइ खेइहा?रे मेइःतुआइ खेइहा? इसाइलिसे, याम्पि कुभा? आबिरेम्मे?ओ! कन् मनाःल्ले आत्तान्छाइ आनि? सुवाइहा? नु आनि? यहुदि साम्योथिम् हेक्क्याइ कन् माइहिम्तक्लेइवाओ मनाहा? निसाम् हु?रुसिर वा?रो॥

कम्याक्लक् मेःन्तो, कल्लेग थिम्मेन्दइ सुवाइहा?आइ माइहिम् सिगाइ तारुसिआइ कन् सेसे तेन्निन्ने चिःन्दुरो ल?रिक् अःकमा मेहेःक्तेरो॥

³⁰ हेक्क्याइ येक्यक्को सिदाक् हयइकिल्लिइ पोःक्खेआइ काक् पिसाइलाम् मनाहा? मेलोःक्तेर मेदयेरो॥ खेइहा?रे पावलेन् मेदेम्सुआइ माइहिम्लाम् लाःक्कात् मेउःक्खुर मेलःत्तुआइ खिमो माइहिम्लेन् लाम्भेःफ्हा? मेसुबुरो॥ ³¹ हेक्क्याइ खेइहा?रे खुने? सेप्पा मेगोःत्तुल्ले यरुसलेम्मो हयइकिल्लिइकेबोःइबार केबप्पा इङ्घइडिन् रोमि तुरास्मा थक्त्तुम्बाल्ले कुनेक्खो?ओ तोःक्ते॥ ³² खिमो खेन् थक्त्तुम्बाल्ले कुभा तुम्हक्सुबाहा? नु थक्सुबाहा? ते?रुसिआइ मनाहा? मेवयेबा तेन्तो लोःक्तेर केरे, हेक्क्याइ मनाहा?रे खेइहा? मेनिःसुसिआइ पावलेन् हिप्पा मेलेरुरो॥

³³ खेन् थक्त्तुम्बेन् पेआइ पावलेन् तेम्सुआइ नेत्ति फेन्सिक्खिहा?रे इयेःडमा पाइघुसि॥ हेक्क्याइ खेल्ले खेप्पो केवा?बा मनाहा? सेःन्दोसुसि, “कन् मनाःन् हाःत्तिबे? हेक्क्याइ कल्ले थे चोगुआइ वा?” ³⁴ खेन् मनाहा?ओ कुभारे थिक् पाःन् मेबाःत्तु हेक्क्याइ वे?हा?रे वे? पाःन् मेबाःत्तु मःअःक्ते॥ कन् थे पोःक्खेबा फा?आइ खेन् थक्त्तुम्बेल्ले सेक्खा पाःन् थेआइ कुसिइ निःप्पा मेसुक्त्तुलो॥ खेल्ले चोगुल्ले कुमनाहा? पावलेन् थक्सुबा यक्को थाःइ ते?मा पाइघुसिरो॥ ³⁵ हेक्क्याइ खेइहा? थरे?इन् मेलिडुर मेबत्तेल्ले मनाहा?रे आत्ति हयइकिल्लिइ मेजोगुआइ पावलेन् सेप्पा मेगोःत्तुल्ले थक्सुबाहा?रे पावलेन् मेबक्खुआइ मेदे?रुरो॥ ³⁶ खेइहा? खुनि? एःक्कःक् खेन् मनाःन् सेरेम्मे?, सेरेम्मे? ल?रिक् मेअःक्तेर मेदिम्दुसिरो॥

पावलेन् नाइसिइ

से:क्युक्मिबाहा? ९.१-१९, २६.१२-१८

³⁷ खेइहा?रे पावलेन् थक्सुबा यक्को ते?मा मेइःत्तुल्ले पावलरे थक्त्तुम्बेन् अक्खे मेत्तु, “आदाइबे, इङ्गा? खेने?नु कुभा पाःन् पाःप्पा सुक्काबि?” हेक्क्याइ खेन् थक्त्तुम्बाल्लेआइ अक्खे मेत्तु, “खेने? गिक् पाःन्नाइ पाःप्पा केलेस्सुबि? ³⁸ हेक्केने फा?ग्र कुभा तइबे तगि हाइबिप्पुइ केहेःक्पा खेन् मिसि मनाःङ्ग खेने?एबिलाबे फा?आइ निइवा? इःत्तुइलो॥ खेल्ले येःङ्घादेन्तो हेन्छिइ लिसि (४०००) हाइबिप्पुइबाहा? लाम्लोसुसिआइ वयेरो॥”

³⁹ पावलरे मेत्तु, “इङ्गा? मेःन्ना?रो, इङ्गा?ग यहुदिआ, हेक्क्याइ सिलिसिया थुम्पोबा तारसोसावाःन्छिइडाइबा॥ इङ्गा? केयेक्पा येक्यक्कोबा यक्कुइबाआ॥ आदाइबे, कन् मनाहा?नु इङ्गा? पाःप्पा पाइघाइडे?ओ॥”

⁴⁰ थक्त्तुम्बेल्लेआइ पाःप्पा तेन्दिइ पिरु॥ हेक्क्याइ पावलेन् थरे?ले नाइसेःक्को येम्सिइडाइ मनाहा? हुक्काःल्कि पिरुसिरो॥ हेक्केःल्ले खेन् मनाहा? स्वाःत् मेबोःक्खेआइ खेन् मनाहा?नु पावलेन् हिब्रु पाःन्तो पाःप्पा हेःक्तेरो॥

22 “आदाइबासे, आम्भु? आन्सा?से, खिनि? तगि पाःत्तुइबा आनाइसिइमा आबाःन्निन्ने खेप्सेम्मे?ओ॥”

² अक्खेल?रिक् हिब्रु पाःन्तो खुने? पारेबा मेघेप्सुआइ काक् स्वाःत् मेबोःक्खेरो॥ हेक्क्याइ पावलरे अक्खे मेत्तुसि, ³ “इङ्गा? सिलिसियास्मा तारसोसावाःन्छिइबा यहुदिआरो, कर बा कप्पो यरुसलेम्मोए थाइबेन् केराइडाइ तुत्तुगेन् तुम्पाइहाइ सिक्साम्बा गमालियलरे †† कुहु?साम्बा पोःक्खाइलो॥ हेक्क्याइ इङ्गा? साम्योथिम् नु आनि? पाधेबाहा?रे मेनाःत्तु मेयुरुबा साक्थिम्हा? कप्पो हु?सिइडाइलो॥ आइन् खिनि? हेक्केए इङ्गा?आइ निइवा?फुमाइडिन् इङ्घाःइ पिमा कुसिक् केसम्बा वयाइलो॥ ⁴ खेल्ले चोगुल्ले खेन् दाइबाल्ले कुलाम् केदिम्बाहा? सिःमेन् थारिक् तुक्खे चाःत्तुइसिइ, हेक्क्याइ मेन्छुमा? येम्बित्हा?हा? तेम्सुइसिइडाइ पुइला हिम्पो साक्त्तुइसिइलो॥ ⁵ मानिइवा?फुसाम्बा नु काक् येजुम्भोबा मनाहा?रे कन् पाःन्निन्ने कुसिइ मेनिःत्तुआइ मेवा?रो॥ खेइहा?लाम् इङ्गा? दमस्कसओ केवा?बा यहुदि फु?नुसा?हा?रे खुनि? तेम्मा युक् केबिबा

† लाम्भेःफ्हा? मेसुबु-पावल्लेन् याम्पो माइहिम्पो लाःत्ताइ माइहिम्मेजिःन्दुल्ल फा?आइ माइहिम्लेल्लेन् लाम्भेःफ्हा? मेसुबुबारो॥ †† गमालियाल-यरुसलेमस्मा गमालियाल मेप्पनाबा मनाःन् साम्निबा सिक्साम्बान् वये॥ खुने? फरिसि नु यहुदि यक्कुमेन्पासिइपादाइला वये (से:क्युक्मिबा ५.३४)॥

सकइइघइहा?आइ खोःसुइडाइ इङ्गा? खेप्पो कन् येसु ख्रिस्तेन्नसाःन् केजोःक्पा मनाहा? यरुसलेम्मो तेम्मा ताःप्पासिआइ खुम्दिइ पिमासि फा?आइ दमस्कसओ पेगाइलो॥

⁶ हेक्केल?रिक् इङ्गा? लाम्दिःक्को पेगाइल पत्छाइडिल्ले दमस्कस कुबेसाइ केराइडिल्ले लेन्दिक् पोःक्खेर पत्छे, खेप्पो हक्कघत् ताइसाक्पोलाम् इङ्गा? आघिरि सेन्दाइगेन् ओःत्तिःन् लेक्तेरो॥ ⁷ इङ्गा? खेप्पो हर्गुप चोःन्दाइडिल्ले अक्त्तइबा इक्लाधिक् खेप्सुइ, ‘सावलए, सावलए, इङ्गा? थेआइ तुक्खे केजाःत्ताबाबे?’

⁸ हेक्क्याइ इङ्गा?आइ सेःन्दोसुइ ‘खेने?ग हाःत्तेबे, आदाइबे?’ हेक्केःल्ले खुने? नोगप् पिराइ, ‘इङ्गा?ग तुक्खे केजाःत्तुर केवा?बा नासरतबा येसुआरो॥’ ⁹ खेप्पो इङ्गा?नु सोरिक् लाम्दिःक् केजोःक्पा मनाहा?रे सेन्दाइगेन् ओःत्तिःङ्ग मेनिःसु, कर इङ्गा?नु केबाःप्पा इक्लाःन् मेघेप्सुसाइ कुसिइ मेनिःत्तुलो॥

¹⁰ इङ्गा? याम्पो सेःन्दोसुइ, ‘आदाइबे, आल्ल इङ्गा? थे चोगुइबाबे?’ हेक्क्याइ दाइबाल्ले मेत्ताइ, ‘पोगे?आइ दमस्कसओ पेगे?॥ खेप्पो खेने? चोःक्पा केबोःइबा पाःन्हा? कुभारे केम्मेत्तो॥’ ¹¹ खेन् सेन्दाइगेन् ओःत्तिःन् लेक्तेबाल्ले आमिक्किन् चेमुआइ खानिःमा मेन्छुक्के मिक्फःम्बा कुइसिःक् पोःक्खाइलो॥ हेक्केःल्ले इङ्गा?नु सोरिक् लाम्दिःक् केजोःक्पा आन्देःइ आन्जुम्हा?रे आहुक्को मेदेम्साइल दमस्कसओ मेगेत्ताइलो॥

¹² हेक्क्याइ खेप्पो हननिया मेप्पनाबा आनि? यहुदि साम्योथिम् केनाःप्पा केडःप्पा साम्योनिबा मनाधिक् आदुम्से त्ये॥ खेइग दमस्कसओ केवा?बा काक् यहुदिहा?रे मिइसो इङ्घाःइ मेबिरुबा मना वयेरो॥ ¹³ खुने? इङ्गा? वयाइबा तेन्तो त्येआइ अक्खे मेत्ताइ, ‘नुसा? सावलए, आल्लो खेने? याम्पो निःमा केसुक्पा पोःक्खे?ओ,’ हेक्क्याइ इङ्गा? खिमो खुने? निःमा सुक्त्तुइलो॥

¹⁴ खेल्ले मेत्ताइ, ‘खेने?ग आनि? सुधेबा ताक्थेबाहा?रे खुनि? निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? कुसिइनिःप्पा, साम्योनिबा कुमना येसुःन् निःमा हेक्क्याइ खुने? पाःत्तुबा पाःन् खेम्मा फा?आइ केसेगे?आइ केवा?रो॥ ¹⁵ खेने? केनिःसुबा नु केघेप्सुबा पाःन्हा?रेन् काक् मनाहा?ओ कुदोःन्दि केबोःइलो॥ ¹⁶ आल्ल थेःन् केहाइघुबाबे? पोगे?आइ बत्तिस्मा पोःक्खे?, हेक्क्याइ येसुःन्नसाःन् चोगे?आइ केलायोलाम् सेसे पोःक्खे?ओ॥’

¹⁷ हेक्क्याइ इङ्गा? यरुसलेम्मो याम्पो नुःक्खाइ पेगाइडाइ माइहिम्पो तुवा चोःक्कि युडाइडिल्ले इङ्गा? सुफो निःसुइलो॥ ¹⁸ खेप्पो दाइबाल्ले इङ्गा? अक्खे मेत्ताइलो, ‘यरुसलेमलाम् हारा लाःक्कात् लःन्दे पेगे?, थेआइभेल्ले कप्पोबा मनाहा?रे इङ्गा? आयाःम्बेओ खेने? केबिरुबा तोःन्दिन् मेन्दाःक्त्तुलो॥’

¹⁹ हेक्केःल्ले इङ्गा? खुने? मेत्तुइ, ‘आदाइबे, इङ्गा? यहुदि चुम्पुइहिम्हा?ओ पेगाइडाइ खेने? नसाःन् केजोःक्पा मनाहा? तेम्सुइसिइडाइ लःप्सुइसिइ हेक्क्याइ पुइलाहिम्पो साक्त्तुइसिइबा पाःन्हा?ग खेइहा?रे मेनिःसुरो॥ ²⁰ हेक्क्याइ स्तिफनसेन् मेसेरुल्ले इङ्गा?ग तोःन्दि पोःक्खाइडाइ खेन् पाःन्निन्ने तेन्दिइ चोगुइडाइ खेन् मना केसेप्पाहा?रे खुनि? चाइदेःत्हा? कोसुइल येबाइलो॥’

²¹ कर दाइबाल्ले इङ्गा? मेत्ताइ, पेगे?, ‘थेआइभेल्ले खेने? माःङ्घा माःङ्घा थारिक् थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रो आयाःम्बेओ इङ्भन् चोःक्से पाइने?रो॥’

²² कन् पाःत्तुर थारिक् मनाहा?रे पावलरे कुबाःन्निन्ने मेघेप्सुरो, कर थिम्मेन्दइ सुवाइ ल?रिक् पाःन्सुल्लाःन् पाःत्तुनामेःन्ने खेइहा? मेअःक्तेर अक्खे ल?मा मेहेःक्ते, “कन् सेप्पाए पोःइ! आल्ल कन् मनाःन् कुहिइवेत्तु लेप्पा मेनु?नेन्तो॥”

²³ अक्खेल?रिक् सिक्किल्ले आबाडे खुनि? सुइघेःक्वाहा? मेधेःक्खुर खाम्हिःक्वा? थो मेसेःसुर मेअःक्ते॥

पावलरे रोमि यक्कुइबाआ पाःत्तु?

²⁴ आल्ल रोमि थक्पेबाल्ले कन् निःसुआइ पावलेन् तुरा हिम्सिगाइ ताःप्पाआइ कन् मनाःल्ले कुदक्लेइवाओ थेआइ यहुदिहा? मेअःक्तेबाबे?

ल?रिक् निड्वा? खोःमा फा?आड् तेःम्भुक् याक्मा इड्जाःड् पिरुसिरो॥
25 तिलिड्गाहा?रे तेःम्भुक् याक्मा फा?आड् पावलेन् इघेःड्मा मेहेःक्तुल्ले कुबेसाड् केयेप्पा थक्तुम्बेन् पावलरे अक्खे मेत्तु, “रोमि यक्कुड्बान्नाड् आप्तिक् मेःन्ने तेःम्भुक् याक्मा रोमि थिम्मिल्ले केबिरिबि?”

26 थक्तुम्बेल्ले खेन् थक्पेबान् पेआड् मेत्तु, “आदाड्बे, कन् थेःन् केजोगुर केबप्पे? कन् मनाःड्ग रोमि यक्कुड्बामुरो!”

27 खेन् थक्पेबान् त्येआड् पावलेन् अक्खेल?रिक् सेःन्दोसु, “खेने? सेक्खाए रोमि यक्कुड्बानेन्बि?”

हेक्क्याड् पावलरे ओरो ल?रिक् नोगप् पिरु॥

28 खेन् थक्पेबाल्ले मेत्तु, “कर इड्गा?ग यरिक् याड्साकुन्धेरे कन् रोमि यक्कुड्बा युक्किन् इड्ड्बारो॥”

पावलरे नोगप् पिरु, “इड्गा?ग सावाःन्छिडाड्डिल्लेसा रोमिआरो॥”

29 कर खेने? सेःन्नाप्पा यारिप् केबोःड्बाहा?रे हक्वघत् खेने? मेलेरु मेधःआड् मेबे, हेक्क्याड् पावलेन् रोमि यक्कुड्बा केल?बा निड्वा? खोःसुआड् खेन् थक्पेबान्नाड् किःसेरो, थेआड्भेल्ले खेने? खासेन् मेन्लोःन्ने खेन् इघेःक्खुआड् वयेरो॥

पावलरु यहुदि येजुम्भो तगि

30 कर कुदाःन्दिक्मा खेन् रोमि थक्पेबाल्ले थेआड् यहुदिहा?रे पावलेन् आप्तिक् मेगुःत्तुबा फा?आड् कुसिड्निःप्पा निड्वा? चोगुआड् खेन् लेरु॥ हेक्क्याड् काक् तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु येजुम्भो चुम्मुड् चोःक्मा इड्जाःड् पिरुसिर पावलेन् खेप्पो मेदारुआड् खुनि? तगि मेयेप्पुरो॥

23 पावलरे येजुम्भोःन् नुःरिक्काड् ओमेत्तुआड् अक्खेल?रिक् पाःत्तु, “आम्भु? आन्सा?से, इड्गा? निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनिःमाओ

आड्न् थारिक् आहिड्मन्तो सेसे खासिड्डो माड्सेवा चोगुड्डाड् वा?आरो॥” 2 कन् खेप्पुआड् मानिड्वा?फुसाम्बा हननियारे पावलरे कुबेसाड् केयेप्पा थक्तुम्बान् पावलरे कुमुराओ हिप्ते? फा?आड् इड्जाःड् पिरुरो॥ 3 पावलरेआड् हननियाःन् मेत्तु, “खेने? कुनिड्वा? केजिःप्पाए! निड्वा?फुमाड्डिल्ले खेने?आड् केहिप्पो॥ खेने?ग खेप्पो मोसारे पिरुबा साम्योथिम् कुडिसिःक् इड्गा? आघासेन् लोःम्मा फा?आड् केयुड्, कर खेने?ग साम्योथिम्मिल्ले कुदक्लेड्वाओ खासेन् लोःम्मानुःल्ले तगिए इड्गा? याप्पि हिप्पा केबाड्घुसिबि?”

4 हेक्क्याड् कुबेसाड् केयेप्पा मनाहा?रे पावलेन् मेमेत्तु, “खेने? निड्वा?फुमाड्डिल्लेन् मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले कुनाथाःमा आक्खेआड् केआःन्छिड्बे?”

5 पावलरे नोगप् पिरु, “आम्भु? आन्सा?से, खेने?ग मानिड्वा?फुसाम्बा फा?आड् इड्गा? मेन्निःबेल्लो॥ साम्योसाप्पाओग अक्खे सात्तेआड् पत्, ‘खिनि? लाम्लोःबाल्ले कुदक्लेड्वाओ फेन् पाःन् मेबारेम्मिन्ने?ओ॥”

6 हेक्क्याड् पावलरे खेप्पो फरिसि नु सदुकिहा? मेवा? केल?बा निड्वा? खोःसु, हेक्क्याड् खेड्हा?रे सिःमेन् एगाड् थे पोःड् केल?बा पाःन्तो खुनि? नसाःन् मेदडेन्बा निःसुआड् यम्बा इक्लाओ येजुम्भोओ अक्खेल?रिक् मेत्तुसि, “आम्भु? आन्सा?से, इड्गा?ग फरिसिःल्ले कुस्साः फरिसिआरो॥ इड्गा?ग केसिःबाहा? मेहिड् ल?रिक् निड्साड् चोगुड्बाल्ले आड्न् कन् तुःन्दे?ओ थ्याड्डाड् वा?आरो॥” 7 खेने? कन् पाःन्निन् पाःत्तुमेःन्ने फरिसि नु सदुकिहा?रे खुनि? लुम्पो खेमा? पोगेआड् खेड्हा? मेसेःरे मेबेरो॥

8 (थेआड्भेल्ले सदुकिहा?रे सिःमेन्नाम् याम्पो हिड्माओ हेक्क्याड् माड्लाइड्बाहा? नु साम्हा? मेवा? केल?बा पाःन्निन्नसाःन् मेन्जोगुन्तो॥ कर फरिसिहा?रे कन् सुम्सि पाःन्निन्नसाःन् मेजोगुरो॥)

9 हेक्क्याड् मनाहा? सा?रिक् मेअःक्ते॥ खेप्पो फरिसि लक्कोबा कुभा साम्योथिम्माम्बाहा?आड् मेबोगेआड् वे?हा? सा?रिक् मेअत्तुसिर मेबाःत्तु, “कन् मनाःल्ले याःम्बक् फेःन्दुबा थेआड् मेनिःसुम्बेल्लो॥ माड्लाइड्बाहा? इय साम्हा?आड्सा सेक्खाए कन्नु पाःप्पा मेसुक्सेबा!” 10 हेक्क्याड् पाःन्धड्डिन् पोःरेर पेबाल्ले थक्तुम्बाल्ले पावलेन्नाड् मेधेःक्खु मेसेरु फा?आड् किःसेरो॥ खेल्ले चोगुल्ले थक्सुबाहा? यो पाड्घुसिआड् पावलेन्

थक्सुबा यक्को थाक्तेम्मे? ल?रिक् इड्जाःड् पिरुसि, हेक्क्याड् खेड्हा?लाम् पावलेन् साक्केल्लेक्काड् थक्सुबा यक्को मेधाक्तुरो॥

11 बा खेन् सेन्दिक् पावलरे कुबेसाड् दाड्बेन् ओसेःन्धाक्सिड्डाड् अक्खे मेत्तु, “पावलए, खेने? हाड्हाड् मेल्छिड्डे?ओ, थेआड्भेल्ले अक्खेल?रिक् कन् यरुसलेम्पो इड्गा? आयाःम्बेओ तोःन्दि केबिरुबा कुडिसिःक् रोम लाजे?ओआड् तोःन्दि केबिरु पाःड्लो॥”

पावलेन् सेप्पा चेम्फन्

12 कुदाःन्दिक्मा यहुदिहा? मेभुड्सिड्डाड् थिक्हुप् मेबोःक्खेर इड्मेदड्धुरो॥ खेड्हा?रे पावलेन् मेन्छेत्ते थारिक् थेमाआड् मेजाम्बेन् मेधुड्गुम्बेन् ल?रिक् माड्मेहेक्सिड्लो॥ 13 कन् चेम्फन् केजोःक्पा मनाहा? लिबोःड्डाड्(४०) थो मेवयेरो॥ 14 खेन् चेम्फन् केजोःक्पा मनाहा?रे तुम्निड्वा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि तुम्लाम्लोःबाहा?रो मेबेआड् अक्खे मेमेत्तुसि, “आनिगेग पावलेन् मेन्छेत्ते थारिक् थेआड् मेजाम्बेन् मेधुड्गुम्बेन् ल?रिक् माड्हेक्सिड्मनाआड् वयिगेरो॥ 15 खेल्ले चोगुल्ले आल्ल खिनि? नु येजुम्भोःन् तड्डासिम्मे?आड् रोमि थक्तुम्बेल्लो पेगेम्मे?, हेक्क्याड् ‘खेन् पावलेन् चुम्मुड्डो युरे?’ मेत्तेम्मे? फा?आड् पेलि फाक्कासिगेरो॥ खेल्ले कुयाःम्बेओ चुम्मुड्डिल्ले यरिक् पाःन्हा? कुसिड् निःप्पा वा?रो ल?रिक् पाःन् चोगेम्मे?ओ॥ कर खेने? कप्पो मेयुरर मेबत्तिल्ले लाम्पोसा आनिगे सेरुम्बे?रो॥”

16 कर पावलरे कुल्लाम्सा?डिल्ले कन् चेम्फन् मेजोगुबा पाःन्निन् निड्वा? खोःसुआड् थक्सुबा यक्को पेआड् कन् पाःन्हा? काक् पावलेन् चेक्तुरो॥

17 हेक्क्याड् पावलरे खेप्पो केवा?बा थिक् थक्तुम्बेन् उःत्तुआड् अक्खे मेत्तुरो, “आदाड्बे, कन् थाड्बेन्निल्ले कुभा ता?जेड् पाःन्हा? थक्तुम्बेन् मेप्पा कत्तुरो॥” 18 हेक्केःल्ले खेन् सुहाड्गुक्पेल्ले पावलरे कुल्लाम्सा?डिन् थक्तुम्बाल्लो ते?रुआड् अक्खे मेत्तु, “आदाड्बे, पुड्लाधाबा पावलरे इड्गा? उःत्ताड्डाड् कन् मनाःल्ले आदाड्बानु ता?जेड्मा कुभा पाःन्हा? कत्तुरो ल?रिक् मेत्ताड्डाड् कन्कप्पो तारुड्बारो॥”

19 हेक्केःल्ले पावलरे कुल्लाम्सा?डिल्ले कुहक्किन्तेम्सुआड् थिक्लेप्पाड् ते?रुआड् थक्तुम्बाल्ले सेःन्दोसु, “इड्गा?नु ता?जेड् पाःन्हा? थेमा केगत्तु?, लु पाःत्ते?!”

20 खेल्ले मेत्तु, “आदाड्बे, कुभा यहुदि युक्साबाहा?रे ताःन्दिक् पावलेन् यो येजुम्भोओ युरे? फा?आड् खेने?नु पेलि फाक्का इड्मेदड्धुआड् मेवा?रो॥ हेक्क्याड् कन् चुम्मुड्डिल्लेग पावलरे कुयाःम्बेओ यरिक् पाःन्हा? कुसिड् निःप्पा वा? फा?आड् पाःन् मेजोगुआड् वा?रो॥ 21 कर खेड्हा?रे खुनि? पाःन्निन् मेधेप्सेन्ने?ओ, थेआड्भेल्ले लिबोःड्डाड्धो मनाहा?रे पावलेन् सेप्पा फा?आड् मेसुगुआड् मेयुड्लो॥ खेड्हा?रेग खेने? मेन्छेत्ते थारिक् थेआड् मेजाम्बेन् मेधुड्गुम्बेन् ल?रिक् माड्मेहेक्सिड्डाड् यारिप् मेबोःक्खेआड् मेवा?॥ खेड्हा?रे खेने? केनिड्वा? पाःन्निल्ले इड्जाःड् खोःमारक् मेहाड्घुआड् मेयुड्लो॥”

22 हेक्केःल्ले थक्तुम्बेल्ले खेन् मनाःन् अक्खे मेत्तुआड् साम्दिड् पिरु पाड्घुदेःसु, “कन् इड्गा? केजेक्ताड्बा पाःन्निन् हाःत्ताड् मेमेत्तेन्ने?ओ॥”

पावलेन् सिजरियाओ मेबाड्घु?

23 हेक्क्याड् खेन् थक्तुम्बाल्ले नेप्फु सुहाड्गुक्पाहा? उःत्तुसिआड् अक्खे मेत्तुसि, “आक्खो सेन्दिक् कुमुक् फाड्सि (९) मुक्किल्ले किप्नेत्छि (२००) थक्सुबाहा?, नुबोःड्(७०) अन् केयुक्पा थक्सुबाहा? हेक्क्याड् किप्नेत्छि लाःक् केयाड्बा थक्सुबाहा? सिजरियाओ पेःक्मा यारिप् चोगेत्छे?,

24 हेक्क्याड् पावल नु कुन्देःड्बाहा?रे खुनि? युक्मा अन्हा?रेन्नाड् तड्गाम् चोगेत्छे?ओ॥ खेने? नुःरिक्काड् थेआड् मेम्बोःड्डे सुहाड्गुम्बा फेलिक्सरो केत्तेछे?ओ॥” 25 थक्तुम्बेल्ले अक्खेल?रिक् सुहाड्गुम्बा फेलिक्सेन् सक्ड्घड् हक्तुरो-

26 “तुत्तु आदाड्बा सुहाड्गुम्बा फेलिक्से,

क्ताउदियस लुसियसलाम्, आसेवारो॥ 27 कन् मनाःन् यहुदिहा?रे मेदेम्सुआड् सेप्पा मेगोःत्तुआड् मेवये, कर इड्गा? कन् मनाःड्ग रोमि

यक्युड्बा फा? आइ निड्वा? खोःसुड्डाड् थक्सुबाहा? नु पेगाड्डाड् यहुदिहा? लाम् सेःपुड्डलो ॥ 28 कन् मनाःन् थे आप्तिक् मेगुःतुबा फा? आइ कुसिड् निःप्पा निड्वा? चोगुड्डाड् खुनि? येजुम्भोओ ते?रुड्, 29 कर खुनि? आबाडे यहुदि साम्योथिमोबा निड्वा? मेन्दाःमना पाःन्नोरक् कन् मनाःन् आप्तिक् मेगुःतुआइ मेवा?रो ॥ कन् मनाःल्ले सिःमेल्ले खुम्दिड् खोःमा नु पुड्डलाधाबा पोःड्मा थेआइ याःम्बक् मेम्भेःन्ने वा?बा निड्वा? खोःसुड्डलो ॥ 30 हेक्क्याड् कन् मनाःन् सेप्पा फा? आइ यहुदिहा? रे चेम्फन् मेजोगुर मेयाक् केल?बा इड्डा? इड्डघड् खोःसुड्ड ॥ हेक्केःल्ले कन् मनाःन् खेने?ओए पाड्डमा निड्वा? चोगुड्डलो ॥ हेक्क्याड् खुने? आप्तिक् केगुःप्पाहा? आइ हारा? खेने?ओए मेयुआड् खुने? कुदक्लेड्डो मेगुःतुबा आप्तिक्हा? आइ खेने?ए केम्मेल्, फा? आइ मेत्तुड्डसिड्डाड् मेवा?रो ॥”

31 हेक्केःल्ले थक्सुबाहा? रे खेन् इड्डाःड्डिन् तेन्दिड् मेजोगुआड् खेड्डा? रे पावलेन् मेदे?रुआड् सेन्दिक्सा एन्तिपत्रिस † येक्यक्को मेगेत्तुरो ॥ 32 हेक्क्याड् कुनाम्दाःप्पा थक्सुबाहा? रे खुने? अन् केयुक्पा थक्सुबाहा? नु पेःक्वि फा? आइ पक्मेथसिआड् यक्को मेनुःक्खे मेदयेरो ॥ 33 अन् केयुक्पा थक्सुबाहा? रेआड् सिजरिया मेगेरेआड् सक्कड्डघड्डिन् नु पावलेन्नाड् सुहाड्डेम्बाल्लो मेदोःन्दु मेबिरुरो ॥ 34 सुहाड्डेम्बाल्ले खेन् सक्कड्डघड्डिन् निःरुआड् पावलेन् आत्तिन् तेड्डगप्पा फा? आइ सेःन्दोसुल्ले खुने? सिलिसियाप्पा फा? आइ निड्वा? खोःसु ॥ 35 हेक्क्याड् अक्खे मेत्तु, “खेने? केदक्लेड्डाओ आप्तिक् केगुःप्पाहा? मेदाःआड्डलक् केडुःन्देन् ओमेत्तुड्डलो ॥” हेक्क्याड् हेरोद हाड्डिल्ले कुहाड्डहिम्मो खिनि? लक्पेन्नो कत्तम्मे? फा? आइ थक्सुबाहा? इड्डाःड्डिन् पिरुसिरो ॥

यहुदिहा? रे पावलेन् आप्तिक् मेगुःतु?

24 डासि येन् एगाड् मानिड्डवा? फुसाम्बा हननियारे कुभा यहुदि तुम्लाम्लोःबाहा? नु तरतुलस मेम्पनाबा कुभाड्डेम्बान् ते?रुआड् यो सिजरिया येक्यक्को पे, खेप्पो सुहाड्डेम्बाल्ले कुदगि पावलरे कुदक्लेड्डाओ खुनि? आप्तिक् पाःन्निन् मेदोःन्दुरो ॥ 2 पावलेन् खेप्पो मेडुःत्तुआड् तरतुलसरे खुने? आप्तिक् पाःन्निन् अक्खेल?रिक् फेलिक्सेरे कुदगि युक्खुरो-

“आदाड्डा तत्तु सुहाड्डेम्बाए, खेने? सिकुम्निबा केलाम्लोःल्ले यरिक् तड्डेआड्डे आनिगे सनारुड्डो वा?मा खोःसुम्बेआड्डे वयिगे, हेक्क्याड् आनिगे लाजे?ओ थोबोआड्डे पोःक्खेआड्डे वा?रो ॥ 3 आनिगे आत्तिसाड्डे आप्फाल्लेसाड्डे खेने? नु नुःबन्ःबा केयाःम्बक्हा? निड्डवा? इःत्तुम्बेल्ले निड्डवा? सिगाड्डलाम् खेने? नोगेन् पिआसिगे?रो ॥ 4 हेक्केःल्ले यरिक् हम्मासिगेसाड्डे नासि थःत्ते?आड्डे आनिगे पेलिगेन् पाःन्निन् चुक्मुक्को खेप्से? आबिरे?ओ ॥

5 कन् मनाःन् आनिगे कु?ड्डे केभे?बा निःसुम्बेआड्डे वयिगेरो ॥ कल्ले इक्साडिड्डे खाम्बेःक्को आत्तिसाड्डे यहुदि लुम्पो बिप्पुड्डे चोगुरो ॥ कन् मनाःन् नासिरे साम्यो नसाःन्बा † लाम्लोःबाआड्डलो ॥ 6 कन् मनाःल्ले माड्डहिम्मिन् चिःम्मा कोःतुल्ले आनिगे तेम्सुम्बेबारो ॥ ((हेक्क्याड्डे साम्योथिम कुड्डसिःक् खासेन् लोःन्दुम्बेमेन् 7 कर थक्नुम्बा लुसियसरे साक्केल्लेक् आनिगे हुक्कोलाम् कन् मनाःन् नात्तिगेआड्डे ते?रुरो ॥ 8 हेक्क्याड्डे थक्नुम्बा लुसियसरे आप्तिक् केगुःप्पा मनाहा? आदाड्डे सुहाड्डेम्बाल्लो मेदानि फा? आइ इड्डाःड्डे पिरुसिरो ॥)) आदाड्डे आबाडे कन् मनाःन् सेःनोदोःसुने फा?ग्र आनिगे कुदक्लेड्डाओ कुःत्तुम्बेबा आप्तिक्विक्न् सेक्खारो फा? आइ निड्डवा? केघोःसुरो ॥”

9 खेप्पो वे? यहुदिहा? रेआड्डे खेन् आप्तिक्विक्न् सेक्खाएरो फा? आइ मुरा मेदड्डुगुरो ॥

10 हेक्क्याड्डे सुहाड्डेम्बाल्ले पावलेन् पारे? फा? आइ हुक्काःल्लिक् पिरुआड्डे पावलेन् अक्खेल?रिक् पारे, “आदाड्डे सुहाड्डेम्बाए, कन् लाजे?ओ खासेन्लोःम्बा केबोःक्खेबा यरिक् तड्डे केरे केल?बा इड्डा? निड्डवा? कत्तुड्डलो ॥ हेक्केःल्ले इड्डा? आनाड्डेसिड्डेमा आबाःन्निन् युड्डमा आसिरा?

† एन्तिपात्रिस-एन्तिपात्रिस पाड्डेजुम्निरोमि थक्सुभा तुरारेन् मायक् वयेरो ॥ †† नासिरे साम्यो नसाःन्-येसुरे कुबाड्डे?इन् नासरत वये, हेक्क्याड्डे कुहु?साम्बाहा? नासरतबा मनाःन् केदिम्बासिरो फा? आइ कुसिड्डेमेनिःत्तुसिआड्डे वये ॥

थाड्डलो ॥ 11 यरुसलेम्मो माड्डेसा चोःक्से इड्डा? पेगाड्डेबा थिक्-नेत् येन्नाड्डे मेड्डेते वा? केल?बाड्डे आदाड्डेबारे उसुरु निड्डवा? केघोःसुरो ॥ 12 याम्पि आप्तिक् केगुःप्पाहा? रे मेदुमाड्डेड्डिल्ले इड्डा? माड्डहिम्मो पाःन् थक्कि यागाड्डेबा, यहुदि चुम्नुड्डेहिम्मो नु येक्यक्को आत्तिसाड्डे मनाहा? हुसुड्डेसिड्डे वयाड्डेबा होःपेरो ॥ 13 खेड्डा? रे मेगुःत्ताड्डेबा आप्तिक्वे तोःन्दिआड्डे ताःप्पा मेन्नुक्त्तुल्लो ॥ 14 करसाड्डे, इड्डा?ग आनिगे थाःक्थेबाहा? रे सेवा मेजोगुबा निड्डवा? फुमाड्डेड्डिन् सेवा चोगुड्डेबा पाःन्निन् आदाड्डेबारे केदगि तेन्दिड्डे चोगुड्डे ॥ खेन् इःत्तुड्डे नाःत्तुड्डेबा येसुरे कुलाम्मिन्, खेड्डा? रे फोत्याबा मेमेत्तुरो ॥ मोसारे साप्तुबा साम्योथिम् साप्ताओ नु माड्डेनिड्डवा? पाःन् केबाःप्पाहा? रे मेसाप्तुबा साप्पन्नो साप्तेआड्डे केबप्पा काक् पाःन्हा? नसाःन् चोगुड्डे ॥ 15 इड्डा? रे खुनि? हेक्केए साम्योनिबाहा? नु लायोबाहा? सिःमेन्नाम् याम्पो मेहिड्डे केल?बा पाःन्निन् निड्डवा? फुमाड्डेड्डे निड्डेसाड्डे चोगुड्डे ॥ 16 हेक्केल?रिक् इड्डा?ग सदाडिड्डे निड्डवा? फुमाड्डेड्डे नु मेन्नाम्मेन् याम्पिरे खुनि? तगि सेसे खासिड्डे कम्पा तम्सिन् चोःक्कारो ॥

17 यरुसलेम्मो नु लाःक्कात् वयाड्डेबा यरिक् तड्डे पोःक्खेआड्डे खारक् इड्डा? याड्डेसा?बा यहुदियाप्पा आमनाहा? एन्तिओक्लाम् सुम्पनाबा हुक्को याड्डे हु?मासि नु निड्डवा? फुमाड्डेड्डिन् सिड्डेड्डेजभा चोःक्का फा? आइ कम्पो त्याड्डे ॥ 18 इड्डा? रे खारक् माड्डेहिम्मो सेसे पोःड्डेमा थिम चोगुड्डे सुरुड्डेड्डे वयाड्डेड्डिल्ले कुभा यहुदिहा? रे इड्डा? रे मेनिःसाड्डे ॥ इड्डा? नु यरिक् मनाहा? आइ मेहोःप्ते, हयड्डेकिल्लिड्डेड्डे होःप्ते ॥ 19 कर खेप्पो एसिया तेड्डगप्लाम् केदाःबा कुभा यहुदिहा? आइ मेवये ॥ खेड्डा? रे आदक्लेड्डाओ आप्तिक् मेगुःत्ताने फा?ग्र हारा? आदाड्डेबारे केदगि आप्तिक् तोःन्ने मेदारो ॥ 20 मेःन्ने फा?ग्र हारा? कम्पो केवा?बाहा? रेआड्डे येजुम्भोओ नाड्डेसिड्डे येबाड्डेड्डिल्ले आदक्लेड्डाओ आप्तिक् मेघोःसुबा पाःन्निन् आदाड्डेबारे केदगि मेदारुल्ले पोःड्डेलो, 21 कर इड्डा?ग खुनि? तगाड्डे अक्खेल?रिक्क् अःक्ताड्डे येबाड्डे, ‘इड्डा?ग केसिःबा केबेःक्पाहा? मेहिड्डे केल?बा पाःन्निन् नसाःन् चोगुड्डेबाल्ले चोगुल्ले आड्डे आघासेन् केलोःन्दिर केबत्तिरो ॥”

22 फेलिक्सेरे कन् येसुरे कुसड्डे कुलाम्मिल्ले कुयाःम्बेओ नुःरिक्काड्डे लेस्सुआड्डे वयेआड्डे बा खेन् येम्पोए खासेन् लोःम्माआड्डे केसुक्पा चोगे, कर खेल्ले अक्खे पाःत्तुर चुम्नुड्डेड्डिन् नुप्पु, “आल्ल थक्नुम्बा लुसियसेन् युःआड्डे खासेन् लोःन्दुड्डे पिनिड्डे ॥” 23 हेक्क्याड्डे फेलिक्सेरे पावलेन् कोमा थक्सुबाहा? युड्डेमासि हेक्क्याड्डे वा?मा पेःक्का सा?रिक् साक्का मेःन्नाड्डेकुन्नुम् कुन्देःड्डा? रे खुने? चाहाबा केजोःक्पा चिगःक्वाहा? मेदारु मेबिरुनि फा? आइ थक्नुम्बान् इड्डाःड्डे पिरुरो ॥

पावले फेलिक्सेरु द्विसिल्लाःन्नु पाःत्

24 हेक्क्याड्डे कुभा येन् एगाड्डे फेलिक्सेन् कुमेःत्तु द्विसिल्लाःन्नु त्येत्ति ॥ द्विसिल्लाःन् यहुदि वयेरो ॥ फेलिक्सेरे पावलेन् उःत्तुआड्डे ख्रिस्त येसुःन्नसाःन् चोःक्मनाबाल्ले कुयाःम्बेओ खुने?लाम् खेप्पु ॥ 25 पावलरे ता?धक्तुर ते?रुल्ले साम्योनिबा, निड्डवा? हाड्डेगम्सिड्डेमा नु ताःन्दि केदाःबार केबप्पा पयम् खुम्दिड्डेड्डिल्ले कुयाःम्बेओआड्डे पोधक् चोगुरो ॥ कर फेलिक्सेन् किःसेआड्डे मेत्तु, “आल्ल खेने? पेगे?, इड्डा? याःन्दिक् ताआल्ले याम्पो उःत्तेआड्डे केबाःन्निन् खेप्पुड्डे ॥” 26 खुने?ग पावललाम् सुरुत्-याड्डे खोःसुड्डेफि फा? आइ निड्डवा? चोगुआड्डे वये ॥ खेल्ले चोगुल्ले एल्लेड्डे उःत्तुर ता?जेक्खेसाड्डे पावलरे थेआड्डे मेबिरुल्लो ॥

27 आल्ल तड्डे नेत्ति एगाड्डे फेलिक्सेरे कुलेक्वा पोर्कियस फेस्तसेन् सुहाड्डेम्बा पोःक्खेआड्डे त्येरो, कर फेलिक्सेरे यहुदिहा? रे खुनि? निड्डवा? ताःमा पिमासि फा? आइ पावलेन् पुड्डेलाहिम्मोए लेरुथआड्डे पेरो ॥

सुहाड्डेम्बा फेस्तसरो पावलरे कुदुःन्दे?इन्

25 फेस्तसेन् सुहाड्डेम्बा पोःक्खेआड्डे रोमलाम् यहुदिया थुम्पो त्येबा सुम् येन् एगाड्डे सिजरियालाम् थो यरुसलेम पे ॥ 2 खेप्पो तुम्निड्डवा? फुसाम्बाहा? नु यहुदि लाम्लोःबाहा? रे खुने? कुदगि पावलरे

कुदक्लेइवाओ आप्तिकहा? मेयुक्खुरो॥³ हेक्क्याइ खेइहा? रे फेस्तसेन् पावलरे कुदुन्दे? लेन् खासेन् लोःन्हे यरुसलेम्मो थाक्मा आबिरे?ओ फा?आइ पेलि मेभाक्तु, थेआइभेल्ले पावलेन् खेइहा? रे लाम्मोसा सेप्मा केल?बा चेम्फन् मेजोगुआइ मेवयेरो॥⁴ कर फेस्तसरे खेइहा? नोगप् पिरुसि, “पावलेइग सिजरियास्मा पुइलाहिम्मो साक्तेआइ वा?॥ इङ्गा?ए सिजरियाओ हारा पेःक्कार पत्ता॥⁵ हेक्केःल्ले खिनि?ओ कुभा लाम्लोःबाहा? इङ्गा?नुए थ्येम्मे? हेक्क्याइ खेन् मनाःल्ले सेक्खाए पाःन् फेःन्दुआइ वा?ने फा?ग्र कुदक्लेइवाओ हारा? खेप्पोए आप्तिक् कुःत्तेम्मे?ओ॥”

⁶ हेक्क्याइ फेस्तसेन् यरुसलेम्मो येत्ति येन्नाइधो थिबोःइ येन् थारिक् याःक्तेआइ खुने? सिजरियाओ थ्येबेरो॥ यरिक् यहुदि लाम्लोःबाहा?आइ खेप्पो मेबे॥ सिजरिया केरेबा कुदाःन्दिक्मा खासेन् युक्नाओ युइसिड्डाड पावलेन् खेप्पो मेदारुनि फा?आइ इङ्गाःइ पिरुसिरो॥⁷ पावलेन् खेप्पो मेदारुआइ यरुसलेम्माम् केयुःबा यहुदिहा? खुने? कुधिरि मेयेम्सिड्डाड पयम् यम्बा आप्तिकहा? कुःप्मा मेहेःक्तु, कर खुने? मेगुःत्तुबा आप्तिकहा? सेक्खाए फा?आइ ओसेःन्धाक्मा मेन्छुक्तुन्लो॥

⁸ हेक्क्याइ पावलरे नाइसिड्डल अक्खे मेत्तुसि, “आदाइबे, इङ्गा?ग यहुदि सामयोथिम्, माइहिम् नु रोमि हाइजुम्मिल्ले कुदक्लेइवाओ थेआइ फेन् याःम्बक् मेन्जोःक्के वा?आरो॥”

⁹ कर फेस्तसरे यहुदि लाम्लोःबाहा? रे खुनि? सिरा? थाइल केल?बा निइवा? चोगुआइ पावलेन् सेःन्दोसु, “खेने? केम्गुःत्तेबा आप्तिक्विल्लेन् तुःन्दे? रे खासेन्निन् थो यरुसलेम्मो आदगि पोःइनि केल?बा निइवा? केजोगुबि?”

¹⁰ पावलरे नोगप् पिरु, “मेःन्लो, आदाइबे, इङ्गा?ग सिजरेल्ले कुघासेन् युक्नाःल्ले कुदगि येप्पा?रो॥ कम्पोए इङ्गा? आदुःन्देल्लेन्खासेन् पोःइमा पोःइलो॥ थेआइभेल्ले यहुदिहा? खुनि? तक्लेइवाओ इङ्गा? थेआइ फेन् याःम्बक् मेन्जोःक्के वा?आ केल?बा आदाइबारे कुसिड् केनिःत्तुआइ केवा?रो॥¹¹ सिःमेल्लेन् खुम्दिइ खोःमा थिम् फेःन्दुइडाइ वा?आने फा?ग्र इङ्गा? सिःमा पोःइसाइ मेअत्तुइडिन्लो॥ कर इङ्गा? मेगुःत्ताइबा आप्तिक् पाःन्तो सेक्खा पाःन् होःप्याल्ले चोगुल्ले आत्तिल्लेआइ इङ्गा? खुनि?ओ हुक्सुप्पा मेन्छुक्कान्लो॥ इङ्गा? रोमओ हाइयुक्पा सिजररेल्लो आदुःन्देल्लेन् खासेन् पोःइल फा?आइ येक्पेलि चोःक्कारो!”

¹² फेस्तसेन् कुसुजासाबाहा?नु ता?जेक्खेआइ पावलेन् मेत्तु, “खेने? सिजरलो येक्पेलि † केजोगुआइ केवा?॥ खेल्ले चोगुल्ले खेने? सिजरलोए पाइने?रो॥”

फेस्तसेन् अग्रिपा हाइडिन्नु सुजा चोःक्

¹³ कुभा येन् एगाइ अग्रिपा हाइ नु कुन्जेलि बर्निसेन्सुहाइग्मेम्बा फेस्तसेन् तुम्दुम् लाइदाःक्से सिजरियाओ त्येत्तिरो॥

¹⁴ खुन्धि? यरिक् येन् वयेत्तिल्ले फेस्तसरे अग्रिपा †† हाइडिन् पावलरे कुयाःम्बेओ अक्खेल?रिक् मेत्तु, “फेलिक्सेन् कम्पोलाम् पेःल्ले पावल मेप्पनाबा पुइलाधाबान् पक्थःआइ वये॥¹⁵ इङ्गा? थो यरुसलेम्मो पेगाइडिल्ले तुम्निइवा?फुसाम्बाहा? नु यहुदि तुम्लाम्लोःबाहा? रे खेल्ले कुयाःम्बेओ आप्तिक् मेदोःन्दुआइ हारा? खुम्दिइ खोःसुनि फा?आइ पेलि मेभाक्तुरो॥

¹⁶ इङ्गा? खेइहा? ‘आप्तिकसाबाहा? रे खुने? मेगुःत्तुबा आप्तिक्ले कुदक्लेइवाओ नाइसिड्डमा सुयेम् मेम्बिए आप्तिक् केगुःप्पाहा? रे खेन् हुक्सुप्पा रोमिथिम् होःप्लो’ ल?रिक् मेत्तुइसिड्डलो॥¹⁷ हेक्केःल्ले खेइहा? इङ्गा?नुए सोरिक् सिजरियाओ मेदयेआइ इङ्गा? मेन्नाःम्सिड्डे कुदाःन्दिक्माए खासेन्हिम्मो उःत्तुइसिड्डाड खेन् पावलेन्नाइ खेप्पो ताःप्पा पाइघुइसिड्डलो॥¹⁸ हेक्क्याइ खुने? आप्तिक् केगुःप्पाहा? मेयेम्सिड्डाड आप्तिक् कुःप्मा मेहेःक्तु, कर इङ्गा? निइवा? इःत्तुइबा हेक्के पयम् आप्तिक् थेआइ कुःप्मा मेन्छुक्तुन्लो॥¹⁹ कर कुआप्तिक्विङ्ग आबाडे

† सजरलो येक्पेलि-रोमि यक्युइबाहा? रे पयम्हाइसिजरले खुनि? तुन्देरेन् येक्पेलि चोःक्मा युक् मेगुत्तुरो॥ †† अग्रिपा-कन् हेरोद अग्रिपा थिक्सिगोःक्स्मा हाइरे कुरसाः हेरोद अग्रिपा निसिगोःक्स्मा वये॥

खुनि? सामयोथिम्मिल्ले निइवा? मेन्दइ पाःन्धइहा? नु केसिःबाआइ केबेःक्पा येसु मेप्पनाबा मनाःल्ले कुयाःम्बेओरक् वयेरो॥ खेन् आल्लोआइ कुहिड्वेत् वा? ल?रिक् पावलेन् चक्मेल्ले?ए हादिड् थक्तेरो॥²⁰ हेक्क्याइ कन् पाःन्निन् अक्खेल?रिक् कोःम्भो चोःक्मा इङ्गा? थेआइ कुसिड् मेन्निःत्ते वयाइ॥ हेक्केःल्ले पावलेन् थो यरुसलेम्मो केदुःन्दे? रे खासेन् लोःम्मा केसिरा? थाइबि? फा?आइ सेःन्दोसुड्डलो॥²¹ कर पावलरे खुने? कुदुःन्दे? लेन् खासेन्निन् रोमि हाइयुक्पाल्ले चोगुनि ल?रिक् येक्पेलि चोगुबाल्ले इङ्गा?आइ खुने? पयम्हाइ सिजरेल्लोए पाइमादेःमा निइवा? चोगुइडाइ खुने? मेम्बाइडे थारिक् तिलिङ्गाहा? कोमाआइक्पा इङ्गाःइ पिरुइसिड्डो॥”²² हेक्केःल्ले अग्रिपा हाइडिल्ले फेस्तसेन् मेत्तु, “कन् मनाःल्ले पाःत्तुबा पाःन्निन् इङ्गा? आबाडेआइ खेम्मा निइवा? चोगुड्डो॥” फेस्तसरे नोगप् पिरु, “पोःइ आदाइबे, खेने? ताःन्दिक् खेप्से?ओ॥”

²³ हेक्क्याइ कुदाःन्दिक्मा अग्रिपा हाइ नु बर्निसेन्आत्तात्तान्ने मिड्सो इड्धाःइनु त्येत्तिआइ चुम्तुइहिम्मो थक्तुम्बाहा? नु येक्क्यक्कोबा मिड्सोदाइबाहा?नु लाःसेत्ति॥ हेक्क्याइ फेस्तसरे पावलेन् ताःप्पा इङ्गाःइ पिरुसिआइ खुने? खेप्पो मेदारु॥²⁴ हेक्क्याइ सुहाइग्मेम्बा फेस्तसरे पाःत्तु, “आदाइबा अग्रिपा हाइ नु कम्पो केदाःबा तुत्तुगेन् तुम्प्याइहाइसे, खिनि? केरेक्ले कन् मनाःन् केनिःसुम्॥ कल्ले कुयाःम्बेओ यरुसलेम् नु कम्पोबा कुभा यहुदिहा? रे कल्ले आल्ल हिड्मा मेघोःसुन्नि, खेन् सिःमाए पोःइ ल?रिक् मेअक्तेर इङ्गा?ओ पेलि मेदोःन्दुआइ मेवा?रो॥²⁵ कर कन् मनाःल्ले सिःमेल्ले खुम्दिइ खोःमा थेमाआइ पाःन् मेम्भेःन्ने वा? केल?बा निइवा? खोःसुइ॥ याम्मो कन् मनाःल्ले पयम्हाइसिजरलो येक्पेलि चोगुबाल्ले इङ्गा?आइ सिजरेल्लोए रोम्मो खेन् पाइमा निइवा? निःन्धो चोगुइडाइ वा?आरो॥²⁶ कर खेल्ले कुयाःम्बेओ पयम् हाइ सिजरेन् सक्इड्घड्डो थे साप्पा पोःइ केल?बा इङ्गा? मेनिआन्तो॥ खेल्ले चोगुल्ले कन् मनाःन् कुत्विओ खेने? आदाइबा अग्रिपा हाइडिल्ले केदगि तारुइडाइ वा?आरो॥ हेक्केल?रिक् सोरिक् आनि? कोःम्भो आजोगुम्मिल्ले साप्पा पाःन् कुभा इङ्गा? खोःसुइडेरो॥²⁷ थेआइभेल्ले पुइलाधाबाल्ले कुदक्लेइवाओ सेक्खा आप्तिक् पाःन्हा? मेन्छापे सिजरलो पाइमा इङ्गा? नुःबा मेन्निःबेन्लो॥”

अग्रिपा हाइडिल्ले कुदगि पावलेन् नाइसिड्

26 अग्रिपा हाइडिल्ले पावलेन् मेत्तु, “खेने? केनाइसिड्डमा पाःन्निन् युड्डमा केघोःसु?रो॥”

पावलरेआइ कुहुक्हा? सन्छुर कुनाइसिड्डमा पाःन्निन् अक्खेल?रिक् युक्खु-² “आदाइबा अग्रिपा हाइडे, इङ्गा?ग आइन् यहुदिहा? रे मेगुःत्ताइबा आप्तिक्ले कुदक्लेइवाओ नाइसिड्डमा पाःन् केदगाइ युड्डमा सुयेम् खोःसुड्डाओ इङ्गा? आबाडे कुद?याःन्केनु?बा चोःक्का फा?आइ निइवा? इःत्तिड्डारो॥³ थेआइभेल्ले कुत्विओग खेने? नुःरिक्काइ आनिगे यहुदि चोःक्थिम् नु येमेन्दइ पाःन्हा? रे कुयाःम्बेओ केनिःसु केलेस्सुरो॥ हेक्केःल्ले आबाःन्निन् नासि थःत्ते?आइ खेप्से?ओ फा?आइ पेलि फाक्ने?रो॥

⁴ इङ्गा? चुक्ताइडाइधोए आबाडे आलाजे?साबालुम्मो नु यरुसलेम्मो वयाइडिल्ले आहिड्मन् आक्तेइबा वये फा?आइ यहुदिहा? रे मेनिःसुरो॥⁵ उन्हेःन्नाइधोए खेइहा? रे आयाःम्बेओ मेनिःसुआइ मेवा?रो, हेक्केःल्ले निइवा? मेजोगुने फा?ग्र इङ्गा?ग आनिगे सामयोथिम्मो काक्नु केसाक्पा हेन्थिम्बा फरिसि साम्योलक्कोबा वयाइ फा?आइ कम्पोआइ तोःन्दि पिमा मेसुक्तुरो॥⁶ निइवा?फुमाइडिल्ले आनि? थाःक्थेबाहा?नु चोगुबा माइहेक्किन्केत् ल?रिक् निड्साइ चोगुइबाल्ले इङ्गा?ग आइन् कम्पो खासेन् लोःम्मा तेन्तो येप्पाओ॥⁷ बा खेन् माइहेक्किन्खोःमा निड्साइ मेजोगु आनिगे थिक्-नेत् थाःक्सुवाइहा? रे सेन्दिक्लेन्दिक् निइवा?फुमाइडिन् सेवा मेजोगुरो॥ आदाइबा हाइडे, बा खेन् निड्साइडिल्ले चोगुल्ले आइन् कन् यहुदिहा? रे आप्तिक् मेगुःत्ताइडाइ वा?आरो॥⁸ हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले केसिःबा मनाहा? कुहिड्वेत् चोगुसि? केल?बा पाःन्तो थेआइ खिनि? नसाःन् चोःक्मा केन्छुक्तुम्मिम्बाबे?

9 इङ्गा? आबाडे नासरतबा येसुरे कुदक्लेइवाओ यरिक् पाःन्हा? चोःक्मा पोःङ् केल?बा इःच्छिइडाइ वयाइडाइ 10 यरुसलेम्मो बा हेक्केए चोगुड्लो॥ तुमिइवा?फुसाम्बाहा?रोलाम् युक् खोःसुडडाइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा? पुडलाहिम्मो थैक्त्तुइसिइ, हेक्क्याइ सिःमेल्ले खुमिइ मेबिरुसिल्ले इङ्गा?आइ तेन्दिइ पिरुइसिइलो॥ 11 इङ्गा? यरिक्लेइ यहुदि चुम्नुइहिम् थप्पे पेगाइडाइ खेइहा? खुमिइ पिरुइसिइ, हेक्क्याइ येसुरे कुदक्लेइवाओ साक्केल्लेक्काइ माइचे?या पाःप्पा पाइघुइसिइलो॥ सा?रिक् आसिक्किन् पोगेबाल्ले येसुःन्नसाःन् केजोःक्पा माःइघा लाजे?ओबा येक्क्यक्कोआइ खेइहा? तुक्खे चाःत्छे पेगाइलो॥ 12 थिक्येन् कन् याःम्बक्को यरुसलेम्मोबा तुमिइवा?फुसाम्बाहा?रोलाम् नसाःन् केजोःक्पाहा? तेम्मासिआइ साक्मासि केल?बा युक् नु इडदत् खोःसुडडाइ दमस्कसओ पेगाइल पत्छाइ॥ 13 आदाइबा हाइडे, लेन्दिक् लाम्मो पेगाइल पत्छाइडिल्ले ताइसाक्पोलाम् नाम्मिन्ःल्लेआइ सा?रिक् केलेक्पा सेन्दाइगेन् ओःत्तिःन् आनिगे खिरि मिक्किन् चेमुर् लेक्तेरो॥ 14 आनिगे काक् लाम्दिःक् केजोःक्पाहा? लाम्मो हर्गुप्सा चोःन्दिगेरो॥ हेक्क्याइ हिब्रु पाःन्नो अक्त्तइबा इक्लाथिक् खेम्मना, 'सावलए, सावलए, इङ्गा? थेआइ तुक्खे केजाःताबाबे? इङ्गा?नु थइ केजोःक्ने फा?ग्र आबाडेरक् केघुम्लो॥'

15 इङ्गा?आइ दाइबे, खेने?ग हाःलेन्बे? फा?आइ सेःन्दोसुइ॥

दाइबाल्ले अक्खे पाःत्तुर नोगप् पिराइ, 'इङ्गा?ग तुक्खे केजाःत्तुर केवा?बा येसुआरो॥ 16 आल्ल पोगे?, आइन् खेने?नु ओसेःन्धाक्सिडाइडाइ आसेवारोबा नु आदोःन्दि केबिबा चोःक्नेआइ वा?आरो॥ खेने? आइन् केनिःसुबा पाःन्निन् नु ताःन्दि तायेम्मो ओसेःन्धाक्नेबा पाःन्हा? वे? मनाहा? इङ्गेभोःसुसिर पोःड्लो॥ 17 इङ्गा? खेने? केमनाहा? नु थिम्मेन्दइ सुवाइहा? नेप्पाइलाम् ताइसेःप्ने?रो॥ हेक्क्याइ खुनि? मिक्हा? हन्छे, माक्थिगेन् खादाम्मोलाम् सेन्दाइगेन् ओःत्तिओ ताःत्छे हेक्क्याइ माफेन्सामिल्ले कुयुक्कोलाम् निइवा?फुमाइडिल्ले कुयुक्को ताःत्छे खेइहा?रो पाइने?रो॥ हेक्केल?रिक् खेइहा?रे इङ्गा? नसाःन् मेजोगाइबाल्ले चोगुल्ले खुनि? लायोलाम् लेप्पि मेघोःसु?, हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले आबाडे सेसे चोगुसिबा कुमनाहा?नु खुनि? युइदेन् मेघोःसु?रो॥'

19 हेक्केःल्ले आदाइबा अग्रिपा हाइडे, इङ्गा?ग साइग्राम्पेदाइलाम् खोःसुइबा सुफोरे इङ्जाःइगेम्बाए पोःक्खाइलो॥ 20 काक्नु तगि दमस्कसओ हेक्क्याइ यरुसलेम् नु काक् यहुदिया लाजे?बा, हेक्क्याइ थिम्मेन्दइ सुवाइहा?आइ खिनि? लायोलाम् हिन्देम्मे?आइ निइवा?फुमाइडिल्लो नुःक्खेम्मे? हेक्क्याइ खिनि? लायोलाम् केहिन्दिबा कुइसिःक् निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? तासेम्मे?ओ फा?आइ इङ्गभन्चोगुइसिइलो॥ 21 हेक्केल?रिक् इङ्गभन् चोगुइबाल्ले चोगुल्लेए यहुदिहा?रे माइहिम्मो इङ्गा? मेदेम्साइडाइ सेप्पा मेगोःत्ताइबारो॥ 22 कर आइन् थारिक् निइवा?फुमाइडिल्ले कुभा? पिराइडाइ वा?आ॥ हेक्केःल्लेए इङ्गा? चुक्पा यम्बा केरेक्ले खुनि? तगि येप्पाआइ येसुरे कुयाःम्बेओ तोःन्दि पिमा सुयेम् खोःसुडडाइ वा?आरो॥ मोसा हेक्क्याइ वे? माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे ताःन्दि पोःङ् ल?रिक् मेबाःत्तुबान्नाइधो, वे? थेआइ इङ्गा? मेम्बाःत्ते वा?आरो॥ 23 हेक्केल?रिक् निइवा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्तेल्ले तुक्खे चामाआइ सिःमाए पोःङ्, सिःमेन्लाम् कुहिइवेत् पोःङ्मा हेक्क्याइ काक्नु तुम्बा पोःङ्डाइ सेन्लपरेन्ओःत्तिःन् यहुदिहा? नु थिम्मेन्दइ सुवाइहा? इङ्गभोःसुसिरो ल?रिक् खेइहा?रे मेबाःत्तुआइ मेवयेरो॥"

24 अक्खेल?रिक् पावलरे नाइसिइमा पाःन्निन् पाःत्तुर पत्छेल्ले सुहाइगेम्बा फेस्तसरे फेःक्त्तु, "पावलए, खेने?ग केनाक्खे केबेरो! खेने?ग यरिक् निसामिल्ले केनाक्खे केबेरो॥"

25 कर पावलरे नोगप् पिरु, "आदाइबा सुहाइगेम्बाए, इङ्गा?ग मेन्नाइडे वा?आ॥ इङ्गा?ग सेक्खा सेनिइवा?ओ पाःत्तारो॥ 26 आदाइबा अग्रिपा हाइडिल्लेआइ कन् पाःन्निन् नुःरिक्काइ निःसुबाल्ले खुने? कुदगि हाइ हाइडाइ पाःप्पा सुक्कारो॥ हेक्क्याइ इङ्गा? पाःत्तुइबा कन् पाःन्हा?ग नुःरिक्काइ कुनिइवा?ओ युक्खुआइ वा? ल?रिक् इङ्गा? निस्से चोगुइडाइ वा?आरो, थेआइभेल्ले इङ्गा? पाःत्तुइबा येसुरे कुयाःम्बेबा पाःन्हा?ग केरेक्ले मेनिःसुरो॥" 27 हेक्क्याइ पावलरे मेत्तु, "अग्रिपा हाइडे, खेने?

माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे मेसाप्तुबा पाःन्हा? नसाःन् केजोगुबि? सेक्खासाइ खेने? केजोगु केल?बा इङ्गा? निःसुड्लो॥"

28 अग्रिपा हाइडिल्ले पावलेन् मेत्तु, "सप्फारेसा खेने? इङ्गा?आइ खिस्तानि चोःक्मा निइवा? केजोगुबि?"

29 पावलरे नोगप् पिरु, "आल्लोसाइ ताःन्दिसाइ, आदाइबारक् मेःन्, कर आइन् इङ्गा? पाःत्तुइबा पाःन् केघेम्बा केरेक् मनाहा? कन् पुइला थाःमाओरक् मेःन्नाइग वे? इङ्गा? हेक्केए नसानिबा मेबोःङ्नि फा?आइ निइवा?फुमाइडो तुवा चोःक्कारो॥"

30 हेक्क्याइ अग्रिपा हाइ, सुहाइगेम्बा फेस्तस नु बर्निस हेक्केल?रिक् खेप्पोबा वे? मनाहा? मेबोगेआइ 31 खेप्पोलाम् लाःक्कात् मेलःन्देर मेबच्छेल्ले खेइहा? अक्खे मेमेच्छिइलो, "कन् मनाःल्लेग पुइलाधाबा पोःङ्मा नु सिःमेल्लेन् खुमिइ खोःमाग थेआइ याःम्बक् मेम्भेःन्ने वा?रो॥"

32 हेक्क्याइ अग्रिपा हाइडिल्ले सुहाइगेम्बा फेस्तसेन् मेत्तु, "कल्ले सिजरेन् येक्पेलि मेन्जोःक्के वयेल्लेग लेप्पादेःमाआइ सुक्तेत्तेबारो॥"

पावलेन् रोम पेःक्

27 आल्ल आनिगे इतालि † लेप्पाइ वालाम्दिःक् चोःक्मा पोःङ् केल?बा निइवा? निःन्धो पोःक्खे॥ खेइहा?रे पावल नु वे?

पुइलाधाबाहा? पयम् हाइडिल्लेन् तुरा मेप्पनाबा तुरारेन् थक्त्तुम्बा जुलियसरे कुहुक्को लक्पेन्मेबिरुसिरो॥ 2 हेक्क्याइ आनिगे एसियास्मा तेङ्गप्पोबा वागप्खेःइहा? लेप्पाइ वालाम्दिःक् चोःक्मा यारिप् केबोःइबा आद्रामितेनसलाम् केभेम्बा वालाधाओ लाःप्पनाआइ लाम्दिःक् चोःक्मनारो॥ आनिगे नु थिस्सलोनिकालाम् केदाःबा अरिस्तार्खस मेप्पनाबा मेसेदोनियालि नसानिबा चुम्धिक्काइ वयेरो॥

3 हेक्क्याइ कुदाःन्दिक्मा आनिगे सिदोन्नो केप्पनाआइ थक्त्तुम्बा जुलियसेल्ले पावलेन् लुइमा? तुक्त्तुआइ कुन्देःइ कुन्जुम्हा?नु तुम्मा हेक्क्याइ चाहाबा केजोःक्पा चिगःक्वा तङ्गाम् चोःक्मा तेन्दिइ पिरुरो॥

4 खेप्पोलाम् आनिगे तगि पोःङ्मनार पेःक्मना कर सुरित् केजइडिन् आनिगे तक्लेइवा लेप्पाइलाम् हुःरेबाल्ले चोगुल्ले खेन् सुरित्मान्नु सेःप्सिइमा फा?आइ आनिगे सैप्रस वागप्खामिल्ले थोहाइलेप्पाइनु कुया कुया पोःङ्मनार पेःक्मनारो॥ 5 हेक्क्याइ सिलिसिया नु पाम्फिलिया तेङ्गपरे कुयाओ पोःङ्मनार पेःक्मनाआइ लिसिया थुम्मोबा मडरा पाइजुम्मो केप्पनारो॥ 6 खेप्पो थक्त्तुम्बेल्ले मिस्रस्मा अलेक्जेन्द्रियालाम् केभेम्बाआइ इतालि लेप्पाइ लाम्दिःक् चोःक्मा यारिप् केबोःइबा वे? वालाधाःन् खोःसु, खेल्ले चोगुल्ले आनिगे खेप्पो चत्छिइमनारो॥ 7 हेक्क्याइ खेप्पोलाम् यरिक् येन् नडेःक्काइ वालाम्दिःक् चोःक्मनार पयम् तुक्खेनु निदस मेप्पनाबा येक्क्यक्केल्ले कुबेसाइ केप्पनारो॥ हेक्क्याइ खेप्पोलाम् इतालि लेप्पाइ पेःक्मा सुरित् केजइडिल्ले मेबिरिगेन्बाल्ले चोगुल्ले क्रेत मेप्पनाबा वागप्खाम्समा सालमोनेनु लाइगेत् लेप्पाइ पोःङ्मनाआइ 8 क्रेतरे लाइगेत् पिसाइ कुया कुया पोःक्खिगेर पयम् तुक्खेवानु आनिगे लिसिया पाइजुम्मिल्ले कुबेसाइबा "सेःप्सिइदेन्" मेप्पनाबा तेन्नो केप्पनारो॥

9 खेइहा? वालाम्दिःक् चोःक्मा मेसुसेबाल्ले चोगुल्ले, हेक्क्याइ सुरित् केजइ हुःमा येम्मिन् निःत्ताइडे त्पेर पत्छेबाल्ले, खेप्पोनु तगि लाम्दिःक् चोःक्मा किप्पा केघुःबा पोःक्खेआइ वये॥ †† हेक्केःल्ले पावलरे वादोचाःक्पाहा? सुजा पिरुसि, 10 "आदाइबासे, आल्ल तगिबा वालाम्दिःक् चोःक्मा किप्पा केघुःबा पोःक्खेबा निःसुड्लो॥ चक्मेल्ल?ए वालाम्दिःक् आजोगुम्ने फा?ग्र, वालाधा नु वागकरे पयम् इम्मोःक्लक् मेःन्, कर आनि?आइ सिःमा आसुक्लो॥" 11 कर थक्त्तुम्बेल्ले पावलरे पाःत्तुबा पाःन्निन्ःल्लेआइवादोयुक्पेन् नु वादोदाइबाल्ले लाम्दिःक् चोगि ल?रिक् पाःत्तेल्लुबा पाःन्नोए निइवा? पिरुरो॥ 12 कन् तेन्निन् चुइवाःम्माओ वा?मा नुःबा मेजोगेम्बाल्ले चोगुल्ले यरिक्दइबा मनाहा? लाम्दिःक् चोःक्माआइ फोनिक्स येक्क्यक्को केप्पाआइ चुइवाःम्माओ वा?मा निइवा? मेजोगुरो॥

† इतालि-इतालि लाजे?ओ रोम येक्क्यक् नेस्सेरो॥ रोमि हाइजुमरे खासेन्लोःम्मा तेन्नो पावल्लेन्कुदोःच्छे तेःमा केबोःइबा वये॥ †† ग्रीक पाःन्दाइडो "तःक् नेप्पनाबा येन् थ्येआइ वालाम्दिःक् चोःक्मा किप्पा खुःसेरो॥" यहुदिहा?रे खुनि? केयेक्पा तःक् नेप्पनाबा तङ्गाम्पेगाइ, तइबेबा खेनयेम्मो, सुरित् केजइ सा?रिक्हुःमा हेःक्ते॥

खेन् वागप्वे:इडिङ्ग क्रेतस्मा थाङ्गोत् नाम्हा नु लाङ्गोत् नाम्हा लेप्माड् तक्केमेप्पा नु:बा वागप्वे:इचोगेरो॥

13 लाङ्गोत् पिसाइलाम् येम्येमोन् सुरित् केजड् हु:मा हे:क्तेआड् वादोचा:क्पाहा?रे कङ्ग वालाम्दि:क् चो:क्मा नु:बा मिक्से:न्लो फा?आड् निड्वा? मेड:त्तु॥ हेक्क्याड् वादोखे:क्चुरिन् मेउ:क्खुआड् केतरे लाङ्गोत् पिसाइलाम् कुया कुया मेबो:क्खेर नाम्हा पिसाइ लेप्माड् लाम्दि:क् चो:क्मा मेहे:क्तुरो॥ 14 कर हाराए खेप्पो "थाङ्गोत्-नाम्पोन्" मेप्पनाबा इधुगेबा सुरित् केजड्डिन् वागप्वाम्प्लाम् किप्पा खु:सेर हु:मा हे:क्तेरो॥ 15 खेल्ले वालाधा:न् हिप्तुआड् सुरित् केजड् केहुबा लेप्माड् तगि पो:मा केसाक्पा पो:क्खेआड् वालाधा:न् आनिगे सुरित् केजड्डोए लेप्पनादेमनारो॥ 16 हेक्क्याड् आनिगे काउदा मेप्पनाबा चुक्सा वागप्वाम्पिल्ले कुयाओ इ:म्सिड्मनार पे:क्मना॥ खेप्पो वालाधा:न् फेत्ताआड्नि:म्मिल्ले से:प्सिड्से ओगप् चो:क्मनाबा ख:ड्बेहा? आनिगे सुक्मेन्डुक् च्वा:त्तोलाम् थो उ:क्खुम्बेआड् इधे:ड्मनाआड्ताड्मनारो॥ 17 खेड्हा?रे खेन् थो मेउ:क्खुआड् वालाधा:न् मेय:नेन्ल फा?आड् कुसिगाड् इदा:क्विकल्ले चिगेक् चिगेक् इमेधे:क्खुरो॥ सिरतिस † मेप्पनाबा ये:ड्घा वाजिम्बेओ आधा: फा?आड् मेगिसेआड् यम्बा वादोसारि:न् यो मेधा:सु॥ हेक्क्याड् सुरित् केजड् हुरेबा लेप्माड् वालाधा:न् मेलेरु मेदे:सुरो॥ 18 चक्मेल्ल?ए सुरित् केजड् किप्पा खु:सेर हुरेर नेस्से॥ खेल्ले चोगुल्ले कुदा:न्दिक्को खेड्हा?रे वागक्वाहा? च्वा:त्तो लाप्फुमा मेहे:क्तुरो॥ 19 कुआत्तेन्दा:न् वालाधा:न् याड्याड् चो:क्मा फा?आड् याम्पो खेड्हा?रे वादोसामाहा? †† च्वा:त्तो आबाडे लाप्पेभुसुरो॥ 20 यरिक् येन् थारिक् किप्पा खु:सेर सुरित् केजड्डिन् हुरेर नेस्सेबाल्ले चोगुल्ले लाम् केलो:बा खेसे?, नाम् थेआड् आनिगे नि:मा मेसुक्तुम्बेन्नाड्लो॥ हेक्के:ल्ले आहिड् केल?बा निड्साड्इड् मा:मनादे:मनारो॥

21 वालाधाओबा मनाहा? चा मेन्जाएबा यरिक् येन् पो:क्खेआड् वयेबाल्ले पावलेन्खुन्छि? लुम्पो येम्सिड्इड् अक्खे मेत्तुसि, "आदाड्बासे, आबा:न् केधेप्पुम्माड् क्रेतलाम् आन्धासिड्डिन्निन्ल्लेग अक्खेल?रिक् इम्मो:क् मेबो:क्खेम्बारो॥ 22 कर आल्ल हाड्हाड् ल?रेम्मे? फा?आड् पेलि फाक्विन्ड्लो, थेआड्भेल्ले आनिगे लत्थिक्काड् आन्छि:नेन्लो, कर कन् वालाधा:न्लक् इम्मो:क् पो:ड्लो॥ 23 इड्गा? सेवा चोगुड्बा निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुमाड्लाड्इड्बेन् आन्दे:न् सेन्दिक् इड्गा?नु ओसे:न्धाक्विन्ड्इड् 24 अक्खे मेत्ताड्, 'पावलए, मेगिसेन्ने?ओ, खेने?ग सिजरले कुदगि खासेन् लो:न्छिड्से येप्पाए पो:ड्लो॥ हेक्क्याड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले खेने?नु लाम्दि:क् केजो:क्पाहा?आड् हिड्घुसि?रो॥' 25 खेल्ले चोगुल्ले आदाड्बासे, हाड्हाड् ल?रेम्मे?ओ! इड्गा?ग निड्वा?फुमाड्डिन् नसा:न् चोगुड्लो॥ हेक्क्याड् इड्गा? मेत्ताड्बा कुडिसि:क् केल्लो॥ 26 हेक्केसाड् आनिगे कुभा वागप्वाम्पो आहाक्विन्ड्लो॥"

27 खाम्दोलुम् वरक्को सुरित् केजड्डिल्ले याम्पि मु:त्तेबा थिक्-लि (१४) येन् पो:क्खे चुरेआड् वयेरो॥ सेल्लुम्भक्तेल्ले वादोचा:क्पाहा?रे लाजे?रे कुबेसाड् मेगेरेबा निड्वा? मेघो:सुरो॥ 28 हेक्के:ल्ले खेड्हा?रे च्वा:त्तिल्ले कुभि:म्मेन् आक्खेम्प्याक् नेबे फा?आड् लुड्डिन् इदा:क्विकल्ले इमेधे:क्खुआड् च्वा:त्तो मेधासुआड् मेसि:क्तुल्ले हुक्सिक् येत्किप् (८०) मेघो:सु॥ हेक्क्याड् सप्पाड् मेसि:क्तुल्ले हुक्सिक् तुक्किप् (६०) मेघो:सुरो॥ 29 हेक्क्याड् खेड्हा? कुयाओबा पयम् लुड्डो आदो:क्पिला फा?आड् सा?रिक् मेगिसेआड् वालाधा:ल्ले कुए:क्तेप्पाड्नु लिसि वादोखे:क्चुरिहा? मेधासुआड् आल्ल हारा खाओ:त्तिरो फा?आड् तुवा चो:क्मा मेहे:क्तुरो॥ 30 हेक्क्याड् वादोचा:क्पाहा?रे वालाधाल्लेन् तक्लेप्पाड्नु वादोखेक्चुरिहा? केधा:बा मेलाम्सिड्ल खेत्तिड्मा फा?आड् ख:ड्बेन् यो च्वा:त्तो था:मा मेहे:क्तुरो॥ 31 कर पावलरे थक्तुम्बा नु थक्सुबाहा? मेत्तुसि, "कन् वादोचा:क्पाहा? कन् वालाधाओ मेनया:क्नेन्ने फा?ग्र खिनि? केन्डिड्डिल्लो॥" 32 खेल्ले चोगुल्ले थक्सुबाहा?रे ख:ड्बेन् केभो:म्बाआड् केबप्पा इदा:क्वाहा? मेघक्तु मेदे:सुआड् ख:ड्बेन् च्वा:त्तो मेलेरु मेदे:सुरो॥

† कन् तेन्निन्ड्ग आड्नुता:न्दिक्अफ्रिकास्मा लिबिया लाजे?ड्लो॥ †† वादोसामाहा?—कङ्ग वालाधाओ चाहाबा केजो:क्पा चिग:क्वाहा?रो॥

33 आल्ल खाओ:त्तेर पत्छेल्ले पावलरे खेड्हा? कुजासिक् च्चेम्मे? फा?आड् पेलि फाक्तुसि, "खिनि?ग केगिसिबाल्ले चोगुल्ले थेआड् मेन्जाए केवयिबा थिक्-लि (१४) येन् पो:क्खे॥ 34 हिड्मारे लागि थेङ्ग चामाए पो:ड्, हेक्के:ल्ले चाजेम्मे? फा?आड् पेलि फाक्विन्ड्लो॥ खिनि? थेगे:क्ड्धिवक्काड् थेआड् मेबो:ड्नेल्लो॥" 35 पावलरे हेक्के मेत्तु सुरुसिआड् कुभा खरे:ड् खप्पुआड् केरेक्ले खुनि? तगि निड्वा?फुमाड्डिन् नोगेन् पिरुर चामा हे:क्तुरो॥ 36 खेड्हा? काक् हाड्हाड् मेल?रेआड् चाजामा मेहे:क्तु॥ 37 आनिगे वालाधाओ किपथिक् नेत्तिआड् नु-तुक् (२७६) मनाहा? याक्मनारो॥ 38 केरेक्ले खुनि? खाघा चा मेजआड् वालाधा:न् याड् याड् चो:क्मा फा?आड् सि-जाहा? च्वा:त्तो लाप्पेभुसुरो॥ 39 हेक्क्याड् नाम्बिन्डेआड् वादोचा:क्पाहा?रे वारक् कुयाओबा ये:ड्घा तेन् मेनि:सु, कर लाजे?ड्नु कुसिड् मेन्नि:त्तुन्॥ हेक्क्याड् कुयाओ ते?माआड् केलुम्सिड्बाआड् केनेबा ये:ड्घाओ वालाधा:न् हाक्मा निड्वा? नि:न्धो मेजोगुरो॥ 40 खेल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे वादोखे:क्चुरि इदा:क्वाहा? मेघक्तुआड् वरक्को मेनि:बे हेक्क्याड् खेड्हा?रे कुदो:म्मा कुहिमा सिड्डिन् केधम्बाआड् केबप्पा इदा:क्वाहा?आड् मेभा:क्खु मेदे:सुरो॥ खेड्हा?रे वादोसारि:न् मेभा:क्खुआड् मेभो:न्नु॥ हेक्केल?रिक् सुरित्माल्ले वालाधा:न् मु:त्तुर कुयाओ ते?रुरो॥ 41 कर वालाधा:ल्लेन् तक्लेप्पाड्बेन् वरक्किल्ले कुयाओ केलुम्सिड्बाआड् केनेबा ये:ड्घाओ सा?रिक् हाक्विन्ड्इड् मुम्माआड् मेन्डुक्मना पो:क्खे, हेक्क्याड् ए:क्लेप्पाड्बान् वाभेल्लेड्डिल्ले हिप्तुआड् यम्मा हे:क्तेरो॥ 42 थक्सुबाहा?रे पुड्लाधाबाहा? वामेजा:क्काड् मेघेत्तिड् मेबे:क् फा?आड् सेप्पासि निड्से:क् मेजोगु॥ 43 कर थक्तुम्बाल्ले पावलेन् ताड्से:प्पा फा?आड् मा?रुआड् वाजा:क्मा केलेबाहा? तगि मेबिन् मेधानिआड् वामेजा:क्काड् कुयाओ मेबे:क्वि हेक्क्याड् 44 वाजा:क्मा मेल्ले:मनाबाहा? सिड्भेल्लेक् नु केयम्बा वालाधा सिड् हेप्पो मेधिसिड्इड् वामेजा:क्क कुयाओ मेबे:क्वि फा?आड् इड्जा:ड् पिरुसि॥ हेक्केल?रिक् केरेक् थेआड् मेम्बो:ड्डे आनिगे कुयाओ केप्पनारो॥

पावलेन् माल्ता वागप्वाम्पो

28 हेक्क्याड् आनिगे केरेक् थेआड् मेम्बो:ड्डे कुयाओ ल:न्दिगेआड् कन् वागप्वाम्पिल्ले कुमिड् माल्ता वयेबान् निड्वा? खो:मनारो॥ 2 खेप्पो केयुड्बा पाड्तिबा यक्युड्बाहा?रे आनिगे सा?रिक् लुड्मा? मेदुक्तिगेआड् मिमेदुप्तुआड् लाड्दा:क्मा मेबिरिगेरो, थेआड्भेल्ले वाहित्मान् थ्येर पत्छेआड् चुड्जि:क्तेरो॥

3 पावलरे सिड्मुजि? सुप्पुर मिओ के:त्तुल्ले मि:ल्ले येम्दुआड्असे:क्पेन्खेन् सिड्मुजि?ओनु ल:न्देआड् पावलरे कुहुक्को कित्तिड्लो॥ 4 पाड्तिबा यक्युड्बाहा?रे पावलरे कुहुक्को असे:क्पेन्कित्तिड्बा मेनि:सुआड् अक्खे मेमेत्तिड्, "कङ्ग सेक्खासाड् मना केसेप्पाएरो॥ कन् वाहड्डोलाम् हिडेसाड् कन् खासेन् केलो:म्बा माड्डिल्ले कुघुम्डिड्लाम् पिम्मा मेसुक्तेन्लो॥" 5 कर पावलरे खेन् असे:क्पेल्ले अ:क्मा मेड्घोए मिओ साक्खु के:त्तुआड् थेआड् मेबो:क्खेन्लो॥ 6 आल्ल पावलेन् थड्दुआड् हर्गुप् चो:न्नाड् सि:? ल?रिक् निड्वा? मेड्:त्तुआड् मनाहा?रे मेहाड्घुरो॥ यरिक् येम् मेहाड्घुसाड् खुने? थेमाआड् मेबो:क्खेम्बा मेनि:सुआड् खुनि? निड्वा?ड्नुमेलेक्खुर अक्खे मेमेत्तिड्लो, "कङ्ग सेक्खासाड् माड्लो॥"

7 खेप्पो नि:त्ताड्डे खेन् वागप्वाम् युक्पा पब्लियसरे कुलाजे? नेस्से॥ खेल्ले आनिगे कुहिम्पो ते?रिगेआड् सा?रिक् नु:रिक् मेत्तिगेर सुम्पेन् थारिक् तरे याम्पि तो:सेरो॥ 8 पब्लियसरे कुम्बा तुड् नु माक्खि? हिबि:प्पाल्ले तरुआड् नेन्नाओ नेस्से॥ हेक्के:ल्ले पावलेन् कुहिम्पो पेआड् तुवा चोगु पिरुआड् हुक् नेस्सुआड् वे:न्दुरो॥ 9 अक्खे पो:क्खेल्ले वागप्वाम्पिल्ले ओबा काक् केदुक्पा केय?बाहा? मेदयेआड् मेवे:त्तेरो॥ 10 खेड्हा?रे यरिक् इड्धा:ड् मेबिरिगेर मिक्तो:क् नु चेस्सुड्हा? मेदो:न्दि मेबिरिगे॥ याड्सि पे:क्मा येम् पो:क्खेल्ले वालाम्दि:क्को चाहाबा केजो:क्पा केरेक् चिग:क्वाहा? वालाधाओ मेयाक्तु मेबिरिगेरो॥

11 हेक्क्याइ खेप्पो ला सुम्सि थारिक् वयिगेआइ खेप्पो अलेक्जेन्द्रियालाम् केदाःबा काप्साबा ग्रिक माइहा?रेन् खोःम्मनाबा इल्छाप केबप्पा वालाधाओ लाःप्पनाआइ आनिगे वालाम्दिःक्को थासिइम्मनारो॥ खेन् वालाधाःन् चुइवाःम्माओ खेन् वागप्खेःइडो त्येआइ वयेरो॥ 12 हेक्क्याइ आनिगे सिराकस मेप्पनाबा येक्यक्को केप्पनाआइ सुम्येन् थारिक् खेप्पो नेमना॥ 13 खेप्पोलाम् थासिइम्मनाआइ इताल्लि लाजे?बा रेगियम मेप्पनाबा येक्यक्को केप्पनारो॥ हेक्क्याइ कुदाःन्दिक्मा लाइगेत् पिसाइलाम् सुरित् केजइ हुःरे, हेक्क्याइ थासिइम्मनाआइ कुआत्खेन्दाःन् पतिओलि मेप्पनाबा पाइज्जुम्पो केप्पनारो॥ 14 खेप्पो आनिगे कुभा नसानिबा फु?नुसा?हा? तुम्मानासि, हेक्क्याइ खेइहा?रे येत्नाम्धिक याःक्तेम्मे? ल?रिक् पेलि याम्पि मेभाक्तेरो॥ आनिगे खुन्धि?नु येत्नाम्धिक याःक्मनाआइ रोम लेप्पाइ थासिइम्मनारो॥ 15 रोम्पो केवा?बा नसानिबाहा?रे आनिगे त्ये?इगेर पत्छिगेबा पाःन्निन् मेघेप्सुआइ अपियास्मा पाइज्जुम्पु सुम्सि इःक्विक्कम् मेप्पनाबा देन्तो आनिगे तुम्से लाम्देःइ थारिक् लाम्लक्से मेदयेरो॥ हेक्क्याइ पावलरे खेइहा? निःसुसिआइ हाइहाइ पोःक्खेर निइवा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरुरो॥ 16 आनिगे रोम्पो केप्पनाआइ खेप्पो थक्सुबा कोमाओ पावलरे आबाडे तड्गाम् चोगुबा येइवाहिम्पो वा?मा मेबाइघुरो॥ 17 सुम्येन् एगाइ पावलरे यहुदि लाम्लोःबाहा? चुम्लुइडो उःत्तुसिआइ खेइहा? मेजुप्सेल्ले अक्खे मेत्तुसिरो, “आम्भु? आन्सा?से, इड्गा?ग आनि? मनाहा? नु आनि? सुधेबाहा?रे आम्बिरे आमयुसेबा साक्थिम्मिल्ले कुदक्लेइवाओ थेआइ मेम्बाःप्पेन्तो, हेक्केसाइ इड्गा?ग यरुसलेम्पो मेदेम्साइडाइ रोमि सुहाइयुक्पाहा?रो हुक्मेसुप्ताइलो॥ 18 खेइहा?रे इड्गा? मेसा?राइडाइ याम्पि लेप्पादेःमा निइवा? मेजोगु, थेआइभेल्ले इड्गा? सिःमेल्ले खुम्दिइ खोःमा थेआइ फेन् पाःन् मेन्जोःक्के वयाइलो॥ 19 आनि? आबाडे याम्पिहा?रे खुनि? तक्लेइवाओ आप्तिक् थेआइ मेगत्तान्छाइ यहुदि लाम्लोःबाहा?रे सा?रिक् मेअत्ताइडिल्ले इड्गा? हाइ युक्पा सिजरलो येक्पेलि चोःक्माए केबोःइबा पोःक्खाइलो॥ 20 खेल्ले चोगुल्लेए इड्गा? खिनि?नु तुम्माआइ थेआइ आप्तिक् मेगुःत्ताइ केल?बा पाःन्निन् चैइमा निइवा? चोगुइडाइ कम्पो त्येम्मे? फा?आइ उःत्तिइबारो॥ इसाइलिहा?रे ताः केल?बा निइसाइ मेजोगुबा माइथुक्पेन्नसाःन् चोगुइबाल्ले चोगुल्ले इड्गा? आइन् कन् इघेःइडो थ्याइडाइ वा?आरो॥” 21 खेइहा?रे खुने? नोगप् मेबिरु, “आनिगेग यहुदियालाम् केयाःम्बेओ थेआइ सक्इइघइ मेइघोए वयिगेरो॥ हेक्क्याइ खेप्पोलाम् खेने? केदक्लेइवाओ फेन् पाःन्हा? केदाःप्पा फु?नुसा?हा?आइ मेहोःप्लो॥ 22 कर कन् केनाःत्तु केइःत्तुआइ केवा?बा निसाम्मिल्ले कुदक्लेइवाओ मेबाःत्तुबा

आत्तिसाइ खेप्सुम्बेर वयिगे॥ कल्ले कुर्याःम्बेओ खेने? केनिइवा? थेमा वा?बे फा?आइ खेम्मा सिरा? थाइआइ वा?रो॥”

23 हेक्केःल्ले खेइहा?रे पावलनु याम्पो तुम्मा येम् निःन्धो मेजोगु हेक्क्याइ खेन् येम्पो खेइहा? पावलरे कुयेइवाहिम्पो यरिक् मेदयेरो॥ हेक्क्याइ पावलरे तानाम्नु नाम्थेर थारिक् निइवा?फुहाइज्जुम्पु नु येसुरे कुर्याःम्बेओ खेइहा? नसाःन् केजोःक्पा चोःक्मासि फा?आइ मोसारं साप्तुबा साम्योथिम्पु नु माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे मेसाप्तुबा साप्पालाम् कुबे हन्दुआइ चैक्तुसिरो॥ 24 खेइहा? कुभारेग पावलरे पाःत्तुबान् नामेसा?रु कर वे?हा?रेग नामेन्छा?रुन्तो॥ 25 खेल्ले चोगुल्ले खुनि? लुम्पोए निइवा? मेन्दइ पोःक्खेरो॥ हेक्क्याइ खेइहा? पेःक्मानुःल्ले तगि पावलरे अक्खे मेत्तुसि, “सेक्खाए नुःरिक्काइ सेसेमाइडिल्ले माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले कुमुराओलाम् खिनि? थाःक्थेबाहा? अक्खे मेत्तुसिआइ वा?रो-

26 ‘कन् मनाहा?रो पेगे?आइ अक्खे मेत्तेसे?,

आबाःन्जाक्किन् खिनि? केघेप्सुम् आल्लसाइ नुःरिक्काइ केघेप्सुम्, कर कुसिइ केन्निःत्तुम्मिन्तो॥

आयाःम्बक्किन् खिनि? ओगेमेत्तुम् आल्लसाइ नुःरिक्काइ ओगेमेत्तुम् हेक्केसाइ केन्निःत्तुम्मिन्तो॥

27 थेआइभेल्ले कन् मनाहा?रे खुनि? निइवा?इन्केधुइबा पोःक्खेआइ वा?रो॥

खुनि? नेक्खो?हा? सुबेआइ पत्तो॥

खुनि? मिक्हा? सुबेआइ पत्तो॥

मेःन्ने फा?ग्र मेनिःसु, मेघेप्सु,

कुसिइ मेनिःत्तुआइ इड्गा?ओ मेनुःक्खेबारो

हेक्क्याइ वेःन्निइबा वयेरो ल?रिक् निइवा?फुमाइडिल्ले पाःत्तुरो॥”

28 हेक्क्याइ पावलरे कुनुम्पो अक्खे मेत्तुसि, “निइवा?फुमाइडिल्लेन् सेन्तपरं सुनाइडिन् थिम्मिन्दइ सुवाइहा?रो पाइघुआइ वा?, हेक्क्याइ खेइहा?रे नुःरिक्काइ मेघेप्सु? केल?बान् कुसिइ निःत्तेम्मे?ओ॥”

29 ((हेक्क्याइ पावलरे कन् पाःत्तु सुरुआइ यहुदिहा? खुनि? लुम्पो सा?रिक् पाःन्धइ मेधक्तेर खेप्पोलाम् मेबेरो॥)) 30 तड्बे नेत्छि थारिक् पावलरे आबाडे तड्गाम् चोगुबा येइवाहिम्पो याःक्तेआइ कुदुम्से केदाःबा केरेक् मनाहा? लाइदाःक्मा पिरुसिर वयेरो॥ 31 हेक्क्याइ मेइगिए हाइहाइ ल?रिक् निइवा?फुहाइज्जुम्मिल्ले कुर्याःम्बेओ इइभन् चोगुर केदाःबा केबोःक्पाहा? दाइबा येसु खिस्तेरे कुर्याःम्बेओ हु?रुसिरो॥ आत्तिन्हा?रेआइ हेक्के चोःक्मोलाम् खुने? साक्मा मेइगोःत्तुन्तो॥

रोमि

निःसुम्

कन् सक्इङ्घडिन् पावलरे रोम येक्यक्को केनेबा सेसेहुप्लक्कोबा नसानिबाहा? हाक्तुसिबारो॥ पावलेन्रोम्मो मेम्बेःक्के वये, कर खेप्पो पेःक्माआइ खेप्पोबा नसानिबाहा? तुम्मासि हेक्क्याइ कुभा येम् थारिक् खेइहा?नु माइसेवा याःम्बक् चोःक्मा निइसेःक् चोगु॥ हेक्क्याइ खेइहा?लाम्बा कुभा? खोःमाआइ स्पेन लाजे?ओ सुनाइइ इड्भोःसे पेःक्मा केल?बाआइ निइवा? चोगुआइ वयेरो॥ कन् सक्इङ्घडिन् नसानिबा हिड्मन्नो चाहाबा केजोःक्पा पाःन्हा?रे कुयाःम्बेओ पावलरे चेक्खुआइ वा?रो॥

पावलरे रोम सेसेहुप्लक्का मनाहा?ओ सेवा तोःन्दुर खेइहा?रे खुनि? लागि निइवा?फुमाइडो पेलिगेन् तुवा तोःन्दुबा पाःन्निन् साप्तुआइ वा?रो॥ हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ यहुदिसाइथिम्मेन्दइ सुवाइसाइलायो मेःन्नेबा पोःडमा पोःडल?रिक् पावलरे पोधक् चोगुआइ वा?, थेआइभेल्ले काक् मेन्छाम् सुवाइहा? लायोरे तेत्तुसिआइ मेवा?रो॥ हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ लायो मेःन्नेबा पोःडमाग येसुःन्नसाःन् चोःक्माए पोःड फा?आइ मेत्तुसिरो॥ येसुःन्नु थिक्हुप् पोःडमाल्ले कुसइ हिड्मन्निन् आघोःसुम् फा?आइ मेत्तुसिरो॥ नसानिबाहा?रे निइवा?फुमाइडिन्नु सनारुइ मेगत्तु?, हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्ले लायो नु सिःमेल्लेन् मुक्साम्लाम्बा चोःक्युम्भो पिरुसि?रो॥ नाःत्ला ५-८ ओ पावलरे सामयोथिम्मिल्लेन् निइवा?सोःक्किन् नु नसानिबाहा?रे खुनि? हिड्मन्नो सेसेमाइडिल्ले कुमुक्सामिल्ले कुयाःम्बेओ चेक्खुरो॥ हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले काक् मेन्छाम् सुवाइहा?रे लागि चोगुबा निइसेःक्को अक्खेल?रिक् यहुदिहा? नु थिम्मेन्दइ सुवाइहा? ताःमा मेसुक्पे फा?आइ पाःन् थक्लो॥ यहुदिहा?रे येसुःन् मेना?रुबाल्ले चोगुल्ले वे? मेन्छाम् सुवाइहा?रे येसु खिस्तेन्नसाःन् चोःक्मोलाम् निइवा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम्मिन् मेघोःसुर केल?बा निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइसेःक् वयेरो॥ कुनुप्पो पावलरे खिस्तानि हिड्मन्नो वे?हा? लुङ्मा? तुक्मासिल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? ताःमा सुक्तेत् ल?रिक् चेक्खुआइ वा?रो॥ निइवा?फुमाइडिन् माइसेवा चोःक्मा, नसानिबाहा?रे आबाडे लाजे? युक्साबाहा? हेक्क्याइ वे? मनाहा?नु चोःक्मा केबोःड्बा लक्पेन्निस्ले कुयाःम्बेओआइ साप्तुआइ पत्तो॥

थामिड्

निःसुम् नु निइवा?सोःक् १.१-१७

मनाहा? सेन्लप चाहाबा मेजोःक् १.१८-३.२०

सेन्लपरे लागि निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइसेःक् ३.२१-४.२५

खिस्तओ कुसइ हिड्मन् ५.१-८.३९

निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइसेःक्को यहुदिहा? ९.१-११.३६

खिस्तानि थिम् १२.१-१५.१३

कुनुप्पो नु पावलरे कुसेवाःन् १५.१४-१६.२७

सेवा

1 निइवा?फुमाइडिल्ले सेःक्युक्मिबा पोःडसे सेगाइडाइ कुसुनाइइ इड्भोःसे उःत्ताइबा येसु खिस्तर कुसेवारोबा इड्गा? पावलरे कन् सक्इङ्घडिन् हाक्निड्बारो॥ 2 कन् सुनाइइडिङ्ग निइवा?फुमाइडिल्ले तगिसा कुमाइनिइवा?पाःन् केबाःप्पाहा?लाम्बा सेसे सामयोसाप्लाओ माइहेक् चोगुआइ पत्तो॥ 3 कन् सुनाइइडिङ्ग निइवा?फुसाः येसुरे कुयाःम्बेओरो॥ खुने?ग दाउद हाइडिल्ले कुमु?इदाइसालाम्बा मेन्छाम् याम्पि पोःक्खे, 4 हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम्लाम्बा खुने? सिःमेन्लाम् याम्पो हिडेबाल्ले निइवा?फुसाःरो फा?आइ ओसेःन्दाइ पोःक्खेरो॥ खुने?ए येसु खिस्त आनि? दाइबारो॥ 5 खुने?लाम् नु कुमिड्सो इड्धाःइले लागि केरेक् लाजे?बा थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे नसाःन् मेजोगुर हेक्क्याइ इड्जाःइ केइःप्पा केनाःप्पा मेबोःडल फा?आइ निइवा?फुमाइडिल्ले सेःक्युक्मिबा पोःडमा सुयेम् पिरिगेआइ वा?रो॥ 6 खिनि?आइ खेइहा?नुए येसु खिस्तर कुइड्जाःइ केइःप्पा केनाःप्पा कुमना पोःडसे निइवा?फुमाइडिल्ले केउःत्तिआइ केवयि?रो॥

7 निइवा?फुमाइडिल्ले सा?रिक् मिःम्पि केमेत्ति?आइ आबाडे कुसेसे मना पोःडसे केउःत्तिबा रोम † येक्यक्कोबा आमिःम् फु?नुसा? नु

ने?नुसा?से, आनि? पानुदिइ पाः निइवा?फुमाइ नु दाइबा येसु खिस्तर हारा? लुङ्गुम् नु सनारुइ केबिरिरो॥

पावलरे रोम येक्यक्को पेःक्मा निइवा? चोगु?

8 काक्नुःल्ले तगि खिनि? केरेक्ले लागि सेवा चोगुइबा निइवा?फुमाइडिन् येसु खिस्तलाम्बा नोगेन् पिरुड्लो, थेआइभेल्ले निइवा?फुमाइडो केवा?बा खिनि? नसाःन्निस्ले कुयाःम्बेओबा इड्घडिन् इक्सादिइ खाम्बेःक्को काक् पिसाइ सेःरेआइ वा?रो॥ 9 खुने? कुस्साःल्ले कुयाःम्बेओ सुनाइइ इड्भोःसुड्ल केरेक् आनिइवा?लाम्बा निइवा?फुमाइडिन् सेवा चोगुइलो, हेक्क्याइ खुने?ए खिनि? लागि एल्लेइ तुवा चोगुइबान् निःसुआइ वा?रो॥ 10 सदादिइ इड्गा? चोगुइबा तुवाओ निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? कुइसिःक् आक्खेल?रिक्साइ लाम् खोःसुड्डाइ खिनि?ओ ताःमा सुक्कार फा?आइ पेलिगेन् तुवा चोःक्कारो॥ 11 इड्गा? खिनि? नसाःन्नो केधुम्बा चोःक्से याम्साप्पोन् पर्धाःम्मिन् खिनि?नु हाःमा फा?आइ सा?रिक्के खिनि?नु तुम्मा निइवा? चोगुइडाइ वा?आरो॥ 12 हेक्केल?रिक् आनि? केरेक्ले नसाःन्लाम्बा हाइहाइ आमेट्ठिड्लो॥

† रोम-रोम येक्यक्किन् रोमि हाइजुम्मिल्लेन् हाइपाइ वये॥

13 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि?ओ ताःमा यरिक्लेइ निड्वा? चोगुइ, कर आल्लो थारिक् ताःमा मेन्नुक्पेनकेल?बान् निड्वा? खोःसेम्मे? केल?बा निड्वा? इःनुइलो॥ इड्गा? वे? थिम्मेन्दइ सुवाइहा? ख्रिस्तओ तारुइसिड्बा हेक्के खिनि?ओलाम्माइ यरिक् मनाहा? ताःप्मासि आनिड्वा? वा?रो॥ 14 थेआइभेले इड्गा?ग खासाम्बाहा? नु खासाम् मेःम्बाहा?, हेक्क्याइ सिक्कुम्साबाहा? नु सधःक्पाहा?, केरेक्ले लागि सुनाइइ इड्भोःमाए पोःइलो॥ 15 खेले चोगुले खिनि? रोम्मो केवा?बाहा?आइ सुनाइइ इड्भोःमानिड्सा?रिक् आसिक् समेआइ वा?रो॥

16 कन् ख्रिस्तेरे कुसुनाइडिन् इड्भोःमा मेनुःन्नालो, थेआइभेले कन् सुनाइइडिन् नसाःन् केजोःक्पा काक् मनाहा?, तगि यहुदिहा? † हेक्क्याइ याइसि थिम्मेन्दइ सुवाइहा? ताइसेःप्मासि निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्सात्मो॥ 17 थेआइभेले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ आक्खेल?रिक् आप्तिक् मेःन्नेबा आजोःक् फा?आइ कन् सुनाइइडिल्ले ओसेःन्आधक्लो, हेक्क्याइ कड्ग नसाःन्लाम् हेःक्सिड्डाइ नसाःन्लाम्बाए कुलिड्धो केल्लो॥ साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “साम्योनिबाइग नसाःन्लाम्बाए हिइलो॥” ††

लायोःल्ले कुदक्लेइवाओ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाक्केन्

18 साइग्राम्पेदाइलाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाक्केन्निन् लायोबा नु फेन् याःम्बक्केल्ले कुथिम्बा केरेक् मेन्न्हाम् याम्पि सम्दाइ चुक्तेआइ वा?रो॥ हाबा कन् मनाहा?रेए खुनि? ताप्फेःम्बा याःम्बक्केल्ले सेक्खाःन् थेःक्तुआइ वा?रो॥ 19 निड्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा? खुम्दिइ पिरुसि?रो, थेआइभेले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुयाःम्बेओ कुसिडिनिःप्मा केबोःड्बा काक् पाःन्हा?ग आबाडे खेइहा? ओसेःन्धाक्त्तुसिआइ वा?, हेक्क्याइ खेइहा?रे नुःरिक्काइ कुसिडि मेनिःत्तुआइ मेवा?रो॥ 20 थेआइभेले इक्सादिइ खाम्बेःक्माल्ले नावागेन् चडःत् पोःक्वेआइधोए निड्वा?फुमाइडिल्ले निःमेन्देप्पनाबा कुसुम्बोःन्-मेन्नुप्पनाबा कुमुक्सात् नु निड्वा?फुगेन् नोसइडिन्-नुःरिक्काइ निःदेल्लो॥ खेइहा?ग नावागेन् चडःत् पोःक्वेबा पाःन्हा?लाम्मे नुःरिक्काइ कुसिडि निःत्तेआइ वा?रो॥ हेक्केःल्ले मेन्न्हाम् याम्पिहा?रे मेनिःमना लाम्पिड्मा पाःन् थेआइ होःप्लो॥

21 खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिन् कुसिडि मेनिःत्तुसाइ खुने? पिमा केबोःड्बा मिड्सो इड्धाःइ मेम्बिरन् हेक्क्याइ नोगेन्नाइ मेम्बिरन्तो॥ कर खेइहा?रे खुनि? इःत्थिड्साप्पिन् फेःत्ला?रे पेरो, हेक्क्याइ खुनि? अदइ निड्वा?इन्खादापुत्तुआइ वा?रो॥ 22 खेइहा?रे आनिगे सिक्कुम्साबा वयिगे मेल?साइ खेइहा?ग अदइ मेबोःक्खेरो॥ 23 खेइहा?रे आजुनिबा मिमिदिङ्गेन् निड्वा?फुमाइडिन् सेवा चोःक्माल्ले कुलेक्वा केसिःबा केबेःक्पा मेन्न्हाम् याम्पि, थक्सा, पुसा नु केसःन्थिड्बा थक्साहा? हेक्त्तइबा नावाइल्लाःन् सेवा मेजोगुरो॥

24 खेले चोगुले निड्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा? खुनि? आबाडे निड्वा?बाल्ले कोःत्तुबा सिक्केलेःड्बा याक्नाम्पोए वा?मा पाइघुसि, हेक्क्याइ खुनि? आबाडे नासिङ्गेन् थक्को सिरिड् मःमा याःम्बक् मेजोःक्सिडलो॥ 25 खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेक्खाःन् नसाःन् चोःक्माल्ले कुलेक्वा निःनिःबाए इड्लेक्पा पाःन्हा? नसाःन् मेजोगुरो॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे नावागेन् चडःत् केनेबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलेक्वा नावागेन् चडःत्तिन् सेवा मेजोगुरो॥ निड्वा?फुमाइडिङ्ग सदादिइ नेम्भोगेन् नारा फोःमा ला?रुरो॥ आमेन्॥

26 खेले चोगुले निड्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा? सिरिड् आमःबा याम्बोःप्मा निड्वा?ओ लेरुसिरो॥ हेक्केल?रिक् मेन्नुमाहा?रेआइ केबोःड्बा केयुःबा कुइसिःक् येम्बिच्छा?हा?नु इम्माल्ले कुलेक्वा मेन्नुमाहा?नुए फेन् याःम्बक् मेजोगु॥ 27 हेक्केल?रिक् येम्बिच्छा?हा?रेआइ केबोःड्बा केयुःबा कुइसिःक् मेन्नुमाहा?नु इम्माल्ले कुलेक्वा वे? येम्बिच्छा?हा?नु याम्बोःप्मा निड्वा?इल्ले याःन्दुसिआइ ताप्फेःम्बा याःम्बक् मेजोगुरो॥ हेक्क्याइ

खेइहा?रेग मेजोगुबा खेन् ताप्फेःम्बा पाःन्निन्लेन् खुम्दिइ आबाडे थक्को मेघोःसुरो॥

28 खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुयाःम्बेओ मेनिःसु मेधाःसुबा पाःन्हा? मेना?रुबाल्ले चोगुले खुने? खेइहा? फेन् निड्वा?ओ लेरुसिरो॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे चोःक्मा मेन्नु?मना पाःन्हा? मेजोगुरो॥ 29 खेइहा? काक् परिक्पा कुडभेम्मा, फेन् निड्वा?, खिःम्मा हेक्क्याइ चिःत्थिड्मा, नाहेम्मा, मना सेप्मा, खेमा थक्मा, इड्लेक्मा, मनाहा?रे खुनि? निड्वा? तुक्ल चोःक्मा पाःन्हा?रक् मेइःत्तु?रो॥ हेक्क्याइ खेइहा? मना केजेइबा, 30 मना चाःत्थि केदेःबा, निड्वा?फुमाइडिन् केजिःप्पा, मना ताप्फेःल्लिक् केमेप्पा, आइदिइ केल?बा हेक्क्याइ केहेन्थिड्बा मेबोःक्खेआइ मेवा?रो॥ खेइहा?रे फेन् पाःन्हा? चोःक्मा कुसड्लाम् मेगोःत्तु?, हेक्क्याइ माबाहा?रे खुनि? पाःन् मेइघेप्पुन्॥ 31 खेइहा? अदइ मेजोःक्, मेजोगुबा माइहेक्हा? मेइङ्गेत्तुन्, मनाहा? लुड्मा? मेन्दुक्त्तुन्, हेक्क्याइ खुनि? लुड्मा? स्याःत् मेल?नेन्लो॥ 32 अक्त्तइबा याःम्बक् केजोःक्पाहा?ग सिःमेल्लेन् खुम्दिइ खोःमा ला?रुसि? केल?बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइङ्गाःइडिन् कड्हा?रे नुःरिक्काइ मेनिःसुसाइ आबाडेरक् अक्त्तइबा याःम्बक् मेन्नुगुन्, कर हेक्त्तइबा केजोःक्पा वे? मनाहा?आइ नुःबा केजोगुम्तो मेमेत्तुसि?रो॥

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुघासेन्

2 वे?हा? आप्तिक् कुःप्मासि ला?रिगे फा?आइ केइःत्तुम्, कर खिनि? फोत्या मेःन्नेबा लाम्पिड्मा पाःन् थेआइ केइङ्गत्तुम्पिन्लो, थेआइभेले थे पाःन्तो वे?हा? आप्तिक् केगुःत्तुम्पिम् हाबा खेन् पाःन्निन्ने खिनि?आइ केजोगुम्ल केवयि?रो॥ हेक्केःल्ले खिनि?आइ आबाडे आप्तिक् केगुःत्तुसि?रो॥ 2 आल्ल अक्त्तइबा याःम्बक् केजोःक्पाहा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले खुम्दिइ पिरुसिल्ले खुने? सेक्खालाम् खासेन् लोःन्दुसि? फा?आइ आनि? कुसिडि आनिःत्तुम्लो॥ 3 खेले चोगुले हेक्त्तइबा पाःन्तो खिनि? वे? मनाहा? आप्तिक् केगुःत्तुम्पिम्, कर आबाडेग बा हेक्त्तइबा याःम्बक्हा? केजोगुम्पिल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खुम्दिइ मेबिरिगेन् फा?आइ केइःत्तुम्माइ केवयि?बि? 4 मेःइय खिनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? केदुक्त्तिबान्, नासि केधःत्तिबान् हेक्क्याइ कुसिक् नःम्नःम् ल?बान् हने केलेःत्तुम्बि? खिनि? लायोलाम् केहिन्दिर फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? सा?रिक् लुड्मा? केदुक्त्तिबा फा?आइ कुसिडि केन्निःत्तुम्पिन्बि? 5 कर खिनि? हादिइ केधक्पा नु लायोलाम् मेन्नुःइमनाबा निड्वा?बाल्ले चोगुले, कुदोःप्पा खासेन्दाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले खुम्दिइ पिमा येन् थारिक् खिनि? तक्लेइवाओ किप्पा केघुःबा कुसाक्केन्निन् केभोःक्खुम्ल केवयि?रो॥ 6 थेआइभेले “निड्वा?फुमाइडिल्लेग मनाहा?रे मेजोगुबा नुःबा नु ताप्फेःम्बा याःम्बक् कुइसिःक्के नुःक्तु पिरुसि?रो॥” †7 कुभा मनाहा?रे चक्मेल्ल?ए नुःबा याःम्बक् मेजोगुर निड्वा?फुमाइलाम् मिमिदिइ, मिड्सो इड्धाःइ नु आजुनि हिड्मन् मेगोःत्तु मेवा?रो॥ खेइहा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् पिरुसि?रो॥ 8 कर सेक्खाःन् केना?बा, इड्गा?रक् चोगुइ चाइ केल?बा हेक्क्याइ फेन् पाःन्तो केबप्पा मनाहा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले किप्पा केघुःबा खुम्दिइ पिरुसि?॥ 9 हेक्क्याइ फेन् याःम्बक् केजोःक्पा केरेक्, तगि यहुदिहा? हेक्क्याइ थिम्मेन्दइ सुवाइहा?आइ, निड्वा?फुमाइडिल्ले केसाक्पा इनोगेन् तुक्खेओ थाःसुसि?रो॥ 10 कर नुःबा पाःन् केजोःक्पा केरेक्ले मिमिदिइ, मिड्सो इड्धाःइ नु सनारुडिन् मेघोःसु?तगि यहुदिहा?रे हेक्क्याइ थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रेआइ मेघोःसु?रो॥ 11 थेआइभेले निड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा? एःक्पएःक् मेजोगुन्थिन्लो॥

12 थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे साम्योथिम् मेइङ्गत्तुन्छाइ लायो मेजोगुले खुम्दिइ मेघोःसु?, हेक्केल?रिक्के यहुदिहा?रे साम्योथिम्पिन् मेगत्तुबाल्ले चोगुले खेइहा?रे लायो मेजोगुले साम्योथिम् कुइसिःक्के खुम्दिइ मेघोःसु?रो॥ 13 थेआइभेले साम्योथिम्पिन् खेम्माआइलक् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ साम्योनिबा आम्बोःइनेन्, कर साम्योथिम्पिन् केइःप्पा केनाःप्पाहा?रक् निड्वा?फुमाइडिल्ले साम्योनिबा

† तगि यहुदिहा?—येसु यहुदि हिम्सयड्डो सावाःन्थिड्देआइ वये, हेक्क्याइ खुने? आबाडे कुलाजे?ओ सुनाइइ इड्भोःसु॥ याइसि, सुनाइइडिन् केरेक् मनाहा?ओ नु केरेक् लाजे?हा?ओ इड्भोःमा पोःक्खे॥ †† हबकुक् २.४

‡ निड्वा?फुसाम्पो सुम् ६२.१२

आलेःत्तो ॥ 14 (हेक्केल?रिक्के थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे साम्योथिम्मिन् मेङ्गत्तुन् कर साम्योथिम् कुइसिःक् मेजोगुल्ले आमभासाइ खेइहा?रे खुनि? सिक्कुइमोलाम्बाए नुःबा नु ताप्फेःम्बान् कुसिइ मेनिःत्तु? केल?बान् ओसेःन्दाइ पोःइलो ॥ 15 खेइहा?रे खुनि? सिक्कुइमो साम्योथिम्मिन् साप्तेआइ पत् केल?बा पाःन्निन् ओसेःन्दाइ मेजोगु? थेआइभेल्ले खेइहा?रे आबाडे खुनि? खासिइडिल्ले खेइहा? कुभा येम्मो आप्तिक् कुःत्तुसि? हेक्क्याइ कुभा येम्मो नाडुसि?रो ॥) 16 कन् पाःन्हा?ग इङ्गा? इङ्भोःसुडबा सुनाइइ कुइसिःक् निड्वा?फुमाइडिल्ले खिस्त येसुलाम्बा काक् मनाहा?रे खुनि? निड्वा?ओबा पाःन्हा? खासेन् चोगुबा येन्मो पोःइलो ॥

यहुदिहा? नु साम्योथिम्मिन्

17 कर इङ्गा? यहुदिआरो केबाःत्तुआइ साम्योथिम्मिन् निड्वा? इरे खोःप्पुर केजोगु?आइ निड्वा?फुमाइडिन् कुसिइ निःत्तुइ फा?आइ आइदिइ केल?, 18 हेक्क्याइ खुने? कुनिड्वा?इन्केनिःसु?आइ साम्योथिम्मिन् केहु?सिड्बाल्ले चोगुल्ले नुःबा पाःन्हा? सेःक्मा केसुक्तु?, 19 हेक्क्याइ मिक्फःम्बाहा?रे खुनि? लाम्तोःबा नु खादाम्बालुम्मो केवा?बाहा?रे खुनि? ओःत्तिआ फा?आइ निस्से केजोगुआइ केवा?, 20 अदइहा?रे खुनि? सुजादाइबा हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुयाःम्बेओ मेल्लेःमनाबाहा?रे खुनि? सिक्साम्बाआ ल?रिक् केइःत्तु?, थेआइभेल्ले खेने? साम्योथिम्मो काक् सिक्कुम्दिइ निड्वा? नु सेक्खा पाःन्हा? खोःसुडडाइ वा?आ फा?आइ केइःत्तु?रो ॥ 21 हेक्केने फा?ग्र खेने? वे?हा? केहु?रुसिआइ थेआइ आबाडे केन्हु?सिड्डिन्बे? खुःम्मा मेःन् ल?रिक् इङ्गेभोःसुआइ केघुःन्बि? 22 खेने? वे?हा? चाराम्मा याःम्बक् चोःक्मा मेनु?नेन् ल?रिक् केमेत्तुसिआइ आबाडे याम्बोःप्पा याःम्बक् केजोःक्पि? नावाइल्लाहा? आसिक्मेलेःइ केबाःत्तुआइ नावाइल्ला केयुइबा माइहिम्मो मेदोःन्दुबा याइडिन् केघुःत्तु?बि? 23 खेने? साम्योथिम् इङ्जाःइडिन् लेस्सुइ ल?रिक् आइदिइ केल?, कर साम्योथिम्मिन् केभेःन्दुआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुजाःत्थि केदेःसुरो ॥ 24 साम्योसाप्लाओ खिनि? याःम्बेओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “थिम्मेन्दइ सुवाइलुम्मो खिनि? केजोगुम्मिल्लेए निड्वा?फुमाइडिल्ले कुजाःत्थि पेआइ वा?रो ॥” † 25 खेने? साम्योथिम् इङ्जाःइडिन् केइःत्तु केनाःत्तु?ने फा?ग्र हर्दो केहेगुबान् नुःबाए पोःइलो, कर साम्योथिम् इङ्जाःइडिन् केभेःन्दुने फा?ग्र हर्दो मेन्हेक्मनाबा कुइसिःक् केबोःइलो ॥ 26 हर्दो मेन्हेक्मनाबा थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे साम्योथिम्मिन् मेइःत्तु? मेनाःत्तुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा? हर्दो केहेक्पा हेक्केए इःत्तुसि?रो ॥ 27 हेक्केःल्ले खिनि? साम्योथिम् नु हर्दो हेक्मा थिम् केगप्पाआइ साम्योथिम्मिन् केभेःम्बा यहुदिसे, नासिङ्गेन् थक्को हर्दो हेक्मा थिम् मेङ्गप्पना कर साम्योथिम् केइःप्पा केनाःप्पाहा?रे खिनि? केला?रिबा आप्तिकिन् केम्गुःत्ति?रो ॥ 28 यहुदि थिम्मिल्लक् केइःप्पा केनाःप्पेन्सेक्खाबा यहुदि मेःन् हेक्क्याइ हर्दो हेक्माङ्ग लाःक्कात्पा नु नासिङ्गेन् थक्कोबा पाःन्लक्लो ॥ 29 कर सेक्खाबा यहुदिग निड्वा?ओनु पोःइमा पोःइ, हेक्क्याइ सेक्खाबा हर्दो हेक्माङ्ग साम्योथिम् कुइसिःक्पा नासिङ्गेन् थक्कोबा पाःन् मेःन्, कर सिक्कुइमो सेसेमाइडिल्ले चोगुबा पाःन्लो ॥ हेक्क्याइ मनाःन् मेन्छाम् याप्पिःल्ले मेःन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःसुरो ॥

निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन्साबा चोःक्लो

3 हेक्केःल्ले यहुदि पोःइमाल्ले थे इन्धाःक् वा?बे? हर्दो हेक्मा यहुदि थिम्मिन् इःप्पा नाःप्पाल्ले थे पोःइबे? 2 सेक्खाःल्ले यहुदि पोःइमाल्ले केरेक् परिक्लेन् नुःबा पाःन्हा? वा?रो! काक्नुःल्ले केयेक्पा पाःन्निङ्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले यहुदिहा? नासा?रुसिआइकुबाःन्जाक्किल्लेन्लक्पेन्पिरुसिआइ वा? ॥ 3 खेइहा? कुभा नसाःन्साबा मेन्जोःक्नेन्छाइ थे पोःक्खेआइबे? खेइहा? नसाःन्साबा मेन्जोःक्नेन्बाल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले चोगुबा

† यसैया ५२.५, इजिकिएल ३४.२०

माइहेक्किन्मेगेत्तुम्बि? 4 मेःन्लो! केरेक् मनाहा? इड्लेक्पा मेजोःक्साइ निड्वा?फुमाइडिन् सेक्खाबा चोःक्लो ॥ साम्योसाप्लाओ खुने? कुयाःम्बेओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “खेने? केबाःत्तुबा पाःन्निन् सेक्खाए पोःइ फा?आइ निःदेल्लो, हेक्क्याइ खासेन् पोःइडिल्ले खेने?ए केनाःन्दु?रो ॥” † 5 कर कुभारे अक्खे मेबाःत्तु?, आनि? लायो आजोगुम्मिल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाम्योनिमान् नुःरिक्काइ कुसिइनिःत्तेने फा?ग्र निड्वा?फुमाइडिल्ले आनि? खुम्दिइ आबिःल्ले खुने? फेन् याःम्बक् चोगुबा पोःइबि? (इङ्गा? कुभा मेन्छाम् याप्पि कुइसिःक् पाःत्ताबरो ॥) 6 सेक्खासाइ मेःन्तो! थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिन् साम्योनिबा मेजोःक्नेन्निल्लेग काक् मेन्छाम् याप्पिहा? खासेन् चोःक्मा मेयारुन्तो! 7 कुभारे मेबाःत्तुबिला, “इङ्गा? आइड्लेक्किल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेक्खाःन् नु कुमिमिदिइडिन् फोःसु?ने फा?ग्र थेआइ आल्लसाइ लायोबा कुइसिःक् आप्तिक् कुःत्ताबे?” 8 नुःबा पाःन् लःन्ल फा?आइ ताप्फेःम्बा याःम्बक् चोगुम् ल?रिक् आनिगे पाःत्तुम्बे?मु फा?आइ कुभा मनाहा?रे पाःन् मेधिव्तिगे?रो ॥ हेक्के केबाःप्पाहा? आप्तिक् कुःप्पा ला?रुसिरो ॥

केरेक् मनाहा? लायोबासि

9 हेक्केःल्ले आनि? यहुदिहा? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?नुःल्ले नुःबा आजोःक्पि? सेक्खासाइ आन्जोःक्नेन्तो! यहुदिहा? नु थिम्मेन्दइ सुवाइहा?आइ लायोःल्ले तेत्तुसिआइ वा? फा?आइ मेत्तुइ सुरुइसिइडाइ वा?रो ॥ 10 साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “साम्योनिबा हाःत्ताइ होःप्लो, लत्थिक्काइ होःप्लो ॥ 11 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुयाःम्बेओ खासिइ केनिःप्पा नु निड्वा?फुमाइडिन् केगोःप्पा हाःत्ताइ होःप्लो ॥ 12 केरेक्ले निड्वा?फुमाइडिन् मेलेरु मेदेःसुआइ थेनाथेबा मेबोःक्खेआइ मेवा?रो ॥ नुःबा याःम्बक् केजोःक्पा हाःत्ताइ होःप्लो, लत्थिक्काइ होःप्लो ॥” † 13 “खेइहा?रे खुनि? पाःन्सुल्लाःङ्ग हड्बेत् केबप्पा इप्पुइडोलाम् केलःम्बा नामोसुबा कुनाम् कुइसिःक् चोःक्लो ॥ खेइहा? इड्लेक्कक् मेबाःत्तो ॥” † “खेइहा?रे मेबाःत्तुबा काक् पाःन्निङ्ग असेःक्पाल्ले कुनिइडिन् हेक्क्याइ चोःक्लो ॥” † 14 “खेइहा?रे खुनि? मुराओलाम् साङ्गा नु ताप्फेःम्बा पाःन्लक् लःन्तो ॥” † 15 “खेइहा?ग मना सेप्पा याःम्बक्को हारा यारिप् मेबोःइलो, 16 खेइहा? आत्ति मेबेःक्साइ मेम्भै नु तुक्खे लाक्खे मेदारु?, 17 हेक्क्याइ खेइहा?रे सनारुडो आक्खेल?रिक् वा?मा पोःइ केल?बान्मेन्निःसुन्लो ॥” † 18 “हेक्क्याइ खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिन् मेइगिःरुन्तो ॥” † 19 आल्ल साम्योथिम्मिङ्ग साम्योथिम्मिल्ले कुयुक्को केवा?बाहा?ए पिरुसिबान् आनि? आनिःसुम्लो ॥ खेल्ले चोगुल्ले केरेक् मनाहा? लायो मेन्जोःक्मनाबा लेइसिइमा मेइघोःनेन्नाइ काक् मेन्छाम् याप्पिहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदगि खासेन्तो येप्पा पोःइलो ॥ 20 खेल्ले चोगुल्ले साम्योथिम्मो केबप्पा पाःन्हा? इःप्पा नाःप्पाल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ आत्तिन्नाइ आप्तिक् मेःन्नेबा आम्बोःइनेन्तो ॥ साम्योथिम्मिल्लेग आनि? लायो आजोगुम्माइ आवा? केल?बान् ओसेःन् आधाक्लो ॥

निड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा? साम्योनिबा चोगुसि?

21 कर आल्ल साम्योथिम् मेःन्नेसाइनिड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा? आप्तिक् मेःन्नेबा चोगुसिआइ वा? केल?बा लाम्मिन् खोदेत्तेआइ वा?रो ॥

†† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ५१.४ † निड्वा?फुसाम्लो सुम् १४.१-३, ५३.१-३ ††† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ५.९ ††† निड्वा?फुसाम्लो सुम् १४.०.३ †††† निड्वा?फुसाम्लो सुम् १०.७ ††††† यसैया ५९.७-८ ††††† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ३६.१

हेक्क्याइ खेन् पाःन्निल्ले कुयाःम्बेओ साम्योथिम् नु माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे मेबाःत्तुआइ वा?रो॥ 22 निड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा? आप्तिक मेःन्नेबा चोगुसिबा कन् लाम्मिड्ग येसु ख्रिस्तेननसाःन् केजोःक्या केरेक्ले नसाःन्लाम्मे खोःदेत्तो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले यहुदि नु थिम्मेन्दइ सुवाइ ल?रिक् मेसेन्दुच्छिल्लो, 23 थेआइभेल्ले केरेक् मनाहा?रे लायो मेजोगुआइ मेवा? हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिङ्गेन् कुलिङ्धो मेङ्गेत्तेन्लो॥ 24 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? आदुक्तेबाल्ले चोगुल्ले ख्रिस्त येसुलाम् आनि? लायोओनु आधे?रेआइ आम्भा आनि? आप्तिक मेःन्नेबा आजोगेआइ वा?रो॥ 25 थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले आनि? खोःमा केबोःइबा खुम्दिङ्गलाम् ताङ्गेसेःप्पा सिदुङ्गभा पोःइसे ख्रिस्तेनपाङ्गुयुःसु॥ खुने? कुमाक्खि?इन् आनि? लागि वादेःन्दुबा फा?आइ नसाःन् केजोःक्या केरेक्ले लायोलाम् लेप्पि मेघोःसु?रो॥

निड्वा?फुमाइडिल्ले कन् याःम्बक्किन् चोगुआइ आबाडे खुने? कुदोःप्पा खासेन् केजोःक्या चोःक् फा?आइ ओसेःन्धाक्सिड्, थेआइभेल्ले ख्रिस्तेनयुःमानुःल्ले तगि खुने? कुसिक्किन् थरुआइ मेन्छाम् याम्पिहा?रे मेजोगुबा लायोःल्लेन् खुम्दिङ्ग मेबिरुच्छिल्लो॥ 26 हेक्के चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिन् आबाडे साम्योनिबा नु कुदोःप्पा खासेन् केजोःक्या चोःक् केल?बा कन् येम्मो ओसेःन्धाक्सिड्, हेक्क्याइ येसुःननसाःन् केजोःक्याहा? आप्तिक मेःन्नेबा चोगुसि? केल?बान् ओसेःन्दाइ चोगु?॥

27 हेक्केःल्ले आनि? थेमाओ आइदिङ्ग ल?मनाबाबे? थेमा पाःन्नोआइ मेःन्लो! थेआइभेल्ले आनि? साम्योथिम् आइःत्तुम् आनाःत्तुम्माइ मेःन्, कर ख्रिस्तेननसाःन् आजोगुम्माइलक् आनि? साम्योनिबा आबोःइ॥ 28 खेल्ले चोगुल्ले साम्योथिम्नि आइःत्तुम् आनाःत्तुम्माइ मेःन्, कर नसाःन्लाम्मे आप्तिक मेःन्नेबा आबोःइलो॥ 29 सेक्खाःल्ले निड्वा?फुमाइडिन् यहुदिहा?रेन्क् खुनि? निड्वा?फुमाइडि? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे खुनि? निड्वा?फुमाइ मेःम्बि? सेक्खासाइ खेइहा?रेन्नाइलो, 30 थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिङ्ग लत्छारक् वा?रो॥ हेक्क्याइ खुने? यहुदि नु थिम्मेन्दइ सुवाइ नेप्पाइ खुनि? नसाःन्लाम्मे आप्तिक मेःन्नेबा चोगुसि?रो॥ 31 आनि? नसाःन्लाम् साम्योथिम्नि खारोःत्ति आजोगुम्बि? सेक्खासाइ मेःन्लो! खेल्ले कुलेक्वा आनि? साम्योथिम्मे चोःक्मा केबोःइबा कुजेक्वा पाःन्हा? आगेत्तुम्लो॥

अब्राहामरे कुनसाःन्

4 हेक्केने फा?ग्र आनि? यहुदिहा?रे पाधेबा अब्राहामरे निःसु थाःसुबा पाःन्निल्ले कुयाःम्बेओ थे पाःप्पाबे? 2 सेक्खाए अब्राहाम्मिड्ग खुने? चोगुबा नुःबा याःम्बक्लाम् आप्तिक मेःन्नेबा चोगेआइ वयेल्लेग आइदिङ्ग ल?मा सुक्त्तुबामेन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओग मेःन्लो, 3 थेआइभेल्ले साम्योसाप्ताःल्लेग अक्खेने पाःत्तु?रो, “अब्राहामरे निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् चोगुबाल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? साम्योनिबा लेःत्तुरो॥” †

4 आल्ल याःम्बक् केजोःक्या मनाःल्ले कुनाम्याक्किन् लुड्मा? तुक्मालाम् खोःसुबा मेःन्, कर खेइङ्ग खुने? खोःमा केबोःइबा कुलक्लो॥ 5 आत्तिन् मनाःल्लेआइ आबाडे याःम्बक् चोगुबाल्ले मेःन्, कर लायोबा मनाःन् आप्तिक मेःन्नेबा केजोःक्या निड्वा?फुमाइडिन् खेल्ले नसाःन् चोगुबाल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? साम्योनिबा लेःत्तुरो॥ 6 दाउद हाइडिल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खेन् याःम्बक् मेन्जोःक्के साम्योनिबा लेःत्तुबा मनाःन् आक्खेन् मु?इसाबाबे फा?आइ अक्खे पाःत्तुआइ पत्,

7 “लायोलाम् लेप्पि केघोःबाहा?, खुनि? लायोःन् तेप्तेआइकेवा?बाहा?ग, मु?इसाबासिरो॥

8 आत्तिल्ले कुलायोःन् यहवे दाइबाल्ले कुघारोःत्तोलाम् तुगुदेःसुआइ वा?, खेन् मनाःन् मु?इसाबारो॥” †

9 कन् मु?इसाम्मिड्ग हर्दो केहेक्पा यहुदिहा?रे लागिरक् मेःन्, कर हर्दो मेन्हेक्मनाबा थिम्मेन्दइ सुवाहा?रे लागिआइलो॥ अब्राहामरे चोगुबा

नसाःन्लाम्बाए निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? साम्योनिबा लेःत्तुआइ वये ल?रिक् आनिगेग पाःत्तुम्बेर वयिगेरो॥ 10 कर आप्फाल्ले खुने? साम्योनिबा ल?रिक् लेःत्तेबे? कन् पाःन्निन् खुने? हर्दो हेक्मानुःल्ले तगिबि इ याइसि पोःक्खेबाबि? सेक्खाए साम्योनिबा लेःत्तेबाग तगिएरो॥ 11 अब्राहामरे खोःसुबा कन् हर्दो हेक्मा थिम्मिड्ग निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् चोगुआइ वयेल्ले हर्दो मेन्हेक्केए निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? साम्योनिबा लेःत्तुबा पाःन्निल्लेन् मिक्सेःन्लो॥ हेक्केल?रिक् अब्राहाम्मिन् हर्दो मेन्हेक्केसाइ निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् केजोःक्याहा?रे खुनि? पाःरो॥ खेइहा?रे नसाःन् मेजोगुबाल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा? साम्योनिबा लेःत्तुसि?रो॥ 12 अब्राहाम्मिड्ग हर्दो केहेक्पाहा?रेन्नाइ खुनि? पाःरो, कर हर्दो केहेक्पाआइ अब्राहामरे हर्दो हेक्मानुःल्ले तगि कत्तुबा कुइसिःक् नसाःन् केगप्पाहा?रेन्क् खुनि? पाःरो॥

नसाःन्लाम्बा निड्वा?फु माइहेक्किन्खोःमा

13 अब्राहाम्मिल्ले साम्योथिम्नि इःत्तु नाःत्तुआइग मेःन्, कर निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् चोगुबालाम् आप्तिक मेःन्नेबा पोःक्खेबाल्लेए निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? नु कुमु?इदाइसाहा?रे इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्माल्लेन् लक् केघोःसुम् केल?बा माइहेक्किन्अब्राहाम्मिन्नु चोगुबारो॥ 14 साम्योनिबा पोःइमा फा?आइ साम्योथिम् केइःप्पा केनाःप्पाहा?रे लक् मेघोःसु?ने फा?ग्र नसाःन्निन् हनेबा पोःइ हेक्क्याइ खेन् माइहेक्किन्नाइ हनेबा पोःइलो॥ 15 थेआइभेल्ले साम्योथिम्नि केभेःम्बाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले खुम्दिङ्ग पिरुसि?रो, (साम्योथिम् होःप्पिल्लेरक् लायोःन् हीःप्लो)॥

16 खेल्ले चोगुल्ले कन् माइहेक्किङ्ग नसाःन्लाम् ताःरो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम्लाम्बा आम्भा आबि?रो॥ हेक्क्याइ साम्योथिम् आइःत्तुम् आनाःत्तुम्माइ मेःन्, कर अब्राहाम्मिल्ले चोगुबा कुइसिःक् नसाःन् आजोगुम्ने फा?ग्र कन् माइहेक्किन्आघोःसुम् केल?बा निःन्धो पोःइलो॥ थेआइभेल्ले अब्राहाम्मिड्ग आनि? नसाःन् केजोःक्या केरेक्लेन् पाःरो॥ 17 साम्योसाप्ताओ अब्राहाम्मिल्ले कुयाःम्बेओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “खेने?ग यरिक् मेन्छाम् सुवाइहा?रे खुनि? पाः चोःक्नेआइ वा?रो॥” † अब्राहामरे निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् चोगुआइ खुने? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ आनि? केरेक्लेन् पाः पोःक्खे, केसिःबाहा? नेत्तिगेन् हिङ्मन् केबिबा नु केहोःप्पा पाःन्हा?ओलाम् चइःत् केजोःक्या निड्वा?फुमाइडिन् अब्राहामरे नसाःन् चोगुरो॥

18 निड्साइ चोःक्मा सुक्मेन्देप्पना वयेसाइ अब्राहामरे “केमु?इदाइसाहा? खेःम्सिक्पा कुइसिःक् यरिक् मेबोःइलो” † ल?रिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले मेत्तुबा पाःन्निल्लेन् निड्साइ चोगुआइ नसाःन् चोगुबाल्ले चोगुल्ले खुने? यरिक् मेन्छाम् सुवाइहा?रेन् पाः पोःक्खेरो॥ 19 खुने? तइबे किथिक् (१००) यारिक् केरेआइ यःरेबेआइ वये, हेक्क्याइ कुमेःत्तु साराःन्नाइ सामु?इ खक्तेआइ चप्तेबेआइ वयेसाइ खुने? कुनसाःन्निन् अयाक् मेल?रेन्नाइ

20 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइहेक्किल्ले कुयाःम्बेओ खुने? चप्पि मेजोगुन्, कर नसाःन्नो केधुम्बा पोःक्खेआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःसुरो॥

21 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले चोगुबा माइहेक्किन्केप्पा सुक्त्तु? केल?बा पाःन्नो अब्राहाम्मिन् निःन्धो वये॥ 22 खेल्ले चोगुल्लेए अब्राहामरे कुनसाःन्निल्ले चोगुल्ले “निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? साम्योनिबा लेःत्तुरो॥”

†23 आल्ल निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? साम्योनिबा लेःत्तु केल?बा पाःन्निन् अब्राहामरे कुलागिरक् मेःन्, 24 कर आनि? लागिआइ साप्तेबारो॥ येसु आनि? दाइबान् सिःमेन्लाम्कुहिइवेत् केजोःक्या निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् आजोगुम्ने फा?ग्र आनि?आइ साम्योनिबा आलेःत्तो॥ 25 खुने?ग आनि? लायोःल्ले चोगुल्ले सेप्पा फा?आइ हुक्सुप्ते, हेक्क्याइ आनि? आप्तिक मेःन्नेबा चोःक्से निड्वा?फुमाइडिल्ले याम्मो खुने? कुहिइवेत् चोगुरो॥

† तोलिङ्गसोमु १५.६ †† निड्वा?फुसाप्तो सुम् ३२.१-२

‡ तोलिङ्गसोमु १७.५ †† तोलिङ्गसोमु १५.५ †† तोलिङ्गसोमु १५.६

नसाःन्निल्ले सःप्मान् तारु?

5 खेल्ले चोगुल्ले नसाःन् आजोगुम्बाल्ले आप्तिक् मेःन्नेबा आबोःक्खेआइ आनि? दाइबा येसु ख्रिस्तलाम्बा निड्वा?फुमाइडिन्नु आनि? नादइ पोःक्खेआइ वा?रो॥ 2 आनि? नसाःन् आजोगुम्बाल्ले येसु ख्रिस्तरं कन् लुङ्गुम्पो आदाःरेआइ वा?॥ आल्लो हाबा खेन् लुङ्गुम्पोए आवा?, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिडिन् खोःमा लक् आघोःसुम्मेरो फा?आइ आसःत्तो॥

3 हेक्केरक् मेःन्, कर आनि? नसाःन् आजोगुम्बाल्ले चोगुल्ले इनोगेन् तुक्खे लाक्खे आदुमुम्मिल्लेए आसःत्तो, थेआइभेल्ले इनोगेन् तुक्खे लाक्खे आदुमुम्मिल्ले आल्लसाइ यरिक् नासि थःप्मा आसुक्तुम् केल?बान् आनिःसुम्माइ आवा?रो, 4 हेक्क्याइ नासि आधःत्तुम्मिल्ले नुःबा येप्लेक् आघोःसुम्, हेक्क्याइ नुःबा येप्लेक् आगत्तुम्मिल्ले सेन्लप आघोःसुम्मे फा?आइ आल्लसाइ यरिक् निड्साइ आजोगुम्तो॥ 5 हेक्केल?रिक् निड्साइ आजोगुम्मिल्ले आनि? निड्साइ मेबुक्नेन्लो, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले सा?रिक् लुङ्मा? आदुक्तेआइ वा? केल?बान् खुने? आबिरेबा सेसेमाइलाम् आनि? सिक्लुङ्मो निड्वा? आघोःसुम्तो॥

6 आनि? लायोलाम् आबाडे ताइसेःप्सिड्मा मेन्नुक्कमनाबा आबोःक्खेआइ आवयेल्ले सुयेम्पो लायोबाहा?रे लागि ख्रिस्तेन्स्येरो॥ 7 आल्ल साम्योनिबा मनाःल्ले कुलागि सिःमा निड्वा? केजोःक्पा मनाग खोःमा साक्पिला, हेक्केसाइ सेक्खाए नुःबा मनाःल्ले कुलागिग कुभा सिःमारे लागि आःन्धिड्मा मेसुक्तो॥ 8 कर आनि? लायोओ आवयेल्लेसा निड्वा?फुमाइडिल्ले ख्रिस्तेन्आनि? लागि सिःमा पाइघुआइ लुङ्मा? आदुक्तेबा पाःन्निन् खुने? ओसेःन्आधाक्तेरो॥

9 खेल्ले चोगुल्ले आनि?ग ख्रिस्तरं कुमाक्खि?इल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ आप्तिक् मेःन्नेबा आबोःक्खेआइ आवा?बाल्ले चोगुल्ले ख्रिस्तरं निड्वा?फुमाइडिल्ले कुघुम्दिडिलाम् सेक्खाए ताइआसेःप्लो॥ 10 खेन् फा?इङ्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्मि आवयेल्लेसा आबुगेन् कुस्साःल्ले कुसिःमेन्लाम्निड्वा?फुमाइडिन्नु नादइ आबोःक्खेआइ आवा?बाल्ले चोगुल्ले खुने? कुहिड्मन्निन्ने निड्वा?फुमाइडिल्ले कुघुम्दिडिलाम् सेक्खाए ताइआसेःप्लो॥ 11 खेन् पाःन्नोरक् मेःन्, कर निड्वा?फुमाइडोआइ आसःत्तो, थेआइभेल्ले आनि? दाइबा येसु ख्रिस्तलाम् निड्वा?फुमाइडिन्नु आनि? नादइ पोःक्खेआइ वा?रो॥

आदम नु ख्रिस्त

12 काक्नुःल्ले तगिबा मेन्छाम् याप्पि आदमलाम् इक्सादिड् खाम्बेःक्मो लायोःन् पोगे, हेक्क्याइ खेन् लायोःल्ले चोगुल्ले सिःमेन् पोगेरो॥ अक्खेल?रिक् काक् मेन्छाम् याप्पिहा?ओ सिःमेन् त्येरो, थेआइभेल्ले केरेक्ले लायो मेजोगुरो॥ 13 निड्वा?फुमाइडिल्ले साम्योथिम् मेम्बिए तगिसा इक्सादिड् खाम्बेःक्मो लायोःन् वयेरो, कर साम्योथिम् होःप्लेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले लायोहा?रेन् खाराःत् मेयुक्खुन्तो॥ 14 आदम्मिल्ले कुयेम्माइधो साम्योथिम् केसाप्पा मोसाःल्ले कुयेम् थारिक् मेन्छाम् याप्पिहा?रे आदम्मिन् हेक्के निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइज्जाःइ मेम्भेःन्ने मेवयेसाइ मेस्येरो॥

आल्ल कुभा पाःन्नो आदमेङ्ग ताःन्दि केदाःबा ख्रिस्तेन्हेक्कत्तइबा वयेरो॥

15 कर लायो नु पर्धाःम्मिड्ग लत्थिक्मेजोःक्नेन्लो॥ थेआइभेल्ले लत्था मना आदम्मिल्ले चोगुबा लायोःल्ले यरिक् मेन्छाम् याप्पिहा? मेस्ये, कर लत्था मना येसु ख्रिस्तरं कुलुङ्गुम्लाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले यरिक् मनाहा? लुङ्मा? तुक्त्तुसिआइ आम्भा आत्तान्ने सेन्लप पिरुसिरो॥

16 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम्लाम्बा केदाःबा पर्धाःम्मिड्ग आदमरे कुलायोःन्नु मेदइनेन्तो॥ लत्था लायोथिक्ले चोगुल्ले केरेक् मनाहा? आप्तिक्को मेध्येरो, कर यरिक् लायो आजोगुम्साइ निड्वा?फुमाइडिल्ले आम्भा आबिबा पर्धाःम्मिल्ले आप्तिक् मेःन्नेबा आजोःक्लो॥ 17 थिक् मना आदम्मिल्ले चोगुबा लायोःल्ले चोगुल्ले काक् मनाहा?ओ सिःमेल्ले हाइ चोगुने फा?ग्र आल्लसाइ यरिक् लुङ्गुम् नु साम्योनिमारंनपर्धाःम्मिन्

आम्भाए केधोःबाहा?रे थिक् मना येसु ख्रिस्तलाम्बा केदाःबा हिड्मन्नो हाइ मेजोगुरो॥ 18 हेक्केल?रिक् लत्थिक्मनाःल्ले चोगुबा लायोःल्ले काक् मनाहा? आप्तिक्को मेध्येबा हेक्केए लत्था मनाःल्ले चोगुबा थिक् साम्योनिबा याःम्बक्केल्ले केरेक् मनाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ आप्तिक् मेःन्नेबा मेबोःइडाइ कुसइ हिड्मन् मेघोःसु?रो॥ 19 थेआइभेल्ले थिक् मनाःल्ले निड्वा?फु इज्जाःइ फेःन्दुबाल्ले चोगुल्ले यरिक् मनाहा? लायोबा मेबोःक्खेबा हेक्केए लत्था मनाःल्ले निड्वा?फु इज्जाःइडिन् तेन्दिड् चोगुबाल्ले चोगुल्ले यरिक् मनाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ साम्योनिबा मेबोःइलो॥ 20 केरेक् मनाहा? आक्खेन् लायोबा मेजोगे केल?बा पाःन्निन् खेइहा?रे मेनिःसुर फा?आइ साम्योथिम्मिन् त्येरो, कर लायोःन् पोःरेल्ले लुङ्गुम्मिन् खेन्नुःल्लेआइ यरिक् पोःरेरो॥ 21 हेक्केल?रिक् लायोःल्ले केरेक् मनाहा?ओ हाइ चोगुआइ सिःमेन् तारुबा कुइसिःक् आल्ल निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम्मिल्ले हाइ चोगु?आइखेल्ले आनि? आप्तिक् मेःन्नेबा आजोःक्, हेक्क्याइ दाइबा येसु ख्रिस्तलाम् मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् आघोःसुम्तो॥

लायोःल्ले कुमुक्साम्मिन् मेगे

6 आल्ल आनि? थे पाःप्माबे? लुङ्गुम्मिन् आत्तान्ने आघोःसुम्ल फा?आइ लायो चोःक्मार वा?माबि? 2 मेःन्तो! हेक्के चोःक्मा मेनु?नेन्तो! आनि?ग कुसिवेत् मना हेक्कत्तइबा आजोःक्लो, हेक्क्याइ आल्ल लायोःल्ले कुयुक्को आन्वा?नेन्तो॥ हेक्केःल्ले आल्लआइधो लायो चोःक्मार वा?मा मेनु?नेन्तो॥ 3 आनि? ख्रिस्त येसुओ बत्तिस्मा आबोःक्खेल्ले खुने?नुए आस्ये केल?बान् कुसिड् केन्निःत्तुम्मिन्वि? 4 खेल्ले चोगुल्ले आनि?ग बत्तिस्मालाम् सिःमेन्तो खुने?नु आहुम्सिड्, हेक्केःल्ले ख्रिस्तेन्पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाइडिल्ले मिमिदिड्गेन् कुमुक्साम्मिल्ले सिःमेन्लाम्बा कुहिड्वेत् चोगुबा कुइसिःक् आनि?आइ कुसइ हिड्मन्नो आहिड्लो॥

5 आनि? कुसिःमेन्तो खुने?नु थिक्हुप् आबोःक्खेआइ आवा?ने फा?ग्र ख्रिस्तेन्सिःमेन्लाम् याम्मो हिडेबा हेक्के आनि?आइ खुने?नुए सिःमेन्लाम् याम्मो आहिड्लो॥ 6 लायोःल्ले कुयुक्किन् आनि? हिड्मन्नोलाम् मेक्क हेक्क्याइ आल्लआइधो लायोरे कुयोःक्पा आम्बोःइडिन्ल फा?आइ आनि? तगिस्मा हिड्मन्निन् ख्रिस्तेन्नु सिलाम्साक्मा सिड्डो फोःन्देआइ वा? केल?बान् कुसिड् आनिःत्तुम्, 7 थेआइभेल्ले आत्तिन् स्येआइ वा? खेन् लायोःल्ले कुयुक्कोनु चोःक्युम्भोबा पोःक्खेआइ वा?रो॥ 8 आल्ल आनि? ख्रिस्तेन्नु सौरिक् आस्येआइ आवा?ने फा?ग्र खुने?नुए आनि?आइ याम्मो आहिड्लो फा?आइ नसाःन् आजोगुम्तो॥ 9 ख्रिस्तेङ्ग स्येआइ कुहिड्वेत् पोःक्खेबाल्ले आल्ल याम्मो मेसिःनेन्तो केल?बान् आनि? आनिःसुम्तो॥ हेक्केःल्ले आल्लआइधो खुने? सम्दाइ सिःमेल्ले युक् मेगत्तुन्तो॥ 10 ख्रिस्तेन्स्येल्ले लायोःल्ले कुमुक्साम्मिन् नाःम्मा फा?आइ सदादिड्दरे लागि खुने? थिक्लेड्डो स्ये, कर आल्ल खुने? कुहिड्वेत् वा?रो, हेक्क्याइ कुहिड्मन्निन् खुने? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? ताःमा फा?आइ हिड्लो॥ 11 हेक्केल?रिक्के कुसिवेत् मनाःल्ले लायो मेजोगुम्बा कुइसिःक् खिनि? लायो चोःक्माओ केस्ये?इ कर ख्रिस्त येसुःन्नु थिक्हुप् केबोःक्खिआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? ताःमारे लागि केहिडिबा फा?आइ निड्वा? इःतेम्मे?ओ॥

12 खेल्ले चोगुल्ले लायोःल्ले खिनि? नासिङ्गेन् थक्किन् युक्मा मेबाइधेम्मिन्ने?ओ, मेःन्ने फा?ग्र फेन् निड्वा?इल्ले कुबाःन्निन् तेन्दिड् केजोगुम्तो॥ 13 खिनि? थक्कोबा याम्मक्वा? ताप्फेःम्बा याःम्बक् चोःक्मारे लागि लायोःन् मेदोःन्देम् मेबिरेम्मिन्ने?॥ खेल्ले कुलेक्वा सिःमेन्लाम् हिड्मन्नो केदाःबा मनाहा? कुइसिःक् खिनि? आबाडे निड्वा?फुमाइडो तोःन्ना?सिम्मे?, हेक्क्याइ खिनि? याम्मक्वा? साम्योनिबा याःम्बक् चोःक्मारे लागि निड्वा?फुमाइडो तोःन्देम्मे?ओ॥ 14 खिनि? सम्दाइ लायोःन् युक् चोःक् मेबाइधेम्मिन्ने?, थेआइभेल्ले खिनि? साम्योथिम्मिल्ले कुयुक्को केहोःप्ति?, कर निड्वा?फु लुङ्गुम्मिल्ले कुयुक्को केवयि?रो॥

साम्योनिमाल्ले कुयोःक्या

15 कन् काक् फा?इङ्ग थमाबे? आनि? साम्योथिमिल्ले कुयुक्को आहोःप् कर निड्वा?फु लुङ्गुमिल्ले कुयुक्को आवा?बाल्ले लायो चोगुम्बि? आप्फाल्लेआइ चोगुम् मेःन्! 16 आत्तिन्हा? इङ्जाःइखेम्मा केदेन्दि?, बा खेल्ले कुयोःक्या केबोःक्खि? केल?बान केन्निःसुम्मिन्बि? लायोःल्ले कुयोःक्या केबोःक्खि?ने फा?ग्र खिनि? केस्ये?इ, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइङ्जाःइडिन् केघेप्सुम्ने फा?ग्र खिनि? साम्योनिबा केबोःक्खि?रो॥ 17 कर खिनि? लायोःल्ले कुयोःक्या केबोःक्खिआइ केवयिसाइ, आल्ल खिनि? केहु?आसिबा निसाम्मिन् सिक्कुड्मोनुए केडःप्पा केनाःप्पा केबोःक्खिआइ केवयिबाओ निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन्लो॥ 18 खिनि?ग लायोलाम् चोःक्युम्भो केघोःसुम्माइ साम्योनिबा याःम्बक् चोःक्या फा?आइ कुयोःक्या केबोःक्खिआइ केवयि?रो॥

19 खिनि? कुसिड् निःप्पा केसुक्कुत्तल फा?आइ हिम्दाइबानु नु योःक्किल्ले कुबिःन् ओगप् चोगुड्ल पत्तारो॥ खिनि? आबाडे याम्त्तक्किन् तगि याप्पि केजिःम्बा नु फेन् याःम्बक्किल्ले कुयोःक्या पोःइसे केदोःन्दुम्माइ केवयिबा कुइसिःक्, आल्ल सेसेगेन् सुत्थो पोःइमारे लागि साम्योनिबाल्ले कुयोःक्या पोःइसे खिनि? याम्त्तक्किन् तोःन्देम्मे?ओ॥ 20 खिनि? लायोःल्ले कुयोःक्या केवयिल्ले साम्योनिबाल्ले कुयुक्को केहोःप्तिरो॥ 21 खेन् येम्मा केजोगुम्बा पाःन्हा?लाम् आल्लो सिरिड् केमयिल्ले थे इन्धाःक् केघोःसुम्बे? कुनुप्पोग खेन् पाःन्हा?रे मेन्नुप्पनाबा सिःमेन्नो केगेत्ति?रो॥ 22 कर आल्लोग खिनि? लायोलाम् चोःक्युम्भो केघोःसुम्माइ केवयि?, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुयोःक्या केबोःक्खिआइ केवयि?रो॥ खेल्लेग सेसेगेन् सुत्थो केजोगि?, हेक्क्याइ कुनुप्पो खेल्ले मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्नो केगेत्ति?रो॥ 23 थेआइभेल्ले लायोरे आबिबा नामयाक्किङ्ग सिःमेन्लो, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले आम्भा आबिबा पर्धाःम्मिङ्ग आनि? दाइबा खिस्त येसुओलाम् मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्लो॥

साम्योथिमिल्ले कुयाःम्बेओ मेःक्खिम्लाम् कुबि

7 आल्ल साम्योथिम् केलेबा केनिःबा आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इङ्गा? पाःप्पा कोःतुड्बा पाःन्निन् कुसिड् केनिःत्तुलो॥ साम्योथिमिल्लेग मनाःन् कुहिड्वेत् वा?र थारिक्कल् युक्तु?॥ 2 मेःक्खिमिल्ले कुबिधिक् पिनिड्लो, मेःक्खिम् केबोःइमा मेन्नुम्मा?इन् इत्थुङ्गेन् कुयेम्बा?इन् हिड्डाइ वा?र थारिक् साम्योथिमिल्ले खेन् कुयेम्बा?इन् इघेःक्खुआइ वा?॥ कर कुयेम्बा?इन् सिःने फा?ग्र खेन् मेःक्खिम्थिम्लाम् चोःक्युम्भोमा पोःइलो॥ 3 हेक्केल?रिक्के कुयेम्बा?इन् कुहिड्वेत् वा?रए खेल्ले वे? मनाःन्नु मेःक्खिम् चोगुने फा?ग्र खेङ्ग साम्योथिमिल्ले चाराम्मा याःम्बक् केजोःक्या मेत्तु?रो॥ कर कुयेम्बा?इन् सिःआङ्ग खेने? मेःक्खिम्थिम्लाम् चोःक्युम्भोमा पोःइलो, हेक्क्याइ खेल्ले वे? मनाःन्नु मेःक्खिम् चोगुल्ले चाराम्मा याःम्बक् चोगुबा मेबोःइनेल्लो॥ 4 हेक्केःल्ले फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिस्तेन्स्येःल्ले खिनि?आइ साम्योथिमिल्ले कुयुक्किल्ले इगेभुत्तिआइ केवयिबाओलाम् केबाःक्खिरो॥ हेक्केःल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलागि आनि? नुःबा याःम्बक् चोःक्या आसुक्कुत्तल फा?आइ आनि?ग सिःमेन्नाम्बा कुहिड्वेत् केबोःइबानु थिक्हुप् आबोःक्खेआइ आवा?रो॥ 5 आनि?ग लायोबा सुत्ताःल्ले आयुक्तेआइ आवयेल्ले साम्योथिमिल्ले आनि? नासिङ्गेन् थक्को लायोबा निड्वा?इन्फोःक्खुआइ आनि? आजोगुम्बा फेन् याःम्बक्किल्ले सिःमेन् तारु?रो॥ 6 कर आल्लोग, तगि आनि? सम्दाइ युक् केजोःक्या साम्योथिम्लाम् चोःक्युम्भो आघोःसुम्माइ आवा?॥ आल्ल आनि?ग साप्तेआइ केबप्पा साम्योथिमिल्ले कुयुक्को आवयेल्ले सेवा आजोगुम्बा हेक्के मेःन्, कर सेसेमाइलाम्बा कुसड् हिड्मन्नो सेवा आजोगुम्लो॥

साम्योथिम् नु लायो

7 हेक्केःल्ले आनि? थे पाःप्पाबे? साम्योथिमिन् लायोबि? सेक्खासाइ मेःन्लो! कर साम्योथिमिन् होःप्तेल्लेग इङ्गा? आहिड्मन्नोबा लायोहा?

मेन्निःबान्नेन्॥ थेआइभेल्ले साम्योथिमिल्ले, “खेने? मेघिःप्सेन्ने?” फा?आइ मेबाःत्तुन्निल्लेग इङ्गा? खिःम्मान् ताप्फेःम्बारो केल?बा पाःन्निन् कुसिड् मेनिःतुड्डिन्बरो॥ 8 कर कन् लायोःल्ले साम्योइङ्जाःइलाम् सुयेम्खोःसुआइ इङ्गा? आसिगाइ काक् परिक्लेन् खिःम्मा निड्वा?इन्फोःक्खु॥ थेआइभेल्ले साम्योथिमिन् होःप्तेल्लेग लायोःल्ले कुमुक्साम् होःप्तेबरो॥ 9 तगि इङ्गा? साम्योथिमिन् कुसिड् मेन्निःते वयाइडिल्ले नुःबा वये, कर साम्योइङ्जाःइडिन् कुसिड् निःतुड्डिल्ले इङ्गा? आहिड्मन्नो लायोःन् कुहिड्वेत् पोःक्खेआइ इङ्गा? स्याड्लो॥ 10 कन् साम्योइङ्जाःइडिल्लेए मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् ताःप्पा केबोःइबा वये कर खेल्लेग सिःमानि तारु केल?बान् निड्वा? खोःसुड्लो॥ 11 थेआइभेल्ले लायोःल्ले साम्योइङ्जाःइलाम् सुयेम्खोःसुआइ इङ्गा? इड्लेक्ताड्लो, हेक्क्याइ बा कन् साम्योइङ्जाःइलाम् इङ्गा? सेराड्लो॥ 12 हेक्केसाइ साम्योथिमिन् सेसेबा चोःक्पाल्ले कुइङ्जाःइहा? सेसेबा, साम्योनिबा नु नुःबा चोःक्लो॥

13 हेक्केःल्ले नुःबा पाःन्निन् इङ्गा? आलागि सिःमेन् तारुबि? मेदारुन्लो, कर लायोःन् लायोएरो ल?रिक् कुसिड्निःप्पा आसुक्कुत्तल फा?आइ लायोःल्ले नुःबा पाःन्लाम् इङ्गा?ओ याम्साप्पोन् सिःमेन् तारु, हेक्केःल्ले साम्योइङ्जाःइडिल्ले चोगुल्ले लायोःन् आल्लसाइ सा?रिक् लायोबा चोःक् फा?आइ निःसुड्लो॥

नेत्थि परिक्या मेन्छाम् सुत्ता

14 साम्योथिमिन् याम्साम्बा चोःक् ल?रिक् कुसिड् आनिःत्तुम्माइ वा?, कर इङ्गा? याम्साम्बा मेजोःक्कान् हेक्क्याइ योःक्पाहा? मेदोःक्या कुइसिःक् इङ्गा?आइ लायोओए तोःक्ताइडाइ वा?आरो॥ 15 इङ्गा? चोगुड्बा पाःन्निन् कुसिड् मेनिःत्तान्, थेआइभेल्ले चोगुड् ल?रिक् निड्वा? चोगुड्बान् मेजोःक्कान्, कर इङ्गा? चिःतुड्बा पाःन्निन् चोगुड्लो॥ 16 हेक्क्याइ इङ्गा? चोगुड्बा पाःन्निन् ताप्फेःम्बा चोःक् फा?आइ निःसुड्ले फा?ग्र साम्योथिमिन् नुःबा चोःक् ल?रिक् तेन्दिड् चोगुड्बा पोःइलो॥ 17 खेल्ले चोगुल्ले, आल्ल हेक्के केजोःक्पेन्इङ्गा? मेःन्, कर इङ्गा?ओ केवा?बा लायोःल्ले चोगुबरो॥ 18 थेआइभेल्ले लायोःल्ले कुधिम् वा?आबाल्ले इङ्गा? आसुत्ताओ थेआइ नुःबा पाःन् होःप् फा?आइ कुसिड्निःतुड्लो॥ हेक्केल?रिक् इङ्गा? नुःबा पाःन्हा? चोःक्या निड्वा? कत्तुड्साइ चोःक्या मेसुक्कान्तो॥ 19 थेआइभेल्ले नुःबा पाःन्हा? चोःक्या निड्वा? चोगुड्, खेन् मेजोःक्कान्, कर ताप्फेःम्बा पाःन्हा? मेन्जोःक्या निड्वा? चोगुड्बान् चोगुड्ल वा?आरो॥ 20 हेक्केल?रिक् इङ्गा? मेन्जोःक्या निड्वा? चोगुड्बा पाःन्हा? चोगुड्ने फा?ग्र कन् केजोःक्पाङ्ग इङ्गा? मेःन्, कर इङ्गा?ओ केवा?बा लायोःल्ले हेक्के चोगुबरो॥ 21 अक्खेल?रिक् कन् थिमिल्ले याःम्बक् चोगुबा इङ्गा? निड्वा? खोःसुड्-इङ्गा? नुःबा पाःन् चोःक्या निड्वा? चोगुड्डिल्ले ताप्फेःम्बान् इङ्गा?नुए वा?रो॥ 22 थेआइभेल्ले इङ्गा? आसिक्कुड्मोनुए निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाम्योथिमिन् सःत्तारो॥ 23 कर इङ्गा?ओग वे?स्मा मुक्साम्मिल्ले याःम्बक् चोगुबा निःसुड्ले॥ खेन् मुक्साम्मिल्लेग इङ्गा? आबाडे आनिड्वा?इल्ले इःप्पा नाःप्पा कोःत्तुबा थिमिल्ले कुदक्तेइवाओ थड् चोगु?, हेक्क्याइ लायोओ पुड्लाधाबा चोःक्काआइ लायोःल्ले इङ्गा? युक्कारो॥ 24 ए, इङ्गा?ग अक्खेन् सा?रिक् पप्पामा मनाआबे? कन् लायो नु सिःमेल्ले युक्तुबा हिड्मन्लाम् हाःल्ले सेःप्पा सुक्काबे? 25 निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन्लो! आनि? दाइबा येसु खिस्तलाम्बाए निड्वा?फुमाइडिल्ले आसेःप्पो! खेल्ले चोगुल्ले आनिड्वा?ओ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाम्योथिमिल्ले कुसेवा चोगुड्, कर लायोबा थिमिल्ले थिम्सुबा सुत्ताओग लायोःल्ले कुसेवा चोगुड्लो॥

सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम्लाम् हिड्मा

8 खेल्ले चोगुल्ले आल्ल खिस्त येसुःन्नु थिक्हुप् केवा?बाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले आप्तिक् मेगुःत्तुच्छिन्, 2 थेआइभेल्ले खिस्त येसुलाम् मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् केबिबा सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साम्ले लायो

नु सिःमेल्ले कुमुक्सांम्लाम् चोःक्युम्भो पिराइडाइ वा?रो॥³ लायोबा सुत्ताःल्ले चोगुल्ले साम्योथिमिल्ले चोःक्मा मेसुकुम्बा पाःन्निन् निड्वा?फुमाइडिल्ले चोगुरो॥ खुने? आबुगेन् कुस्साःन् मेन्ऱाम् याम्पिहा?रे मेजोगुबा लायोःल्ले लागि सिदुइजभा पोःइसे लायोबा मना कुइसिःक्पा नासिइगेन् थक्को पाइघु युःसुआइ नासिइगेन् कुधक्किल्ले आनि? लायोःन् मेक्खुरो॥⁴ अक्खेल?रिक् लायोबा सुत्ता कुइसिःक् मेःन्, कर सेसेमाइ कुइसिःक् आहिइडिल्ले साम्योथिमिल्ले नाःक्तुबा सामयोनिबा पाःन्हा? काक् आनि? चोःक्मा आसुकुत्तुम्ल फा?आइ खुने? हेक्के चोगुबारो॥

⁵ लायोबा सुत्ताःल्ले निड्वा? चोगुबा कुइसिःक् केहिइबाहा?रेग खेन् सुत्ताःल्ले कुनिड्वा? ताःमाओए निड्वा? मेबिरु?, कर सेसेमाइडिल्ले पाःत्तुबा कुइसिःक् केहिइबाहा?रेग सेसेमाइडिल्ले कुनिड्वा? ताःमाओए निड्वा? मेबिरु?रो॥⁶ आनि? निड्वा?इनलायोबा सुत्ताःल्ले युक्मा आबाइघुम्मिल्लेग आसिःरो, कर आनि? निड्वा?इनसेसेमाइडिन्नुयुक्मा

आबाइघुम्ने फा?ग्र मेन्नुप्पनाबा हिइमन् नु सनारुइ आघोःसुम्तो॥⁷ थेआइभेल्ले लायोबा सुत्ताःन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदक्केइवाओ पोःक्लो॥ खेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाम्योथिमिन् मेइःत्तुन् मेनाःत्तुन् हेक्क्याइ इःप्पा नाःप्पाआइ मेसुकुत्तुलो॥⁸ लायोबा सुत्ताःल्ले युक्तुसिबाहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? ताःमा मेन्ऱुक्कुत्तुलो॥

⁹ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसेमाइडिन् खिनि?ओ सेक्खाए वा?ने फा?ग्र खिनि?ग लायोबा सुत्ताःल्ले कुमना मेःन्निइ, कर सेसेमाइडिल्ले कुमनानिड्लो॥ हेक्क्याइ आत्तिन् मनाःन्नु ख्रिस्तेरे कुसेसेमाइडिन् होःपखेन् ख्रिस्तेरे कुमना मेःन्तो॥¹⁰ कर ख्रिस्तेन्खिनि?ओ वा?ने फा?ग्र खिनि? नासिइगेन् थक्केन् लायोःल्ले चोगुल्ले सिःसाइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ आप्तिक् मेःन्नेबा केबोःक्खिबाल्ले चोगुल्ले खिनि? याम्सांमिन् हिइलो॥¹¹ हेक्क्याइ येसुःन् सिःमेन्लाम् कुहिइवेत् केजोःक्पाल्ले कुसेसेमाइडिन् खिनि?ओ वा?ने फा?ग्र बा खेन् खिनि?ओ केवा?बा सेसेमाइलाम् ख्रिस्ते येसुःन् सिःमेन्लाम् कुहिइवेत् केजोःक्पाल्ले खिनि?आइ कुहिइवेत् केजोगि?रो॥

¹² खेल्ले चोगुल्ले फु?नुसा? नु ने?नुसा?से आनि? मेन्जोःक्के मेम्बोःइमनाबा पाःन्हा? वा?, कर लायोबा सुत्ताःल्ले निड्वा? चोगुबा हेक्केए चोःक्मा मेबोःइनेल्लो॥¹³ खिनि? लायोबा सुत्ताःल्ले निड्वा? चोगुबा कुइसिःक् केवयि?ने फा?ग्र खिनि? केस्ये?इरो, कर सेसेमाइडिल्ले कुमुक्सांम्लाम् लायोबा याःम्बक्हा? केलेरुम्ने फा?ग्र केहिडि?रो॥

¹⁴ थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसेमाइडिल्ले लाम्लोसुसिबाहा?ए निड्वा?फुसाःसिरो॥

¹⁵ खिनि? केघोःसुम्बा सेसेमाइडिल्ले निड्वा?फुमाइडिन्नु केगिबा योःक् केन्जोगिन्, कर खुने? निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसिःइसाः केजोगिआइ वा?॥ हेक्केल?रिक् खुने?लाम्बा निड्वा?फुमाइडिन् “पानुदिइआम्बौ” मेप्पा आसुकुत्तुलो॥¹⁶ हेक्केल?रिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसेमाइडिन् आनि? याम्सांमिन्नु तइडाइ “खिनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्साःनिड्लो” फा?आइ आमेल्लो॥¹⁷ हेक्क्याइ कुस्साः आबोःक्खेबाल्ले चोगुल्ले आनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलक् केघोःबासिरो॥ सेक्खाए खुने?नु सौरिक् इड्धाःइ आघोःसुम्ल फा?आइ खुने?नु सौरिक् इनोगेन् तुक्खेआइ आजाने फा?ग्र आनि?ग येसु ख्रिस्तेन्नु सौरिक् लक् केघोःबासिआइलो॥

केदाःबा मिमिदिइ

¹⁸ खुने? याइसि आबिबा मिमिदिइडिन्नु तइमाल्लेग कन् येम्मो आनि? आदुमुम्बा इनोगेन् तुक्खेःन् थेआइ मेःन्तो फा?आइ इःत्तुइलो॥

¹⁹ निड्वा?फुमाइडिल्ले सेक्खाबा कुस्साःहा? ओसेःन्दाइ पोःइमा येम्मिन् नावागेन् चडःतिल्ले सा?रिक् निड्वा? इगेःक्काइ हाइघुर वा?रो॥

²⁰ थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले चोगुबा नावागेन् चडःत्तिन् फेल्लारे, हेक्केग आबाडेग मेःन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? कुइसिःक् हेक्के पोःक्खेबारो॥ कर नावागेन् चडःतिल्ले किःमा पेःक्मालाम्बा ताइसेःप्पाइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्साःहा?रे खुनि? मिमिदिइगेन् चोःक्युम्भोःन् मेघोःसुर केल?बान् सा?रिक् निड्साइ चोगुर वा?॥²² कन्

केरेक् नावागेन् चडःत्तिन् सावाःम्मा तुइडिल्ले तरुमा मेन्ऱिमा?इन् कुइसिःक् आल्ल थारिक्पाःप्पा नु तुक्खे चाःबान् आनि? आनिःसुम्तो॥

²³ नावागेन् चडःतिल्लेक् मेःन्, कर काक्नु तगिबा लक् कुइसिःक् सेसेमाइडिन् केघोःबा आनि?आइ आयाःल्ल आवा?रो॥ आनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले आबाडे कुस्साः आजोःक्काइ आनि? आबाडे नासिइगेन् थक्किल्ले लायो नु तुक्खेलाम् चोःक्युम्भो खोःसुर फा?आइ आयाःल्ल आहाइघुम्ल आवा?रो॥²⁴ थेआइभेल्ले आनि? सेन्लप आघोःसुम्माइधोए कन् सेक्खाबा निड्साइडिन् आगत्तुम्माइ वा?॥ निःमनाबा पाःन्निन् निड्साइ आन्जोगुम्मिन्तो॥ आल्ल तगिसा कत्तुबा पाःन्निन् हाःल्ले निड्साइ चोगु?बे? ²⁵ कर आनि? आल्ल थारिक् मेइघोए आवा?बा पाःन्निन् निड्साइ आजोगुम्मिल्ले खेन् खोःमा फा?आइ नासि आधःत्तुम्माइ आहाइघुम्लो॥

²⁶ सेसेमाइडिल्लेआइ आनि? केसाक्पाओ आधाआइ आवा?इल्ले कुभा? आबि?रो॥ खेन् येम्मो आक्खेल?रिक् तुवा चोःक्मा आनि? आल्लेस्सुम्मिन्, कर आनि? पाःप्पाए सुक्मेन्देप्पनाबा पाःन्सुत्ताहा?रेन् आनि? याःप्मानु सेसेमाइडिल्ले आनि? लेक्वा पेलिगेन् तुवा चोगु?रो॥²⁷ हेक्क्याइ आनि? सिक्कुइमाओबा पाःन् केनिःबा निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसेमाइडिल्ले कुनिड्वा?इन्निःसु?रो, थेआइभेल्ले सेसेमाइडिल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? कुइसिःक् नसानिबाहा?रे लागि निड्वा?फुमाइडिन्नु पेलिगेन् तुवा चोगु?रो॥

निड्वा?फु मिःम्जिलाम्बा थेःल्लेआइ सेम्मा आन्ऱुक्केन्

²⁸ निड्वा?फुमाइडिन् मिःम्जि केमेप्पा, कुनिड्वा? कुइसिःक् उःत्तुसिबाहा?रे लागि, खुने? केरेक् पाःन्हा? नुःबाए पोःइल चोगु? केल?बान्नाइआनि? कुसिइ आनिःत्तुम्तो॥²⁹ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा? उन्ऱेःन्ऱा कुसिइनिःत्तुसिआइ आबुगेन् कुस्साःन् कुइसिःक्के पोःइसे सेगुसिरो॥ हेक्केल?रिक्के यरिक् फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा?ओ खुने? तुम्बा पोःक्खेरो॥³⁰ हेक्क्याइ आत्तिन्हा? तगिसा सेगुसि, खेइहा?ग उःत्तुसिआइलो॥ आत्तिन्हा? उःत्तुसि?, खेइहा?ग आप्तिक् मेःन्नेबाआइचोगुसि?रो॥ आत्तिन्हा? आप्तिक् मेःन्नेबा चोगुसि?, खेइहा?ग कुमिमिदिइडिन्नाइ पिरुसि?रो॥

³¹ हेक्केने फा?ग्र आनि? थे आबाःत्तुम्बाबे? निड्वा?फुमाइडिन् आनि? लेप्पाइ वा?ने फा?ग्र आनि? तक्केइवाओ हाःत्ताइ पोःक्मा मेसुकुन्नेलो॥

³² निड्वा?फुमाइडिल्ले आबाडे आबुगेन् कुस्साःन्ने मेदाइघुन्, कर आनि? केरेक्के लागि खुने? सिःमा पाइघु॥ खुने? ख्रिस्तेन्ने आबिरेल्ले काक् पाःन्हा?आइ आक्खेल?रिक् आनि? पिमा आन्ऱुक्केन्ने?

³³ निड्वा?फुमाइडिल्ले सेगुसिबाहा? हाःल्ले आप्तिक् कुःप्पा सुक्तुसि?बे? हाःल्लेआइ मेसुकुत्तुन्निन्, थेआइभेल्ले आप्तिक् मेःन्नेबा केजोःक्पाइग निड्वा?फुमाइडिन्नेरो॥³⁴ आनि? हाःल्ले पाःन् थिक्मा आसुकुपे? हाःल्लेआइ आन्ऱुक्केन्नेलो, थेआइभेल्ले ख्रिस्ते येसुःन् स्येआइ आल्ल खुने?ग सिःमेन्लाम् कुहिइवेत् पोःक्खे, हेक्क्याइ खुने? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुजुप्साइलेप्पाइ युइलो, हेक्क्याइ आनि? लागि पेलिगेन् तुवाआइ चोगुर युइलो॥³⁵ हाःल्ले ख्रिस्तेरे कुमिःम्जिलाम् सेम्मा आसुकुपे? येत्तुक्खे, इनोगेन् तुक्खे, निड्घुम्, साक्, चाइमा वाःप्पा होःप्पा, किप्पा केघुःबा येम् इग सिःमेल्ले सेम्मा आसुकुपि? ³⁶ साम्योसाप्ताओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्,

“खेने? नसाःन् चोःक्कासिगेबाल्ले थिक्पाःन्धक् मेसेरिगे?रो॥ सेप्पा केबोःइबा मेल्लुक् कुइसिःक् मनाहा?रे मेमेत्तिगेरो॥” †

³⁷ कन् काक् पाःन्हा?ओ आनि? लुइमा? केदुक्पा ख्रिस्तलाम्बा आनि? थइ केनाःम्बान्नुःल्लेआइयम्बा आबोःक्खेआइ आवा?रो॥

³⁸ थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिःम्जिलाम् आनि? थेःल्लेआइ सेम्मा आन्ऱुक्केन्नेलो केल?बान् निःसुइसुरइडाइ वा?आरो॥ सिःमेन् नु हिइमेल्ले, माइलाइइबाहा? नु फेन्सांम्हा?रे, कन् येम् नु तायेम्बा पाःन्हा?रे, इग आत्तिन् मुवसांम्हा?रेआइ सेम्मा आन्ऱुक्केन्ने, ³⁹ इक्सादिइ

खाम्बेःविकल्ले कुजइडाइबा नु कुसिगाइबा, इय काक् नावागेन् चडःत्तोबा मुक्साम् थैःल्लेआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिःम्जिलाम् सेम्मा आन्धुक्नेन्, थैआइभैल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले आनि? दाइबा ख्रिस्त येसुलाम् लुड्मा? आदुक्तेआइ वा?रो॥

निड्वा?फुमाइडिल्ले सेगुसिबा सुवाइ

9 इड्गा? पाःप्पा निड्वा? इःत्तुड्बा पाःन्निन् सेक्खाएरो॥ इड्गा? ख्रिस्तरं कुमनाआ हेक्क्याइ इड्गा? इड्लेक् मेबाःतान्तो॥ आघासिडिडिन्नु सेसेमाइडिल्ले इड्गा? पाःत्तुड्बा पाःन्निन् सेक्खाए चोःक्लो फा?आइ निःन्धो चोःक्सुरो॥ 2 आमिःम् इसाइलि फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा?रे खुनि? लागि इड्गा? निड्वा?ओ तुक्खेःल्ले सा?रिक् याःन्दाइडाइ वा?आरो॥ आबाडे आसुवाइ इसाइलिहा?रे सेन्लप खोःमा मेसुक्तुल्लेग इड्गा? खुम्दिड्डो थाःमा नु ख्रिस्तलाम् लाःत्ताःत् पोःड्मा सुक्ताइबामेन्॥ 4 निड्वा?फुमाइडिल्ले इसाइलिहा? आबाडे कुस्साः पोःड्से सेगुसिआइ कुमिमिदिडिन्नु खेइहा? ओसेःन्धाक्त्तुसि॥ हेक्क्याइ खेइहा?नु माइहुफ्हा? चोगुआइ सामयोथिमिन् पिरुसि॥ खेइहा?ए निड्वा?फुमाइडिल्ले माइहिम्बोबा सेवा चोःक्मान् नु यरिक् माइहेक्हा? पिरुसिरो॥ 5 कुमिड् केसेबा अब्राहाम, इसहाक नु याकुबेन् † खेइहा?रे आबाडे खुनि? ताक्थेबासिरो, हेक्क्याइ येसु ख्रिस्तेन्मेन्छाम्गेन् थक्को खुनि? सुवाइडोए सावाःन्धिड्लो॥ खुने?ए केरेक् सम्दाइ हाइ केजोःक्पा निड्वा?फुमाइलो॥ सदादिड् कुनारा मेभोःसुरो! आमैन्॥ 6 कड्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा?नु चोगुबा माइहेक्हा?ग मेगेरेम्बा मेःन्तो, थैआइभैल्ले इसाइल सुवाइलाम्बा सागेवाःन्धिड्बाहा? केरेक्क सेक्खाबा इसाइलि मेःन्धिरो॥ 7 अब्राहामरे कुमु?इदाइसा मेबोःइडिल्लेसा केरेक् सेक्खाबा कुस्साः मेम्बोःइनेन्तो॥ कर सामयोसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “माइहेक्क्योचोगुड्बा केस्साः इसहाकलाम्मे केमु?इदाइसाहा? मेबोःइलो॥” †8 कन् फा?इड्ग अब्राहामरे नासिड्गेन् कुधक्कोलाम् सागेवाःन्धिड्बाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्साःसि केल?बा पाःन् मेःन्तो, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले पिने फा?आइ पिरुबा माइहेक्क्याम्बा सागेवाःन्धिड्बाहा?ए अब्राहामरे सेक्खाबा कुमु?इदाइसासिरो॥ 9 खेन् माइहेक्किल्ले अक्खे पाःत्तुरो, “आन्नेम्मा? बा कन् येम्मो इड्गा? नुःड्डा ताआरो, हेक्क्याइ केमेःत् साराःल्ले लच्छा येम्बित्छा?सा कत्तुरो॥” †

10 हेक्केरक् मेःन्, कर आनिगे ताक्थेबा इसहाकलाम् कुमेःत् रिबेक्काःल्ले काप्साबासाःहा? कत्तुसिआइ वये, 11 कर खेन् काप्साबासाःहा? सावाःन्धिड्मानुःल्ले तगिए, खेइहा?रे नुःबा नु ताप्फेःम्बा याःम्बक् थैआइ मेन्जोःक्के, निड्वा?फुमाइडिल्ले रिबेक्काःन् अक्खे मेत्तुआइ वयेरो, “तुम्बाल्ले फो?बान् सेवा चोगु?रो॥” † निड्वा?फुमाइडिल्ले पाःत्तुबा कुडिसिःक् सामयोसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “इड्गा? याकुबेन् लुड्मा? तुक्तुड्, कर एसाउःन् चिःत्तुड्लो॥” अक्खेल?रिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा?रे खुनि? याःम्बक्किन् ओमेत्तुआइ मेःन्, कर खुने? आबाडे कुनिड्वा?सोःक् कुडिसिःक् सेगु? केल?बा पाःन्निन् निःन्धो चोगुरो॥

14 हेक्केःल्ले आनि? थै पाःप्पाबे? निड्वा?फुमाइडिन्नु नुःरिक्काइ खासेन् मेलोःन्नेन्बि? सेक्खासाइ मेःन्तो! 15 थैआइभैल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले मोसाःन् अक्खे मेत्तु, “आत्तिन् नुःरिक् मेप्पा निड्वा? चोगुड् खेन् नुःरिक् मेत्तुड्, हेक्क्याइ आत्तिन् लुड्मा? तुक्मा निड्वा? चोगुड् खेन् लुड्मा? तुक्तुड्॥” †16 खेल्ले चोगुल्ले मनाहा?रे निड्वा? चोःक्माल्ले इय तम्मिन् चोःक्माल्लेग मेःन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? आदुक्तेबालाम्काक् पाःन्हा? ताःरो॥ 17 थैआइभैल्ले सामयोसाप्लाओ निड्वा?फुमाइडिल्ले फारोहाइडिन् अक्खे मेत्तुआइ पत्, “खेने? केसम्दाइ आमुक्सामिन् ओसेःन्दाइ चोगुड्डाइ काक्

† याकुबेन् कुसइ लाजे?रे कुम्बा पोःक्खेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिडिन्नु लेक्त्तु पिरु (तोलिड्सोमु ३२.२८)॥ †† तोलिड्सोमु २१.१२-निड्वा?फुमाइडिल्ले अब्राहामरे कुस्साः इस्माएलेन् मेःन्, कर इसहाकेन् सेगुरो॥ † तोलिड्सोमु १८.१०, १४ †† तोलिड्सोमु २५.२३, मलाकि १.१-२ †† लाम्दिःक् ३३.१९

इक्सादिड् खाम्बेःक्मो आमिडिडिन् इड्भोःर केल?बा निड्वा?सोःक्को इड्गा?ए खेने? हाइ चोःक्नेआइ वा?आरो॥” †18 खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले आत्तिन् नुःरिक् मेप्पा निड्वा? चोगु? खेन् नुःरिक् मेत्तु?, हेक्क्याइ आत्तिन् कुनिड्वा? नुःड्मा केसाक्पा चोःक्मा निड्वा? चोगु?, खेन्निन् कुनिड्वा? नुःड्मा केसाक्पा चोगु?रो॥

19 हेक्केःल्ले खिनि?ओ कुभारे इड्गा? अक्खे याम्पि केमेत्तिबिला, “हेक्केने फा?ग्र निड्वा?फुमाइडिल्ले आल्लसाइ थैआइ पाःन् आधिक्पाबे? आत्तिल्लेआइ खुने? चोःक्मा इःत्तुबा पाःन्निन् अप्पा मेसुक्त्तो॥”

20 मेन्छाम् याम्पिए, निड्वा?फुमाइडिन्नु मुरा केदोःबा खेने? हाःत्नेबे? चोःक्मनाबा चिगःक्वाःल्ले केजोःक्पेन् “थैआइ अक्त्तड्बा केजोगाड्बाबे?” मेत्तुबि? 21 स?मनाबा खाम्मोलाम् कोःम्भलेःल्ले नुःबा याःम्बक्को ओगप् केबोःड्बा फुजिक् हेक्क्याइ हाबा खेन् खाम्मोलाम् मेन्जोबा याःम्बक्को ओगप् केबोःड्बा फुजिक् चोःक्मा युक् मेगत्तुम्बि? 22 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसिक्किन् नु कुमुक्सामिन् ओसेःन्दाइ चोःक्मा युक् कत्तुने फा?ग्र हेक्केल?रिक्के मेक्मारे लागि यारिप् केबोःड्बा मनाहा? सिक्किल्ले कुलेक्वा नासि थःत्तुसिल्ले आनि? थै पाःप्पाबे? 23 हेक्क्याइ तगिसा कुमिमिदिडिन्नु खोःमा फा?आइ यारिप् चोगुसिआइ लुड्मा? तुक्त्तुसिबाहा? इमेल्तुड्बा कुमिमिदिडिन्नु ओसेःन्धाक्से निड्वा?फुमाइडिल्ले अक्खे चोगुरो॥ 24 हेक्केल?रिक्के आनि? यहुदिसाइ, थिम्मेन्डइ सुवाइसाइ, खेन् सेगुसिबाहा?ग आनि?एरो॥

25 निड्वा?फुमाइडिल्ले पाःत्तुबा पाःन्निन् माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा होसेरे सामयोसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्तो, “आत्तिन्हा? आमना मेहोःप्ते खेइहा? आमना चोगुड्सिड्लो॥ तगि लुड्मा? मेदुक्त्तुइसिडिन्न्बाहा?, आल्लो लुड्मा? तुक्त्तुइसिड्लो॥” †26 हेक्क्याइ, आत्तिन् तेन्तो “खिनि? आमना केहोःप्ति ल?रिक् केमेत्तिआइ वये, बा खेन् तेन्तो ‘आजुनि निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्साःनिड्’ केमेत्ति?रो॥”

‡27 माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले इसाइलिहा?रे खुनि? याःम्बेओ अक्खेल?रिक् पाःत्तुआइ पत्,

“इसाइलिहा?ग आत्तात्तान्ने निःप्पा सुक्मेन्देप्पनाबा वाहइडिल्ले कुयाओबा येःड्घा हेक्के यरिक् मेजोःक्साइ केदाइबा केयाःक्पाहा?रक् ताड्मेसेःप्लो॥

28 थैआइभैल्ले दाइबाल्ले कुघुम्दिडिडिल्लेन् इड्जाःइडिन् कन् इक्सादिड् खाम्बेःक्मो हाराए केत्तुरो॥” †29 यसैयारे इसाइलरे कुयाःम्बेओ कन् तगिसा पाःत्तुआइ वा?बा हेक्केए,

“मुक्साम्दाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले आनि? लागि कुमु?इदाइसाःन् आन्धा?रेन्ल्लेग आनि? सदोम नु गमोरा कुडिसिःक्के खाप्पु थ्यःड् आबोःक्खेबरो॥” ††

इसाइलिहा?रे नसाःन् मेन्जोगुन्

30 हेक्केःल्ले आल्ल आनि? थै पाःप्पाबे? थिम्मेन्डइ सुवाइहा?रेग सामयोनिबा पोःड्मा मेड्गोःत्तुन्छाइ नसाःन् मेजोगुबालाम्बा सामयोनिबा मेबोःक्खे॥ 31 कर इसाइलिहा?रे सामयोथिमिन् इःप्पा नाःप्पाआइ सामयोनिबा पोःड्मा तम्मिन् मेजोगुसाइ सामयोनिबा मेन्बोःक्खेन्तो॥ 32 थैआइ मेन्बोःक्खेन्बे? थैआइभैल्ले खेइहा?रे कड्ग आबाडे याःम्बक्क्याम्बा खोःमा सुक्तेत् केल?बा मेड्गोःत्तुआइ नसाःन्लाम्बा केदाःबा सामयोनिबान् मेड्गोःत्तुन्तो॥ हेक्क्याइ खेइहा?ग याम्पि केघःबा लुड्डो मेदोःक्तेआइ मेजोःन्देरो॥ 33 कड्ग सामयोसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेबा कुडिसिःक् पोःक्खेरो, “ओमेत्तेम्मे?, इड्गा? यरुसलेम्मो † मनाहा? मेदोःक्त्तु फा?आइ मना केघःबा लुड्डिन् नेस्सुड्लो,

†† लाम्दिःक् १.१६ ††† होसे २.२३ § होसे १.१० §† यसैया १०.२२-२३ §†† यसैया १.९-सदोम नु गमोरा येक्क्यक्हा?ओ कु?ड केभे?बा मनाहा? मेयुडे, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा? निड्घुम् पिरुसि॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा?रे खुनि? येक्क्यक्किन् मेक्खु पिरुसिआइ सेरुसि कर लुत्तु नु कुस्साः मेन्छाम्हा?रक् ताड्घुसि॥ ††† ग्रिक् पाःन्दाइडो “सियोन्” पोःड्॥

हेक्क्याइ मेल्लेःइडाइ मंगेइल फा?आइ लुइजेक् नेस्सुइलो,
कर खुने? सम्दाइ नसाःन् केजोःक्पाइग आप्फाल्लेआइ सिरिइ मःमो
मेधानेन्तो॥” †

10 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इङ्गा?ग इसाइलिहा?
ताइमेसेःप्ल फा?आइ सिक्कुइमोनूए निइवा?फुमाइडिन् तुवा
चोगुइलो॥ 2 खेइहा?रे निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? ताःमा खुनि? सिक्
सम् फा?आइ पाःतुइ, कर आक्खेआइ कुनिइवा? ताः केल?बा पाःन्निन्
खेइहा?रे मेन्निःसुन्तो॥ 3 खेइहा?रे निइवा?फुमाइलाम् केदाःबा
साम्योनिबान् कुसिइमेन्निःतुम्बाल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे साम्योथिमिन्
इःप्पा नाःप्पाआइ आबाडे साम्योनिबा पोःइमा तम्मिन् मेजोगु,
हेक्केल?रिक् खेइहा?रे निइवा?फुमाइडिल्ले कुसाम्योनिबा पोःइमा
लाम्मिन् मेना?रुरो॥ 4 ख्रिस्तेल्लेए साम्योथिमिल्ले पाःतुबा काक् पाःन्हा?
केचुरो, हेक्केल?रिक् खुने? नसाःन् केजोःक्पा केरेक् साम्योनिबा
मेबाःइलो॥

केरेक्ले लागि सेन्लप

5 मोसाःल्ले साम्योथिमिन् इःप्पा नाःप्पाआइ साम्योनिबा पोःइमा
पाःन्निन् अक्खेल?रिक् पोथक् चोगुआइ वा?, “साम्योथिमिन् केइःप्पा
केनाःप्पा मनाःन् बा खेन्नाम्बाए हिइलो॥” ††6 कर नसाःन् चोःक्माआइ
केदाःबा साम्योनिबाल्ले अक्खे पाःतु?, “‘हाःत् थो साइग्राम्पेदाइडो
पेःक्पाबे?’ फा?आइ केनिइवा?ओ मेइःत्तेन्ने?” (खेन् फा?इन्
सेन्लपिल्लेनसुनाइइ आनि?ओ युःल्ले ख्रिस्तेन्यो इक्सादिइ खाम्बेःक्मो
युःप्पा पोःइ), 7 इग्र “‘हाःत् थो खेमायइसइडो थाबाबे?’ फा?आइ
केनिइवा?ओ मेइःत्तेन्ने?” (खेन् फा?इन् सेन्लपिल्लेनसुनाइइडिन्
आनि?ओ थाक्से ख्रिस्तेनसिःमेन्लाम् थो थाक्मा पोःइ)॥ 8 कर कल्ले थे
पाःतुबे? “पाःन्जाक्किइग केबेसाइडे वा?, केमुराओ हेक्क्याइ
केसिक्कुइमो वा?”, † † † खेइग आनिगे इइभोःसुम्बेबा ख्रिस्तेननसाःन्निल्ले
कुर्याःम्बेओबा पाःन्जाक्को- 9 खेने? केमुराःल्ले येसुःन्ने दाइबारो फा?आइ
तेन्दिइ केजोगुआइ केसिक्कुइमोलाम् निइवा?फुमाइडिल्ले खुने?
सिःमेन्लाम् कुहिइवेत् चोगु ल?रिक् नसाःन् केजोगुने फा?ग्र ताइगेसेःप्लो॥
10 थेआइभेल्ले खेने? केसिक्कुइमोलाम् नसाःन् केजोगुबाल्ले आप्तिक्
मेःन्नेबा केबाःइ, हेक्क्याइ केमुराःल्ले तेन्दिइ केजोगुबाल्ले सेन्लप
केघोःसुरो॥ 11 साम्योसाप्लाःल्ले अक्खे पाःतु?, “खुने? सम्दाइ नसाःन्
केजोःक्पाइग आप्फाल्लेआइ सिरिइ मःमो मेधानेन्तो॥” ††12 यहुदि नु
थिमिन्ड सुवाइ लुम्मो थेआइ येमेन्ड पाःन् होःप्लो-लत्छा दाइबान्ने
केरेक्ले खुनि? दाइबारो, हेक्क्याइ खुने? कुमिइ केलोःइबा केरेक् यरिक्
मु?इसाम् पिरुसि?रो॥ 13 थेआइभेल्ले “दाइबाल्ले कुमिइ केलोःइबा
केरेक्ले सेन्लप मेघोःसुरो॥” ††14 कर खेइहा?रे नसाःन्ने मेन्जोःक्के
मेवा?इल्ले आक्खेआइ खुने? कुमिइडिन् मेलोःक्खुबे? हेक्क्याइ खेइहा?रे
खुने? कुर्याःम्बेओ खेमै मेइधेम्मे मेवा?इल्ले आक्खेआइ नसाःन् चोःक्मा
मेसुकु?बे? हेक्क्याइ इइभन् केसेबा मनाए मेःन्ने आक्खेल?रिक्
मेघेप्सुबाबे? 15 हेक्क्याइ हाःत्ताइ मेम्बाइडे आक्खेआइ खेइहा?रे इइभन्
मेजोगु?बे? साम्योसाप्लाओ साप्लेआइ पत्, “सुनाइइ इइभन्
केजोःक्पेनताःल्ले आक्खेन् नुःबा पोःइबे!” ††16 कर केरेक्ले सुनाइइडिन्
मेन्दाःक्तुन्तो॥ माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले अक्खेल?रिक्
पाःतु?, “आदाइबे, आनिगे इइभोःसुम्बेबा पाःन्निन् हाःल्ले नसाःन् चोगुआइ
वा?बे?” ††17 हेक्केल?रिक् नसाःन्निङ्ग खेमनाबालाम्बा ताःरो, हेक्क्याइ
खेन् खेमनाबाइग ख्रिस्ते कुर्याःम्बेओबा पाःन्जाक्कलाम् ताःरो॥
18 कर इसाइलिहा?रे सुनाइइडिन् सेक्खाए मेइधेम्मे मेवा?बि? सेक्खाए
खेइहा?रे मेघेप्सुआइ वारो॥ थेआइभेल्ले,
कन् सुनाइइ केसेबाहा?रे खुनि? इइघडिन् खाम्बेःक्मो काक् पिसाइ
सेःरेआइ वारो,

हेक्क्याइ खेइहा?रे मेबाःतुबा पाःन्निन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा केरेक्
तेन्तो सेःरेआइ वा? ल?रिक् साम्योसाप्लाओ साप्लेआइ पल्लो॥ 5
19 इङ्गा? याम्मो सेःन्दोःनिइ, सेक्खाए इसाइलिहा?रे सुनाइइडिन् कुसिइ
मेन्निःतुम्बि? खेइहा?रे कुसिइ मेनिःतुएरो, थेआइभेल्ले मोसारे
कुयेम्मोआइ निइवा?फुमाइडिल्ले अक्खे पाःतुआइ वये,
“थिमिन्ड सुवाइहा? मु?इसाम् पिरुसिइडाइ
खिनि? नाहेन्ल चोगुइलो,
खासिइ मेन्निःप्पनाबा सुवाइहा?लाम्
खिनि? सिक् पोःक्ल याःन्दुइलो॥” ††20 हेक्क्याइ माइनिइवा?पाःन्
केबाःप्पा यसैयाःल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुबाःन्हा? आःन्छिइडाइ
अक्खेल?रिक् पाःतुरो,
“इङ्गा? याम्पि मेइगोःप्पनाबाहा?रे मेघोःसाइलो,
आतिन्हा?रे इङ्गा? सेःन्नेदोःसाइडिन् खेइहा?ओ इङ्गा? आबाडे
थाःन्छिइडाआइ वा?आरो॥” ††21 कर खुने? इसाइलिहा?रे खुनि?
याःम्बेओ अक्खे पाःतु?, “नाम्हाधा खेन् आधिगानिहा? नु आबाःन्
मेइधेम्मनाबाहा? ताःक्मासि फा?आइ आहुक्हा? सन्छुइडाइ वा?आरो॥”
‡

निइवा?फुमाइडिल्ले इसाइलिहा? लुइमा? तुक्तुसि?

11 हेक्केने फा?ग्र इङ्गा? सेःन्दोःनिइ, निइवा?फुमाइडिल्ले कुमना
इसाइलिहा? ना?रुसिबाबि? सेक्खासाइ मेना?रुसिन्तो!
थेआइभेल्ले इङ्गा? आबाडेआइ अब्राहामरे कुमु?इदाइसा बेन्जामिन
सुवाइस्मा इसाइलिआरो॥ 2 निइवा?फुमाइडिल्ले तगिनुए कुसिइनिःतुसिबा
कुमनाहा? आप्फाल्लेआइ मेना?रुन्छिन्तो॥ माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा
एलियाःल्ले †† इसाइलिहा?रे खुनि? तक्लेइवाओ निइवा?फुमाइडिन्
अक्खेल?रिक् मेत्तुबान् साम्योसाप्लाओ मेन्निःते केवयि?बि?
3 “आदाइबे, खेइहा?रेग केबाइघुसिबा माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पाहा?
केरेक् मेसेरुसि, हेक्क्याइ केलेत्तिइतोःम्मादेन्हा? मेयन्छुआइ वा?रो॥
इङ्गा?रक् नराइडाइ वा?आ, हेक्क्याइ खेइहा?रे इङ्गा? सेप्पा मेगोःत्तार
मेवा?रो॥” ††4 हेक्केःल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले आक्खेल?रिक् नोगप्
पिरुबे?

“इङ्गा?ग बाल साम्माइडिन् माइमेइघःमनाबा हेन्छिइ नुसि (७०००)
आमनाहा? ताइघुइसिइडाइ वा?आरो॥” ‡

5 हेक्केल?रिक्के, कन् येम्मोआइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुलुइमा?
तुक्माल्ले सेगुसिबा कुलक्थिक् केदाइबा कुर्याःक्पाहा? मेवा?रो॥

6 हेक्क्याइ कइग खेइहा?रे मेजोगुबा याःम्बक्लाम् मेःन्, कर
निइवा?फुमाइडिल्ले कुलुइमा? तुक्मालाम् पोःक्खेबारो॥ खुनि?
याःम्बक्लाम् पोःक्खेबाने फा?ग्र निइवा?फुमाइडिल्ले कुलुइमा? तुक्मान्
थेनाथे पोःक्खेबारो॥

7 खेन् फा?इङ्ग थेमाबे? इसाइलिहा?रे निइवा? मेबिरुआइ मेगोःतुबान्
मेइघोःसुन्तो, कर कुभा मेसेगेबाहा?रेने मेघोःसुरो॥ वे?हा?ग
निइवा?फुमाइडिल्ले खुनि? निइवा? केधुइबा चोगु पिरुसिरो॥

8 साम्योसाप्लाःल्ले अक्खे पाःतुआइ पत्,

“निइवा?फुमाइडिल्ले खेइहा? कुधना केलेइबा चोगुसिआइ वा?,
हेक्क्याइ कन् येम्धारिक् खेइहा?रे निःमा मेन्छुक्तुन्ल फा?आइ खुनि?
मिक्हा? थेःक्तुबिरुसिआइ वा?, हेक्क्याइ खेइहा?रे खेममा मेन्छुक्तुन्ल
फा?आइ खुनि? नेक्खो?बान् हु?रुबिसिआइ वा?रो॥” †††9 दाउद
हाइडिल्ले बा हेक्केल?रिक्के पाःतुआइ पत्,

“हारा? खेइहा?रे आबाडे खुनि? साभाइजाःल्ले इजोओ थाःसुसिर,
खुनि? साभाइजाःन्आघघबा पाःन् नु खुम्दिइ केदाःप्पा पाःन् पोःइलो॥

10 खेइहा?रे निःमा मेन्छुक्तुन्ल फा?आइ खेइहा?रे खुनि? मिक्किन्
खादापुत्र,

† यसैया २८.१६-लुइनु लुइजेक्फा?इङ्गा येसु आबाडेरो॥ †† लेबि १८.५ ‡
साम्योथिमिइङ्गाःइ ३०.१२-१४ †† यसैया २८.१६ †† योएल २.३२ ††† यसैया
५२.७ ††† यसैया ५३.१

§ निइवा?फुसाम्लो सुम् १९.४ †† साम्योथिमिइङ्गाःइ ३२.२१ ††† यसैया
६५.१ ††† यसैया ६५.२ ††† एलिया-खुने? येसुःन्नुःल्ले ८५० तइबे तगि केवा?बा
लत्छा माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पारो॥ †† १ हाइहा? १९.१०, १४ †† १ हाइहा?
१९.१८ ††† यसैया २९.१०, साम्योथिमिइङ्गाःइ २९.४

हेक्क्याइ खुनि? एःविकेन् सदादिइ इनोगेन् तुक्खेःल्ले तुःइलरो॥[†]

¹¹ हेक्केने फा?ग्र इङ्गा? पाःन्धिक् सेलापिइ, इसाइलिहा? मेजोःन्देःल्ले पोःक्माए मेन्छुकमना थारिक् मेजोःन्देबि? सेक्खासाइ मेःन्तो! कर खेइहा?रे खुनि? लायोःल्ले चोगुल्ले खुनि? नाहेम्मान् तार फा?आइ थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रोए सेन्लपिन् त्येरो॥ ¹² कर यहुदिहा?रे लायो मेजोगुबाल्ले चोगुल्ले इक्सादिइ खाम्बेःक्मो पयम् यम्बा मु?इसाम् त्ये, हेक्क्याइ खेइहा?रे सेन्लपिन् मेना?रुबाल्ले थिम्मेन्दइ सुवाइहा?ओ पयम् यम्बा मु?इसाम् त्येने फा?ग्र यहुदिहा?रे सेन्लपिन् मेदाःव्तुल्ले आल्लसाइ यरिक् मु?इसाम् ताःएरो!

थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे सेन्लप मेघोःसु?

¹³ इङ्गा? सेक्खाए खिनि? थिम्मेन्दइ सुवाइहा? कन् पाःन्निन् मेन्लिइल पत्तारो॥ इङ्गा? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रो सेःक्युक्मिबा पोःक्खाइबाल्ले चोगुल्ले कन् माइसेवा चोःक्मा याःम्बक्को सेक्खाए आसुक्सुक् तम्सिन् चोगुइलो॥ ¹⁴ हेक्केल?रिक् कन् आमाइसेवालाम् इङ्गा? आबाडे आमनाहा?रे खुनि? नाहेम्मान् फोःक्खुइडाइ खेइहा?ओ कुभा ताइसेःप्पा सुक्तुइसिइल केल?बा निइसाइ चोगुइलो॥ ¹⁵ थेआइभेःल्ले खेइहा? मेना?आइ निइवा?फुमाइडिन्नु वे? यरिक् मेन्छाम् सुवाइहा?रेन् नादइ पोःइने फा?ग्र यहुदिहा? खिस्तेनसाःन् मेजोगुआइ निइवा?फुमाइडिल्ले याम्मो तेन्दिइ चोगुसिल्ले खेइहा?रे सिःमेन्लाम् हिइमन् मेघोःसुबा हेक्केए पोःइलो! ¹⁶ निइवा?फुमाइडो तोःम्ननाबा थिक्सिगेःक्पा लक्किन् सेसे चोःक्ने फा?ग्र केनम्बा केरेक् लक्किन्नाइ सेसे चोःक्लो॥ सिइ साःपिन् सेसे चोःक्ने फा?ग्र सिइबोराःक्हा?आइ सेसे मेबोःइलो॥ ^{††17} कुभा यहुदिहा?ग नुःबा जैतुन सिइबुइलाम् मेजेप्टुआइ लापेभुसुबा सिइबोराःक् कुइसिःक् मेजोःक्॥ हेक्क्याइ खिनि? थिम्मेन्दइ सुवाइहा? ताम्भुइ जैतुन सिइबोराःक् हेक्के केजोगिसाइ नुःबा जैतुन सिइबुइमोलाम् थुम् नु हिइमन् खोःमा फा?आइ खुनि? लेक्वा खिनि? केजक्कासिआइ केवयि?रो॥ ¹⁸ खेन् मेजेप्टुआइ लापेभुसुबा सिइबोराःक्हा?नुःल्ले आनिगे नुःबा चोगिगे फा?आइ आइदिइ मेल?रेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेःल्ले खिनि? कुसाःपिन् केन्धरुम्मिन्, कर कुसाःपिल्लेने खिनि? केधरिआइ वा? केल?बान् निइवा? इःत्तैम्मे?ओ॥

¹⁹ कर, आनिगे खेन् सिइबुइमो चक्किइमा फा?आइ खेन् सिइबोराःक्हा? मेजेप्टुआइ लापेभुसेरो फा?आइ खिनि? निइवा? केइःत्तुम्बिला॥ ²⁰ सेक्खाएरो, कर यहुदिहा?रे निइवा?फुमाइडिन् नसाःन् मेन्जोगुन्नाइडे सिइबोराःक्किन् चेप्पाआइ लाफुमनाबा कुइसिःक् लापेभुसेबरो॥ खिनि? नसाःन् केजोगुम्बाल्ले चोगुल्ले खेपो केवयि?रो॥ हेक्केःल्ले आइदिइ मेल?रेम्मिन्ने?ओ, कर खेन् पोःक्खेबा पाःन्हा? इःत्तैम्मे?आइ निइवा?फुमाइडिन् किरैम्मे?ओ॥ ²¹ थेआइभेःल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले सेक्खाबा पोराःक्हा?ए मेदाइघुन्छिन्ल्ले खिनि?आइ केन्दाइघिन्लो॥

²² अक्खेल?रिक् निइवा?फुमाइडिन् लुइमा? तुक्माल्ले कुधिम् नु केजिःप्पा चोःक् फा?आइ नुःरिक्काइ निइवा? पिरैम्मे?ओ॥ नसाःन् केलेप्पाहा? केरेक् खुने? केसाक्पा खुम्दिइ पिरुसि?, कर खिनि? कुलुइगुम्मो चक्केल्ले?ए केवयि?ने फा?ग्र लुइमा? केदुक्ति?रो॥ मेःन्ने फा?ग्र खिनि?आइ केजेप्टिआइ लापेभुसि?रो॥ ²³ हेक्केल?रिक्के यहुदिहा?रे नसाःन् मेजोगुआइ मेनुःइने फा?ग्र खुने? याम्मो खेइहा? सिइबुइमो चक्तुसि?रो, थेआइभेःल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले खेइहा? याम्मो तगि मेबत्तेबा तेन्नो चक्मा मुक्साम् कत्तु?रो॥ ²⁴ खिनि? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?ग ताम्भुइ जैतुन पोराःक् हेक्केइबा केजोगि?, हेक्केःल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले खिनि? नुःबा जैतुन बुइमो केजक्कासिने फा?ग्र खुने? आबाडे कुजेक् कुबोराःक्हा? आबाडे कुबुइमोए चक्तुसिल्ले आक्ख्याक् कुसिक् सम्ल चक्तुसिबिला॥

इसाइलिहा? याम्मो निइवा?फुमाइडो मेनुःइ

²⁵ आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? आइदिइ केन्ल?रिन्ल फा?आइ कन् सिबि?गेन् पाःन्निन् कुसिइनिःत्तैम्मे? केल?बा आनिइवा? वा?रो॥ कन् सिबि?गेन् पाःन्निङ्ग निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइसेःक् कुइसिःक् नसाःन् चोःक्मा केबोःइबा थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे नसाःन् चोःक्मा मेन्छुःत्ते थारिक् यरिक् यहुदिहा? खुनि? निइवा? मेन्नुःइमनाबा मेबोःइलो॥ ²⁶ हेक्क्याइ नसाःन् केजोःक्पा केरेक् इसाइलिहा? ताइमेसेःप्लो॥ साम्योसाप्लाओ अक्खे साप्टेआइ पत्, “सेन्लपदाइबान् यरुसलेमलाम्ताःरो, खुने?ए इसाइलिहा? लायोलाम् नुःव्तुसि?॥ ^{†27} हेक्क्याइ, इङ्गा? खुनि? लायोहा? लेप्पि पिरुइसिइ फा?आइ खेइहा?नु चोगुइबा आमाइहुपिन् केत्तुइलो” [†] ल?रिक् याम्मो साम्योसाप्लाओ साप्टेआइ पत्लो॥

²⁸ यहुदिहा? सुनाइइडिल्ले कुनिइमिसिरो, कर खिनि? लागिग कन् नुःबाए पोःक्खेरो॥ हेक्केसाइ अब्राहाम, इसहाक, याकुबेन्नु चोगुबा माइहेक्केल्ले चोगुल्ले आल्लसाइ निइवा?फुमाइडिल्ले खेइहा? लुइमा? तुक्तुसि?रो॥ ²⁹ थेआइभेःल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले आबिबा पर्धाःम्हा? नु उःत्छिइमान् याइना मेनुःव्तुन्॥ ³⁰ थेआइभेःल्ले थिक् येम्मो खिनि? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?ग निइवा?फुमाइडिल्ले कुइइजाःइ मेन्डःप्पनाबा मेन्नाःप्पनाबा केजोगि?, कर यहुदिहा? इइजाःइ मेन्डःप्पनाबा मेन्नाःप्पनाबा मेबोःक्खेबाल्ले खुने? कुलुइगुम्मिन् आल्लो खिनि? केघोःसुम्माइ केवयि?रो॥ ³¹ हेक्केल?रिक्के खेइहा? इइजाःइ मेन्डःप्पनाबा मेन्नाःप्पनाबा मेबोःक्खेआइ मेवा?, हेक्केःल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले खिनि? लुइमा? केदुक्तिबा कुइसिःक्के खुने? खेइहा? याम्मो लुइमा? तुक्तुसि?रो॥ ³² काक् मनाहा? निइवा?फुमाइडिल्ले कुइइजाःइ मेन्डःप्पनाबा मेन्नाःप्पनाबा मेबोःक्खेआइ मेवा?बाल्ले चोगुल्ले खुने? खेइहा? साक्पा केधाःबाहा? हेक्के मेत्तुसिरो॥ कर खेइहा? लुइमा? तुक्मासि फा?आइ हेक्के चोगुबरो॥

निइवा?फुमाइडिल्ले कुमिइसो इइधाःइ

³³ आक्को हो! निइवा?फुमाइडिल्ले कुसिक्कुम् निइवा?इन्नु कुनेहिनिइवा?इन्आक्खेन् इमेल्लुइबा नु निइवा? केमाबाबे! खुने? कुघासेन्निन् नु कुलाम्मिन् कुसिइनिःप्पाए सुक्मेदेत्तिन्लो!

³⁴ “दाइबाल्ले कुनिइवा?इन्हाःल्ले निःसुआइ वा?बे? हेक्क्याइ हाःत्तु खुने? सुजा केबिबा पोःक्खेआइ वा?बे?” ^{††}

³⁵ इय “निइवा?फुमाइडिल्ले याइना नुःक्मा केबोःइबा पाःन्निन् हाःल्ले खुने? पिरुआइ वा?बे?” ^{†††}

³⁶ थेआइभेःल्ले खुने?लाम्बा काक् पाःन्हा?ग ताः, खुने? कुमुक्साम्मिल्ले काक् पाःन्हा? पोःक्खेआइ वा?, हेक्क्याइ काक् पोःक्खेबा पाःन्हा? खुने? कुलागिए पोःक्खेआइ वा?रो॥ सदादिइ सदादिइ खुने? कुमिमिदिइ पोःइलरो! आमैन्॥

निइवा?फुमाइडो हिइमन्निन्तोःम्मा

¹² आल्ल आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, निइवा?फुमाइडिल्ले लुइमा? केदुक्तिआइ वा?, खेःल्ले चोगुल्ले खिनि? कुहिइवेत् नासिङ्गेन् थक्किन् सेसे नु निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? केदाःबा सिदुइजभा कुइसिःक् तोःन्देम्मे? फा?आइ सा?रिक् पेलि फाक्निइलो॥ खिनि? चोःक्मा केबोःइबा याम्सांमोन् सेवाःन् बा कन्लो॥ ² इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा थिम्मिन्नु मेदइडासिम्मेन्ने?ओ कर खिनि? निइवा?बान् लेक्खेम्मे?र कुसइ पोःक्खेम्मे?र पेगेम्मे?ओ॥ हेक्केल?रिक् निइवा?फुमाइडिल्ले नुःबा, कुनिइवा? केदाःबा नु कुलिइधो केगेप्पा कुनिइवा?इन्थे वा? खेन् निइवा? खोःमा केसुक्तुम्लो॥

³ निइवा?फुमाइडिल्ले पिराइबा लुइगुम्माम्बा खिनि? साम्दिइ पिनिइलो॥ खिनि? आक्त्तइबा केजोगि? खेन्नाइधो यरिक्

† निइवा?फुसाम्लो सुम् ६९.२२-२३ †† “सिइ साःपिन्” फा?इन् अब्राहाम, इसहाक नु याकुबेन् ओसेःआधाक्लो॥ “सिइबोराःक्हा?” फा?इन् खेइहा?रे खुनि? मु?इदाइसाहा? ओसेःआधाक्लो॥

मेइःतासिमिन्ने?ओ, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले केबिरिबा नसाःन्निल्ले †
खोःपुत्तुबा कुइसिःक्लक् सिड्सिड्डाइ निड्वा? इःतासिमिन्ने?ओ ॥ 4 आनि?
लत्था थक्को यरिक् याम्लक्वाहा? पत्, हेक्क्याइ कन् केरेक् याम्लक्वाहा?रे
याःम्बक् लत्थारक् होःप्लो, 5 हेक्केल?रिक्के आनि? यरिक् आवा?साइ
आनि?ग ख्रिस्तरे लत्था कुधक्कोबा कुदड्वा याम्लक्सिरो, हेक्क्याइ आनि?
केरेक् चाहाबा आजोःक्सिड्लो ॥

6 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम्लाम्बा आबिरेबा परिकपरिक्पा पर्धाःम्हा?
आनि? ओगपु चोगुम्लो ॥ माइनिड्वा?पाःनू पाःप्पा पर्धाःम् केगप्पाल्ले हारा?
कत्तुबा कुनसाःन्निल्ले खोःपुत्तुबा कुइसिःक्लक् माइनिड्वा?पाःनू पाःत्तुर,
7 मनाहा? सेवा चोःक्मा पर्धाःम् केगप्पाल्ले हारा? सेवा चोगुर, निसाम् हु?मा
पर्धाःम् केगप्पाल्ले हारा? हु?रुसिर, 8 मनाहा? हाइहाइ मेप्पासि पर्धाःम्
केगप्पाल्ले हारा? हाइहाइ मेत्तुसिर, मनाहा? फा?मा पर्धाःम् केगप्पाल्ले
हारा? कुनिड्वा? हन्दुआइ फा?रुसिर, लाम्लोःबा पोःड्मा पर्धाःम्
केगप्पाल्ले हारा? निड्वा? पिरुआइ मनाहा? लाम्लोःसुसिर, मनाहा? लुड्मा?
तुकुमा पर्धाःम् केगप्पाल्ले हारा? पसःत्सःत्त लुड्मा? तुक्तुसिररो ॥

9 कुजेक्काइ लुड्मा? तुक्कासिमिन्ने?, ताप्फेःम्बा पाःन्हा? ना?रेम्मे?,
आत्तिन् पाःन्निन् नुःबा चोःक्, बा खेन् पाःन्नो पत्छेम्मे?ओ ॥ 10 लत्थिक्
हिम्मोबा फु?नुसा? ने?नुसा? कुइसिःक् लुड्मा? तुक्कासिमिन्ने? ॥
आबाडेनुःल्ले यरिक् वे?हा? मिड्सो इड्धाःइ पिरैस्मिन्ने? ॥

11 आप्फाल्लेआइ लेम्सुवाबा मेम्बोःइडे खिनि? सिक् सल्ल हाइहाइडाइ
दाड्बाल्ले कुसेवा चोगेम्मे?ओ ॥ 12 खिनि? निड्साइ केजोगुम्बाल्ले चोगुल्ले
सःत्तेम्मे?ओ, इनोगेन् तुक्खे केज्ये?इल्ले नासि थःत्तेम्मे?ओ, तुवा चोःक्मा
मेलेरेम्मिन्ने?ओ ॥ 13 निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा? खुनि?
चायोःम्बोओ कुभा? पिरैस्मिन्ने?, तरे तोःसेम्मिन्ने?ओ ॥

14 खिनि? तुक्खे केजाःप्पाहा? साइग्रा मेमेत्तेम्मिन्ने?ओ, कर मु?इसाम्
पिरैस्मिन्ने?ओ ॥ 15 केसःप्पाहा?नु सःत्तेम्मे?, केहाःप्पाहा?नु हाबेम्मे?ओ ॥
16 वे?हा?नु तडेम्मे?आइ वयेम्मे? ॥ आइदिइ मेल्?रेम्मिन्ने?ओ, कर
मेन्जोजोबा मनाहा?नुआइ नःम्नःम्बा पोःक्खेम्मे?आइ वयेम्मे?ओ ॥ इड्गा?
केरेक् पाःन्हा? लेस्सुइ फा?आइ आप्फाल्लेआइ मेइःतेम्मिन्ने?ओ!

17 ताप्फेःम्बा पाःन्निल्ले कुलेक्वा ताप्फेःम्बा पाःन् आत्तिन्नाइ
मेमेत्तेम्मिन्ने? ॥ केरेक् मनाहा?रे मेनिःसुल्ले आत्तिन् पाःन्निन् नुःबा चोःक्,
बा खेन् पाःन्निन् चोःक्मा कोःत्तेम्मे?ओ ॥ 18 केरेक् मनाहा?नु खिनि? सुक्सुक्
सनारुड्डो वयेम्मे?ओ ॥ 19 आमिःम् आन्जुम्से, फेन् पाःन्निल्ले कुलेक्वा
आप्फाल्लेआइ ताप्फेःम्बा मेजोगेम्मिन्ने?ओ, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले
कुसाक्केन्नो लेरेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खे साप्तेआइ
पत्,

“ताप्फेःम्बा याःम्बक्केजोःक्पेन्खुम्दिइ पिमाग आलक्लो ॥ इड्गा?ए
कुलेक्वा नुःक्तुइ पिरुइल?रिक् यहवे दाड्बाल्ले पाःत्तुरो ॥” ††

20 खेल्ले कुलेक्वाग

“खेने? केनिड्मिःन् सेल्लाःक्माल्ले तरुआइ वा?ने फा?ग्र कुजा चामा
पिरे? ॥ खेन् वामिःमाल्ले तरुआइ वा?ने फा?ग्र च्वाःत् थुड्मा पिरे? ॥ खेने?
अक्खे केजोगुल्ले खेन् सिरिड्मःरो ॥” ††† ताप्फेःम्बा पाःन्निल्ले
केन्नाःन्नेन्ल, कर नुःबा याःम्बक्किल्ले ताप्फेःम्बा पाःन्निन् नाःन्दे?ओ ॥

हाइ केजोःक्पा नु युक्साबाहा?रे खुनि? युक्को वा?मा

13 केरेक् मनाहा? सुहाइयुक्पाहा?रे खुनि? युक्को मेवा?र पोःड्लो,
थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइलाम् केदाःबा युक्किन्नुःल्ले वे? युक्
होःप्लो ॥ सुहाइयुक्पाहा?ग निड्वा?फुमाइडिल्लेए युक्किन्नु चोगुसिबारी ॥
2 खेल्ले चोगुल्ले सुहाइयुक्पाहा?रे खुनि? तक्लेड्वाओ केबोःक्पाहा?रेग
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुड्जाःइडिन् मेअत्तुरो ॥ हेक्के केजोःक्पाहा?रे
खुम्दिइ मेघोःसु?रो ॥ 3 थेआइभेल्ले नुःबा याःम्बक् केजोःक्पाहा? युक्
केजोःक्पाहा?नु किःमा मेबोःइनेन्, कर फेन् याःम्बक् केजोःक्पाहा? किःमा
पोःइ ॥ युक् केगप्पाहा?नु मेड्गिःमा निड्वा? केजोगुने फा?ग्र नुःबा याःम्बक्

† कप्पो “नसाःन्” फा?इन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा? पिरुसिबा सुक्साम्, इय
याम्साप्पोन् पर्धाःम्हा?रो ॥ †† साम्योथिमिड्ज्जाःइ ३२.३५ † सिवादिइ खाहुन् २५.२१-
२२

चोगे?, हेक्क्याइ खेइहा?लाम् मिड्सो इड्धाःइ केघोःसु?रो ॥ 4 थेआइभेल्ले
खेन् युक् केजोःक्पाइग केलागि नुःबा पाःन् केजोःक्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले
कुसेवारोबारी ॥ कर खेने? फेन् याःम्बक् केजोगुने फा?ग्र किःसे?ओ,
थेआइभेल्ले खेल्लेग हने ताभेःन् मेहेःसुन्लो ॥ खेइग फेन् याःम्बक्
केजोःक्पाल्लो खुम्दिइ केदाःप्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबारी ॥
5 खेल्ले चोगुल्ले खुम्दिइ मेड्घोःमा फा?आइलक् मेःन्, कर आबाडे
खासिड्डिल्ले अक्खे चोःक्मा नुःबा पोःइ केमेत्तिबाल्ले चोगुल्ले
सुहाइयुक्पाहा?रे खुनि? युक्को वयेम्मे?ओ ॥

6 खेल्ले चोगुल्लेए खिनि? एःड्याइ केहुड्म्लो ॥ थेआइभेल्ले
सुहाइयुक्पाहा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबासिरो, हेक्क्याइ
खेइहा?रे बा कन् याःम्बक् मेजोगुआइ खिनि? केहुड्म्लो एःड्याइलाम्
फा?याइ मेघोःसु?रो ॥ 7 काक् हुड्मा केबोःइबान् हुडेम्मे?—केरेक् हुड्मा
केबोःइबा एःड्याइहा? हुडेम्मे?, केरेक् मिड्सो इड्धाःइ पिमा
केबोःइबाहा? मिड्सो इड्धाःइ पिरैस्मिन्ने?ओ ॥

लुड्मा? तुक्सिड्माल्ले साम्योथिमिन्ने केत्तु?

8 हारा? खिनि? लुम्मो लुड्मा? तुक्सिड्माआइधो वे? पाःन्निल्लेन्
सिड्नाःत्तो मेबत्छेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेल्ले वे? मनाहा? लुड्मा?
केदुक्तुम्मिन्ने फा?ग्र साम्योथिमिल्ले पाःत्तुबा पाःन्निन् केगेत्तुम्लो ॥
9 साम्योथिमिन्ने, चाराम्मा याःम्बक् मेजोगेन्ने?, मना मेसेरेन्ने?, मेघुःन्देन्ने?,
मेघिःप्सेन्ने? ल?रिक् साप्तेबा इड्जाःइहा? नु वे? केरेक् इड्जाःइहा?
आबाडे लुड्मा? केदुक्सिड्बा कुइसिःक् केबाइभे?साबाहा? लुड्मा?
तुक्तेसे? केल?बा पाःन्निन् केत्तो ॥ 10 लुड्मा? केदुक्पाल्ले हाःत्ताइ
ताप्फेःल्लिक् मेमेत्तुन्लो ॥ खेल्ले चोगुल्ले लुड्मा? तुक्सिड्मान्ने
साम्योथिमिल्ले पाःत्तुबा पाःन्निन् केप्पनाबा पोःड्लो ॥

11 कन् केरेक् पाःन्हा? चोगेम्मे?, थेआइभेल्ले आल्लोबा येम्मिन्
आक्त्तइबा चोःक् फा?आइ केनिःसुम्लो ॥ आल्ल आनि? मिक् युःमोलाम्
सोःमाआइ पोःक्मा येम् केरेआइ वा?, थेआइभेल्ले तगि नसाःन् आजोगुम्बा
येम्मिन्नुःल्लेआइ कुमनाहा? ताड्सेःप्से दाड्बाल्ले कुनुःड्मा युःमा येम्मिन्
आल्लो निःत्ताइ वा? ॥ 12 सेन्दिक्किन् लेक्ल पत्तो, हेक्क्याइ खाओःप्पान्
निःत्ताइ तार पत्तो ॥ खेल्ले चोगुल्ले मनाहा?रे खादाम्मो मेजोगुबा ताप्फेःम्बा
याःम्बक्वा? लेरुम् हेक्क्याइ ओःत्तिःल्लेन् थक्सुबाहा? यारिप् मेबोःइबा
हेक्के यारिप् पोःक्खिआइ नुःबा याःम्बक् चोगुम्लो ॥ 13 आनि?ग लेन्दिक्
आवा?बा कुइसिःक्के सिड्सिड् येक्केक्काइवा?मा पोःड्लो, याम्दादा
आममबाल्ले मःसिड्माआइ निड्वा? पाःप्पाःत् चोःक्मा, चाराम्मा नु पोःप्पा,
खेमा थक्मा नु नाहेत्छिड्मा मेःन्लो ॥ 14 खेल्ले कुलेक्वा नुःबा चाइ
चाड्मनाबा कुइसिःक् दाड्बा येसु ख्रिस्तरे कुसुत्ताःन् चाक्खेम्मे?ओ ॥
हेक्क्याइ लायोबा सुत्ताःल्ले कुनिड्वा? पाःप्पाःत् चोःक्मा निड्वा?
मेबिरेम्मिन्ने?ओ ॥

नसानिबा फु?नुसा?हा? इड्दो मेप्पासि मेःन्

14 नसाःन्नो निड्वा? केबाःक्पा नसानिबाहा?रे मेइःत्तुबा निड्वा?
पाःन्निन् इड्दो मेम्मेत्ते खिनि? सेसे तड्जुम्मो खेइहा?

ताःक्तेम्मिन्ने?ओ ॥ 2 कुबिओ, थिक् नसानिबाल्ले काक् पाःन्हा? चामा
थुड्मा नु? ल?रिक् नसाःन् चोगु?, कर नसाःन्नो कुनिड्वा? केबाःक्पा
नसानिबाल्लेग नुधि-साक्चिरक् चरो ॥ 3 हेक्केःल्ले काक् परिक्पा कुजा
केजाबाल्ले मेन्जाःमनाबान् हिनाःम् मेमेत्तुन्ल, हेक्क्याइ
मेन्जाःमनाबाल्लेआइ काक् परिक्पा कुजा केजाबान् मेजिःत्तुन्ल,
थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खेन् ताःक्तुआइ वा?रो ॥ 4 वे?इल्ले
कुसेवारोबान् इड्दो केमेप्पा खेने? हाःत्तेबे? कुन्दाड्बाल्लेए कुसेवारोबाल्ले
नुःबा पाःन् चोगुर वा?बि मेःम्बि फा?आइ खासेन् चोगु?रो ॥ दाड्बाल्लेए
कुसेवारोबान् नुःबा याःम्बक् चोःक्मा कुभा? पिरुरो, थेआइभेल्ले दाड्बाल्ले
खेन् कुभा? पिमा मुक्साम् कत्तु?रो ॥

5 थिक् नसानिबाल्ले थिक् येन्निन् वे?स्मा येन्निन्नुःल्लेआइ सेसेबा चोःक्
फा?आइ इःत्तु?, कर वे?स्मा मनाःल्ले काक् येन्हा? लत्थिक्के मेजोःक्

फा?आइ इ:चु?रो॥ हेक्के:ल्ले कन् पा:न्नो केरेक्ले आबाडे निड्वा?बो निस्से पो:ड्मा पो:ड्लो॥ 6 थिक् येन्निन् वे?स्मा येन्नु:ल्लेआइ केयेक्पा चो:क् ल?रिक् केड:प्याल्ले दाड्बान् इड्धा:इ पिमारे लागि हेक्के चोगु?॥ सा केजाबाल्ले दाड्बान् इड्धा:इ पिमारे लागि हेक्के चोगु?, थेआइभेल्ले खेल्ले निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरु?रो॥ सा मेन्जा:मनाबाल्ले दाड्बान् इड्धा:इ पिमारे लागि हेक्के चोगु?, हेक्क्याइ खेल्लेआइ निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरु?रो॥ 7 थेआइभेल्ले आनि? आहिड्साइ आस्सिसाइ आनि? आबाडे लागि आन्हिड्नेन्तो॥ 8 खेल्ले चोगुल्ले आनि? आहिड्साइ दाड्बाल्ले कुलागि आहिड्, आस्सिसाइ दाड्बाल्ले कुलागि आसि:रो॥ हेक्के:ल्ले आहिड्साइ आस्सिसाइ आनि?ग दाड्बाल्लेन्नेरो॥ 9 बा कल्ले चोगुल्ले, ख्रिस्तेनस्ये हेक्क्याइ कुसिवेत नु कुहिड्वेत्हा?रे खुनि? दाड्बा पो:ड्से खुने? याम्मो कुहिड्वेत पो:क्खेरो॥

10 हेक्के:ल्ले खिनि? थेआइ वे? नसानिबाहा? खासेन् केलो:न्दुम्सिम्बाबे? थेआइ वे? नसानिबाहा? हिना:म् केमेत्तुम्सिम्बाबे? आनि?ग केरेक् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुघासेन् युक्ना:ल्ले कुदगि येप्माए पो:ड्लो॥

11 साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्,

“सेक्खाए माइहेक्खिसड्डा,

काक् मेन्छाम् याम्पिहा? इड्गा? आदगि थुड्बोहज? मेले:तुआइ साम्बो:न् मेभन्छिड्,

हेक्क्याइ केरेक्ले निड्वा?फुमाइआ फा?आइ तेन्दिड् मेजो:क्का ल?रिक् यहवे दाड्बाल्ले पा:चु?रो॥” †

12 हेक्के:ल्ले आनि? केरेक्ले आजोगुम्बा या:म्बक्हा?रे कुर्या:म्बेओ निड्वा?फुमाइडिन् आनि? आबाडे चेक्मा पो:ड्लो॥

वे?हा? लायोओ थामासि मे:न्

13 खेल्ले चोगुल्ले वे?हा? इड्दो मेप्पासि लेरुम्तो॥ खेल्ले कुलेक्वा वे? नसानिबाहा?रे खुनि? लाम्मो आघघबा पा:न् इग्र लायोओ केधा:बा पा:न् नेस्सुम् मे:न् केल?बा निस्से चोगुम्तो॥ 14 दाड्बा येसुरे कुर्युकलाम् इड्गा?ग आत्तिन् कुजा:न्नाइ आजि:न्जि:म्बा मेजो:क्नेन् फा?आइ आनिड्वा?ओ निस्से वा?आ, कर आत्तिन् मना:ल्ले कुभा कुजाहा? आजि:न्जि:म्बा चो:क् फा?आइ इ:चु?, खेड्ग खुने? कुलागि आजि:न्जि:म्बाए पो:ड्लो॥ 15 खेने? केजबा कुजा:ल्ले वे? नसानिबान् चप्पि केजो:क्पा चोगु?ने फा?ग्र खेने? वे?हा? लुड्मा? केदुक्तुसिबा मेबो:ड्नेन्लो॥ खेने? केजबा कुजा:ल्ले वे? नसानिबान् फेत्मेला:न्दुन्लरो, थेआइभेल्ले खेल्ले कुलागि ख्रिस्तेनस्येआइ वा?रो॥ 16 खेने? चामा नु? फा?आइ केड:तुबा पा:न्हा?रे वे?हा?रे खुनि? नसा:न्निन् फेत्ला:न्दुआइ ख्रिस्तेर कुजा:त्थि मेबे:क्नेन्लरो॥ 17 थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिन् चामा नु थुड्मारे कुर्या:म्बेओ मे:न्, कर साम्योनिमा, सनारुड् नु सेसेमाइडिल्ले आबिबा स:प्याल्ले कुर्या:म्बेओनेरो॥

18 अक्खेल?रिक् ख्रिस्तेनसेवा केजो:क्पाल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? ता:सु?, हेक्क्याइ मनाहा?रेआइ खेन् मना:न् कुनारा मेभो:सुर तेन्दिड् मेजोगु?रो॥

19 खेल्ले चोगुल्ले आत्तिन् पा:न्निल्ले सनारुड् तारु?, हेक्क्याइ नसानिबा लुम्मो हाड्हाइ मेत्थिड्मा पा:न् चोगु?, बा खेन्ने चो:क्मा सा?रिक् तम्सिन् चोगुम्तो॥ 20 चामा थुड्मारे लागि निड्वा?फुमाइडिल्ले कुर्या:म्बक्किन् फेत्मेला:न्देम्मिन्ने? काक् कुजा कुधिहा? सुत्थो नु सेसे चो:क्, कर मना केघ:बा कुजा चामाग नु:बा मेबो:ड्नेन्लो॥ 21 वे? नसानिबाहा? लायोओ केधा:बा कुजा कुधि मेन्जाम् हेक्क्याइ लायोओ केधा:बा या:म्बक् मेन्जो:क्माए नु:बा पो:ड्लो॥ 22 कन् चामा थुड्मा पा:न्नो आक्त्तड्बा नसा:न् केगत्तु? खेन् निड्वा?फुमाइ नु खेने? केलुम्मो वा?र॥ आत्तिन् मना:ल्ले चामा थुड्मा नु? ल?रिक् इ:चुबा पा:न्निन् चप्पि मेजोगुन् खेन्ने मु?इसाबारो॥ 23 कर चप्पि चो:क्कि केजाबान् आबाडे लायोओ था:रो, थेआइभेल्ले खेल्ले फे:न्दुड् केल?बा निड्वा? इ:चुर च:॥ नसा:न्लाम्बा मेम्बो:ड्मनाबा काक् पा:न्हा? लायोरो॥

नसा:न् केसु:म्बाहा? कुभा पिमा

15 आनि? नसा:न्नो केधुम्बाहा?रे आबाडे निड्वा? ता:मा मेनु?नेन्, कर नसा:न् केसु:म्बाहा? कुभा? पिमासि पो:ड्लो॥ 2 आनि? केरेक्ले वे?हा?रे लागि नु:बा चो:क्माआइ खुनि? नसा:न्नो केधुम्बा चो:क्मासि फा?आइ खुनि? निड्वा? ता:मा पिमासि पो:ड्लो॥ 3 थेआइभेल्ले साम्योसाप्लाओ खिनि? हिना:म् केमेप्पाहा?रे केम्मेत्तिबा हिना:म्मिड्ग इड्गा? आसम्दाइ चुक्तेआइ वा?रो †† ल?रिक् साप्तेआइ पप्पा कुडिसि:क् ख्रिस्तेरआइ आबाडे कुनिड्वा? केदा:बा या:म्बक् मेजोगुन्तो॥ 4 पे येम्मो साम्योसाप्लाओ साप्तेबा काक् पा:न्हा?रे आनि? निसाम् आहु?र फा?आइ साप्तेबारो॥ हेक्केल?रिक्के नासि आध:त्तुम्मिल्ले हेक्क्याइ साम्योसाप्लालाम् आनि? हाड्हाइ आल?इल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले आबिरेबा माड्हेक्हा? केत् फा?आइ निस्सेए निड्साइ आजोगुम्तो॥

5 आल्ल नासि थ:प्पा केबाड्बा नु हाड्हाइ याम्पि केमेप्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले ख्रिस्ते येसु:न् वयेबा कुबि कुडिसि:क् केबो:क्खिल्ले खिनि? लुम्मो थिक्हुप् पो:ड्माआइ वा?मा केबाड्घिररो॥ 6 हेक्केल?रिक् थिक् निड्वा? नु थिक् मुरा:ल्ले आनि? दाड्बा येसु ख्रिस्तेर पानुदिड् कुम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फो:मा केसुकुत्तुम्लो॥

7 खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फो:से ख्रिस्तेर खिनि? केदा:क्तिबा कुडिसि:क् खिनि? लुम्मोआइ ता:क्कासिम्मे?ओ॥

8 निड्वा?फुमाइडिल्ले यहुदिहा?रे खुनि? ताक्थेबाहा? पिरुसिबा माड्हेक्हा? सेक्खाए चो:क् फा?आइ ओसे:न्धाक्से ख्रिस्तेनयहुदिहा?रे खुनि? सेवारोबा पो:क्खेबा पा:न्निन् निड्वा? इ:त्तेम्मे?ओ॥ 9 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले थिम्मेन्ड् सुवाड्हा? लुड्मा? तुक्तुसिबाल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे खुने? कुमिमिदिड् मेजोगुर फा?आइ खुने? त्येबारो॥ अक्खेल?रिक् निड्वा?फुसाम्लो सुम् केसाप्याल्ले साप्तुआइ पत्,

“खेल्ले चोगुल्ले थिम्मेन्ड् सुवाड्हा?रे खुनि? लुम्मो इड्गा? नेम्भोगेन् केनारा फो:सुड्लो,

हेक्क्याइ केमिड्सो इड्धा:इ केजो:क्पा सेवा साम्लो:न् साम्मेत्तुड्लो॥” †

10 याम्मो अक्खेआइ साप्तेआइ पत्,

“थिम्मेन्ड् सुवाड्से,

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा?नु ओमु ल?रेम्मे?ओ॥” †

11 हेक्क्याइ याम्मोआइ,

“काक् थिम्मेन्ड् सुवाड्से, दाड्बाल्ले नेम्भोगेन् कुनारा फो:सेम्मे?ओ, हेक्क्याइ काक् मेन्छाम् याम्पिहा?रे खुने? नेम्भोगेन् कुनारा मेभो:सुर॥” †

12 हेक्क्याइ याम्मो माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्पा यसेया:ल्ले अक्खेआइ साप्तुआइ पत्,

“यिसैरे कुधा:क्लाम् मनाधिक् ता:,

हेक्क्याइ खुने?ए थिम्मेन्ड् सुवाड् सम्दाइ हाड्युक् चोगु?रो॥

खेड्हा?रे खुने? सम्दाइ निड्साइ मेयुक्खु?रो॥” ††

13 खिनि? नसा:न्निल्ले चोगुल्ले निड्साइ केबिबा निड्वा?फुमाइडिल्ले

सा?रिक् केस:प्पा केजोगिर हेक्क्याइ सनारुड् केबिरिफा?आइ तुवा

चो:क्का, हेक्केल?रिक् सेसेमाइडिल्ले कुमुक्साप्लाम् यरिक् निड्साइ

केगप्पा केजोगिररो॥

पावलरे थिम्मेन्ड् सुवाड्हा?ओ माड्सेवा चोगु?

14 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि?ग वे?हा? नु:रिक् केमेप्पा केबो:क्खिआइ केवयि?, हेक्क्याइ यरिक् नेहिनिड्वा? केगप्पा केबो:क्खिआइ वे?हा? हु?मा केसुक्पा केबो:क्खिआइ केवयि? केल?बा पा:न्नो इड्गा? निस्से पो:क्खाड्डाइ वा?आरो॥ 15 हेक्केसाइ कुभा मेम्बा:त्ते मेम्बो:ड्मनाबा पा:न्हा?ओ याम्मो खिनि? निड्वा?सुम् ल?र फा?आइ आ:न्छिड्डार साप्तुड्डाइ वा?आ, थेआइभेल्ले इड्गा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले पिराड्बा लुड्गुम्लाम्बा 16 थिम्मेन्ड् सुवाड्हा?ओ

†† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ६९.९ † निड्वा?फुसाम्लो सुम् १८.४९ †† साम्योथिमड्इजा:इ ३२.४३ †† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ११७.१ ††† यसेया ११.१०

ख्रिस्त येसुरे कुसेवारोबा पोःक्खाड्डाड् वा?आरो॥ हेक्क्याड् थिम्मेन्दइ सुवाड्हा? सेसेमाड्लाम् सेसे मेबोःड्डाड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले तेन्दिड् चोगुसिबा चोभा? कुडिसिःक् मेबोःड्ल फा?आड् निड्वा?फुसाम्बाल्ले याःम्बक् चोगुबा हेक्के इड्गा? निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुसुनाड्डिन् खेड्हा? इड्भोःसुड्सिड्लो॥

17 खेल्ले चोगुल्ले ख्रिस्त येसुःन्नु थिक्हुप् पोःक्खाड्डाड् निड्वा?फुमाड्डिन् चोगुड्बा अमाड्सेवाओ इड्गा?ग आड्दिड् ल?मा पाःन् कचुड्लो॥ 18 इड्गा? पाःतुड्बा पाःन्निनु चोगुड्बा याःम्बक्किल्ले थिम्मेन्दइ सुवाड्हा? निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुडिजाःड् केडःप्पा केनाःप्पा चोःक्से ख्रिस्तरें इड्गा?लाम् चोगुबा याःम्बक्कोरक् आड्दिड् ल?आरो॥ वे? पाःन्हा?ओ आड्दिड् मेल?आन्तो॥ 19 कन् याःम्बक्किन् सेसेमाड्डिल्ले कुमुक्सात्लाम् मिक्सेःन्हा? नु निड्वा? केमाबा याःम्बक् चोगुड्डाड् वा?आरो॥ अक्खेल?रिक् इड्गा? यरुसलेमलाम् इल्लिरिक्कुम तेड्गप् थारिक् ख्रिस्तरें काक्कुसुनाड्डिन् इड्भोःसुड् सुरुड्डाड् वा?आरो॥ 20 वे? मनाहा?रे मेनेस्सुबा पाड्यक्को याःम्बक् केजोःक्पेनकुडिसिःक् वे? मनाहा?रे ख्रिस्तेनइड्मेभोःसुबा तेन्तो इड्गा? ख्रिस्तेनइड्मेभोःआन्तो, कर ख्रिस्तेनकुसिड् मेन्निःत्ते केवा?बा तेन्तो सुनाड्डि इड्भोःमा सदादिड् निड्वा? कचुड्लो॥ 21 साम्योसाप्लाओग अक्खेल?रिक्ने साप्तेआड् पल्लो, “खुने? कुर्याःम्बेओ मेम्मेत्तिड्डे केवा?बाहा?रे मेनिःसु?, हेक्क्याड् खुने? कुर्याःम्बेओ मेड्घेम्मे केवा?बाहा?रे कुसिड् मेनिःसु?रो॥” +

पावलरें रोम पेःक्मा निड्वा? चोगु?

22 बा खेल्ले चोगुल्ले इड्गा? वे? तेन्तो ख्रिस्तेनइड्भोःसुड्बाल्ले खिनि?ओ ताःमा मेन्नुक्के वा?आरो॥ 23 कर कन् थुम्मो काक् पिसाड् सुनाड्डि इड्भोःमा याःम्बक्हा? चोगुड्सुरुड्डाड् वा?आ, हेक्क्याड् आल्ल यरिक् तड्बेआड्धो खिनि?ओ ताःमा निड्वा? चोगुड्बाल्ले चोगुल्ले, 24 इड्गा? इस्पेन लाजे? पेःक्काल्ले खिनि? तुम्से रोम येक्यक्को लःम्मा ताःमा आनिड्वा? वा?, हेक्क्याड् खिनि?नु कुभा येन् सःत्तार वा?आआड् पेःक्काड्ले याम्मो आलाम्दिःक्को कुभा? याप्पि केबिरि? केल?बा निड्वा? चोगुड्डाड् वा?आरो॥ 25 कर आल्ल यरुसलेमोबा याड्गेसा?बा नसानिबाहा?रे लागि अक्खैया नु मेसेदोनिया थुम्मोबा नसानिबाहा?रे मेसुप्सुबा फा?याड्डिन्साःसे इड्गा? यरुसलेम पेःक्कार पत्तारो॥ 27 खेड्हा?रेग अक्खे चोःक्मा खुनि? सिरा? थाडेआड् वयेरो॥ सेक्खाःल्ले खेड्हा?रे यहुदि नसानिबाहा?रे खुनि? हिड्मन्तो चाहाबा केजोःक्पा पाःन्हा? कुभा? पिमासि केबोःड्बाए वये, थेआड्भेल्ले यहुदि नसानिबाहा?लाम् केदाःबा सुनाड्डिल्लेन् याम्साग्मेन् मु?इसाम्मिन् थिम्मेन्दइ सुवाड्हा?रे मेघोःसुआड् मेवा?रो॥ 28 हेक्केःल्ले इड्गा? खेन् फा?याड्डिन् यरुसलेमो ते?रुड्डाड् खेन् मेघोःसु? केल?बा पाःन्निन् निःन्धो चोगुड् हेक्क्याड् इस्पेन पेःक्काल्ले खिनि?ओ लःन्ना? ताआरो॥ 29 इड्गा? खिनि?ओ ताआल्ले ख्रिस्तरें मुल्लुक् कुमु?इसाम्मिन् ताःआ केल?बान् निःसुड्लो॥

30 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, दाड्बा येसु ख्रिस्तरें कुमना आबोःक्खेबाल्ले चोगुल्ले हेक्क्याड् सेसेमाड्डिल्ले लुड्मा? आदुक्तेबाल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाड्डो तुवा आजोगेम् आबिरेम्मे?र इड्गा? इनोगेन् आदुक्खेओ चुम् आमेट्तेम्मे? फा?आड् पेलि फाक्निड्लो॥ 31 यहुदिया थुम्मोबा नसाःन् मेन्जोःक्मनाबाहा?लाम्बा निड्वा?फुमाड्डिल्ले इड्गा? ताड्सेःप्पार हेक्क्याड् यरुसलेमबा नसानिबाहा?रे लागि ते?रुड्बा कुभा? याड्डिन् खेड्हा?रे मेदाःक्तुर फा?आड्डाड् तुवा चोगेम् आबिरेम्मे?ओ॥ 32 हेक्क्याड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनिड्वा? कुडिसिःक् खिनि?ओ सःत्तार ताआआड् सोसोरिक् हाड्हाड् आमेट्तिड्ल फा?आड् तुवा चोगेम्मे?ओ॥ 33 सनारुड् केबिबा निड्वा?फुमाड्डिन् खिनि? केरेक्नु वा?ररो॥ आमेन्॥

पावलरें कुसेवा

16 किड्क्रिया पाड्जुम्मो केवा?बा सेसेहुप्लक्कोबा माड्सेवारोमा ++ आनि? नुसा? फिबिरे कुनारा फोःसुड्लो॥ 2 निड्वा?फुमाड्डिल्ले

+ यसैया ५२.१५++ माड्सेवारोमा-ग्रिक् पाःन्दाड्डो “दिकन्” पोःड्लो॥

सेसे कुमनाहा? ला?रुसिबा लाड्दाःक्मान् खुने? दाड्बाल्ले कुमिड्डो पिरेम्मे? फा?आड् मेत्तिड्लो॥ खिनि? सुक्सुक् खुने? कुभा? पिरेम्मे?, थेआड्भेल्ले खुने?ग इड्गा? नु यरिक् मनाहा? कुभा? पिरुसिआड् वा?रो॥

3 इड्गा?नु सोरिक् ख्रिस्त येसुरे कुर्याःम्बक् केजोःक्पा आन्जुम्हा? प्रिस्किला नु कुयेम्बा? अक्विलाःन् आसेवारो मेत्तेम्मिम्मे?ओ॥ 4 खेड्हा?रे इड्गा? आसेःप्से खुन्धि? हिड्मन्निन्ने केसाक्पाओ थासेत्तुरो॥ इड्गा?रक् मेःन्, कर यरिक् थिम्मेन्दइ सुवाड्स्मा सेसेहुप्लक्कोबा नसानिबाहा?रेआड् खेड्हा? नोगेन् मेबिरुसि?॥ 5 खुन्धि? हिम्मो केजुम्बा सेसेहुप्लक्कोबा नसानिबाहा?आड् आसेवारो मेत्तेम्मिम्मे?ओ॥

हेक्क्याड् आमिःम् आन्जुम् एपेनेतसेन् आसेवारो मेत्तेम्मे?ओ॥ खुने?ग एसिया तेड्गप्पो केरेक्नुःल्ले तगि ख्रिस्तेनसाःन् केजोःक्पा मना वयेरो॥ 6 खिनि? लागि याम्बुधक्काड् याःम्बक् केजोःक्पा मरियम्मिन् आसेवारो मेत्तेम्मे?ओ॥ 7 इड्गा?नु साक्पा केधाःबा यहुदि आन्जुम् एन्ड्रोनिकस नु युनियसेन् आसेवारो मेत्तेम्मिम्मे?ओ॥ खेड्हा?ग सेःक्युक्मिबाहा?ओ सा?रिक् मिड्सो इड्धाःड् पिमा ला?रुसि?, हेक्क्याड् खुन्धि?ग इड्गा?नुःल्लेआड् तगि ख्रिस्तेनसाःन् चागेत्तुआड् वयेत्तिरो॥ 8 दाड्बान् नसाःन् केजोःक्पा आमिःम् आन्जुम् एम्पलिपुतसेन् आसेवारो मेत्तेम्मे?ओ॥ 9 आनिगेनु सोरिक् ख्रिस्तरें कुर्याःम्बक् केजोःक्पा उर्बानस नु आमिःम् आन्जुम् इस्ताखुसेन् आसेवारो मेत्तेम्मिम्मे?ओ॥ 10 ख्रिस्तओ चोगुबा कुनसाःन्निन् मेसा?रुल्ले नुःबा केधाःप्पा अप्पेल्लेसेन् आसेवारो मेत्तेम्मे?ओ॥ अरिस्तोबुलस नु कुहिम्मो केवा?बाहा? आसेवारो मेत्तेम्मिम्मे?ओ॥ 11 इड्गा? यहुदि आन्जुम् हेरोदियनेनआसेवारो मेत्तेम्मे?ओ॥ नार्किक्करे कुहिम्मो केवा?बा दाड्बान् नसाःन् केजोःक्पाहा? आसेवारो मेत्तेम्मिम्मे?ओ॥ 12 त्रिफेना नु त्रिफोसाःन् आसेवारो मेत्तेम्मिम्मे?ओ॥ कन् मेन्नुमाहा?रेग याम्बुधक्काड् दाड्बाल्ले कुर्याःम्बक् चोगेत्तुरो॥ सा?रिक् याम्बुधक्काड् दाड्बाल्ले कुर्याःम्बक् केजोःक्पा आमिःम् आन्जुम् पर्सिस्सेन्नाड् आसेवारो मेत्तेम्मे?ओ॥ 13 दाड्बाल्ले कुर्याःम्बक् चोःक्से सेगुबा रुफस नु कुम्मान् आसेवारो मेत्तेम्मिम्मे?ओ॥ कुम्मारेंग इड्गा? आबाडे कुस्साः कुडिसिःक् इःत्ताड्डाड् वयेरो॥ 14 आसिन्क्रितस, प्लेगन, हर्मास, पात्रोबास, हर्मेस हेक्क्याड् खेड्हा?नु केवा?बा काक् नसानिबाहा? आसेवारो मेत्तेम्मिम्मे?ओ॥ 15 फिलोलोगस, युलिया, नेरिअस नु कुन्सा? मेन्नुमा?, नु ओलिम्पास हेक्क्याड् खेड्हा?नु केवा?बा काक् निड्वा?फुमाड्डिल्ले सेसे कुमनाहा? आसेवारो मेत्तेम्मिम्मे?ओ॥ 16 खिनि?ग सेसे मिःम्जिःल्ले सेवा मेत्तासिम्मे?ओ॥ हेक्क्याड् कप्पोबा काक् सेसेहुप्लक्काहा?रे सेवा केम्हाक्ति?रो॥

पावलरें कुनुप्पोबा कुनिसाम् नु कुसुजा

17 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, येमेन्दइ केदाःप्पाहा? मिक्चो मेत्तेम्मिम्मे? फा?आड् पेलि फाक्निड्लो॥ खेड्हा?रेग खिनि? केहु?आसिबा सेक्खा पाःन्लिल्ले कुदक्लेड्वाओ इड्लेक्पा पाःन्निन् मेहु?रुसिआड् मनाहा? खुनि? नसाःन्तो मेघःसुसिरो॥ अक्तड्बा मनाहा?नु माःड्घाए वयेम्मे?, 18 थेआड्भेल्ले कड्हा?रेग दाड्बा ख्रिस्तरें कुसेवा मेन्जोगुन्, कर आबाडे खुनि? साप्पोःक्किल्ले लागिरक् सेवा मेजोगु?रो॥ खेड्हा?रे मना केजम्बा नु मुर्लेःम्बा पाःन्हा?रे कुदोःप्पा मनाहा? इड्मेलेक्तुसि?रो॥ 19 कर खिनि? इड्जाःड्गोम्बा केजोगिबा पाःन्निड्ग केरेक् पिसाड् मनाहा?रे मेघेप्सुआड् मेवा?, हेक्केःल्ले खिनि? केजोगुम्मिल्ले इड्गा?ग सा?रिक् सःत्तारो॥ खिनि?ग नुःबा पाःन्लिल्ले कुर्याःम्बेओ सिक्कुम्साबा पोःक्खेम्मे? हेक्क्याड् फेन् पाःन्लिल्ले कुर्याःम्बेओ फोत्या मेःन्नेबा पोःक्खेम्मे? केल?बा निड्वा? कचुड्लो॥ 20 सनारुड् याप्पि केबिबा निड्वा?फुमाड्डिल्ले हाराए माफेन्साम्मिन् खिनि? लाड्भो सिगाड् थाःसुआड् तो?रु?रो॥ आल्ल आनि? दाड्बा येसु ख्रिस्तरें कुलुड्गुम्मिन् खिनि?नु वा?र॥ 21 इड्गा?नु सोरिक् माड्सेवा केजोःक्पा तिमोथिःल्ले हेक्क्याड् यहुदि आन्जुम् लुसियस, येसोन नु सौसिपात्रोसरेआड् सेवा केम्हाक्तिआड् वा?रो॥ 22 पावलरें कुलागि कन् सक्डिड्गड्डिन् केसाप्पा इड्गा? तर्तियसरेआड् दाड्बाल्ले कुमिड्डो सेवा हाक्निड्लो॥ 23 आहिम्दाड्बा गायसरे खिनि? सेवा केहाक्तिआड् वा?रो॥

कप्पो गायसरे कुहिम्मो केजुम्बा सेसेहुप्लक्कोबा नसानिबाहा?रेआइ सेवा केम्हाक्तिआइ वा?रो॥ कन् येक्यक्कोबा याइगैयुइबा इरास्तस नु आनि? नसानिबा चुम् क्वार्तसरेआइ सेवा हाइत्छुआइ वा?रो॥ †

²⁵ इङ्गा? इङ्भो:सुइबा सुनाइइडिन् नु येसु ख्रिस्तर कुया:म्बेओबा इङ्घइलाम् निइवा?फुमाइडिल्ले खिनि? याम्साम्मो केधुम्बा चो:क्मा केसुक्ति?रो॥ कन् इङ्घइडिङ्ग तोलिइसोमुआइधोए चिक्खेआइ वये, कर

† हुक्किल्ले साप्पनाबा कुभा ग्रिक साप्पन्नो अक्खेल?रिक् साप्तेआइपत्, “आनि? दाइबा येसु ख्रिस्तर कुलुङ्गुम्मिन् खिनि? केरेक्नु वा?ररो॥ आमेन्॥”

आल्लो ओसे:न्दाइ पो:क्खेआइ वा?रो॥ ²⁶ आल्लो कन् सुनाइइडिन् माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे मेसाप्तुबा पा:न्लाम् ओसे:न्दाइ पो:क्खेआइ वा?रो॥ हेक्क्याइ मेन्नुप्पनाबा निइवा?फुमाइडिल्ले कुइङ्जा:इलाम् केरेक्ले ख्रिस्तेन्नसा:न् मेजोगुआइ निइवा?फुमाइडिन् केइ:प्पा केना:प्पा मेबो:इल फा?आइ काक् मेन्छाम् सुवाइहा?ओ कन् सुनाइइडिन् इङ्भो:र वा?रो॥ ²⁷ हेक्केल?रिक् सिक्कुम्दाइबा निइवा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिइ येसु ख्रिस्तलाम् सदादिइ सदादिइ पो:इलरो! आमेन्॥

पोःक्खिगे ल?रिक् पाःप्मा केङ्घोःसुम्भिल्लो ॥ 16 (ओवा, इङ्गा? स्तिफनसरे कुहिम्सयड्बाहा?आइ बप्तिस्मा पिरुइसिड्, हेक्क्याइ वे?हा?आइ पिरुइसिड्बि मेःम्बि खेङ्ग इङ्गा? आनिड्वा? मेयाक्नेल्लो ॥)
17 थेआइभेल्ले खिस्तरं इङ्गा? बप्तिस्मा पिसे पाइघाड्बा मेःन्तो कर सुनाइड् इङ्घोःसेने पाइघाड्बारो ॥ खेन्नाइ मेन्छाम् याप्पि सिक्कुम् निड्वा?ओबा पाःन्सुत्ताहा?ओग मेःन्तो, मेःन्ने फा?ग्र खिस्तरं कुसिलाम्साक्मा सिङ्गिन् मुक्कसाम् मेःन्नेबा पोःड्लो ॥

खिस्तेननिड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्कसाम् नु कुसिक्कुम् निड्वा?

18 सिलाम्साक्मा सिङ्गिडिल्ले नु सुनाइड्इङ्गि केमेक्पार केबेःक्पाहा?रे खुनि? लागि अदइ पाःन्तो, कर आनि? सेन्लप केघोःबार केबप्पाहा?रे लागिग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्कसाम्लो ॥ 19 थेआइभेल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्,

“इङ्गा? सिक्कुम्माड्बाहा?रे खुनि? सिक्कुम् निड्वा?इन्मेक्खुड्, हेक्क्याइ चाःप्पाहा?रे खुनि? चाःप्मान् कुसुम्भेन्मना चोगुड्लो ॥” †

20 सिक्कुम्माड्बाहा?, साम्योथिम्साक्माहा? नु साम्जिक् मुन्धुम्साबाहा? आतो मेवा?बे? निड्वा?फुमाइडिल्लेग इक्सादिङ्गि खाम्बेःक्मोबा केरेक् सिक्कुम् निड्वा?हा? अदइ कुइसिःक् चोगुआइ मेवा?नेन्बि? 21 आबाडे सिक्कुम् निड्वा?लाम्बा मेन्छाम् याप्पिहा?रे खुने? कुसिङ्गिमेन्निःत्तुन् फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसिक्कुम् निड्वा?ओ निड्सेःक् चोगुबाल्ले चोगुल्ले इङ्घोःमनाबा अदइ पाःन्तोलाम्बाए नसाःन् केजोःक्पाहा? ताइसेःप्मासि निड्वा? चोगुरो ॥ 22 यहुदिहा?रे निड्वा? केमाबा मिक्सेःन् ओमेप्पा मेगोःत्तु?, हेक्क्याइ ग्रिक्हा?रे सिक्कुम्निड्वा? मेगोःत्तु?, 23 कर आनिगेग सिलाम्साक्मा सिङ्गिड्वाइ मेभोःन्दुबा खिस्तेन्ने इङ्घोःसुम्बेरो ॥ खेङ्ग यहुदिहा?रे लागि आघघबा पाःन् नु थिम्भेन्डइ सुवाइहा?रे लागि अदइ पाःन्तो, 24 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले उःत्तुसिबा नेप्पाइ यहुदि नु ग्रिक् सुवाइहा?रे लागि खिस्तेङ्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्कसाम् नु कुसिक्कुम् निड्वा?रो ॥ 25 थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुअदइ पाःन्निङ्गि मेन्छाम् याप्पि सिक्कुम् निड्वा?नुःल्लेआइ सिक्कुम्बा चोःक्लो ॥ हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले मेन्धुम्मनाबा कुबाःन्निङ्गि मेन्छाम् याप्पि थुम्भेन्नुःल्लेआइ केधुम्बा चोःक्लो ॥

26 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? केउःत्तिल्ले आक्तड्बा केजोगि केल?बा पाःन्निन् निड्वा? इःत्तेम्मे?ओ ॥ मेन्छाम् याप्पिहा?रे केन्निःसिल्ले खिनि? यरिक्तड्बा सिक्कुम् निड्वा?साबा केहोःप्तिरो ॥ खिनि? यरिक्तड्बा मुक्कसाम्साबा नु केगप्पा हिम्सयड्डोबा केहोःप्तिरो ॥ 27 कर निड्वा?फुमाइडिल्लेग इक्सादिङ्गि खाम्बेःक्मो सिक्कुम्माड्बा चोगिगे? केल?बाहा? सिरिङ्गि मःमो थामासि फा?आइ अदइ मेमेत्तुसिबाहा? सेगुसिरो ॥ हेक्क्याइ इक्सादिङ्गि खाम्बेःक्मो आनिगे केधुम्बा मुक्कसाम्माड्बा ल?रिक् केङ्घोःप्पाहा? सिरिङ्गि मःमो थामासि फा?आइ मेन्धुम्मनाबा मेमेत्तुसिबाहा? सेगुसिरो ॥ 28 निड्वा?फुमाइडिल्ले कन् इक्सादिङ्गि खाम्बेःक्मोबा केयेक्पासिगे ल?रिक् केङ्घोःप्पाहा? थेनाथेबा चोःक्से हिलाप्फु केबोःड्बाहा? हेक्क्याइ कुमेल्लुड् मेःन्नेबा नु हनेबा मेमेत्तुसिबाहा? सेगुसिरो ॥ 29 खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ आत्तिन्नाइ आइदिङ्गि मेल?नेन्लो ॥

30 निड्वा?फुमाइडिल्ले चोगुल्लेए खिनि? खिस्ते येसुओ केवयि?रो ॥ खुने?ए आनि? लागि निड्वा?फुमाइडिल्ले सिक्कुम् निड्वा? पोःक्खेआइ वा? ॥ खुने?ए निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ आत्तिक मेःन्नेबा नु सेसे साइसाइ आजोःक्, हेक्क्याइ आनि? लायोलाम् याप्पि केधे?बा पोःक्खेआइ वा?रो ॥ 31 खेल्ले चोगुल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “आत्तिल्ले यम्बा पाःन् पाःत्तुरो ॥” †

सेसेमाइलाम् केदाःबा सिक्कुम्निड्वा?

2 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, तगि खिनि?ओ इङ्गा? निड्वा?फुमाइडिल्ले सेक्खाबा कुसिबि? पाःन् इङ्घोःसे त्याड्गिल्ले मना केलेम्बा पाःन् हेक्क्याइ सिक्कुम् निड्वा?रे कुधिम् पाःन्हा? पाःत्तुड्ल इङ्गा? मेन्दाबेन्तो ॥ 2 थेआइभेल्ले इङ्गा? खिनि?नु वयाइडिल्ले येसु खिस्तेननु सिलाम्साक्मा सिङ्गिड्वाइ खुने? कुसिःमेन्नुःल्ले वे? पाःन्हा? निड्वा?मुःम्मा निःन्धो चोगुड्वाइ वयाइ ॥ 3 हेक्क्याइ खिनि?ओ त्याड्गिल्ले किःसाइ स्याड्ल यक्खाड्ल त्याड्लो ॥ 4 इङ्गा? पाःत्तुड्बा नु इङ्घोःसुड्बा पाःन्निङ्गि सिक्कुम् निड्वा? कुधिम् नु मना केलेम्बा पाःन्तो होःप्तेरो, कर सेसेमाइडिल्ले कुमुक्कसाम्मो ओसेःन्दाइ पोःक्खेआइ वयेरो ॥ 5 खेल्ले चोगुल्ले खिनि? नसाःन्निङ्गि मेन्छाम् याप्पिहा?रे खुनि? सिक्कुम्निड्वा?इल्ले चोगुल्ले मेःन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्कसाम्ले चोगुल्ले पोःड्मा पोःड्लो ॥

6 हेक्केसाइ आनिगेग नसाःन्तो कुनिड्वा? केदुम्बा नसानिबाहा?नु सिक्कुम्निड्वा?रे पाःन्हा? पारिगे?, कर कन् इक्सादिङ्गि खाम्बेःक्मोबा नु खेप्पो हाङ्गेजोःक्पाहा?रे खुनि? सिक्कुम् निड्वा? पाःन् मेबारिगेन्तो ॥ खेङ्हा?ग मेमेक् मेबेःक्लो ॥ 7 कर आनिगेग निड्वा?फुमाइडिल्ले चिक्खुआइवयेबा कुसिबि? सिक्कुम् निड्वा?इन्ने पाःत्तुम्बेरो ॥ खेङ्ग इक्सादिङ्गि खाम्बेःक्माल्ले कुहेःक्सिङ्गिमानुःल्ले तगिए आनि? मिमिदिङ्गि पोःड्ल फा?आइ निःन्धो चोगुआइ वयेरो ॥ 8 कन् इक्सादिङ्गि खाम्बेःक्मोबा हाङ्गेजोःक्पा आत्तिन्हा?रेआइ कन् पाःन्निन् कुसिङ्गि मेन्निःत्तुलो ॥ खेङ्हा?रे कुसिङ्गि मेनिःत्तुआइ मेवयेल्लेग मिमिदिङ्गेन् दाड्बान् सिलाम्साक्मा सिङ्गिड्वाइ मेभोःन्दुम्बा वयेमेन् ॥ 9 कर साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्,

“आत्तिन्हा?रेआइ मेन्निए, मेङ्घेम्मे हेक्क्याइ निड्वा? मेन्डःत्तेबा पाःन्हा? निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? मिःम्जि केमेप्पाहा?रे लागि यारिप् चोगुआइ वा?रो ॥” †

10 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसेमाइलाम्बा केरेक् खेन् पाःन्हा? आनि? ओसेःन्दाइ चोगु आबिरेआइ वा?रो, थेआइभेल्ले सेसेमाइडिल्ले केरेक् पाःन्हा? नु निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसिगाड्बा सिबि? पाःन्हा?आइ कोःत्तुरो ॥ 11 मेन्छाम् याप्पिःल्ले खुने? कुनिड्वा? सिगाड्बा पाःन्हा? आबाडे क्याम्साप्पिल्लेरक् कुसिङ्गिनिःत्तुरो ॥ हेक्केल?रिक्के निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? सिगाड्बा पाःन्हा?आइ खुने? कुसेसेमाइडिल्लेरक् कुसिङ्गिनिःत्तुरो ॥ 12 आनि?ग कन् इक्सादिङ्गि खाम्बेःक्मोबा साम्भिन् मेङ्घोए आवा?रो, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले हाबा आबिरेबा काक् पाःन्हा? कुसिङ्गिनिःप्पा आसुक्त्तुल्ल फा?आइ खुने?लाम्बाए सेसेमाइडिन् आघोःसुम्माइ वा?रो ॥ 13 आल्ल आनिगे खेन् पाःत्तुम्बेबा पाःन्हा?ग मेन्छाम्मोन् सिक्कुम्निड्वा?लाम्बा मेःन्तो, कर सेसेमाइडिल्ले याप्पि हु?रिगेबा कुइसिःक्के याम्साप्पिन् पाःन्हा?ग सेसेमाइ केगप्पाहा? चेक्त्तुम्भेरो ॥ 14 नसाःन् मेन्जोःक्मनाबा मनाःल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसेमाइलाम् केदाःबा पाःन्हा? मेदाःक्त्तुन्तो ॥ खेङ्हा?ग खुने? कुलागि अदइ पाःन् पोःड्वाइ कुसिङ्गिनिःप्पा मेसुक्त्तुन्तो, थेआइभेल्ले याम्साप्पिन् पाःन्हा?ग सेसेमाइलाम्क्कुसिङ्गिनिःप्पा सुक्तेलो ॥ 15 सेसेमाइडिल्ले लाम्लोसुबा मनाःल्ले काक् पाःन्हा? नुःबा चोःक्पि मेःम्बि फा?आइ सा?रु, कर वे? आत्तिन्हा?रेआइ खुने?ग मेन्छा?रुन्तो ॥ 16 साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “दाड्बाल्ले कुनिड्वा?इन्हाःल्ले निःसुआइ वा?बे? हेक्क्याइ हाःल्ले खुने? हु?मा सुक्त्तुबे?” कर आनिगेग खिस्तरं कुनिड्वा?इन्कत्तुम्बेरो ॥

सेसेहुप्लक्को निड्वा? मेन्डइ पाःन्हा?

3 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इङ्गा? खिनि?नु पाराइडिल्ले याम्साप्पिन् मनाहा?नु पाराइडि कुइसिःक्मेम्बाःप्पेन्, कर इक्साबा निड्वा? केगप्पा मनाहा? हेक्त्तड्बा नसाःन्तो कुनिड्वा? केबाःक्पा

अडेःक्वाहा?नु पाःप्पनाबा कुइसिःक् पाःराड्लो॥ ² इङ्गा? हु?निड्बा निसाम्मिन् खाक्खाक्पा तःक् हेक्के मेजोगेन्, कर नु हेक्त्तड्बा चोगेरो, थेआड्भेल्ले खिनि?ग खाक्खाक्पा तःक् चामा मेन्छुक्के केवयिरो॥ आल्लोसाड् खाक्खाक्पा तःक् चामा केसुक्पा मेम्बोःड्डे केवयि?रो, ³ थेआड्भेल्ले खिनि?ग आल्लो थारिक् इक्साबा निड्वा?ड्ले केयुक्त्तिआड् केवयि?रो॥ खिनि? लुम्पो नाहेत्तिड्मा नु खेमा? वा?ड्ले खिनि? आबाडे इक्साबा निड्वा?ड्ले केयुक्त्तिआड् नसाःन् मेन्जोःक्मनाबा मना कुइसिःक् केम्बोःक्खिन्वि? ⁴ थेआड्भेल्ले खिनि? लुम्पो थिक्किल्ले इङ्गा? पावलेन् तिम्दुड् ल? वे?स्माल्ले इङ्गा? अप्पोलोसेन् तिम्दुड् ल?ड्ले खिनि? नसाःन् मेन्जोःक्मना मना हेक्त्तड्बा केम्बोःक्खिन्वि? ⁵ अप्पोलोसेन् नु पावलेन् हाःत्तिबे? आन्धिगेग दाड्बाल्ले मुरा मेत्तेछिगेबा, कुयाःम्बक् केजोःक्पा कुसेवारोबासिगेरक्लो॥ आन्धिगेगाम्बाए खिनि? नसाःन् केजोगुम्माड् केवयि?रो॥ ⁶ इङ्गा? या? लेःत्तुड्, अप्पोलोसरे † च्वाःत् केःत्तु, कर निड्वा?फुमाड्डिल्ले फोःसुरो॥ ⁷ खेल्ले चोगुल्ले या? केलेःप्पा नु च्वाःत् केगेःप्पाहा? थेसिआड् मेःन्तो॥ कर केभोःबा निड्वा?फुमाड्डिल्ले केयेक्पारो॥ ⁸ या?रिःम्बा केलेःप्पेन्नु च्वाःत् केगेःप्पाङ्ग कुदड्बासिरो॥ खेड्हा?रे याम्बुधिक चोःक्सुबा कुइसिःक् आबाडे खुन्धि? थुम्घोःन् खोःसुरो॥ ⁹ थेआड्भेल्ले आन्धिगे सोरिक् निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुयाःम्बक् केजोःक्पासिगेरो॥ खिनि?ग निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुइक्ताप् नु कुहिम्मिड्लो॥

¹⁰ निड्वा?फुमाड्डिल्ले पिराड्बा लुङ्गुम्माड् इङ्गा? चाःप्पा हिम् केजोःक्पा कुइसिःक् हिम्पाड्यक्किन् नेस्सुड्, हेक्क्याड् वे?स्माल्ले खेन् सम्दाड् लुङ्धाक् सेत्तुर हिम् चोगु?॥ कर लुङ्धाक् केसेप्पार हिम् केजोःक्पाल्ले हिम् चोगुल्ले खुने? सिड्सिड् ल?मा पोःड्लो॥ ¹¹ थेआड्भेल्ले तगि नेस्से चुरेबा हिम्पाड्यक्किङ्ग येसु ख्रिस्तरो॥ खेन् नेमनाबा हिम्पाड्यक्किन्नुःल्ले वे? आत्तिन्हा?रेआड् वे? हिम्पाड्यक् नेमा मेन्छुक्त्तुन्तो॥ ¹² आल्ल हिम् केजोःक्पाल्ले खेन् सम्दाड् साम्याड्, युप्पा, इमेल्लुड्बा मुधिड्लुड्, सिड्, याःन्-सुड् इग्र या?लाड्डिल्ले हिम् चोगुने फा?ग ¹³ खुने? कुयाःम्बक्किन् आक्त्तड्बा चोःक् फा?आड् खेन् खासेन् येन्तो ओसेःन्दाड् पोःड्लो, हेक्क्याड् केरेक्ले खुनि? याःम्बक्किन् सेक्खाबा चोःक्पि मेःम्बि फा?आड् मिःल्लेए सा?रुरो॥ ¹⁴ आत्तिन् मनाःल्ले चोगुबा कुयाःम्बक्किन् मिःल्ले मेजनेन् खेल्ले थुम्घो खोःसुरो॥ ¹⁵ कर आत्तिन् मनाःल्ले चोगुबा कुयाःम्बक्किन् मिःल्ले थ्यःड् चदेःसु?, खेन् मनाःन् यम्बा फेत्ता?माओ थाःरो॥ खेन् ताड्सेःप्पाड् मिःल्ले खप्पे लाबु सेरुबा कुइसिःक् पोःड्लो॥

¹⁶ खिनि?ग निड्वा?फु माड्हिम्मिड् फा?आड् निड्वा? केङ्गत्तुम्मिम्बे? हेक्क्याड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले † कुसेसेमाड्डिन् खिनि?ओ वा? केल?बान् निड्वा? केङ्गत्तुम्मिम्बे? ¹⁷ आत्तिल्ले निड्वा?फु माड्हिम्मिन् फेत्ताःन्नु?, निड्वा?फुमाड्डिल्ले खेन् मेक्खु?रो, थेआड्भेल्ले निड्वा?फु माड्हिम्मिङ्ग सेसे चोःक्लो, हेक्क्याड् खेन् माड्हिम्मिङ्ग खिनि?एरो॥

¹⁸ खिनि? इड्मेलेक्कासिम्मिन्ने?ओ! आत्तिल्ले कन् इक्सादिड् खाम्बेःक्मो सिक्कुम्माड्बा नु चाःप्पा चोःक्का ल?रिक् निड्वा? इःत्तु? हारा? खेन् थेआड् मेल्लेःमनाबा अड् कुइसिःक् पोःड्लिरो॥ हेक्केःल्ले खेन् सिक्कुम्साबा पोःड्॥ ¹⁹ थेआड्भेल्ले कन् इक्सादिड् खाम्बेःक्मोबा सिक्कुम् निड्वा?इङ्ग निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनिःमाओग अड् पाःन् कुइसिःक्लो॥ साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआड् पत्,

“खुने?ग सिक्कुम्माड्बाहा? खुनि? इस्वामो तेम्सुसिरो॥” ²⁰ हेक्क्याड् याम्मो,

“सिक्कुम्साबाहा?रे निड्वा? मेडःत्तुबा पाःन्निन् हनेबा चोःक् फा?आड् यहवे दाड्बाल्ले निःसुरो॥” ²¹ खेल्ले चोगुल्ले मनाहा?रे खुनि? याःम्बेओ आत्तिन्हा?आड्आड्दिड् मेन्ल?नेन्लरो॥ थेआड्भेल्ले केरेक् पाःन्हा?ग खिनि?इन्नेरो॥ ²² पावल, अप्पोल्लोस, पत्रुस, हेक्क्याड् केरेक् इक्सादिड्

खाम्बेःक्मान्, नेत्तिगेन् हिड्मन्, सिःमेन्, कोयेम्बा येम्मिन् नु तायेम्मिन्नाड् खिनि?इन्नेरो॥ ²³ हेक्क्याड् खिनि?ग ख्रिस्तेल्लेन्निड्लो॥ हेक्क्याड् ख्रिस्तेङ्ग निड्वा?फुमाड्डिल्लेन्तो॥

सेःक्युक्मिबाहा?रे खुनि? याःम्बक्वा?

⁴ हेक्केःल्ले मेन्छाम् याप्पिहा?रे आनिगेग ख्रिस्तेरे कुसेवारोबा नु निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुसिबि? पाःन्हा? कप्पा लक् केघोःबासिगे फा?आड् मेडःत्तिगेर पोःड्लो॥ ² आल्ल हेक्त्तड्बा लक् केघोःबा सेवारोबाहा?ग नसाःन्साबा पोःड्मा पोःड्लो॥ ³ खिनि? इग्र वे?रे खासेन् मेलोःन्नाने फा?ग इङ्गा? आलागिग खेन् यम्बा पाःन् मेःन्तो॥ सेक्खाःल्ले इङ्गा? आबाडेआड् खासेन् मेलोःन्धिड्डान्लो॥ ⁴ इङ्गा? थेमाआड् फेत्तेल्लाःन्ने वा?आ केल?बाग निड्वा? कत्तुड्, हेक्केसाड् इङ्गा? फोत्या मेःन्नेबा चोःक्का केल?बाग मेःन्तो॥ दाड्बाल्लेए इङ्गा? खासेन् लोःन्नारो॥

⁵ खेल्ले चोगुल्ले दाड्बाल्ले कुनुःड्मा युःमा येम्मिन्नुःल्ले तगि वे?हा? खासेन् मेलोःन्नेम्सिम्मिन्ने?, खुने?ए खादाम्मोबा फेन् पाःन्हा? सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिओ तारु? हेक्क्याड् मेन्छाम् निड्वा?ओबा सिबि? पाःन्हा?आड् ओसेःन्दाड् चोगु?रो॥ खेन् येम्मोए केरेक्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले खिनि? नेम्भोगेन् नारा फोःमान् मेघोःसु?रो॥

⁶ आल्ल आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, साप्तेआड् केबप्पाआड्धो थेआड् मेजोगेम्मिन्ने? ल?रिक् साम्योसाप्लाओबा पाःन्निन् कुसिड्केनिःत्तुल्ल फा?आड् इङ्गा? नु अप्पोलोसरे कुबि पिनिड्बारो॥ हेक्केल?रिक् खिनि? लुम्पो आबाडे मनारे कुलागि आड्दिड् मेल?रेम्मिन्ने?ओ॥ ⁷ थेआड्भेल्ले हाःत्ले खिनि? वे?हा?नुःल्ले नुःबा केजोगिआड् केवयि?बे? निड्वा?फुमाड्डिल्ले केम्बिरिम्बा थे पाःन् खिनि? केगत्तुम्बे? खुने? केबिरिबा पाःन् केगत्तुम्ने फा?ग आबाडे केधुम्बा हेक्के थेआड् आड्दिड् केल?रिबाबे?

⁸ तगिनुसा खिनि? निड्वा? केडःत्तुम्बा काक् पाःन्हा? केघोःसुम्माड् केवयि?मु! खिनि?ग तगिए याड्साकुन्धेसाबा केबोःक्खिआड् केवयि?मु! आनिगे मेःन्नेए खिनि? हाड् केबोःक्खिआड् केवयि?मु! खिनि? सेक्खाए हाड् केबोःक्खिआड् केवयिल्लेग, आनिगेआड् खिनि?नुए हाड् चोःक्मा सुक्कुम्बेमेन्! ⁹ थेआड्भेल्ले थड् केनाःम्बाहा?रे खुनि? तिःक्लाओ काक्नुःल्ले एगाड् केबप्पा सिःमेल्ले खुम्दिड् केघोःबा कुइसिःक् निड्वा?फुमाड्डिल्ले आनिगे सेःक्युक्मिबाहा? काक्नुःल्ले एगाड् फत्तिगेआड् मनालुम्पो ओसेःन्दाड् चोगिगेआड् वा? केल?बान् निड्वा? इःत्तुड्लो॥ हेक्क्याड् आनिगेग काक् इक्सादिड् खाम्बेःक्मो, माड्लाड्बाहा? नु मेन्छाम् याप्पिलुम्पो लामित्ता पोःक्खिगेआड् वयिगेरो॥ ¹⁰ आनिगेग ख्रिस्तेरे कुलागि अड् चोगिगे?, कर खिनि?ग ख्रिस्तेरे कुलागि सिक्कुम्साबा केजोगिमुबा! आनिगे मेन्धुम्मा चोगिगे?, कर खिनि?ग केधुम्बा केजोगिमुबा! खिनि? मिड्सो इड्धाःड् केघोःसुम्, कर आनिगेग मेघोःसुम्बेम्मुबा! ¹¹ कन् येम् थारिक् मेन्जा मेन्धुड्डे साक्मेन्जा वयिगे, नुःबा चाड् तेःत्ताड् मेगत्तुम्बेन्नाड् मनाहा?रे सा?रिक् ताप्फेःल्लिक् मेमेत्तिगे? हेक्क्याड् आनिगे हिम्धाःड् मेःन्ने वयिगेरो॥ ¹² आनिगे आबाडे हुक्किल्ले याम्बुधिककाड् याःम्बक् चोगुम्बे?॥ साड्ग्रा मेमेत्तिगेल्ले मु?इसाम् पिरुम्सिम्बे?, तुक्खे मेजाःत्तिगेल्ले नासि थःत्तुम्बेरो॥ ¹³ आनिगे याःम्बेओ ताप्फेःम्बा पाःन्मेबाःत्तुल्ले आनिगे नःम्नःम्माड् नुःरिक्काड् नोगप् पिरुम्सिम्बे?रो॥ आल्लो थारिक् आनिगेग इक्साबा हिलाप्फु नु खाम्बेःक्मोबा ताम्जि पोःक्खिगेआड् वयिगेरो॥

¹⁴ खिनि? सिरिड्मःमो केध्ये?डर फा?आड् कन् पाःन्निन् साप्तुड्बा मेःन्तो, कर आमिःम् आबुगेन् आस्साःहा? कुइसिःक् साम्दिड् पिनिड्बारो॥

¹⁵ ख्रिस्तओ खिनि? आत्तात्तान्ने यरिक् सिक्साम्बाहा? केगत्तुम्सिम्माड् यरिक् पाःन्हा?ग केङ्गत्तुम्मिन्तो, खिनि?ओ सुनाड् तारुड्बाल्ले चोगुल्ले इङ्गा? ख्रिस्त येसुओ खिनि? पाः पोःक्खाड्लो॥ ¹⁶ खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा? आजोःड् केडःप्पा पोःक्खेम्मे? फा?आड् पेलि फाक्निड्लो॥ ¹⁷ बा खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा? लुड्मा? तुक्त्तुड्बा दाड्बाओ नसाःन्साबा आबुगेन् आस्साः तिमोथिःन् खिनि?ओ पाड्घुड्ल पत्तारो॥ केरेक् सेसेहुप्लक्को हु?रुड्सिड्बा

† पावलरे खेड्हा? काक्नुःल्ले तगि येसु ख्रिस्तेरे कुयाःम्बेओ सुनाड् इ सेःसुआड् वये॥ पावल खेप्पोलाम् पेआड् चक्मेल्ला?ए खुनि? हु?से आप्पोलोसेन् ल्ये॥ †† निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुमनाहा? सेसेमाड्डिन् पुड्बा माड्हिम्मिन्नु मेदड्घुसिरो॥ ‡ अय्युब ५.१३ †† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ९४.११

आनिसाम्मिन् कुइसिःक्के ख्रिस्त येसुःन् इःतुइ नाःतुइबा पाःन्निन् खिनि?
निइवा?सुम्मी खुने?ए तारु केबिरि?रो॥

18 आल्ल खिनि?ओ इङ्गा? याम्मो मेदाआन् फा?आइ खिनि?ओ कुभाग
यम्बा केलेइडासिआइ केवयि?रो॥ 19 कर दाइबाल्ले निइवा? चोगुने फा?ग्र
इङ्गा? खिनि?ओ हाराए ताआर पत्तारो, हेक्क्याइ खिनि?ओ यम्बा
केलेइसिइबाहा? आक्खेल?रिक् ता?मेजेइ फा?आइलक् मेःन्, कर
खेइहा?रे आक्खेइबा मुक्सां मंगत्तु? केल?बा पाःन्निन्नाइ निइवा?
खोःसुइलो॥ 20 थेआइभेल्ले निइवा?फुहाइजुम्मिइग ता?जेइ पाःन्हा?रे
मेःन्, कर मुक्सांमिल्ले ओसेःन्दाइ चोगु?रो॥ 21 आक्खे चोगुइबान् खिनि?
सिरा? थाइब? तेःम्भुक्नु खिनि?ओ ताआबाबि इ मिःम्जि नु चुइजिगेन्
नःम्ःम्माइ ताःआबाबि?

ताप्फेःम्बा याःम्बक् केजोःक्पेन्लःप्पादेःमा

5 खिनि? लुम्मो याम्बोःप्पा याःम्बक् पोःक्खेआइ वा?, खिनि?ओ
लत्छाःल्ले आबाडे कुम्मा पाःक्मान् मेःत् कचुआइ वा?मु! हेक्क्याइ
ताप्फेःम्बा याम्बोःप्पा याःम्बक्किइग नसाःन् मेन्जोःक्मनाबा
सुवाइलुम्मोआइ मेबोःइनेल्लो॥ 2 कर खिनि?ग आइदिइने केल?रि?
खिनि?ग मेरिइ थक्का केबोःइबाने वये, हेक्क्याइ हेक्क्याइ मनाःन् खिनि?
सेसे तइजुम्लाम् लःप्पादेःमा केबोःइबा वये॥ 3 इङ्गा? खिनि?नु होःप्पासाइ
आनिइवा?ओग सोरिक्के वा?आरो॥ खेल्ले चोगुल्ले खिनि?नु सोरिक्
वा?आबा कुइसिःक्के खेन् मनाःल्ले कुदक्लेइवाओ खासेन् लोःन्दुइ
सुरुइडाइ वा?आरो॥ 4 आनि? दाइबा येसुरे कुमिइडो सेसेहुप्लक्को खिनि?
केजुप्पिल्ले खिनि?नु इङ्गा? आनिइवा?इन्दाइबा येसुरे कुमुक्सांमिन्नु
वा?इल्ले, 5 खेन् मनाःन् सेसेहुप्लक्काम्बा लःत्तेम्देःसेम्मे?आइ माफेन्साम्मिन्
हुक्सुप्तेम्मे?ओ॥ हेक्केल?रिक् नासिइगेन् कुधक्किन् † मेक्ल हेक्क्याइ
कुयाम्सांमिन् दाइबान् नुःइ युःबा येन्तो ताइसेःप्लरो॥

6 खिनि? आइदिइ ल?माइग नुःबा पाःन् मेःन्लो॥ खरेःइ केभइबा
च्य?सिक् सिदा?इल्ले केरेक् फे?रुम्मिन् युक्तुबा कुइसिःक् च्य?सिक्
ताप्फेःम्बा पाःन्ल्ले केरेक् नुःबा पाःन्हा? फेल्ताःन्दु केल?बा पाःन्निन्
कुसिइ मेन्निःत्ते केवयि?बि? 7 खेल्ले चोगुल्ले खिनि? सेसेबा केबोःक्खि
फा?आइ खेन् लायो केजोःक्पा ताप्फेःम्बा मनाःन् †† खिनि? लुम्मोलां
लःत्तेम्देःसेम्मे?॥ थेआइभेल्ले ख्रिस्तेइग आनि? लागि सिदुइज्जभा पोःक्खे
चुरेआइ वा?रो, खुने?ए आनि? चोःक्युम्भो तइनाम्मिल्लेन्मेल्लुक्साःरो॥
8 आनि?ग तगिबा ताप्फेःम्बा याःम्बक्हा? नु लायो हेक्क्याइ खे?सुइ
कुथिम्बा खरेःइडिल्ले मेःन्, कर सेसेबा नु सेक्खाबा कुसइ खरेःइडिल्ले
चोःक्युम्भो तइनाम्लेन्ससाइसोःत् चोगुम्लो॥

9 तगि कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा याम्बोःप्पा याःम्बक् केजोःक्पा
मनाहा?नु सोरिक् मेवयेम्मिन्ने? ल?रिक् इङ्गा? सक्इइघइ सापुइडाइ
हाक्निइडाइ वयाइ॥ 10 खेन् फा?इङ्गा नसाःन् मेन्जोःक्मनाबा फेन् याःम्बक्
केजोःक्पा, खिःम्यक्पा, इड्लेक्पा, नावाइल्ला माइगेघबाहा?नु मेवयेम्मिन्ने?
केल?बाग मेःन्लो॥ हेक्के केजोगुम्मिल्लेग कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मोलाम्बा
लःम्मा पेःक्मा केबोःइबा वयेरो॥ 11 कर आल्ल इङ्गा? खिनि?
अक्खेल?रिक् सक्इइघइसापुइडाइ हाक्निइल पत्तारो, आत्तिल्ले आबाडे
नसानिबा नुसा?आ ल?रिक् पाःत्तुआइ चाराम्मा याःम्बक् चोगु?, खिःम्यक्पा
चोःक्, नावाइल्लाहा? सेवा चोगु?, मना इइदो मेत्तुसि?, थिमसाइ नु
इड्लेक्पा चोःक् हेक्क्याइ मनाःइग चुम मेलेःत्तेम्मिन्ने?ओ॥ हेक्क्याइ
हेक्क्याइ मनाःन्नु सोरिक् चाआइ मेजेम्मिन्ने?ओ॥

12 नसाःन् मेन्जोःक्मनाबा सेसेहुप्लक्पा लाःक्कात्पा मनाहा? खासेन्
लोःम्मासि इङ्गा? आलक्पेन् मेःन्लो, कर सेसेहुप्लक् सिगाइबा मनाहा?
खासेन् लोःम्माग खिनि? याःम्बक्लो॥ 13 निइवा?फुमाइडिल्ले लाःक्कात्पा
मनाहा? खासेन् चोगुसि?रो, कर साम्योसाप्लाःल्ले पाःत्तुबा कुइसिःक्
“ताप्फेःम्बा लायो केजोःक्पा मनाहा? खिनि? लुम्मोलां
लःत्तेम्देःसेम्मिन्ने?ओ॥” †

† लायोबा नोसइ फा?आइडाइ कुसिइ निःत्तेलो॥ †† थिक् पाःन्दाइडो “तगिबा
खे?सुइडिन् लःत्तेम्देःसेम्मे?ओ” पोःइलो॥ † साम्योथिमइइजाःइ १७.७

नसानिबालुम्मोबा तुःन्दे?

6 खिनि?ओ थिक्पारे वे? नसानिबान्नु खेमा? फोःक्खुआइ वा?ने
फा?ग्र खिनि? खासेन् लोःन्हे ख्रिस्तर सेसे कुयाप्पिहा?रो पेःक्माल्ले
कुलेक्वा निइवा?फुमाइडिन् नसाःन् मेन्जोःक्मनाबा खासेन्लोःम्बाल्लो
आक्खेआइ पेःक्मा केआःन्नासिबाबे? 2 ख्रिस्तेन्नसाःन् केजोःक्पा सेसे
याप्पिहा?रे कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्माल्लेन् खासेन् मेलोःन्दु? केल?बा
पाःन्निन् कुसिइ मेन्निःत्ते केवयि?बि? हेक्क्याइ इक्सादिइ खाम्बेःक्माल्लेन्
खासेन्निन् खिनि?ए लोःम्मा पोःइने फा?ग्र अक्क्याइ चुजुक्सा पाःन्हा?रेन्
खासेन् लोःम्मा केन्नुक्कुम्बि? 3 माइलाइइबाहा? आनि? खासेन्
आलोःन्दुम्मिन् केल?बा पाःन्निन् निइवा? मेइघोए केवयि?बि? हेक्केःल्ले
कन् हिइमन्तो थिक्पाःन्धक्पा पाःन्हा?ग यम्बा मेःन्लो! 4 हेक्क्याइ पाःन्हा?
खासेन् लोःन्हे सेसेहुप्लक्किल्ले इइधाःइ मेबिरुन्धिम्बा खासेन्लोःम्बाहा?रो
आक्खेआइ केबिगिबाबे? 5 कइग खिनि? सिरिइमःमो केधे?इर फा?आइ
पाःत्तुइबरो॥ नसानिबा फु?नुसा?हा?ओ खेमा? पोःक्किल्ले खिनि? लुम्मो
लत्थिक्काइ नादइ चोःक्मा केसुक्पा सिक्कुम्साबा मना होःप्पि? 6 कर
लत्छा नसानिबा नुसा?इन् वे?स्मा नसानिबा नुसा?इल्ले कुदक्लेइवाओ
आक्खेल?रिक् तुःन्दे? नाःत्ते नसाःन् मेन्जोःक्मनाहा?रे खुनि? खासेन् हिम्मो
पेःक्पाबे?

7 खिनि? लुम्मो तुःन्दे?हा? वा?बाल्ले चोगुल्ले खिनि? नसानिबा हिइमन्तो
हारि केदये?इबा पाःन्निन् थाःप्लो॥ परुमाल्ले थेआइ निइघुम्मो मेन्धामाबे?
थेआइ इड्लेक्को मेन्धामाबे? 8 कर खिनि? आबाडे नसानिबा फु?नुसा? नु
ने?नुसा?हा? निइघुम् नु इड्लेक् केमेत्तुम्मिन्लो॥

9 ताप्फेःम्बा याःम्बक् केजोःक्पाहा?रे निइवा?फुहाइजुम्मिल्लेन् लाघो
मेइघोःसुन् केल?बा पाःन्निन् निइवा? मेइघोए केवयि?बि? इड्लेक्को
मेधेम्मिन्ने?ओ॥ फेन् याःम्बक् केजोःक्पाहा?, नावाइल्ला माइगेघःबाहा?,
चाराम्मा याःम्बक् केजोःक्पा केजोःक्माहा?, केन्निबा केन्निमाहा?, मेन्नुमा?
मेन्नुमा?इन्नु हेक्क्याइ येम्बिल्ले? येम्बिल्ले?इन्नु चागेराम्बाहा?,
10 केघुःप्पाहा?, खिःम्यक्पाहा?, थिःमसाइहा?, चाःत्थि केदेःबा नु
फोत्याबाहा?रे निइवा?फुहाइजुम्मिल्लेन् लाघो मेइघोःसुन्तो॥

11 खिनि?आइ कुभाग बा अक्क्याइ केवयि, कर वागेम्हप्ति, सेसे केबोःक्खि
हेक्क्याइ दाइबा येसु ख्रिस्तर कुमिइडो आनि? निइवा?फुमाइडिल्ले
कुसेसेमाइलाम्बा आत्तिक मेःन्नेबा केबोःक्खिरो॥

नासिइगेन् थक्को निइवा?फुमाइडिन् इइधाःइ पिमा

12 कुभारे मेबाःत्तु, “इङ्गा? काक् पाःन्हा? चोःक्मा खोःसुइ,” कर काक्
पाःन्हा? आनि? लागि इइधाःइबा मेजोःक्नेन्तो॥ “काक् पाःन्हा? चोःक्मा
खोःसुइ,” कर इङ्गा? आत्तिन् पाःन्ल्लेन्नाइ योःक्पा मेबोःइडान्तो॥

13 वे?हा?रे मेबाःत्तु, “कुजाःइग साप्पोःक्पाल्ले कुलागिरो, हेक्क्याइ
सापोःक्पेन्कुजाःल्ले लागिरो॥” कर निइवा?फुमाइडिल्ले खेइहा? नेप्पाइ
मेक्खुसि?रो॥ नासिइगेन् थक्किइग याम्बोःप्पा याःम्बक्किल्ले लागि मेःन्लो,
कर दाइबाल्ले कुलागिरो॥ हेक्क्याइ नासिइगेन् थक्किल्ले कुलागि चाहाबा
केजोःक्पा पाःन्हा? दाइबाल्ले हिसु तइघुरो॥ 14 हेक्क्याइ
निइवा?फुमाइडिल्ले कुमुक्सांम्लाम् दाइबान् सिःमेन्लाम् कुहिइवेत् चोगुबा
कुइसिःक् आनि? नासिइगेन् थक्किन्नाइ याम्मो कुहिइवेत् चोगु?रो॥

15 खिनि? थक्किइग ख्रिस्तर कुयाम्लक् केल?बा निइवा? मेइघोए
केवयि?बि? हेक्केःल्ले ख्रिस्तर कुयाम्लक्किन् ते?रुइडाइ केन्निमान्नु
काम्सुइबाबि? आप्फाल्लेआइ मेनु?नेन्तो! 16 आत्तिन् मनाःन् केन्निमान्नु
तइ, खेन्नुए लत्छा थक् पोःइ केल?बा पाःन्निन् निइवा? मेइघोए
केवयि?बि? थेआइभेल्ले खेइहा? लत्छा थक् पोःइसि? † फा?आइ
साम्योसाप्लाओ साप्तेआइ पल्लो॥ 17 कर आत्तिन् दाइबान्नु काम्, खेन्
खुने?नुए याम्सांमोआइ लत्छा पोःइलो॥

18 चाराम्मोलां माःइघा वयेम्मे?ओ॥ मेन्छाम् याप्पिःल्ले काक् वे?
लायोहा? नासिइगेन् कुधक्काम्बा लाःक्कात् चोगु?, कर चाराम्मा लायोःइग

आबाडे नासिङ्गेन् कुधक्किल्ले कुदक्केडवाओ चोगु?रो। 19 खिनि? थक्किन् सेसेमाडिल्ले कुहिम् केल?बा निडवा? मेडघोए केवयि?बि? निडवा?फुमाडिल्ले केबिरिबा सेसेमाडिन् खिनि? सिगाड् वा?रो। हेक्केल्ले खिनि? थक्किन् आबाडे खिनि?इन् मे:न्तो। 20 निडवा?फुमाडिल्ले यरिक् कुमेल्लुड् हुडुआड् खिनि? केधे?रिआड् केवयि?रो। खेल्ले चोगुल्ले खिनि? नासिङ्गेन् थक्को निडवा?फुमाडिन् मिड्सो इड्धा:ड् पिरैम्मे?ओ।

तेन्धाम्पोन् मे:क्खिमिल्ले कुया:म्बेओ

7 आल्ल खिनि? केसाप्तुम्बा पा:न्निल्ले कुया:म्बेओग इड्गा? अक्खे पा:त्तुडलो-येम्बिल्ले इल्ले मे:क्खिम् मेजोगुन्निल्लेए नु:बा पो:डलो। 2 कर चाराम्मा या:म्बक्किन् सा?रिक् पो:डबाल्ले चोगुल्ले मना:ल्ले आबाडे मेलिङ्गेन् मे:त् कत्तुनिरौ हेक्क्याड् मेन्नुम्मा?इल्लेआड् आबाडे इत्थुङ्गेन् येम्बा? कत्तुनिरौ। 3 हेक्क्याड् येम्बा?इन् आबाडे कुमे:त्तिन्नु इम्मा पो:ड्, हेक्केल?रिक्के मे:त्तिन्नाड् आबाडे कुयेम्बा?इन्नु इम्मा पो:डलो। हेक्केल?रिक्के मे:क्खिम्मेन्लक्पेन्तो मेन्अत्तिड्डे चो:क्मा पो:डलो। 4 मे:त्तिल्ले कुधक्क सम्दाड् आबाडे युक् मेगत्तुन् कर कुयेम्बा:ल्ले कत्तु?रो। हेक्केल?रिक्के येम्बा:ल्लेआड् कुधक्क सम्दाड् आबाडे युक् मेगत्तुन् कर कुमे:त्तिल्ले कत्तु?रो। 5 मे:त् येम्बा?ग मेन्ना?सिड्डे मेन्अत्तिड्डे सोरिक् इम्मा पो:डलो। तुवा चो:क्मा फा?आड् कुभा येम्मे लागिरक् निडवा? तड्माआड् वे? वा?मा पो:डलो। हेक्क्याड् याम्मो खिनि?ग सोरिक् वयेम्मे?ओ मे:न्ने फा?ग याम्थक्किन्डवा? थम्मा मेन्नुक्कमना निडवा?बाल्ले चोगुल्ले माफेन्सामिल्ले लायो चो:क्मा केबाडि?रो। 6 कड्ग इड्जा:ड् कुडिसि:क्क मे:न्, कर हेक्के चो:क्मा सुजा पिनिड्बरो। 7 काक् मनाहा?रे इड्गा? कुडिसि:क्क मे:क्खिम् मेन्जो:क्के मेवा?नि केल?बा निडवा? चोगुडलो। कर काक् मनाहा?रेग निडवा?फुमाड्लाम् मे:क्खिम् चो:क्माआड् वा?मा इग मे:क्खिम् मेन्जो:क्के वा?मा पर्धा:म् मेघो:सुआड् वा?रो।

8 आल्ल मे:क्खिम् मेन्जो:क्के केवा?बाहा? नु मेमेदुमाहा? अक्खे मेत्तुडिसिडलो-खेड्हा?ग इड्गा? कुडिसि:क्के मे:क्खिम् मेन्जो:क्के मेवा?इल्ले नु:बा पो:डलो। 9 कर खेड्हा?रे आबाडे याम्मो:प्मानु युक्मा मेन्नुक्कत्तुन्ने फा?ग खेड्हा?रे मे:क्खिम् मेजोगुरए पो:ड्, थेआड्भेल्ले खेड्हा? चाराम्मा निडवा?इल्ले ये:डिसिड्मार वा?मानु:ल्ले मे:क्खिम् चो:क्माए नु:बा पो:डलो।

10 आल्ल मे:क्खिम् केजो:क्पाहा?ग इड्गा? अक्खेल?रिक् इड्जा:ड् पिरुडिसिडलो (इड्गा?ग मे:न्, कर दाड्बाल्लेरो) मेलिङ्गेन् मे:त्तिन् इत्थुङ्गेन् कुयेम्बा:न्नु सेम्माआड् वा?मा मेनु?नेन्तो। 11 कर खेन् वे? सेन्नाड् वा?ने फा?ग हारा? मे:क्खिम् मेन्जो:क्के वा?निरौ, मे:न्ने फा?ग इत्थुङ्गेन् कुयेम्बा:न्नु नादड् चो:क्मा पो:डलो। हेक्केल?रिक् इत्थुङ्गेन् येम्बा:ल्लेआड् मेलिङ्गेन् कुमे:त्तिन् मेना?रुन्लरो।

12 आल्ल खिनि? वे?हा? अक्खे मेन्निडलो (कड्ग इड्गा? आबा:न्लो, दाड्बाल्लेन् मे:न्लो) नसा:न् केजो:क्पा नुसा?इल्ले नसा:न् मेन्जो:क्मनामा मेलिङ्गेन् मे:त् कत्तु? हेक्क्याड् खेल्ले कुयेम्बा?इन्नुए वा?मा निडवा? चोगु?ने फा?ग, खेन्ना?मा मेनु?नेन्तो। 13 हेक्केल?रिक्के नसा:न् केजो:क्मा मेन्नुम्मा?इल्ले नसा:न् मेन्जो:क्मनाबा येम्बा? कत्तु? हेक्क्याड् खेन् कुमे:त्तिन्नुए वा?मा निडवा? चोगु?ने फा?ग, खेल्लेआड् कुयेम्बा?इन् लाप्फुमा मेनु?नेन्तो। 14 थेआड्भेल्ले नसा:न् मेन्जो:क्मनाबा इत्थुङ्गेन् येम्बा?इन् नसा:न् केजो:क्मा मेलिङ्गेन् मे:त्तिन्नु वा?बाल्ले चोगुल्ले निडवा?फुमाड्डो खेन् सेसे चो:क्लो। हेक्केल?रिक्के नसा:न् केजो:क्पा इत्थुङ्गेन् येम्बा:न्नु वा?बाल्ले चोगुल्ले खेन् नसा:न् मेन्जो:क्मनामा मेलिङ्गेन् मे:त्तिन्नु निडवा?फुमाड्डो सेसे चो:क्लो। मे:न्ने फा?ग खेड्हा?रे खुनि? सा:हा? आसुत्थो मेबो:ड्बा वये, कर हेक्के मेम्बो:इनेन्तो, खेड्हा?ग निडवा?फुमाड्डिल्लो सेसे मेजो:क्लो। 15 हेक्केसाड् नसा:न् मेन्जो:क्मनामा मेलिङ्गेन् मे:त्तिल्ले इग इत्थुङ्गेन् येम्बा?इल्ले सेम्माआड् पे:क्माए निडवा? चोगु?ने फा?ग हारा? पे:क्किरो। अक्कट्बा याक्नाम्मो नसा:न् केजो:क्मा

मे:त् इग येम्बा? आत्तिन्नाड् इभुत्तो मेन्वा?नेन्तो, थेआड्भेल्ले निडवा?फुमाड्डिल्ले आनि? सनारुड्डो वा?सेने आउ:त्तेआड् आवा?रो। 16 नसा:न् केजो:क्मा मे:त्हा?रे नसा:न् मेन्जो:क्मनाबा खिनि? येम्बाहा? खिनि? केजोगुम्मिल्ले निडवा?फुमाड्डो मेदाबि केल?बान् निडवा? मेभे:त्छेम्मिन्ने?ओ। हेक्केल?रिक्के येम्बाहा?रेआड् नसा:न् मेन्जो:क्मनामा खिनि? मे:त्हा? खिनि? केजोगुम्मिल्ले निडवा?फुमाड्डो मेदाबि केल?बा पा:न्निन् निडवा? मेभे:त्छेम्मिन्ने?ओ।

निडवा?फुमाड्डिल्ले कुनिडवा? हेक्के वा?मा

17 निडवा?फुमाड्डिल्ले केउ:त्तिल्ले आक्खेल?रिक् केवये, हाबा हेक्केल?रिक्के दाड्बाल्ले से:क्युक केजोगेबाओ केवा?र पो:डलो। काक् सेसेहुप्लक्को बा कन्ने इड्गा? आजो:क्थिम्लो। 18 हेक्केसाड् हर्दो केहेक्पाल्ले नसा:न् चोगुने फा?ग, खेन् हर्दो मेन्हेक्मना कुडिसि:क् पो:ड्मा मेनु?नेन्तो। हेक्क्याड् हर्दो मेन्हेक्मनाबाल्ले नसा:न् चोगुने फा?ग, खेल्ले हर्दो हेक्मा मेबो:इनेन्तो। 19 हर्दो हेक्मान् † नु मेन्हेक्माड्ग यम्बा पा:न् मे:न्तो, कर निडवा?फुमाड्डिल्ले कुसाम्यो इड्जा:ड् केड:प्पा केना:प्पा पो:ड्माए केयेक्पा पा:न्तो। 20 निडवा?फुमाड्डिल्ले मना:न् उ:त्तुल्ले खेन् आक्कट्बा याक्नाम्मो वये हाबा हेक्केल?रिक्के खेन् वा?र पो:डलो। 21 दाड्बाल्ले खेने? केउ:त्तिल्ले यो:क् †† केवयेबि? हेक्केने फा?ग निड्साम्मो मेधेन्ने?ओ, कर केसुकत्तुने फा?ग चो:क्युम्भोबा पो:ड्मा तम्मिन् चोगे?ओ। 22 थेआड्भेल्ले दाड्बाल्ले उ:त्तुल्ले यो:क् केवा?बा मना:न् दाड्बाल्ले चो:क्युम्भोबा कुमना पो:क्खेआड् वा?रो। हेक्केल?रिक्के दाड्बाल्ले उ:त्तुल्ले चो:क्युम्भोओ केवा?बा मना:ड्ग खिस्तरै कुयो:क् पो:क्खेआड् वा?रो। 23 निडवा?फुमाड्डिल्ले यरिक् कुमेल्लुड् हुडुआड् खिनि? केधे?रिआड् केवयि?रो। खेल्ले चोगुल्ले मेन्नुम्मा यो:क् मेबो:क्खेम्मिन्ने?ओ। 24 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, मना:न् उ:त्तिल्ले खेन् आक्कट्बा याक्नाम्मो वये, हाबा हेक्केल?रिक्के निडवा?फुमाड्डिन्नु वा?र पो:डलो।

मे:क्खिमिल्ले कुया:म्बेओ से:न्दोहा?

25 आल्ल मे:क्खिम् मेन्जो:क्के केवा?माहा?रे खुनि? लागि दाड्बालाम् थेआड् इड्जा:ड् इड्गा? मेगत्तुड्डिन्तो, कर निडवा?फुमाड्डिल्ले कुलुङ्गुम्मा नसा:न्साबा मना कुडिसि:क् सुजा पिनिडलो। 26 कोयेम्बा इनोगेन् तुक्खे:ल्ले चोगुल्ले आक्खेल?रिक् खेने? केवा?, हाबा हेक्केल?रिक्के केवा?इल्ले नु:बा पो:डलो केल?बा इड्गा? निडवा? इ:त्तुडलो। 27 हेक्केल्ले खेने? मे:क्खिम् केजोगुआड् केवा?ने फा?ग सेम्मा निडवा? मेजोगेन्ने?ओ। खेने? मे:क्खिम् मेन्जो:क्के केवा?ने फा?ग मे:क्खिम् चो:क्मा निडवा? मेजोगेन्ने?ओ। 28 कर मे:क्खिम् केजोगु?ने फा?ग लायो मेबो:इनेन्तो। हेक्क्याड् मे:क्खिम् मेन्जो:क्के केवा?माल्लेआड् मे:क्खिम् चोगु?ने फा?ग लायो मेजोगुन्तो। कर मे:क्खिम् केजो:क्पाहा?रे कन् हिड्मन्तो इनोगेन् तुक्खे:न् मेदुमु?रो। हेक्क्याड् इड्गा?ग हेक्कट्बा तुक्खेओलाम्बा खिनि? ताड्से:प्पानिड्निडवा? चोगुडलो।

29 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इड्गा? थे पा:प्पा को:त्तुड्बा फा?ले, दाड्बान् हारा यु:र पत्तो। † आल्लआड्धो मे:त् केवा?बाहा? मे:त् मे:न्ने केवा?बाहा? कुडिसि:क् वा?मा पो:डलो, 30 हेक्क्याड् मेरिड् केधक्पाहा? मेरिड् मेन्धक्मना कुडिसि:क्, ओमु केल?बाहा? ओमु मेन्ल?मना कुडिसि:क् हेक्क्याड् चिग:क्वा केगप्पाहा? थेआड् मेड्गप्पनाबा कुडिसि:क् मेवा?निरौ। 31 हेक्क्याड् कन् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा चिग:क्वाहा? ओगप् केजो:क्पाहा? खेप्पो निडवा? मेम्बिमेनाबा मना कुडिसि:क् वा?मा पो:डलो, थेआड्भेल्ले कन् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा पा:न्हा? लेड्सिड्डाड् पे:क्ल पत्तो।

† हर्दो हेक्मान्-यहुदि येम्बिल्ले सा: केरेक्लेन् खुनि? चुचुबाल्ले कुसाम्मोबा होरिक्किन् मेहेगु मेबिरुसिरो। †† यो:क्-कुभा मनाहा?रे वे? मना:न् नाम्याक् मेम्बिए या:म्बक् चो:क्मेबाड्धु?। खेन् यो:क् मेमेत्तुरो। †† गिक् पा:न्दाड्डो "येम् ताड्सा चो:क्" पो:ड्।

32 कन् हिड्मन्नोबा निड्साम्मो मेधेम्मिन्ने? केल?बा इड्गा? निड्वा? चोगुड्लो॥ मे:क्खिम् मेन्जो:क्के केवा?बा मना:ल्ले आक्खेल?रिक् दाड्बाल्ले कुनिड्वा? तासुड्बे फा?आड् निड्साम्मो था:रो॥ 33 कर मे:क्खिम् केजो:क्पा मना:ल्लेग आक्खेल?रिक् आमै:त्तिन् कुनिड्वा? तासुड्बे फा?आड् कन् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा पा:न्हा?रेन् निड्साम्मो था:रो, 34 हेक्केल?रिक् कुनिड्वा? हा:सिड्लो॥ मे:क्खिम् मेन्जो:क्के केवा?मा मेन्हुमा? इग्र सिसादिड् मेन्छिया?इल्ले थक्किन् नु याम्साम्मिन् सेसे कप्पा फा?आड् दाड्बाल्ले कुबा:न्हा?ओ निड्वा? पिरु?रो॥ कर मे:क्खिम् केबो:ड्मा मेन्हुमा?इल्लेग आक्खेल?रिक् आयम्बा:न् कुनिड्वा? तासुड्बे फा?आड् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा पा:न्हा?ओ निड्वा? पिरु?रो॥

35 इड्गा?ग खिनि?ए नु:बा केबो:क्खिर फा?आड् कन् पा:न्हा? मेत्तिड्बारो॥ खिनि? मे:क्खिम् मेजोगेम्मिन्ने? फा?आड् साक्किड्बाग मे:न्लो॥ दाड्बाल्ले कुमिमिदिड्डो खिनि? निड्वा? मेन्हा:सिड्डे कुदो:प्पा पा:न्लो वयेम्मे? फा?आड् निड्वा? इ:चुड्लो॥ 36 आत्तिन् मना:ल्ले खुने?नु मे:क्खिम् पा:न् केबु?मा सिसादिड् मेन्छिया?इन्नु नु:बा पा:न् मेजोगुम्बा कुइसि:क् निड्वा? इ:चु?आड् खेन् सिसादिड् मेन्छिया?इन्नाइ तुम् मेन्छिया? पो:इल पत्ताइ खेल्ले खुने?नु मे:क्खिम् चो:क्मा पो:इ केल?बा निड्वा? इ:चुने फा?ग्र, खुने? कुनिड्वा? कुइसि:क्के चोगुरो॥ हेक्के:ल्ले खेल्ले लायो मेजोगुन्लो॥ खेड्हा?रे मे:क्खिम् चो:क्माए पो:इलो॥ 37 कर आत्तिल्ले आबाडे निड्वा?ओ इगु मेत्तिड्डाड् मे:क्खिम् चो:क्माए पो:इ केल?बा साक्केल्लेक् हो:प्पाइ कुनिड्वा? युक्का सुक्कु?ने फा?ग्र खेल्ले खेन् सिसादिड् मेन्छिया?इन्नु मे:क्खिम् मेन्जो:क्मा निड्वा? चोगु?ने फा?ग्र नु:बाए चोगु?रो॥ 38 खेल्ले चोगुल्ले आत्तिल्ले खेन् सिसादिड् मेन्छिया?इन्नु मे:क्खिम् चोगु?, खेल्ले नु:बाए चोगु?, कर मे:क्खिम् मेजोगुन्ने फा?ग्र आल्लसाड् नु:बा चोगु?रो॥

39 हेक्केल?रिक् येम्बा?इन् हिड्ल थारिक्लक् मे:त्तिन् कुयेम्बा:ल्ले कुयुक्को वा?रो॥ कर कुयेम्बा?इन् सि:आड्ग खेल्ले कुनिड्वा? कुइसि:क् वे?नु मे:क्खिम् चो:क्मा सुक्कु?, कर खेन् मना:इग नसानिबाए पो:इमा पो:इलो॥ 40 कर आनिड्वा?ओ खेल्ले याम्मो मे:क्खिम् मेजोगुन्ने फा?ग्र कुलागि नु:बा पो:इ, हेक्क्याड् कन् पा:न्नुड्बाड्ग निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुसेसेमाड्लाम् सुजा पिनिड्बा फा?आड् इ:चुड्लो॥

नावाइत्लाहा?ओ तो:म्नाबा कुजा

8 आल्ल नावाइत्लाओ तो:म्नाबा कुजाहा?रे कुया:म्बेओ इड्गा? अक्खे पा:न्नुड्लो-आनि? केरेक्के कन् पा:न्लिल्ले कुया:म्बेओ नेहिनिड्वा? आगत्तुम् ल?रिक् आनि:सुम्तो॥ नेहिनिड्वा?इल्लेग आड्दिड् केजो:क्पा आजो:क्लो, कर मि:म्मि:ल्ले कुलिड्धो आगेत्तो॥ 2 आत्तिन् मना:ल्ले इड्गा? सेक्खाए लेस्सुड् ल?रिक् निड्वा? इ:चु?, सेक्खा:ल्ले लेमा केबो:ड्बा पा:न्हा? खेल्ले आल्लो थारिक् मेल्लेए वा?रो॥ 3 कर निड्वा?फुमाड्डिन् मि:म्मि केमेप्पाड्ग निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुसिड् नि:चु?रो॥

4 हेक्के:ल्ले आल्ल नावाइत्लाहा?ओ तो:म्नाबा कुजा:न् चामाल्ले कुया:म्बेओग आक्खे फा?ले-इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा नावाइत्लाहा?ग थेसिआड् मे:न्लो हेक्क्याड् निड्वा?फुमाड्डिन् थिक्लक् वा? फा?आड् आनि? आनि:सुम्तो॥ 5 हेक्क्याड् कुभा मनाहा?रे मेबा:त्तुबा हेक्के साड्ग्राम्पेदाड्डो नु इक्सादिड् खाम्बे:क्मो माड्-साम्माड्हा? मेवा?बिला (सेक्खा:ल्ले अक्कड्बा यरिक् "माड्-साम्माड्हा?" नु "दाड्बाहा?" मेवा?मु), 6 कर आनि?लागिग थिक्लक् निड्वा?फुमाड् वा?रो॥ खुने?ग पानुदिड् पा: निड्वा?फुमाड्लो हेक्क्याड् खुने?लाम्बाए काक् पा:न्हा?रेन् नावागेन् चड:त् पो:क्खेआड् खुने? कुलागिए आनि? आहिड्लो॥ हेक्क्याड् थिक्लक् दाड्बा वा?रो, खुने?ग येसु ख्रिस्तरु॥ खुने?लाम्बाए काक् पा:न्हा?रेन् नावागेन् चड:त् पो:क्खे हेक्क्याड् खुने?लाम्बाए आनि? आहिड्लो॥

7 कर कन् पा:न्निड्ग केरेक् मनाहा?रे मेल्लेस्सुन्लो॥ आल्लसाड् कुभा मनाहा?रेग उन्हे:न् नावाइत्लाहा? माड्मेघयुबाल्ले चोगुल्ले कुजा मेज:ल्ले

खेन् नावाइत्लाहा?ओ तो:म्नाबान् मेड्:त्तु?रो॥ हेक्केल?रिक् खुनि? खासिड्डिड्ग केधुम्बा मेजो:क्नेम्बाल्ले चोगुल्ले खासिड्डिन् आसुत्थो पो:क्खेआड् वा?रो॥ 8 कर सेक्खा:ल्ले चामनाबा कुजा:ल्ले निड्वा?फुमाड्डो नु:बा आन्जो:क्नेन्तो॥ आनि? कुजा आन्जाम्मिन्ल्ले ताप्फे:म्बा आबो:ड्बा नु आजाम्मिल्ले नु:बा आबो:ड्बा मे:न्लो॥

9 कर खिनि? चामा थुड्माओबा चो:क्युम्भो:ल्ले चोगुल्ले नसा:न्नी मेन्धुम्नाबा नसानिबाहा? लायोओ मेन्धानेन्ल फा?आड् सिड्डिड् येक्केक् ल?रेम्मे?ओ॥ 10 थेआड्भेल्ले खिनि? चामा थुड्मा नु? ल?रिक् साम्जिक् केगप्पाहा?रे नावाइत्ला केयुड्बा माड्हिम्मो केजाम्ल केयुड्बा नसा:न् केसु:म्बाहा?रे केम्नि:सिल्ले खेड्हा?रे नावाइत्लाओ तो:म्नाबा कुजा:न् चामा मेन्आ:न्डिड्डिम्बि? 11 हेक्केल?रिक् खेने? सिक्कुम्दिड् केनिड्वा?इल्ले नसा:न्नी मेन्धुम्नाबा नसानिबेन् फेक्केला:न्दु?रो॥ कर खेल्ले कुलागि ख्रिस्तेन्स्येआड् वा?रो॥ 12 हेक्केल?रिक् खेने? नसानिबाल्ले कुदक्केड्वाओ लायो केजोगु?, हेक्क्याड्नु:बा मे:न् फा?आड् इ:चुबान्चो:क्मा केबाड्घुल्ले ख्रिस्तेर कुदक्केड्वाओ लायो केजोगु?रो॥ 13 खेल्ले चोगुल्ले इड्गा? चाड्बा कुजा:ल्ले वे? नसानिबेन् लायोओ थाने फा?ग्र इड्गा? आप्फाल्लेआड् सा मेजाआन्तो॥ हेक्केल?रिक् खुने? लायोओ मेधानेन्लरो॥

पावलरे कुलाघोहा? लेरु?

9 वे?हा? कुइसि:क् इड्गा? चो:क्युम्भो मंगत्तान्बि? इड्गा? से:क्युक्मिबा मे:न्नाबि? आनि? दाड्बा येसु:न् इड्गा? आबाडे आमिक्किल्ले मेन्नि:बेन्बि? दाड्बाओ याम्बुधिका आया:म्बक्किन् खिनि?निड्डे मे:म्बि? 2 वे?हा?रे इड्गा? से:क्युक्मिबा ल?रिक् मेन्ड:त्तान्छाइ खिनि?लागिग से:क्युक्मिबाआएरो॥ इड्गा? दाड्बाल्ले कुसे:क्युक्मिबाआ फा?आड् खिनि?ए तसि-पर्माड्गि केवयि?रो॥ 3 इड्गा? आयुक्किल्ले कुदक्केड्वाओ केबा:प्पाहा?ग बाकन् नोगप् पिरुड्डिड्लो॥ 4 आनिगे या:म्बक्कलाम् चामा थुड्मा मेघो:सुम्बेम्बि? 5 वे? से:क्युक्मिबाहा? नु दाड्बाल्ले कुन्सा?सि हेक्क्याड् पत्रुससि कुइसि:क् आबाडे नसानिमा मे:त्तिन्नु लाम्दि:क् चो:क्मा युक् मेगत्तुम्बान्बि? 6 इ बरनाबास नु इड्गा?रक् हिड्ब्राम्ले लागि या:म्बक् चो:क्मा पो:इबाबि? 7 आत्तिन् मना:ल्ले आबाडे पे:क्याड्डो थक्कुबा या:म्बक् चोगुबे? आत्तिल्ले चेल्लेक्से?इक् ले:त्तुआड् कुजा?इन्मेजनेन्बे? आत्तिल्ले पिप्पा:न्हिड्घुआड् खेल्ले कुनु:न् मेधुड्नुबे? 8 कड्ग इड्गा? मेन्छाम् कुसिड् नि:प्पोरक् पा:न्नुड्बा मे:न्लो, कर साम्योथिम्मिल्लेआड् बा अक्खे मेबा:त्तुम्बि? 9 थेआड्भेल्ले मोसारे सात्तुबा साम्योथिम्मो अक्खेल?रिक् साप्तेआड् पत्, "चा केनुक्पा पित्तिल्ले कुमुराओ च:प्पिल्ले मेसु:प्तेन्ने?ओ," † थे निड्वा?फुमाड्डिल्ले पित्हा?रक् खेम्म्याक् कोजाक् मेत्तुसिबि? 10 सेक्खासाड् कड्ग आनि? लागिए पा:त्तुबा मे:म्बि? ओरो, थेआड्भेल्ले प्याड्सिगेन् इक्ताप् केधो:ड्बा नु पोगुगेन् कुजा केसुम्बेल्ले पोगुगेन् कुजा:ल्लेन्लक् खो:मा खुने? निड्साड् चोगु?रो॥

11 खिनि? लुम्मो आनिगे याम्साग्गेन् या?रि:म्बान् हे?रुम्बेआड् वयिगेने फा?ग्र खिनि?लाम् आनिगे चाहाबा चोगिगेबा पा:न्हा? खो:मा मेसुक्कुम्बेन्बि? 12 वे?हा?रे खिनि?लाम् कुभा? खो:मा युक् मेगत्तुने फा?ग्र आनिगेग खेड्हा?नु:ल्लेआड् यरिक् मेगत्तुम्बेन्बि?

कर आनिगेग कन् युक्किन्ओगप् मेजोगुम्बेन्तो॥ खेल्ले कुलेक्काग ख्रिस्तेर कुसुनाड्डिड्गिन् ख:मा मे:न् फा?आड् थेसाड् थरुम्बेरो॥ 13 माड्हिम्मो या:म्बक् केजो:क्पाहा?रे माड्हिम्मोलाम् तो:म्नाबा कुजा:न् मेघो:सु? हेक्क्याड् लेत्तिड्तो:म्मादेन्नी सेवा केजो:क्पाहा?रे लेत्तिड्तो:म्मादेन्नी तो:म्नाबा पा:न्हा?लाम्मे लक् मेघो:सु? केल?बान् निड्वा? मेड्घोए केवयि?बि? 14 हेक्केल?रिक्के दाड्बाल्लेआड् सुनाड् इड्भन् केजो:क्पाहा? सुनाड्इलाम्बाए मेहिड्ल फा?आड् इड्जा:इ चोगुआड् वा?रो॥

15 कर इङ्गा?ग आत्तिन्नाइ कन् युक्का? ओगप् मेन्जो:क्पान्तो॥ हेक्क्याइ कन् पा:न्हा? इङ्गा? आलागि याम्पि केजोगि केबिरि केल?बा निड्साइनु कन् सक्इङ्गइडिन् साप्पुडिङ्गइ हाक्किन्डबा मे:न्तो॥ कन् पा:न्तो चोगुड्बा आइदिङ्गिन् कुभा मनाहा?रे हने मेजोगुने फा?ग्र सि:आसाइ पो:ड्लो॥ 16 हेक्केसाइ सुनाइइ इङ्गो:सुड्डिल्ले इङ्गा? आइदिङ्ग मेजो:क्कान्तो॥ थेआइभेल्ले इङ्गा? सुनाइइडिन् इङ्गभन् चो:क्माए केबो:ड्बा पो:क्खेआइ वा?रो॥ इङ्गा? सुनाइइ इङ्गभो:आन्ने फा?ग्र चि:त्ताइ स्याड्लो!

17 कर कन् इङ्गा? आबाडे आनिड्वा?लाम्मे चोगुड्ने फा?ग्र हाइसेम्मिन् खो:सुड्लो, कर आबाडे आनिड्वा?लाम् मेजो:क्कान्छाड् निड्वा?फुमाइडिल्ले नासा?राड्डाइपिराड्बा सुनाइइ इङ्गो:मा लक्पेन्निन्तक् चोगुड्लो॥ 18 हेक्के:ल्ले आहाइसेम्मिङ्ग थे:न्वे? आहाइसेम्मिन् बा कन्तो-इङ्गा?ग सुनाइइ इङ्गो:सुड्डिल्ले नाम्याक् मे:न्ने इङ्गो:मा पो:ड्लो॥ हेक्केल?रिक् सुनाइइ इङ्गो:सुड्डिल्ले खो:मा केबो:ड्बा आयुक्का? ओगप् मेजो:क्कान्तो॥

19 इङ्गा?ग चो:क्युम्भोओ वा?आ हेक्क्याइ आत्तिन् मनाहा?रेआइ खुनि? युक्को हो:प्पासाइ यरिक् मनाहा? ख्रिस्तओ ता:प्पासि फा?आइ काक् मनाहा?रे खुनि? यो:क् पो:क्खाड्लो॥ 20 यहुदिहा?नु वयाइडिल्ले खेइहा? ख्रिस्तओ ता:प्पासि फा?आइ यहुदिहा? कुडिसि:क् पो:क्खाड्लो॥ हेक्केल?रिक् इङ्गा? साम्यो इङ्गा:इरे क्युक्कोग हो:प्पासाइ साम्यो इङ्गा:इडो केवा?बाहा?नु वयाइडिल्ले खेइहा? ख्रिस्तओ ता:प्पासि फा?आइ खेइहा? कुडिसि:क्के पो:क्खाड्लो॥ 21 साम्योथिमि मेन्ना:प्पना थिम्मेन्ड सुवाइहा?नु वयाइडिल्ले खेइहा? ख्रिस्तओ ता:प्पासि फा?आइ इङ्गा?आइ थिम्मेन्ड सुवाइहा? कुडिसि:क्के पो:क्खाड्लो॥ (निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाम्योथिम्मिन् मेना:त्तुड्डिन्बा मे:न्, कर इङ्गा?ग ख्रिस्तर कुसाम्योथिम्मिन् इ:त्तुड्डिन् ना:त्तुड्डिन्लो॥)

22 नसा:न् केबा:क्पाहा?नु वयाइडिल्ले खेइहा? ख्रिस्तओ ता:प्पासि फा?आइ इङ्गा?आइ नसा:न् केबा:क्पा कुडिसि:क्के पो:क्खाड्लो॥ कुभा मनाहा? ख्रिस्तओ ता:प्पा सुक्कुडिसिडिबि फा?आइ काक् मनाहा? कुडिसि:क्के पो:क्खाड्लो॥ 23 सुनाइइडिल्लेन् मु?इसाम्हा? खो:मा सुक्कुड्ल फा?आइ सुनाइइडिल्ले लागिण कन् काक् पा:न्हा? चोगुड्लो॥

24 लो:क्लो:क्के हक्का:त् ना:न्बोओ काक् मनाहा? मे:लो:क्, कर थिक्लेरक् थुम्भो:न् खो:सु? केल?बा पा:न्निन् खिनि? केनि:सुम्तो॥ खेल्ले चोगुल्ले थुम्भो:न् खो:मा फा?आइ लो:क्तेम्मे?ओ॥ 25 आल्ल हक्का:त् केजा:प्पा केरेक्के केसाक्पा सधासिङ्गामे मेजोगु?रो॥ खेइहा?रे केमेक्पा केबे:क्पा तिच: खो:से हेक्के मेजोगु?, कर आनि?ग आप्फाल्लेआइ मेम्मेक्मनाबा थुम्भोगेन् तिच: खो:से हेक्के आजोगुम्तो॥ 26 खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा?ग तारप् मे:न्ने मे:लो:क्कान्तो॥ हेक्क्याइ हुक्पुत्तिल्ले सुरित्माओ केहिप्पा कुडिसि:क्काइ मेजो:क्कान्तो॥ 27 वे?हा? सुनाइइ इङ्गो:सुड्डिल्ले आबाडेग सुम्भोधा मे:न्नेबा मे:बो:ड्डान्ल फा?आइ नासिङ्गेन् आधक्किन् इङ्गा? आयुक्को कत्तुड्डि हेक्क्याइ आयो:क् चोगुड्लो॥

नावाइल्लाहा? सेवा

10 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आनि? सुधेबा ताक्थेबाहा? ए:क्सादेन्तो मोसा:न्नु लाम्दि:क् मेजोगेल्ले थे पो:क्खे केल?बा पा:न्निन् निड्वा? मेभे:न्नेम्मिन्ने? केल?बा आनिड्वा? वा?रो॥ खाम्पि:प्पाल्ले खुनि? लाम्दि:क्को लाम्लोसुसिर खेइहा? केरेक् वाहड्डि लुम्पो मेबो:क्खेर मेबेरो॥ 2 खेइहा? केरेक् खाम्पि:त्तो नु वाहड्डि मोसा:न् मेदिम्दुल्ले बप्तिस्मा मेबो:क्खेरो॥ 3 खेइहा? केरेक्लेग लत्थिक् परिक्लेन् याम्साप्पोन् कुजा मेज, 4 हेक्क्याइ लत्थिक् परिक्लेन् याम्साप्पोन् च्वा:त्तिन् मेधुड्डो॥ थेआइभेल्ले खेइहा?नुए लाम्दि:क् केजो:क्पा याम्साप्पोन् लुड्डोन् केल:म्बा च्वा:त्तिन् मेधुड्डुआइ मेवये, हेक्क्याइ खेन् लुड्डिङ्ग ख्रिस्तेन्वयेरो॥ 5 हेक्केसाइ खेइहा?ओ यरिक्नु निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसिरा? मेधाडेन्, हेक्के:ल्ले खेइहा? ए:क्सादेन्तोए मेस्येरो॥

6 आल्ल कन् काक् पा:न्हा?ग आनि? निड्वा?इन्खेइहा?रे मेजोगुबा हेक्के फेन्पा:न्तो मेबत्तिन्ल फा?आइ आनि? लागि कुबि पो:क्खेआइ वा?रो॥ 7 खेइहा?ओ कुभारे नावाइल्ला:न् माड्मेघयुबा कुडिसि:क् मेघयेम्मिन्ने?ओ॥ थेआइभेल्ले साम्योसाप्पलाओ अक्खे साप्तेआइ पत्, “मनाहा? चामा नु थुड्माओ मेयुड्डिसिड्डि, हेक्क्याइ मेबोगेआइ खुनि? निड्वा? पा:प्पा:त् मेजोगुरो॥” 18 खेइहा?ओ कुभारे मेजोगुबा कुडिसि:क् आनि?ग चाराम्मा या:म्बक् चो:क्मा मेनु?नेन्॥ खेइहा?ओ थिक् येन्तोए हेच्छिड्डि नेत्-सुम् (२३,०००) मनाहा? मेस्येरो॥ 9 खेइहा?ओ कुभारे मेजोगुबा कुडिसि:क् आनि?ग दाड्बाल्ले कुनिड्वा? सा?मा मेनु?नेन्तो॥ खेइहा?रे हेक्के मेजोगुबाल्ले चोगुल्ले असे:क्पाहा?रे मेअ:गुसिआइ यरिक् मेस्येरो॥ 10 हेक्केल?रिक् खेइहा?ओ कुभारे मेजोगुबा कुडिसि:क् आनि? कानाक्काक् ल?मा मेनु?नेन्तो॥ हेक्के मेजोगुबाल्ले चोगुल्ले मेम्भै केजो:क्पा माड्डाड्डिबाल्ले सेरुसिरो॥ 11 कन् हिन्दो:क्हा?ग आनि? लागि कुबि कुडिसि:क् पो:क्खेआइ आनि? लागि साम्दिङ्ग पो:ड्ल फा?आइ खेन् साप्तेबारो॥ आनि?ग कन् इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्माल्ले कुनुप्पा येम्पो केप्पा आइ:त्तेआइ आवा?रो॥

12 नु:रिक् येप्पा केल?बेन् सिड्डिसिड्डि येक्केक् ल?ररो, मे:न्ने फा?ग्र खेन् चो:न्तो॥ 13 खिनि? हिड्डमन्तो केदा:बा काक् हड्डसा?माहा? मेन्छाम् याम्पि लुम्पो केदा:बा कुडिसि:क् चो:क्लो॥ निड्वा?फुमाइडिङ्ग नसा:न्साबा चो:क्लो॥ खुने?ग खिनि? थम्मा केन्नुक्कुम्बि हड्डसा?माओ था:मा केम्बाड्डिन्तो॥ कर थम्मा केसुक्कुम्बि फा?आइ खिनि? हड्डसा?माओ केधे?इल्ले खुने?ए खेप्पोलाम् ताड्डे:प्सिड्डि लाम्माइ केबिरि?रो॥

14 खेल्ले चोगुल्ले आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, नावाइल्ला माड्डि:मालाम् ला:त्ता:त् वयेम्मे?ओ॥ 15 खिनि?ग खासिड्डेकेनि:प्पानिड्डि फा?आइ मेन्निड्डो॥ खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा? थे मेन्निड्डि पत्ता, खेन् नु:रिक्काइ इ:त्तेम्मे?ओ॥ 16 दाड्डबाल्ले कुसाभाड्डिजाओबा चल्लड्डिना खोर्या:न् आयाइसिड्डिङ्ग निड्वा?फुमाइडिन् आनि? नोगेन् आबिरुम्॥ हेक्क्याइ खेन् चल्लड्डिना खोर्यालाम् आधुड्डिम्मिल्ले ख्रिस्तर कुमाक्खि?ओ लक् आमि:क्केइ मे:म्बि? हेक्क्याइ आनि? आघे:क्खुम्बा खरे:ड्डिन् आजाम्मिल्ले ख्रिस्तर नासिङ्गेन् कुधक्को लक् आमि:क्केइ मे:म्बि? 17 आनि? केरेक्के लत्थिक् खरे:ड्डिन् आजाम्बाल्ले चोगुल्ले आनि?ग यरिक् आवा?साइ लत्था नासिङ्गेन् थक्कोबासिरो॥

18 इसाइलस्मा मनाहा? ओमेत्तेम्मिन्ने?ओ-सिड्डिङ्ग चो:क्मनाबा कुजा केजाबाहा? लेत्तिड्डि:म्मादेन्तोबा सेवारेन् लक्मे:लो:सिड्डो॥ 19 इङ्गा? थे पा:प्पा को:त्तुड्डि पत्ताबे? नावाइल्लाओ तो:म्मनाबा फा?इन् थेमाबे, इग्र नावाइल्लाहा? थेसिआइबे? 20 थेसिआइ मे:न्तो! कर खेइहा?रे मेदो:न्दुबा सिड्डिङ्गभा:ङ्ग निड्वा?फुमाइडिन् मे:न्, कर फेन्साम्हा?ओ मेदो:न्दुबारो॥ खिनि? फेन्साम्हा?नु मेगाम्मासिम्मिन्ने? केल?बा आनिड्वा? वा?रो॥

21 हेक्के:ल्ले खिनि? दाड्डबाल्लेन् नु फेन्साम्मिल्लेन् चल्लड्डिना खोर्याओलाम् सोसोरिक् थुड्डिमा केन्नुक्कुम्बिल्लो॥ हेक्केल?रिक्के दाड्डबाल्लेन् नु फेन्साम्हा?रे खुनि? साभाड्डिजालाम् सोसोरिक् चामा केन्नुक्कुम्बिल्लो॥

22 आनि? दाड्डबाल्ले कुनाहेन्ल चो:क्मा आगो:त्तुम्बाबि? आनि? खुने?नु:ल्लेआइ केधुम्बा आजो:क्पि?

केरेक् पा:न्तो निड्वा?फुमाइडिन् मिमिदिङ्ग पिमा

23 खिनि? कुभारे केबा:त्तुम्, “केरेक् पा:न्हा? चो:क्मा नु?” कर केरेक्के इन्धा:इ आम्बिनेन्॥ “केरेक् पा:न्हा? चो:क्मा नु?” केबा:त्तुम्, कर केरेक्केल या:म्बक् आम्बिनेन्तो॥ 24 आत्तिल्लेआइ आप्फे:क् लागिरक् नु:बा पो:ड्डि केल?बा निड्वा? चो:क्मा मेनु?नेन्, कर वे?हा?रेलागिआइ नु:बा पो:ड्डि केल?बा निड्वा? चो:क्मा पो:ड्डो॥ 25 पाड्डुम्पो मेसड्डिग्वा थे सा:साइ कन् सिड्डिङ्गभा चो:क्मनाबा साबि मे:म्बि ल?रिक् से:न्नेन्तो:ए च्चेम्मे?ओ॥

26 थेआइभेल्ले “इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मान् नु खेप्पो केवा?बा काक् पा:न्हा?ग दाड्डबाल्लेन्नेरो॥” 27 नसा:न् मेन्जो:क्मना:ल्ले कुहिम्मो खेने? चाजासे केड्ड:त्ताइ पे:क्मा केसिरा? थाड्डे फा?ग्र केबिबा थेमा सा:साइ सिड्डिङ्गभा

चोःकमनाबा साबि मेःम्बि ल?रिक् सेःन्मेन्दोःए च्ये?ओ॥ 28 कर आत्तिल्ले, कङ्ग सिदुङ्गभा चोःकमनाबा सा फा?आइ केमेले फा?ग्र खेन् केबाःप्या मनाःल्ले कुघासिडले लागि खेन् साःन् मेज्येन्ने?ओ॥ 29 केनिडवा?रे मेयेःक्खुन्हाइ खेन् केबाःप्या मनाःल्ले कुनिडवा?रे येःक्खुबिला फा?आइ पाःनुडबारी॥

आल्ल खिनि? कुभारे अक्खे केबाःत्तुम्बिला, “थेआइ वे? मनाःल्ले कुघासिडिल्ले आजोःक्युम्भोःन् साक्तुबाबे? 30 इङ्गा? नोगेन् पिरुड्ल चाडने फा?ग्र थेआइ निडवा?फुमाड्डिन् नोगेन् पिरुड्बा पाःन्तो वे?हा? इङ्गा? आदक्लेडवाओ चे?या इड्दो मेबाःप्याबे?”

31 खेल्ले चोगुल्ले खिनि? थे केजाम्, थे केधुडुम् हेक्क्याइ थे केजोगुम्साइ निडवा?फुमाड्डिल्ले कुमिमिदिडिल्ले लागि काक् चोगेम्मे?ओ॥ 32 खिनि? केजोगुम्बा याःम्बक्ताम्बा यहुदि इग्र वे? सुवाड्बा मनाःन् इग्र निडवा?फुमाड्डिल्ले कुसेसेहुप्लक्किन् खःसुर मेयाःन्दाम्मिन्ने?ओ॥

33 इङ्गा?आइ काक् परिक्लेन् केरेक् मनाहा?रे खुनि? निडवा? ताःमा पिमासि इःत्तुड्लो॥ इङ्गा?ग आबाडे नुःबा पोःड्मा मेगोःत्तान् कर मनाहा? ताड्मेसेःप्ल फा?आइ केरेक् मनाहा?रे लागि नुःबा पोःड्ल केल?बा निडवा? चोगुड्लो॥

11 खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा? खिस्तर कुजोःइ इःत्तुड्बा कुडिसिःक्के खिनि?आइ इङ्गा? आजोःइ इःत्तेम्मे?ओ॥

सेसे सेवा चोःक्मा ओःन्धाक्हा?

2 आल्ल काक् पाःन्तो याप्पि निडवा? केइःत्तिबा हेक्क्याइ इङ्गा? हु?निड्बा निसाम्मिन् केइःत्तुम् केनाःत्तुम्बाओ खिनि? नारा फोःसुड्लो॥ 3 हेक्क्याइ येम्बित्छा?हा?रे खुनि? थेगेःक्पाङ्ग खिस्तर, मेन्नुमाहा?रे खुनि? थेगेःक्पाङ्ग खुनि? येम्बा?रो, हेक्क्याइ खिस्तर कुधेगेःक्पाङ्ग निडवा?फुमाड्डिल्लो केल?बा पाःन्निन् निडवा? खोःसेम्मे? फा?आइ आनिडवा? वा?रो॥ 4 कुधेगेःक् केदेप्पाआइ तुवा केजोःक्पा इग्र माड्निडवा?पाःन् केबाःप्या येम्बित्छा?इल्ले कुधेगेःक्पा खिस्तेनहिनाःम् मेत्तु?रो॥ 5 कुधेगेःक् मेन्देप्पे तुवा केजोःक्मा इग्र माड्निडवा?पाःन् केबाःप्या मेन्नुमा?इल्ले † कुधेगेःक् कुयेम्बा?इन् हिनाःम् मेत्तु?रो॥ कङ्ग खेल्ले कुधेगेःक्पेन्नःक्खुबा कुडिसिःक्लो॥ 6 कुधेगेःक् मेन्देप्पनामा मेन्नुमा?इल्ले कुधेगेःक्पेन्नःक्खुररो॥ हेक्क्याइ थेगेःक्वडःन् खक्मा इग्र नःड्माङ्ग मेन्नुमा?इल्ले कुलागि कुजाःत्थि केबेःक्पा पाःन्तो॥ खेल्ले चोगुल्ले खुने? कुधेगेःक्पेन्तेप्पा पोःड्लो॥

7 कर येम्बित्छा?इल्लेग थेगेःक्पेन्तेप्पा मेनु?नेन्तो, थेआइभेल्ले खुने?ग निडवा?फुमाड्डिल्ले कुइःत्तु नु कुमिमिदिड्लो॥ कर मेन्नुमा?इङ्ग येम्बित्छा?इल्ले कुमिमिदिड्लो॥ 8 थेआइभेल्ले नावागेन् चडःत्तो येम्बित्छा?इङ्ग मेन्नुमा?लाम्बा मेजोगेन् कर मेन्नुमा?इन्ने येम्बित्छा?लाम् चोःकमनामारो॥ 9 हेक्केल?रिक्के येम्बित्छा?इङ्ग मेन्नुमा?इल्ले कुलागि मेजोगेन्, कर मेन्नुमा?इन्ने येम्बित्छा?इल्ले कुलागि चोगेबारो॥ 10 बा खेल्ले चोगुल्ले माड्लाड्बाहा?रे खुनि? तगि मेन्नुमा?इल्ले इङ्गा? आयेम्बा?इल्ले कुयुक्को वा?आ केल?बा मिक्सेःन्निन् ओसेःन्धाक्से कुधेगेःक्पेन्तेप्पा पोःड्लो॥

11 कर दाड्बाल्ले कुमना लुम्मोग मेन्नुमा?इन् येम्बित्छा?लाम्बा चोःक्युम्भोमा होःप्लो, हेक्क्याइ येम्बित्छा?इन्नाइ मेन्नुमा?लाम्बा चोःक्युम्भोमा होःप्लो॥ 12 थेआइभेल्ले नावागेन् चडःत्तो मेन्नुमा?इन् †† येम्बित्छा?लाम्बा लःत्तेआइ वयेसाइ काक् येम्बित्छा?हा?ग मेन्नुमाहा?लाम्बाए सामेवाःन्छिड्लो॥ कर काक् पाःन्हा?ग निडवा?फुमाड्डिल्ले ताःरो॥

13 मेन्नुमा?इल्ले कुधेगेःक्पेन्नेन्देप्पे निडवा?फुमाड्डिन्नु तुवा चोःक्मा ला?रुबि मेःम्बि फा?आइ खिनि? आबाडे इःत्तेम्मे?ओ॥ 14 येम्बित्छा?इल्लेग केःम्बा थेगेःक्वड हिङ्माग कुलागि चाःत्थि केबेःक्पा पाःन्तो फा?आइ चडःत्ताम्बाए कुसिड् निःत्तेल्लो॥ 15 कर मेन्नुमा?इल्लेग केःम्बा थेगेःक्वड

† नाना थोदो मेबेःक्किल्ले यहुदि मेन्नुमाहा?रे खुनि? थेगेःक् तेप्पा थिम् वये॥ †† थिक्सिगेःक्मा मेन्नुमा? हवारे कुयाःम्बेओ कल्ले पाःत्तुबारी॥ निडवा?फुमाड्डिल्ले हवाःन् थिक्सिगेःक्पा मना आदमरे कुबिम्बालाम् चोगुआइ वये॥

कत्तु?ने फा?ग्र, खेन् खेल्ले कुमिमिदिड्लो, थेआइभेल्ले केःम्बा कुधेगेःक्वडःङ्ग खुने? कुधुःड्मा पोःड्ल फा?आइ पिरेबारो॥ 16 खेल्ले चोगुल्ले कुभा मनाहा?रे कन् पाःन्तो पाःन्धइ चोःक्मा निडवा? मेजोगेन्ने फा?ग्र आनिगे वे? थिम् मेगत्तुम्बान् हेक्क्याइ निडवा?फुमाड्डिल्ले कुसेसेहुप्लक्किल्लेआइ मेगत्तुल्लो॥

दाड्बाल्लेन् साभाङ्गा

मत्ति २६.२६-२९, मर्कुस १४.२२-२५, लुका २२.१४-२०

17 आल्ल कन् इङ्जाःडिन् खिनि? पिनिड्डिल्ले खिनि? नारा मेभोःसुड्डिल्लो, थेआइभेल्ले खिनि?ग सेसेहुप्लक्को केजुप्सिल्ले नुःबा पाःन् मेःन्, कर ताप्फेःम्बा पाःन्निन् केजोगुम्लो॥ 18 थेआइभेल्ले काक्नु तगिग खिनि? सेसेहुप्लक्को केजुप्सिल्ले केसेन्नासिमु केल?बा पाःन्निन् खेप्सुड्डाइ वा?रो॥ हेक्क्याइ खेन् पाःन्तो मिसाक् नसाःन्नाड्चोगुड्लो॥ 19 खिनि? लुम्मा निडवा?फुमाड्डिल्ले तेन्दिड् चोगुसिबाहा? वे? मेधाःप्ल फा?आइ सेन्छिड्माए पोःड्लो॥

20 खिनि? सोरिक् केजुप्सिआइ केजाम् केधुडुम्बाइग दाड्बाल्लेन् साभाङ्गा मेःन्तो॥ 21 थेआइभेल्ले चाजासे केयुड्डाइसिल्ले केरेक्ले आत्तिन्नाइ मेन्हाइडे आबाडे चाःन् चामा केहेःवत्तुम्, हेक्क्याइ कुभा साक्मेन्जा मेबोःइ, कुभा मेमसिड्लो॥ 22 खिनि? हिम्मा चामा थुड्मा केन्नुक्त्तुम्बि? इग्र निडवा?फुमाड्डिल्ले कुसेसेहुप्लक्किन् कुना केन्ना?रुम्मिन्नाइ याङ्गसा?बाहा? नु थेआइ मेङ्गप्पना मनाहा?रे खुनि? ना केधासुम् केबिरुम्सिम्बाबि? आक्खे मेन्निड्बाबे? थे कन् पाःन्तो खिनि? नारा फोःसुड्बाबि? सेक्खासाइ मेभोःसुड्डिल्लो!

23 थेआइभेल्ले दाड्बालाम् खोःसुड्बा निसाम्मिन् खिनि? पिनिड्डाइ वा?आरो-दाड्बा येसुःन् इड्लेक्तेबा सेन्दिक् खुने? खरेःइडिन् खप्सु, 24 हेक्क्याइ निडवा?फुमाड्डिन् नोगेन् पिरुआइ खरेःइडिन् खेःक्खुर अक्खे मेत्तुसि, “कन् खिनि? लागि नासिङ्गेन् आधक्लो॥ इङ्गा? आनिडवा?सोओ अक्खे चोगेम्मे?ओ॥” 25 हेक्केल?रिक्के मेज मेसुरुआइ चल्लड्ना खोर्याःन् याड्सिड्डाइ अक्खेल?रिक् पाःत्तु, “कन् आमाक्खि?इन्वदेःन्देआडिन्ःन्धो पोःक्खेबा कुसड् माड्हुप्पिल्लो॥ कन् केधुडुम्बिल्ले इङ्गा? आनिडवा?सोओ अक्खे चोगेम्मे?ओ॥” 26 थेआइभेल्ले खिनि? कन् खरेःइडिन् केजाम्बिल्ले हेक्क्याइ कन् खोर्यालाम् केधुडुम्बिल्ले दाड्बान् मेन्नुःए थारिक् कुसिःमेन् इङ्गेभोःसुम्लो॥

27 खेल्ले चोगुल्ले आत्तिल्ले कुनामेन्ना? मेत्तु दाड्बाल्ले कुघरेःइडिन् चः? हेक्क्याइ कुघोःप्यालाम् थुडु? खेल्ले दाड्बाल्ले कुधक्किन् नु कुमाक्खि?इल्ले कुदक्लेडवाओ लायो चोगुरो॥ 28 खरेःइ चामा नु खोर्यालाम् थुड्मानुःल्ले तगि केरेक्ले इङ्गा? सुम्बोधाबा चोःक्काबि मेःम्बि फा?आइ आबाडे सा?सिड्मा पोःड्लो॥ 29 थेआइभेल्ले आत्तिल्ले दाड्बाल्ले कुधक्किन् इङ्धाःइ मेम्बिए खरेःइडिन् चः? हेक्क्याइ खोर्यालाम् थुडु? खेल्ले आबाडे कुसम्माइ खासेन्निन् तारुरो॥ 30 खेल्ले चोगुल्लेए खिनि? लुम्मा थारिक् येःड्धिःक्खिःक्पाहा? नु केदुक्पा केय?बाहा? केवयि?॥ हेक्क्याइ कुभाग मेस्ये मेबेआड्लो॥

31 कर आबाडे आनि? निडवा?इन्सेक्खाए आसा?रुम्मे फा?ग्र निडवा?फु खुम्दिड्डो आन्धानेन्तो॥ 32 निडवा?फुमाड्डिल्ले आनि? खासेन् आजोःक्किल्ले कन् इक्सादिड् खाम्बेःक्मोबा लायोबाहा?नु सोरिक्के फोत्याओ आन्धाःन्नेन्ल फा?आइ हेन्धिम् आयाक्लो॥

33 खेल्ले चोगुल्ले आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? चामा थुड्माओ केजुप्सिल्ले हाड्डाइसिम्मे?ओ॥ 34 आत्तिन् साक्मेन्जा वा?, खेल्ले हारा? हिम्माए चआइ तारुरो॥ हेक्केल?रिक् थिक्तेन्तो केजुप्सिल्ले खुम्दिड्डो केन्ध्ये?इन्तुरो॥ आल्ल इङ्गा? खिनि?ओ ताआल्ले वे? पाःन्हा?रेन् ओःन्धाक् पिनिड्लो॥

सेसेमाड्लाम् याम्साग्मेन् पर्धाःम्हा?

12 आल्ल आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, सेसेमाड्लाम्बाबा याम्साग्मेन् पर्धाःम्हा?रे कुयाःम्बेओ निडवा? मेङ्घोए केवयिबा

आनिइवा? हो:प्लो॥ 2 दाइबा येसु:न् खिनि? नसा:न् मेन्जो:क्के केवयिल्ले कुबा:न् मेन्ल:म्मना यरिक् परिक्पा नावाइल्लाहा? माइगोघयुम्ल ताप्केबे?रिआइ केवयि?रो॥ 3 खेल्ले चोगुल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुसेसेमाइडिल्ले लाम्लोसुबा आत्तिल्लेआइ येसु:न् साइग्रा मेप्पा मेसुवतुन्तो, हेक्केल?रिक् कुसेसेमाइडिल्ले लाम्लेल्लो:ए थारिक् आत्तिल्लेआइ येसु:न्ने दाइबारो पा:प्पा मेसुवतुन्फा?आइकुसिइनि:त्तैम्मे? केल?बा आनिइवा? वा?॥

4 आल्ल यरिक् परिक्पा याम्साप्पोन् पर्धा:म्हा? मेवा?, कर पर्धा:म् केबिबा सेसेमाइडिन लत्थिक्लक् वा?रो॥ 5 हेक्केल?रिक्के यरिक् परिक्पा माइसेवाहा? मेवा?, कर दाइबाग लत्थिक्लक् वा?रो॥ 6 हेक्केल?रिक्के यरिक् परिक्पा या:म्बक् चो:क्मा आसुवतुम्, कर बा लत्था निइवा?फुमाइडिल्ले आनि? केरेक्लाम्पा:म्बक् चोगु?रो॥

7 आल्ल सेसेहुप्लक्को कुभा? पिसिइमारे लागि सेसेमाइडिल्ले कुया:म्बक्किन् था:प्ल फा?आइ याम्साप्पोन् पर्धा:म्हा? काक् मनाहा? लत्थाआइ मेन्छेन्छिइडे पिरैआइ वा?रो॥

8 आल्ल सेसेमाइडिल्ले थिक्किन् सिक्कुम्लेन्पा:न्जाक् पिरु?, वे?स्मान् हाबा खेन् सेसेमाइडिल्ले निइवा?रेन् पा:न्जाक् पिरु?॥ 9 वे?स्मान् हाबा खेन् सेसेमाइडिल्ले नसा:न्लेन् या:म्बक् चो:क्मा, हेक्क्याइ वे?इन् केदुक्पा वे:म्मा पर्धा:म्हा? बा खेन् लत्था सेसेमाइडिल्ले पिरु?॥ 10 वे?स्मान् निइवा? केमाबा या:म्बक् चो:क्मा पर्धा:म् पिरु?, वे?स्मान् माइनिइवा?पा:न् पा:प्पा पर्धा:म् पिरु?, वे?स्मान् नु:बा नु ताप्के:म्बा याम्साप्पोन् सेम्मा पर्धा:म् पिरु?, परिक् परिक्पा वे? पा:न्दाइहा? पा:प्पा पर्धा:म् पिरु?, हेक्क्याइ वे?स्मान् खेन् पा:न्दाइहा? लेइमा पर्धा:म् पिरु?रो॥ 11 कइहा? केरेक् लत्था सेसेमाइडिल्ले कुया:म्बक्किरो॥ हेक्क्याइ खुने?ग कुनिइवा? कुइसि:क् कन् याम्साप्पोन् पर्धा:म्हा? लत्थाआइ मेन्छेन्छिइडे केरेक् पिरुसि?रो॥

लत्थिक् थक्को यरिक् याम्लक्वाहा?

12 नासिइगेन् थक्को यरिक् याम्लक्वाहा? मेबल्लो॥ कन्वे? वे? याम्लक्वाहा?लाम्लत्था नासिइगेन् थक् पो:इलो॥ हेक्केल?रिक् खिस्तरै कुधक्किन्नाइ बा हेक्कत्तइबाए चो:क्लो॥ 13 बा हेक्केल?रिक् आनि? यहुदि, थिम्मैन्दइ सुवाइबा, यो:क् इग्र चो:क्युम्भोबा आत्तिन्छाइ थिक् सेसेमाइडिल्ले थिक् थक्को बत्तिस्मा आजोगेआइ वा?॥ हेक्क्याइ आनि? केरेक्ले लत्था सेसेमाइ आघो:सुम्माइ आवा?रो॥ †

14 आल्ल नासिइगेन् थक्किइग लत्थिक् याम्लक्लेरक् मे:न्, कर यरिक् याम्लक्वाहा?रे चोगेआइ वा?रो॥ 15 आल्ल लाइडिल्ले “इइगा? हुक् मे:न्आ, हेक्केल?रिक् कन् थक्कोबा याम्लक् मे:न्नारो” पा:त्तु?साइ खेन् नासिइगेन् थक्कोबा याम्लक् मे:बो:इनेन्बि? 16 हेक्केल?रिक्के नेक्खो?इल्ले “इइगा? मिक् मे:न्आ, खेल्ले चोगुल्ले कन् थक्कोबा याम्लक् मे:न्नारो” पा:त्तु?साइ खेन् नासिइगेन् थक्कोबा याम्लक् मे:बो:इनेन्बि? 17 काक् नासिइगेन् थक्किन्ने मिक् पो:क्खेल्लेग, थे:ल्ले खेम्मनाबाबे? काक् नासिइगेन् थक्किन्ने नेक्खो? पो:क्खेल्लेग, थे:ल्ले नाम्मनाबाबे?

18 कर निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? कुइसि:क् काक् याम्लक्वाहा? आबाडे तेन्तो फत्तुसिआइ पत्तो॥ 19 काक् याम्लक्किन्ने थिक् याम्लक्लक् पो:क्खेल्लेग, नासिइगेन् थक्किन् आत्तो वयेबाबे? 20 कर आल्ल यरिक् याम्लक्वाहा? मेबत्ताइ नासिइगेन् थक्किइग लत्थिक्लक् वा?रो॥

21 मिक्किल्ले हुक्किन् “इइगा? खेने? चाहाबा मेजो:क्कान्तो” मेप्पा मेसुवतुन्तो॥ हेक्क्याइ थेगे:क्किल्लेआइ लाइडिन “इइगा? खेने? चाहाबा मेजो:क्कान्तो” मेप्पा मेसुवतुन्तो॥ 22 सेक्खा:ल्ले नासिइगेन् थक्को ये:इधि:क्खि:क्पा केधा:प्पा याम्लक्वाहा?ग सा?रिक् चाहाबा केजो:क्पा चो:क्लो, 23 हेक्क्याइ नासिइगेन् थक्को आनि? सा?रिक् केयेक्पा मेजो:क्केन् ल?रिक् आइ:त्तुम्बा याम्लक्वाहा?ग आनि? सा?रिक्काइ कम्ब्राइ आमैत्तुम्तो॥ हेक्क्याइ वे?हा? ओसे:न्धाक्मा मेन्नु?मना याम्लक्वाहा? नु:रिक्काइ आनि? आदेत्तुम्तो, 24 कर नि:मा सुक्केदेप्पा याम्लक्वाहा?

† ग्रिक् पा:न्दाइडो “आनि? केरेक्ले लत्था सेसेमाइलाम् थुइमा आबिरेआइ आवा?रो॥”

खेम्म्याक् सा?रिक् कम्ब्राइ आमैत्तुम्मिन्तो॥ कर निइवा?फुमाइडिल्लेग सा?रिक् केयेक्पा नि:मेन्धा:प्पनाबा याम्लक्वाहा?रे नु:रिक्काइ कम्ब्राइ मेघो:सुनि फा?आइ नासिइगेन् थक्को फत्तुसिआइ पत्तु॥ 25 हेक्केल?रिक् नासिइगेन् थक्को सेम्मा मे:बो:इनेन्ल, कर थिक् याम्लक्किल्ले वे? याम्लक्किन् कम्ब्राइ चोगुनि केल?बा कुनिइवा? वा?रो॥ 26 नासिइगेन् थक्को लत्था याम्लक्किन् तुक्खे चाने फा?ग्र खेन्नुए वे? काक् याम्लक्वाहा?आइ सोसोरिक् तुक्खे मेजारो॥ हेक्क्याइ लत्था याम्लक्किल्ले मिडिसो इइधा:इ खो:सु?ने फा?ग्र खेन्नु वे? काक् याम्लक्वाहा?आइ सोसोरिक् मेस:त्तो॥

27 आल्ल खिनि?ग खिस्तरै नासिइगेन् कुधक्किन्डलो, हेक्क्याइ खिनि? केरेक् कुधक्किल्ले कुयाम्लक्किन्डलो॥ 28 निइवा?फुमाइडिल्ले खिस्तरै कुधक् सेसेहुप्लक्को अक्खेल?रिक् से:क्युक् चोगुसिआइ वा?रो-

थिक्सिगे:क्पो से:क्युक्मिबाहा?,
निसिगे:क्पो माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाहा?,
सुम्सिगे:क्पो सिक्साम्बाहा?,
हेक्क्याइ निइवा? केमाबा या:म्बक् केजो:क्पाहा?,
केदुक्पा मनाहा? केवे:म्बाहा?,
कुभा? केबिबाहा?,
लाम्लो:बाहा?,
हेक्क्याइ परिक्परिक्पा वे? पा:न्दाइ केबा:प्पाहा?॥

29 हेक्के:ल्ले केरेक् से:क्युक्मिबासिबि? केरेक् माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पासिबि? केरेक् सिक्साम्बासिबि? केरेक् निइवा? केमाबा या:म्बक् केजो:क्पासिबि? 30 थे केरेक्ले केदुक्पा मनाहा? वे:म्मा पर्धा:म्हा? मेगत्तुबि? केरेक् वे? पा:न्दाइ मेबा:प्पि? केरेक्ले खेन् पा:न्दाइहा? लेइमा मेसुवतुबि? 31 कर सेसेमाइडिल्ले आबिबा केरेक्नु:ल्ले नु:बा पर्धा:म्हा? खो:मा निइवा? चोगेम्मे?ओ॥ हेक्क्याइ आल्ल इइगा? केरेक्नु:ल्लेआइ नु:बा लाम् ओसे:न्धाक्किन्डलो॥

केरेक्नु:ल्ले यम्बा पर्धा:म्

13 इइगा? मेन्छाम् याम्पिहा? नु माइलाइइबाहा?रे खुनि?

पा:न्दाइहा?ओ पा:त्तासाइ इइगा? वे?हा? लुइमा? मेदुक्तुइसिइडिन्ने फा?ग्र इइगा?ग हयइक्किल्लिइ केजो:क्पा यम्बा किइन्ना नु निइधेन्धेन् केमेप्पा मुक्ला कुइसि:क्लक् पो:इइडारो॥ 2 इइगा? माइनिइवा?पा:न् पा:प्पा पर्धा:म् कत्तुइसाइ, केरेक् सिगाइ पा:न्हा? नु केरेक् नेहिनिइवा? कुसिइनि:प्पा सुक्तुइसाइ, हेक्क्याइ को:क्मा फाइजइहा? चप्पा नसा:न् कत्तुइसाइ, इइगा? वे?हा? लुइमा? मेदुक्तुइसिइडिन्ने फा?ग्र इइगा?ग थेआइ मे:न्नारो॥ 3 इइगा? केरेक् आयाइसाकुन्धे:न् याइगेसा?बाहा? हा:त्तुइसिइसाइ, नासिइगेन् आधक्किन् मिहाक्को याक्तुइसाइ, इइगा? वे?हा? लुइमा? मेदुक्तुइसिइडिन्ने फा?ग्र थेआइ इन्धा:इ मेघो:सुइडिल्लो॥

4 मि:म्जि:ल्ले नासि थ:त्तु? हेक्क्याइ लुइमा? तुक्तुसि?॥ मि:म्जि:ल्ले कुना मेहेन्नेन्तो, इइगा?ए:क् नु आइदिइडाइ मेल?नेन्तो॥ 5 मि:म्जि:इग मेहेन्छिइडिन, आबाडे इन्धा:इ नु आबाडे पा:न्लक् मेगो:त्तुन्॥ मि:म्जि:इग हारा कुसिक् मेबो:क्केन्, फेन्पा:न्हा? निइवा?बो मेयुक्खुन्॥ 6 मि:म्जि:इग फेन् पा:न्हा?ओ मेस:त्तेन् कर सेक्खाओरक् स:त्तो॥ 7 मि:म्जि:ल्ले केरेक् पा:न्हा?ओ कुभा? पिरु?, केरेक् पा:न्निन्सा:न् चोगु?, केरेक् पा:न्निन्निइसाइ चोगु?, हेक्क्याइ केरेक् पा:न्हा? नासि थ:त्तु?रो॥

8 मि:म्जिन् आप्फाल्लेआइ मेनुप्पेन्॥ कर माइनिइवा?पा:न्हा? नु वे? पा:न्दाइहा? नुप, हेक्क्याइ नेहिनिइवा?इन्माबे:क्लो॥ 9 आनि? मिसाक्लक् कुसिइ आनि:त्तुम्तो, हेक्क्याइ आनि? माइनिइवा?पा:न् मिसाक्लक् आबा:त्तुम्तो॥ 10 कर कुलिइधो केगेप्पेन् ता:ल्ले कुलिइधो मेइगेप्पनाबान् माबे:क्लो॥

11 इइगा? हिन्जा? वयाइडिल्ले हिन्जा? कुइसि:क्के पाराइ, हिन्जा? कुइसि:क्के कुसिइ नि:त्तुइ, हिन्जा? कुइसि:क्के इ:त्तुइ, कर इइगा? थाइबेन् केराइडिल्ले हिन्जा?बा पा:न्हा? लेरुइदे:सुइलो॥ 12 आल्लो

आनि?ग नु:रिक् मेन्धा:पनाबा सेल्लेइघो आनि:सुम्बा हेक्केरक्
आनि:सुम्लो, कर खेन् येम्पो चिदुप् आनि:सुम्लो॥ आल्लो इङ्गा?
मिसाक्लक् कुसिङ् नि:चुङ्, कर खेन् येम्पो निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले इङ्गा?
कुसिङ् नि:त्ताबा हेक्केए इङ्गा?आङ् काक् पा:न्निन् सरक् कुसिङ्
नि:चुङ्लो॥

¹³ आल्ल नसा:न्, निङ्साङ् हेक्क्याङ् मि:म्जि कन् सुम्सि पा:न्हा?रक् वा?
या:क्लो॥ कर खेङ्हा?ओग मि:म्जिन् काक्नु:ल्ले यम्बारो॥

माङ्निङ्वा?पा:न् नु वे? पा:न्दाङ्

14 खेल्ले चोगुल्ले मि:म्जिन् खिनि? तिम्देम्मे?ओ हेक्क्याङ् याम्साप्पोन्
पर्धा:म्हा? खो:मा निङ्वा? चोगेम्मे?ओ॥ कुन्वा?ओग

माङ्निङ्वा?पा:न् पा:प्पा पर्धा:म्मिन् निङ्वा? चोगेम्मे?ओ॥ ² थेआङ्भेल्ले
वे? पा:न्दाङ्डो पा:प्पा पर्धा:म् केगप्पेन्मेन्छाम्पोन् याम्पिहा?नु मेबा:त्तेन्, कर
निङ्वा?फुमाङ्डिन्नु पा:त्तो॥ खुने? पा:त्तुबा पा:न्हा? आत्तिल्लेआङ्
कुसिङ्मेनि:त्तुन्लो, थेआङ्भेल्ले खुने?ग सिगाङ् पा:न्हा? सेसेमाङ्गलाम्बाने
पा:त्तुरो॥ ³ कर माङ्निङ्वा?पा:न् केबा:प्पाल्लेग मेन्छाम् याम्पिहा? केधुम्बा
चो:क्मा, हाङ्हाङ् मेप्पा हेक्क्याङ् सक्मा याक्मा या:म्बक् चोगुरो॥ ⁴ वे?
पा:न्दाङ्डो केबा:प्पाल्ले आबाडेरक् थोबो चोगुरो, कर माङ्निङ्वा?पा:न्
केबा:प्पाल्लेग सेसेहुप्लक्लेन् याम्साप्पोन् थोबो चोगुरो॥ ⁵ खिनि? केरेक् वे?
पा:न्दाङ्डो केबा:रिबा आसिरा? थाङ्लो, कर खेन्नु:ल्लेआङ्
माङ्निङ्वा?पा:न् पारेम्मे? केल?बा आनिङ्वा? वारो॥ सेसेहुप्लक् थोबोरे
लागि वे?स्मा पा:न्दाङ्डिन् केलेङ्बा मेहो:प्ने फा?ग्र वे?स्मा पा:न्दाङ्डो
पा:प्मानु:ल्ले माङ्निङ्वा?पा:न् पा:प्मान्ने यम्बारो॥

⁶ आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इङ्गा? खिनि?ओ वे? पा:न्दाङ्डो
पा:त्तार ताआल्ले थे इन्धा:ङ् केघो:सुम्बे? कर ओसे:न्दाङ् पा:न्, इग्र
नेहिनिङ्वा? पा:न्, इग्र माङ्निङ्वा?पा:न् इग्र निसाम्मेरे पा:न्जाक्किन्
तारुङ्डिल्ले खिनि? लागि कुभा? पो:ङ्लो॥ ⁷ मेफ्रा नु को:म् हेक्क्याङ्
कुसक्मा मेन्याक्मनाबा मुक्लाहा?लाम्बा कुसिङ्नि:प्पा सुक् मेन्देप्पना
इक्ला ल:न्ने फा?ग्र थे मुक्ल पत् फा?आङ् हा:ल्ले पा:प्पा सुक्तुबे? ⁸ याम्पो
थुत्तुरि:प्पेल्ले थङ् चो:क्से यारिप् पो:क्खेम्मे? केल?बा इक्ला:न् नु:रिक्
ला:मेङ्गुन्ने फा?ग्र हा:त् थङ् थक्से यारिप् पो:ङ्बाबे?

⁹ खिनि?नुआङ् बा हेक्केए पो:ङ्लो॥ खिनि? कुसिङ्नि:प्पेन्देप्पना पा:न्तो
केबारिने फा?ग्र थे केबा:त्तुम्ब केबत्ति फा?आङ् हा:ल्ले कुसिङ्नि:प्पा
सुक्तुबे? खिनि?ग सुरित्तो केबा:रिबा हेक्के पो:ङ्लो॥

¹⁰ इक्सादिङ् खाम्बे:क्मो यरिक् पा:न्दाङ्हा? वा?, हेक्क्याङ् आत्तिनाङ्
कुबे मे:न्नेबाग हो:प्लो॥ ¹¹ पा:प्पनाबा पा:न्निन्ने कुबे:न् इङ्गा? कुसिङ्
मेनि:त्तुङ्डिन्ने फा?ग्र केबा:प्पाल्ले लागि इङ्गा?ग पा:न्मेन्दङ् पो:ङ्डारो,
हेक्क्याङ् केबा:प्पेन्आलागि पा:न्मेन्दङ् पो:ङ्लो॥ ¹² खिनि?आङ्
सेसेमाङ्डिल्ले कुबर्धा:म्हा? खो:मा सा?रिक् खिनि? सिक् सम्बाल्ले चोगुल्ले
सेसेहुप्लक्लेन् थोबो केबो:ङ्बा पर्धा:म्हा? ओगप् चो:क्मा निङ्वा?
चोगेम्मे?ओ॥

¹³ खेल्ले चोगुल्ले वे? पा:न्दाङ् पा:प्पा पर्धा:म् केगप्पाल्ले खुने? पा:त्तुबा
पा:न्निन् पा:न् लेङ्मा सुक्तुर फा?आङ् तुवा चोगुरो॥ ¹⁴ थेआङ्भेल्ले
इङ्गा? वे? पा:न्दाङ्डो तुवा चोगुङ्डिल्ले आयाम्साम्मिल्ले तुवा चोगु?, कर
आनिङ्वा?इल्ले थेआङ् कुसिङ्मेनि:त्तुन्लो॥ ¹⁵ आल्ल आक्खे चोगुङ्बाबे?
इङ्गा? याम्साम्मिल्ले तुवा चो:क्का, कर आनिङ्वा?इल्लेआङ् तुवा
चो:क्कारो॥ इङ्गा? याम्साम्मिल्ले साम्तोआ, कर इङ्गा?
आनिङ्वा?इल्लेआङ् साम्तोआरो॥ ¹⁶ खेने? केयाम्साम्मिल्ले
निङ्वा?फुमाङ्डिन् नेम्भोगेन् कुनारा केभो:सुल्ले खेने? नु:रिक्काङ् नोगेन्
केबिरुसाङ् कुसिङ् मेनि:प्पनाबाल्ले आक्खेल?रिक् "आमेन्" पा:त्तुबे?
थेआङ्भेल्ले खेने? केबा:त्तुबान् खुने? कुसिङ् मेनि:त्तुन्लो॥ ¹⁷ खेने?ग
नु:रिक्काङ् नोगेन् केबिरुबिला, कर वे? मना:ल्लेन् थेआङ् थोबो
मेबो:ङ्नेल्लो॥

¹⁸ इङ्गा? निङ्वा?फुमाङ्डिन् नोगेन् पिरुङ्लो, थेआङ्भेल्ले इङ्गा?ग
खिनि? केरेक्नु:ल्लेआङ् यरिक् वे? पा:न्दाङ्डो पा:त्तारो॥ ¹⁹ हेक्केसाङ्

सेसेहुप्लक्कोग हेन्छिङ् थिबो:ङ् (१०,०००) पा:न्सुत्ताहा? वे? पा:न्दाङ्डो
पा:प्मानु:ल्लेग वे?हा? निसाम् पिमासि फा?आङ् कुसिङ्नि:प्पा सुक्केट्टेप्पा
डासि (५) पा:न्सुत्ताहा? पा:प्पा निङ्वा? चोगुङ्लो॥

²⁰ फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? हिन्जा?बित्छा कुडसि:क् निङ्वा?
इ:प्पा लेरेम्मे?ओ॥ फेन् पा:न्तो अडे:क्वा कुडसि:क् पो:क्खेम्मे?ओ, कर
निङ्वा? इ:प्पाओग कुनिङ्वा? केदुम्बा मनाहा? कुडसि:क् पो:क्खेम्मे?ओ॥

²¹ साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआङ् पत्,
"कुसिङ् मेन्नि:त्तुम्बा पा:न्दाङ् केबा:प्पा मनाहा?लाम्
हेक्क्याङ् वे? लाजे?बा मना पा:न्दाङ्गलाम् आबाडे आमनाहा?नु पा:त्तारो॥
हेक्केसाङ् खेङ्हा?रे आबा:न् मेङ्घेप्सुन् ल?रिक् यहवे दाङ्बाल्ले
पा:त्तुरो॥" †

²² वे? पा:न्दाङ् पा:प्पा पर्धा:म्मिङ्ग नसा:न् केजो:क्पाहा?रे लागि मे:न्,
कर नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा?रे लागि मिक्से:न्तो॥ हेक्केसाङ्
माङ्निङ्वा?पा:न् पा:प्पा पर्धा:म्मिङ्ग नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा?रे लागि
मे:न्, कर नसा:न् केजो:क्पाहा?रे लागिरो॥ ²³ खेल्ले चोगुल्ले सेसेहुप्लक्को
केजुप्सिल्ले केरेक् वे? पा:न्दाङ्डो केबारिने फा?ग्र खेम्पो पा:न् कुसिङ्
मेन्नि:प्पनाबाहा? इग्र नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा? मेदा:ल्ले थेआङ्
कुसिङ्मेनि:त्तुन्नाङ् खिनि? केरेक् केनाक्खि केबिगि? ल?रिक् मेम्बा:त्तुन्बि?
²⁴ कर केरेक्ले माङ्निङ्वा?पा:न् मेबा:त्तुर मेयाक्किल्ले नसा:न् मेन्जा:क्मना
इग्र कुसिङ्मेन्नि:प्पनाबा मना:न् खेम्पो ताने फा?ग्र खेल्ले खेप्सुबा
पा:न्निन्ने कुसिक्कुड्मा सिगाङ्बा पा:न्निन् ओसे:न्दाङ् चोगुआङ्
कुनिङ्वा?बान् थिक्तुरो॥ खेम्पो मेबा:त्तुबा पा:न्निन्ने खेल्ले कुनिङ्वा?
लो:रो॥ ²⁵ हेक्क्याङ् कुसिक्कुड्मा सिगाङ्बा सिबि? पा:न्हा? ओसे:न्दाङ्
पो:ङ्लो॥ हेक्क्याङ् खेन् थुङ्बोहज? युङ्सिङ्डाङ् खेल्ले
निङ्वा?फुमाङ्डिन् सेवा चोगुर खिनि? लुम्पो निङ्वा?फुमाङ्डिन् सेक्खाए
वारो ल?रिक् पा:त्तुरो॥

सेवा चो:क्मा थिम्

²⁶ फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आल्ल इङ्गा? अक्खे पा:त्तुङ्लो॥ खिनि?
सेसेहुप्लक्को केजुप्सिल्ले लत्थिक्किल्ले साम्तो कत्तु?, वे?स्माल्ले निसाम्
कत्तु?, वे?स्माल्ले निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले पिरुबा ओसे:न्दाङ् पा:न् कत्तु?,
वे?स्माल्ले वे? पा:न्दाङ् कत्तु? हेक्क्याङ् वे?स्माल्ले वे? पा:न्दाङ्डिन्
पा:न्लेङ्मा पर्धा:म् कत्तुरो॥ कन् केरेक् पा:न्हा? सेसेहुप्लक्किन् थोबो
चो:क्मा फा?आङ् ओगप् चो:क्मा पो:ङ्लो॥ ²⁷ वे? पा:न्दाङ् केबा:प्पाहा?
मेबा:त्ते फा?ग्र नेप्फुरेरक् इग्र सुम्सि थारिक्ले ए:क् ए:क् मेबा:त्तुर, हेक्क्याङ्
थिक्पारे पा:न् लेक्खुरो॥ ²⁸ कर पा:न् केलेङ्बान् हो:प्ने फा?ग्र हारा?
खेङ्हा? सेसेहुप्लक्को स्वा:त् मेयुङ्डाङ् आबाडेन् हेक्क्याङ्
निङ्वा?फुमाङ्डिन्नु मेबा:त्तुरो॥ ²⁹ माङ्निङ्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?आङ्
नेप्फु इग्र सुम्सि मेबा:त्तु, हेक्क्याङ् वे?हा?रे खेन् निङ्वा?फुमाङ्गलाम्बाबि
मे:म्बि फा?आङ् माङ्निङ्वा?पा:न्निन् सा?मा पो:ङ्लो॥ ³⁰ कर खेम्पो
केयुङ्बा कुभाओ निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले पिरुबा ओसे:न्दाङ् पा:न्निन् ताने
फा?ग्र तगि केबा:प्पेन्स्वा:त् युङ्निरो॥ ³¹ हेक्केल?रिक् खिनि? थिक्पा
थिक्पारे माङ्निङ्वा?पा:न् पा:प्पा केसुक्ति?, हेक्के:ल्ले केरेक्ले
केहु?आसिआङ् याम्जाङ्वा केघो:सुम्लो॥ ³² माङ्निङ्वा?पा:न्
केबा:प्पाहा?रे खिनि? पर्धा:म्मिन् आबाडे युक्को कप्पा पो:ङ्लो॥
³³ थेआङ्भेल्ले निङ्वा?फुमाङ्डिङ्ग येमेन्दङ्मे:न्, कर सनारुङ्लेन्
निङ्वा?फुमाङ्गलो॥

केरेक् सेसे मनाहा?रे केरेक् खिनि? सेसेहुप्लक्कोबा चो:क्थिम् कुडसि:क्
³⁴ सेसेहुप्लक्को चुम्तुङ् पो:ङ्गल पत्तिल्ले मेन्छुमाहा? स्वा:त् युङ्मा पो:ङ्गलो॥
खेङ्हा? खेन् येम्पो पा:प्पा नु:बा मे:न्, कर खेङ्हा?ग युक्को वा?मा
पो:ङ्गलो॥ साम्यो इङ्जा:ङ्डिल्लेआङ् हेक्के पा:त्तुरो॥ ³⁵ खिनि? से:न्दो:मा
पा:न् मेगत्तु?ने फा?ग्र हारा? खेङ्हा?रे खिनि? हिम्पो आबाडे खिनि? येम्बाहा?
से:न्नेदोसुसिररो, थेआङ्भेल्ले सेसेहुप्लक् चुम्तुङ् पो:ङ्गल पत्तिल्ले
मेन्छुमाहा? ता?जेङ्माग नु:म्मासि:मा पा:न्लो॥ ³⁶ खिनि? कोरन्थिहा?रे

निड्वा?फु पा:न्जाक्किन् खिनि?लाम्बा हे:क्सिड्बा फा?आड् निड्वा? केड:त्तुम्बि? इग्र खिनि?रक् केघो:सुम्बा फा?आड् निड्वा? केड:त्तुम्बि? हेक्केल?रिक् निड्वा? केड:त्तुम्बे फा?ग्र केबे:न्दिआड् केवयिरो। 37 आत्तिल्ले इड्गा? माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्पाआ ल?रिक् इग्र याम्साग्मोन् पर्था:म् कचुड् ल?रिक् इ:त्तु? हारा? खेल्ले इड्गा? साप्पुड्बा कन् पा:न्हा? दाड्बाल्ले कुड्इजा:ड् ल?रिक् तेन्दिड् चोगुररो। 38 खेल्ले कन् पा:न्हा? मेघेप्सुन्ने फा?ग्र खेल्ले कुबा:न्निन्नाड् मेघेप्सेम्मिन्ने?ओ। 39 खेल्ले चोगुल्ले आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, माड्निड्वा?पा:न् पा:प्पा सा?रिक् निड्वा? चोगेम्मे?ओ। हेक्क्याड् वे? पा:न्दाड् पा:प्पा मेसाक्तेम्मिन्ने?ओ। 40 कर केरेक् पा:न्हा?ग थेप्पेप्पाड् नु:रिक् चो:क्मा पो:ड्लो।

ख्रिस्तेन्सि:मेन्लाम् हिड्

15 आल्ल आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि?ओ इड्गा? इड्भन् चोगुड्बा सुनाइड्डिन् याम्मो खिनि? निड्वा?सोओ ता:प्पा निड्वा? चोगुड्लो। खेन् सुनाइड्डिन् केदा:क्तुम्माड् बा खेन् नसा:न्नो चक्मेल्ल?ए केबत्तिरो। 2 इड्गा? इड्भन् चो:क्निड्बा खेन् सुनाइड्डिन् नसा:न् केजोगुम्माड् केन्लेरुम्मिन्ने फा?ग्र सेन्लप् केघो:सुम्लो, मे:न्ने फा?ग्र खिनि? नसा:न् केजोगुम्माड्ग हनेरक् पो:ड्लो।

3 थेआड्भेल्ले इड्गा? खो:सुड्बा केरेक्नु:ल्ले केयेक्पा पा:न्निन् खिनि? हुक्सुप्पिड्डाड् वा?रो-साम्योसाप्ला:ल्ले पा:त्तुबा कुड्सि:क् ख्रिस्तेन्आनि? लायो:न् लेप्पि पिसे स्ये, 4 खुने? मेलुप्तुबा, सुम् येन्ने साम्योसाप्ला:ल्ले पा:त्तुबा कुड्सि:क् सि:मेन्लाम् हिडे, 5 खुने? पत्रुसेन्नु था:म्सिड्, हेक्क्याड् थिक्-नेत् (१२) हु?साम्बाहा?रो था:म्सिड्लो। 6 याड्सि थिक्लेड्मो कुगिप् डासि (५००) फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा?रो था:म्सिड्लो। खेड्हा?ओग कुभा मेस्ये मेबेसाड् कुभाग कुहिड्वेते मेवा?रो। 7 हेक्क्याड् खुने? याकुबरो हेक्क्याड् केरेक् से:क्युक्मिबाहा?रो था:म्सिड्लो। 8 हेक्क्याड् केरेक्नु:ल्ले एगाड् क्युयेम् मेड्गेते सागेवा:न्धिड्बाल्लो कुड्सि:क् इड्गा?ओआड् था:म्सिड्लो। 9 थेआड्भेल्ले इड्गा?ग से:क्युक्मिबाहा?ओ केरेक्नु:ल्ले चु:क्पाआरो। इड्गा?ग से:क्युक्मिबाआ फा?आड् पा:प्पाआड् मेला?आन्तो, थेआड्भेल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुसेसेहुप्पक्किन् इड्गा? तुक्खे चा:त्तुड्डाड् वयेरो। 10 कर आल्लो इड्गा? आक्खेल?रिक् वा?आ खेड्ग निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुलुड्गुम्मिल्ले चोगुल्लेपरो। निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुलुड्गुम्मिन् इड्गा?ओ चामेसो:क्तेन्लो। खेन् वे? से:क्युक्मिबाहा?नु:ल्लेआड्सा?रिक् याम्बुथिक्काड् या:म्बक् चोगुड्डाड् वा?आरो, हेक्केसाड् इड्गा? चोगुड्बाग मे:न्लो कर इड्गा?ओ केवा?बा निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुलुड्गुम्मिल्ले चोगुबरो। 11 खेल्ले चोगुल्ले इड्गा?साड् खेड्हा?रेसाड् इड्भन् चो:क्मनाबा सुनाइड्डिन् लत्छारो, हेक्क्याड् बा खेन्ने खिनि? नसा:न् केजोगुम्माड् केवयि?रो।

12 कर ख्रिस्तेन्सि:मेन्लाम् याम्मो हिडेआड् वा? ल?रिक् इड्भन् चोगुम्बेआड् वा?ड्ले खिनि? कुभारे आक्खेल?रिक् सि:मेन्लाम् याम्मो हिड्मन् मेबो:ड्नेन्ल?रिक् केबा:त्तुम्बाबे? 13 सि:मेन्लाम् याम्मो हिड्मन् मेबो:ड्नेन्ने फा?ग्र ख्रिस्तेन्नाड् सि:मेन्लाम् याम्मो मेहिडेन्लो। 14 हेक्क्याड् ख्रिस्तेन्सि:मेन्लाम् मेहिडेन्ने फा?ग्र आनिगे इड्भन् चोगुम्बेबा नु खिनि? नसा:न् केजोगुम्माड्ग हनेरक् पो:ड्लो। 15 खेन्नु:ल्लेआड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले क्युया:म्बेओ आनिगे इड्लेक्के पो:क्विगरो, थेआड्भेल्ले आनिगेग निड्वा?फुमाड्डिल्ले ख्रिस्तेन्हिड्मन्नो फो:क्खु ल?रिक् सा:क्वि पिर्म्बेआड् वयिगेरो। कर सेक्खा:ल्ले खुने? केसि:बाहा? सि:मेन्लाम् हिड्मन्नो मेभो:क्खुन्निन्ने फा?ग्र ख्रिस्तेन्हिड्मन्नो मेभो:क्खुन्लो। 16 थेआड्भेल्ले केसि:बाहा? सि:मेन्लाम् मेहिडेन्ने फा?ग्र ख्रिस्तेन्नाड् सि:मेन्लाम् मेहिडेन्लो। 17 हेक्क्याड् ख्रिस्तेन्सि:मेन्लाम् मेहिडेन्ने फा?ग्र खिनि? नसा:न्निन् हनेबा पो:ड् हेक्क्याड् आल्लसाड् खिनि? लायोओए केवयि?रो। 18 हेक्क्याड् ख्रिस्तेन्सि:मेन्लाम् मेहिडेन्ने फा?ग्र ख्रिस्तेन्नसा:न् केजो:क्पाआड् केसि:बाहा?रेआड् सेन्लप् मेड्घोए मेवा?रो। 19 कन् हिड्मन्ले लागिरक् ख्रिस्तओ आनि? निड्साड्

आजोगुम्बाने फा?ग्र केरेक् मेन्छाम् सुवाड्हा?नु:ल्लेआड्यरिक् लुड्मा? स्या:त् केल?बा आजो:क्लो।

20 कर ख्रिस्तेड्ग सेक्खाए सि:मेन्लाम् हिडेरो, हेक्क्याड् केसि:बाआड् केहिड्बाहा?ओ खुने?ए तुम्बरो। 21 थेआड्भेल्ले सि:मेड्ग लत्थिक् मनालाम्बाए स्ये, हेक्केल?रिक्के सि:मेन्लाम् याम्मो हिड्मान्नाड् लत्थिक् मनालाम्बाए ता:रो। 22 थेआड्भेल्ले आदम्मिल्ले † कुधा:क्को केवा?बा केरेक् मनाहा? मेसि:, हेक्केल?रिक्के ख्रिस्तेन्नसा:न् केजो:क्पा केरेक् मनाहा? मेहिड्लो। 23 कर आनि? केरेक्ले आबाडे येम्मिन् हाड्माए पो:ड्लो। सि:मेन्लाम् केहिड्बाहा?ओ ख्रिस्तेड्ग तुम्बरो, हेक्क्याड् खुने? नु:ड् यु:ल्ले कुमनाहा? मेहिड्लो। 24 हेक्क्याड् कुनुप्मान् ता:रो। खेन् येम्मो ख्रिस्तेरे केरेक् याम्साग्मोन्हाड्गुक्, युक्हा? नु मुक्साम्हा? मेक्खुआड् निड्वा?फुहाड्जुम्मिन् पानुदिड् पा: निड्वा?फुमाड्डिन् हुक्सुत्तु?। 25 थेआड्भेल्ले कुनिड्मिहा? क्युक्को मेन्दा:त्तिड्डे थारिक् खुने?ग हाड् चो:क्माए पो:ड्लो। 26 केरेक्नु:ल्ले एगाड् मेड्मा केबो:ड्बा निड्मि:ड्ग सि:मेन्लो। 27 थेआड्भेल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खे साप्तेआड् पत्, “निड्वा?फुमाड्डिल्ले काक् पा:न्हा? क्युक्को तारुआड् वा?।” † कर “केरेक् पा:न्हा?” क्युक्को वा? फा?इन् निड्वा?फुमाड्डिन्नाड् क्युक्को वा? केल?बाग मेबो:ड्नेन्लो, थेआड्भेल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले केरेक् पा:न्हा? ख्रिस्तेरे क्युक्को नेस्सुपिरुबरो। 28 केरेक् पा:न्हा? येसुरे क्युक्को ता:, हेक्क्याड् केरेक् पा:न्हा? येसुरे क्युक्को केदा:प्पा निड्वा?फुमाड्डिल्ले क्युक्को आबुगेन् कुस्सा:न्नाड् ता:रो। हेक्केल?रिक् निड्वा?फुमाड्डिन्ने केरेक् सम्दाड् युक् केजो:क्पा पो:ड्लो।

29 आल्ल सि:मेन्लाम् हिड्मन् मेबो:ड्नेन्ने फा?ग्र केसि:बाहा?रे लागि बत्तिस्मा मेबो:क्खेबाल्ले कुबे:न् थे पो:क्खेआड्बे? केसि:बाहा? मेन्हिड्नेन्निन्ने थेआड् मनाहा? खेड्हा?रे खुनि? लागि बत्तिस्मा मेबो:ड्बाबे? 30 हेक्क्याड् आनिगेआड् केरेक् येम्मो थेआड् किप्पा केघु:बाओ थ्ये?इगेर वयिगेबाबे? 31 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आनि? दाड्बा ख्रिस्त येसुरे खिनि?ओ चोगुबा पा:न्नोबा आसिक् सम्माल्ले “इड्गा? थिक्या:न्धक् सि:मा यारिप् पो:ड्डा” पा:प्पा सुक्तुड्लो। 32 एफिसस येक्क्यक्को ताम्भुड् थक्साहा?नु थड् थक्ताड्डिल्ले थे इन्धा:ड् खो:सुड्बे? केसि:बाहा? सि:मेन्लाम् मेन्हिडेन्ने फा?ग्र “आनि? चाम् थुड्म, थेआड्भेल्ले ता:न्दिक्क आनि? आस्सि:एरो।” 33 खिनि? पिर्बे:म्बो मेथ्येम्मिन्ने?ओ, थेआड्भेल्ले “ताप्फे:म्बा ते:ड्जुम्हा?रे मेजोगुल्ले नु:बा येप्लेक्किन् फेल्ला?रो।” 34 खिनि?ग सेनिड्वा?ओ नु:क्खेम्मे?आड् लायो चो:क्मा लेरेम्मे?ओ। खिनि?ओ कुभाग निड्वा?फुमाड्डिल्ले क्युया:म्बेओ थेआड् मेल्ले:मनाबाहा?आड् मेवा?रो। कड्ग खिनि? सिरिड् केमयिर फा?आड् मेन्लिड्बरो।

सि:मेन्लाम् केहिड्बा नासिड्गेन् थक्किन्

35 कर खिनि?ओ कुभारे केबा:त्तुम्बिला, “आक्खेल?रिक् केसि:बाहा? मेहिड्बे? आक्कड्बा नासिड्गेन् थक्किन् मेघो:सु?बे?” 36 अदड्से, खिनि? केहे?रुम्बा या?रि:म्बान् मेन्धि:ए थारिक् मेलिड्नेन्लो। 37 खिनि? केहे?रुम्बा या?रि:म्बान् ता:न्दि केबो:ड्बा कुबुड्डिन् मे:न्लो, कर सि:ल्लेन् इग्र वे? परिक्लेन् या?रि:म्बान्त्क केहे?रुम्। 38 कर निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनिड्वा? कुड्सि:क् केरेक् या?रि:म्बाहा? आबाडे परिक्पा कुबुड्मा पिरुसि?रो। 39 हेक्केल?रिक्के नासिड्गेन् थक्हा?आड् थिक् परिक्लेन् मेहो:प्लो। मेन्छाम् याम्पिरेन् थिक् परिक्लेन्, थक्साहा?, पुसाहा? नु डाहा?रेन् वे? वे? परिक्लेन् थक् वा?रो।

40 ताड्साक्पो लाबा, नाम्, खे:म्सिक्हा? मेबत्, हेक्क्याड् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोआड् थक्हा? मेवा?रो, कर ताड्साक्पोबा लाबा, नाम्, खे:म्सिक्हा?रे खुनि? ओ:प्मान्नु इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा थक्हा?रे खुनि? खेम्सिड्मान्ने? वे? चो:क्लो। 41 नाम्मिल्ले कुओ:प्मान् थिक् परिक्लेन्, लाबाल्लेन् वे? परिक्लेन् चो:क्, हेक्क्याड् खे:म्सिक्पाल्ले कुओ:प्मान् वे?

† आदम फा?इन् निड्वा?फुमाड्डिल्ले चोगुबा थिक्सिगे:क्पा मनारो। †† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ८.६ † यसेया २२.१३

परिकलेन् चोःक् ॥ हेक्केल?रिक्के थिक् खेःम्सिक्पाल्ले कुओःप्मान् नु वे?स्मा खेःम्सिक्पाल्ले कुओःप्मान् वे? वे? चोःक्लो ॥

42 हेक्क्याइ सिःमेन्लाम् याम्मो हिड्मान्नाइ बा हेक्क्याइ चोःक्लो ॥ कन् नासिङ्गेन् थक्किन् सिः? हेक्क्याइ लुप्पाआइ किः?, कर सिःमेन्लाम् याम्मो केहिड्बा थक्किन् आजुनि पोःइलो ॥ 43 आनि? नासिङ्गेन् थक्किन् लुप्पिल्ले ताप्फेःम्बा नु थुम् मेःन्नेबा चोःक्, कर याम्मो कुहिड्वेत् पोःइडिल्ले नुःबा नु केधुम्बा पोःइलो ॥ 44 नासिङ्गेन् थक्किन् लुप्, हेक्क्याइ याम्साग्गेन् थक्किन् हिड्लो ॥ नासिङ्गेन् थक् वा?बा हेक्केए याम्साग्गेन् थक्किन्नाइ वा?रो ॥

45 साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “थिक्सिगेःक्स्मा मना आदम्मिड्ग कुहिड्वेत् मना पोःक्खे,” † याइसिबा आदम्मिड्ग (खिस्त) नेत्तिगेन् हिड्मन् केबिबा याम्साग्गेन् पोःक्खेरो ॥ 46 केरेक्नुःल्ले तगि नासिङ्गेन् थक्किन् ताः, हेक्क्याइलक् याम्साग्गेन् थक्किन् ताःरो ॥ 47 थिक्सिगेःक्पा मनाःङ्ग खाम्बेःक्मोबा खाम्बाम्बा चोगेआइ वये, कर निसिगेःक्स्मा मनाःङ्ग साङ्ग्राप्पेदाइलाम्बाबारो ॥ 48 इक्साबा मनाहा? खाम्मिल्ले केबोःइबा मनाःङ्ग हेक्क्याइबासिरो, हेक्केल?रिक्के साङ्ग्राप्पेदाइबा मनाहा? साङ्ग्राप्पेदाइलाम् केयुःबा मनाःङ्ग हेक्क्याइबासिरो ॥ 49 आल्लो आनि? खाम्मिल्ले केबोःइबा मनाःङ्ग हेक्क्याइबा आजोःक्, हेक्केल?रिक्के साङ्ग्राप्पेदाइलाम् केयुःबा मनाःङ्ग हेक्क्याइबा आबोःइलो ॥

50 आल्ल आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इङ्गा? पाःप्पा कोःत्तुड्बान् कन्लो, नेक्सा नु माक्खि?इल्ले निड्वा?फुहाइजुम्मिल्लेन् लक् खोःमा मेसुक्त्तुन्तो, हेक्केल?रिक्के केमेक्पा केबेःक्पाल्ले आप्फाल्लेआइ मेम्मेक्मनाबाल्लेन् लक् खोःमा मेसुक्त्तुन्तो ॥

51 खेप्सेम्मे?ओ! इङ्गा? लत्छा सिबि?बा पाःन्धिक् मेत्तिङ्-आनि? केरेक् आन्धिःनेन्तो, कर आनि? केरेक् आलेइसिङ्आबेःक्लो ॥ 52 सप्फारेसा, मिक्चिराप्पोसा, थुत्थुरिःप्पाल्ले कुनुप्पोबा इक्लाओ आलेक्सिड्लो ॥ थेआइभेल्ले खेन् येम्मो थुत्थुरिःप्पेन्मुक् हेक्क्याइ केसिःबा केबेःक्पाहा? मेम्मेक्मनाबा मेबोःइडाइ मेहिड्लो, हेक्क्याइ आनि? केरेक् आलेइसिङ्आबेःक्लो ॥ 53 थेआइभेल्ले कन् केसिःबा केबेःक्पा नासिङ्गेन् थक्किन् आप्फाल्लेआइ मेन्नुप्पनाबा आजुनि थक्को लेइसिङ्मा पोःइलो ॥

54 हेक्क्याइ कन् केसिःबा केबेःक्पा थक्किन् मेन्धिःमनाबा आजुनि थक्को लेइसिङ्डिल्ले कन्साप्तेआइ केबप्पा पाःन्जाक्किन् केत्तो, “सिःमेन् थड्डो हारि त्तेआइ वा?रो” †

55 “सिःमेन्ने, खेने? केधुङ्नाःन्निन् आत्तो वा?बे?

सिःमेन्ने, खेने? केमुक्साम्मिन् आत्तो वा?बे?” †

56 सिःमेल्ले कुमुक्साम्मिन् लायोलाम् खोःसु?रो, हेक्क्याइ लायोःल्ले कुमुक्साम्मिड्ग साम्यो इङ्जाःइलाम् खोःसु?रो ॥ 57 कर निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन्तो! खुने?ए आनि? दाइबा येसु खिस्तलाम्बा थङ्नाःन्निन् आबि?रो ॥

58 खेल्ले चोगुल्ले आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? केधुम्बा पोःक्खेम्मे?आइ मेम्मुन्ने वयेम्मे?ओ ॥ दाइबाल्ले कुयाःम्बक्को सदादिङ् पोःरेम्मे?ए पेगेम्मे?ओ ॥ थेआइभेल्ले दाइबाल्ले लागि खिनि? याम्बुथिक्किन् चामेसोःवनेन् फा?आइ केनिःसुम्माइ केवयि?रो ॥

यरुसलेमस्मा नसानिबाहा?रे लागि कुभा? याइ

16 आल्ल यरुसलेमस्मा नसानिबाहा?रे लागि कुभा? याइडिल्ले कुयाःम्बेओ अक्खे मेत्तिङ्गो-गलातिया थुम्मोबा सेसेहुप्लक्का? मेत्तुड्सिङ्बा हेक्केए चोगेम्मे?ओ ॥ 2 तेनेबा येन्तो खिनि? केरेक्के केधुग्म्बा याइलाम्बा कुभा? याइ सेन्डेम्मे?आइ फुक्खेम्मे युक्खेम्मे?ओ ॥ हेक्केःल्ले इङ्गा? ताआल्ले कुभा? याइ फुड्मा मेबोःइनेन् ॥ 3 हेक्क्याइ इङ्गा? खेप्पो ताआल्ले खिनि? निड्वा?इरे खोःप्तुसिबा मनाहा? निःसुम् सक्हा? साप्तुड् पिरुड्सिङ्डाइ खेइहा?नुए खिनि? केभोःक्खुम्बा कुभा? याइडिन् यरुसलेम

† तोलिड्सोयु २.७ † यसैया २५.८ † होसे १३.१४

येक्यक्को हाइमादेःमा पोःइलो ॥ 4 इङ्गा?आइ पेःक्काल्ले नुःबा पोःइने फा?ग्र इङ्गा?नुए खेइहा?आइ मेबेःक्लो ॥

पावलरे लाम्दिःक् चोःक्मा कुनिड्वा?

5 इङ्गा? मेसेदोनिया थुम्मो लाम्दिःक् चोःक्काआइ खिनि? तुम्से ताआ, थेआइभेल्ले इङ्गा? मेसेदोनिया पोःङ्मार लाम्दिःक् चोःक्मा निड्वा? चोगुड्डाइ वा?आरो ॥ 6 इङ्गा? खिनि?नु सप्फा वा?से ताआबिला, पोःइने फा?ग्र कन् चुड्वाःम्माओ खिनि?नु वा?आरो ॥ हेक्केल?रिक् इङ्गा? खेप्पोलाम् आत्ति पेःक्कासाइ कुभा? पिमा आगेसुक्कि?रो ॥ 7 थेआइभेल्ले कन् येम्मो खिनि? तुम्से सप्फारक् मेःन्, कर दाइबाल्ले कुनिड्वा? पोःइने फा?ग्र खिनि?नु कुभा येम् थारिक् वा?मा आनिड्वा? वा?रो ॥ 8 कर पेन्तिकोस तङ्नाम् † थारिक् इङ्गा? कप्पो एफिसस येक्यक्को याःक्कारो ॥ 9 थेआइभेल्ले इङ्गा? आलागि पयम् याःम्बक् चोःक्मा चारिक् नुःबा येम् त्तेआइ वा?रो ॥ हेक्क्याइ कप्पो यरिक् याम्पि केअप्पाहा?आइ मेवा?रो ॥

10 तिमोथिःन् खेप्पो ताःल्ले नुःरिक्काइ लाइदाःक्तेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले खुने?ग इङ्गा? चोगुड्बा कुड्सिःक्के दाइबाल्ले कुयाःम्बक् चोगुर वा?रो ॥ 11 खेल्ले चोगुल्ले आत्तिन्हा?रेआइ खुने? कुनामेन्छा? मेम्मेत्तुन्तो ॥ खुने? इङ्गा?ओ फेन्लिल्ले कुभा? पिरेम्मे?आइ पाङ्घेम्मे?ओ ॥ खुने? फु?नुसा?हा?नु केत् फेन् फा?आइ इङ्गा? हाइघुड्ल वा?आरो ॥

12 आल्ल नुसा? अप्पोलोसरे कुयाःम्बेओ इङ्गा? अक्खे मेत्तिङ्गो-खुने? वे? नसानिबा फु?नुसा?हा?नु खिनि?ओ फेन्ल फा?आइ सा?रिक् पेलि फाक्त्तुड्, कर खुने? आल्लो खिनि?ओ फेम्मा निड्वा? मेजोगुन्तो ॥ खुने? नुःबा येम् खोःसुल्लेसा खिनि? तुम्से फेन्तो ॥

13 खिनि? सिड्सिङ् येक्येक् ल?रेम्मे?ओ ॥ नसाःन्तो मेम्मुन्ने वयेम्मे?ओ ॥ मेङ्गिःमनाबा नु केधुम्बा पोःक्खेम्मे?आइ 14 थेमा केजोगुम्साइ मिःम्जिनु चोगेम्मे?ओ ॥

15 स्तिफनसेन् नु खुने? कुहिम्सयइहा? कुसिङ् केनिःत्तुम्सिल्लो ॥ खेइहा?ग अक्खैया थुम्मोबा केरेक्नुःल्ले तगि नसाःन् केजोःक्पासिरो ॥ हेक्क्याइ नसानिबाहा? कुभा? पिमासिओ आबाडे मेबिसिङ्डाइ मेवा?रो ॥ आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, अक्खेल?रिक् पेलि फाक्किन्ड्लो, 16 अक्त्तुड्बा मनाहा? हेक्क्याइ वे? दाइबाओ याम्बुथिक्काइ माइसेवाओ याःम्बक् केजोःक्पाहा? इङ्धाःइ पिरेम्सिम्मे?ओ ॥ 17 कप्पो स्तिफनस, फोर्तुनातस नु अक्खैकससि मेगेरे मेदयेल्ले इङ्गा? पसःत्सःताड्लो, थेआइभेल्ले खेइहा?रेग खिनि? केहोःप्तिल्ले इङ्गा? चाहाबा चोगाड्बा केरेक् पाःन्हा? मेबिराड्डाइ मेवा?रो ॥ 18 खेइहा?रेग खिनि? हाइहाइ केम्मेत्तिबा हेक्के इङ्गा?आइ हाइहाइ मेमेत्ताइडाइ वा?रो ॥ सेक्खासाइ हेक्त्तुड्बा मनाहा?ग इङ्धाःइ पिमासि पोःइलो ॥

कुनुप्पा सेवा

19 एसिया तेङ्गप्पोबा सेसेहुप्लक्का?रे खिनि? सेवा केम्हाक्कि?रो ॥ अक्विेला नु प्रिस्किला हेक्क्याइ खुन्धि? हिम्मो केजुम्बा सेसेहुप्लक्कोबा मनाहा?रे दाइबाओ सिक्लुड्मोलाम् सेवा केम्हाक्कि?रो ॥ 20 कप्पोबा केरेक् फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा?रेआइ सेवा केम्हाक्कि?रो ॥ खिनि?ग नसानिबा मिःम्जिःल्ले सेवा मेत्तासिम्मे?ओ ॥

21 इङ्गा? पावलरे कन् सेवाःन् आबाडे आहुक्किल्ले साप्तुड्डाइ वा?आरो ॥

22 आत्तिल्ले दाइबान् मिःम्जि मेमेत्तुन् हारा? खेङ्ग साङ्ग्राःल्ले तेत्तुररो ॥ आदाइबे, ये?ओ!

23 दाइबा येसुरे कुलुड्गुम्मिन् खिनि?नु वा?र ॥

24 खिनि? खिस्त येसुःन्नसाःन् केजोःक्पा केरेक् लुड्मा? तुक्किन्ड्लो ॥ आमेन् ॥

† पेन्तिकोस तङ्नाम्-कङ्ग यहुदिहा?रे फुड्वाःम्माओ मेजोगुबा तङ्नाम्तो ॥

२ कोरन्थि

निःसुम्

पावलरे कोरन्थि येक्यक्को खुने? हेःक्तुबा सेसेहुप्लक्कोबा नसानिबाहा? हाक्तुसिबा निसिगेःक्पा सक्इङ्घड्लो॥ पावलरे कन् सक्इङ्घड्लिन् साप्तुबा येम्पो खेप्पोबा सेसेहुप्लक्कोबा नसानिबाहा? नु नुःबा कुदङ्जुमहोःप्लेरो॥ सेसेहुप्लक्पा कुभा मनाहा? रे सा?रिक् कुजाःत्थि मेदेःसुआङ् वयेरो, हेक्केसाङ् पावलरे खेङ्हा? नु नादङ् चोःक्मा सा?रिक् निङ्वा? चोगुआङ् वये, हेक्क्याङ् खुने? इःत्तुबा हेक्के पोःङ्डिल्ले खुने? सा?रिक् ओमु ल?बा पाःन्निन् कप्पो चेक्खु?रो॥

कन् सक्इङ्घड्लिल्ले थिक्सिगेःक्पा लक्केल्ले पावल नु कोरन्थिबा सेसेहुप्लक्केल्ले खुनि? तङ्जुम्मिल्ले कुर्याःम्बेओ पोथक् आजोःक्लो॥ पावलरे सेसेहुप्लक्पा कुभा मनाहा? रे खुने? कुजाःत्थि मेदेःसुबा नु मेअत्तुबाओ केसाक्पा नोगप् पिरुसिआङ् खेन् नोगप्पिल्ले मनाहा? लुम्पो लायोलाम् हिम्मा नु नादङ् चोःक्मान् त्पेबाल्ले खुने? कुसिक् समेआङ् वयेरो॥

हेक्क्याङ् पावलरे खेप्पोबा सेसेहुप्लक्केन्नु यरुसलेम येक्यक्कोबा याङ्गोसा?बा नसानिबाहा? निङ्वा? हम्माआङ् कुभा? पिमासि फा?आङ् पेलि फाक्तु?सिरो॥

हेक्क्याङ् एगाङ्स्मा नाःत्लाहा?ओ पावलरे खुने? कुत्वा?ए दाङ्बा येसु खिस्तरें कुसेःक्युक्मिबा पोःक्खेबा पाःन्निन् इगु मेच्छिङ्डाङ् साप्तुरो, थेआङ्भेल्ले कोरन्थिबा कुभा मनाहा? सेक्खाबा सेःक्युक्मिबासिगे ल?रिक् मेबाःत्तु हेक्क्याङ् पावलरे इङ्लेक्पारो ल?रिक् पाःन्मेधिव्तुआङ् वयेरो॥

थामिङ्

निःसुम् १.१-११

पावलरे नु कोरन्थिबा सेसेहुप्लक् १.१२-७.१६

यहुदिया थुम्पो केवा?बा नसानिबाहा?रे लागि कुभा? याङ् ८.१-९.१५

पावलरे इङ्गा? सेःक्युक्मिबाआ फा?आङ् उवा चोगुबा १०.१-१३.१०

कुनुप्पा १३.११-१३

पावललाम्बा सेवा

1 निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुनिङ्वा?लाम्बा खिस्तरें येसुरे कुसेःक्युक्मिबा पोःङ्से सेगाङ्बा इङ्गा? पावल नु आनि? नुसा? तिमोथिरे † कोरन्थि येक्यक्कोबा निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुसेसेहुप्लक् नु अक्खेया तेङ्गप् खाराक् केयुङ्बा काक् खिस्तेनसाःन् केजोःक्पाहा? कन् सक्इङ्घड्लिन् हाक्कासिगेबारो॥ 2 आनि? पानुदिङ्पाः निङ्वा?फुमाङ्नु दाङ्बा येसु खिस्तरें लुङ्गुम् नु सनारुङ्खिनि? केबिरररो॥

निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले आनि? आःन्छिङ्मा आबि?

3 आनि? दाङ्बा येसु खिस्तरें कुम्बा याम्पि लुङ्मा? केदुक्पा नु आःन्छिङ्मा याम्पि केबिबा पानुदिङ् पाः निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुनारा पोःररो॥ 4 निङ्वा?फुमाङ्लाम् आघोःसुम्बा आःन्छिङ्माल्ले इनोगेन् तुक्खेओ केवा?बाहा? आःन्छिङ्मा पिमा आसुक्त्तुम्मिस्स फा?आङ् खुने?ए काक् आनि? इनोगेन् तुक्खेओ आःन्छिङ्मा आबि?रो॥ 5 थेआङ्भेल्ले येसुःन् तुक्खे च्चेबा हेक्के आनि?आङ् यरिक् तुक्खे आजाः?॥ बा हेक्केल?रिक्के निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले खिस्तलाम् यरिक् आःन्छिङ्मान् आबि?रो॥ 6 आनिगे इनोगेन् तुक्खेःल्ले केःप्तिगेल्ले खेङ्ग खिनि? आःन्छिङ्मा नु सेन्लप्रे लागिने पोःङ्लो॥ हेक्क्याङ् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले आःन्छिङ्मा पिरिगेल्ले खेन्नाङ् खिनि? आःन्छिङ्माल्ले लागिरो॥ हेक्क्याङ् आनिगे पिआसिगेबा आःन्छिङ्मालाम् आनिगे थरुम्बेबा इनोगेन् तुक्खेःन् खिनि?आङ् नासि थःप्पा केसुक्त्तुम्लो॥ 7 हेक्क्याङ् आनिगे इनोगेन् तुक्खे

च्ये?इगेबा हेक्के खिनि?आङ् तुक्खे केज्ये?इरो, हेक्केल?रिक्के निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले आःन्छिङ्मा पिरिगेबा हेक्के खिनि?आङ् आःन्छिङ्मा केबिरि? केल?बा आनिगे निङ्साङ्डिन् मेमुन्नेन्लो॥

8 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, एसियाबा तेङ्गप्पो आनिगे तुमुम्बेबा केसाक्पा इनोगेन् तुक्खेःन् खिनि? निङ्वा?ओ ताःप्पा केल?बा निङ्वा? चोगुङ्लो॥ खेन् तुक्खेःङ्ग थम्मा सुक्मेन्देप्पना कुइसिःक् चोगे, हेक्केःल्ले आनिगे हिङ्गिगे? केल?बा निङ्वा?ए मेन्डःप्पनारो॥ 9 सेक्खाए आनिगेग स्पे?इगेबि फा?आङ् निङ्वा? इःत्तुम्बेरो॥ कर कङ्ग आनिगे आबाडे ताङ्सेःप्सिङ्मा फा?आङ् मेःन्, कर केसिःबाहा? कुहिङ्वेत् केजोःक्पा निङ्वा?फुमाङ्डिल्लेरक् ताङ्सेःप्पा आसुक् केल?बा इःप्पा सुक्त्तुम्बेर फा?आङ् अक्खे पोःक्खेबारो॥ 10 खुने?ग अक्त्तुङ्बा किप्पा केघुःबा सिःमेन्लाम् सेःप्तिगे हेक्क्याङ् ताःन्दिआङ् सेःप्तिगेरो॥ खुने? चक्मेल्ल?ए याम्पोआङ् सेःप्तिगे हेक्क्याङ् खिनि? तुवा चोःक्नु कुभा? याम्पि केबिरि? फा?आङ् खुने?ओ निङ्साङ् चोगुम्बेआङ् वयिगेरो॥ हेक्क्याङ् यरिक् मनाहा?रे आनिगे लागि मेजोगुबा तुवाःल्लेन् नोगप्पो निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले आनिगे मु?इसाम् पिरिगे? हेक्क्याङ् आनिगे लागि निङ्वा?फुमाङ्डिन् नोगेन् मेबिरु?रो॥

पावलरे कोरन्थि मेम्बेःक्मा निङ्वा? चोगु?

12 कन् इक्सा खाम्बेःक्मोरक् मेःन्, कर खिनि? तगिआङ् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुनिङ्वा? कुइसिःक् आनिगे येप्लेक्किन् सेसे नु कुदोःप्पा कत्तुम्बे केल?बा पाःन्निन् मुरा मेन्याए पाःप्पा सुक्त्तुम्बेरो॥ कङ्ग मेन्छाम् याम्पि सिक्कुम् निङ्वा?रे कत्तुम्बेबा मेःन्, कर निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुलुङ्गुम्लाम्बा कत्तुम्बेबारो॥ 13 खिनि? निःप्पा केन्छुक्त्तुम्मिम्बा नु कुसिङ्गिःप्पा केन्छुक्त्तुम्मिम्बा पाःन्हा? सक्इङ्घड्लो थेआङ्

† तिमोथि-खुने? पावलरे माङ्सेवा चोगुबालाम्बा नसानिबा केबोःङ्बा लत्छा थाङ्बेन् वये॥ खुने? नसानिबा पोःक्खेआङ् यरिक्केल्ले पावल नु लाम्दिःक् चोगे॥

याप्तिओ साम्योनिमा केदाःप्पा माइसेवाःन् खेन्नुःल्लेआइ यरिक्
मिमिदिडिबा चोःक्लो! ¹⁰ सेक्खाःल्ले कुसइ सेसेमाइहुपिल्लेन्सेन्दाइगेन्
मिमिदिडिन्नु तड्माल्ले खेन् तगिबा मिमिदिडिडिङ्ग थेआइ मेःन्तो॥
¹¹ थेआइभेल्ले तगिबान् सेरेम् ल?रे पेसाइ मिमिदिडिबा चोगेल्ले, सदादिडि
केवा?बान् खेन्नुःल्लेआइ यरिक् मिमिदिडिबा चोःक्लो॥

¹² आनि?ग अक्तइबा निडसाइ आगत्तुम्बाल्ले चोगुल्ले सेक्खाःन्
इङ्गभोःमा आइगिनेन्॥ ¹³ आनि?ग मोसाःनकुइसिःक्विसि मेःन्तो॥ खेल्लेग
इसाइलिहा?रे सेरेम् ल?रेबेर पत्तेबा सेन्दाइगेन् ओःत्तिःन् मेनिःसुन्ल
फा?आइ कुनाःन् तेपु फत्तुरो॥ ¹⁴ कर मनाहा?रे खुनि? निडवा?बान्
केसाक्पा पोःक्खेआइ आल्ल थारिक्साइ थिक्विगेःक्समा माइहुपिन्
मेनिःरुल्ले सेक्खाःन् कुसिड मेनिःत्तुल्ल फा?आइ खेन् नादेप्पाल्ले
तेपु?रो॥ कन् नादेप्पाइङ्ग खिस्तेन्चोःक्मनाबा नसाःन्ल्लेरक् हन्नु?रो॥
¹⁵ आइन् थारिक्साइ मोसारं सापुबा साम्योथिम्मिन् मेनिःरुल्ले खेइहा?रे
खुनि? निडवा?इन्खेन् नादेप्पाल्ले तेपु?आइ कुसिड मेनिःत्तुल्लो॥

¹⁶ कर आत्तिन् मनाःल्ले दाइबान् नसाःन् चोगु?, खेल्ले कुनादेप्पान्
हन्तो॥ ¹⁷ आल्ल दाइबाइङ्ग सेसेमाइलो, हेक्क्याइ दाइबाल्ले
कुसेसेमाइडिन् आत्तो वा?, खेप्पो चोःक्युम्भो वा?रो॥ ¹⁸ आनि? दाइबाल्ले
कुमिमिदिडिन् ओसेःन्आधाक्ल फा?आइ आनि? नादेप्पान् हरेआइ
वा?रो॥ दाइबान् सेसेमाइलो, हेक्क्याइ खुने?लाम्बा केदाःबा
कुमिमिदिडिडिल्ले खुने? कुइसिःक् आलेइसिडल आबेःक्, हेक्क्याइ
आल्लसाइ यरिक् मिमिदिडिबा आबोःइल आबेःक्लो॥

सुनाइइ सेःमा

4 हेक्केःल्ले निडवा?फुमाइडिल्ले कुलुडगुल्लाम् कन् माइसेवाःन्
खोःसुम्बेआइ वयिगेबाल्ले चोगुल्ले आनिगे निडसाइ मेबुक्नेन्तो॥
² खेल्ले कुलेक्वा आनिगेग मनारं मेनिए चोःक्मनाबा सिरिडम्ःमा
याःम्बक्वा? ना?रुम्बेआइ वयिगेरो॥ आनिगे इडलेक् मेजोगुम्बेन्तो हेक्क्याइ
निडवा?फु पाःन्जाक्किन् योधो मेजोगुम्बेन्तो॥ आनिगेग
निडवा?फुमाइडिल्ले ओमत्तिगे वा? फा?आइ निःसुम्बेआइ मनाहा?
सेक्खा पाःन्लक् मेत्तुम्बे?, हेक्क्याइ काक् नसाःन्साबाहा?रे खेन्
कुसिडमेनिःत्तु?रो॥
³ आनिगे सेःसुम्बेबा सुनाइइडिन् नादेप्पाल्ले तेपुआइ पत्ते फा?ग्र खेङ्ग
केमेक्पार केबेःक्पाहा?रे लागिरक् तेपु?रो॥ ⁴ कन् इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोबा
माइ माफेन्सामिल्लेए नसाःन् मेन्जोःक्मनाबाहा?रे खुनि?
निडवा?इन्फेत्ताःन्दु पिरुसिबाल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे खिस्तेर कुमिमिदिडिगेन्
सुनाइइडिल्लेन् ओःत्तिःन् निःमा मेन्नुक्त्तुन्॥ खिस्तेरङ्ग निडवा?फुमाइडिल्ले
कुइःल्लो॥ ⁵ थेआइभेल्ले आनिगेग आबाडे याःम्बेओ इङ्गभन् मेजोगुम्बेन्,
कर आनिगेग येसुरे कुलागि खिनि? सेवारोबा पोःक्विगेबा पाःन्निन् नु येसु
खिस्तेन्ने दाइबारो फा?आइ इङ्गभोःसुम्बेरो॥ ⁶ थेआइभेल्ले खादाम्मो
ओःत्तिःन् ओःत्त फा?आइ केबाःप्पा निडवा?फुमाइडिल्ले खिस्तेर
कुनाराओ केओःप्पा निडवा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिडिल्ले
नेहिनिडवा?इन्कुसिड निःप्पा आसुक्त्तुल्ल फा?आइ आनिगे सिक्लुड्मो
खुने? कुओःत्तिःन् ओःप्पाइघुआइ वा?रो॥

फुजिक्को याक्मनाबा याम्साप्पोन् याइभु

⁷ निडवा?फुमाइडिल्ले ओःप्पाइघुबा कन् सुनाइइलेन् ओःत्तिःन्
आनि?ओ वा?, कर कन् पयम् यम्बा मुक्साप्पिङ्ग आनि?लाम्बा मेःन्, कर
निडवा?फुमाइलाम्बाए ताः केल?बान् केरेक्ले मेनिःसुर फा?आइ आनि?ग
कन् याइभु याक्मनाबा फुजिक् कुइसिःक्लक् आजोःक्लो॥

⁸ आनिगेग काक् पिसाइलाम् इनोगेन् तुक्खेःल्ले युक्तिगेआइ वयिगेसाइ
आनिगेग मेन्युःत्ते वयिगेरो॥ आनिगेग हःन्दा लेक्तिगेआइ वयिगेसाइ हारि
मेन्दाए वयिगेरो॥ ⁹ आनिगेग तुक्खे मेजाःत्तिगेसाइ निडवा?फुमाइडिन्
आनिगेनु वा?रो॥ हेक्क्याइ आनिगे मेसोःन्दिगेसाइ याम्मो पोगिगे?रो॥

¹⁰ येसुरे कुहिडमन्निन् आनिगे नासिङ्गेन् थक्को निधाःप्ल फा?आइ खुने?
तुक्खे च्येआइ स्येबा कुइसिःक् थिक्याःन्धक् आनिगे नासिङ्गेन् थक्को

तुक्खे च्ये?इगेरो॥ ¹¹ आनिगे केसिःबाआइ केबेःक्पा नासिङ्गेन् थक्को येसुरे
कुहिडमन्निन् निधाःप्ल फा?आइ येसुरे कुलागि थिक्याःन्धक् सिःमा
लिडिओ केरिगेरो॥ ¹² हेक्केःल्ले खिनि? लुम्मो माइसेवा चोःक्कि सिःमा
लिडिओ केरिगेल्ले खिनि? मेन्नुप्पनाबा हिडमन्निन् केघोःसुम्तो॥

¹³ साम्योसाप्पाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “इङ्गा? नसाःन्
चोगुइ, खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा? पाःराइलो॥” † बा हेक्त्तइबा नसाःन्लाम्बाए
आनिगेआइ नसाःन् चोगुम्बे?, खेल्ले चोगुल्ले निडवा?फुमाइडिल्ले
कुयाःम्बेओ पारिगे?रो॥ ¹⁴ दाइबा येसुःन् सिःमेन्लाम्बा कुहिडवेत्
केजोःक्पाल्ले आनि?आइ येसुःन् सौरिक् कुहिडवेत् आजोःक्काइ आनि?
केरेक् खुने?ओ आदाःल्लो केल?बान् निःसुम्बेरो॥ ¹⁵ आनिगे तुक्खे च्ये?इगेग
केरेक् पाःन्हा?ग खिनि? लागिए पोःक्खेबारो, हेक्केःल्ले मनाहा?रे
आक्खेम्प्याक् निडवा?फुमाइडिल्ले कुलुडगुम्बिन् मेघोःसु?, खेम्प्याक्
यरिक्के निडवा?फुमाइडिल्ले कुमिडिसो इङ्गधाःइडिन् पोःइल फा?आइ
खेइहा?रे खुनि? नोगेन्निन् मेभोःसु?रो॥

नसाःन्लाम्बा हिड्मा

¹⁶ खेल्ले चोगुल्ले आप्फाल्लेआइ आनि? निडसाइ मेबुक्नेन्तो॥ आनि?
नासिङ्गेन् थक्किन् सिःबेःक्साइ आनि? याम्साप्पिङ्ग थिक्याःन्धक् कुसइ
पोःइल पेःक्लो॥ ¹⁷ थेआइभेल्ले आनि? आदुमुम्बा चुक्सा नु सप्फाधिक्पा
इनोगेन् तुक्खेहा?रेग मेन्नुप्पनाबा मिमिदिडि केघोःबा आजोःक्लो॥ हेक्क्याइ
मिमिदिडिडिन्नु तड्माल्ले खेइङ्ग थेआइ मेःन्तो॥ ¹⁸ आल्लो आनिःसुम्बा
इनोगेन् तुक्खेहा?ग ओआम्मेत्तुम्बिन्तो, कर निमेन्देप्पना पाःन्तो
ओआम्मेत्तुम्बो॥ थेआइभेल्ले आनि? आनिःसुम्बा पाःन्हा? सप्फाधिक्पारो,
कर निमेन्देत्तुम्बो पाःन्हा?ग आप्फाल्लेसाइ वा?रो॥

5 आल्ल आनि? आवा?बा कन् नासिङ्गेन् थक्किङ्ग बा कन्
इक्साओबा साःङ्गाहिम् कुइसिःक् चोःक्लो॥ कन् साःङ्गाहिम्मिन्
यःल्ले मना हुक्किल्ले मेःन्, कर निडवा?फुमाइडिल्ले चोगु आबिरेबा
मेन्नुप्पनाबा हिम्मिन् साङ्गाम्पेदाइडो वा?रो॥ ² कर खेन्
साङ्गाम्पेदाइडोबा हिम्मिन् खोःमा सा?रिक् निडवा? आजोगुम्बाल्ले
चोगुल्ले आनि? आल्लो निडवा? इगेःक् ल?रो, ³ थेआइभेल्ले चाइडिल्ले
थक्किन् तेपुबा हेक्के खेन् हिम्मिल्ले आदेप्पाइ आनि? लेक्वाबेधिःक्
आम्बोःइनेन्तो॥ ⁴ थेआइभेल्ले कन् नासिङ्गेन् थक्किल्लेन् साःङ्गाहिम्मो
आवा?र थारिक् तुक्खेःल्ले सक्मा पु?आइ आनारो॥ आनि? लेक्वाबेधिःक्
आबोःइल फा?आइ मेःन्, कर साङ्गाम्पेदाइडोबा हिम्मिन् आल्लसाइ
यरिक् आजोःक्विडल फा?आइलो॥ हेक्केल?रिक् केसिःबाआइ केबेःक्पा
थक्किन् मेन्थिःमनाबा थक्को लेइसिडलो॥ ⁵ आल्ल बा कन् पाःन्ल्ले
लागिए निडवा?फुमाइडिल्ले आनि? आजोगेआइ आवा?रो, हेक्क्याइ खेन्
कुसइ मेन्नुप्पनाबा हिडमन् सेक्खाए आघोःसुम् केल?बान् ओसेःन्धाक्से
तेन्याइ कुइसिःक् सेसेमाइडिन् आबिरेआइ आवा?रो॥

⁶ खेल्ले चोगुल्ले कन् नासिङ्गेन् थक्कोबा हिडमन्तो आवा?र थारिक्
दाइबान्नु माःइघाए आवा? केल?बा कुसिड आनिःत्तुम्साइ आनि?ग
सदादिडि हाइहाइ आल?रो॥ ⁷ थेआइभेल्ले आनि?ग निःमनाबालाम्बा मेःन्,
कर नसाःन्लाम्बाने आहिडलो॥ ⁸ आनि?ग हाइहाइ आबोःक्खेआइ आवा?
फा?आइ इङ्गा? सेक्खाए पाःत्तुइलो, हेक्क्याइ कन् नासिङ्गेन् थक्को
हिड्मानुःल्लेआइ दाइबान्नु सौरिक् हिड्मा आनि? सिरा? थाइलो॥
⁹ हेक्केःल्ले कन् नासिङ्गेन् थक्को आवा?साइ, दाइबान्नु आहिडसाइ,
आनि? निडसेःक्किङ्ग दाइबाल्ले कुनिडवा? तामारो॥ ¹⁰ थेआइभेल्ले
खासेन्ले लागि आनि? केरेक् खिस्तेर कुघासेन्तो येप्पाए पोःइलो॥
हेक्केल?रिक् आनि? केरेक्ले कन् नासिङ्गेन् थक्को आवा?इल्ले आजोगुम्बा
नुःबा नु ताप्फेःम्बा याःम्बक्किल्ले खोःमा केबोःइबा खासेन्निन्
आघोःसुम्तो॥

† निडवा?फुसाम्लो सुम् ११६.१०

निड्वा?फुमाइडिल्ले ख्रिस्तलाम्बा खुने?ओ आदा:त्

11 खेल्ले चोगुल्ले आनिगेग दाड्बाल्ले कुमिडसो इड्धा:इडिन् कुसिड् नि:चुम्बेबाल्ले चोगुल्ले मनाहा? खुने? लेप्माइ मेनु:इल फा?आइ हाइहाइ मेत्तुस्मिम्बे?रो। निड्वा?फुमाइडिल्ले आनिगे आक्तइबा चोगिगे? केल?बान् नु:रिक्काइ नि:सु?रो, हेक्क्याइ खिनि?आइ खेन् कुसिड् केनि:चुम् केल?बान् निड्साइ चोगुम्बे?रो। 12 याम्मो, आनिगेग खिनि? तगि चम्मासिगेबा मे:न्लो! आनिगे चोगुम्बेबा या:म्बक्को खिनि? नेबो पो:मा सुयेम् पिआसिगेबारो। हेक्केल?रिक् सिक्लुड्मोबा पा:न्हा?ग मे:न्, कर नि:मनाबा पा:न्हा?ओरक् आइदिड् केल?बाहा? नोगप् पिमा केसुकुत्तुस्मिन्लो।

13 आनिगे निड्वा? मेन्दक्मनाबा हेक्के ल?रिगेने फा?ग्र कन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवा चोगुम्बेबाल्ले चोगुल्लेरो, हेक्क्याइ आनिगे निड्वा? कुदो:प्मा केगप्पा हेक्के ल?रिगेने फा?ग्र कन् बा खिनि? लागिऐरो।

14 आनिगे चोगुम्बेबा पा:न्हा?ग ख्रिस्तेर लुड्मा? तुक्तिगेबाल्ले चोगुल्ले चोगुम्बेबारो, थेआइभेल्ले केरेक् मेन्चाम् याम्पिहा?रे लागि खुने? स्ये, खेल्ले चोगुल्ले काक् आस्ये केल?बा पा:न्निन् कुसिड् नि:चुम्बेरो। 15 दाड्बान् केरेक्ले लागि स्येरो, खेल्ले चोगुल्ले केहिड्बाहा? आल्लआड्धो आबाडे लागि मे:न्, कर दाड्बाल्ले कुलागि मेहिड्लरो।

16 खेल्ले चोगुल्ले, आल्लआड्धो आनिगे मेन्चाम् याम्पि नि:मोलाम् आत्तिन्नाइ ओमेमेचुम्बेन्लो। तगि हेक्केल?रिक्के ख्रिस्तेन्ओमेचुम्बेआइ वयिगेसाइ आल्ल आनिगे हेक्के मेजोगुम्बेन्लो। 17 आत्तिल्ले ख्रिस्तेन्नसा:न् चोगु?, खेन् कुसड् मना पो:इ। हेक्क्याइ तगिस्मा पा:न्हा?ग लेक्तेबेआइ काक् कुसड् पो:क्खेआइ वा?रो! 18 कन् केरेक्निड्वा?फुमाइलाम् पो:क्खेबारो। खुने?ए ख्रिस्तलाम् आबाडे खुने?ओ आनि? आदारेबारो, हेक्क्याइ वे?हा? खुने?ओ ता:प्मासि माइसेवा:न् आबिरेआइ वा?रो।

19 खेन् फा?इड्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले काक् मनाहा? ख्रिस्तलाम् खुने?ओ तारुसि?। मनाहा? खुनि? लायो:ल्लेन् आप्तिक् मेगु:चुन्चिन्लो, हेक्क्याइ वे?हा? खुने?ओ ता:प्मासि सुनाइड् आबिरेआइ वा?रो। 20 खेल्ले चोगुल्ले आनिगेग ख्रिस्तेर कुहाइलाइड्बासिगेरो, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिन् आनिगेलाम्बा पेलि फाक्ल वा?रो। निड्वा?फुमाइडिन्नु नादइ चोगेम्मे? फा?आइ ख्रिस्त लेप्माइलाम् आनिगे पेलि फाक्कासिगेरो। 21 थेआइभेल्ले आनि?ग ख्रिस्तलाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ साम्योनिबा आबो:इल फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले लायो मेन्जो:क्के केवा?बान् आनि? लागि लायो कु:चुरो।

6 हेक्क्याइ आनिगे निड्वा?फुमाइडिन्नु सौरिक् या:म्बक् केजो:क्पा पो:क्खिगेबाल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? केदुक्तिबा सुनाइड्डिल्ले पा:न्निन् खिनि? हिड्मन्नो हने पो:ड्मा मेबाइधेम्मिन्ने? फा?आइ पेलि फाक्कासिगेरो। 2 थेआइभेल्ले खुने? माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पालाम् अक्खे पा:चुआइ वा?,

“खेने? केजोगुबा तुवा:न् सुयेम्मो खेप्सुड्, हेक्क्याइ सेन्लपिल्ले येन्नी खेने? कुभा? पिनेरो।” †

इड्गा? सेक्खा मेन्डि, आल्लो खेन् “सुयेम्मिन्” त्येआइ वा?। सेन्लपिल्लेन्येन्निन् आइन्नेरो।

पावलरे कुदुक्खे:न्

3 आनिगे माइसेवाओ आप्तिक् मेदानेन्ल फा?आइ आत्तिन् मना:ल्ले कुलाम्मिन्नाइ मेहम्सुम्बेन्लो। 4 कर आनिगे निड्वा?फुमाइडिल्ले सेक्खाएबा कुसेवारोबासिगे फा?आइ काक् परिक्ले आबाडे ओसे:न्धाक्कासिगेरो। आनिगे काक् तुक्खे च्ये?इगेल्ले, केसाक्पा पा:न् तुमुम्बेल्ले हेक्क्याइ निड्वा? पड्सिड्डिल्ले सा?रिक् नासि थ:चुम्बेरो। 5 आनिगे ते:म्भुक् च्ये?इगे, पुड्लाहिम्मो थ्ये?इगेआइ वयिगे, आनिगे तक्लेड्वाओ यरिक् मेबोगेआइ मेवा?रो। सा?रिक् या:म्बक् चोगुम्बे हेक्क्याइ कुभा येन् इम्मा नु चामाआइ मेड्घोए वयिगेरो। 6 आनिगे सेसे हिड्मन्लाम्, खासिड् नि:प्पालाम्, नासि थ:प्पालाम्, नु:रिक्काइ लुड्मा?

† यसैया ४९.८

तुक्कालाम्, सेसेमाइडिल्ले कुमुक्कसाम्लाम्, कुदो:प्मा मि:म्जिलाम्, सेक्खाबा सुनाइड्घड्लाम्, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्कसाम्मोलाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबासिगे फा?आइ आबाडे ओसे:न्धाक्कासिगेरो। आक्तइबा येम्मोसाइ आनिगे फेजुम् फेयाग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसिरा? केधाइबा आनिगे साम्योनिबा हिड्मन्नेरो। 8 मनाहा?रे मिड्सो इड्धा:इ मेबिरिगेसाइ मेम्बिरिगेन्छाड्, नु:बा नु ताप्फे:म्बा मेमेत्तिगेसाइ, आनिगे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवा चोगुम्बे?रो। आनिगे कुदो:प्मा चोगिगे? कर इड्लेक्के मेमेत्तिगेरो। 9 आनिगे नु:रिक्काइ कुसिड् मेनि:त्तिगेसाइ कुसिड्मेन्नि:प्पना मेलेइसिड्लो। सि:मालिड्धो केरिगेसाइ कुहिड्वेत् वयिगेरो। ते:म्भुक् मेया:क्तिगेसाइ मेन्चि:ए वयिगेरो। 10 मेरिड्डो थ्ये?इगेसाइ सदादिड् स:त्तिगेरो। याड्गोसा?बा चोगिगेसाइ यरिक् मनाहा? नसा:न्नो याड्साकुन्धेसाबा चोगुम्बेरो। थेआइ मेगुत्तुम्बेन्छाड् काक् पा:न् केगप्पा कुडिसि:क् चोगिगेरो।

11 कोरन्थिबा चुम्से, खिनि? आनिगे निड्वा?बा पा:न्निन् मेत्तासिगेआइ वयिगे, खिनि?नुग आनिगे निड्वा?इन्हरेआइ वा?। 12 आनिगे लुड्मा? मेदुक्कासिगेम्बा मे:न्लो, कर खिनि?ने याम्पि लुड्मा? तुक्का केलरुम्बे केबेगिआइ केवयि?रो। 13 इड्गा?ग हिन्जा?बिल्छाहा? मेप्पनाबा हेक्के खिनि? मेत्तिड्लो-आनिगे निड्वा?इन्खिनि?नु यम्बा चो:क्पा कुडिसि:क् खिनि? निड्वा?इन्नाइचुक्पा मे:न्, यम्बा चोगेम्मे?ओ।

नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा?नु सिड्सिड् ल?मा

14 ख्रिस्तेन्नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा?नु सौरिक् मेघे:प्पासिम्मिन्ने?ओ, † थेआइभेल्ले साम्योनिबा नु लायोबा पा:न्हा? मेदइनेन्लो! सेन्दाइगेन् ओ:त्ति:न् नु माक्चिगेन् खादाम्मान् मेदइनेन्लो। 15 ख्रिस्तेन्नु माफेन्साम्मिन् ‡ आक्खेल?रिक् तड्मा सुक्खि?बे? हेक्केल?रिक्के ख्रिस्तेन्नसा:न् केजो:क्पाहा? नु नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा?रे खुन्चि? पा:न्निन्नाइ आक्खेल?रिक् तड्मे? 16 निड्वा?फु माइहिम्मिन् नु नावाइल्ला:न् आक्खेल?रिक् तड्मा सुक्के? थेआइभेल्ले आनि?ग आजुनि निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइहिम्मिरो। निड्वा?फुमाइडिल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् पा:चुआइ पत्,

“इड्गा?ग खेड्हा?रे खुनि? लुम्मो वा?आआइ लाड्घे:क्कारो।

हेक्क्याइ इड्गा? खुनि? निड्वा?फुमाइ पो:ड्डा, हेक्क्याइ खेड्हा? आमना मेबो:इलो।” †17 यहवे दाड्बाल्ले पा:चु?,

“खेल्ले चोगुल्ले खेड्हा?ओलाम्बा ल:न्देम्मे?आइ

खेड्हा?नु सौरिक् मेवयेम्मिन्ने?ओ।

खेड्हा?रे खुनि? आजि:न्जि:म्बा पा:न्हा? मेसुसेम्मिन्ने?,

हेक्क्याइ इड्गा? खिनि? ता:क्निड्लो। †

18 इड्गा?ग खिनि? पानुदिड् पा: पो:ड्डा,

हेक्क्याइ खिनि?ग इड्गा? आबुगेन् आस्सा: केबो:क्खि?रो

ल?रिक् मुक्कसाइबा यहवे दाड्बाल्ले पा:चु?रो।” ††

7 आमि:म् आन्जुम्से, आनि?ग कन् माइहेक्का? आघो:सुम्माइ

आवा?बाल्ले चोगुल्ले आनि? नासिड्गेन् थक् नु याम्साम् केजि:म्बा पा:न्हा?लाम् सेसे चो:क्कासिरो। हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले मिड्सो इड्धा:इ खो:सुर फा?आइ आनि? सेसे पो:क्खि?र पिगिरो।

पावलेन् स:त्

2 आनिगे लागि खिनि? निड्वा?इन्यम्बा चोगेम्मे?ओ। आनिगे खिनि? हा:त्ताइ ताप्फे:ल्लिक् मेम्मेत्ते वयिगे, खिनि? हा:त्ताइ फेत्तेल्ला:न्ने वयिगे, हेक्क्याइ थेमाइ खो:मा फा?आइ खिनि? हा:त्ताइ इड्मेल्लेक्के वयिगेरो।

3 इड्गा?ग खिनि? आप्तिक् कु:त्तिड् फा?आइ कन् पा:न्निन् पा:चुड्बा मे:न्लो, थेआइभेल्ले आनिगेग खिनि?नु हिड्गोसाइ स्ये?इगेसाइ आनिगे

†† खेन् फा?इन् ख्रिस्तेन्नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा?नु सौरिक् मेदइडासिम्मिन्ने?

पो:इलो। कुबिओ, ख्रिस्तेन्नसा:न् केजो:क्पाहा?रे नसा:न्मेन्जो:क्मनाबाहा?नु

मे:क्खिम्चो:क्मा मेनु?नेन्लो। ‡ माफेन्साम्मिन्-ग्रिक् पा:न्दाड्डो बेलिआल पो:इ॥ खेड्ग

माफेन्साम्मिल्ले लत्छा कुमिड्लो॥ †† लेबि २६.१२, इजिकिएल ३७.२७ †† यसैया

५२.११, इजिकिएल २०.३४ ††† २ सामुएल ७.१४

सिक्लुड्मो केवयि? फा?आइ तगिए पा:त्तुड्डाड वा?आरो।⁴ इङ्गा? खिनि?नु मेङ्गिए पा:प्पा सुक्त्तुड्, खिनि? केजोगुम्मिल्ले आनेबो पो:रेआइ वा?रो। खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा? हाइहाइ ल?राइडाड वा?आ, हेक्क्याइ आनिगे केरेक् इनोगेन् तुक्खेओ इङ्गा? सा?रिक् स:ताइडाड वा?आरो।

⁵ थेआइभेल्ले आनिगे मेसेदोनिया थुम्मो त्ये?इगेल्ले कन् आनिगे नासिङ्गेन् थक्केल्ले ना:म्मिड्मा येम् मेघो:सुन्। आनिगेग काक् पिसाइलाम्बा येत्तुक्खे:ल्ले कबिगेरो, ला:क्कात्तो पा:न्धइ हेक्क्याइ निड्वा?सिगाइबा कि:मा सि:मेन् वयेरो।⁶ कर निड्वा? तुक्को केधा:बाहा? हाइहाइ केमेप्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले तितसरे कुदा:माओलाम्बा हाइहाइ मेत्तिगेरो।⁷ हेक्क्याइ खुने? कुदा:माल्लेरक् मे:न्, कर खिनि? केबिरुम्बा हाइहाइ ल?मा इङ्घड्डिल्लेआइ हाइहाइ मेत्तिगेरो। खेल्लेग आक्खेन् सा?रिक् खिनि? इङ्गा? याम्पि तुम्मा निड्वा? केगत्तुम्, हेक्क्याइ तगि पे:न्देबा पा:न्निल्ले खिनि? निड्वा? सा?रिक् तुगेबा पा:न्निन्, हेक्क्याइ इङ्गा? आक्खेन् सा?रिक् कम्बाइ याम्पि केमेत्ति? केल्?बा पा:न्हा? चोक्त्तिगेरो, हेक्के:ल्ले खेन् पा:न्निन् खेप्सुड्डाड सा?रिक् स:ताइ।

⁸ इङ्गा? साप्तुड्बा सक्इङ्घड्डिल्ले खिनि? निड्वा? तुगेसाइ इङ्गा? आनिड्वा? मेलोनेल्लो। आनिड्वा? लोसाइ इङ्गा? साप्तुड्बा सक्इङ्घड्डिल्ले सप्फारक् खिनि? निड्वा? तुगेबा पा:न्निन् कुसिड् नि:त्तुड्डो।⁹ खिनि? निड्वा? तुगे फा?आइ इङ्गा? स:ताइबा मे:न्, कर खिनि? निड्वा? तुगेबाल्ले चोगुल्ले लायोलाम् केहिन्दि फा?आइने इङ्गा? स:ताइबारो। खिनि? निड्वा? तुक्काइग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? कुडिसि:क् वयेरो, खेल्ले चोगुल्ले आनिगेलाम्बा खिनि? इम्मो:क् थेआइ मेबो:क्खेन्तो।¹⁰ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? कुडिसि:क्पा निड्वा? तुक्काल्लेग लायोलाम् मनाहा? मेहिन्, हेक्क्याइ खेन् हिम्माल्ले सेन्लप्पो लाम्लोसुसि?रो। हेक्क्याइ निड्वा?लो:मा मेबो:इनेल्लो। कर मेन्छाम् याम्पि निड्वा? कुडिसि:क्पा निड्वा? तुक्काल्लेग सि:मेन् तारु?रो।

¹¹ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? कुडिसि:क्पा खिनि? निड्वा? तुक्काल्ले खिनि?ओ थेमा चोगुआइ वा? केल्?बा पा:न्निन् निड्वा? इ:त्तमे?ओ। खेल्ले कुसिक्केसम्बा केजोगि?आइखिनि? सेक्खाए आप्तिक् मे:न्नेबा चोगिगे फा?आइ ओसे:न्गेधाक्सिड्डा केजोगि?रो। खेल्ले खिनि? लुम्मो लायो केजो:क्पाहा?नु कुसाक्केन् केबो:क्पा केजोगि?रो। खेल्ले लायो:ल्ले तारुबा खुन्दिड्डिन्नु केगिबा केसि:बा केजोगिरो। खेल्लेग इङ्गा?नु तुम्मा निड्वा? केजो:क्पा केजोगि?रो। खेल्ले लायो केजो:क्पाहा? खुन्दिड् पिमासिआइनिड्वा?फुमाइडो तो:म्मासि निड्वा? केजो:क्पा केजोगि?रो। खिनि?ग काक् पा:न्नो सेक्खाए फोत्या मे:न्नेबा पो:ड्मा ओसे:न्गेधाक्कासिरो।¹² हेक्क्याइ इङ्गा?ग पा:न् केभे:म्बा नु खेन् पा:न्लाम् निड्वा? तुक्काओ केधा:बाहा?रे लागि खेन् सक्इङ्घड्डिन् साप्तुड्बा मे:न्लो। कर खिनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ आनिगे लेप्पाइ आक्खेन् नु:बा निड्वा? केगत्तुम् केल्?बा कुसिड् नि:त्तमे? फा?आइ साप्तुड्बारो।¹³ आनिगेग कन्लाम्बा हाइहाइ पो:क्खिगेआइ वयिगेरो।

खेन्नु:ल्लेआइ कुत्विओ तितसेन् खिनि? केरेक्ले हाइहाइ केमेत्तुम्माइ कुनिड्वा? केदा:सुम्बाओ आनिगे सा?रिक्के स:त्तिगेआइ वयिगेरो।

¹⁴ खिनि? आनेबो केभो:सुम्बा पा:न्निन् खुने? चोक्त्तुड्डाड वयाइ, हेक्क्याइ खिनि? नाधा:मो याम्पि केन्धासिन्लो। सदादिड् आनिगेग खिनि? सेक्खा पा:न् मेत्तासिगेबा कुडिसि:क् खिनि? आनिगे नेबो केभो:सुम्बा पा:न्निन् तितसेन् चोक्त्तुम्बेबा हेक्केए सेक्खा केरेबान् खुने? नि:सुआइ वा?रो।

¹⁵ हेक्क्याइ खिनि? इङ्जा:इगेम्बा केबो:क्खिआइ मिड्सो इङ्धा:इनु कि:मा यङ्माओ लाङ्गेदा:क्तुम्बा पा:न्निन् निड्वा? इ:त्तुर खिनि? लेप्पाइ खुने? कुमि:म्जिन् पो:र पल्लो।¹⁶ इङ्गा?ग खिनि?ओ सेक्खाए ता:क्पो चो:क्मा सुक्त्तुड् फा?आइ स:त्तारो।

निड्वा? हम्माआइ पिमा

8 आल्ल आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, निड्वा?फुमाइडिल्ले मेसेदोनिया थुम्मोबा सेसेहुप्लक्हा? सा?रिक् लुड्मा? तुक्त्तुसिबान्

खिनि? निड्वा? खो:सेम्मे? फा?आइ निड्वा? चोगुम्बेरो।² खेइहा?रे सा?रिक् येत्तुक्खे मेदुमुसाइ मेस:त्ते, हेक्क्याइ याइमेसा?रेसाइ आत्तात्तान्ने खुनि? निड्वा? मेहन्दुआइ आत्तात्तान्ने कुभा? मेबिरुरो।³ थेआइभेल्ले खेइहा?रे खुनि? सुक्सुक्लक् मे:न्, कर खेन्नु:ल्लेआइ यरिक् आबाडे खुनि? निड्वा? मेहन्दुआइ मेबिरुबान् सेक्खाए पा:त्तुड्डो।⁴ खेइहा?रे यरुसलेमस्मा नसानिबाहा? आनिगेआइ कुभा? पिमा सुयेम् आबिरेम्मे? ल?रिक् आनिगे एल्लेड् पेलि मेभाक्त्तिगेरो।⁵ आल्ल खेइहा?रेग आनिगे निड्साइ चो:क्मनाबा हेक्केरक् मेन्जोगुन्लो, कर दाइबाओ तगि मेबिसिड् हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? कुडिसि:क् आनिगे काक् पा:न्हा? मेघेप्सु।

⁶ हेक्के:ल्ले तितसरेए खिनि?ओ तगि हेक्के चो:क्मा सुजा केबिबिबाल्ले चोगुल्ले खेन् नु:बा या:म्बक्किन् चो:क्मा सुप्पारे लागि कुभा? केबिबिर फा?आइ खुने? पेलि फाक्त्तुम्बेरो।⁷ खिनि?ग काक् पा:न्हा? सा?रिक् नु:रिक् केजोगुम्लो-खिनि? नसा:न्नो केधुन्दि?, नु:रिक्काइ केबारि?, चा:प्पा केजोगि?, सिक्लुड्मोलाम्बाए कुभा? पिमा सा?रिक् निड्वा? केगत्तुम् हेक्क्याइ नु:रिक्काइ लुड्मा? याम्पि केदुक्त्ति? हेक्केल?रिक्के कन् पिमा नु:बा या:म्बक्कोआइ आत्तात्तान्ने खिनि? निड्वा? हन्देम्मे?आइ पिरेम्मे?ओ।⁸ कङ्ग इङ्गा? खिनि? केजोगुम्पए पो:इ केल्?बा इङ्जा:इ पिनिड्बा मे:न्लो, कर वे?हा?रे सिक्लुड्मोलाम्बाए कुभा? पिमा सा?रिक् निड्वा? मेगत्तुबान्नु तङ्घुड्डल खिनि? वे?हा? सेक्खाए लुड्मा? केदुक्त्तुम्सिम्बि मे:म्बि फा?आइ सा?मा निड्वा? चोगुड्बारो।⁹ थेआइभेल्ले खिनि?ग आनि? दाइबा येसु खिस्तेरे कुलुङ्गुम्मिन् केनि:सुम्माइ केवयि?रो। खुने? याइसाकुन्धेसाबा चोगेसाइ, कुयाइसा?मान्नाम्बा खिनि? याइसाकुन्धेसाबा केबो:क्खिखर फा?आइ खिनि? लागि खुने? याङ्गेसा?बा पो:क्खेरो।

¹⁰ हेक्क्याइ कन् पा:न्नोग् खिनि? अक्खेल?रिक् सुजा पिनिड्डो-मि:त्तिड्डिखिनि? केहे:क्तुम्बा पिमा या:म्बक्किन् आल्ल केसुरुम्मिल्ले नु:बा पो:ड्डो। थेआइभेल्ले खिनि? पिमोरक् मे:न्, कर हेक्क्याइ कुभा? पिमा निड्वा? चो:क्माओआइ काक्नु तगि केवयिरो।¹¹ आल्ल खेन् या:म्बक्किन् सुरेम्मे?ओ। हेक्के:ल्ले पिमा निड्वा? चो:क्माओ यारिप् केवयिबा कुडिसि:क् खिनि? केगत्तुम्बाओलाम्मे खेन् या:म्बक्किन् चु:त्तरो।¹² खिनि? पिमा निड्वा? केगत्तुम्मे फा?ग्र च्या केगत्तुम् बा खेन्लाम्बा केबिरुम्बान् निड्वा?फुमाइडिल्ले ता:क्त्तु?रो, कर केङ्गत्तुम्बान् मेगो:त्तुन्लो।¹³ खिनि? वे?हा? याइयाइ मेबो:ड्डल फा?आइ यरिक् केबिरुम्बाल्ले तुक्खे केज्ये?इर केल्?बा आनिगे निड्वा?ग हो:प्लो, कर केरेक्को कुदड्बा पो:ड्डलो।¹⁴ कर कन् येम्मो खिनि? यरिक् केगत्तुम्बालाम् केसाक्पो केवा?बाहा? कुभा? पिमा केसुक्त्तुम्सिम्, हेक्केल?रिक् ता:न्दि खिनि? केसाक्पो केवयिल्ले खेइहा?रे यरिक् मेगत्तुबालाम्बा कुभा? पिमा केम्सुक्त्तिरो। हेक्केल?रिक् केरेक्को कुदड्बा पो:ड्डो।¹⁵ साम्योसाप्पाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइपत्, "आत्तिल्ले यरिक् सुप्सु, खेल्लेन् आत्तात्तान्ने यरिक् मेबो:क्खेन्, हेक्क्याइ आत्तिल्ले च्य?रक् सुप्सु, खेल्लेन्नाइ सा?रिक् सु:त्तिक् मेबो:क्खेन्तो।"[†]

तितसेन् कोरन्थि येक्क्यक्को मेबाइघु?

¹⁶ इङ्गा? खिनि? या:म्बेओ निड्वा? इ:त्तुड्डाड कुडिसि:क् तितसेन्नाइ खिनि? निड्वा? इ:प्पा केबाड्बा निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरुड्डो।¹⁷ थेआइभेल्ले खुने? खिनि? तुम्पारे लागि आनिगे पेलि:न् तेन्दिड्डरक् मेजोगुन्, कर खुने? आबाडे खिनि? तुम्से ता:मा सा?रिक् निड्वा? चोगु?रो।¹⁸ हेक्क्याइ आनिगे खुने?नुए काक् सेसेहुप्लक्हा?ओ सुनाइड् इङ्भो:मा या:म्बक् चो:क्माओ केइड्बा वे? नुसा?थेक् पाङ्घुम्बेर पत्तिगेरो।¹⁹ खेम्प्याक्लक् मे:न्, कर सेसेहुप्लक्हा?रे खेन् नुसा?इङ्ग कुभा? याइडिन् यरुसलेम्मो ते?मारै लागि आनिगेनु पे:क्ल फा?आइ मेसेगुआइ वयेरो। कन् माइसेवा:इग दाइबाल्ले कुनारा फो:मा फा?आइ हेक्क्याइ आनिगे वे?हा?

† इसाइलिहा? मिसलाम् मेल:न्दे मेभेरेआइ लाम्दि:क् मेजोगेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले साङ्ग्राम्पेदाइलाम् मन्ना मेप्पनाबा कुजा पिरुसिआइ वये। खेन् कुजा:न् थिक् येनेरे लागिक् तानाम्सा सुम्मा केबो:ड्डा वये (लाम्दि:क् १६.१८)।

कुभा? पिमासि निड्वा? कत्तुम्बे केल?बा ओसे:न्दाइ चो:क्मा फा?आइ चोगुम्बेरो।²⁰ हेक्केल?रिक् निड्वा? मेहन्दुआइ मेबिरुबा कन् यरिक् कुभा? याइडिन् ते?रुम्बेआइ मनाहा? हा:त्तुम्बेले आत्तिन्हा?रेआइ चे?या इड्दो पा:प्मा मेड्घो:सुन्ल केल?बा निड्वा? चोगुम्बेरो।²¹ थेआइभेले आनिगेग दाड्बाल्ले कुनि:माओरक् मे:न्, कर मनाहा?रे मेनि:सुल्लेआइ नु:बा या:म्बक् चो:क्मा सिड्सिड् येक्येक् ल?रिगेरो।

²² हेक्क्याइ खुन्नि?नु वे? नुसा?थिक्काइ पाड्घुम्बेर पत्तिगेरो। खुने?ग माड्सेवा या:म्बक्को याम्जाइवा कुधिम् चो:क् केल?बा पा:न्निन् यरिक् परिवक्ले याम्पि ओसे:न्धाक्तेआइ वा?, हेक्क्याइ खिनि? सम्दाइ पयम् ता:क्पो युक्खुबाल्ले चोगुल्ले आल्लसाइ यरिक् याम्जाइवा कुधिम् पो:क्वेआइ वा?रो।²³ तितसेङ्ग, इड्गा?नु सौरिक्के खिनि? कुभा? पिमाओ या:म्बक् केजो:क्पा आन्जुम्लो। हेक्क्याइ खेन् नुसा?हा?ग सेसेहुप्लक्हा?रे मेबाड्घुसिबा इड्साबासि नु खिस्तेर कुमिमिदिड् केजो:क्पासिरो।²⁴ खेले चोगुल्ले सेसेहुप्लक्हा?रे मेनि:सुर फा?आइ खिनि? वे?हा? लुड्मा? केदुक्त्तुम्बेन्नु खिनि? केजोगुम्बेले आनिगे नेबो पो:रेबा पा:न्निन् खिनि?ओ केदा:बाहा? ओसे:न्धाक्तेस्मिमे?ओ।

यरसलेम्समा नसानिबाहा?रे लागि कुभा?याइ

9 यरसलेम्समा खिस्तेन्नुसा:न् केजो:क्पाहा?रे लागि कुभा? याइडिल्ले कया:म्बेओ खिनि? साम्पार नेमा इड्गा? चाहाबा मेजो:क्नेन्तो।
2 थेआइभेले कुभा? पिरुम्सिम् केल?बा खिनि? निड्वा?इनड्गा? नि:सुड्, हेक्क्याइ खिनि? अक्खेया थुम्पो केवा?बाहा? कुभा? पिमा या:म्बक्को मि:त्तिड्डाइधोए यारिप् केवयिबाल्ले इड्गा? आनेबो पो:रेआइ वा?बा पा:न्निन् मेसेदोनिया थुम्पोबा मनाहा? मेत्तुड्सिड्डाइ वा?आरो। हेक्क्याइ खिनि? कुभा पिमा यारिप् केवयिबाल्ले चोगुल्ले खेड्हा?ओ यरिक्ले कुभा पिमा याम्जाइवा मेघो:सुआइ मेवा?रो।³ हेक्क्याइ खिनि? या:म्बेओ इड्गा? आनेबो पो:रेबा पा:न्निन् हने मेबो:इडिल्ल कर खेड्हा? मेत्तुड्सिड्बा कुडिसि:क्के खिनि? यारिप् केबो:क्खिआइ केयुडिर फा?आइ तगिए कप्पोलाम् फु?नुसा?हा? खिनि?ओ पाड्घुड्सिड् पत्तारो।⁴ कुभा मेसेदोनियाबा मनाहा? इड्गा?नु खेप्पो मेदा:ल्ले इड्गा? मेत्तुड्सिड्बा कुडिसि:क् खेन् या:म्बक्को यारिप्मेम्बो:इडे केवयिबा केम्दुमिने फा?ग्र आनिगेरक् मे:न्, कर खिनि?आइ सा?रिक् सिरिड्म:मो केधे?इरो।⁵ खेले चोगुल्ले खिनि? माइहेक् केजोगुम्बा कुडिसि:क् कुभा? याइडिन् यारिप् चो:क्मा केसुक्त्तुम्ल फा?आइ खेन् फु?नुसा?हा? इड्गा?नु:ल्ले तगि खिनि?ओ पाड्मासि नु:बा पो:ड् केल?बा निड्वा? इ:त्तुड्लो। हेक्के:ल्ले खेन् कुभा? याइडिङ्ग निड्वा? तुक्ल मे:न्, कर निड्वा? हम्माआइ पिमा पो:ड्लो।

⁶ कन् पा:न्निन् निड्वा? इ:त्तेम्मे?ओ, आत्तिल्ले च्य?रक् या?रि:म्बेन् हे?रु, खेले च्य?रक् चा सुप्सु?रो। आत्तिल्ले यरिक् या?रि:म्बा हे?रु, खेले यरिक्के चा सुप्सु?रो।⁷ केरेक् मनाहा?रे निड्वा? मेन्देन्ने मे:न्, कर कम्प्याक् पिमा सुक्त्तुम्बे? ल?रिक् खुनि? निड्वा?ओ नि:न्धो मेजोगुबा कुडिसि:क् मेबिरुरो। थेआइभेले आत्तिल्ले कुसिरा? थाड्ल पिरु?, खेन्निन् निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? तुक्त्तु?रो।⁸ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? हन्दुआइ खिनि? चाहाबा केजोगिबानु:ल्लेआइ यरिक् केबिरि?रो। हेक्के:ल्ले खिनि? चाहाबा केजो:क्पा पा:न्हा? सदादिड् केगत्तुम्माइ काक् नु:बा या:म्बक्को यरिक् पिमा केसुक्त्तुम्लो।⁹ अक्खेल?रिक् साम्पोसाप्लाओ साप्लेआइ पत्,

“निड्वा? केहम्बाआइ याड्गेसा?बाहा? केबिबाहा?रे खुनि? नु:बा या:म्बक्केन् सदादिड् सदादिड् वा?रो।”[†]

¹⁰ आल्ल निड्वा?फुमाइडिल्ले या:न्केम:बाहा? या?रि:म्बा पिरुसि हेक्क्याइ चामा कुजा पिरुसि?रो। हेक्केल?रिक् खुने?ए खिनि? केगत्तुम्बान्नाइ फो:सु? केबिरि?, हेक्क्याइ खिनि? नु:बा या:म्बक्केन् फो:सु? केबिरि?रो।

¹¹ खिनि?ग निड्वा? हम्माआइ पिमा केसुक्त्तुम्बे केबो:क्खिर फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले काक् परिवक्ले मु?इसाबा केजोगि?रो। हेक्क्याइ

आनिगे खिनि? केसुप्सुम्बा कुभा? याइडिन् चाहाबो केवा?बाहा? पिरुम्सिम्बेले खेड्हा?रे निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् मेबिरु?रो।¹² खिनि? केसुप्सुम्बा कुभा? याइडिन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा? चाहाबा मेजोगेआइ मेवयेबाओ कुभा?रक् मेबो:क्खेन् कर कन् या:म्बक्केल्लेग यरिक् मनाहा?रे निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् मेबिरु?रो।¹³ कन् माड्सेवा या:म्बक्कोलाम् खिनि? आवत्तइबा केजोगि? केल?बानु वे?हा? ओसे:न्धोधाक्त्तुम्सिम्माइ केवयि?रो। खिनि? खिस्तेर कुसुनाइड्डिन् नसा:न् केजोगुम्माइ इड्जा:इगेम्बा केबो:क्खिबानु, हेक्क्याइ केगत्तुम्बा पा:न्हा? खिनि? निड्वा? केहन्दुम्माइ केरेक् केहा:त्तुम्सिम्बानु मेनि:सुबाल्ले चोगुल्ले मनाहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा मेभो:सु?रो।¹⁴ हेक्क्याइ खिनि?ओलाम् केदा:बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुड्गुम्बिल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रेग सिक्लुड्मोलाम् खिनि?लागि तुवा मेजोगु?रो।

¹⁵ सा?रिक् इमेल्तुड्बा कुबर्धाम्बिल्ले लागि निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन्तो।

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुभेजुम् कुभेयाहा?

10 इड्गा? पावलेन् खिनि?नु वा?आल्ले न:म्म:म ल?आम्, कर मा:ड्घा वा?आल्ले केआ:म्बा चो:क्कामु ल?रिक् खिनि? लुम्पो कुभारे केबा:त्तुम्मु। आल्ल केनु?बा नु लुम्तुम्बा खिस्तेर कुयुक्कोलाम् इड्गा? खिनि?ओ ताआल्ले केआ:म्बा पा:न् पा:प्मा याम्पि मेबाड्घेम्बेन्ने? फा?आइ पेलि फाकिन्ड्, थेआइभेले सेक्खा:ल्ले इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा मनाहा? हेक्त्तइबा केजोगि? ल?रिक् याम्पि केमेप्पाहा?नु इड्गा? केआ:म्बाए पो:इमा सुक्कारो।³ आनि? इक्सादिड् खाम्बे:क्मो आवा?साइ इक्साबा मेन्छाम् याम्पि कुडिसि:क् थड् आन्जोगुम्बिल्ले।⁴ थेआइभेले आनि? थड्डो याइमनाबा फेजुम् फेयाहा?ग इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा मे:न्, कर आनि? फेजुम् फेयाहा?ग माफेन्साम्बिल्ले कुमुक्सांम् ना:म्मा केसुक्त्तुम्बे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्सांम्बिल्ले।⁵ आनि? कन् फेजुम् फेयाहा?लाम् मनाहा?रे खुनि? इड्लेक्के पा:न्धइहा? हेक्क्याइ मनाहा?रे निड्वा?फुमाइडिन् कुसिड् मेन्नि:त्तुन्ल फा?आइ केबो:क्पा आघघा पा:न्हा? आना:न्दुम्लो। हेक्क्याइ केरेक् मेड्:त्तुबा फेन् निड्वा?हा? पुड्लाधाबानु तेम्मा ता:प्पनाबा कुडिसि:क् खिस्तेर कुड्जा:इ केड्:प्पा केना:प्पा मेबो:इल फा?आइ युक्को आदारुम्तो।⁶ हेक्क्याइ खिनि? इड्जा:इगेम्बा केबो:क्खि केजुरिआइ वे? केरेक् इड्जा:इ इ:प्पा ना:प्पा मेन्देम्मनाबाहा? खुम्दिड् पिमासि यारिप् पो:क्खिगेरो।

पावलरे कुयुक्केन्

⁷ खिनि?ग ला:क्कात् केधा:प्पा पा:न्हा?रक् ओगेमेत्तुम्, कर खिनि?ओ कुभाधिकले इड्गा? खिस्तेर कुमनाआ ल?रिक् निड्वा? इ:त्तुने फा?ग्र खेले खुने? कुडिसि:क् आनिगेआइ खिस्तेर कुमनासिगे फा?आइ निड्वा? इ:प्पा पो:ड्लो।⁸ दाड्बाल्ले पिरिगेबा युक्किल्ले कया:म्बेओग यरिक् यम्बा केलेड्सिड्बा कुडिसि:क् था:प्पासाइ कन् पा:न्तो इड्गा? सिरिड्मेमआन्, थेआइभेले कन् युक्किड्ग खिनि? फेत्ता:म्मा मे:न्, कर खिनि? थोबो चो:क्मारे लागिरो।⁹ इड्गा?ग सक्ड्इलाम्बा खिनि? यड्मा सेप्पा को:त्तिड्बा फा?आइ मेड्:त्तेम्बेन्ने?ओ,¹⁰ थेआइभेले कुभारे मेबा:त्तु, “खेले साप्लुबा सक्ड्इघड्हा? कुजा?इ नु केआ:म्बा चो:क्, कर खेन् मना:न् आनि?नु वा?इल्ले यो:न्जो:जोबा चो:क् हेक्क्याइ खेले कुबा:न्हा?ग थेआइ मे:न्तो।”¹¹ अक्त्तइबा मनाहा?रे आनिगे सक्ड्इघड्हा?ओ पा:त्तुम्बेबा कुडिसि:क् खिनि?नु वयिगेलेआइ बा हेक्केल?रिक्के या:म्बक् चोगुम्बे केल?बा कुसिड् नि:प्पा पो:ड्लो।

¹² आबाडे इड्गा?ए:क् केल?बाहा?नु आनिगे तड्सिड्मा मेआ:न्नासिगेन्तो। खेड्हा? आबाडे केदम्बा मेलेड्सिड्डाइ मेहेन्डिड्लो, कर खेड्हा?रे थेआइ खासिड् मेन्नि:त्तुन्तो।¹³ हेक्केसाइ निड्वा?फुमाइडिल्ले पिरिगेबा युक्कोरक् आनिगे या:म्बेओ यम्बा पा:न् पा:त्तुम्बेरो। निड्वा?फुमाइडिल्ले पिरिगेबा माड्सेवा या:म्बक्केन्नु:ल्ले वे? पा:न्तो यम्बा पा:न् मेबा:त्तुम्बेन्तो, हेक्क्याइ खिनि?ओआइ खेन् माड्सेवा या:म्बक्केन् केरेआइ वा?रो।¹⁴ खिनि? आनिगे युक्को केवयि? ल?रिक्

पा:त्तुम्बेले यम्बा लेइडासिगेबा मे:न्तो, थेआइभेले काक्नु:ल्ले तगि खिनि?ओ खिस्त्रे कुसुनाइड केदा:प्याग आनिगे वयिगेरो॥ ¹⁵ वे?हा?रे माइसेवा मेजोगुबा या:म्बक्को मे:न्, कर आनिगे चोगुम्बेबा माइसेवा या:म्बक्कोरक् यम्बा पा:न् पा:त्तुम्बेरो॥ खिनि? नसा:न्निन् चक्मेल्ल?ए पो:ल्ले खिनि? लुम्मो आनिगे माइसेवा या:म्बक्किन्नाइ पो:र केल?बा निइसाइ कत्तुम्बेरो॥ ¹⁶ हेक्के:ल्ले आनिगे खिनि? केवयिबा तेन्निन्:ल्लेआइ मा:इघा मा:इघा सुनाइइ इडभो:मा सुक्तुम्बेरो॥ थेआइभेले वे?हा?रे मेजोगु मेसुरुबा माइसेवाओ आनिगे यम्बा पा:न् पा:प्या निइवा? मेजोगुम्बेन्तो॥ ¹⁷ साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, "आत्तिल्ले यम्बा पा:न् पा:त्तु?, खेले यहवे दाइबाल्ले चोगुबा या:म्बक्कोरक् यम्बा पा:न् पा:त्तुरो॥" ¹⁸ थेआइभेले नु:बा चो:क्का ल?रिक् केबा:प्याल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? मेदासुन्, कर दाइबाल्ले नु:बा चो:क् मेत्तुबा मना:ल्लेए खुने? कुनिइवा? तासु?रो॥

पावलेन् नु इडलेक्के से:क्युक्मिबाहा?

11 इडगा? इजे:त्थिक् अदइ चो:क्कासाइ याम्पि केध:त्ति? फा?आइ निइसाइ चोगुड्लो॥ खिनि? आधरेम्मे?ओ॥ ² निइवा?फुमाइडिल्ले नागेहेत्तिबा कुइसि:क् इडगा?आइ नाहेत्तिइडाइ वा?आ, थेआइभेले इडगा?ग इत्थुड्गेन् नालिसाइ खिस्तेन्नुकर मे:क्खिक् चो:क्का पिमा माइहेक् चोगुड् पिनिइडाइ वा?आ॥ हेक्केल?रिक् खिनि? सेसेमा सिसामे:त् कुइसि:क् खुने?ओए तो:म्मा सुक्निइल केल?बा निइवा? कत्तुड्लो॥ ³ कर माफेन्साम्मिल्ले कुइस्वामाओलाम् हवा:न् ¹¹ इडलेक्तेबा कुइसि:क्के खिनि? खिस्त्रेओ केदो:न्दुम्बा मि:म्जिन् नु तो:न्दो:म्बा निइवा?इन्लाम्भो:त्तु? फा?आइ इडगा? कि:आरो॥ ⁴ थेआइभेले खिनि?ओ मेदाआइ कुभारेग आनिगे इडभो:सुम्बेबा येसु:न्नु:ल्लेआइ वे?स्मा येसु:न् इडमेभो:सु?ने फा?ग्र, इग्र केघो:सुम्बा सेसेमाइडिन्नु:ल्लेआइ वे?स्मान् केघो:सुम्मे फा?ग्र, इग्र याम्मो तेन्दिइ केजोगुम्बा सुनाइइडिन्नु:ल्लेआइ वे?स्मा सुनाइइडिन् केदा:क्त्तुम्मे फा?ग्र खेन् पा:न्हा? केधरुम्माइ तेन्दिइ केजोगुम्तो॥ ⁵ कर यम्बा फा?आइ मेड:त्तुसिबा से:क्युक्मिबाहा?नु:ल्ले इडगा?ग चु:क्काबिला फा?आइ मेड:त्तुडिन्तो॥ ⁶ खेइहा? हेक्के इडगा? लेस्सुइ नि:सुड्बा पा:न्हा? नु:रिक्काइ तड्मार पा:प्या मेसुक्कान्बिला, हेक्केसाइ इडगा? यरिक् लेस्सुड्डाइ वा?आरो॥ हेक्क्याइ कन् पा:न्हा? तगिसा काक् परिक्ले नु:रिक्काइ खिनि?ओ ओसे:न्दाइ चोगुम्बेआइ वयिगेरो॥

⁷ इडगा? चुइजिगेम्बा पो:क्खाइडाइ खिनि? मिइसो इडधा:इ पिसे निइवा?फुमाइडिल्ले कुसुनाइइडिन् आम्भाए खिनि? इडभो:निइडिल्ले लायो चोगुड्बि? ⁸ खिनि?ओ माइसेवा चोगुड्डिल्ले वे? सेसेहुप्लक्हा?रे कुभा? याइ मेबिराइलो॥ हेक्के:ल्ले खिनि?ओ आम्भाए सेवा चो:क्से वे?हा? नापुड्सिड्बा कुइसि:क् पो:क्खेरो॥ ⁹ हेक्क्याइ खिनि?नु वयाइडिल्ले इडगा? याम्पि चाहाबा केजो:क्पा पा:न्हा?रेलागि खिनि? आत्तिन्नाइ तुक्खे मेजा:त्तिइडिन्तो॥ थेआइभेले मेसेदोनियालाम् केदा:बा फु?नुसा?हा?रे इडगा? याम्पि चाहाबा केजो:क्पा पा:न्हा?रेन् तड्गाम् मेजोगाइ मेबिराइलो॥ हेक्केल?रिक् खिनि? आत्तिन्नाइ आत्तिन्परिक्लेआइ तुक्खे मेन्जा:त्तिइडिल्लो॥ हेक्क्याइ ता:न्दिआइ हेक्केए चोगुड्लो॥ ¹⁰ खिस्त्रे कुसेक्खा:न् इडगा?ओ वा?र थारिक् अक्खैया थुम्मोबा आत्तिन्हा?रेआइ कन् यम्बा लेइसिड्मा पा:न् पा:प्यालाम्साक्का मेन्चुक्कान्तो॥ ¹¹ थेआइभे? थेआइभेले इडगा? खिनि? लुड्मा? मेदुक्निइडिन्नाइडि? मे:न्तो! इडगा? खिनि? लुड्मा? तुक्निइबा पा:न्निन् निइवा?फुमाइडिल्ले नि:सु?रो॥

¹² आनिगे चोगुम्बेर वयिगेबा या:म्बक् हेक्त्तड्बाए खेन् वे? "से:क्युक्मिबाहा?रे" मेजोगुआइ आइडिड् ल?मा मेड्घो:सुन्ल फा?आइ इडगा? आल्लो चोगुड्ल वा?आबा माइसेवा:न् सदादिइ कुभा? याइ मे:न्ने आम्भा चोगुड्लो॥ ¹³ थेआइभेले हेक्त्तड्बा मनाहा?ग फोत्याबा

† यर्मिया ९.२४ † हवा-थिक्सिगे:क्समा मेन्चिमा?॥ माफेन्साम्मिन् असे:क् लेइसिड्डाइ हवा:ल्लो ओसे:न्धाक्सिड्डाइ निइवा?फुमाइडिल्ले खेन् सिड्से?इन् चामा मेत्तु?नेन् फा?आइ पा:त्तुबा पा:न्तो नसा:न् मेजोगेन्ने? मेत्तुआइ वये (तोलिडसोम ३)॥ हवा:ल्ले माफेन्साम्मिन् नसा:न् चोगु हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुइड्जा:इडिन् फे:न्दु॥

से:क्युक्मिबासि नु इडलेक् या:म्बक् केजो:क्पासिरो, हेक्क्याइ खेइहा? खिस्त्रे कुसे:क्युक्मिबा मेलेइसिड्लो॥ ¹⁴ माफेन्साम्मिन्नाइ ओ:त्ति:ल्लेन् माइलाइड्बा लेइसिड्लो, खेले चोगुले निइवा? केमाबा पा:न् थेआइ हो:प्लो॥ ¹⁵ हेक्केल?रिक्के खेले कुसेवारोबाहा?आइ साम्योनिबा माइसेवा या:म्बक् केजो:क्पा सेवारोबा कुइसि:क् मेलेइसिड्डिल्ले निइवा? केमाबा पा:न् हो:प्लो॥ कुनुप्या येन्ने खेइहा?रेग खुनि? फेन् या:म्बक्किल्ले ला?रुबा खुमिडिड् मेघो:सु?रो॥

पावलरे तुक्खे:ल्ले कुर्या:म्बेओ पा:त्तु?

¹⁶ इडगा? याम्मो पा:त्तुड्, आत्तिल्लेआइ इडगा? अदइ कुइसि:क् मेन्ड:त्तान्त्रो॥ कर खिनि? हेक्के याम्पि केइ:त्तिसाइ इडगा? च्य?सिक् चम्सिड्मा खो:सुड्ल फा?आइ अदइ कुइसि:क्के याम्पि इ:त्तेआइ आदा:क्तेम्मे?ओ॥ ¹⁷ अक्खेल?रिक् चम्सिड्डाल्ले दाइबाल्ले कुनिइवा? कुइसि:क् मे:न्, कर इडगा? अदइ कुइसि:क्के चो:क्कारो॥ ¹⁸ वे? मनाहा? या:म्बक्को मेजम्सिड्बा कुइसि:क्के इडगा?आइ चम्सिड्डारो॥ ¹⁹ सेक्खा:ल्ले खिनि?ग सिक्कुम्साबा केइ:त्तिसिबाल्ले अदइहा?आइ केधरुम्सिम्माइ वा?रेत्त! ²⁰ थेआइभेले खिनि?ग खेइहा?रे यो:क् केम्जोगि?, खिनि? केगत्तुम्बान् केरेक् मेदे?रु?, खिनि?लाम्बा इन्धा:क् मेजोगु?, इडगा?ए:क् ल?रिक् मेहेन्चिइ, हेक्क्याइ खिनि? नेदेड्बान्केम्लेक्खि? केम्बिरे?साइ केरेक् केधरुम्सिम्माइ वा?रेत्त॥ ²¹ खेइहा?रे मेजोगुबा हेक्के आनिगेग खिनि? मेप्या आ:न्चिड्मा मेसुक्त्तुम्बान्तो ल?रिक् पा:प्या इडगा? सिरिड् म:आरो॥

याम्मो अदइ कुइसि:क् पा:त्तारो-आत्तिन् पा:न्तो खेइहा? मेहेन्चिइ, इडगा?आइ बा खेन् पा:न्तो हेन्चिड्मा सुक्कारो॥ ²² खेइहा? हिब्रुसिबि? इडगा?आइ हिब्रुआरो॥ खेइहा? इसाइलिसिबि? इडगा?आइ इसाइलिआरो॥ खेइहा? अब्राहामरे कुमु?इदाइसासिबि? इडगा?आइ अब्राहामरे कुमु?इदाइसाआरो॥ ²³ खेइहा? खिस्त्रे कुसेवारोबासिबि? इडगा?ग आल्लसाइ सा?रिक् कुसेवारोबाआरो, कर अक्खेल?रिक् पा:त्ताल्ले कुधना केलेइबा कुइसि:क् चो:क्कारो॥ खेइहा?नु:ल्लेआइ इडगा? याम्बुधिवक्काइ या:म्बक् चोगाइ, यरिक्लेइ पुड्लाहिम्मो साक्पा थ्याइ, यरिक्लेइ ते:म्भुक् च्याइ, हेक्क्याइ एल्लेइ सि:मा लिड्धोओ केराड्लो॥ ²⁴ डसि लेइ यहुदिहा?रे इडगा? सुम्-फाइ (३९) थारिक् ते:म्भुक् मेयाक्ताइ, ²⁵ सुम्लेइ रोमिहा?रे तक्का:त्तिल्ले मेहिप्ताइ, थिक्लेइ निड्मिहा?रे लुड्डिल्ले मेब:त्ताइ, सुम्लेइ इडगा? लाम्दि:क् चोगाइबा वालाधा:न् निबे, हेक्क्याइ थिक्लेइ थिक् येन् नु थिक् सेन्दिक् खाराक् इडगा? वरक्कोए यागाड्लो॥ ²⁶ इडगा?ग यरिक्लेइ लाम्दि:क् चोगाइडिल्ले वाहड्डो हेक्क्याइ फा:न्दाहा?लाम्बा, आबाडे लाजे?साबाहा? नु थिम्मेन्दिइ सुवाइहा?लाम्बा केसाक्पा तुक्खेहा? तुमुड्लो॥ हेक्क्याइ येक्क्यक्को, ये:इघादेन्तो, वरक्कोबा किप्पा केघु:बा सुरित् केजड्डो, हेक्क्याइ फोत्याबा फु?नुसा?लाम्बाआइ केसाक्पा तुक्खेहा? तुमुड्डाइ वा?आरो॥ ²⁷ इडगा?ग याम्बुधिवक्काइ या:म्बक्चोगाइहेक्क्याइ यरिक्लेइ सेन्दिक् मेड्प्साइडिन्तो॥ सेल्ला:क्का नु वामि:माल्ले तराइ हेक्क्याइ यरिक्लेइ थेआइ चामा थुड्मा मेड्घो:बान्तो॥ चुइडिल्ले थत्ताइ थेआइभेले केगो:बा चाइदे:त् मेड्गप्पेन्तो॥ ²⁸ हेक्क्याइ खेन् तुक्खेहा?रक् मे:न्, कर काक् सेसेहुप्लक्हा?रे लागिआइ थिक्क्या:न्धक् निड्साम्मो थ्याइडाइ आनिइवा?बो तुक्खे च्याड्लो॥ ²⁹ हा:त्ताइ नसा:न्तो केधुम्बा मेजो:क्केन्तिल्ले इडगा?आइ आलुड्मा? स्या:त् ल?रो॥ हेक्क्याइ वे?हा? लायोओ मेधा:ल्ले इडगा? सा?रिक् आनिइवा? तुक्लो॥

³⁰ इडगा? चम्सिड्माए पो:इने फा?ग्र इडगा? केधुम्बा मेजो:क्कान् ल?रिक् ओसे:न्दाइ केजो:क्पा पा:न्हा?ओने चम्सिड्डारो॥ ³¹ सदादिइ नेम्भोगेन् कुनारा फो:मनाबा दाइबा येसुरे पानुदिइ कुम्बा निइवा?फुमाइडिल्ले इडगा? इडलेक् मेबा:त्तुडिन् फा?आइ नि:सु?रो॥ ³² दमस्कस येक्क्यक्को वयाइडिल्ले अरितस हाइडिल्ले कुसुहाइयुक्पाल्ले इडगा? आदेम्से येक्क्यक्को थक्सुबाहा? येप्सुसिरो॥ ³³ कर इडगा?ग

लुम्भु?ओ मयाक्ताइडाइ येक्यक्लेन् लुड्धाक्कोबा पेधा:प्लाम्बा यो ला:क्कात् मेधासाइ मेल:त्ताइलो॥ हेक्केल?रिक् कुहुक्को मेन्धाबान्तो॥

पावलरे नि:सुबा साइग्राम्पेदाइबा सुफो

12 इङ्गा? चम्सिड्डाल्ले थेआइ मेजक्कान्छाइ इङ्गा? दाइबालाम्बा खो:सुड्बा सुफोहा? नु ओसे:न्दाइहा?रे कुर्या:म्बेओ चम्सिड्डारए पो:इलो॥ 2 इङ्गा? थिक्-लि (१४) तड्बे तगि सुम्सिगे:क्पा साइग्राम्पेदाइडो थो ते?रेआइ वयेबा ख्रिस्तेन्नसा:न् केजो:क्पा मनाधिक कुसिड्नि:त्तुडलो॥ खेन् मना:न् † नासिड्गेन् थक्कोबि मे:म्बि इङ्गा? मेनिआन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले नि:सु?रो॥ 3 इङ्गा? कन् साइग्राम्पेदाइडो थो मेदेम्सुआइमेदे?रुबा मना:न् कुसिड्नि:त्तुडलो (याम्मोआइ पा:त्तुड-खेन् मना:न् साइग्राम्पेदाइडो थो पे:ल्ले नासिड्गेन् थक्को पेबि इ सुफोरक् नि:सुड्बि इङ्गा? मेनिआन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले नि:सु?रो॥) खेल्ले मनारे पा:प्पा मेल्ला?मनाबा सा?रिक् सेसेबा पा:न्हा? खेप्सुरो॥ 5 इङ्गा?ग अक्त्तड्बा मना:ल्ले कुर्या:म्बेओने चम्सिड्डारो, कर इङ्गा? केधुम्बा मेजो:क्कान् ल?रिक् ओसे:न्दाइ केजो:क्पा पा:न्नु:ल्ले वे? आबाडे आया:म्बेओ मेजम्सिड्डान्तो॥ 6 इङ्गा?ग चम्सिड्माए पो:इसाइ अदइ मेबो:इडान्तो, थेआइभेल्ले इङ्गा?ग सेक्खाए पा:त्तार वा?आरो॥ कर इङ्गा? मेजम्सिड्डान्तो, हेक्केल?रिक् चोगुड् पा:त्तुड्बान्नु:ल्लेआइ यरिक् आत्तिल्लेआइ मेड:त्तान्तरो॥

नासिड्गेन् थक्को आघघबा तिड्डिन्

7 कन् पयम्यम्बा ओसे:न्दाइहा? खो:सुड्बाल्ले आइदिइ मेल?आन्त् फा?आइ नासिड्गेन् आधक्को तिड् †† कुडिसि:क् आघघबा पा:न्धिक खो:सुड्डाइ वा?आरो॥ खेड्ग माफेन्साम्मिल्ले कुडिसाबारो, खेल्ले इङ्गा? तुक्खे चा:त्तार वा?रो॥ 8 कन् इङ्गा?ओनु खेत्ताइ पिराड्डे? फा?आइ सुम्लेइ थारिक् दाइबान् पेलि फाक्त्तुड्॥ 9 कर खुने? अक्खे मेत्ताइ, “खेने?ओ इङ्गा? आलुड्गुम्भिन् आत्तात्तान्ने यरिक् वा?रो, थेआइभेल्ले सा?इमेन्याक्मनाबा पा:न्हा?ओ आमुक्साम्मिन् कुलिड्धो केल्लो॥” खेल्ले चोगुल्ले ख्रिस्तेरे कुमुक्साम्मिन् इङ्गा?ओ वा?र फा?आइ मेन्धुम्मना आबा:न्हा?ओने स:त्तार चम्सिड्डारो॥ 10 इङ्गा?ग ख्रिस्तेरे कुलागि सा?इमेन्याक्मना पा:न्हा?ओ, नाधामाओ, येत्तुक्खेओ, निड्घुम्मो नु केसाक्पा पा:न्हा?ओ थाआल्लेए स:त्तारो॥ थेआइभेल्ले इङ्गा? आसा?इ मयाक्नेन्ल्ले ख्रिस्तेरे कुमुक्साम्मिल्ले केधुम्बा पो:इडारो॥

से:क्युक्मिबा मिक्से:न्

11 इङ्गा?ग अदइ कुडिसि:क् पो:क्खाइलो, कर खिनि?ए इङ्गा? हेक्के चो:क्मा याम्पि केबाइघिरो॥ सेक्खा:ल्ले खिनि? इङ्गा? आया:म्बेओ नु:बा पा:न् पा:प्पा केबो:इबा वये, थेआइभेल्ले इङ्गा?ग थेआइ मे:न्ना?साइ यम्बा फा?आइ मेड:त्तुसिबा से:क्युक्मिबाहा?नु:ल्ले चुक्सा मेजो:क्कान्तो॥ 12 सेक्खा:ल्ले खिनि? लुम्मो नासि थ:त्तुड् ल मिक्से:न्हा? नु निड्वा? केमाबा या:म्बक्हा? चोगुड्लो॥ बा कन् पा:न्हा?रे से:क्युक्मिबाआ फा?आइ ओसे:न्दाइ चोगु?रो॥ 13 खिनि? आत्तिन् पा:न्नु वे?स्मा सेसेहुप्लक्हा?नु:ल्ले केसु:न्दिबे? कम्म्याक्त्तक्लो-इङ्गा? खिनि? कुभा? याइ मेना:क्निड्डिल्लो! अक्खेल?रिक् तुक्खे चान्तिड्बाओ लेम्पि आबिरेम्मे?ओ!

पावलरे कोरन्थि सेसेहुप्लक्किन् कम्प्राइ मेत्तु?

14 आल्ल सुम्लेड्डो खिनि? सा?से ता:मा यारिप् पो:क्खाइडाइ वा?आरो॥ हेक्क्याइ खिनि? तुक्खे मेजा:त्तिड्डिल्लो, थेआइभेल्ले इङ्गा?ग खिनि? याइसाकुन्धे:न् मे:न्, कर खिनि?ने चाहाबा चो:क्कारो॥ थेआइभेल्ले सा:हा?रे मा-बाहा?रेलागि मे:न्, कर मा-बाहा?रेने सा:हा?रेलागि याइसाकुन्धे याइघो:प्पा पो:इलो॥ 15 खिनि? नु?मा तामारे

† खेन् फा?इन् आबाडे मेल्डिड्बारो॥ †† नासिड्गेन् थक्को तिड् फा?इन् पदुक्केट्टुक्पा पा:न्॥

लागि इङ्गा? कत्तुड्बा काक् याइडिन् सा?रिक् आसिरा? पधाइधाइल ते:सुड्लो, हेक्क्याइ इङ्गा? आबाडेआइ पिसिड्डारो॥ इङ्गा? खिनि? यरिक् लुड्मा? तुक्निड्डिल्ले थेआइ खिनि? च्य?रक् लुड्मा? याम्पि केदुक्त्तिबाबे? 16 याइ ना:क्निड्डाइ तुक्खे मेजा:त्तिड्डिल्ले पा:न्निन् केनि:सुम्लो, कर इङ्गा? इड्लेक्निड्डाइ खिनि? इजोओ थानिड् फा?आइ कुभारे केबा:त्तुम्लो॥ 17 इङ्गा? खिनि?ओ पाइघुड्सिड्बा मनाहा?लाम् थेड खो:सुड्ल फा?आइ इड्लेक्निड्बि? 18 इङ्गा? तितसेन् खिनि?ओ पाइमा फा?आइ पेलि फाक्त्तुड्डाइ वे?स्मा नुसा?इन्नाइ खुने?नुए पाइघुड्लो॥ तितसरे खिनि?लाम्बा थेड खो:सुड्ल फा?आइ इङ्गेलेक्त्तिबि? मे:न्लो, थेआइभेल्ले आच्छिगेग थिक् सेसेमाइडिन् कत्तुङ्गे हेक्क्याइ थिक् लाम्मो लाइघेगेत्तिगेरो॥

19 आनिगे आल्ल थारिक् खिनि?लाम्बा आबाडे से:प्पासिगेर वयिगे फा?आइ मेड:त्तैम्मिन्ने?ओ॥ आनिगेग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ ख्रिस्तेरे कुसेवारोबा कुडिसि:क् पारिगेर वयिगेरो॥ आनिगे मि:म् चुम्से, आनिगे चोगुम्बेबा काक् पा:न्हा? खिनि? केधुम्बा केबो:क्खिर फा?आइ चोगुम्बेबारो॥ 20 थेआइभेल्ले खिनि? तुम्से ताआल्ले इङ्गा? निड्साइ चोगुड्बा कुडिसि:क् मेघो:निड्डिन्, हेक्क्याइ खिनि? निड्साइ केजोगुम्बा कुडिसि:क् याम्पि केड्घोसिन्बि फा?आइ कि:आरो॥ इङ्गा? खिनि? तुम्से ताआल्ले खेमा, नाहेम्मा, सिक् पो:क्मा, से:मा, चे?या पड्मा, मना चेड्मा, आइदिइ ल?मा नु येमेन्दइ येप्लेक्हा?ओ केयागिबा तुम्निड्बि फा?आइ इङ्गा? कि:आरो॥ 21 खिनि? तुम्से याम्मो ताआल्ले आनिड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? तगि न:म्म:म् चो:क्का फा?आइ कि:आरो॥ हेक्क्याइ खिनि? लुम्मो तगि लायो केजो:क्पाआइ खेन् आसुत्थोलाम्, चाराम्मा या:म्बक्लाम्, नु निड्वा? पा:प्पा:त्तु चो:क्कालाम् यरिक् मेन्हिम्मनाबा मेन्नु:इम्मनाबाहा?रे लागि इङ्गा? मेरिड् थक्का पो:इबिलारो!

कुनुप्पा साम्दिइ

13 कड्ग खिनि?ओ ताआबा सुम्सिगे:क्पा येम् पो:इलो॥ साम्पोसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, “नेच्छि इग्र सुम्सिरे तो:न्दि मेबिरुआइलक् काक् पा:न्हा? कुजेक् पो:इलो॥” 42 इङ्गा?ग निसिगे:क्पा येम्मो खिनि?नु वयाइडिल्लेए खेन् तगि लायो चो:क्नु केवा?बाहा? साम्दिइ पिरुड्सिड्डाइ वये॥ आल्ल याम्मो खिनि?नु हो:प्पासाइ साम्दिइ पिनिड्लो-इङ्गा? खिनि?ओ नु:ड्डा ताआल्ले खेन् तगि लायो केजो:क्पाहा? नु वे? लायो चो:क्नु केवा?बा आत्तिन्हा?आइ मेदाइघुड्सिड्डिल्लो॥ 3 इङ्गा?लाम्बा ख्रिस्तेन्पा:प्पि मे:म्बि फा?आइ खिनि? केगो:त्तुम्बा पर्माड्गि:न् केघो:सुम्मेरो॥ खुने? खिनि?नु मेन्धुम्मनाबा मेजो:क्नेन्, कर खुने? खिनि? लुम्मो मुक्साग्दाइबा चो:क्लो॥ 4 ख्रिस्तेड्ग सिलाम्साक्मा सिड्सग्दाइ मेन्धुम्मनाबा कुडिसि:क् मेभो:न्दु, करसाइ खुने?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्साम्प्लाम् कुहिड्देत्तु वा?रो॥ हेक्केल?रिक्के आनिगेआइ खुने? कुडिसि:क् मेन्धुम्मनाबा चोगिगे, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमुक्साम्प्लाम् खिनि? लुम्मो या:म्बक् चो:क्से खुने?नुए हिड्गिगे?रो॥

5 खिनि? नसा:न्निन् सेक्खाबा चो:क्पि मे:म्बि फा?आइ आबाडे सा?रेम्मे?ओ॥ येसु ख्रिस्तेन्खिनि?ओ वा? फा?आइ केन्नि:सुम्मिबि? ख्रिस्तेन्खिनि?ओ हो:प्पे फा?ग्र सेक्खाए कुसाइकेन्ल्लस्सुम्मिन्तो॥ 6 हेक्क्याइ आनिगेग कुसाइमेन्ल:म्मनाबा मेम्बो:इडे वयिगे केल?बान् खिनि? निड्वा? केघो:सुम् फा?आइ निड्साइ चोगुड्लो॥

7 खिनि?ग ताप्फे:म्बा या:म्बक् थेआइ केन्जोगुम्मेन्ल फा?आइ निड्वा?फुमाइडिन् तुवा चोगुम्बे?रो॥ हेक्केल?रिक् खिनि? लुम्मो आनिगे माइसेवा:न् कुसाइलस्सु फा?आइ था:म्मासिगेबा मे:न्, कर आनिगे कुसाइमेलस्सुम्बेम्बा कुडिसि:क् ल?साइ खिनि? नु:बा केजोगुम्ल केल?बा आनिगे निड्वा? वा?रो॥ 8 थेआइभेल्ले आनिगेग सेक्खा:ल्ले कुदक्लेड्डो थेआइ चो:क्मा मेसुक्त्तुम्बेन्लो, कर सेक्खा:ल्ले लागिरक् या:म्बक् चो:क्मा सुक्त्तुम्बेरो॥ 9 आनिगे मेन्धुम्मना पो:क्खिगेआइ खिनि? सेक्खाए केधुम्बा केबो:क्खिल्ले स:त्तिगेरो॥ आनिगेग खिनि? नसा:न्नु कुलिड्धो केगेरि

फा?आइ तुवा चोगुम्बे?रो॥ ¹⁰ बा खेल्ले चोगुल्ले कन् पा:न्हा?ग खिनि?ओ तामानु:ल्ले तगि साप्तुड्ल पत्तारो॥ हेक्केल?रिक् इङ्गा? खिनि?ओ ताआल्ले आयुक्किन् साक्ल ओगप् चो:क्मा मेबो:इनेन्ल केल?बा निङ्साइ चोगुड्लो॥ दाङ्बाल्ले इङ्गा? कन् युक्किङ्ग खिनि? फेत्ला:न्छे मे:न्, कर खिनि? नसा:न्निन् थोबो चो:क्मा फा?आइ पिराङ्बारो॥

कुनुप्पा सेम्मु?इ

¹¹ आल्ल आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, कुनुप्पो सेम्मु?इ सेवारो॥ कुलिङ्थो केप्पा निङ्वा? चोगेम्मे?, आबा:न्निन् खेप्सेम्मे?, निङ्वा?ओ

थिक्हुप् पो:क्खेम्मे?, सनारुड्डो वयेम्मे?ओ॥ हेक्क्याइ मि:म्जि नु सनारुड् दाङ्बा निङ्वा?फुमाङ्डिन् खिनि?नु वा?रो॥ ¹² खिनि?ग नसानिबा मि:म्जि:ल्ले सेवा मेत्तासिम्मे?ओ॥ ¹³ कप्पोबा केरेक् नसानिबाहा?रे खिनि? सेवा केम्हाक्ति?रो॥ ¹⁴ दाङ्बा येसु ख्रिस्तेर कुलुङ्गुम्मिन्, निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुमि:म्जिन् हेक्क्याइ सेसेमाङ्डिल्ले कुसेसे तङ्जुम्मिन् खिनि?नु वा?ररो॥

गलाति

निःसुम्

येसुरे कयाःम्बेओ सुनाइडिन् सेःमा हेःक्तेल्ले थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रेआइ खेन् नसाःन् चोःकमा मेहेःक्तुरो॥ हेक्क्याइ सेक्खाबा नसानिबा पोःइमारे लागि मोसारे कुसाम्योथिम्मिन् इःप्मा नाःप्मा पोःइबि मेःम्बि फा?आइ पाःन् पोगेरो॥ पावलरे मोसारे कुसाम्योथिम्मिन् इःप्मा नाःप्मा मेबोःइनेल्ल ल?रिक् पाःत्तु, थेआइभेःल्ले खिस्तरं आबिरेबा नेत्तिगेन् हिड्मन्निःल्ले कुबुङ्ग आनि? नसाःन्निःल्लो॥ नसाःन्नाम्बाए आनि? केरेक् मनाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ साम्योनिबा आबोःइलो॥ कर एसिया माइनर लाजे?ओबा गलातिया मेप्पनाबा रोम थुम्मोबा सेसेहुप्लवहा?ओ कुभा मनाहा? मेदयेआइ खेइहा?रे पावलरे हु?रुसिबा निसाम्मिन् मेअत्तुर मोसारे कुसाम्योथिम्मिन् मेन्डःते मेन्नाःतेग आनि? आत्तिन्नाइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ साम्योनिबा पोःइमा आन्धुक्नेन्तो ल?रिक् हादिइ मेधक्तेरो॥

पावलरे इड्लेक्पा नसाःन्निःल्ले तापोबे?बा गलातिहा? सेक्खाबा नसाःन्नो नुःकमासि फा?आइ कन् सक्इड्घडिन् साप्तुबरो॥ खुने? खिस्तरं कुसेःक्युक्मिबाआ ल?रिक्ओसेःन्धाक्सिड्मा नु कुसेःक्युक्मिबा युक्केन् नुःरिक्काइ पोधक् चोःकमारे लागि कन् सक्इड्घडिन् साप्तुबरो॥ हेक्क्याइ सेःक्युक्मिबा पोःइसे आत्तिन् मनाहा?रेआइ मेःन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले उःत्तुबा पाःन्निन् पाःत्तुर खुने? सुनाइड् इड्भोःसुबाइग थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रे लागिरो ल?रिक् निःन्धो चोगुरो॥ हेक्क्याइ नसाःन्नाम्बारक् मेन्छाम् याम्पिहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ साम्योनिबा मेबोःइ ल?रिक् पाःत्तुरो॥ एगाइस्मा नाःत्ताहा?ओ पावलरे आनि? वे?हा? लुड्मा? आदुक्तुम्सिम्मिल्ले नसानिबा येप्लेक्हा?ग निधाःप्, हेक्क्याइ खिस्तेन्नसाःन् आजोगुम्मिल्ले वे?हा? लुड्मा? तुक्मा आसुक्तुम्सिम्तो ल?रिक् पाःत्तुरो॥

थामिड्

निःसुम् १.१-१०

पावलरे सेःक्युक्मिबा क्युक १.११-२.२१

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुड्गुम्मिल्लेन् सुनाइड् ३.१-४.३१

खिस्तानि चोःक्युम्भो नु लक्पेन् ५.१-६.१०

कुनुप्पा ६.११-१८

पावलरे हाडुबा सेवा

1 इड्गा? सेःक्युक्मिबा पावलरे कन् सक्इड्घडिन् हाक्निड्बरो॥ मनाहा?लाम् नु मना युक्लाम् सेःक्युक्मिबा पोःक्खाड्बा मेःन्, कर येसु खिस्त नु खुने? सिःमेन्नाम् कुहिड्वेत् केजोःक्पा पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिल्ले इड्गा? सेःक्युक्मिबा पोःइसे याम्पि सेगेसिबरो॥ 2 इड्गा?नु सोरिक् केवा?बा काक् फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा?रेआइ गलातिया थुम्मोबा सेसेहुप्लवहा?ओ केवा?बाहा? सेवा केम्हाक्ति?रो॥ 3 पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् हेक्क्याइ दाड्बा येसु खिस्तरं कुलुड्गुम् नु कुसनारुडिन् खिनि? केबिरि॥ 4 आनि? पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? हेक्के येसुरे कन् येम्मोबा ताप्फेःम्बा इक्सादिइ खाम्बेःक्मोलाम् ताड्सेःप्मा आसुक्ल फा?आइ आनि? लायो आजोगुम्बाल्ले चोगुल्ले आनि? लेक्वा स्येरो॥ 5 सदादिइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिइ पोःइलरो॥ आमैन्! †

वे?स्मा सुनाइड् होःप्

6 इड्गा? आनिड्वा? मयेरो, थेआइभेःल्ले खिस्तरं कुलुड्गुम्लाम् केउःप्पा निड्वा?फुमाइडिन् आक्खेन् हारा केलेरुम्माइवे?स्मा सुनाइड्ओ केबेगिर केबत्तिबे॥ 7 सेक्खाःल्ले खेड्ग कुजेक् सुनाइड् मेःन्लो, कर कुभा मनाहा?रेग खिनि? पिर्बेःम्बो थामासि फा?आइ खिस्तेल्ले कयाःम्बेओबा सुनाइड्डिन् मेड्गु मेलेक्खुर मेवा?रो॥ 8 कर तगि आनिगे खिनि? इड्भोःआसिगेबा सुनाइड्डिन्ःल्ले वे? सुनाइड्डिन् आनिगे इड्भोःसुम्बे?

† आमैन्फा?इन्आरो, हेक्केए पोःइलरो पोःइलो॥

इग साइग्राम्पेदाड्बा माइलाइड्बाल्ले इड्भोःसु?साइखेन्निन् साइग्राःल्ले तेत्तुरो॥ 9 आनिगे तगि मेत्तासिगेबा हेक्के याम्मोआइ मेत्तासिगे?रो, आत्तिल्ले खिनि? केदाःक्तुम्बा सुनाइड्डिन्ःल्लेआइ वे?स्मा सुनाइड्डिन् इड्भोःसि हारा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाइग्राःन् खेःल्ले कुसम्दाइ चुक्लरो॥

10 आल्ल इड्गा? मनाहा?रे खुनि? निड्वा? ताःमा मेःन्, कर इड्गा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? ताःमा पिमा कोःत्तुड्लो॥ आल्लसाइ इड्गा? मनाहा?रे खुनि? निड्वा? ताःमा पिमासिरक् कोःत्तुड्ने फा?ग्र इड्गा?ग खिस्तरं कुसेवारोबा मेःन्ना?रो॥

पावलरे निड्वा?फुमाइलाम् युक् खोःसु?

11 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इड्गा? इड्भोःसुड्बा सुनाइड्डिङ्ग मेन्छाम् याम्पिलाम् त्येबा मेःन्लो केल?बा पाःन्निन् कुसिड्केनिःचुम्ल फा?आइ निड्वा? चोगुड्लो॥ 12 कड्ग मेन्छाम् याम्पिलाम्बा खोःसुड्बा मेःन्, आत्तिन्हा?रेआइ मेहु?राड्बाआइ मेःन्, कर इड्गा? येसु खिस्तेल्लेए ओसेःन्धाक्ताड्डाइ खोःसुड्बरो॥

13 इड्गा? तगि यहुदि साम्योःन्डःत्तुड् नाःत्तुड्डिल्ले इड्गा? आक्त्तड्बा मना वयाइ हेक्क्याइ आक्खेन् सा?रिक् येसु खिस्तेन्नसाःन् केजोःक्पाहा? †† तुक्खे चाःत्तुड्सिड्डाइ मेड्मा कोःत्तुड्सिड् केल?बान् खिनि? केघेप्सुम्माइ केवयि?रो॥ 14 इड्गा? यहुदि आबेरेहा?नुःल्लेआइ यरिक् यहुदि साम्योओ पोःमा निड्वा? पिरुड् हेक्क्याइ आम्बा आन्धेबाहा?लाम् केबोःड्बा केयुःबा साम्योथिम्हा? इःप्मा नाःप्मा कुसिक् केसम्बा वयाड्लो॥

†† गिक् पाःन्दाड्ओ "निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसेहुप्लक्" पोःइ॥

15 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले इड्गा? सामेन्वा:न्छिड्डेआइधोए लुड्मा? तुक्ताइ, हेक्क्याइ सेगाइडाइ सेवा चो:क्से उ:त्ताइलो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले इड्गा? थिम्मेन्दइ सुवाइहा? येसुरे कुया:म्बेओ सुनाइइ इड्भो:सुइसिडिल फा?आइ आबुगेन् कुस्सा:न् ओ:न्धाक्मा कुसिरा? थाडे॥ खेन् येम्मो इड्गा? आत्तिन् मनाहा?आइ सुजा मेना:क्तुइसिडिन्, 17 हेक्क्याइ इड्गा?नु:ल्ले तगिबा से:क्युक्मिबाहा?ओआइ सुजा ना:क्से यरुसलेम येक्यक्को थो मेम्बे:क्पेन्तो, कर इड्गा?ग खिमो अरबिया लाजे?ओ पेगाइ, हेक्क्याइ ता:न्दि इड्गा? दमस्कस येक्यक्को नु:क्खाइ त्याइलो॥

18 हेक्क्याइ तड्बे सुम्से एगाइलक् इड्गा? यरुसलेमो पत्रुसरे कुदुसे पेगाइ, हेक्क्याइ खुने?नुए थिक्-डा (१५) येन् थारिक् युडाइलो॥ 19 खेप्पो दाइबाल्ले कुन्सा? याकुबेन्नु वे? आत्तिन् से:क्युक्मिबाहा?आइ मेदुमुइसिडिन्लो॥ 20 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ सेक्खा पा:न् मेन्निड्लो, इड्गा? साप्नुड्बा पा:न्हा? इड्लेक् मे:न्लो॥ 21 खेन् एगाइ इड्गा? सिरिया नु सिलिसिया थुम्पो पेगाइलो॥ 22 यहुदिया लाजे?ओबा सेसेहुप्लक्कोओ ख्रिस्तेन्नसा:न् केजो:क्पाहा?रे इड्गा? मेन्नि एमेवयेरो॥ 23 खेइहा?रेग तगि याप्ति तुक्खे केजा:प्याल्ले मेड्मा को:त्तुबा नसा:न्निन् अक्खे:ल्ले इड्भो:सुर वा?रो केल?बा पा:न्निन्लक् मेघेप्सुआइ मेवयेरो॥ 24 हेक्के:ल्ले इड्गा? चोगुइडिल्ले खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा मेभो:सुरो॥

पावल नु वे? से:क्युक्मिबाहा?

2 तड्बे थिक्-लि (१४) एगाइ इड्गा? बरनाबासेन्नु याम्मो यरुसलेम थो पेगाइडिल्ले तितसेन्नाइ इड्गा?नुए सौरिक् ते?रुड्डाइ वये॥ 2 निड्वा?फुमाइडिल्ले इड्गा? खेत्थो पे:क्माए पो:इ ल?रिक् ओ:न्धाक्ताइडाइ वये॥ इड्गा? खेप्पो वयाइडिल्ले खेप्पोबा सेसेहुप्लक्कोबा लाम्लो:बासिरो फा?आइ मेइ:त्तुसिबाहा? स्वा:त्ताइ तुमुइसिडिडाइ इड्गा? थिम्मेन्दइ सुवाइहा? इड्भो:सुइसिडिबा सुनाइइडिन् चैक्तुइसिडिलो॥ खेइहा?रे आबा:न्निन् मेघेप्सुर केल?बा निड्वा? इ:त्तुड्डाइ वयाइ, मे:न्ने फा?ग्र इड्गा? चोगुड्बा माइसेवा:न् हने केबो:इबा वयेरो॥ 3 कर आन्दे:इबा तितसेन् थिम्मेन्दइ सुवाइ वयेसाइ खेल्ले हर्दो हेक्मा पो:इ फा?आइ मेम्बा:त्तुन्तो॥ 4 कर कुभा इड्लेक्के फु?नुसा?हा? ख्रिस्त येसुलाम् खो:सुम्बेबा चो:क्युम्भो:न् थो:म्से आनिगेनु मेभुत्छिड्डाइ आनिगे यो:क्पा हेक्के चो:क्से खुनि? यहुदि साम्योथिम्हा? इ:प्पा ना:प्पा पो:इ ल?रिक् मेमेत्तिगेबाल्ले चोगुल्ले कन् काक् पा:न्निन् पोगेबारो॥ 5 कर आनिगेग सेक्खाबा सुनाइइडिन् खिनि?नु सदादिइ वा?र फा?आइ खेइहा?रे मेभो:क्खुबा पा:न्निन् सप्फाथिक्काइ मेघेप्सुम्बेन्तो॥ 6 हेक्क्याइ सेसेहुप्लक्का कुभा लाम्लो:बाहा?ग-केलेबा केनि:बा मेजो:क्साइ इड्गा?ग थेआइ मेले:त्तासिडिन्लो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा? मेसेन्दुन्छिन्लो-खेइहा?रे इड्भो:सुड्बा सुनाइइडो थेआइ मेन्जक्तुन्लो॥ 7 खेल्ले कुलेक्वा खेइहा?रेग निड्वा?फुमाइडिल्ले पत्रुसेन् यहुदिहा?ओ सुनाइइ इड्भो:से पाइधुबा हेक्केए इड्गा?आइ थिम्मेन्दइ सुवाइहा? सुनाइइ इड्भो:मासि फा?आइ लक्पेन्पिराइबान् मेनि:सुरो॥ 8 थेआइभेल्ले पत्रुसेरे से:क्युक्मिबा कुया:म्बक्लाम् यहुदिहा?ओ निड्वा?फुमाइडिल्ले या:म्बक् चोगुबा कुइसि:क् इड्गा? से:क्युक्मिबा आया:म्बक्लाम्माइ थिम्मेन्दइ सुवाइहा?ओ या:म्बक् चोगुरो॥ 9 सेसेहुप्लक्कोबा लाम्लो:बा मेमेत्तुसिबा याकुब, पत्रुस नु युहुन्नासिरे निड्वा?फुमाइडिल्ले इड्गा? चोगुड्बा माइसेवाओ मु?इसाम् था:सुबा मेनि:सुआइ बरनाबासेन्नु इड्गा? मेदा:क्तेत्छिगेरो॥ खेइहा? आन्धिगे थिम्मेन्दइ सुवाइहा?ओ सुनाइइ इड्भो:से पे:क्मा मेदेन्दे हेक्क्याइ खेइहा? यहुदिहा?ओ सुनाइइ इड्भो:मा मेदेन्देरो॥ 10 खेइहा?रेग खुनि? लुम्पोबा याइगेसा?बाहा? फा?मासि सुजा मेबिरिगे॥ हेक्के चो:क्मा इड्गा?आइ आसिरा? थाडेरो॥

पावलरे पत्रुसेन् अन्तु?

11 कर पत्रुसेन् एन्तिओक् येक्यक्को त्ये:ल्ले वे? नसानिबाहा?रे खुनि? तगिए इड्गा? पा:न्मेत्तुड्लो, थेआइभेल्ले खुने? या:म्बक् फे:न्दुआइ वये॥ 12 तगि खुने? थिम्मेन्दइ सुवाइबा नसानिबाहा?नु सौरिक् चर वये, कर याकुबरे यहुदि कुन्जुम्हा? खेप्पो मेदयेल्ले खुने? सौरिक् युड्माआइ चामा लेरु, थेआइभेल्ले खुने? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रेन्नाइ हर्दो हेक्माए पो:इ केल?बा खेन् मनाहा?नु कि:सेआइ वयेरो॥ 13 हेक्क्याइ वे? यहुदि नसानिबाहा?रेआइ पत्रुसरे किसुक्पा कुयेप्लेक्किन् मेना:त्तुरो, हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? येप्लेक्किल्ले बरनाबासेन्नाइ लेक्खु ते?रुरो॥ 14 हेक्के:ल्ले खेइहा? सुनाइइडिल्लेन् सेक्खाबा पा:न्नी मेम्बत्छेम्बा नि:सुइसिडिडाइ खेइहा?रे खुनि? तगिए पत्रुसेन् अक्खे मेत्तुड्ल फे:क्तुइ, “खेने?ग यहुदिनेसाइ यहुदि हेक्के केनवा?नेन्, कर थिम्मेन्दइ सुवाइ कुइसि:क् केवा?॥ हेक्के:ल्ले खेने? इ:प्पा ना:प्पा केलेरु केदे:सुबा यहुदि साम्योथिम्मिन् आक्खेल?रिक् थिम्मेन्दइ सुवाइहा? इ:प्पा ना:प्पा पो:इ ल?रिक् केमेत्तुसिबाबे?”

15 आनि? साआवा:न्छिड्डाइधोए यहुदिसि, थिम्मेन्दइ सुवाइ हेक्क्याइ “लायोबासि” मे:न्तो॥ 16 आत्तिन् मना:न्नाइ मोसारं साप्नुबा साम्योथिम्मिन् इ:त्तु ना:त्तुआइ आप्तिक् मे:न्नेबा पो:इमा मेसुक्नेन्तो, कर येसु ख्रिस्तेन्नसा:न् चोगुआइलक् आप्तिक् मे:न्नेबा पो:इमा सुक् केल?बा पा:न्निन् आनि? कुसिडिनि:प्पा पो:इलो॥ खेल्ले चोगुल्ले आनि?आइ ख्रिस्तओबा नसा:न्लाम् आप्तिक् मे:न्ने आबो:इल फा?आइ येसु ख्रिस्तेन्नसा:न् आजोगुम्तो, कर साम्योथिम् इड्जा:इडिन् आइ:त्तुम् आना:त्तुम्बालाम् मे:न्तो, थेआइभेल्ले साम्योथिम् इड्जा:इडिन् इ:त्तु ना:त्तुआइ आत्तिन्नाइ आप्तिक् मे:न्नेबा मेभो:इनेल्लो॥

17 हेक्के:ल्ले आनि? ख्रिस्तेन्नसा:न् चो:क्मालाम् आप्तिक् मे:न्नेबा पो:इमा आगो:त्तुम्मिल्ले वे?हा?रे खिनि? लायोओ केवा?बानिइ आम्लेल्लो, थेआइभेल्ले साम्योथिम्मिन् इ:प्पा ना:प्पा आलेरुम्माइ आवा?॥ खेन् फा?इन् ख्रिस्तरं लायोओ लाम्आलो:बाबि? हेक्के मे:न्तो॥ 18 खेल्ले कुलेक्वा इड्गा? लेरुइदे:सुड्बा पा:न्निन् याम्मो हु?रुइसिडिन् फा?ग्र इड्गा? लायोबा पो:इडारो॥ 19 थेआइभेल्ले इड्गा?ग साम्योथिम्मिन् इ:प्पा ना:प्पा को:त्तुडिल्ले हाबा खेन् साम्योथिम् इड्जा:इडिल्ले आप्तिक् कु:त्ताइलो॥ हेक्के:ल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलागि हिड्डार फा?आइ साम्योथिम्मिन् इ:प्पा ना:प्पाआइ सेन्लप् खो:मा तम्सिन् चो:क्मा लेरुड्लो॥ 20 इड्गा?ग ख्रिस्तेन्नु सिलाम्साक्मा सिड्डो स्याइडाइ वा?आ, हेक्क्याइ आल्लआइधो इड्गा?ग मेहिड्डान्, कर ख्रिस्तेन्इड्गा?ओ हिड्लो॥ इड्गा?ग कन् नासिडिगेन् थक्को हिड्डाल्ले निड्वा?फुसा:ओबा नसा:न्लाम् हिड्डारो॥ खुने?ए लुड्मा? तुक्ताइ हेक्क्याइ आलागि कुहिड्मन्निन् पिरुरो॥

21 इड्गा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुड्गुम्मिन् थेनाथेबा मेइ:त्तान्लो, थेआइभेल्ले साम्योथिम्लाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ आप्तिक् मे:न्नेबा पो:इमा आसुक्ने फा?ग्र ख्रिस्तेन्हनेरक् स्येरो॥

येसु:न् नसा:न् चो:क्माल्ले साम्योनिबा आबो:इ

3 गलाति केयुड्बा नसानिबासे, थेआइ खिनि? अदइ कुइसि:क् केजोगिबाबे? हा:ल्ले केलेमिआइ खिनि? निड्वा?इन्फेला:न्दु केबिरिबे? खिनि? तगिए येसु ख्रिस्तेन्सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइ स्येबा पा:न्निन् नु:रिक्काइ चैक्कासिगेआइ वये॥ 2 खिनि?नु पा:न्धिक् कुसिडिनि:प्पा आनिड्वा? वा?-साम्योथिम्मिन् केइ:त्तुम् केना:त्तुम्माइ सेसेमाइडिन् केघो:सुम्बाबि इ सुनाइइ केघेप्सुम्माइ नसा:न् केजोगुम्बालाम् केघो:सुम्बाबि? 3 थेआइ कम्म्याक् सा?रिक् खिनि? अदइ केजोगिबाबे? खिनि? ख्रिस्तानि हिड्मन्निन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसेमाइलाम् केहे:क्तुम्माइ आल्ल आबाडे या:म्बक्लाम् कुलिड्धो केप्पा केगो:त्तिबाबि?

† ग्रिक् पा:न्दाइडो “थेआइभेल्ले इड्गा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलागि हिड्डानि फा?आइ साम्योथिम् इड्जा:इलाम् साम्योथिम् इड्जा:इडो स्याइडाइ वा?आरो” पा:त्तुआइ पत्॥

4 सुनाइइले लागि खिनि? कम्मयाक् यरिक् तुक्खे हने केज्ये?इबि? सेक्खा:ल्लेग तुक्खे हने केन्ज्ये?इन्लो ॥ 5 खिनि? साम्योथिमिन् केइ:त्तुम् केना:त्तुम्माइ मे:न्, कर केघेप्सुम्बा सुनाइइडिन् नसा:न् केजोगुम्बाल्लेए निइवा?फुमाइडिल्ले खिनि? सेसेमाइडिन् केबिरि हेक्क्याइ खिनि? लुम्मो निइवा? केमाबा या:म्बक् चोगुबारो ॥

6 हेक्केल?रिक्के अब्राहामरे कुर्या:म्बेओ अक्खे साप्तेआइ पत्, "खुने? निइवा?फुमाइडिन् नसा:न् चोगु, हेक्के:ल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले खुने? सामयोनिबा ले:त्तुरो ॥" 7 खेल्ले चोगुल्ले निइवा?फुमाइडिन् नसा:न् केजो:क्पाहा?ए अब्राहामरे कुस्सा: कुम्मेन्छा?सि केल?बा पा:न्निन् कुसिडि नि:त्तेम्मे?ओ ॥ 8 निइवा?फुमाइडिल्ले थिम्मेन्डइ सुवाइहा? खुनि? नसा:न्लाम् आप्तिक् मे:न्नेबा चोगुसि? केल?बा ता:न्दिबा पा:न्निन् सामयोसाप्लाओ साप्तेआइ पत्, हेक्क्याइ अब्राहामिन् तगिसा अक्खेल?रिक् सुनाइइडिन् इडभन् चोगु, "काक् मेन्छाम् सुवाइहा?रे खेने?लाम्बाए मु?इसाम् मेघो:सु?रो ॥" 9 खेल्ले चोगुल्ले अब्राहामरे नसा:न् चोगुआइ मु?इसाम् खो:सुबा कुइसि:क् ख्रिस्तेन्नसा:न् केजो:क्पा केरेक्ले हाइवागेन् मु?इसाम् मेघो:सु?रो ॥

10 कर साम्योथिम् केइ:प्पा केना:प्पाहा? केरेक् साइग्रारे तेत्तुसिआइ मेवा?रो, थेआइभेल्ले अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्, "साम्योथिम् साप्लाओ साप्तेआइ केबप्पा काक् पा:न्हा? चक्मेल्?ए मेन्ड:प्पना मेन्ना:प्पनाहा? निइवा?फुमाइडिल्ले कुघुम्दिइ खो:मा ला?रुसिआइवा?रो ॥"

11 साम्योथिम्लाम् निइवा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ आत्तिन्हा?आइआप्टिक् मे:न्नेबा मेम्बो:इनेन् केल?बा पा:न्निन् सेक्खाए नि:देल्लो, थेआइभेल्ले सामयोसाप्लाओ अक्खे साप्तेआइ पत्, "सामयोनिबाइग नसा:न्लाम्बाए हिइलो ॥" 12 साम्योथिमिन् नु नसा:न्निन् मेदइसिन्लो ॥ खेल्ले कुलेक्वा सामयोसाप्लाओ अक्खे साप्तेआइ पत्, "साम्योथिमो केबप्पा काक् इडजा:इहा? केइ:प्पा केना:प्पेन्खेन्लाम्मे हिइलो ॥" 13 कर साम्योथिमिल्ले तारुबा खुम्दिइडिल्ले कुमेल्सुडिन्ख्रिस्तेरे हुडुआइ आनि? आधे?रेरो ॥ खुने? सिलाम्साक्मा सिडसम्माइ फो:न्धिइडिल्ले खुने? आबाडे आनि? खुम्दिइडिन् कुयुदे?रुरो ॥ थेआइभेल्ले सामयोसाप्लाओ साप्तेआइ पत्, "सिडसम्माइ केभो:न्धिइडा केसि:बाइग निइवा?फुमाइडिल्ले खुम्दिइ पिरुबारो ॥" 14 ख्रिस्तेरे आनि? आधे?रे, हेक्के:ल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले अब्राहामिन् पिरुबा मु?इसामिन् ख्रिस्तेरे सुलाम् थिम्मेन्डइ सुवाइहा? पिरुसिआइ वा?, हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले माइहेक् चोगुबा सेसेमाइडिन् नसा:न्लाम् आघो:सुम्लो ॥

साम्योथिम् नु माइहेक्

15 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इडगा? कप्पो मेन्छाम् याम्पि थिम्लाम् कुबिधिक पिनिडिल्लो ॥ नेप्पुरे माइहेक् चो:क्सुआइ पा:न् तडसुबा साप्लाओ आत्तिल्लेआइ लेडमा नु यो?मा मेसुक्त्तुलो ॥ 16 हेक्केल?रिक्के निइवा?फुमाइडिल्ले अब्राहामिन् नु कुमु?इदाइसाहा? माइहेक्हा? पिरुसिरो ॥ हेक्क्याइ सामयोसाप्ला:ल्ले "कुमु?इदाइसाहा?" फा?इडग यरिक् मनाहा? मे:न्, कर "कुमु?इदाइसा:न्" ल?रिक् पा:त्तुआइ पत् ॥ खेन् फा?इडग लच्छा मना:ल्लेन् मिक्से:न् पो:ड, खेडग ख्रिस्तेरो ॥ 17 कप्पो इडगा? थे पा:प्पा निइवा? चोगुडबा फा?ले निइवा?फुमाइडिल्ले अब्राहामिन् माइहुप चोगुबान् कुगिप् लिसिआइ सुम्बो:इ (४३०) तडबे एगाइ निइवा?फुमाइडिल्ले मोसा:न् साम्योथिम् पिरुल्ले खेन् माइहुपिन् मेघक्त्तुन्लो, मे:न्ने फा?ग निइवा?फुमाइडिल्ले खेन् चोगुबा माइहेक्किन्खक्त्तुमेन् ॥ 18 थेआइभेल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले पिनिडि ल?रिक् चोगुबा मु?इसामिन् साम्योथिम् इ:प्पा ना:प्पालाम् खोदेत्ते फा?ग खेन् माइहेक्के मेभो:इनेन् ॥ कर निइवा?फुमाइडिल्ले माइहेक्क्याए अब्राहामिन् लुडमा? तुक्त्तुआइ कन् मु?इसामिन् पिरुरो ॥

19 हेक्के:ल्ले साम्योथिमिन् थेआइ पिरुबाबे? माइहेक् चोगुबा मु?इदाइसा:न् ## मेन्दाए थारिक् लायो:ल्ले चोगुल्ले साम्योथिमिन् यो?सिडिल्लो ॥ निइवा?फुमाइडिल्ले माइलाइडबालाम् साम्योथिमिन् पा:न्दइसाबा मोसा:न् पिरुरो ॥ 20 आल्ल पा:न्दइले लागि नेप्फु मना चाहाबा चो:क्, कर निइवा?फुमाइडिङ्ग लत्थिक्क्लक् वा?रो ॥

साम्योथिमिल्ले कुर्या:म्बक्

21 हेक्केने फा?ग कुसाम्योथिमिल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुमाइहेक्हा? अत्तुबि? सेक्खा:ल्लेग हेक्के मे:न्लो! साम्योथिमिल्ले कुसडि हिडमन्निन् पिमा आसुक्तेल्लेग खेन् साम्योथिमिन् आइ:त्तुम् आना:त्तुम्माइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ आप्तिक् मे:न्नेबा पो:इमा आसुक्तेबारो ॥ 22 कर लायो:ल्ले काक् मनाहा? साक्पा केधा:बा कुइसि:क् चोगुसिआइ वा? फा?आइ सामयोसाप्ला:ल्ले इडभन् चोगुआइ वा? ॥ खेल्ले चोगुल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुमाइहुपिडिङ्ग येसु ख्रिस्तेन्नसा:न् चो:क्माआइलक् खो:मा आसुक्त्तुम्लो ॥

23 ख्रिस्तेन्ता:मानु:ल्ले तगि, निइवा?फुमाइडिल्ले कन् नसा:न्निन् आनि? ओसे:न्नेन्धाक्के थारिक् साम्योथिमिल्ले कुयुक्को आवयेआइ आनि? केरेक् साक्पा केधा:बा हेक्के आजोगेआइ आवये ॥ 24 खेल्ले चोगुल्ले साम्योथिमिन् आनि? नसा:न्लाम् निइवा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ आप्तिक् मे:न्नेबा आबो:इल फा?आइ ख्रिस्तेरे थारिक् लाम्लो:से आनि? ओगेमेप्पा पो:क्खेआइ वयेरो ॥ 25 आल्ल खेन् नसा:न्निन् त्येआइ वा?बाल्ले चोगुल्ले साम्योथिमिल्ले आनि? ओमेप्पा चाहाबा मेजो:क्नेन्लो ॥

26 ख्रिस्तेरे येसुओबा खिनि? नसा:न्लाम् केरेक् निइवा?फुसा: केबो:क्खिआइ केवयि?रो ॥ 27 थेआइभेल्ले ख्रिस्तेरे बप्तिस्मा केबो:इबा केरेक्ले ख्रिस्तेरे नु:बा कुनोसइडिन् कुसडि ते:त् केजाक्खुम्बा कुइसि:क् केजाक्खुम्माइ केवयि?रो ॥ 28 आल्ल यहुदि, थिम्मेन्डइ सुवाइ, यो:क् नु चो:क्युम्भोबा, येम्बित्छा? नु मेन्छुमा? कुदइबारो, थेआइभेल्ले खिनि?ग ख्रिस्तेरे येसुओ लच्छा केबो:क्खिआइ केवयि?रो ॥ 29 खिनि? ख्रिस्तेरे कुमना केबो:क्खिआइ केवयि?ने फा?ग खिनि?ग अब्राहामरे सेक्खा कुमु?इदाइसानिडिल्लो, हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले अब्राहामिन् पिरुबा माइहेक्किल्लेन् लक् केघो:बानिडिल्लो ॥

4 इडगा? थेमा पा:प्पा को:त्तुडबा फा?ले, लक् केघो:बान् हिन्जा? वा?र थारिक् यरिक् याइसाकुन्धेरे कुन्दाइबा केबो:इबा वा?साइ यो:क्पा कुइसि:क्के पो:इलो ॥ 2 कुम्बारे युक्तेइ चोगुबा लक् खो:मा तडबे मेडगेते थारिक् खुने?ग कम्ब्राइ केमेप्पा नु ओगेमेप्पाल्ले कुहुक्कोए वा?रो ॥ 3 हेक्केल?रिक्के आनि?आइ हिन्जा? कुइसि:क् आवयेल्ले कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा कुहे:क्सिडमोबा हनेबा खाहुन्हा?रे यो:क् आजोगेआइ आवयेरो ॥ 4 कर निइवा?फुमाइडिल्ले युक्तेइ चोगुबा येमिन् केरेल्ले आबुगेन् कुस्सा:न् पाइघु यु:सुरो ॥ खुने? सिसादिइ मेन्छुमा?ओलाम् साम्योथिमिल्ले कुयुक्को सावा:न्धिइडाइ वयेरो ॥ 5 निइवा?फुमाइडिल्ले साम्योथिमिल्ले कुयुक्क्याम् आनि? आधे?र फा?आइ हेक्क्याइ आबाडे आबुगेन् कुस्सा: आबो:इल फा?आइ खुने? पाइघुरो ॥ 6 खिनि? निइवा?फुसा: केबो:क्खिबाल्ले चोगुल्ले आबुगेन् कुस्सा:ल्ले कुसेसेमाइडिन् आनि? सिक्त्तुडमो पाइघुआइ वा?, हेक्क्याइ खेन् सेसेमाइडिल्ले निइवा?फुमाइडिन् पानुदिइ आम्बो ल?रिक् मेत्तु?रो ॥ 7 आल्लआइधो खिनि?ग यो:क् केहो:प्ति?रो, कर निइवा?फुमाइडिल्ले आबाडे कुस्सा: केबो:क्खिआइ केवयि?रो ॥ हेक्क्याइ कुस्सा: केबो:क्खिआइ केवयिबाल्ले चोगुल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कक्त्तुबा काक् पा:न्हा?रेन् खिनि? लक् केघो:बा केबो:क्खिआइ केवयि?रो ॥

पावलरे गलातिबा नसानिबाहा? निइवा? इ:त्तुसि?

8 खिनि? निइवा?फुमाइडिन् कुसिडिनि:प्पानु:ल्ले तगि खिनि?ग हनेबा माइहा?रे खुनि? यो:क् केबो:क्खिआइ केवयि?रो ॥ 9 कर आल्ल निइवा?फुमाइडिन् खिनि? कुसिडिक्केनि:त्तुम्माइ केवयि? (इग

मु?इदाइसा-खेन्फा?इन्येसु ख्रिस्तेरो ॥

† तोलिइसोमु १५.६ †† तोलिइसोमु १२.६, १८.१८, २२.१८ † साम्योथिम् इडजा:इ२७.२६ †† हवाक्कुक् २.४ †† लेबि १८.५ †† साम्योथिम् इडजा:इ२१.२३

निड्वा?फुमाइडिल्लेए खिनि? कुसिड् केनि:त्तिआइ वा?), हेक्के:ल्ले आक्खेल?रिक् कुबुड्ना कुसम्बा कुसुम्मेन्दम्मनाबा खाहुन्हा?ओ नु:ड्माआइ यो:क् पो:ड्मा खिनि? सिरा? थाड्बाबे? ¹⁰ खिनि?ग यहुदि साम्यो साक्थिम्हा? कुडिसि:क्के येन्हा?, लाहा?, चुड् वा:म्मा हाड् वा:म्मा येम्हा? नु तड्बेहा?ने केड्:त्तुम् केना:त्तुम्लो ¹¹ खिनि? लागि इड्गा? चोगुड्बा याम्बुधिका या:म्बक्किन् हने पो:ड्बिला फा?आइ कि:साड्डाइ वयाड्लो ¹² फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खेन् पा:न्हा?लाम् इड्गा? कुडिसि:क् खिनि?आइ चो:क्युम्भोभा पो:क्खेम्मे? फा?आइ पेलि फाक्किन्ड्लो, थेआड्भेल्ले तगि इड्गा?ग खिनि? हेक्के साम्यो साक्थिम्हा? इ:प्मा ना:प्पालाम् चो:क्युम्भोभा पो:क्खाड्डाइ वयाड्लो ¹³

खिनि?ग इड्गा? थेआड् ताप्फ:ल्लिक् याम्पि केम्मेत्तिन्तो ¹⁴ इड्गा? खिनि?ओ सुनाइड् इड्भन् चो:क्से त्याड्डिल्ले आयाम्तुगोआइ वयेबान् कुसिड् केनि:त्तुम्माइ वा?रो ¹⁵ आयाम्तुक्माल्ले तुक्खे केज्ये?इसाइ याम्पि केन्जि:त्तिन्, याम्पि केन्ना?रिन्तो ¹⁶ खेल्ले कुलेक्वा माड्लाइड्बा इग्र ख्रिस्त येसु:न्लाड्केदा:क्तुम्बा कुडिसि:क् याम्पि लाड्केदा:क्तिरो ¹⁷ खिनि? खेन् येम्मे सा?रिक् केस:त्तिआइ केवयिबान् थे पो:क्खेआड्बे? पो:ड्मा सुक्तेल्लेग इड्गा? कुभा? पियारे लागि खिनि? मिक्हा?आइ केयगुम् केल:त्तुम्माइ इड्गा? याम्पि पिमा केसुक्तिमेन् फा?आइ पा:प्मा सुक्तुड् ¹⁸ कर इड्गा? सेक्खाए मेन्निड्बाल्ले आल्लो खिनि? निड्मि पो:क्खाड्बाबि?

¹⁹ खेन् मनाहा?रेग † खिनि? खुनि? लेप्माइ उ:ड्मासि फा?आइ सा?रिक् खुनि? सिक् सम्लो, कर कन् खिनि?लागि नु:बा मे:न्तो ²⁰ खेड्हा?रेग आनिगे तक्लेड्वाओ केबोगिआइ खेड्हा?रक् केदिम्मुम्सिम्ल केल?बा निड्वा? मेजोगुआइ मेवा?रो ²¹ आल्ल इड्गा? खिनि?नु वा?आल्लेरक् मे:न्, कर खिनि?नु हो:प्पासाइ वे?हा?रे खिनि? लागि नु:बा या:म्बक् चो:क्मा सिक् सम्ने फा?ग नु:बारो ²² आमि:म् आस्सा:से, ख्रिस्तेन्कुडिसि:क्के खिनि? मेम्बो:ड्डे थारिक् इड्गा?ग आल्लो याम्मो सावा:म्मा तुड्डिल्ले तरुमा मेन्नुमा? कुडिसि:क् पो:क्खाड्डाइ वा?आरो ²³ इड्गा? आल्लो खिनि?नु वा?आल्ले अक्खे पा:प्मा मेबो:क्खेम्बा वयेरो, थेआड्भेल्ले खिनि? हेक्के केल?रिबाओ इड्गा? आनिड्वा? तुगोआइ वा?रो ²⁴

हागार नु सारा

²⁵ खिनि? साम्योथिमिल्ले कुयुक्को वा?मा निड्वा? केजोगुम्बि? खेप्सेम्मे?ओ! साम्योथिमिल्ले पा:त्तुबा पा:न्निन् कुसिड् केनि:त्तुम्माइ केवयि?बि? ²⁶ साम्योसाप्ला:ल्ले अब्राहामरे कुस्सा: येम्बित्ठा? नेत्ति वयेत्ति फा?आइ पा:त्तु? थिक्किन् सेवारोमा † कुमे:त् लेप्माड्बा वये, वे?स्मान् चो:क्युम्भोमा † कुमे:त् लेप्माड्बा वयेरो ²⁷ हागार मेप्पनामा सेवारोमा कुमे:त्लाम् सागेवा:न्धिड्बान्मेन्नाम्निड्वा?लाम्सावा:न्धिड्बारो ²⁸ कर सारा मेप्पनामा चो:क्युम्भोमा आबाडे कुमे:त्लाम् सागेवा:न्धिड्बाइग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइहेक्कलाम् पो:क्खेबारो ²⁹ आल्ल कन् नेप्फु मेन्नुमाहा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले चोगुबा नेत्ति माड्हुप्पिल्ले कुबिसिरो ³⁰ सेवारोमा हागाररेड्ग सिनाइ † को:क्मा कुडिसि:क् चो:क्लो ³¹ खेप्पो निड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा? साम्योथिमिन् पिरुसि, हेक्क्याइ खेन् साम्योथिमिल्ले मनाहा? यो:क् चोगुसिरो ³² आल्ल आल्लोबा यरुसलेम येक्यक्किन् अरब लाजे?बा सिनाइ को:क्मा कुडिसि:क् चो:क्लो, थेआड्भेल्ले खेन् येक्यक्किन् नु साम्योथिम् केड्:प्पा केना:प्पा केरेक् साम्योथिमिल्ले कुयो:क् मेबो:क्खेआइ मेवा?रो ³³ कर चो:क्युम्भोमा सारा:ड्ग साड्ग्राम्पेदाड्बा यरुसलेम कुडिसि:क् चो:क्लो ³⁴ खेन्?ए आनि? मारो ³⁵ माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्पा यसैया:ल्ले अक्खेल?रिक् माड्निड्वा?पा:न् पा:त्तुआइ वा?,

† खेन् फा?ड्नु, “इड्लेक्का साम्यो सिक्साम्बाहा?” पो:ड्लो ¹ १.१७ ओमत्ते?ओ ²

†† सेवारोमा कुमे:त् फा?ड्नु अब्राहामरे कुमे:त् सारारे कुसेवारोमा हागाररो ³ इस्माएल्लेन् हागाररे कुस्सा:रो ⁴ † चो:क्युम्भोमा कुमे:त् फा?ड्नु अब्राहामरे कुमे:त् सारारो ⁵ इसहाक्केन् सारारे कुस्सा:रो ⁶ †† तोलिड्सोमु १६.१५, २१.२-३ †† सिनाइ-खेड्ग निड्वा?फुमाइलाम् साम्योथिम् खो:मा फा?आइ मोसारे लिड्बा को:क्मा ⁷

“सामेड्गप्पनामाए, स:त्ते?ओ! खेने? सागेन्वा:न्दुन्हाइ स:त्ते?र अ:क्ते?ओ! थेआड्भेल्ले खेन् वे? मेन्नुमा?नु:ल्लेआइ सामेड्गप्पनामाल्ले कुस्सा:हा? यरिक् मेबो:ड्लो ⁸ ††

²⁸ आल्ल आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि?ग इसहाक कुडिसि:क् निड्वा?फुमाइडिल्ले माड्हेक् चोगुबा मु?इदाइसानिड्लो ²⁹ कर खेन् यो:क्मा मे:त्तिल्ले कुस्सा: इस्माएल्ले माड्हेक्कलाम् सागेवा:न्धिड्बा इसहाक्किन् तुक्खे चा:त्तुबा कुडिसि:क् सेसेमाड्लाम् आनि? सागेवा:न्धिड्बाहा?आइ साम्योथिम् केड्:प्पा केना:प्पाहा?रे तुक्खे आम्जा:त्तो ³⁰ कर साम्योसाप्ला:ल्ले थे पा:त्तु? “सेवारोमा मेन्नुमा?इन्नु कुस्सा:न् ना:त्तेदे:सेसे?ओ, थेआड्भेल्ले सेवारोमाल्ले कुस्सा:न्चो:क्युम्भोमा मेन्नुमा?इल्ले कुस्सा:न्नु सोरिक् लक् केचो:बा पो:ड्मा मेसुक्नेन्तो ³¹ ††³¹ खेल्ले चोगुल्ले आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आनि?ग सेवारोमा मेन्नुमा?इल्ले कुस्सा:सि मे:न्तो, कर आनि?ग चो:क्युम्भोमा मेन्नुमा?इल्ले कुस्सा:सिरो ³²

ख्रिस्ते चो:क्युम्भो आबि?

5 ख्रिस्ते सेक्खाए चो:क्युम्भो आबिरेआइ वा?, खेल्ले चोगुल्ले खेन् चो:क्युम्भोओ मेम्मुने वयेम्मे?, हेक्क्याइ साम्योथिमिल्ले कुयो:क् याम्मो मेबो:क्खेम्मिन्ने?ओ ¹

² इड्गा? पावलरे पा:त्तुड्बा पा:न्निन् खेप्सेम्मे?ओ! हर्दो हेक्कालाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ खिनि? आप्तिक् मे:न्नेबा पो:ड्मा निड्वा? केजोगुम्ने फा?ग ख्रिस्ते चोगुबा या:म्बक्किन्खिनि? लागि हनेबारक् पो:ड्लो ³ इड्गा? याम्मो मेन्निड्, हर्दो हेक्कालाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ खिनि? आप्तिक् मे:न्नेबा पो:ड्मा निड्वा? केजोगुम्ने फा?ग साम्योथिमो केबप्पा केरेक् पा:न्हा? खिनि? केड्:त्तुम् केना:त्तुम्लए पो:ड्लो ⁴ खिनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ आप्तिक् मे:न्नेबा पो:ड्मा फा?आइ साम्योथिमिन् केड्:प्पा केना:प्पाहा? ख्रिस्तलाम् केसेन्दि, निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुड्गुम्लाम् मा:ड्घा केबो:क्खिआइ केवयि?रो ⁵ कर आनि? नसा:न्लाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ आप्तिक् मे:न्नेबा आबो:ड् केल?बा निड्साइडिन् सेसेमाइडिल्ले हाड्मा आभा?रो ⁶ थेआड्भेल्ले ख्रिस्त येसुरे कुलागिग हर्दो हेक्का नु मेन्हेक्का पा:न्निन् थेआड् मे:न्तो ⁷ कर केरेक्नु:ल्ले यम्बा पा:न्निड्ग आनि? नसा:न्लिल्ले चोगुल्ले वे?हा? लुड्मा? आदुक्त्तुम्सिम्लो ⁸

⁹ खिनि?ग नु:रिक्काइ नसा:न् केजोगुम्माइ केवयि?, कर सेक्खाबा पा:न्निन् इ:प्मा ना:प्पा हा:त्ले केसाक्तिबे? ¹⁰ कन् पा:न्निड्ग सेक्खासाइ खिनि? केड्:प्पा निड्वा?फुमाइलाम् त्येबा मे:न्तो ¹¹ खरे:ड् केभड्बा च्य?सिक् सिदा?इल्ले केरेक् फे?रुम्मिन् युक्त्तुबा कुडिसि:क् लत्था इड्लेक्का पा:न्लिल्ले यरिक् मनाहा? फेल्ता:न्दुसि?रो ¹² खेन् इड्लेक्का पा:न्निन् खिनि? नसा:न् केन्जोगुम्मिन् फा?आइ दाड्बान् ता:क्पो चोगुड्लो ¹³ निड्वा? केभो:प्पा नु तुक्खे केजा:प्पा आत्तिन्हाइ निड्वा?फुमाइडिल्ले खुम्दिड् पिरु?रो ¹⁴

¹⁵ आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, कुभारे मेबा:त्तुबा कुडिसि:क् इड्गा? आल्लसाइ हर्दो हेक्काए पो:ड् ल?रिक् इड्भन् चोगुड्डिल्ले थेआड् मनाहा?रे इड्गा? तुक्खे मेजा:त्ताबाबे? इड्गा? ख्रिस्तेर सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइ चोगुबा कुया:म्बक्कोलाम् सेन्लप् खो:देल्लो ल?रिक् इड्भन् मेजोगुड्डिन्ने फा?ग आत्तिल्लेआइ कुसिक् मेघेडेन्नामेन् ¹⁶ खिनि? निड्वा? फेत्केला:म्बाहा?रेग हर्दो हेक्कारक् मे:न्, कर कुबुड् थरे:प् मेहेगुसाइ पो:ड्बारो ¹⁷

¹⁸ फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले चो:क्युम्भो पो:ड्से केड्:त्तिआइ केवयि? ¹⁹ खेड्ग लायोबा निड्वा?इल्ले मुरा केमेत्तिबा कुडिसि:क् खिनि? याम्दादा चो:क्मारे लागि मे:न्तो, कर लुड्मा? तुक्सिड्माआइ कुभा? पिसिड्मारे लागिनेरो ²⁰ थेआड्भेल्ले काक् साम्योथिमिन् लत्था इड्जा:ड्डी केरेआइ वा?रो, “आबाडे लुड्मा? केदुक्सिड्बा कुडिसि:क् केबाड्भे?साबान् लुड्मा? तुक्ते?ओ ²¹ ††²¹ कर

खिनि? केहा?आसि केये:इडासिल्लेग मेबो:इनेल्लो, कर सिडसिड ल?रेम्मे?ओ, मे:न्ने फा?ग्र आबाडे केमेइडासि?रो॥

सेसेमाइलाम्बा हिड्मा

16 खेल्ले चोगुल्ले इड्गा? अक्खे मेन्निड्, सेसेमाइडिल्ले लाम्मोलो:सिबा कुइसि:क् वयेम्मे?ओ, हेक्के:ल्ले खिनि? लायोबा निड्वा?इल्ले निड्वा? चोगुबा पा:न्निन् केन्जोगुम्मिल्लो॥ 17 थेआइभेल्ले आनि? लायोबा निड्वा?इन्सेसेमाइडिल्ले कुदक्लेड्वाओ पो:क्लो, हेक्क्याड् सेसेमाइडिन्नाइलायोबा निड्वा?इल्ले कुदक्लेड्वाओ पो:क्लो, थेआइभेल्ले खेइहा? मेदइसिल्लो॥ हेक्केल?रिक् चो:क्मा केइ:त्तुम्बा नु:बा या:म्बक्हा? सदादिड् केन्जोगुम्मिल्लो॥ 18 कर सेसेमाइडिल्ले लाम्मोलो:सिबा कुइसि:क् केवयि?ने फा?ग्र अक्खे हेक्के चोगे? फा?आइ मेम्मेत्ते साम्योथिमिल्ले पा:त्तुबा पा:न्हा? केरेक् खिनि? आबाडे केजोगुम्तो॥

19 लायोबा निड्वा?लाम् या:म्बक् केजो:क्पाहा?रे खुनि? या:म्बक्हा? निधा:प्लो॥ खेइहा?रे याम्बो:प्पा या:म्बक् मेजोगु?, ताप्फे:म्बा पा:न्हा? मेजोगु?, सिरिड् आममबा या:म्बक् मेजोगु?, 20 नावाइत्तान् सेवा मेजोगु?, किच्चाक् मेजोगु?, मनाहा? मेजि:त्तुसि?, खेमा? मेभो:क्खु?, मनाहा? नामहेत्तुसि?, खुनि? सिक् पो:क्, आनिगेरक् चोगुम्बे पा:त्तुम्बे केल?बा निड्वा? मेजोगु?, ए:क् सेन्चिड्मा निड्वा? मेजोगु?, थुक्सिड्मा निड्वा? मेजोगु?, 21 वे?हा?रे मेजोगु मेजबान् ओमेप्पा मेन्छुक्त्तुन्, थि:ल्ले म:सिड्मा निड्वा? मेजोगु?, याम्दादा फेन् या:म्बक् मेजोगु?, हेक्क्याड् बा हेक्कड्बा वे? या:म्बक्हा? मेजोगु?रो॥ तगिबा कुइसि:क् साम्दिड् पिनिड्लो, अक्कड्बा या:म्बक् केजो:क्पाहा?रे निड्वा?फुहाइजुम्मो लक् खो:मा मेन्छुक्त्तुन्लो॥ 22 कर सेसेमाइडिल्ले लाम्मोलोसिबा मनाहा?रे वे?हा? लुड्मा? मेदुक्त्तुसि?, खेइहा? मेस:त्, सनारुड्डो मेवा?, नासि मेध:त्, खेइहा?रे वे?हा? नु:रिक् मेमेत्तुसि?, खेइहा? नु:बा या:म्बक् मेजो:क्, निड्वा?इरे खो:त्तुसिबा मेजो:क्, 23 खेइहा? न:म्म:म् मेल? हेक्क्याड् नासि मेध:त्तो॥ अक्कड्बा या:म्बक्किल्ले कुदक्लेड्वाओ थेआइ थिम् हो:प्लो॥ 24 खिस्त येसु:न् नसा:न् केजो:क्पाहा?रेग लायोबा निड्वा? नु खेल्ले कुभेन् या:म्बक्किल्ले कुयुक्किन् सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाइ मेभो:न्दुआइ वा?रो॥ 25 सेसेमाइडिल्ले आनि? कुसड् हिड्मन् आबिरेआइ वा?बाल्ले चोगुल्ले खुने? कुनिड्वा? कुइसि:क् आनि? वयिरो॥ 26 आनि?ग आइदिड् ल?रि मे:न्, सिक् फो:ड्सिड्पिसिड्मा मे:न्, हेक्क्याड् नाहेत्तिड्मा मे:न्तो॥

फा?आसिम्मे?

6 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? नुसा?थिक् लायोओ था:ल्ले खिनि? सेसेमाइडिल्ले लाम्मोलोसिबाहा?रे न:म्म:म्माइ खेन् तो:न्देम्मे?ओ॥ कर हेक्के केजोगुम्मिल्ले सिड्सिड ल?रेम्मे?ओ, मे:न्ने फा?ग्र खिनि?आइ लायोओ था:मा केसुक्त्ति?रो॥ 2 इनोगेन् तुक्खेओ फा?आसिम्मे?ओ॥ अक्खेल?रिक् खिस्तरे आबिरेबा साम्योथिमिन्

केगेत्तुम्तो॥ 3 खेने? केयेक्पा केन्जो:क्नेन्छाइ वे?हा? कुभा? पिमासिओ वे? मनाहा?नु:ल्ले केयेक्पा चो:क्का ल?रिक् निड्वा? केइ:त्तिड्ने फा?ग्र आबाडे इड्गोलेक्सिड्लो॥

4 कर खिनि? हिड्मन्तो केजोगुम्बा या:म्बक्किन् केरेक्ले आबाडे केसा?रुल्ल पो:इ, हेक्क्याड् वे?हा?नु मेन्दइसिड्डे खिनि? नु:रिक्काइ केजोगुम्बा या:म्बक्को खिनि? निड्वा? ता:रो॥ 5 थेआइभेल्ले केरेक्ले कु:मा केबो:इबा लक्पेनेरुक्कहा? आबाडे कु:माए पो:इलो॥

6 पा:न्जाक् केहु?सिड्बाल्ले खुने? कत्तुबा काक् नु:बा पा:न्हा? कुसिक्साम्बाहा?नु हा:मा पो:इलो॥

7 खिनि? इड्मेलेक्कासिमिन्ने?ओ॥ निड्वा?फुमाइडिन् किना:न्दि पिमा सुक्मेदेलेन्तो॥ मना:ल्ले थेमा:न् ते:सु?, हाबा खेन् सुप्सु?रो॥ 8 आत्तिन् मना:ल्ले लायोबा कुनिड्वा?इन्कुनिड्वा? ता:माओरक् ते:सु?, खेल्ले लायोबा कुनिड्वा?लाम् सि:मेन् सुप्सु?रो॥ कर आत्तिन् मना:ल्ले सेसेमाइडिल्ले कुनिड्वा? ता:माओ ते:सु?, खेल्लेग सेसेमाइलाम् मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्निन् सुप्सु?रो॥ 9 आनि? नु:बा या:म्बक् चो:क्माओ ना:स्सि मे:न्तो, थेआइभेल्ले नु:बा या:म्बक् चो:क्मा आल्लेरुम्मिन्ने फा?ग्र सुयेम्मो आनि? मु?इसाम् आसुप्सुम्तो॥ 10 खेल्ले चोगुल्ले आनि? सुयेम् आघो:सुम्मिल्ले काक् मनाहा? नु:रिक् मेप्पासि पो:इलो॥ कुनो-कुबि?ओग आनि? नसानिबा हिम्सयड्हा? नु:रिक् मेप्पासि पो:इलो॥

पावलरे गलातिहा? पिरुसिबा कुनुप्पा सुजा

11 ओमेत्तेम्मे?ओ, इड्गा? आबाडे आहुक्किल्ले यम्यम्बा सक्से?हा?ओ कन् कुनुप् पा:न्हा? साप्तुड्बारो॥ 12 खेन् हर्दो हेक्का केबाइबाहा?रे वे?हा?रे नु:बा मेनि:सिगेर फा?आइ हेक्के मेजोगुबारो॥ खिस्तरे कुसिलाम्साक्मा सिड्डिन् इड्भो:माल्ले केदा:बा तुक्खे:न् मेगिरुबाल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे खिनि? हर्दो हेक्का केम्बाइघिबारो॥ 13 कर खेन् हर्दो केहेक्पाहा?रे आबाडेआइ साम्योथिमिन् मेन्ना:त्तुन्लो॥ हेक्केसाइ खेइहा? आइदिड् ल?मा मेघो:र फा?आइ हर्दो हेक्का थिमिन् इ:प्पा ना:प्पा केम्बाइघि?रो॥ 14 कर इड्गा?ग आनि? दाइबा येसु खिस्तरे सिलाम्साक्मा कुसिड्डिन्नु:ल्ले वे? थेमाओआइ आइदिड् मेल?आन्तो॥ खिस्तरेसिलाम्साक्मा सिड्डो स्पेबाल्ले चोगुल्ले मनाहा?रे मेइ:त्तु मेना:त्तुबा पा:न्हा? आलागि थेआइ मे:न्तो, हेक्क्याड् खेइहा?रे खुनि? लागिआइ इड्गा? थेआइ मे:न्नारो॥ 15 हर्दो हेक्कासाइ मेन्हेक्कासाइ थेआइ मेबो:इनेल्लो, कर कुसड् मना पो:ड्मान्ने यम्बा पा:न्तो॥ 16 कन् पा:न्निन् केइ:प्पा केना:प्पाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले सनारुड् केबिरिरे हेक्क्याड् लुड्मा? केदुक्त्तिररो॥ खेइहा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले सेगुसिबा कुसड् इसाइलिसिरो॥

17 कुनुप्पाओ, इड्गा? आत्तिन्हा?रेआइ तुक्खे मेन्जा:त्तान्लरो, थेआइभेल्ले इड्गा? येसुरे कुयो:क्पाआ फा?आइ नासिड्गीन् आधक्को मिक्से:न्हा? कत्तुड्लो॥ 18 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, दाइबा येसु खिस्तरे कुलुड्गुम्मिन् खिनि?नु वा?रररो॥ आमेन्॥

एफिसि

निःसुम्

सेःक्युक्मिबा पावलेन रोम येक्यक्को साक्पा थ्येआइवयेल्ले खुने? एफिसि येक्यक्कोबा सेसेहुप्लक्को केवा?बा नसानिबाहा? कन् सक्इङ्घडिन् हाक्तुसिरो॥ खुने? यरिक् लेङ् एफिसिओ पेआइ वये, हेक्क्याइ थिक् लेङ्डो तड्बे सुम्सि थारिक् खुने? सुनाइङ् इङ्भोःसे खेप्पो युडे (सेःक्युक्मिबा १९-२०)॥ कन्सक्इङ्घडिन् काक्नुःल्ले तगिबा पाःन्निङ्ग "सुयेम्मिन् केत्ताइ निङ्वा?फुमाइडिल्ले ख्रिस्तरं युक् चोगुर फा?आइ साङ्ग्राम्पेदाइ नु इक्सा खाम्बेःक्को केवा?बा केरेक् पाःन्हा? तारु" केल?बारो (१.१०)॥ कङ्ग निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा? ख्रिस्तेन्नु थिक्हुप् मेबोःइडाइ निङ्वा?फुमाइडिल्ले यम्बा कुनिङ्सेःक्को मेहिङ्गल फा?आइ तोःन्देबा पेलिगेन् पाःन्जाक्लो॥ कन् सक्इङ्घडिन् थिक्सिगेःक्पा लक्को थिक्हुप् कुमेन्निन् अक्खेल?रिक् पोआधक्लो-निङ्वा?फुमाइडिल्ले आबाडे कुमनाहा? सेगुसिआइ खेङ्हा? आबुगेन् कुस्साः येसु ख्रिस्तलाम् लेप्पि पिरुसिर लायोलाम्बा चोःक्युम्भो चोगुसि, हेक्क्याइ निङ्वा?फुमाइडिल्ले पयम् यम्बा कुमाइहेक्किन् सेसेमाइलाम् सेक्खा चोगुरो॥ हेक्क्याइ कन् सक्इङ्घडिन् निसिगेःक्पा लक्को पावलरे हेन्निःप्पाहा?रे ख्रिस्तेन्नुबा खुनि? थिक्हुप्पिन् खुनि? हिङ्मन्लाम्बा ओसेःन्दाइ पोःइल फा?आइ पेलि फाक्तुसिरो॥ निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा? ख्रिस्तेन्नु थिक्हुप् पोःइमा पाःन्निन् ओसेःन्दाइ चोःक्मा पावलरे अक्त्तइबा कुबिहा? पिरुआइ वा?रो-सेसेहुप्लक्किन् नासिङ्गेन् थक् कुडिसिःक् चोःक्हेक्क्याइ खेल्ले कुधेगेःक्किन् येसुरो, इय सेसेहुप्लक्किन् हिम् कुडिसिःक् चोःक्हेक्क्याइ ख्रिस्तेन्निम्मिल्ले कुम्मा लुङ्लो, आल्लसाइ सेसेहुप्लक्किन् सिसामेःत्त कुडिसिःक् चोःक्काइ ख्रिस्तेन्नालिसाइ कुडिसिःक् चोःक्लो॥ कन् सक्इङ्घडिन् पावलरे सिदुङ्जभा, लेप्पि, लुङ्गुम्, सेसे नु ख्रिस्तेल्ले कुमिःम्जिरेन् ओसेःन्दाइ हेक्त्तइबा केयेक्पा निसाहा? साप्तुआइ पल्लो॥

थामिङ्

निःसुम् नु सेवा १.१-२

ख्रिस्तेन्नु सेसेहुप्लक् १.३-३.२१

ख्रिस्तेन्नु केवा?बा कुसङ् हिङ्मन् ४.१-६.२०

कुनुप्पा सेवा ६.२१-२४

पावललाम् सेवा

१ एफिसिस † येक्यक्को केवा?बा ख्रिस्त येसुःन् केदिम्बा नसाःन्साबा निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसे मनासे, ख्रिस्त येसुरे कुसेःक्युक्मिबा पोःइसे निङ्वा?फुमाइडिल्ले सेगाइबा इङ्गा? पावलरे कन् सक्इङ्घडिन् हाक्किन्ड्बारो॥ २ आनि? पानुदिङ् पाः निङ्वा?फुमाइडिन् हेक्क्याइ दाइबा येसु ख्रिस्तरं लुङ्गुम् नु सनारुङ्केबिरि॥

याम्साप्पोन् हाइवा मु?इ

३ आनि? दाइबा येसु ख्रिस्तरं कुम्बा निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा पोःररो॥ खुने?ए येसु ख्रिस्तलाम् साङ्ग्राम्पेदाइबा केरेक् याम्साप्पोन् मु?इसाम्मिल्ले आनि? मु?इसाबा आजोगेआइ वा?॥ ४ खुने? कुनिःमाओ सेसे नु आप्तिक् मेःन्नेबा आबोःइल फा?आइ ख्रिस्तेल्ले चोगुल्ले इक्सा खाम्बेःक् पोःइमानुःल्ले तगिसा आसेगेआइ वये॥ खुने? लुङ्मा? आदुक्तेबाल्ले चोगुल्ले ५ खुने? कुनिङ्वा? कुडिसिःक् कुसिरा? थाडेर येसु ख्रिस्तलाम् कुस्साः पोःइसे तगिनुए आनि? आसेगेआइ वयेरो॥ ६ हेक्केःल्ले निङ्वा?फुमाइडिल्ले आबाडे लुङ्मा? तुक्तुबा कुस्साःन्लाम्बा कुनिङ्वा? हन्दुआइ सा?रिक् लुङ्मा? आदुक्तेबाल्ले चोगुल्ले कुनारा फोःसुम्लो॥

७ हेक्क्याइ निङ्वा?फुमाइडिल्ले सा?रिक् लुङ्मा? आदुक्तेबाल्ले चोगुल्ले येसुरे कुमाक्खि?इल्ले आनि? लायोलाम् लेप्पि आबिरेर आधे?रेआइ वा?॥

८ सा?रिक्के लुङ्मा? आदुक्तेआइ वा?रो? ९ काक् सिक्कुम् निङ्वा? नु

खासिङ् निःप्माल्ले निङ्वा?फुमाइडिल्ले ख्रिस्तलाम्बा चोःक्मा निङ्वा? इःत्तुबा सिबि? पाःन्निन् कुसिरा? थाडेर कुसिङ्निःप्मा आबाइङ्घेआइ वा?॥

१० हेक्क्याइ सुयेम्मिन् केत्ताइ निङ्वा?फुमाइडिल्ले ख्रिस्तरं युक् चोगुर फा?आइ साङ्ग्राम्पेदाइ नु इक्सा खाम्बेःक्को केवा?बा केरेक् पाःन्हा? तारु?रो॥ ११ ख्रिस्तेन्नु थिक्हुप् आवा?बाल्ले चोगुल्ले निङ्वा?फुमाइडिल्ले आनि?आइ खुने?लाम् लक् खोःसे आसेगेआइ आवा?, थेआइभेल्ले कङ्ग तगिनुसा खुने? चोःक्मा निङ्वा? इःत्तुबा हेक्के केरेक् पाःन्हा? पोःइलो॥

१२ हेक्केल?रिक् आनिगे यहुदिहा? केरेक्नुःल्ले तगि ख्रिस्तओ निङ्साइ केजोःक्पाहा?ए मिमिदिङ्गेन् निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा केभोःबा पोःक्खिगेररो॥

१३ आल्ल खिनि?आइ सेक्खाबा पाःन्जाक् सेन्लपरेन्सुनाइङ् केघेप्सुम्लो, हेक्क्याइ ख्रिस्तेन्नुसान् केजोगुम्बा येम्पो खिनि?ग आमनानिङ् फा?आइ ओसेःन्दाइ चोःक्से निङ्वा?फुमाइडिल्ले माइहेक् चोगुबा सेसेमाइडिन् केबिरिआइ वा?रो॥ १४ आनि? निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा? थे?मा आन्हुःत्तेन्ल थारिक् निङ्वा?फुमाइडिल्ले माइहेक् आजोगेबा केरेक् पाःन्हा? सेक्खाए आबि? ल?रिक् सेसेमाइडिन् तेन्याइ कुडिसिःक् आबिरेबारो॥ मिमिदिङ्गेन् निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा केभोःबा आनि? आबोःइल फा?आइ खुने? हेक्के चोगुबारो॥

पावलरे चोगुबा तुवा

१५ खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा?आइ दाइबा येसुःन् केजोगुम्बा नसाःन्निन् नु केरेक् निङ्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमना नसानिबाहा? लुङ्मा? केदुक्तुम्सिम्बा पाःन्निन् खेप्सुइडाइ १६ खिनि? लागि निङ्वा?फुमाइडिन् चक्मेल्ल?ए नोगेन् पिरुङ्लो॥ इङ्गा? चोगुइबा तुवाओ निङ्वा? इःत्तिङ्ल

† एफिसिस-एसियाओबा लत्था केयेक्पा येक्यक्॥ एफिसिसओ केरेक्नु तगि पावलरे सुनाइङ् सेःसु हेक्क्याइ यरिक् नसानिबा मेबोःक्खे॥

17 आनि? दाइबा येसु ख्रिस्तेर मिमिदिङ्गेन् कुम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? कुर्या:म्बेओ नु:रिक्काइ कुसिङ् नि:प्पारे लागि सिक्कुम्दिङ् निड्वा? केबिबा नु निड्वा?फुमाइडिन् ओसे:न्दाइ केजो:क्पा सेसेमाइडिन् केबिरि फा?आइ तुवा चो:क्कारो॥ 18 खिनि? खासिङ् नि:प्पा केसुकुप्पा केबो:क्विर् फा?आइ इङ्गा? तुवा चो:क्कारो॥ हेक्क्याइ खिनि? केउ:त्तिआइ खो:मा केबो:इबा लक्किन् कुसिङ् केनि:त्तुम्लो॥ खेन् सा?रिक् इमेल्लुड्बा मिमिदिङ्गेन् लक्किन् निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा?नु माइहेक् चोगुआइ वा?रो॥ 19 हेक्क्याइ खुने? पयम् यम्बा कुमुक्साम्मिल्ले आनि? नसा:न् केजो:क्पाहा? कुभा? आबि? केल?बा पा:न्निन् कुसिङ्नि:प्पा केसुकुत्तुम्लो॥ हाबा खेन् मुक्साम्मिन् 20 ओगप् चोगुल्ले खुने? केसि:बा ख्रिस्तेन्कुहिङ्वेत्तुचोगु हेक्क्याइ साङ्ग्राम्पेदाइबा तेन्तो मिङ्गो इङ्धा:इ पिरुर कुजुप्पाइ लेप्पाइ युक्खुआइ युङ्गो॥ 21 खेप्पो ख्रिस्तेर केरेक् सुहाङ्गम्बाहा?, युक् केगप्पाहा?, मुक्साम् केगप्पाहा?, नु हाङ्गुक् केजो:क्पाहा? सम्दाइ हाङ् चोगु?रो॥ हेक्क्याइ कन् येम्मोरक मे:न्, कर केदा:बा येम्मोआइ खुने? वे? केरेक्नु:ल्लेआइ थोधोक्पा चो:क्॥ 22 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले ख्रिस्तेर कुयुक् सिगाइ केरेक् युक्खुआइ वा?, हेक्क्याइ सेसेहुप्लक्ले लागि खुने?ए केरेक् सम्दाइ कुधेगे:क् चोगुरो॥ 23 आल्ल कन् सेसेहुप्लक्किङ्ग ख्रिस्तेर नासिङ्गेन् कुधक् नु कुलिङ्धो केगेप्पा पा:न्तो॥ हेक्क्याइ खुने?ए केरेक् कुलिङ्धो केतुरो॥

ख्रिस्तेन्नु सोरिक् कुहिङ्वेत् आबो:इ

2 केबो:क्पा येम्मो खिनि? केजोगुम्बा लायोबा या:म्बक्किल्ले चोगुल्ले केस्ये?इआइ केवयि॥ 2 खेन् येम्मो खिनि?आइ कन् खाम्बे:क्मोबा थिम्मिन् नु फेन्साम्हा?रे खुनि? हाङ्जुम्मो हाङ् केजो:क्पा माफेन्साम्मिल्ले कुबा:न्निन् केघेप्सुम्माइ केवयि॥ खेन् साम्मिन्ने निड्वा?फुमाइ इङ्जा:इ मेङ्घेम्ननाबाहा?रे खुनि? सिक्कुड्मो या:म्बक् चो:क्ल वा?रो॥ 3 खेइहा?रे खुनि? लुम्मो उन्छो:न् आनि?आइ याम् नु निड्वा?इल्ले चो:क्मा को:त्तुबा लायोबा लाम्मो आवये॥ खेइहा? हेक्के आनि?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुघासेन्तो केधा:बा आबो:क्खेआइ आवयेरो॥ 4 कर सा?रिक् लुङ्गुम्पाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले सा?रिक् लुङ्मा? आदुक्तेरो॥ 5 आनि? लायो:ल्ले चोगुल्ले याम्साम्मो आस्येआइ आवयेसाइ ख्रिस्तेन्नु सोरिक् खुने? कुहिङ्वेत् आजोगेआइ आवा?रो-खुने? लुङ्मा? केदुक्तेबाल्ले खिनि? ताङ्गेसे:त्तिआइ केवयि?॥ 6 हेक्केल?रिक् खुने? ख्रिस्तेन्नु सोरिक् कुहिङ्वेत् आजोगेआइ साङ्ग्राम्पेदाइबा तेन्तो ख्रिस्ते येसु:न्नु आयुक्खेआइ आवा?रो॥ 7 कङ्ग केदा:बा येम्मो खुने? सा?रिक् इमेल्लुड्बा कुलुङ्गुम्मेन् ओसे:न्दाइ चो:क्मा फा?आइ हेक्के चोगुबारो॥ ख्रिस्ते येसुलाम् लुङ्मा? आदुक्तेबा कन् लुङ्गुम्मेन् ओसे:न्नाधाक्तेरो॥ 8 निड्वा?फुमाइडिल्ले लुङ्मा? केदुक्तेबाल्ले चोगुल्ले ख्रिस्तेन्नुसा:न् केजोगुम्बालाम्बा खिनि? ताङ्गेसे:त्तिआइ केवयि?॥ कङ्ग आबाडे खिनि? केजोगुम्बा या:म्बक्लाम् मे:न्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुबर्धा:म्मिल्ले चोगुबारो॥ 9 मनारे मेजोगुबा या:म्बक्लाम् अक्खे पो:क्खेबा मे:न्लो, खेल्ले चोगुल्ले मनाहा?रे आइदिङ् ल?मा पा:न्ने हो:प्लो॥ 10 थेआइभेल्ले नु:बा या:म्बक्हा? चो:क्मा फा?आइ ख्रिस्ते येसुलाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले आनि? आजोगेबारो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले खेन् नु:बा या:म्बक्हा? आनि? आजोगुम्प फा?आइ तगिसा यारिप् चोगुआइ वयेबारो॥

ख्रिस्तेन्नु थिक्हुप् आबो:इ

11 खेल्ले चोगुल्ले थिम्मेन्डइ सुवाइडो सागेवा:न्नासिबान् निड्वा? इ:त्तमे?ओ॥ हेक्क्याइ आनिगे हर्दो हेक्मा थिम् केगप्पासिगे केल?बा यहुदिहा?रे खिनि? "हर्दो मेन्हेक्मनानिङ्" केम्मेत्ति? (कर खेङ्ग मनाहा?रे नासिङ्गेन् थक्को मेजोगुबा थिम्प्लक्लो)॥ 12 खेन् येम्मो खिनि? ख्रिस्ते मे:न्ने, इसाइलबा यक्कुड्बा केन्वयिन्, निड्वा?फुमाइडिल्ले पिनिङ् फा?आइ माइहेक् चोगुबा माङ्हुफा? मेङ्घो:मनाबा, निङ्साइ केहो:प्पा नु कन् इक्सादिङ् खाम्बे:क्माओ निड्वा?फुमाइ मे:न्ने केवयिबान् निड्वा? इ:त्तमे?ओ॥ 13 कर खिनि? तगि निड्वा?फुमाइलाम् मा:ङ्घा केवयिसाइ

आल्लो खिनि? ख्रिस्ते येसु:न्नु थिक्हुप् केबो:इबाहा? ख्रिस्तेर कुमाक्खि?इन् वादे:न्दुबाल्ले चोगुल्ले नि:त्ताइ केबो:क्विर्आइ केवयि?रो॥ 14 थेआइभेल्ले खुने?लाम्बाए आनि? सनारुइ आघो:सुम्माइ आवा?॥ खुने?ए यहुदिहा? नु थिम्मेन्डइ सुवाइहा? केसेम्बा निङ्मिगेन् लुङ्धाक् कुइसि:क्पा थिम्मिन् आबाडे नासिङ्गेन् कुधक्को यस्सुर खेइहा? थिक्हुप् चोगुसिआइ वा?॥ 15 खुने?ए साम्योथिम् इङ्जा:इडोबा थिम्हा? थेनाधेबा चोगु॥ खुने?ए यहुदि नु थिम्मेन्डइ सुवाइलुम्मो सनारुइ ता:त्ते नेत्ति सुवाइलाम्बा खुने?नु थिक्हुप् केबो:इबा लत्ता कुसइ सुवाइधिक्चोगुआइ वा?रो॥ 16 हेक्के:ल्ले खुने? सिलाम्साक्मा सिङ्गो स्येआइ आनि? नेत्ति सुवाइबा मनाहा? थिक्हुप्पो आदारे हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिन्नु नादइ आजोगे, हेक्केल?रिक् आनि? लुम्मोबा चि:त्तिङ्गाम्ना खेत्तुदे:सुरो॥ 17 ख्रिस्तेन्नुयेआइ निड्वा?फुमाइडिन्नु मा:ङ्घा केवा?बा खिनि? थिम्मेन्डइ सुवाइहा? नु नि:त्ताइ केवा?बा यहुदिहा?ओ सनारुइडिल्लेन् सुनाइइ से:सुरो॥ 18 खुने?लाम्मे आनि? केरेक्ले थिक् सेसेमाइ आघो:सुम्माइ पानुदिङ् पा: निड्वा?फुमाइडो पे:क्मा आघो:सुम्माइ आवा?रो॥

19 खेल्ले चोगुल्ले आल्ल खिनि? थिम्मेन्डइ सुवाइहा? वे? लाजे?बा नु तास्वाबानिङ् मे:न्, कर खिनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा?नु निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहिम्सयडोबा यक्कुड्बा केबो:क्विर्आइ केवयि?रो॥ 20 आनि?ग से:क्युक्मिबा नु माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे मेनेस्सुबा हिम्पाइयक्को चो:क्मनाबा हिम् कुइसि:क् आजो:क्॥ हेक्क्याइ खेन् हिम्मिल्लेन् केयेक्पा कुम्मालुङ्गिङ्ग ख्रिस्ते येसु:न्नेरो॥ 21 खुने?ओए काक् हिम्मिन् काम्माइ दाइबाल्ले लागि सेसेबा माइहिम् पो:इङ्गाइ पो:र पे:क्लो॥ 22 हेक्क्याइ खिनि?आइ खुने?नु सोरिक् थिक्हुप् केबो:क्विर्आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुयुङ्मादेन् केबो:क्विर्, हेक्केल?रिक् खिनि?ओ निड्वा?फुमाइडिन् सेसेमाइलाम् युङ्गो॥

थिम्मेन्डइ सुवाइलुम्मो पावलरे कुमाइसेवा

3 हेक्के:ल्ले इङ्गा? पावलरे खिनि? थिम्मेन्डइ सुवाइहा?ओ ख्रिस्ते येसुरे कुर्या:म्बेओ सुनाइइ से:सुड्बाल्ले चोगुल्ले पुङ्गुलाहिम्मो साक्पा थ्याइबारो॥ 2 निड्वा?फुमाइडिल्ले लुङ्मा? आदुक्तेबाल्ले कुर्या:म्बेओ खिनि? इङ्गो:मा लक्पेन्निन् खुने? पिराड्बान् खिनि? केघेप्सुम्माइ केवयि? केल?बा निड्वा? इ:त्तुङ्गो॥ 3 कङ्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले ओसे:न्धाक्ताइबा कुनिड्वा? सिगाइबा पा:न्तो॥ कल्ले कुर्या:म्बेओ इङ्गा? तगिसा मिसाक् साप्पुङ्गाइ वा?रो॥ 4 कन् सक्कइङ्गिङ्गिन् केनि:रुम्माइ इङ्गा? निड्वा? खो:सुड्बा ख्रिस्तेर कुर्या:म्बेओबा सिबि? पा:न्निन् कुसिङ्नि:प्पा केसुकुत्तुम्लो॥ 5 खेन् पा:न्निन् केबो:क्पा येम्मोबा मनाहा?ओ ओसे:न्दाइ मेम्बो:इडे वये, कर कन् येम्मो सेसेमाइलाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुसे:क्युक्मिबाहा? नु माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?ओ ओसे:न्दाइ पो:क्खेआइ वा?रो॥ 6 खेन् सिबि?बा पा:न्निन् बा कन्लो-सुनाइइलाम्बाए थिम्मेन्डइ सुवाइहा? यहुदिहा?नु सोरिक् युक्साबासि, सोरिक् थिक्हुप् केबो:इबासि हेक्क्याइ ख्रिस्ते येसुलाम् केदा:बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइहेक्किल्लेन्सोरिक् लक् केघो:बासिरो॥ 7 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम् नु कुमुक्साम्माम् इङ्गा? कन् सुनाइइ केसेबा सेवारोबा पो:क्खाङ्गो॥

8 निड्वा?फुमाइडिल्ले केरेक् सेसे कुमनाहा?नु:ल्ले इङ्गा? यो:यो:क्पा चो:क्कासाइ कुसिङ् नि:प्पाए सुक्मेन्डेप्पनाबा ख्रिस्तेर आबिरेबा हाइवा मु?इसाम्मिल्ले कुर्या:म्बेओ थिम्मेन्डइ सुवाइहा? इङ्गो:मासि फा?आइ कन् लुङ्गुम्मेन् इङ्गा? पिराङ्गो॥ 9 हेक्क्याइ काक् पा:न्हा?रेन् नावागेन् चड:त् केनेबा निड्वा?फुमाइडिल्ले उनाहुरिआइधो मा?रुबा पा:न्ल्लेन् निङ्गो:क्किन् काक् मनाहा? चेक्मासि फा?आइ इङ्गा? सेगाङ्गो॥ 10 अक्खेल?रिक् सेसेहुप्लक्लाम्बा निड्वा?फुमाइडिल्लेन् काक् परिक्पा सिक्कुम्दिङ् निड्वा?इन्ताइसाक्पाओबा काक् हाङ् केजो:क्पा नु युक् केजो:क्पा फेन्साम्हा?ओ ओसे:न्दाइ पो:इलो॥ 11 कङ्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले चोगुबा मेन्नुप्पनाबा निड्वा?सो:क् कुइसि:क् आनि? दाइबा ख्रिस्ते येसुलाम्बा कुलिङ्धो केतुरो॥ 12 खुने? चोगुल्ले हेक्क्याइ

खुने? आजोगुम्बा नसाःन्लाम्बा हाइहाइ ल?रिक् मेङ्गिए निड्वा?फुमाइडो पेःक्मा आघोःसुम्लो॥ 13 खेल्ले चोगुल्ले खिनि? लागि इङ्गा? तुमुइबा इनोगेन् तुक्खेःन् केनिःसुम्मिल्ले खिनि? निड्साइ मेबुक्नेन्ल कर खेङ्ग खिनि? इङ्धाःइ केघोःसुम्बा हेक्के इःत्तम्मे?ओ फा?आइ पेलि फाक्निड्लो॥

पावलरे एफिसिहा?रे लागि चोगुबा तुवा

14 खेल्ले चोगुल्लेए इङ्गा? पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदगि थुइबोहज?आइ तुवा चोःक्कारो॥ 15 खुने?लाम्बाए इक्सादिइ खाम्बेःक् नु साइग्राम्पेदाइबा केरेक् मेन्छाम् सयइहा?रे खुनि? मिइ मेघोःसुरो॥ 16 खुने? मुल्लुक मिमिदिङ्गोन् कुमुक्साम्लाम् कुसेसेमाइडिल्ले खिनि? याम्साम्मो केधुम्बा केजोगिर फा?आइ तुवा चोःक्कारो॥ 17 हेक्केल?रिक् नसाःन्लाम् ख्रिस्तेन्खिनि? सिक्लुड्मो वा?र॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिःम्जिओ खिनि? साःप लेःत्तिइडाइ केधुम्बा केबोःक्खिर, 18 हेक्केल?रिक् खिनि? केरेक् निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा?नु ख्रिस्तेरे आक्खेन् सा?रिक् लुड्मा? आदुक केल?बान् काक् परिक्लाम् कुसिङ्गिनिःप्मा केसुक्त्तुम्लो॥ 19 हेक्क्याइ नेहिनिड्वा?रे मेघोःप्तुम्बा ख्रिस्तेरे कुमिःम्जिन् कुसिङ्गकेनिःत्तुम्माइ निड्वा?फुमाइडिन् कुलिङ्धो केगेप्पा चोःक्पा कुडिसिःक् केबोःक्खिररो॥ 20 आल्ल आनि? नाःक्मनाबा हेक्क्याइ इःप्मनाबानुःल्लेआइ यरिक् चोःक्मा केसुक्पा आनि?ओ याःम्बक् केजोःक्पा खुने? कुमुक्साम्लाम् निड्वा?फुमाइडिल्लेन् 21 केरेक् येम्मो, केरेक् मेन्छाम् थाःक्को, सेसेहुप्लक्को नु ख्रिस्ते येसुओ सदादिइ सदादिइ कुनारा पोःररो॥ आमैन्॥

याम्साम्मोन्थिक्हुप पोःड्मा

4 ख्रिस्ते येसुरे कुर्याःम्बेओ इङ्भोःसुड्बाल्ले चोगुल्ले इङ्गा? पुड्लाहिम्मो साक्पा केधाःबाल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले सेगुसिबा मनाहा? खेम्दु ला?रुसिबा हिड्मन्नो मेवा?बा हेक्के वयेम्मे? फा?आइ पेलि फाक्निड्लो॥ 2 काक् चुङ्गिगेन् नःम्मःम् नु सुम्सुम्माइवयेम्मे?॥ हेक्क्याइ निड्वा? यो धो मेल्ल?ए लुड्मा? तुक्कासिम्मे?र नासि थःत्तम्मे?ओ॥ 3 वे?हा?नु सनारुड्डो वयेम्मे?आइ सेसेमाइलाम् केदाःबा थिक्हुप्यो वा?मा सा?रिक् कोःत्तम्मे?ओ॥ सेसेमाइलाम् केदाःबा थिक्हुप्यो वा?मा फा?आइ काक् परिक्ले तम्मिन् चोगेम्मे?र सनारुड्डो वयेम्मे?ओ॥ 4 निड्वा?फुमाइडिल्ले केउःत्तिल्ले लच्छा निड्साइ केबिरिबा कुडिसिःक्के, ख्रिस्तेन्नसाःन् केजोःक्पाहा? लथिक् थक्विसिरो॥ हेक्क्याइ सेसेमाइ लथिक् वा?, 5 दाइबान् लथिक् वा?, नसाःन् लथिक् वा?, हेक्क्याइ बप्तिस्माआइ लथिक् वा?॥ 6 हेक्क्याइ काक् मेन्छाम् याप्पिरे पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् लथिक् वा?रो॥ खुने?ए आनि? केरेक् सप्दाइ युक् कत्तु, आनि? केरेक्लाम्बा याःम्बक् चोगु?, हेक्क्याइ आनि? केरेक्को वा?रो॥

7 कर ख्रिस्तेरे हाबा पिमा निड्वा? चोगुबा इसिःक् आनि? केरेक्ले पर्धाःम् आघोःसुम्माइ आवा?॥ 8 खेल्ले चोगुल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खे साप्तेआइ पत्,

“खुने? थाःइ पेःल्ले नाःन्दुसिबाहा?

खुने?नु ते?रुसि,

हेक्क्याइ कुमनाहा? पर्धाःम्हा? पिरुसि॥” †

9 आल्ल कन् “थाःइ पे” फा?इङ्ग धेःन्बे? कन् फा?इङ्ग खुने?ग यो खाम्बेःक् सिगाइ थारिक्काइ थ्ये केल?बाने पोःड्लो॥ †10 थोलाम्नु केधाःबान्ने केरेक् खाम्बेःक्माओ नु तरःङ्गेन् ताइसाइडो वा?र फा?आइ ताइसाक्पेन्ःल्लेआइ थो थारिक् पे॥

11 खुने?ए कुभा सेःक्युक्मिबा, माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पा, सुनाइइ केसेबा हेक्क्याइ नसानिबाहा? कम्प्राइ केमेप्पा नु सिक्साम्बा पोःड्से

† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ६८.१८ †† यो खाम्बेःक् सिगाइ-कन्नेत्ति परिक्ले कुसिङ्गिनिःप्मा सुक्तेत्। यरिक्त्तइबा मनाहा?रे येसुःनुइक्सादिइखाम्बेःक्को येआइस्ये हेक्क्याइमेलेपु हेक्क्याइसाइग्राम्पेदाइडो नुःक्खे पेबान् मेडःतु, कर वे?हा?रे खेमादिइयइसथारिक्काइकेरेरो फा?आइमेडःतु॥

पर्धाःम्हा? पिरुसिरो॥ 12 हेक्केल?रिक् सेसेहुप्लक् ख्रिस्तेरे कुधक्किन् थोबो पोःड्ल फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा? माइसेवा याःम्बक् चोःक्कारे लागि यारिप मेबोःड्लरो॥ 13 हेक्केल?रिक् आनि? केरेक् नसाःन्नी नु निड्वा?फुसाःल्ले कुनेहिनिड्वा?ओ थिक्हुप आबोःइ, हेक्क्याइ दाइबाओ केरेक् खासिङ्ग केनिःप्पा आबोःइडाइ ख्रिस्तेओ कुलिङ्धो आगेल्लो॥

14 हेक्केःल्ले आनि? अडेःक्वाहा? कुडिसिःक् कुनिड्वा? केबाःक्पा आम्बोःइनेन्॥ हेक्क्याइ वाभेल्लेइडिल्ले हिप्त्तुआइ वाःन्दुबा खःइबेन् कुडिसिःक् इड्लेक्के मनाहा?रे खुनि? मुजाःप्पा फेन् निसाम्मिल्ले आनि? ना-कल्ता आनवाःन्नेन्लो॥ 15 खेल्ले कुलेक्वा मिःम्जिन्नु सेक्खा पाःन् आबाःत्तुम्मिल्ले आल्लसाइ यरिक् आनि? काक् परिक्ले ख्रिस्तेन्हेक्केए आबोःइ, थेआइभेल्ले खुने?ए आनि? धेगेःक्पारो॥ 16 खुने?लाम्बाए नासिङ्गोन् थक्कोबा केरेक् याम्लक्का? चक्सिइडाइ आबाडे याःम्बक् चोगुर मिःम्जिःल्ले कुधिम् पोःइडाइ केधुम्बा पोःड्ल पेःक्लो॥

ख्रिस्तेओ कुसइ हिड्मन्

17 खेल्ले चोगुल्ले इङ्गा? दाइबाल्ले क्युक्विक्ले अक्खे मेन्निइ, खिनि? निड्वा?फुमाइ कुसिङ्ग मेन्निःप्मनाबाहा? मेवा?बा कुडिसिःक् मेवयेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेल्ले खेइहा?रे खुनि? निड्वा?इन्कुसुम्मेन्डम्मनाबा चोःक्लो॥ 18 खेइहा?रे केसाक्पा खुनि? निड्वा?इल्ले नु निड्वा? पाःक्माल्ले चोगुल्ले खेइहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले पिरुसिबा हिड्मन्लाम् माःइघा मेबोःक्खेआइ मेवा?, हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? निड्वा?इन्खादापुआइ वा?॥ 19 खेइहा?रे खुनि? निड्वा? थःप्पाइ निड्वा? थाप्थाप फेन् याःम्बक् मेजोगुरो॥ खेइहा?रे केरेक् परिक्ले आजिःन्जिःम्बा नु सिक्केलेःइबा पाःन्नी चक्मेल्ले?ए निड्वा? मेबिरु?रो॥

20 कर खिनि?ग ख्रिस्तेरे कुर्याःम्बेओ हेक्केल?रिक् केन्हु?आसिन्॥

21 कुजेक्के खुने? कुर्याःम्बेओ केघेप्सुम्माइ येसुरे कुसेक्खाःन् केहु?आसिआइ केवयि?रो॥ 22 खेल्ले चोगुल्ले ख्रिस्तेन्नसाःन् मेन्जोःक्के केवयिल्ले इड्लेक्के फेन् निड्वा?इल्ले फेल्ताःन्दुबा खिनि? तगिबा येलेक्किन् लाप्फुसेम्मे?आइ 23 खिनि? सिक्लुड्मान् नु निड्वा?इन्कुसइ पोःड्माए पोःड्॥ 24 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइ कुडिसिःक् सेक्खा, साम्योनिबा नु सेसे चोगेबा कुसइ येलेक्किन् कुसइ चाइ कुडिसिःक् चाक्खेम्मे?ओ॥

25 खेल्ले चोगुल्ले इड्लेक् पाःन्हा? खिनि? केरेक्ले लेरेम्मे?आइ खिनि? लुम्पो सेक्खा पारम्मे?, थेआइभेल्ले आनि?ग लच्छा थक्कोबा याम्लक्विसिरो॥ 26 खिनि? सिक् पोःक्साइ लायो मेजोगेम्मिन्ने?॥ नाम्थामानुःल्ले तगिए खिनि? सिक् पोःक्मान् चिप्ल, 27 हेक्केल?रिक्के माफेन्साम्मिन् खिनि? निड्वा?ओ याःम्बक् चोःक्मा मेबाइघेम्मिन्ने?ओ॥

28 केघुःम्बाल्ले आल्लआइधो खुःप्पा मेनु?नेन्लो, कर खेल्ले मेङ्गपमनाबाहा? पिमा सुक्त्तुसिर फा?आइ याम्बुधक्काइ नुःबा याःम्बक् चोःक्माए पोःड्लो॥

29 खिनि? ताप्फेःम्बा पाःन् पाःप्पा मेनु?नेन्, कर केघेम्बाहा?रे कुभा? मेघोःसुर फा?आइ कुसुमोदम्बा नु हाइहाइ केमेप्पा पाःन्लक् पारम्मे?॥

30 हेक्क्याइ केजोगुम्बा पाःन्लाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसेमाइडिल्ले कुनिड्वा? मेदुक्खेम्मिन्ने?, थेआइभेल्ले काक् चोःक्युम्भो खोःमा येन् थारिक् खिनि? आमनानिइ फा?आइ ओसेःन्दाइ चोःक्से निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसेमाइडिन् केबिरिआइ वा?रो॥

31 केरेक् सिक् कुःमा, सिक् पोःक्मा, याःक् ले?मा, हयइक्लिड् चोःक्मा, ये?या इड्दो पाःप्पा हेक्क्याइ काक् परिक्ले मना चिःप्पा लेरेम्मे?ओ॥ 32 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले ख्रिस्तेलाम् खिनि? लायोःन् लेपि केबिरिबा हेक्केए, खिनि?आइ लेपि पिआसिम्मे?र लुड्मा? तुक्कासिम्मे?आइ लुड्मा? स्याःत् मेत्तासिम्मे?ओ॥

ओ:त्तिओ लाङ्घे:क्मा

5 खेल्ले चोगुल्ले खिनि? निड्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुमि:म् कुस्सा: केबो:क्खिबाल्ले चोगुल्ले खुने? हेक्के पो:ङ्मा को:त्तम्मे?ओ॥
2 ख्रिस्तरं आनि? लुङ्मा? आदुक्तेआङ् आनि? लागि स्पेबा कुइसि:क् खिनि?आङ् लुङ्मा? तुक्कासिम्मे?ओ॥ खुने?ए निड्वा?फुमाङ्ङो तो:म्मनाबा कुनाम् केनु?बा नु कुनिड्वा? केदा:बा सिदुङ्ङजभा पो:ङ्से आबाडे पिसिङ्ङलो॥

3 कर याम्बो:प्मान्, काक् आजि:न्जि:म्बा पा:न्हा? इग्र खि:म्मा पा:न्निन् लत्थाआङ् खिनि? लुम्पो मेवा?नेन्, थेआङ्भेल्ले हेक्कड्बा पा:न्हा?रे निड्वा?फुमाङ्ङिल्ले सेसे कुमनाहा? मेघेम्दुन्धिन् मेला?रुन्धिन्तो॥
4 हेक्क्याङ् मेघेम्दुन्धिन्बा मेन्जिक्का पा:न्, अदङ् पा:न् नु माङ्बा:न् पा:प्मा मेनु?नेन्लो, कर निड्वा?फुमाङ्ङिन् नोगेन् पिमा पा:न् पा:प्मा पो:ङ्लो॥
5 थेआङ्भेल्ले याम्बो:प्मा या:म्बक् केजो:क्पा, आजि:न्जि:म्बा या:म्बक् केजो:क्पा नु खि:म्माक्पा आत्तिन्हा?रेआङ् ख्रिस्त् नु निड्वा?फुमाङ्ङिल्ले खुन्धि? हाङ्जुम्पो लक् मेङ्घो:सुन् फा?आङ् खिनि? नु:रिक्काङ् कुसिङ् केनि:त्तुमेरो॥ खेन् खि:म्माक्पाङ्ग नावाइत्ता सेवा केजो:क्पाएरो॥
6 खेन् हेक्कड्बा पा:न्तो हा:त्तेआङ् खिनि? हनेबा पा:न्नाम् इङ्लेक्मा केन्धुक्त्तिन्लो, थेआङ्भेल्ले खेन् हनेबा पा:न्निन्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुसाक्केन् खुने? मेन्ड:प्माना मेन्ना:प्मानाबाहा?ओ था:रो॥

7 खेल्ले चोगुल्ले हेक्कड्बा मनाहा?नु ला:त्ता:त् वयेम्मे?ओ, 8 थेआङ्भेल्ले तगि खिनि?आङ् खादाम्पो केवयि, कर आल्ल खिनि? दाङ्बान्नु थिक्हुप् केबो:क्खिआङ् ओ:त्तिओ केवयि?॥ खेल्ले चोगुल्ले खिनि? ओ:त्तिओ केवा?बा मनाहा? कुइसि:क् वयेम्मे?॥ 9 थेआङ्भेल्ले ओ:त्तिओ केवा?बाहा?रे केरेक् नु:बा, साम्पोनिबा नु सेक्खाबा या:म्बक्हा? मेजोगु?॥
10 दाङ्बाल्ले कुनिड्वा? केदा:बा पा:न्हा? को:त्तम्मे?॥ 11 खादाम्पालुम्पोबा कुसुम्मेन्द्मनाबा या:म्बक् केजो:क्पाहा?नु मेगाम्मासिम्मेन्ने?, कर खेन् हेक्कड्बा या:म्बक्हा? नु:बा मे:न् फा?आङ् ओसे:न्धाक्तेम्सिम्मे?॥
12 थेआङ्भेल्ले लायो केजो:क्पा मनाहा?रे स्वा:त्ताङ् मेजोगुबा पा:न्हा? पा:प्माआङ् आनु:न्तो॥ 13 कर खेङ्हा?रे मेजोगुबा या:म्बक्हा? आक्खेन् ताप्फे:म्बा चो:क् फा?आङ् ओ:त्तिओ था:प्लो॥ 14 थेआङ्भेल्ले ओ:त्ति:ल्ले थो?रुबा काक् पा:न्हा? निधा:प्लो॥ खेल्ले चोगुल्ले कुभारे अक्खे मेबा:त्तु?, “केङ्म्बासे, सारेम्मे?! सि:मेन्नाम् पोगेम्मे?, हेक्क्याङ् ख्रिस्तरं कुओ:त्ति:न् खिनि?ओ ओ:ल्लो॥”

15 खेल्ले चोगुल्ले खिनि? सिङ्सिङ् येक्केक् ल?रेम्मे?, अदङ् हेक्के मे:न्, कर सिक्कुम्साबा हेक्के वयेम्मे?॥ 16 काक् सुयेम्मिन् नु:रिक्काङ् ओगप् चोगेम्मे?, थेआङ्भेल्ले कन् येम्मिन् ताप्फे:म्बा चो:क्॥ 17 खेल्ले चोगुल्ले अदङ् मेबो:क्खेम्मिन्ने?, कर दाङ्बाल्ले कुनिड्वा?इन्कुसिङ् नि:त्तम्मे?आङ् चोगेम्मे?॥ 18 चेल्लेक्से? थि:ल्ले मेमआसिम्मिन्ने?, थेआङ्भेल्ले खेल्ले ताप्फे:म्बा लाम्पो लाम्आलो, कर सेसेमाङ्ङिल्ले कुधिम् पो:क्खेम्मे?ओ॥
19 खिनि? लुम्पो निड्वा?फु साम्लोहा?, सेवासाम्लोहा? हेक्क्याङ् याम्साग्नेन् साम्लोहा?ओ पारेम्मे?आङ् सिक्कुङ्मोलाम्बा कुसाग्नेनु?बा इक्ला:ल्ले दाङ्बान् साम्मेत्तम्मे?ओ॥ 20 सदादिङ् काक् पा:न्हा?रे लागि आनि? दाङ्बा येसु ख्रिस्तरं कुमिङ्ङो पानुदिङ् पा: निड्वा?फुमाङ्ङिन् नोगेन् पिर्रेम्मे?॥

ख्रिस्त् नु सेसेहुप्लक्

21 आल्ल ख्रिस्तेन्मिङ्ङो इङ्धा:ङ् पिमनाबाल्ले चोगुल्ले थिक्किन् वे?इल्ले कुयुक्को वयेम्मे?ओ॥ 22 मेलिङ्गेन् मे:त्ते, दाङ्बाल्ले कुयुक्को वा?मनाबा हेक्केए खिनि? येम्बाहा?रे खुनि? युक्को वयेम्मे?ओ॥
23 थेआङ्भेल्ले ख्रिस्तेन्सेसेहुप्लक्किल्ले कुधेगे:क् वा?बा कुइसि:क् येम्बा?इन्नाङ् मे:त्तिल्ले कुधेगे:क्लो॥ आल्ल सेसेहुप्लक्किन् ख्रिस्तरं कुधक्लो, हेक्क्याङ् खुने?ए खेन् सेसेहुप्लक्किल्लेन् सेन्नापदाङ्बरो॥
24 आल्ल सेसेहुप्लक्किन् ख्रिस्तरं कुयुक्को वा?बा कुइसि:क्के, मे:त्हा?आङ् काक् पा:न्हा?ओ येम्बाहा?रे खुनि? युक्को वा?मा पो:ङ्लो॥

25 इत्थुङ्गेन् येम्बा?से, ख्रिस्तरं सेसेहुप्लक्किन् लुङ्मा? तुक्कुबा कुइसि:क्के खिनि? मे:त्हा? लुङ्मा? तुक्तेम्सिम्मे?ओ॥ खुने?ग सेसेहुप्लक्के लागि कुहिङ्मन्निन् पिरुरो॥ 26 ख्रिस्तरं सेसेहुप्लक्किन् सेसे चो:क्से च्वा:त्तिल्ले वाहप्टुआङ् कुबा:न्जाक्किल्ले सेसेसाङ्साङ् चोगुरो॥ 27 खुने?ग इगोसु?बा नु सेरेम् मे:न्नेबा इग्र अक्कड्बा थेआङ् मेम्बप्पनाबा, सेसे नु आप्तिक् मे:न्नेबा मिमिदिङ्गेन् सेसेहुप्लक्किन् आबाडेओ तो:म्मा सुक्त्तुर फा?आङ् हेक्के चोगुरो॥ 28 हेक्केल?रिक्के येम्बाहा?रे आबाडे थक्किन् नु:रिक् मेमेत्तुबा हेक्के खुनि? मे:त्हा? नु:रिक् मेप्पासि पो:ङ्, थेआङ्भेल्ले आत्तिल्ले कुमे:त्तिन् लुङ्मा? तुक्त्तुर, खेन् आबाडे लुङ्मा? तुक्सिङ्लो॥
29 आत्तिन् मना:ल्लेआङ्आबाडे नासिङ्गेन् कुधक्किन् आप्फाल्लेआङ् मेजि:त्तुन्, कर ख्रिस्तरं सेसेहुप्लक्किन् कम्प्राङ्मेत्तुबा कुइसि:क्के खेल्ले आबाडे कुधक्किन् कम्प्राङ् मेत्तुरो॥ 30 थेआङ्भेल्ले आनि?ग खुने? कुधक्किल्लेन् याम्लक्सिरो॥

31 साम्पोसाप्ताओ अक्खेल?रिक् साप्तेआङ् पत्, “खेल्ले चोगुल्ले मना:ल्ले आबाडे कुम्बा नु कुम्मासि लेरुसिआङ् कुमे:त्तिन्नु थिक्हुप् पो:ङ्लो, हेक्क्याङ् खेङ्हा? लत्था थक् पो:ङ्सि?॥” 32 कन् पा:न्निङ्ग निड्वा? केमाबा सिबि? पा:न्तो, कर इङ्गा?ग ख्रिस्त् नु सेसेहुप्लक्किल्ले कुया:म्बेओ पा:त्तुड्बरो॥ 33 कर खिनि?आङ् केङ्:त्तुल् पा:ङ्लो, खिनि? केरेक् आबाडे लुङ्मा? केदुक्कासिबा कुइसि:क्के खिनि? मे:त्हा? लुङ्मा? तुक्तेम्सिम्मे?, हेक्क्याङ् मे:त्हा?रेआङ् खिनि? येम्बाहा? मिङ्सो इङ्धा:ङ् पिर्रेम्सिम्मे?ओ॥

हिन्जा?बित्छा नु पा: मारे लागि खाहुन्

6 हिन्जा?बित्छासे, दाङ्बाल्ले कुमना केबो:क्खिबाल्ले चोगुल्ले खिनि? पा: माहा?रे मुरा केम्मेत्तिबा पा:न्निन् खेप्सेम्मे?, थेआङ्भेल्ले अक्खे चो:क्माल्ले नु:बा पो:ङ्लो॥ 2 “खिनि? पा: नु माहा? मिङ्सो इङ्धा:ङ् पिर्रेम्सिम्मे?”-कङ्ग माङ्हेक्नुबा थिक्सिगे:क्पा इङ्जा:ङ्लो- 3 खुन्धि? मिङ्सो इङ्धा:ङ् केबिरुम्सिम्मे फा?ग्र “खिनि? केनु:रि केदासिरो, हेक्क्याङ् कन् इक्सादिङ् खाम्बे:क्को कुधा:क् के:म्बा केबो:क्खि?रो॥” 4 पानुदिङ् पा:से, खिनि? सा:हा? खुनि? सिक् मेभो:क्खेम् मेबिर्रेम्सि:मेन्ने?, कर दाङ्बाल्ले कुहेन्धिम् नु कुनिसाम्पो थाङ्बेन् मेन्धिन् केत्तम्सिम्मे?ओ॥

सेवारोबा नु कुन्दाङ्बाल्ले लागि खाहुन्

5 सेवारोबासे, केगि:सि केयक्खिर कुदो:प्मा निड्वा?लाम् ख्रिस्तरं कुसेवा केजोगुम्बा हेक्के कन् इक्साबा खिनि? दाङ्बाहा?रे केम्मेत्तिबा पा:न्निन् खेप्सेम्मे?॥ 6 खिनि? दाङ्बाहा?रे खुनि? सिरा? थाङ्ग फा?आङ् खेङ्हा?रे मेनि:सुल्लेरक् या:म्बक् मेजोगेम्मिन्ने?, कर ख्रिस्तरं कुसेवारोबा कुइसि:क् सिक्कुङ्मोलाम्मे निड्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुनिड्वा?इन्हेक्के या:म्बक् चोगेम्मे?ओ॥ 7 मनाहा? सेवा केजोगुम्सिम्बा हेक्के मे:न्, कर दाङ्बान् सेवा केजोगुम्बा हेक्के खिनि? सिरा? पधाङ्धाङ्ग या:म्बक् चोगेम्मे?ओ॥
8 यो:क्पासाङ् यो:क्पा मे:म्बासाङ्, आत्तिल्ले नु:बा या:म्बक् चोगु?, खेल्ले चोगुबा हेक्केए दाङ्बालाम् हाङ्सेम् खो:सु? फा?आङ् खिनि? कुसिङ्केनि:त्तुम्लो॥

9 हेक्क्याङ् दाङ्बासे, खिनि? सेवारोबाहा?आङ् हेक्केल?रिक्के मेत्तेम्सिम्मे?ओ॥ खेङ्हा? यङ्मा मेसेरेम्सिम्मेन्ने?, थेआङ्भेल्ले खेङ्हा?रेन् नु खिनि? दाङ्बान् साङ्ग्राम्पेदाङ्ङो वा?, हेक्क्याङ् खुने? ए:क्पए:क् मेजोगुन् फा?आङ् खिनि? कुसिङ्केनि:त्तुम्लो॥

याम्साग्नेन् फेजुम् फेयाहा?

10 आल्ल कुनुप्पा पा:न्-दाङ्बाल्ले पयम् यम्बा कुमुक्साम्मिल्लेए केधुम्बा पो:क्खेम्मे?ओ॥ 11 माफेन्साम्मिल्ले कुजेम्भन्निन्ले कुदक्केङ्वाओ थक्मा केसुक्त्तिर फा?आङ् थक्सुबा चाङ्ङिल्ले थक्सुबान् काप्तुबा कुइसि:क्निड्वा?फुमाङ्ङिल्ले आबिबा काक् फेजुम्फेया:न्काप्सिङ्ङेम्मे?ओ॥ 12 थेआङ्भेल्ले आनि? थङ्ङिङ्ग मेन्छाम्

याप्पिनु मेःन्, कर हाङ्गोःक्याहा?, युक्दाङ्बाहा?, कन् खागोमाक्या
खाम्बेःककोबा मुक्साम्हा? हेक्क्याङ् ताङ्साक्याओबा काक् फेन्साम्हा?नु
थक्मनाबा थङ्लो॥

¹³ खेल्ले चोगुल्ले फेन् येम्हा? ताःल्ले सेःप्सिङ्मा केसुक्कासिर फा?आङ्
थक्सुबा चाङ्डिल्ले थक्सुबान् काप्तुबा हेक्के निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले आबिबा
काक् पाःन्निल्ले काप्सिङ्ङेम्मे?ओ॥ हेक्क्याङ् खेन् थङ् एगाङ् खिनि?
थधप् मेल्ल?ए येप्मा केसुक्कि?रो॥ ¹⁴ हेक्केःल्ले यारिप् पोःक्खेम्मे?आङ्
येबेम्मे?॥ खिनि? सेक्खाःल्लेन् फ?ङ्ःन् युप्सेम्मे? हेक्क्याङ् साम्योनिबा
सेःप्चाङ्डिन् चाक्खेम्मे?, ¹⁵ हेक्क्याङ् सनारुङ् केदाःप्पा सुनाङ्ङ इङ्भोःसे
केबेःक्या लाङ्सुःप्पिन् चाक्खेम्मे?आङ् यारिप् पोःक्खेम्मे?ओ॥ ¹⁶ खेन्लक्
मेःन्, कर नसाःन्निल्लेन् खोःन् याङ्ङासिम्मे?॥ खेन्लाम् खिनि?
माफेन्सामिल्ले केआबिबा मिराःक् इसेःङ्बा तोःङ्हा?लाम्सेःप्सिङ्मा
केसुक्कि?रो॥ ¹⁷ फेन्जे? ताङ्घुःक्किन् कुङ्गिसिःक् सेन्लपिन् खुःक्खेम्मे?,
हेक्क्याङ् सेसेमाङ्डिल्ले कुदाभेःन् याङ्ङासिम्मे?, खेङ्ग निङ्वा?फु
पाःन्जाक्लो॥ ¹⁸ केरेक् येम्हा?ओ केरेक् परिक्लेन् तुवा नु येक्पेलिहा?
सेसेमाङ्डिल्ले लाम्गोःसिबा कुङ्गिसिःक् तुवा चोगेम्मे?॥ कन् पाःन्निन्
निङ्वा? इःत्तेम्मे?र सिङ्गिसिङ् येक्येक्काङ्निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले सेसे
कुमनाहा?रे लागि तुवा चोःक्मा पिमासि मेलेरेम्मिन्ने?ओ॥

¹⁹ इङ्गा? सुनाङ्ङ सेःसुङ्डिल्ले पाःप्पा केबोःङ्बा पाःन्जाक्किन्
खोःसुङ्गल हेक्क्याङ् मेङ्गिए सुनाङ्ङडिल्लेन्सिबि? पाःन्हा? इङ्भोःमा
सुक्तुङ्गल फा?आङ् इङ्गा? आलागिआङ् तुवा आजोगे? आबिरे?ओ॥
²⁰ सुनाङ्ङडिन् सेःसुङ्गल्ले चोगुल्ले इङ्गा? इधेःङ्गो केधाःबा
हाङ्गलाङ्ङबाआरो॥ हेक्क्याङ् इङ्गा? चोःक्मा केबोःङ्बा हेक्केए मेङ्गि
मेन्यङ्ङे सुनाङ्ङ इङ्भोःसुङ्गल फा?आङ् तुवा आजोगे? आबिरे?ओ॥

कुनुप्पा सेवा

²¹ इङ्गा? आक्खे ल?आ हेक्क्याङ् थे चोगुङ्गल वा?आ, खेन् खिनि?
कुसिङ्केनिःनुम्ल फा?आङ् आनि? लुङ्मा? आदुक्तुम्बा नुसा? नु दाङ्बाओ
नसाःन्साबा सेवारोबा तुखिकसरे केरेक् पाःन्हा? केजेक्कि?रो॥ ²² आनिगे
आक्खेल?रिक् वयिगे केल?बान् केमेत्तिआङ् खिनि? हाङ्गहाङ् केजोगिर
फा?आङ्ङे खुने? खिनि?ओ पाङ्घुङ्गबरो॥

²³ फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, पानुदिङ् पाः निङ्वा?फुमाङ्ङिन् नु दाङ्बा
येसु ख्रिस्तर सनारुङ् केबिरि हेक्क्याङ् ख्रिस्तेन्चक्मेल्ल?ए नसाःन् चोःक्मा
नु खिनि? लुम्मा लुङ्मा? तुक्सिङ्मा केसुक्का केबोःक्खिररो॥ ²⁴ आनि?
दाङ्बा येसु ख्रिस्तेन्मिःम्जि केमेप्पा केरेक्नु लुङ्गुम्मिन् सदादिङ् वा?ररो॥

फिलिप्पि

निःसुम्

सेःक्युक्मिबा पावलरे कन् सक्इङ्घडिन् फिलिप्पि येक्यक्कोबा सेसेहुप्लक्को केवा?बा नसानिबाहा? हाक्तुसिबारी॥ फिलिप्पिःन् मेसेदोनिया मेपनाबा रोमि खाम्पुस्मा थिक् येक्यक् वये॥ आइन् ताःन्दिक् खेन् युरोप पयम् लाजे?ओ नेरो॥ थिक् येम्पो पावलरे फिलिप्पिओ पेआइ सुनाइइ इङ्भोःसु, हेक्क्याइ खेम्पो सेसेहुप्लक्कोःक्तु (सेःक्युक्मिबा १६.११-४०)॥ कन् सक्इङ्घडिन् साप्लेल्ले पावलेन् पुड्लाहिम्मो साक्तेआइ यागे॥ खेन् येम्पो फिलिप्पि सेसेहुप्लक्को इड्लेक्पा निसाम्मिन् इङ्भोःसेर वयेबाल्ले चोगुल्ले खुने? कुसक्मा पु?रेआइ वये॥ कर कन् सक्इङ्घडिन् पावलरे चोगुबा नसाःन्निल्ले फिलिप्पिओबा नसानिबाहा?ओ सःप्मान् नु हाइहाइ ल?मान् तारु पिरुसिरो॥

कन् सक्इङ्घडिन् साप्पाए केबोःइबा पाःन् थे वयेभेल्ले फिलिप्पिबा नसानिबाहा? नोगेन् पिमासि वये, थेआइभेल्ले खेइहा?रे पावलेन् चाहाबो थ्येःल्ले कुभा? मेबिरुआइ वयेरो॥ खुने? नु फिलिप्पिबा नसानिबाहा?ओ इनोगेन् तुवखे त्येःल्ले खेइहा? आःन्छिइमा पिमासि नु हाइहाइ मेप्पासि फा?आइडाइ कन् सक्इङ्घडिन् साप्तुबारी॥ इङ्गा?रक् चोगुइ चाइ ल?रिक् आइदिइ ल?माआइ वा?मानुःल्ले येसुरे कुनःमनःम्बा येप्लेक्किन् नु नोसइडिन् इःप्पा नाःप्पा पोःइ फा?आइ पेलि फाक्तुसिरो॥ खिस्तेन्नु थिक्हुप केबोःइबा खुनि? हिड्मन्निन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहाइवा मु?इ नु पर्धाःम्लो फा?आइ मेत्तुसि?॥ कन्हिड्मन्निन् यहदि साम्योथिम् नु साक्थिम्हा? मेइःत्तु मेनाःत्तुआइ मेघोःसुबा मेःन्, कर येसु खिस्तेन्नसाःन् मेजोगुआइ मेघोःसुबारी ल?रिक् पोधक्तुसि?॥ येसु खिस्तेओ नसाःन् केजोःक्पाआइ खुने?नु थिक्हुप केबोःइबाहा?रे निड्वा?फुमाइलाम् मेघोःसुबा सःप्मान् नु सनारुडिल्ले कुयाःम्बेओ साप्तुआइ हाक्तुसिरो॥

कन् सक्इङ्घडिडिल्ले नसानिबा हिड्मन्नो नु नसाःन्नो खोगेद्रेप्पा सःप्मान्, निड्वा?इरे खोःप्मान्, थिक्हुप्पिन् हेक्क्याइ नसाःन्नो इगेःक्काइ पप्पा केबोःइबा पाःन्निल्ले कुयाःम्बेओ पाःत्तु?॥ फिलिप्पिबा सेसेहुप्लक्को केवा?बा नसानिबाहा? पावलरे आक्खेन् सा?रिक् लुड्मा? तुक्तुसि केल?बा पाःन्नित् कन्सक्इङ्घड्लाम्बा सेक्खा थाःप्लो॥

थामिड्

निःसुम् नु तुवाःन् १.१-११

पावलरे आबाडे कुदुक्खे कुलाक्खे १.१२-२६

खिस्तेन्नु केवा?बा हिड्मन् १.२७-२.१८

तिमोथिःन् नु इपाफ्रोदाइतसरे खुन्छि? लागि निड्सेःक् २.१९-३०

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? तामाए पोःइ ३.१-४.९

पावलरे फिलिप्पिबा कुन्जुम्हा? नोगेन् पिरुसि? ४.१०-२०

कुनुप्पा सेवा ४.२१-२३

पावलरे सेवा हाक्तुसि?

1 फिलिप्पि † येक्यक्को केवा?बा खिस्ते येसुःन्नसाःन् केजोःक्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले केरेक् सेसे कुमनाहा? हेक्क्याइ सेसेहुप्लक्कोबा लाम्लोःबाहा? †† नु माइसेवारोबासे † खिस्ते येसुरे कुसेवारोबा इङ्गा? पावल नु तिमोथिरे कन् सक्इङ्घडिन् हाक्कासिगेरो॥

2 आनि? पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् हेक्क्याइ दाइबा येसु खिस्तेरे लुड्गुम् नु सनारुडिन् खिनि? केबिरि॥

पावलरे निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरु?

3 निड्वा? इःत्तिड्बा येम् थप्मे इङ्गा? सेवा चोगुइबा निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरुड्लो, 4 इङ्गा? खिनि? लागि तुवा चोःक्काल्ले आप्फाल्लेसाइ सःत्तार तुवा चोःक्का, 5 थेआइभेल्ले खिनि? सुनाइइ केघेप्सुम्बा थिक्सिगेःक्पा येन्नाड्धो आल्ल थारिक् येसुरे कुयाःम्बेओ सुनाइइ सेःमाओ

† फिलिप्पि-कन्मेसेदोनिया लाजे?ओबा लच्छा येक्यक् वयेरो॥ पावलरे फिलिप्पिबा मनाहा? तगिसा सुनाइइ इङ्भन् चोगुसिआइ वये, हेक्क्याइ खेइहा?ओ थारिक् नसानिबा मेबोःक्खेआइ मेवये॥ †† सेसेहुप्लक्कोबा लाम्लोःबाहा?-ग्रिक पाःन्दाइडो "बिसप्पाहा?" पोःइलो॥ खेन् फा?इन् सेसेहुप्लक्कोबा नसानिबा कम्भाइ केमेप्पा इग्र ओगेम्पासिरो॥ † माइसेवारोबासे-ग्रिक पाःन्दाइडो "दिकन्" पोःइलो॥

इङ्गा?नु सोसोरिक् याःम्बक् केजोःक्पा केबोःक्खिआइ केवयि?रो॥

6 निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि?ओ नुःबा याःम्बक् हेःक्तुआइ वा?, हेक्क्याइ खुने?ए खिस्ते येसुरे याम्मो कुनुःइमा युःमा येन् थारिक्ले खेन् याःम्बक्किन् चोगु सुरु? केल?बा पाःन्नो निड्वा? निःन्धोओ वा?आरो॥

7 खिनि? याःम्बेओ हेक्केल?रिक् निड्वा? इःत्तुड्बान् ला?रु?, थेआइभेल्ले खिनि? सा?रिक् लुड्मा? तुक्निड्डाइ वा? हेक्क्याइ पुड्लाहिम्मो याक्कासाइ, सुनाइडिल्लेन् सेक्खाःन् ताइसेःपुड्साइ इग्र सुनाइडिन् इङ्भोःसुड्साइ, खिनि? इङ्गा?नु सोरिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुड्गुम्मिल्लेन् लक् केघोःबा केबोःक्खि?रो॥

8 खिस्ते येसुरे हेक्केल लुड्मा? तुक्निड्बाल्ले चोगुल्ले खिनि? तुम्मा सा?रिक् निड्वा? चोगुइ केल?बान् निड्वा?फुमाइडिल्ले निःसु?रो॥

9 इङ्गा? अक्खेल?रिक् तुवा चोगुड्लो-खिनि? आल्लसाइ थारिक् लुड्मा? केदुक्कासिआइनेहिनिड्वा? नु खासिइ निःप्पाल्ले केबोरि केबेगिर, 10 हेक्केल?रिक् सा?रिक् नुःबा पाःन्हा? सेःक्का हेक्क्याइ खिस्तेरे कुनुःइमा युःमा येन् थारिक् सेसे नु फोत्या मेःन्ने वा?मा केसुक्तुम्ल,

11 हेक्क्याइ खिनि? येसु खिस्तेरे कुभा?लाम् थारिक् साम्योनिबा याःम्बक् केजोगुम्ल फा?आइ तुवा चोगुड्लो, हेक्केःल्ले निड्वा?फुमाइडो मिमिदिइ नु नारा फोःमान् पोःइलो॥

पावलरे कुदुक्खेःल्ले माइसेवा याःम्बक्किन् पोः?

खिस्तरें कुनःम्मल्लमान्

12 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आल्ल इङ्गा? तुमुड्बा काक् पाःन्हा?रेग सुनाइड् सेःमा कुभा? पोःक्खेआइ वा? केल?बा पाःन्निन् कुसिड् निःत्तेम्मे? फा?आइनिड्वा? चोगुड्लो॥ 13 थेआइभेःल्ले हाइहिम् ताङ्गसेःप्पा काक् थक्कुबाहा? नु कप्पो केवा?बा काक् मनाहा?रेआइ इङ्गा? खिस्तेन्सेवा चोगुड्बाल्ले इधेःड्डी थ्याड्बा पाःन्निन् कुसिड् मेनिःत्तुआइ मेवा?रो॥ 14 इङ्गा? पुड्लाहिम्मो थ्याड्डाइ वा?आबाल्ले चोगुल्ले यरिक् तड्बा नसानिबाहा?रेग सा?रिक् आःन्धिड्मा मेघोःसुआइ मेङ्गिए हाइहाइडाइ येसुरे कुर्याःम्बेओ † वे? मनाहा? मेमेत्तुसि?रो॥ 15 कुभारेग नामेहेत्ताआइ खेमा थक्का निड्वा?लाम् खिस्तरें कुर्याःम्बेओ इड्मेभोःसु?, कर कुभारेग नोनिड्वा?नु हेक्के मेजोगु?रो॥ 16 खेन् नोनिड्वा?नु इङ्गेभोःबाहा?रेग लुड्मा? मेदुक्ताड्बाल्ले हेक्के मेजोगु?रो, थेआइभेःल्ले खेड्हा?रे सुनाइड्डिल्लेन् सेक्खाःन् ताड्सेःप्से इङ्गा? सेःक्युक् पोःक्खाड्बा फा?आइ मेनिःसुआइ मेवा?रो॥ 17 हेक्क्याड् खेन् नाहेम्मा निड्वा?लाम् इङ्गेभोःबाहा?रेग नोनिड्वा?लाम् मेःन्, कर खक्खा निड्वा?ड्ले सुनाइड् इड्मेभोःसुआइ पुड्लाहिम्मो याक्काल्ले आल्लसाड् तुक्खे यो?सिड्नि फा?आइ निड्वा? मेजोगु?रो॥ 18 च्यासाड्, आल्ल आत्तिन् परिक्लेसाड्, नोनिड्वा?ड्ले इग फेन् निड्वा?ड्ले, खिस्तरें कुर्याःम्बेओ इड्भोःल्लेग नुःबाएरो॥ खेःल्ले चोगुल्ले इङ्गा? सःत्तारो॥ हेक्क्याड् इङ्गा? चक्केल्लए सःत्ता, 19 थेआइभेःल्ले इङ्गा? आलागि केजोगुम्बा पेतिगेन् तुवालाम् नु येसु खिस्तरें कुसेसेमाइडिल्ले पिआबा कुभा?लाम्बा इङ्गा? चोःक्युम्भो खोःसुड् फा?आइ कुसिड्निःत्तुड्लो॥

खिस्तरें कुलागि हिड्मा

20 इङ्गा?ग आयाःम्बक्किल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदगि सिरिड्मःमो आप्फाल्लेआइ मेधाआन्नि कर इङ्गा? हाइहाइ केल?बा पोःड्डाइ सिःआसाड् हिड्डासाड् इङ्गा? आहिड्मन्लाम्बा आल्लो हेक्के सदादिड् खिस्तरें कुमिड्सो इड्धाःड् पोःड्ल फा?आइपयम् निड्वा? नु निड्साड् चोगुड्लो॥ 21 थेआइभेःल्ले इङ्गा? हिड्डाने फा?ग येसु खिस्तरें लागि पोःड्, हेक्क्याड् सिःआ पेःक्कासाड् इङ्गा? आलागि इन्धाःड्डे पोःड्लो॥ 22 कर इङ्गा? हिड्डाने फा?ग खिस्तरें कुसेवा चोःक्का याःम्बक् खोःसुड्लो॥ हेक्केःल्ले थेमाःन्सेगुड्बाबे? मेनिआन्लो! 23 इङ्गा?ग थो ना यो पोःक्खाड्डाइ वा?आरो॥ सेक्खाःल्ले इङ्गा?ग कन् हिड्मन्निन् लेरुड्डाइ खिस्तेन्नुए वा?मा निड्वा? चोगुड्लो, थेआइभेःल्ले इङ्गा? आलागिग खेन् सा?रिक् नुःबा पोःड्लो॥ 24 कर इङ्गा? हिड्माआइ वा?माग खिनि? लागि सा?रिक् केयेक्का पोःड्लो॥ 25 इङ्गा? कन् पाःन्तो निस्सेए वा?आरो, हेक्केल?रिक् इङ्गा? खिनि?नु वा?आल्ले खिनि? नसाःन्निन् केधुम्बा पोःड्डाइ खेन्लाम्बा केसःत्ति? केल?बान् निःसुड्लो॥ 26 हेक्क्याड् इङ्गा? खिनि?ओ याम्मो नुःड्डा ताआल्ले इङ्गा? चोगुड्बाल्ले खिस्तरें येसुओ खिनि? सा?रिक् केसःत्ति?रो॥ 27 काव्नुःल्ले केयेक्का पाःङ्ग खिस्तरें कुसुनाइड्डिन् ला?रुबा हिड्मन्तो खिनि? वयेम्मे?ओ॥ हेक्केःल्ले इङ्गा? खिनि?ओ ताआआइ निःनिड्साड् इग खिनि? याःम्बेओरक् खेप्सुड्साड् खिनि? सुनाइड्डिल्लेन् नसाःन्तो केदड्डासिआइ याम्बुधक्काइ याःम्बक् केजोगुम्बा पाःन्निन् निःसुड्लो॥ 28 खिनि? केअप्पाहा?रे आत्तिन् पाःन्तोआइ यड्मा केमेन्हेरिन्लरो॥ कड्ग खेड्हा?रे खुनि? मेक्का नु निड्वा?फुमाइलाम् खिनि? सेन्लप् खोःमा मिक्सेःन्तो॥ 29 थेआइभेःल्ले खिनि?ग खिस्तेन्नसाःन् चोःक्मारक् मेःन्, कर खुने? कुलागि इनोगेन् तुक्खे चामाआइ सुर्येम्मिन् निड्वा?फुमाइलाम् केघोःसुम्माइ केवयि?रो॥ 30 हेक्क्याड् पेयेम्मो केनिःसुम्बा इनोगेन् आदुक्खेःन् आल्लो थारिक्काइ थरुड्ल वा?आबान् केघेप्सुम्बल केवयि?रो॥ हाबा कन् इनोगेन् तुक्खेःन् खिनि?आइ केदुमुम्बल केवयि?रो॥

† येसुरे कुर्याःम्बेओ-ग्रिक पाःन्दाइडो "पाःन्जाक्" इग "निड्वा?फु पाःन्जाक्" पोःड्लो॥

2 खिस्तेन्नु थिक्हुप् केबोःक्खिबालाम् हाइहाइ केल?रि?, खुने? कुमिःम्पिलाम् सक्का केत्, सेसेमाइडिन्नु तड्जुम्पो केवयि?, खिनि? सिक्लुड्मोलाम् लुड्मा? केदुक्कासिबाल्ले चोगुल्ले 2 निड्वा? केदड्बा पोःक्खेम्मे?आइ लत्छा मिःम्जेओ, लत्छा निड्वा?ओ नु लत्छा निड्वा?सोःक्को वयेम्मे?र सा?रिक् आनिड्वा? तासेम्मे?ओ॥ 3 खक्खा निड्वा? नु आइदिड् ल?मालाम्थेआइ मेजोगेम्मिन्ने?, कर चुड्जिगेन् नःम्सिड्मालाम् वे?हा? आप्फेःक्नुःल्लेआइ केयेक्का इःत्तेम्मिन्ने?ओ॥ 4 खिनि? आबाडे नु?मा तामान्क मेःन्, कर वे?हा?रे खुनि? नु?मा ताःमान्नाइ निड्वा? इःत्तेम्मे?ओ॥ 5 खिस्तरें येसुरे निड्वा? इःत्तुबा हेक्के खिनि?आइ निड्वा? इःत्तेम्मे?ओ॥ 6 खिस्तेन्सेक्खाए निड्वा?फुमाइ वये, हेक्केसाड् निड्वा?फुमाइडिन्नु कुदड्बा पोःड्माआइ वा?मा निड्वा? मेजोगुन्लो॥ 7 खेःल्ले कुलेक्वा खुने? थेआइ मेःन्नेबा चोःक्सिड्डाइ मेन्चाम् याम्पि कुडिसिःक्पा सेवारोबा पोःक्खेरो॥ 8 हेक्क्याड् मेन्चाम् याम्पि कुडिसिःक् वयेल्ले खुने? चुड्जिगेन् नःम्मःम् पोःक्खे, हेक्क्याड् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुड्जिगेम्बा पोःक्खेआइ कुभाइकेभेःम्बा कुडिसिःक् सिलाम्साक्का सिड्सम्माइ स्पेरो॥ 9 खेःल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? काव्नुःल्ले थोःसुगेन् युड्देन्तो युक्खुआइ वे? मिड्हा?नुःल्लेआइ यम्बा मिड्सो इड्धाःड्बा मिड् पिरुरो॥ 10 हेक्केल?रिक् साङ्ग्राम्पेदाइडोबा नु खाम्बेःक्मोबा हेक्क्याड् इक्सादिड् खाम्बेःक् सिगाड् केवा?बाहा? †† केरेक्के येसुरे कुमिड्डिन् मिड्सो इड्धाःड् पिमारे लागि थुड्बो मेलेःत्तु?रो॥ 11 येसु खिस्तेन्ने दाड्बा ल?रिक् केरेक्के मेबाःत्तु?रो॥ हेक्केल?रिक् पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाइडिल्ले मिड्सो इड्धाःड् खोःसु?रो॥

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? कुडिसिःक् वा?मा

12 खेःल्ले चोगुल्ले आमिःम् आन्जुम्से, इङ्गा? खिनि?नु वयाड्डिल्ले सदादिड् इङ्जाःङ्गेम्बा केवयिबा हेक्के इङ्गा? खिनि?नु होःप्पासाड् इङ्जाःङ्गेम्बा पोःड्मा आल्लसाड् केयेक्का चोःक्लो॥ निड्वा?फुमाइडिन्नु किःसेम्मे?र केघोःसुम्बा सेन्लपिन् कुलिड्धो केत्तेम्मे?ओ॥ 13 थेआइभेःल्ले खिनि? इङ्जाःङ्गेम्बा केबोःक्खिर हेक्क्याड् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? केदाःबा याःम्बक् केजोःक्पा केबोःक्खिर फा?आइ खुने?ए खिनि?ओ याःम्बक् चोगुर वा?रो॥ 14 काक् पाःन्हा? लुड्मेन्हाःत्ते नु पाःन्धड् मेन्जोःक्के चोगेम्मे?॥ 15 हेक्क्याड् खिनि?ग सेसे नु फोत्या मेःन्नेबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्साः केबोःक्खि?, हेक्क्याड् कन् इक्साबा ताक्केभे?बा नु लायोबा मनाहा?नु केवयिल्ले खाम्बक्कुम्पो केओःप्पा ओःत्तिहा? कुडिसिःक् खेड्हा? लुम्पो केओःत्ति?रो॥ 16 हेक्क्याड् हिड्मन् केबिबा पाःन्जाक्किन् लिड्बित्ताड् नसाःन् चोगेम्मे?, हेक्केल?रिक् खिस्तरें कुनुःड्मा युःमा येन्तो खिनि? लागि इङ्गा? चोगुड्बा याम्बुधक्का याःम्बक्हा? चामेसोःक्तेन्बा पाःन्निन् निःमा सुक्तुड्लो॥ 17 दाड्बाओबा खिनि? नसाःन्निन् नु सेसे माइसेवाःङ्ग केदोःन्दुम्बा सिदुड्जभा कुडिसिःक् चोःक्लो॥ हेक्क्याड् इङ्गा? आहिड्मन्निन् खेन् सिदुड्जभाओ यो?मा पोःड्साड् इङ्गा? ओमु ल?आ, हेक्क्याड् खिनि?नुए सःत्तारो॥ 18 हेक्केल?रिक्के खिनि?आइ ओमु ल?रेम्मे?र इङ्गा?नु सःत्तेम्मे?ओ॥

†† इक्सादिड् खाम्बेःक् सिगाड् केवा?बाहा?—कन्पा?इन्केसिःबाहा?रे खुने? साम्हा? पोःड्बिला॥ कन्पाःत्ताओ निड्वा?फुमाइडिल्ले नावागेन्चड्ःत्तुचोगुसिआइकेवा?बा केरेक् मेबल्लो॥

पावलरे तिमोथिरे कुनिःसुम् चोगु?

19 दाइबा येसुरे कुनिइवा? कुइसिःक् पोःइने फा?ग्र खिनि?ओ हाराए तिमोथिःन् पाइमा निइवा? चोगुइलो॥ हेक्केल?रिक् इइगा? खिनि? याःम्बेओ इइघडिन् खेप्सुइडिल्ले हाइहाइ ल?आरो॥ 20 सेक्खाए खिनि? केनुःरि केदाःसिर फा?आइ निइवा? केइःप्पा मना खुने?नुःल्ले वे? इइगा?नु हाःत्ताइ होःप्लो, 21 थेआइभेल्ले केरेक्ले येसु खिस्तरें कुबाःन्निइग मेःन्, कर आबाडे पाःन्लक् मेगोःतुरो॥ 22 कर खुने? आक्खेन् ला?रुबा मना चोःक् केल?बान् खिनि? केनिःसुम्मेरो॥ कुस्साःल्ले कुम्बाःन्नु याःम्बक् चोगुबा कुइसिःक् खुने? इइगा?नु सुनाइइ इइभोःमा याःम्बक् चोगुआइ वा?रो॥ 23 खेल्ले चोगुल्ले इइगा?नु थेधे पोःइडि, खेन् इइगा? निइवा? खोःसुइनामेःन्ने, तिमोथिःन् खिनि?ओ पाइमा निइवा? चोगुइलो॥ 24 हेक्क्याइ दाइबाल्ले कुनिइवा? पोःइने फा?ग्र इइगा? आबाडे खिनि?ओ हाराए ताआ केल?बान् निस्सेए चोगुइडाइ वा?आरो॥

पावलरे इपाफ्रोदितसरे कुनिःसुम् चोगु?

25 कर आल्लोग इपाफ्रोदितसेन् खिनि?ओ याइना पाइमा केयेक्पा निःसुइलो॥ आन्धिगे सोरिक्माइसेवा याःम्बक्चोगुसिगे, हेक्क्याइसुनाइइसेःमा थइडिन्नाइसोसोरिक्थक्तेसिगे॥ खुने?ग इइगा? कुभा? पिसे केबाइघुम्बा खिनि? इइसाबारो॥ 26 खुने? कुयाम तुगेबा पाःन्निन् खिनि? केयेप्सुम्बाओ खुने? सा?रिक् कुलुइमा? योःन्देआइ खिनि? तुम्मा सा?रिक् निइवा? चोगुआइ वा?रो॥ 27 निस्सेए खुने? सा?रिक् तुगेआइ खप्पेन् स्पे, हेक्केसाइ निइवा?फुमाइडिल्ले खुने?रक् मेःन्, कर इइगा?आइ आल्लसाइ सा?रिक् तुक्खेओ मेधाआन्ल फा?आइ लुइमा? तुक्ताइलो॥ 28 खेल्ले चोगुल्ले खुने? खिनि?ओ पाइमा सा?रिक् निइवा? चोगुइडाइ वा?आरो, हेक्केल?रिक् खुने? केनिःसुम्माइ केसःति?, हेक्क्याइ इइगा?आइ आनिइवा?इनुयाइयाइ पोःइलो॥ 29 खुने? दाइबाओ सःत्तेम्मेर लाइदाःक्तेम्मे?ओ, हेक्क्याइ खुने? हेक्तइबा मनाहा? मिइसो इइधाःइ पिरेस्मिमे?ओ, 30 थेआइभेल्ले खिनि? आलागि पिमा केन्नुक्कुम्बिन्बा कुभा?इन् खुने? पिराइडिल्ले खिस्तरें कुयाःम्बक्ले लागि खुने? खप्पेन् स्पेरो॥

काक्नुःल्ले केयेक्पा खिस्तरें

3 आल्ल कुनुप्पो, आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, दाइबाओ सःत्तेम्मे?ओ॥ याम्मो बा अक्खेल?रिक् लच्छा पाःन्निन् साप्पार नेमाग आलागि थेआइ तुक्खे मेबोःइनेन्, हेक्क्याइ कल्लेग खिनि? नसाःन्निन् ताइसेःप्लो॥

2 हर्दो हेक्का केबाइबाहा?नु सिइसिइ ल?रेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले खेइहा?ग किप्पा केघुःबा ख्याबा हेक्तइबासिरो॥ 3 थेआइभेल्ले आनि? निइवा?फुमाइडिन् सेसेमाइलाम् सेवा केजोःक्पाहा?रक् सेक्खा हर्दो केहेक्पासिरो॥ आनि?ग मेन्छाम् याःम्बक्को ताःक्पो आनुयुक्खुम्बिल्लो, खेल्ले कुलेक्वा आनि?लागि खिस्तरें येसुरे चोगुबा पाःन्ने आसःल्लो॥ 4 हेक्केसाइ इइगा? आबाडे हेक्केल?रिक् ताःक्पो युइमा सुक्तुइडिल्लो॥ आत्तिल्ले मेन्छाम् याःम्बक्को ताःक्पो युइमा सुक्तुइ ल?रिक् इःतु?, खेन्नुःल्लेआइ यरिक् इइगा? ताःक्पो युइमा सुक्तुइ- 5 सावाःन्धिइडाइबा येत्थि (L) येन्ने हर्दो मेहेगाइ मेबिराइ, इइगा? मिइसो इइधाःइबा बेन्जामिन † सुवाइस्मा इसाइलि मनाआ, हिब्रुहा?ओ सा?रिक् साम्योथिम् केइःप्पा केनाःप्पा हिब्रुआ, साम्योथिम् इःप्पा नाःप्पाओग इइगा? केनिःबा केलेबा फरिसिआरो †† साम्योथिम्निन् इःप्पा नाःप्पाओ सिक्केसम्बा वयाइ, हेक्क्याइ इइगा? सेसेहुप्लक्किन् तुक्खे चाःतुइलो॥ निइवा?फुमाइडिल्ले

† बेन्जामिन-कन्डसाइल लाजे?ओबा लच्छा सुवाइलो॥ खेइहा?रे खुनि? लाजे?ओ यरुसलेम्निन्नेसे, हेक्क्याइ थिक्सिगेःक्पा इसाइलि हाइ सावलेन् बेन्जामिन सुवाइस्मा वये, हेक्क्याइ खेइहा? फो?बा सइ मेवये॥ †† फरिसि-यहुदि साम्यो थिम्निन् वे? यरिक् यहुदि साक्थिम्हा? नु चोःक्थिम्हा? नुःरिक्काइ केइःप्पा केनाःप्पा यहुदि लुप्पो फरिसिहा? मेवये॥

कुनिइवा? तार फा?आइ काक् साम्योथिम् इइजाःइडिइग नुःरिक्काइ इःतुइ नाःतुइ॥

7 कर आत्तिन् पाःन्हा? आलागि इइधाःइबा चोगे, खेइहा? केरेक् खिस्तरें चोगुल्ले कुमेल्नुइ मेःन्नेबा इःतुइलो॥ 8 खेन्लक् मेःन्, कर आदाइबा खिस्तरें येसुःन् कुसिइ निःप्पा खोःमाइग काक्नुःल्ले नुःबा पाःन् पोःक्खेबाल्ले काक् पाःन्हा?ग हनेबाए इःतुइडाइ खुने? कुलागि लाइ हाक्तुइदेःसुइलो॥ खिस्तेन्खोःमा फा?आइ इइगा? खेइहा? ताम्जिरक् इःतुइलो॥ 9 हेक्केल?रिक् इइगा? खुने?इन् पोःइडानि फा?आइ हेक्के इःतुइलो॥ इइगा? साम्योथिम्निन् इःतुइ नाःतुइडाइ इइगा? निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ साम्योनिबा पोःइमा मेन्नुक्केन्नेलो, कर खिस्तेन्नसाःन् चोगुइबाल्लेए निइवा?फुमाइडिल्ले साम्योनिबा चोःक्कारो॥ 10 इइगा?ग खिस्तेन्नु सिःमेन्लाम् याम्मो कुहिइवेत् केजोःक्पा मुक्साम्मिन् कुसिइनिःप्पा निइवा? चोगुइलो, हेक्क्याइ खुने? इनोगेन् तुक्खे च्येबा हेक्के इइगा?आइ तुक्खे चामाआइ कुसिःमेन्ने सोरिक् पोःइमा निइवा? चोगुइ, 11 हेक्क्याइ आक्खेल?रिक्साइ सिःमेन्लाम् याम्मो हिइमाइग खोःमा सुक्तुइल केल?बा निइसाइ कतुइलो॥

तारप्पो तगि पोःमा

12 इइगा? कन् केरेक् पाःन्हा? खोःसुइ इग्र कुसाइ लस्सुइ सुरुइडाइ वा?आ केल?बाग मेःन्नेलो, कर इइगा?ग कन् पाःन्हा? खोःमा फा?आइ तगि पोआर पत्तारो, थेआइभेल्ले बा खेल्ले लागि खिस्तरें येसुरे ताइसेःप्ताइबारो॥ 13 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इइगा?ग आल्लसाइ काक् पाःन्हा? मेइघोए वा?आरो॥ कर इइगा? लच्छा याःम्बक्किन् चोगुइ-पेयेम्बा पाःन्हा? निइवा? फेःत्थुइडाइ इइगा?ग तगि लेप्पाइने लुबुबु पोआरो॥ 14 खेल्ले चोगुल्ले साइग्राम्पेदाइबा हाइसेम्मिन् खोःमा फा?आइ तगि पोआर पत्तारो॥ निइवा?फुमाइडिल्ले कल्ले लागि खिस्तरें येसुलाम्बा उःत्ताइडाइ वा?आरो॥

15 आनि? काक् नसाःन्ने कुनिइवा? केदुम्बाहा?रेग अक्तइबा पाःन्हा?ओ तेन्दिइ चोःक्मा पोःइलो॥ हेक्क्याइ वे? परिक्ले केइःतुम्मे फा?ग्र खेन्नाइ निइवा?फुमाइडिल्लेए नुःरिक्काइ ओसेःनोधाक्ति?रो॥ 16 कर आल्लो थारिक् थे नसाःन् आजोगुम्माइ आवा? खेप्पोए मेम्मुन्ने वयिरो॥

17 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इइगा? हिइडाबा कुइसिःक् आजोःइ केइःप्पा पोःक्खेम्मे?ओ, हेक्केल?रिक् याम्पि केदिम्बाहा?रे खुनि? हिइमन्नेलाम् हु?सिइडेम्मे?ओ 18 थेआइभेल्ले इइगा? यरिक्लेइ मेन्निइडाइ वा?आ, हेक्क्याइ याम्मोआइ आमिक्वा थाःसुइल मेन्निइ, यरिक् मनाहा?रे खुनि? येत्थेक्किल्लेए खेइहा? खिस्तरें कुसिलाम्साक्मा सिइडिल्ले कुनिइमिसि फा?आइ ओसेःन्धाक्तुसि?रो॥ 19 कुनुप्पो खेइहा? मेमेक्लो, खेइहा?रे याम्दादा नु निइवा? पाःप्पाःत् चोःक्मान्ने खुनि? माइलो, खुनि? सिरिइमःमा पाःन्हा?ओ खेइहा? आइदिइ मेल?रो॥ खेइहा?रेग इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा पाःन्हा?ओरक् खुनि? निइवा? मेबिरुआइ वा?रो॥ 20 कर आनि?ग साइग्राम्पेदाइडोबा यक्कुइबासिरो, हेक्क्याइ आनि?ग खेप्पोलाम् केयुःबा सेन्लप्टाइबा आनि? दाइबा येसु खिस्तेन्सिक् सम्माइ आहाइघुम्लो॥ 21 खुने?ए काक् पाःन्हा? कुयुक्को कप्पा मुक्साम् कतु?, हेक्क्याइ बा खेन् मुक्साम्मिल्ले आनि? चप्पेक्वा नासिइगेन् थक्किन् मिमिदिइगेन् कुधक्किन् कुइसिःक् लेक्खु?रो॥

4 खेल्ले चोगुल्ले आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, हेक्केल?रिक् दाइबान् चक्मेल्ल?ए नसाःन् चोगेम्मे?ओ॥ इइगा? लुइमा? तुक्किन् हेक्क्याइ निःमा निइवा? चोःक्किन्, थेआइभेल्ले खिनि?ए आसःप्मान् नु आयाःम्बक्किल्लेन् थुम्पोनिइलो॥

हाइहाइबा ता?जेइहा?

2 आल्ल इइगा? खेन् नेप्फु मेन्नुमा? इयोदियाःन् नु सुन्तुखेःन् दाइबाल्ले कुमना वा?सिबाल्ले चोगुल्ले नादइ चोःक्किर फा?आइ पेलि फाक्कारो॥ 3 हेक्क्याइ निइवा? इरे खोःपुत्ता आन्जुम्मे, कन् मेन्नुमाहा? कुभा? पिरैसे? फा?आइ मेत्ने?रो, थेआइभेल्ले खेइहा?रेग सुनाइइ इइभोःमा याःम्बक्किन्

इङ्गा?नु याम्बुधिवकाइ चोगेत्छु॥ खेइहा?रे क्लेमेन्त हेक्क्याइ वे?
इङ्गा?नु या:म्बक् केजो:क्पा चुम्हा?नुआइ या:म्बक् चोगेत्छुरो॥ खेइहा?रे
खुनि? मिड्डिन् हिड्मन्लेन् साप्पन्नी साप्तेआइ पत्तो॥

⁴ दाइबान्नु खिनि? थिक्हुप् केवयिबाल्ले चोगुल्ले सदादिइ स:त्तम्मे?ओ॥
याम्मोआइमेत्तिइ-स:त्तम्मे?ओ! ⁵ खिनि? सुम्सुम् ल?माइग वे? केरेक्ले
मेनि:सुरो॥ दाइबाइग नि:त्ताइडे वा?रो॥

⁶ आत्तिन् पा:न्नोआइ निड्साम्मो मेधेम्मिन्ने?ओ, कर केरेक् पा:न्हा?रे
लागि निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरेम्मे?र तुवा नु येक्पेलिलाम्बा
निड्वा?फुमाइडो खिनि? पेलिहा? तो:न्देम्मे?ओ॥ ⁷ हेक्क्याइ मेन्छाम्
निड्वा?रे कुसिड्नि:प्पा सुक्मेन्देप्पनाबा निड्वा?फुमाइडिल्ले
कुसनारुड्डिल्लेए खिनि? सिक्लुड्मा नु निड्वा?इन्ख्रिस्त येसुओ
ताइसे:प्पु?रो॥

⁸ आल्ल कुनुप्पो, आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आत्तिन् पा:न्निन्
सेक्खाबा, सुम्बोधाबा, कुदो:प्पा, सेसेबा, सिरा? केधाइबा, इड्धा:इ पिमा
ला?रुबा, आत्तिन् पा:न्निन् सा?रिक् नु:बा नु नेम्भो:मा ला?रुबा चो:क्, खेन्
पा:न्हा?ए निड्वा? पिरेम्मे?ओ॥ ⁹ इङ्गा?लाम् केहु?आसिबा, केघो:सुम्बा,
केघेप्सुम्बा, हेक्क्याइ इङ्गा?ओ केनि:सुम्बा पा:न्हा? कुइसि:क्
चोगेम्मे?ओ॥ हेक्केल?रिक् सनारुड् केबिबा निड्वा?फुमाइडिन् खिनि?नु
वा?रो॥

कुभा? याइले लागि नोगेन्

¹⁰ इङ्गा? दाइबान् सा?रिक् कुनारा फो:सुड्लो, थेआइभेल्ले खिनि?
याम्मो याम्पि लुड्मा? तुक्मा केहे:क्तिरो॥ सेक्खा:ल्ले खिनि? याम्पि लुड्मा?
केदुक्त्तिआइ वा?, कर खेन् ओसे:न्धाक्मा सुयेम्मिन्ने मेइघोए केवयिरो॥

¹¹ इङ्गा?ग चाहाबो वा?आ फा?आइ अक्खेल?रिक् पा:त्तुड्बा मे:न्लो,
थेआइभेल्ले इङ्गा?नु वा?साइ हो:प्साइ निड्वा? तामाआइ वा?मा
हु?सिड्डाइडाइ वा?आरो॥ ¹² इङ्गा? चाहाबो वा?मा नु यरिक् कप्पा
फा?इन् थेमाबे फा?आइ कुसिड् नि:त्तुड्लो॥ हेक्क्याइ आक्त्तड्बा
याक्नाम्मो वा?आसाइ, चामा थुड्मा इग्र साक्मेन्जा वा?मा पो:इसाइ, यरिक्

कप्पा इग्र चाहाबाओ वा?मा पो:इसाइ, निड्वा? तामाआइ वा?मा केल?बा
पा:न्निन् हु?सिडाइडाइ वा?आरो॥ ¹³ इङ्गा?ग दाइबाल्ले केधुम्बा
चो:क्काबाल्ले चोगुल्ले काक् पा:न्हा? चो:क्मा सुक्त्तुड्लो॥

¹⁴ हेक्केसाइ खिनि? इनोगेन् आदुक्खेओ कुभा? याम्पि केबिरिबान् नु:बाए
केजोगुम्लो॥ ¹⁵ काक्नु:ल्ले तगि खिनि?ओ सुनाइड्डिन् तारुड्डाइ
मेसेदोनिया थुम्मोलाम् थासिड्डाइडिल्ले वे? आत्तिन् सेसेहुप्लक्हा?रेआइ
कुभा? मेम्बिराइडिल्लो, कर खिनि? फिलिपिबाहा?रेरक् कुभा? याइ याम्पि
केबिरिबान् केनि:सुम्लो॥ ¹⁶ हेक्केल?रिक् इङ्गा? थिस्सलोनिका येक्क्यक्को
वयाइडिल्ले चाहाबो वयाइ, हेक्के:ल्ले खिनि? थिक्लेइ निलेइ कुभा? याइ
याम्पि आगेहाक्तिरो॥ ¹⁷ इङ्गा? खिनि?लाम् कुभा? खो:मा फा?आइग
मे:न्लो, कर कुभा? याम्पि केबिरिबालाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले हाइवा
मु?इसाम्मिन् खिनि? केबिरि केल?बा आनिड्वा? वा?रो॥ ¹⁸ कन् येम्मो
इङ्गा? चाहाबा चोगाइबान्नु:ल्लेआइ यरिक् पा:न्हा? खो:सुड्डाइ
वा?आरो॥ इपाप्पोदितसरे कुहुक्कोलाम् केहाड्डुम्बान्निड्वा?फुमाइडिल्ले
ता:क्त्तुबा नु कुनिड्वा? तासुबा कुनाम् केनु?बा सिदुड्डज्जा कुइसि:क्पा
कुभा? याइडिन् इङ्गा? खो:सुड्डाइ वा?आरो॥ ¹⁹ हेक्क्याइ इङ्गा? सेवा
चोगुड्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले ख्रिस्त येसुलाम् आत्तात्तान्ने
क्याइसाकुन्धे:ल्ले खिनि? चाहाबा केजोगिबा काक् पा:न्हा? केत्तु?
केबिरि?रो॥

²⁰ आल्ल आनि? पानुदिइ पा: निड्वा?फुमाइडिल्ले सदादिइ सदादिइ
कुमिमिदिइ पो:इलो॥ आमेन्॥

कुनुप्पा सेवा

²¹ खेप्पोबा ख्रिस्त येसु:न् नसा:न् केजो:क्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले काक्
सेसे कुमनाहा? आसेवारो मेत्तेम्मिन्ने?ओ॥ हेक्क्याइ इङ्गा?नु कप्पो
केवा?बा फु?नुसा?हा?रेआइ सेवा केम्हाक्त्तिआइ वा?रो॥ ²² काक्
निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा?रे हेक्क्याइकुत्तिओ सिजरले
कुहाइहिम्मो या:म्बक् केजो:क्पाहा?रे, सेवा केम्हाक्त्ति?रो॥ ²³ दाइबा येसु
ख्रिस्तरे कुलुड्डुग्मिन् खिनि?नु वा?ररो॥ आमेन्॥

कलस्सि

निःसुम्

कड्ग पावलरे कलस्सि येक्यक्कोबा सेसेहुप्लक्को केवा?बा नसानिबाहा? हाक्तुसिबा सक्डङ्घड्लो॥ कन् सेसेहुप्लक्किन् पावलरे हेःक्तुबा मेःन्तो, हेक्केसाङ् कन् येक्यक्किन् खुने? याःक्तेबा लाजे?इल्ले कुबेसाङ् नेस्सेआङ् खेन् सेसेहुप्लक्किन् कम्ब्राङ् मेप्पा आबाडेआङ् लक्पेन्साबा चोःक्का ल?रिक्निङ्वा? इःत्तुआङ् वयेरो॥ कन् सेसेहुप्लक्को माङ्सेवा चोःक्से पावलरे मनाहा? एफिसस येक्यक्कलाम् पाङ्घुसिआङ् वयेरो॥ कलस्सिबा सेसेहुप्लक्को इङ्लेक्पा सिक्साम्बाहा?रे निङ्वा?फुमाङ्डिन् कुसिङ्निःप्पा नु सेक्खाए सेन्लप् खोःमारे “याम्साम्मिल्लेन्हाङ्घुक्पेन्नु मुक्साम्हा?” सेवा चोःक्मासि पोःङ् ल?रिक् नसानिबाहा? साक्केल्लेक्को मेधासुसिआङ् मेवयेरो॥ हेक्केरक् मेःन्, कर खेङ्हा?रेग हदो हेक्का पोःङ्, चामा थुङ्माओआङ् अक्त्तड्बा थिम्हा? इःप्पा नाःप्पा पोःङ् ल?रिक् खुनि? निसाम्हा? मेहु?रुसिआङ् मेवयेरो॥ हेक्त्तड्बा निसाम्हा?ग सेक्खाबा ख्रिस्तानि निसाम्मिल्ले अप्पा पोःङ् फा?आङ् पावलरे कलस्सिहा? सक्डङ्घड् साप्तुआङ् हाक्तुसिरो॥ खुने? कुनोगप्पिल्लेन् सेक्खाबा पाःन् अक्त्तड्बा वा?—येसु ख्रिस्तरें कुलिङ्धो केगेप्पा सेन्लप् पिमा आसुक्, कर कन् वे?स्मा सामयो पाःन्हा? नु साक्थिम्हा?रेग मनाहा? खुने?लाम् लाःल्लाःत्तु चोगुसि?॥ निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले इक्सादिङ् खाम्बेःक्मान् ख्रिस्तलाम्बा चोगु हेक्क्याङ् खुने?लाम्बाए खेन् इक्सा खाम्बेःक्कोबा मनाहा? आबाडे खुने?ओ तारुसिरो॥ हेक्क्याङ् मनाहा?रे सेन्लप् खोःमारे लागि ख्रिस्तेन्नु थिक्हुप् पोःङ्माए पोःङ्लो॥ हेक्केल?रिक् पावलरे नसानिबाहा?रे खुनि? हिङ्मन्तो चाहाबा केजोःक्पा कन् निसाम्मिल्लेन् यम्बा कुबिहा? चेतुसिरो॥ पावलरे साप्तुबा कन् सक्डङ्घड्डिन् तुखिकसेल्ले कलस्सि येक्यक्को ते?रुआङ् वये॥ खेन्नु सोरिक् केबेःक्पा मनाःङ्ग योःक्पा ओनेसिमसेन् वये॥ बा खेन् ओनेसिमसेल्ले कुलागि पावलरे फिलेमोन मेप्पनाबा सक्डङ्घड्डिन् साप्तुआङ् हाङ्घुआङ् वयेरो॥

थामिङ्

निःसुम् १.१-८

ख्रिस्तरें कुयेप्लेक् नु कुर्याःम्बक् १.९-२.१९

ख्रिस्तओ केवा?बा कुसङ् हिङ्मन् २.२०-४.६

कुनुप्पा ४.७-१८

1 निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले सेगुसिबा कलस्सि † येक्यक्को केवा?बा ख्रिस्तेन्साःन् केजोःक्पा नसानिबासे निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले ख्रिस्त येसुरें कुसेःक्युक्मिबा पोःङ्से सेगाङ्बा इङ्गा? पावल नु आनि? नुसा? तिमोथिरे कन् सक्डङ्घड्डिन् हाक्कासिगेबारो॥ आनि? पानुदिङ् पाः निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले सनारुङ् नु लुङ्गुम् केबिरिरो॥

नोगेन् नु तुवा

3 आनिगे खिनि? लागि तुवा चोगुम्बेले आनि? दाङ्बा येसु ख्रिस्तरें पानुदिङ् कुम्बा निङ्वा?फुमाङ्डिन् सदादिङ् नोगेन् पिरुम्बे?रो, 4 थेआङ्भेलेले खिनि? ख्रिस्त येसुःन्साःन् केजोगुम्बान्हेक्क्याङ् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले काक् सेसे कुमनाहा? लुङ्मा? केदुक्त्तुम्बिबा पाःन्निन् आनिगे खेप्सुम्बेआङ् वयिगेरो॥ 5 थेआङ्भेलेले खिनि? थे निङ्साङ् केजोगुम्माङ् केवयि? खेन् साङ्ग्राम्पेदाङ्डो नुःरिक्काङ् याङ्घोःत्तेआङ्वा?रो॥ तगि खिनि? सेक्खाबा पाःन्जाक्किन् केघेप्सुम्माङ् केवयिल्लेसा कन् निङ्साङ्डिल्ले कुर्याःम्बेओ केघेप्सुम्माङ् केवयि॥ खेङ्ग सुनाङ्डिङ्नेरो॥ 6 खिनि? सुनाङ्डिङ्नि केघेप्सुम् हेक्क्याङ् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुलुङ्गुम्नि काक् सेक्खाओ कुसिङ्केनिःत्तुम्बा येन्नाङ्धो खिनि? लुम्पो पोःङ्ल पप्पा हेक्केए काक् इक्सादिङ् खाम्बेःक्को आत्तिसाङ् मनालुम्पो सुनाङ्डिङ्गिल्ले मु?इसाम् तारुर पोःर पत्तो॥ 7 खेन् पाःन्निन् आनिगेनु सोरिक्माङ्सेवा याःम्बक् केजोःक्पा इपाफ्रासलाम्

† कलस्सि-कन्येक्यक्किन् उन्हेःन्बा येम्पो एसिया माइनरबा लत्था केयेक्पा येक्यक् (अक्खेःल्ले तकिं मेमेत्तु) वयेरो॥ पावलरे एफिससओ सुनाङ्डिङ् हु?रुसिल्ले खेप्पो एपाफ्रास मेप्पनाबा मनाधिक वये॥ हेक्क्याङ् एपाफ्रासेन् कलस्सि येक्यक्को पेआङ् खेप्पोबा मनाहा? सुनाङ्डिङ् हु?रुसि॥

केहु?आसिआङ् केवयि?रो॥ खुने?ग लुङ्मा? तुक्त्तुम्बेबा आनिगे लेक्वा खिनि? लुम्पो ख्रिस्तरें कुनसाःन्साबा माङ्सेवा केजोःक्पारो॥ 8 सेसेमाङ्डिल्ले खिनि? वे?हा? लुङ्मा? केदुक्पा केजोगिबा पाःन्निन् खुने? याप्पि चेतैरो॥ 9 खेलेले चोगुल्ले खिनि? याःम्बेओ आनिगे खेप्सुम्बेआङ्धोए खिनि? लागि चक्मेल्ल?ए तुवा चोगुम्बेरो॥ सिक्कुम्दिङ् निङ्वा? नु इःल्लिङ्साम्मलाम् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले साम्जिक्कोन् कुनिङ्वा?इल्ले खिनि? केधिम्सिर फा?आङ् तुवा चोगुम्बेरो॥ 10 हेक्क्याङ् दाङ्बा येसुःन् ला?रुबा हिङ्मन्तो सुम्बोधासाबा केबोःक्खिर, हेक्केल?रिक् काक् परिक्ले खुने? कुनिङ्वा? केदाःसुम्ल हेक्क्याङ् निङ्वा?फुमाङ्डिन् आल्लसाङ् नुःरिक्काङ् कुसिङ्निःप्पा केसुक्त्तुम्माङ् काक् नुःबा याःम्बक्केल्ले निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुनिङ्वा? केदाःसुम्ल फा?आङ् आनिगे तुवा चोगुम्बेरो॥ 11 खुने? कुमिमिदिङ्गेन् कुमुक्साम्मलाम्बा खिनि? केधुम्बा केबोःक्खिर फा?आङ् आनिगे तुवा चोगुम्बे, हेक्केल?रिक् खिनि? चाहाबा केजोगिबा काक् निङ्वा? हाङ्गोम्सिङ्मान् नु नासि थःप्पान् केघोःसुम्तरो॥ हेक्क्याङ् सःप्मेले कुधिम् केबोःक्खिररो, 12 हेक्क्याङ् सदादिङ् पानुदिङ् पाः निङ्वा?फुमाङ्डिन् नोगेन् पिमा पोःङ्, खुने?ए निङ्वा?फुहाङ्जुम्लेन् ओःत्तिओ केवा?बा ख्रिस्तरें कुसेसे मनाहा?रे मेघोःसुबा लक् केघोःबा आजोगेआङ् आवा?रो॥ 13 थेआङ्भेलेले खुने?ए माक्चिगेन् खादाम्माल्लेन् हाङ्जुम्लाम् आसेःप्तेआङ् आबुगेन् कुमिःम् कुस्साःल्ले कुहाङ्जुम्पो आनि? आदाःरेआङ् वा?रो॥ 14 निङ्वा?फुसाःलाम् आनि? चोःक्युम्भो आबिरे, हेक्क्याङ् काक् आनि? आजोगुम्बा लायोहा? लेप्पि आबिरेरो॥

ख्रिस्तेनकावन्तुःल्ले यम्बा

15 ख्रिस्तेनमेन्नि मेन्धाःपु निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइःत्तो॥
निड्वा?फुमाइडिल्ले काक् पाःन्हा? चोःक्मानुःल्ले तगिए खुने? वये,
हेक्क्याइ खुने?ए काक् नावागेन् चइःत् सप्पदाइ युक्साबा चोःक्तो॥
16 ख्रिस्तलाम् साइग्राम्पेदाइ नु इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा काक् नावागेन्
चइःत् नेस्सुबारो॥ खुने?ग निगेधाःप्पा नु निमेन्धाःप्पना पाःन्हा?, हाइहा? नु
हाइजुम्हा?, हाइगेजोःक्पाहा? नु युक्साबाहा?आइ चोगुसिबारो॥ काक्
पाःन्हा?रेन् नावागेन् चइःत्तिन् ख्रिस्तलाम् नु ख्रिस्तेरे कुलागिए पोःक्खेबारो॥
17 निड्वा?फुमाइडिल्ले नावागेन् चइःत् नेमानुःल्ले तगिए खुने? वये,
हेक्क्याइ खुने?ओ काक् पाःन्हा? सोसोरिक् हुप्सिड्डाइ पत्तो॥
18 हेक्क्याइ खुने? नासिङ्गेन् कुधक्किन् सेसेहुप्लक्लो, खेन्
सेसेहुप्लक्किल्ले कुधेगेःक्पाइङ्ग खुने?एरो॥ खुने?ग तोलिङ्गसोम्, हेक्क्याइ
सिःमेन्लाम् याम्मो केहिड्वा काक्को तुम्बारो, हेक्केल?रिक्के खुने? काक्
सप्पदाइ युक्साबा चोःक्तो॥ 19 थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले काक्
कुलिङ्गो केप्पान् येसु ख्रिस्तओ नेमा कुसिरा? थाडेरो॥ 20 हेक्क्याइ
निड्वा?फुमाइडिल्ले सिलाम्साक्मा सिङ्गसप्पदाइ येसुरे कुमाक्खिङ्गइन्
वादेःन्दुबाओलाम्बा आबाडेलागि सनारुइ चोगुआइ इक्सादिइ खाम्बेःक् नु
ताइसाक्पोबा केरेक् पाःन्हा? याम्मो आबाडे खुने?ओ नादइ चोगुआइ नुःक्त्तु
तारुरो॥ 21 पेबा येम्मो खिनि? फेन् याःम्बक्किल्ले चोगुल्ले खिनि?
निड्वा?ओ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिङ्गिमे केबोःक्खिआइ केवयिरो॥
खिनि? खुने?लाम्बा केसेन्दिआइ माःइघा केवयिरो॥ 22 कर आल्लोग
निड्वा?फुमाइडिल्ले आबाडे कुदगि सेसेसाइसाइ नु आप्तिक्मेःन्नेबा
चोःक्मासि फा?आइ येसु ख्रिस्तेरे कुसिलाम्साक्मा सिङ्गसप्पदाइबा
कुसिःमेन्लाम्बा नादइडो केदाःरिआइ वा?रो॥ 23 कर खिनि? केघेप्पुम्बा
सुनाइडिल्ले निड्वाइडो मेम्मुन्ने नु ताप्पेम्बे?ए हेक्क्याइ चक्केल्ल?ए
नसाःन् चोःक्माए पोःइलो॥ हाबा कन् सुनाइडिङ्गिन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा
काक् मेन्धाम् सुवाइहा?ओ इड्मेभोःसुआइ वा?, हेक्क्याइ खेन्
सुनाइडिङ्गिन् इड्मेभोःमा फा?आइ इड्गा? पावलेन् निड्वा?फुमाइडिल्ले
कुसेवारोबा पोःक्खाइलो॥

पावलरे सेसेहुप्लक्किल्ले लागि चोगुबा याम्बुधक्

24 येसु ख्रिस्तेरे नासिङ्गेन् कुधक्किङ्ग सेसेहुप्लक्लो, खेल्ले चोगुल्ले
इड्गा?ग खिनि? लागि इनोगेन् तुक्खेहा? नासिङ्गेन् आधक्को थम्मा
सःत्तारो॥ थम्मा केबोःइबा ख्रिस्तेरे इनोगेन् कुदुक्खेहा? इड्गा? थरुइलो॥
25 इड्गा? सेसेहुप्लक्केन् सेवारोबा पोःक्खाइलो, थेआइभेल्ले निड्वा?फु
पाःन्धाक्किन् काक् कुधिमो खिनि?ओ इड्मेभोःसे निड्वा?फुमाइडिल्ले
इड्गा? सेःक्युक चोगाड्डाइ वा?आरो 26 कन् सिबि? पाःन्हा?ग
उनाहुरिआइधो पेबा मेन्धाम् थाःक्हा?ओ चिक्खुआइवये, कर आल्लो
निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा? ओःन्धाक्त्तुसिआइ वा?रो॥
27 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा? कुमिमिदिङ्गेन् इमेल्कुड्वा सिबि?
पाःन्निन् थिम्मेन्डइ सुवाइहा? ओसेःन्दाइ चोःक्मा खुने? कुसिरा? थाडेआइ
वा?रो॥ ख्रिस्तेन्खिनि?ओ वा?बान्ने सिबि? पाःन्लो, खेल्ले चोगुल्ले केदाःबा
कुमिमिदिङ्गेन् लक्किन् खिनि? केघोःसुम्लो॥
28 खेल्ले चोगुल्ले आत्ति पिगिगे?साइ काक् मनाहा? ख्रिस्तेरे कुयाःम्बेओ
इड्मेभोःसुम्बे?रो॥ खेइहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले पिरिगेबा काक्
सिक्कुम्बिल्ले साम्दिइ नु खाहुन् पिरुम्बे?रे, थेआइभेल्ले ख्रिस्तेन्
थिक्हुप् पोःइमान् कुलिङ्गो केल् ल?रिक् निड्वा?फुमाइडो काक् मेन्धाम्
याप्पिहा? तोःम्मासि आनिगे निड्वा? कत्तुम्बेरो॥ 29 कन् याःम्बक्को ख्रिस्तेरे
पिराइबा आसिगाइ याःम्बक् केजोःक्पा पयम् यम्बा मुक्साम्माम्
याम्बुधक्काइ स्याइमेन्दाइ पत्तारो॥
2 खिनि? नु लाओदिकिया पाइजुम्बा सेसेहुप्लक् हेक्क्याइ वे? याप्पि
मेन्दुम्बे केवा?बा केरेक् फु?नुसा?हा?रे लागि स्याइमेन्दाइ याःम्बक्
चोगुड्डाइ वा?आ केल्?बान् कुसिङ्ग निःत्तेम्मे? फा?आइ निड्वा?
चोगुड्डलो॥ 2 खिनि? केरेक्के सिक्कुड्डो हाइहाइ केबोःक्खिआइ खिनि?

लुड्डा? तुक्सिङ्गो थिक्हुप् केबोःक्खिरे केल्?बा आनिड्वा? वा?रो,
हेक्केल?रिक् खिनि? केरेक्के कुलिङ्गो इःत्छिड्डिसाम् केघोःसुम्माइ
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसिबि? पाःन्निन् कुसिङ्गेनिःत्तुम्लो॥ खेन्
कुसिबि? पाःन्निङ्ग ख्रिस्तेन्नेरो॥ 3 खुने?ए काक् सिक्कुम्बिड् निड्वा? नु
साम्जिक् निड्वा?रे कुबुन्तो॥ 4 आत्तिन्हा?रेआइ कुघेम्मेनु?बा पाःन्हा?लाम्
इङ्गेमेल्लेक्किन्ल फा?आइ अक्खे मेन्निड्बारो॥ 5 थेआइभेल्ले इड्गा?ग
खिनि?नु माःइघा वा?आसाइ आनिड्वा?इन्खिनि?नु सोरिक्के वा?रो॥
हेक्क्याइ हिड्डाम् केबोःइबा हिड्डाम्को केहिडिबा नु ख्रिस्तओबा नसाःन्तो
यो-धो मेल्ल?ए केवयिबा खेप्सुड्डाइ सा?रिक्सःत्तारो॥

चक्केल्ल?ए ख्रिस्तओ हिड्डाम्

6 हेक्केःल्ले आक्खेल?रिक् ख्रिस्त येसु दाइबेन् नसाःन् केजोगुम्
हेक्केल?रिक्के खुने?नु थिक्हुप् पोःक्खेम्मे?आइ चक्केल्ल?ए हिडेम्मे?ओ॥
7 खुने?ओ, केहु?आसिबा निसाम्मो, साःपु लेःत्तेम्मे?आइ पोःरेम्मे?, नसाःन्तो
केधुम्बा पोःक्खेम्मे?र दाइबान् सदादिङ्ग नोगेन् पिरिम्मे?ओ॥
8 सिङ्गसिङ्ग ल?रेम्मे?ओ, मेःइग मेन्धाम् याप्पिरे मेजोगुबा कुघेम्मेनु?बा
इड्डेक्पा निसाम्हा?रे केयुक्त्ति?रो॥ खेन् निसाम्हा?ग ख्रिस्तलाम् मेःन्, कर
मेन्धाम्थाःक्लाम् केयुःबा थिम् नु इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा कुहेःक्सिङ्गोबा
हनेबा खाहुन्लाम् केदाःबारक्लो॥ 9 थेआइभेल्ले ख्रिस्तओरक्
निड्वा?फुमाइडिङ्ग नासिङ्गेन् थक्को कुलिङ्गो केत्तो॥ 10 हेक्क्याइ
खुने?ओए खिनि? कुलिङ्गो केप्पान् केघोःसुम्माइ वा?रो॥ खुने?ग काक्
मुक्साम् नु युक् सप्पदाइ युक्साबारो॥
11 हदो हेक्क्याल्ले नासिङ्गेन् थक्क्याम् नेक्सा सेम्बेःक्पा कुइसिःक् ख्रिस्तेरे
कुहदो हेक्क्याल्ले खिनि? लायो चोःक्मा निड्वा?इन्सेन्दुदे?रुआइ वा?रो॥
कङ्ग मेन्धाम् हुक्कोलाम् पोःक्खेबा मेःन्, कर ख्रिस्तलाम् पोःक्खेबारो॥
12 बत्तिस्मा केबोःक्खिल्ले ख्रिस्तेन्नु सोरिक् केहुमि, हेक्क्याइ
निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? कुसिवेत्तम्मा कुहिड्डेवत्तुचोगुबा मुक्साम्मो खिनि?
नसाःन् केजोगुम्बाल्ले चोगुल्ले खुने?नु सोरिक् केहिडिआइ केवयि?रो॥
13 खिनि?ग लायोबा नु निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमना केहोःप्तिबाल्ले
चोगुल्ले खिनि? याम्साम्मो कुसिवेत् केवयि, कर आल्लोग
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहिड्डेवत्तुकेजोगिआइ केवयि?रो॥ खुने? आनि?
काक् लायोहा? लेप्पि आबिरेआइ वा? 14 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले
आनि? तक्केइवाओ केबप्पा आप्तिक् सकहा? थेःक्खुदेःसुआइ खुने? खेन्
केरेक् सिलाम्साक्मा सिङ्गसप्पदाइ खिप्सुआइ खेत्तुदेःसुरो॥ 15 हेक्केल?रिक्के
निड्वा?फुमाइडिल्ले फेन्साम्हा?रे खुनि? मुक्साम्हा? नु युक्हा? नाप्तुसिआइ
ख्रिस्तेरे कुसिलाम्साक्मा सिङ्गो थइ नाःन्दुसि, हेक्केल?रिक्के केरेक्के
मेनिःसुर खेइहा?रे खुनि? नाधाःसु पिरुसिरो॥
16 खेल्ले चोगुल्ले आत्तिन्हा?रेआइ साम्यो तड्डान्, लासिबा
ससाइसोःत्, नाःम्सिङ्गेन्तो नु चामनाबा थुड्डमनाबा पाःन्हा?ओ आप्तिक्
केमेन्गुःत्तिन्लो॥ 17 कन् पाःन्हा?ग केदाःबा पाःन्हा?रेन् साम्पिःप्पारक्
वयेरो, कर सेक्खा पाःन्निङ्ग ख्रिस्तेरो॥ 18 आनिगे सुफो निःम्मना ल?रिक्
केबाःप्पार, निगेदेप्पा पाःन्नोरक् चुङ्गिगेन् नःम्बो ओसेःन्धाक्सिङ्गमा
कुसिरा? केधाइबा हेक्क्याइ माइलाइड्डाहा? सेवा केजोःक्पाहा?आइ
मेवा?रो॥ खेइहा?रे हाइसेम् मेङ्गोःमनाबा केमेन्जोगिन्लो॥ कइहा?ग
थेनाथे लायोबा निड्वा?ओ आइदिङ्ग मेल्?रो॥ 19 कर खेइहा?रे खुनि?
नासिङ्गेन् थक्किल्ले कुधेगेःक् येसु ख्रिस्तेन्नु थेआइ तड्डजुम् होःत्तो॥
कङ्ग खुने?लाम्बा नासिङ्गेन् थक्केन् काक् याम्त्तक्किल्ले कम्माइ खोःसु?
हेक्क्याइ थिक्हुप् पोःइड्डाइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? हेक्के पोःर
पेःक्लो॥
20 खिनि? ख्रिस्तेन्नु सोरिक् केस्ये?इबारो, हेक्क्याइ खुने?ए इक्सादिङ्ग
खाम्बेःक् कुहेःक्सिङ्गमाआइधोबा हनेबा खाहुन्लाम् चोःक्युम्भो केबिरेआइ
वा?रो॥ हेक्केःल्ले कन् ओगप् मेजोगेन्ने?, खेन् मेसा?रेन्ने?, हेक्क्याइ
मेसुसेन्ने? केल्?बा इक्साबा थिम्हा? थेआइ केइःत्तुम् केनाःत्तुबाबे? 22 कन्
पाःन्हा?ग ओगप् चोःक्माआइ माबेःक्लो, थेआइभेल्ले कइहा?ग मेन्धाम्
याप्पिहा?रे मेयुक्खुबा निसाम् नु थिम्हा?रक्लो॥ 23 खेन् हेक्क्याइ थिम्हा?ग

साम्योबा याःम्बक् चोःक्मा, चुङ्जिगेन् नःम्नःम्बा लेङ्सिङ्मा नु नासिङ्गेन् थक्को तुक्खे चाःत्छिङ्मा सिक्कुम्दिङ् निङ्वा? हेक्के ल?, कर कल्ले नासिङ्गेन् थक्कोबा नोसङ्गिङ्गिल्ले फेन् निङ्वा?इन् युक्का मेसुक्कुन्तो॥

ख्रिस्तो कुसङ् हिङ्मन्

3 खेल्ले चोगुल्ले निङ्वा?फुमाङ्गिङ्गिल्ले खिनि? ख्रिस्तेनुए कुहिङ्गेत् केजोगिआङ् केवयिबाल्ले चोगुल्ले खिनि? साङ्गाम्पेदाङ्गोबा पाःन्हा? कोःत्तेम्मे?र वयेम्मे?ओ॥ खेत्थोए निङ्वा?फुमाङ्गिङ्गिल्ले कुजुप्साङ् लेप्माङ् मिङ्गो इङ्धाःइन् मुक्साग्देन्तो ख्रिस्तेन्युक्खुआङ् युङ्गो॥ 2 कम्पो इक्सादिङ् खाम्बेःक्मोबा पाःन्हा?रक् मेङ्ःत्तेम्मिन्ने?ओ, कर साङ्गाम्पेदाङ्गोबा पाःन्हा?ओ निङ्वा? पिरेम्मे?ओ॥ 3 थेआङ्भेल्ले ख्रिस्तेनस्येःल्ले खिनि?आङ् खुने?नुए केस्ये?इआङ् केवयि?रो, हेक्क्याङ् खिनि? सेक्खाबा नेत्तिगेन् हिङ्मन्निन् ख्रिस्तेन्नु निङ्वा?फुमाङ्गो चिक्खेआङ् वा?रो॥ 4 खिनि? सेक्खाबा नेत्तिगेन् हिङ्मन्निङ्ग ख्रिस्तो॥ खुने? इक्सादिङ् खाम्बेःक्मो थाःम्सिङ्गिङ्गिल्ले खिनि?आङ् खुने?नुए मिमिदिङ्गो केधाःम्मासिरो॥ 5 खेल्ले चोगुल्ले मेन्नुमा? नु येम्बिङ्गो?हा? चाराम्मा पाःन्निन्, चिःज्जिन्वा केजोःक्पा याःम्बक्, चाराम्मा निङ्वा? चोःक्मान्, फेन् याःम्बक् चोःक्मान् नु खिःम्यक् चोःक्मान् हेक्क्याङ् नासिङ्गेन् थक्कोबा नोसङ्गिङ्गि येप्लेक्का?ग नावाइत्ताःन् माङ्घःमनाबारो॥ खिनि? खेन् काक् युक्तेम्मे?ओ॥ 6 थेआङ्भेल्ले अक्त्तङ्गोबा याःम्बक् केजोःक्पाहा? सम्दाङ् निङ्वा?फुमाङ्गिङ्गिल्ले कुसाक्केन्निन् चुक्लो॥ 7 उन्छोःन्वा खिनि? हिङ्मन्तो बा अक्त्तङ्गोबा पाःन्हा? केजोःक्पा केवयिरो॥ 8 कर आल्लोग खिनि?आङ् सिक् पोःक्मान्, साक्केन्निन्, नाहेम्मान्, हिनाःम् मेत्छिङ्गिन्, मेत्छिक्का पाःन्हा? काक् लेप्मा तेःमाए पोःङ्गो॥ 9 खिनि? इङ्गेल्ले मेमेत्तासिम्मिन्ने?ओ, थेआङ्भेल्ले खेङ्ग तगिबा लायोबा सुत्ताःन् नु ताप्फेःम्बा येप्लेक्का? काक् केलेरुम् केदेःसुम्माङ् केवयि?, 10 हेक्क्याङ् खिनि?ग कुसङ् सुत्ताःन् तेःत् हेक्के केजाक्खुम्माङ् केवयि?रो॥ खिनि?ग नावागेन् चङ्ःत्दाङ्गोबा निङ्वा?फुमाङ्गिङ्गि कुसिङ् केनिःत्तुम्माङ् खुने? कुङ्ःत् हेक्के केबोःक्खिर केबत्तिरो॥ 11 आल्ल थिम्मेन्दिङ् सुवाङ् नु यहुदि, हर्दा केहेक्का नु हर्दा मेन्हेक्कनाबा, खासिङ् केनिःप्पा नु खासिङ् मेनिःप्पनाबा, योःक् नु चोःक्युम्भोबाहा? सेन्धिङ्गोबा होःप्लो, कर ख्रिस्तेनलक् केयेक्का चोःक्, हेक्क्याङ् खुने? काक् पाःन्हा?ओए वा?रो॥ 12 हेक्केःल्ले निङ्वा?फुमाङ्गिङ्गिल्ले सेगुसिबा मनाहा?, सेसे नु सा?रिक् लुङ्मा? तुक्कुसिबाहा?रे, लुङ्गुक्किन्, लुङ्मा? तुक्किङ्गिन्, नोनिङ्वा?इन्, चुङ्जिगेन् नःम्नःम् ल?मान्नु नासि थःप्मान् चाङ् कुङ्गिङ्गि चिक्किङ्गि पाःङ्गो॥ 13 खिनि?ग वे?हा?नु नासि थःत्छिङ्गि पाःङ्गो निङ्वा? तुक्का पाःन्हा? वा?साङ् लेप्मि पिआसिम्मे?ओ॥ दाङ्गाल्ले लेप्मि केबिरिबा कुङ्गिङ्गिःक्के लेप्मि पिआसिम्मे?ओ॥ 14 हेक्क्याङ् कन् केरेक्नुःल्ले यरिक्कुङ्गि? तुक्कासिम्मे?ओ॥ खेल्लेए खिनि? थिक्हुप पोःङ्गो कुलिङ्गो केगेत्ति?रो॥ 15 हारा? ख्रिस्तेर कुसनारुङ्गिङ्गिल्ले खिनि? सिक्कुङ्गिमान् युक्कुरो, थेआङ्भेल्ले सनारुङ्गो वा?मा फा?आङ् खिनि?ग लत्थिक् नासिङ्गेन् थक्को उःत्छिङ्गि केघोःसुम्माङ् केवयि?रो॥ खिनि? नोगेन्साबा पोःक्खेम्मे?ओ॥ 16 हारा? ख्रिस्तेर कुबाःन्जाक्केल्ले खिनि? सिक्कुङ्गिमान् तिम्माङ्वा?ररो॥ खिनि? बा कन् पाःन्जाक्केल्ले हु?आसिम्मे?, हेक्क्याङ् काक् सिक्कुम्दिङ् निङ्वा?ओ सुजा पिआसिम्मे?ओ॥ हेक्क्याङ् सेवा चोःक्मा साम्लोहा?, याम्साग्मोन्साम्लोहा? नु सेसेमाङ्गलाम् केदाःबा साम्लोहा? साम्मेत्तुम्मिल्ले खिनि? सिक्कुङ्गिमानुए निङ्वा?फुमाङ्गिङ्गि नोगेन् पिरेम्मे?ओ॥ 17 खिनि? च्या केबाःत्तुम्साङ् च्या केजोगुम्साङ् दाङ्गो येसुरे कुमिङ्गो चोगेम्मे?ओ, हेक्क्याङ् खुने?लाम्बाए पानुदिङ् पाः निङ्वा?फुमाङ्गिङ्गि नोगेन् पिरेम्मे?ओ॥

नसानिबा हिम्सयङ्थिम्

18 मेलिङ्गेन् मेःत्छे, खिनि? इत्थुङ्गेन् येम्बाहा?रे खुनि? युक्को वयेम्मे?ओ॥ अक्खे चोःक्माग दाङ्गोबा ला?रुरो॥ 19 हेक्क्याङ् इत्थुङ्गेन् येम्बा?से, खिनि? मेलिङ्गेन् मेःत्हा? ताप्फेःल्लिक् मेमेत्तेम्सिम्मिन्ने? कर

लुङ्मा? तुक्तेम्सिम्मे?ओ॥ 20 हिन्जा?बिङ्गोसा, खिनि? पाः माहा?रे मुरा केम्मेत्तिबा पाःन्निन् आप्फाल्लेसाङ् खेप्सेम्मे?, थेआङ्भेल्ले कन् पाःन्निन्ले दाङ्गाल्ले कुनिङ्वा? तासु?रो॥ 21 पानुदिङ् पाःसे, खिनि? हिन्जा?बिङ्गोहा?रे खुनि? निङ्वा? मेदुक्खेम् मेबिरेम्सिम्मिन्ने?ओ, मेःन्ने फा?ग्र खुनि? निङ्वा? पङ्गिङ्गो॥

22 सेवारोबासे, इक्साबा खिनि? दाङ्गोबाहा?रे खुनि? केरेक् पाःन् केघेम्बा पोःक्खेम्मे?ओ॥ कङ्गो खेङ्गोहा?रे मेनिःसुल्ले खुनि? निङ्वा? ताःमा पिमासिरे लागिरक् मेःन्, कर काक् कुदोःप्पा निङ्वा?इन्नु दाङ्गो येसुरे कुमिङ्गो कुधाःइसोरे लागि चोगेम्मे?ओ॥ 23 खिनि? च्या केजोगुम्साङ् मनारे लागि मेःन्, कर दाङ्गाल्ले कुलागि चोःक्मनाबा कुङ्गिङ्गिःक् निङ्वा? पिरेम्मे?ओ चोगेम्मे?ओ॥ 24 थेआङ्भेल्ले हाङ्गो कुङ्गिङ्गिःक् दाङ्गाल्ले पिनिङ्गि केमेत्तिबा लक्किन् खोःसुम्बे? केला?बान् केनिःसुम्माङ् केवयि?रो॥ खिनि? दाङ्गो ख्रिस्तेनसेवा केजोगुम्सल केवयि?रो॥ 25 ताप्फेःम्बा याःम्बक् केजोःक्पाल्ले केसाक्पा खुम्दिङ्गोःसुरो॥ खेप्पोग मना एःक्पएःक् चोःक्मान् थेआङ् मेबोःङ्गो॥

4 सेवारोबाल्ले कुन्दाङ्गोबासे, खिनि? सेवारोबाहा? नुःरिक् मेत्तेम्सिम्मे?ओ, थेआङ्भेल्ले साङ्गाम्पेदाङ्गो खिनि?आङ् दाङ्गोबाधिक् केगत्तुम् केला?बा पाःन्निन् निङ्वा? मेभेःत्छेम्मिन्ने?ओ॥ 2 चक्केल्लेए निङ्वा?फुमाङ्गिङ्गि नोगेन् पिरेम्मे?ओ सिङ्गिङ्गि येक्केक्काङ् तुवा चोगेम्मे?ओ॥ 3 ख्रिस्तेर कुसुनाङ्गिङ्गि इङ्गोःसे निङ्वा?फुमाङ्गिङ्गिल्ले लाम् हन्नु पिरिगेर फा?आङ् आनिगे लागिआङ् तुवा आजोगेम् आबिरेम्मे?ओ॥ बा खेन् पाःन्निन् इङ्गोःसुङ्गाल्ले चोगुल्ले इङ्गो?ग कन् पुङ्गाल्ले साक्पा थ्याङ्गो वा?आरो॥ 4 इङ्गो? पाःप्पा केबोःङ्गो कन् पाःन्हा? नुःरिक्काङ् इङ्गोःमा सुक्कुङ्गि फा?आङ् तुवा आजोगेम् आबिरेम्मे?ओ॥ 5 खिनि?ग सिक्कुम्साबा पोःक्खेम्मे?ओ ख्रिस्तानि मेःम्बाहा?नु वयेम्मे?ओ, हेक्क्याङ् येसुरे कुयाःम्बेओ खुनि?नु इङ्गोःमा काक् सुयेम्हा? नुःरिक्काङ् ओगप् चोगेम्मे?ओ॥ 6 हारा? युम्मिल्ले कुजाःन् कुजागेनु?बा चोगुबा कुङ्गिङ्गिःक् खिनि? पाःन्हेःक्वाःन् लुङ्गुम् कुथिम्बा नु कुघेम् केनु?बा पोःङ्गो, हेक्केल?रिक् वे?हा? केरेक् नुःबा नोगप् पिमा केसुक्कुम्सिम्मो॥

कुनुप्पा सेवा

7 तुक्किङ्गो इङ्गो? आयाःम्बेओबा इङ्गोङ्गिङ्गि खिनि? केजेक्ति?रो॥ खुने?ग आनि? लुङ्मा? आदुक्कुम्बा नसानिबा नुसा? नु नसाःन्साबा माङ्गोसेवा केजोःक्पा हेक्क्याङ् दाङ्गोबासे सेवारोबा चुम्तो॥ 8 कम्पोबा काक् आनिगे पाःन्हा? खिनि? केजेक्तिर फा?आङ् खुने? खिनि?ओ पाङ्गुङ्गल पत्तारो॥ हेक्क्याङ् खुने?ए हाङ्गो केजोगि?रो, 9 खुने? खिनि?नुएबा थिक्पा ओनेसिमसेन्नु फेन्ल पत्तो॥ खुने? नसाःन्साबा नु आनि? लुङ्मा? आदुक्कुम्बा नुसा?रो॥ खेङ्गोहा?रे कम्पो केबोःङ्गो केबप्पा काक् पाःन्हा? खिनि?नु चेङ्गुसुरो॥ 10 अरिस्ताखेसेन् इङ्गो?नु सोरिक् पुङ्गाल्ले साक्केआङ् वा?रो॥ खुने?नु बरनाबासेर कुल्लाम्सा मर्कुसरे सेवा केहाक्तिरो॥ मर्कुसरे कुयाःम्बेओ तगिसा ओःन्धाक् चोःक्किङ्गो वा?आ॥ खिनि?ओ लःन्निन्ले लाङ्गोःक्मा पिरेम्मे?ओ॥ 11 युस्तस मेप्पनाबा येसुरेआङ्गोसेवा केहाक्तिआङ्गो?रो॥ निङ्वा?फुहाङ्गुम्मा इङ्गो?नु सोरिक् याःम्बक् केजोःक्पाहा?ओ खेङ्गोहा?रक् यहुदि नसानिबासिरो॥ कङ्गोहा?रे इङ्गो? आनिङ्वा?ओ हाङ्गो मेमेत्ताङ्गो वा?रो॥ 12 खिनि?नुएबा थिक्पा ख्रिस्त येसुरे कुसेवारोबा इपाफ्रासेर खिनि? सेवा केहाक्तिरो॥ खुने?ग खिनि?लागि निङ्वा?फुमाङ्गिङ्गिल्ले केधुम्बा नु कुलिङ्गो केगेप्पा हेक्क्याङ् काक् निङ्वा?फु निङ्वा?ओ ताःक्पोगेम्बा केजोगि र फा?आङ् सदादिङ् सा?रिक् तुवा चोगु?रो॥ 13 इङ्गो? सेक्खा पाःन् मेत्तिङ्गि, खिनि? नु लाओदिकिया हेक्क्याङ् हैरापोलिस येक्क्यक्कोबा ख्रिस्तानिहा?रे लागि याम्बुथिक्काङ् खुने? याःम्बक् चोगुआङ् वा?रो॥

14 आनिगे मिःम् चुम् सिदा?साम्बा लुका नु देमासरेआङ् सेवा हाङ्गु?रो॥

15 लाओदिकियाबा नसानिबाहा? हेक्क्याङ्गुत्तुगेम्मा नुम्फास नु कुहिम्मो केजुम्बा सेसेहुक्कोबा नसानिबाहा?ओ सेवा तोःन्देम् आबिरेम्मे?ओ॥

¹⁶ कन् सक्इङ्घड्डिन् खिनि?ओ निःत् चुःत्ताइ लाओदिकियाबा सेसेहुप्लक्कोबाहा?रेआइ मेनिःरुर फा?आइ पिरेस्सिम्मे?ओ, हेक्क्याइ खेइहा? हाक्तुइसिइबा सक्इङ्घड्डिन् खिनि?आइनिःरेम्मे?ओ॥
¹⁷ अखिपसेन् दाइबाल्ले केबिरेबा याःम्बक्किन् चक्कमैल्ल?ए चोगेसुरे?ओ ल?रिक् मेत्तेम् आबिरेम्मे?ओ॥

¹⁸ इङ्गा? पावलरे कन् सेवान् आबाडे आहुक्किल्ले साप्तुइडाइ वा?आरो॥ हेक्क्याइ इङ्गा? पुइलाहिम्मो याक्काबा पाःन्निन् निइवा? इःत्तेम्मे?ओ॥ हारा? निइवा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम्मिन् खिनि?नु वा?ररो॥

१ थिस्सलोनिकि

निःसुम्

थिस्सलोनिकि येक्यक्किन् रोमि हाइजुम् मेसेदोनिया थुम्पोबा हाइपाइ वये। सेःक्युक्किम्बा पावलरे फिलिप्पि येक्यक्काम्बा पेआइ कन् थिस्सलोनिकि येक्यक्को सुनाइइ इड्भन् चोगु हेक्क्याइ सेसेहुप्लक् हेःक्तुरो ("सेःक्युक्किम्बाहा? रे खुनि? याःम्बक्हा?" मेप्पनाबा साप्पन्निन् १७.१-१० ओमत्ते?ओ)॥ कर याइसि यहुदिहा? पावलरे कुदक्लेड्वाओ मेबोगे, थेआइभेल्ले खेइहा? रे यहुदि साम्यो खुनि? सिरा? केधाइबा थिम्मेन्दइ सुवाइहा? पावलरे खिस्त्रे कुयाःम्बेओ सुनाइइ इड्भोःसुबा पाःन्निन् नामेहेत्तुरो॥ खेइहा? रे सा?रिक् मेअत्तुबाल्ले चोगुल्ले पावलरे थिस्सलोनिकिलाम् बेरिया येक्यक्को पेरो॥ याइसि खुने? कोरन्थि येक्यक्को त्पेःल्ले खुने?नुए सौरिक् माइसेवा केजोःक्पा तिमोथिलाम्बा थिस्सलोनिकिओबा सेसेहुप्लक्ले कुयाःम्बेओ इड्घइ खोःसुरो॥

पावलरे थिस्सलोनिकिबा नसानिबाहा? हाइहाइ मेत्छे नु याम्जाइवा मेत्छे कन् सक्इड्घइडिन् साप्तुबारो॥ पावलरे खुनि? नसाःन् नु मिःम्जिरे कुयाःम्बेओ निड्वा?फुमाइडिन् नोगेन् पिरुआइ खुने? खेइहा?नु सौरिक् वयेल्ले आक्खेल?रिक् वये केल?बा पाःन्हा? खुनि? निड्वा?सोओ तारुबिरुसिरो॥ हेक्क्याइ खिस्त्रे कुयुःमाल्ले कुयाःम्बेओ पोगेबा पाःन्धइडिन् सेसेहुप्लक्को चिजि चोगुरो॥ हेक्केल?रिक् खिस्त्रे कुयुःमान् मेहाइधुल्ले खेइहा? रे आबाडे चामारे लागि वे?हा? मेन्हम्से आबाडे याःम्बक्किन् मेजोगुर फा?आइ मेत्तुसिरो॥

थामिड्

निःसुम् नु सेवा १.१

हेना नु नाराफोमा १.२-३.१३

खिस्तानिहा? रे लागि हाइहाइवा ४.१-१२

खिस्त्रे कुनुःड्मा युःमाल्ले कुयाःम्बेओ निसाम् ४.१३-५.११

कुनुप्पा निसाम् ५.१२-२२

कुनुप्पा सेवा ५.२३-२८

१ पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइ नु दाइबा येसु खिस्तेन्नसाःन् केजोःक्पा थिस्सलोनिका † येक्यक्काम्बा सेसेहुप्लक्कोबा याम्पिहा?ओ, इड्गा? पावल, सिलास नु तिमोथिलाम्बा †† कन् सक्इड्घइडिन् हाक्कासिगेबारो॥ हारा? निड्वा?फुमाइलाम्बा सनारुड् नु लुड्गुम् केघोःसुम्लरो॥

थिस्सलोनिकिहा? रे नसाःन् मेजोगुबाओ नोगेन्

२ आनिगे तुवाओ खिनि? निड्वा? इःत्तासिगेर निड्वा?फुमाइडिन् खिनि? लागि सदादिइ नोगेन् पिरुम्बे?रो॥ ३ आनि? पानुदिइ पाः

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ नसाःन्लाम्बा केजोगुम्बा खिनि?

याःम्बक्किन्, वे?हा? लुड्मा?

केदुक्त्तुम्सिम्माइस्याइमेन्दाइकेजोगुम्बान्हेक्क्याइ आनि? दाइबा येसु

खिस्त्रे याम्पो कुनुःड्मा युःमा निड्साइलाम् केदाःबा निड्वा?

हाइगोम्सिड्मान् आनिगे चक्मेल्ल?ए निड्वा? इःत्तुम्बेरो॥

४ निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? तुक्त्तुसिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? आबाडे कुमना पोःड्से केसेगिबा पाःन्निन् आनिगे निःसुम्बेरो॥

५ थेआइभेल्ले आनिगे सुनाइइडिन् खिनि?ओ तारुम्बेल्ले पाःन्नोरक् मेवयेन्, कर मुक्साम्पो वयेरो॥ हेक्क्याइ कड्ग सेसेमाइलाम् आनिगे पाःत्तुम्बेबा

पाःन्निन् सेक्खास्मा वये फा?आइ केनिःसुम्लो॥ आनिगे खिनि?नु वयिगेल्ले आनिगे हिड्मान्निन् आक्त्तड्बा वये केल?बान् नुःरिक्काइ केनिःसुम्माइ

वा?रो॥ ६ आक्खेन् तुक्खे केज्ये?इसाइ सेसेमाइडिल्ले केबिरिबा

ओमुल?माओ सुनाइइडिन् केदाःक्तुम्॥ हेक्केल?रिक् खिनि?ग दाइबाल्लेन् नु आनिगे चोःइ केड्ःत्तुम्माइ केवयि?रो॥ ७ हेक्केल?रिक् खिनि? मेसेदोनिया नु अक्खैया थुम्पोबा केरेक् नसानिबाहा? रे खुनि? कुबि केबोःक्खिआइकेवयि?रो॥ ८ हेक्क्याइ खिनि?लाम् दाइबाल्ले कुबाःन्जाक्किन् मेसेदोनिया नु अक्खैयाओरक् मेसेःरेन्, कर निड्वा?फुमाइडोबा खिनि? नसाःन्निन्नाइ काक् पिसाइ मनाहा? रे निड्वा? मेघोःसुरो॥ हेक्केःल्ले आनिगे वे? पाःन् पाःप्पा थेआइ होःप, ९ थेआइभेल्ले खिनि?ओ त्पे?इगेल्ले याम्पि केदाःक्तिबा पाःन् नु नावाइत्ता सेवा चोःक्मोलाम् केनुःक्खिआइ सेक्खा नु आजुनि निड्वा?फुमाइडिन् सेवा केजोगुम्बा पाःन्निन्काक् मनाहा?रेए मेजेक्खु मेबाःत्तु?रो॥ १० हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले सिःमेन्लाम् याम्पो हिड्घुबा कुस्साः येसुरे साइग्राम्पेदाइलाम् कुयुःमेन् केहाइधुम्बान् मेमेत्तिगेआइ वा?रो॥ खुने?ए केदाःबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुघुम्दिइलाम् ताइआसेःप्लो॥

थिस्सलोनिकाओ पावलरे कुमाइसेवा

२ आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आनिगेग खिनि?ओ ताःमनाबान् हने मेबोःक्खेन् केल?बा पाःन्निन् खिनि? केनिःसुम्लो॥ २ कर खिनि?ओ तामानुःल्ले तगिए फिलिप्पि येक्यक्को आनिगे नामेधाःसु मेबिरिगेआइ ताप्फेःल्लिक् मेमेत्तिगेबाइग खिनि? केनिःसुम् केलेस्सुम्माइडे केवयि?रो॥ मनाहा? रे आनिगे सा?रिक्मेअत्तिगेसाइ खिनि? लुम्पो निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसुनाइइ इड्भन् चोःक्से आनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले आःन्छिड्मा पिरिगेरो॥ ३ आनिगे पेलिगेन् पाःन्जाक्किन्ताप्फेःम्बा इग चिःन्जिःम्बा निड्वा?लाम् त्पेबा मेःन्लो॥ हेक्क्याइ आनिगे आत्तिन्नाइ इड्लेक् मेम्पा मेगोःत्तुम्बेन्लो॥ ४ खेल्ले कुलेक्वा, निड्वा?फुमाइडिल्ले आनिगे याम्पि सुम्बोधासाबा इःत्तिगेआइ

† थिस्सलोनिका-कन्येक्यक्किन् मेसेदोनिया लाजे?ओबा येक्यक् वये॥ खेप्पो पावलरे मनाहा? सुनाइइ इड्भोःसे कुभा येम्लक् वये॥ खेन्येम्पो मनाहा? रे नसाःन् केजोःक्पाहा? तुक्खे मेजाःत्तुसिर मेवये॥ †† सिलास नु तिमोथि-कन् नेत्ति मनाहा? पावलन् लाम्दिःक् चोगेत्ति हेक्क्याइ थिस्सलोनिकाओ सेसेहुप्लक् हेःक्मा खुने? फा?रेत्तु॥ सिलासेन् ग्रीक पाःन्दाइडो सिल्वानस मेमेत्तु?॥

सुनाइ इडभोःमा लक्पेनपिरिगेआइ वा?बाल्ले आफ्फाल्लेसाइ
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? हेक्केरक् पारिगे?रो॥ आनिगेग मनाहा?रे
खुनि? निड्वा? ताःमा याःम्बक् मेजोगुम्बेन्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले
कुनिड्वा? केदाःबा याःम्बक् चोगुम्बे?रो॥ खुने?ए आनि? सिक्लुडुमान्
सा?रुरो॥ ⁵ आनिगे खिनि?ओ त्ये?इगेल्ले आफ्फाल्लेआइ मना केलेम्बा
पाःनु मेबाःत्तुम्बेन् ल?रिक् खिनि? नुःरिक्काइ केनिःसुम्लो॥ हेक्क्याइ
खिनि? याइडिन् आनिगे हुक्को थाःमा पाःन्हा?आइ मेबाःत्तुम्बेन्॥ खेन्
पाःन्हा?रेन तोःन्दिग निड्वा?फुमाइडिन्ने वा?रो॥ ⁶ आत्तिन् मनाहा?रे
हेक्क्याइ खिनि?लाम्बा आनिगे मिडसोथाःइसो केजोगुम्बि, नारा
केभोःसुम्बि केल?बा निड्वा? मेजोगुम्बेन्, हेक्क्याइ आनिगेग खिस्त्रे
कुसेःक्युक्मिबा पोःक्विगेसाइ खिनि? यरिक् पाःन्हा? मनाःक्कासिगेन्लो॥
⁷ कर खिनि? लुम्पो अडेःक्वाःन कुम्मारं कम्ब्राइ मेत्तुबा कुइसिःक्के
नःम्ःम्माइ कम्ब्राइ मेत्तासिगेआइ वा?रो॥ ⁸ हेक्केल?रिक्
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसुनाइडिडोरक् मेःन्, कर खिनि? लागि थेसाइ
चोःक्मा यारिप् वयिगे, थेआइभेल्ले खिनि?ग सा?रिक् आनिगे लुड्मा?
तुक्कासिगेरो॥

⁹ फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आनिगे तुक्खेःनु नु याम्बुधिविकेन् सेक्खाए
खिनि? निड्वा?सोओ वा?रो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले
कुसुनाइडिडिन्खिनि?ओ इडभन् चोगुम्बेल्ले खिनि? तुक्खे केन्ज्ये?इन्ल
फा?आइ आनिगे सेन्दिक् लेन्दिक् याम्बुधिविकाइ याःम्बक् चोगुम्बेरो॥
¹⁰ आनिगेग खिनि? नसाःन् केजोःक्पाहा?नु आक्खेन्सेसे, साम्योनिबा नु
फोत्या मेःन्नेबा येप्लेक्को वयिगे ल?रिक् केनिःबाग निड्वा?फुमाइडिन् नु
खिनि? केवयि?रो॥ ¹¹ हेक्क्याइ पानुदिइ पाःल्ले आक्खेल?रिक् आबुदिइ
कुस्साःन् कम्ब्राइ मेत्तु, हेक्केल?रिक्के खिनि? काक् कम्ब्राइ मेत्तासिगेबान्
खिनि? नुःरिक्काइ केनिःसुम्माइ केवयि?रो॥ ¹² खिनि?
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसिरा? केथाइबा हिड्मन्नो वयेम्मे? फा?आइ
आःन्छिड्मा पिआसिगे हाइहाइ मेत्तासिगेर चक्मेल्ल?ए पेलि
फाक्कासिगेरो॥ खुने?ए आबाडे मिमिदिइगेन् कुहाइजुम्पो लक् खोःसे
खिनि? केउःत्तिआइ केवयि?रो॥

¹³ आनिगे निड्वा?फुमाइडिन् चक्मेल्ल?ए नोगेन् पिरुम्बे?रो, थेआइभेल्ले
आनिगे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसुनाइडिडिन् खिनि?ओ तारुम्बेल्ले खेइग
मेन्छाम्पोन् याम्पिरे खुनि? पाःन्जान् हेक्के मेःन्, कर निड्वा?फु पाःन्जाक्किन्
कुइसिःक्के खिनि? तेन्दिइ केजोगुम्॥ आल्ल खिनि? नसाःन्
केजोःक्पाहा?ओ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुबाःन्जान्निन् याःम्बक् चोःक्नु
याक्लो॥ ¹⁴ फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, यहुदिया थुम्पो ख्रिस्त येसुःननसाःन्
केजोःक्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसेहुप्लक्हा?रे खुनि? चोःइ केइःत्तुम्लो॥
थेआइभेल्ले यहुदिहा?रे खेइहा? निड्घुम् मेमेत्तुसिबा कुइसिःक्के
खिनि?आइ आबाडे लाजे?साबाहा?रे तुक्खे केम्जाःत्तिआइ केवयि?रो॥
¹⁵ यहुदिहा?रेग उनाहुरिबा माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा? मेसेरुसि,
हेक्क्याइ दाइबा येसुःन्नाइ मेसेरुरो॥ हेक्क्याइ आनिगेआइ निड्घुम्
मेमेत्तिगेआइ मेनाःत्तिगे मेलःत्तिगेरो॥ खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले
कुनिड्वा? मेन्दाःसुन् हेक्क्याइ केरेक् मेन्छाम् याम्पिहा? मेअत्तुसिरो॥
¹⁶ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसुनाइडिडिन् थिम्मेन्डइ सुवाइहा?रे मेघेप्सुआइ
सेन्लप मेइघोःसुन्ल फा?आइ खेइहा?रे सुनाइइ इडभन् चोःक्मा आनिगे
याम्पि साक्मा तम्सिन् मेजोगुर मेवा?रो॥ अक्खेल?रिक्
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ खेइहा?रे खुनि? लायोःन् लुम्सिड्ल
पत्तो॥ कर आल्लग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसिक्केन् खेइहा?ओ चुक्तेआइ
वा?रो॥

थिस्सलोनिकिहा? याम्पो तुम्मासि पावलरे निड्वा? चोगु?

¹⁷ आल्ल फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आनिगेग सप्फारक् खिनि?नु
सेन्दिगेआइ वयिगेसाइ निड्वा?ओग मेःन्लो॥ खिनि?नु तुम्मा यम्बा निड्वा?
वा?बाल्ले खिनि?ओ नुःइमा ताःमा सा?रिक् तम्सिन् चोगुम्बेआइ वा?रो॥
¹⁸ आनिगे खिनि?ओ ताःमा निड्वा? चोगुम्बेआइ वये, हेक्क्याइ इडगा?
पावल आबाडेआइ एल्लेइ ताःमा निड्वा? चोगुइ, कर माफेन्सामिल्ले

आनिगे लाम् साक्तिगेरो॥ ¹⁹ आल्ल खिनि?ग आनि? दाइबा येसुःन् नुःइ
युःल्ले खुने? कुदगि आनिगे निड्साइ नु सःप्मान् खिनि?निड्लो॥ हेक्क्याइ
आनिगे सिक् सम्पोन् तिचः कुइसिःक् हाइहाइगेन् थुम्पोःन्खिनि?
मेःन्निड्बि? ²⁰ सेक्खासाइ आनिगे सःप्मा नु नेबो केभम्बाग
खिनि?निड्डेरो॥

3 खेल्ले चोगुल्ले आनिगेग नासि थःप्मा मेसुक्तुम्बेन्नाइ एथेन्स
येक्क्यक्को आनिगेरक् वा?मा लाःप्मा निड्वा? चोगुम्बेरो॥ ² हेक्क्याइ
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलागि खिस्त्रे कुसुनाइडिडिन् आनिगेनु सोरिक्
इडभन् केजोःक्पा आनिगे नुसा? तिमोथिःन् खिनि?ओ पाइघुम्बेआइ
वा?रो॥ हारा? खुने?ए खिनि? नसाःन्को केधुम्बा केजोगिर, हाइहाइ
केमेत्तिरो॥ ³ हेक्केल?रिक् आत्तिन्हा?रेआइखेन् पसाक्केसाक्पा
निड्घुम्मिल्ले चोगुल्ले नसाःन्निन् मेल्लेरुन्तरो॥ निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन्
आजोगुम्मिल्ले अक्तइबा निड्घुम्हा?ग ताए केल?बान् खिनि? केनिःसुम्मेरो,
⁴ थेआइभेल्ले खिनि?नु वयिगेल्लेसा तगिए आक्तइबा तुक्खेःनु ताः
फा?आइ आनिगे पाःत्तुम्बेआइ वयिगेरो॥ हेक्केल?रिक् निड्घुम्निन् त्येआइ
वा?बान् खिनि? केनिःसुम्लो॥ ⁵ खेल्ले चोगुल्ले इडगा? खेन्नाइधो नासि
थःप्मा मेन्छुक्पेन्नाइ खिनि? नसाःन्को केधुम्बा केजोगिबि मेःम्बि फा?आइ
खिनि? सा?से तिमोथिःन् पाइघुइडाइ वा?रो॥ थेआइभेल्ले माफेन्सामिल्ले
खिनि? हड्गेसा?रिआइ आनिगे चोःक्मनाबा याम्बुधिविकेन् हनेरक्
पोःक्खेबि फा?आइ किःसाइडाइ वयाइलो॥

तिमोथिःल्ले तारुबा इडघइ

⁶ कर तिमोथिःन् खिनि?ओलाम् आनिगेओ त्येआइखिनि? नसाःन्निन् नु
मिःम्जिःल्ले कुयाःम्बेओ नुःबा इडघइ तारु, हेक्क्याइ खिनि? ओमु केल?रि
याम्पि निड्वा? केइःत्तिबा, सा?रिक् तुम्मा निड्वा? केजोगुम्बा पाःन्निन्
याम्पि चेक्तिगेरो॥ खेन् कुइसिःक्के आनिगेआइ खिनि? तुम्मा सा?रिक्के
निड्वा? चोगुम्बेआइ वयिगेरो॥ ⁷ खेल्ले चोगुल्ले फु?नुसा? नु ने?नुसा?से,
आनिगे काक् केसाक्पा पाःन् नु तुक्खे लाक्खेहा?ओआइ खिनि?
नसाःन्ल्ले कुयाःम्बेओ खेप्सुम्बेल्ले आनिगे हाइहाइ पोःक्विगेआइ
वयिगेरो॥ ⁸ थेआइभेल्ले दाइबाओ खिनि? केधुम्बा केबोःक्खिल्लेग सेक्खाए
आनिगे सक्मा ताःरो॥

⁹ खिनि? लागि निड्वा?फुमाइडिन् सा?रिक् नोगेन् पिरुम्बारो॥ खिनि?
केजोगुम्मिल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ आनिगे सा?रिक्
सःत्तिगेआइ वयिगेरो॥ ¹⁰ आनिगेग खिनि?नु तुम्माआइ खिनि? नसाःन्
केसुःम्बा पाःन्हा?ओ केधुम्बा चोःक्मा फा?आइ सेन्दिक् लेन्दिक् काक्
निड्वा?लाम्बा तुवा चोगिगेरो॥

¹¹ आल्ल आनि? पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिल्ले आबाडे नु आनि?
दाइबा येसुरे खिनि?ओ ताःमा लाम् हन्डु पिरिगेरो॥ ¹² हेक्क्याइ आनिगे
खिनि? लुड्मा? तुक्कासिगेबा हेक्केए हारा? दाइबाल्ले खिनि? लुड्मा?
तुक्सिड्मा हेक्क्याइ काक् मेन्छाम् याम्पिहा? लुड्मा? केदुक्पा केबोःइबार
केबोःक्पा केजोगिररो॥ ¹³ खिनि? निड्वा?बान् हाइहाइ मेत्तुनिरो,
अक्खेल?रिक् आनि? दाइबा येसुःन् काक् सेसे कुमनाहा?नु † याम्पो युःल्ले
आनि? पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिःमाओ सेसे नु फोत्या मेःन्ने
केजोगिररो॥

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? ताःमा

4 आल्ल कुनुप्पो फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले
कुनिड्वा? तामार हिड्मा पोःइ ल?रिक् आनिगेलाम् केहु?आसिबा
हेक्केए केजोगुम्बे केवयि?॥ कर आल्लसाइ यरिक् नुःरिक्काइ कन् पाःन्हा?
केजोगुम्बेए पोःइ फा?आइ दाइबा येसुरे कुमिड्डो पेलि फाक्कासिगेरो॥
² थेआइभेल्ले कन् खिनि? पिआसिगेबा इड्जाःइहा?ग दाइबा येसुरे
कुयुक्कोलाम् त्येबा फा?आइ खिनि? केनिःसुम्लो॥ ³ खिनि? सेसे केवयिनि
केल?बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? वा?रो॥ खेल्ले चोगुल्ले खिनि?

† सेसे कुमनाहा?—कन् सुत्ताःन् कुभा येम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइलाइड्बाहा?
हेक्क्याइ कुभा येम् ख्रिस्तानिहा? फा?आइ ओसेःन्आधाक्लो॥

काक् वे? मेन्नुमा? येम्बिल्हा? चाराम्मोलाम् केबो:इबा वि:न्जि:म्बाओनु ला:त्ता:त् वयेम्मे?ओ॥ 4 वे?हा?रे इड्धा:इ केम्बिरिनि फा?आइ खिनि? केरेक्ले आबाडे नासिड्गेन् थक्किन् सेसे कप्पा पो:इ केल?बाड्ग खिनि? लेमा पो:इलो॥ 15 निड्वा?फुमाइडिन् कुसिड् मेन्नि:प्पना सुवाइहा? हेक्के लाम्मा फेन् निड्वा? कप्पा मेनु?नेन्लो॥ 6 अक्खेल?रिक् कन् पा:न्नी आत्तिल्लेआइ नसानिबा फु?नुसा?हा?रे खुन्धि? मे:त्हा?नु लाम्मिड्मा मेनु?नेन्लो॥ काक् हेक्कतइबा फेन् या:म्बक् केजो:क्पाहा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले खुम्दिड् पिरुसि फा?आइ तगिसा आनिगे साम्दिड् पिआसिगेआइ वयिगेरो॥ 7 थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले आनि?ग चि:न्जि:म्बा हिड्मन्तो मे:न्, कर सेसे साइसाइडाइ हिड्मा ल?रिक् आउ:त्तेबारो॥ 8 हेक्के:ल्ले आत्तिल्ले कन् निसाम्मिन् ना?रु, खेल्लेग मेन्छाम्पोन् याम्पि:न् मे:न्, कर खिनि? सेसेमाइ केबिबा निड्वा?फुमाइडिन् ना?रुबारो॥

9 आल्ल नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? लुम्पो आक्खेल?रिक् लुड्मा? तुक्सिड्मा पो:इ केल?बान् साप्पार नेमा चाहाबा मेजो:क्नेन्लो॥ थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले आबाडे खिनि? अक्खेल?रिक् लुड्मा? तुक्सिड्मा पो:इ फा?आइ केहु?रिआइ केवयि?रो॥ 10 सेक्खा:ल्ले, काक् मेसेदोनिया थुम्पोबा नसानिबाहा?नुआइ बा हेक्के केजोगुम्ल केवयि?रो॥ हेक्के:ल्ले फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आल्लसाइ यरिक् लुड्मा? तुक्तेम्मिम्मे? फा?आइ पेलि फाक्कासिगेरो॥

11 सनारुड्डो हिड्मन् खिनि? हिड्मन्ले ताराप् चोगेम्मे?ओ॥ आनिगे तगिसा मेत्तासिगेबा कुडिसि:क् स्वा:त् वयेम्मे?आइ आबाडे या:म्बक्को निड्वा? पिरिम्मे?र आबाडे हुक्किल्ले या:म्बक् चोगेम्मे?ओ॥ 12 हेक्के केजोगुम्ने फा?ग्र नसा:न् मेन्जो:क्मनाहा?रे इड्धा:इ केम्बिरिरो॥ हेक्केल?रिक् खिनि? चाया:म्बोओ कुभा?रे लागि वे? मनाहा?ओ ता:क्पो चो:क्मा मेबो:इनेन्लो॥

दाइबाल्ले कुयु:मान्

13 फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, केसि:बा नसानिबाहा?रे खुनि? या:म्बेओ थेआइ मेल्ले मेन्निए मेवयेम्मिन्ने? केल?बा निड्वा? चोगुम्बेआइ वा?रो॥ हेक्केल?रिक् येसुओ निड्साइ केहो:प्पा मनाहा? कुडिसि:क् मेरिड्मेधक्तेम्मिन्ने?ओ॥ 14 थेआइभेल्ले येसु:न् स्येआइ याम्पो हिडेबा पा:न्नी आनि? नसा:न् आजोगुम्, हेक्केल?रिक्के निड्वा?फुमाइडिल्ले नसा:न् केजो:क्पाआइ केसि:बाहा? याम्पो कुहिड्वेत् चोगुसिआइ येसु:न्नुए तारुसिरो॥ 15 दाइबाल्ले आबाडे कुबा:न्जान्नाम्बा आनिगे अक्खे पा:त्तुम्बेरो, दाइबाल्ले कुयु:मा येम् थारिक् आनि? मेन्धि:ए केवा?बाहा?रे केसि:बाआइ केबे:क्पाहा? आक्खेआइसाइ लाम्आम्बाक्त्तुम्मिन्लो॥ 16 थेआइभेल्ले तुम्माइलाइड्बाल्ले कुडक्ला हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुधुत्तुरि:प्पाल्ले कुडक्लानु दाइबान्ने साइग्राम्पेदाइलाम् यम्बा इक्लाओ अ:क्ल यु:रो॥ हेक्क्याइ काक् खिस्तेन्नसा:न् केजो:क्पाआइ केसि:बाहा? सि:मेन्लाम् हिड्मन्तो काक्नु तगि मेहिड्डाइ मेबो:क्लो॥ 17 हेक्क्याइ आनि? इक्साओ कुहिड्वेत् केवा?बाहा?आइ दाइबाल्ले कुदुम्से ताइसाक्पाओ था:इ आबड् आदे?आइ खेड्हा?नु सोरिक् आभुड्लो॥ हेक्केल?रिक् सदादिड् दाइबान्नु आवा?रो॥ 18 कन् पा:न्हा?लाम्बा हाइहाइ मेत्तासिम्मे?ओ॥

दाइबान्नु:ल्ले यारिप् पो:इमान्

5 आल्ल फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खेन् पा:न्हा? आप्फाल्ले पो:इ फा?आइ येम् नु येन्निन्ले कुया:म्बेओ थेमाआइ खिनि?लागि आनिगे साप्पार नेमा मेबो:इनेन्लो॥ 2 थेआइभेल्ले मेन्ड:त्ते वा?माल्ले सेन्दिक् केघु:म्बान् खु:त्ते ताबा कुडिसि:क् दाइबान् नु:इ यु:बा येन्निन् हक्कघत् पो:इ

† कन्फा?इड्ग आबाडे मे:त्तिन्नु वा?माल्ले मिड्सो इड्धा:इनु वा?मा पो:इकेल?बान्खिनि? लेमा पो:इलो॥

फा?आइ खिनि? आबाडे नु:रिक्काइ केनि:सुम्तो॥ 3 मनाहा? सनारुड् नु ताइसे:प्पिनवा? ल?रिक् मेबा:त्तुर मेवा?इल्ले मेन्नुमा?इन् हक्कघत् सादुड्डिल्ले तरुबा कुडिसि:क् मेक्मान् ताआइ आत्तिन्हा?आइ पिम्मा मेन्नुक्नेन्लो॥ 4 कर फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि?ग लायोओ केवा?बाहा? कुडिसि:क् माक्किगेन् खादाम्पो केहो:प्तिरो॥ खेल्ले चोगुल्ले खेन् दाइबाल्ले कुयु:मा येन्निन् केघु:म्बेन् हक्कघत् ताबा कुडिसि:क् ता:ल्ले खिनि? निड्वा? मा:माओ केन्ध्ये?इन्लो॥ 5 थेआइभेल्ले खिनि? काक् खाओ:प्पान् नु लेन्दिक्लेन् कुमु?इदाइसानिड्लो॥ आनि?ग सेन्दिक् नु माक्किगेन् खादाम्पाल्ले कुमनासि मे:न्तो॥ 6 खेल्ले चोगुल्ले वे? मनाहा? हेक्के आनि? इप्सि मे:न्, कर सिड्सिड् येक्क्येक् नु निड्वा? हाइगेम्सिड्माओ वा?मा पो:इलो॥ 7 थेआइभेल्ले केडम्बाहा?ग सेन्दिक् मेडम्, केम:सिड्बाहा?आइ सेन्दिक्के मेमसिड्लो॥ 8 कर आनि?ग लेन्दिक्ले कुमना आबो:क्खेबाल्ले चोगुल्ले निड्वा? थ:रुम्माइ साइबे से:प्चाइ कुडिसि:क् नसा:न् नु मि:म्पिन् चाक्खुम्, हेक्क्याइ सेक्खाए सेन्लप् आघो:सुम् केल?बा निड्साइडिन् ताइखु:क् कुडिसि:क् खु:क्खुम्, 9 थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले आनि?ग खुम्दिड् खो:मा फा?आइ मे:न्, कर आनि? दाइबा येसु खिस्तलाम् सेन्लप् खो:मा फा?आइ तगिनुए से:क्युक् आजोगेआइ आवा?रो॥ 10 खुने? आनि? लेक्वा स्येरो, खेल्ले चोगुल्ले दाइबान् यु:ल्ले आनि? चाइजाइडाइ आयुड्साइ आइम्माइ आनेसाइ आनि? केरेक् खुने?नुए हिड्मा आसुक्लरो॥ 11 खेल्ले चोगुल्ले आनि? हाइहाइ मेत्तासि, केधुम्बा चो:क्कासिरो॥ सेक्खा:ल्ले बा हेक्केए केजोगुम्ल केवयि?रो॥

कुनुप्पा निसाम्मिन्

12 कर फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? लुम्पो याम्बुधिक् केजो:क्पाहा? नु दाइबाओ खिनि? निसाम् नु साम्दिड् केबिबा लाम्लो:बाहा? इड्धा:इ पिरिम्मिम्मे? फा?आइ पेलि फाक्किड्लो॥ 13 हेक्क्याइ खेड्हा?रे खुनि? या:म्बक्किल्ले चोगुल्ले मि:म्पि मेत्तेम्मिम्मे?आइसा?रिक्के इड्धा:इ पिरिम्मिम्मे?ओ॥ हेक्क्याइ खिनि? लुम्पो सनारुड्नु वयेम्मे?ओ॥

14 कर फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, लेम्स्वाबाहा? या:म्बक् चोगेम्मे? फा?आइ साम्दिड् पिरिम्मिम्मे?, किस्कुक्पाहा? हाइहाइ मेत्तेम्मिम्मे?, कुभा? चाहाबा केजो:क्पाहा? कुभा? पिरिम्मिम्मे? हेक्क्याइ केरेक्नु निड्वा? हाइगेम्सिड्माओ वयेम्मे? फा?आइ पेलि फाक्कासिगेरो॥ 15 खिनि? आत्तिल्लेआइ ताप्फे:म्बाल्ले कुलेक्वा ताप्फे:म्बा मेजोगेम्मिन्ने?, कर खिनि? लुम्पो हेक्क्याइ वे?हा?नुआइ नु:बा मेत्तिड्मा सदादिड् तम्मिन् चोगेम्मे?ओ॥

16 सदादिड् ओमु ल?रेम्मे?, 17 चक्मेल्ल?ए तुवा चोगेम्मे?, 18 हेक्क्याइ काक् वानाम् याक्वाम्पो नोगेन्साबा पो:क्खेम्मे? केल?बा खिस्ते येसु:न्नसा:न् केजो:क्पा खिनि? लागि निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? वा?रो॥

19 सेसेमाइडिन् मेअत्तेम्मिन्ने?ओ॥ 20 माइनिड्वा?पा:न्निन् कुनामेन्छा? मेजोगेम्मिन्ने?ओ॥ 21 काक्माइनिड्वा?पा:न्हा? सा?रेम्मे? हेक्क्याइ नु:बा पा:न्हा? नु:रिक्काइ ता:क्तेम्मे?, 22 कर काक् फेन् पा:न्लाम् खिनि? ला:त्ता:त् वयेम्मे?ओ॥

23 आल्ल याम्पि सनारुड् केबिबा निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? सेसे केजोगिररो॥ हेक्क्याइ खुने?ए आनि? दाइबा येसु खिस्तेरे कुयु:मा येन् थारिक् खिनि? केरेक् हिड्मन्निन्-याम्सां, सक्मासाम्, हेक्क्याइ नासिड्गेन् थक्किन्-फोत्पा मे:न्ने सेसे कत्तुरो॥ 24 खिनि? केउ:प्पा निड्वा?फुमाइडिन् नसा:न्साबा चो:क्पाल्ले कन् पा:न्हा? चोगुएरो॥

25 फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आनिगे लागि तुवा आजोगेम् आबिरेम्मे?ओ॥

26 हेक्क्याइ केरेक् फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा?रे मि:म्पिनु सेवा मयेम्मे?ओ॥

27 दाइबाल्ले कुयुक्लाम्बा इड्गा? खिनि?नु कन् सक्इड्घड्डिन् काक् नसानिबाहा? नि:प्पा पाइघेम्मिम्मे? फा?आइ इड्जा:इ पिनिड्लो॥

28 आल्ल आनि? दाइबा येसु खिस्तेरे कुलुड्गुम्मिन् खिनि?नु वा?ररो॥

२ थिस्सलोनिकि

निःसुम्

थिस्सलोनिकि येक्यक्कोबा सेसेहुप्लक्को खिस्तरें कुयुःमाल्ले कुयाःम्बेओ पाःन्धइ पोगेआइ वये॥ कन् पाःन्धइडिन् सा?रिक् पोगेल्ले नसानिबा लुम्मो पिर्बेःन्बा पाःन् त्येरो॥ कुभारे खिस्तेन्तगिसा ये चुरेआइ वा? ल?रिक् नसाःन् मेजोगुरो॥ सेःक्युक्मिबा पावलरे अक्तइबा नसाःन्निन् अत्तुर कन् निसिगेःक्या सक्इइघडिन्साप्तुबरो॥ कन् सक्इइघडिओ खिस्तेन्तामानुःल्ले तगि खिस्तेन्केअप्पा सिबि? पाःन् कुधिम्बा मनाःन् थाःम्सिइहेक्क्याइ खेल्ले सा?रिक्के ताप्फेःम्बा पाःन्हा? फोःसुर ते?रुरो ल?रिक् पावलरे साप्तुरो॥ पावलरे कन् सक्इइघडि केनिःप्पाहा? आक्तइबा इनोगेन् तुक्खे पोःइसाइ, नसाःन्नो मेम्मुन्ने वा?मा पोःइ मेत्तुसि॥ हेक्क्याइ खुने? नु कुन्जुम्हा?रे मेजोगुबा कुइसिःक्के याम्बुधिवकाइ हिम्ब्राम्ले लागि याःम्बक् चोःक्मा पोःइ, हेक्केल?रिक्के मेन्नाःम्सिइडे नुःबा याःम्बक् चोःक्मा पोःइ फा?आइ मेत्तुसिरो॥

थामिइ

निःसुम् नु सेवा १.१-२

निड्घुम्मो आःन्छिइमान् १.३-१२

खिस्तरें कुनुःइमा युःमाल्ले कुयाःम्बेओ निसाम् २.१-१७

खिस्तानि हिड्मन्ले लागि खाहुन् ३.१-१५

कुनुप्पा सेवा ३.१६-१८

पावललाम् सेवा

१ आनि? पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् नु दाइबा येसु खिस्तओ थिस्सलोनिकास्मा सेसेहुप्लक्कोबा कुयाप्पिहा?ओ इड्गा? पावल, सिलास नु तिमोथिरे कन् सक्इइघडिन् हाक्कासिगेबरो॥ २ पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइ नु दाइबा येसु खिस्तरें खिनि? लुड्गुम् नु सनारुड् केबिरि॥

निड्घुम्मो आःन्छिइमा

३ फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? याःम्बेओ आनिगेग निड्वा?फुमाइडिन् सदादिइ नोगेन् पिमाए पोःइलो॥ हेक्क्याइ हेक्के चोःक्माग ला?रुपरो, थेआइभेल्ले खिनि? नसाःन्नो केबोःरिक् केबलिआइ लुड्मा? केदुक्कासिबा पाःन्निन् पोःर पत्तो॥ ४ खेल्ले चोगुल्ले खिनि? याःम्बेओ निड्वा?फुमाइडिल्ले वे? कुसेसेहुप्लक्कोबा?ओ आनिगे नेबो चाइजाइमेत्तुम्बेरो, थेआइभेल्ले खिनि? नसाःन्केजोगुम्माइकाक् केसाक्पा पाःन् नु तुक्खेहा? चक्मेल्ल?ए केधरुम्माइ केवयि?रो॥

५ कल्लेग निड्वा?फुमाइडिल्ले साम्योनिबा खासेन् चोगु केल?बा पाःन्निन् ओसेःन्दाइचोगुरो॥ खेल्ले चोगुल्ले खिनि? तुक्खे केधःरुम्ल केवयिबाल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुहाइजुम्लेन् सुम्बोधासाबा केबोःक्खि?रो॥

६ निड्वा?फुमाइडिन् साम्योनिबा चोःक्पाल्ले चोगुल्ले खिनि? तुक्खे केजाःप्पाहा? खुने? खुम्दिइ पिरुसि?रो॥ ७ दाइबा येसुःन् साइग्राम्पेदाइलाम् नुःइ युःल्ले खिनि? तुक्खेओलाम् नाःम्सिइमा केबिरि?, हेक्क्याइ आनिगेआइ नाःम्सिइमा खोःसुम्बे?रो॥ खुने? कुमुक्साप्पोन् माइलाइइबाहा?नु मिराःक्को युःआइ निड्वा?फुमाइडिन् कुसिइ मेन्निःप्पनाबाहा? नु मिःम्जि दाइबा येसुरे कुसुनाइइ तेन्दिइ चोःक्मा मेन्देम्पनाबाहा? खुम्दिइ पिरुसिरो॥ ९ खेइहा?रेग मेन्नुप्पनाबा मेक्मा खुम्दिइ मेघोःसु?, हेक्क्याइ दाइबाल्ले कुदगिलाम् नु मुक्साप्पोन् कुमिमिदिइलाम् वे? मेसेन्लो॥ १० खुने? कुनुःइमा युःमा येन्नो आबाडे सेसे कुमनाहा? नु खुने? नसाःन् केजोःक्पाहा?ओलाम् मिमिदिइ नेम्भोःमा ताःक्तुरो॥ खेप्पोग खिनि?आइ केवयि?रो, थेआइभेल्ले खिनि? इड्भन्

चोःक्कासिगेबा सुनाइइडिन्नसाःन् केजोगुम्लो॥ ११ खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले केउःत्तिबा हिड्मन्नो सुम्बोधासाबा केबोःक्खिनि, हेक्क्याइ खिनि? नोनिड्वा?सोःक्, नसाःन्, नु केजोगुम्बा नोयाःम्बक्हा? खुने? कुमुक्साप्पिल्ले कुलिइधो केगेत्ति केबिरिनि फा?आइ आप्फाल्लेसाइ चक्मेल्ल?ए खिनि? निड्वा? इःत्तासिगेर खिनि? याःम्बेओ तुवा चोगुम्बे?रो॥ १२ हेक्केल?रिक् निड्वा?फुमाइ नु दाइबा येसु खिस्तरें कुलुड्गुम्लाम् दाइबा येसुरे कुनारा केभोःसुम्लो, हेक्क्याइ खुने?लाम् खिनि?आइ इड्धाःइ केघोःसुम्लो॥

दाइबान् नुःइमा युःमा तगि केबोःइबा हिन्दोःक्हा?

२ फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आनि? दाइबा येसु खिस्तरें कुनुःइमा युःमेन् नु खुने?ओ आनि? काक् नसानिबा फुड्सिइमाल्ले कुयाःम्बेओ, दाइबारे कुयुःमेन् पोःक्खे चुरे फा?आइ वे?हा?रे मेबाःत्तुबा पाःन्निन् निड्वा? इःप्पाआइ लुड्मा? सोःम्मा मेःन्लो ल?रिक् पेलि फाक्कासिगेरो॥ हेक्केल?रिक् कुभारेग आनिगेलाम्बा केदाःबा माइनिड्वा?पाःन्, इड्भन्, हेक्क्याइ साप्तुम्बेबा सक्इइघडिडिल्ले कुबेःन् पिर्बेःन् मेइःत्तु मेबाःत्तुरो॥ ३ कर अक्खेल?रिक् आत्तिन्हा?रेआइ इड्लेक् केमेम्मेत्तिन्ल, थेआइभेल्ले खेन् येम्मिन् मेन्दाए वा?रो॥ खेन् येम्मिन् तामानुःल्ले तगिग कुनुप्पाओ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेइवाओ पयम् बिप्युइ पोःइ, हेक्क्याइ पयम् लायो केजोःक्पा पाक्कुम्भेओ केबोःक्पा मनाःन् थाःम्सिइलो॥ ४ खेल्ले निड्वा?फुमाइ नु मेन्छाम्पोन् याप्पिहा?रे सेवा मेजोगुबा केरेक् पाःन्हा? अत्तुसिआइ काक्नुःल्ले यम्बा लेइसिइलो॥ हेक्क्याइ इड्गा? निड्वा?फुमाइआरो ल?रिक् मेत्तिइल निड्वा?फु माइहिम्मो लाःत्ताइ युड्सिइलो॥

५ इड्गा? खिनि?नु वयाइडिल्लेसा मेन्निड्वा कन् पाःन्हा? निड्वा? केन्डःत्तुम्बिन्? ६ पयम् लायो केजोःक्पेन्हारा? कुयेम् केत्ताइलक् थाःम्सिइल फा?आइ कुलाम् केसाक्पेन् कुसिइ केनिःत्तुम्मेरो॥ ७ तगिनुए लायोःल्ले सिगाइगेन् मुक्साप्पिन्याःम्बक् चोःक्नु याक्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले खेन् लाम् केसाक्पेन् कुलाम्पोलाम् मेइघेत्ते थारिक् खेल्ले कुयाःम्बक्केन् लाःक्कात् मेधाःप्पेन्लो॥ ८ हेक्क्याइ पयम् यम्बा लायो

केजोःक्पेन्थाःमिड्लो॥ कर दाड्बा येसुरे कुमुराओलाम् केलःम्बा साःङ्गुगेन् सक्माःल्ले मुःत्तु सेरु?, हेक्क्याड् खुने? कुयुःमाल्ले मिमिदिङ्गेन् कुओःन्धाक्किल्ले खेन् मेम्भै चोगुरो॥⁹ पयम् लायो केजोःक्पेल्ले माफेन्साम्मिल्ले कुमुक्साम्लाम् यरिक् परिक्लेन् फोत्याबा मिक्सेःन् नु निड्वा? केमाबा याःम्बक् चोगुर ताःरो॥¹⁰ खेल्ले मेम्भै केबोःड्बाहा? काक् परिक्लेन् फेन् याःम्बक्हा?रे इड्लेक् मेत्तुसि?, थेआड्भेल्ले खेड्हा?रे सेक्खाःन् मिःम्भि मेप्पार ताड्सेःप्सिड्मा मेना?रुआड् मेवा?रो॥¹¹ खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले हारा? इड्लेक्किन् नसाःन् मेजोगुर फा?आड् खेड्हा?ओ इड्लेक्के मुक्साम्मिन् पाड्घुरो॥¹² हेक्केःल्ले खेड्हा?रे सेक्खाःन् नसाःन् मेन्जोगुन्, कर फेन् याःम्बक् चोःक्माए खुनि? सिरा? थाड्लो, खेल्ले चोगुल्ले खेड्हा?रे खुम्दिड् मेघोःसु?रो॥

नसाःन्नो मेम्मुन्ने वा?मा

¹³ दाड्बाल्ले लुड्मा? केदुक्तिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? याःम्बेओ निड्वा?फुमाड्डिन् आनिगे सदादिड् नोगेन् पिमाए पोःड्लो, थेआड्भेल्ले तोलिड्सोमुआड्धोए सेसेमाड्डिल्ले सेसेगेन् सुत्थो चोगुबा कुयाःम्बक्त्ताम् नु सेक्खाओ नसाःन् चोःक्मालाम् निड्वा?फुमाड्डिल्ले खिनि? ताड्सेःप्सिड्मा फा?आड् केसेगिरो॥¹⁴ बा कन् पाःन्निल्ले लागि आनिगे इड्भोःसुम्बेबा सुनाइड्लाम् दाड्बा येसु ख्रिस्तर कुमिमिदिड्डिन् केघोःसुम्फा?आड् केउःत्तिबारी॥¹⁵ खेल्ले चोगुल्ले फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, केधुम्बा पोःक्खेम्मे?आड् आनिगे पाःत्तुम्बेबा पेलिगेन् पाःन्जाक्किन्नु सक्डिड्घड्लाम्बा केघोःसुम्बा निसाम्मिन् तक्तेम्मे?ओ॥¹⁶ आल्ल आनि? दाड्बा येसु ख्रिस्तर नु पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाड्डिल्ले आबाडे आनि? लुड्मा? आदुक्तेआड् कुलुड्गुम्बा मेन्नुप्पनाबा हाड्हाड् नु पनुनुःबा निड्साड्डिन्आबिरेरो॥¹⁷ खुने?ए खिनि? हाड्हाड् केमेत्तिर हेक्क्याड् काक् केजोगुम्बा नुःबा याःम्बक्को नु केबाःत्तुम्बा पाःन्नो केधुम्बा केजोगिररो॥

पावल तुवारे कुभा? नाःक्

3 फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, कुनुप्पो आनिगे याःम्बेओ तुवा चोगेम् आबिरेम्मे? फा?आड् मेत्तासिगे?रो॥ हेक्केल?रिक् दाड्बाल्ले कुसुनाइड्डिन् काक् पिसाड् हारा सेःर हेक्क्याड् खिनि? मिड्सो इड्धाःड् केबिरुम्बा हेक्केए वे?हा?रेआड् मिड्सो इड्धाःड् मेबिरुररो॥² आनिगे ताप्फेःम्बा नु कु?इ केभे?बा मनाहा?रोलाम् निड्वा?फुमाड्डिल्ले याप्पि ताड्सेःप्तिगेर फा?आड् तुवा चोगेम् आबिरेम्मे?, थेआड्भेल्ले काक् मेन्छाम् याप्पिहा?रेग सुनाइड्डिन्नसाःन् मेन्जोगुन्लो॥³ कर दाड्बाड्ग नसाःन्साबा चोःक्लो॥ खुने?ए खिनि? कु?इगेभे?बा माफेन्साम्मोलाम् ताड्गेसेःप्तिआड् केधुम्बा केजोगि?रो॥⁴ हेक्क्याड् आनिगे हु?आसिगेबा काक् पाःन्हा? खिनि? केजोगुम् हेक्क्याड् केदाःबा येम्पोआड् केजोगुम् केल?बा दाड्बाओ

ताःक्पो चोःक्कासिगेआड् वयिगेरो॥⁵ हारा? दाड्बाल्ले खिनि? निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुमिःम्भि नु ख्रिस्तर केबिरिबा निड्वा? हाड्गेम्सिड्मो लाम्गेलोःसिररो॥

लेम्स्वाबाहा? साम्दिड्

⁶ फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, दाड्बा येसु ख्रिस्तर कुयुक्किल्ले आनिगे खिनि? इड्जाःड् पिआसिगे?रो॥ आत्तिन् लेम्स्वाबा चोःक्काड् आनिगे ओःन्धाक् पिरुम्बेबा पाःन्नो मेबत्तेन्, खेन्नु लाःत्ताःत् वयेम्मे?ओ॥⁷ आनिगे खिनि?नु वयिगेल्ले आक्खेल?रिक् आनिगे चोःड् इःप्मा नाःप्मा पोःड् केल?बान् नुःरिक्काड् केनिःसुम्लो॥ आनिगेग खिनि?नु वयिगेल्ले लेम्स्वाबा मेजोगिगेन्,⁸ हेक्क्याड् आनिगे मनाहा?रे मेबिरिगेबा चामा थुड्मानकुमेल्लुड् मेन्हुड्डे हने मेजाम्बेन् मेधुड्म्बेन्लो॥ कर खिनि? तुक्खे मेजाःत्तासिगेन्ल फा?आड् आनिगे सेन्दिक् लेन्दिक् याम्बुधिक्पा पोःक्खिगेआड् याःम्बक् चोगुम्बेरो॥⁹ आनिगे हेक्केल?रिक् याःम्बक् चोगुम्बेबाड्ग कुभा? खोःमा लाघो मेगत्तुम्बेन्नाड् मेःन्, कर खिनि? लागि कुबि पोःड्डाड् खिनि? याप्पि चोःड् केड्ःत्तिर फा?आड् हेक्के चोगुम्बेबारी॥¹⁰ खिनि?नु वयिगेल्सा याःम्बक् चोःक्मा मेन्देम्मनाबाल्ले हारा? चाआड् मेजनेन्ल फा?आड् इड्जाःड् पिआसिगेआड् वयिगेरो॥

¹¹ थेआड् कन् पाःन्हा? मेत्तासिगेबा फा?ले खिनि? लुम्पो याःम्बक् मेन्जोःक्मनाबा कुभा लेम्स्वाबा मनाहा? मेवा?॥ हेक्क्याड् खेड्हा?रे वे? मनाहा?रे खुनि? याःम्बक्को नु पाःन्नोरक् हुक्मेगेःत्तु केल?बान् खेप्सुम्बेआड् वयिगेरो॥¹² दाड्बा येसु ख्रिस्तर कुमिड्डो इड्जाःङ्गेन् साम्दिड् खेड्हा? पिरुम्सिम्बे?—खेड्हा?रे वे?हा? मेन्हम्सिड्डे आबाडे याःम्बक् मेजोःक्काड् मेजर॥

¹³ कर फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, निड्साम्मो खिनि? केवयिसाड् सुयाःम्बक् चोःक्मा आप्फाल्लेआड् मेनासेम्मिन्ने?ओ॥¹⁴ आनिगे कन् सक्डिड्घड् साप्तुम्बेबा पाःन् मेड्घेम्मना मनाःन् खिनि? लुम्पो वा?ने फा?ग्र खेन् नुःरिक्काड् मिक्वो मेत्तेम्मे?ओ॥ हेक्केल?रिक् खेन् सिरिड् मःर फा?आड् खेन्नु लाःत्ताःत् वयेम्मे?ओ॥¹⁵ हेक्केसाड् खेन् निड्मि हेक्केग मेःन्, कर आबाडे फु?नुसा? कुड्सिःक् इःत्तेम्मे?र साम्दिड् पिरिम्मे?ओ॥

कुनुप्पा सेवाःन्

¹⁶ आल्ल सनारुड् दाड्बाल्ले काक् परिक्लाम् चक्मेल्ल?ए सनारुड् केबिरिर॥ दाड्बाड्ग खिनि? केरेक्नु वा?ररो॥

¹⁷ इड्गा? पावलरे कन् सेवाःन् आबाडे आहुक्किल्ले साप्तुड्डाड् वा?आरो॥ इड्गा? आसक्डिड्घड्डिल्लेन्मिक्सेःन्निन् बा कन्लो॥ हेक्केल?रिक्के साप्तुड्ग पत्तारो॥

¹⁸ आनि? दाड्बा येसु ख्रिस्तर कुलुड्गुम्मिन् खिनि? केरेक्नु वा?रो॥

१ तिमोथि

निःसुम्

तिमोथिः नृएसिया माइनरबा थाइबेन् नसानिबा वयेरो॥ खुने? कुम्बा युनानि नु कुम्मा यहुदि वयेरो॥ खुने? सुनाइइ इड्भोःमा याःम्बक्को पावलैन् चुम् केम्प्या नु कुभा? केबिबा वयेरो॥ यरिक् सेसेहुप्लक्वा? कुभा? पिसे पावलरे खुने? पाङ्घुआइ वये, हेक्क्याइ तिमोथिः नृ एफिसि येक्यक्को वयेल्ले कन्सक्इड्घडिन् पावलरे साप्तुबारी॥ पावलरे कन् थिक्सिगेःक्पा सक्इड्घडिन् कुभा केयेक्पा पाःन्हा?रे कुयाःम्बेओ साप्तुआइ पल्लो॥ थिक्सिगेःक्पाओ, सेसेहुप्लक्कोबा इड्लेक्पा निसाम्मिल्ले कुदक्लेड्वाओ साम्दिइ पिरुसि॥ कन् सक्इड्घडिन् लाम्लोःबाल्ले आक्खेल?रिक् लाम्लोःमासि पोःइ, आक्त्तड्बा माइसेवा चोःक्मा पोःइ, लाम्लोःबाहा? नु खुनि? कुभा? केबिबाहा?रे खुनि? येप्लेक् नु सुत्नाहा? आक्त्तड्बा पोःइमा पोःइ ल?रिक् खाहुन् साप्तु पिरुसिआइ पल्लो॥ हेक्क्याइ कुनुप्पो आक्खेल?रिक् येसु ख्रिस्तरै नुःबा कुसेवारीबा पोःइमा पोःइ हेक्क्याइ नसानिबाहा? आक्खेल?रिक्कुभा? पिसिड्मा पोःइ केल?बा पाःन्हा? पावलरे तिमोथिः नृ सुजा पिरुआइ वा?रो॥

थामिड्

निःसुम् नु सेवा १.१-२

सेसेहुप्लक्किल्ले कुयाःम्बेओ खाहुन्हा? १.३-३.१६

तिमोथिः नृ खुने? कुयाःम्बक्किल्ले कुयाःम्बेओ खाहुन्हा? ४.१-६.२१

1 नसाःन्नो सेक्खाए आमिःम् आस्साः तिमोथिए, † आनि? सेन्लपडाइबा निड्वा?फुमाइ नु आनि? निड्साइ आजोगुम्बा ख्रिस्त येसुरे कुइज्जाःइलाम् इड्गा? कुसेःक्युक्मिबा पावललाम्बा आनि? पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् नु आनि? दाइबा ख्रिस्त येसुरे खेने?ग लुड्गुम्, लुड्मा? तुक्मा नु सनारुइ ओसेःनोधाक्ल फा?आइ कन् सक्इड्घडिन् हाक्ने?रो॥

इड्लेक्के निसाम्मिल्ले कुदक्लेड्वाओ साम्दिइ

3 इड्गा? मेसेदोनिया थुम्पो पेगाइडिल्ले खेने? पेलि फाक्नेबा कुइसिःक् खेने? एफिससओ ए याःक्ते?ओ॥ खेप्पो कुभा मनाहा?रे इड्लेक्पा निसाम् मेहु?रुसिर मेयाक्॥ खेइहा? हेक्के चोःक्मा मेबाइघेसेन्ने?ओ॥ 4 खेइहा? उनाहुरिबा खेदा? नु केःम केःम्बा मिड्साहा? लेप्पादेःमा मेत्तेसे?ओ॥ खेल्लेग पाःन्धड्गेन् खेमा?रक् फोःक्खु, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा? ताड्सेःप्पा कुयाःम्बक्को थेआइ मेजक्त्तुल्लो॥ खेइग नसाःन्लाम्बारक्कुसिड्निःत्तल्लो॥ 5 कन् इड्जाःइडिल्लेन् निड्वा?सोःक्केड्ग सेसे निड्वा?, नुःबा खासिड् नु सेक्खाबा नसाःन्लाम् केलःम्बा मिःम्जिरो॥ 6 खेन् पाःन्हा?ओलाम् कुभा मनाहा? मेनुःक्खे मेवेआइ हनेबा पाःन्धड्डो लाम् मेबोःत्तेआइ मेवा?रो॥ 7 खेइहा?रेग साम्योथिम् केहु?बा पोःइमा खुनि? सिरा? थाइ, कर खेइहा?रे निस्सेरो फा?आइ मेबाःत्तुबा पाःन्सुत्लाहा? आबाडे थेआइ कुसिड् मेन्निःत्तुल्लो॥

8 साम्योथिम्नि नुःरिक्काइ ओगप् चोःक्माल्ले नुःबाए पोःइ फा?आइ आनि? कुसिड् आनिःत्तुल्लो॥ 9 सेक्खाए आनि? कन् पाःन्निड्ग कुसिड्निःप्पाए पोःइलो-साम्योथिम्निड्ग साम्योनिबा मनाहा?रे लागि मेःन्, कर साम्योथिम् केभेःम्बाहा? नु इड्जाःइ मेड्घेम्मनाबाहा?, निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् मेन्जोःक्मनाबाहा?, लायोबाहा?, आसुत्थोहा?, साम्यो मेन्डःप्पनाबाहा?, पा-मा केसेप्पाहा?, मना केसेप्पाहा?,

10 चागेराम्बाहा?, येम्बिच्छा?नु येम्बिच्छा?ए याम्मोबोःप्पाहा?, योःक्पा केइड्बा केसड्बाहा?, हेक्क्याइ इड्लेक् केबाःप्पाहा?, इड्लेक् तोःन्दि केबिबाहा?, हेक्क्याइ सेक्खाबा निसाम्बुड्डिल्ले कुदक्लेड्वाओ

† तिमोथि-खुने? यरिक्लेइ पावलनु लाम्दिःक् चोगे॥ पावलरे एफिसस येक्यक्किन् लेरुधःल्ले खेप्पोबा मनाहा? हाइहाइ मेप्पासिरे लागि खुने? तिमोथिः नृ सप्पा वये लारे?ओ मेत्तु॥

केबोःक्पाहा?रे लागि साम्योथिम्नि चोगेबारी॥ 11 कन् निसाम्हा?ग मु?इसाम् दाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिड्गेन् सुनाइड्डो खोःदेत्तो॥ हेक्क्याइ खेन् सुनाइड्डिन् निड्वा?फुमाइडिल्ले इड्गा? इड्भोःमा लक्पेन्पिराड्डाइ वा?आरो॥

निड्वा?फुमाइडिन्नोगेन्

12 इड्गा? कन् याःम्बक् चोःक्मा थुम् याम्पि केबिबा आनि? दाइबा ख्रिस्त येसुःल्ले नसाःन्साबा इःत्ताइडाइ कुमाइसेवा चोःक्से सेगाइबाल्ले चोगुल्ले खुने? याम्मो नोगेन् पिरुड्लो॥ 13 इड्गा? पेयेम्मोग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेड्वाओ माइचे?या पाःन् पाराइ, कुमनाहा? तुक्खे चाःत्तुड्सिड् हेक्क्याइ कुजाःत्थि तेःसुड्॥ हेक्केसाइ खुने? लुड्मा? तुक्ताइलो, थेआइभेले इड्गा? खुने? नसाःन् मेन्जोःक्के वयाइबाल्ले चोगुल्ले थे चोगुड्ल पल्छाइ थेआइ मेन्निःबान्लो॥ 14 आनि? यहवे दाइबाल्लेग सा?रिक्लुड्मा? तुक्ताइलो, हेक्क्याइ ख्रिस्त येसुओ खोगेदेप्पा नसाःन् नु मिःम्जिन् आत्तात्तान्ने यरिक् पिराड्लो॥ 15 ख्रिस्त येसुःन् लायोबाहा? ताड्सेःप्से कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्को त्पे केल?बा पाःन्निड्ग सेक्खासाइ तेन्दिड् नु नसाःन् चोःक्मा सुक्तेत्तो॥ खेन् लायोबाहा?ओ इड्गा? सा?रिक् लायोबा चोगाड्लो, 16 खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? तुक्ताइलो॥ हेक्केःल्ले नसाःन् केजोःक्पाआइ मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् केघोःबाहा?रे लागि कुबि पोःइडानि फा?आइ इड्गा? काक्नुःल्लेआइ सा?रिक् लायोबा मनाःन् दाइबा येसु ख्रिस्तरै आत्तात्तान्ने यरिक् लुड्मा? तुक्ताइलो॥ 17 हेक्क्याइ मेन्नुप्पनाबा हाइडिन्, आजुनि नु आलेक्खा थिक्लक् निड्वा?फुमाइडिन् मिड्सो इड्धाःइ नु मिमिदिड् सदादिड् पोःइलरो॥ आमैन्॥

तिमोथिःल्ले कुलक्पेन्

18 आस्साः तिमोथिए, कन् इड्जाःइडिन् तगिनुसा केयाःम्बेओ माइनिड्वा?पाःन् पोःक्खेबा कुइसिःक् कन् लक्पेन्निन् खेने? पिनेरो॥ खेइहा? खेने? केइःत्तुर केनाःत्तुल्ले नुःरिक्काइ थड् चोःक्मा हेक्क्याइ नो-नसाःन् नु सेसे खासिड्डिन्कप्पा केसुक्त्तु?रो॥ कुभा मनाहा?रे कन्

मेना?रुआइ खुनि? नसा:न्निन् मेनुप्सुआइ मेवा?रो॥²⁰ खेइहा?ग हाइमेनियस नु अलेक्जेन्दरसिरो॥ निइवा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेइवाओ माइचे?या पा:न्हा? पा:प्मा लेप्मा पो:इ केल?बा हु?नेच्छिर फा?आइ खेइहा? इङ्गा? माफेन्सामिल्ले कुमुक्साम्मो लेरुइसिड्डाड वा?आरो॥

केरेक्ले लागि तुवा चो:क्मा

2 हेक्के:ल्ले, काक्नु:ल्ले तगि, काक् मेन्छाम् याम्पिहा?रे खुनि? लागि हेक्क्याइ हाइहा? नु वे? युक्साबाहा?रे खुनि? लागि निइवा?फुमाइडिल्लो पेलि, तुवाहा?, येक्पेलिगेन् तुवाहा? नु हेना नोगेन्हा? तो:म्मा फा?आइ इङ्गा? पेलि फाक्निडिल्लो॥ हेक्केल?रिक् आनि? सनारुइडो नु येम्येम्वा हिड्मन्नी, हेक्क्याइ साम्निमो नु मिड्सो इड्धा:इडो हिड्मा आसुक्लरो॥³ कङ्ग आनि? सेन्लपडाइबा निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? केदा:बा नु नु:बा चो:क्लो॥⁴ खुने?ग काक् मेन्छाम् याम्पिहा?रे सेक्खा:न् कुसिड् मेनि:त्तुआइ ताड्मेसे:प्ल केल?बा निइवा? इ:त्तुरो॥⁵ थेआइभेल्ले निइवा?फुमाइडिङ्ग थिक्लक् वा?रो॥ हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिन् नु मेन्छाम् याम्पि लुम्पो पा:न्दइसाबान्नाइ थिक्लक् वा?रो॥ खेन् पा:न्दइ केजो:क्पा मना:ङ्ग खिस्त येसुरो॥⁶ खुने? केरेक् मेन्छाम् याम्पिहा? लायोलाम् थे?मासिआइहिड्मासि फा?आइ कुमेल्लुइडिल्ले कुलेक्वा आफ्फे:क् पिसिड्लो॥ कनपा:न्निल्ले तो:न्दि:ङ्ग निइवा?फुमाइडिल्ले सुयेम्मो पिरुआइ वा?॥⁷ खेल्ले चोगुल्ले नसा:न् नु सेक्खाबा सुनाइइ इड्भो:से इङ्गा? थिम्मेन्दइ सुवाइहा?रो से:क्युक्मिबा नु सिक्साम्बा फा?आइ दाइबाल्ले से:क्युक् चोगाइलो॥ इङ्गा? इड्लेक् मेबा:त्तान्लो, सेक्खाबा पा:न्ने पा:त्तुड्लो॥

⁸ इङ्गा? काक् येम्बिच्छा?सा:हा?रे आत्तान्छाइ या:कमेल्ले?ए, मेइघेए मेन्धक्के हेक्क्याइ सेसेबा हुक्हा? मेभो:क्खुर निइवा?फुमाइडिल्लो तुवा मेजोगुर फा?आइ निइवा? चोगुड्लो॥

मेन्छुमाहा?रे लागि इङ्जा:इ

⁹ हेक्क्याइ मेन्छुमाहा?रेआइ सिड्सिड्डाड नु:रिक्काइ चाइहा? मेजाक्खुरो॥ हेक्क्याइ ओलिओलिबा था:क् फ:मा, साम्याइ नु वे? इमेल्लुइबा वा:त्ति, हेक्क्याइ इमेल्लुइबा चाइहा?रे मेन्जो:क्सिड्डिल्ले,¹⁰ खेन्नु:ल्लेग खेइहा? खेम्दु ला?रुसिबा नु:बा या:म्बक्हा? मेजोगुनिरो॥ खेल्लेग निइवा?फुमाइडिन् सेवा चोगुड्केल?मा मेन्छुमाहा? खेम्दु ला?रुसिरो॥¹¹ मेन्छुमाहा? स्वा:त्ताइ युक्को वा?माआइहु?सिड्मा पो:ड्लो॥¹² इङ्गा?ग मेन्छुमाहा?रे येम्बिच्छा?हा? हु?मासि नु युक्को कप्पासि युक् मेबिरुइसिड्डिल्लो॥ कर मेन्छुमाहा?ग स्वा:त्त मेवा?ररो॥¹³ थेआइभेल्ले नावागेन् चड:त् पो:क्खेल्ले आदम्मिन् तगि हेक्क्याइ हवा:ङ्ग याइसि पो:क्खेबरो॥¹⁴ हेक्क्याइ आदम्मिन् इड्लेक्को थेबेबा मे:न्, कर मेन्छुमा?इन् माफेन्सामिल्ले इड्लेक्कुआइ खेल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुइङ्जा:इडिन् फे:न्दुआइ लायो चोगुरो॥¹⁵ कर मेन्छुमा?इन् चक्मेल्ले?ए नसा:न्नी, वे?हा? लुड्मा? तुक्मासिओ हेक्क्याइ सेसे हिड्मन्नी वा?ने फा?ग्र सागप्पोलाम्ताइसे:प्लो॥

सेसेहुप्लक्कोबा लाम्लो:बा

3 आत्तिन् मना:ल्ले लाम्लो:बा या:म्बक् चो:क्मा निइवा? चोगु?, खेल्ले सेक्खाए नु:बा या:म्बक् चो:क्मा नोनिइवा? चोगु? केल?बा पा:न्निङ्ग सेक्खाएरो॥² खेल्ले चोगुल्ले लाम्लो:बा या:म्बक् केजो:क्पाङ्ग आप्तिक् मे:न्नेबा, थिक्लक् मे:त् केगप्पा, निइवा? हाइगेगोम्सिड्बा, नु:रिक्काइ खासिड् केनि:प्पा, मिड्सो इड्धा:इसाबा, तर केदो:बा नु मनाहा? हु?मा केसुक्पा पो:ड्मा पो:ड्लो॥³ खुने?ग आममबा थि: केधुइबा नु कुसिक् केजम्बा पो:ड्मा मेनु?नेन्, कर लुम्सुम् केल?बा नु सनारुइसाबा पो:ड्मा पो:ड्लो॥ हेक्क्याइ याइसाकुन्धेओ निइवा? केबिबाआइ पो:ड्मा मेनु?नेन्लो॥⁴ खुने?ग आफ्फे:क् कुहिम्सयड् नु:रिक्काइ कम्ब्राइ मेप्पा केसुक्पा हेक्क्याइ कुस्सा:हा?रे इड्धा:इ मेबिरुबा नु कुइङ्जा:इ मेघेप्सुबा पो:ड्मा पो:ड्लो॥⁵ थेआइभेल्ले आफ्फे:क् कुहिम्सयड् कम्ब्राइ मेप्पा

मेन्छुक्मनाबाल्ले आक्खेल?रिक् निइवा?फुमाइडिल्लेन् सेसेहुप्लक्किन् कम्ब्राइ मेप्पा सुक्तुवे? ⁶ खुने?ग कुसड् नसानिबा पो:ड्मा मेनु?नेन्लो, मे:न्ने फा?ग्र आइदिइ ल?आइ माफेन्सामिल्ले खुम्दिइ खो:सुबा कुइसि:क् खेल्लेआइ खुम्दिइ खो:सु?रो॥⁷ खुने?ग नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा?रेआइमिड्सो इड्धा:इ मेबिरुबा पो:ड्मा पो:ड्लो, मे:न्ने फा?ग्र खुने? कुनाधा:आइ माफेन्सामिल्ले कुइजोओ था:रो॥⁸ बा हेक्केल?रिक् सेसेहुप्लक्पा माइसेवारोबाहा?ग † नो येप्लेक्साबा नु निइवा?इरे खो:प्तुसिबा पो:ड्मा पो:ड्लो॥ खेइहा? यरिक् थि: केधुइबा नु फेन् लाम्मोलाम् याइ केधक्पा पो:ड्मा मेनु?नेन्लो॥⁹ खेइहा?ग सेसे खासिड्डिल्ले आनि? नसा:न् सिगाइबा पा:न्निन् नु:रिक्काइ केगप्पा पो:ड्मा पो:ड्लो॥¹⁰ खेइहा? से:क्युक् चो:क्मानु:ल्ले तगि खुनि? येप्लेक् नु सुम्बोधा:न् सा?मा पो:ड्लो॥ हेक्क्याइ खुनि? या:म्बक्किन् नु:बा चो:क्ने फा?ग्र हारा? खेइहा?रे माइसेवारोबाहा?रे चो:क्मा केबो:ड्बा या:म्बक्किन् मेजोगुरो॥¹¹ माइसेवारोबाहा?रे खुनि? मे:त्हा?आइ इड्धा:इसामा मेबो:ड्ल पो:ड्, कर चे?या केबड्मा पो:ड्मा मेनु?नेन्लो॥ खेइहा?ग सिक् ए:प्पा केसुक्पा नु काक् पा:न्नी नसा:न्सामा पो:ड्मा पो:ड्लो॥

¹² माइसेवारोबाङ्ग थिक्लक् मे:त् केगप्पा, नु:रिक्काइ हिन्जा?बिच्छा नु हिम्सयड् कम्ब्राइ मेप्पा केसुक्पा पो:ड्मा पो:ड्लो॥¹³ थेआइभेल्ले माइसेवारोबाहा?रे नु:रिक्काइ या:म्बक् मेजोगुने फा?ग्र खेइहा?रे मिड्सो इड्धा:इ मेघो:सु?, हेक्क्याइ खिस्त येसुओ केवा?बा खुनि? नसा:न्नी हाइहाइडाइ वा?मा मेसुक्लो॥

¹⁴ इङ्गा? खेने?ओ हाराए ता:मा निइसाइ चोगुड्डाड वा?आसाइ कन् सक्इङ्घड्डिन् साप्तुड्बरो॥¹⁵ हेक्केल?रिक् इङ्गा? सु:साइने फा?ग्र निइवा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा?नु आक्खेल?रिक् वा?मा पे:क्मा पो:इ फा?आइ खेने? कुसिड्केनि:त्तुरो॥ कुमनाहा?ग आजुनि निइवा?फुमाइडिल्ले कुसेसेहुप्लक्लो॥ खेइङ्ग सेक्खा:ल्लेन् हाइसिल्लाइ नु ने:म्भोरो॥

¹⁶ आनि? साम्योरे सिगाइ पा:न्निङ्ग पयम् यम्बा चो:क् फा?आइ आनि? तेन्दिइ आजोगुम्लो-

निइवा?फुमाइडिन् आफ्फे:क् नासिड्गेन् थक्को था:म्सिड्लो, सेसेमाइलाम् खुने? साम्योनिबा फा?आइ ओसे:न्दाइपो:क्खेरो, माइलाइइबाहा?रे खुने? मेनि:सुरो, मेन्छाम् सुवाइहा?रे खुनि? लुम्पो खुने? इड्भो:सेरो, इक्सादिइ खाम्बे:क्मो खुने? नसा:न् मेजोगुरो, मिमिदिड्डो खुने? था:इ पड्सिड् पेरो!

इड्लेक्पा सिक्साम्बाहा?

4 आल्ल सेसेमाइडिल्ले नु:रिक्काइ आनि? अक्खे आमत्तेआइ आवा?रो, ता:न्दि केदा:बा येम्मो कुभा मनाहा?रे नसा:न्निन् मेलेरुआइ इड्लेक्केबा फेन्साम्हा?रे मेहु?रुसिबा निसाम्बुड्डिन् मेड:त्तु मेना:त्तुरो॥² कन् निसाम्हा?ग निइवा? केजि:प्पा इड्लेक् केबा:प्पाहा?लाम् ता:रो॥ खेइहा?रे खुनि? खासिड्डिङ्ग केगो:बा फेन्जे?इल्ले येम्माआइकेध:प्पा केबो:ड्बा कुइसि:क् थेआइ निइवा? मेड्घो:मनाबा पो:ड्लो॥³ खेइहा?रेग मे:क्खिम् चो:क्मा नु कुभा कुजा कुधि चामा थुड्माआइ मेनु?नेन् फा?आइ मनाहा? मेहु?रुसिरो, कर निइवा?फुमाइडिल्ले चामा फा?आइ चोगुबा चामा थुड्माहा? नसा:न्साबा नु सेक्खा पा:न् केनि:बाहा?रे निइवा?फुमाइडिन् नोगेन् पिमाआइ चामा नु?रो॥⁴ थेआइभेल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले चोगुबा केरेक् पा:न्हा? नु:बा चो:क्लो॥ हेक्क्याइ अप्पा मेनु?नेन्लो, कर नोगेन् पिमाआइ तेन्दिङ्गेन् सुदा:क्मा नु?रो॥⁵ थेआइभेल्ले निइवा?फु पा:न्जाक्किन् नु पेलिगेन् तुवा:ल्ले काक् सेसे चोगु?रो॥

येसु खिस्त्रे नु:बा कुसेवारोबा

6 कन् पा:न्हा? खेने? नसानिबा फु?नुसा?हा? केहु?रुसि हेक्क्याइ केना:तु केइ:तुबा सेक्खा निसाम् नु नसा:न्गेन् पा:न्जाक्को केहु?सिडल केडाङ्गे फा?ग्र खेने?ग खिस्त्र येसुरे नु:बा कुसेवारोबा केबो:इलो ॥ 7 कर खेने? कुबुडना कुसम्बा हनेबा खेदा?हा?लाम् मा:इघाए वये?ओ ॥ खेन्नु:ल्लेग निड्वा?फुमाइडिन् सेवा चो:क्मा सधासिड्डे?ओ ॥ 8 नासिङ्गेन् थक् सधासिड्डेमा ल्ले कुभारक् इन्धा:इ आबि?, कर याम्साप्तेन् सधासिड्डेमालाम् काक् परिक्लेन् इन्धा:इ आघो:सुम्, थेआइभेल्ले साम्यो हिड्मन्लेन् माइहेक्किन्कन् येम्मोबा नु तायेम्मोबा हिड्मन्तो आघो:सुम्तो ॥ 9 कड्ग नसा:न् चो:क्मा सुक्केदेप्पा नु केरेक्ले तेम्मा केबो:इबा पा:न्तो ॥ 10 बा कन् निड्वा?सो:क्को याम्बुधिक् नु तस्मिन् आजोगुम्, थेआइभेल्ले आनि? निड्साइडिन् आजुनि निड्वा?फुमाइडो आनेस्सुम्माइ आवा?रो ॥ खुने?ग काक् मेन्छाम् याम्पिहा?रे खुनि? सेन्लप्याइबा, हेक्क्याइ कुनो-कुबि?ओग खुने?ओ नसा:न् केजो:क्पाहा?रेन्तो ॥

11 कन् पा:न्हा?रे कुया:म्बेओ इड्जा:इ पिरेसे?आइ हु?रेसे?ओ ॥ 12 खेने? नालिङ्गेन् थाइबेन् केवा?बाल्ले आत्तिल्लेआइ खेने? कुनामेन्छा? केम्मेलेन्लो, कर नसानिबाहा?रे खुनि? तगि केबा:न् सुत्ताओ, येप्लेक्को, मि:म्जिओ, नसा:न्तो, हेक्क्याइ सेसेबा हिड्मन्तो कुबि पो:क्खे?ओ ॥

13 इड्गा? मेन्दाए थारिक् सेसेहुप्लक्को साम्योसाप्ता नि:प्पो, सुनाइइ इड्भो:माओ नु निसाम् हु?मा या:म्बक्को निड्वा? पिरे?ओ ॥

14 तुम्लाम्लो:बाहा?रे केसम्दाइ खुनि? हुक् मेनेस्सुल्ले माइनिड्वा?पा:न्लाम् केघो:सुबा याम्साप्तेन् पर्धा:म्मिन् हनेबा मेइ:त्तेने?ओ ॥ 15 खेने? कन् मुरा मेत्लेबा पा:न्हा? नु:रिक्काइ इ:त्ते ना:त्ते?आइ चक्मेल्ल?ए खेप्पो पत्छे?ओ ॥ हेक्के केजोगुल्ले वे? मनाहा?रे खेने? केजोगुबा थोबो:न् मेनि:सुररो ॥

16 हेक्क्याइ खेने? आप्फे:क् नु केहु?रुसिबा निसाम्पो सिड्सिड ल?रे?ओ ॥ चक्मेल्ल?ए खेप्पो पत्छे?ओ, थेआइभेल्ले हेक्के केजोगुने फा?ग्र खेने? आप्फे:क् नु खेने? केबा:न् केघेम्बाहा? ताङ्गेसे:प्तुसि?रो ॥

वे?हा?नु वा?मा चो:क्थिम्

5 खदाक्मि मना:न् मेभे:क्तेन्ने?, कर आप्फे:क् पानुदिइ केम्बा कुइसि:क् इ:त्ते?आइ खाहुन् पिरे?ओ ॥ हेक्क्याइ खेने?नु:ल्ले पा:क्पाहा? आप्फे:क् केन्सा?सि कुइसि:क् इ:त्तेसे?ओ ॥ 2 खदाक्मि मेन्छुमाहा? आप्फे:क् मानुदिइ केम्मा कुइसि:क् इ:त्तेसे?, हेक्क्याइ सिसादिइ मेन्छिया?हा? सेसे निड्वा?ओ आप्फे:क् माङ्गेन्ना ने?नुसा? कुइसि:क् इ:त्तेसे?ओ ॥

मेमेदुमाहा?रे खुनि? या:म्बेओ

3 कम्ब्राइ केमेप्पा केहो:प्पा सेक्खास्मा मेमेदुमाहा? कुभा? पिरेसे?ओ ॥

4 कर खेन् मेमेदुमाहा?रे सामेन्छा?हा? मेगत्तुसिने फा?ग्र हारा? खेइहा?रे खेन् मेमेदुमाहा? कम्ब्राइ मेमेत्तुसिररो ॥ खेइहा?रे खुनि? चाहाबाओ केरेक्ले तड्गाम् मेजोगु मेबिरुसिररो ॥ थेआइभेल्ले कल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? तासु?रो ॥

5 कर खुने? कम्ब्राइ केमेप्पा हा:त्ताइ केहो:प्पा मेमेदुमाल्ले हारा? निड्वा?फुमाइडिन्नु निड्साइ चोगुनि, हेक्क्याइ सेन्दिक् लेन्दिक् चक्मेल्ल?ए खुने?लाम् कुभा? खो:सुड्नि फा?आइ तुवा चोगुररो ॥ 6 कर याम्दादा निड्वा?तादाओ केवा?मा मेमेदुमाङ्ग कुहिड्वेत् वा?साइ केसि:मा कुइसि:क्लो ॥ 7 कन् पा:न्हा?आइ नु:रिक्काइ निसाम् पिरेसे?ओ ॥ हेक्केल?रिक् खेइहा? आत्तिक् मे:न्ने मेहिड्डाइ मेवा?निरो ॥ 8 कर आत्तिल्ले आप्फे:क् का?इ सो?धो:क् नु कुनो-कुबि?ओ आप्फे:क् हिम्सयडिन्नाइ कम्ब्राइ मेमेत्तुन्, खेल्लेग नसा:न्निन् ना?रु?, हेक्क्याइ खेइङ्ग नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा?नु:ल्लेआइ ताप्फे:म्बरो ॥

9 तड्बे तुक्किप्पाइधो केगेप्पा मेमेदुमाहा?रे खुनि? मिड्हा?रक् मेमेदुमा मिड्साओ साप्ते?ओ ॥ खेइहा?ग थिक्लेड्क् मे:क्खिक् केबो:इमा

10 हेक्क्याइ नु:बा या:म्बक्को मिड्सा इड्धा:इ केघो:मा पो:इमा पो:इलो ॥

खेइङ्ग हिन्जा?बित्छाहा? नु:रिक्काइ कम्ब्राइ केमेप्पा, लाम्दि:क्पाहा? तरे केदोमा, नसानिबाहा?रे खुनि? लाइ वागेहप्पा, इनोगेन् तुक्खेओ केवा?बाहा? कुभा? केबिमा, हेक्क्याइ नु:बनु:बा या:म्बक्को निड्वा? केबिमा पो:इमा पो:इलो ॥ 11 कर मेन्छिया? मेमेदुमाहा?रे खुनि? मिड्डिन् मेमेदुमा मिड्साओ मेसाप्तेन्ने?ओ, थेआइभेल्ले खेइहा?रे मे:क्खिक् चो:क्मा खुनि? सिरा? थाइडाइ येसु खिस्तेन्निड्वा? पिमा मेलेरु मेदे:सुरो ॥ 12 हेक्केल?रिक् खेइहा?रे थिक्सिगे:क्पा माइहेक्किन्मेलेरु मेदे:सुआइ खुमिड्डो मेधा:रो ॥ 13 हेक्क्याइ खेइहा? हिम्हिम् ताक्कम्मार अभोसिड्मा, लेम्स्वामा पो:इमा मेहु?सिडलो ॥ हेक्क्याइ खेइहा? ता?जेड्मा, चे?या पड्मा, मना या:म्बक्को हुक्केयाक्मा हेक्केल?रिक् मेम्बा:त् पा:न्हा? केबा:प्पा मेबो:इलो ॥ 14 हेक्के:ल्ले इड्गा?ग मेन्छिया? मेमेदुमाहा?रेग हारा? मे:क्खिक् मेजोगुर, सा: मेगत्तुसिर, हिम्धा:इ ओमेमेत्तुर केल?बा निड्वा? इ:त्तुडलो ॥ हेक्केल?रिक् आनि? निड्मिहा?रे आनि? तक्लेड्वाओ थेआइ पा:प्पा मेड्घो:सुन्निरो ॥ 15 थेआइभेल्ले कुभा मेमेदुमाहा?ग तगिसा माफेन्साम् लेप्पाइ मेनु:क्खे मेबेआइ मेवा?रो ॥

16 कर नसानिमा मेन्छुमा?इल्ले कुहिम्सयड्डो मेमेदुमाहा? मेवा?ने फा?ग्र हारा? कम्ब्राइ मेत्तुसिररो ॥ हेक्केल?रिक् खेन् तुक्खे:न् सेसेहुप्लक्को मेबो:इनेन्लो ॥ सेसेहुप्लक्किल्ले सेक्खाए का?इ सो?धो:क् केहो:प्पाहा?रक् कुभा? पिमासि पो:इलो ॥

सेसेहुप्लक्पा तुम्लाम्लो:बाहा?

17 हेक्क्याइ नु:बा या:म्बक् केजो:क्पा, कुनो-कुबि?ओ सुनाइइ इड्भो:मा नु पेलिगेन् पा:न्जाक् हु?माओ सा?रिक् याम्बुधिक् केजो:क्पा तुम्लाम्लो:बाहा? कुभा? नु मिड्सा इड्धा:इ खो:मा ला?रुसिरो ॥

18 थेआइभेल्ले साम्योसाप्ताओ साप्तेआइ पत्, "चा केनुक्पा पित्तिल्ले कुमुरा:नच:पिल्ले मेसु:प्तेन्ने?ओ," हेक्क्याइ "या:लिक्किन् नाम्याक् खो:मा ला?रुरो ॥"

19 नेच्छि इग्र सुम्सि मनाहा?रे मेबिरुबा तो:न्दिहा? खेप्सेआइलक् तुम्लाम्लो:बाहा? मेधिक्तुसिबा आप्तिक्किन् ओमेत्ते?ओ ॥ 20 लायो केजो:क्पार केवा?बा लाम्लो:बाहा? काक् नसानिबाहा?रे खुनि? तगि फे:क्तेसे?ओ, हेक्केल?रिक् वे?हा? लायो चो:क्मा मेगिनिरो ॥

21 निड्वा?फुमाइ नु खिस्त्र येसुरे खुन्छि? तगि हेक्क्याइ मेसेगेबा माइलाइड्बाहा?रे खुनि? तगि, मनाहा? ए:क्पए:क् चो:क्मासि नु मना सेम्मासि मे:न्, हेक्क्याइ काक् थिम्हा? इ:त्ते ना:त्ते? ल?रिक् इड्जा:इ पिनेरो ॥ 22 माइसेवा या:म्बक्को लाम्लो:बा से:क्युक् चो:क्मारे लागि मनाहा? सम्दाइ हुक् नेमा या:म्बक्किन् हारा मेजोगेन्ने?ओ ॥ हेक्केल?रिक् वे?हा?रे खुनि? लायोओ मेन्धाए खेने?ग सेसेए वये?ओ ॥

23 खेने? केसाप्पो:क्पेन्तुक्किल्ले च्वा:त्तक् मेधुडेन्ने?ओ, कर सिदा? पो:इल फा?आइ चेल्लेक्से? थि:न् थुडे?ओ ॥ थेआइभेल्ले खेने?ग एल्लेइ केदुक्काइ केवा?रो ॥

24 कुभा मनाहा?रे खुनि? लायो:ङ्ग नु:रिक् था:प्पाइ खासेन्तो मेधा:रो, कर कुभारेङ्ग याइसिरक् था:प्लो ॥ 25 बा हेक्केल?रिक् नु:बा या:म्बक्का?आइ नु:रिक्काइ था:प, कर मेन्धा:प्पनाबेन्नाइ चिड्सिड्मा मेसुक्नेन्तो ॥

नसानिबा सेवारोबाहा?रे लागि खाहुन्

6 काक् सेवारोबाहा?रे खुनि? दाइबाहा? मिड्सा इड्धा:इ पिमा ला?रुसि फा?आइ मेड:त्तुररो ॥ हेक्केल?रिक् निड्वा?फुमाइडिन् नु आनि? निसाम्मिल्ले कुदक्लेड्वाओ आत्तिन्हा?रेआइ थेआइ पा:प्पा मेन्छुक्त्तुररो ॥ 2 नसानिबा दाइबा केगप्पा सेवारोबाहा?रे खुनि? दाइबाहा? हारा? इड्धा:इ खो:मा सुम्बोधाबा मेजो:क् फा?आइ मेड:त्तुररो ॥ खेइहा?ग नसा:न्तो खुनि? फु?नुसा?सिरो ॥ खेल्ले चोगुल्ले खेइहा?रेग नु:रिक्काइ खुनि? नसानिबा दाइबाहा?रेन् सेवा मेजोगुरो, थेआइभेल्ले खुनि? या:म्बक्कोलाम् इन्धा:इ केघो:बाहा?ग लुड्मा? तुक्सिड्मनाबा नसानिबा

फु?नुसा?सिएरो॥ कन् पा:न्हा? खेने? खेन् सेवारोबाहा? हु?मासि पो:इ हेक्क्याइ खेन् पा:न्हा? चो:क् पाइमासि पो:इलो॥

याइसाकुन्धे मि:म्जि

³ आत्तिल्ले इइलेक्के निसाम् हु?रुसि? हेक्क्याइ आनि? दाइबा येसु ख्रिस्तरं सेक्खाबा कुनिसाम् नु सेक्खाबा कुसाम्पोनिबा निसाम्पो मेबत्तेन्, ⁴ खेइग आइदिइ ल?मारे यम्बा लेइसिइडाइ वा?, हेक्क्याइ खेल्ले थेआइ मेलेस्सुन्तो॥ कर कुबुइना कुसम्बा पा:न्सुत्ताओ पा:न्थक्काइ खेमा? चोगुरो॥ हेक्क्याइ खेन् पा:न्निल्ले नाहेम्मा, खेमा?, चा:त्थि पे:क्मा नु ताप्फे:म्बा चप्पिहा?रक् तारुरो॥ ⁵ खेल्ले फेन् निइवा? केगप्पाहा? नु सेक्खा पा:न्नो मेम्बप्पनाबाहा?रे खुनि? लुम्पो खेमा? फो:क्खु?रो॥ खेइहा?रेग साम्पो इ:प्पा ना:प्पा फा?इन् याइसाकुन्धे थक्मा लाम् फा?आइ मेइ:चु?रो॥

⁶ कर निइवा? तामानुबा साम्निमान्ने यम्बा इन्धा:इ वा?रो॥ ⁷ आनि? कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्मो थेमाआइ मेन्दा:त्ते आदये, हेक्क्याइ आल्ल आबे:क्किल्लेआइ थेआइ मेन्दे?ए आबे:क्तो॥ ⁸ हेक्के:ल्ले चामा थुइमा नु चाइमा आघो:सुम्ने फा?ग्र आनि? निइवा? ता:मा पो:इलो॥ ⁹ कर याइसाकुन्धेसाबा पो:इमा निइवा? केजो:क्पाहा? यरिक् याइ थक्मा हइसा?माओ नु यरिक्परिक्पा मेक्माओ केदे?बा इ:ओ मेधा:रो॥ खेल्लेग खेइहा? तुक्खेओ नु मेक्माओ था:सुसि?रो॥ ¹⁰ थेआइभेल्ले याइडिन् मि:म्जि मेप्पाइग काक् परिक्लेन् ताप्फे:म्बा निइवा?रे कुबुइलो॥ कुभारेग याइसाकुन्धे:न् मि:म्जि मेमेत्तुर खुनि? नसा:न्लाम् ताप्फे:रे मेबेआइ मेवा? हेक्क्याइ काक् परिक्लेन् तुक्खे:ल्ले तेत्तुसिआइ मेवा?रो॥

पावलरे तिमोथि:न् साम्दिइ पिरु?

¹¹ कर खेने?, निइवा?फुमाइडिल्ले कुमनाए, कन् पा:न्हा?लाम् ला:ल्ला:त्त वये?ओ, हेक्क्याइ साम्पोनिबा, साप्पुवाबा, नसा:न्साबा, मि:म्जिसाबा, नासि केध:प्पा, हेक्क्याइ चुइजिगेन् न:म्माल्ले कुधिम् पो:इमा तम्सिन् चोगे?ओ॥ ¹² मेन्नुप्पनाबा हिइमन्लेन् थुम्घो खो:मा फा?आइ नसा:न्लेन्

थइडिन् नु:रिक्काइ थक्ते?ओ॥ यरिक् तो:न्दिहा? तगि खेने? नसा:न्निन् नु:रिक्काइ तेन्दिइ केजोगुल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले खेन् मेन्नुप्पनाबा हिइमन्निन् केबिरेआइ केवयेरो॥ ¹³ काक् पा:न्हा? हिइमन् केबिबा निइवा?फुमाइ नु पन्तियस पिलातसरे † कुदगि नु:बा तो:न्दि केबिबा ख्रिस्त येसुरे कुदगि कन् इइजा:इडिन् पिनेरो, ¹⁴ आनि? दाइबा येसु ख्रिस्तेनयाम्पो ओसे:न् मेन्धाक्सिइडे थारिक् केघो:सुबा खेन् इइजा:इडिन् इ:त्ते ना:त्तेर सेसे नु आप्तिक् मे:न्ने कत्ते?ओ॥ ¹⁵ खुने?ए मु?इसाम् दाइबा नु हाइयुक् दाइबा हेक्क्याइ हाइहा?रे खुनि? पयम् हाइ नु दाइबाहा?रेआइ खुनि? पयम् दाइबाल्लेए सुयेम्पो येसु ख्रिस्तरं कुओसे:न्धाक्सिइमान् तारु?रो॥ ¹⁶ खुने?ओरक् आजुनि वा?रो, खुने? सु:मा नु केप्पा सुक्मेन्देप्पना ओ:त्तिओ युइलो॥ खुने?ग आत्तिल्लेआइ मेन्निए वा?रो, हेक्क्याइ नि:माआइ मेन्छुक्त्तुलो॥ खुने?इन्ने सदादिइ मुक्साम् नु मिड्सो इइधा:इ पो:इलरो॥ आमन्॥

¹⁷ कन् इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा याइसाकुन्धेसाबाहा? अक्खेल?रिक् इइजा:इ पिरेसे?—खेइहा? आइदिइ मेन्ल?नेन्लरो, हेक्क्याइ खुनि? निइसाइडिन् चप्पेक्वा याइसाकुन्धेओ मे:न्, कर निइवा?फुमाइडो मेयुक्खुरो॥ खुने?ए आनि? निइवा? तार फा?आइ कुनिइवा? हन्दुआइ काक् आबि?रो॥ ¹⁸ हेक्क्याइ खेइहा? हारा? नु:बा या:म्बक् केजो:क्पा मेबो:इल हेक्केल?रिक् वे?हा?नु हा:मा चामा खुनि? निइवा? मेहन्दुर, सुया:म्बक् मेजोगुर ल?रिक् इइजा:इ पिरेसे?ओ॥ ¹⁹ अक्खेल?रिक् खेइहा?रे तायेम्मिल्लेन् नेम्भोगेन् पाइयक् मेयुक्खुरो॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे सेक्खाबा हिइमन्निन् मेदेम्सु मेयुक्खुरो॥

²⁰ तिमोथिए, निइवा?फुमाइडिल्ले केबिरेबा पा:न्हा? नु:रिक्काइ कत्ते?ओ॥ कुबुइना कुसम्बा अदइ ता?जेइ नु तक्लेइवा पा:न्हा?ग इइलेक्पा साम्जि:क्तो, खेन्लाम् ला:ल्ला:त्त वये?ओ॥ ²¹ कुभारे खेन् मेइ:चु मेना:त्तुआइ नसा:न्निल्ले निइवा?सो:क्ताम् मेनु:क्खे मेबेआइ मेवा?रो॥ निइवा?फुमाइडिल्ले कुलुइगुम्मिन् खेने?ओ वा?ररो॥

† येसु:न् मेदेम्सुबा येम्पो पन्तियस पिलातसेन् यहुदिहा? मेयुडेबा लाजे?ओ सुहाइगेम्बा वये॥ येसु:न् फो:म्मा पो:इ फा?आइ पा:न् केदइबाओ थिक्पा खुने? वये॥

२ तिमोथि

निःसुम्

कन् निसिगेःक्या सकइङ्घड्डो सेःक्युक्मिबा पावलरे खुने?नु माइसेवा याःम्बक् केजोःक्या खुने?नुःल्ले पाःक्या तिमोथिःन् सुजा पिरुबा पाःन्हा? साप्तुआड् पत्तो॥ कन् साप्पन्निल्ले कुलुम् थोःक्पिग नासि थःप्पारो॥ कप्पो पावलरे तिमोथिःन् साप्पुवानु येसु ख्रिस्तेर कुयाःम्बेओ तोःन्दि पिमार वा?मा, हेक्क्याड् सुनाइड् नु तगिबा माइहुप्लेन्सेक्खाबा निसाम्पो लिङ्बित्ताड् वा?मा पोःड्॥ इनोगेन् तुक्खे नु तक्लेड्वाओबा पाःन्हा? ताःल्ले सिक्साम्बा नु इङ्गेभोःबा याःम्बक् चोःक्मार नसानिबाहा? याम्जाड्वा पिमासि पोःड् ल?रिक् साप्तुरो॥ पावलरे कन् सकइङ्घड्डो नसानिबाहा? इक्साबा अदड् पाःन्हा?लाम् लाःल्लाःत् वयेम्मे? फा?आड् साम्दिड् पिरुसिआड् वा?रो॥ अदड् पाःन्धड् केघेम्बाहा?रेन् इन्धाःड् पोःड्मारे कुलेक्वा मेम्भेरक् पोःड्लो॥

थामिड्

निःसुम् नु सेवा १.१-२

पावलरे तिमोथिःन् मुरा मेत्तु? १.३-४.५

पावलरे आबाडे कुयाक्वाम् ४.१-१८

कुनुप्पा सेवा ४.१९-२२

सेवा नु नोगेन्

१ आमिःम् आस्साः तिमोथिए, † ख्रिस्त येसुओ केवा?बा मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्निल्लेन् माइहेक् कुडिसिःक् निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनिड्वा?ओलाम् दाड्बा येसु ख्रिस्तेर सेगाड्बा कुसेःक्युक्मिबा इङ्गा? पावललाम् कन् सकइङ्घड् हाक्ने?रो॥ पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाड्डिन् नु आनि? दाड्बा ख्रिस्त येसुरे कुलुङ्गुम्, लुड्मा? तुक्का नु सनारुड्डिन् खेने?नु वा?रो॥

३ इङ्गा? आधाःक्थेबाहा?रे निड्वा?फुमाड्डिन् सेवा मेजोगुबा कुडिसिःक् इङ्गा? सेसे खासिड्ले खुने? कुसेवा चोगुड्॥ हेक्क्याड् सदादिड् इङ्गा? तुवा चोगुड्डिल्ले सेन्दिक् लेन्दिक् खेने? निड्वा? इःल्लेआड् खुने? नोगेन् पिरुड्लो॥ ४ खेने? केमिक्वाःन् निड्वा? इःत्तुड्डिल्ले केसा?से ताःमा सारिक्निड्वा? चोगुड्डाड् वा?आरो॥ हेक्केःल्ले इङ्गा? ओमुल?माल्ले कुधिम् पोःड्डामेन्॥

५ इङ्गा? खेने? सेक्खाबा केनसाःन्निन् निड्वा? इःत्तुड्लो॥ खेने?आड् केयुमा? लोड्स नु केम्मा युनिसरे कत्तेत्छुबा हेक्क्याड्बा नुःबा नसाःन् केगत्तु? फा?आड् इङ्गा? निस्से? पोःक्खाड्डाड् वा?आरो॥

पावलरे तिमोथिःन् आःन्छिड्मा पिरु?

६ कन् नसाःन्निल्ले चोगुल्ले खेने? सम्दाड् हुक् नेस्सुड् पिनेल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले केबिरेबा पर्धाःम्मिन् केदिःप्पा मि कुडिसिःक् कत्ते?ओ फा?आड् मेल्ने?रो॥ ७ थेआड्भेल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले आबिरेबा सेसेमाड्डिल्ले आनि? किसुक्या आन्जोःक्नेन्, कर मुक्साम्, मिःम्जि, हेक्क्याड् निड्वा? हाङ्गेम्सिड्मा आबि?॥ ८ खेल्ले चोगुल्ले दाड्बाल्लेन् साःक्खि पिमा नु कुलागि इङ्गा? साक्या केधाःबान्नु खेने? सिरिड् मेमयेन्ने?ओ॥ कर निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुमुक्साम्मो आनिगेन् सारिक्खेने?आड् सुनाइड्ले लागि तुक्खे चे?ओ॥

† तिमोथि-खुने? यरिक्लेड् पावलनु लाम्दिःक् चोगे॥ पावलरे एफिसस येक्यक्किन् लेरुधःल्ले खेप्पोबा मनाहा? हाइहाड् सेप्पासिरे लागि खुने? तिमोथिःन् सप्पा वये लारे?ओ मेत्तु॥

९ खुने?ए आनि? ताड्आसेःप्तेआड् आप्फेःक् सेसे कुमना पोःड्से आसेगेआड् आवा?रो॥ कड्ग आनि? आजोगुम्बा याःम्बक्किल्ले पोःक्खेबा मेःन्तो, कर खुने? आप्फेःक् कुनिड्वा?सोःक् नु कुलुङ्गुम् चोगुबारो॥ तोलिड्सोमुआड्धो ख्रिस्त येसुरे कन् लुङ्गुम्निन् आबिर फा?आड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले निड्सेःक् चोगुआड् वये॥

१० कर आल्लो आनि? सेन्लपडाड्बा ख्रिस्त येसुःन् त्येआड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुलुङ्गुम् खुने?ओ ओसेःन्दाड् पोःक्खेरो॥ खुने?ए सिःमेल्ले कुमुक्साम्मिन् मेक्खुआड् सुनाइड्लाम् नेत्तिगेन् हिड्मन् नु आजुनि हिड्मन् ओसेःन्दाड् चोगुरो॥

११ कन् सुनाइड्डिल्ले लागि इङ्गा? सेसे सेःक्युक्मिबा, सिक्साम्बा, हेक्क्याड् इङ्गेभोःबा पोःड्से निड्वा?फुमाड्डिल्ले सेःक्युक् चोगाड्लो॥ १२ हेक्क्याड् बा खेल्ले चोगुल्लेए इङ्गा? तुक्खे चाआर वा?आरो॥ कर इङ्गा? सिरिड् मेमआन्तो, थेआड्भेल्ले हाःत् इङ्गा? नसाःन् चोगुड्डाड् वा?आ फा?आड् नुःरिक्काड् निःसुड्डाड् वा?आरो, हेक्क्याड् इङ्गा? कुहुक्को पिरुड्बा पाःन्हा? निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनुःड्मा युःमा येन् थारिक् सेःप्पुआड् कत्तु? फा?आड् इङ्गा? निस्से वा?आरो॥

१३ इङ्गा? हु?नेबा सेक्खा निसाम्हा?रे कुबिहा? इःत्ते नाःत्ते?ओ, हेक्क्याड् ख्रिस्त येसुओ खोगेदेप्पा मिःम्जि नु नसाःन्तो नुःरिक्काड् वये?ओ॥

१४ निड्वा?फुमाड्डिल्ले केबिरेबा नुःबा पाःन्हा? आनि?ओ केवा?बा सेसेमाड्डिल्ले कुभा?लाम् नुःरिक्काड् कत्ते?ओ॥

१५ एसियास्मा थुम्मोलाम् केदाःबा काक् नसानिबाहा?रे इङ्गा? मेलेराड् मेदेःसाड्बा पाःन्हा?ग खेने? केनिःसुरो॥ खेड्हा?ओ फुगेल्स नु हर्माजेनसेन्नाड्लो॥ १६ दाड्बाल्ले हारा? ओनेसिफोरसरे कुहिम्सयड्डिन् लुड्मा? तुक्त्तुरो, थेआड्भेल्ले इङ्गा? पुड्लाहिम्मो वयाड्डिल्ले खुने? यरिक् लेड् हाइहाड् मेत्ते आदुम्से ताःमा मेनुःन्देन्, १७ कर खुने? रोम येक्यक्को केरेआड् सारिक् कोःत्ताड्डाड्इङ्गा? तुमाड्लो॥ १८ येसु ख्रिस्तेर कुनुःड्मा युःमा येन्तो हारा? दाड्बाल्ले खुने? लुङ्गुम् ओसेःन्धावत्तुनिरु॥ इङ्गा? एफिससओ वयाड्डिल्ले आवक्खेन् सारिक् कुभा? पिराड् केल?बा पाःन्निङ्ग खेने? केनिःसुरो॥

येसु ख्रिस्तेर कुनिड्वा?इरे खो:पुसिबा कुधक्सुबान्

२ हेक्के:ल्ले आस्सा:ए, खेने?ग ख्रिस्त येसुओ केवा?बा लुङ्गुम्लाम्बा केधुम्बा पो:क्खे?ओ॥ २ यरिक् तो:न्दिहा?रे खुनि? तगि केघेपुसुबा आबा:न्निन् केनिड्वा?इरे खो:पुसिबा मनाहा? हु?मा केसुक्या नसा:न्साबा वे? मनाहा? हुक्सुप्तेसे?ओ॥

३ ख्रिस्त येसुरे सेक्खाएबा कुधक्सुबा कुइसि:क् खेने? आनिगेनु तुक्खे चामाओ चुम् पो:क्खे?ओ॥ ४ थक्सुबा तुराओ केयाक्पा आत्तिन् थक्सुबान्नाइ हिम् या:म्बक्को मेहम्मिड्ङिन्, कर खेल्लेग खुने? कुधक्कुम्बाल्ले कुनिड्वा? ता:मा निड्वा? चोगु?रो॥ ५ हक्का:तो केलो:क्पेन्हक्का:तोबा थिम्हा? कुइसि:क् मेलो:क्नेने फा?ग्र खेल्ले थुम्घो मेघो:सुन्तो॥ ६ याम्बुधक्काइ या:न्मो:बा मना:ल्लेए केदुम्बा चा:न् काक्नु तगि खुने?ए चामा खो:मा पो:इलो॥ ७ इङ्गा? पा:त्तुड्वा पा:न्हा? नु:रिक्काइ निड्वा? इ:त्ते?ओ, थेआड्भेल्ले दाड्बाल्ले खेने? काक् पा:न्हा? कुसिङ्गि:प्पा फा?आइ इ:त्तिड्ङिसाम् केबि?रो॥

८ सि:मेन्लाम् याम्मो केहिड्बा दाउद † हाड्ङिल्ले कुमु?इदाइसा येसु ख्रिस्तेन्निड्वा? इ:त्ते?ओ॥ इङ्गा? इङ्भन् चोगुड्वा सुनाइङ्ङिन् बा कन्नेरो॥ ९ बा खेन् सुनाइङ्ङिन् इङ्गा? इङ्भो:सुड्बाल्ले चोगुल्ले तुक्खे चाआर वा?आ, हेक्क्याइ कुभाइकेभे:म्बा कुइसि:क्काइ इघे:इडो था:आरो॥ कर निड्वा?फु पा:न्जाक्किङ्ग आप्फाल्लेआइ इघे:इडो मेधानेन्लो॥ १० खेल्ले चोगुल्लेए निड्वा?फुमाइङ्ङिल्ले सेगुसिबा कुमनाहा? ख्रिस्त येसुओ सेन्लप नु मेन्नुप्पनाबा मिमिदिङ् मेघो:सुर फा?आइ काक् तुक्खेहा? इङ्गा? थम्मा सुक्कुड्लो॥

११ कन् पा:प्पनाबा पा:न्निङ्ग सेक्खाएरो, आनि? खुने?नुए आस्येआइ आवा?ने फा?ग्र खुने?नुए आहिड्लो॥ १२ आनि? चक्मेल्ल?ए नासि आध:त्तुम्ने फा?ग्र आनि?आइ खुने?नुए हाइ आजोगुम्॥

आनि? खुने? आना?रुमने फा?ग्र, खुने?आइ आनि? आना?रो॥

१३ आनि? नसा:न्साबा आम्बो:इनेन्हाइ खुने?ग नसा:न् नसा:न्साबा चो:क्लो॥

थेआड्भेल्ले खुने?ग आप्फे:क् ना?सिङ्मा मेसुक्नेन्तो॥

कुसाइ केल:बा या:म्बक्

१४ सेसेहुप्लक्कोबा काक् मनाहा? निड्वा?फुमाइङ्ङिल्ले कुनि:माओ हारा? खेड्हा? पा:न्सुल्लाओ पा:न्धइ मेन्जो:क्नेन्ल फा?आइसाप्पिड् पिरैसे?ओ॥ खेन् पा:न्धइङ्ङिल्ले नु:बा मेबो:इनेन्, कर केघेम्बाहा?रे खुनि? इम्मो:क्लक् पो:इलो॥ १५ निड्वा?फुमाइङ्ङिल्ले कुसिरा? थाड्जल फा?आइ नु:रिक्काइ केसुकुसुक् या:म्बक् चोगे?ओ॥ निड्वा?फुमाइङ्ङिल्ले सेक्खाबा पेलिगेन् कुबा:न्जाक्किन् थो यो मेन्जो:क्के हु?रेसे?र सिरिङ् म:मा मेबो:इडे या:म्बक् केजो:क्पा पो:क्खे?ओ॥ १६ कर खेने?ग कुबुड्ना कुसम्बा अदइ पा:न्धइडोलाम् ए:क् वये?ओ॥ हेक्क्याइ पा:न्धइङ्ङिल्ले नसानिबाहा? निड्वा?फुमाइलाम् मा:इघा ते?रुसिरो॥ १७ हेक्क्याइ पा:न्हा?ग आप्फाल्लेआइ मेन्वे:प्पनाबा याइघे:क् कुइसि:क्लो॥ अक्क्याइ सिक्साम्बाहा?ओग हाइमेनियस नु फिलेतससिरो॥ १८ खेड्हा?रेग सेक्खाबा माराम्मिन् लेरेत्तुआइ आनि? सि:मेन्लाम् याम्मो हिड्माङ्ग तगि पो:क्खे चुरेरो ल?रिक् हु?सुसिआइ कुभा नसानिबाहा?रे खुनि? नसा:न्निन् लेड्सुर वा?सिरो॥

१९ कर निड्वा?फुमाइङ्ङिल्ले कुनिसाम्मिल्लेन् युक्सिङ्गेन् पाङ्गुक्किन् मेम्मुन्नेए नेरो, हेक्क्याइ अक्खेल?रिक् साप् लक्सिङ्ङाइ वा?रो, “दाड्बाल्ले आप्फे:क् कुमनाहा? कुसिङ्गि:त्तुसि?रो,” हेक्क्याइ “दाड्बाल्ले कुमिङ् केलो:इबाहा? काक् लायोलाम् मा:इघाए मेबो:इलरो॥”

† दाउदेन् इसाइलिहा?रेन् यम्बा हाइ वये॥ खुने? ख्रिस्तेन्नु:ल्ले तड्बे हेन्डिङ् थिक् (१०००) तगि वये॥ दाउदेरे कुमु?इदाइसाहा?ओ थिक्पा मसिह (निड्वा?फुमाइङ्ङिल्ले से:न्दुबा ख्रिस्तेन्) पो:इलो, निड्वा?फुमाइङ्ङिल्ले कुमनाहा? ताइसे:प्से खुने?ए पाङ्गुबारो फा?आइ माइनिड्वा?पा:न् केबा:प्याहा?रे मेसाप्पुआइ वये॥

२० यम्बा हिम्मो यरिक् परिक्लेन् साम्प्याइ नु युप्पा हेक्क्याइ सिङ् नु खाम्मिल्लेन् चेत्या नु खप्प्याहा? मेवा?रो॥ कुभाग इङ्धा:इबा नु कुभा इङ्धा:इमे:न्बा या:म्बक्को ओगप् पो:इलो॥ २१ आत्तिल्ले फेन् या:म्बक्किन्लेरुआइसेसे चो:क्सिङ्, खेड्ग इङ्धा:इबा या:म्बक्को ओगप् पो:इलो॥ हेक्केल?रिक् कुन्दाइबाल्ले कुया:म्बक्को आत्तिन् नु:बा या:म्बक्कोसाइ खेड्ग ओगप् पो:इमा यारिप् पो:इलो॥

२२ थाड्बेन् मेन्डिया? ल?मालाम्केदा:बा फेन् निड्वा?लाम् ए:क् वये?ओ॥ हेक्क्याइ सेसे निड्वा?ओलाम् दाड्बान्नु तुवा केजो:क्पा मनाहा?नु साम्योनिमो, नसा:न्नो, मि:म्जिओ हेक्क्याइ सनारुडो वये?ओ॥ २३ कर कुबुड्ना कुसम्बा पा:न्धइङ्ङिन् ना?रे?ओ, थेआड्भेल्ले खेल्लेग खेमा?रक् फो:क्खु?रो॥ २४ दाड्बाल्ले कुसेवारोबान् खेमा मेनु?नेन्तो॥ खुने?ग काक् मेन्छाम् याम्पिहा? लुड्मा? केदुक्पा, हु?मा केसुक्या, हेक्क्याइ निड्वा? हाङ्गेम्मेड्बा पो:इमा पो:इलो॥ २५ हेक्क्याइ तक्लेड्वाओ केबो:क्पाहा?आइ सिक् न:म्न:म्माइ खाहुन् पिमा केसुक्या पो:इमा पो:इ, हेक्केल?रिक् सेक्खाबा पा:न् कुसिङ्गेनि:त्तुआइ निड्वा?फुमाइङ्ङिल्ले खुनि? लायोलाम् नु:क्तु तारुसिररो॥ २६ हेक्क्याइ माफेन्साम्मिल्ले कुनिड्वा? हेक्के चो:क्मा पाङ्मासि फा?आइ इजो युक्कुसिबा पा:न्निन् खुनि? निड्वा? से:आइ कुसिङ्गेनि:त्तुआइ माफेन्साम्मिल्ले कुइजोलाम् पिम्मा मेसुक्लो॥

कुनुप्पा येन्हा?ओ साम्यो मे:न्नेबाहा?

३ आल्ल कुनुप्पा येन्हा?ओ केसाक्पा येम् ता: फा?आइ केनिड्वा?सोओ युक्खे?ओ॥ २ खेन् येम्मोबा मनाहा?ग आप्फे:क्लक् मि:म्जि केमेत्तिड्बा, याइसाकुन्धेरक् मि:म्जि केमेप्पा नु आप्फे:क्लक् यम्बासिगे फा?आइ निड्वा? केइ:प्पा, आइदिङ् केल?बा हेक्क्याइ मना चा:त्थि केदे:बा मेबो:इलो॥ खेड्हा?ग पा माहा?रे खुनि? पा:न्नो मेम्बप्पनाबा, ओबे केजोगु केबिराड्बे फा?आइ निड्वा? मेन्ड:प्पनाबा, हेक्क्याइ साम्यो मेन्ड:प्पनाबा आजि:न्जि:म्बा मेबो:इलो॥ ३ खेड्हा?रे आत्तिन्हा?आइ लुड्मा? मेन्डुक्कुत्तिन्, वे?हा? लेप्पि मेम्बिरुन्डिन्, हेक्क्याइ चे?या केम:बा, हे?ले?लेबा, किप्पा केघु:बा, नु:बा पा:न् सिरा? मेन्धाड्मनाबा मेबो:इलो॥ ४ खेड्हा? वे? मना इड्लेक् केमेप्पा, निड्वा?तादा केजो:क्पा, आइदिङ्डाइ इङ्गा?ए:क् केल?बा मेबो:इलो॥ खेड्हा?रेग निड्वा?फुमाइङ्ङिल्ले कुलेक्वा याम्दादा निड्वा?तादा चो:क्माए खुनि? सिरा? थाड्लो॥ ५ खेड्हा?ग साम्योबा मेलेड्ङिङ् कर मुक्साम्मिन् मेन्हेत्तुन्तो॥ अक्क्याइ मनाहा?नु खेने?ग ए:क् वये?ओ॥

६ कुभाग हिम् हिम् मेबे:क्काइ लायो:ल्ले केप्पुसिमाहा? नु काक् परिक्लेन् याम्निड्वा?ओ केबप्पा निड्वा? सुङ्गिक्मा मेन्छुमाहा? युक्को मेदारुसिरो॥ ७ खेन् मेन्छुमाहा? आक्खेन् मेहु?सिङ्साइ आप्फाल्लेआइ सेक्खा:न् कुसिङ्गि:प्पा मेन्छुक्कुत्तुन्तो॥ ८ जेन्स नु जेम्ब्रससिरे मोसा:न् मेअत्तुबा कुइसि:क् खेन् मनाहा?रे सेक्खा:न् मेअत्तुरो॥ खेन् मनाहा? फेन्निड्वा?बासिरो, हेक्क्याइ खुनि? नसा:न्निन् सेक्खाबा मेजो:क्नेन्॥ ९ कर खेड्हा?रे बा हेक्केरक् चो:क्मार वा?मा मेन्छुक्कुत्तुन्तो॥ जेन्स नु जेम्ब्रससि कुइसि:क् खेड्हा?रेआइ खुनि? अदइ चो:क्मान्नाइ केरेक् मनाहा?रे निड्वा? मेघो:सु?रो॥

पावलरे तिमोथि:न् इङ्जा:इ पिरु?

१० कर खेने?ग इङ्गा? आनिसाम्मिन्, आयेप्लेक्किन्, हिङ्मन्लेन् आनिड्वा?सो:क्किन्, आनसा:न्निन्, आहाङ्गेम्मेड्मान्, आमि:म्जिन्, आनासि थ:प्पान्, तुक्खे च्याड्बा पा:न्हा?, आदुक्खेहा? केरेक् केना:त्तु केड्:त्तुआइ केवा?रो॥ हेक्क्याइ एन्तिओक, आइकोनियम नु लुस्त्राओ इङ्गा? तुमुड्बा केरेक् तुक्खेहा? नु:रिक्काइ कुसिङ्केनि:त्तुआइ केवा?रो॥ कर दाड्बाल्ले काक् खेन् तुक्खे लाक्खेलाम् इङ्गा? से:प्ताड्लो॥ १२ ख्रिस्त येसुओ साम्योनिबा हिङ्मन्नो हिङ्मा निड्वा? केजो:क्पाङ्ग तुक्खे चाएरो॥ १३ कर फेन् या:म्बक् केजो:क्पा मना नु इङ्गेलेक्पा मनाहा?ग वे? मनाहा? इड्लेक्कुम्मेम्बा, ताप्फे:ल्लिक्मेत्तुम्मेम्बा ल?रिक् मेड:त्तु मेबे:क्किल्ले आप्फे:क् इड्मेलेक्सिङ्ग सा?रिक्काइ ताप्फे:म्बा मेबो:इल मेबे:क्लो॥

14 कर खेने?ग केघो:सुबा निसाम्मो चक्केल्ल?ए पत्छे?ओ॥ खेन् निसाम्हा? सेक्खाए मेजो:क् फा?आड कुसिडकेनि:त्तु?रो, थेआडभेल्ले खेने? निसाम् केहु?बाहा? ता:क्पो युड्मा केसुक्त्तुसि?रो॥ 15 खेने? केजु:क्तेआडधो नु:रिक्काड सेसे साम्योसाप्ला केलेस्सुआड केवा?रो॥ बा कन् पा:न्हा?ओलाम् ख्रिस्त येसु:ननसा:न् चो:क्मा खोगेदेप्पा सेन्लप्रेनसिक्कुम्दिड् निड्वा?इन्केघो:सु?रो॥ 16 काक् साम्योसाप्ला:न् निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुयाम्जाड्वालाम् आबिरेबारो, हेक्क्याड् खेड्ग साम्योनिबा निसाम् पिमा, फेन् या:म्बक् केजो:क्पेन्नु:रिक्काड् तो:म्मा, हेक्क्याड् नसानिबा हिड्मन्तो हिड्मा ओ:न्धाक् पिमा, सा?रिक् या:म्बक् आबि?रो॥ 17 निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुमनाहा?रे काक् नु:बा या:म्बक्हा? चो:क्मा मेसुक्त्तु फा?आड् साम्योसाप्ला आबिरेबारो॥

4 ख्रिस्त येसु:न् हाड् चो:क्से यु:ल्ले काक् कुहिड्वेत् नु कुसिवेत् मनाहा? खासेन् चोगुसि?रो॥ खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले नु येसु ख्रिस्तरे खुन्धि? तगि इड्जा:ड् पिनेरो- 2 सुनाड् इड्भो:से?॥ आप्फाल्लेसाड् सुनाड् से:मा खेने?ग यारिप् पो:क्खेआड् वये?ओ॥ निड्वा? हाड्गोम्सिड्ल निसाम्नु मनाहा? नु:रिक्काड् खाहुन् पिरेसे?, फे:क्तेसे?, हेक्क्याड् हाड्हाड् मेत्तेसे?ओ॥ 3 थेआड्भेल्ले मनाहा?रे सेक्खा निसाम् खेम्मा खुनि? सिरा? मेन्धाड्मना येम् तार पत्॥ कर खेड्हा?रेग आबाडे याम्निड्वा?ओ मेबे:क्काड् खुनि? खेम्मा सिरा? केहाड्बा पा:न्लक् खेम्मा फा?आड् बा हेक्त्तड्बा पा:न् केबा:प्पा सिक्साम्बाहा? मेल्सुसिरो॥ 4 खेड्हा?रेग सेक्खाबा पा:न्निन् मेना?रुआड् खुनि? कुबुड्ना कुसम्बा खेदा?हा? लेप्पाड् निड्वा? मेबिरु?रो॥ 5 कर खेने?ग काक् परिक्पा वानाम्मो हाड्हाड् वये?आड् तुक्खे:न् थरे?, सुनाड् से:स्से?, हेक्क्याड् खेने? माड्सेवा चो:क्मा केया:म्बक्किन् चोगे सुरे?ओ॥ 6 थेआड्भेल्ले इड्गा? आसि:मा येम्मिड्ग नि:त्ताड्डे त्येआड् वा?रो॥ इड्गा? आहिड्मन्निड्ग निड्वा?फुमाड्डिन् तो:म्मनाबा सिडुड्जभा कुडिसि:क् चो:क्॥ 7 इड्गा?ग आसुक्कु नु:रिक्काड् नसा:न्लेन् थड् थक्ताड्डाड्, आलो:क्मान् सुरुड्डाड् वा?आ हेक्क्याड् नसा:न्निन् मेम्माए कत्तुड्डाड् वा?आरो॥ 8 आनि? कुदो:प्पा खासेन् केजो:क्पा दाड्बाल्ले खेन् येन्तो साम्योनिबा तिच:न्हाड्सेम् कुडिसि:क् पिआरो॥ इड्गा?रक् मे:न्, कर खुने? कुधा:न्धिड्मान् निड्वा? इगे:क्काड् केहाड्बा काक्ले मेघो:सु?रो॥

पावलरे कुनुप्पा कुबा:न्निन्

9 खेने? इड्गा?ओ हारा फेम्मा केसुक्कु तम्सिन् चोगे?ओ॥ 10 थेआड्भेल्ले देमासरे कन् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा पा:न्हा? मि:म्जि मेत्तु हेक्क्याड् इड्गा? लेराड्डाड् थिस्सलोनिका पेआड् वा?रो॥ केसेन्सेन् गलातिया थुम्मो पेआड् वा? हेक्क्याड् तितसेन् दाल्मातिया थुम्मो पेरो॥ 11 इड्गा?नुग लुकारक् वा?रो॥ खेने? केभेन्निन्ले मकुसेन्नाड् खेने?नु सोरिक् फेत्ते?ओ, थेआड्भेल्ले इड्गा? आया:म्बक्को खेल्ले यरिक् कुभा? पिआरो॥ 12 इड्गा? तुखिक्सेन् एफिससओ पाड्घुड्दे:सुड्डाड् वा?आरो॥ 13 खेने? केभेन्निन्ले त्रोआसलाम् कार्पसेल्लो नेस्सुड्धाड्बा चुड्गा नु साप्पन्हा? फेत्तेसे?ओ॥ हेक्क्याड् सेहोबा साप्पन्निन् निड्वा? मेम्भे:न्ने फेत्ते?ओ॥ 14 फेन् केधक्पा अलेक्जेन्दरले इड्गा? सा?रिक्त्तुक्खे चा:त्ताड्लो॥ दाड्बाल्ले हारा? कुया:म्बक् कुडिसि:क् पिरुनरो॥ 15 खेने?आड् खेन्नु सिड्सिड् येक्केक् वये?, थेआड्भेल्ले खेल्ले आनिगे निसाम्निन् सा?रिक् अत्तुरो॥ 16 थिक्सिगे:क्पो इड्गा? खासेन्लोबाल्लो मेदाराड्डिल्ले आत्तिन्हा?रेआड् याम्पि कुभा? मेम्बिराड्डिन्, कर केरेक्ले इड्गा? मेलेराड्डाड्मेबेरो॥ कन् पा:न्तो निड्वा?फुमाड्डिल्ले खुनि? तक्लेड्वाओ खासेन् मेजोगुन्निरो॥ 17 कर दाड्बान् इड्गा?नु वयेआड् थिम्मेन्ड् सुवाड्हा?रे सुनाड् खेम्मा मेघो:सुनि फा?आड् सुनाड् इड्भो:मा केसुक्पा पो:ड्मा थुम् पिराड्लो॥ दाड्बाल्लेग इड्गा? थेरिड्बाल्ले कुमुराओलाम्माड् से:प्ताड्लो॥ 18 दाड्बाल्ले इड्गा? काक् फेन् पा:न्नोलाम् से:प्पाआड् साड्ग्राम्पेदाड्बा कुहाड्जुम्मो कम्ब्राड् मेत्तार ते?आरो॥ दाड्बाल्ले कुमिमिदिड्डिन् सदादिड् नु सदादिड् पो:ड्निरो॥ आमैन्॥

कुनुप्पा सेम्मु?ड् सेवा

19 इड्गा? प्रिस्किला नु अक्विला हेक्क्याड् ओनेसिफोरसरे कुहिम्सयड्हा? आसेवामु मेत्तेसे?ओ॥ 20 इरास्तसेन् कोरन्थिओ वये लारेरो॥ हेक्क्याड् त्रोफिमसेन् तुगेर वयेबाल्ले मिलेतसओए पक्थाड्लो॥ 21 केसुक्त्तुने फा?ग्र चुड्वा:म्मा तामानु:ल्ले तगिए खेने? इड्गा?ओ ता:मा तम्सिन् चोगे?ओ॥ युबलस, हेक्क्याड् पुदेनस, लिनस, क्लौदिया हेक्क्याड् काक् वे? फु?नुसा?हा?रेआड् खेने? सेवा केम्हाक्तेआड् वा?रो॥ 22 दाड्बान् खेने?नु वा?ररो॥ हेक्केल?रिक् निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुलुड्गुम्मिन् केरेक्नु वा?ररो॥

तितस

निःसुम्

कन् पावलरे तितसेन् हाक्तुबा सक्इङ्घड्लो ॥ तितसेन् येसु ख्रिस्तेननसाःन् केजोःक्पा थिम्मन्डइ सुवाड्वयेरो ॥ हेक्क्याड् खुने?ग पावलेन् सुनाड् इङ्भोःमा याःम्बक्को कुभा? केबिबा थाड्बेन् वयेरो ॥ पावलरे खुने? क्रेत लाजे?ओ सेसेहुप्लक्लेन् याःम्बक्हा? ओमेत्छे हेक्क्याड् लाम्लोःबाहा? सेःक्से पक्थःआड् वयेरो ॥ कन् सक्इङ्घड्लिल्ले सुम्सि परिक्लेन् पाःन्हा? ओसेःन्आधाक्लो ॥ थिक्सिगेःक्पाओ, क्रेत लाजे?बा मनाहा? कु?ङ्गेभे?बा मेजोगेबाल्ले चोगुल्ले पावलरे तितसेन् सेसेहुप्लक्पा लाम्लोःबाहा? आक्तइबा पोःड्मा पोःड् फा?आड् निड्वा?सुम्मो तारु पिरु?रो ॥ निसिगेःक्पाओ, पावलरे सेसेहुप्लक्को केवा?बा खदाक्मि काप्पोबा काप्पोमाहा?, थाड्बेन्हा? हेक्क्याड् सेवारोबाहा? हु?मा केबोःड्बा निसाम्हा?रे कुयाःम्बेओ तितसेन् सुजा पिरु?रो ॥ कुनुप्पाओ, नसानिबाहा?रे सनारुड् नु तड्माआड् वा?मा केबोःड्बा येप्लेक् कप्पा पोःड् ल?रिक् मेत्तु? हेक्क्याड् खेमा थक्मा नु सेसेहुप्लक्को येमेन्डइबा पाःन्हा?लाम् लाःत्ताःत् वा?मा पोःड् ल?रिक् पावलरे तितसेन् सुजा पिरु?रो ॥

थामिड्

निःसुम् १.१-४

सेसेहुप्लक्पा लाम्लोःबाहा?रे लागि सुजा १.५-१६

सेसेहुप्लक्को वे? वे? लुफ्हा?रे चोःक्मा केबोःड्बा याःम्बक्हा? २.१-१५

सुजा नु साम्दिड् ३.१-११

कुनुप्पा सुजा ३.१२-१५

1 निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुसेवारोबा नु येसु ख्रिस्तेर कुसेःक्युक्मिबा इङ्गा? पावललाम्बा कन् सक्इङ्घड्लिन् हाक्ने?रो ॥ निड्वा?फुमाड्डिल्ले सेगुसिबा कुमनाहा? खुनि? नसाःन्नो कुभा? पिमासि हेक्क्याड् आनि? साम्योरे आहु?रेबा सेक्खाओ लाम्लोःमासि फा?आड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले इङ्गा? सेगाड्लो ॥ 2 कन् सेक्खाःल्ले चोगुल्ले मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्लिल्ले निड्साड्लिन् आघोःसुम्, हेक्क्याड् आप्फाल्लेआड् इड्लेक् मेम्बाःप्पनाबा निड्वा?फुमाड्डिल्ले येम्मिल्ले कुहेःक्सिड्मानुःल्ले तगिए कन् मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्लिल्ले माड्हेक्किन्चोगुआड् वयेरो ॥ 3 हेक्क्याड् आनि? सेन्लपडाड्बा निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुड्इजाःड्डो, सेःक्युक् चोगुबा सुयेम्मो कुबाःन्जान्निन् ओसेःन्दाड् चोगाड्डाड् खेन् इड्भन् चोःक्मा लक्पेन्खोःसुड्डाड् वा?आरो ॥

4 आन्छि? लत्छा नसाःन्नो सेक्खास्मा आस्साः तितसे, † हारा? पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाड् नु आनि? सेन्लपडाड्बा ख्रिस्त येसुरे लुड्गुम् नु सनारुड् केबिररो ॥

क्रेत लाजे?ओ तितसरे कुयाःम्बक्

5 खेने?ग इङ्गा? क्रेत लाजे?ओ मेन्जुःते केवा?बा पाःन्हा? सुःप्पा हेक्क्याड् पिनेबा ओःन्धाक् कुड्सिःक् काक् पाड्जुम्हा?ओबा सेसेहुप्लक्हा?ओ तुम्लाम्लोःबाहा? सेःक्युक् चोःक्मासि फा?आड् पक्थानेबारो ॥ 6 तुम्लाम्लोःबाड्ग फोत्या मेःन्नेबा नु थिक्लक् मेःत् केगप्पा पोःड्मा पोःड् ॥ हेक्क्याड् कुस्साःहा?आड् खर्मेन्डकनु पाःन् मेड्घेम्पनाबा मेःन्, कर नसानिबा पोःड्माए पोःड्लो ॥ 7 थेआड्भेल्ले खुने?ग निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुयाःम्बक् चोःक्मा लक् केघोःबारो ॥ हेक्केःल्ले खुने?ग फोत्या मेःन्नेबा पोःड्माए पोःड्लो-आड्दिड् केल?बा नु हारा कुसिक् केबोःक्पा, थिः सिजड्वाःल्ले केमःबा, केआःम्बा, फेन् याःम्बक्लाम्

† तितस-पावलरे कुमाड्सेवा याःम्बक्लाम् तितसरे ख्रिस्तओ नसाःन् चोगुआड् वये ॥ हेक्क्याड्सुनाड् इङ्भोःसे खुने? पावलनु लाम्दिःक् चोगे ॥ क्रेत वागप्खाम्मो लाम्दिःक् चोःक्मा चुरेआड् ख्रिस्तानिहा? हाड्हाड् मेत्छे क्रेतो याःक्ते? फा?आड् पावलरे मेत्तु ॥

याड् केधक्पा पोःड्मा मेनु?नेन्तो ॥ 8 कर खुने?ग तरे केदोःबा नु नुःबा पाःन्हा? कुसिरा? केधाड्बा पोःड्माए पोःड्लो ॥ हेक्क्याड् खुने? निड्वा? हाड्गेम्साबा, साम्योनिबा, सेसे नु हेन्थिम्बा पोःड्माए पोःड्लो ॥ 9 खुने?ग हु?सिड्बा सेक्खास्मा पाःन्जाक्को वा?माए पोःड्, हेक्केल?रिक् खेल्ले वे?हा? सेक्खास्मा निसाम्लाम्बा हाड्हाड् मेप्पासि नु खेन् निसाम् केअप्पाहा?रे खुनि? पेःन्दिःन् ओसेःन्धाक्मा सुक्त्तुसि?रो ॥

इड्लेक्के सिक्साम्बाहा? अप्पासि

10 थेआड्भेल्ले खेप्पो यरिक् युक्को मेनयुड्मनाबा नु पाःन्फात्रेहा?, वे? इड्लेक् केमेप्पाहा? मेवा?रो ॥ खेड्हा?ओ यरिक्त्तड्बाग यहुदि हर्दो हेक्मा थिम् नाःप्पाए पोःड् ल?रिक् केबाःप्पासिरो ॥ 11 खेड्हा?ग स्वाःत् चोःक्मासिए पोःड्लो, थेआड्भेल्ले फेन् याःम्बक्लाम्बा याड्साकुन्धे थक्से खेड्हा?रे हु?मा मेन्नु?मनाबा निसाम् मेहु?रुसिर कुभा हिम्सयड्हा? काक् फेत्मेलाःन्दुसिर मेयाक्लो ॥ 12 हेक्क्याड् कड्ग क्रेत केयुड्बाहा?रे आबाडे खुनि? खागेड्क्पाधिक्ले आप्फेःक् अक्खे पाःत्तुआड् वा?, “क्रेत केयुड्बाहा?ग सदादिड् इड्लेक् केबाःप्पा, खासिड् मेन्निःप्पना ताम्भुड् थक्सा हेक्त्तड्बा हेक्क्याड् लेम्सुवाबा तःक् थेःक्के मेजोःक्लो ॥” 13 कन् पाःत्तेबा पाःन्हा?ग सेक्खाएरो ॥ खेल्ले चोगुल्ले खेन् नसानिबाहा? आल्लसाड् नुःरिक्काड् नसाःन् चोःक्मा मेसुक्त्तुर फा?आड् खेड्हा? सा?रिक् फेःक्तेसे?ओ ॥ 14 हेक्क्याड् सेक्खाःन् केअप्पा मनाहा?रे खुनि? इड्जाःड्लिन् नु यहुदि खेदा?हा? खेड्हा?रे खेम्मा मेलेरु मेदेःसुररो ॥

15 सेसे निड्वा? केगप्पा मनाहा?नु काक् पाःन्हा? सेसेए चोःक्लो, कर चिःन्जिःम्बा नु नसाःन् मेड्गप्पनाबाहा?रे लागि थेःन्नाड् सेसे मेजोःक्किन्लो ॥ थेआड्भेल्ले खेड्हा?रे खुनि? निड्वा? नु खासिड्डिन्फेत्ला?रेआड् वा?रो ॥ 16 खेड्हा?रे निड्वा?फुमाड्डिन् कुसिड् निःत्तुम्बे ल?रिक् मेबाःत्तु?, कर आबाडे याःम्बक्कोलाम् मना?रुरो ॥ खेड्हा?ग याम्पोसिड्बा नु इड्जाःड् इःप्पा नाःप्पा मेन्डेम्पना मेजोःक्काड् नुःबा याःम्बक् चोःक्मा मेन्छुक्त्तुन्तो ॥

नसानिबाहा? नु:बा निसाम् हु?मासि

नु:बनु:बा पा:न्हा? चो:क्मा

2 कर खेने?ग सेक्खाबा नु:बा निसाम्बुङ् ला?रुबा निसाम् हु?रेसे?ओ॥
2 खदाक्मिहा?ग लुम्बुमा पो:ङ्मा, तुम्प्याहाङ् पो:ङ्मा ला?रुसिबा,
इङ्धा:ङ्साबा, निङ्वा? हाङ्गोम्सिङ् केजो:क्पा पो:ङ्मा, सेक्खाबा नसा:न्
केगप्पा, वे?हा? लुङ्मा? केदुक्पा हेक्क्याङ् नासि केध:प्पा पो:ङ्मा पो:ङ्
मेत्तेसे?ओ॥

3 हेक्केल?रिक्के खदाक्मि मेन्छुमाहा? सान्निमा मेन्छुमा?, ला?रुसिमा नु
चा:त्थिङ्धा:ङ्साबा पो:ङ्मा पो:ङ् मेत्तेसे?ओ॥ खेङ्हा?ग मना
मेन्जेङ्मनामा नु चे?या मेम्बङ्मनामा मेबो:ङ्गल पो:ङ्, थि: मसाङ् पो:ङ्मा
मेनु?नेन्लो॥ हेक्क्याङ् खेङ्हा?रेग वे?हा? नु:बा या:म्बक् चो:क्मा हु?मासि
पो:ङ्गलो॥ 4 हेक्क्याङ् खेङ्हा?रे खुनि?नु:ल्ले पा:क्मा मेन्छुमाहा?रे खुनि?
येम्बाहा? नु हिन्जा?बित्छाहा? मि:म्जि मेप्पासि, 5 निङ्वा? हाङ्गोम्सिङ्
केजो:क्मा पो:ङ्मा नु सेसे केवा?मा, नु:रिक्काङ् हिम्धा:ङ् केदक्मा पो:ङ्मा,
वे?हा? लुङ्मा? केदुक्पा हेक्क्याङ् खुनि? येम्बाहा?रे युक्को वा?मा पो:ङ्
फा?आङ् हु?मासि पो:ङ्गलो॥ हेक्केल?रिक् निङ्वा?फु पा:न्जाक्को
आत्तिन्हा?रेआङ् हिना:म् चो:क्मा मेन्छुक्तुन्लो॥

6 बा हेक्केल?रिक्के थाङ्बेन्हा? निङ्वा? हाङ्गोम्सिङ् केजो:क्पा पो:ङ्मा
पो:ङ् फा?आङ् खाहुन् पिमासि पो:ङ्गलो॥ 7 खेने? आप्फे:क्काङ् नु:बा
या:म्बक्किल्ले कुबि पो:क्खे?, हेक्क्याङ् केनिसाम्मो नोनिङ्वा?साबा नु
ता:क्पोसाबा पो:क्खे?ओ॥ 8 हेक्क्याङ् आत्तिन्हा?रेआङ् केजा:त्थि
मेन्दे:सुन्ल फा?आङ् नु:बा पा:न् पारे?ओ॥ हेक्केल?रिक्
बिप्युङ्बाहा?रेआङ् आनि? तक्लेङ्वाओ ताप्फे:म्बा पा:न् पा:प्पा
मेन्छुक्तुन्नाङ् खेङ्हा?रे खुनि? नाधरो॥

9 सेवारोबाहा? खुनि? हिम्दाङ्बाहा?रेन् इङ्जा:ङ्गोम्बा पो:ङ्मा, काक्
पा:न्नो खुनि? निङ्वा? केदा:बा या:म्बक् चो:क्मा, याङ्गना मुरादोमा मेनु?नेन्
फा?आङ् हु?रेसे?ओ॥ 10 खेङ्हा? मेन्चु:न्नेन्ल कर केरेक् पा:न्नो निङ्वा?इरे
खो:प्तुसिबा मेबो:ङ्गल, अक्खेल?रिक् खेङ्हा?रे मेजोगुबा काक्
या:म्बक्कोलाम् आनि? सेन्लपदाङ्बा निङ्वा?फुमाङ्गिल्ले कुया:म्बेओबा
निसाम्मिल्लेन् मिङ्गोसा:ङ्गो पो:ररो॥

निङ्वा?फुमाङ्गिल्ले कुलुङ्गुम्

11 केरेक् मेन्छाम् याप्पिहा?रे सेन्लप मेघो:सुर फा?आङ्
निङ्वा?फुमाङ्गिल्ले कुलुङ्गुम्मेन् ओसे:न्धाक्तुसिआङ् वा?रो॥ 12 खेन्
कुलुङ्गुम्लाम्बा कन् इक्सादिङ् खाम्बे:क्मो लायोबा हिङ्मन् नु इक्सादिङ्बा
येम्निङ्वा? तादाबा पा:न्हा? लेप्पादे:मा पो:ङ् फा?आङ् आहु?सिङ्गङ् कन्
हिङ्मन्नो निङ्वा? हाङ्गोम्सिङ्मा, कुदो:प्पा नु साम्पोनिबा हिङ्मन्नो
हिङ्मा फा?आङ् ओ:न्धाक् आजो:क्लो॥ 13 हेक्केल?रिक् आनि? पयम्
निङ्वा?फुमाङ्गिन् नु सेन्लपदाङ्बा येसु ख्रिस्तरं मिमिदिङ्गु कुयु:मेन्
आहाङ्गुम्ल आवा?इल्ले आनि? हाङ्गोम्सिङ् निङ्साङ्गिल्ले कुथिम्
आवा?रो॥ 14 आनि? काक् लायोलाम् थे?मासि, आबाङ्गे सेसे कुमना
चो:क्मासि हेक्क्याङ् नु:बा या:म्बक् चो:क्मा कुसिक् केसम्बा चो:क्मासि
फा?आङ् आनि? लागि खुने? आबाङ्गे सिदुङ्गुभा पो:ङ्गसे पिसिङ्गो॥

15 काक् युक्नु कन् पा:न्हा? हु?रेसे?, हाङ्गोम्सिङ् मेत्तेसे?, हेक्क्याङ्
फे:क्तेसे?॥ हेक्केल?रिक् आत्तिन्हा?रेआङ् खेने? कुनामेन्छा?
केमेन्नेल्लेन्लो॥

3 हाङ्गोम्सिङ्क्पाहा? नु सुहाङ्गुक्पाहा?रे खुनि? युक्को वा?मा पो:ङ्,
इङ्जा:ङ्गोम्बा पो:ङ्मा पो:ङ् हेक्क्याङ् आप्फाल्लेसाङ् काक्
परिक्लेन् नु:बा या:म्बक् चो:क्मा यारिप् पो:ङ्मा पो:ङ् फा?आङ्
नसानिबाहा? याम्मो मेत्तेसे?ओ॥ 2 हेक्क्याङ् वे? आत्तिन् मनाहा?रेआङ्
चे?या पङ्मा मेनु?नेन्, खेमा थक्मा मेनु?नेन्, कर वे?हा? लुङ्मा? तुक्मासि
पो:ङ् हेक्क्याङ् काक् मनाहा?नु न:म्न:म्माङ् वा?मा पो:ङ् ल?रिक् खेङ्हा?
मेत्तेसे?ओ॥

3 थेआङ्भेल्ले आनि?आङ् थिक्लेङ् अदङ् नु इङ्जा:ङ् इ:प्पा ना:प्पा
मेन्देम्ननाबा, इङ्गेल्लेक्के, याम्निङ्वा? तादा नु याम् तादारे आयुक्तेआङ्
आवयेरो॥ हेक्केल?रिक् सिक् पो:क्मा नु नाहेम्माओ आवये, हेक्क्याङ्
मनाहा? आजि:त्तुम्सिम्माङ् आवयेरो॥ 4 कर आनि? सेन्लपदाङ्बा
निङ्वा?फुमाङ्गिल्ले कुनु?मान् नु मनाहा? लुङ्मा?
तुक्तुसिबेन्था:म्सिङ्गिल्ले 5 खुने? आनि? ताङ्गासे:प्तेरो॥ कङ्ग आनि?
आजोगुम्बा नु:बनु:बा साम्पोनिबा या:म्बक्किल्ले पो:क्खेबा मे:न्लो, कर
खुने? आप्फे:क् लुङ्मा? आदुक्तेबाल्ले चोगुल्ले ताङ्गासे:प्तेबरो, हेक्क्याङ्
सेसेमाङ्गलाम्बा निङ्वा?फुमाङ्गिल्ले कुसङ् मना चो:क्से आनि? लायो:न्
वाहप्तुआङ् कुसङ् हिङ्मन् आबिरेरो॥ 6 हेक्केल?रिक् निङ्वा?फुमाङ्गिल्ले
कुनिङ्वा? हन्दुआङ् आनि? सेन्लपदाङ्बा येसु ख्रिस्तलाम् सेसेमाङ्गिन्
आनि?ओ पाङ्गु 7 हेक्केल?रिक् सा?रिक् लुङ्मा? आदुक्तेबाल्ले चोगुल्ले
आत्तिक् मे:न्नेबा आजोगेआङ् मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन्नेन् सेक्खा निङ्साङ्
केजो:क्पा नु लक् केघो:बा पो:ङ्मा आसुक्तुम्लो॥ 8 कन् पा:प्पनाबान्
सेक्खाएरो॥ कन् पा:न्हा?ओ चक्मेल्ए पत्छे?ओ, हेक्केल?रिक्
निङ्वा?फुमाङ्गिन्नसा:न् केजो:क्पाहा?रे सिङ्गिङ्गङ्ग नु:बा या:म्बक्
चो:क्मा पो:ङ्गलो॥ कन् पा:न्हा?ग काक् मेन्छाम्पोन् याप्पिरे लागि नु:बा नु
कुभा? केबिबा पा:न्लो॥

9 कर अदङ् पा:न्धङ्हा?, के:म् के:म्बा मिङ्गसाहा?रेन् पा:न्धङ्हा?लाम्
ला:त्ता:त् वयेम्मे?ओ, हेक्क्याङ् मोसारे कुसाम्पोथिम्मिल्ले कुया:म्बेओ
खेमा? मेजोगेम्मिन्ने?ओ, थेआङ्भेल्ले कङ्ग ओगप् मेम्बो:ङ्मना नु इन्धा:ङ्
मे:न्नेबा पा:न्लो॥ 10 हेक्केल?रिक् खेमा? केभो:ङ्गबाहा? निलेङ् थारिक्
साम्दिङ्गि पिरेसे?, हेक्केसाङ् खेमा? फो:ङ्मा मेल्लेरुन्ने फा?ग्र खेन् मनाहा?नु
मा:ङ्गा वये?ओ॥ 11 हेक्केल?रिक् मनाहा?ग फेक्केला?बा नु लायोबा
मेजो:क्लो, हेक्क्याङ् खेङ्हा? खुनि? आबाङ्गे लायो:ल्ले थिक्तुसि फा?आङ्
कुसिङ्गि:त्ते?ओ॥

कुनुप्पा सुजा

12 इङ्गा? आर्तिमसेन् मे:न्छाङ् तुखिकसेन् खेने?ओ पाङ्गुङ्गो॥
खेङ्हा?ओ लत्छा:न् केल्नुमे:न्ने खेने? केसुक्सुक् निकोपोलिस येक्क्यक्को
फेम्मा तम्सिन् चोगे?ओ, थेआङ्भेल्ले चुङ् वा:म्माओबा ताप्फे:म्बा
वानाम्मिल्ले चोगुल्ले इङ्गा? खेप्पोए वा?मा नि:न्धो चोगुङ्गङ् वा?आरो॥

13 कुभाङ्गसेम्बा जिन्सेन् नु अप्पोलोसेन् खुन्धि? लाम्दि:क्को थेआङ्
केसाक्पाओ मेधासिन्ल फा?आङ् कुभा? पिरेसे?ओ॥ 14 हेक्क्याङ् आनि?
मनाहा?रे नु:बा या:म्बक् चो:क्मा नु सेक्खाए केसाक्पाओ केधा:बाहा?
कुभा? पिमासि मेहु?सिङ्गलो॥ खेङ्हा? इरेम्डरेम् ल?रिक्मेन्वा?नेन्लरो॥

15 इङ्गा?नु केवा?बा काक् नसानिबा फु?नुसा?हा?रे खेने? सेवा
केम्हाक्तेआङ् वा?रो॥ हेक्क्याङ् याप्पि मि:म्जि केमेप्पा फु?नुसा?हा?
आनिगे सेवा वा?मु मेत्तेसे?ओ॥ निङ्वा?फुमाङ्गिल्ले कुलुङ्गुम्मेन्
खिनि?नु वा?र फा?आङ् इङ्गा? तुवा चो:क्कारो॥

फिलेमोन

निःसुम्

फिलेमोनेन कुइङ्गोसेबा नसानिबा वये हेक्क्याइ खुने?ग कलस्सि येक्यक्पा नसानिबा वयेबिला॥ ओनेसिमसेन् कुसेवारोबा वये, हेक्क्याइ कुन्दाइबाल्ले कुहिम्मोलाम् खेत्तिङ्ग पेआइ रोम येक्यक्को केरे॥ खेप्पो खुने? सेःक्युक्मिबा पावलने तुमुआइ वयेरो॥ खेन् येम्पो पावलने कुनसाःन्निल्ले चोगुल्ले पुइलाहिम्पो साक्पा थेआइ यागे॥ पावलरे ओनेसिमसेन् दाइबा येसु ख्रिस्तओ तारुआइ वयेरो॥ कन्सकइङ्गडो पावलरे फिलेमोनेन् केसेवारोबा ओनेसिमसेन् खेने?ओए पाइघुइल पत्तारो, खेल्ले याःम्बक् फेःन्दुआइ वा?ने फा?ग्र लेप्पि पिरे?ओ हेक्क्याइ सेवारोबा हेक्के मेःन्, कर नसानिबा हेक्के लाइदाःक्ते?ओ ल?रिक् पेलि फाक्तुरो॥

थामिङ्ग

निःसुम् नु सेवा १-३

पावलरे फिलेमोनरे कुनारा फोःसुबा ४-७

ओनेसिमसरे लागि पेलि ८-२२

कुनुप्पा सेवा २३-२५

पावलरे कुसेवा

१ आन्धिगे मिःम् चुम् नु सोसोरिक् माइसेवा केजोःक्पा फिलेमोन, † आनि? नसानिमा नुसा? अप्फिया, आन्धिगेनु माइसेवा केजोःक्पा †† अखिंपस हेक्क्याइ केहिम्पो केजुम्बा सेसेहुप्लक्कोबा मनासे, ख्रिस्त येसुरे कुयाःम्बेओ सुनाइइ सेःसुइडिल्ले पुइलाथाबा केबोःइबा इङ्गा? पावल नु आनि? नुसा? तिमोथिरे कन्सकइङ्गडिन् हाक्कासिगेरो॥
३ आनि? पानुदिङ्ग पाः निङ्वा?फुमाइडिल्ले हेक्क्याइ दाइबा येसु ख्रिस्तरे लुइङ्गुम् नु सनारुइ खिनि? केबिरिर॥

फिलेमोनरे लागि पावलरे चोगुबा तुवा

४ आन्सा? फिलेमोने, खेने? केलागि तुवा चोःक्काल्ले इङ्गा? सेवा चोगुइबा निङ्वा?फुमाइडिन् सदादिङ्ग नोगेन् पिरुइलो, ५ थेआइभेल्ले खेने? दाइबा येसु ख्रिस्तेनकेजोगुबा केधुम्बा नसाःन्निल्ले कुयाःम्बेओ नु निङ्वा?फुमाइडिल्ले केरेक् सेसे कुमनाहा? लुइमा? केदुक्तुसिबा पाःन्हा? इङ्गा? खेप्सुइङ्गडिन् वा?आरो॥ ६ खेने? केनसाःन्निन वे?हा? केजेक्तुसिल्ले ख्रिस्तरे आबिरेबा काक् मु?इसाम्हा? नुःरिक्काइ कुसिङ्ग निःप्पा केसुक्तुर फा?आइ तुवा चोःक्कारो॥ ७ आन्सा?ए, खेने? लुइमा? केदुक्तुसिबाल्ले इङ्गा? सा?रिक् सःत्ताइ हेक्क्याइ आःन्धिङ्गमा खोःसुइङ्गडिन् वा?रो, थेआइभेल्ले निङ्वा?फुमाइडिल्ले काक् सेसे कुमनाहा? हाइहाइ केजोगुसिआइ केवा?रो॥

ओनेसिमसरे कुलागि पावलरे कुबेलि

८ हेक्केःल्ले इङ्गा? ख्रिस्तओ केवा?बा आयुक्लाम् खेने? थेमा चोःक्मा पोःङ्ग फा?आइ इङ्जाःङ्ग पिमा सुक्नेसाइ, ९ इङ्गा? खदाक्मि पावल, आल्लो ख्रिस्त येसुरे कुबुइलाथाबा केबोःइबाल्ले, आनि? लुइमा? तुक्सिङ्गमाल्ले चोगुल्ले खेने? पेलि फाक्ने?रो॥ १० ओनेसिमसेन् लुइमा? तुक्ते?ओ फा?आइ इङ्गा? खेने? पेलि फाक्ने?रो॥ खुने?ग पुइलाहिम्पो यागाइडिल्लेए ख्रिस्तओबा नसाःन्नो तारुइबाल्ले चोगुल्ले आस्साः

† फिलेमोन-खुने? कलस्से येक्यक्को केयुइबा लत्था नसानिबा वये॥ †† आन्धिगेनु माइसेवा केजोःक्पा-ग्रिक् पाःन्दाइडो "सोसोरिक् याःम्बक् केजोःक्पा थक्सुबा" पोःइ॥

कुइसिःक् पोःक्खेआइ वा?रो॥ ११ उन्धोःन् ओनेसिमसेङ्ग † खेने? केलागि थेआइ याःम्बक् मेम्बिमनाबा वये, कर आल्लग आन्धि? नेप्पाइले लागि याःम्बक् केबिबा पोःक्खेआइ वा?रो॥

१२ इङ्गा? खेन् सा?रिक् लुइमा? तुक्तुइबा मनाःन् खेने?ओ याङ्ना पाइघुइङ्गडिन् वा?आरो॥ १३ सेक्खाःल्ले खुने?ग इङ्गा? कप्पा आसिरा? थाडेआइ वये, थेआइभेल्ले सुनाइइ सेःसुइबाल्ले चोगुल्ले पुइलाहिम्पो साक्पा थ्याइङ्गडिन् याक्काल्ले खेने? केलेक्वा खुने? फा?मा सुक्ताइबरो॥

१४ कर खेने? केजोगुबा नुःबा याःम्बक्कन् साक्कल्लेक्काइ मेःन्, कर आबाडे केनिङ्वा?लाम्बा पोःङ्ग फा?आइ खेने? कन् पाःन्नो केनिङ्वा? मेःन्ने इङ्गा? थेआइ चोःक्मा आनिङ्ग? होःप्लो॥ १५ खुने?ग सदादिङ्गले लागि खेने?ओ याम्पो नुःङ्मा ताःमा फा?आइने सप्फारे लागि खेने?नु सेन्देबारेत्त! १६ आल्ले खुने?ग योःक्पा हेक्के मेःन्लो, कर खेन्नुःल्लेआइ यरिक् आनि? नसानिबा नुसा? पोःक्खेआइ वा?रो॥ खुने?ग इङ्गा? लुइमा? तुक्तुइबान्नुःल्लेआइ खेने? नासिङ्गेन् थक्को नु दाइबाओ सा?रिक् लुइमा? केदुक्तुबा नुसा? पोःक्खेआइ वा?रो॥

१७ खेल्ले चोगुल्ले खेने? इङ्गा? आबाडे केन्जुम् केडःताने फा?ग्र इङ्गा? खेने?ओ ताआल्ले लाइदाःक्मा केबिआबा कुइसिःक्के खुने?आइ लाइदाःक्मा पिरे?ओ॥ १८ खेल्ले पाःन् फेःन्दु केबिरेआइ वा? इग्र खेने? केसिङ्गाःत्त हुइमा कत्तु?ने फा?ग्र इङ्गा? आमिङ्गो साप्ते युक्खे?ओ॥

१९ इङ्गा? पावलरे हुइङ्ग पिने फा?आइआप्फेःक् आहुक्किल्ले कन् साप्तुइल पत्तारो॥ खेने? आबाडेआइ ख्रिस्तओ कुसइ हिङ्गम् इङ्गा?लाम्बा केघोःसु केल?बान् निङ्वा? मेःभेःत्छेन्ने?ओ॥

२० आन्सा?ए, दाइबाओ खुने? लाइदाःक्ताइ पिराइडे?, हेक्केल?रिक् ख्रिस्तओ इङ्गा? हाइहाइ मेत्ताइडे?ओ॥ २१ इङ्गा? साप्तुइल पत्ताल्लेसा पेलि फाक्नेबान् निस्से केजोगु?, हेक्क्याइ खेन्नुःल्लेआइ यरिक् केजोगु? फा?आइ निःसुइलो॥

२२ हेक्क्याइ लत्था पाःन् वा?-इङ्गा? आयुइमारे लागि याक्पाधिक् यारिप् चोगाइ पिराइडे?, थेआइभेल्ले केजोगुबा तुवाःल्ले चोगुल्ले खेने?ओ नुःङ्गा ताआबि केल?बा निइसाइ चोगुइङ्गडिन् वा?आरो॥

‡ ओनेसिमस-कन्मिङ्गफा?इन् "याःम्बक् केबिबा" पोःइ॥

कुनुप्पा सेवा

²³ ख्रिस्त येसुओ इङ्गा?नु पुङ्लाहिम्मो साक्पा केधा:बा इपाफ्रासरे खेने? सेवा केहाक्तेआङ् वारो॥ ²⁴ हेक्केल?रिक्के इङ्गा?नु सोसोरिक् या:म्बक्

केजो:क्पा मर्कुस, अरिस्तार्खस, देमास नु लुकारेआङ् सेवा केहाक्तेआङ् वारो॥ ²⁵ दाङ्बा येसु ख्रिस्तरे कुलुङ्गुम्मिन् खेने?नु वारो॥

हिब्रू

निःसुम्

कन् सक्इङ्घडिन् आत्तिन् सेसेहुप्लक्ले लागिआइसाप्तेबा मेःन्, कर कुभा नसानिबा लक्हा?रे लागि साप्तेबारो॥ नसानिबाहा?रे खुनि? तक्लेइवाओ सारिक् निङ्घुम्निन् पोःरेर पत्छेबाल्ले चोगुल्ले नसानिबाहा?रे येसु ख्रिस्तेन्मेजोगुबा खुनि? नसाःन्निन् मेलेरु मेदेःसुबि फा?आइ किःमान् वये॥ खेल्ले चोगुल्ले खेन् नसानिबाहा? हाइहाइ नु आःन्छिइमा पिमासि हेक्क्याइ येसुःन्ने आलेक्खा निङ्वा?फुमाइडिल्लेन् निःगेधाःप्पा निस्सेबा कुबि कुइत्छाप्लो फा?आइ कन् सक्इङ्घडिन् साप्तेबारो॥ कन् पाःन्निन् निःन्धो चोःक्मारै लागि सक्इङ्घड् केसाप्पाल्ले कन् सुम्सि केयेक्पा पाःन्हा? चेक्खुर साप्तुरो- (क) येसुःन् निङ्वा?फुमाइडिल्लेन् मेन्नुप्पनाबा आबुगेन् कुस्साःरो, हेक्क्याइ खुने? काक् इनोगेन् तुक्खेहा? थरुआइ पानुदिइ पाः निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुइज्जाःइडिन् तेन्दिइ चोःक्मा हु?सिड्लो॥ येसुःन् निङ्वा?फुसाः वयेबाल्ले चोगुल्ले काक् माइनिङ्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?, माइलाइडबाहा? हेक्क्याइ मोसाःन्नुःल्लेआइ यम्बा चोःक्लो॥

(ख) निङ्वा?फुसाः येसुःङ्ग मेन्नुप्पनाबा निङ्वा?फुसाम्बारो, हेक्क्याइ तगिबा माइहुप्पोबा निङ्वा?फुसाम्बाहा?नुःल्लेआइ यम्बा चोःक्लो॥

(ग) आनि? मानिङ्वा?फुसाम्बा येसुरे नसानिबा आत्तिन्छाइ लायोलाम्, किःमालाम्हेक्क्याइ सिःमेन्लाम्बा ताइसेःपु?रो॥ कन् पाःन्निङ्ग यहुदि साम्योथिम् नु थक्सा सिदुङ्जभा चोःक्मा थिम्लाम्बा तगिसा ओसेःन्दाइ पोःक्खे चुरेआइ वयेरो॥

नाःत्ला थिक्-थिक्को (११) सक्इङ्घड् केसाप्पाल्ले हेन्निःप्पाहा? इस्राइलि साम्पुन्धुम्पोबा केइडबा नसाःन्साबा मनाहा?रे कुबि पिरुसिर नसाःन्लाम्मे हिइम्मा पोःइ ल?रिक् पेलि फाक्तुसिरो॥ हेक्क्याइ नाःत्ला थिक्-नेत्तो (१२) सक्इङ्घड् केसाप्पाल्ले येसुःन् ओमेत्तुम्, कुनुप्पो थारिक् नसाःन्नो केधुम्बा पोःक्खि हेक्क्याइ आक्खेन् इनोगेन् तुक्खे नु निङ्घुम् तासाइ नसाःन्नो लिड्बित्ताइ वा?मा पोःइ फा?आइ हाइहाइ मेत्तुसि?रो॥ कन् सक्इङ्घडिन् सुजा नु साम्दिङ्गेन् पाःन्सुत्लाहा?नु नुप्लो॥

थामिङ्

निःसुम्-ख्रिस्तेन्निङ्वा?फुमाइडिल्ले सेक्खाबा कुनाइबेःक् १.१-३
ख्रिस्तेन्माइलाइडबाहा?नुःल्लेआइ पयम् यम्बा चोःक् १.४-२.१८
मोसाःन् नु यहोसुःन्नुःल्लेआइ ख्रिस्तेन्पयम् यम्बा चोःक् ३.१-४.१३
ख्रिस्तेन्केरेक्नुःल्ले पयम् यम्बा निङ्वा?फुसाम्बा चोःक् ४.१४-७.२८
ख्रिस्तेर चोगुबा माइहेक्केन्पयम् यम्बा चोःक् ८.१-९.२२
ख्रिस्तेन्सिदुङ्जभा पोःक्खेबान् पयम् यम्बा चोःक् ९.२३-१०.३९
नसाःन्निन् काक्नुःल्लेआइ केयेक्पा चोःक् ११.१-१२.२९
निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुनिङ्वा? ताःमा पिमा १३.१-१९
कुनुप्पा तुवा नु पाःन्जाक्हा? १३.२०-२५

निङ्वा?फुमाइडिन् आबुगेन् कुस्साःलाम् पाःत्

1 उन्छेःन् निङ्वा?फुमाइडिन् माइनिङ्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?लाम्बा आनि? सुधेबा ताक्थेबाहा?नु यरिक्लेइ परिक् परिक्लाम्बा पारेरो॥
2 कर आल्ल कन् कुनुप्पा येन्हा?ओग खुने? आबाडे आबुगेन् कुस्साःलाम्बा आनि?नु पारेआइ वा?रो॥ आबुगेन् कुस्साःङ्ग खुने? काक् पाःन्नो लक् केघोःबा चोगुआइ खुने?लाम्बाए काक् नावागेन् चडःत्तिन्नाइ नेस्सुरो॥ 3 कन् आबुगेन् कुस्साःल्लो निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिङ्गिन् लेक्लो हेक्क्याइ आबुगेन् कुस्साःन् निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुसुत्लाःल्ले कुइत्छाप्लो॥ हेक्क्याइ खुने?ए मुक्साप्पोन् कुबाःन्जाक्लाम्बा इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा काक् पाःन्हा? वा?र याःन्दु?रो॥ खुने? मेन्छाम् याप्मिहा? लायोलाम् सेसेसाइसाइ पोःइमा तङ्गाम् चोगुआइ साङ्ग्राम्पेदाइडो मिमिदिङ्गेन् निङ्वा?फुमाइडिल्ले कुजुप्साइ लेप्पाइ युड्सिड्लो॥

ख्रिस्तेन्माइलाइडबाहा?नुःल्लेआइ पयम् यम्बा चोःक्

4 निङ्वा?फुमाइडिल्ले आबुगेन् कुस्साःन् माइलाइडबाहा?नुःल्लेआइ पयम् यम्बा चोगुआइ वा?॥ हेक्केल?रिक्के निङ्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा?रे

खुनि? मिङ्गिन्नुःल्लेआइ यम्बा मिङ्ग खुने? पिरुआइ वा?रो॥

5 थेआइभेल्ले निङ्वा?फुमाइडिल्ले आप्फाल्लेआइ माइलाइडबाहा? अक्खेल?रिक् मेमेत्तुन्छिन्,

“खेने?ग इङ्गा? आबुगेन् आस्साःने फा?आइ इङ्भोःसुड्लो, आइन् इङ्गा? खेने? पानुदिइ केम्बा पोःक्खाइडाइ वा?आरो॥” †

याम्मो निङ्वा?फुमाइडिल्ले अक्खे पाःत्तु,

“इङ्गा?ग खुने? पानुदिइ कुम्बा पोःइडारो, हेक्क्याइ खुने? आबुगेन् आस्साः पोःइलो॥” ††

6 हेक्क्याइ निङ्वा?फुसाःन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मो तारुल्ले खुने? अक्खे पाःत्तु,

“निङ्वा?फुमाइडिल्ले काक् कुमाइलाइडबाहा?रे खुने? सेवा मेजोगुरो॥” †

‡

7 हेक्क्याइ निङ्वा?फुमाइडिल्ले माइलाइडबाहा?रे खुनि? याःम्बेओ अक्खे पाःत्तु,

“इङ्गा?ग आमाइलाइडबाहा? सुरित् केजइ चोगुड्सिड्, हेक्क्याइ आसेवारोबाहा? मिराःक् चोगुड्सिड्लो॥” ††

† निङ्वा?फुसाम्लो सुम् २.७ †† २ सामुएल ७.१४, १ साम्पुन्धुम् १७.१३ † साम्योथिम्इङ्जाःइ ३२.४३ †† निङ्वा?फुसाम्लो सुम् १०४.४

8 कर खुने? आबुगेन् कुस्सा:ल्ले कुर्या:म्बेओ अक्खे पा:त्तु,
“निड्वा?फुमाइडे, खेने? केहाइजुम्मिङ्ग सदादिङ् वा?रो॥ हेक्क्याइ खेने?
केहाइतक्का:त्तिल्लेग केमनाहा?ओ साम्योनिमान्नु हाइ केजोगु?रो॥

9 खेने? साम्योनिमान् मि:म्जि केमेत्तु हेक्क्याइ ताप्फे:म्बान् केजि:त्तुआइ
वा?॥ खेले चोगुल्ले खेने? केनिड्वा?फुमाइडिल्लेग स:त्तेआइ नि:ङ्गे:ल्ले
माइथुक्का केबिरेआइ केन्नुम्हा?नु:ल्लेआइ था:इ केयुक्खेरो॥” †

10 खुने? यम्मो पा:त्तु?,

“यहवे दाइबे, तोलिङ्सोमुओ खेने?ग इक्सादिङ् खाम्बे:क्माल्लेन् नेम्भोगेन्
पाइयक् केनेस्सु हेक्क्याइ तर:इदिङ्ताइसाक्किन् केहुक्किल्ले केजोगुरो॥

11 खेइहा? मेमेक् मेबे:क् कर खेने? सदादिङ् केवा?रो॥ खेइहा?ग चाइदे:त्तु
कुइसि:क् मेय:त्तु मेदे:ङ् मेबे:क्लो॥ 12 खेने? लगे:त्तिन्कुइसि:क् खेइहा?
केभाक्त्तुसिरो हेक्क्याइ कुद्रे:क् चाइदे:त्तु कुइसि:क्के खेइहा?
लाक्केभुसुसिरो॥ कर खेने?ग आप्फाल्लेआइ केन्लेक्सिङ्गिन् हेक्क्याइ
खेने? सदादिङ् कुहिङ्वेत्तु केवा?रो॥” ††

13 निड्वा?फुमाइडिल्ले आबुगेन् कुस्सा:न् कुइसि:क् आत्तिन्
माइलाइड्बाहा?आइ अक्खेल?रिक् मेमेत्तुन्त्तिल्लो,

“खेने? केनिङ्मिहा? केयुक्को मेन्दा:त्तिङ्गे थारिक् आजुप्साइ लेप्माइ
युडे?ओ॥” †

14 कर माइलाइड्बाहा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले सेन्लप् पिरुसिबाहा?रे
खुनि? लागि माइसेवा केजो:क्पा साम्स्सिरक्लो॥

पयम् सेन्लप्

2 खेले चोगुल्ले आनि? आघेप्सुम्बा येसुरे कुर्या:म्बेओबा सेक्खा:न्
आल्लसाइ यरिक् नु:रिक्काइ निड्वा? पिमाए पो:इलो, मे:न्ने फा?ग्र
आनि? खेप्पोलाम् आले:ङ् आबे:क्लो॥ 2 थेआइभेले माइलाइड्बाहा?रे
इङ्मेभो:सुबा इङ्घडिङ्गिन् सेक्खा पो:क्खेआइ वा?, हेक्क्याइ
निड्वा?फुमाइडिल्ले पा:न् केभे:म्बाहा? नु इङ्जा:इ खेम्मा मेन्देम्नाबाहा?
केरेक् खो:मा केबो:इबा खुम्दिङ् पिरुसि॥ 3 आनि?आइ कन् पयम् यम्बा
सेन्लप्पिन् आना?रुम्मे फा?ग्र आक्खेल?रिक् ताइमा आसुक्पाबे? कन्
सेन्लप्पिन् दाइबाल्ले आबाडे काक्नु तगि इङ्भो:सुआइ वये, हेक्क्याइ
खुने?लाम् केघेम्बाहा?रे कन् पा:न्निन् आनि? नि:न्धो आम्जोगे आम्बिरेआइ
वा?रो॥ 4 निड्वा?फुमाइडिल्लेआइ खुने? चोगुबा मिक्से:न्हा? नु निड्वा?
केमाबा या:म्बक्हा?लाम्बा हेक्क्याइ आबाडे कुनिड्वा? कुइसि:क्
नसानिबाहा? हा:त्तुसिबा सेसेमाइडिल्लेन् पधा:म्हा?लाम्बा कन् पा:न्निन्
नि:न्धो चोगुरो॥

सेन्लप्पो लाम्पोलो:बा

5 निड्वा?फुमाइडिल्ले आनिगे पा:त्तुम्बेबा कन् केदा:बार केबप्पा
इक्सादिङ् खाम्बे:क्मान् माइलाइड्बाहा?रे खुनि? युक्को मेबिरुन्त्तिल्लो॥

6 कर साम्योसाप्ताओ थिक् तेन्नो अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्तु,
“मना:न् थेआइ निड्वा? केइ:त्तुबे, इग मेन्छाम् याप्पि:न् हा:त्ताइ कम्ब्राइ
केमेत्तुबे? 7 खेइहा?ग माइलाइड्बाहा?नु:ल्ले च्य?रक् योयोक् केजोगुसि,
खेइहा? मिमिदिङ् नु मिङ्सो इङ्धा:इले तिच:न् केघु:क्त्तुसिरो॥ 8 हेक्क्याइ
काक् पा:न्हा? खेइहा?रे खुनि? युक्को केयुक्खेरो॥” †

निड्वा?फुमाइडिल्ले काक् पा:न्हा? खेइहा?रे खुनि? युक्को युक्खुल्ले खुने?
कुर्युक्को मेदारुन्बा थेआइ हो:प्लो॥ हेक्केसाइ कन् येम्मो काक् पा:न्हा?
खुनि? युक्को वा?बा आन्नि:सुम्निन्तो॥ 9 कर आनि? येसु:न् आनि:सुम्लो॥
खुने?ग माइलाइड्बाहा?नु:ल्लेआइच्य?रक् योयोक् वये, आल्लग खुने?
सि:मेन्तो तुक्खे च्येबाल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले मिमिदिङ् नु मिङ्सो
इङ्धा:इडिल्लेन्तिच:न् खु:क्त्तुआइ वा?॥ हेक्केल?रिक्
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम्लाम् खुने? काक् मेन्छाम् याप्पिरे लागि
सि:मेन् सा?रुरो॥ 10 काक् पा:न्हा?ग निड्वा?फुमाइडिल्लेन्तो, हेक्क्याइ
काक् पा:न्हा?ग कुमुक्साप्ताम्बा नावागेन् चइ:त्तिन् नेस्सेबारो॥ खेले

† निड्वा?फुमाइडिल्ले सुम् ४५.६-७ †† निड्वा?फुमाइडिल्ले सुम् १०२.२५-२७ †
निड्वा?फुमाइडिल्ले सुम् ११०.१ †† निड्वा?फुमाइडिल्ले सुम् ८.४-८

चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले येसु:न् इनोगेन् तुक्खेलाम्बा कुलिङ्घो केत्तुल्ले
नु:बा नु कुदइबा पा:न् चोगुरो॥ हेक्केल?रिक् येसुरे यरिक् मु?इदाइसाहा?
सेन्लप्पो लाम्पोसुसि?आइ कुमिमिदिङ्गिल्लेन् लक् केघो:बा मेबो:क्खेरो॥

11 मनाहा? लायोलाम् सेसे केजो:क्पा येसु:न् नु सेसे केबो:इबाहा?ग
लत्थिक् हिम्सयड्गिरो, खेले चोगुल्ले खेइहा? आन्सा?सि मेप्पासि खुने?
मेन्:न्नेन्तो॥ 12 खुने? निड्वा?फुमाइडिल्ले सुम्पो अक्खेल?रिक्
निड्वा?फुमाइडिल्ले मेत्तु?,

“इङ्गा? केमिङ्गिन् आन्सा?सि इङ्भो:सुङ्गिङ्गिल्लो, हेक्क्याइ केमना
लुम्पो इङ्गा? नेम्भोगेन् केनारा फो:सुङ्गिल्लो॥” †

13 हेक्क्याइ यम्मो पा:त्तु?,

“इङ्गा? निड्वा?फुमाइडिल्ले नसा:न् युक्खुङ्गिल्लो॥”

खुने? यम्मोआइ पा:त्तु?,

“इङ्गा? कप्पो निड्वा?फुमाइडिल्ले पिराड्बा मनाहा?नु वा?आरो॥” ††

14 खेन् मनाहा?रेग नासिङ्गेन् थक् मेगत्तुबाल्ले चोगुल्ले येसु:न्नाइ
खेइहा? हेक्केए पो:क्खेरो॥ हेक्केल?रिक् आबाडे कुसि:मेन्लाम्बा
सि:मेन्लेन् मुक्साम् केगप्पा माफेन्साम्मिन् मेम्भै चोगु॥ 15 हेक्क्याइ सि:मेन्नु
केगि:बाहा?रे खुनि? कि:मेन्ले हिङ्हिङ् थारिक् यो:क् चोगुसिबाहा?
चो:क्युम्भो पिमासि फा?आइ खुने? हेक्के चोगुबारो॥

16 सेक्खा:ल्लेग खुने? माइलाइड्बाहा?ग मे:न्, कर अब्राहाम्
कुमु?इदाइसाहा?ने कम्ब्राइ मेत्तुसि?रो॥ 17 खेले चोगुल्ले खुने?ग
निड्वा?फुमाइडिल्ले सेवा केजो:क्पा लुङ्गुम्साबा नु नसा:न्साबा
मानिड्वा?फुसाम्बा पो:इसे काक् परिक्ले आनि? हेक्के पो:इमा पो:क्खेरो॥
हेक्क्याइ आनि? लायो:ल्लेन् लेप्पि पिमा केसुक्पा सिदुङ्गिभा पो:क्खेरो॥
18 खुने? हड्सा?मो थ्येआइ आबाडे तुक्खे च्येबाल्ले चोगुल्ले हड्सा?मो
केधा:बाहा?ग खुने? कुभा? पिमा सुक्त्तुसि?रो॥

खिस्तेन्मोसान्नु:ल्लेआइ पयम् यम्बा चो:क्

3 खेले चोगुल्ले आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से,
निड्वा?फुमाइडिल्ले आबाडे सेसे कुमना पो:इमाआइ साङ्ग्राम्पेदाइ
पे:क्मा लक् केघो:सुम्बाल्ले चोगुल्ले आनि? से:क्युक्मिबा नु
मानिड्वा?फुसाम्बा फा?आइ तेन्दिङ् आजोगुम्बा येसु:न् निड्वा?
इ:त्तेम्मे?ओ॥ 2 मोसा:न् ††† निड्वा?फुमाइडिल्ले काक् कुहिम्सयड्गो
नसा:न्साबा पो:क्खेबा कुइसि:क् येसु:न्नाइ खुने? से:क्युक् केजो:क्पाल्लो
ता:क्पोसाबा पो:क्खे॥ 3 हिम्मिन्नु:ल्लेआइ हिम् केजो:क्पेन्सा?रिक् मिङ्सो
इङ्धा:इ पिमा ला?रुबा कुइसि:क्के येसु:न् मोसा:न्नु:ल्लेआइ मिङ्सो
इङ्धा:इसाबा पो:क्खेरो॥ 4 केरेक् हिम्हा?ग मनाहा?रे मेजोगुबारो, कर काक्
पा:न्हा? केजो:क्पाङ्ग निड्वा?फुमाइडिल्लेन्तो॥

5 आल्ल मोसा:ङ्ग केदा:बा येम्मो पा:प्पा केबो:इबा पा:न्निन्ले
कुर्या:म्बेओ पा:प्पा फा?आइ खुने? निड्वा?फुमाइडिल्ले काक्
कुहिम्सयड्गो नसा:न्साबा सेवारोबा वयेरो॥ 6 कर खिस्तेङ्ग
निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहिम्सयड्गो नसा:न्साबा आबुगेन् कुस्सा:रो॥
खिस्तओबा आनि? आजोगुम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले मेलेत्ते हाइहाइडाइ
आवा?ने फा?ग्र आनि?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहिम्सयड्गोबासिरो॥

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा?रे खुनि? ना:म्सिङ्गाम्

7 खेले चोगुल्ले सेसेमाइडिल्ले अक्खेल?रिक् पा:त्तुबा हेक्के,
“आइन् खुने? कुइक्ला:न् केघेप्सुम्मिल्ले 8 ए:क्सादेन्तो इसाइलिहा?रे
निड्वा?फुमाइडिल्ले हड्मेसा?रुबा येम्मो बिप्पुइ मेजोगुबा कुइसि:क् खिनि?
निड्वा?बान् केधुङ्गा मेजोगेम्मिन्ने?ओ॥ 9 खेप्पो खिनि? था:क्थेबाहा?रे
इङ्गा? आनासि थ:प्मान् मेसा?रु हेक्क्याइ खेइहा?रे तड्बे लिबो:इ(४०)
थारिक् चोगुड्बा आया:म्बक्किन् मेनि:सु॥ 10 खेले चोगुल्ले खेन् था:क्हा?नु
इङ्गा? आसिक् पोगेआइ पा:त्तुङ्, ‘खेइहा?रे खुनि? सिक्लुङ्गाम् सदादिङ्

†† निड्वा?फुमाइडिल्ले सुम् २२.२२ ††† यसेया ८.१७-१८ ††† मोसा:न्-खुने?
उनाहरिओ यहदिहा?रे खुनि? लाम्पो:बा वये॥ खेइहा? यो:क् मेवयेबा मिस्त्र लाजे?लाम्
लाम्पोसुसि ल:त्तुसि॥ खुने?ए यहदिहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाम्यो इङ्जा:इ पिरुसि॥

तापे?रो, हेक्क्याइ खेइहा?रे आलाम्मिन् कुसिइमेन्नि:ते मेवा?रो॥'

11 हेक्के:ल्ले इडगा? आसिक् पो:कमो अक्खेल?रिक् माइहेक्सिडडाइलो, 'खेइहा?ग इडगा? यारिप् चोगुड्बा ना:म्सिड्मा तेन्नी आप्फाल्लेआइ ला:प्मा मेइघोनेन्लो॥'' †

12 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? लुम्मो ताप्फे:म्बा नु नसा:न् मेन्जो:कमनाबा निड्वा?बाल्ले खिनि? आजुनि निड्वा?फुमाइलाम्बा मा:इघा केन्जोगिन्त फा?आइ सिड्सिड् ल?रेम्मे?ओ॥ 13 "आइन्" †† वा?र थारिक् खिनि?ग थिक्या:न्धक् हाइहाइ मेच्छिड्डेम्मे? हेक्केल?रिक् लायो:ल्ले कुइड्लेक्को केन्धे?इन्ल हेक्क्याइ खिनि? निड्वा?इन्मेध:प्सुन्लरो॥

14 आनि? तगि नसा:न् आजोगुम्बा येम्मो खुने? ता:क्यो आजोगुम्बा कुइसि:क् कुनुप्पो थारिक् नसा:न्साबा आबो:इने फा?ग्र ख्रिस्तेन्नु लक् केघो:बा आबो:क्खेआइ आवा?रो॥ 15 साम्योसाप्ला:ल्ले अक्खेल?रिक् साम्पिड् आबि?रो,

"आइन् खुने? कुइक्ला:न् केघेप्सुम्मिल्ले इसाइलिहा?रे बिप्युड् मेजोगुबा कुइसि:क् खिनि? निड्वा?इन्केध:प्पा मेजोगेम्मिन्ने?ओ॥'' †

16 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइक्ला:न् मेघेप्सुसाइ खुने? कुदक्लेइवाओ बिप्युड् केजो:क्याहा? आत्तिन्हा? मेवयेबे? हाबा खेन् मोसारे मिस लाजे?लाम् ल:त्तुसिबा मनाहा?ए मे:च्छिबि? 17 हेक्क्याइ तड्बे लिबो:इथारिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाक्केन् केभो:इबाहा? आत्तिन्हा? मेवयेबे? ए:क्सादेन्नी लायो केजो:क्याआइ केसि:बा मनाहा?ए मे:च्छिबि?

18 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले यारिप् चोगुबा ना:म्सिड्देन्नी आप्फाल्लेआइ ला:प्मा केइघो:सिन्तो ल?रिक् आत्तिन्हा?नु माइहेक् चोगुआइ वयेबे? कुइज्जा:इ इ:प्पा ना:प्पा मेन्देम्ननाबा मनाहा?नुए मे:म्बि? 19 हेक्के:ल्ले खेइहा?ग खुनि? नसा:न् मेन्जो:कमनाबा निड्वा?बाल्ले चोगुल्ले खेन् ना:म्सिड्देन्नी ला:प्मा मेइघो:सुम्बान् आनि:सुम्लो॥

ना:म्सिड्देन्निन्लेन्माइहेक्

4 खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुना:म्सिड्देन्नी ला:प्मा माइहेक् वा?रए खिनि? लुम्मो आत्तिन्हा?आइकन् माइहेक्किन्मेइघो:मनाबा मेम्बो:इनेन्ल फा?आइ आनि? सिड्सिड् येक्येक् ल?रिरो॥ 2 आनि?ओ कुइसि:क्के खेइहा?रोआइ सुनाइड् इड्भो:सेआइ वये, कर खेइहा?रे खेन् मेघेप्सुबा पा:न्निन् नसा:न् मेन्जोगुम्बाल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे थेआइ इन्धा:इमेइघो:सुन्लो॥ 3 कर आनि? नसा:न् केजो:क्याहा?रक् कन् ना:म्सिड्देन्नी आला:ल्लो॥ थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले पा:त्तुआइ वा?,

"आसिक् पो:गेआइ खेइहा?ग इडगा? यारिप् चोगुड्बा ना:म्सिड्देन्नी आप्फाल्लेआइ ला:प्मा मेइघोनेन् फा?आइ माइहेक्सिडडाइलो॥" हेक्केसाइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुना:म्सिड्देन्निड्ग नावागेन् चड:त् नेस्सेल्लेसा चोगे सुरेआइ वयेरो॥ 4 लच्छा साम्योसाप्ला लक्को नुसिगे:क्या येन्निन्ले क्यु:म्बेओ अक्खेल?रिक् पा:त्तुआइ पत्,

"निड्वा?फुमाइडिल्ले चोगुबा या:म्बक्कोनु नुसिगे:क्या येन्नी ना:म्सिड्लो॥" †

5 हेक्क्याइ याम्मो खेन् वे?स्मा लक्को खुने? अक्खे पा:त्तु,

"खेइहा?ग इडगा? यारिप् चोगुड्बा ना:म्सिड्देन्नी आप्फाल्लेआइ ला:प्मा मेइघोनेन्लो॥" †

6 कुभारेग आल्लसाइ खेन् ना:म्सिड्देन्नी ला:प्मा मेघो:सु? कर वे?हा?रोग सुनाइड्डिन् तगि इड्भो:सेआइ वयेसाइ खेइहा? इज्जा:इ इ:प्पा ना:प्पा मेन्देन्नेन्बाल्ले चोगुल्ले खेइहा? मेन्ला:सेन्लो॥ 7 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुना:म्सिड्देन्नी ला:प्मा वे?स्मा येन्धिक् नि:न्धो चोगुआइ वा?॥ खेन् येन्निड्ग आइन्नेरो॥ खेन् तगि पा:त्तुबा पा:न्निन् दाउद हाइलाम् खुने? यरिक् येम् एगाइ याम्मो पा:त्तु,

"आइन् खुने? कुइक्ला:न् केघेप्सुम्मिल्ले खिनि? निड्वा?इन्केध:प्पा मेजोगेम्मिन्ने?ओ॥" ††

† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ९५.७-११ †† 'आइन्' फा?इन् दाइबारे कुनु:इमा यु:मा येम् थारिक् पो:इलो (३.७ ओमेत्ते?)॥ † निड्वा?फुसाम्लो सुम् ९५.११ †† तोलिड्सोमु २.२ †† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ९५.११ †† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ९५.५-७

8 थेआइभेल्ले यहोसुरे ††† खेइहा? कन् ना:म्सिड्मा तेन्निन् पिरुसिआइ वयेल्लेग निड्वा?फुमाइडिल्ले हेक्केल?रिक् वे?स्मा ना:म्सिड्येन्निन्ले क्यु:म्बेओ याइसि मेबा:त्तुन्बा मेन्॥ 9 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले क्यु:म्पिहा?रे खुनि? ना:म्सिड्येन्निन् ता:मा केबो:इबा वा?रो॥

10 थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिन् क्यु:म्बक्कलाम्बा ना:म्सिड्बा कुइसि:क् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुना:म्सिड्देन्नी केला:प्पाहा?आइ खुनि? या:म्बक्कलाम्बा मेना:म्सिड्लो॥ 11 खेल्ले चोगुल्ले आनि? खेन् ना:म्सिड्मो ला:प्मा सिक् सम्ल निड्वा? चोगुम्तो॥ हेक्केल?रिक् इसाइलिहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइज्जा:इ मेभे:न्दुआइ मेमेगेबा कुइसि:क् आत्तिन्हा?आइ मेम्मेक्नेन्लरो॥

12 निड्वा?फु पा:न्जाक्किड्ग कुहिड्वेत् नु चो:क्साम्बा चो:क्तो॥ खेइग नेप्पाइ लेप्पाइ क्यु:म्बक्कलाम्बा खारोसुक्या ताभे:न्नु:ल्लेआइ खारोसुक्या चो:क्तो॥ खेल्ले सक्काम्बाम्मिन्नु याम्साम्मिन् सेन्दु? हेक्क्याइ येप्पाल्ले कुदुम्बे? नु कुसि:न् लस्सुआइ सेन्दु?॥ आनि? निड्वा?सुम्मिन् नु निड्वा? इ:प्मान् सेम्मा सुक्तु?रो॥ 13 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओलाम्बा काक् नावागेन् चड:त्तो थेमा:न्नाइ चिड्सिड्मा मेसुकनेन्लो॥ खुने? कुदगि काक् पा:न्हा? नु:रिक्काइ निधा:प्लो, हेक्क्याइ आनि? आजोगुम्बा काक् पा:न्हा?रेन् खारा:त् खुने?ए आनि? पिमा पो:इलो॥

येसु:न् आनि? पयम् मानिड्वा?फुसाम्बारो

14 आल्ल, आनि? तेन्दिड् आजोगुम्बा नसा:न्निन् थरुम्लो, थेआइभेल्ले साइग्राम्पेदाइडो केबे:क्याआइ केवा?बा निड्वा?फुसा: येसु पयम् मानिड्वा?फुसाम्बान् आनि? आगत्तुम्तो॥ 15 आनि? मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले नसा:न्नी केधुम्बा आन्जो:क्नेम्बा पा:न्निन् कुसिड्नि:त्तु?, थेआइभेल्ले खुने?आइ आनि? हेक्केए काक् परिक्या हड्सा?मान् ता:वत्तु, कर खुने? लायो मेजोगुन्लो॥ 16 खेल्ले चोगुल्ले आनि? मेइगिए मेन्नु:न्ने लुड्गुम्पाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहाइयुक्काओ त्ये?इरो॥ खेप्पोग आनि? चाहाबो आधा:ल्ले कुभा? खो:मा फा?आइ लुड्दुकुनु लुड्गुम्मिन् आघो:सुम्तो॥

5 आत्तिन् मानिड्वा?फुसाम्बान्छाइ मनाहा?लाम्बाए से:क्काइ मेन्छाम् याम्पिहा?रे लागि निड्वा?फुमाइडिन् सेवा चो:क्से से:क्युक् पो:इलो॥ खेल्ले मेन्छाम् याम्पिहा?रे खुनि? लायो:न् लेप्पि खो:मा फा?आइ मनाहा?रे लागि चोभा? नु सिदुज्जभा तो:न्दु?रो॥ 2 खुने?ग थेआइ निड्वा? मेइघोए केवा?बाहा? हेक्क्याइ ताप्फेबे?बाहा?नु चुड्जिगेन् न:म्मा:माइ वा?मा सुक्लो, थेआइभेल्ले खुने? आबाडेआइ पा:न् फे:म्मा केसुक्या मेन्छाम् याम्पिपरो॥ 3 बा खेल्ले चोगुल्लेए मेन्छाम् याम्पिहा?रे खुनि? लायो:ल्ले लागिरक् मे:न्, कर खुने? आबाडे कुलायो:ल्ले लागिआइ सिदुज्जभा तो:म्माए पो:इलो॥ 4 आत्तिल्लेआइ आबाडे कन् मिड्सो इड्धा:इडिन् ता:क्मा मेसुकुन्तो, कर मानिड्वा?फुसाम्बा हारुनेन् 5 निड्वा?फुमाइडिल्ले उ:त्तुबा कुइसि:क् निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? उ:प्पाए पो:इलो॥

5 ख्रिस्तेरेआइ अक्खेल?रिक् मानिड्वा?फुसाम्बा पो:इमा मिड्सो इड्धा:इडिन् आबाडे मेदा:क्तुन्तो, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? से:क्युक् चोगुर मेत्तु,

"खेने?ग इडगा? आबुगेन् आस्सा:ने फा?आइ इड्भो:सुड्लो, आइन् इडगा? खेने? पानुदिड् केम्बा पो:क्खाइडाइ वा?आरो॥" ††

6 हेक्क्याइ साम्योसाप्लाओबा वे?स्मा लक्को खुने? अक्खेल?रिक् पा:त्तु?, "खेने?ग मल्किसेदेक ††† कुइसि:क्या सदादिड् केवा?बा निड्वा?फुसाम्बानेरो॥" ††

††† मोसा:न्स्येआइयहोसु:न्यहुदिहा?रे खुनि? लाम्लो:बा पो:क्खे, हेक्क्याइखुने? निड्वा?फुमाइडिल्ले पिनिड्फा?आइमाइहेक्चोगुबा लाजे?ओ खेइहा? लाम्लोसुसि॥ † हारुनेन्-खुने? मोसारे कुम्भु? वये॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले हारुनेन्इसाइलिहा?रेन् मानिड्वा?फुसाम्बा पो:इसे उ:त्तु॥ हारुनेन् स्येआइ मेसेगुसिबा निड्वा?फुसाम्बाहा? हारुनेन् कुमु?इदाइसाहा? मेवये॥ †† निड्वा?फुसाम्लो सुम् २.७ ††† मल्किसेदेक-खुने? हारुनेन्हिडेआइ वयेबा येम्नु:ल्ले तगि, अब्राहामरे क्यु:म्मो निड्वा?फुमाइडिन् सेसे माइकेघबा निड्वा?फुसाम्बा वये॥ खुने? कुथा:क्हा?रे क्यु:म्बेओ हेक्क्याइ खुने? कुसि:माल्ले क्यु:म्बेओ थेआइ पा:त्तेबा हो:प (हिब्रू ७.३ हेक्क्याइ तोलिड्सोमु ४.१७, २०)॥ †† निड्वा?फुसाम्लो सुम् १९०.४

7 येसुःन् इक्सादिङ् खाम्बेःकमो नासिङ्गेन् थक्को वयेल्ले खुने? मिक्वानु चक्चक् सा?रिक् हाबेर सिःमेन्लाम् ताइसेःप्पा केसुक्पेन्पेलि फाक्तुर तुवा चोगुरो॥ खुने? निङ्वा?फुमाइङ्गिन् मिङ्गो इङ्धाःङ् पिरुर सेवा चोगुबाल्ले खुने? चोगुबा तुवाःन् निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले ताःक्तुरो॥ 8 खुने?ग निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले आबाडे आबुगेन् कुस्साः वयेसाइ तुक्खे च्येबाओलाम् इङ्जाःङ्गेम्बा पोःइमा हु?सिङ्, 9 हेक्क्याइ कुसाइ लस्सुआइ कुइङ्जाःङ्केडःप्पा केनाःप्पा केरेक्ले लागि खुने? मेन्नुप्पनाबा सेन्लपूरे कुबुन पोःक्खेरो॥ 10 हेक्क्याइ निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले खुने?ग मल्किसेदेक कुइसिःक्पा मानिङ्वा?फुसाम्बा सेःक्युक् चोगुरो॥

नसाःन्नो केधुम्बा पोःइमा सुजा

11 कल्ले कुयाःम्बेओग आनिगे यरिक् पाःप्पा कन्नुम्बेरो, कर खिनि? निङ्वा? केधुङ्बा केबोःक्खिबाल्ले चोगुल्ले पोधक् चोःक्मा साक्तो॥ 12 सेक्खाःल्ले कन् येम् थारिक्लेग खिनि?ग वे?हा? केहु?बा सिक्साम्बा पोःइमा केबोःइबा वये, कर खिनि?ने निङ्वा?फु पाःन्जाक्किल्ले कुहेःक्विङ्मा निसाम्मिन् याम्मो हु?मा केबोःइबा केबोःक्खिआइ केवयि?रो॥ खिनि?ग कुजा चामा मेन्नुक्मना नुरक् केधुङ्बा अडेःक्वा कुइसिःक् केवयि?रो॥ 13 नुरक् केधुङ्बान् अडेःक्वा चोःक्काइ खेल्ले नुःबा नु ताप्फेःम्बा थेआइ कुसिङ् निःप्पा मेसुक्तुन्तो॥ 14 कर कुजाःङ्ग तुम्प्याक् केबोःइबाल्ले लागिनेरो॥ खेङ्ग चक्मेल्ल?ए सधासिङ्बाल्ले चोगुल्ले खेल्ले नुःबा नु ताप्फेःम्बा पाःन्निन् सेम्मा सुक्तु?रो॥

कुसाइलःमा लेप्पाइपोःमा

6 खेल्ले चोगुल्ले आनि?ग खिस्तर कुयाःम्बेओबा कुहेःक्विङ्मा निसाम्हा? लेरुम्माइ कुसाइ लःमा लेप्पाइ तगि पोःरिरो॥ आनि?ग सिःमेन्नो केदे?बा लायोबा पाःन्हा?लाम् हिम्मा पाःन्हा?, हेक्क्याइ निङ्वा?फुमाइङ्गिन् नसाःन् चोःक्मा पोःइ केल?बा पाःन्हा?, हेक्क्याइ बप्तिस्माहा?रे कुयाःम्बेबा निसाम्हा?, हुक् नेमा पाःन्हा?, सिःमेन्लाम् याम्मो हिङ्मा पाःन्हा? हेक्क्याइ मेन्नुप्पनाबा खुम्दिङ् हेक्त्तइबा कुहेःक्विङ्मा निसाम्हा? याम्मो पाःत्तुम् मेःन्लो॥ 3 निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले निङ्वा? चोगुने फा?ग्र हेक्केल?रिक्के कुसाइ लःमा लेप्पाइ तगि आबोःरो॥ 4 कर तगिसा सेक्खाबा सेन्दाङ्गेन् ओःत्ति केनिःबाहा?, साङ्ग्राम्पेदाइङ्गिल्लेन् पधाःम् केसा?बाहा?, सेसेमाइ लक् केघोःबा मनाहा?, हेक्क्याइ निङ्वा?फु पाःन्जाक्किल्ले कुनो-कुदाःन् नु ताःयेम्लेन् मुक्साम् केसा?बाहा?रे नसाःन्निन् मेलेरु मेदेःसु?ने फा?ग्र खेङ्हा? नुःक्मा ताःप्पासि सुक्मेन्देत्तेन्तो, थेआइभेल्ले खेङ्हा?रे खुनि? याःम्बक्लाम्बा निङ्वा?फुसाःन् याम्मो सिलाम्साक्मा सिङ्गसम्दाइ मेभोःन्दुआइ मनालुम्मो कुजाःत्थि मेदेःसुबा हेक्के पोःइलो॥

7 पाङ्गेन्दिङ् वाहितिल्ले प्याङ्गिसिगेन् इक्ताप्पिन् वारक्खु?, हेक्क्याइ इक् केमःबान् चाहाबा केजोःक्पा पोगुगेन् कुजा केधोःक्पा खेन् प्याङ्गिसिगेन् इक्ताप्पोग निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले मु?इसाम् थाःसुआइ यरिक् कुजा थोःक्ल चोगु?रो॥ 8 कर खेप्पो तिङ् नु सिधाःक्पारक् लिङ्गे फा?ग्र खेन् इक्ताप्पिन् इनाःम् पोःइङ्गाइ इक् केमःबाल्ले साङ्ग्रा मेत्तुआइ फाःत्त्रा केःत्तु?रो॥

9 आमिःम् तेःङ्जुम्से, आनिगे अक्खेल?रिक् पारिगेसाइ खिनि? याःम्बेओग सेन्लपिन् केगाप्पा नुःबा पाःन्हा? केजोगुम् केल?बा सेक्खाए निःसुम्बेरो॥ 10 निङ्वा?फुमाइङ्गिल्लेग नुःरिक्काइ खासेन् चोगु?रो-हेक्क्याइ खुने? कुमनाहा? तगि कुभा? केबिरुम्सिमिल्ले खुने? ओसेःन्दाइ केजोगुम्बा मिःम्जिन् खुने? निङ्वा? मेभुःत्तुन्तो॥ खेङ्ग आल्लो थारिक्काइ केजोगुम्बे केवयि?रो॥ 11 हेक्क्याइ खिनि? केरेक्ले निङ्साइ केजोगुम्बा पाःन्हा? सेक्खाए केघोःसुम्ल फा?आइ बा खेन् याम्जाइवाःन् खिनि? हिङ्हिङ्गिथारिक् कत्तेम्मे? केल?बा आनिगे निङ्वा? चोगुम्बे?रो॥

12 हेक्क्याइ खिनि? लेम्स्वाबा मनाहा? कुइसिःक् मेःन्, कर नसाःन् नु निङ्वा? हाङ्गेम्सिङ्गमालाम्बा निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले माइहेक् चोगुबान्लक् केघोःबाहा?रे खुनि? चोःइ ङःत्तेम्मे?ओ केल?बा आनिगे निङ्वा? वा?रो॥

निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले कुमाइहेक्हा? निःन्धो वा?

13 निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले अब्राहाम्मिन्नु माइहेक् चोगुल्ले खुने? आबाडे कुमिङ्गिङ्गिन्नुःल्ले वे? यम्बा मिङ्गि होःप्तेबाल्ले आबाडे कुमिङ्गो अक्खेल?रिक् माइहेक्विङ्गलो,

14 “सेक्खाए इङ्गा? यरिक् मु?इसाम् पिनेरो हेक्क्याइ खेने? केमु?इदाइसाहा? यरिक् फोःसुङ्गिङ्गिल्लो॥” †

15 हेक्केल?रिक् अब्राहामरे निङ्वा? हाङ्गेम्सिङ्गल हाङ्गुआइ माइहेक्को केवा?बा पाःन्हा? खोःसुरो॥

16 थेआइभेल्ले मनाहा?रेग आबाडेनुःल्ले यम्बा मिङ्गो माइमेहेक्विङ्गल हेक्क्याइ खेन् माइहेक्किल्ले काक् पाःन्धङ् मेनुप्सु?रो॥

17 निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले कुमाइहेक्किन् आप्फाल्लेआइ मेलेक्खुन् केल?बान् कुमाइहेक् केघोःबाहा? ओसेःन्धाक्मासि सा?रिक् निङ्वा? चोगुबाल्ले खुने? माइहेक्विङ्गिल्लो॥ 18 अक्खेल?रिक् निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले माइहेक्चोगुआइ माइहेक्विङ्गिल्लो॥ कन् नेत्थि पाःन्हा? आप्फाल्लेआइ मेलेङ्गेन्, थेआइभेल्ले निङ्वा?फुमाइङ्गिल्ले इङ्गेलक् पाःप्पाए मेसुक्तुन्नु॥ आनि? खुने? कुगम्माइङ्गो ताइसेःप्सिङ्गि केबेःक्पाहा?रे आघोःसुम् केल?बा निङ्साइङ्गिन् आल्लेरुम्मिन्निङ्गले हाङ्गहाइ आल?रो॥ 19 कन् निङ्साइङ्गिल्ले आनि? हिङ्मन्निन् थधप् मेल्ल?मनाबा चोगु?रो॥ कन् निङ्साइ आजोगुम्बा येसुःन् साङ्ग्राम्पेदाइङ्गो फोःन्दा सिगाइबा सेसेबादेन्तो लाःत्तो॥ 20 खेप्पोग येसुःन् आनि? लागि तगिसा पेआइ वा?रो॥ खुने?ग मल्किसेदेक कुइसिःक्पा सदादिङ् केवा?बा मानिङ्वा?फुसाम्बा पोःक्खेआइ वा?रो॥

निङ्वा?फुसाम्बा मल्किसेदेक

7 कन् मल्किसेदेक्किङ्ग सालेम् येक्क्यक्पा हाइ नु केरेक्नुःल्ले पयम् यम्बा निङ्वा?फुमाइङ्गिल्लेन् निङ्वा?फुसाम्बा वयेरो॥ अब्राहाम्मिल्ले हाङ्गहा? थङ् थक्मा नाःन्दुसिआइ नुःक्खेर पत्तेल्ले मल्किसेदेक्किल्ले खुने? तुमुआइ मु?इसाम् पिरु॥ 2 हेक्क्याइ अब्राहामरेआइ हाङ्गहा? नाप्तुसिबा काक् चिगःक्वाहा?रेन् थिबोःइलक् खुने? पिरुरो॥ मल्किसेदेकरे कुमिङ्गिल्ले कुबेःङ्ग “साम्पोनिबा हाङ्ग” पोःइ, हेक्क्याइ सालेम्मोबा हाङ्गरे कुबेःङ्ग “सनारुङ्गहाङ्ग” पोःइलो॥ 3 खुने? कुम्बा, कुम्मा, कुसुधेबा कुधाःक्थेबाहा? हेक्क्याइ कुसावाःन्धिङ्मान् नु कुसिःमाल्ले कुयाःम्बेओ थेआइ साप्तेबा होःप्लो॥ खुने?ग निङ्वा?फुसाः कुइसिःक् सदादिङ् केवा?बा निङ्वा?फुसाम्बारो॥

4 आल्ल मल्किसेदेक्किन् आनि? ताक्थेबा अब्राहामरेए हाङ्गहा? नाप्तुसिबा काक् पाःन्हा?रेन् थिबोःइलक् पिरुबाल्ले खुने? आक्खेन् यम्बा चोगे केल?बा पाःन्निन् कुसिङ् निःत्तेम्मे?ओ॥ 5 आल्ल निङ्वा?फुसाम्बा ल?रिक् सेःक्युक् केबोःइबा लेबिरे कुमु?इदाइसाहा?रे आबाडे खुनि? फु?नुसा? अब्राहामरे कुमुइदाइसाहा?लाम्बाए थिबोःइलक् ताःक्मा साम्पोथिमिल्ले इङ्जाःङ् पिरुसिरो॥ 6 कर कन् मल्किसेदेक्किङ्ग लेबिरे कुमु?इदाइसा होःप्तेसाइ खेल्ले अब्राहामलाम् थिबोःइलक् ताःक्तुआइ माइहेक् केघोःबा अब्राहाम्मिन् मु?इसाम् थाःसु पिरुरो॥ 7 आल्ल चुक्पा मनाःल्ले यम्बालाम् मु?इसाम् खोःसु? केल?बा पाःन्निन् आत्तिल्लेआइ मेअत्तुन्तो॥ 8 केसिःबा केबेःक्पा निङ्वा?फुसाम्बाहा?रे थिबोःइलक् मेदाःक्तु, कर मल्किसेदेक्किङ्ग खेङ्गहा?नुःल्लेआइ यम्बा चोःक्लो, थेआइभेल्ले खुने? सदादिङ् कुहिङ्गेत् केवा?बा ल?रिक् साम्पोसाप्ताःल्ले आमेल्लो॥ 9 हेक्क्याइ थिबोःइलक् केदाःक्पा लेबिःल्ले अब्राहाम्माल्मा थिबोःइलक् मल्किसेदेक्किन् हुङ्गुरो पाःप्पाआइ आसुक्तुम्लो,

10 थेआइभेल्ले मल्किसेदेकरे अब्राहाम्मिन् तुमुल्ले लेबिःङ्ग सामेन्वाःन्धिङ्गे वये कर ताःन्दि अब्राहामरे कुमु?इदाइसा पोःइलो॥

11 हारुनरे कुधाःक् लेबिहा?रे निङ्वा?फुसाम्बा याःम्बक् चोःक्मा युक् मेघोःसु, हेक्क्याइ खेङ्गहा?लाम् मनाहा?रे साम्पोथिम् मेघोःसुआइ मेवये॥ आल्ल हारुनरे कुधाःक्लाम्बाबा निङ्वा?फुसाम्बाहा?रे खुनि? याःम्बक्किल्ले मनाहा? कुलिङ्गो केप्पा सुक्तुसिआइ वयेल्लेग मल्किसेदेक कुइसिःक्पा

वे?स्मा निड्वा?फुसाम्बा चाहाबा मेजोगेम्बामेन्तो॥ 12 हेक्क्याइ वे? परिक्या निड्वा?फुसाम्बान् ताःल्ले साम्योथिमिन्नाइ लेक्माए पोःड्लो॥ 13 आनिगे पाःचुम्बेबा निड्वा?फुसाम्बान् वे?स्मा थाःक्लाम्बाबारो, कर खेन् थाःक्कोलाम् आत्तिन्हा?रेआइ निड्वा?फुसाम्बा याःम्बक् मेन्जोःक्के मेवा?रो॥ 14 आनि? दाड्बाइग यहुदाःल्ले कुधाःक्लाम्बा सावाःच्छिड्डेबा फा?आइ केरेक्ले मेनिःसुरो कर यहुदाःल्ले कुधाःक्लाम्बा निड्वा?फुसाम्बा सेःक्मनाबा पाःन्निल्ले कुर्याःम्बेओ मोसारे थेआइ मेबाःचुन्तो॥

ख्रिस्तेन्मल्किसेदेक् कुडिसिःक्या निड्वा?फुसाम्बा

15 आल्ल मल्किसेदेक् कुडिसिःक्या वे?स्मा निड्वा?फुसाम्बान् ताःल्ले कन् साम्योथिम् लेक्तेबा पाःन्निन् आल्लसाइ नुःरिक्काइ कुसिड्निःप्मा सुक्तेल्लो॥ 16 खुने?ग मेन्छाम् थाःक्या साक्थिम् कुडिसिःक् निड्वा?फुसाम्बा पोःक्खेबा मेःन्, कर मेमेक्मनाबा हिड्मन्लेन् मुक्साम्बाम्बा निड्वा?फुसाम्बा पोःक्खेबारो॥ 17 थेआइभेल्ले साम्योसाप्लाःल्ले अक्खे पाःचुआइ पत्, “खेने?ग मल्किसेदेक् कुडिसिःक्या सदादिइ केवा?बा निड्वा?फुसाम्बानेरो॥” †

18 अक्खेल?रिक् तगिस्मा साम्योथिम् इड्जाःड्डिन् खारोःत्ति पोःक्खेआइ वा?, थेआइभेल्ले खेन् थेआइ चोःक्मा मेन्छुक्मना नु यरिक् कुसुमेन्दम्मनाबा चोगेरो॥ 19 साम्योथिमिल्ले थेआइ कुलिड्धो केप्मा मेसुक्तुन्, कर निड्साइ आजोगुम्बा पाःन्निन् खेन्नुःल्लेआइ नुःबा चोःक्, हेक्क्याइ खेल्लेए निड्वा?फुमाइडिल्ले कुबेसाइ आदे?रो॥

20 ख्रिस्तेन्सदादिइ निड्वा?फुसाम्बा पोःड्लो ल?रिक् माइहेक्सिड्लो, कर वे? निड्वा?फुसाम्बाहा?रे लागि आप्फाल्लेआइ निड्वा?फुमाइडिन् हेक्केल?रिक् माइमेहेक्सिड्लिन्तो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले येसुरे कुर्याःम्बेओरक् अक्खे पाःचुआइ वा?रो,

“‘खेने?ग सदादिइ निड्वा?फुसाम्बानेरो’ हेक्क्याइ आप्फाल्लेआइ आनिड्वा? मेलेड्डान्लो ल?रिक् यहवे दाड्बान् माइहेक्सिड्डाइ वा?रो॥”

22 बा कन् माइहेक्केल्ले चोगुल्ले तगिबा माइहुप्पिन्नुःल्लेआइ पनुनुःबा माइहुप्पिन् येसुरेए निःन्धो चोगुआइ वा?रो॥

23 तगिस्मा निड्वा?फुसाम्बाहा? यरिक् मेवये, थेआइभेल्ले खेइहा? मेस्येआइ सदादिइ निड्वा?फुसाम्बा याःम्बक् चोःक्मा मेन्छुक्तुन्तो॥ 24 कर येसुःन् आप्फाल्लेआइ मेसिःनेन्बाल्ले चोगुल्ले सदादिड्बा निड्वा?फुसाम्बा पोःड्लो॥ 25 खेल्ले चोगुल्ले खुने?लाम्बा निड्वा?फुमाइडो केदाःबाहा? खुने? सदादिइ ताड्सेःप्मा सुक्तुसि?, थेआइभेल्ले खुने? खेइहा?रे लागि पैलिगेन् तुवा चोःक्से सदादिइ हिड्लो॥

26 खुने?ग आनि? चाहाबा केजोःक्या मानिड्वा?फुसाम्बारो, थेआइभेल्ले खुने?ग सेसे नु फोत्या मेःन्ने, लायोःल्ले मेदेत्तुम्बा चोःक्लो॥ खुने?ग लायोबाहा?लाम् सेन्देआइ वा? हेक्क्याइ साड्ग्राम्पेदाइडो काक्नुःल्ले यम्बा मिड्सो इड्धाःड्ले युक्नाःन् खोःसुआइ वा?रो॥ 27 खुने?ग वे?

मानिड्वा?फुसाम्बा कुडिसिःक् थिक्क्याःन्धक् सिदुड्जभा तोःम्मा मेबोःड्नेल्लो॥ खेइहा?रेग काक्नुःल्ले तगि आबाडे लायोहा?रे लागि हेक्क्याइ मेन्छाम् याप्पिहा?रे खुनि? लायोहा?रे लागि सिदुड्जभा मेजोगुरो॥ कर येसुरेग थिक्लेड्माओ सिलाम्साक्मा सिड्समदाइ मनाहा?रे खुनि? लायोःन् लेप्पि पिसे आबाडे तोःच्छिड्डाइ सिदुड्जभा पोःक्खेरो॥

28 साम्योथिमिल्ले पाःन् फेःम्मा केसुक्पा मेन्छाम् याप्पि मानिड्वा?फुसाम्बाहा? सेःक्युक चोगुसि, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले साम्योथिम् पिरुसिआइ एगाइ माइहेक्सिड्बा पाःन्निल्ले आबाडे आबुगेन् कुस्साःन् सदादिड्ले लागि कुलिड्धो केचुआइ सेःक्युक चोगुरो॥

ख्रिस्तेन्आनि? मानिड्वा?फुसाम्बारो

8 आनिगे पाःचुम्बेबा पाःन्निन् बा कन्तो-आनि?नु अक्तड्बा मानिड्वा?फुसाम्बान् वा? हेक्क्याइ खुने?ग साड्ग्राम्पेदाइडो मिमिदिड्गेन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहाड्युक्नाःल्ले कुजुप्साइ लेप्माइ युड्लो॥ 2 खुने?ग सेसेदेन्तो माइसेवा चोगु?रो, खेन् सेसेदेन्निङ्ग मेन्छाम्

† निड्वा?फुसाम्लो सुम् ११०.४

याप्पिरे मेजोगुबा मेःन्, कर यहवे दाड्बाल्ले आबाडे चोगुबा सेक्खाबा निड्वा?फु साःड्गाहिम्तो॥ 3 केरेक्मानिड्वा?फुसाम्बाहा?ग चोभा? नु सिदुड्जभा तोःम्मा फा?आइ सेःक्युक मेबोःक्खेबारो, हेक्केःल्ले कन् मानिड्वा?फुसाम्बाहा?रेआइ तोःम्मा फा?आइ थेड्ग कप्माए पोःड्लो॥

4 खुने? खाम्बेःक्मोए वयेल्लेग निड्वा?फुसाम्बा मेबोःक्खेन्बारो, थेआइभेल्ले साम्योथिमिल्ले पाःचुबा कुडिसिःक् चोभा? केदोःम्बा निड्वा?फुसाम्बाहा?ग तगिनुसा मेवा?रो॥ 5 खेइहा?रे माइसेवा मेजोगुबा सेसेदेन्निङ्ग साड्ग्राम्पेदाइडोबा सेक्खास्मा सेसेदेन्निन्ले कुबिड्छाप्लक्तो॥

थेआइभेल्ले मोसाःल्ले निड्वा?फु साःड्गाहिम् चोःक्मा इःतुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले अक्खेल?रिक् साम्दिइ पिरु, “खेने? निड्वा?फु साःड्गाहिम्निन् केजोगुल्ले कोःक्मा सम्दाइ केनिःसुबा हेक्के योथो मेम्बोःड्डे चोगे?ओ॥” ††6 कर येसुरे खोःसुबा माइसेवाःड्ग

खेइहा?रेन्नुःल्लेआइ यम्बा चोःक्लो, हेक्केल?रिक् निड्वा?फुमाइ नु मेन्छाम् याप्पिलुम्मो खुने? पाःन्दइ चोगुबा माइहुप्पिन् तगिस्मान्नुःल्लेआइ नुःबा चोःक्, थेआइभेल्ले कन् कुसइ माइहुप्पिङ्ग नुःबनुःबा माइहेक्का?ओने चोगेआइ वा?रो॥ 7 थेआइभेल्ले तगिस्मा माइहुप्पिन् फोत्या मेःन्नेबा वयेल्लेग वे?स्मा माइहुप्पिन् चाहाबा मेजोगेन्बारो॥ 8 कर निड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा?ओ फोत्या खोःसुआइ पाःचु,

“ओमेत्तेम्मे?, केदाःबार केबप्पा येम्मो, इड्गा? इसाइलस्मा मनाहा? हेक्क्याइ यहुदास्मा मनाहा?नु कुसइ सेसेमाइहुपु चोगुड ल?रिक् यहवे दाड्बाल्ले पाःचु?रो॥ 9 कन् कुसइ माइहुप्पिङ्ग मिसलाम् आहुक्केल्ले तेम्सुडिसिड्डाइ लाम्लोसुड लःचुडिसिड्बा खुनि? थाःक्थेबाहा?नु चोगुड्बा माइहुप्पिन् कुडिसिःक् मेबोःड्नेल्लो॥ थेआइभेल्ले खेइहा?ग इड्गा? चोगुड्बा माइहुप्पो नसाःन्साबा मेम्बोःक्खेन् हेक्क्याइ कम्बाइ मेप्पा लेरुड्सिड्लो ल?रिक् यहवे दाड्बाल्ले पाःचु?रो॥ 10 खेन् येम् एगाइ इसाइलि मनाहा?नु कन् सेसेमाइहुप्पिन्चोगुड, खुनि? निड्वा?बो आधिम्हा? केःचुड पिरुड्सिड्डाइ खुनि? सिक्तुड्मो साप्तुड पिरुड्सिड्, हेक्क्याइ इड्गा? खुनि? निड्वा?फुमाइ पोःड्डाआइ खेइहा? आमना मेबोःड्लो

ल?रिक् यहवे दाड्बाल्ले पाःचु?रो॥ 11 आत्तिन् मनाःल्लेआइ कुलाजे?बा मनाःन् हु?मा चाहाबा मेजोःक्नेन्तो हेक्क्याइ आत्तिन् मनाःल्लेआइ कुम्भु? कुन्सा?सि दाड्बान् कुसिड् निःत्तेम्मे? ल?रिक् मेप्पासि मेबोःड्नेल्लो, थेआइभेल्ले यम्बा चुक्पा केरेक्ले इड्गा? कुसिड् मेनिःत्तारो॥

12 थेआइभेल्ले खेइहा?रे मेजोगुबा ताप्फेःम्बा याःम्बक्किन् लेप्पि पिरुड्सिड् हेक्क्याइ खुनि? लायोःन् आप्फाल्लेआइ निड्वा? मेडःचुडिन्तो॥” †

13 अक्खेल?रिक् खुने? कुसइमाइहुप्पाःतुल्ले तगिस्मान् युक् मेःन्नेबा चोगुबा पोःड्लो॥ हेक्क्याइ युक् मेःन्नेबा नु ओगप मेम्बोःड्मना आत्तिन् पाःन्निल्ले हाराए माबेःक्लो॥

साड्ग्राम्पेदाइ नु इक्साओबा सेवा चोःक्मान्

9 आल्ल निड्वा?फुमाइ नु इसाइलिहा?रे खुनि? लुम्मो थिक्सिगेःक्सा माइहुप्पो सेवा चोःक्मा थिम्हा? वये, हेक्क्याइ इक्साओ सेसेबा तेन्नाइ नेस्सेरो॥ 2 खेन् निड्वा?फु साःड्गाहिम्मो नेत्छि याक्फा नेस्से॥ खेप्पो थिक्सिगेःक्सा याक्फाओ सेमि युड्देन्, चप्तेन् नु निड्वा?फुमाइडो तोःम्ननाबा सेसे खरेःड्हा? नेस्से॥ कन् तेन्निन् सेसेबा तेन् मेमेत्तुरो॥

3 हेक्क्याइ खेप्पो फोःन्दाधिक पत्छे॥ खेन् फोःन्दाःल्ले थेःक्तुबा निसिगेःक्या याक्फाःन् काक्नुःल्ले सेसेबा तेन् मेमेत्तुरो॥ 4 खेप्पो साम्म्याइ साड्सिड् हाःम्मादेन्धिकन् साम्म्याड्डिल्ले सुःप्पनाबा माइहुप्पिल्लेन् सन्दोःक्किन् युडे॥ हेक्क्याइ खेन् सन्दोःक् सिगाइ मन्ना †† केयाक्पा साम्म्याइ खप्पाःन्, कुफेक्मेःत् केबप्पा हारुने कुदक्काःत्तिन् नु थिबोःड् साम्म्यो इड्जाःड् केबप्पा माइहुप्पिल्लेन् लुड्साफ्हा? यागेरो॥ 5 खेन् सन्दोःक् सम्दाइ करुब मेप्पनाबा मिमिदिड्गेन् कुमाइलाइड्बाहा?रे खुन्छि?

†† लाम्दिःक् २५.४०, २६.३० †† यर्मिया ३१.३१-३४ †† मन्ना-इसाइलिहा? एःक्सादेन्तो लाम्दिःक्मेजोगेल्ले खेइहा?रे मेजर फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले लाड्साक्पोलाम् थिक्क्याःन्धक् मन्ना मेप्पनाबा कुजा थेर याःन्दु॥ खेइहा?रे खेन् मिसाक् मेदाइघुआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदगाइ साःड्गाहिम्मो साम्म्याइ खप्पाओ मेयाक्तुआइ सेसे सन्दुक् सिगाइ मेयुक्खु॥

साम्बिःप्याल्ले लायोलाम् लेप्मि खोःमा तेन्निन् इःप्लेत्तुआइ येबेत्तिरो ॥ कर आल्लो कन् काक् पाःन्हा?ग आनिगे नुःरिक्काइ पाःप्मा मेसुक्तुम्बेन्लो ॥

6 आल्ल काक् कन् पाःन्हा? यारिपपोःक्खेआइ निड्वा?फुसाम्बाहा? थिक्याःन्धक् खेन् लाःक्कात्पा सेसेबा तेन्ना माड्सेवा चोःक्से मेलाःसे ॥

7 कर सिगाइ लेप्माइबा काकनुःल्ले सेसे तेन्नाग मानिड्वा?फुसाम्बेन्लक् तड्बेरे थिक्लेइ माक्खि?नु लाःसेरो ॥ खेन् माक्खि?इड्ग खुने? आबाडे कुलायोरे लागि नु मनाहा?रे मेन्नि मेल्लेए मेजोगुबा लायोहा? लेप्मि खोःमारे लागि खुने? तोःन्दुरो ॥ 8 सेसेमाइडिल्ले कन् काक् पाःन्ताम्बा लाःक्कात्पा सेसेबा तेन्निन् नेर थारिक् सिगाइस्मा काकनुःल्ले सेसेबा तेन्ना लाःप्मा लाम्मिन् मेहरेन् फा?आइ मनाहा? ओसेःन्धाक्तुसिरो ॥

9 कड्ग आडन् ताःन्दिक्पा येम्मिन् ओसेःन्दाइ केजोःक्पा मिक्सेःन्तो ॥ खेल्लेग निड्वा?फुसाम्बाहा?रे निड्वा?फुमाइडो मेदोःन्दुबा चोभा?इन् नु सिदुइज्जभाहा?रे सेवा केजोःक्पाहा?रे खुनि? खासिड्डिन्सुत्थो मेन्जोगुन् केल?बा पाःन्निन् ओसेःन्आधाक्लो ॥ 10 खेन् पाःन्हा?ग चामा थुड्मा नु परिवपरिक्पा सुत्थो चोःक्सिड्मारे लागि वाहप्सिड्मा थिम्क्लो ॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले काक् पाःन्हा? कुसइ मेन्जोःक्के थारिक् खेइहा?ग नासिड्गेन् थक्को इःप्मा नाःप्मा केबोःइबा थिम्हा? वयेरो ॥

ख्रिस्तेनकुलिड्धो केगेप्पा सिदुइज्जभा

11 केरेक् त्ये चुरेबा नुःबा पाःन्हा? केबिबा ख्रिस्तेनमानिड्वा?फुसाम्बा पोःक्खेल्ले खुने?ग पयम् यम्बा नु कुसाइ केलःबा साङ्ग्राम्पेदाइडोबा निड्वा?फु साःङ्गाहिम्मो लाःसेरो ॥ खेन् निड्वा?फु साःङ्गाहिम्मिन् मेन्छाम् हुक्किल्ले चोःक्मनाबा मेःन्तो, पाःप्माए पोःइडिल्ले खेइग नावागेन् चडःत्तिल्लेन्नाइ मेःन्तो ॥ 12 खुने?ग मेन्दाक् नु पित् माक्खि?इन् मेःन्, कर खुने?ग सदादिड्ले लागि लायोलाम् चोःक्युम्भो पिसे खेन् काकनुःल्ले सेसेबा तेन्ना थिक्लेइमो सदादिड्ले लागि आबाडे कुमाक्खि?इन् तोःन्दुर लाःसेरो ॥ 13 मेन्दाक् नु कुम्बाबा पित् माक्खि?इल्ले साङ्मासिल्ले हेक्क्याइ करःइ पिप्पाःनओ?माआइ केलःम्बा खाप्पुःल्ले आसुत्थो मनाहा? चुःप्मासिल्ले खेइहा?रे खुनि? थक्किन् सुत्थो पोःइने फा?ग्र 14 खेन्नुःल्लेग ख्रिस्तेर कुमाक्खि?इल्ले आक्ख्याक् यारिक्सुत्थो आजोःक्! खुने? मेन्नुप्पनाबा सेसेमाइलाम् कुसाइ केलःबा सिदुइज्जभा पोःइसे निड्वा?फुमाइडो आबाडे तोःन्डिल्लो ॥ आजुनि निड्वा?फुमाइडिन् सेवा चोःक्मा आसुक्तुम्ल फा?आइ कुमाक्खि?इल्ले सिःमेन्ना केदे?बा याःम्बक्लाम् आनि? खासिड्डिन्सुत्थो चोगु?रो ॥ 15 बा खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले माड्हेक् चोगुबा मेन्नुप्पनाबा लक्किन् उःत्तुसिबाहा?रे मेघोःसुर फा?आइ ख्रिस्तेनकुसइ माड्हुप्लेन्पाःन्दाइसाबारो, थेआइभेल्ले खेइहा?रे थिक्सिगेःक्समा माड्हुप्लिल्ले कुदक्लेइवाओ मेजोगुबा लायोलाम् खेइहा? थे?मासि फा?आइ खुने? स्येबारो ॥ 16 थेआइभेल्ले इड्गा? सिःआल्ले आयाइसाकुन्धेःनखुने? खोःसु? फा?आइ चोगुबा साप्ला मुन्धेःङ्ग, खेन् साप्ला मुन्धे केसाप्पा मनाःन् स्ये केल?बा पर्माइगि पोःइडाइलक् सेक्खा पोःइलो ॥ 17 थेआइभेल्ले खुने? कुहिड्वेत् वा?र थारिक् खेन् आप्फाल्लेआइ सेक्खा मेबोःइनेल्लो, कर मनाःन् सिःआइलक् सेक्खा पोःइलो ॥ 18 बा खेल्ले चोगुल्ले थिक्सिगेःक्समा माड्हुप्लिन्नाइ माक्खि? वामेन्देःन्ने थारिक् सेक्खा मेबोःइनेल्लो ॥ 19 थेआइभेल्ले मोसारे मनाहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले काक् कुसाम्यो इड्जाःइहा? पिरुसिआइ खेल्ले हिसप् सिड्बोराःक् नु हेःक्केल?बा सेमुरिक्किन् च्वाःत्तो फुप्पनाबा पित्सात् नु मेन्दाक् माक्खि?ओ निःप्सुआइ साम्योथिम् साप्ला नु काक् मना सम्दाइ साक्खुरो ॥ 20 हेक्क्याइ खेइहा? मेत्तुसि, "निड्वा?फुमाइडिल्ले केबिरिबा माड्हुप्लिन् सेक्खा केजोःक्पा माक्खि?इन् हाबा कन्लो ॥"

†21 हेक्केल?रिक्के मोसाःल्ले सेसे साःङ्गाहिम्मो नु सेवा चोःक्माल्ले चाहाबा केजोःक्पा काक् सामाफुमा सम्दाइ माक्खि?इन् साक्खुरो ॥ 22 सेक्खाःल्ले साम्योथिम्मिल्ले पाःत्तुबा कुइसिःक् यारिक् कुसिक् पाःन्हा?ग माक्खि?रे सुत्थो पोःइलो, हेक्क्याइ माक्खि? वामेन्देःन्नेग लायोःन् लेप्मि मेबोःइनेल्लो ॥

† लादिःक् २४.८

23 खेल्ले चोगुल्ले खेन् हेक्क्याइ सिदुइज्जभाःल्ले साङ्ग्राम्पेदाइडोबा पाःन्हा?रे कुबिहा? सेसे सुत्थो चोःक्मा पोःक्खे, कर साङ्ग्राम्पेदाइडोबा पाःन्हा?ए सुत्थो चोःक्मा फा?आइ खेन्नुःल्ले नुःबा सिदुइज्जभाःन् चाहाबा चोगे ॥ 24 थेआइभेल्ले ख्रिस्तेइग निड्वा?फु साःङ्गाहिम्मिल्ले कुबि कुइसिःक्पा मेन्छाम् हुक्किल्ले चोःक्मना सेसेबा तेन्ना मेलाःसेन्, कर खुने?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदगिए आनि? लागि साङ्ग्राम्पेदाइडो लाःसेरो ॥ 25 मानिड्वा?फुसाम्बान् काकनुःल्ले सेसेबा तेन्ना तड्बे थप्मे थक्सा माक्खि?नु लाःसेबा कुइसिःक् ख्रिस्तेनसाङ्ग्राम्पेदाइडो लाःसेल्ले खुने? एल्लेइ आबाडे सिदुइज्जभा पोःइसे मेलाःसेन्तो ॥ 26 मेःन्ल्लेग इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् नावागेन् चडःत् पोःक्खेआइधो खुने? यारिक्लेइ इनोगेन् तुक्खे चामा केबोःइबा वये, कर खुने?ग कन् कुनुप्पा येम्मो यारिक्ले खुनि? लायोःन् लेप्मि पिमासि फा?आइ थिक्लेइमाल्ले खुने? आबाडे सिदुइज्जभा पोःक्खेरो ॥ 27 मेन्छाम् याम्पि केरेक् थिक्लेइग सिःमा पोःइ हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुघासेन्ना येप्पा पोःइबा कुइसिःक् 28 ख्रिस्तेनकाक् मनाहा?रे खुनि? लायोहा? कुःसे थिक्लेइमो सिदुइज्जभा पोःक्खे, हेक्क्याइ याम्पो युःल्ले आनि? लायोहा? कुःसेग मेःन्, कर खुने? कुयुःमान् निड्वा? इगेःक्काइ केहाइबाहा? सेन्लप् पिसेने युःरो ॥

ख्रिस्तेर थिक्लेइबा कुसिदुइज्जभाःन् सदादिड्ले लागि

10 मोसारे कुसाम्योथिम्मिड्ग ताःन्दि केदाःबार केबप्पा नुःबा पाःन्हा? ओसेःन्केधाक्पा साम्बिःप्पा कुइसिःक्कल्लो, सेक्खाबा पाःन् मेःन्तो ॥ थेआइभेल्ले साम्योथिम्मिल्ले नाःक्तुबा तड्बे थप्मे एल्लेइ तोःम्नाबा सिदुइज्जभाःल्ले खेन् सेसे माङ्गेघबाहा? आप्फाल्लेआइ कुलिड्धो मेगेत्तुन्डिल्लो ॥ 2 साम्योथिम्मिल्ले कुलिड्धो केप्पा सुक्तुसिल्लेग सिदुइज्जभा चोःक्मा याःम्बक्किन् चक् ल?रेबारो ॥ हेक्केःल्ले सेवा केजोःक्पाहा? थिक्लेइमो काक् परिवक्ले सुत्थो मेबोःक्खेमेन्, हेक्क्याइ खेइहा?रे लायो मेजोगुल्ले खुनि? निड्वा? मेलोःरेन्बामेन् ॥ 3 कर खेन् सिदुइज्जभाहा?रे लायोःन् तड्बे थप्मे निड्वा?सुम्पो तारुरो, 4 थेआइभेल्ले कुम्बाबा पित् नु मेन्दाक् माक्खि?इल्ले लायोहा? वादे?मा मेसुक्तुन्लो ॥ 5 खेल्ले चोगुल्ले ख्रिस्तेनइक्सादिइ खाम्बेःक्मो येःल्ले निड्वा?फुमाइडिन् अक्खे मेत्तु,

"सिदुइज्जभा नु चोभा?हा? खेने? निड्वा? केन्जोगुन्लो, कर नासिड्गेन् थक्किन् तोःम्मा फा?आइ केबिराइलो ॥ 6 मिथिड्मनाआइतोःम्नाबा नु लायोरे लागि तोःम्नाबा सिदुइज्जभाहा?रे खेने? केनिड्वा? मेदयेनेन्लो ॥ 7 हेक्क्याइ याम्पो इड्गा? पाःत्तुइ, 'ओमेत्ते?ओ निड्वा?फुमाइडे, साम्योसाप्लाओ इड्गा? आयाःम्बेओ साप्लेआइ पप्पा कुइसिःक् इड्गा? केनिड्वा? हेक्के चोःक्से कप्पो त्याइडाइ वा?आरो ॥'" †

8 ख्रिस्तेर तगि पाःत्तु, "खेने? सिदुइज्जभा नु तोःम्नाबा हेक्क्याइ मिथिड्मनाआइतोःम्नाबा नु लायोरे लागि तोःम्नाबा सिदुइज्जभाहा? ताःक्मा निड्वा? केन्जोगुन्लो हेक्क्याइ केनिड्वा?आइ मेदयेनेन्लो ॥" (हेक्केसाइ साम्योथिम् कुइसिःक् खेइहा? मेदोःन्दुरो) ॥ 9 हेक्क्याइ खुने? पाःत्तु, "ओमेत्ते?ओ, इड्गा? केनिड्वा? हेक्के चोःक्से कप्पो त्याइडाइ वा?आरो ॥" खुने? कुसइ माड्हुप्लिन् युक्सिड् चोःक्से तगिस्मा माड्हुप्लिन् खारोःत्ति चोगुरो ॥ 10 हेक्केःल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा?लाम्बा येसु ख्रिस्तेर नासिड्गेन् कुधक्किन् थिक्लेइमो सदादिड्ले लागि तोःन्दुबा सिदुइज्जभालाम् आनि? सेसे आबोःक्खेआइ आवा?रो ॥

11 तगिबा माड्हुप्लोग निड्वा?फुसाम्बा केरेक्ले थिक्याःन्धक् साम्योबा याःम्बक् मेजोगुर लत्छा परिवक्पा सिदुइज्जभाःन्एल्लेइ मेदोःन्दुरो, कर खेल्लेग आप्फाल्लेआइ लायोःन् ते?मा मेसुक्तुन्लो ॥ 12 कर आनि? मानिड्वा?फुसाम्बा येसु ख्रिस्तेरग निड्वा?फुमाइडो थिक्लेइमो सदादिड्ले लागि लायोःन् ते?मा फा?आइ आबाडे सिदुइज्जभा पोःक्खेआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुजुप्साइ लेप्माइ युइसिड्लो ॥ 13 खेन् येम्माइधो खुने? कुनिड्मिहा? कुयुक्को मेन्दाःत्तिड्डे थारिक् हाइघुसिर युइलो ॥

†† निड्वा?फुसाम्बो सुम् ४०.६-८

14 थेआइभेले कन् लथिक सिदुइजभाःल्ले लायोलाम् सेसे केबोःइबार केबप्पाहा? सदादिइले लागि कुलिइधो केगेप्पा चोगुसिआइ वा?रो॥

15 हेक्क्याइ सेसेमाइडिल्लेआइ कल्ले कुयाःम्बेओ आनि? अक्खे आमेल्लो,

16 “यहवे दाइबाल्ले पाःतु, ‘खेन् एगाइ खेइहा?नु चोगुइबा कुसइ माइहुप्पिन् बा कन्लो-इइगा? आधिम्हा? खेइहा?रे खुनि? सिक्लुइमो युक्खुइ पिरुइसिइ, हेक्क्याइ खुनि? निइवा?बो साप्तुइ पिरुइसिइलो॥”

17 खुने? याम्मोआइ पाःतु,

“इइगा? खेइहा?रे मेजोगुबा लायोहा? नु फेन् याःम्बक्हा? याम्मो आप्फाल्लेआइ निइवा? मेइःतुइडिल्लो॥” 18 आल्ल लायोहा? लेप्पि पोःक्खेबाल्ले चोगुल्ले याम्मो लायोहा? लेप्पि पोःइमा फा?आइ सिदुइजभा चाहाबा मेजोःक्नेन्लो॥

हाइहाइ नु साम्दिइ

19 खेले चोगुल्ले आमिःम् ने?नुसा? नु फु?नुसा?से, आनि?ग काक्नुःल्ले साइग्राम्पेदाइबा सेसेबा तेन्तो येसुरे कुमाक्खि?लाम् हाइहाइडाइ लाःप्पा आघोःसुम्॥ 20 कन् कुसइ नु हिइमन् केबिबा लाम्मिन् आनि? लागि सेसे फोःन्दाःन् हम्बा कुइसिःक् हरेआइ वा?रो-खेन्सेसे फोःन्दाःइग येसुरे नासिइगेन् कुधक्लो॥ 21 हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुहिम् सन्दाइ युक् केगप्पा आनि? पयम् मानिइवा?फुसाम्बा आगत्तुम्बाल्ले चोगुल्ले, 22 आनि? तोःन्दोःम्बा सेसे सिक्लुइमान्नु हेक्क्याइ हाइहाइबा नसाःन्निन्नु निइवा?फुमाइडिल्ले कुबेसाइ पेगिरो॥ थेआइभेले आनि? सेसे चोःक्से खिस्तरें कुमाक्खि?इल्ले आनि? ताप्फेःम्बा खासिइडिन्साक्खुआइ वा? हेक्क्याइ आनि? नासिइगेन् थक्किन् सेसेबा च्वाःत्तिल्ले वाहत्तुआइ वा?रो॥ 23 हेक्क्याइ आनि? आगत्तुम् ल?रिक् तेन्दिइ आजोगुम्बा निइसाइडिन् मेलेते कत्तुम्लो, थेआइभेले माइहेक् केजोःक्पाइग नसाःन्साबा चोःक्लो॥ 24 आल्ल आनि? लुम्मो लुइमा? तुक्सिइमा नु नुःबा याःम्बक् चोःक्माओ हाइहाइ मेत्तिइमा आक्खेआइ आसुक्तुम् खेन् पाःन्निन् निइवा? इःत्तुम्लो॥ 25 कुभा नसानिबाहा?रे सौरिक् चुम्मा येप्पेक् मेइगत्तुन्, कर आनि?ग सौरिक् चुम्मा लेरुम् मेःन्तो॥ कर दाइबाल्ले कुयुःमा येन्निन् निःत्ताइ तार पप्पा खिनि? केनिःसुम्बाल्ले चोगुल्ले आल्लसाइ यरिक् हाइहाइ मेत्तासि?रो॥

26 आनि? सेक्खाःन् नुःरिक्काइ कुसिइ आनिःत्तुम्साइ निःनिःबाए लायो आजोगुम्ब आवा?ने फा?ग्र खेन् लायोलाम् लेप्पि पिमा केसुक्पा सिदुइजभा थेआइ होःप्लो॥ 27 कर खेले कुलेक्वा खेन् हेक्क्याइ लायो केजोःक्पाल्ले किप्पा केघुःबा खुम्दिइडिन् सेक्खाए खोःसु?, हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेइवाओ केबोःक्पा खेन् मनाःन् हरुरुना केदिःप्पा मिःल्ले मेक्खु?रो॥ 28 मोसारे कुसाम्योथिम्मिन् केना?बा मनाःन् नेत्ति इग्र सुम्सिरे मेबिरुबा पर्माइगि वा?ने फा?ग्र लुइमा? तुक्सिइमा मेःन्ने सिःमा पोःइ॥ 29 निइवा?फुसाःन् कुनामेन्हा? केमेप्पेन्, आबाडे सेसे केजोःक्पा माइहुप्पिल्लेन् माक्खि?इन् आसुत्थो केजोःक्पेन्हेक्क्याइ लुइगुम् केबिबा सेसेमाइडिन् केअप्पेन्खेन्नुःल्लेआइ केसाक्पा खुम्दिइ खोःमा ला?रुरो॥ 30 थेआइभेले ताप्फेःम्बा याःम्बक्केजोःक्पेन्खुम्दिइ पिमा आलक्पेन्तो, इइगा?ए कुलेक्वा नुःक्तुइ पिरुइल?रिक् निइवा?फुमाइडिल्ले पाःत्तुबान् आनि? कुसिइ आनिःत्तुम्लो॥ अक्खेआइ पाःत्तुआइ वा?रो, “यहवे दाइबाल्ले आबाडे कुमनाहा? खासेन् लोःन्दुसि?रो॥” 31 आजुनि निइवा?फुमाइडिल्ले कुहुक्को थामाग सा?रिक् किप्पा केघुःबा पाःन्लो!

32 आल्ल निइवा?फुमाइडिल्ले कुओःतिःन् केनिःसुम्माइ नसाःन् केजोगुम्बा तगिबा येन्हा? निइवा? इःत्तेम्मे?ओ॥ खिनि? सा?रिक् इनोगेन् तुक्खे केदुम्साइ नसाःन्तो अयाक् मेल्ल?ए केवयिबान् इःत्तेम्मे?ओ॥

33 कुभा येम्मोग खिनि? मनाहा?रे खुनि? तगि हिनाःम् केम्मेत्तिआइ तुक्खे केम्जाःत्ति?॥ हेक्क्याइ कुभा येम्मोग हेक्क्याइ पाःन्तो केधाःबाहा?नु सौरिक् केवयिआइ कुभा? केबिरुम्सिल्लो॥ 34 खिनि?ग पुइलाहिम्मो केधाःबाहा?

लुइमा? केदुक्कुम्सिम्॥ मनाहा?रे खिनि? याइसाकुन्धेहा? केम्नाप्ति केम्दे?रिसाइ केसःत्तिर नासिकेधःत्तुम्, थेआइभेले खिनि?ग केगत्तुम्बा पाःन्हा?नुःल्लेआइ नुःबा नु सदादिइ केवा?बा याम्साग्नेन् याइसाकुन्धेःन् केगत्तुम् केल?बा पाःन्निन् कुसिइ केनिःत्तुम्लो॥ 35 खेले चोगुल्ले खिनि? निस्सेबा नसाःन्निन् मेलेरेम्मिन्ने?ओ॥ खेले यम्बा हाइसेम्मिन् तारुरो॥

36 खिनि? नासिकेधःत्तुम्ल पोःइलो, हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? कुइसिःक् केजोगुम्मिल्ले खुने? चोगुबा माइहेक्किन्केघोःसुम्लो॥

37 साम्योसाप्लाःल्ले पाःत्तु?,

“आक्खो सप्पाआइ केदाःबार केबप्पेन्ताःएरो, हेक्क्याइ खुने? मेसुःनेन्तो॥ 38 कर इइगा? आसाम्योनिबा मनाहा? नसाःन्लाम्बाए मेहिइलो॥ खेइहा? इइगा?लाम् मेनुःइ मेवेःक्ने फा?ग्र खेइहा?नु आसिक् खेइलो॥” †

39 कर आनि?ग केनुःइबा केबेःक्पाआइ केमेक्पा मनासि मेःन्तो, कर आनि?ग खिस्तेन्नसाःन् केजोःक्पाआइ मेक्मालाम् ताइसेःप्केघोःबासिरो॥

नसाःन्

11 आल्ल नसाःन् फा?इन् थेमा फा?ले निइसाइ आजोगुम्बान् सेक्खाए पोःइ हेक्क्याइ आन्निःसुम्मिन्बान् सेक्खाए वा? फा?आइ निस्से चोःक्मारो॥ 2 उनाहुरिबा मनाहा?रे मेजोगुबा खुनि? नसाःन्लाम्बाए निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? त्सेरो॥

3 निइवा?फुमाइडिल्ले कुबाःन्जाक्किल्ले काक् नावागेन् चइःत् चोगुबा फा?आइ आनि? नसाःन्लाम्बा कुसिइ आनिःत्तुम्लो, हेक्केल?रिक् निःमनाबा पाःन्हा?ग निःमेन्देप्पनाबा पाःन्हा?लाम् पोःक्खेबारो॥

4 नसाःन्लाम्बाए हाबिलरे कुम्भु? कयिनेन्नुःल्लेआइ नुःबा सिदुइजभा निइवा?फुमाइडो तोःन्दुरो॥ हेक्क्याइ खुने? तोःन्दुबा सिदुइजभाःन् निइवा?फुमाइडिल्ले ताःक्तुआइ खेन्लाम्बाए खुने? साम्योनिबा मना मेत्तुरो॥ हेक्क्याइ खुने? स्पेसाइ आल्लो थारिक् खुने? कुनसाःन्लिल्ले नुःबा पाःन् आहु?रो॥ †

5 नसाःन्लाम्बाए हनोक्केन् मेन्छिए कुहिइवेत् साइग्राम्पेदाइडो थाःइ ते?रेरो॥ खुने? कुधक्किन् खोःमेदेत्तेन्तो, थेआइभेले खुने?ग निइवा?फुमाइडिल्ले थाःइ ते?रुरो॥ खुने? थाःइ ते?मानुःल्ले तगि निइवा?फुमाइडिन् कुनिइवा? तासुआइ वये फा?आइ साम्योसाप्लाःल्ले तोःन्दि पिरु?रो॥ †† हेक्क्याइ नसाःन् मेःन्ने निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? ताःमा सुक्मेदेत्तेन्तो, थेआइभेले खुने?ओ केदाःबाल्ले निइवा?फुमाइडिन् सेक्खाए वा? हेक्क्याइ निइवा? इगेःक्काइ खुने? केगोःप्पाहा? हाइसेम् पिरुसि?रो ल?रिक् नसाःन् चोःक्माए पोःइलो॥

7 नसाःन्लाम्बाए नुहारे कुहिम्सयइहा? ताइसेःप्से वालाधा चोगुरो॥ तगि आप्फाल्लेआइ मेम्बोःइडे केवा?बा पाःन्हा? आल्ल पोःइलो ल?रिक् साम्दिइ केबिबा निइवा?फुमाइडिल्ले कुइइजाःइडिन् खेप्सुआइ हेक्के चोगुरो॥ खुने? कुनसाःन्लाम्बाए खेन् येम्मोबा इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा मनाहा? आप्तिक्को मेध्ये हेक्क्याइ नसाःन्लाम् केदाःबा साम्योनिबा लक् केघोःबा पोःक्खेरो॥ †††

8 नसाःन्लाम्बाए अब्राहामरे निइवा?फुमाइडिल्ले कुइइजाःइडिन् खेप्सु॥ हेक्क्याइ उःत्तुआइ पेगे? मेत्तुबा लाजे?ओ पेरो॥ खेन् लाजे?इइग ताःन्दि खुने? खोःमा केबोःइबा कुलक् वयेरो॥ खुने? आत्तान् पेःक्कार पत्ता फा?आइ थेआइ मेनिःसुन्तो॥ †††† नसाःन्लाम्बाए खुने? माइहेक्को खोःसुबा लाजे?ओ हिम् चोगुआइ याःक्तेसाइ खुने?ग माःइघा लाजे?ओ ताप्फेबे?बाआइ केवा?बा कुइसिःक् वयेरो॥ खुने?नु सौरिक् माइहेक्केन् लक् केघोःबा इसहाक नु याकुब कुइसिःक् खुने?आइ साःइगाहिम्मो वयेगत्तेरो॥ ††††† थेआइभेले खुने?ग मेन्नुप्पनाबा पाइयक् केनेबा येक्क्यक्थिक् कोःत्तुर वयेरो॥ खेन् येक्क्यक्थिल्लेन् इत्छाप केसाप्पाआइ केजोःक्पाइग निइवा?फुमाइडिल्लेरो॥

† हबक्कुक २.३-४ †† तोलिइसोमु ४.३-१० ††† तोलिइसोमु ५.२१-२४ †††† तोलिइसोमु ६.१३-३२ ††††† तोलिइसोमु १२.१-५९ †††††† तोलिइसोमु ३५.२७

11 अब्राहामरं कुमेःत् साराःन् सामेङ्गप्पनामा वये हेक्क्याइ सागप्पा लेत्तुआइ वयेसाइ नसाःन्लाम्बाए सागप्पा सुक्तुरो, थेआइभेल्ले खुने? माइहेक् केजोःक्पा निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन्साबा चोःक् फा?आइ इःचुरो॥ 12 हेक्केल?रिक् कन् सिःमा केइःप्पा मनाधिकलाम्बा आत्तात्तान्ने निःप्पेन्देप्पनाबा ताइसाक्पोबा खेःम्सिक् नु वाहइडिल्ले कुयाओबा येःङ्घा कुइसिःक् कुमु?इदाइसा मेबोःक्खेरो॥ 13 कन् काक् नसाःन्साबाहा?रेग निड्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा?नु चोगुबा माइहेक् मेइघोए मेस्ये, कर खेइहा?रेग माःङ्घालाम् खेन् मेनिःसुआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइहेक्किन् लाइमेदाःक्तुरो॥ हेक्क्याइ खेइहा?ग कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मो वे? लाजे?बा नु ताक्केगम्बा वयिगेरेत्त ल?रिक् तेन्दिइ मेजोगुरो॥ 14 अक्खेल?रिक् केबाःप्पा मनाहा?रेग सेक्खासाइ आबाडे खुनि? लाजे?इन्मेगोःत्तुर मेवा?बा निःन्धो पोःड्लो॥ 15 खेइहा?रे मेलेरु मेधबा लाजे?इल्ले कुयाःम्बेओ निड्वा? मेइःत्तुआइ मेवयेल्लेग खेप्पो खेइहा?रे याम्मो नुःड्मा पेःक्मा येम् मेघोःसुबामेन्॥ 16 कर खेइहा?रेग खेन्नुःल्लेआइ नुःबाग साइग्राम्पेदाइबा लाजे?इन्खोःमा सा?रिक् निड्वा? मेजोगुरो॥ खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? निड्वा?फुमाइआ पाःप्पा खेइहा?नु सिरिइ मेमयेन्नाइ खुनि? लागि नुःबा येक्यक्थिक् यारिप् चोगु पिरुसिआइ वा?रो॥

17 निड्वा?फुमाइडिल्ले अब्राहामिल्ले कुनिड्वा? सा?रुल्ले खुने? नसाःन्लाम्बाए इसहाक्किन् सिदुइजभा कुइसिःक् तोःन्दुरो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले इसहाकलाम्बाए खेने? केमु?इदाइसाहा? मेबोःड्लो † ल?रिक् माइहेक् पिरुआइ वयेसाइ अब्राहामिल्ले लत्थिक्क् कुस्साःन् सिदुइजभा चोःक्मा यारिप् पोःक्खेरो॥ 19 निड्वा?फुमाइडिल्ले केसिःबाहा? याम्मो कुहिइवेत्त चोःक्मा सुक्तुसि? केल?बा पाःन्निन् अब्राहामरे निड्वा? इःचुरो॥ हेक्क्याइ सेक्खाःल्लेग, खुने? कुसिवेत्त कुइसिःक् पोःक्खेबा इसहाक्किन् याम्मो कुहिइवेत्ते खोःसुरो॥ 20 नसाःन्लाम्बाए इसहाकरेआइ याकुब नु एसाउःन् खुन्धि? केदाःबा येम्मिल्ले कुयाःम्बेओ मु?इसाम् थाःसुपिरुसिरो॥ ††21 नसाःन्लाम्बाए याकुबेन् सिःमा येम्मो कुदक्काःत्तिल्ले तक्सिइडाइ निड्वा?फुमाइडिन् सेवा चोगुर युसुफरे काक् कुस्साःहा? मु?इसाम् थाःसुपिरुसिरो॥ †

22 नसाःन्लाम्बाए युसुफरेआइ सिःमा इःत्तल्ले इसाइलिहा? मिस्र लाजे?लाम् मेलःन् मेबेःक्पा पाःन्निन् चैक्खुआइ खेन् येम्मो कुयेप्पिन्नाइ खुनि?नुए मेदे?रुर ल?रिक् इइजाःइ पिरुसिरो॥ †

23 नसाःन्लाम्बाए मोसाःन् सावाःन्धिइडिल्ले कुम्मा कुम्बासिरे ला सुम्सि थारिक् चिक्खेत्तुआइ कत्तेत्तु, थेआइभेल्ले खेन् अडेःक्वाःन् सा?रिक् नुःबा निःसेत्तु, हेक्क्याइ हाइडिल्ले कुइइजाःइडिन्नाइ मेगिरेत्तुन्लो॥ ††

24 मोसाःन् थाइबेन् केरेल्ले नसाःन्लाम्बाए फारो हाइडिल्ले कुस्साः मेन्नुमा?इल्ले कुस्साःआ पाःप्पा मेदेःन्देन्लो॥ †††25 खुने? लायोबा सुक्खेवाओ सप्पाधिक वा?मानुःल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुयाप्पिहा?नु तुक्खेवाओ वा?माए निड्वा? चोगुरो॥ 26 मिस्र लाजे?स्मा याइसाकुन्धेःन्नुःल्लेग ख्रिस्तेरे कुलागि निड्घुम्मो थामाए नुःबा इःचुरो, थेआइभेल्ले खुने? कुनिड्वा?इन्ताःन्दि खोगेदेप्पा थुम्घोओ पत्छेरो॥ 27 नसाःन्लाम्बाए खुने?ग निःमेन्धाःप्पनाबा निड्वा?फुमाइडिन् निःसुबा कुइसिःक्के हाइडिल्ले कुसिक्किन्नु मेगिसेन्नाइ मिस्रलाम् लःन्देपेबान् पेबाए पोःक्खेआइ मेनुःक्खेन्॥ 28 नसाःन्लाम्बाए यहुदिहा?रे खुनि? तुम्बा साःहा? केमेइबाल्ले ††† सुःमा मेसुक्तुन्धिन्ल फा?आइ खुने? माक्खि?इन् फिन्दुर यहुदि चोःक्युम्भो तइनाम् थिम्मिन् हेःक्तुरो॥

29 नसाःन्लाम्बाए इसाइलिहा? सेइसेइबा खाम्मो लाइमेघेगेर हेःताइबा वाहइडिन् मेगाःक्तुआइ नाथाःम्बि मेबेरो, कर मिस्रिहा?रेआइ बा हेक्के चोःक्मा मेगोःत्तुल्ले खेइहा? काक् ख्याम् मेहुमे मेस्येरो॥ †

30 नसाःन्लाम्बाए इसाइलिहा?रे नुसि येन् थारिक् येरिहो येक्यक्किन् मेगबुआइ खेल्ले कुघिरिबा लुइधाक्किन् लुःन्देरो॥ ††

31 नसाःन्लाम्बाए येरिहोओमा केत्तिमा राहाबरे इसाइलि थोःम्जिबाहा? तरेदोःसुसिबाल्ले चोगुल्ले खेन् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइइजाःइ मेइघेमनाबाहा?नु मेस्येनेन्लो॥ †††

32 खेन् यारिक्काइधो इइगा? थे पाःप्पाबे? गिदियोन्, बाराक, सिम्सन, यिप्ताह, दाउद, सामुएल हेक्क्याइ माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे खुनि? याःम्बेओ पाःप्पा येम् मेगत्तान्लो॥ †††33 खेइहा?रेग नसाःन्लाम्बाए हाइजुम्हा? मेनाःन्दु, सामयोनिबा खासेन् मेलोःन्दु, माइहेक् चोःक्मनाबा पाःन्हा? मेघोःसु॥ खेइहा?रे थेरिइबाहा?रे खुनि? मुराःन् मेसुबु, †††34 पयम् यम्बा मिराःक्हा? मेसेरु, ताभेलाम्बा ताइमेसेःप्ते, खेइहा?रे खुनि? सा?इ होःप्तेसाइ केधुम्बा मेबोःक्खे हेक्क्याइ थड्डो मुक्केगुबा मेबोःक्खेआइ निड्मिहा? मेनाःन्दुसिरो॥ †††35 मेन्नुमाहा?रे केसिःबा केबेःक्पा आबाडे खुनि? मनाहा? याम्मो कुहिइवेत्त मेघोःसुसिरो॥ ††

वे?हा?रे सिःमेन् एगाइ मेन्नुप्पनाबा हिइमन्निन् खोःमा फा?आइ चोःक्युम्भो पोःड्मा मेन्देन्देन्नाइ निड्घुम्मिन् मेदाःक्तुरो॥ 36 कुभाग हिनाःम् मेमेत्तुसिआइ तेःम्भुक् मेयाक्तुसि, कुभाग इमेघेःक्खुसिआइ पुइलाहिम्मो मेसाक्तुसिरो॥ †††37 कुभा लुइडिल्ले मेलेत्तु मेसेरुसि, कुभा चेन्दिःल्ले मेजेरु मेसेरुसि, कुभाग ताभेःल्ले मेजेत्तु मेसेरुसिरो॥ कुभाग निड्घुम् नु तुक्खे मेज्येआइ चाहाबो मेवयेल्ले मेल्लुकु नु मेन्दाक् सेहोबा चाइ मेजाक्खु॥ †††38 खेइहा?ग लुइभुक्कु नु खाम्भुक्कुहा?ओ याइधोःक्कि येःङ्घादेन्नु नु कोःक्मा फाइजइ हेइघाःत्ति मेइरेर मेवयेरो॥ खेन् हेक्क्याइ मनाहा?रे लागि कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मानु सुम्बोधाबा होःप्तेरो॥

39 खेइहा? केरेक्के खुनि? नसाःन्लाम्बाए निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? मेदासुसाइ खेइहा?नु चोगेबा माइहेक्किन्मेइघोए मेस्ये मेबेरो॥

40 निड्वा?फुमाइडिल्ले आल्लसाइ सा?रिक् नुःबा निड्सेःक् आनि? केरेक्के लागि कत्तुबाल्ले चोगुल्ले खेइहा?ग आनि?नुरक् कुलिइधो मेगेल्लो॥

येसुरे कुबिःन् इःप्पा नाःप्पा पोःइ

12 खेल्ले चोगुल्ले नसानिबा हिइमन्ले कुयाःम्बेओ कम्प्याक् यरिक् तोःन्दिहा?रे खुनि? लुम्मो आवा?बाल्ले चोगुल्ले याम्पि केहम्बा पाःन्हा? नु केरेक् परिक्लेन् याम्पि केघःबा लायोहा? लाप्फुसुम्तो, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले नेस्सु आबिरेबा लोःक्तोःक्के चाःत्तो नासि थःत्तुम् लोःक्तिरो॥ 2 आनि? नसाःन्निन् केहेःक्पा नु कुलिइधो केगेप्पा येसुःन् ओमेत्तुम्तो॥ ताःन्दि केदाःबा ओमु ल?माल्ले लागि सिलाम्साक्मा सिइसम्दाइबा इनोगेन् तुक्खेःन् नु नाधामान् खुने? थेआइ मेन्डःत्ते थरुआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहाइयुक्नाःल्ले कुजुप्साइलेप्पाइ युइसिड्लो॥ 3 लायोबा मनाहा?रे खुने? कुदक्केइडो मेदारुबा अक्त्तइबा पाःन्हा? केधम्बा येसुःन् निड्वा? इःत्तम्मे?ओ, हेक्केःल्ले खिनि? निड्वा?बो नायो केम्बोःक्खिन्लो, हेक्क्याइ खिनि? सक्माआइ मेबु?नेन्लो॥

निड्वा?फुमाइडिन् पानुदिइ पाः कुइसिःक् चोःक्

4 खिनि? लायोःल्ले कुदक्केइवाओबा थड्डो केवयिसाइ सिःमालिइधोओ थारिक् मेइगेत्ते केवयि?रो॥ 5 खिनि? आबुगेन् आस्साःसे ल?रिक् केम्मेत्तिबा खाहुन्निन् निड्वा? केभेःत्तुम्बि?

“आबुगेन् आस्साःए, यहवे दाइबाल्ले कुहेन्थिम्मिन् याइयाइ मेइःत्तेन्ने?ओ, हेक्क्याइ खुने? केभेःक्किल्ले केनिइसाइमेबुगेन्ने?ओ, 6 थेआइभेल्ले आत्तिन् यहवे दाइबाल्ले लुइमा? तुक्तु?, खेन् हेन्थिम् याक्तु?, हेक्क्याइ खुने? तेन्दिइ चोगुबा आत्तिन् कुस्साःन्हाइ खुम्दिइ पिरु?रो॥” †††

† तोलिइसोमु २२.१-१४, २१.१२ †† तोलिइसोमु २७.२७-२९, ३९-४० † तोलिइसोमु ४७.३१, ४८.१-२० †† तोलिइसोमु ५०.२४-२५, लाम्दिःक्१३.१९ †† लाम्दिःक्१.२२, २.२ ††† लाम्दिःक्२.१०-१२ ††† केमेइबा-थिक् पाःन्हाइडो “सिःमेलेन् माइलाइडबान्” पोःड्लो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्मिहा? मेइसे माइलाइडबान् पाइघु युःसुरो (लाम्दिःक् १२.२१-३०)॥ † लाम्दिःक्१४.२१-३१

†† यहोसु ६.१२-२१ ††† यहोसु २.१-२१, ६.२२-२५ ††† खासेन्लोबा ६.११-८.३२, ४.६-५.३१, १३.२-१६.३१, १९.१-१२.७, १ सामुएल १६.१-१ हाइहा? २.११, १ सामुएल १.१-२५.११ ††† दानिएल ६.१-२७ ††† दानिएल ३.१-३० ††† १ हाइहा? १७.१७-२४, २ हाइहा? ४.२५-३७ ††† १ हाइहा? २२.२६-२७, २ सामुन्धुम् १८.२५-२६, यर्मिया २०.२, ३७.१५, ३८.६ ††† २ सामुन्धुम् ४.२१ ††† सिवादिइखाहुन् ३.११-१२

7 इनोगेन् तुक्खेःन् हेन्थिम् कुइसिःक् थरेम्मे?, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? आबुगेन् कुस्साः कुइसिःक् केइःत्ति?रो॥ आत्तिन् पाःल्ले आबुगेन् कुस्साःन् हेन्थिम् मेयावतुन्बे? 8 खिनि? आत्तिन्हा?रे पाःलाम् काक् साःहा?रे खोःमा केबोःड्बा हेन्थिम्मिन् केइघोःसुम्मिन्ने फा?ग्र खिनि?ग सेक्खाबा साः मेःन्, कर खो?सानिड्लो॥ 9 आल्ल इक्साबा आनि? पाःहा?रे हेन्थिम् आम्याक्तेल्लेग आनि? मिड्सो इड्धाःइ आबिरुम्मिन्लो॥ खेन्नुःल्लेआइ यरिक् आनि? याम्साम्मिल्लेन् पाःल्ले हेन्थिम् आयाक्विल्ले आनि? सेक्खाबा हिड्मन् खोःमा फा?आइ खेन् हेन्थिम्मिल्ले कुयुक्को ताःमा पोःड्लो॥ 10 थेआइभेल्ले इक्साबा आनि? पाःहा?रे कुभा तड्बे थारिक् खुनि? मेलेस्सु मेनिःसुबा यारिक् हेन्थिम् आम्याक्को॥ कर निड्वा?फुमाइडिन् कुइसिःक् सेसेबा आबोःड्ल फा?आइ आनि? इन्धाःक्ते लागि खुने? हेन्थिम् आयाक्को॥ 11 आत्तिन् हेन्थिम्मिन्नाइ खोःमा येम्पो खेन् सिरा? केधाड्बा मेजोःवनेन्लो कर कड्ग साक्को, हेक्केसाइ याड्सि खेन् हेन्थिम्माम् सगेथासिड्बाहा? साम्योनिबा हिड्मन्नो मेहिड्डाइ सनारुड् मेघोःसु?रो॥

12 खेल्ले चोगुल्ले सोरो केल?बा हुक्का? फोःक्खेम्मे? हेक्क्याइ थेगक्कक् केयड्बा थुड्बोहा? केधुम्बा चोगेम्मे? 13 लाड्सक्पाहा? मेवेःताइ मेन्जोःन्ने मेड्गेड्डे लाड्घेःक्मा मेसुक्ल फा?आइ खिनि? लाम्मिन् तोःन्देम्मे?ओ॥

निड्वा?फुमाइलाम् साम्दिइ

14 काक् मनाहा?नु सनारुड्डो वा?मा नु सेसे पोःड्मा काक् परिव्ले तम्मिन् चोगेम्मे?ओ॥ सेसे मेम्बोःइडेग आत्तिन् मनाःल्लेआइ यहवे दाड्बान् मेनिःसुन्तो॥ 15 हेक्क्याइ खिनि? लुम्पो आत्तिन्नाइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुड्गुम् मेड्घोःमनाबा मेबोःइनेन्ल, सिक् पोःक्माल्ले खेमा थक्मा मेभोःक्खुन्ल, हेक्क्याइ खेन् निड् कुइसिःक्पा सिक्कुःमाल्ले वे? मनाहा?आइ मेजिःन्दुच्छिल्ले फा?आइ सिड्सिड् ल?रेम्मे?ओ॥ 16 हेक्क्याइ आत्तिन्नाइ चागेलाम्बा इग्र एसाउ हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिन्नेड्गोःप्पना मेम्बोःइनेन्लो॥ खेल्लेग चामा थुड्मारेलालि तुम्बा कुयुक्किन् लेक्तुरो॥ 17 हेक्क्याइ याड्सि कुम्बालाम्बा मु?इसाम् खोःमा फा?आइ आक्खेन् कोःतुसाइ खेन् ना?रेबा पाःन्निन् खिनि? केनिःसुम्लो॥ खेल्ले कुमिक्वा थाःसुर मु?इसाम् खोःमा निड्वा? चोगुसाइ ताप्फेःम्बा कुयाःम्बक्लाम्बा नुःड्मा येम्मिन्लेक्तेबेआइ वयेरो॥

18 खिनि?ग सिनाइ कोःक्मा हेक्क्याइ सुःमा सुक्केदप्पा देन्नो मेन्दाए केवयि?, हेक्क्याइ मि केदिःप्पा, खागेदाम्बा, माक्केल?बा हेक्क्याइ किप्पा केघुःबा सारित्केजड् केहुबा देन्नो, थुत्तुरिःप्पा मुक्तेबा इक्ला नु किप्पा केघुबा इक्लाःल्ले कुबेसाइ मेन्दाए केवयि?रो॥ खेन् केघेम्बाहा?रे याम्मो अक्क्याइ किप्पा केघुःबा इक्लाओ खुनि?नु मेबाःत्नेन्ल फा?आइ पेलि मेभावतुरो॥ 20 थेआइभेल्ले “कन् कोःक्मान् केसुबा आत्तिन् थक्साःन्डाइ लुड्डिल्ले लेप्तेम् सेरेम्मे?” † केल?बा इड्जाःइडिन् खेड्हा?रे थःप्पा मेन्नुक्तुन्लो॥ 21 कन् नियाराःइग सा?रिक् किप्पा केघुःबा चोगे, हेक्क्याइ मोसारेआइ इड्गा?ग आगिःमाल्ले यड्डारो † ल?रिक् पाःतुरो॥ 22 कर खिनि?ग सियोन कोःक्माओ, आजुनि निड्वा?फुमाइडिल्ले कुयेक्यक् साङ्ग्राम्पेदाड्बा यरुसलेम्पो केदये?इआइ केवयिरो॥ खिनि?ग हेन्धिइ हेन्धिइडाइधो माड्लाड्बाहा?रे खुनि? ओमु ल?मारे कुधिम्बा खुनि? चुम्लुड्डो केदये?इआइ केवयि?रो॥ 23 खिनि?ग साङ्ग्राम्पेदाड्डो खुनि? मिड्हा? साप्तेआइ केवा?बा तुम्बा लक् केघोःबाहा?रे खुनि? चुम्लुड्डो केदये?इआइ केवयि?रो॥ खिनि?ग काक् मनाहा?रे खुनि? खासेन्दाड्बा निड्वा?फुमाइडिल्लो, हेक्क्याइ कुलिड्धो केगेप्पा मेजोगेबा साम्योनिबाहा?रे खुनि? याम्साम्मिल्लो केदये?इआइ केवयि?रो॥ 24 खिनि?ग निड्वा?फुमाइडिन् नु मनाहा? लुम्पो कुसड् माड्हुप्पेन्पाःन्ड्साबा येसुरो केदये?इआइ केवयि?॥ हेक्क्याइ खिनि?ग हाबिलरे कुमाक्खि?नुःल्लेआइ सा?रिक् नुःबा पाःन् केबाःप्पा साड्मनाबा येसुरे कुमाक्खि?ओ केदये?इआइ केवयिरो॥ †

† लादिःक् १९.१३ †† साम्योथिमड्ज्जाःइ९.१९ † उन्धेःन्निड्वा?फुसाम्बाल्ले इसाइलिहा?रे खुनि? लायोःन्लेप्पि पिमारे लागि माड्हिम्मोबा सेसे तेन्नो माक्खि? साक्खुबा

25 खिनि?नु केबाःप्पा निड्वा?फुमाइडिन् मेन्ना?मा फा?आइ सिड्सिड् ल?रेम्मे?ओ॥ थेआइभेल्ले इक्साबा इड्गेसाबा मोसाःल्ले कुसाप्पिड्डिन् खेम्मा मेन्डेम्मनाबा इसाइलिहा? ताड्मेन्धेःप्तेन्लिन्ने साङ्ग्राम्पेदाड्बालाम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले साम्दिइ आबिःल्ले आनि? आना?रुम्मे फा?ग्र आनि?आइ आन्दाइनेन्लो॥ 26 निड्वा?फुमाइडिन् सिनाइ कोःक्मालाम् पारेल्ले कुइक्लाःल्ले इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् यक्खु, कर आल्लो खुने? माड्हेक् चोगुआइ वा?, “याम्मो थिक्लेइ कन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मान्क मेःन्, कर साङ्ग्राम्पेदाड्डिन्नाइ यक्खुड्लो॥” ††27 कन् “याम्मो थिक्लेइ” पाःप्पनाबा सुत्ताःल्लेग काक् नावागेन् चड्ःत्तिन् यड्डाइ चत्छिइ पेःक्को केल?बान् ओसेःन्आधाक्को, कर यड्मा सुक्केन्देप्पनाबा पाःन्हा?रक् नयाःक्को॥ 28 खेल्ले चोगुल्ले आनि? यड्मा सुक्केन्देप्पनाबा हाड्जुम्मिन् आघोःसुम्ल आवा?बाल्ले चोगुल्ले नोगेन्साबा पोःक्खिरो, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिन् कुनिड्वा? ताःमा फा?आइ मिड्सो इड्धाःइ पिड् किरुम्ल सेवा चोगुम्लो॥ 29 थेआइभेल्ले आनि? “निड्वा?फुमाइडिङ्ग काक् मिदिक्मा केसुक्पा पाःन्हा? खाप्पु थःइ केजोःक्पा मिरो॥” †

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? केदाःबा हिड्मन्

13 आल्ल नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा? केबोःक्खिबाल्ले चोगुल्ले चक्केल्ल?ए लुड्मा? तुक्कासिम्मे?ओ॥ 2 हिम्मो केदाःबाहा? तरे मेन्दोःसिड्डे मेबाइघेम्मिन्ने?ओ॥ कुभारे हेक्के मेजोगुल्ले निड्वा? मेड्घोए माड्लाड्बाहा? तरे मेदोःसुसिआइ वा?रो॥ 3 खिनि?आइ पुड्लाहिम्मो साक्पा केधे?इआइ केवयिबा कुइसिःक्के पुड्लाहिम्मो केयाक्पाहा? निड्वा? इःत्तेम्मिन्ने?ओ, हेक्क्याइ खिनि? आबाडे नासिड्गेन् थक्को इनोगेन् तुक्खे केज्ये?इआइ केवयिबा हेक्के इःत्तेम्मे?आइ ताप्फेःल्लिक् मेमेत्तुसिबाहा? लुड्मा? तुक्केम्मिन्ने?ओ॥

4 तेन्धाम्पोन् मेःक्खिम्मिन् केरेक् मनाहा?रे मिड्सो इड्धाःइ मेबिरुबा पोःड्मा पोःड्लो॥ हेक्क्याइ मेःत् येम्बा? लुम्पो नसाःन्साबा पोःड्मा पोःड्लो॥ थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले चाराम्मा याःम्बक् केजोःक्पा नु केरेक् परिव्लेन् ताप्फेःम्बा याःम्बक् केजोःक्पाहा? खासेन् चोगुसि?रो॥

5 याड्सकुन्धे थक्माओ स्याड्पेन्दाइ मेबत्छेम्मिन्ने?ओ, कर केगत्तुम्बा पाःन्हा?ओए खिनि? निड्वा? तासेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले पाःत्तुआइ वा?, “इड्गा? आप्फाल्लेआइ मेलेत्तिड्डिन्, आप्फाल्लेआइ मेना?निड्डिन्तो॥” ††

6 खेल्ले चोगुल्ले आनि? हाड्हाड्डाइ अक्खे पाःप्पा आसुक्तुम्लो, “इड्गा? याप्पि कुभा? केबिडेड्ग दाड्बाल्लो, इड्गा? मेगिआन्तो॥ इड्गा? हाःल्ले थे मेप्पा सुक्काबे?” ††

7 निड्वा?फु पाःन्जाक् केहु?बा खिनि? लाम्लोःबाहा? निड्वा? इःत्तेम्मिन्ने?ओ॥ खुनि? हिड्मन्नीबा नुःबा पाःन्हा? निड्वा? इःत्तेम्मे?आइ नसाःन् मेजोगुबा कुइसिःक्के खिनि?आइ चोगेम्मे?ओ॥ 8 येसु ख्रिस्तेड्ग मिःप्पा, आड्न् हेक्क्याइ आभेल्लेसाइ कुइसिःक् वा?रो॥ 9 परिक् परिक्पा कुसड् निसाम्हा?ओ लाम्मेबोःत्तेम्मिन्ने?ओ॥ साक्थिम् कुइसिःक्पा चामा थुड्माल्लेग मेःन्, कर निड्वा?फु लुड्गुम्बाल्ले खिनि? याम्साम्मिन् केधुम्बा पोःड्मा नुःबा पोःड्लो॥ हेक्क्याइ चामा थुड्मा थिम् केइःप्पा केनाःप्पाहा?रे थेआइ इन्धाःक् मेड्घोःसुन्तो॥

10 हेक्क्याइ आनि? लेत्तिड्डोःम्मादेन्धिक् आगत्तुम्॥ खेपो तोःम्मनाबा चोभा?हा? सेसे साःङ्गाहिम्मो माड्सेवा केजोःक्पा निड्वा?फुसाम्बाहा?रे थेआइ चामा युक् होःप्तेरो॥ 11 मानिड्वा?फुसाम्बाल्ले काक्नुःल्ले सेसेबा देन्नो थक्सा माक्खि?इन् याड्सिड्डाइ लायोरेन् सिड्हुज्जभा तोःन्धे लाःल्लो, कर थक्साःइग मना वा?मा पाड्जुम्मिल्ले लाःक्कात् मि मेधिक्खुरो॥ 12 बा कल्ले चोगुल्ले येसुःन्नाइ आबाडे कुमाक्खि?इल्ले मनाहा? सुत्थो चोःक्से येक्यक् लाःक्कात् स्पेरो॥ 13 हेक्केल?रिक् आनि?आइ खुने?ओ

हेक्के, आनि? लायोःन्लेप्पि पिमारे लागि येसुरे कुमाक्खि?इन्वादेःन्नु॥ कर कथिनरे सेरुबा कुन्सा? हाबिलरे कुमाक्खि?इल्ले खुम्दिइनाःक्तुर अःक्ते (तोलिड्सोमु ४) †† हागै २.६ †† लादिःक् २४.२६, साम्योथिमड्ज्जाःइ४.२४ ††† साम्योथिमड्ज्जाःइ३१.६, ८ ††† निड्वा?फुसाम्बाल्ले सुम् २७.१, १९८.६,

पोःक्खिआइलाःक्कात् पिगि, हेक्क्याइखुने? ताःक्तुबा हिनाःम्मिन्
ताःक्तुम्लो॥ ¹⁴ थेआइभेल्ले कन् इक्सादिइ खाम्बेःकमो सदादिइ केनेबा
येक्यक् आइगात्तुम्मिन्लो, कर आनि?ग केदाःबार केबप्पा येक्यक्केन्
निइवा? इगेःक्काइ आहाइघुम्ल आवा?रो॥ ¹⁵ आल्ल येसुरे कुभा?लाम्बा
आनि? सिदुइजभा चोःकमनाबा कुइसिःक् निइवा?फुमाइडिन् चक्मेल्ल?ए
कुनारा फोःसुम्लो॥ खेइग खुने? दाइबा ल?रिक् तेन्दिइ चोःकमनाबा
मुराओलाम् केलःम्बा चोभा?रो॥ ¹⁶ आल्ल नुःबा याःम्बक् चोःकमा नु कम्ब्राइ
मेत्छिइमा कुभा? पिसिइमा निइवा? मेभेःत्छेम्मिन्ने?ओ, थेआइभेल्ले
अक्तइबा सिदुइजभाःल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? तासुरो॥

¹⁷ खिनि? लाम्लोःबाहा?रे केम्मेत्तिबा पाःन्निन् खेप्सेम्मे?, हेक्क्याइ खुनि?
युक्को वयेम्मे?ओ॥ खेइहा?रे खिनि? कम्ब्राइ केम्मेत्तिआइ
निइवा?फुमाइडो लक्पेन्साबा मेबोःइलो॥ हेक्केल?रिक् खेइहा?रे खेन्
याःम्बक्केन् मेसःल्ल निइवा? मेन्दुक्के मेजोगुररो॥ खेइहा?रे खुनि?
निइवा? केदुक्सुम्केबिरुम्सिन्ने फा?ग्र खिनि? लागि थेआइ इन्धाःक्
मेबोःइनेल्लो॥

¹⁸ आनिगे लागि तुवा चोगेम्मे?ओ॥ आनिगेग सेसे खासिइ कत्तुम्बा
हेक्क्याइ केरेक् परिक्लेन् मिइसो इइधाःइडो हिइमा निइवा? चोगुम्बेरो
फा?आइ निस्से वयिगेरो॥ ¹⁹ आल्लो इइगा? खिनि?ओ याम्मो हाराए ताःमा
सुक्कानिरो फा?आइ आलागि तुवा चोगेम्मे? ल?रिक् पेलि फाक्निइलो॥

कुनुप्पा तुवा नु सेम्मु?इ सेवा

²⁰ आल्ल पयम् यम्बा मेल्लुक्कम्बा आनि? दाइबा येसुःल्ले मेन्नुप्पनाबा
माइहुप्पिल्ले कुमाक्खि?इन वागेदेःम्बाआइ सिःमेन्लाम् याम्मो कुहिइवेत्
केजोःक्पा सनारुइदाइबा निइवा?फुमाइडिल्ले ²¹ खुने? कुनिइवा?
कुइसिःक् चोःकमा चाहाबा केजोगिबा काक् पाःन्हा?रे केगाप्तिररो॥
निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? केदाःबा काक् पाःन्हा? येसु ख्रिस्तलाम्बा
खिनि?ओ चोगुनिरो॥ हेक्क्याइ सदादिइ सदादिइ ख्रिस्तेरे कुमिमिदिइ
पोःइनिरो॥ आमैन्॥

²² फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इइगा? साप्तुइबा कन् ताइसा सक्इइघड्डो
केबप्पा खाहुन्हा? निइवा?बो ताःक्तेम्मे? फा?आइपेलि फाक्निइलो॥

²³ आनि? नुसा? तिमोथिःन् पुइलाहिम्मोलाम् लेरेआइ वा?बान् खिनि?
निइवा? खोःसेम्मे? केल?बा इइगा? आनिइवा? वा?रो॥ खुने? कप्पो
इइगा?ओ हाराए ताःने फा?ग्र खिनि? तुम्से आन्धिगे सोरिक् फेन्धिगे?रो॥

²⁴ खेप्पोबा सेसेहुप्लक्कोबा केरेक् लाम्लोःबाहा? नु नसानिबाहा?
आसेवारो मेत्तेम्सिम्मे?ओ कप्पो इतालि लाजे?बा नसानिबाहा?रेआइ सेवा
केम्हाक्त्तिआइ वा?रो॥ ²⁵ निइवा?फु लुइगुम्मिन् खिनि? केरेक्नु वा?ररो॥

याकुब

निःसुम्

याकुबरे कन् सक्इडघडिन् “केरेक् लाजे?ओ केसेबाआइ केवा?बा ख्रिस्तेननसान् केजोःक्या यहुदिहा?” हाक्तुसिबारो॥ कप्पो ख्रिस्तानि हिड्मन् नु सुत्ताःन् चाहाबा केजोःक्या सिक्कुम्निड्वा? नु लाम्लोमारे क्युयाःम्बेओ खाहुन् पिरुसिआइ पत्॥ कन् खाहुन् पिरुसिल्ले याकुबरे परिक् परिक्पा कुबिहा? ओगप् चोगुआइ पत्॥ ख्रिस्तानि हिड्मन्नो याकुबरे याड्साकुन्धे नु याड्सा?मा, हड्सा?मा, वे?हा? नुःरिक् मेप्पासि, एःक्पएःक् चोःक्मा, नसाःन् नु याःम्बक्हा?, लेसोःप्पेन् युक्को कप्पा, सिक्कुम्निड्वा?, खेमा थक्मा, नाहेम्मा नु नामेन्छा? चोःक्मा, नाम्पिहा? चेड्मासि, आड्दिड् ल?मा, नासि थःप्पा नु तुवा चोःक्मा केल?बा पाःन्हा?रे क्युयाःम्बेओ पाःत्तुआइ पत्तो॥

कन् सक्इडघडिन् याकुबरे ख्रिस्तानि हिड्मन्नो वा?माल्ले नसाःन् चोःक्मारक् मेःन् कर याःम्बक्काइ चोःक्मा पोःड् ल?रिक् पाःत्तुरो॥

थामिड्

निःसुम् १.१

नसाःन् नु सिक्कुम् निड्वा १.२

याड्सा?मा नु याड्साकुन्धे १.९-११

निड्वा? सा?मा नु हड्सा?माओ थामा १.१२-१८

खेम्मा नु चोःक्मा १.१९-२७

एःक्पएःक्किल्ले कुदक्लेड्वाओ साम्दिड् २.१-१३

नसाःन् नु याःम्बक् २.१४-२६

ख्रिस्तानि नु लेसोःप्पेन् ३.१-१८

ख्रिस्तानि नु खाम्बेःक्मान् ४.१-५.६

कुनुप्पा नु वे? खाहुन्हा? ५.७-२०

याकुबलाम् सेवा

1 केरेक् लाजे?ओ केसेबाआइ केवा?बा ख्रिस्तेननसान् केजोःक्या यहुदिसे, † निड्वा?फुमाड् नु दाड्बा येसु ख्रिस्तेरे कुसेवारोबा इड्गा? याकुबरे कन्सक्इडघडिन् हाक्निड्बारो॥

नसाःन् नु सिक्कुम्दिड् निड्वा?

2 आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? काक् परिक्लेन् इनोगेन् तुक्खेओ केध्ये?इल्ले खेड्ग सा?रिक् सःप्पनाबा पाःन्तो फा?आइ इःत्तम्मे?ओ, 3 थेआड्भेल्ले आक्ख्यारिक् नसाःन्साबा केजोगि फाआइ निड्वा? सा?मो केध्ये?इल्ले खिनि? नासि थःप्पान् पोःरो केल?बान् केनिःसुम्लो॥ 4 हेक्क्याड् नासि थःप्पान् कुलिड्धो केत्त थारिक् पोःर पोःड्लो, हेक्केल?रिक् खिनि? केधुम्बा नु कुलिड्धो केगेप्पा केबोःक्विआइ खिनि?ओ कुलिड्धो मेड्गेप्पनाबा पाःन् थेआड् मेबोःड्नेल्लो॥

5 कर खिनि? सिक्कुम्दिड् निड्वा? चाहाबा केजोगिने फा?ग्र निड्वा?फुमाड्दिन् नाःक्तेम्मे? हेक्क्याड् खुने? केबिरि?रो, थेआड्भेल्ले क्युयाःक् मेल्ले?ए कुनिड्वा? हन्दुआड् केनाःक्पाहा? केरेक् पिरुसि?रो॥

6 कर केनाःक्पाल्ले नाःक्त्तुबा पाःन्निन् खोःसुड् फा?आइ चप्पि मेन्जोःक्के नाःक्तुर पोःड्लो॥ चप्पि केजोःक्पाड्ग सुरित् केजड्डिल्ले मुःत्तुल्ले वाहड्डो केबोःक्पा वाभेल्लेड्दिन् कुड्सिःक् यो ना थोबा पोःड्लो॥

7 हेक्केल?रिक् चप्पि केजोःक्पा मनाःल्ले यहवे दाड्बाओलाम् †† थे

† ख्रिस्तेननसान् केजोःक्या यहुदिहा?—ग्रिक पाःन्दाड्डो “थिक्-नेत् यहुदि सुवाड्हा?” पोःड्॥ †† ग्रिक पाःन्दाड्डो “कुरिओस” सुत्ताःन् साप्तेआइ पत्॥ याकुबरे “कुरिओस” पाःत्तुबेन् येसु ख्रिस्तेन्मेत्तुबारो, कर कन्पाःत्ताओ खुने? पानुदिड् पाः निड्वा?फुमाड्डिल्ले क्युयाःम्बेओ पाःत्तुबारो॥

पाःन्नाइ खोःसुड् फा?आइ मेड्ःत्तुन्लरो॥ 8 खेड्ग कुनिड्वा? केलाम्बा मनारो, हेक्क्याड् खेल्ले काक् चोगुबा याःम्बक्को चोगुड्बि मेजोःक्कान्बि ल?रो॥

याड्सा?मा नु याड्साकुन्धेसाबा

9 याड्गोसा?बा नसानिबान् हारा? निड्वा?फुमाड्लाम् मिड्सो इड्धाःड् खोःसुल्ले सःत्त पोःड्लो॥ 10 कर याड्साकुन्धेसाबान् निड्वा?फुमाड्लाम् नःम्नःम्बा पोःड्डिल्ले सःत्त पोःड्लो, थेआड्भेल्ले खुने?ग इग्लेम्बाआइ मक्केधा केबेःक्पा ताम्भुड् फुड् कुड्सिःक् इलेम्बेःक्लो॥ 11 थेआड्भेल्ले नाम्सेआइ नाम्लाःड्माल्ले याःन्सुड्दिन् हेःसु? हेक्क्याड् फुड्दिन्नाइ मक्थाआइ नुःबा कुधाःप्पेन् पेःक्लो॥ बा हेक्केल?रिक्के याड्साकुन्धेसाबान्नाइ खुने? याःम्बक् चोगुर पत्तिल्लेए सिः पेःक्लो॥

इनोगेन् तुक्खे नु हड्सा?मा

12 इनोगेन् तुक्खेःन् नासि केधःप्पेड्ग मु?इसाबारो, थेआड्भेल्ले खेन् निड्वा? सा?माओ थाःल्ले कुलिड्धो केगेप्पा पोःक्खेआइ निड्वा?फुमाड्डिल्ले खुने? मिःम्जि केमेप्पाहा? पिमासि फा?आइ माड्हेक् चोगुबा मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्नेन् तिचःन् खेल्ले खोःसु?रो॥ 13 हेक्क्याड् हड्सा?मो केधाःबाल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले हड्सा?राड्लो फा?आइ आप्फाल्लेआइ मेबाःत्तुन्लरो, थेआड्भेल्ले निड्वा?फुमाड्डिन् फेन् पाःन्लाम्बा हड्मेसा?नेन्लो, हेक्क्याड् खुने?आइ आत्तिन्हा?आड्हड्मेसा?रुन्छिल्लो॥ 14 कर काक् मनाहा? आबाडे फेन् निड्वा?इल्ले मुरा मेत्तुसिआइ हड्सा?मो मेधाःरो॥ 15 कन् फेन्

निड्वा?इल्ले आनि? आयुक्काड् लायो चो:क्मा आबाड्लो, हेक्क्याड् लायो:ल्ले आनि? सि:मेन्नो आदे?रो॥

16 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? इड्लेक्को मेधेमिन्ने?ओ॥
17 काक् नु:बा नु कुलिड्धो केगेप्पा पर्था:म्मिड्ग था:ड् ताड्साक्पो केओ:प्पा ओ:त्तिहा? केजो:क्पा पानुदिड् पा: निड्वा?फुमाड्लाम् यु:रो॥ खेन् ओ:त्तिहा?ग साम्बि:प्पा कुडिसि:क् लेड्बे:क्, कर खुने? आफ्फाल्लेआड् मेलेड्नेन्तो॥ 18 खुने? चोगुबा नावागेन् चड्:त्तो काक्नु तगि केदुम्बा निड्वा?फुमाड्लो तो:म्मनाबा चासो:क्कुडिसि:क् आबो:ड्ल फा?आड् आबाडे कुनिड्वा?इल्ले सेक्खाबा कुबा:न्जाक्लाम् कुस्सा: आजोगेआड् वा?॥

खेम्मा नु चो:क्मा

19 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, नाघेम्माओ केरेक् चात्तेम्मे?ओ, कर पा:प्पाओ नु सिक् पो:क्माओ सु:सेम्मे?ओ फा?आड् कुसिड्नि:त्तेम्मे?ओ॥
20 थेआड्भेल्ले खिनि? सिक्किल्ले आफ्फाल्लेआड् निड्वा?फुमाड्लिल्ले कुसिरा? केधाड्बा साम्योनिबा या:म्बक् चो:क्मा केन्नुक्कुत्तिल्लो॥
21 खेल्ले चोगुल्ले ताफ्फे:म्बा नु सिक्केले:ड्बा पा:न्हा? लेरेम्दे:सेम्मे?आड् निड्वा?फुमाड्लिल्ले खिनि? सिक्कुड्मो ले:त्तुबा खिनि? ताड्से:प्पा केसुकपा कुबा:न्जाक्किन् खिनि? न:म्म:म्माड् ता:क्तेम्मे?ओ॥

22 कर पा:न्जाक्किल्ले पा:त्तुबा कुडिसि:क् चोगेम्मे?ओ॥ पा:न्जाक् केघेम्बारक् केबो:क्विन्ने फा?ग्र आबाडे इड्गोलेक्कासि?रो॥
23 पा:न्जाक्किन् केघेप्सुम् कर खेन् कुडिसि:क् केन्जोगुम्मिन्ने फा?ग्र सेल्लेड्घोओ खिनि? नारा ओगेमेत्तुम्बा कुडिसि:क् चो:क्लो॥ 24 खिनि? आबाडे ओगेमेत्तासिआड् आनिगे आवतड्बा चोगिगे फा?आड् केनि:सुम्बान् केबेगिनुमे:न्ने निड्वा? केभे:त्तुम्लो॥ 25 कर आत्तिन् मना:ल्लेआड् चो:क्युम्भो केबिबा सेसे साम्योथिम्मिन् खेप्सुआड् निड्वा? मेभे:त्तुन्, कर खेल्ले चक्मेल्ल?ए नु:रिक् ओमेत्तुआड् खेप्सुबा पा:न्हा? चोगु?, खेल्ले चोगुबा काक् कुया:म्बक्को निड्वा?फुमाड्लिल्ले मु?इसाम् पिरु?रो॥

26 आत्तिल्ले इड्गा? साम्योसाबा चो:क्का ल?रिक् निड्वा? इ:त्तु?, कर कुलेसो:प्पेन्युक्को मेगत्तुन्ने फा?ग्र खेड्ग इड्लेक्किड्डाड् खेल्ले कुसाम्यो:ड्ग हनेरक् पो:ड्लो॥ 27 पानुदिड् पा: निड्वा?फुमाड्लिल्ले तैन्दिड् चोगुबा सुत्थो नु सेसेबा साम्योसाबा पो:ड्माड्ग बा कन्तो-येत्ताबाहा? नु मेमेदुमाहा? खुनि? इनोगेन् तुक्खेहा?ओ कम्ब्राड् मेप्पासि, हेक्क्याड् इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा याप्पि केजि:म्बा पा:न्हा?लाम् मा:ड्घा वा?मारो॥

मनाहा? ए:क्पए:क् चो:क्मासि मे:न्

2 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, मिमिदिड्गेन् आनि? दाड्बा येसु ख्रिस्तेन्नेसा:न् केजो:क्पा मनाहा?रेग वे? मनाहा? सेम्मासि मेनु?नेन्तो॥ 2 आल्ल खिनि? सेसे चुम्बुड्डो मनाधिक साम्याड् स्वा:गेप्पिन् नु नु:बा चाड् चाक्खुआड् ता:, हेक्क्याड् हाबा खेन् येम्मेए याड्गोसा?बा चिरिड्लिड्बा चाड् केजाड्बा मनाधिककाड् ताने फा?ग्र, 3 खेन् नु:बा चाड् केजाड्बा मना:न् मिड्सो इड्धा:ड् केबिरुम्ल "कप्पो नु:बा तेन्तो युडे?ओ" केमेत्तुम्, कर खेन् याड्गोसा?बान् "खेने? खेत्ला येबे?" इग "कप्पो खाम्मो युडे?" केमेत्तुम्ने फा?ग्र, 4 खिनि?ग आबाडे लुम्मो मना केसेम्बा नु फेन् निड्वा?लाम् खासेन्तो:म्बा केम्बो:क्विन्नि?

5 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खेप्सेम्मे?ओ! निड्वा?फुमाड्लिल्ले इक्सादिड् खाम्बे:क्मोबा याड्गोसा?बाहा? नसा:न्तो याड्साकुन्धेसाबा चो:क्से नु कुहाड्जुम् लक् खो:से सेगुसिआड् वा?॥ खेन् हाड्जुम्मिड्ग खुने? काक् मि:म्जि केमेप्पाहा? पिमासि माड्हेक् चोगुआड् वा?रो॥ 6 कर खिनि?ग याड्गोसा?बाहा?रे खुनि? नागेधा:सुम् केबिरुम्सिम्माड्केवयि?रो॥ खिनि? निड्घुम् केमेप्पाआड् खासेन् हिम्मो केउ:ड्बा केदे?बाहा? खेन् याड्साकुन्धेसाबाहा?ए मे:न्चिबि? 7 खिनि? नसा:न् केजोगुम्बा येसु ख्रिस्तेरु नु:बा कुमिड्डिन् चा:त्थि केदे:बाहा? खेड्हा?ए मे:न्चिबि?

8 सेक्खाए साम्योसाप्लाओ साप्तेआड् केबप्पा खिनि? पाड्भे?साबाहा? आबाडे कुडिसि:क्के लुड्मा? तुक्तेम्मिन्ने?ओ केल?बा निड्वा?फुमाड्लिल्ले सुहाड्गेन् थिम्मिन् केड्:त्तुम् केना:त्तुम्ने फा?ग्र नु:बाए केजोगुम्तो॥ 9 कर खिनि? मनाहा? केसेन्दुम्मिन्ने फा?ग्र लायो केजोगुम्माड् साम्योथिम्मिल्ले कुभाड्केभे:म्बा फा?आड् आप्तिक् केगु:त्ति?रो॥

10 थेआड्भेल्ले आत्तिल्ले केरेक् साम्योथिम्मिन् इ:त्तु ना:त्तु? कर लत्थिक् पा:न्निन् फे:न्दुने फा?ग्र, खेल्ले केरेक् साम्योथिम्मिन् फे:न्दुबा कुडिसि:क् पो:ड्लो॥ 11 थेआड्भेल्ले निड्वा?फुमाड्लिल्ले "चाराम्मा या:म्बक् मेजोगेन्ने?ओ" ल?रिक् पा:त्तु, हेक्क्याड् खुने?ए "मना मेसेरेन्ने?" ल?रिक्काड् पा:त्तुआड् वा?रो॥ खेल्ले चोगुल्ले चाराम्मा या:म्बक् केन्जोगुन्छाड् मना केसेल्ले फा?ग्र, खेने? साम्योथिम् केभे:म्बा केबो:ड्लो॥ 12 हेक्के:ल्ले मेन्छाम् याप्पि:न् चो:क्युम्भो केबिबा साम्योथिम्माम् खासेन् खो:मा केबो:ड्बा मना:न् कुडिसि:क् पारेम्मे? चोगेम्मे?ओ, 13 थेआड्भेल्ले आत्तिन् मना:ल्ले लुड्मा? मेन्दुक्किड्डे वे?हा? खासेन् लो:न्दुसि?, खेल्लेन्नाड् कुघासेन्निन् बा हेक्केल?रिक्के पो:ड्लो॥ वे?हा? लुड्मा? केदुक्पाल्ले निड्वा?फु खासेन्निन् मेगिरुन्तो॥

या:म्बक् मे:न्नेबा नसा:न्निन् कुलिड्धो मेगेत्तेन्

14 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आत्तिन् मना:ल्ले नसा:न् कत्तुड् ल?रिक् पा:त्तु? कर या:म्बक् मेजोगुन्ने फा?ग्र थे पो:क्खेआड्बे? हेक्क्याड्बा नसा:न्निन्ने खेन् ताड्से:प्पा सुक्कु?बि? 15 आल्ल फु?नुसा? इग ने?नुसा? थिक्के चाड् ते:त्तु मेगत्तुन् हेक्क्याड् थिक्क्या:न्धक्पा चामा थुड्मा थेआड् मेगत्तुन्, 16 हेक्के:ल्ले खिनि?ओ थिक्किल्ले "नु:रिक्काड् पेगे?ओ, नु:रिक् चे? थुडे?आड् पगोगो:र वये?ओ" मेत्तु?, कर खेन् नासिड्गेन् कुधक्को चाहाबा केजो:क्पा थेआड् कुभा? मेबिरुन्ने फा?ग्र थे नु:बा पो:क्खेआड्बे? 17 हेक्केल?रिक्के नसा:न्निन् केगत्तुम्साड् खेन् कुडिसि:क् या:म्बक् केन्जोगुम्मिन्ने फा?ग्र, खेन् नसा:न्निड्ग कुसुम् मेन्दम्मनाबा पो:ड्लो॥ 18 आल्ल कुभारे मेबा:त्तुबिला, "खेने? नसा:न् केगत्तु?, कर इड्गा? या:म्बक् कत्तुड्" कर इड्गा? मेत्तिड्, "खेने? या:म्बक्किल्ले मेगात्तुम्बा केनसा:न्निन् ओसे:न्धाक्ताड्डे?, हेक्क्याड् इड्गा?आड् आया:म्बक्लाम् आनसा:न्निन् ओसे:न्धाक्ते?रो॥" 19 कुत्त्वा?ए थिक्कलक् निड्वा?फुमाड्लिन् वा? ल?रिक् नसा:न् केजोगु?॥ खेड्ग नु:बारो! फेन्साम्हा?रेआड् खेन् पा:न्निन् नसा:न् मेजोगुआड् मेगिर थेगक्कक्का मेयड्लो॥ 20 अड्ड्से, या:म्बक्किल्ले मेगात्तुम्बा नसा:न्निन् कुसुम् मेन्दम्मनाबा पो:ड् केल?बा पर्माड्गि:न् केगो:त्तुम्बि?

21 आनि? ताक्थेबा अब्राहामरे कुस्सा: इसहाक्किन् लेत्तिड्तो:म्मादेन्तो सिदुड्जभा चो:क्से तो:न्दुबा या:म्बक्किल्लेए खुने? आप्तिक् मे:न्नेबा चोगुबा मे:म्बि? 22 खुने? कुनसा:न्निन् कुया:म्बक्किल्ले कात्तुबान् नु बा खेन् या:म्बक्किल्लेए कुनसा:न्निन् कुलिड्धो केत्तुबान् केनि:सुम्तो॥ 23 कन् पा:न्निड्ग साम्योसाप्ला:ल्ले अक्खेल?रिक् पा:त्तुबान् केरेबारो, "अब्राहामरे निड्वा?फुमाड्लिन् नसा:न् चोगु, हेक्के:ल्ले निड्वा?फुमाड्लिल्ले खुने? साम्योनिबा ले:त्तुरो॥" † हेक्क्याड् खुने? निड्वा?फुमाड्लिल्ले आन्जुम् फा?आड् मेत्तुरो॥ 24 नसा:न्लाम्क्मे:न्, कर आनि? आजोगुम्बा या:म्बक्लाम्माड् आप्तिक् मे:न्नेबा आबो:ड् फा?आड् केनि:सुम्तो॥

25 हेक्केल?रिक्के केत्तिन्मा राहाबरे थो:म्जिबाहा? तरे तो:सुसिआड् खेड्हा? ताड्से:प्से वे? लाम् पाड्घुसिबा कुया:म्बक्किल्लेए खेन् आप्तिक् मे:न्नेमा पो:क्खेरो॥ 26 याम्सांम मे:न्नेबा नासिड्गेन् थक्किन् कुसिवेत् पो:ड्बा कुडिसि:क्के या:म्बक् मे:न्नेबा नसा:न्निन्नाड् कुसिवेत् पो:ड्लो॥

लेसो:प्पेन्युक्को कप्पा

3 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? लुम्मो यरिक् सिक्साम्बा पो:ड्मा मेगो:त्तैम्मिन्ने?ओ, थेआड्भेल्ले आनि? सिक्साम्बाहा? वे?हानु:ल्ले केसाक्पा खासेन्तो आथा: केल?बान् केनि:सुम्तो॥ 2 आनि? केरेक् यरिक् पा:न्हा?ओ आबे:न्तो, कर आत्तिन् मना:न् आबाडे पा:त्तुबा

पा:न्नो मेबे:न्नित्ने फा?ग्र सेवखासाइ खेल्लेग नासिङ्गेन् कुधक्किन् युक्को कप्पा सुक्त्तु?, हेक्क्याइ खेन् मना:न् कुलिङ्धो केगेप्पा पो:इलो॥

3 अन्निल्ले कुमुराओ चुक्सा करेलि:न् के:प्पाआइ खेन् यम्बा थक्सा:न् आत्तान् ते?मा निड्वा? आजोगुम् खेप्पोए ते?मा आसुक्त्तुलो॥

4 हेक्केल?रिक्के वालाधा:न् यम्बा चो:क्, हेक्क्याइ यम्बा सुरित्तिल्ले मु:न्तु ते?रुसाइ वादो चा:क्पाल्ले ना कत्ता केहिबा चुक्सा सामा:ल्ले वालाधा:न् आत्तान्साइ ते?मा सुक्त्तु?रो॥ 5 हेक्केल?रिक्के लेसो:प्पेन्नाइ नासिङ्गेन् थक्को चु:क्साइ कन् यम्बयम्बा पा:न्निल्ले कुया:म्बेओ आइदिइ ल?रो॥

चुक्सा मिसे:क्किल्ले यम्बा ताम्भुङ्गिन् खाप्पु थ्य:इ चो:क्मा सुक्त्तु?रो ल?रिक् इ:त्तम्मे?ओ! 6 हेक्केल?रिक्के लेसो:प्पाइग मि हेक्त्तुड्बारी॥ कड्ग नासिङ्गेन् थक्को ताप्फे:म्बा पा:न्हा?रे कुबुड्लो॥ खेन् लेसो:प्पाल्ले मना:ल्ले काक् नासिङ्गेन् कुधक्किन् चि:न्दु?आइ कुहिङ्गमन्निन् केरेक् मिधक्खु?रो॥ खेन् मिङ्ग खेमायइसड्लाम्मे ल:न्तो॥

7 काक् परिक्पा थक्सा पुसा, केउ:इसिङ्गबा केस:न्छिङ्गबा नु वाहड्डोबा थक्साहा? खुम्मा सुक्मेदेल्लो, हेक्क्याइ मेन्छाम् याम्पिहा?रे खेड्हा? मेघुम्सुसि?रो, 8 कर लेसो:प्पाइग आत्तिन् मना:ल्लेआइ खुम्मा मेसुक्त्तुन्तो॥ कड्ग युक्को कप्पा सुक्मेन्देप्पना ताप्फे:म्बा चो:क्, हेक्क्याइ मेन्छाम् याम्पि केसेप्पा निड्डिल्ले कुधिम्बा चो:क्लो॥

9 बा कन् लेसो:प्पाल्लेए आनि? दाड्बा नु पानुदिइ पा: निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा आभो:सुम्, हेक्क्याइ बा कन्लाम्बाए निड्वा?फुमाइडिल्ले आबाडे कुबि कुड्त्ताप्पो चोगुसिबा मेन्छाम् याम्पिहा? साक्मुरा आमेट्त्तुम्सिल्लो॥ 10 हेक्केल?रिक् लत्छा मुराओलाम् मु?इसाम् नु साक्मुरा:न्ल:न्तो॥ आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, अक्खे पो:इमाग मेनु?नेन्तो॥ 11 लत्थिक् वाबुन्तोलाम् कुजा केनु?बा नु केला:क्पा च्वा:त्तिन् पुन्बि? 12 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, प:त्छे?इल्ले कुबुड्मो जैतुनेल्ले कुसे? थो:क्पि, इग्र चेल्लेक्से?इल्ले कुबुड्मो प:त्छे?इन् थो:क्पि? मेधो:क्नेन्तो! हेक्क्याइ केला:क्पा वाबुन्तोलाम् कुजा केनु?बा च्वा:त्तिन् मेबुन्नेन्तो॥

सेवखाबा सिक्कुम्दिइ निड्वा?इन्निड्वा?फुमाइलाम् ता:

13 खिनि? लुम्पो निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? हेक्के सिक्कुम्साबा नु इत्थिङ्गसाम्साबाल्ले नु:बा कुहिङ्गमन्तोलाम् हेक्क्याइ सिक्कुम्दिइ निड्वा?लाम् केदा:बा चुड्जिगेन् न:म्म:म्मो चोगुबा या:म्बक्कोलाम् ओसे:न्धाक्सिङ्गलरो॥ 14 कर खिनि? तिड्दिङ्गेन् नाहेम्मा नु आबाडेरक् नु?मा ता:मा निड्वा? केगत्तुम्ने फा?ग्र खिनि? सेवखाए केजोगुम्बा लायो:न् आइदिइ केल?रिक् हेक्क्याइ इड्लेक् केबारिक् मेमा?रेम्मेन्ने?ओ॥

15 अक्त्तड्बा "सिक्कुम्दिइ निड्वा?इङ्ग" था:इ साङ्ग्राप्पेदाइलाम् मे:न्, कर इक्साबा नु याम्निड्वा?बा चो:क्, हेक्क्याइ खेड्ग माफेन्साम्लाम् ता:रो॥ 16 थेआइभेल्ले आत्तो नाहेम्मा नु आबाडेरक् नु?मा ता:मा निड्वा? केगप्पा मना मेवा?, खेप्पो येमेन्दइ पा:न् नु काक् परिक्लेन् फेन् पा:न् पो:इलो॥

17 कर था:इ साङ्ग्राप्पेदाइलाम् केयु:बा सिक्कुम्दिइ निड्वा?इन्काक्नु:ल्ले तगिग सेसेबा चो:क्, हेक्क्याइ सनारुड्बा, लुम्पुम्बा, वे?हा?नु केदड्बा, लुड्दुक्कुधिम्, नु:बा या:म्बक्हा?रे कुधिम्, मना मेन्छेम्पनाबा नु नसा:न्साबा चो:क्लो॥ 18 सनारुड् केदा:प्पाहा?रे या?रि:म्बान् ते:मनाबा कुड्सि:क् सनारुड्गिन् मेदे:सु?, हेक्क्याइ यरिक् कुजा मेसुप्सुबा कुड्सि:क् खेड्हा?रे यरिक् साम्योनिबा मनाहा? मेसुप्सुसि?रो॥

निड्वा?फुमाइडो आबाडे पिआसेम्मे?ओ

4 खिनि? लुम्पो थेमा:ल्ले खेमा थक्माहा? तारु?बे? खेड्हा?ग खिनि? सिगाइ थड् केजो:क्पा फेन् निड्वा?लाम् ल:म्बा मे:म्बि? 2 खिनि? खो:मा निड्वा? केजोगुम्, कर केड्घो:सुम्मिन्॥ हेक्क्याइ खि:म्बाक् केजोगुम्माइ मना केसेरुम्सिल्लो॥ हेक्केसाइ खिनि? निड्वा? केजोगुम्बा पा:न्निन् खो:मा केन्नुक्त्तुम्मिन् हेक्क्याइ केघे?इ केधक्कि?॥ आल्लसाइ केड्घो:सुम्मिन् थेआइभेल्ले खिनि? निड्वा?फुमाइडिन् केन्ना:क्त्तुम्मिन्तो॥

3 खिनि? केना:क्त्तुम् कर केड्घो:सुम्मिन्, थेआइभेल्ले खिनि? आबाडे निड्वा? पा:प्पा:त् चो:क्मा फा?आइ फेन् निड्वा?इल्ले केना:क्त्तुम्तो॥

4 नसा:न् मेन्जो:क्मनाबासे, इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा पा:न्हा? मि:म्जि केमेप्पेन्निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्मि पो:इ फा?आइ कुसिङ् केन्नि:त्तुम्मिन्बि? इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा पा:न्हा? मि:म्जि केमेप्पेङ्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्मि पो:इलो॥ 5 निड्वा?फुमाइडिल्ले आनि?ओ युक्खुबा सेसेमाइडिल्ले सा?रिक्के कुनाहेन् फा?आइ साम्योसाप्पाओ साप्तेआइ केबप्पेन्हेनेरो फा?आइ केड:त्तुम्बि? 6 कर खेन्नु:ल्लेआइ सा?रिक् निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? आदुक्लो॥ खेल्ले चोगुल्ले याम्मो साम्योसाप्पा:ल्ले पा:त्तु?,

"निड्वा?फुमाइडिल्ले आइदिइ केल?बाहा? अत्तुसि?, कर न:म्म:म्बाहा? लुड्मा? तुक्त्तुसि?रो॥" †

7 खेल्ले चोगुल्ले न:म्म:म्बा पो:क्खेम्मे?आइ निड्वा?फुमाइडो आबाडे पिआसिम्मे?ओ॥ माफेन्साम्मिन् अत्तेम्मे?, हेक्क्याइ खेन् खिनि?लाम् मा:इघा खेत्थिङ्गलो॥ 8 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुबेसाइ त्येम्मे?, हेक्क्याइ खुने?आइ खिनि? पेसाइ ता:रो॥ खिनि? लायोबासे, लायो चो:क्मा लेरेम्मे?ओ, हेक्क्याइ हिल्लिक्लिक्पा निड्वा? केगप्पासे, खिनि? सिक्त्तुड्मान् सेसे चोगेम्मे?ओ 9 लायो केजोगुम्बाओ मेरिङ् थक्तेम्मे?, हाब्रेम्मे?ओ॥ खिनि? ए:प्पान् मेरिङ् थक्को, हेक्क्याइ खिनि? स:प्पेन् तुक्खेओ लेक्खेम्मे?ओ॥ 10 दाड्बाल्ले कुदगि न:म्म:म्बा पो:क्खेम्मे?, हेक्क्याइ खिनि? मिड्सो इड्धा:इ केभो:सि केबिरि?रो॥

चेड्सिङ्मा मे:न्

11 फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, वे?हा?रे तक्लेड्वाओ ताप्फे:म्बा पा:न् मेबारिम्मेन्ने?ओ॥ आत्तिन् कुन्सा?रे कुदक्लेड्वाओ ताप्फे:म्बा फेन् पा:न् पा:त् इग्र आत्तिल्ले कुन्सा? आप्तिक्कु:त्तु?, खेड्ग साम्योथिम्मिल्ले कुदक्लेड्वाओ पा:त्ताइ साम्योथिम्मिन् खासेन् लो:न्दु?रो॥ आल्ल साम्योथिम्मिन् खासेन् केलो:न्दु?ने फा?ग्र, साम्योथिम् केड:प्पा केना:प्पा मे:न्, कर साम्योथिम्मिल्लेन् खासेन्तो:म्बा केबो:इलो॥ 12 साम्योथिम् केबिबा नु खासेन्दाइबाग थिक्त्तक् वा?रो॥ खुने?नुए ताड्से:प्पा नु मेड्मा मुक्सांमवा?रो॥ कर खेने?ग आबाडे पाड्भे?साबाहा? आप्तिक् केगु:प्पेन्हा:त्तेबे?

तायेम्मिल्ले कुया:म्बेओ आइदिइ ल?मा मे:न्

13 आइन् इग्र ता:न्दिक् आनिगे येक्क्यक्थिक्को पिगिगे?आइ खेप्पो तड्बेधक् वयिगे, हेक्क्याइ लेड्हड् चोगुम्बे?आइ याइ थगुम्बे? ल?रिक् केबा:प्पासे, नु:रिक्काइ खेप्सेम्मे?ओ, 14 थेआइभेल्ले ता:न्दिक् थे पो:इ केल?बा पा:न्निन् खिनि? केन्नि:सुम्मिन्तो॥ खिनि? हिङ्गमन्निङ्ग सप्पाधिकेधा:प्पाआइ केमाबा केबे:क्पा तुड्हि:क् कुड्सि:क् चो:क्लो॥ 15 खिनि? हेक्के पा:प्पाल्ले कुलेक्वाग दाड्बाल्ले कुनिड्वा? कुड्सि:क् पो:इने फा?ग्र हिङ्गिगेआइ अक्खे हेक्के चोगुम्बे? पा:प्पा केबो:इबाने वये॥

16 कर खिनि?ग आबाडे निड्से:क्कोने आइदिइ केल?रिआइ केहेन्ना?सिरो॥ खेन् हेक्त्तड्बा काक् हेन्छिङ्गमाइग ताप्फे:म्बा पा:न्तो॥

17 खेल्ले चोगुल्ले आत्तिल्ले नु:बा या:म्बक् चो:क्मा लेस्सुआइसाइ मेजोगुन्ने फा?ग्र खेल्ले लायो चोगु?रो॥

याड्साकुन्धेसाबाहा? साम्दिइ

5 याड्साकुन्धेसाबासे, नु:रिक्काइ खेप्सेम्मे?ओ, आल्ल खिनि? सम्दाइ केदा:बार केबप्पा सा?रिक् केसाक्पा इनोगेन् तुक्खे:ल्ले चोगुल्ले हा:ब्रेम्मे? फि:क्तेम्मे?ओ॥ 2 खिनि? याड्साकुन्धे:ङ्ग य:प्पे:क्लो, हेक्क्याइ खिनि? चाइ ते:त्हा? थक् था:रो॥ 3 खिनि? साम्म्याइ युप्पाहा? हनेबा पो:क्खेआइ वा?रो हेक्क्याइ मि:ल्ले लाबुबा कुड्सि:क् ता:क्पो केजोगुम्बा याड्साकुन्धे:ल्ले खिनि? नेक्सा:न् चरो॥ खिनि? यरिक् याड्गेघो:त्तुम्बा याड्साकुन्धे:ङ्ग ता:न्दि खासेन् चो:क्मा येन्तो खिनि? तक्लेड्वाओ तो:न्दि

† सिवादिइ खाहुन्हा? ३.३४

पोःइलो॥ 4 ओमेत्तेम्मे?ओ! खिनि? इक्ताप्पो नाम्याक् मेम्बिए याःम्बक्को केभत्तुम्सिम्बा मनाहा?रे खुनि? नाम्याक्किन् खिनि? तक्लेइवाओ अःक्लो॥ खेन् चागेसुम्बाहा?रे खुनि? इक्लाःइग मुक्साम्दाइबा निइवा?फुमाइडिल्ले खेप्सुआइ वा?रो॥

5 इक्सादिइ खाम्बेःक्को खिनि? याम्दादा नु आबाडेरक् निइवा? तादा केवयि?आइ सेप्पा येन्नो थारिक् थक्साःन् चालुप्पनाबा कुडसिःक् खिनि? चागेलुप्पासिआइ केवयिरो॥ 6 खिनि? सामयोनिबा मनाहा? आप्तिक् केगुःत्तुम्सिम्माइ केसेरुम्सिम्माइ केमेन्-अत्तिन्तो॥

इनोगेन् तुक्खेओ नासि थःप्पा पोःइ

7 खेल्ले चोगुल्ले फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, दाइबाल्ले कुनुःइमा युःमा येम्मिन् केहाइघुम्मिल्ले खिनि? नासि थःप्पाआइ हाइमाए पोःइलो॥ इक्मःबाल्ले कुइक्ताप्पो इमेल्तुइबा कुजा? नुःरिक्काइ थोःक्ल फा?आइ हाइवाःम्मा नु चुइवाःम्माओ पाइगेन्दिइ वाहित्मान् नासि थःत्तुआइ हाइघुबान् निइवा? इःत्तेम्मे?ओ॥ 8 हेक्केल?रिक्के खिनि?आइ नासि केधःप्पा नु निइसाइ केजोःक्या पोःक्खेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले दाइबाल्ले कुयुःमा येम्मिइग निःताइडे वा?रो॥

9 फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? लुम्मो चे?या मेमेत्तासिम्मिन्ने?ओ॥ मेःन्ने फा?ग्र निइवा?फुमाइडिल्ले खिनि? खासेन् चोगु?रो॥ पयम् यम्बा खासेन्दाइबान् ताःमा इःत्तेआइ वा?रो॥

10 फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, दाइबाल्ले कुमिइडो उन्छेःन्बा माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पाहा? † ओमेत्तेम्सिम्मे?ओ॥ खेइहा?रे इनोगेन् तुक्खेओ नासि मेधःत्तुआइ कुबि मेबोःक्खेआइ मेवा?रो॥ 11 ओमेत्तेम्मे?, इनोगेन् तुक्खेओ नासि केधःप्पाहा?ग मु?इसाबासि फा?आइ आइःत्तुम्सिम्लो॥ अयुबरे †† कुनासि थःप्पाइग खिनि? केघेप्सुम्माइ केवयि?, हेक्क्याइ कुनुप्पो दाइबाल्ले नुःबा पाःन्हा? तारु पिरुबान् केनिःसुम्माइ केवयि?रो॥ दाइबाइग मिःम्जि नु लुइदुक्कुधिम् चोःक्लो॥

† माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा निइवा?फुमाइलाम्बा इइघइ केबाःप्पा मनारो॥ कुभा येम्मो ताःन्दि केबोःइबा पाःन्नाइ खुने? पाःचुरो॥ †† अयुब १.२१-२२, २.१०, निइवा?फुसाम्लो सुम्१०३.८

माइहेक्सिइमा मेःन्

12 फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, आल्ल साइग्राम्पेदाइ इग इक्सादिइ खाम्बेःक् हेक्क्याइ वे? थे पाःन्नोआइ माइमेहेक्कासिम्मिन्ने?ओ॥ हारा? खिनि? पाःन्निन् ओने फा?ग्र "ओ" मेःन्ने फा?ग्र "मेःन्" पोःइलरो, मेःइग खिनि? खुमिइडो केधे?इरो॥

नसाःन् कुधिम्बा तुवा

13 खिनि?ओ हाःत् इनोगेन् तुक्खेओ वा?बे? हारा? खेल्ले तुवा चोगुरो॥ हाःत् ओमु ल?माओ वा? हारा? खेल्ले दाइबाल्ले कुनारा फोःमा साम्लोःन् साम् मेत्तुरो॥

14 हेक्क्याइ खिनि?ओ हाःत् तुक्के? हारा? खेल्ले सेसेहुप्लक्कोबा तुम्साम्लोःबा तुम्भाक्साहा? उःत्तुसिररो॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे वेःत्त फा?आइ दाइबाल्ले कुमिइडो निःइगेःन् मेहुःत्तुआइ तुवा मेजोगुरो॥

15 हेक्क्याइ नसाःन्लाम्बा चोःक्मनाबा तुवाःल्ले खेन् केदुक्केन्नेःत्तो॥ दाइबाल्ले खेन् वेःन्दु?रो॥ खेल्ले लायो चोगुआइ वयेसाइ, दाइबाल्ले खेन् लेप्पि पिरु?रो॥

16 खेल्ले चोगुल्ले खिनि? लायोहा? मेत्तासिम्मे?आइ हिन्देम्मे?ओ, हेक्क्याइ दाइबाल्ले केवेःन्दिर फा?आइ तुवा चोःक्का पिआसिम्मे?ओ॥ सामयोनिबा मनाःल्ले कुदुवाःन् मुक्साम्बा चोःक्काइ यम्बा याःम्बक् चोगु?रो॥ 17 माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा एलियाःन्नाइ आनि? हेक्क्याइ मनाए चोगुरो॥ खुने? पाइगेन्दिइ वाहित्मान् मेधानेन्ल फा?आइ तुवा चोगुल्ले खेन् लाजे?ओ तइबे सुम्सिआइ तुक्सि ला थारिक् वाहित्मान् मेधेन्नेन्तो॥ 18 याम्मो खेल्ले तुवा चोगु, हेक्क्याइ ताइसाक्पोलाम् वाहित्मान् थयेआइ खाम्बेःक्माओ पोगुगेन् कुजा थोःक्तेरो॥

नसाःन्लाम्बा ताक्केबे?बाहा? नुःक्मा ताःप्पासि

19 फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि? लुम्मो सेक्खालाम् ताक्केबे?बाआइ केबेःक्केन्नुःक्तेम् तारेम्मे?ओ॥ 20 कन् पाःन्नो नुःरिक्काइ निइवा? इःत्तेम्मे?ओ-आत्तिल्ले लायोबान् ताक्केःम्बा कुलाम्मोलाम् नुःक्त्तु तारु?, खेल्लेग खेन्निन् सिःमेन्लाम् ताइसेःप्तुआइ यरिक् लायोहा?रेन् लेप्पि केघोःबा चोगु?रो॥

१ पत्रुस

निःसुम्

कन् सक्इङ्घडिन् पत्रुसरे एसिया माइनरओ थाङ्गेन् पिसाङ्बा तेङ्गफ्हा?ओ केसेबाआङ् केवा?बा नसानिबाहा? हाक्तुसिबरो॥ कन् सक्इङ्घो खेङ्हा? निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले सेगुसिबासि फा?आङ् मेमेतेआङ् वा?॥ कन् सक्इङ्घडिन् कुनिङ्सेःक्किङ्ग कन् केनिःप्याहा? हाङ्हाङ् मेप्मासिरो, थेआङ्भेल्ले ख्रिस्तेननसाःन् मेजोगुबाल्ले खेङ्हा? तुक्खे नु निङ्घुम्मो मेध्येआङ् मेवये॥ अक्खेल?रिक् हाङ्हाङ् मेत्तुसिल्ले, पत्रुसरे खेङ्हा? येसु ख्रिस्तर कुयाःम्बेओ सुनाइङ्घङ्, खुने? कुसिःमेन्, खुने? कुहिङ्वेत् कुबोःइमान् हेक्क्याङ् खुने? याम्मोआङ् युःआ पाःत्तुबा माङ्हेक्किन्निङ्वा?सो तारुबिरुसिर निङ्साङ् पिरुसिरो॥ खेङ्हा?रे मेदुमुबा तुक्खे नु निङ्घुम्मिङ्ग खेङ्हा?रे खुनि? सेक्खाबा नसाःन्निल्ले कुसा?मारो, हेक्क्याङ् ख्रिस्तेनओसेःन्धाक्सिङ्बा येन्नो हाङ्सेम् खोःमा फा?आङ् खेङ्हा?रे तुक्खे नु निङ्घुम्मिन् थम्मा पोःङ्लो॥ पत्रुसरे कन् सक्इङ्घडिन् केनिःप्याहा? तुक्खेबा येम्मो हाङ्हाङ् मेत्तुसिर ख्रिस्तर कुमनाहा? हेक्के हिङ्मारो फा?आङ् खेङ्हा? पेलि फाक्तुसिरो॥

थामिङ्

निःसुम् १.१-२

निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुसेन्लपिल्लेन् निङ्वा?सुम् १.३-१२

सेसेबा हिङ्मन् हिङ्मारोन् खाहुन् १.१३-२.१०

तुक्खेलाक्खेबा येम्मो ख्रिस्तानिहा?रेन् लक्पेन्हा? २.११-४.१९

ख्रिस्तानि नःमनःम् ल?मान् नु सेवाःन् ५.१-११

कुनुप्पा ५.१२-१४

पत्रुसलाम् सेवा

१ येसु ख्रिस्तर कुसेःक्युक्मिबा इङ्गा? पत्रुसलाम्बा पत्तियस, गलातिया, काप्पादोकिया, एसिया हेक्क्याङ् बिथानिया थुम्हा?ओ केसेबाआङ् केयुङ्बाहा? निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले सेगुसिबा वेप्पिबा कुङ्सिःक् केवा?बा कुमनाहा? कन् सक्इङ्घडिन् हाक्निङ्बरो॥ २ निङ्वा?फुपाःल्ले तगिसा कुसिङ्केनिःत्तिबा कुङ्सिःक् कुमना पोःङ्से केसेगिआङ् सेसेमाङ्डिल्ले सुत्थो केजोगिरो॥ हेक्केःल्ले खिनि? येसु ख्रिस्तर कुङ्इजाःङ्गम्बा केबोःक्खिआङ् कुमाक्खि?ङ्गल्ले सेसेसाङ्साङ् केजोगिरो॥ हारा? पानुदिङ् पाः निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुलुङ्गुम् नु कुसनारुङ्डिन् आल्लसाङ् यरिक् खिनि?ओ वा?ररो॥

मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन्लेन् निङ्साङ्

३ हारा? आनि? दाङ्बा येसु ख्रिस्तर पानुदिङ् कुम्बा निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुनारा पोःररो! निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले सा?रिक् यम्बा कुलुङ्गुम्मिल्ले आनि? कुसङ् सावाःन्छिङ्मा आबिरेआङ् येसुःन् सिःमेन्लाम् हिङ्घुबाल्ले चोगुल्ले हाङ्हाङ्बा निङ्साङ् आबिरेआङ् आवा?रो॥ ४ हेक्क्याङ् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले साङ्ग्राम्पेदाङ्डो आप्फाल्लेआङ् आसुत्थो मेम्बोःइमना, इमेल्लेम्मना मेम्बोःवमनाबा नु मेन्यःप्पना मेन्निःमना इमेल्लुङ्बा लक् आनि? लागि युक्खुआङ् वा?रो॥ ५ कुनुप्पा येम्मो ओसेःन्दाङ् पोःङ्मा केङ् प्पा सेन्लपिन् मेन्दाए थारिक् खिनि? नसाःन् केजोगुम्बाल्ले चोगुल्ले निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुमुक्साम्मिल्ले ताङ्गेसेःप्तिआङ् वा?॥ ६ खेन् पाःन्नो केसःत्ति?रो, हेक्केसाङ् सप्फारे लागि खिनि? यरिक् परिक्लेन् केसाक्पा इनोगेन् तुक्खेहा? केधरुम्लए पोःङ्लो॥

७ मिःल्ले साम्याङ्डिन् योःन्दुआङ् सुत्थो चोगुबा कुङ्सिःक् खेन् इनोगेन् तुक्खेहा?रेग खिनि? नसाःन्निन् सा?रुआङ् केधुम्बा नु सुत्थो चोगु?रो, कर खिनि? नसाःन्निन् खेन् साम्याङ्डिन्नुःल्लेआङ् इमेल्लुङ्बा चोःक्लो॥

हेक्केल?रिक् खेन् इनोगेन् तुक्खेहा? नासि केधःत्तुम्ने फा?ग्र येसु ख्रिस्तेनयुःल्ले नेम्भोगेन् नारा फोःमान्, मिमिदिङ् नु मिङ्सा इङ्धाःङ् केघोःसुम्तो॥

८ खिनि? आप्फाल्लेआङ् खुने? मेन्निए केवयिसाङ् खुने? मिःम्जि केमेत्तुम्तो, हेक्क्याङ् आल्लो खुने? केन्निःसुम्मिन्छाङ् खुने? सम्दाङ् नसाःन् केजोगुम्माङ् आत्तात्तान्ने यरिक् मिमिदिङ्गेन् सःप्पाल्ले कुधिम् केबोःक्खिआङ् केवयि?रो॥ ९ थेआङ्भेल्ले खुने? नसाःन् केजोगुम्बाल्ले चोगुल्ले खिनि? याम्साम्मिल्लेन् सेन्लपिन् केघोःसुम्माङ् केवयि?रो॥

१० बा कन् सेन्लपिल्ले कुयाःम्बेओ उन्हेःन्बा माङ्निङ्वा?पाःन् केबाःप्याहा?रे नुःरिक्काङ् मेगोःत्तु हेक्क्याङ् खेन् खिनि?ओ ताःमा केबोःङ्बा लुङ्गुम्मिल्ले कुयाःम्बेओ माङ्निङ्वा? पाःन् मेबारेरो॥

११ खेङ्हा?ओ केवा?बा ख्रिस्तर कुसेसेमाङ्डिल्ले ख्रिस्तर नासि थःप्पा केबोःङ्बा इनोगेन् तुक्खेःन् नु याङ्सि केबोःङ्बा मिमिदिङ्डिल्ले कुयाःम्बेओ तगिसा खेङ्हा? मेत्तुसिरो॥ कन् पाःन्हा? आक्खेल?रिक् पोःङ् हेक्क्याङ् आप्फाल्ले पोःङ् फा?आङ् खेङ्हा?रे कुसिङ्निःप्पा निङ्वा? मेजोगुरो॥

१२ खुनि? माङ्सेवाःन् आबाडे खेङ्हा?रे लागि मेःन्, कर खिनि? लागि फा?आङ् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले ओसेःन्धाक्तुसिरो॥ हेक्क्याङ् आल्ल कन् येम्मोबा मनाहा?रे साङ्ग्राम्पेदाङ्गलाम् केयुःबा सेसेमाङ्डिल्ले कुमुक्साम्मिल्ले सुनाइङ्डिन् इङ्गेम्भोःसिरो॥ माङ्लाइङ्बाहा?रेआङ् कन् पाःन्हा? ओमेप्पा सा?रिक् निङ्वा? मेजोगुआङ् मेवये॥

सेसे हिङ्मन्नो वा?मा पोःङ्

१३ खेल्ले चोगुल्ले माङ्सेवा चोःक्मा फा?आङ् निङ्वा?ओ यारिक् पोःक्खेम्मे?, हेक्क्याङ् निङ्वा?इन्योथो मेम्मेते वयेम्मे?ओ॥ येसु ख्रिस्तेननुःङ् युःल्ले केघोःसुम्बा लुङ्गुम्मिन् कुलिङ्धो केल्ल निङ्साङ् चोगेम्मे?ओ॥ १४ निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले इङ्जाःङ् केङ् प्पा केनाःप्पा कुस्साः केबोःक्खिबाल्ले चोगुल्ले तगि मेन्निए मेल्लेए केवयिल्ले केजोगुम्बा फेन् याःम्बक् चोःक्मा निङ्वा?ओ याम्मो मेबल्हेम्मिन्ने?ओ॥ १५ कर खिनि?

केउःप्या निड्वा?फुमाइडिन् सेसे चोःक्या कुइसिःक् खिनि?आइ केजोगुम् केबाःत्तुम्बा काक् पाःन्तो सेसे वयेम्मे?ओ॥¹⁶ थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् पाःत्तुआइ पत्, “इङ्गा? सेसे वा?आबाल्ले चोगुल्ले खिनि?आइ सेसे वयेम्मे?ओ॥” †

¹⁷ तुवा केजोगुम्बा पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिल्ले मनाहा?रे मेजोगुबा याःम्बक् कुइसिःक् खासेन् चोगुसिल्ले एःक् पएःक् मेजोगुन्छिल्लो॥ खेल्ले चोगुल्ले इक्सादिइ खाम्बेःक्मे केवयिर थारिक् खुने? मिड्सो इड्धाःइ पिरेम्मे?र वयेम्मे?ओ॥¹⁸ निड्वा?फुमाइडिल्ले खिनि? पाधेबालाम्बा केनाःत्तुम् केडःत्तुम्ल केयुःरुम्बा हनेबा थिम्हा?लाम् केमेक्या केबेःक्या साम्पाइ युप्पा हेक्त्तइबा पाःन्हा?रे केधे?रिआइ ताङ्गोसेःप्तिबा मेःन् फा?आइ खिनि? केनिःसुम्लो॥¹⁹ कर मेङ्गाःन्नेबा नुःबा मेल्लुक्सा कुइसिःक्या ख्रिस्त येसुरे इमेल्लुड्बा कुमाक्खिइडिल्ले खिनि? केधे?रिबारा॥²⁰ खुने?ग इक्सादिइ खाम्बेःक्माल्ले नावागेन् चडःत् नेमानुःल्ले तगिए सेगेबारा, कर खिनि?लागि कन् कुनुप्पा येम्मे खुने? ओसेःन्दाइ पोःक्खेआइ वा?रो॥

²¹ खुने?लाम्बाए निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् केजोगुम्, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खुने? सिःमेन्लाम् हिङ्घुआइ कुमिमिदिइ चोगु॥ खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिन् खिनि? नसाःन् नु निड्साइ केजोगुम्माइ केवयि?रो॥

मेन्नुप्पनाबा पाःन्जाक्

²² आल्ल सेक्खा पाःन्निन् खेम्मा केदेन्दिआइ आबाडे सुत्थो केजोःक्कासिआइ केवयिबाल्ले चोगुल्ले फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? नुःरिक् लुड्मा? केदुक्त्तुम्सिम, हेक्केःल्ले सिक्लुड्मोलाम्मे सा?रिक् लुड्मा? तुक्तेम्सिम्मे?ओ॥²³ खिनि?ग केमेक्याआइ केबेःक्या या?रिःम्बालाम् मेःन्, कर कुहिङ्घेत् नु सदादिइ केवा?बा निड्वा?फु पाःन्जाक्कोलाम् कुसइ केबोःक्खिआइ केवयि?रो॥²⁴ साम्योसाप्लाओ अक्खे साप्तेआइ पत्, “काक् मेन्छाम् याम्पिहा?ग याःन् सुइ कुइसिःक् मेजोःक्लो॥ खेइहा?रे खुनि? खेःम्सिडेम्मेङ्ग फुड्डिल्लेन् कुइसिःक् चोःक्॥ याःन् सुइडिन् डरेम्, हेक्क्याइ फुड्डिन् लुःक्था,²⁵ कर दाइबाल्ले कुबाःन्जाक्किङ्ग सदादिइ सदादिइ वा?रो॥” †† हेक्क्याइ खिनि?ओ इङ्गोःसेबा सुनाइडिन् बा खेन् पाःन्जाक्किन्लो॥

² खेल्ले चोगुल्ले खिनि?ग मना तुक्खे केजाःप्या काक् फेन् याःम्बक्हा? लरेम्देःसेम्मे?ओ॥ इड्लेक् थेआइ मेबाःत्तेम्मिन्ने?, साम्योनिबा मेलेड्डासिम्मेन्ने?, नाहेम्मा याःम्बक् मेजोगेम्मिन्ने? हेक्क्याइ काक् परिक्या चे?या पाःन् मेबारेम्मिन्ने?ओ॥² खारक् सागेवाःन्छिड्बा अडेःक्वाःल्ले नुःन् थुड्मा कोःत्तुबा कुइसिःक् निड्वा?फु पाःन्जाक्किल्लेन् सुत्थो याम्साप्पोन् नुःन् थुड्मा निड्वा? चोगेम्मे?ओ, हेक्केल?रिक् खेन्लाम्बा खिनि? सेन्लप्पो केबोःरिः केबेगि?रो॥³ थेआइभेल्ले खिनि?ग दाइबान् नुःबा चोःक् फा?आइ निड्वा? केघोःसुम्माइ केवयि?रो॥

कुहिङ्घेत्तुलुड्हा?रेन्याम्साप्पोन् माइहिम्

⁴ मनाहा?रे मेना?रुबा कर निड्वा?फुमाइडिल्ले सेगुबा इमेल्लुड्बा कुहिङ्घेत् लुड् ख्रिस्तओ केदये?डिल्ले⁵ खिनि?आइ कुहिङ्घेत्तुलुड् कुइसिःक् निड्वा?फुमाइडिल्ले याम्साप्पोन् माइहिम् केजोगि?रो॥ खिनि?ग येसु ख्रिस्तलाम्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? केदाःबा याम्साप्पोन् सिदुङ्जभा केदोःम्बा सेसे निड्वा?फुसाम्बानिड्लो॥⁶ थेआइभेल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्,

“ओमेत्तेम्मे?ओ, इङ्गा? सेःक्मनाबा नु इमेल्लुड्बा कुम्पालुड्डिन् † यरुसलेम्मे नेस्सुड्लो, हेक्क्याइ खुने? सम्दाइ नसाःन् केजोःक्पाङ्ग आप्फाल्लेआइ सिरिड् मःमो मेधानेन्तो॥” †

† लेबि ११.४४-४५, १९.२, २०.७ †† यसैया ४०.६-८ † कुम्पालुड्-कन्फा?डन् लुड्धाक् सेप्पाल्ले कुसुक्पो नेमनाबा केयेक्या यम्बा लुड्लो॥ †† यसैया २८.१६

⁷ आल्ल खिनि? नसाःन् केजोःक्पाहा?रे लागि खुने? इमेल्लुड्बा लुड् चोःक्लो, कर नसाःन् मेन्जोःक्मनाबाहा?रे लागिग साम्योसाप्लाओ अक्खे साप्तेआइ पत्,

“लुड् केगाम्बाहा?रे मेना?रुबा लुड्डिन् कुम्पालुड् पोःक्खेआइ वा?रो॥” ††

⁸ हेक्क्याइ “खेन् लुड्डिल्ले मनाहा? खःसुसिआइ मेजोःक्लो॥” खेइहा?रे निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् मेन्डःत्तुन् मेन्नाःत्तुन्बाल्ले चोगुल्ले मेजोःक्लो॥ हेक्त्तइबा मनाहा? मेजोःन् फा?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले तगिसा निःन्धो चोगुआइ वये॥

⁹ कर खिनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले केसेगिबा मना, हाइ निड्वा?फुसाम्बा, सेसे सुवाइ हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनानिड्लो॥ खिनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले चोगुबा निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा? इङ्गोःसुम्ल फा?आइ माक्किगेन् खादाम्मोलाम् निड्वा? केमाबा सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिओ खिनि? केउःत्तिआइ केवयि?रो॥

¹⁰ तगिग खिनि? कुमना केहोःप्ति, कर आल्लग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमना केबोःक्खिआइ केवयि?॥ तगि खिनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? मेन्दुक्के केवयि, कर आल्ल निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? केदुक्तेआइ केवयि?रो॥ ††

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबा हेक्के वयेम्मे?

¹¹ आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, खिनि?ग कप्पो वेम्पिबा नु माःङ्घा लाजे?बा कुइसिःक् केवयिबाल्ले चोगुल्ले लायोबा फेन् निड्वा?लाम् लाःल्लाःत् वयेम्मे? फा?आइ पेलि फाक्किन्ड्लो॥ खेन् लायोबा फेन् निड्वा?इङ्ग खिनि? याम्साप्पिल्ले कुदक्केड्वाओ पोःक्लो॥¹² खिनि?ग ख्रिस्तेन्नसाःन् मेन्जोःक्मनाबाहा?नु नुःरिक्काइ नुःबा हिङ्मन्तो वयेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले खेइहा?रे खिनि? फेन् पाःन्हा? केजोगुम् ल?रिक् पाःन् केम्धिक्तिसाइ खिनि? केजोगुम्बा नुःबा याःम्बक्हा? मेनिःसुर, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिन् नसाःन् मेजोगु?आइ खासेन् चोःक्से युःबा येन्तो कुनारा मेभोःसुर?रो॥

¹³ काक् मेन्छाम् युक्साबाहा? हेक्क्याइकावन् यम्बा युक् केगप्पा हाइडिल्ले कुयुक्को वयेम्मे? केल?बा दाइबाल्ले निड्वा? चोगु?रो॥

¹⁴ खिनि?ग काक् सुहाइयुक्पाहा?रे खुनि? पाःन्हा? तेन्दिइ चोःक्मा पोःड्लो, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खेइहा? फेन् याःम्बक् केजोःक्पाहा? खुम्दिइ पिमासि नु नुःबा याःम्बक् केजोःक्पाहा? नारा फोःमा पाङ्घुसिबारा॥

¹⁵ थेआइभेल्ले खिनि? केजोगुम्बा नुःबा याःम्बक्हा?रे पाःन् कुसिड्मेन्निःप्पनाबाहा?रे खुनि? मुराःन् हु?रेम् पिरेम्सिम्मे? केल?बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? वा?रो॥¹⁶ खिनि?ग चोःक्युम्भोबानिड्साइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबानिड्लो, कर चोःक्युम्भोबासिगे फा?आइ फेन् याःम्बक् मेजोगेम्मिन्ने?॥¹⁷ काक् मनाहा? मिड्सो इड्धाःइ पिरेम्सिम्मे?, वे? नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? लुड्मा? तुक्तेम्सिम्मे?, किःसेम्मे?र निड्वा?फुमाइडिन् इड्धाःइ पिरेम्मे? हेक्क्याइ हाइ केजोःक्पेन्मिड्सो इड्धाःइ पिरेम्मे?ओ॥

दाइबाहा?रे खुनि? युक्को वा?मा पोःइ

¹⁸ सेवारोबासे, खिनि? दाइबाहा?रेन् काक् युक्को वयेम्मे?ओ॥ नुःबा नु कुनिड्वा? केबाःइबाहा?रेन्लक् मेःन्, कर केआःम्बा हिम्दाइबाहा?रेन्नाइ खुनि? युक्को वयेम्मे?ओ॥¹⁹ थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिन् इड्धाःइ पिरुड् फा?आइ मेल्ला?मनाबा इनोगेन् तुक्खेहा? केधम्बाल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? तासु?॥²⁰ खिनि? याःम्बक् केभेःन्दुम्माइ केम्लःप्सिने फा?ग्र थेआइ यम्बा याःम्बक् केन्जोगुम्मिन्तो॥ कर नुःबा याःम्बक् केजोगुम्माइ इनोगेन् तुक्खेःन् केधरुम्मे फा?ग्र निड्वा?फुमाइडिन् खिनि?नु कुनिड्वा? ताःरो॥²¹ बा खेल्ले लागि खिनि? केउःत्तिआइ वा?रो, थेआइभेल्ले ख्रिस्तेरेआइ खिनि?लागि इनोगेन् तुक्खेःन् थरुआइ

‡‡ निड्वा?फुसाम्लो सुम् ११८.२२ ‡‡‡ होसे १.६, ९, २.२३

खिनि?लागि कुबि पो:क्खेआइ वा?॥ खिनि?आइ खुने? कुलाइयो:क्किन् केदिम्मुल्ल पो:इलो॥

22 “खुने?ग थेआइ लायो लासो:त् मेजोगुन्, हेक्क्याइ थेआइ इइलेक् पा:न्नाइ मेबारेन्तो॥” †

23 खुने? मनाहा?रे कुजा:त्थि मेदे:सुल्ले खेइहा?ओ याइना पा:न् मेनु:क्तुन्तो॥ खुने? तुक्खे चे:ल्ले मना मेभे:क्तुन्त्तिन्तो॥ कर नु:बा खासेन्दाइबा निइवा?फुमाइडोए आबाडे हुक्सुप्सिइलो॥ 24 खुने? आनि? लायो लासो:त्तिन् आलेरुम्माइ सामयोनिबा हिइमन्तो आहिइल फा?आइ आनि? लायो:न् सिलाम्साकमा सिइसम्माइ आबाडे नासिइगेन् कुधक्को कुयुदे?रुरो॥ खुने? कुगा:म्माओलाम् खिनि? केवे:त्तिआइ केवयि?रो॥ 25 थेआइभेले खिनि?ग ताप्केबे?बार केवा?बा मेल्लुकहा? कुइसि:क् केवयि, कर आल्लो खिनि? याम्साम्मिन् केगम्बा नु कम्माइ केमेप्पा दाइबाओ केनु:क्खि केदये?इआइ केवयि?रो॥

हिम्सामा नु हिम्साबाहा?

3 हेक्केल?रिक् हिम्सामासे, खिनि? हिम्साबाहा?रे खुनि? युक्को वयेम्मे?ओ, थेआइभेले खेइहा?ओ कुभा निइवा?फु पा:न्जाक् नसा:न् मेन्जो:क्मनाबा मेजो:क्साइ खिनि? थेआइ मेम्मेत्ते सेसेबा हिइमन्निन् नु निइवा?फुमाइडिन् इइधा:इ केबिरुम्बा खेइहा?रे मेनि:सुआइ निइवा?फुमाइडिन् नसा:न् चो:क्मा मेसुक्त्तु?रो॥

3 खिनि?ग परिक्परिक्पा था:क् फ:मान्, साम्याइ वा:त्तिहा? वा:प्मान् नु इमेल्लुइबा ना-ना परिक्पा चाइहा? चाइमान्, ला:क्कालाम्बा केधा:प्पा चो:क्सिइमो मे:न्, 4 कर खिनि? नु:माइग आप्फाल्लेआइ मेम्मा:मनाबा सुम्सुम् येक्येक् नु न:म्म:म् ल?मान्सागइलाम्बाए निधा:प्ल पो:इलो॥ खेइग निइवा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओ इमेल्लुइबा चो:क्लो॥

5 थेआइभेले निइवा?फुमाइडिन् ता:क्पो केजो:क्मा उन्छे:न्समा सेसे मेन्छुमाहा?रेआइ हेक्केल?रिक्के नु:मा मेजो:क्सिइडाइ मेवये, हेक्क्याइ खेइहा? आबाडे हिम्साबाहा?रे खुनि? युक्को मेवयेरो॥ 6 कुबिओ सारारे कुहिम्साबा अब्राहामिल्ले कुबा:न्निन् खेप्सुआइ खुने? आदाइबे ल?रिक् मेत्तुरो॥ खिनि?आइ मेइगिण नु:बा या:म्बक् केजोगुम्ने फा?ग्र खिनि? सारारे कुस्सा: मेन्छुमा?निइलो॥

7 हिम्साबासे, खिनि?आइ खिनि? हिम्सामाहा?नु सोरिक् केवयिल्ले इइधा:इ पिरेस्सिम्मे?र तडेम्मे?आइ वयेम्मे?ओ॥ खिनि? हेक्के केधुम्मा मेन्जो:क्नेन्छाइ निइवा?फुमाइडिल्ले आबिबा कुसइ हिइमन्तो खेइहा?ग खिनि? लक्सासासिरो॥ हेक्केल?रिक् खिनि? तुवा:न् थे:ल्लेआइ मेधे:क्तुन्ल फा?आइ नु:रिक् मेत्तेस्सिम्मे?ओ॥

नु:बा या:म्बक् चो:क्माल्ले केदा:बा तुक्खे:न्

8 कुनुप्पो, खिनि? निइवा?ओ काक् थिक्हुप् पो:क्खेम्मे?, लुइमा? तुक्कासिम्मे?, मि:म्जि मेत्तासिम्मे?, हाइहाइवा ओसे:न्धाक्कासिम्मे? हेक्क्याइ चुइजिगेन् न:म्म:म् पो:क्खेम्मे?ओ॥ 9 फेन् पा:न्ल्ले कुलेक्वा फेन् पा:न् मेजोगुम्निन्?, किना:न्दि:ल्ले कुलेक्वा किना:न्दि मेबिरेस्सिम्निन्?, कर खेले कुलेक्वाग मु?इसाम् पिरेस्सिम्मे?॥

थेआइभेले निइवा?फुमाइडिल्ले खिनि? मु?इसाम् पिसे केउ:त्तिआइ वा?रो॥ 10 थेआइभेले सामयोसाप्लाओ अक्खेल?रिक् साप्तेआइ पत्,

“हिइमन्निन् मि:म्जि केमेप्पाआइ सुयेन्हा? ओमेप्पा निइवा? केजो:क्पाल्ले फेन् पा:न् पा:प्पा नु इइलेक् पा:न् पा:प्पा मेनु?नेन्॥

††11 खेले फेन् या:म्बक् चो:क्मा लेप्पाआइ नु:बा या:म्बक् चो:क्मा पो:इ॥ सनारुइडो वा?मा तम्सिन् चोगुर पो:इ हेक्क्याइ हाबा खेन् पा:न्पो पम्पाए पो:इलो॥ 12 थेआइभेले दाइबाल्ले सामयोनिबा मनाहा? कम्माइ मेत्तुसि?, हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? तुवा:न् खेप्सु?, कर ताप्फे:म्बा या:म्बक् केजो:क्पाहा?रे खुनि? तक्लेइवाओ निइवा?फुमाइडिन् पो:क्लो॥” ‡

† यसैया ५३.९ †† गिक पा:न्दाइडो “लेसो:प्यानफेन् पा:न् पा:प्पालाम्हेक्क्याइ मुरा:न् इइलेक् पा:न् पा:प्पालाम्साकमा पो:इ॥” ‡ निइवा?फुसाम्पो सुम्३४.१२

13 खिनि? नु:बा या:म्बक् चो:क्मा सिक् सम्बाल्ले सेक्खाए आत्तिल्लेआइ खा:म्मा केन्छुक्त्तिन्तो॥ 14 कर नु:बा केजोगुम्निल्ले इनोगेन् तुक्खे केदुमुम्ने फा?ग्र निइवा?फुमाइडिल्ले मु?इसाम् केबिरि?रो॥ खेले चोगुल्ले “वे?हा?नु मेगिसेम्मिन्ने? हेक्क्याइ निइसाम्पोआइ मेधेम्मिन्ने?ओ॥” ††15 कर खिनि? हिइमन्तो खिस्तेन्दाइबा ल?रिक् सेवा चोगेम्मे?ओ॥ हेक्क्याइ खिनि? केगत्तुम्बा निइसाइडिल्ले कुया:म्बेओ से:न्गेम्माप्तिल्ले लुम्मुम्माइइइधा:इडिन्नु नोगप् पिमा सदादिइ यारिप् पो:क्खेम्मे?आइ वयेम्मे?ओ॥ 16 हेक्केल?रिक् खिनि? तक्लेइवाओ फेन् पा:न् केबा:प्पाहा?रे खिस्तओबा खिनि? नु:बा येप्लेक्किन् मनाहा?रे मेनि:सुआइ खेइहा? सिरिइ मेमर फा?आइ सेसे खासिइ कत्तेम्मे?ओ॥ 17 निइवा?फुमाइडिल्ले निइवा? चोगु?ने फा?ग्र फेन् या:म्बक् चो:क्माआइ इनोगेन् तुक्खे चामानु:ल्ले नु:बा या:म्बक् चो:क्माआइ इनोगेन् तुक्खेओ थामाए नु:बा पो:इलो॥

18 थेआइभेले खिस्तेरआइ निइवा?फुमाइडो ता:त्छे आनि? लायोहा? सदादिइ लेप्पि पिमा फा?आइ थिक्लेइ स्येरो॥ सामयोनिबा खिस्तेन्लायोबारे कुलेक्वा स्येरो॥ खुने? नासिइगेन् थक्को स्ये, कर सेसेमाइडोलाम् याम्मो हिडेरो॥

19 बा कन् सेसेमाइलाम् पेआइ खुने? पुइलाहिम्मो केयाक्पा फेन्साम्हा? †† इइधो:सुसिरो॥ 20 खेइहा?रेग उन्छे:न् नुहा:ल्ले वालाधा चोगुल्ले, निइवा?फुमाइडिल्ले नासि थ:त्तुसिआइ हाइघुसिल्ले, निइवा?फुमाइडिल्ले कुबा:न् खेम्मा मेन्देन्नेन्नाइ मेवयेरो॥ खेप्पो येत्ति मनाहा?रक् किप्पा केघु:बा वादो:क्मोलाम् ताइमेसे:प्तेआइ मेवये॥ 21 कन् वादो:क्किलेन् च्वा:त्तिइग ताइगेसे:प्तिबा बप्तिस्माल्ले कुबि हेक्कत्तुबारो, कइग थक्कोलाम् माक्खक्किन् वागेहत्तुम्बा हेक्केग मे:न्, कर सेसे खासिइलाम्बा निइवा?फुमाइडो चो:क्मनाबा माइहेक्लो॥ हेक्क्याइ खेन् सेसे खासिइइइग येसु खिस्तेन्सि:मेन्नाम् याम्मो हिडेबालाम् ता:रो॥

22 आल्ल येसु खिस्तेन्साइग्राम्पेदाइडो पेआइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुजुप्साइ लेप्पाइ युइ, हेक्क्याइ माइलाइइबाहा?, युक्साबाहा? नु मुक्साम्हा? कुयुक्को कत्तुसिरो॥

निइवा?फुमाइडिल्ले लागि हिइमा

4 खेले चोगुल्ले खिस्तेन्नासिइगेन् थक्को तुक्खे च्ये, हेक्केल?रिक् खिनि?आइ बा हेक्कत्तुइबा निइवा?इन्कत्तेम्मे?ओ, थेआइभेले नासिइगेन् थक्को तुक्खे केजाबाल्ले लायो चो:क्मा लेरुआइ वा?रो॥ 2 हेक्के:ल्ले खेन् हिइल थारिक् मनाहा?रे मेइ:त्तुबा फेन् निइवा? कुइसि:क् मे:न्, कर निइवा?फुमाइडिल्ले कुनिइवा? कुइसि:क् हिइलो॥ 3 थेआइभेले केबे:क्पा येम्मो नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा? हेक्के याम्बो:प्पा या:म्बक् चो:क्मा, फेन् निइवा? चो:क्मा, थि:ल्ले म:सिइमा, यरिक् चामा थुइमाआइ याम्बो:त्छे चुम्मा, याम्दादाबा चामुक् थिमुक् चो:क्मा नु सिक्केले:इबा नावाइत्ताहा? सेवा चो:क्माओ यरिक् येम् केदे:सुम्तो॥

4 खेइहा?रे आल्लो हेक्कत्तुइबा फेन् पा:न्हा? खुनि?नु सोरिक् केम्बत्तिन्बा मेनि:सुआइ सा?रिक् खुनि? निइवा? मयेआइ वा?रो॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे खिनि? नागेम्थासि केम्बिरि?रो 5 कर कुहिइवेत् नु केसि:बाहा?रे खासेन् चो:क्मा यारिप् केवा?बा निइवा?फुमाइडिल्ले कुदगि खेइहा?ग येप्पाए पो:इलो॥ 6 बा खेले चोगुल्लेए आल्लो केसि:बाहा?आइ मेन्छाम् याम्पि हेक्के नासिइगेन् थक्को खेइहा?रे खुनि? खासेन् पो:इलो, कर याम्साम्मो निइवा?फुमाइ कुइसि:क् मेहिइल फा?आइ सुनाइइडिन् इइधो:सेआइ वा?रो॥

7 काक् पा:न्हा?रे कुनुप्पान् नि:त्ताइडे त्येआइ वा?रो॥ खेले चोगुल्ले खिनि? तुवा चो:क्मा केसुक्त्तिर फा?आइ सेसे निइवा? नु चाइजाइडाइ वयेम्मे?ओ॥ 8 काक्नु:ल्ले यम्बा पा:न्निइग सिक्कुइमोलाम् लुइमा? तुक्कासिम्मे?ओ, थेआइभेले लुइमा? तुक्काल्लेग यरिक् लायोहा? तेत्तु?रो॥ 9 हेक्क्याइ कानाक्नाक् मेल्ल?ए तरे तो:आसिम्मे?ओ॥

†† यसैया ८.१२ †† फेन्साम्हा?—कुभा मनाहा?रे कन्फा?इन्सिसाम्फा?आइमेइ:त्तु?॥

10 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम्लाम् परिक् परिक्पा पर्धा:म्मिन् केघो:सुम्माइ वा?॥ काक्ले खेन् केघो:सुम्बा पर्धा:म्मिन् कुभा? पिसिड्माओ नु:रिक्काइ याडेम्मे?ओ॥ 11 पा:न्जाक् केबा:प्याल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुबा:न्जाक् कुडिसि:क् पा:त्तुर, वे?हा? सेवा केजो:क्पाल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले पिरुबा थुम्मिल्ले सेवा चोगुररो॥ हेक्केल?रिक् काक् पा:न्नो येसु ख्रिस्तलाम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिड् पो:इलरो॥ काक् मिमिदिड् नु मुक्साम्मिङ्ग सदादिड् खुने?इन्नेरो॥ आमने॥

ख्रिस्तरं लागि तुक्खे चामा पो:ङ्

12 आमि:म् आन्जुम्से, खिनि? केसाक्पा इनोगेन् तुक्खे कुधिम्बा हडसा?मो केधे?इल्ले खिनि?नु निड्वा? केमाबा पा:न् पो:क्खे फा?आइ खिनि? निड्वा? मेमयेम्मिन्ने?ओ, 13 कर ख्रिस्तेन्तुक्खे च्येबा हेक्के खिनि?आइ इनोगेन् तुक्खेओ केधे?इल्ले स:त्तेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले कुयु:मा येन्नी कुमिमिदिड्डिन् ओसे:न्दाइ पो:इडिल्ले पस:त् केस:त्ति?रो॥

14 ख्रिस्तेन्नसा:न् केजोगुम्बाल्ले चोगुल्ले खिनि? नागेम्हासि केम्बिरिने फा?ग्र मु?इसाबानिड्लो, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिड्गेन् सेसेमाइडिन् खिनि?नु वा?रो॥ 15 खिनि? इनोगेन् तुक्खे केज्ये?इल्ले मना केसेप्पा, केघु:म्बा, ताप्के:म्बा या:म्बक् केजो:क्पा हेक्क्याइ वे?हा?रे खुनि? पा:न्नो हुक् केयाक्पा मना:न्तुक्खे चा:बा कुडिसि:क् तुक्खे मेजेम्मिन्ने?ओ॥

16 कर ख्रिस्तानि केबो:क्विखबाल्ले तुक्खे केज्ये?इने फा?ग्र सिरिड् मेमयेम्मिन्ने?ओ, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फो:सेम्मे?, थेआइभेल्ले खुने? कुमिडिडिन् खिनि? केदक्कुम्माइ केवयि?रो॥ 17 आल्ल खासेन् पो:ड्मा येम् त्येआइ वा?, हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनाहा?ओनु हे:क्विड्लो॥ आल्ल आनि?लाम्मे खासेन् पो:ड्मा हे:क्विड्ले फा?ग्र, निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसुनाइड् खेम्मा मेन्देम्मनाबाहा? थे मेबो:ड्बे?

18 आल्ल साम्योसाप्लाओ अक्खे साप्तेआइ पत्, "साम्योनिबाहा? ताइसे:प्पासि साक्ने फा?ग्र, निड्वा?फुमाइडिन् नसा:न् मेन्जो:क्मनाबा नु लायोबान् थे पो:ड्बाबे?" †

19 खेल्ले चोगुल्ले आत्तिन्हा? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? कुडिसि:क् इनोगेन् तुक्खेओ मेधा:?, खेइहा?रे खुनि? नसा:न्साबा चड:त्ताइबाओ ता:क्पो मेयुक्खुर हेक्क्याइ चक्केल्ल?ए नु:बा या:म्बक् मेजोगुररो॥

तुम्भाक्साहा? नु थाइबेन्हा?रे लागि सुजा

5 आल्ल ख्रिस्तरं इनोगेन् कुदुक्खे:ल्लेन् तो:न्दि नु ता:न्दि ओसे:न्दाइ केबो:ड्बा मिमिदिड्डिल्लेन् लक्साबा पो:क्खाइबाल्ले चोगुल्ले, हेक्क्याइ इड्गा?आइ सेसेहुप्लक्कोबा लत्छा तुम्लाम्तो:बा पो:क्खाइबाल्ले चोगुल्ले खिनि? तुम्लाम्तो:बाहा? पेलि फाक्विड्लो- 2 खिनि? कम्प्राइडो केवा?बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमेल्लुक्हा? नु:रिक्काइ

† सिवादिड् खाहुन्हा? ११.३१

कमेम्मिन्ने?ओ-मुरा आम्पेतिल्लेरकमे:न्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? कुडिसि:क् खिनि? निड्वा?बोलाम् कमेम्मिन्ने?, याइसाकुन्धेरे लागिग मे:न्, कर खिनि? सिक् पसम्मसल सेवा चोगेम्मिन्ने?ओ॥ 3 खिनि? कम्प्राइडो केवा?बाहा? सम्दाइ युक् चो:क्मा मे:न्, कर खेइहा?रे खुनि? तगि कुबि पो:ड्मा पो:इलो॥ 4 हेक्क्याइ तुम् मेल्लुक्कम्बान् यु:ल्ले आप्फाल्लेआइ इमेल्लेम्मनाबा मिमिदिड् नु इड्धा:ड्डिल्लेन् तिच: केघो:सुम्तो॥

5 खिनि? थाइबेन्सासे, सेसेहुप्लक्कोबा तुम्लाम्तो:बाहा?रे खुनि? युक्को वा?मा पो:इलो॥ खिनि? काक् चुड्जिगेन् न:म्म:म्बा पो:क्खेम्मे?आइ नु:रिक् मेत्तासिम्मे?, थेआइभेल्ले साम्योसाप्लाओ साप्तेआइ पत्, "निड्वा?फुमाइडिल्ले आइदिड् केल?बाहा? अत्तुसि?, कर न:म्म:म्बाहा? लुड्गुम् पिरुसि?रो॥" ††

6 खेल्ले चोगुल्ले मुक्साम्साबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहुक्को खिनि? चुड्जिगेम्बा पो:क्खेम्मे?आइ वयेम्मे?, हेक्क्याइ सुयेम्मे खिनि? इड्धा:ड् केबिरिआइ था:ड् केभो:क्विख?रो॥ 7 काक् खिनि? निड्साम्हा? खुने?ओ तारेम्मे?, थेआइभेल्ले खुने? कम्प्राइ केमेत्ति?रो॥

8 खिनि? सिड्सिड् येक्येक् नु चाइजाइ ल?रेम्मे?! खिनि? निड्मि माफेन्साम्मिन् केहु:क्पा थेरिड्बान् कुडिसि:क् आत्तिन् खो:सुड्डाइ लरुड्दे:सुड् ल?रिक् को:त्तुर ताक्कन्लो॥ 9 खिनि? नसा:न्नो केधुम्बा पो:क्खेम्मे?आइ खेन् अत्तेम्मे?ओ, थेआइभेल्ले इक्सादिड् खाम्बे:क्मो खाराक् खिनि? फु?नुसा?हा?आइ खिनि? केदुम्बा इनोगेन् तुक्खे हेक्क्याइ तुक्खेओए मेवा? केल?बान् केनि:सुम्लो॥

10 काक् लुड्गुम् केगप्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले ख्रिस्तेन्नु सोरिक् मेन्नुप्पनाबा कुमिमिदिड्डिन् लक् केघो:सुम्ल फा?आइ केउ:त्तिआइ केवयि?रो॥ कर सप्फाधिक् इनोगेन् तुक्खे केज्ये?इआइखुने?ए खिनि? कुलिड्धो केगेत्ति? हेक्क्याइ थधप्लेल्ल?मनाबा नु केधुम्बा केजोगिआइ मेम्मुम्मना नेम्भोओ केयुक्विख?रो॥ 11 काक् मुक्साम्मिन् सदादिड् खुने?इन्ने पो:इलो॥ आमने॥

कुनुप्पा सेवा

12 नसा:न्साबा इ:त्तुड्बा नुसा? सिलासरे कुभा?लाम् कन् चुक्सा सक्डिड्घड्डिन् हाक्विड्ल पत्तारो॥ इड्गा? हाइहाइ मेल्लिड्ल कड्ग सक्खाबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुलुङ्गुम्तो ल?रिक् तो:न्दि पिनिड्लो॥ कन् लुड्गुम्पोए खिनि? थधप्लेल्ल?मनाबा पो:क्खेम्मे?ओ॥

13 खिनि? हेक्केए सेगेमा बेबिलोन्बा † सेसेहुप्लक्किल्ले सेवा केहाक्तिरो॥ हेक्केल?रिक्के आस्सा: मर्कुसरेआइ सेवा केहाक्तिरो॥ 14 मि:म्जि:ल्ले सेवा मेत्तासिम्मे?ओ॥ ख्रिस्तेन्नसा:न् केजो:क्पा केरेक्ले सनारुड् केघो:सुम्लरो॥

†† सिवादिड् खाहुन्हा? ३.३४ † बेबिलोन-कल्ले रोम येक्यक्किन्ओसे:न्आधाक्लो॥

२ पत्रुस

निःसुम्

कन् सक्इङ्घडिङ्घिन् पत्रुसरे काक् पिसाङ् केसेबाआङ् केवा?बा नसानिबाहा? हाक्तुसिबारी॥ कन् सक्इङ्घडिल्लेन् कुजेक् निङ्वा? सोःक्किङ्ग इङ्घेक्के सिक्साम्बाहा?रे मेहु?रुसिबा निसामनु खेन्निसाम्बाम्बा त्पेबा फेन्पाःन्हा? तोःम्मा वयेरो॥ खेन् इङ्घेक्के सिक्साम्बाहा?रे येसु ख्रिस्तेन्याम्मो मेनुःइनेन्मेयुनेन् ल?रिक् मेबाःत्तु, कर पत्रुसरे खेन् पाःन्निन् अक्खे मेत्तुसिर अत्तु, “आत्तिल्लेन्नाङ् मेम्भै मेबाःइनेन्ल केरेक्के लायोःन् मेलेरुर केल?बा निङ्वा?फुमाङ्घिल्ले कुनिङ्वा? वा?बाल्ले चोगुल्ले ख्रिस्तेरे कुयुःमान् सुःसेबारी॥”

थामिङ्

निःसुम् १.१-२

नसानिबाहा?रेन् उःत्छिङ् १.३-२१

इङ्घेक्का सिक्साम्बाहा? २.१-२२

ख्रिस्तेनकुनुप्पा येन्नो युः? ३.१-१८

पत्रुसलाम् सेवा

साम्योसाप्लाओ निङ्वा? पिरेम्मे?

१ येसु ख्रिस्तेरे कुसेवारोबा नु कुसेःक्युक्किम्बा इङ्गा? सिमोन पत्रुसलाम् कन् सक्इङ्घडिङ्घिन् साप्पुडिङ्घिन् आनिगे कुइसिःक् इमेल्लुङ्घा नसाःन् केघोःबा खिनि? केरेक् हाक्किङ्घो॥ खेन् नसाःन्निन् आनि? साम्योनिबा निङ्वा?फुमाङ् नु सेन्लपदाङ्घा येसु ख्रिस्तेरे आबिरेआङ् आवा?रो॥

२ आनि? निङ्वा?फुमाङ्घिन् नु दाङ्घा येसु ख्रिस्तेरे खुन्छि? याःम्बेबा साम्जिककोलाम् लुङ्घुम् नु सनारुङ्घिन् आत्तात्तान्ने यरिक् केघोःम्मुल्लरो॥

३ आबाङ् कुमिमिदिङ्घिन् नु कुनो-कुदाओ याप्पि केउःप्पेन् नुःरिक्काङ् कुसिङ्घिन् आनिःत्तुम्बाल्ले चोगुल्ले हिङ्घन्मो नु माङ्घेवा चोःक्माओ चाहाबा आजोःक्पा काक् पाःन्हा? निङ्वा?फुमाङ्घिल्ले कुमुक्साम्बाम्बा खुने? आबि?रो॥ ४ बा खेन् कुमिमिदिङ्घिन् नु कुनो-कुदाओलाम् आनि? यम्बा नु इमेल्लुङ्घा माङ्घेक्का? आघोःसुम्माङ् आवा?॥ खुने? फेन् निङ्वा?लाम् केदाःबा फेन् पाःन्हा?लाम् ताङ्घेःप्पा नु निङ्वा?फु नोसङ्घिन् खोःमा माङ्घेक्का आजोगेआङ् आवा?रो॥

५ खेल्ले चोगुल्ले खिनि? नसाःन्नो कुनो-कुदा यो?मा खिनि? सुक्कसुक् तम्सिन् चोगेम्मे?, हेक्क्याङ् कुनो-कुदाओ साम्जिकिक्कन् यो?रेम्मे?,

६ साम्जिकको निङ्वा? हाङ्घेम्सिङ्घिन्, निङ्वा? हाङ्घेम्सिङ्घिन् नो नोसि थःप्मान्, नोसि थःप्पो साप्पुवाःन् यो?रेम्मे?, ७ साप्पुवाओ फु?नुसा? लुङ्घाम् तुक्किङ्घिन्, हेक्क्याङ् फु?नुसा? लुङ्घाम् तुक्किङ्घिन् मिःम्सिन् यो?रेम्मे?ओ॥ ८ थेआङ्घेल्ले कन् सुम्बोधा पाःन्हा? केयो?रुम्ल केबिगिने फा?ग्र खेन् पाःन्हा?रे आनि? दाङ्घा येसु ख्रिस्तेनकुसिङ्घिन् केनिःत्तुम्बा खिनि? साम्जिकको कुसि मेन्याःम्मनाबा नु कुजा? मेम्भम्मनाबा पोःङ्घालाम् ताङ्घेसेःप्ति?रो॥ ९ कर कन् सुम्बोधा पाःन्हा? मेङ्घाम्पनाबाहा?ग माःङ्घाबा पाःन्हा? मेन्निःमनाबा मिक्फःम्बा कुइसिःक्पासिरो॥ खेङ्घा?रे खुनि? तगिबा लायोहा? वाहप्टेबेन्नाङ्घिन् निङ्वा? मेभेःत्तु मेदेःसुआङ्घिन् वा?रो॥

१० खेल्ले चोगुल्ले आमिःम् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, निङ्वा?फुमाङ्घिल्ले खिनि? केउःत्तिबान् नु केसेगिबान् नुःरिक्काङ् निःन्धो चोःक्मा तम्सिन् चोगेम्मे?ओ, थेआङ्घेल्ले खिनि? हेक्के केजोगुम्ने फा?ग्र आप्फाल्लेआङ् केन्जोःन्दिन्तो॥ ११ अक्खेल?रिक् आनि? दाङ्घा नु सेन्लपदाङ्घा येसु ख्रिस्तेरे मेन्नुप्पनाबा कुहाङ्घुम्मा लाःप्पारे लागि लाङ्घाःक्मा केबिरेरो॥

१२ खेल्ले चोगुल्ले खिनि? खेन् काक् पाःन्हा? केनिःसुम् केलेस्सुम्माङ् सेक्खाओ मेम्मुन्ने केवयिसाङ् सदादिङ्घिन् कन् पाःन्हा? खिनि? निङ्वा?सुम्मो ताःप्पा पिमा इङ्गा? आप्फाल्लेसाङ्घिन् यारिप् वा?आरो॥ १३ कन् नासिङ्घेन् थक्को वा?आर थारिक् खिनि? कन् पाःन्हा? निङ्वा?सुम्मो तारुङ्घाङ्घाङ्घाङ्घिन् मेल्निङ्घिन् केल?बा निङ्वा? कत्तुङ्घो॥ १४ थेआङ्घेल्ले आनि? दाङ्घा येसु ख्रिस्तेरे ओसेःन्धाक्ताङ्घा कुइसिःक् आसिःमा येन्निन् हाराए तार पल्लो॥ १५ हेक्केःल्ले इङ्गा? सिःआ पेःक्कासाङ्घिन् सदादिङ्घिन् कन् पाःन्हा? निङ्वा? केङ्घेःत्तुम्ल फा?आङ्घिन् आसुक्कसुक् तम्सिन् चोगुङ्घो॥

१६ थेआङ्घेल्ले आनि? दाङ्घा येसु ख्रिस्तेरे कुमुक्कसाम् नु कुयुःमाल्ले कुयाःम्बेओ खिनि?नु पारिगेल्ले आनिगे पाःन् खेदा?हा? चोगुम्बेआङ्घाःत्तुम्बेबा मेःन्तो, कर आनिगे आबाङ्घे मिक्किक्के खुने? कुमिमिदिङ्घिन् निःसुम्बेरो॥ १७ थेआङ्घेल्ले मिमिदिङ्घेन् पानुदिङ्घिन् पाः निङ्वा?फुमाङ्घालाम् खुने? मिङ्घो इङ्घाःङ्घिन् मिमिदिङ्घिन् खोःसुल्ले कन् आमिःम् आस्साःरो, खुने?नु इङ्गा? ओमु ल?राङ्घाङ्घिन् वा?आरो केल?बा इक्काधिके येरो॥ १८ सेसे कोःक्माओ खुने?नु वा?मनाःल्ले साङ्घाम्पेदाङ्घालाम् केयुःबा कन् इक्काःन् आनिगे आबाङ्घे खेम्मनारो॥

१९ हेक्क्याङ्घिन् माङ्घिनिङ्घिन् पाःन् केबाःप्पाहा?रे मेबाःत्तुबा पाःन्निन् सेक्खा पोःक्खेआङ्घिन् वा? केल?बा निःन्धो आगत्तुम्लो॥ खामेन्ओःत्ते नु खिनि? निङ्वा?ओ तान्छोःक्पेन्मेन्निङ्घे थारिक् खामाक्काओ केओःप्पा सेमिःन् हेक्के खेन् पाःन्जाक्किन् निङ्वा?ओ केयुक्खुम्मिल्ले नुःबा पोःङ्घो॥

२० काक्नुःल्लेआङ्घिन् यम्बा पाःन्निङ्घिन् साम्योसाप्लाबा माङ्घिनिङ्घिन् पाःन्निन् माङ्घिनिङ्घिन् पाःन् केबाःप्पाहा?रे आबाङ्घे खुनि? निङ्वा?बोलाम् त्पेबा मेःन् फा?आङ्घिन् कुसिङ्घिन् केनिःत्तुम्लए पोःङ्घो॥ २१ थेआङ्घेल्ले माङ्घिनिङ्घिन् पाःन्निङ्घिन् मेन्छाम् निङ्वा?लाम् त्पेबा मेःन्तो, कर सेसेमाङ्घिल्ले थुक्कुसिआङ्घिन् निङ्वा?फुमाङ्घालाम् माङ्घिनिङ्घिन् पाःन् केबाःप्पाहा? मेबारेबारी॥

इङ्घेक्के सिक्साम्बाहा?

२ कर उन्छोःन् इसाइलओ इङ्घेक्का माङ्घिनिङ्घिन् पाःन् केबाःप्पाहा? मेवयेबा कुइसिःक् खिनि? लुम्मोआङ्घिन् इङ्घेक्के सिक्साम्बाहा? मेःलःन्

मेदारो॥ खेइहा?रेग स्वा:ताइ याप्पि केमेइबा इइलेक् पा:न्हा? मेहु?रुसि?, हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? मेल्लुइकेहुइबाआइकेधे?बा दाइबान्नाइ मेना?रुआइ हाराए आबाडे खुनि?ओ मेक्मेन् मेदारु?॥ २ हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? ताप्फे:म्बा लाम्मिन् यरिक्ले मेदिम्दु मेना:तुबाल्ले चोगुल्ले सेक्खाबा लाम्मिल्लेन्नाइ कुजा:त्थि पे:क्लो॥ ३ खुनि? खि:म्बाम्मो कन् इइलेक्के सिक्साम्बाहा?रे खुनि? निइवा? तादाबा इइलेक्पा पा:न्हा? मेजोगुआइ खिनि? इङ्गेम्लेक्त्तिआइ इन्धा:क् मेधगु॥ निइवा?फुमाइडिल्ले खेइहा?रे खुनि? खुम्दिइडिन तगिसा खासेन् चोगुआइ वा?, हेक्क्याइ खुनि? मेक्मेन् नि:न्धो पो:क्खेआइ वा?रो॥

४ थेआइभेल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले लायो केजो:क्पा माइलाइइबाहा?आइ खासेन्लाम् मेदाइघुन्चिल्लो, कर खेइहा? इधे:क्खुसिआइ खेमायइसडो के:त्तुसिआइ खासेन् येन् थारिक् खेन् खामाक्लुम्बा:त्तो मेयाक्लो॥ ५ निइवा?फुमाइडिल्ले नसा:न् मेन्जो:क्मनाबाहा? वादो:क्मोलाम् मेक्खुसिल्ले खेन् उन्छे:न्बा मेन्छाम् याप्पिहा?आइ मेदाइघुन्चिल्लो, कर साम्योनिबा पा:न् इङ्गेभो:बा नुहा:न्नु वे? नुसि मनाहा?रक् ताइघुसिरो॥ ६ निइवा?फुमाइडिल्ले लायो कुधिम् सदोम नु गमोरा येक्क्यक्हा?आइ मिधिक्खुआइ खाप्पु थ्य:इ चोगुसिआइ खेन् येक्क्यक्हा?रे कुमिड मासुरो॥ निइवा?फुमाइडिल्ले खुने? नसा:न् मेन्जो:क्मनाबा खेन् याप्पिहा?रेन् आक्त्तइबा हिङ्गत पो:इ केल?बा कुबि चोगुसिआइ वा?रो॥ ७ हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुनि:माओबा साम्योनिबा लु:तेङ्ग से:प्पुरो॥ खुने?ग खेन् येम्मोबा मनाहा?रे मेजोगुबा खुनि? ताप्फे:म्बा येप्लेक्हा? नि:सुआइ कुनिइवा? तुगेआइ वयेरो॥ ८ (खुने? मनाहा?रे खुनि? लुम्मो थिक्क्या:न्धक् वयेल्ले खेइहा?रे खुनि? ताप्फे:म्बा फेन् या:म्बक्किन् नि:सु खेप्सुल्ले साम्योनिबा लु:त्तेन् सा?रिक् कुनिइवा? तुगेआइ वये॥)

९ हेक्केल?रिक् दाइबाल्ले साम्योनिबा मनाहा? इनोगेन् तुक्खेहा?लाम् से:प्पासिआइलेस्सुरो॥ हेक्क्याइ लायोबा मनाहा? खुम्दिइ पिरुसिर खासेन् येन्नो थारिक् कप्पासिआइलेस्सुरो॥ १० अक्त्तइबाहा?ग आबाडे फेन् निइवा? कुइसि:क् याम्दादाओ केवा?बा नु दाइबाल्ले कुयुक्किन् केना?बा मनासिरो॥ खेन् आधिङ्गानि नु आइदिइ केल?बा मनाहा?रेग साइग्राम्पेदाइडो केवा?बाहा? हिना:म् मेप्पासि मेङ्गि:नेन्लो॥ ११ कर कन् इइलेक्के सिक्साम्बाहा?नु:ल्ले माइलाइइबाहा? केधुम्बा नु मुक्साम्साबा मेजो:क्साइ दाइबाल्ले कुदगि खेन् साइग्राम्पेदाइडो केवा?बाहा? आप्तिक् कु:प्पासि मेन्आ:न्चिइडिल्लो॥

१२ कर कन् मनाहा?रेग कुसिइमेन्नि:तेबा पा:न्हा?रे तक्लेइवाओ माइचे?या पा:न् मेबा:त्तुरो॥ खेइहा? तेम्मासिआइ सेप्पासि फा?आइ सिक्कुम् निइवा? मे:न्ने केधाप्पा थक्साहा? कुइसि:क् मेजो:क्लो॥ कन् इइलेक्के सिक्साम्बाहा? खेन् थक्साहा? कुइसि:क्के मेमेक्लो॥

१३ खेइहा?रेग मेजोगुबा ताप्फे:म्बा या:बक्किल्ले कुलेक्वा ताप्फे:म्बाए मेदुमु?रो॥ खेइहा?रेग लेन्दिक्सा याम्दादा नु निइवा?तादा चो:क्मा खुनि? सिरा? थाइलो॥ खेइहा?रेग खिनि?नु मेज मेधुडुल्ले मेस:ल्ल इङ्गेम्लेक्त्तिआइ नागेम्धासि केम्बिरि?रो॥ १४ खेइहा?रे खुनि? मिक्किल्ले ताप्फे:म्बा याम्दादाबा चाराम्मा या:म्बक्हा? मेजोगुआइ आवखेन् लायो मेजोगुसाइ खुनि? निइवा? मेदानेन्लो॥ खेइहा?रे कुदो:प्पा मनाहा? लायोओ मेधासुसि?॥ खेइहा?रेग खि:म्मा या:म्बक् चो:क्मा सा?रिक् मेलेस्सु?रो॥ खेइहा?ग निइवा?फुमाइडिल्ले कुसाइग्रारे तेत्तुसिबा मनासिरो॥ १५ खेइहा?रेग तो:न्दो:म्बा लाम्मिन् मेलेरुआइ खेइहा? ताप्फे:म्बा लाम्मो मेला:सेआइ मेवा?रो॥ बोअररे कुस्सा:हा? बालामरे कुलाम्मो मेबेआइ मेवा?॥ बालाम्मिल्लेग लायोलाम् याइसाकुन्धे थक्मा कुसिरा? थाइआइ वये, १६ कर हेक्त्तइबा फेन् या:म्बक् चोगुबाल्ले कुबा:न् मेन्ल:म्मनाबा अदइडिल्ले खुने? फे:क्तु॥ खेन् अदइडिल्ले मेन्छाम् याप्पि पा:न्लाम्बा बालाम्मिल्ले केनाइबा कुइसि:क् चोगुबा अदइ कुया:म्बक्किन् साक्तुरो॥

१७ अक्त्तइबा मनाहा?ग केजप्पा वाबुन् नु सुरित्माल्ले मु:त्तु ते?रुबा खाप्पि:प्पा हेक्त्तइबासिरो॥ कइहा?रे लागि निइवा?फुमाइडिल्ले खामाक् लुम्बा:त्तिन् यारिप् चोगुआइ नेरो॥ १८ खेइहा?ग कुसुम् मेन्दम्मना आइदिइ

इसे:इबा पा:न् मेबा:त्तु, हेक्क्याइ खारक् फेन् या:म्बक् चो:क्मा केलेप्पाआइ दाइबाओ केदा:बाहा? फेन् या:म्बक् चो:क्माल्ले थेआइ मेल्?नेन् ल?रिक् मेहुसुसिर याम्मो लायोओ मेधासुसिरो॥ १९ खेइहा?ग आबाडे फेन् निइवा? येप्लेक्किल्ले कुयो:क् मेबो:क्खेआइ मेवा?साइ वे?हा?ग चो:क्युम्भोरेन् माइहेक् मेबिरुसि?॥ थेआइभेल्ले आत्तिन् पा:न्लिल्ले मनाहा? युक्त्तुसि?, खेइहा? बा खेन् पा:न्लिल्ले कुयो:क्पा मेबो:इलो॥ २० कर खेइहा?रे दाइबा नु सेन्लपदाइबा येसु ख्रिस्तेन्कुसिइ मेनि:त्तुआइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा आजि:न्जि:म्बा पा:न्लाम् मेल्?नेन् हेक्क्याइ याम्मो मेन्:इ मेबे:क्ने फा?ग्र खेइहा?रे लागि तगिन्:ल्लेआइ कुनुप्पोग सा?रिक् ताप्फे:म्बा पो:इलो॥ २१ खेइहा?रे साम्योनिबा लाम्मिन् कुसिइ मेनि:त्तुआइ मेघो:सुबा सेसे इङ्जा:इडिन मेना?रुनु:ल्लेग खेन् साम्योनिबा लाम्मिन् आप्फाल्लेआइ कुसिइ मेन्नि:त्तुन्लिल्ले नुरेबारो॥ २२ खेइहा?ग सिवादिइ खाहुन्लिल्ले अक्खेल?रिक् पा:त्तुबा कुइसि:क्के मेजो:क्लो, “को:त्त्वो:ल्ले पेस्सुआइ कुबे?मा:त्तिन् आबाडे चरो,” † हेक्क्याइ “फाक्किन् वारु:म्मासाइ याम्मो ख:इवा ने:न्चिइलो॥”

दाइबाल्ले कुयेन्

३ आमि:म् आन्जुम्से, खिनि? हाक्निइबा कन् निसिगे:क्पा सक्इङ्घडलो॥ कन् नेप्पाइ सक्इङ्घडो निइवा?सुम् चो:क्निइ पिनिइल खिनि? निइवा?इन्चाइजाइवा चो:क्मा पिमा को:त्तुडुबारो॥ २ यरिक् तड्बे तगि सेसे माइनिइवा?पा:न् केबा:प्पाहा?रे मेबा:त्तुबा पा:न्हा? हेक्क्याइ आनि? दाइबा नु सेन्लपदाइबाल्ले खिनि? से:क्युक्मिबाहा?लाम् केबिरिबा इङ्जा:इहा? निइवा? इ:त्तेम्मे? केल?बा आनिइवा? वा?रो॥ ३ काक्नु तगि खिनि? कन् पा:न्निन् कुसिइनि:प्पाए पो:इलो॥ कुनुप्पा येन्हा?ओ किना:न्दि केबिबाहा? किना:न्दि पिनु मेदाआइ खेइहा?रे आबाडे खुनि? ताप्फे:म्बा निइवा?ओ मेवा? ४ हेक्क्याइ अक्खे मेबा:त्तुरो, “इङ्गा? याम्मो यु:आ ल?रिक् माइहेक् चोगुआइ वयेबा मे:म्बि? खुने? आत्तो ये? आनिगे सुधेबा ताक्थेबाहा? काक् मेस्ये मेबे, हेक्क्याइ नावागेन् चड:त् नेस्सेआइधो काक् पा:न्हा? बा हेक्केए नेरो॥”

५ निइवा?फुमाइडिल्ले तर:इदिइताइसाक्पेन्नु इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् पेलिगेन् कुबा:न्जाक्लाम्बा नावागेन् चड:त् नेस्सुबा पा:न्निन् खेइहा?रे नि:नि:बाए निइवा? मेभे:त्तुरो॥ इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् च्वा:ल्लाम् ल:त्तुआइ च्वा:त्तिल्लेए चोगु, ६ हेक्क्याइ बा खेन् च्वा:ल्लाम्बा उन्छे:न्सा इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् हुमेआइ मेगेरो॥ ७ कर बा खेन् पेलिगेन् पा:न्जाक्किल्ले आल्लोबा ताइसाक्पेन्नु इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् मिलाम्बा मेड्मा फा?आइ ताइघुआइ वा?रो॥ हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिन इङ्धा:इ मेम्बिमना मनाहा? खासेन् येन्नो मेम्मेइसिडिडे थारिक् ताइसाक्पेन्नु इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् बा या:क्तेआइ नेरो॥

८ कर आमि:म् आन्जुम्से, लत्था पा:न्धिक् निइवा? मेभे:त्तेम्मिन्?ओ-दाइबाल्ले कुलागि थिक् येन्निन् तड्बे हेन्चिइ (१०००) कुइसि:क् नु हेन्चिइ तड्बेन् थिक् येन् कुइसि:क् पो:इलो॥ ९ कुभा मनाहा?रे मेड:त्तुबा कुइसि:क् दाइबाल्ले कुनु:इमा यु:मा माइहेक्किन्केप्पा मेसु:नेन्लो, कर खुने? नासि थ:त्तुर खिनि? केहाइघिर वा?रो॥ खिनि? लायोलाम् केहिन्दिआइ आत्तिन्हा?आइकेम्मेगिन्ल केल?बा खुने? निइवा? चोगुरो॥ १० कर दाइबान् नु:इ यु:बा येन्निङ्ग सेन्दिक् केघु:म्बान् खु:न्छे ताबा कुइसि:क् हक्चघत् पो:इलो॥ यम्बा इक्लाओ तर:इदिइताइसाक्पेन्माबे:क्, हेक्क्याइ खेप्पो केबप्पाहा? काक् मिदिक्काइ यो:म्बे:क्, हेक्क्याइ इक्सादिइ खाम्बे:क् नु खेप्पो केवा?बा काक् पा:न्हा?आइ मि:ल्ले खाप्पु थ्य:इ चोगुसिरो॥

११ हेक्केल?रिक् काक् पा:न्हा? मेक्पाल्ले चोगुल्ले खिनि?ग सेसेबा नु साम्योनिबा हिङ्मन्नो वा?मा पो:इलो॥ १२ निइवा?फुमाइडिल्ले कुयेन्निन् केहाइघुम्, हेक्क्याइ कुयेन्निन् हारा तार केल?बा निइवा? केजोगुम्, कर खेन् येन्नो तर:इदिइताइसाक्पेन्मिदिक्काइ मेक्, हेक्क्याइ खेप्पो केबप्पा काक् पा:न्हा? यो:म्बे:क्लो॥ १३ कर आनि?ग निइवा?फुमाइडिल्ले माइहेक्

चोगुबा कुसइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् नु कुसइ
तर:इदिइताइसाक्पेन्निइसाइ आजोगुम्माइ आहाइघुम्ल आवा?रो॥ खेप्पो
साम्योनिबा मनाहा?रक् मेवा?रो॥

¹⁴ खेल्ले चोगुल्ले आमि:म् आन्जुम्से, कन् पा:न्हा? निइसाइ केजोगुम्माइ
केहाइघुम्बाल्ले चोगुल्ले सुत्थो नु सेसेबा हिइमन्नो हेक्क्याइ
निइवा?फुमाइडिन्नु सनारुड्डो वा?मा खिनि? सुक्सुक् निइवा?
चोगेम्मे?ओ॥

¹⁵ केरेक् मनाहा?रे सेन्लप् मेघो:सुर फा?आइ दाइबाल्ले नासि थ:त्तुबान्
निइवा? इ:त्तम्मे?ओ॥ आनि? मि:म् नुसा? पावलरेआइ निइवा?फुमाइलाम्
खो:सुबा सिक्कुम्दिइ निइवा?लाम् कन् पा:न्हा? साप्तुआइ केहाक्त्तिआइ
वयेरो॥ ¹⁶ कन् पा:न्निल्ले कुया:म्बेओग पावलरे बा अक्खेल?रिक्के
कुसक्इइघइहा?ओ साप्तुआइ वये॥ खुने? साप्तुबा कुभा पा:न्हा?

कुसिइनि:प्मा साक्लो॥ थेआइ मेल्लेमनाबा नु हिल्लिक्लिक्पा मनाहा?रेग
खेन् पा:न्निल्ले कुबे:न् मेलेक्खुआइ मेवा?रो॥ खेइहा?रे वे?
साम्योसाप्लाओ केबप्पा पा:न्हा?रे कुबे:न्नाइ बा हेक्केल?रिक्के
मेलेक्खुआइ मेवा?॥ हेक्के मेजोगुबाल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे खुनि? मेक्मान्
आबाडे मेदारुरो॥

¹⁷ खेल्ले चोगुल्ले आमि:म् आन्जुम्से, खिनि?ग कन् पा:न्हा? निइवा?
केघो:सुम्माइ केवयिबाल्ले चोगुल्ले सिइसिइ येक्येक् ल?रेम्मे?ओ॥
हेक्के:ल्ले फेन् पा:न् केजो:क्पाहा?रे खुनि? इइलेक्के पा:न्निल्ले खिनि?
केमेन्भो:त्तिन्ल हेक्क्याइ खिनि? केधुम्बा नसा:न्लाम् केन्जो:न्दिन्लरो॥
¹⁸ कर आनि? दाइबा नु सेन्लप्दाइबा येसु ख्रिस्तरं आबिबा नेहिनिइवा?ओ
नु कुलुइगुम्मो पो:रेम्मे?ओ॥ आल्लो नु सदादिइ दाइबाल्ले कुमिमिदिइ
पो:इलरो! आमैन्॥

१ युहुन्ना

निःसुम्

कन् सक्इङ्घडिन् सेःक्युक्मिबा युहुन्नारे साप्तुबा थिक्सिगेःकपा सक्इङ्घडलो॥ बा कन्युहुन्नाःल्ले येसुरे इक्सादिङ् खाम्बेःकमोबा कुहिङ्मन्ल्ले कुर्याःम्बेओ वेःस्मा साप्पन्नाइसाप्तु, हेक्क्याङ् कन्सक्इङ्घड् एगाङ् वेःस्मा नेत्थि सक्इङ्घड्हा? नु सुफो मेप्पनाबा साप्पन्निन्नाइसाप्तुरो॥ युहुन्नारे साप्तुबा कन् थिक्सिगेःकपा सक्इङ्घडिन् नेत्थि निङ्वा?सोःकको साप्तेआङ् वयेरो॥ थिक्सिगेःकपो, कन् सक्इङ्घड् केनिःप्पाहा? निङ्वा?फुमाङ् नु आबुगेन् कुस्साः येसु खिस्तरं सेसे कुदङ्जुम्मो हिङ्मा आःन्धिङ्मा पिमासि वये॥ निसिगेःकपो, कन् सेसे तङ्जुम्मो इङ्लेक्के सिक्साम्बाहा?रे खुनि? इङ्लेक्के पाःन्निन् खेम्मा मेःन् फा?आङ् साप्दिङ् पिमासि वयेरो॥ इक्सा खाम्बेःकमोबा निङ्वा? पाःप्पाःप्पा पाःन्हा?लाम्मे ताप्फेःम्बा पाःन्हा? पोःङ् हेक्क्याङ् येसुःङ्ग निङ्वा?फुमाङ्साः वयेबाल्ले चोगुल्ले खुने?ग सेक्खाए मेन्छाम् याम्पि पोःङ्मा मेसुक्नेन्तो ल?रिक् इङ्लेक्का निसाम्मिन् सेःरेआङ् वयेरो॥ कन् इङ्लेक्के सिक्साम्बाहा?रे कन् इक्सा खाम्बेःकमोबा हिङ्मन्तो इक्सा खाम्बेःकमो केबोःङ्बा तुक्खेवालाम् एःक् पोःङ्मा पोःङ् ल?रिक् मेबाःत्तु हेक्क्याङ् सेन्लपिल्ले लागि नोनिङ्वा? कप्पा नु वे?हा? लुङ्मा? तुक्कासि चाहाबा मेजोःक्नेन् फा?आङ् मेहु?रुसिरो॥ युहुन्नाःल्ले अक्तङ्बा इङ्लेक्का निसाम्मिन् अत्तुरो॥ येसु खिस्तेन्मेन्छाम् याम्पि चोगे फा?आङ् खुने? नुःरिक्काङ् हु?रुसि, हेक्क्याङ् येसु खिस्तेन्नसाःन् केजोःकपा नु निङ्वा?फुमाङ्डिन् मिःम्जि केमेप्पा केरेक्के लुङ्मा? तुक्सिङ्माआङ्पोःङ् फा?आङ् पाःत्तुरो॥

थामिङ्

निःसुम् १.१-४

खाओःप्मान् नु खादाम्मान् १.५-२.२९

निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुमु?इदाङ्सा नु माफेन्साम्मिल्ले कुमु?इदाङ्सा ३.१-२४

सेक्खा नु इङ्लेक् ४.१-६

मिःम्जिःल्ले चोःकमा केबोःङ्बा याःम्बक् ४.७-२९

केनाःम्बा नसाःन् ५.१-२९

हिङ्मन्ले पाःन्जाक्

1 तोलिङ्सोमुआङ्धोए वयेबा, आनिगे खेप्सुम्बेआङ् वयिगेबा, हेक्क्याङ् आबाडे मिक्किल्ले निःसुम्बेआङ् वयिगेबा, नुःरिक्काङ् ओमेत्तुम्बेआङ् वयिगेबा, हेक्क्याङ् आबाडे हुक्किल्ले सुःसुम्बेआङ् वयिगेबा हिङ्मन् केबिबा पाःन्जाक्किल्ले † कुर्याःम्बेओ खिनि? सक्इङ्घड्हाक्कासिगेरो॥ 2 खेन् हिङ्मन्निन् थाःम्सिङ्, हेक्क्याङ् आनिगे निःमनाआङ् खेल्लेन् साःक्खि पिमनारो॥ खुने?ए मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन्तो फा?आङ् खिनि? मेत्तासिगे?रो॥ खुने?ग पानुदिङ् पाः निङ्वा?फुमाङ्डिन् वये, हेक्क्याङ् आनिगेओ थाःम्सिङ्लो॥ 3 खिनि? आनिगेनु सेसे तङ्जुम् केजोगुम्ल फा?आङ् आनिगे निःमनाबा नु खेम्मनाबा पाःन्हा? खिनि? मेत्तासिगेबारो॥ आनि? तङ्जुम्मेङ्ग पानुदिङ् पाः निङ्वा?फुमाङ्डिन् हेक्क्याङ् आबुगेन् कुस्साः येसु खिस्तेन्नु वा?रो॥ 4 आनिगे सःप्मान् कुलिङ्धो केत्त फा?आङ् कन् पाःन्हा? साप्तुम्बेआङ् हाक्कासिगेबारो॥

निङ्वा?फुमाङ्डिन् सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिरो

5 आल्ल निङ्वा?फुमाङ्डिन् सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिरो, खुने?ओ मिःसाक्काङ् खादाम्मान् होःप्लो केल?बा इङ्घडिन् आबुगेन् कुस्साःन्लाम् खेप्सुम्बेआङ् खिनि? मेत्तासिगेआङ् वा?रो॥ 6 आनि? सेसे तङ्जुम्मिन् निङ्वा?फुमाङ्डिन्नु वा? ल?रिक् आबाःत्तुम् कर माक्चिगेन् खादाम्मो लाङ्घेःक्मनाबा कुडिसिःक् लायोओ आवा?ने फा?ग्र आनि? इङ्लेक् पाःन् आबाःत् हेक्क्याङ् सेक्खाओ आनवा?नेन्तो॥ 7 कर निङ्वा?फुमाङ्डिन् सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिओ वा?बा कुडिसिःक् आनि?आङ् सेन्दाङ्गेन् ओःत्तिओ

† हिङ्मन् केबिबा पाःन्जाक्-येसु खिस्तरं लत्था कुमिङ्॥

आहिङ्गल आवा?ने फा?ग्र आनि? लुम्मो सेसे तङ्जुम् पोःङ्लो॥ हेक्क्याङ् आबुगेन् कुस्साः येसुरे कुमाक्खि?इल्ले आनि? काक् लायोलाम् सुत्थो आजोःक्लो॥

8 कर आनि? लायो मेःन्ने आवा? ल?रिक् आबाःत्तुम्ने फा?ग्र आनि? आबाडे इङ्आलेक्सिङ्डाङ् सेक्खाःन् आनि?ओ होःप्लो॥ 9 कर आनि? लायोहा? निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुदगि आबाःत्तुम्ने फा?ग्र लेप्पि आबि?रो हेक्क्याङ् आनि? काक् फेन् याःम्बक्कोलाम् सुत्थो आजोःक्लो, थेआङ्भेल्ले खुने?ग नसाःन्साबा नु साम्योनिबा चोःक्लो॥ 10 आनि? लायो मेन्जोःक्के आवा? ल?रिक् आबाःत्तुम्ने फा?ग्र खुने? इङ्लेक् केबाःप्पा आजोगुम्माङ् खुने? कुबाःन्जाक्किन् आनि?ओ होःप्लो॥

आनि? कुभा? केबिबा खिस्त

2 आमिःम् आस्साःसे, खिनि? लायो मेजोगेम्मिन्ने? फा?आङ् कन् सक्इङ्घडिन् साप्तुङ्डाङ् हाक्किङ्गल पत्तारो॥ कर कुभारे लायो मेजोगुसाङ् आनि? लागि केबाःप्पा केबिबा साम्योनिबा येसु खिस्तेन्आनि? लायोलाम् लेप्पि आघोःसुम्ल फा?आङ् पानुदिङ् पाः निङ्वा?फुमाङ्डिन् पेलि फाक्त्तुरो॥ 2 आनि? लायोःन् लेप्पि पिमारे लागि खुने? सिदुङ्जभा पोःक्खे, हेक्क्याङ् आनि? लायोरे लागिरक्का मेःन्, कर इक्सादिङ् खाम्बेःकमो केवा?बा केरेक् मेन्छाम्मेन् याम्पिहा?रे खुनि? लायोरे लागिआङ् खुने? स्येबारो॥

3 आनि? निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुडिङ्जाःङ्डिन् आङ्ःत्तुम् आनाःत्तुम्ने फा?ग्र खुने? नुःरिक्काङ् कुसिङ् आनिःत्तुम् केल?बान् सेक्खा आनिःसुम्तो॥ 4 निङ्वा?फुमाङ्डिन् इङ्गा? कुसिङ् निःत्तुङ्गल?रिक् केबाःप्पाल्ले निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुडिङ्जाःङ्हा? मेङ्ःत्तुन् मेनाःत्तुन्ने फा?ग्र खेन् मनाःन् इङ्लेक् केबाःप्पारो, हेक्क्याङ् खेल्लो सेक्खाःन् होःप्लो 5 कर निङ्वा?फु

पाःन्जाक्किन् केइःप्या केनाःप्याल्ले निड्वा?फुमाइडिन् सेक्खाए सा?रिक् मिःम्जि मेत्तुरो॥ हेक्केल?रिक् आनि? निड्वा?फुमाइडिन्नु आवा? केल?बान् आनिःसुम्लो॥ 6 निड्वा?फुमाइडो वा?आ ल?रिक् केबाःप्याल्ले येसुरे चोगुबा कुइसिःक् चोगुर वा?र पोःड्लो॥

कुसइ इड्जाःइ

7 आमिःम् आन्जुम्से, कन् साप्तुड्बा इड्जाःइडिन् कुसइ इड्जाःइग् मेःन्लो॥ कड्ग उन्छोःन्नाड्धो खिनि?नुए केवा?बा केयुःबा इड्जाःइलो॥ कन् उन्छोःन्बा इड्जाःइडिङ्ग केघेप्सुम् केसुरुम्बा पाःन्जाक्लो॥ 8 हेक्केसाइ कन् साप्तुड्बा इड्जाःइडिङ्ग कुसइ हेक्कतड्बा चोःक्-खेल्ले कुसेक्खाःइग् ख्रिस्तओ नु खिनि?ओ निधाःबेआइ वा?रो॥ थेआइभेल्ले माक्विगेन् खादाम्मान् लेक् पेःक्ल पत्, हेक्क्याइ सेक्खाबा सेन्दाइगेन् ओःत्तिःन् तगिनुए ओःत्त वा?रो॥ 9 इङ्गा? सेन्दाइगेन् ओःत्तिओ वा?आ ल?रिक् केबाःप्याल्ले नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? चिःत्तुसि?ने फा?ग्र खेइग् आल्ल थारिक्साइ माक्विगेन् खादाम्मोए वा?रो॥ 10 नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? लुड्मा? केदुक्पेइग् सेन्दाइगेन् ओःत्तिओ वा?, हेक्क्याइ वे?हा? केघःबा पाःन् खुने?ओ थेआइ होःप्लो॥ 11 कर नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? केजिःप्याइग् खादाम्मो वा?, हेक्क्याइ खादाम्मो लाइघेःक्किल्ले खुने? आत्तान् लेप्पाइ पेःक्ल पत् थेआइ निड्वा? मेघोःसुम्लो, थेआइभेल्ले खादाम्माल्ले खेन् खामेन्निःमनाबा चोगुदेःसुआइ वा?रो॥

12 आमिःम् हिन्जा?बित्छासे, ख्रिस्तरं चोगुबा कुर्याःम्बक्लाम् खिनि? लायोःन् लेप्पि पोःक्खेबाल्ले चोगुल्ले कन् सक्इड्घडिन् साप्तुड्डाइ हाक्किन्डल पत्तारो॥

13 पानुदिइ पाःसे, तोलिड्सोमुआइधोए केवा?बा ख्रिस्तेन्खिनि? कुसिइ केनिःत्तुम्बाल्ले चोगुल्ले कन् सक्इड्घडिन् साप्तुड्डाइ हाक्किन्डल पत्तारो॥ थाइबेन् मेन्छिया?से, माफेन्साम्मिन् खिनि? केनाःन्दुम्माइ केवयिबाल्ले चोगुल्ले कन् सक्इड्घडिन् साप्तुड्डाइ हाक्किन्डल पत्तारो॥

14 आमिःम् आस्साःसे, पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् खिनि? कुसिइ केनिःत्तुम्माइ केवयिबाल्ले चोगुल्ले कन् सक्इड्घडिन् साप्तुड्डाइ हाक्किन्डल पत्तारो॥

पानुदिइ पाःसे, तोलिड्सोमुआइधो केवा?बा ख्रिस्तेन्खिनि? कुसिइ केनिःत्तुम्बाल्ले चोगुल्ले कन् सक्इड्घडिन् साप्तुड्डाइ हाक्किन्डल पत्तारो॥ थाइबेन् मेन्छिया?से, खिनि? केधुम्बा केजोगि?, निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् खिनि?ओ वा?, हेक्क्याइ माफेन्साम्मिन् केनाःन्दुम्माइ केवयिबाल्ले चोगुल्ले कन् सक्इड्घडिन् साप्तुड्डाइ हाक्किन्डल पत्तारो॥

इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् मिःम्जि मेप्पा मेःन्लो

15 इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् नु खेप्पो केवा?बा चिगःक्वाहा? मिःम्जि मेमेत्तेम्मिन्ने?ओ॥ आत्तिल्ले इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् मिःम्जि मेत्तु?, खेल्ले पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् मिःम्जि मेप्पा मेसुक्त्तुम्लो॥ 16 थेआइभेल्ले इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा लायोबा याम्निड्वा?इन्, मिक्लो लाम्मान्, हेक्क्याइ कम्पनाबा नु चोःक्मनाबा पाःन्तो हेन्छिइमान् पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइलाम्बा मेदानेन्, कर खेइग् इक्सादिइ खाम्बेःक्मोलाम्बाने ताःरो॥ 17 इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् लेक्काइ पेःक्, हेक्क्याइ खेल्ले चोगुइ फा?आइ इःत्तु सौःक्तुबा पाःन्हा?आइ लेक्काइ पेःक्, कर निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनिड्वा? कुइसिःक् केजोःक्पाइग् सदादिइ वा?रो॥

ख्रिस्तरं कुबिप्पुड्बाहा?

18 आमिःम् आस्साःसे, कुनुप्पा येम्मिङ्ग निःत्ताइडे वा?रो॥ ख्रिस्तरं कुबिप्पुड्डिङ्ग ताः ल?रिक् केघेप्सुम्माइ केवयि?॥ आल्लोसा खेन् हेक्कतड्बा ख्रिस्तरं कुबिप्पुड्हा? यरिक् मेदये मेजुरेआइ मेवा?रो॥ खेल्ले चोगुल्ले कन् पाःन्नोलाम् कुनुप्पा येम्मिन् निःत्ताइडे वा? केल?बा पाःन्निन् कुसिइ आनिःत्तुम्लो॥ 19 खेइहा?ग आनि?लाम् मेलःन्दे मेबे, कर सेक्खाःल्लेग खेइहा? आनि? मनाहा? मेन्वयेन्लो, थेआइभेल्ले खेइहा?

आनि? मनाहा? मेवयेल्लेग खेइहा? आनि?नुए मेयाःक्तेबा मेःन्लो॥ कर खेइहा?रे पक्आम्भेआइ मेबेबाल्ले खेइहा? केरेक् आनि?हा? मेःन्छि केल?बान् ओसेःन्दाइ पोःक्खेरो॥ 20 कर खिनि?ग सेसेबा ख्रिस्तरं सेसेमाइ केबिरिआइ वा?, हेक्क्याइ खिनि? केरेक्ले सेक्खाःन् कुसिइ केनिःत्तुम्लो॥ 21 खिनि? सेक्खाःन् कुसिइ केन्निःत्तुम्निन् फा?आइ मेःन्, कर सेक्खाःन् कुसिइ केनिःत्तुम् फा?आइ साप्तुड्डाइ हाक्किन्डलो॥ हेक्क्याइ लच्छा इड्लेक् पाःन्धिक्काइ सेक्खालाम् मेदानेन् फा?आइ कुसिइ केनिःत्तुम्लो॥ 22 इङ्गोलेक्पेन्हाःप्पे? येसुःन् निड्वा?फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्त मेःन् फा?आइ केबाःप्पेन्ने इड्लेक्पारो॥ आत्तिल्ले पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् नु आबुगेन् कुस्साःन् ना?रुसि? बा खेन्ने ख्रिस्तरं कुबिप्पुड्बारो॥ 23 आबुगेन् कुस्साःन् केना?बेल्ले पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन् ना?रु?, कर आबुगेन् कुस्साःन् तेन्दिइ केजोःक्पाल्ले पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन्नाइ तेन्दिइ चोगु?रो॥

24 हेक्केःल्ले नसानिबा केबोःक्विआइधोए केघेप्सुम्बा सुनाइडिन् खिनि? सिक्कुड्मो नुःरिक्काइ युक्खेम्मे?ओ॥ हेक्केल?रिक् केयुक्खुम्ने फा?ग्र सदादिइ पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिन्नु हेक्क्याइ आबुगेन् कुस्साःन्नु सौरिक् केवयि?रो॥ 25 हेक्क्याइ आबुगेन् कुस्साःल्ले पिनिइ फा?आइ चोगुबा माइहेक्किङ्ग मेन्नुपनाबा हिड्मन्लो॥

26 इङ्गा?ग खिनि? इड्लेक् केमेप्पाहा?रे खुनि? याःम्बेओ साप्तुड्डाइ हाक्किन्डडाइ वा?रो॥ 27 कर खिनि?ओग ख्रिस्तरं केबिरिबा सेसेमाइडिल्लेन् माइधुक्नाःन् वा? याःक्लो॥ हेक्क्याइ खिनि? केहु?बा हाःत्ताइ चाहाबा केन्जोगिन्, कर सेसेमाइडिल्ले केरेक् पाःन्तिल्ले कुर्याःम्बेओ केहु?रि?॥ खेन् केहु?रिबा पाःन्निङ्ग इड्लेक् मेःन्तो, कर सेक्खाएरो॥ हेक्केःल्ले सेसेमाइडिल्ले केहु?रिबा निसाम्मिन् इःत्तेम् नाःत्तेम्मे?आइ ख्रिस्तेन्मेल्लेत्ते वयेम्मे?ओ॥ 28 आल्ल आमिःम् आस्साःसे, येसुःन् युःल्ले मेड्गिणु नु सिरिइ मेम्पाए खुने?ओ तोःन्छिइमा आसुक्त्तुल् फा?आइ ख्रिस्तेन्मेल्लेत्ते वयेम्मे?ओ॥ 29 निड्वा?फुमाइडिन् सामयोनिबा चोःक् फा?आइ खिनि? केनिःसुम्लो॥ हेक्केःल्ले काक् नुःबा याःम्बक् केजोःक्पेन्निड्वा?फुसाः पोःक्खेआइ वा? केल?बा पाःन्निन्नाइ खिनि? केनिःसुम्लो॥

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्साःहा?

3 ओमेत्तेम्मे?ओ! पानुदिइ पाः निड्वा?फुमाइडिल्ले आक्खेन् यरिक् लुड्मा? आदुक्तेआइ वा?! खुने? लुड्मा? आदुक्पाल्ले चोगुल्ले आस्साःनिड्लो फा?आइ आनि? आमेल्लो॥ आनि?ग सेक्खाए कुस्साःसिपरो! कर इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा मनाहा?रे निड्वा?फुमाइडिन् कुसिइ मेन्निःत्तुम्बाल्ले चोगुल्ले खेइहा?रे आनि?आइ कुसिइ आमेल्लेन्ने॥ 2 आमिःम् आन्जुम्से, आल्लो आनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्साःसिरो॥ हेक्केसाइ थे आबोःइ फा?आइ नुःरिक्काइ मेन्धाःप्पे वा?रो॥ कर ख्रिस्तेन्नुःइ युःल्ले आनि?ग खुने? कुइसिःक्के आबोःइ, थेआइभेल्ले खेन् येम्पो खुने? आक्कतड्बा चोःक् हेक्कतड्बाए आनिःसुम्लो॥ 3 हेक्केःल्ले ख्रिस्तओ खेन् हेक्कतड्बा निड्साइ केजोःक्पा काक्ले ख्रिस्तेन्सेसे चोःक्पा कुइसिःक् आबाडे सेसे मेजोःक्सिड्लो॥

4 लायो केजोःक्पा काक्ले सामयोथिम्मिन् मेभेःन्दु?रो, थेआइभेल्ले केरेक् लायोःन्ने सामयोथिम्मिन् फेःमनाबारो॥ 5 आनि? लायोःन् खेप्पारं लागि ख्रिस्तेन्येबाड्ग खिनि? कुसिइ केनिःत्तुम्लो॥ हेक्क्याइ खुने?ओ लायो होःप्लो॥ 6 हेक्केःल्ले आत्तिन् ख्रिस्तओ वा?, खेल्ले लायो चोगुर मेवा?नेन्तो॥ कर आत्तिल्ले लायो चोगुर वा?, खेल्ले खुने? मेन्निए नु कुसिइ मेन्निःत्ते वा?रो॥

7 आमिःम् आस्साःसे, आत्तिन्हा?रेआइखिनि? इङ्गेमेल्लेक्त्तिन्त्तरो॥ आत्तिल्ले नुःबा याःम्बक् चोगु? खेइग् ख्रिस्तेन्कुइसिःक् सामयोनिबा पोःड्लो॥ 8 लायो केजोःक्पार केवा?बा मनाःइग् माफेन्साम्मिल्ले कुमनारो, थेआइभेल्ले माफेन्साम्मिल्ले तोलिड्सोमुआइधोए लायो चोगुर वा?रो॥ खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुसाःन् माफेन्साम्मिल्ले कुर्याःम्बक्किन् मेइसे येबारो॥ 9 निड्वा?फुमाइलाम् कुसइ ल?रिक् सागेवाःन्छिड्बा

आत्तिल्लेआइ लायो चोगुर मेवा?नेन, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनोस्रडिन् खुने?ओ वा?रो। खुने? लायो चो:क्कि वा?मा मेसुकनेन्तो, थेआइभेल्ले खुने?ग निड्वा?फुमाइलाम् सावा:न्छिड्डाड् वा?रो।

10 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्सा:हा? नु माफेन्सामिल्ले कुस्सा:हा?ओ मेन्दड्मना पा:न्निन् आम्भा कन्तो-आत्तिल्ले सामयोथिम् कुइसि:क् नु:बा या:म्बक् मेजोगुन् हेक्क्याड् नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? लुड्मा? मेदुक्त्तुसिन् खेड्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुस्सा: मे:न्तो।

आनि? लुड्मा? तुक्सिड्मा पो:ड्

11 आनि? लुड्मा? तुक्सिड्मा पो:ड् केल?बा इड्घड्डिङ्ग तगिआड्धोए केघेप्सुम्माड् केवयि?रो। 12 खिनि?ग कयिनेन् † हेक्के मेबो:क्खेमिन्ने?ओ। खेड्ग माफेन्सामिल्लेन् वयेआड् खेल्ले आबाडे कुन्सा?इन् सेरुरो। थेआइ सेरुबाभेल्ले खेल्ले आबाडे कुया:म्बक्हा? ताप्फे:म्बा चोगे, कर कुन्सा?रे कुया:म्बक्हा? सामयोनिबा चोगे। 13 आमि:म् फु?नुसा? नु ने?नुसा?से, इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मोबा मनाहा?रे केम्जि:त्तिल्ले खिनि? निड्वा? मेमयेम्मिन्ने?ओ। 14 आनि? नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? लुड्मा? आदुक्सिड्बाल्ले चोगुल्ले आनि?ग सि:मेन्लाम् मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्तो आजत्तिड्डाड् आवा? फा?आड् आनि:सुम्तो। कर आत्तिल्ले वे?हा? लुड्मा? मेदुक्त्तुसिन्, खेड्ग आल्लोसाड् सि:मेन्तोए वा?रो। 15 आत्तिल्ले नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? चि:त्तुसि?, खेड्ग मना केसेप्पारो। हेक्क्याड् मना केसेप्पा केरेक्ले मेन्नुप्पनाबा हिड्मन्निन् मेड्घो:सुन् फा?आड् खिनि? केनि:सुम्तो। 16 येसु खिस्तेड्ग आनि? लेक्वा स्येबाल्ले सेक्खाबा मि:म्जिन् आक्तड्बा चो:क् फा?आड् कुसिड् आनि:त्तुम्तो। आनि?आड् नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा?रे खुनि? लेक्वा सि:माआड् यारिप् पो:ड्मा पो:ड्लो। 17 चाहाबा केजो:क्पा काक् पा:न्हा? केगप्पा मना:ल्ले नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? चाहाबा मेजो:क्काड् मेवा?बा नि:सुसाड् लुड्मा? मेदुक्त्तुसिन्ल्ले आक्खेल?रिक् खेन्मनाओ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमि:म्जिन् वा?रे?

18 आमि:म् आस्सा:से, आनि?ग पा:न्तो नु मुरा:ल्लेरक् लुड्मा? तुक्कासि मे:न्तो। आनि? सेक्खा लुड्मा? तुक्सिड्मा पो:ड्लो। हेक्क्याड् लुड्मा? तुक्सिड्मान् या:म्बक्कोलाम् नि:देत्तो। 19 अक्खेल?रिक् लुड्मा? आदुक्कासिने फा?ग आनि?ग सेक्खा:ल्ले कुमनासि फा?आड् आनि:सुम्तो, हेक्क्याड् आनि? निड्वा?इल्लेए पा:न् आधिकसाड् आनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदगि तो:न्छिड्मा आ:न्छिड्गेन् हाड्हाड् आजो:क्लो, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिङ्ग आनि? निड्वा?नु:ल्लेआड् पयम् यम्बा चो:क्लो, हेक्क्याड् खुने? केरेक् पा:न्हा? नि:सुरो। 21 हेक्के:ल्ले आमि:म् आन्जुम्से, आनि? निड्वा?इल्लेए पा:न् आन्धिकनेन्ने फा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदगि हाड्हाड्डाड् आनि? ता:मा आसुक्लो। 22 हेक्क्याड् आनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुड्ज्जा:ड्डिन् आड्:त्तुम् आना:त्तुम्बा नु खुने? कुसिरा? केधाड्बा या:म्बक् आजोगुम्बाल्ले चोगुल्ले आनि? आना:क्त्तुम्बा पा:न्निन्खुने? आबि?रो। 23 खुने? कुड्ज्जा:ड्डिङ्ग बा कन्तो-आबुगेन् कुस्सा: येसु खिस्तेन्आनि? नसा:न् चो:क्मा पो:ड्, हेक्क्याड् खुने? आबिरेबा इड्जा:ड् कुइसि:क् लुड्मा? तुक्सिड्मा पो:ड्लो। 24 निड्वा?फुमाइडिल्ले कुड्ज्जा:ड्डिन् केड्:प्पा केना:प्पेन्निड्वा?फुमाइडो वा? हेक्क्याड् खेल्लो निड्वा?फुमाइडिन् वा?रो। आनि?ओ निड्वा?फुमाइडिन् वा? फा?आड् खुने? आबिरेबा सेसेमाड् लाम् कुसिड् आनि:त्तुम्तो।

इड्लेक् माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा?

4 आमि:म् आन्जुम्से, यरिक् इड्लेक्पा माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा? इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मो केरेक् पिसाड् मेल:न्देआड् मेवा?रो। खेल्ले चोगुल्ले इड्गा? सेसेमाड् लाम् पा:त्ता केल?बाहा? काक् नसा:न् मेजोगेम्सिमिन्ने?ओ, कर खेड्हा? निड्वा?फुमाइलाम् केदा:बासिबि मे:म्बि

† कयिन्-कनकाक्नु तगिबा मनाहा?रे खुन्छि? सा: तुम्बाल्ले कुमिड्लो। खुने? कुन्सा? हाबिलेन् नाहेत्तुआड् सेरु (तोलिड्सोम् ४.१-१६)।

फा?आड् सा?रेम्सिम्मे?ओ। 2 अक्खेल?रिक् खेड्हा? निड्वा?फुमाइलाम् केदा:बासिबि मे:म्बि फा?आड् निड्वा? खो:मा केसुकुत्तुलो-हा:ल्ले येसु खिस्तेन्मेन्छाम्पोन् याप्पि पो:क्खेआड् नासिड्गेन् थक्को त्ये ल?रिक् तेन्दिङ्ग चोगु?, खेन् निड्वा?फुमाइलाम् केदा:बारो। 3 कर हा:ल्ले येसु खिस्तेन्नासिड्गेन् थक्को त्ये ल?रिक् तेन्दिङ्ग मेजोगुन्, खेन् निड्वा?फुमाइलाम् मे:न्, कर खिस्तेरे कुबिप्पुड्बाल्ले कुसाम्प्लाम्बा त्येबारो। खेड्ग ता: केल?बान् केघेप्सुम्माड् केवयि?, हेक्क्याड् इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मो तगिसा खेड्ग त्ये चुरेआड् वा?रो।

4 आमि:म् आस्सा:से, खिनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनानिड्लो। हेक्क्याड् खिनि?ग इड्लेक् माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्पाहा? केना:न्दुम्सिमिन्नाड् केवयि?रो, थेआइभेल्ले खिनि?ओ केवा?बा सेसेमाड्डिङ्ग इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्माओ केवा?बान्नु:ल्लेआड् यम्बा चो:क्लो। 5 खेड्हा?ग इक्साओबासिरो हेक्के:ल्ले खेड्हा?रे इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मोबा पा:न्ने मेबा:त्तु?, हेक्क्याड् खेड्हा?रे खुनि? पा:न्निन् इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मोबाहा?रेए मेघेप्सु?रो। 6 कर आनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमनासिरो। हा:ल्ले निड्वा?फुमाइडिन् कुसिड् नि:त्तु?, खेल्ले आनि? पा:न्निन् खेप्सु?, कर आत्तिन् निड्वा?फुमाइडिल्लेन् मे:न्, खेल्ले आनि? पा:न्निन् मेघेप्सुन्लो। अक्खेल?रिक् सेक्खा केबा:प्पा सेसेमाड्डिन् नु इड्लेक् केबा:प्पा सामिन् कुसिड् आनि:त्तुम्तो।

लुड्मा? तुक्सिड्मा

7 आमि:म् आन्जुम्से, आनि?ग लुड्मा? तुक्कासिरो, थेआइभेल्ले मना लुड्मा? तुक्माड्ग निड्वा?फुमाइलाम् ता:रो। वे?हा? लुड्मा? केदुक्पेड्ग निड्वा?फुसा:रो, हेक्क्याड् खेल्ले निड्वा?फुमाइडिन् कुसिड् नि:त्तु?रो। 8 आत्तिल्ले वे?हा? लुड्मा? मेदुक्त्तुन्छिन्, खेल्ले निड्वा?फुमाइडिन्नाड् कुसिड् मेनि:त्तुन्तो, थेआइभेल्ले निड्वा?फुमाइडिङ्ग मना लुड्मा? केदुक्पा चो:क्लो। 9 खुने?ग अक्खेल?रिक् लुड्मा? आदुक्तेआड् वा?रो-आनि? मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् आघो:सुम्ल फा?आड् थिक्लक् केवा?बा आबुगेन् कुस्सा:न् इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मो पाड्घु यु:सुरो। 10 सेक्खाबा मि:म्जि:ङ्ग बा कन्तो-आनि? निड्वा?फुमाइडिन् मि:म्जि आमेत्तुम्बा मे:न्, कर खुने? लुड्मा? आदुक्तेआड् आनि? लायोरे खुम्दिड्डिल्ले कुलेक्वाओ सिदुड्ज्जभा पो:ड्मारे लागि आबुगेन् कुस्सा:न् इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मो पाड्घु यु:सुरो।

11 आमि:म् आन्जुम्से, निड्वा?फुमाइडिल्ले कम्म्याक् सा?रिक् आनि? लुड्मा? आदुक्तेआड् वा?इल्ले आनि?आड् लुड्मा? तुक्सिड्माए पो:ड्लो। 12 आत्तिल्लेआड् निड्वा?फुमाइडिन् आप्फाल्लेआड् मेन्निए वा?रो। कर आनि? लुड्मा? आदुक्सिड्ने फा?ग निड्वा?फुमाइडिन् आनि?ओ वा?, हेक्क्याड् खुने? कुमि:म्जिन् आनि?ओ मनाहा?रे मेनि:सु?रो।

13 खुने? कुसेसेमाड्डिन् आनि? आबिरेआड् वा?बाल्ले चोगुल्ले आनि? निड्वा?फुमाइडो आवा? हेक्क्याड् खुने? आनि?ओ वा? केल?बान् कुसिड् आनि:त्तुम्तो। 14 पानुदिड् पा: निड्वा?फुमाइडिल्ले आबुगेन् कुस्सा:न् इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मोबा काक् मेन्छाम् सुवाड्हा?रे खुनि? सेन्लपडाड्बा पो:ड्मारे लागि पाड्घु यु:सुबा पा:न्निङ्ग आनिगे नि:सुम्बेआड् इड्भो:सुम्बेरो। 15 आत्तिल्ले येसु:न् निड्वा?फुसा: फा?आड् तेन्दिङ्ग चोगु?, खुने?ओ निड्वा?फुमाइडिन् वा? हेक्क्याड् खेन् निड्वा?फुमाइडो वा?रो। 16 आनि?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले लुड्मा? आदुक्तेबान् कुसिड् आनि:त्तुम् हेक्क्याड् नसा:न् आजोगुम्माड् आवा?रो।

निड्वा?फुमाइडिङ्ग मि:म्जिरो। निड्वा?फुमाइडिन् नु वे? मनाहा? चक्मेल्ल?ए मि:म्जि केमेप्पेन्निड्वा?फुमाइडो वा? हेक्क्याड् निड्वा?फुमाइडिन् खुने?ओ वा?रो। 17 आनि?ओ मि:म्जिन् कुलिड्धो केत्तिल्ले आनि? खासेन् येन्तो हाड्हाड्डाड् वा?मा आसुक्लो। थेआइभेल्ले कन् इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मो आनि?आड् खिस्तेन्कुइसि:क् आजो:क्लो। 18 मि:म्जिओग कि:मा यड्मा हो:प्। कर कुलिड्धो केगेप्पा मि:म्जि:ल्ले केरेक् कि:मा यड्मान् खेत्तुदे:सु?रो, थेआइभेल्ले कि:मा यड्माड्ग

खुम्दिङ्ङिल्ले तारु?रो॥ आत्तिन् मनाःन् किः?, खेङ्ग मिःम्जिओ कुलिङ्घो मेङ्गेत्ते वा?रो॥

¹⁹ निङ्वा?फुमाङ्ङिल्लेए तगि लुङ्मा? आदुक्तेबाल्ले चोगुल्ले आनि?आङ् वे?हा? लुङ्मा? आदुक्त्तुम्सिल्लो॥ ²⁰ आत्तिल्ले निङ्वा?फुमाङ्ङिन् मिःम्जि मेत्तुङ् ल? कर नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? चिःत्तुसि?ने फा?ग्र खेङ्ग इङ्लेक्पारो॥ थेआङ्भेल्ले खुने? आबाडे निःसुबा नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा? लुङ्मा? तुक्मा मेसुकुत्तुत्तिल्ले निःमेन्देप्पनाबा निङ्वा?फुमाङ्ङिन् आक्खेल?रिक् मिःम्जि मेप्पा सुक्त्तुबे? ²¹ आत्तिल्ले निङ्वा?फुमाङ्ङिन् मिःम्जि मेत्तु?, खेल्ले नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?हा?आङ् लुङ्मा? तुक्मासिए पोःङ्गो ल?रिक् निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले कन् इङ्जाःङ् आबिरेआङ् आवा?रो॥

इक्सादिङ् खाम्बेःक्मान् नाःम्मा

5 आत्तिल्ले येसुःन् निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले सेःन्दुबा ख्रिस्त फा?आङ् नसाःन् चोगु?, खेन् निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुस्साःरो॥ हेक्क्याङ्पानुदिङ् पाःन् मिःम्जि केमेप्पेल्ले कुस्साःन्नाङ् मिःम्जि मेत्तु?रो॥ ² निङ्वा?फुमाङ्ङिन् मिःम्जि आमेट्तुम्माङ् कुङ्ङिजाःङ्हा? आङ्ःत्तुम् आनाःत्तुम्ने फा?ग्र आनि? निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुस्साःहा? लुङ्मा? आदुक्त्तुम्सि केल?बान्नाङ्कुसिङ् आनिःत्तुम्लो॥ ³ निङ्वा?फुमाङ्ङिन् मिःम्जि मेप्पा फा?इङ्ग कुङ्ङिजाःङ्हा? इःप्पा नाःप्पारो॥ हेक्क्याङ् खुने? कुङ्ङिजाःङ्हा? आनि? लागि मेसाक्नेन्, ⁴ थेआङ्भेल्ले निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुस्साःल्ले इक्सादिङ् खाम्बेःक्मान् नाःन्दु?रो॥ आनि? नसाःन्तिल्लेए इक्सादिङ् खाम्बेःक्मान् नाःन्दु?रो॥ ⁵ हाःल्ले इक्सादिङ् खाम्बेःक्मान् नाःम्मा सुक्त्तु?बे? येसुःन्ने निङ्वा?फुसाःरो फा?आङ् नसाःन् केजोःक्पाल्लेरक् सुक्त्तु?रो॥

येसु ख्रिस्तरे कुदोःन्दिहा?

⁶ येसु ख्रिस्तेन्नेयेआङ् च्वाःतो बप्तिस्मा पोःक्खेआङ् सिलाम्साक्मा सिङ्ङो कुमाक्खि?इन् वादेःन्दु॥ † खुने?ग च्वाःत्लाम्रक्मेयेनेन् कर च्वाःत् नु माक्खि? नेप्पाङ्गलाम् येरो॥ हेक्क्याङ् सेसेमाङ्ङिल्ले कन् पाःन्निन् सेक्खाएरो फा?आङ् आबाडे तोःन्दि पिरु?, थेआङ्भेल्ले सेसेमाङ्ङिन्ने सेक्खा चोःक्लो॥ ⁷ हेक्केःल्ले सुम्सि तोःन्दिहा? मेवा?रो- ⁸ खेङ्हा? सेसेमाङ्, च्वाःत् हेक्क्याङ् माक्खि?रो॥ हेक्क्याङ् कन् सुम्प्राङ्गले लत्था पाःन्नो तोःन्दि मेबिरु?रो॥ ⁹ आनि? मेन्छाम्मोन् याप्पिहा?रे खुनि? तोःन्दिओ नसाःन् आजोगुम्लो, कर निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुदोःन्दिङ्ग खेन्नुःल्लेआङ् कुजेक् चोःक्, थेआङ्भेल्ले निङ्वा?फुमाङ्ङिल्लेए आबुगेन् कुस्साःल्ले कुयाःम्बेओ तोःन्दि पिरुबारो॥ ¹⁰ हेक्केल?रिक् हाःल्ले निङ्वा?फुसाःन् नसाःन् चोगु?, खेल्ले कुसिक्लुङ्माओ कन् तोःन्दिन् युङ्गलो॥ कर हाःल्ले

† ग्रिक पाःन्दाङ्ङो "येसु ख्रिस्तेन्नेच्वाःत् नु माक्खि?लाम् येरो॥"

निङ्वा?फुमाङ्ङिन् नसाःन् मेजोगुन्, खेल्ले खुने? इङ्लेक्पा चोगु?, थेआङ्भेल्ले निङ्वा?फुसाःल्ले कुयाःम्बेओ पिरुबा तोःन्दिओ खेल्ले नसाःन् मेन्जोःक्के वा?रो॥ ¹¹ तोःन्दिःङ्ग आम्भा कन्तो-निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले आनि? मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन् आबिरेआङ् आवा?, हेक्क्याङ् कन् हिङ्मन्निङ्ग आबुगेन् कुस्साःलाम् ताःरो॥ ¹² हाःल्ले आबुगेन् कुस्साःन् नसाःन् चोगुआङ् वा?, खेल्ले कन् हिङ्मन्निन् कत्तु?॥ कर हाःल्ले निङ्वा?फुसाःन् नसाःन् मेन्जोःक्के वा?, खेल्ले कन् हिङ्मन्निन्नाङ् मेगत्तुन्तो॥

कुनुप्पा इङ्जाःङ्

¹³ इङ्गा? मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन् केघोःसुम्माङ् केवयि? केल?बा पाःन्निन् खिनि? कुसिङ् केनिःत्तुम्ल फा?आङ् खिनि? निङ्वा?फुसाःन्नसाःन् केजोःक्पाहा? कन् साप्पुङ्ङाङ् हाक्किङ्गल पत्तारो॥ ¹⁴ आनि? निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुनिङ्वा? कुङ्ङिःक् तुवाओ आनाःक्त्तुम्सिल्ले खुने? आनि? पाःन्निन् खेप्सु? फा?आङ् निःन्धो आबोःङ्गो॥ ¹⁵ हेक्क्याङ् खुने? आप्फाल्लेसाङ् आनाःक्त्तुम्बा पाःन्हा? खेप्सु? केल?बान् कुसिङ् आनिःत्तुम्ने फा?ग्र खुने? आनाःक्त्तुम्बा पाःन्निन् आबिरेएरो फा?आङ् कुसिङ् आनिःत्तुम्लो॥

¹⁶ हाःल्ले नसानिबा फु?नुसा? नु ने?नुसा?थिक्के सिःमेन् थारिक् मेन्दे?मना लायो चोगुबा निःसु?, खेन् लायोलाम् नुःङ्नि फा?आङ् पेलिगेन् तुवा चोगु पिरु?रो॥ हेक्क्याङ् निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले खेन् मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन् पिरु?रो॥ कङ्ग सिःमेन् थारिक् मेन्दे?मना लायो केजोःक्पाल्ले कुयाःम्बेओरक् पाःत्तुङ्बारो॥ कर सिःमेन् थारिक् केदे?बा लायोआङ् वा?रो॥ हेक्क्याङ् खेल्ले कुयाःम्बेओ निङ्वा?फुमाङ्ङिन्पेलिगेन् तुवा चोगेम्मे? फा?आङ् मेमेत्तिङ्ङिन्तो॥ ¹⁷ काक् फेन् याःम्बक् चोःक्माग लायोरो॥ हेक्केसाङ् सिःमेन् थारिक् मेन्दे?मनाबा लायोआङ् वा?रो॥

¹⁸ निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले कत्तुबा साःल्ले लायो चोगुर मेवा?नेन् फा?आङ् आनि? नुःरिक्काङ् आनिःसुम्लो, थेआङ्भेल्ले निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले आबाडे कुस्साःल्ले खेन् ताङ्सेःत्तु?आङ् कत्तु?रो॥ हेक्क्याङ् माफेन्साम्मिल्ले खेन् सुःमाआङ् मेसुकुत्तुन्तो॥ ¹⁹ आनि?ग निङ्वा?फुमाङ्ङिल्ले कुस्साःसिरो, हेक्क्याङ् कन् इक्सादिङ् खाम्बेःक्मान् माफेन्साम्मिल्ले कुहुक्को थे?आङ् वा? केल?बा पाःन्निन् आनिःसुम्लो॥ ²⁰ निङ्वा?फुसाःन् येआङ् वा? फा?आङ् कुसिङ् आनिःत्तुम्, हेक्क्याङ् सेक्खाबा निङ्वा?फुमाङ्ङिन् कुसिङ् आनिःत्तुम्ल फा?आङ् सिक्कुम्दिङ् निङ्वा? आबिरेआङ् आवा?रो॥ हेक्क्याङ् आल्लो आनि? सेक्खाबा निङ्वा?फुमाङ्ङिन्नु हेक्क्याङ् आबुगेन् कुस्साः येसु ख्रिस्तेन्नु सोरिक् आवा?रो॥ खुने?ए सेक्खाबा निङ्वा?फुमाङ् नु मेन्नुप्पनाबा हिङ्मन्तो॥ ²¹ आमिःम् आस्साःसे, नावाइत्ताहा?नु लाःत्ताःत् वयेम्मे?ओ॥

२ युहुन्ना

निःसुम्

कन्सेःक्युकिमिबा युहुन्नाःल्ले निसिगेःक्या कुसकइङ्घड्लो॥ कन्सकइङ्घड्लिन् “सेसेहुप्लक्कोबा तुम्लाम्लोःबाल्ले” “सेःकमनामा तुम्याइहाइमा नु कुस्साःहा?” हाक्तुसिबारी॥ कन्“तुम्याइहाइमा” फा?इङ्ग खेप्पोबा सेसेहुप्लक्पिला, हेक्क्याइ “कुस्साःहा?” फा?इन् खेन् सेसेहुप्लक्कोबा नसानिबाहा?बिला॥ युहुन्नारे कन् ताइसा सक्इङ्घड्लो लुइमा? तुक्सिइमा पोःइ फा?आइ पेलि फाक्तुसि?, हेक्क्याइ इङ्लेक्के सिक्साम्बाहा? नु खुनि? निसाम्लिल्ले कुदक्लेइवाओ साम्दिइ पिरुसि?रो॥

थामिइ

युहुन्नालाम् सेवा १-३

मिःमिओबा केयेक्या पाःन् ४-६

इङ्लेक्का निसाम्लिल्ले कुदक्लेइवाओ निसाम् ७-११

कुनुप्पा सेवा १२-१३

निइवा?फुमाइडिल्ले सेगुमा तुम्याइहाइमान् युहुन्नालाम् सेवा

१ इङ्गा? सेसेहुप्लक्कोबा तुम्लाम्लोःबाल्ले सेःकमनामा तुम्याइहाइमा
† नु कुस्साःहा? कन् सक्इङ्घड्लिन्हाक्निड्लो॥ इङ्गा? सेक्खाए
मिःमि मेन्निड्लो, हेक्क्याइ सेक्खाःन् कुसिइ केनिःप्पा केरेक्लेआइ
मिःमि केमेत्ति?रो॥ २ थेआइभेल्ले सेक्खाःङ्ग आनि?ओ वा?, हेक्क्याइ
सदादिइ आनि?नुए वा?रो॥ ३ पानुदिइ पाः निइवा?फुमाइडिन् नु आबुगेन्
कुस्साः येसु खिस्तलाम् केदाःबा लुइगुम्, लुइमा? तुक्मान् नु सनारुडिन्
आनि? सेक्खा नु मिःमिओ केवा?बाहा?नु वा?ररो॥

खिस्तरे कुइङ्जाःइडो लाङ्घेःकमा

४ पानुदिइ पाः निइवा?फुमाइडिल्ले इङ्जाःइ आबिरेबा कुइसिःक् कुभा
केस्साःहा? सेक्खाओ लाङ्घेःक्ल मेवा?बा निइवा? खोःसुड्डाइ इङ्गा?
सा?रिक् आसिक् समेआइ वा?आरो॥

५ हेक्क्याइ आल्ल, आमिःम् तुम्याइहाइमाए, आनि? काक् लुइमा?
तुक्कासि फा?आइ इङ्गा? पेलि फाक्ने?रो॥ कन्कुसइ इङ्जाःङ्ग
साप्पिइबा मेःन्तो, कर कङ्ग तगिआङ्धोए आनि?नु वयेरो॥ ६ हेक्क्याइ
निइवा?फुमाइडिन् मिःमि मेप्पा फा?इन् खुने? कुइङ्जाःइहा? केइःप्पा
केनाःप्पा पोःइमारो॥ तगिआङ्धो खिनि? काक्ले केघेप्सुम्बा इङ्जाःइडिन्
बा कन्तो-खिनि? लुइमा? तुक्सिइमा पोःइलो॥

† तुम्याइहाइमा-कन्फा?इन् लत्था मेन्नुमा? वयेबिला, इय लत्था सेसेहुप्लक्
वयेबिला, हेक्क्याइ कुस्साःहा? फा?इन् सेसेहुप्लक्कोबा मनाहा?बिला॥

खिस्तरे कुनिइमिहा?रे खुनि? तक्लेइवाओ साम्दिइ

७ यरिक् इङ्लेक् केबाःप्पाहा? इक्सादिइ खाम्बेःकमो मेसेःरेआइ मेवा?रो॥
खेइहा?रेग येसु खिस्तेन्मेन्छाम्मेन् याप्पि पोःक्खेआइ नासिङ्गेन् थक्को
त्येबा फा?आइ नसाःन् मेन्जोगुन्तो॥ अक्तइबा मनाःङ्ग इङ्लेक्का नु
खिस्तरे कुबिप्युड्बारी॥ ८ खेल्ले चोगुल्ले सिड्सिइ येक्येक् ल?रेम्मे?ओ,
खिनि? काक् केजोगुम्बा †† याःम्बक्किल्लेन् खोःमा केबोःइबा खिनि?
हाइसेम्मिन् केमाबा मेःन्, कर केघोःबा पोःक्खेम्मे?ओ॥ ९ खिस्तरे
कुनिसाम्बुइडोलाम् माःङ्घा केवा?बा मनाःन्नु निइवा?फुमाइडिन्
मेवा?नेन्तो॥ कर खुने? कुनिसाम्बुइडिन्नु मेल्लेत्ते केवा?बान्नु पानुदिइ पाः
निइवा?फुमाइडिन् हेक्क्याइ आबुदिइ कुस्साःन् नेप्पाइ वा?सिरो॥
१० खिस्तरे सेक्खाबा कुनिसाम्बुइडिन् मेन्हु?मनाबा मनाःन् खेने? केहिम्मो
ताने फा?ग्र खेन् केहिम्मो लाःप्पा मेबाइङ्घेन्ने? हेक्क्याइ
लाङ्डाइमेदाःक्तेन्ने?ओ॥ ११ आत्तिल्ले खेन् मनाःन् लाङ्दाःक्तु?, खेङ्ग
खेल्ले ताप्फेःम्बा कुयाःम्बक्का?ओ चुम् केमेप्पा कुइसिःक् पोःइलो॥

कुनुप्पा सेवा

१२ इङ्गा? यरिक् पाःन्हा? खिनि? साप्पा कत्तुइसाइ, कन् पाःन्हा?
सक्इङ्घड्लोलाम् मेःन्, कर खिनि? तुम्निड्डाइडे ता?जेइमा निइवा?
कत्तुइलो॥ हेक्केल?रिक् आनि? सोसोरिक् सा?रिक् आसःत्तो॥
१३ निइवा?फुमाइडिल्ले सेगुमा केन्सा?रे कुस्साःहा?रे खेने? सेवा
केम्हाक्तेआइ वा?रो॥

†† केजोगुम्बा-ग्रिक् पाःन्दाइडो साप्तेबा वे? साप्ताहा?ओ “आजोगुम्बा” साप्तेआइ
पत्तो॥

३ युहुन्ना

निःसुम्

कङ्ग सेःक्युक्मिबा युहुन्नाःल्ले साप्तुबा सुम्सिगेःक्पा सक्इङ्घड्लो ॥ कन्“सेसेहुप्लक्कोबा तुम्लाम्लोःबाल्ले” सेसेहुप्लक्कोबा गायस मेप्पनाबा लाम्लोःबान् हाक्तुबारो ॥ युहुन्नाःल्ले गायसरे कुनारा फोःसु?, थेआङ्भेल्ले नसानिबाहा? खेल्ले कुभा? पिरुसिआङ् वये, कर खुने? दियोत्रिफस मिङ् केवाःप्पा मनाःल्ले कुदक्लेड्वाओ साम्दिङ् पिरु?रो ॥

थामिङ्

निःसुम् १-४

गायसरे कुनारा फोःमान् ५-८

दियोत्रिफसेन्आप्तिक् ९-१०

देमेत्रियसरे कुयाःम्बेओ नुःबा पाःन् ११-१२

कुनुप्पा सेवा १३-१५

युहुन्नाःल्ले गायसेन् सेवा हाक्तु?

- 1 सेक्खाए लुङ्मा? तुक्नेबा आमिःम् आन्जुम् गायसे, इङ्गा? सेसेहुप्लक्कोबा तुम्लाम्लोःबालाम् कन् सक्इङ्घडिङ् हाक्ने?रो ॥
- 2 आमिःम् आन्जुम्मे, खेने? केयाम्साम्मो केनु? केदाःबा हेक्केए खेने? नासिङ्गेन् केधक्को हेक्क्याङ् काक् पाःन्नो केनु? केदार फा?आङ् तुवा चोःक्कारो ॥ 3 कुभा नसानिबा फु?नुसा?हा? इङ्गा?ओ मेदयेआङ् खेने? सेक्खाओ नसाःन्साबा केवा?बा नु सदादिङ् सेक्खाओ लाङ्घेःक्नु केवा?बा पाःन्निन् मेजेक्ताङ्डिल्ले इङ्गा? सा?रिक् सःताङ् ॥ 4 इङ्गा? आमिःम् आस्साःहा? सेक्खाबा नसाःन्नो लाङ्घेःक्नु मेवा?बा पाःन् खेप्सुङ्डिल्ले सःताबा पाःन्नाङ्घो वे? थेआङ् यम्बा पाःन् होःप्लो ॥

माङ्सेवा केजोःक्पाहा? कम्ब्राङ् मेप्पासि

- 5 आमिःम् आन्जुम्मे, खेने?ग लाम्दिःक् केजोःक्पा नसानिबा फु?नुसा?हा? कुसिङ् केन्निःत्तुन्धिन्नाङ् कुभा? केबिरुसिल्ले नुःबा याःम्बक् केजोगु?रो ॥
- 6 खेने? लुङ्मा? केदुक्तुसिबाल्ले कुयाःम्बेओ खेङ्हा?रे कप्पोबा सेसेहुप्लक्किन् मेजेक्तुरो ॥ खेङ्हा?रे खुनि? लाम्दिःक्को निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुनिङ्वा? तार कुभा? केबिरुसिल्ले नुःबा केजोगु?रो ॥
- 7 थेआङ्भेल्ले खेङ्हा?ग ख्रिस्तरु कुमाङ्सेवा चोःक्से लाम्दिःक्को मेधासिङ्डाङ् मेवा?, हेक्क्याङ् नसाःन् मेन्जोःक्मनाहा?रोलाम्ग थेआङ् कुभा? मेन्दाःक्के मेवा?रो ॥ 8 हेक्क्याङ् मनाहा? आनि? नसानिबाहा?रे कुभा? पिमासिए पोःड्लो ॥ अक्खेल?रिक् फा?मासिल्ले सेक्खाःल्ले लागि खुनि? याःम्बक्को लक्चुम् आबोःड्लो ॥

9 इङ्गा? सेसेहुप्लक्को सक्इङ्घड् साप्तुङ्डाङ् वये, कर लाम्लोःबा पोःड्मा कुसिरा? केधाङ्बा दियोत्रिफसरे इङ्गा? पाःत्तुङ्बा पाःन्निन् मेघेप्सुन्लो ॥ 10 इङ्गा? खेप्पो ताआल्ले खेल्ले चोगुबा ताप्फेःम्बा याःम्बक् हेक्क्याङ् आनिगे तक्लेड्वाओ पाःत्तुबा ताप्फेःम्बा केरेक् पाःन्हा? ता?जेङ्डो लःत्तुङ्डेरो ॥ खेल्ले खेम्प्याक्लक् मेःन्, कर खेप्पो लाम्दिःक् चोःक्कि केदाःबा खेन् नसानिबाहा?आङ् लाङ्दाःक्मा मेबिरुन्धिन्लो ॥ हेक्क्याङ् खुनि? लाङ्दाःक्मा निङ्वा? केजोःक्पाहा?आङ् हेक्के चोःक्मा मेबाङ्घुन्धिन् हेक्क्याङ् खेङ्हा? सेसेहुप्लक्कोलाम् लःत्तुदेःसुसि?रो ॥

11 आमिःम् आन्जुम्मे, ताप्फेःम्बा याःम्बक्हा?रेन् मेःन्, कर नुःबा याःम्बक्हा?रेन् चोःङ् केङ्प्या पोःक्खे?ओ ॥ हाःल्ले नुःबा याःम्बक्हा? चोगु? खेन् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुस्साःरो ॥ हाःल्ले ताप्फेःम्बा याःम्बक्हा? चोगु? खेल्ले निङ्वा?फुमाङ्डिङ् मेन्निए वा?रो ॥ 12 देमेत्रियसरे कुयाःम्बेओ केरेक्ले नुःबा मेबाःत्तु?रो ॥ हेक्क्याङ् कुहिङ्मन् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुसेक्खा पाःन्निन्नु तङ्लो ॥ आनिगेआङ् खुने? कुयाःम्बेओ नुःबा पाःन्ने पाःत्तुम्बे हेक्क्याङ् आनिगे तोःन्दिन् सेक्खा फा?आङ् केनिःसुएरो ॥

कुनुप्पा सेवा

- 13 खेने?नु इङ्गा? यरिक् पाःन्हा? पाःप्पा कत्तुङ् कर सक्इङ्घड् मेःन्,
- 14 कर इङ्गा? खेने?नु हाराए तुम्मा निङ्साङ् चोगुङ्डाङ् वा?आरो ॥ हेक्क्याङ् आन्धि? आदुम्सि?आङ् सोरिक् ता?आङ्गिङ्गि?रो ॥
- 15 निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुसनारुङ्डिङ् खेने?नु वा?रो ॥ हेक्क्याङ् कप्पोबा आनि? तेःङ्जुम्हा?रे सेवा केम्हाक्तेआङ् वा?रो ॥ खेप्पोबा केरेक् आनि? तेःङ्जुम्हा?ओआङ् इङ्गा? आसेवाःन् तोःन्दाङ् पिराङ्डे?ओ ॥

यहुदा

निःसुम्

कन् सक्इङ्घडिन् इङ्लेक्के सिक्साम्बाहा?रे आनि? तक्लेड्वाओ साम्दिङ् पिसे यहुदाःल्ले साप्तुबारो॥ खेन् सिक्साम्बाहा?रे खेड्हा? आबाडे नसानिबासिगे फा?आड् मेमेत्तिङ्डाड् मेवये॥ कन् ताड्सा सक्इङ्घडिन् पत्रुसरे साप्तुबा निसिगेःक्पा सक्इङ्घडिन् साप्तेआड् केबप्पा थोःक्पि हेक्त्तड्बा साप्तेआड् पत्त॥ यहुदाःल्ले कन् इङ्घडिङ्गल्लेन् हेन्निःप्पाहा? निड्वा?फुमाङ्डिल्ले कुसेसे मनाहा? पिरुसिबा नसाःन्निन् सेःप्पाआड् कप्पा पोःङ् ल?रिक् हाड्हाड् मेत्तुसिरो॥

थामिङ्

निःसुम् १-२

इङ्लेक्के सिक्साम्बाहा?रे खुनि? येप्लेक्, निसाम् हेक्क्याड् मेक्मान् ३-१६

नसाःन्निन् सेःप्पा साम्दिङ् १७-२३

मु?इसाम् २४-२५

यहुदालाम् सेवा

1 येसु ख्रिस्तेरे कुसेवारोबा नु याकुबरे कुन्सा? इङ्गा? यहुदालाम्, पानुदिङ् पाः निड्वा?फुमाङ्डिल्ले उःत्तुसिबा, लुड्मा? तुक्त्तुसिबा नु येसु ख्रिस्तलाम्बा कम्बाड् मेत्तुसिबाहा?, कन् सक्इङ्घडिन् हाक्निङ्गलो॥
2 आल्ल निड्वा?फुमाङ्डिल्ले सा?रिक् लुड्मा? केदुक्तेर, यरिक् सनारुङ्दिन् केबिरिरे हेक्क्याड् नुःरिक् केमेत्तिररो॥

इङ्लेक्के सिक्साम्बाहा?

3 आमिःम् आन्जुम्से, आनि? केरेक्ले आघोःसुम्बा सेन्लपरे कुयाःम्बेओ खिनि?ओ सक्इङ्घड् हाड्मा सा?रिक्के इङ्गा? आसिरा? थाडेआड् वयेरो॥ कर खेल्ले कुलेक्वा निड्वा?फुमाङ्डिल्ले सेसे कुमनाहा? सदादिङ्गले लागि हुक्सुप्तुसिबा नसाःन्निन् इङ्लेक्के सिक्साम्बाहा?लाम्बा ताङ्गोसेःप्पुम्ल फा?आड् कन् सक्इङ्घडिन् साप्पाए केबोःड्बा निःसुङ्गलो॥ 4 इङ्गा? कन् पाःन्हा? मेत्तिङ्, थेआड्भेल्ले निड्वा?फुमाङ् मेःन्नेबा कुभा मनाहा? स्वाःत्ताड् खिनि? लुम्पो मेलाःसेआड् मेवा?रो॥ तगिसा माङ्निड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे खेन् हेक्त्तड्बा मनाहा?रे खुम्दिङ् मेघोःसु? ल?रिक् मेबाःत्तुआड् मेवयेरो॥ खेड्हा?रे निड्वा?फुमाङ्डिल्ले लुड्मा? आदुक्पाल्ले चोगुल्ले केरेक्ताप्फेःम्बा याःम्बक् चोःक्मा आबि? ल?रिक् मेबाःत्तु?, हेक्क्याड् आनि? थिक्लक् हाड् केजोःक्पा नु दाड्बा येसु ख्रिस्तेन्नसाःन् चोःक्मा मेन्नेन्नेन्लो॥

5 कन् काक् पाःन्हा? केनिःसुम्साड् याम्पो खिनि? निड्वा?सोओ इङ्गा? तारुङ् पिनिङ्गलो-यहवे दाड्बाल्ले कुमनाहा? मिस लाजे?लाम् ताड्सेःप्पुसिआड् लःत्तुसिसाड् नसाःन् मेन्जोःक्मनाबाहा? याड्सि मेक्खुसिरो॥ 6 हेक्क्याड् आबाडे खुनि? वा?मा तेन् नु निड्वा?फुमाङ्डिल्ले पिरुसिबा युक्को मेन्वा?मनाबा माङ्गलाड्बाहा? यम्बा खासेन् येन् थारिक् निड्वा?फुमाङ्डिल्ले खामाक्त्तुम्बाःत्तो इधेःक्खु युक्खुसिआड्मेयुङ्गलो॥ 7 हेक्क्याड् सदोम नु गमोरा हेक्क्याड् खिरिबा येक्क्यक्कोबा मनाहा?आड् इःत्तेम्सिम्मे?॥ खेड्हा?ग याम्बोःप्पा याःम्बक् मेजोगुआड् काक् परिक्पा याम्पोसिङ्बा याम्बोःप्पा याःम्बक्को लाम् मेबोःत्तेआड् मेवये॥ खेल्ले चोगुल्ले खेड्हा? मेन्छिःमना केदिःप्पा मिलाम्बा खासेन्नेो मध्येबा पाःन्निन् मिक्सेःन् पोःक्खेआड् वा?रो॥

8 सेप्पाड् मेमाक्त्तुबा कुडिसिःक् याःम्बक् केजोःक्पा खेन् इङ्लेक्के सिक्साम्बाहा?रे आबाडे खुनि? थक्को लायो मेजोगु?, दाड्बाल्ले कुयुक्किन् मेना?रुआड् साङ्ग्राम्पेदाड्डो केवा?बाहा?रे खुनि? तक्लेड्वाओ मेबाःत्तो॥
9 कर तुम्माङ्गलाड्बा मिखाएलरेआड् मोसारे केसिःबा कुधक्किल्ले कुयाःम्बेओ माफेन्साम्मिन्नु पाःन्धक्तेल्ले माफेन्साम्मिन् पाःन्धक्क्या मेआःन्छिङ्गिन्लो, कर दाड्बाल्ले खेने? केभेःक्कल! रक् मेत्तुरो॥ 10 कर कन् मनाहा?ग कुसिङ् मेन्निःत्तुम्बा पाःन्हा?रे कुदक्लेड्वाओ चे?या पाःन् मेबाःत्तो॥ हेक्क्याड् सिक्कुम् निड्वा? केहोःप्पा थक्सा कुडिसिःक्क् पाःन् कुसिङ् मेनिःत्तु?आड् हेक्त्तड्बा पाःन्हा?रेप मेक्खुसि?रो॥

11 चिःत्तेआड्लक् स्पेरो! थेआड्भेल्ले खेड्हा?रेग कयिनरे कुलायोबा लाम्मिन् मेनाःत्तुआड् वा?, याड्साकुन्धेरे लागि बालामरे चोगुबा ताप्फेःम्बा याःम्बक् कुडिसिःक् मेजोगुआड् वा?, हेक्क्याड् खेड्हा?ग कोरहरे बिप्युङ् चोगुआड् मेगेबा कुडिसिःक् मेमेक्लो॥ †

12 खेड्हा?ग खिनि? सेसेहुप्लक्को सोरिक् चुम्माआड् चाःमनाबा साभाड्जा केजिःम्बासिरो, थेआड्भेल्ले खेड्हा?रे वे?हा? ओमेम्मेत्तिङ्गडे आबाडेरक् मेज मेधुङ्गु?रो॥ खेड्हा?ग सुरित् केजङ्गडिल्ले पक्खु ते?रुबा च्वाःत्तु मेःन्नेबा खाम्दःम्बा नु सिङ्से? मेन्धोःक्मनाबा सिङ्बुङ् कुडिसिःक् मेजोःक्॥ खेड्हा? केसिःबा सिङ्बुङ् हेक्केरक् मेःन् कर केआःक्पाआड् केहेबा केसिःबा सिङ्बुङ् कुडिसिःक् मेजोःक्लो॥ 13 खेड्हा?रे खुनि? सिक्केलेःड्बा याःम्बक्किन् वाहड्डो केबोःक्पा यम्बा वाभेल्लेङ्गडिल्ले कुबुत्थुड्वा कुडिसिःक् चोःक्लो॥ खेड्हा?ग केड्बार केवा?बा खेःम्सिक् कुडिसिःक्पा मनासिरो, खेड्हा?रे लागि खामाक् तेन्निन् सदादिङ् यारिप् चोगेआड् वा?रो॥

14 आदम्लाम् नुसिगेःक्पा कुमु?इदाड्सा हनोकरे कन् मनाहा?रे खुनि? याःम्बेओ तगिसा अक्खेल?रिक् माङ्निड्वा?पाःन् पाःत्तुआड् वा?, "ओमेत्तेम्मे?ओ, दाड्बान् आत्तात्तान्ने यरिक् सेसे कुमाङ्गलाड्बाहा?नु युःर पत्तो॥ 15 खुने? काक् मनाहा? खासेन् चोगुसि?, हेक्क्याड् काक् लायो केजोःक्पाहा?रे मेजोगुबा फेन् याःम्बक्हा? नु कुदक्लेड्वाओ मेबाःत्तुबा फेन् पाःन्हा?रे लागि खेड्हा? खुम्दिङ् पिरुसि?रो॥" ††16 कड्हा?ग कानाक्नाक्

† तौलिङ्गसोमु ४.१-१६ ओ कयिनरे कुन्सा?ड्नु सेरु॥ खानिःत् २२-२४ ओ बालामरे याड्साकुन्धेरे लागि माङ्निड्वा?पाःन् पाःत्तु॥ खानिःत् १६.१-३५ ओ कोरहरे निड्वा?फुमाङ्डिल्ले सेगुसिबा लाम्बोःबा मनाहा? बिप्युङ् चोगुसि॥ †† कन्खेवा?ड्नुएनोकरे कुसाप्यन्तो साप्तुआड्पत्त॥

केल?बाहा?, कुनिड्वा? मेन्दा:मना लुङ्गेहा:प्पाहा? हेक्क्याड् आबाडे निड्वा? थाप्थाप् फेन् या:म्बक् केजो:क्पाहा?, आड्दिड् केल?बाहा? नु आबाडे इन्धा:क्ले लागि वे?हा? केलेम्बासिरो॥

नसा:न्साबा पो:ड्मा पो:ड्

¹⁷ कर आमि:म् आन्जुम्से, आनि? दाड्बा येसु ख्रिस्तरं कुसे:क्युक्मिबाहा?रे तगिसा मेबा:त्तुबा पा:न्हा? निड्वा? इ:त्तेम्मे?ओ॥
¹⁸ खेड्हा?रेग अक्खेल?रिक् मेबा:त्तुआड् मेवये, "कुनुप्पा येम्मो किना:न्दि केजो:क्पाहा? मेदाआड् आबाडे फेन् निड्वा?इल्ले निड्वा?तादा मेजोगुरो॥" ¹⁹ बा कन् मनाहा?रेए खिनि? लुम्मो खेमा? मेभो:क्खुआड् केम्सेन्दि?रो॥ खेन् सेसेमाड् मे:न्नेबा मनाहा?रे कन् हिड्मन्नोबा याम्निड्वा? पा:न्हा?ओरक् निड्वा? मेबिरु?,

²⁰ कर आमि:म् आन्जुम्से, खिनि? सेसे नसा:न्नो केधुम्बा पो:क्खेम्मे?आड् सेसेमाड्डो तुवा चोगेम्मे?र वयेम्मे?ओ॥ ²¹ आनि? दाड्बा येसु ख्रिस्तरं

लुड्मा? केदुक्त्तिआड् केबिरिबा मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् केहाड्घुम्मिल्ले निड्वा?फुमाड्डिन् चक्मेल्ल?ए मि:म्जि मेत्तेम्मे?ओ॥ ²² येसु ख्रिस्तेन्नसा:न् चो:क्मो चप्पि केजो:क्पाहा? लुड्मा? तुक्तेम्मिम्मे?, ²³ हेक्क्याड् लायो:ल्ले चोगुल्ले मिओ ला:प्पा केड्:प्पाहा?ग उ:क्खेम्मिम्मे?आड् ताड्से:प्तेम्मिम्मे?ओ॥ हेक्क्याड् वे?हा? लुड्मा? केदुक्त्तुम्मिम्मिल्ले खुनि? लायो:ल्ले केन्लि:क्त्तिन्ल फा?आड् सिड्सिड् ल?रेम्मे?ओ॥

कुनुप्पा तुवा

²⁴ आल्ल निड्वा?फुमाड्डिल्लेए लायोओ था:मालाम् खिनि? से:प्पा केसुक्त्ति?, हेक्क्याड् खुने?ए कुमिमिदिड्डिल्ले कुदगि लायो मे:न्ने पयम् स:प्मानु ता:प्पा केसुक्त्ति?रो॥ ²⁵ येसु ख्रिस्तलाम्आनि? सेन्लप् केबिबा थिक्लक् निड्वा?फुमाड्डिन् मिमिदिड्, हाड्युक्, मुक्साम् हेक्क्याड्युक्किन् तोलिड्सोमुआड्धो सदादिड् सदादिड् खो:मा ला?रुरो! आमेन्!

सुफो

निःसुम्

सेःक्युक्मिबा युहुन्नाःल्ले कन् सुफोःन् खोःसुबा येम्मो खुने? नु वे? नसानिबाहा? सा?रिक् केसाक्पा निङ्घुम् नु इनोगेन् तुक्खेओ मेवये, थेआङ्भेल्ले खेङ्हा?रे येसु ख्रिस्तेननसाःन् मेजोगुआङ् खुने? दाङ्बा ल?रिक् तेन्दिङ् मेजोगुआङ् वयेरो॥ युहुन्नाःल्ले कुसक्ङ्घङ् केनिःप्पाहा? निङ्साङ् नु आःन्छिङ्मा पिमासि हेक्क्याङ् इनोगेन् तुक्खे नु निङ्घुम् ताआङ्, सिःमा पोःङ्साङ्, आबाडे नसाःन्नो मेम्मुन्ने वा?मा पोःङ् ल?रिक् पेले फाक्तुसिरो॥ यरिक्त्तङ्बा कन् सक्ङ्घङ् लक्हा?रेन् ओसेःन्दाङ् नु सुफोहा?ग मिक्सेःन् नु इबुहा?ओ पत्तो॥ अक्त्तङ्बा मिक्सेःन्हा?ग खेन् येम्मोबा नसानिबाहा?रे कुसिङ्निःप्पा उसरु चोगेसाङ् वे?हा?रेग कुसिङ्निःप्पा साक्लो॥ यरिक् मनाहा?रे कन् साप्पन्निन्वे? वे? परिक्ले कुबे मेहन्दुसाङ् केयेक्पा कुबेःङ्ग हाबा कन्तो-दाङ्बा ख्रिस्तलाम्बा निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले माफेन्साम्मिन् नु वे? केरेक् कुनिङ्मिहा? नाःन्दुसिआङ् सदादिङ्ले लागि खुम्दिङ् खोःमा तेन्नी याक्तुसिरो॥ कन् इक्सादिङ् खाम्बेःक्मो निङ्घुम् पोःङ् हेक्क्याङ् कुसङ् साङ्ग्राम्पेदाङ् नु कुसङ् इक्सादिङ् खाम्बेःक्मान् हाङ्सेम् कुङ्सिःक् खुने? नसाःन् केजोःक्पाहा? हाङ्वा मु?इ पिरुसिरो॥

थामिङ्

निःसुम् १.१-८

कुहेःक्सिङ्मोबा सुफो १.९-२०

नुसि सेसेहुप्लक्हा?रे लागि सक्ङ्घङ्हा? २.१-३.२२

नुसि एःप्पाप् केबप्पा साप्कित्तिन् ४.१-८.१

नुसि थुत्थुरिःप्पाहा? ८.२-११.१९

हन्देगेःक्वोन् वासेरिःन् नु नेत्ति थक्साहा? १२.१-१३.१८

परिक्परिक्पा सुफोहा? १४.१-१५.८

निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुसिक्किल्लेन् नुसि खोर्याहा? १६.१-२१

बेबिलोन येक्यक्किन् मेगेबा, हेक्क्याङ् थक्साःन्, इङ्लेक्पा माङ्निङ्वा?पाःन् केबाःप्पेन्नु माफेन्साम्मिन् हारि त्येबा १७.१-२०.१०

कुनुप्पा खासेन् २०.११-१५

कुसङ् साङ्ग्राम्पेदाङ्, कुसङ् इक्सा खाम्बेःक्, कुसङ् यरुसलेम २१.१-२२.५

कुनुप्पा-ख्रिस्तेनहाराए युः? २२.६-२१

युहुन्नारे कुबाःप्पा पाःन्

1 कन् साप्पन्नो येसु ख्रिस्ते ओसेःन्दाङ् चोगुबा पाःन्हा?रे कयाःम्बेओ पत्तो॥ खेन् ओसेःन्दाङ्डिन् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले आल्ल हाराए केबोःङ्बा पाःन्हा? निङ्वा?फु सेवारोबाहा? ओसेःन्धाक्मासि फा?आङ् येसु ख्रिस्तेन्पिरुओ॥ कन् पाःन्हा? कुसेवारोबा युहुन्नाःल्ले कुसिङ् निःत्तुर फा?आङ् येसु ख्रिस्तेरे कुमाङ्लाङ्बान् † पाङ्घुरो॥ 2 युहुन्नारेग खुने? खेप्सुबा निङ्वा?फु पाःन्जाक्किन् नु येसु ख्रिस्तेरे खुने? ओसेःन्धाक्त्तुबा काक् सेक्खा पाःन्हा? पाःन्तुरो॥ 3 कप्पो केबप्पा माङ्निङ्वा?पाःन् केनिःप्पेन्मु?इसाबारो, हेक्क्याङ् खेन् केघेम्बाहा? नु खेप्पो केबप्पा पाःन्हा? केङ्पा केनाःप्पाहा?ग मु?इसाबासिरो, थेआङ्भेल्ले आल्ल कन् काक् पाःन्हा? पोःङ्मा येम् निःत्ताङ्डे वा?रो॥

युहुनाःल्ले नुसि सेसेहुप्लक्हा? सेवा हाक्त्तुसि?

4 इङ्गा? युहुन्नाःल्ले कन् सक्ङ्घङ्डिन् एसिया तेङ्गप्पो केनेबा नुसि सेसेहुप्लक्हा? हाक्किङ्लो॥ आल्लो केवा?बा, उनाहुरिओआङ् वये हेक्क्याङ् ताःन्दिआङ् केदाःबा निङ्वा?फुमाङ्गलाम् नु कुहाङ्गुक्पा तगाङ्बा नुसि साम्हा?लाम्, हेक्क्याङ् नसाःन् चोःक्मा सुक्केदेप्पा पाःन् केबाःप्पा,

† माङ्लाङ्ङ्बा-निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले मेन्छाम्पाप्पि मेन्जोःक्के वयेल्ले साङ्ग्राम्पेदाङ्ङो खुने? कुसेवा केजोःक्पा माङ्लाङ्ङ्बाहा? चोगुसिआङ् वये॥

केसिःबाओलाम् याम्मो केहिङ्बाहा?ओ थिक्सिगेःक्पा नु इक्सादिङ् खाम्बेःक्मोबा हाङ्हा? सग्दाङ् हाङ् केजोःक्पा येसु ख्रिस्तलाम् लुङ्गुम् नु सनारुङ् हारा? खिनि?ओ वा?ररो॥

खुने?ग आनि? लुङ्मा? आदुक्तेआङ् आनि? लायोलाम् कुमाक्खि?इल्ले सेन्ल्प् आबिरेआङ् वा?रो॥ 6 हेक्क्याङ् खुने? कुनिङ्वा?फुमाङ् नु पानुदिङ् कुम्बारे लत्खा कुहाङ्जुम्मो कुसेवा केजोःक्पा निङ्वा?फुसाम्बा आजोगेआङ् आवा?रो॥ हारा? येसु ख्रिस्तओ मिमिदिङ् नु मुक्साप्प सदादिङ् सदादिङ् पोःङ्लरो! आमेन्॥

7 ओमेत्तेम्मे?, खुने?ग खाप्पिःप्पो युःर पत्तो॥ हेक्क्याङ् काक् मेन्छाम्मोन् याप्पिहा? नु खुने? केधुप्पाहा?रेआङ् मेनिःसु?रो॥ हेक्क्याङ् इक्सादिङ् खाम्बेःक्मोबा केरेक् मेन्छाम् सुवाङ्हा? खुने? चोगुल्ले मेरिङ् मेधक्तो॥ हारा? अक्खेए पोःङ्लरो! आमेन्॥

8 दाङ्बा निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले, अल्फा नु ओमेगा †† इङ्गा?एरो, आल्लो केवा?बा, उनाहुरिओआङ् वयाङ् हेक्क्याङ् ताःन्दिआङ् केदाःबा मुक्साग्दाङ्बाआरो ल?रिक् पाःन्तुरो॥

मेन्छाम्साःन् युहुन्नाःल्लो ओसेःन्दाङ् चोःक्सिङ्

9 इङ्गा? युहुन्नाःन् नसाःन्नो खिनि? फु?आरो॥ ख्रिस्त येसुःननसाःन् चोःक्मेल्ले खुने? कुहाङ्जुम्मो केवा?बाहा?रे मेघोःसुबा निङ्घुम्मिन् खिनि?नु

†† अल्फा नु ओमेगा फा?इन् ग्रिक् पाःन्दाङ्ङोबा काक्नुःल्ले तगिबा नु एगाङ्बा सक्॥

सोसोरिक नासि थःतुडल थरुडडाइ वा?आरो॥ निडवा?फु पाःनजाविकेन् नु येसुरे पाःतुबा नु चोगुबा पाःन्हा? इडभन् चोगुडबाल्ले चोगुल्ले इडगा? पत्तोस वागप्लाजे?ओ साकपा केधाःबा मेजोगाडमेदे?राडडाइ वयाइ॥
 10 दाडबाल्ले कुयेन्ने सेसेमाडडिल्ले थुक्ताडडाइ वयाडडिल्ले आएगाइलाम् थुत्थुरिःप्याल्ले पयम् यम्बा कुडक्ला हेक्ताडडा इक्लाधिक् खेप्सुइ॥ 11 खेन् इक्लाःल्ले इडगा? अक्खे मेत्ताइ, “खेने? केनिःसुबा पाःन्हा? साप्ते?आइ एफिसस, इस्मर्ना, पर्गामम, थियातिरा, सार्दिस, फिलादेल्फिया नु लाओदिकिया येक्यक्हा?ओबा नुसि सेसेहुप्लक्हा? हाक्तेसे?ओ॥”

12 इडगा?नु केबाःप्पेन्हाःन्निबे फा?आइ खिरि हिसिडडाडडिल्ले खेप्पो नुसि साम्याइ सेमियुडेन्हा? निःसुडसिइ॥ 13 खेल्ले कुलुम्मो थोलाम्बा यो लाडजक्को थारिक् तेःत् केजाडडा हेक्क्याइ कुसडडे?ओ साम्याइ फयुम् पेर्घेक्केहेबा “मेन्छाम्साःन्” हेक्ताडडाधिक् निःसुडलो॥ 14 खेल्ले कुधेगेःविकेन् नाःडडिनहेक्के फुत्तिःड्याःप्पा नु खिः हेक्के फः ल?रेरो॥ खुने? कुमिक्किड्ग मि हेक्के केदिःप्पा चोगेरो॥ 15 खुने? कुलाडडा?ग थथनाबान् मिओ ओ?माल्ले सेल्लेडडिल्ले ओःप्पा कुडसिःक्, हेक्क्याइ कुडक्लाःड्ग पयम् यम्बा वधाःम्मिन् सःक्पा कुडसिःक् चोगेरो॥ 16 खुने? कुजुप्साइ हुक्किल्ले नुसि खेःम्सिक्हा? तेम्सुसिआइ पत्छे, हेक्क्याइ कुमुराओलाम् नेप्जाइ लेप्पाइ खागेसुक्पा कुया केबप्पा ताभेःन् लःन्देआइ पत्छेरो॥ हेक्क्याइ कुनाराःड्ग लेन्दिक् केओःप्पा नाम्मिन् हेक्के मिक् केजेम्बा चोगेरो॥

17 हेक्क्याइ खुने? निःसुडडाइ इडगा?ग सिःमालिडधोओ केराडडाइ कुलाडजक्को हर्गप्सा चोःन्दाडलो॥ खुने? कुजुप्साइ हुक्किन् आसम्दाइ नेस्सुआइ अक्खे मेत्ताडलो, “मेगिसेन्ने?ओ इडगा? तोलिडसोमु नु कुनुप्पाआरो॥ 18 कुहिडवेत् केबोःडडेड्ग इडगा?एरो॥ इडगा? स्याडडाइ वयाइ, कर ओमेत्ते?, इडगा? सदाडिल्ले लागि याम्मो हिडाडडाइ वा?आरो॥ हेक्क्याइ सिःमेन् नु खेमायडसडडिल्लेन् तिमिक्हा? इडगा? कत्तुडलो॥ 19 खेल्ले चोगुल्ले आल्ले खेने? केनिःसुबा आल्लो केबोःडडा पाःन्हा? नु ताःन्दि केबोःडडा पाःन्हा? साप्ते?ओ॥ 20 खेने? इडगा? आजुप्साइ लेप्पाइ केनिःसुबा नुसि खेःम्सिक्हा? नु नुसि साम्याइ सेमियुडेन्हा?रेन् सिबि? पाःन्हा?ग बा कन्तो-नुसि खेःम्सिक्हा? नुसि सेसेहुप्लक्हा?ओबा माडलाडडिसिरो, हेक्क्याइ नुसि साम्याइ सेमियुडेन्हा? नुसि सेसेहुप्लक्सिरो॥”

एफिसस्बा सेसेहुप्लक्किल्ले कुलागि इडघड्

2 “एफिसस्बा सेसेहुप्लक्कोबा माडलाडडबान् कन् इडघड्डिन् साप्ते?ओ॥ कन् इडघड्हा?ग कुजुप्साइ हुक्किल्ले नुसि खेःम्सिक्हा? केदेम्बा नु नुसि साम्याइ सेमियुडेन्नुलुम्मोलाम् लाडगेधेःक्पाल्ले पाःतुबारो-
 2 ‘खेने? आक्खेन् सा?रिक् याम्बुधिव्पा नु नासिकेधःप्पा केजोःक् फा?आइ इडगा? निःसुडलो॥ हेक्क्याइ खेने? ताप्फेःम्बा मनाहा? नासि केन्धःतुन्छिम्बान् नु खेडहा? सेःक्युक्मिबा मेःन्छिसाड् आनिगे सेःक्युक्मिबासिगे केल?बाहा?रे खुनि? याःम्बक्किन् केसा?रुआइ खेडहा? इडलेक्पासि फा?आइ निडवा? केधोःसुबान् इडगा? निःसुडलो॥ 3 हेक्क्याइ खेने? नासि थःप्पान् केगत्तुआइ इडगा? आलागि तुक्खे केज्येबान् नु इडगा? केल्लेराडडिम्बान् निःसुडलो॥ 4 कर खेने? केदक्लेडवाओ इडगा? लत्छा पाःन्धिक् पाःप्पाए पोःड-तगि मिःम्जि केमेत्ताडडा यारिक् अक्खेःल्ले इडगा? मिःम्जि केमेत्तान्लो॥ 5 खेने? तगि मिःम्जि केमेत्ताडडा मिःम्जिलाम् आक्खेम्प्याक् माःड्घा केबोःक्खेआइ केवा? खेन् पाःन्निन् निडवा? इःत्ते?॥ खेने? लायोलाम् हिन्दे?आइ तगि केजोगुबा हेक्केए चोगे?ओ॥ खेने? केलायोओनु केन्नुःडनेन्ने फा?ग इडगा? खेने?ओ ताआ हेक्क्याइ केसेमियुडेन्नेन् कुयुडेन्नेनोलाम् खेत्तुडडेःसुडलो॥ 6 कर लत्छा नुःबा पाःन्धिक् खेने? केगत्तु?रो-निकोलाइत्ति मेप्पनाबाहा?रे मेजोगुबा ताप्फेःम्बा पाःन्हा? इडगा? चिःतुडडा हेक्के खेने?आइ केजिःतुरो॥

7 सेसेमाडडिल्ले सेसेहुप्लक्हा? मेत्तुसिबा पाःन्निन् नुःरिक्काइ खेप्सेम्मे?आइ कुसिडिन्ःतेम्मे?ओ! केनाःम्बान् निडवा?फुमाडडिल्ले

कुसिडिसे? इक्कोबा मेन्नुप्पनाबा हिडमन् केबिबा सिडडुडमाल्ले कुजा?इन् चामा पिरुडलो॥”

इस्मर्नास्मा सेसेहुप्लक्किल्ले कुलागि इडघड्

8 “इस्मर्नाबा सेसेहुप्लक्कोबा माडलाडडबान् कन् इडघड्डिन् साप्ते?ओ॥ कन् इडघड्डिन् कुहेःक्सिडमा नु कुनुप्पा, केसिःबाआइ याम्मो कुहिडवेत् केबोःडडाल्ले पाःतु?रो- 9 ‘केदुमुबा निडघुम्हा? नु केयाडसा?मान् इडगा? निःसुडलो, कर सेक्खाःल्ले निडवा?फुमाडडिल्ले कुनिःमाओ खेने? याडसाकुन्धेसाबा केजोःक्लो॥ आनिगे यहुदिसिगे केल?बाहा?रे खेने? केदक्लेडवाओ चे?या केमेप्पेन्नुडगा? निःसुडडाइ वा?आरो॥ खेडहा?ग यहुदिसि मेःन्, कर माफेन्सामिल्ले कुमनासिरो॥ 10 आल्ले खेने?ओ केदाःबार केबप्पा इनोगेन् तुक्खेहा?नु मेगिसेन्ने?ओ॥ खेप्से?ओ, केनसाःन्निन् हडसा?मारे लागि माफेन्सामिल्ले कुभा खिनि? पुडलाहिम्मो केधेक्त्ति?साइ थिबोःड् येन् थारिक्क् इनोगेन् तुक्खे केज्ये?इरो॥ सिःमालिडधोओ केगेरिसाड् इडगा? नसाःन् चोःक्मा याप्पि आल्लेरेम्मिन्ने?ओ, हेक्क्याइ केनाःन्दुम्माइ केधोःसुम्बा थुम्धोःल्ले लागि मेन्नुप्पनाबा हिडमन् पिनिडलो॥ 11 सेसेमाडडिल्ले सेसेहुप्लक्हा? मेत्तुसिबा पाःन्निन् नुःरिक्काइ खेप्सेम्मे?आइ कुसिडिन्ःतेम्मे?ओ! केनाःम्बान् निसिगेःक्पा सिःमेल्लेआइ थेआइ मेप्पा मेसुक्तुन्लो॥”

पर्गामम्बा सेसेहुप्लक्किल्ले कुलागि इडघड्

12 “पर्गामम्बा सेसेहुप्लक्कोबा माडलाडडबान् कन् इडघड्डिन् साप्ते?ओ॥ कन् इडघड्डिन् नेप्जाइ लेप्पाइ कुया केबप्पा खागेसुक्पा ताभे केगप्पाल्ले पाःतुबारो-

13 ‘खेने? माफेन्सामिल्ले हाड् चोगुबा तेन्ने केवा? फा?आइ इडगा? निःसुडलो॥ करसाड् खेने?ग चक्मेल्लेए इडगा? नसाःन् केजोःक्कार केवा?॥ नसाःन्साबा आदोःन्दि केबाःप्पा एन्तिपासेन् माफेन्सामिन् केवा?बा खिनि? येक्यक्को मेसेरुसाइ खेने?ग केनसाःन्निन् केन्लेरुन्तो॥

14 हेक्केसाड् खेने? केदक्लेडवाओ कुभा पाःन् पाःप्पाए पोःडलो-खिनि?ओ कुभारेग माडनिडवा?पाःन् केबाःप्पा बालामरेग कुनिसामिन् मेनाःतुआइ मेवा?रो॥ उन्छोःन् बालामरेग इस्राइलिहा? लायोओ मेधार फा?आइ नावाइल्लाओ तोःम्ननाबा चा चामा नु याम्बोःप्पा याःम्बक् चोःक्मा बालाक हाड्डिन् हु?रुआइ वयेरो॥ 15 हेक्केल?रिक्के खिनि?ओ कुभाग निकोलाइत्ति मेप्पनाबाहा?रे खुनि? निसामिन् केनाःप्पाहा? मेवा?रो॥ 16 हेक्ताडडा लायोलाम् हिन्दे?ओ, मेःन्ने फा?ग इडगा? खेने?ओ हाराए ताआआइ आमुराओलाम् केलःम्बा ताभेःन्नु खेन् निकोलाइत्तिहा?रे खुनि? तक्लेडवाओ थड् चोःक्कारो॥ 17 सेसेमाडडिल्ले सेसेहुप्लक्हा? मेत्तुसिबा पाःन्निन् नुःरिक्काइ खेप्सेम्मे?आइ कुसिडिन्ःतेम्मे?ओ! केनाःम्बेन्नुडगा? चिडमनाबा मन्नाःन् पिरुडलो॥ 18 हेक्क्याइ खेन् फःगेल?बा लुडधिव्काइ पिरुडलो॥ खेप्पो कुसड् मिड् साप्तेआइ पत्तो, खेन् केधोःबाल्लेक् कुसिड् निःसु?रो॥”

थियातिराराबा सेसेहुप्लक्किल्ले कुलागि इडघड्

18 “थियातिराराबा सेसेहुप्लक्कोबा माडलाडडबान् कन् इडघड्डिन् साप्ते?ओ॥ कन् इडघड्डिन् कुमिक्किन् मि हेक्के केदिःप्पा नु कुलाडडा? थथनाबा हेक्के सेल्लेड् केलेक्पा निडवा?फुसाःल्ले पाःतुबारो- 19 ‘खेने? केयाःम्बक्किन्, केमिःम्जिन्, केनसाःन्निन्, केमाडसेवाःन् हेक्क्याइ खेने? तुक्खे केधःरुबान् इडगा? निःसुड्, हेक्क्याइ आल्लोग खेने? तगिनुःल्लेआइ यरिक् माडसेवा याःम्बक् केजोःक् फा?आइ निःसुडलो॥ 20 हेक्केसाड् खेने? केदक्लेडवाओ इडगा? लत्छा पाःन्धिक् पाःप्पाए पोःड-खेने?ग इजेबेल मेप्पनामा मेन्छुमा?इन् नासि केधःतुआइ केवा?रो॥ खेल्ले आबाडे

† मेन्नुप्पनाबा हिडमन् पिनिड-ग्रिक् पाःन्दाडो “नेत्तिगेन् हिडमन्नेन् तिचः पिनिड्॥”
 †† इस्राइलिहा? एःक्सादेन्ने लाम्दिःकमेजोगेले खेडहा?रे मेजर फा?आइ निडवा?फुमाडडिल्ले ताडसाक्पोलाम् थिक्पाःन्धक् मन्ना मेप्पनाबा कुजा थ्येर याःन्दु॥
 खेडहा?रे खेन् मिसाक् मेदाड्घुआइ निडवा?फुमाडडिल्ले कुदगाइ साःड्गाहिम्मो साम्याइ खप्पाओ मेयाक्तुआइ सेसे सन्दुक सिगाइ मेयुक्खु॥

निड्वा?फुमाड्डिल्ले माड्निड्वा?पा:न् केबा:प्माआ ल?रिक् मेत्छिड्लो॥
 कर इड्गा? आसेवारोबाहा? याम्बो:प्मा या:म्बक् चो:क्मा नु नावाइल्लाहा?ओ
 तो:म्मनाबा चाहा? चामा हु?रुसिआड् इड्लेक्त्तुसि॥²¹ इड्गा? खेन्नि
 कुलायोलाम् हिन्ल फा?आड् येम् पिरुड् कर खेन् याम्बो:प्मा
 कुया:म्बक्कोलाम् हिम्मा मेदेन्नेन्लो॥²² खेल्ले चोगुल्ले खेन् खुम्दिड् पिरुड्
 हेक्क्याड् खुने?नु चाराम्मा या:म्बक् केजो:क्पाहा?रे खुनि? लायोलाम्
 मेन्हिन्नेन्ने फा?ग्र काक् इड्गा? य? थेत्तुसिर खुम्दिड् पिरुड्सिड्लो॥
²³ हेक्क्याड् इड्गा? खेल्ले कुहु?साम्बाहा?आड् सेरुड्सिड्लो॥
 हेक्केल?रिक् केरेक् सेसेहुप्लक्हा?रे इड्गा? मेन्छामोन् याम्पिहा?रे खुनि?
 निड्वा? नु सिक्कुड्मा केनि:बा फा?आड् कुसिड् मेनि:तारो॥ हेक्क्याड्
 इड्गा? खिनि? या:म्बक् केजोगुम्बा कुडिसि:क् खिनि? केरेक्पिनिड्लो॥
²⁴ कर फेन् निसाम्मिन् मेन्ना:प्मनाबाहा? नु माफेन्साम्मिल्ले कुसिबि?
 पा:न् मेबा:त्तुबा निसाम्मिन्नाड् मेन्हु?सिड्मनाबाहा? खिनि? थियातिराओबा
 वे? मनाहा? वे? कक् मेगु:त्तिड्डिन्केल?बा पा:न्निन् मेत्तिड्लो॥²⁵ कर
 इड्गा? मेन्नु:ए थारिक् खिनि? केगत्तुम्बा नसा:न्निन् नु:रिक्काड्
 तक्तेम्मे?आड् कत्तेम्मे?ओ॥²⁶ केना:म्बा हेक्क्याड् कुनुप्पो थारिक्
 आया:म्बक्किन् केजो:क्पार केवा?बान् इड्गा? मेन्छाम् सुवाड्हा? युक्को
 कप्मासि युक् पिरुड्लो॥²⁷ इड्गा? पानुदिड् आम्बालाम् युक् खो:सुड्बा
 कुडिसि:क् खुने? युक् पिरुड्लो॥ खेल्ले फेन्जे? तक्का:त्तिल्ले मेन्छाम्
 सुवाड्हा? युक्को कत्तुसि?, हेक्क्याड् खाम् कु:न्दा:न् य:प्पा कुडिसि:क्
 खेड्हा? य:प्पुसि?रो॥²⁸ हेक्क्याड् इड्गा? खेन् मना:न् तान्छो:क्पेन्नाड्
 पिरुड्लो॥²⁹ सेसेमाड्डिल्ले सेसेहुप्लक्हा? मेत्तुसिबा पा:न्निन् नु:रिक्काड्
 खेप्सेम्मे?आड् कुसिड्नि:त्तेम्मे?ओ!"

सार्दिसबा सेसेहुप्लक्किल्ले कुलागि इड्घड्

3 "सार्दिसबा सेसेहुप्लक्कोबा माड्लाड्बान् कन् इड्घड्डिन्
 साप्ते?ओ॥ कन् इड्घड्डिन् नुसि खे:म्सिक्पा नु निड्वा?फुमाड्डिल्ले
 नुसि कुसेसेमाड्केगप्पाल्ले पा:त्तुबारो-
 'खेने? काक् केया:म्बक्हा? इड्गा? नि:सुड्लो॥ हेक्क्याड् खेने? कुहिड्वेत्
 केवा? फा?आड् इड् से:रेआड् वा?साड् खेने?ग कुसिवेत् कुडिसि:क्
 केजो:क्लो॥² हेक्के:ल्ले पोरो?ओ, सि:मा केजो:क्पाआड् केदाड्बा
 केयाक्पा खिनि? नसा:न्निन् केधुम्बा चोगेम्मे?ओ, थेआड्भेल्ले
 आनिड्वा?फुमाड्डिल्ले कुनि:माओ खिनि? या:म्बक्हा? कुलिड्धो मेड्गेत्ते
 वा?बान् इड्गा? नि:सुड्लो॥³ खेने? केधेप्सुबा नु केहु?सिड्बा पा:न्निन्
 नु:रिक्काड् इ:त्ते?॥ हेक्क्याड् खेन् तेन्दिड् चोगे?आड् केलायोलाम्
 हिन्दे?ओ॥ कर केम्बो:क्नेन्ने फा?ग्र केघु:म्बान् सुल्लि ताबा कुडिसि:क्
 इड्गा? खेने?ओ ताआरो, हेक्क्याड्ता:आबा येम्मिन्खेने? केन्नि:सुन्॥
⁴ कर सार्दिसओ आल्ल थारिक् खुनि? ते:त् चाड्हा? लायो:ल्ले मेन्जि:न्ने
 केजाड्बा कुभा मनाहा? मेवा?॥ खेड्हा?रे फ:गेल?बा ते:त् मेजाक्खुआड्
 इड्गा?नु लाड्मेधे:क्लो, थेआड्भेल्ले खेड्हा?ग सुम्बोधासाबा मेजो:क्लो॥
⁵ खेड्हा? हेक्के केना:म्बा काक्ले फ:गेल?बा ते:त् मेजाक्खु?रो॥ हेक्क्याड्
 खुनि? मिड्डिन् हिड्मन्नेन् साप्पन्नीलाम् आप्फाल्लेआड् मेदु:क्कान्लो, कर
 पानुदिड् आम्बा नु कुमाड्लाड्बान्हा?रे खुनि? तगि खेड्हा? तेन्दिड्
 चोगुड्सिड्लो॥⁶ सेसेमाड्डिल्ले सेसेहुप्लक्हा? मेत्तुसिबा पा:न्निन्
 नु:रिक्काड् खेप्सेम्मे?आड् कुसिड्नि:त्तेम्मे?ओ!"

फिलादेल्फियाबा सेसेहुप्लक्किल्ले कुलागि इड्घड्

7 "हेक्क्याड् फिलादेल्फियाबा सेसेहुप्लक्कोबा माड्लाड्बान् कन्
 इड्घड्डिन् साप्ते?ओ॥ कन् इड्घड्डिन् सेसे नु सेक्खाबा हेक्क्याड् दाउद
 हाड्डिल्ले कुदिमिक् केगप्पेल्ले पा:त्तुबारो॥ खुने? हन्नुबान् हा:ल्लेआड्
 सुप्पा मेसुक्त्तुन्, हेक्क्याड् खुने? सुबुबान् हा:ल्लेआड् हम्मा मेसुक्त्तुन्लो॥
⁸ 'खेने? केया:म्बक्हा? इड्गा? नि:सुड्डाड् वा?आरो॥ केदगि इड्गा?
 हन्नुड्डाड् केबप्पा लाम्धे:प्पेन्आत्तिन्हा?रेआड् सुप्पा मेन्छुक्त्तुन्लो॥ खेने?ग
 मिसाक्कक् केधुम्माड् इड्गा? आनिस्साम्मिन् केना:त्तुआड् केवा? हेक्क्याड्
 इड्गा?ओ नसा:न्साबा केबो:क्खेआड् केवा?रो॥⁹ कुभारे आनिगे यहुदिसिगे

मेल? कर खेड्हा? मे:न्छिरो, खेड्हा?ग माफेन्साम्मिल्ले कुमना इड्लेक्
 केबा:प्पासिरो॥ खेप्से?ओ, खेड्हा? केलाड्जक्पो मेन:म्सिड्डाड् मेदार
 चोगुड्सिड्डाड् खेड्हा?रे खेने?ए लुड्मा? तुक्ने? केल?बान् कुसिड्
 मेनि:त्तु?रो॥¹⁰ खेने? निड्घुम् केदुमुल्ले निड्वा? हाड्गोम्सिड्डे?ओ
 फा?आड् इड्गा? पिनेबा इड्जा:ड्डिन् तेन्दिड् केजोगुबाल्ले चोगुल्ले
 खेने?ग इक्सादिड् खाम्बे:क्को केदा:बा इनोगेन् पयम् यम्बा तुक्खेलाम्
 इड्गा? ताड्से:प्ने?रो॥ खेड्ग इक्सादिड् खाम्बे:क्को केवा?बा काक्
 मनाहा?रे खुनि? नसा:न्निन् सा?से तार पत्तो॥¹¹ इड्गा? हाराए यु:आर
 पत्तारो॥ हेक्के:ल्ले खेने? केना:न्नुआड् खो:मा केबो:ड्बा थुम्पो:न्
 आत्तिन्हा?रेआड् केमेन्नाप्पेन्ल फा?आड् खेने? केगत्तुबा पा:न्हा?
 नु:रिक्काड् ताड्से:प्ते कत्ते?ओ॥¹² केना:म्बाड्ग आनिड्वा?फुमाड्डिल्ले
 कुहिम्मो इड्गा? सिल्लाड् चोगुड्लो॥ खुने? खेप्पोलाम् आप्फाल्लेआड्
 मेजत्तिड्डिन्लो॥ आनिड्वा?फुमाड्डिल्ले कुमिड्डिन् खेल्लो इड्गा?
 साप्तुड्, हेक्क्याड् खेल्लो इड्गा? कुसड् आमिड्डिन्नाड् साप्तुड्लो॥
 हेक्क्याड् आनिड्वा?फुमाड्डिल्ले कुसेसे येक्क्यक् कुसड् यरसलेमिल्ले
 कुमिड्डिन्नाड् खेल्लो साप्तुड्लो॥ खेड्ग आनिड्वा?फुमाड्डिल्ले
 साड्ग्राम्पेदाड्लाम् पाड्घु यु:सु?॥¹³ सेसेमाड्डिल्ले सेसेहुप्लक्हा?
 मेत्तुसिबा पा:न्निन् नु:रिक्काड् खेप्सेम्मे?आड् कुसिड्नि:त्तेम्मे?ओ!"

लाओदिकियाबा सेसेहुप्लक्किल्ले कुलागि इड्घड्

14 "लाओदिकियास्मा सेसेहुप्लक्कोबा माड्लाड्बान् कन् इड्घड्डिन्
 साप्ते?ओ॥ कन् इड्घड्डिन् आमैन् मेप्मनाबा, नसा:न्साबा नु सेक्खाबा
 तो:न्दि, हेक्क्याड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले नेस्सुबा नावागेन् चड:त्तो
 हाड्गो:क्पाल्ले पा:त्तुबारो-¹⁵ 'खेने? केजोगुबा या:म्बक्किन् इड्गा?
 नि:सुड्लो॥ खेने?ग केन्छे:मेन्नाड्, केड्गो:नेन्नाड्॥ खेने?ग केगो:बा मे:ड्ग
 केसे:म्बा केबो:क्खेल्ले नु:रेबामेन्!¹⁶ खेने?ग केन्छे:मेन्नाड्, केड्गो:नेन्नाड्
 कर मक्कोगोरक् केल?बाल्ले चोगुल्ले इड्गा? ला:क्कात् अ:ने ल:त्ते?रो॥
¹⁷ खेने?ग, इड्गा? याड्साकुन्धेसाबाआ, इड्गा? थेआड् चाहाबा
 मेजो:क्कान् ल?रिक् निड्वा? केड:त्तु, कर निड्वा?फुमाड्डिल्ले
 कुनि:माओ खेने? आक्खेन् कुबाड्केबे:क्पा, लुड्मा? केदुक्पा, याड्गोसा?बा,
 मिक्फ:म्बा नु लेक्चाबेधि:क् केजो:क् फा?आड् निड्वा? केड्घो:सुन्लो॥
¹⁸ हेक्के:ल्ले खेने? याड्साकुन्धेसाबा पो:ड्मा केसुक्ल फा?आड् मिओ
 यो:म्मनाबा इसे:ड्बा साम्म्याड्डिन् इड्गा?ओलाम् इडे?ओ ल?रिक् सुजा
 पिने, लेक्चाबेधि:क्पा केधक्किन् तेप्ते?आड् नु:म्मा मेबो:ड्नेन्ल फा?आड्
 फ:गेल?बा ते:त्तिन् इडे?ओ, हेक्क्याड् नि:मा केसुक्पा पो:ड्मा फा?आड्
 मिक् सिदा?इन् इडे?ओ॥¹⁹ इड्गा? लुड्मा? तुक्त्तुड्सिड्बाहा?
 फे:क्त्तुड्सिड्डाड् तो:न्नुड्सिड्लो॥ हेक्के:ल्ले खिनि? नु:बा या:म्बक्
 चो:क्माओ सिक् केसम्बा पो:क्खेम्मे?ओ॥ खिनि? लायोलाम् हिन्देम्मे?ओ॥
²⁰ खेप्से?ओ! इड्गा? लाम्धे:प्पो येप्पाआड् खक्खक्मेत्तुड्॥ आड्क्ला:न्
 खेप्सुआड् लाम्धे:प्पेन्हन्ना? पिआने फा?ग्र, इड्गा? हिम्सिगाड् ला:त्ताआड्
 खेन्नु सोरिक् चा चासुगे?रो॥²¹ नसा:न्को केना:म्बान् पानुदिड् आम्बानु
 कुहाड्युक्नाओ इड्गा? ना:न्नुड्डाड् युड्मा खो:सुड्बा कुडिसि:क् इड्गा?नु
 आहाड्युक्नाओ युड्मा युक् पिरुड्लो॥²² सेसेमाड्डिल्ले सेसेहुप्लक्हा?
 मेत्तुसिबा पा:न्निन् नु:रिक्काड् खेप्सेम्मे?आड् कुसिड्नि:त्तेम्मे?ओ!"

साड्ग्राम्पेदाड्बा हाड्युक्ना:ल्लेन् सुफो

4 कन् एगाड् इड्गा? साड्ग्राम्पेदाड्डो लाम्धे:प्पेन्हल्लेक् हरेआड्
 पत्तेबा नि:सुड्लो॥ हेक्क्याड् तगि खेप्सुड्बा थुन्थुरि:प्पाल्ले कुडक्ला
 कुडिसि:क् याम्मो अक्खेल?रिक् इड्गा?नु पारेरो, "क्त्थो थाडे?ओ, आल्ल
 इड्गा? ता:न्दि केबो:ड्बा पा:न्हा? ओ:न्धाक्ने?रो॥"² खिमो सेसेमाड्डिल्ले
 इड्गा? थुक्ताड्, हेक्क्याड् इड्गा? आदगाड् साड्ग्राम्पेदाड्डोबा
 हाड्युक्नाओ केयुड्बाधिक् नि:सुड्,³ खेप्पो केयुड्बाल्ले कुनारा:ड्ग
 केओ:प्पा माड्लुड् नु कुहे:ल्लुड्, इमेल्लुड्बा लुड्कुडिसि:क् ओ:त्तेरो॥
 हेक्क्याड् हाड्युक्ना:ल्ले कुधिरि लुड्से:क्कुम् माड्लुड् हेक्के केलेक्पा
 नाम्धिड्गो पत्ते॥⁴ हाड्युक्ना:ल्ले कुधिरि नेत्-त्ति (२४) वे? हाड्युक्नाहा?

मेयुडे हेक्क्याइ खेप्पो फःगेल?बा तेःत् केजाइबा साम्याइ तिचः केघुःइबा नेत्-लि तुम्लाम्लोःबाहा? मेयुडेरो॥ ⁵ हेक्क्याइ हाड्युक्नालाम् साःम्भे लेक्ते हेक्क्याइ खेप्पोलाम् खेरेइ घुरुइ ल?रिक् ताइसाइ केलोःइबा इक्लाहा? लःन्देरो॥ खेप्पो हाड्युक्नाःल्ले कुदगाइ नुसि सेमिहा? † मेदिरेर मेयुडे॥ खेइहा?ग निइवा?फुमाइडिल्ले नुसि कुसेसेमाइसिरो॥ ⁶ हाड्युक्नाःल्ले कुदगाइ सिसा हेक्क्याइ वःहःइ नेस्सेरो॥ खेइग माइलुइ हेक्के सेल्लेइ केलेक्पा चोगे॥ हेक्क्याइ कुलुम्पो, हाड्युक्नाःल्ले कुघिरि, एगाइ तगाइ काक् पिसाइ मिक् इस्सेःइ केबप्पा लिसि कुहिइवेत् पाथुइसाहा? मेयेबेरो॥ ⁷ थिक्सिगेःक्पा कुहिइवेत् पाथुइसाःइग थिरिइबान् हेक्के ल?रे॥ निसिगेःक्पेनपितहेक्के ल?रे॥ सुम्सिगेःक्पाल्ले कुनाराःन् मेन्छाम् याप्पि नारा हेक्के ल?रे॥ हेक्क्याइ लिसिगेःक्पाइग केबेबार केबप्पा मुया हेक्क्याइ चोगेरो॥ ⁸ खेन् लिसि कुहिइवेत् पाथुइसाहा?रे खुनि? नासिइगेन् थक्को तुक्सि लाप्पा? मेबत्छे, हेक्क्याइ खुनि? नासिइगेन् थक्किन् नु लाप्पिल्ले कुधिम् काक् पिसाइ मिक् इस्सेःइ पत्छेरो॥ खेइहा? सेन्दिक लेन्दिक चक्मेल्ल?ए अक्खे मेबाःत्तुर साम्मेलोः?, “मुक्सांदाइबा निइवा?फुमाइडिन् सेसे, सेसे, सेसेबा चोःक्लो॥ खुने? उनाहुरिओ वये, आल्लोआइ वा?, हेक्क्याइ ताःन्दिआइ ताःरो॥”

⁹ खेन् लिसि कुहिइवेत् पाथुइसाहा?रे सदादिइ नु सदादिइ केवा?बाआइहाड्युक्नाओ केयुइबान् मिमिदिइ, मिडसो इडधाःइ, नु नोगेनेन्साम्लोःन् साम्मेमेत्तुल्ले ¹⁰ खेन् नेत्-लि (२४) तुम्लाम्लोःबाहा?रे साम्भोःन् मेभन्छिइल सदादिइ नु सदादिइ केवा?बाआइहाड्युक्नाओ केयुइबान् सेवा मेजोगु?रो॥ खेइहा?रे खुनि? तिचःन् हाड्युक्नाःल्ले कुदगाइ मेनेस्सुर अक्खे मेबाःत्तुरो,

¹¹ “खेने?ग आनिगे दाइबा नु निइवा?फुमाइने?रो॥

खेने?ग मिमिदिइ नु मिडसो इडधाःइ

हेक्क्याइ मुक्सांमरेननारा फोःसुम्बेबा आनिगे सेवागेन् साम्लोःन् ताःक्मा सुम्बोधासाबा केजोःक्लो,

थेआइभेल्ले खेने?ग काक् पाःन्हा? नावागेन् चडःत् केजोगु, हेक्क्याइ सिक्कुम्दिइ केनिइवा?लाम् खेइहा? मेबोःक्खे, हेक्क्याइ हिडमन् केबिरुसिआइ वा?रो॥”

साकित्तिन् नु मेल्लुक्साःन्

⁵ हेक्क्याइ इडगा? हाड्युक्नाओ केयुइबाल्ले कुजुप्साइ हुक्को एगाइ तगाइ साप्तेआइ केबप्पा साकित्तिन् कत्तुबा निःसुइ॥ खेन् साकित्तिन् मेसुबुआइ नुसि एःप्साफ्हा? मेयुक्तुआइ पत्छेरो॥ ² हेक्क्याइ खेप्पो मुक्सांसाबा माइलाइडबान् यम्बा इक्लाओ अक्खेल?रिक् पारेबा इडगा? निःसुइ, “कन् एःप्साफ्हा? अड्मा केसुक्पा नु साकित्तिन् फाःड्मा केसुक्पा हाःत् वा?बे?” ³ कर साइग्राम्पेदाइडो, इक्सादिइ खाम्बेःक्मो, हेक्क्याइ इक्सादिइ खाम्बेःक् सिगाइडाइ खेन् साकित्तिन् केभाःइबाआइ सिगाइ ओमेप्पा केसुक्पा आत्तिन्नाइ होःप्तेरो॥ ⁴ हेक्केःल्ले इडगा? सा?रिक् हाबाइलो, थेआइभेल्ले खेन् साकित्तिन् केभाःइबाआइ सिगाइबा पाःन्निन् निःप्पा केसुक्पा सुम्बोधासाबा आत्तिन्नाइ खोःमा सुक्मेदेत्तेन्लो॥ ⁵ हेक्क्याइ तुम्लाम्लोःबाधिक्ले इडगा? मेत्ताइ, “मेहाबेने?ओ! ओमेत्ते?, यहदा सुवाइबा थिरिइबा दाउद हाइडिल्ले कुमु?इदाइसाःल्ले कन् नुसि एःप्साफ्हा? अड्मा हेक्क्याइ साकित्तिन् फाःड्मा सुक्तुरो॥”

⁶ हेक्क्याइ इडगा? हाड्युक्नाःल्ले कुबेसाइ, लिसि कुहिइवेत् पाथुइसाहा? नु तुम्लाम्लोःबाहा?रे खुनि? लुम्पो, मेल्लुक्साःन् †† येबेबा निःसुइ॥ खेन् सिदुइजभा चोःक्मनाबा कुइसिःक् चोगेरो॥ खेल्ले नुसि कुदाइहा? युडे हेक्क्याइ नुसि कुमिक्हा? मेबत्छेरो॥ खेइहा?ग निइवा?फुमाइडिल्ले इक्सादिइ खाम्बेःक्मो काक् पिसाइ पाइघुसिबा नुसि कुसेसेमाइसिरो॥ ⁷ हेक्क्याइ मेल्लुक्साःन् त्येआइ हाड्युक्नाओ

† नुसि सेमिहा?—सेसेमाइडिन् ओसेःन्धाक्मा मिक्सेःन्॥ †† मेल्लुक्साःन्—येसुरे लच्छा कुमिइ॥ येसुःन् मेसेरुआइवयेबा मेल्लुक्साःन् हेक्के थाःम्सिइ, थेआइभेल्ले खुने? नसाःन् केजोःक्पा केरेक् मनाहा? सेःप्पासि फा?आइ येसुःन् सिदुइजभा पोःक्खे॥ मेल्लुक्साःन् ल्ले नुसि कुदाइहा?रे पयम्पम्बा कुमुक्सांमिन् मिक्सेःन् आबि॥ खुने? नुसि कुमिक्हा?रे केरेक् पाःन्हा? खुने? निःसुबा पाःन्निन् मिक्सेःन् आबि॥

केयुइबाल्ले कुजुप्साइ हुक्कोलाम् खेन् साकित्तिन् याइसिइ॥ ⁸ खेन् साकित्तिन् याइसिइडिल्ले लिसि कुहिइवेत् पाथुइसाहा? नु नेत्-लि (२४) तुम्लाम्लोःबाहा? मेल्लुक्साःल्ले कुदगि साम्भोःन् मेभन्छिइ॥ खेन् केरेक्ले खुनि? हुक्को साराइगि हेक्क्याइ मुक्ला नु साइसिइरे केदिम्बा साम्भ्याइ खोर्याहा? मेगत्तु॥ खेन् साइसिइडिइग निइवा?फुमाइडिल्ले सेसे कुयाप्पिहा?रे खुनि? तुवारो॥ ⁹ हेक्क्याइ खेइहा?रे अक्खेल?रिक् कुसइ साम्लोधिक साम्मेमेत्तुरो,

“खेने?ग साकित्तिन् पड्माआइ खेप्पो केबप्पा कुएःप्साफ्हा? अड्मा सुम्बोधासाबा केजोःक्लो,

थेआइभेल्ले खेने?ग केम्सेरे हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुलागि केरेक् मेन्छाम् सुवाइहा?, केरेक् पाःन्दाइहा?, हेक्क्याइ केरेक् लाजेहा?लाम् मनाहा? खेने? केमाक्खि?इल्ले केधे?रुसिरो,

¹⁰ हेक्क्याइ खेइहा? आनि? निइवा?फुमाइडिल्ले लच्छा कुहाइजुम्पो कुसेवा केजोःक्पा निइवा?फुसाम्बा केजोगुसि,

हेक्क्याइ खेइहा?रे इक्सादिइ खाम्बेःक्मो हाइ मेजोगु?रो॥”

¹¹ हेक्क्याइ इडगा? यरिक् माइलाइडबाहा?रे खुनि? इक्लाःन् खेप्सुइडाइ ओमेत्तुइसिइडिल्ले खेप्पो हाड्युक्नाःन्नु कुहिइवेत् पाथुइसाहा? हेक्क्याइ तुम्लाम्लोःबाहा?रे खुनि? खिरि आत्तात्तान्ने यरिक् माइलाइडबाहा? मेयेबेबा निःसुइ॥ ¹² खेइहा? यम्बा इक्लाओ अक्खेल?रिक् साम्मेलोरेरो,

“खेन् मेसेरुबा मेल्लुक्साःन्, मुक्साम् नु याइसाकुन्धे, सिक्कुम्दिइ निइवा? नु थुम्, मिडसो इडधाःइ, मिमिदिइ, नु नारा फोःमा सुम्बोधासाबा चोःक्लो!”

¹³ हेक्क्याइ इडगा? साइग्राम्पेदाइबा, इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा नु इक्सादिइ खाम्बेःक् सिगाइबा, हेक्क्याइ वाहडोबा केरेक् पाथुइसाहा? अक्खेल?रिक् साम्मेलोरेबा खेप्सुइलो,

“हाड्युक्नाओ केयुइबान् नु मेल्लुक्साःल्ले कुनारा फोःमान्, मिडसो इडधाःइ, मिमिदिइ नु मुक्साम् सदादिइ सदादिइ पोःइलो!”

¹⁴ हेक्क्याइ लिसि कुहिइवेत् पाथुइसाहा?रे “आमेन्” मेबाःत्तु, हेक्क्याइ तुम्लाम्लोःबाहा?रे साम्भोःन् मेभन्छिइडाइ निइवा?फुमाइडिन् नु मेल्लुक्साःन् सेवा मेजोगुसिरो॥

थिक्सिगेःक्पा एःप्साप्-थड् केनाःम्बा

⁶ हेक्क्याइ इडगा? मेल्लुक्साःल्ले नुसि एःप्साप्पो थिक्सिगेःक्पा एःप्साप्पिन् फाःक्खुबा निःसुइ, हेक्क्याइ लिसि कुहिइवेत् पाथुइसाहा?ओ थिक्सिगेःक्पाल्ले ताइसाक्पेन्केलोःइबा इक्लाओ “फेरे?” पाःत्तुबा खेप्सुइ॥ ² हेक्क्याइ फःदाइबा अन्धिक निःसुइ॥ खेन् अन् केयुक्पाल्ले कुहुक्को लच्छा लिधिक कत्तु, हेक्क्याइ खेन् तिचःधिक मेबिरुआइ थड् केनाःम्बा कुइसिःक् काक् नाःम्मासि फा?आइ खुने? थासिइलो॥

निसिगेःक्पा एःप्साप्-इक्साओ थड्

³ हेक्क्याइ मेल्लुक्साःल्ले निसिगेःक्पा एःप्साप्पिन् फाःक्खुल्ले निसिगेःक्पा कुहिइवेत् पाथुइसाःल्ले “फेरे?” पाःत्तुबा खेप्सुइ॥ ⁴ हेक्क्याइ हेःत्ताइबा वे?स्मा अन्धिक लःन्दे फेरे हेक्क्याइ मेन्छाम् याप्पिहा? मेसेत्छिइल फा?आइ अन् केयुक्पेन्इक्सादिइ खाम्बेःक्मोलाम् सनारुडिन् खेप्पादेःमा मुक्साम् मेबिरु॥ हेक्क्याइ यम्बा ताभेधिककाइ खेन् मेबिरु॥

सुम्सिगेःक्पा एःप्साप्-इक्साओबा साक्

⁵ हेक्क्याइ मेल्लुक्साःल्ले सुम्सिगेःक्पा एःप्साप्पिन् फाःक्खुल्ले सुम्सिगेःक्पा पाथुइसाःल्ले “फेरे?” पाःत्तुबा खेप्सुइ॥ हेक्क्याइ माक्ताइबा अन्धिक निःसुइ, हेक्क्याइ खेन् अन् केयुक्पाल्ले कुहुक्को तेन्दुरिधिक कत्तु॥ ⁶ हेक्क्याइ खेप्पो लिसि कुहिइवेत् पाथुइसाहा?ओलाम् अक्खे केल?बा इक्लाधिकखेप्सुइ, “थिक् येन्बा नाम्याक् किलो थिक् मासि हेक्क्याइ थिक् येन्बा नाम्याक् किलो सुम्सि हेःक्सिः पोःइलो॥ कर जैतुन निःडगेःन् नु चेल्लेक्से? थिःन् फेत्मेलाःन्देने?ओ॥”

लिसिगेःक्या एःप्साप्-इक्सादिङ् खाम्बेःकमोबा सिःमेन्

7 हेक्क्याङ् मेल्लुक्साःल्ले लिसिगेःक्या एःप्साप्पिन् फाःक्खुल्ले लिसिगेःक्या कुहिङ्वेत् पाथुङ्साःल्ले “फेरे?” पाःत्तुबा खेप्सुड्॥ 8 हेक्क्याङ् इङ्गा? अम्दाङ्बा अन्निन् खेप्पो निःसुड्लो॥ खेन् अन् केयुक्पाल्ले कुमिङ्ग “सिःमेन्” वये॥ हेक्क्याङ् खेमायङ्सङ्डोबा केसिःबाहा? रे खुने? मेदिन्दुरो॥ इक्सादिङ् खाम्बेःकमोबा कुलक् लिसिओ कुलक् थिक् मेन्छाम् याम्पिहा? थङ्, साक्, तुक्मा नु ताम्भुङ् थक्साहा?लाम् सेप्मासि फा?आङ् खेङ्हा? युक् मेबिरुसिरो॥

डसिगेःक्या एःप्साप्-रुमेहा?रे मेजोगुबा पेलि

9 हेक्क्याङ् मेल्लुक्साःल्ले डसिगेःक्या एःप्साप्पिन् फाःक्खुल्ले निङ्वा?फु पाःन्जाक्किन् नु येसुरे कुयाःम्बेओ मेबाःत्तुबा पाःन्नी नसाःन्साबा मेजोगेबाल्ले चोगुल्ले मेसेरुसिबा मेन्छाम् याम्पिहा?रे खुनि? याम्साह्मा? इङ्गा? लेत्तिङ्तोःम्मादेन्निन्ने कुसिगाङ् निःसुड्सिङ्लो॥ 10 खेङ्हा? अक्खेल?रिक् यम्बा इक्लाओ मेअःक्ते, “सेसे नु सेक्खाबा मुक्साह्माङ्बाए, खेने? याम्पि केसेप्पा इक्सादिङ् खाम्बेःकमोबा मेन्छाम् याम्पिहा? आप्फाल्ले खासेन् केलोःन्दुसिआङ् खुम्दिङ् केबिरुसिबाबे?” 11 खेङ्हा? काक् फःदाङ्बा तेःत् मेबिरुसि॥ हेक्क्याङ् खेङ्हा? हेक्केए सेप्मा केबोःङ्बा वे? सेवारोबाहा? हेक्क्याङ् फु?नुसा? ने?नुसा?हा? मेन्छेत्तिङ्डे थारिक् हाङ्घेम्मे? फा?आङ् मेमेत्तुसिरो॥

तुक्सिगेःक्या एःप्साप्-सिमिक्कुङ्डो मुदोःङ् खादोःङ्

12 आल्ल मेल्लुक्साःल्ले तुक्सिगेःक्या एःप्साप्पिन् फाःक्खुबा निःसुड्॥ हेक्क्याङ् पयम् यम्बा लुप्पि थाङ्गे, नाम्मिन्नाङ् माक्थक्तेआङ् माक्ताङ्बा पोःक्खे, लाःबान्नाङ् माक्खि? कुडसिःक् हेःत्ताङ्बा पोःक्खे पे, 13 हेक्क्याङ् पःत्ते?बुङ्मान् सुरित्माल्ले सा?रिक् वाःन्दुल्ले मेन्दुम्ननाबा पःत्ते?हा? मक्थाबा कुडसिःक् यरिक् खेःस्सिक्पाहा? इक्सादिङ् खाम्बेःकमो ताङ्साक्पोलाम् मक्मेथ्येरो॥ 14 हेक्क्याङ् ताङ्साक्पेन्नाङ् साप्फित्तिन् कुडसिःक् किच्छिङ्डाङ् चत्तिङ् पेरो॥ काक् कोःक्मा फाङ्जङ्हा? नु वागप्खाम्हा? मेघेत्तिङ् मेबेरो॥ 15 हेक्क्याङ् इक्सादिङ् खाम्बेःकमोबा हाङ्हा?, हाङ्गुक्पाहा?, थक्लिहाङ्हा?, याङ्साक्कुन्धेसाबाहा?, केधुम्बा मुक्केगुबाहा?, हेक्क्याङ् काक् योःक्पाहा? नु चोःक्युम्भोबाहा? केरेक् कोःक्माओबा फुक्कुहा? नु याक्केःक्हा?ओ मेजिङ्सिङ्लो॥ 16 खेङ्हा?रे कोःक्माहा? नु लुङ्हा? अक्खे मेमेत्तुरो, “आनिगे सम्दाङ् मक्थ्ये?आङ् हाङ्गुक्पाओ केयुङ्बान् हेक्क्याङ् मेल्लुक्साःल्ले कुसिक्केन्नाम्बा याम्पि आधेःक्ते? आजिक्खे?ओ! 17 थेआङ्भेले कप्पो खुन्धि? किप्पा केधुःबा सिक् पोःक्माल्लेन् यम्बा येन् त्येआङ् वा? हाःल्ले खेन् थःप्मा सुक्तुबे?”

निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुएःप्साप् केगप्पा मनाहा?

7 कन् एगाङ् इङ्गा? इक्सादिङ् खाम्बेःकमाल्ले लिसि कुसुक्पो केयेप्पा लिसि माङ्गलाङ्बाहा?रे खाम्बेःकमो, वाहङ्डो, सिङ्बुङ्हा?ओ सुरित् केजङ् मेहुनेन्त फा?आङ् लिसि पिसाङ्गलाम् सुरित् केजङ्डिन् मेधेःक्तुबा निःसुड्॥ 2 हेक्क्याङ् आजुनि निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुएःप्साप्केबङ्बा वे?स्मा माङ्गलाङ्बाधिक् नाम्मेन् पिसाङ्गलाम् थाङ्गेबा निःसुड्॥ खेले खेन् खाम्बेःकमान् नु वाहङ्डिन् फेल्लाःम्मा युक् केघोःबा लिसि माङ्गलाङ्बाहा? यम्बा इक्लाओ मेत्तुसि, 3 “आनि? निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुसेवारोबाहा?रे खुनि? तोवाबाओ आनिगे एःप्साप् मेन्युक्के थारिक् खिनि? खाम्बेःकमान्, वाहङ्डिन्, सिङ्बुङ्हा? थेआङ् फेत्मेलाःन्देम्मिन्ने?ओ॥”

4 हेक्क्याङ् खुनि? तोवाबाओ एःप्साप् मेयुक्तुसिबाहा? मेनिःरुसिबा खेप्सुड्॥ काक् इसाङ्गलबा सुवाङ्हा?रोलाम् लाङ्गेत्तिङ्थिक्काङ् हेन्धिङ् लि-लि (१,४४,०००) मेवयेरो-

5 यहुदा सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००), रुबेन सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००), गाद सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००),

6 आसेर सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००), नाप्तालि सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००), मनस्से सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००), 7 सिमियोन सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००), लेबि सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००), इस्साकार सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००), 8 जबुलुन सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००), युसुफ सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००), हेक्क्याङ् बन्जामिन सुवाङ्गलाम् हेन्धिङ् थिक्-नेत् (१२०००)॥

काक् मेन्छाम् सुवाङ्हा?रे निङ्वा?फुमाङ्डिन् सेवा मेजोगु?

9 कन् एगाङ् खेप्पो आत्तात्तान्ने निःप्मा सुक्मेन्देप्पना मनाहा?, केरेक् लाजे?हा?, केरेक् मेन्छाम् सुवाङ्हा?, हेक्क्याङ् केरेक् पाःन्दाङ्हा?लाम्, हाङ्गुक्पाःन् नु मेल्लुक्साःल्ले कुदगि कब्रिङ् मेयेबेबा निःसुड्सिङ्ग॥ खेङ्हा?रे फःदाङ्बा तेःत् मेजाक्खुआङ् खुनि? हुक्को खेबक्खिङ्डिल्ले कुबोराःक्हा? मेबक्खुआङ् मेयेबे॥ 10 खेङ्हा? यम्बा इक्लाओ अक्खे ल?रिक् मेअःक्ते, “हाङ्गुक्पाओ केयुङ्बा आनि? निङ्वा?फुमाङ्डिन् नु मेल्लुक्साःल्ले खुन्धि? मनाहा? ताङ्सेःप्मा मुक्साम् कल्छु?रो॥” 11 हेक्क्याङ् हाङ्गुक्पाःन्, तुम्लाम्लोःबाहा? नु लिसि कुहिङ्वेत् पाथुङ्साहा?रे खुनि? कब्रिङ् केरेक् माङ्गलाङ्बाहा? मेयेबेआङ् हाङ्गुक्पाःल्ले कुदगि साम्बोःन् मेभन्धिङ्गल निङ्वा?फुमाङ्डिन् अक्खेल?रिक् सेवा मेजोगुरो, 12 “आमेन्! नारा फोःमान्, मिमिदिङ्डिन्, सिक्कुम्दिङ् निङ्वा?इन्, नोगेन्निन्, इङ्धाःङ्डिन्, मुक्साप्पिन् नु थुम्पिन् सदादिङ् नु सदादिङ् आनि? निङ्वा?फुमाङ्डिल्लेन्नेरो॥ आमेन्!”

13 हेक्क्याङ् तुम्लाम्लोःबाधिक् इङ्गा? अक्खेल?रिक् सेःन्दोःसाङ् “कन् फःदाङ्बा तेःत् केजाङ्बाहा? हाःत्तिबे? हेक्क्याङ् आत्तोलाम् मेदयेबाबे?”

14 इङ्गा? खुने? नोगप् पिरुङ्, “आदाङ्बे, इङ्गा?ग मेनिःसुड्सिङ्डिल्लो, खेने?ए केनिःसु?रो॥”

हेक्क्याङ् खुने? अक्खे मेत्ताङ्, “कन्हा?ग पयम् यम्बा निङ्गुम्लाम् केदाःबासिरो॥ कङ्हा?रे मेल्लुक्साःल्ले कुमाक्खि?ओ खुनि? तेःत् चाङ्हा? वामेहप्तुआङ् फःदाङ्बा मेजोगुआङ् मेवा?रो॥ 15 खेले चोगुल्लेए कङ्हा?ग हाङ्गुक्पाओ केयुङ्बा निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुदगि मेयेप्पाङ् सेन्दिक् लेन्दिक् कुहिम्पो सेवा मेजोगुरो॥ हेक्क्याङ् हाङ्गुक्पाओ केयुङ्बान् खुनि?नु वा?आङ् कम्ब्राङ् मेत्तुसि?रो॥ 16 कङ्हा? याम्पो आप्फाल्लेआङ् सेल्लाःक्मा नु आङ्गुगेन् वामिःमाल्ले मेदरुसिन्तो॥ हेक्क्याङ् नाम्साङ्डिल्लेआङ् सेःप्पाआङ् मेसेःत्तुसिन्, येम्माआङ् मेयेन्दुसिन्तो॥ 17 थेआङ्भेले हाङ्गुक्पा लुम्पो केवा?बा मेल्लुक्साःल्ले कङ्हा? कमुसि?, खुने? नेत्तिगेन् हिङ्गमन् केबिबा वाबुन्नी लाम्लोसुसिरो॥ हेक्क्याङ् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले खुनि? मिक्वाःन् तुगु पिरुसि?रो॥”

नुसिगेःक्या एःप्साप्

8 हेक्क्याङ् मेल्लुक्साःल्ले नुसिगेःक्या एःप्साप्पिन् फाःक्खुल्ले साङ्गाम्पेदाङ्डो कुमुक् कुभ्रेःङ् थारिक् चिजि येम्येम् पोःक्खे॥ 2 हेक्क्याङ् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले कुदगि केयेप्पा नुसि माङ्गलाङ्बाहा? निःसुड्सिङ्ग॥ खेङ्हा? नुसि थुत्थुरिःप्पाहा? मेबिरुसिरो॥ 3 हेक्क्याङ् साम्पाङ्साङ्तेरेङ्केबङ्बा वे?स्मा माङ्गलाङ्बान् त्येआङ् लेत्तिङ्तोःम्मादेन्निन्ने कुबेसाङ् येम्सिङ्लो॥ केरेक् निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले सेसे कुयाम्पिहा?रे खुनि? तुवाःन्नु तोःम्मा फा?आङ् हाङ्गुक्पाःल्ले कुदगिबा साम्पाङ् लेत्तिङ्तोःम्मादेन्ने साङ्सिङ् हाःम्मा फा?आङ् यरिक् साङ्सिङ् मेबिरुरो॥ 4 हेक्क्याङ् साङ्सिङ् मिःक्खुःन् नु निङ्वा?फुमाङ्डिल्ले सेसे कुयाम्पिहा?रे मेजोगुबा तुवाःन् सोरिक् माङ्गलाङ्बाल्ले कुहुक्कोलाम् निङ्वा?फुमाङ्डो थाःङ् केरेरो॥ 5 हेक्क्याङ् खेन् माङ्गलाङ्बाल्ले साङ्तेरेङ्डिन् याङ्सिङ्डाङ् लेत्तिङ्तोःम्मादेन्नेोबा मिघाःङ्डिन् साङ्तेरेङ्डो

† फःदाङ्बा फा?इन् खेङ्हा?रे खुनि? लायोहा? लेप्पि पोःक्खेआङ् साम्योनिबा नु सेसे साङ्साङ् मेबोःक्खे॥

के:त्तु, हेक्क्याइ इक्सादिइ खाम्बे:क्मो लाप्फुसु था:सुरो॥ हेक्क्याइ खेप्पो सा:म्भे लेक्ते, ताइसाक्पेन्खेरेइ घुरुइ ल?रिक् लो:क्खु, हेक्क्याइ लुप्पि थाइरो॥

तगिस्मा लिसि थुत्थुरि:प्पाहा?

6 हेक्क्याइ नुसि माइलाइइबाहा?रे नुसि थुत्थुरि:प्पाहा? मु:प्पा फा?आइ यारिप् मेजोगुरो॥

7 हेक्क्याइ थिक्सिगे:क्पा माइलाइइबाल्ले कुधुत्थुरि:प्पेनमु:त्तुल्ले माक्खि?नु केभुत्छिइबा फ:न् नु मि:नइक्सादिइ खाम्बे:क्मो इक्सिइल था:मा हे:क्तेरो॥ हेक्क्याइ कुलक् सुम्सिओ कुसुकवा थिक् इक्सादिइ खाम्बे:क्मान् नु कुलक् सुम्सिओ कुसुकवा थिक् सिइबुइहा?, हेक्क्याइ काक् सरे:त्क्या:प्पा या:न्हा? मिदिगेबेरो॥

8 हेक्क्याइ निसिगे:क्पा माइलाइइबाल्ले कुधुत्थुरि:प्पेनमु:त्तुल्ले मि केदि:प्पार केबप्पा पयम् यम्बा को:क्मा हेक्क्याइवान् वाहइडो लाप्फुसिइलो॥ हेक्क्याइ कुलक् सुम्सिओ कुसुकवा थिक् वाहइडिन्माक्खि? पो:क्खे पेरो॥

9 हेक्क्याइ कुलक् सुम्सिओ कुसुकवा थिक् वाहइडो केयाक्पा कुहिइवेत् पाथुइसाहा? मेस्ये, हेक्क्याइ खेप्पोबा कुलक् सुम्सिओ कुसुकवा थिक् वालाथाहा?आइ मेयर मेबेरो॥

10 हेक्क्याइ सुम्सिगे:क्पा माइलाइइबाल्ले कुधुत्थुरि:प्पेनमु:त्तुल्ले ताइसाक्पोलाम् यम्बा खे:म्सिक्पान् केदि:प्पा तिपालो कुइसि:क् कुलक् सुम्सिओ कुसुकवा थिक् यइघइ नु वाबुन्हा?ओ मक्थेरो॥ 11 खेन् खे:म्सिक्पाल्ले कुमिइग "पधि:क् केधि:क्पा" वये॥ खेल्ले कुलक् सुम्सिओ कुसुकवा थिक् च्वा:त्तिन् केधि:क्पा चोगु, हेक्क्याइ खेन् च्वा:त्तिन् मेधुइआइ यरिक् मेन्छाम् याम्पिहा? मेस्येरो॥

12 आल्ल लिसिगे:क्पा माइलाइइबाल्ले कुधुत्थुरि:प्पेनमु:त्तुल्ले नाम्, लाबा, नु खे:म्सिक्पाहा? कुलक् सुम्सिओ कुसुकवा थिक् याइघुआइ खेइहा?रे कुलक् सुम्सिओ कुसुकवा थिक् ओ:त्ति:न् मयेरो॥ हेक्क्याइ लेन्दिक् नु सेन्दिक्लेन्नाइ कुलक् सुम्सिओ कुसुकवा थिक् खादामेरो॥

13 हेक्क्याइ इइगा? था:इ ओमेत्तुइडिल्ले ताइसाक्पो केबेबार केबप्पा मुयाधिक यम्बा इक्लाओ अक्खेल?रिक् अ:क्तेबा खेप्सुइलो, "इक्सादिइ खाम्बे:क्मो केवा?बाहा?ओ तुक्खे, तुक्खे, तुक्खेरो, थेआइभेल्ले आल्ल वे?स्मा सुम्सि माइलाइइबाहा?रे खुनि? थुत्थुरि:प्पेनमु:प्पा येम् त्येआइ वा?रो॥"

डासिगे:क्पा थुत्थुरि:प्पा

9 हेक्क्याइ डासिगे:क्पा माइलाइइबाल्ले कुधुत्थुरि:प्पेनमु:त्तुल्ले ताइसाक्पोलाम् इक्सादिइ खाम्बे:क्मो मक्केधा:बा खे:म्सिक्पाधिक् नि:सुइलो॥ खेन् खे:म्सिक्पेन्कुद्रो:म् मे:न्नेबा लुम्बा:त्तोबा तिमिक्किन् मेबिरु॥ 2 खेन् खे:म्सिक्पाल्ले कुद्रो:म् मे:न्नेबा लुम्बा:त्तिन् हन्दुल्ले खेप्पोलाम् आत्तात्तान्ने यम्बा मिहा:त्तुइडोलाम् केल:म्बा कुइसि:क् मि:क्खु:न् थाइ, हेक्क्याइताइसाक्पेन्सिदेप् तेप्पुआइ नाम्मिन् इ:प्तुदे:सुरो॥ 3 हेक्क्याइ मि:क्खुओलाम् नि:इघु:क्वाहा? मेल:न्देआइ खाम्बे:क्मो मेजुक्ते, हेक्क्याइ खेइहा? ताइसाक्खेबक्पाहा?रे हेक्के सिक्मा मुक् मेबिरुसिरो॥ 4 खेइहा? या:न् पो:क्लाहा?, सिइबुइहा? फेला:म्मा मे:न्, कर खुनि? तोवाबो निइवा?फुमाइ ए:प्साप् मेम्बप्पनाबा मेन्छाम् याम्पिहा?रक् तुक्खे चा:त्तेम्सिमे? मेमेत्तुसिरो॥ 5 खेइहा? मेन्छाम् याम्पिहा? मेसेरेम्सिम्मेन्ने? कर ला डासि थारिक् तुक्खे चा:त्तेम्सिमे? केल?बा इइजा:इ मेबिरुसि॥ हेक्क्याइ खेन् मनाहा?रे खुनि? तुक्खे:इग ताइसाक्खेबक्पाल्ले आसिक्किल्ले तुक्पा हेक्क्याइवान् वयेरो॥ 6 खेन् येन्हा?ओ मेन्छाम् याम्पिहा?रे सि:मेन् मेगो:त्तु, कर मेइघो:सुन्लो॥ हेक्क्याइ सि:मा निइवा? मेजोगुसाइ मेन्छि:नेन्लो॥ 7 खेन् नि:इघु:क्वाहा?ग थइडो यारिप् चो:क्मनाबा अन् कुइसि:क् नि:मेधाबेरो॥ खेइहा?रे खुनि? थेगे:क्को साम्म्याइ तिच: हेक्क्याइवान् मेधु:क्खुआइ पत्छे, हेक्क्याइ खुनि? नारा:इग मेन्छाम् याम्पिरेन् कुइसि:क् चोगेरो॥ 8 खेइहा?रे खुनि? थेगे:क्वड:इग मेन्छुमा?रेन् हेक्के के:म्बा चोगे॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? हाबो?हा?ग

थेरिइबाल्ले कुहाबो? हेक्के ल?रेरो॥ 9 खेइहा?रे खुनि? सइबे?मो फेन्ने? से:प्चाइ मेजाक्खु॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? लाप्पिइग थइडो अन्लाहा? केउ:इबाआइकेलो:क्पा कुइसि:क् स:क्तेरो॥ 10 खेइहा?रे खुनि? मे:इग ताइसाक्खेबक्पाल्ले कुमे कुइसि:क् चोगे, हेक्क्याइ खुनि? मे:ल्ले ला डासि थारिक् मेन्छाम् याम्पिहा? तुक्खे चा:प्पासि मुक्साम् मेगत्तु॥ 11 खुनि? हाइइइग कुद्रो:म् मे:न्नेबा लुम्बा:त्तिल्ले कुमाइलाइइवान् वयेरो॥ खेल्ले कुमिइग हिबु पा:न्दाइडो अब्बादोन नु ग्रिक् पा:न्दाइडो अपोल्लियोन्लो (कइहा?रे कुबे:इग "केमेइबा" पो:इलो)॥ 12 खेन् थिक्सिगे:क्पा इनोगेन् तुक्खे:इग पेरो॥ कर ओमेत्तेम्मे?ओ, वे?स्मा नेत्छि इनोगेन् तुक्खेहा? ता:मा केबो:इबा वा?रो॥

तुक्सिगे:क्पा थुत्थुरि:प्पा

13 हेक्क्याइ तुक्सिगे:क्पा माइलाइइबाल्ले कुधुत्थुरि:प्पेनमु:त्तुल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुदगिबा साम्म्याइ लेत्तिइतो:म्मादेन्लिल्ले लिसि कुसुक्पो केबप्पा हासम्सम्बाओनु इक्लाधिक् ल:न्देबा खेप्सुइ॥ 14 खेन् इक्ला:ल्ले अक्खेल?रिक् खेन् थुत्तुरि:प्पा केगप्पा तुक्सिगे:क्पा माइलाइइवान् मेत्तु, "पयम् यम्बा युफ्रेतिस वाहइडो इघे:इमनासिबा लिसि माइलाइइबाहा? लेरेसे?" 15 हेक्केल?रिक् बा कन् तइबे, ला, येन्, नु कुमुक्ले लागि यारिप् मेबो:क्खेआइ केवा?बा खेन् लिसि माइलाइइबाहा? कुसुकवा थिक् मेन्छाम् याम्पिहा? सेप्पासि फा?आइ मेलेरुसिरो॥

16 हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? अन् केयुक्पा थक्सुबाहा? युइसिइ नेत्छि (२०,००,००,०००) मेवयेबा खुनि? खानि:त्तिन् खेप्सुइलो॥

17 इइगा? नि:सुइबा सुफोओ अन्हा? नु अन् केयुक्पाहा? अक्त्तइबा मेजोगे-खेइहा?रे खुनि? सइबे? से:प्चाइडिन् मि हेक्के हे:त्ताइबा, कुभिइलुइ हेक्के फिइदाइबा नु कान्धाक् हेक्के अम्दाइबा चोगेरो॥ हेक्क्याइ अन्हा?रे खुनि? थेगे:क्पाइग थेरिइबाल्लेन् कुइसि:क् चोगे, हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? मुराओलाम् मि, मि:क्खु? नु कान्धाक्किन् ल:न्देरो॥ 18 इक्सादिइ खाम्बे:क्मोबा कुलक् सुम्सिओ कुलक् थिक् मेन्छाम् याम्पिहा? कन् अन्हा?रे खुनि? मुराहा?ओलाम् केल:म्बा मि, मि:क्खु? नु कान्धाक्केन् सुम्सि मिन्दे?ओलाम् मेस्येरो॥ 19 अन्हा?रे खुनि? मुक्साम्मिइग खुनि? मुराहा?ओ नु मेहा?ओ पत्छेरो॥ खुनि? मेहा?ग असे:क्पा कुइसि:क् कुधेगे:क् केबप्पा चोगेरो॥ खेन् थेगे:क्वाहा?रे मेन्छाम् याम्पिहा? खा:म्मासि मुक्साम् मेगत्तुरो॥

20 हेक्क्याइ कन् मिन्दे?लाम् मेन्छि:मना वे? मनाहा? आबाडे मेजोगुबा फेन् या:म्बक्कोलाम् मेन्हिन्देन्लो॥ आल्लसाइ खेइहा?रे फेन्साम्हा? नु मेम्बा:प्पना, मेन्नि:मना हेक्क्याइ लाइमेइघे:क्मना साम्म्याइ, युप्पा, थथनाबा, लुइ नु सिइडिल्लेन्नावाइलाहा? सेवा चो:क्मा मेल्लेरुन्लो॥

21 हेक्क्याइ खेइहा? मना सेप्पा, किक्त्वाक् चो:क्मा, याम्बो:प्पा नु खु:म्मालाम् मेन्हिन्देन्लो॥

माइलाइइबा नु चुक्सा साक्कित्तिन्

10 हेक्क्याइ इइगा? वे? मुक्साम्दाइबा माइलाइइबाधिक् साइग्राम्पेदाइलाम् ये:र पत्छेबा नि:सुइ॥ खेन् खाम्पि:त्तिल्ले पन्छिइडाइ वये, कुधेगे:क् सम्दाइग नाम्धिइगो:न् पत्छे, खुने? कुनारा:इग नाम्मिन् हेक्के मिक्केजेम्बा चोगे, हेक्क्याइ कुलाइहा?ग मि केदि:प्पा सिल्लाइ कुइसि:क् चोगेरो॥ 2 खेल्ले कुहुक्को चुक्सा फा:इमनाबा साक्कित्थिक् कत्तु॥ खेल्ले कुजुप्साइ लाइडिल्ले वाहइडो नु कुभेन्छाइ लाइडिल्ले खाम्बे:क्मो तो?रुआइ येबेरो॥ 3 हेक्क्याइ खेन् माइलाइइवान् थेरिइवान् हु:क्तेबा कुइसि:क्के यम्बा इक्लाओ अ:क्तेरो॥ खुने? अ:क्तेल्ले ताइसाक्पेन्नुसिलेइ लो:क्खुरो॥

4 हेक्क्याइ इइगा? खेन् ताइसाक्पा केलो:इबाल्ले कुबा:न्निन् साप्पाए इ:त्तुइडाइ पत्छाइ, कर साइग्राम्पेदाइलाम् खेन् नुसि खेरेइ घुरुइ केल?बाल्ले कुबा:न्निन् मेसाप्तेन्ने?, कर खेइहा? मा?रेआइ कत्ते?ओ केल?बा इक्लाधिक् खेप्सुइ॥ 5 हेक्क्याइ इइगा? नि:सुइबा खेन् वाहइडो नु खाम्बे:क्मो केयेप्पा माइलाइइबाल्ले कुजुप्साइ हुक्किन् साइग्राम्पेदाइ

लेप्माइ फोःक्खुर 6 साइग्राम्पेदाइ, इक्सादिइ खाम्बेःक् नु वाहइ हेक्क्याइ खेप्पो केवा? बा काक् पाःन्हा? रेन् नावागेन् चइःत् केनेबा सदादिइ कुहिइवेत् केवा? बा निइवा? फुमाइडिल्ले कुमिइडो माइहेक्सिडलो ॥ खेन् माइलाइडबाल्ले पाःत्तु, “आल्ल खेन् येम्मिन् ताःमा यरिक् होःप्लो, 7 कर नुसिगेःक्पा माइलाइडबाल्ले कुधुत्थुरिःप्पेन्मुःत्तुल्ले माइनिइवा? पाःन् केबाःप्पा † कुसेवारोबाहा? तगि इइभन् चोगुसिबा कुडसिःक् निइवा? फुमाइडिल्ले कुसिबि? पाःन्हा? केल्लो ॥”

8 हेक्क्याइ साइग्राम्पेदाइलाम् खेप्पुइबा इक्लाःल्ले याम्मो अक्खे मेत्ताइ, “पेगे? आइ खेन् वाहइडो नु खाम्बेःक्मो केयेप्पा माइलाइडबाल्ले कुहुक्को कत्तुबा खेन् केबाःइबा साप्कित्तिन् ताःक्ते? ॥”

9 हेक्क्याइ इइगा? आइ खेन् माइलाइडबाल्लो पेगाइडाइ खेन् चुक्सा साप्कित्तिन् नाःक्तुइ ॥ खेल्ले मेत्ताइ, “क्वे! कन् ताःक्ते? आइ च्ये?, कन् केजःल्ले केमुराओ सक्वाघु हेक्के पलिम्लिम्साइ केसाप्पोःक्पो लाःत्ताइ पधिःक्खिःक्लो ॥” 10 हेक्क्याइ खेन् चुक्सा साप्कित्तिन् कुहुक्कोलाम् ताःक्तुइडाइ इइगा? चाइ ॥ खेन् चाइडिल्ले आमुराओ पलिम्लिम्दे, कर आसाप्पोःक्पो लाःसेआइ पधिःक्खिःक्तेरो ॥ 11 हेक्क्याइ खुने? अक्खे मेत्ताइ, “खेने? यरिक् मनाहा?, मेन्छाम् सुवाइहा?, यरिक् पाःन्दाइहा? नु हाइहा? रे खुनि? याःम्बेओ याम्मो माइनिइवा? पाःन् केबाःत्तुरए पोःडलो ॥”

नेच्छि तोःन्दि केबिबाहा?

11 हेक्क्याइ इइगा? कुसिःक्मा सिइ कुडसिःक् तक्काःत्थिक् मेबिराइडाइ अक्खे मेमेत्ताइ, “पेगे? आइ निइवा? फु माइहिम् नु लेत्तिइतोःम्मादेन्निन् सिःक्ते?, हेक्क्याइ खेप्पो सेवा केजोःक्पाहा? आइ निरेसे? ओ ॥ 2 कर हिम्मिल्ले लक्खुम्मिन् मेसिःक्तेन्ने? ओ, थेआइभेल्ले खेइग केरेक् लाजे? बा सुवाइहा? पिरेआइ वा? रो ॥ खेइहा? रे खे? यो ला लि-नेत् (४२) थारिक् सेसे येक्क्यक्किन् मेसरु मेलाःक्तु? रो ॥ 3 हेक्क्याइ इइगा? नेच्छि आदोःन्दि केबिबाहा? युक् पिरुइसिइ, हेक्क्याइ खेइहा? रे सगि तेःत् † चाइसुआइ हेन्छिइथिक् किप्नेत्तिआइत्तुक्पोःइ(१, २६०) येन् थारिक् माइनिइवा? पाःन् पाःत्तिरो ॥”

4 खुन्चि? ग इक्सादिइ खाम्बेःक् दाइबाल्ले कुदगि केयेप्पा नेच्छि जैतुन सिइबुइ नु नेच्छि सेमियुइदेन्सिरो ॥ 5 आत्तिन्हा? रे खुन्चि? तुक्खे चाःप्पासि निइवा? मेजोगु?, खेइहा? रे खुन्चि? मुराओलाम् केलःम्बा मिराःक्किल्ले खुन्चि? निइमिहा? लाबु सेरुसि? रो ॥ अक्खेल? रिक् खुन्चि? तुक्खे चाःप्पासि निइवा? केजोःक्पाहा? सिःमाए पोःडलो ॥ 6 खेइहा? रे माइनिइवा? पाःन् पाःत्तुर थारिक् पाइगेन्दिइ वाहिन्मान् मेधानेन्ल फा? आइ तरःइगेन् ताइसाक्पेन्सुप्पा मुक्साम् कत्तु? रो ॥ हेक्क्याइ यइघइ नु वाहइडिन् माक्खि? ओ लेइमा मुक्साम्माइ कत्तु?, याम्मो इक्सादिइ खाम्बेःक्मो खुन्चि? निइवा? हेक्केए काक् परिक्लेन् मिन्दे? हा? आइ ताःप्पा सुक्सु? रो ॥ 7 खुन्चि? तोःन्दि पिमा सुःत्तुआइ खेन् कुद्रोःम् मेःन्नेबा लुम्बाःत्लाम् केलःम्बा खेन् थक्साःल्ले खुन्चि? नु थइ चोगु?, हेक्क्याइ खेल्ले नेप्पजाइ नाःन्दुसि? आइ सेरुसि? रो ॥ 8 हेक्क्याइ खेइहा? रे खुन्चि? थक्किइग खेन् पयम् यम्बा येक्क्यक्किल्ले कुमाराम्मो नेसिरो ॥ खेप्पोए खुन्चि? दाइबान् सिलाम्साक्मा सिइसम्माइ मेभोःन्दु मेसेरुआइ वयेरो ॥ खेन् येक्क्यक्किइग सदोम येक्क्यक् नु मिस्र लाजे? हेक्क्याइ रो ॥ 9 हेक्क्याइ येन् सुम्सिआइ लेन्जो थारिक् केरेक् मेन्छाम् सुवाइहा?, केरेक् पाःन्दाइहा?, हेक्क्याइ केरेक् लाजे? हा? लाम् मनाहा? रे खुन्चि? चेहा? ओमेमेत्तुसाइ इप्पुइडो लुप्पाग मेम्बाइघुन्चिल्लो ॥ 10 हेक्क्याइ खेइहा? रे स्पेत्तिबाओ इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा मनाहा? रे खुनि? सिरा? थाइडाइ मेसःत्तो, हेक्क्याइ मिक्तोःक् मेबिसिइलो, थेआइभेल्ले खेन् नेप्फु माइनिइवा? पाःन् केबाःप्पाहा? रे इक्सादिइ खाम्बेःक्मो केवा? बाहा? सा? रिक् इनोगेन् तुक्खे चाःत्तेत्तुआइ वयेत्तिरो ॥ 11 कर येन् सुम्सिआइ लेन्जो एगाइ खेइहा? नेप्पाइडो नेत्तिगेन् हिइमन् केबिबा निइवा? फुमाइडिल्ले साःइगुगेन् कुसक्माःन्लाःसेआइ नेप्पाइ पोगेत्तिआइ येबेत्तिरो ॥ हेक्क्याइ खुन्चि?

† माइनिइवा? पाःन् केबाःप्पा-खेने? निइवा? फुमाइलाम्बाबा इइघइ केबाःप्पा मनारो ॥ कुभा येम्मो ताःन्दि केबाःइबा पाःन्नाइ खुने? पाःत्तुरो ॥ †† “सगि तेःत् चाइमा” फा? इइग मेरिइ चोःक्मनाबा मिक्सेःन्तो ॥

ओगेमेप्पार केबप्पा काक् मनाहा? सा? रिक् मेगिसेरो ॥ 12 हेक्क्याइ साइग्राम्पेदाइलाम् कत्थो थाइत्ते? केल? बा यम्बा इक्लाधिक् त्येआइ खुन्चि? निइमिहा? रे ओमेमेत्तुसिर मेबत्तेल्लेसा थो खाम्पिःत्तो लाःसेत्तिर साइग्राम्पेदाइडो पेसेत्तिरो ॥ 13 हेक्क्याइ आम्भा खेन् येम्मो पयम् यम्बा किप्पा केघुःबा लुप्पि थाइआइ खेन् येक्क्यक्किन् थिबोःइ लक् यरेल्ले हेन्छिइ नुसि (७०००) मनाहा? हद? मेस्येरो ॥ हेक्क्याइ मेन्छिःमना काक् मनाहा? सा? रिक् मेगिसेआइ साइग्राम्पेदाइबा निइवा? फुमाइडिन् मुक्साम्माइबा चोःक् फा? आइ मिमिदिइ मेबिरुरो ॥

14 खेन् निसिगेःक्पा इनोगेन् तुक्खेःइग पे, कर ओमेत्तेम्मे? ओ, सुम्सिगेःक्पा इनोगेन् तुक्खेःइग हाराए तार पल्लो ॥

नुसिगेःक्पा थुत्थुरिःप्पा

15 हेक्क्याइ नुसिगेःक्पा माइलाइडबाल्ले कुधुत्थुरिःप्पेन्मुःत्तुल्ले साइग्राम्पेदाइडो यम्बा इक्लाहा? अक्खेल? रिक् त्येरो, “काक् इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् आनि? दाइबा नु निइवा? फुमाइडिल्ले सेःन्दुबा खिस्तेल्ले कुहाइजुम् पोःक्खेआइ वा? रो ॥ हेक्क्याइ खुने? चक्मेल्ल? ए सदादिइ सदादिइ हाइ चोगु? रो ॥” 16 हेक्क्याइ निइवा? फुमाइडिल्ले कुदगि आबाडे खुनि? हाइयुक्नाओ केयुइबा नेत्-लि (२४) तुम्लाम्लोःबाहा? साम्बोःन् मेभन्छिइडाइ निइवा? फुमाइडिन् सेवा मेजोगुर 17 अक्खे मेबाःत्तु, “उनाहुरिआइधोनु आल्लो थारिक्केवा? बा मुक्साम्माइबा निइवा? फुमाइडे, आनिगे नाजम्मेन् नोगेन् पिआसिगे? रो, थेआइभेल्ले आल्ल पयम् यम्बा केमुक्साम्मिन् केदाःक्तुआइ केवा? हेक्क्याइ हाइयुक् चोःक्मा केहेःक्तुआइ केवा? रो ॥

18 मेन्छाम् सुवाइहा? खेने? नु खुनि? याःक्ते? रेआइ वा?, कर आल्ल खेने? केसिक् पोःक्मा येम् केरेआइ वा? ॥ केसिःबाहा? खासेन् चोःक्मासि येम् त्येआइ वा? ॥

हेक्क्याइ खेने? नु केगिबा चुक्सा नु यम्बा, माइनिइवा? पाःन् केबाःप्पा केसेवारोबाहा? हेक्क्याइ केसेसे मनाहा? हाइसेम् पिमासि सुयेम् त्येआइ वा? ॥

आल्ल इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् केमेइबाहा? मेइमासि येम्माइ त्येआइ वा? रो ॥”

19 हेक्क्याइ साइग्राम्पेदाइडो निइवा? फुमाइडिल्ले कुहिम्मिन् हरेआइ खेन् सिगाइबा माइहुप्पिल्लेन् सन्दोःक्किन्नाइ निःधाबेरो ॥ हेक्क्याइ साःम्बे लेक्ते, ताइसाक्पेन्खेरेइ घुरुइ ल? रिक् लोःक्खु, लुप्पि थाडे, हेक्क्याइ यम्ब्यम्बा फःन् थ्येरो ॥

मेन्छुमा? नु यम्बा हन्दगेःक्मोन् वासेरिःन्

12 हेक्क्याइ तरःइदिइताइसाक्पो इइगा? निइवा? केमाबा मिक्सेःन् निःसुइलो ॥ खेप्पो चाइ चाइमनाबा कुडसिःक् नाम्मिन् केजाइमा मेन्छुमा? धिक् वयेरो ॥ खेल्ले कुलाइभोसाइ लाबान् पत्ते हेक्क्याइ कुधेगेःक् सम्माइ थिक्-नेत् खेःम्सिक्हा? रेन् तिचः खुःक्खुआइ पत्ते ॥ 2 खेन् मेन्छुक्मा वये हेक्क्याइ कुसावाःम्मा येम्मिन् त्येबाल्ले सावाःन्दुइडिल्ले तरुआइ यारे वये ॥

3 हेक्क्याइ तरःइदिइताइसाक्पो याम्मो इइगा? वे? स्मा निइवा? केमाबा मिक्सेःन्धिक्काइ निःसुइलो-खेप्पो हेःत्केल? बा नुसि कुधेगेःक् केबप्पा पयम् यम्बा किप्पा केघुःबा हन्दगेःक्मोन् वासेरिःन् † वयेरो ॥ खेल्ले नुसि कुधेगेःक्हा? ओ नुसि तिचःहा? खुःक्खुआइ पत्ते ॥ खेल्ले थिबोःइ कुदाइहा? युडेरो ॥ 4 खेल्ले कुमेःल्ले ताइसाक्पोबा कुलक् सुम्सिओ कुसुक्वा थिक् खेःम्सिक्हा? इक्सादिइ खाम्बेःक्मो यो सुःन्दु थाःसुसिरो ॥ हेक्क्याइ अडेःक्वाःन् सावाःन्दुल्ले लरुइदेःसुइ फा? आइ मेन्छुमा? इल्ले कुदगि खेन् पेआइ येम्सिइलो ॥ 5 खेन् मेन्छुमा? इल्ले इक्सादिइ खाम्बेःक्मो फेन्जे? तक्काःत्तिल्ले काक् मेन्छाम् सुवाइ सम्माइ हाइ केजोःक्पा अडेःक्वासाःन् सावाःन्दु ॥ खेन् अडेःक्वाःन् सावाःन्धिइनामेःन्ने

† हन्दगेःक्मोन् वासेरि-असेःक् कुडसिःक् थक् नु हन्दगेःक्लेन् हेक्क्याइ कुधेःक् केबप्पा आजाजाबा चोगे ॥

निड्वा?फुमाड्डी हेक्क्याड् कुहाड्युक्नाओ था:ड् मेघेत्तु मेदेरुरो॥
 6 हेक्क्याड् खेन् मेन्छुमा?इन् हेन्छिड्थिक् किप्नेत्तिआड्त्तुक्पो:ड्(१,२६०)
 येन् थारिक् चा मेप्पा फा?आड् ए:क्सादेन्नो निड्वा?फुमाड्डिल्ले यारिप्
 चोगुबा तेन्नो खेत्तिड् पेरो॥

7 हेक्क्याड् साड्ग्राम्पेदाड्डी पयम् यम्बा तेन्धड् पो:क्खेरो॥ मिखाएल
 हेक्क्याड्खेल्ले कुमाड्लाड्बाहा?रे खेन् हन्दगे:क्कोन् वासेरि:न् हेक्क्याड्
 खेल्ले कुमाड्लाड्बाहा?नु थड् मेजोगुरो॥ 8 कर खेन् हन्दगे:क्कोन् वासेरि:न्
 नु खेल्ले कुमाड्लाड्बाहा? 11 थड्डो हारि मेदयेआड् खेड्हा?रे
 साड्ग्राम्पेदाड्डी खुनि? युड्मा तेन्निन् मेमा:सु॥ 9 कन् पयम् यम्बा
 हन्दगे:क्कोन् वासेरि:ङ्ग उन्छो:न्बा असे:क्पेन्तो, खेड्ग इक्सादिड्
 खाम्बे:क्कोबाहा? इड्लेक् केमेप्पा माफेन्साम् इग्र सैतान मेमेत्तुरो॥ खेड्ग
 कुमाड्लाड्बाहा?नु यो इक्सादिड् खाम्बे:क्को लाप्फुसेरो॥

10 हेक्क्याड् साड्ग्राम्पेदाड्डी अक्त्तड्बा यम्बा इक्लाथिक् खेप्सुड्,
 "आल्ल निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुसेन्लप, कुमुक्साप्, कुहाड्जुम् नु खुने?
 से:न्दुबा खिस्तेल्ले कुयुक्किन् त्येआड् वा?रो॥ थेआड्भेल्ले
 निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुदगि सेन्दिक् लेन्दिक् आनि? नसानिबा फु?नुसा?
 ने?नुसा?हा? आत्तिक् केगु:प्पार केनेबान् यो इक्सादिड् खाम्बे:क्को
 लाप्पेभुसु मेधासुरो॥ 11 आनि? नसानिबा फु?नुसा? ने?नुसा?हा?रेग
 मेल्लुक्सा:ल्ले कुमाक्खि? नु खेड्हा?रे इड्मेभो:सुबा सेक्खा:ल्ले
 खेन्माफेन्साम्मिन् मेना:न्दुआड् मेवा?रो॥ हेक्क्याड् खेड्हा?ग सि:माआड्
 मेड्गिसेन्तो॥ 12 खेल्ले चोगुल्ले साड्ग्राम्पेदाड् नु खेप्पो केवा?बासे,
 स:तेम्मे?ओ! कर इक्सादिड् खाम्बे:क्को नु वाहड्डो केवा?बासे, खिनि?ग
 केजि:त्ति केस्ये?डरो, थेआड्भेल्ले माफेन्साम्मिङ्ग खिनि?ओ थ्येआड्
 वा?रो॥ खेल्ले सा?रिक् कुसिक्केन् पोगे, थेआड्भेल्ले खेल्ले कुयेम्मिन्
 सु:ल्लिक्कक् वा? फा?आड् निड्वा? खो:सुआड् वा?॥"

13 हेक्क्याड् हन्दगे:क्कोन् वासेरि:ल्ले खुने? इक्सादिड् खाम्बे:क्को
 लाप्पेभुसाड् केल?बा निड्वा? खो:सुआड् खेन् अडे:क्वासा: केगम्पा
 मेन्छुमा?इन् तुक्खे चा:त्ते ना:प्पा हे:क्त्तु॥ 14 कर खेन् मेन्छुमा?इन्
 हन्दगे:क्कोन् वासेरि:ल्ले मेयाड्घुन्त्त फा?आड् ए:क्सादेन्नो यारिप्
 चो:क्मनाबा चिड्डिसिड्मादेन्नो खेत्तिड्गा पे:क्मा सुक्ल फा?आड् पयम् यम्बा
 नेत्ति मुया लाफा? मेबिरुरो॥ खेप्पो तड्बे सुम्सिआड् कुभ्रे:ड् थारिक् खुने?
 चा मेमेत्तु?रो॥ 15 खेन् हन्दगे:क्कोन् वासेरि:ल्ले खेन् मेन्छुमा?इन् च्वा:त्तिल्ले
 वादे:म्मा ते:माआड् सेप्पा फा?आड् यड्घड् कया:प्पा च्वा:त्तिन्
 कुमुराओलाम् अ:सु ल:त्तुरो॥ 16 कर इक्सादिड् खाम्बे:क्माल्ले खेन्
 हन्दगे:क्कोन् वासेरि:ल्ले कुमुराओलाम् अ:सु ल:त्तुबा यड्घड्डिन् काक्
 लरुदे:सुआड्खेन् मेन्छुमा?इन् कुभा? पिरुरो॥ 17 हेक्क्याड् खेन् हन्दगे:क्कोन्
 वासेरि:ल्ले मेन्छुमा?इन् सा?रिक् कुसिक् पोगेआड् निड्वा?फुमाड्डिल्ले
 कुड्ज्जा:ड् केना:प्पा केड्:प्पा नु येसुरे कुनिसाम् नसा:न् केजो:क्पा खेन्
 मेन्छुमा?इल्ले वे? कुमु?इदाड्साहा?नु थड् चोगुरो॥ 18 हेक्क्याड् खेन्
 हन्दगे:क्कोन् वासेरि:न् वाहड्डिल्ले कुयाओ येम्मिड्लो॥

वाहड्लाम् केल:म्बा किप्पा केघु:बा थक्सा

13 हेक्क्याड् इड्गा? वाहड्डोलाम् केल:म्बा किप्पा केघु:बा थक्सा:न्
 नि:सुड्लो॥ खेल्ले नुसि कुधेगे:क्का?ओ थिबो:ड् कुदाड्हा? मेबत्ते,
 हेक्क्याड् खेल्ले कुदाड्हा?ओ थिबो:ड् तिच:हा? खु:क्खुआड् पत्ते॥ खेल्ले
 केरेक् कुधेगे:क्को निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुदक्लेड्वाओ माड्चे?या मिड्
 साप्तेआड् पत्ते॥ 2 खेन् किप्पा केघु:बा थक्सा:ङ्ग थक्केबा कुड्डि:क्
 नि:सुड्, कर खेल्ले कुलाड्हा? मा:युबाल्लेन् नु कुमुरा:ङ्ग थेरिड्बाल्लेन्
 हेक्त्तड्बा चोगुरो॥ हन्दगे:क्कोन् वासेरि:ल्ले खेन् किप्पा केघु:बा थक्सा:न्

† मिखाएल-खुने? माड्लाड्बाहा?रेन् लत्था लाम्लो:बारो॥ मिखाएलेन् इसाइलेन्
 नु:रिक्काड् केमेप्पा वये॥ हेक्क्याड्खेल्ले कुमाड्लाड्बाहा?रे खेन् हन्दगे:क्कोन्
 वासेरि:न् हेक्क्याड् खेल्ले कुमाड्लाड्बाहा?नु थड् मेजोगुरो॥ †† हन्दगे:क्कोन् वासेरि:न् नु
 खेल्ले कुमाड्लाड्बाहा?-हन्दगे:क्कोन् वासेरि:न् फा?इन् माफेन्साम्लो॥ खेन् लत्था
 माड्लाड्बा वये, कर खेल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुदक्लेड्वाओ बिप्पुड्
 चोगुआड्निड्वा?फुमाड्डिल्ले खेन्साड्ग्राम्पेदाड्डिल्लाम्लाप्फुसु,
 हेक्क्याड्खेन्माफेन्साम्पो:क्खे॥ माफेन्साम्लिल्ले कुमाड्लाड्बाहा?ग माफेन्साम्मिन्
 निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुदक्लेड्वाओ पोगेबाओ कुबा:न् केघेम्बाहा?रो॥

आबाडे कुमुक्, कुहाड्युक्ना:न् हेक्क्याड् पयम् यम्बा कुयुक्किन् पिरुरो॥
 3 खेन् किप्पा केघु:बा थक्सा:ल्ले थिक् कुधेगे:क्कोन्सि:मालिड्धोओ केरेर
 थारिक् का:न्देआड् पत्तेबा नि:देत्ते, कर याड्सि खेन् केगा:म्बा याड्घे:क्किन्
 वे:त्तेरो॥ हेक्क्याड् इक्सादिड् खाम्बे:क्कोबा काक् मेन्छाम्पोन् याम्पिहा?रे
 खेन् मेनि:सुआड् खुनि? निड्वा? मयेर खेन् किप्पा केघु:बा थक्सा:न्
 मेदिम्दुरो॥ 4 मनाहा?रे खेन् हन्दगे:क्कोन् वासेरि:न् सेवा मेजोगु, थेआड्भेल्ले
 खेल्ले कुयुक्किन् किप्पा केघु:बा थक्सा:न् पिरुआड् वये, हेक्क्याड्
 खेड्हा?रे अक्खे मेबा:त्तुर सेवा मेजोगु, "कन् किप्पा केघु:बा थक्सा:न्
 हेक्त्तड्बा हा:त् वा?बे? कन् किप्पा केघु:बा थक्सा:न्नु थड् चो:क्मा केसुक्पा
 हा:त् वा?आड्बे?"

5 हेक्क्याड् खेन् किप्पा केघु:बा थक्सा:न् आड्दिड् पा:न् नु
 निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुदक्लेड्वाओ ताप्फे:म्बा माड्चे?या पा:न्हा? पा:प्पा
 मेबाड्घुरो॥ हेक्क्याड् लि:नेत् ला (४२) थारिक् कुबा:प्पा:त् चो:क्मा युक्
 खो:सुरो॥ 6 हेक्क्याड् खेल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुदक्लेड्वाओ ताप्फे:म्बा
 माड्चे?या पा:न्हा? पा:त्तुर निड्वा?फुमाड्डिल्ले कुमिड् नु कुयुड्देन्
 हेक्क्याड् साड्ग्राम्पेदाड्डी केवा?बाहा?रे खुनि? चा:त्थि ते:सु पिरुसिरो॥

7 हेक्क्याड् खेन् थक्सा:ल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले सेसे कुमनाहा?रे खुनि?
 तक्लेड्वाओ थड् चो:क्माआड् ना:म्मासि युक् खो:सुरो॥ हेक्क्याड् याम्पो
 खेन् थक्सा:ल्ले इक्सादिड् खाम्बे:क्कोबा केरेक् मेन्छाम् सुवाड्हा?, केरेक्
 पा:न्दाड्हा?, हेक्क्याड् केरेक् लाजे?हा? सम्दाड् युक् चो:क्मा खो:सुरो॥

8 सेप्पनाबा मेल्लुक्सा:ल्ले कुहिड्मन्ले कुसाप्पन्तो इक्सादिड्
 खाम्बे:क्माल्लेन् नावागेन् चड:त् नेमानु:ल्ले तगिए खुनि? मिड् मेन्छापे
 केवा?बा इक्सादिड् खाम्बे:क्कोबा केरेक्ले खेन् थक्सा:न् सेवा मेजोगुरो॥

9 आल्ल नु:रिक्काड् खेप्सेम्मे?आड् कुसिड्नि:तेम्मे?ओ! 10 पुड्लाहिम्मो
 था:मा केबो:ड्बान्, पुड्लाहिम्मो था: हेक्क्याड् ताभेलाम् सि:मा
 केबो:ड्बान्, ताभेलाम्बाए सि:रो॥ खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाड्डिल्ले सेसे
 कुमनाहा?रे इनोगेन् तुक्खे:न् नासि थ:प्पा पो:ड्डाड् नसा:न्साबा
 पो:ड्माआड् वा?माए पो:ड्लो॥

खाम्बे:क्कोलाम् केल:म्बा किप्पा केघु:बा थक्सा

11 हेक्क्याड् इड्गा? इक्सादिड् खाम्बे:क्कोलाम् वे?स्मा किप्पा केघु:बा
 थक्साथिक्ल:न्दे थाडेबा नि:सुड्लो॥ खेल्ले थु:म्बाल्लेन् कुड्डि:क् नेत्ति
 कुदाड् युडे, कर खेड्ग हन्दगे:क्कोन् वासेरि:न् कुड्डि:क् पारेरो॥ 12 खेल्ले
 थिक्सिगे:क्पा किप्पा केघु:बा थक्सा:ल्ले काक् कुयुक्का? ओगप् चोगुरो॥
 खेल्ले इक्सादिड् खाम्बे:क्कोबा काक् मेन्छाम् याम्पिहा? सि:मालिड्धो
 थारिक् केगा:म्बाआड् केहिड्बा खेन् थिक्सिगे:क्पा किप्पा केघु:बा थक्सा:न्
 सेवा चो:क्मा पाड्घुसिरो॥ 13 हेक्क्याड् खेल्लेग निड्वा? केमाबा
 या:म्बक्का? चोगुआड् तर:इदिड्ताड्साड्लाम् इक्सादिड् खाम्बे:क्को
 मनाहा?रे खुनि? तगि मिरा:क्काड् था:सुरो॥ 14 थिक्सिगे:क्पा किप्पा केघु:बा
 थक्सा:ल्ले कुलेक्का खेन् किप्पा केघु:बा थक्सा:ल्ले निड्वा? केमाबा
 या:म्बक्का? चो:क्मा खो:सुआड् इक्सादिड् खाम्बे:क्कोबा मेन्छाम् याम्पिहा?
 इड्लेक्त्तुसिरो॥ खेल्ले खेन् सि:मालिड्धोओ थारिक् ताभे:ल्ले केगा:म्बाआड्
 याम्पो केहिड्बा थिक्सिगे:क्पा किप्पा केघु:बा थक्सा:ल्ले कुमिड्सो
 कुधा:ड्सोओ नावाड्ल्ता चो:क् पाड्घुसिरो॥ 15 हेक्क्याड् खेल्ले खेन्
 थिक्सिगे:क्पा किप्पा केघु:बा थक्सा:ल्लेन् नावाड्ल्ता:न् पा:प्पा सुक्ल
 हेक्क्याड् खेन् सेवा चो:क्मा मेन्देम्मनाबाहा? सेरुसिर फा?आड् खेन्
 नावाड्ल्ताओ सा:ड्गुगेन् सक्का के:प्पा मुक्साम् खो:सुरो॥ 16 खेल्ले यम्बा
 चुक्पा, याड्साकुन्धेसाबा नु याड्केसा?बा, यो:क्पा नु चो:क्युम्भोबा काक्
 मेन्छाम् याम्पिहा? खुनि? चुप्साड् हुक्को इग्र खुनि? तोवाबो इबुगेन् मिक्से:न्
 लक्मा पाड्घुसिरो॥ 17 खेन् इबुगेन् मिक्से:न् मे:न्ने सड्मा नु इड्मा
 आत्तिल्लेआड् मेसुक्त्तुल्लो॥ खेन् मिक्से:न्निङ्ग किप्पा केघु:बा थक्सा:ल्ले
 कुमिड् इग्र कुमिड्डिल्ले कुघानि:त् पो:ड्लो॥ 18 कन् पा:न्निन् कुसिड्नि:प्पा
 सिक्कुम्दिड् निड्वा? चाहाबा चो:क्लो॥ आत्तिन् सिक्कुम्दिड् निड्वा?साबा
 चो:क् हारा? खेल्ले खेन् किप्पा केघु:बा थक्सा:ल्ले कुघानि:त्तिल्ले कुबे:न्

फा:क्खुरो, थेआइभेले खेन् लच्छा मेन्छाम् याम्पि:ल्ले कुघानि:ल्लो॥ खेन् खानि:त्तिङ्ग ६६६रो॥

मेल्लुक्सा:न् नु कुमनाहा?

14 हेक्क्याइ इङ्गा? मेल्लुक्सा:न् सियोन को:क्मा सम्दाइ येबेबा नि:सुड्लो॥ खुने?नु लाडेन्छिइधिवकाइ हेन्छिइ लि-लि (१,४४,०००) मनाहा? मेवयेरो॥ खेइहा?रे खुनि? तोवाबो खुने? कुमिङ्ग नु पानुदिङ्ग कुम्बारे कुमिङ्गिन् साप्तेआइ पत्तेरो॥² हेक्क्याइ इङ्गा? साङ्ग्राम्पेदाइडो पयम् यम्बा च्वा:त् स:क्तेबा कुइसि:क् नु खेरेइ धुरुङ्ग केल?बा इक्लाधिक् खेप्सुड्लो॥ खेन् केस:क्पेन् खेप्पो यरिक् मनाहा?रे सोरिक् साराङ्गि मेमुक्खुबा कुइसि:क् चोगेरो॥³ खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहाइयुक्ना:ल्लेन् हेक्क्याइ लिसि कुहिड्वेत् पाथुड्साहा? नु तुम्ताम्तो:बाहा?रे खुनि? तगि कुसइ साम्लो:न् साम्मेत्तुबा इङ्गा? खेप्सुड्लो॥ खेन् साम्लो:ङ्ग इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मोलात्तु थै?मनाबा खेन् लाडेन्छिइधिवकाइ हेन्छिइ लि-लि (१,४४,०००) मनाहा?नु:ल्ले वे? आत्तिन्हा?रेआइ हु?सिङ्गाम् मेन्छुक्तुल्लो॥⁴ खेइहा?ग आप्फाल्लेआइ मेन्छुमा?नु मेम्बो:त्त मेवये हेक्क्याइ आबाडे सेसे मेगत्तिङ्गडाइ मेवयेरो॥ खेइहा?ग मेल्लुक्सा:न् आत्तान् पे:क्साइ कुएगाइ कुएगाइ केदिम्बासिरो॥ खेइहा?ग कावन् तगि केदुम्बा पोगुगेन् कुजा कुइसि:क् निड्वा?फुमाइ नु मेल्लुक्सा:ओ तो:म्मासि फा?आइ इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मोबा मेन्छाम् याम्पिलाम् कुमेल्लुङ्ग हुङ्गमनाआइ थै?मनाबासिरो॥⁵ खेइहा?रे आप्फाल्लेआइ इड्लेक् पा:न् मेम्बा:त्तुन्नाइ फोत्या मे:न्ने मेवा?रो॥

सुम्सि माइलाइड्बाहा?

⁶ हेक्क्याइ इङ्गा? ताइसाक्पो वे?स्मा माइलाइड्बाधिक् पेरेर पत्तेबा नि:सुड्लो॥ खेले इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मो केवा?बा केरेक् मेन्छाम् सुवाइहा?, केरेक् पा:न्दाइहा?, हेक्क्याइ केरेक् लाजे?हा?ओ मेन्नुपनाबा सुनाइङ्ग इङ्गन् चो:क्मा कत्तुरो॥⁷ खेले यम्बा इक्लाओ अक्खे पा:त्तु, "निड्वा?फुमाइडिन्नु कि:सेम्मे?आइ मिमिदिङ्ग पिरेम्मे?ओ, थेआइभेले खुने? कुघासेन् चो:क्मा येम्मिन् त्येआइ वा?रो॥ तर:इदिङ्गताइसाक्पेन्, इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मान्, वाहङ्ग नु च्वा:त्तिल्ले कुबुन्हा?रेन् नावागेन् चड:त् केनेबान् सेवा चोगेम्मे?ओ॥"

⁸ हेक्क्याइ थिक्सिगे:क्पा माइलाइड्बाल्ले कुएगाइ केबप्पा निसिगे:क्पा माइलाइड्बाल्ले अक्खे पा:त्तुर अ:क्ते, "बेबिलोनिन् † मेगेरो, पयम् यम्बा येक्यक्किन् मेगेरो॥ खेन् येक्यक्किल्ले इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मोबा केरेक् मेन्छाम् याम्पिहा? सिजड्वा:ल्ले मयुसिबा कुइसि:क् याम्बो:प्पाल्ले म:सुसिआइ वा?रो॥"

⁹ हेक्क्याइ सुम्सिगे:क्पा माइलाइड्बाल्ले खुन्छि? एगाइ तिम्दुसिर यम्बा इक्लाओ अक्खेल?रिक् अ:क्ते, "हा:ल्ले खेन् किप्पा केघु:बा थक्सा:न् नु कुनावाइल्ला:न् सेवा चोगु?, हेक्क्याइ कुदो?वाबो इग कुहुक्को खेन् किप्पा केघु:बा थक्सा:ल्ले इबुगेन् कुमिक्से:न्निन् लक्तु?,¹⁰ खेल्लेग थेआइ मेम्भुत्तेबा निड्वा?फुमाइडिल्ले किप्पा केघु:बा कुसाक्किल्लेन् खोर्या:न्लाम् थुङ्गमाए पो:ड्लो॥ हेक्क्याइ खेइङ्ग मेल्लुक्सा:न् नु सेसे माइलाइड्बाहा?रे खुनि? तगि कान्धाक् नु मि:ल्ले लाबुर तुक्खे चारो॥¹¹ हेक्क्याइ खेइहा? तुक्खे केजा:प्पा मि:ल्ले मि:क्खु?इङ्ग सदादिङ्ग सदादिङ्ग था:ङ्ग पे:क्लो॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? तुक्खे:न् सेन्दिक् लेन्दिक् आप्फाल्लेआइ मेनुप्पेन्लो, थेआइभेले खेइहा?रे किप्पा केघु:बा थक्सा नु कुनावाइल्ला:न् सेवा मेजोगुआइ कुमिङ्गिल्लेन् इबुगेन् मिक्से:न्निन् मेलक्तुआइ मेवयेरो॥"¹² खेल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुइङ्गजा:ङ्ग केघेम्बाहा? नु येसु:न् नसा:न् केजो:क्पा निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा?रे नासि थ:प्पाए पो:ड्लो॥

† बेबिलोन-उनाहरिबा येक्यक्, हाबा खेन् येक्यक्कोबा हाइडिल्ले यरिक् येम् तगि यहुदिहा? ना:न्दुसिआइ वये। कप्पो बेबिलोनेन् निड्वा?फुमाइडिन् केअप्पा कन् खाम्बे:क्मोबा मनाहा?रेन् मिक्से:न्लो॥

¹³ हेक्क्याइ साङ्ग्राम्पेदाइडो इक्लाधिक् अक्खेल?रिक् पारेबा खेप्सुड्, "कन् पा:न्निन् साप्ते?, आल्लआइधो दाइबान् नसा:न् केजो:क्पाआइ केसि:बाहा?ग मु?इसाबासिरो॥"

सेसेमाइडिल्ले पा:त्तु, "सेक्खाए खेइहा? मु?इसाबासिरो, खेइहा? खुनि? याम्बुधिवक्लाम् मेना:म्सिङ्ग, थेआइभेले खेइहा?रे मेजोगुबा या:म्बक् कुइसि:क् हाइसेम् मेघो:सु?रो॥"

चा सुम्मा येम्

¹⁴ हेक्क्याइ इङ्गा? "मेन्छाम्सा:न्" हेक्क्याइबाधिक् फ:गेल?बा खाम्पि:त्तो युडेबा नि:सुड्लो॥ खुने? साम्याइ तिच:न् खु:क्खुआइ पत्ते हेक्क्याइ कुहुक्को खागेसुक्पा कात्त्या:न् कत्तुरो॥¹⁵ हेक्क्याइ निड्वा?फु माइहिम्मोलात्तु वे?स्मा माइलाइड्बान् ल:न्देआइ खेल्ले यम्बा इक्लाओ खेन् खाम्पि:त्तो केयुड्बान् मेत्तु, "केगात्त्या:न् याइसिङ्गडे?आइ चा सुप्से?ओ, थेआइभेले चा सुम्मा येम्मिन् त्येआइ वा? हेक्क्याइ पोगुगेन् कुजा:न् †† इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मो तुम्सेआइ नेरो॥"¹⁶ हेक्क्याइ खेन् खाम्पि:त्तो केयुड्बाल्ले कुगात्त्या:न् याइसिङ्गडाइ हेगुर काक् इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मो चा:न् सुप्सु?रो॥

¹⁷ खेन् एगाइ साङ्ग्राम्पेदाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहिम्मोलात्तु वे?स्मा माइलाइड्बाधिक् ल:न्दे॥ खेल्लेआइ कुहुक्को खागेसुक्पा कात्त्या:न् कत्तुरो॥¹⁸ हेक्क्याइ साइसिङ्ग हा:म्मादेन्नीलाम् मि:सम्दाइ युक् केगप्पा वे?स्मा माइलाइड्बान् ल:न्देआइ खेल्ले खेन् खागेसुक्पा कात्त्या केगप्पेन्यम्बा इक्लाओ अ:क्तेर मेत्तु, "खेन् खागेसुक्पा केगात्त्या:न् याइसिङ्गडे?आइ इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मोबा काक् चेल्लेक्से?हा? सुप्से?, थेआइभेले खेइहा?ग तुम्सेघेरेआइ पत्तो॥"¹⁹ हेक्के:ल्ले खेन् माइलाइड्बाल्ले कुगात्त्या:न् याइसिङ्गडाइ इक्सादिङ्ग खाम्बे:क्मो काक् चेल्लेक्से?हा? सुप्सुआइनिड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाक्किल्लेन् पयम् यम्बा चेल्लेक्से? ए:म्मादेन्नी के:त्तुरो॥²⁰ हेक्क्याइ येक्यक् ला:क्कात् चेल्लेक्से? ए:म्मादेन्नी मेला:क्तु मेस?रुआइ खेप्पोलाम् माक्खि? ल:न्देरो॥ खेन् माक्खि?इन् अन्हा?रे खुनि? करेलि थारिक् था:ङ्ग थाडेआइ कुगिप् सुम्सि (३००) किलोमितर थारिक् वागुसे पेरो॥

नुसि माइलाइड्बाहा? नु नुसि मिन्दे?हा?

15 हेक्क्याइ साङ्ग्राम्पेदाइडो वे?स्मा निड्वा? केमाबा नु पयम् यम्बा इबुगेन् मिक्से:न्निन् इङ्गा? नि:सुड्लो-खेप्पो नुसि माइलाइड्बाहा?रे नुसि कुनुप्पोबा मिन्दे?हा? मेगत्तुरो॥ खेन् मिन्दे?हा?ओए निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाक्केन्निन् नुबेआइ वा?रो॥² हेक्क्याइ इङ्गा? मि नु केबुप्पा सेल्लेइधो कुइसि:क्पा वाहड्धिक् नि:सुड्लो॥ खेल्ले कुयाओ खेन् किप्पा केघु:बा थक्सा:न्, कुनावाइल्ला नु खेल्ले कुमिङ्गिल्ले कुघानि:त्तिन् केना:म्बाहा? खेप्पो मेयेबेबा नि:सुड्लो॥ खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले पिरुसिबा साराङ्गिहा? मेगत्तुरो॥³ हेक्क्याइ खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबा मोसारे कुसाम्लो नु मेल्लुक्सा:ल्ले कुसाम्लो:न् अक्खेल?रिक् साम्मेत्तु,

"मुक्सांदाइबा निड्वा?फुमाइडे, खेने? केया:म्बक्हा?ग पयम् यम्बा नु निड्वा? केमाबा चो:क्लो॥ काक् मेन्छाम् सुवाइहा?रे खुनि? हाइडे, खेने? केलाम्हा?ग नु:बा नु सेक्खाबा चो:क्लो॥

⁴ यहवे दाइबाए, खेने?ग हा:ल्ले केइगिल्लेन्बे? हेक्क्याइ हा:ल्ले केनारा मेभो:सुम्बे? थेआइभेले खेने?रक् सेसेबा केजो:क्॥ काक् मेन्छाम् सुवाइहा? मेदा:आइ खेने? सेवा केम्जो:क्लो, थेआइभेले साम्योनिबा केया:म्बक्किन् ओसे:न्दाइ पो:क्खेआइ वा?रो॥"

⁵ हेक्क्याइ ओमेत्तुडिल्ले साङ्ग्राम्पेदाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहिम्मो निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमाइहुप्पिल्ले सा:ङ्गाहिम्मिन् हरेबा

†† पोगुगेन् कुजा:न्-कन्फा?इन्खुम्दिङ्गले लागि यारिक्केवा?बा मनासिरो॥

निःसुड्लो ॥ 6 खेन् हिम्मोलाम् नुसि माइलाइड्बाहा?रे नुसि मिन्दे?हा? मेयाइसिड्डाइ लाःवकात् मेलःन्देरो ॥ खेइहा?रेग फः ल?रिक् केओःप्पा नु सेसेबा तेःत् मेजावखुआइ मेवये, हेक्क्याइ खुनि? सड्बे?ओ पेर्क्कसाम्याइ चेप्फत् मेहेसुआइ पत्छेरो ॥ 7 हेक्क्याइ लिस्सि कुहिड्वेत् पाथुड्साहा?ओ थिक्किल्ले खेन् काक् नुसि माइलाइड्बाहा? सदादिइ सदादिइ केहिड्बा निड्वा?फुमाइडिल्लेन् किप्पा केघुःबा कुसाक्किल्ले केदिम्बा नुसि साम्याइ खोर्याहा? पिरुसिरो ॥ 8 हेक्क्याइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिइ नु कुमुक्कसाम्याम् केलःम्बा मिःवखु?इल्ले माइहिम्मिन् सिदाक् थिम्मुरो ॥ खेन् नुसि माइलाइड्बाहा?रे मेदारुबा खेन् नुसि मिन्दे?हा? मेन्नेत् मेन्जुःत्ते थारिक् आत्तिन्हा?आइ माइहिम्मो लाःप्पा मेन्छुक्तेन्लो ॥

निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसिक्किल्लेन् नुसि खोर्याहा?

16 हेक्क्याइ निड्वा?फु माइहिम्मोलाम् केलःम्बा यम्बा इक्लाःल्ले खेन् नुसि माइलाइड्बाहा? अक्खेल?रिक् मेत्तुसिर यागेबा खेप्सुड्, “पेगेम्मे?आइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाक्केन्ल्लेन्नुसि खोर्याहा? इक्सादिइ खाम्बेःक्मो हुक्खेम्मे?ओ ॥”

2 हेक्क्याइ थिक्सिगेःक्पा माइलाइड्बान् पेआइ कुघोर्याःन् खाम्बेःक्मो हुक्खु, हेक्क्याइ खेन् किप्पा केघुःबा थक्साःल्ले इबुगेन् कुमिक्सेःन्निन् केलक्पा नु कुनावाइत्ताःन् सेसे माइगेघःबाहा? याम्मोसिड्बा नु सा?रिक् केदुक्पा याड्घेःक्किल्ले खुनि? थक्किन् सिदेप् तेप्पुर लःन्देरो ॥

3 हेक्क्याइ निसिगेःक्पा माइलाइड्बाल्ले कुघोर्याःन् वाहड्डो हुक्खु, हेक्क्याइ खेन् वाहड्डिड्ग केसिःबा मनाःल्ले कुमाक्खि?इन् हेक्के लेड्डिसिड् पेरो ॥ हेक्केल?रिक् खेप्पो केयाक्पा काक् कुहिड्वेत् पाथुड्साहा? मेस्येरो ॥

4 हेक्क्याइ सुम्सिगेःक्पा माइलाइड्बाल्ले कुघोर्याःन् यड्घड् नु वाबुन्हा?ओ हुक्खुआइ खेइहा? माक्खि? पोःक्खे पेरो ॥ 5 हेक्क्याइ च्चाःत् सम्दाइ युक् केगप्पा माइलाइड्बाल्ले निड्वा?फुमाइडिन् अक्खे मेत्तुबा इड्गा? खेप्सुड्, “निड्वा?फुमाइडे, खेने? सेसे केवये हेक्क्याइ आल्लोआइ सेसे केवा?रो ॥ कन् मिन्दे?हा? केबाइघुआइ खासेन् केजोगुसिल्ले केघासेन्निन्कुदोःप्पा चोःक्लो ॥ 6 खेइहा?रे निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा? नु माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?रे खुनि? माक्खि?इन् मेसेःसुआइ मेवा?रो ॥ खेल्ले चोगुल्ले खेइहा? माक्खि?इन् थुड्मा केबाइघुसिरो ॥ खेइग खेइहा? ला?रुसिबा खुम्दिड्डिन् वयेरो ॥” 7 हेक्क्याइ लेत्तिड्दतोःम्मादेन्नोलाम् अक्खे केल?बा इक्लाथिक् खेप्सुड्, “मुक्साम्दाइबा निड्वा?फुमाइडे, खेने? केजोगुबा खासेन्निन् सेक्खाबा नु साम्योनिबा चोःक्लो ॥”

8 हेक्क्याइ लिसिगेःक्पा माइलाइड्बाल्ले कुघोर्याःन् नाम्मो हुक्खुआइ नाम्मिल्ले मेन्छाम् याप्पिहा? मिःल्ले ओ?मासि युक् खोःसुरो ॥ 9 हेक्क्याइ मेन्छाम् याप्पिहा? नाम्मिल्ले सा?रिक् ओ?रुसिल्ले खेन् मिन्दे?हा? सम्दाइ युक् केगप्पा निड्वा?फुमाइडिन् साड्ग्रा मेमेत्तुरो ॥ हेक्केसाइ खेइहा? खुनि? फेन् याःम्बक्कोनु मेन्हिन्देन् हेक्क्याइ खेने? मिमिदिड्डाइ मेम्बिरुन्लो ॥

10 हेक्क्याइ डसिगेःक्पा माइलाइड्बाल्ले कुघोर्याःन् खेन् किप्पा केघुःबा थक्साःल्ले कुहाइयुक्ना सम्दाइ हुक्खुरो ॥ हेक्क्याइ खेन् किप्पा केघुःबा थक्साःल्ले कुहाइजुम्मिन् माक्खिगेन् खादाम्माल्ले सिदेप् तेप्पुरो ॥ हेक्क्याइ सा?रिक् तुक्खेःल्ले चोगुल्ले खेप्पोबा मेन्छाम् याप्पिहा? मेहाबे मेभिःक्तेरो ॥

11 हेक्क्याइ खेइहा?रे खुनि? याड्घेःक्वहा? सा?रिक् तुगेबाल्ले चोगुल्ले साड्ग्राप्पेदाइबा निड्वा?फुमाइडिन् साड्ग्रा मेमेत्तुरो ॥ आल्लसाइ खेइहा? खुनि? फेन् याःम्बक्कोनु मेन्हिन्देन्लो ॥ 12 हेक्क्याइ तुक्सिगेःक्पा माइलाइड्बाल्ले कुघोर्याःन् पयम् यम्बा युफ्रेतिस वाहड्डो हुक्खुआइ खेप्पोबा च्चाःत्तिन् चबेबेरो, हेक्क्याइ नाम्मोन् पिसाड्लाम् थड् चोःक्से केभेम्बा हाइहा?रे खुनि? माराम्मिन् यारिप् पोःक्खेरो ॥ 13 हेक्क्याइ खेप्पो हन्दगेःक्मोन् वासेरिःल्ले कुमुराओलाम्, थक्साःल्ले कुमुराओलाम् हेक्क्याइ इड्लेक्पा माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाल्ले कुमुराओलाम् सुम्सि पदःक् हेक्क्याइ आजिःन्जिःम्बा फेन्साम्हा? मेलःन्देबा निःसुड्सिड्लो ॥

14 खेइहा?ग निड्वा? केमाबा याःम्बक् केजोःक्पा फेन्साम्सिरो ॥ खेइहा?

इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा काक् हाइहा?ओ मेबेःक्काइ मुक्साम्दाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले पयम् यम्बा कुयेन्नी थड् चोःक्से खेइहा? मेसुप्सु मेदारुसि? ॥

15 दाइबाल्ले पाःत्तु?, “नुःरिक्काइ खेप्सेम्मे?ओ! इड्गा?ग केघुःप्पा कुड्सिःक् स्वाःत्ताइ ताआरो ॥ हाःत् मेन्डम्मे सिड्सिड् वा?आइ कुदेःत् चाइहा? खुने?नु कत्तु खेइग मु?इसाबारो, थेआइभेल्ले खेन् लेक्वाबेधिःक् लाड्घेःक्माआइ सिरिड् मःमो थाःमा मेबोःइनेल्लो ॥”

16 हेक्क्याइ हिब्रु पाःन्दाइडो “आरमागेददोन” मेप्पनाबा तेन्नो खेन् फेन्साम्हा?रे काक् हाइहा? मेसुप्सुसि? ॥

17 हेक्क्याइ नुसिगेःक्पा माइलाइड्बाल्ले कुघोर्याःन् सुरित् केजड्डो हुक्खुआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुहिम्मोबा हाइयुक्नालाम् आल्ल चुरेरो केल?बा यम्बा इक्लाथिक् त्येरो ॥ 18 हेक्क्याइ खेप्पो साःम्भे लेक्ते, ताइसाक्पेन्खेरेइ घुरुड् ल?रिक् लोःक्खु, हेक्क्याइ किप्पा केघुःबा लुप्पि थाडेरो ॥ इक्सादिइ खाम्बेःक्माल्लेन् नावागेन् चडःत् नेस्सेआड्धो मेन्छाम् याप्पिहा?रे अक्त्तइबा सा?रिक् किप्पा केघुःबा लुप्पि थाडेबाग आप्फाल्लेआइ मेन्निए मेवयेरो ॥ 19 हेक्क्याइ खेन् पयम् यम्बा येक्क्यक् बेबिलोनिन् खेल्लेक् पःक्खेर सुम्सि लक्को हाःसिड्लो, हेक्क्याइ इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा काक् लाजे?बा येक्क्यक्हा? थ्यःइ पोःक्खेरो ॥ बेबिलोनेरे काक् कुलायोहा? निड्वा?फुमाइडिल्ले इःत्तुआइ किप्पा केघुःबा कुसाक्केन्ल्ले केदिम्बा खोर्यालाम् खेन् थुड्मा पाड्घुरो ॥ 20 लुप्पि थाडेबाल्ले चोगुल्ले काक् वागप्लाजे?हा? नु कोःक्मा फाइज्जहा? मेमये मेबेरो ॥ 21 हेक्क्याइ मेन्छाम् याप्पि सम्दाइ ताइसाक्पोलाम् यम्बयम्बा फःन् थ्येरो ॥ खेन् फःन्निड्ग लिबोःइ(४०) लिबोःइकिलो थारिक् केलिःप्पा चोगेरो ॥ हेक्क्याइ खेन् मेन्छाम् याप्पिहा?रेग कन् फःन्निन्ल्लेन् मिन्दे?इल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिन् साड्ग्रा मेमेत्तुरो, थेआइभेल्ले खेन् मिन्दे?इड्ग सा?रिक् किप्पा केघुःबा चोगेरो ॥

मेन्छुमा? नु किप्पा केघुःबा थक्सान्

17 हेक्क्याइ खेन् खोर्याहा? केगप्पा खेन् नुसि माइलाइड्बाहा?ओ थिक्पा फेरेआइ अक्खे मेत्ताइ, “फेरे?, इड्गा? खेने? खेन् कुड्ड कुनाम् केसेःमा केत्तिमाल्ले खोःमा केबोःइबा खुम्दिड्डिन् ओसेःन्धाक्ने?रो ॥ खेन् केत्तिमान् यरिक् च्चाःत्तिल्ले कुबेसाइ केनेबा यम्बा येक्क्यक्किल्लो ॥ 2 खेन् केत्तिमान्नुग इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा काक् हाइहा?रे ताप्फेःम्बा याःम्बक् मेजोगुआइ इक्सादिइ खाम्बेःक्मो केवा?बा काक् मेन्छाम् याप्पिहा? सिजड्वाःल्ले मयुसिबा हेक्के खुने? कुभेन् याःम्बक्किल्ले मयुसिआइ मेवा?रो ॥”

3 हेक्क्याइ इड्गा? सेसेमाइडिल्ले थुक्ताइडाइ माइलाइड्बाल्ले एःक्सादेन्नी पक्खाइ ते?राइलो ॥ हेक्क्याइ खेप्पो नुसि कुधेगेःक् केबप्पा नु थिबोःइ कुदाइ केयुड्बा हेःत् केल?बा थक्सा सम्दाइ मेन्छुमा?थिक् युडेबा निःसुड् ॥ खेन् थक्साःल्ले कुधक् कुलेम् निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदक्लेइवाओ माइचे?या मिड्हा? साप्तेआइ पत्छे ॥ 4 हेक्क्याइ खेन् मेन्छुमा?इड्ग परान्ता नु हेःत् केल?बा चाइ चाक्सिड्डाइ साम्याइ, मुधिड्लुड् नु तेक्सेःक्लुड्हा? वाःत्छिड् चोःक्सिड्डाइ वयेरो ॥ खेल्ले कुहुक्को सिक्केलेःइबा नु याम्मोसिड्बा पाःन्हा? हेक्क्याइ कुभेन् याःम्बक्हा?रे केदिम्बा साम्याइ खोर्याःन् पक्खुआइ वयेरो ॥ 5 हेक्क्याइ खेल्ले कुदो?वाबोग कुबे कुसिड् निःप्पेन्नेप्पनाबा मिड्थिक् साप्तेआइ पत्छेरो-

“पयम् यम्बा येक्क्यक् बेबिलोन्, केत्तिमाहा?रे खुनि? मा, इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा सिक्केलेःइबा याःम्बक् केजोःक्पाहा?रे खुनि? मारो ॥”

6 हेक्क्याइ इड्गा? खेन् मेन्छुमा?इन् ओमेत्तुड्डिल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेसे मनाहा? नु येसु खिस्तेरे कुरुमेहा?रे खुनि? माक्खि?इल्ले मयुआइ वयेबा निःसुड्डाइ सा?रिक् आनिड्वा? मयेरो ॥

7 कर खेन् माइलाइड्बाल्ले अक्खे मेत्ताइ, “थेआइ केनिड्वा? माःबाबे? खेन् मेन्छुमा?इन् नु नुसि कुधेगेःक् केबप्पा हेक्क्याइ थिबोःइ कुदाइ

केयुड्बा थक्साःल्ले कुयाःम्बेओबा सिबि? पाःन्निन् इङ्गा? मेत्ने?रो॥ 8 खेन् केनिःसुबा किप्पा केघुःबा थक्साःङ्ग कुहिड्वेत् वये, कर खेन् आल्लो होःप्लो॥ खेङ्ग याम्मो कुद्रोःम् मेःन्नेबा लुम्बाःतोलाम् थाड्डाङ्ग मेन्नुप्पनाबा मेक्माओ पेःक्लो॥ हेक्क्याङ्ग कन् इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्माल्लेन् नावागेन् चडःत् नेस्सेआड्धो हिड्मन्नेन् साप्पन्नो खुनि? मिङ्ग मेम्बप्पना इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोबा मेन्छाम् याम्पिहा?रे कन् केसिःबा किप्पा केघुःबा थक्साःन् याम्मो कुहिड्वेत् मेनिःसुआङ्ग खुनि? निड्वा? मारो॥

9 हेक्क्याङ्ग कन् पाःन्हा? कुसिङ्ग निःप्पा सिक्कुम्दिङ्ग निड्वा? चाहाबा चोःक्लो॥ खेन् नुसि थेगेःक्पाहा?ग खेन् मेन्छुमा?इन् युड्बा नुसि कोःक्माहा?रो॥ 10 खेन् नुसि थेगेःक्पाहा?ग नुसि हाङ्गसिआङ्गलो॥ डसि हाङ्गहा?ग आसेःन्छा मेस्ये मेबेरो, तुक्सिगेःक्पाल्ले आल्लो हाङ्ग चोगु? हेक्क्याङ्ग नुसिगेःक्पाङ्ग ताम्पा वा?रो॥ कर खेन् ताआङ्ग सप्फारक् हाङ्ग चोगु?रो॥ 11 खेन् तगि कुहिड्वेत् केवा?बा कर आल्लो केहोःप्पा किप्पा केघुःबा थक्साःन् येत्तिगेःक्पा हाङ्गलो॥ खेन् वे?स्मा नुसि हाङ्गहा? हेक्क्याङ्ग चोःक्लो, हेक्क्याङ्ग खेन्नाङ्ग मेक्लो॥

12 खेन् केनिःसुबा थिबोःङ्ग कुदाङ्गहा?ग थिबोःङ्ग हाङ्गसिरो॥ खेङ्गहा?रेग आल्ल थारिक् हाङ्ग चोःक्मा युक् मेङ्घोए मेवा?रो, कर खेङ्गहा?रे थक्साःन्नु सोरिक् सप्फारक् हाङ्ग चोःक्मा युक् मेघोःसु?रो॥ 13 खेङ्गहा?रेग थिक् हुप् मेबोःङ्गहाङ्ग खुनि? मुक्साम् नु युक्किन् खेन् किप्पा केघुःबा थक्साःन् मेबिरु?रो॥ 14 हेक्क्याङ्ग खेङ्गहा?रे मेल्कुक्साःल्ले कुदक्लेड्वाओ थङ्ग मेजोगु?, कर मेल्कुक्साःल्ले, खुने? उःत्तुसिबा सेगुसिबा नसाःन्साबाहा?नु सोरिक्, खेङ्गहा? नाःन्दुसि?रो, थेआङ्गभेल्ले मेल्कुक्साःङ्ग दाङ्गबाहा?रे खुनि? दाङ्गबा नु हाङ्गहा?रे खुनि? हाङ्गलो॥”

15 हेक्क्याङ्ग खेन् माङ्गलाङ्गबाल्ले इङ्गा? अक्खे मेत्ताङ्ग, “खेने? केनिःसुबा खेन् कुड्ग कुनाम् केसेःमा केन्निमान् युड्बा च्वाःत्हा?ग यरिक् मेन्छाम् सुवाङ्गहा?, लाजे?हा? नु पाःन्दाङ्गसिरो॥ 16 हेक्क्याङ्ग खेने? केनिःसुबा खेन् हेःत् केल?बा किप्पा केघुःबा थक्साःल्ले नु थिबोःङ्ग ताङ्गहा?रे खेन् केन्निमान् मेजिःत्तुआङ्ग खेल्ले कत्तुबा काक् पाःन्हा? मेनाप्पुआङ्ग खेन् लेक्चाबेथिःक् मेजोगु?रो॥ हेक्क्याङ्ग खेल्ले कुनेक्साःन् मेजआङ्ग केन्म्बान्मि मेथिक्खु?रो॥ 17 थेआङ्गभेल्ले निड्वा?फुमाङ्गडिल्ले कुबाःन्हा? मेङ्गेत्ते थारिक् निड्वा?फुमाङ्गडिल्ले इःत्तुबा कुनिड्वा? हेक्केए खेन् थिबोःङ्ग हाङ्गहा? चोःक् पाङ्गुसि?, हेक्केःल्ले खेङ्गहा?ग थिक्हुप् मेबोःङ्गहाङ्ग खेन् किप्पा केघुःबा थक्साःन् खुनि? हाङ्ग चोःक्मा युक्किन् मेबिरु?रो॥ 18 खेने? केनिःसुमा खेन् मेन्छुमा?इङ्ग इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोबा हाङ्गहा? सम्दाङ्ग युक् केजोःक्मा पयम् यम्बा येक्यक्किन्लो॥”

बेबिलोन येक्यक्किन् मेक्

18 खेन् एगाङ्ग इङ्गा? साङ्गग्राम्पेदाङ्गलाम् पयम् यम्बा युक्साबा वे?स्मा माङ्गलाङ्गबाथिक् येःर पत्छेबा निःसुङ्गलो॥ खेल्ले कुमिमिदिङ्गडिल्ले इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मान् थो?रुरो॥ 2 हेक्क्याङ्ग खेल्ले पयम् यम्बा इक्लाओ अक्खेल?रिक् पाःत्तुर अःक्तेरो, “बेबिलोनिन् मेगेरो, पयम् यम्बा येक्यक्किन् मेगेरो! खेन् आल्ल लेःत्छाम् फुङ्गसाम् नु फेन्साम्हा?रे खुनि? वा?मा तेन् पोःक्खेआङ्ग वा?॥ खेप्पोग काक् परिक्लेन् सिक्केलेःङ्गबा नु आसुत्थो पुहा? याङ्गमेधोःक्लो॥ 3 थेआङ्गभेल्ले इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्को केवा?बा काक् मेन्छाम् सुवाङ्गहा? कुयाम्बोःप्पा सिजङ्गवाःल्ले मयुसि॥ हेक्क्याङ्ग इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोबा काक् हाङ्गहा?रे खेन्नु याम्बोःप्पा याःम्बक् मेजोगु, हेक्क्याङ्ग खेल्ले याम्दादा नु निड्वा?तादाबा कुहिड्मन्नेल्ले चोगुल्ले इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोबा लेङ्गहङ्गबाहा? सा?रिक् याङ्गसाकुन्धेसाबा मेबोःक्खेरो॥”

4 हेक्क्याङ्ग साङ्गग्राम्पेदाङ्गलाम् वे? इक्लाथिक् खेप्सुङ्गलो, “आयाम्पिसे, खेन् येक्यक्कोलाम् लाःक्कात् लःन्देम्मे?ओ! खेन् येक्यक्कोबा मनाहा?रे मेजोगुबा हेक्के लायो मेजोगेम्मिन्ने?ओ, मेःन्ने फा?ग्र खिनि?आङ्ग खेङ्गहा?रे मेघोःसुबा खुम्दिङ्गडिन् केघोःसुम्लो, 5 थेआङ्गभेल्ले कुलायोःङ्ग साङ्गग्राम्पेदाङ्ग थारिक् लुम्सिङ्गडिङ्ग वा?रो,

हेक्क्याङ्ग निड्वा?फुमाङ्गडिल्ले खेल्ले काक् कुभेन् याःम्बक्हा? निड्वा? इःत्तुआङ्ग वा?रो॥

6 खेङ्ग आक्खे मेप्पा ला?रु?, बा हेक्केए मेत्तेम्मे?ओ॥ हेक्क्याङ्ग काक् कुयाःम्बक्किन्ने कुलेक्वान्निनेङ्ग थारिक् नुःक्तेम्पिरेम्मे?ओ॥

हेक्क्याङ्ग खुने? वे?हा?रे लागि यारिप् चोगुबा खोर्याओबा तुक्खेःल्ले कुलेक्वा निनेङ्ग थारिक् कुघोन्याओ यो?रेम् पिरेम्मे?ओ॥

7 खेन् याम्दादा निड्वा?तादाबा नु सुक्खेवाओ वयेबा यारिक् तुक्खे चाःत्तेम्मे?आङ्ग मेरिङ्ग थक्कल याःन्देम्मे?॥

थेआङ्गभेल्ले खेल्ले, ‘इङ्गा?ग पयम् यम्मा हाङ्गमाआरो, इङ्गा?ग मेमेदुमा मेःन्नारो, इङ्गा?ग आप्फाल्लेआङ्ग मेरिङ्ग मेथक्कान्तो फा?आङ्ग हेन्छिङ्गडिङ्ग वा?रो॥

8 खेल्ले चोगुल्ले थिक् येन्नेए खेल्लो सिःमेन्, मेरिङ्ग थक्मेन्, हेक्क्याङ्ग साक्वाःल्लेन् मिन्दे?इन्ताःरो॥ हेक्क्याङ्ग खेन् मेन्छुमा?इन् मिःल्ले खाप्पु थ्यःङ्ग पोःङ्गलो,

थेआङ्गभेल्ले खेन् खुम्दिङ्ग केबिबा निड्वा?फुमाङ्गडिङ्ग मुक्साम्दाङ्गबा चोःक्लो॥”

9 हेक्क्याङ्ग खेन् येक्यक्किन् मिदिक्काङ्ग केलःम्बा मिःक्खु?इन् खुने?नु याम्बोःप्पा याःम्बक् केजोःक्पा नु याम्दादा वा?माओ चुम् केमेप्पा इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोबा हाङ्गहा?रे मेनिःसु?आङ्ग मेहाःप्ल मेरिङ्ग मेथक्को॥ 10 खेङ्गहा? खेल्ले कुदुक्खेःन्नु मेगि, हेक्क्याङ्ग माःङ्गघा मेयेप्पाङ्ग अक्खे मेबाःत्तु?रो, “आयाक्को, आयाक्को! केधुम्बा नु पयम् यम्बा बेबिलोन येक्यक्के, सप्फारेसा केघुम्दिङ्गडिन् त्येआङ्ग वा?रो!”

11 इक्सादिङ्ग खाम्बेःक्मोबा लेङ्गहङ्गबाहा? मेहाःप्ल मेरिङ्ग मेथक्को, थेआङ्गभेल्ले खुनि? चिगःक्वाहा? याम्मो आत्तिन्हा?रेआङ्ग मेन्डङ्गुन्तो॥

12 आत्तिन्हा?रेआङ्ग खुनि? साम्म्याङ्ग, युप्पा, मुधिङ्गलुङ्ग, तेक्सेःक्, हेक्क्याङ्ग नुःबनुःबा नाइनासुःत्, परान्ला नु हेःत् केल?बा तेःत्हा?, असेःक्खि तेःत्, हेक्क्याङ्ग काक् परिक्लेन् कुनाम् केनु?बा सिङ्गहा?, हेक्क्याङ्ग तक्मिबाल्ले कुगेःङ्ग, इमेल्कुङ्गबा सिङ्गहा?लाम्, थन्नामाहा?लाम्, फेन्जे?लाम् नु वालेङ्गलुङ्गलाम् चोःक्मनाबा काक् परिक्लेन् चिगःक्वाहा?, 13 हेक्क्याङ्ग नाम्सिङ्ग हक्, मारुक्हा?, कुनाम् केनु?बा साङ्गसिङ्ग, मुर्, पाङ्गबःत्तु फुङ्गमा, चेल्लेक्से? थिः, जैतुन निःङ्गेःन्, फे?रुम्, सिः, हेक्क्याङ्ग पित् साःङ्गवेत्, मेल्कुक्हा?, अन्हा?, अन्लाहा?, हेक्क्याङ्ग योःक्पा योःक्माहा? नु थङ्गडो मेनाप्पुसिबा मनाहा?आङ्ग मेन्डङ्गुन्नेन्तो॥ 14 लेङ्गहङ्गबाहा?रे खुने? अक्खे मेमेत्तु?रो, “खेने? काक् आबाडे कप्पा निड्वा? केजोगुबा नुःबनुःबा चिगःक्वाहा? काक् मेमये मेबेरो॥ हेक्क्याङ्ग केयाङ्गसाकुन्धे नु केघेम्सिङ्गमाहा?आङ्ग मयेबेरो॥ खेङ्गहा?ग खेने? याम्मो आप्फाल्लेआङ्ग केङ्गोःसुन्तो॥” 15 खेन् येक्यक्को लेङ्गहङ्ग चोःक्से केदाःबाआङ्ग याङ्गसाकुन्धेसाबा केबोःङ्गबा लेङ्गहङ्गबाहा?ग माःङ्गघा मेयेप्पो, थेआङ्गभेल्ले खेङ्गहा? खेल्ले कुदुक्खेःन्नु सा?रिक् मेगिरो॥ खेङ्गहा? मेहाःप्ल मेरिङ्ग थक्कु 16 अक्खे मेल?रो,

“आयाक्को, आयाक्को! खेन् पयम् यम्बा येक्यक्किङ्ग नुःबनुःबा नाइनासुःत्, परान्ला नु हेःत् केल?बा तेःत् फुङ्गहा? चाक्सिङ्गडिङ्ग साम्म्याङ्गहा?, इमेल्कुङ्गबा मुधिङ्गलुङ्गहा? हेक्क्याङ्ग तेक्सेःक्किन्नेन्वाःत्तिहा? केवाःप्पा मेन्छुमा?इन् कुड्गसिःक् सा?रिक् नुःबा चोगेरो॥ 17 सप्फारेसा काक् कुयाङ्गसाकुन्धेहा? खेल्ले माःसुदेःसुरो!”

काक् वालाधा दाङ्गबाहा?, वालाम्दिःक्पाहा?, वालाधा चाःक्पाहा? नु वाहङ्गडो याःम्बक् केजोःक्पा केजाबाहा? माःङ्गघा मेयेप्पाङ्ग 18 खेङ्गहा?रे खेन् पयम् यम्बा येक्यक्किन् मिदिगेआङ्ग केलःम्बा मिःक्खु?इन् मेनिःसुआङ्ग अक्खे मेबाःत्तुर मेअःक्,

“कन् पयम् यम्बा येक्यक् हेक्क्याङ्ग येक्यक्किङ्ग आत्तिन्हाङ्ग होःत्तेरो!”

19 हेक्क्याङ्ग खेङ्गहा?रे खाम्हिःक्किन् खुनि? थेगेःक् सम्दाङ्ग मेजुःत्तिङ्गडिङ्ग मेहाःप्ल, मेभिःक्कल, मेरिङ्ग थक्कु अक्खे मेबाःत्तुर?रो,

“आयाक्को, आयाक्को! कन् पयम् यम्बा येक्यक्कोग, यरिक् वालाधा दाङ्गबाहा?रे खेल्ले कुयाङ्गसाकुन्धेलाम् याङ्गसाकुन्धेसाबा मेबोःक्खेरो॥ कर सप्फारेसा खेन् येक्यक्किन् काक् मेगेरो॥ 20 साङ्गग्राम्पेदाङ्गडो केवा?बासे,

खेन् मेगेबाओ सःत्तमे?ओ! निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा?, सेःक्युक्मिबाहा? हेक्क्याइ माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पासे, सःत्तमे?ओ! थेआइभेले खिनि? निड्घुम् केमेत्तिबाल्ले चोगुल्ले निड्वा?फुमाइडिल्ले खेन् खुम्दिइ पिरुआइ वा?रो॥”

²¹ हेक्क्याइ मुक्साप्पाडाइबा माइलाइड्बाधिकले पयम् यम्बा लुड्सुम् हेक्क्याइ लुड्धिक पक्खुआइ यो वाहड्डो लाप्फुसु थाःसुर अक्खे पाःत्तुरो, “पयम् यम्बा येक्यक् बेबिलोनिन्नाइ बा अक्खेल?रिक्के लाप्फुरो, हेक्क्याइ खेन् याम्मो आप्फाल्लेआइ निमेधाःप्पेन्तो॥ ²² हेक्क्याइ साराङ्गि, मेफ्रामा नु थुत्तुरिःप्पा मुक्पा इक्लाःन् हेक्क्याइ सामोलोबाहा?रे खुनि? सामलोहा? खेने?ओ याम्मो आप्फाल्लेआइ खेम् मेदेत्तेन्तो॥ हेक्क्याइ काक् परिक्पा साप्पोःक्वोम्बाहा? खेने?ओ याम्मो आप्फाल्लेआइ खोमेदेत्तेन्तो॥ याम्मो लुड्सुम् युःप्पनाबाआइ खेने?ओ याम्मो आप्फाल्लेआइ खेम् मेदेत्तेन्तो॥ ²³ खेने?ओ याम्मो आप्फाल्लेआइ सेमि मेओःत्तेन्तो, हेक्क्याइ सिसामेःत्तु नु नालिसाइडिल्ले खुन्धि? इक्लाःन्नाइ खेने?ओ याम्मो आप्फाल्लेआइ खेम् मेदेत्तेन्तो॥ खेने? केलेइहड्बाहा?ग इक्सादिइ खाम्बेःक्मो मुक्साप्पाबा नु केइड्बा केधुम्बाहा? मेवये, हेक्क्याइ खेने? फेन्साम् मुन्धुम्लाम् इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा काक् मेन्छाम् सुवाइहा? इङ्गोलेक्त्तुरो॥ ²⁴ बेबिलोने, खेने? केमाराम्हा?ओए माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा?, निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा? नु इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा काक् सेप्पनाबा मनाहा?रे खुनि? माक्खि?इन् सेःरेआइ वयेरो॥”

बेबिलोनेन् मेगेबाओ साङ्ग्राम्पेदाइडोबा सःप्पान्

19 खेन् एगाइ साङ्ग्राम्पेदाइडो यरिक् मनाहा? यम्बा इक्लाओ अक्खेल?रिक् मेअःक्तेबा हेक्के खेप्सुड्लो, “हाल्लेलुया! सेन्लप्, मिमिदिइ नु मुक्साम्मिङ्ग आनि? निड्वा?फुमाइडिल्लेन्तो, ² थेआइभेले कुघासेन्निङ्ग सेक्खाबा नु नुःबा चोःक्लो, हेक्क्याइ याम्बोःप्पा कुयाःम्बक्किल्ले इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् केजिःम्मा खेन् पयम् यम्मा केल्मिमान् खुम्दिइ पिरुरो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबाहा? खेले सेरुसिबाल्ले चोगुल्ले खेन् खुम्दिइ पिरुआइ वा?रो॥” ³ हेक्क्याइ खेइहा? याम्मो मेअःक्ते, “हाल्लेलुया! खेन् येक्यक्किन् मिदिक्काइ मिःक्खु?इङ्ग सदादिइ थाःइ पेःक्लो॥” ⁴ हेक्क्याइ नेत्-लि (२४) तुम्लाम्पोःबाहा? नु लिसि कुहिड्वेत् पाथुड्साहा? हाइयुक्नाओ केयुड्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुदगि साम्बोःन् मेभन्धिइल सेवा मेजोगुरो॥ हेक्क्याइ खेइहा? याम्मो मेअःक्ते, “आमेन्, हाल्लेलुया!”

मेल्लुक्साःल्ले तेन्धाम्पोःकुमेःक्खिम्साभाइजा

⁵ हेक्क्याइ हाइयुक्नालाम् अक्त्तड्बा इक्लाधिक ल्येरो, “काक् चुक्पालाम् यम्बा थारिक् खुने?नु केगिबा कुसेवारोबासे, आनि? निड्वा?फुमाइडिल्ले कुनारा फोःसेम्मे?ओ!” ⁶ हेक्क्याइ इङ्गा? यरिक् मनाहा?रे खुनि? इक्ला हेक्त्तड्बा इक्लाःन् खेप्सुड्ले॥ खेइङ्ग पयम् यम्बा च्वाःत्तु सःक्तेबा कुइसिःक् नु खेरेइ धुरुड्ल ल?रेर लोःक्खुआइअक्खेल?रिक् अःक्ते, “हाल्लेलुया! थेआइभेले मुक्साप्पाडाइबा आनिगे निड्वा?फुमाइडिल्ले हाइ चोगु?रो॥ ⁷ आल्ल आनि? सा?रिक्के सःत्ति, हेक्क्याइ खुने? मिमिदिइ पिरुम्लो, थेआइभेले मेल्लुक्साःल्ले तेन्धाम्पोःकुमेःक्खिम्मिन् त्येआइ वा?, हेक्क्याइ कुसिसामेःत्तिन् † आबाडे यारिप् पोःक्खेआइ वा?रो॥ ⁸ सिसामेःत्तिङ्ग फःगेल?बा केओःप्पा नुःबा नाइनासुःत्तु चाइ चाइमा मेबिरुआइ वा?रो॥”

† कुसिसामेःत्तिन्-मेल्लुक्साःल्ले कुसिसामेःत्तिन् फा?इन् येसु खिस्तेन्नाःन् केजोःक्पा केरेक् मनाहा?रो, याम्मोआइ खुने? कुमेःक्खिम्साबा हेक्के थाःबेआइ वा?रो॥

(नुःबा नाइनासुःत्तु चाइडिङ्ग निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा?रे मेजोगुबा साम्पोनिबा याःम्बक्लो॥)

⁹ हेक्क्याइ माइलाइड्बाल्ले मेत्ताइ, “कन् पाःन्निन् साप्ते?—मेल्लुक्साःल्ले कुमेःक्खिम् साभाइजाओ मेउःत्तुसिबाहा? मु?इसाबासिरो॥” खेले याम्मो इङ्गा? मेत्ताइ, “कड्हा?ग निड्वा?फुमाइडिल्ले सेक्खा कुबाःन्जाक्सिरो॥”

¹⁰ हेक्क्याइ इङ्गा?ग खुने? सेवा चोःक्मा फा?आइ कुलाइडो साम्बोःन् फन्धिडाइ, कर खेले इङ्गा? अक्खे मेत्ताइ, “हेक्के चोःक्मा मेनु?नेन्! इङ्गा?ग खेने? नु केम्भु? केन्सा?सि हेक्त्तड्बा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबा नु येसुःन्तोःन्दि केबिबाआरक्लो॥ निड्वा?फुमाइडिल्ले सेवा चोगे?!”

थेआइभेले येसुरे चोगुबा पाःत्तुबा सेक्खा पाःन्हा?रे माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पाहा? हाइहाइ मेत्तुसि?रो॥

कुभरा अनोयुक्पा

¹¹ हेक्क्याइ इङ्गा? साङ्ग्राम्पेदाइडिन् हरेबा निःसुड्, हेक्क्याइ खेप्पो फःदाइबा अन्धिक वये॥ खेन् सप्पाइ केयुड्बाल्ले कुमिड्डिन् “नसाःन्साबा” नु “सेक्खा” मेमेत्तुरो॥ खुने?ग नुःरिक्काइ खासेन् चोगु? हेक्क्याइ थड् चोगु?रो॥ ¹² खुने? कुमिक्हा?ग मि हेक्के केदिःप्पा चोगे, हेक्क्याइ खुने? कुधेगेःक्पो यरिक् तिचःहा? मेबत्ते॥ खुने? नासिङ्गेन् कुधक्को कुमिड् साप्तेआइ पत्ते॥ खेले कुबेःङ्ग आत्तिन्हा?रेआइ कुसिड्निःप्पा मेन्छुक्त्तुन्, कर खुने?रक् कुसिड्निःत्तुरो॥ ¹³ खुने?ग माक्खि?ओ निःम्नाबा तेःत्तु चाक्खुआइ वये, हेक्क्याइ खुने? कुमिड्डिङ्ग “निड्वा?फु पाःन्जाक्लो”॥ ¹⁴ हेक्क्याइ फःगेल?बा नु सेसेबा नाइनासुःत्तु तेःत्तु केजाइबा साङ्ग्राम्पेदाइबा थक्सुबाहा?रे फःगेल?बा अन्हा? मेयुक्त्तुसिआइ खुने? मेदिम्दुरो॥ ¹⁵ खुने? कुमुराओलाम् इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा मेन्छाम् सुवाइहा? नाःम्मासि फा?आइ खागेसुक्पा ताभेःन् लःन्देरो॥ हेक्क्याइ खेइहा? फेन्जे? तक्काःत्तिल्ले युक् चोगुसि?रो॥ हेक्क्याइ खुने? चेल्लेक्से? एःम्मादेन्तो लाइडिल्ले चेल्लेक्से?इन्स?मनाबा हेक्के मुक्साप्पाडाइबा निड्वा?फुमाइडिल्ले कुसाक्केन्निळे कुनिड्मिहा? स?रुसिरो॥ ¹⁶ हेक्क्याइ खुने? कुदेःत्तो नु कुसेबड्बो हाइहा?रे खुनि? हाइ नु दाइबाहा?रे खुनि? दाइबा ल?रिक् साप्तेआइ पत्ते॥

¹⁷ हेक्क्याइ इङ्गा? माइलाइड्बाधिक नाम्मो येबेबा निःसुड्, खेले ताइसाक्पो केबेबार केवा?बा काक् किदाबाहा? यम्बा इक्लाओ अःक्तेर अक्खे मेत्तुसि, “खिनि? त्येम्मे?ओ, निड्वा?फुमाइडिल्ले यारिप् चोगुबा पयम् यम्बा साभाइजाओ चुप्सेम्मे?ओ॥” ¹⁸ हाइहा?, थक्त्तुम्बाहा?, थक्सुबाहा?, हेक्क्याइ अन्हा? नु अन् केयुक्पाहा?, हेक्क्याइ योःक्पा नु चोःक्युम्भोबाहा?, चुक्पा नु यम्बाहा?रे खुनि? नेक्साःन् चासे त्येम्मे?ओ॥”

¹⁹ हेक्क्याइ खेन् किप्पा केधुःबा थक्साःन् नु इक्सादिइ खाम्बेःक्मोबा हाइहा? हेक्क्याइ खुनि? थक्सुबाहा? थड् चोःक्से अन् केयुक्पेन्नु खुने? कुधक्सुबाहा?रे कुदक्लेइवाओ मेजुप्सेबा निःसुड्सिड्लो॥ ²⁰ हेक्क्याइ खेन् किप्पा केधुःबा थक्साःन् नु खुने? कुदगि निड्वा? केमाबा याःम्बक् केजोःक्पा खेन् इड्लेक्पा माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पेन्मेदेम्सुसिरो॥ खेले मुक्साम्पे कुधिम्बा निड्वा? केमाबा याःम्बक्हा?रे खेन् किप्पा केधुःबा थक्साःल्ले इबुगेन् कुमिक्सेःन् केलक्पा नु कुनावाइल्लाःन् सेवा केजोःक्पाहा? इड्लेक्त्तुसिआइ वयेरो॥ खेइहा? नेप्पाइ कुहिड्वेत्ते कान्धाक् केदिःप्पा मिराःक्लुम्बाःत्तो लाप्पेभुसुसिरो॥ ²¹ हेक्क्याइ अन् केयुक्पाल्ले कुमुराओलाम् केलःम्बा ताभेलाम् खेइहा?रे खुनि? थक्सुबाहा? मेस्येआइ काक् किथहा?रे खुनि? नेक्साःन् खाघा मेजरो॥

१००० तड्बे थारिक् केनेबा हाइज्जुम्

20 हेक्क्याइ इङ्गा? साङ्ग्राम्पेदाइलाम् माइलाइड्बाधिक येःर पत्तेबा निःसुड्॥ खेले कुहुक्को खेन् कुद्रोःम् मेःन्नेबा लुम्बाःत्तोबा तिमिक्किन् नु पयम् यम्बा फेन्थक्क्रड्डिन् कत्तुरो॥ ² खेन् माइलाइड्बाल्ले हन्द्गेःक्वोन् वासेरिःन् तेम्सुआइ तड्बे हेन्धिइ (१०००) थारिक् खेन्निन्

इधेःक्वुरो॥ खेन् हन्दगेःक्वोन् वासेरिःङ्ग उन्छोःन्बा असेःक्, माफेन्साम् इग्र सैताःन्नाइ मेमेत्तुरो॥³ खेन् माइलाइइबाल्ले माफेन्साम्मिन् कुद्रोःम् मेःन्नेबा लुम्बाःत्तो लाप्फुसु केःत्तु, हेक्क्याइ तड्बे हेन्छिइ (१०००) थारिक् आत्तिन् मेन्छाम् सुवाइहा?आइ इड्लेक् मेप्पा मेसुकुत्तुन्चिन्ल फा?आइ खेल्ले कुसुःप्पाःन् सुबुआइ एःप्पाप लक्तुरो॥ खेन् एगाइ सप्फारे लागि खेन् लेप्पाए पोःइलो॥

⁴ हेक्क्याइ इड्गा? हाइयुक्नाहा? निःसुइसिइ॥ खेप्पो खासेन् लोःम्मा युक् केघोःबाहा? मेयुडे॥ हेक्क्याइ येसु ख्रिस्तरं ओसेःन्दाइ चोगुबा सेक्खाःन् नु निड्वा?फु पाःन्जाक्किन् इड्भन् मेजोगुबाल्ले चोगुल्ले खुनि? थगेःक्पा मेघक्तु मेसेरुसिबाहा?रे खुनि? याम्साह्मा? निःसुसिइलो॥ खेइहा?रेग खेन् किप्पा केघुःबा थक्साःन् नु कुनावाइत्ताःन् सेवा मेन्जोगुन् हेक्क्याइ इबुगेन् कुमिक्सेःन्निन्नाइ खुनि? तोवाबो इग्र हुक्को मेन्दाःक्तुन्नाइ वयेरो॥ खेइहा?ग सिःमेन्लाम् याम्पो मेहिडेआइ ख्रिस्तेन्नु तड्बे हेन्छिइ थारिक् हाइ मेजोगुरो॥⁵ (वे? केसिःबाहा?ग तड्बे हेन्छिइ मेल्लेक्के थारिक् मेन्हेइन्लो॥) कड्ग थिक्सिगेःक्पा सिःमेन्लाम् याम्पो हिइमन्लो॥⁶ थिक्सिगेःक्पा सिःमेन्लाम् याम्पो हिइमन् केघोःबाहा?ग मु?इसाबासि नु सेसेबासिरो॥ खेइहा? निसिगेःक्पा सिःमेल्ले थेआइ मेप्पा मेसुकुत्तुसिन्, कर खेइहा? निड्वा?फुमाइ नु ख्रिस्तरं कुनिड्वा?फुसाम्बा मेबोःइडाइ ख्रिस्तेन्नु तड्बे हेन्छिइ थारिक् हाइ मेजोःक्लो॥

माफेन्साम्मिन् हारि ताः

⁷ हेक्क्याइ तड्बे हेन्छिइ केत् चुःत्ताइ माफेन्साम्मिन् साक्तेबा तेन्नोलाम् लेत्तो॥⁸ हेक्क्याइ खेन् इक्सादिइ खाम्बेःक्मो लःन् थाइडाइ काक् पिसाइबा केरेक् मेन्छाम् सुवाइहा?—“गोग” नु “मागोग” मेप्पनाबा मेन्छाम् सुवाइहा?—इड्लेक्कुसिआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा?रे खुनि? तक्लेइवाओ थड् चोःक्मारे लागि सुप्सुसिरो॥ खेइहा?ग आत्तान्ने येःइघा कुइसिःक् निःप्पा सुक्मेन्देप्पनाबा मेजोःक्लो॥⁹ हेक्क्याइ खेइहा? इक्सा खाम्बेःक्मान् सिदेप् मेदेप्तर मेबेआइ निड्वा?फुमाइडिल्ले सेसे कुमनाहा? नु निड्वा?फुमाइडिल्ले मिःम्जि मेत्तुबा येक्यक्किन् मेगबुरो॥ कर साइग्राम्पेदाइलाम् मिराःक् थेआइ खेइहा? लाबु सेरुसिरो॥¹⁰ हेक्क्याइ खुनि? इड्लेक् केमेप्पा माफेन्साम्मिन् मिराःक् नु कान्धाक् केदिःप्पा लुम्बाःत्तो लाप्फुसुरो॥ खेप्पोग किप्पा केघुःबा थक्साःन् नु इड्लेक्पा माइनिड्वा?पाःन् केबाःप्पेन्नाइ तगिसा लाप्पेभुसुसिआइ यागेत्तिरो॥ हेक्क्याइ खेइहा?ग सेन्दिक् लेन्दिक् सदादिइ खेप्पो तुक्खे मेजारो॥

कुनुप्पा खासेन्

¹¹ हेक्क्याइ इड्गा? पयम् यम्बा फःगेल?बा हाइयुक्नाःन् नु खेप्पो केयुइबान् निःसुइलो॥ इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् नु तरःइदिइताइसाक्पेन्खुने? कुदगिलाम् खेलेत्ति, हेक्क्याइ खेइहा? याम्पो निःमेदेतेत्तिन्लो॥¹² हेक्क्याइ इड्गा? यम्बा चुक्पा काक् केसिःबाहा? खेन् हाइयुक्ना तगि मेयेबेबा निःसुसिइ, हेक्क्याइ खेप्पो साप्पन्हा? मेहन्दे॥ खेप्पो वे? साप्पन्धेक्काइ हन्दे॥ खेइग हिइमन्लेन् साप्पन्लो॥ हेक्क्याइ खेन् साप्पन्हा?ओ साप्तेआइ पल्छेबा केसिःबाहा?रे मेजोगुबा खुनि? याःम्बक् कुइसिःक् खुनि? खासेन् पोःक्खेरो॥¹³ हेक्क्याइ वाहइडिल्लेआइ खेप्पो केयाक्पा केसिःबाहा? नुःक्तुसिरो॥ सिःमेन् नु खेमायइसइडिल्लेआइ खुन्चि?ओ केवा?बा केसिःबाहा? नुःक्तेत्तुरो॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे मेजोगुबा खुनि? याःम्बक् कुइसिःक् केरेक्लेन् खासेन् पोःक्खेरो॥¹⁴ हेक्क्याइ सिःमेन् नु खेमायइसइडिन् मिराःक् केदिःप्पा लुम्बाःत्तो लाप्फुसेत्तिरो॥ कन् मिराःक्लुम्बाःत्तिइग निसिगेःक्पा सिःमेन्लो॥¹⁵ हिइमन्लेन् साप्पन्लो खुन्चि? मिइ मेम्बप्पनाबाहा? केरेक् मिराःक् केदिःप्पा लुम्बाःत्तो लाप्पेभुःसेरो॥

काक् पाःन्हा? कुसइ पोःइ

21 हेक्क्याइ इड्गा? कुसइ साइग्राम्पेदाइ नु कुसइ इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् निःसुइसिइ, थेआइभेल्ले तगिबा साइग्राम्पेदाइ नु

इक्सादिइ खाम्बेःक्मान् लेक्खे पेआइ तुम्बोदिइ वाहइडिन्नाइ मेनेस्सेन्लो॥² हेक्क्याइ इड्गा? सेसे येक्यक्, कुसइ यरुसलेम्मिन्, निड्वा?फुमाइलाम् साइग्राम्पेदाइनु येःर पल्छेबा निःसुइ॥ खेइग नालिसाइडिन् मेःक्खिक् चोःक्मा फा?आइ नुःबनुःबा वाःत्ति नु चाइहा?रे थारिक् चोःक्मनामा सिसामेःतकुइसिःक् चोगेरो॥

³ हेक्क्याइ इड्गा? हाइयुक्नाओलाम् यम्बा इक्लाधिक् त्येबा खेप्सुइलो, “आल्ल निड्वा?फुमाइडिल्ले कुवा?मा तेन्निइग मेन्छाम् याम्पिहा?नु सोरिक् पोःक्खेआइ वा?, हेक्क्याइ खेने? खेइहा?नु वा?॥ हेक्क्याइ खेइहा?ग कुसेसे याम्पि मेबोःइलो॥ निड्वा?फुमाइडिन् आबाडे खेइहा?नु वा?आइ खेने? खेइहा?रे खुनि? निड्वा?फुमाइ पोःइलो॥⁴ खेने? केरेक्ले खुनि? मिक्कोलाम् मिक्वाःन् तुगु पिरुसि?॥ आत्तिन्नाइ याम्पो मेन्छिःनेन्, मेरिइ मेन्धक्नेन्, मेन्हाःप्पेन्, मेन्धुक्नेन् मेन्य?नेन्, थेआइभेल्ले तगिबा पाःन्हा?ग लेक्तेबेरो॥”

⁵ हेक्क्याइ हाइयुक्नाओ केयुइबाल्ले अक्खे पाःत्तु, “ओमेत्ते?, काक् पाःन्हा? इड्गा? कुसइ चोगुइल पत्तारो॥” हेक्क्याइ अक्खेआइ मेत्ताइ, “कन् पाःन्हा? साप्ते?ओ, थेआइभेल्ले कन् पाःन्हा?ग नसाःन् चोःक्मा सुक्केदेप्पा नु सेक्खाबा चोःक्लो॥”⁶ हेक्क्याइ खेने? अक्खे मेत्ताइ, “काक् पोःक्खे चुरेरो! अल्फा नु ओमेगा इड्गा?एरो, तोलिइसोमु नु कुनुप्पान् इड्गा?एरो॥ हाःत् आइगुगेन् वामिःक्माल्ले तरु?, खेन् इड्गा? कुमेल्लुइ मेःन्नेए मेन्नुप्पनाबा हिइमन् केबिबा च्वाःत्तिल्ले वाबुन्लाम् थुइमा पिरुइलो॥⁷ हाःत्ले नाःन्दु?, खेल्ले कन् काक् मु?इसाह्मा? खोःसुरो॥ इड्गा? खेल्ले कुनिड्वा?फुमाइ पोःइडाआइ खेन् इड्गा? आबुगेन् आस्साः पोःइलो॥⁸ कर क्किसुक्पाहा?, नसाःन् मेन्जोःक्मनाबाहा?, फेक्केला?बाहा?, मना केसेप्पाहा?, ताप्फेःम्बा याःम्बक् केजोःक्पाहा?, फेन्साम् मुन्धुम् केनाःप्पाहा?, नावाइत्ता सेवा केजोःक्पाहा? नु इड्लेक् केबाःप्पाहा?रे खुनि? वा?मादेइग कान्धाक् नु मि केदिःप्पार केबप्पा लुम्बाःत्तो पोःइलो॥ खेइग निसिगेःक्पा सिःमेन्लो॥”

कुसइ यरुसलेम्

⁹ हेक्क्याइ कुनुप्पोबा नुसि मिन्दे?हा?रेन् नुसि खोर्या केबइबा नुसि माइलाइइबाहा?ओ थिक्ले इड्गा? अक्खे मेत्ताइ, “फेरे?, इड्गा? मेल्लुक्साःल्ले मेलिइगेन् कुमेःत् केबोःइमा सिसामेःत्तिन् ओसेःन्धाक्ने?रो॥”¹⁰ हेक्क्याइ इड्गा? सेसेमाइडिल्ले थुक्ताइडाइ पयम् यम्बा केःम्बा कोःक्मा सम्दाइ पक्खाइ ते?राइडाइ निड्वा?फुमाइलाम् साइग्राम्पेदाइनु येःर पल्छेबा सेसे येक्यक् यरुसलेम्मिन् ओसेःन्धाक्ताइलो॥¹¹ निड्वा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिइडिल्ले खेन् कुथिम् चोगे, हेक्क्याइ माइलुइ नु सेरुम्लुइ कुइसिःक्पा इमेल्लुइबा मुथिइलुइ हेक्के सेल्लेइ केलेक्पा चोगेरो॥¹² हेक्क्याइ खे?यो थिक्-नेत् ताःक्हन्हा? केबप्पा यम्बा केःम्बा लुइधाक् येबेरो॥ खेन् ताःक्हन्हा?ओ थिक्-नेत् माइलाइइबाहा? मेयेबेरो॥ हेक्क्याइ खेन् ताःक्हन्हा?ओ इसाइलरेन् थिक्-नेत् सुवाइहा?रे खुनि? मिइहा? मेसाप्तुआइ पल्छे॥¹³ हेक्क्याइ नाम्गेन् लेप्पाइ सुम्सि, नाम्था लेप्पाइ सुम्सि, थाइगेत् लेप्पाइ सुम्सि, हेक्क्याइ लाइगेत् लेप्पाइ सुम्सि ताःक्हन्हा? मेबत्छेरो॥¹⁴ खेन् येक्यक्कोबा लुइधाक्किल्ले थिक्-नेत् कुनेःम्भो नेस्से, हेक्क्याइ खेन् सम्दाइ मेल्लुक्साःल्ले थिक्-नेत् कुसेःक्युक्मिबाहा?रे खुनि? मिइहा? साप्तेआइ पल्छेरो॥

¹⁵ इड्गा?नु केबाःप्पा माइलाइइबाल्ले कुहुक्को येक्यक्किन् हेक्क्याइ खेप्पोबा ताःक्हन्हा? नु लुइधाक्हा? सिःक्मा फा?आइ साम्प्याइडिल्लेन् कुसिःक्मा तक्काःत्तिन् कत्तुरो॥¹⁶ खेन् येक्यक्किइग लिसि कुसुक्पा केबप्पा चोगेरो॥ खेल्ले कुलाम्तिःन् नु कुभेरेःइग कुदइबा चोगेरो॥ खेन् कुसिःक्माल्ले सिःक्तुल्ले खेइग हेन्छिइनेत्तिआइकिप्लिसि (२४००) किलोमिटर नेस्सेरो॥ खेल्ले कुलाम्ति, कुभेरे नु कुलिइगेन्निन्नाइ कुदइबा चोगेरो॥¹⁷ हेक्क्याइ माइलाइइबाल्ले खेन् लुइधाक्किन् सिःक्तु, हेक्केःल्ले मेन्छाम् याम्पिहा?रे ओगप् मेजोगुबा कुसिःक्मान् कुइसिःक् खेन् किथिक्काइ लि-लि (१४४) हुक्सिक् नेस्सेरो॥¹⁸ खेन् लुइधाक्किइग माइलुइलेन् मेजोगुआइ वये, हेक्क्याइ येक्यक्किइग नुःबा साम्प्याइ

सेल्लेइघो कुइसिःक् केलेक्पा चोगेरो॥¹⁹ लुइधाक्किल्ले कुनेःम्भोओग यरिक् परिक्लेन् इमेल्लुइबा मुधिइलुइहा? मेभत्तुआइ पत्छे॥ थिक्सिगेःक्पेन्सेरुल्लुइ, निसिगेःक्पेन्कुभिइलुइ, सुम्सिगेःक्पेन्कुहेःत्तुइ, लिसिगेःक्पेन्लुइसेःक्कुम्, ²⁰ डासिगेःक्पेन्मुधिइलुइ, तुक्सिगेःक्पेन्लुइसेरुम्बा, नुसिगेःक्पेन्अम्लेइलुइ, येत्छिगेःक्पेन्लुइमिड, फाइसिगेःक्पेन्कुरिइलुइ, थिबोःइ सिगेःक्पेन्कुहिःक्कुम्, थिक्-थिक् सिगेःक्पेन्फुःत्ताइलुइ, हेक्क्याइ थिक्-नेत् सिगेःक्पेन्हेःक्कइलुइडिल्लेन्मेजोगुआइ वयेरो॥

²¹ खेप्पो थिक्-नेत् ताःक्हन्हा?ग थिक्-नेत् तेक्सेःक्लेन् वये-लत्छा ताःक्हन्निन् लत्छा तेक्सेःक्किल्ले चोगेआइ वये॥ हेक्क्याइ येक्यक्कोबा माराम्मिड्ग सेल्लेइघो कुइसिःक् केलेक्पा नुःबा साम्याइडिल्लेन् चोगेरो॥

²² इङ्गा? खेन् येक्यक् सिगाइ माइहिम्मिन् मेन्निःबान्तो, थेआइभेल्ले मुक्सांमाइबा निइवा?फुमाइडिन् नु मेल्लुक्साःन्ने खेन् येक्यक्कोबा माइहिम्मो॥²³ हेक्क्याइ खेन् येक्यक्किन् केधो?बा नाम् नु लाबा थेआइ चाहाबा मेजोगेन्लो, थेआइभेल्ले निइवा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिइडिल्लेए खेन् येक्यक्किन् थो?रुरो॥ हेक्क्याइ खेल्ले कुसेमिःङ्ग मेल्लुक्साःन्नेरो॥²⁴ हेक्क्याइ मेन्छाम् सुवाइहा? कन् निइवा?फुमाइडिल्ले कुमिमिदिइडिल्ले थो?रुबा ओःत्तिओ मेवा? मेबेःक्, हेक्क्याइ इक्सादिइ खांम्बेःक्मोबा काक् हाइहा?रे खुनि? मिमिदिइडिन् खेप्पो मेदारु?॥²⁵ खेन् येक्यक्किल्लेन् ताःक्हन्निङ्ग आप्फाल्लेआइ मेसुप्नेन्, थेआइभेल्ले खेप्पो सेन्दिक् होःप्लो॥²⁶ हेक्क्याइ काक् मेन्छाम् सुवाइहा?रे मिडसो इइधाःइडिन् नु खुनि? मिमिदिइडिन् खेन् येक्यक्को मेदारु?॥²⁷ खेप्पोग् मेल्लुक्साःल्ले कुहिड्मन्ल्लेन्साप्पन्तो मिड् साप्तेआइ केबप्पाहा?रक् मेलाःत्तो॥ कर आसुथो पाःन् नु सिक्केलेःइबा याम्पोसिइबा याःम्बक् केजोःक्पाहा? नु इइलेक् केबाःप्पाहा? आत्तिन्नाइ खेन् येक्यक्को लाःप्पा मेइघोनेन्लो॥

हिड्मन्लेन् यइघइ

22 हेक्क्याइ माइलाइड्बाल्ले इङ्गा? माइलुइ हेक्के सेल्लेइ केलेक्पा यइघइडिन् ओसेःन्धाक्ताइलो॥ खेप्पोबा च्वाःत्तिङ्ग मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् केबिबोरो॥ खेन् यइघइडिङ्ग निइवा?फुमाइडिन् नु मेल्लुक्साःल्ले खुन्चि? हाइयुक्नालाम् वगुसेर ² खेन् येक्यक्कोबा माराम् लुम्पो येरो॥ यइघइडिल्ले कुयाओ मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् केबिबा सिड्बुइडिन् युडेरो॥ खेन् सिड्बुइडो तड्बे लावा थिक्-नेत् परिक्लेन् सिड्सेहा? थोःक्तेरो॥ हेक्क्याइ खेन् सिड्बुइडिल्ले कुभेक्वाहा?ग काक् मेन्छाम् सुवाइहा? केवेःम्बा सिदा? चोगेरो॥³ खेन् येक्यक्को आल्लआइथो निइवा?फुमाइडिल्ले मेदाःक्त्तुन्निन्बा लत्छाआइ मेहोःप्लो॥ निइवा?फुमाइडिन् नु मेल्लुक्साःल्ले खुन्चि? हाइयुक्नाःन् खेप्पो पोःइलो, हेक्क्याइ कुसेवारोबाहा?रे खुने? सेवा मेजोगु?रो॥⁴ खेइहा?रे निइवा?फुमाइडिल्ले कुनाराःन् मेनिःसु?, हेक्क्याइ कुमिइडिन् खुनि? तोवाबो साप्तेआइ पत्तो॥⁵ खेप्पो याम्पो सेन्दिक् मेबोःइनेन्, हेक्क्याइ थो?मारे लागि सेमि नु नाम्साइडाइ चाहाबा मेजोःक्नेन्लो, थेआइभेल्ले यहवे दाइबा निइवा?फुमाइडिन् आबाडे खुनि? ओःत्ति पोःइ॥ हेक्क्याइ खेइहा?रे सदादिइ हाइ मेजोगु?रो॥

⁶ खेन् माइलाइड्बाल्ले इङ्गा? मेत्ताइ, “कन् पाःन्जाक्वाहा? ताःक्पो चोःक्मा सुक्केदेप्पा नु सेक्खाबा चोःक्लो॥ माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पाहा? सेसेमाइ केबिबा यहवे दाइबा निइवा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबाहा? आल्ल हाराए पोःइमा केबोःइबा पाःन्हा? ओसेःन्धाक्मासि फा?आइ कुमाइलाइड्बेन् पाइघु युःसुरो॥”

येसुःन् हाराए युःमा चोःक्

⁷ येसुरे पाःन्तु?, “ओमेत्ते?ओ, इङ्गा? हाराए युःआरो! हेक्क्याइ कन् साप्पन्तो केबप्पा माइनिइवा?पाःन् केइःप्पा केनाःप्पाहा?ग मु?इसाबासिरो॥”

⁸ इङ्गा? युहुन्नारे कन् पाःन्हा? निःसुइ खेप्सुइलो॥ हेक्क्याइ कन् पाःन्हा? निःसुइ खेप्सुइडिल्ले कन् पाःन्हा? याम्पि ओसेःन्धीक्पा माइलाइड्बान् सेवा चोःक्मा फा?आइ इङ्गा? कुलाइजक्पो साम्बोःन् हबत्तुफन्चिइडाइलो॥⁹ कर खेल्ले इङ्गा? अक्खे मेत्ताइलो, “इङ्गा? सेवा मेजोगाइडिन्ने? इङ्गा?ग खेने? कुइसिःक् हेक्क्याइ माइनिइवा?पाःन् केबाःप्पा केम्भु? केन्सा?सि नु कन् साप्पन्तो केबप्पा पाःन्हा? केइःप्पा केनाःप्पाहा? हेक्क्याइ निइवा?फुमाइडिल्ले कुसेवारोबाआरो॥ निइवा?फुमाइडिल्लेक् सेवा चोगे?ओ!”

¹⁰ हेक्क्याइ खुने? इङ्गा? अक्खे मेत्ताइलो, “कन् साप्पन्तोबा माइनिइवा?पाःन्हा? मेमा?रेन्ने?ओ, थेआइभेल्ले खेन् काक् पाःन्हा? केप्पा येम्मिन् निःत्ताइडे वा?रो॥¹¹ हारा? ताप्फेःम्बा याःम्बक् केजोःक्पाहा?रे ताप्फेःम्बा याःम्बक्के मेजोगुरो, केजिःम्बा याःम्बक् केजोःक्पाहा? मेजिःन्चिइल मेवा?रुरो, कर साम्योनिबाहा?रे साम्योनिबा याःम्बक् मेजोगुर हेक्क्याइ सेसेबाहा? सेसेए मेवा?निरो॥”

¹² येसुरे पाःन्तु?,

“ओमेत्ते?ओ, इङ्गा? हाराए युःआरो! हेक्क्याइ काक् मनाहा?रे मेजोगुबा याःम्बक् कुइसिःक्के खुम्दिइडिन् नु हाइसेम्मिन् पिरुइसिइलो॥¹³ इङ्गा? अल्फा नु ओमेगा, तगिबा नु एगाइबा, हेक्क्याइ कुहेःक्सिड्मा नु कुनुप्पाआरो॥

¹⁴ हेक्क्याइ खुनि? तेःत्हा? सेसे ल?रिक् वागेहप्पाहा?ग मु?इसाबासिरो, थेआइभेल्ले खेइहा?रेग ताःक्हन्हा?ओलाम् येक्यक्को लाःप्पा नु मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् केबिबा सिड्बुइडोलाम् चामा युक् मेघोःसु?रो॥¹⁵ कर कोःत्तो हेक्क्याइ येप्लेक् केगप्पाहा?, निइवा? केमाबा कित्त्वाक् केजोःक्पाहा?, चागेराम्बाहा?, मना केसेप्पाहा?, नावाइत्ता माइगेघःबाहा? हेक्क्याइ काक् इइलेक् पाःप्पा खुनि? सिरा? केधाइबाहा? नु इइलेक् केबाःप्पाहा? लाःक्कात्ते मेवा?रो॥

¹⁶ इङ्गा? येसुरे सेसेह्प्लक्वा?रे लागि कन् पाःन्हा? मेत्छे आमाइलाइड्बान् खिनि?ओ पाइघुइडाइ वा?आरो॥ इङ्गा?ग दाउद हाइडिल्ले कुमु?इदाइसाआरो, हेक्क्याइ तान्छोःक्पाआरो॥”

¹⁷ सेसेमाइडिन् नु सिसामेःत्तिल्ले पाःन्त्तु?, “ये?ओ!” हेक्क्याइ कन् पाःन्हा? केघेम्बाल्लेआइ “ये?ओ!” पाःन्तुरो॥ आत्तिन् आइगुगेन् वामिःक्माल्ले तरुआइ वा?, खेन् ताररो॥ आत्तिल्ले निइवा? चोगु?, हारा? खेल्ले कुमेल्लुइ मेःन्नेए मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् केबिबा च्वाःत्तिन् थुडुरो॥

¹⁸ कन् साप्पन्तोबा माइनिइवा?पाःन् केघेम्बा काक् मेन्छाम् याम्पिहा? इङ्गा? साम्दिइ पिरुइसिइलो-हाःत्ले कन् साप्पन्तो थेइ यो?रु, निइवा?फुमाइडिल्लेआइ कन् साप्पन्तो चेइमनाबा मिन्डे?हा? खेन् केयो?बाल्ले कुसम्दाइ यो?रुरो॥¹⁹ हेक्क्याइ हाःत्ले कन् माइनिइवा?पाःन्ल्लेन् साप्पन्तोलाम् थेइ खक्त्तु?, कन् साप्पन्तो साप्तेआइ केबप्पा मेन्नुप्पनाबा हिड्मन् केबिबा सिड्बुइडोलाम् हेक्क्याइसेसे येक्यक्कोलाम् खेल्ले खोःमा केबोःइबा लक्किन् निइवा?फुमाइडिल्ले खक्त्तु?रो॥

²⁰ कन् पाःन्निन्साःक्खि केबिबाल्ले पाःन्तु?, “सेक्खाए इङ्गा? हाराए युःआरो॥”

आमेन्! दाइबा येसुए, ये?ओ!

²¹ दाइबा येसुरे कुलुइगुम्मिन् खिनि? केरेक्नु वा?रुरो॥ आमेन्॥